Molnár C . Pál festő M.D.K.

/ Szül. 1894/

Apja uradalmi kertész, felségül veszi a földesurék francia nevelőnőjét.

Neve közepén a C. betü anyja családi nevének /Centat/ kezdőbetüje.

Tanyán, pusztám nő fel.

Aradra kerül, ahol Munkácsy emlékének büvöletében él.

Nehéz évek, házitanitóskodás következik.

Czeizing Lajos-D.Fehér Zsuzsa:Művészek ?p. 1963.

./. 153.1.

Molnár C. Pál festő M.D.K.

Svájcba megy nevelőnek.

Párizs, majd római ösztöndij, elismeré ,dijak követ-

keznek.

Uj sokszorositó eljárást dolgoz ki.

Rendszeresen rajzol az Est-lapokban.

Fametszet. /Cyrano illusztráció/

Cellini önéletirása nyomán készült kis képsorozatá-

ért nemzetközi dijat kap.

Czeizing Lajos-D.Fehér Zsuzsa:Művészek [illegible]p. 1963.

. / . 153-154.

Molnár C. Pál festő M.D.K.

Szent Ferenc virágai c. fametszet-sorozat.

Az Anna templom freskóinak egy része.

50-es évek. Közös keretbe foglalat képecskék /"jegyzetek" -ahogy ő nevezi/ Valamelyik jellegzetes magyar üzem, vagy vidék elemző feldolgozása:

Bükk. Balaton, Eger, Bábolna. Mezőhegyes, egy gépgyár.

Czeizing Lajos-".Fehér Zsuzsa:Müvészek "p. 1963.

' / ' 156.1.

Czeizing Lajos-.Fehér Zsuzsa:Művészek ap. 1963.

Molnár C. Pál festő

A felszabadulás után , mert korábban nagyobb támogatás kapott - vissza kellett vonulnia.

Vénasszonyok nyara.

Tájképek: Ausztria, Németország hegyeről.

Czeizing Lajos-D.Fehér Zsuzsa: Művészek , p. 1963.

159.l.

Czeizing Lajos- .Fehér Zsuzsa:Művészek ?p. 1963.

Molnár C. Pál, festőm. NDK.

"A képzőművészet iskolája" c. érdekes könyvben fenti művész közre adja tapasztalati, hogy bevonassam a rajzolás, festészet minden ágában én a grafika műhelytitkaiba.

Magyarság. 1941. május 25.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

Különös elismeréssel adóz a kritikus:Dr. Hendel.
A magyar müvészek alkalmazkodnak a nemzetközi irányh
a miliö gyakrabban párizsiaias, de a gondolkodás, érz
tipikusan magyar.

Kiemeli egészséges, üditö plasztikáját is.

r.m.: A KUT németországi kiállitása.
KUT.1927.II.évf.1.sz. 66.l.

Molnár C. Pál

festő

M.D.4

Tersánszky Jenő írt Molnár C. Pálról.

Devényi Iván: Tersánszky Jenő és a képzőművészet

Művészet, 1968. junius - 20 kap.

Molnár C. Pál
festő

M.D.K.

A Csók Galériában rendezett tárlatain bemutatta a „Szemérmesség", a „Tél" a „Hegyoldal Szicíliában" című képeit.

Frankjairos: Molnár C. Pál
Élet és Irodalom, 1965. május 1-8 lap

Molnár C. Pál

festő.

M.D.K.

A Csók Galériában rendezett tárlatot. 25 éve ~~festette~~ készült a szabó könnc illusztrációk. A mostani képei a „Vénasszonyok nyara", „Don Quijotek mindig vannak", „Dyptichon"

Frank János: Molnár C. Pál

Élet és Irodalom, 1965. május 1 - 8 lap

Molnár C. Pál
festő

M.D.K.

A Vénásszonyok nyara "című
"képet, kiállította a művész, annak
első változatát már 1936 bom festette.
Valamint a „Gótika", a „Renaissance"
és a „Hegyvidéki tájkép". et és
Fóthy János: Utóhang Molnár C. Pál kiállításához
Művészet, 1965. október – 38 lap

Molnár C. Pál M.D.K

festő-

Eleinte az egyházművészetet kultiválta. Művészetének második korszaka a természet-ábrázolás, tájképek. A harmadik korszakban mint szürrealista jelentkezik.

Fóthy János: Utóhang Molnár C. Pál kiállításakor Művészet, 1965. október - 38 kep.

Molnár C. Pál
festő

M.D.K

A Csók Galériában rendezett kiállítást. — Ismét Hiroshima? " (repro)

Fáthy János: Utóhang Molnár C. Pál kiállításához
Művészet, 1965. október – 38 kép.

a különféle irányzatokat csoportokba foglalva, ez a III. csop. A legfrissebb irányok szelét hozzák, a posztexpresszionizmust, de még kevesen.

M.C.P. népszerű képviselője nálunk a posztexpr.-nak. Háttereiben ők az önkényes festői játék. Figurái melodikus konturokban zárulnak és emelkednek ki szo borszerüen a háttér egyvelegéből. Kissé hajlik a dekoráció felé. Munkássága virtuóz,de kissé komoly talan,talán innen népszerüsége is.

Rabinovszky Márius: "Tavaszi Szalon" a Nemz.Szal.-ban. - /A Szinyei Társ.II. Tav.Szal.-ja./
Képzőmüvészeti Figyelő. 601.1.

Molnár C.Pál, festöm. MDK

Háboru után a magyar festészet biztató lendülettel tört elöre. A nagybányai iskola tanulságai még az uj utakat keresö fiataloknál sem ment veszendöbe. Molnár C.P azonban az elödök eredményein tulmenöleg az u.n. "római iskola" latin szellem felé irányuló utjait járja. - Sok tehetséges festönk követi ezt az uj irányt. Megint lehetöséget nyujt a monumantális falfestés kibontakozására.

Genthon István: A magyar festészet fejlödése.
Magyar Kultúrszemle. 1939. szep.t. II.évf. 6.sz.
1,2.lap

MDK

Molnar C. Pal

Résztvett az 1934.majusaban rendezett Sport-
művészeti kiállitason.

-io: Sportművészeti kiallitas.

Pesti Napló, 1934.maj.20. 5.o.

MDK

Molnár C. Pál

Szent Ferenc c. munkájáért az 1927 évi Egyházmüvészeti kiállitáson hárommilliós ifjusági dijat nyert

Aktuális képzőmüvészeti események. Pesti Hirlap 1927 évi Kincsesháza.

MDK

Molnár C. Pál festőművész

A Képzőművészek Uj Társasága rendes közgyülése előtt törzstagválasztó ülésén, uj törzstagnak választotta.

Cikk: A Kut uj törzstagjai.

Nemzeti Ujság,1927.márc.17. 12.l.

Molnár C. Pál

Fametsző és illusztrátorként is széles körű munkásságot fejt ki. Műveit dekorativ, leegyszerűsitett stilus jellemzi. A 20-as évektől, a KUT művészcsoport tagja.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 1-617 l
376 l.

Molnár C. Pál

1936-a Szinyei Társaság tagja. Olasz aranyéremmel, az 1937-es Párizsi Világkiállításon nagydíjjal és aranyéremmel jutalmazzák.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó Györgyné, Kis Tamás/ Bpest, 1969 1-617 l

376 l.

4/. MDK

Molnár C.Pál, festöm.

Molnár Contat Pál 1894-ben Battonyán/Csanád m./ született.francia származásu anyja nevét használta saját neve mellett a külföldön:Contqt.
22 éves korában, 1916-ban iratkozott be a Képzöm.Föi.-ba. Két évet töltött a rajztanári szakon. -1918-ban mint nevelö egy családdal Svájcba utazott, néhány hónap mulva függetlenitette magát.

Magyar Müvészet. 51,52.l.

1931.

Molnár C.Pál, festöm.

Montreux-böl Genfbe, majd Lausanne-ba költözött hosszabb tartozkodásra. Háromévi svájci tartózkodása alatt 2 kiállitást /kollektiv/ rendezett. Lausanne-ból Párisba ment, ahol mint autodidakta tanult tovább. 1922-ben hazatérve a belvederében kiállit, majd a KUT tagja lesz. Készit illusztrációkat az Est-lapoknak, plakátversenyeken vesz részt és több elsö dijat nyer.

Magyar Müvészet. 51,52.l.

1931.

Molnár C. Pál

Szabad Művészet

1957. 438. l.

Kepel

442. l.

az eddigi módozatok mellett fi

alnaplójában kiadáskép számolj

A hivatalos másol

igazg

Molnár C. Pál

Szabad Művészet

1957. 214-b

még azt a ténykörülményt is tisztáz-
er Sándor, mint rendelkezési joggal
évnek mely közelebbi időpontjában kezd-

igyigazgatóság ezen ténykörülmény tisz-
álmán müépitész urtól is informáltat-
ekintetes bizottságot, hogy mindazon
épitkezéssel s kivált Aigner eljárá-
állanak s melyek az Aigner Sándor
ző közelebbi adatokat /megbizás, uta-
a nevezett müvezetői tevékenységét
s esetleges ujabb dijazás költségjegy-
tják s jogi szempontból minden eset-
nek,- lehetőleg azonnal megküldeni

január hó 27-én.

jogügyi főtanácsos.

Molnár C. Pál

l.

Kisgrafika

1941. 3–4. sz.

21. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
532/911
dr. VII/12

A m.kir. vallás és közokt.
74435. sz.a.kelt, s a bp
intézett rendeletének mása

A podolini rkath.
fejtési költségeire 600, aza
utasitom az állampénztárt,
Országos Bizottsága elnökén
lás kötelezettsége mellett,
alnaplójában kiadáskép szám

A másolat hiteléül:

Ebergény

Molnar C. Pál

rajzi -

repr- U.3365

Magyarország 1930.

ápr. 20.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

1930 jún. 28.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM 1802

ORSZÁGOS MAGYAR
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

BUDAPEST XIV. ARÉNA-ÚT 41

Méltóságos

Méltóságod 581/1937.

Muzeum tulajdonában lévő romá

piáját muzeumunk fényképgyüjt

megküldéséért és a figyelemér

kifejezését.

Budapest, 1939.évi

Molnár C. Pál

Nagy Piri

Tevan Margit

Vértes Árpád

Wahl Valéria

Tamás Galéria
39. Kiáll

454

ató, áll s jobbra néz. Jobb kezét a rendjel-
ját az asztalon lévő jogar mellett koronán
haja hosszú, hajusza s szakálla leberetvált.
yakkendő, mellfodros ing, prémes mente, zsi-
adrág. Derekát öv szorítja s oldalán kard
jelvényét nyaklánczon hordja s mellét
ti.

Kőből, méretei 14·5 : 9 cm.
57/91 N:VI.)

Molnár C. Pál

illusztrálta

Tormay Cecil:

Magyar legendárium. Bp. 1931.

c. művét.

Ism.

Literatura VII.

1932. 373. l.

v é n y

irógépei részére 2 /Kettő/ db. iró-

és 1 15 mm./

Molnár C. Pál

l.

Varga Adattár II.

1. l.

zottsága

ének

Budapest.

Muzeum és Iskola könyvtárának most

ékét az 1913 -1925.évekre vonatkozóleg

gazgatóságnak tisztelettel megküldeni.

Igazgatóság kiváló tiszteletem őszinte

er hó 15.

az Orsz. Magy. Iparművészeti Muzeum

főigazgatója.

Molnár C. Pál

l.

Jajczay-Schwartz

159. l.

Nagyméltósá

Legmélyebb tisztelettel
prépost ur Őméltóságától tegnap p
terjesztéséből a hivatolt mellékl
helyreállitásának költségvetése, a
visszamaradt. Midőn ezt utólagosan

Molnár C. Pál

l.

A Pesti Városháza

1934.12.17. 23.l.

Hazai Bank
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vaterländische Bank
ACTIENGESELLSCHAFT

Banque de la Patrie
SOCIÉTE ANONYME

Sürgönycim — Telegrammadresse:
HAZAIBANK.

Telefon { számok / Nummern
61-01, 61-02, 61-03, 61-04, 61-21, 61-22.
Interurban Telefon B—41.

Budapest, 1923. november 2.

Méltóságos
Nagyságos

Szentiványi Gyula urnak
urnönek

Budapest.

Molnár C. Pál

szül. 1894

lásd

Namkönyvem

18. l.

Képpel

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Bp., V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Molnár C. Pál

Menekülés Egyptomba c. fametszete

Repr.

Európa. 1943. I. évf.

4. sz. - 235. l

...tezkerem meltóztattek.

Budapesten tartózkodásom alatt,

... Jogok elmenni; a miskor a

...l foszom el.

Kiváló tisztelettel

... julius 27-én

Nagrand Mihály

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Gyönyörü szineszésü illusztrációi" szerepelnek a Corvin Áruház harmadik képzőművészeti kiállitásán.

"Akvarellek, szobrok és szines repr.-ók kiállitása a Corvinban" c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. juli 8-14. V.évf. 29. sz. 38-39. l.

Molnár C. Pál

PN. 937. II. 7

— Molnár C. Pál képei a Fränkel-Szalónban. Romantikus vágyódás a multba, a trecento mestereinek formavilágába, primitív olasz tájak és biblikus jelenetek visszaálmodott képei közé, ez *Molnár* C. Pál festészetének legszembetűnőbb sajátossága. Merengés egy régi művészet emlékein, amelyek valamikor eleven hittel voltak telítve. A modern festő felidézi ezeket az emlékeket s a korából hiányzó hitet tudatossággal, eszmei elemek hangsúlyozásával, az artisztikumban való gyönyörködés játékos kedvével pótolja. Képzelet-kulisszákból egy külön világot épít magának, nagy síkokkal, leredukált formákkal, hangulatos távlatokkal és naív figurákkal, aztán az egészet valami absztraháló tükörből villantja felénk, akárhányszor az illusztrátor elbeszélő, vagy éppen

Pest. Napló

M.D.K.

Molnár C. Pál

A müvész fényképét "Madonna" c. festményének repr.-jával együtt bemutatja a lap.

Mücsarnok kiállitása.

Szentgyörgyi Elvira: "A magyar müvészetért" c. Szinházi Magazin, Bp. 1942.juni 1o-16. V. évf. 25. sz. 6-7. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Halott város" c. művéenk repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. május 19-25. VI. évf. 22. sz. 11. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

Fényképes riport keretében mutat be a lap müvészeket, akik között szerepel Molnár C. Pál neve is "Bajor Gizi akció Medveczky Jenő mütermében" cimmel.

A képes riport a müvészek alkotásainak kisorsolásáról számol be.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. juni 2-8. VI. évf. 24. sz. 7. lap

Molnár C. Pál

wód
2

Hungary 1937.

51 l.

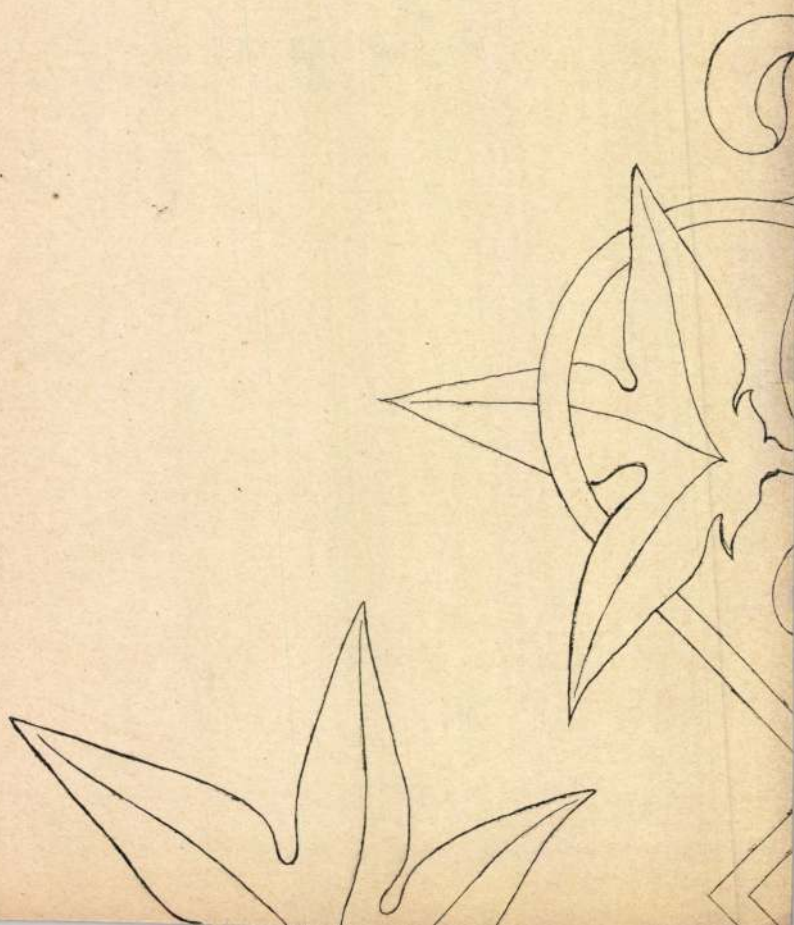

150. **Manet, Edouard**
sok, közöttük L
mány a washing
1862-ben készül
festmény. 232 ×
nyéből. Lt. sz. 19

151. **Degas, Hilaire G**
Öltözködő táncos
mm. Majovszky

152. **Forain, Jean Lou**
mögött. Jelezve:
Pál ajándéka. Lt

153. **Léandre, Charles**
lin mint XI. La
Jelezve: C. Léanc
Ákos ajándéka. L

154. **Manet, Edouard:**
Moreau-Nélaton

155. **Toulouse Lautrec**
Caron énekesnő a

156. **Toulouse Lautrec**

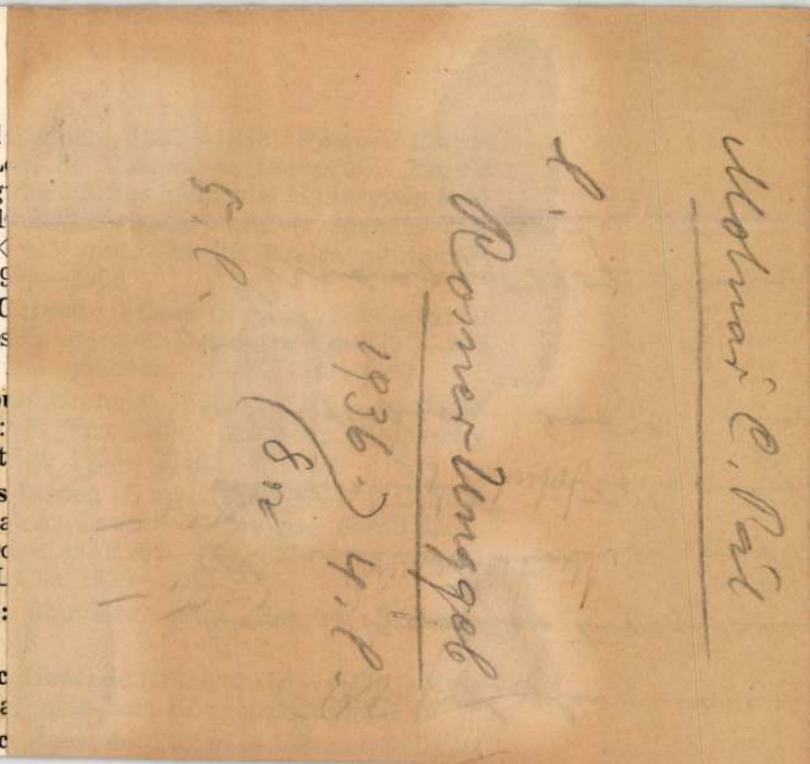

139—146. sz. Az újra polgárivá lett színház és közönségének éleslátású megfigyelése és irónikus irányban túlzó visszaadása.

139. **Ramberg, Johann Heinrich** (német; 1763—1840): A Siegfried von Lindenberg c. darab III. felvonás 2. jelenete. Színezett rézkarc. Nagler XII. 277. l. 4.

140. **Rowlandson, Thomas** (angol; 1756—1827): A Covent Garden színház London-ban. Színezett rézkarc. Gr. I. 191/2. 391.

141. **Rowlandson, Thomas:** Színház nézőtere magyar (?) huszárral. Színezett rézkarc. Gr. I. 145/2. 390—394.

142/a. **Rowlandson, Thomas:** Színház nézőtere sírókkal.
b. Színház nézőtere nevetőkkel. Színezett rézkarcok. Gr. I. 219/2. 392.

143. **Hogarth, William:** Színészek készülődése padlásszobában. Rézmetszet. Dobson 205.

144. **Daumier, Honoré** (francia; 1810—1879): Vidéki színészek. Kőnyomat. Delteil 848/2.

145. **Gavarni, Paul,** (Chevalier, Guillaume Sulpice francia; 1801—1866): „Harlekin köpenye". Kőnyomat. Armel-

Molnár C. Pál

Pesti Napló, A 80-éves — ajándék-albuma 1850–1930

MOLNÁR C. PÁL (1894—): NŐI ARCKÉP

A HÁZ MODERN MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

mint másoké. A multon mereng. Az olasz primitívek sugallják stílusát. Utólérhetetlen eszménye az ő kemény rajzuk, menynyei édességű színeik és szelíd bájuk.

Petrovics MM 116.f.

Molnár C. Pál

grafikus

iród

Réval XX. 669. l

Molnár C. Pál

MOLNÁR C. PÁL: A SZENT CSALÁD. *Magántulajdon.* Első pillanatra látszik, hogy ennek a festőnek más eszményei vannak, mint magyar kortársai legtöbbjének. Az ő képein nincs semmi jelentősége a levegő és fény játékának. Lírája nem a természetből és az életből táplálkozik, mint másoké. A multon mereng. Az olasz primitívek sugallják stílusát. Utólérhetetlen eszménye az ő kemény rajzuk, menynyei édességű színeik és szelíd bájuk. 101

Petrovics MM 116-1.

Molnár C. Pál

a Galleries Selbermannban (New York, 57th Street 133. m. alatt) kiállításon a közönség nagy tetszésével találkortak művei. Tizenhét finom nyomasu képmásolat élénkíti a füzetet.

Malcolm Vaughan: Exhibition of Modern Hungarian Paintings
„Idegenforgalmi Tudósító" I. évf. 5 a.
1932. V. 18.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Molnár Antal

1967 AUG 23

Újabb kamarakiállítás Gyulán

1021

Gyulán a harisnyagyár Jókai kultúrotthonának ifjúsági klubja újabb kamarakiállítást rendez. Ez alkalommal a békéscsabai Molnár Antal képzőművészeti alkotásait mutatják be. A fiatal grafikus-szobrász a közelmúltban Békéscsabán, a Fegyveres Erők Klubjában állította ki műveit, melyek között néhány figyelemre méltó alkotást is láthattak az érdeklődők.

A kiállítást augusztus 25-én 7 órakor egy ugyancsak fiatal békéscsabai grafikus, Katsányi Pál nyitja meg.

Szatmári volt a gólszerző, a 45. percben Mikes biztosnak látszó gólhelyzetben hibázott. Szünet után a hazai csapat szinte végig támadta a mérkőzést, de a csatárok több gólhelyzetet kihagytak. A 70. percben Sopronyi 3 méterről lőtt a kapu fölé. A mérkőzésen több sportszerűtlen rúgdosás történt, s ezeket a játékvezető nem torolta meg.

BÉKÉS—TÓTKOMLÓS
2:1 (1:0)

Tótkomlós, 400 néző. V.: Hack. *BÉKÉS:* Jenei — Török, Kun, Kovács, Farkas, Ács, B. Kovács. Pikó, Vágási, Tuska, Méhes. Edző: Jenei Sándor. *TÓTKOMLÓS:* Rimovszki — Tózegi, Miklós, Paulik, Szabó, Balázs

Molnár C. Pál

1965 legutóbbi kiállítása a Csók galeriában. Az Accademi Adriatica d'Italia és az Osztrák Festőművészek Szövetségének tagja.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó György-né, Kis Tamás/ Budapest, 1969. 1-617 l 376 l.

MDK

Molnár C. Pál festőművész

A Ferenc József Koronazási Jubileumi Alapitvány biralóbizottsaga, az 1934. évi festészeti dijat (2000 pengő) Molnár C.Pál festőművésznek itélte.

B.H. 1934. junius 3. 20.l.

Molnár C. Pál

1928-31 állami ösztöndíjjal Rómában dolgozik. A 30-as években az Est lapok rajzolója. Nagyszámú templomi és egyéb freskót fest, mint táblaképfestő is munkálkodik.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó György-né, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 1-617 l 376 l.

Molnár C. Pál

Képviselve van Pusztay Ödön magángyűjteményében.

B. Varga S.: Szegcd. — Műgyűjtő, 1969. 1., 12., 12. l.

Molnár C.Pál,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét.A 19.-20.sz. magy.képzőművészetének keresztmetszete.388 mü,180 művész Molnár C,Pál tizennégy müvel szerepel. 36.sz,kép. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Mú zeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

Molnár C. Pál

Az idegenforgalmi plakátpályázaton "Budapest" c. műve III.dijat nyert.

P.H.934.XII.13.

Molnár C. Pál

Született 1894 április 28-án, Battonyán.
Festő. Tanulmányai: Aradon, Budapesti Képzőművészeti Főiskolán és Svájcban.
1920: első tárlata Genfben. 1921-22: Párizsban élt.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 3341
2051

Molnár C. Pál

Tárlatai: London, New York, Chicago, San Francisco, Oslo, Helsinki, München, Bécs, Róma, Milanó, Velence stb. Jól-ismert könyvillusztrátor, fafaragó, fresco festő. „Képzőművészet iskolája" c. művét adta ki. Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966.

3341 2051.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Molnár C. Pál

vallásos tárgyú

képe szerepel Völgyessy Ferenc gyüjteményében.

Szelesi Zoltán: Völgyessy Ferenc képei és a szegedi műgyüjtés útja. - Művtört.Ért.1971.1.sz.23-3o.l.
25. l.

MDK

Molnár C. Pál

A Szinyei Merse Társaság nagydiját kapta

A Szinyei Merse Társaság kitüntetései. Képzőművészet 1935. 81. sz. 33.l.

Molnár C. Pál

Festőművész

(*) **Az év legszebb magyar könyvei.** A *Magyar Bibliophil Társaság* minden évben kitünteti az év öt legszebb magyar könyvét. Ezidén a következő könyveket találta a „legszebb magyar könyv" címére érdemeseknek: *Márai* Sándor: Naptárcsere. *Szegedi Szücs* István rajzaival. Hungária-nyomda. *Márai* Sándor: Válás Budán. Révai-testv. *Buday-Ortutay:* Székely népballadák. Kir. Egyetemi-nyomda. *Gy. Szabó* Béla: Liber miserorum. Kolozsvár Minerva-nyomda. *Jánosi* József S. J.: Mária. *Molnár* C. Pál fametszeteivel. Pázmány Péter irod. társ. kiadása.

Budapesti Hírlap

1935. XII. 14.

— **Az Emericana betlehemes kiállítása.** Az Emericana művészcsoport harcot indított az egyházi művészet terén történő visszaélések ellen azzal a szándékkal, hogy a művészietlen giccseket mindenhonnan kiszorítsa. A küzdelmet a legnehezebb területen, a betlehemeseknél kezdte el, egy kiállítással, amelyet a városmajori katolikus egyházközség kulturházában most nyitott meg. A kiállításon egy veszendő vallásos kultura, a betlehemes mozgalom néhány művészi darabját mutatja be. A kiállítás főattrakciója egy XVIII. századból származó olasz betlehem San Marco hercegnő hagyatékából, amelyet a nápolyi Jó pásztor-zárda bocsátott a kiállítás rendelkezésére. Az ősi tisztaságában ragyogó olasz egyházművészeti remek mellett több értékes magyar betlehemkompozíció, betlehemes vonatkozású kínek és kerámiai munkák egészítik ki a kiállítás anyagát. Ezek közül Molnár C. Pál, Lőte Éva, Hollós Endre, Orbán Antal, Gáder István, Pekáry István, Kopits, Jäger Ernő, Holló Barnabás, Emőd Aurél kiállított művészi alkotásait kell kiemelnünk.

Molnár C. Pál

Ly Magyarság

Ly M. 937 I-24

Molnár C. Pál

Rabinovszky Máriusz

Molnár C. Pál illusztrációi.
Magyar Grafika
1928. 3–4. szám
a cikket lásd
Márffy Ödön csomagjában

Címlap egy 1819. évi cirill-betűs évkönyvről, az akkori idők klasszicizáló modorában

Molnár C. Pál.

Kritika és kép. (Ismét Hirosima?)

Művészet 1965. szt.

Utóhang Molnár C. Pál kiállításához. Fáthy János

Egyes számu cédula M.D.K.

Molnár C. Pál

/gádor/ sign.-val: "Müterem-látogatás Molnár C. Pálnál" cimmel beszámol a müvész munkájáról s ennek keretében bemutat nyolc repr.-ót a müvész munkáiról.
"Molnár C. Pál ezeken a hasábokon elsősorban mint grafikus akar bemutatkozni.." Fametszeteinek albumából a Cyrano-sorozat-ot emliti a beszámoló, majd "a Szent István album szebbnél szebb lapjai váltogatják egymást itt bibliai, mitológiai és a profán életből vett témáju képekkel"- irja a cikk.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. márc. 8-15. II. évf. lo. ~~alp~~-lap sz. 22-24. lap

Kettes számu cédula M.D.K.

Molnár C. Pál

A müvész "Budapesten, Lausanneban, Genfben és Párisban tanult. Első kiállitását is Genfben rendezte. Többizben hosszabb időt töltött Rómában... 1934-ben megkapta a Székesfőváros Ferenc-József-festészeti diját. - Több külföldi kitüntetést nyert, metszeteit az egész világon ismerik."-fejezi be a cikk.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. márc. 8-15. II. évf. lo. sz. 22-24. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

Luigi Pirandello: "Akit a balsors üldöz" c. novelláját illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 dec. 19-25.
IV. évf. 51. sz.

Molnár-C., Pál

Budapest, XI. Kénesi út 63. Festő és grafikus. 1928-31: Prix de Rom, 1937: párizsi világkiállításon: Grand Prix és ~~Gold~~ aranyérem, 1934-39-ig 4 aranyérem ~~itt~~ Olaszországban; Pontifical Orden pro Arte; az Accademia Adriatica tagja: Magyarországon freskók, ~~Olaszországban~~ képek: Rom. Gal. Arte Mod., Chicago, New York, Nürnberg.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill. 749-1.

Molnár C. Pál

Jezus mulatése
c. kéje repr.

Zyvidéki kiáll. Zat.
1943. dec.

MDK.

Molnár C.Pál

Müvei Klinkó József gyüjteményében

Ország Világ 1966 máj.11.

MDK.

Molnár C.Pál

Müvei ma Völgyessy gyüjteményben

Délmagyarors ág 1965 okt.5

Molnár C. Pál

Két biedermeier mű, temp.
55 × 46,5 cm

Lárár Béla gyűjteménye

Molnár C. Pál

Két biedermeier nő, 1933.

Lázár Béla gyűjteménye

A MÉHES BOLDOGSÁGA

Irta THURZÓ GÁBOR

Azt írja : B.-be küldte első levelét, a fővárosban biztosan meg fog találni. B. főváros? Hol van? — nem tudom, nem ismerem. Rossz földrajztudós voltam mindig, könnyen és nyomtalanul felejtettem, a térkép rejtély volt előttem, amely nem izgatott és nem érdekelt. Nem gondolkodtam tájakban, hidegen hagytak a szélességek és egyenlítők, önmagam földrajzi helyzete és ráktérítője érdekelt csak. Ne rójjon most meg, ne nevezzen vén fecsegőnek. Tegye inkább szívére a kezét és döntsön úgy a nagyvilág és a maga kis hangyabolya fölött. Csöppet sem kérdéses, hogy mit fog választani. B. főváros? — létezik-e egyáltalában ilyen hely valahol? Ne mondja most, hogy négy évtizedet éltem benne, ne segítsen ki, — elfelejtettem, mint az első esztelen szerelmet és nem is kívánok rá emlékezni. Messze élek a világtól, hegyek közt, s nem tudnám pontosan meghatározni, hogy hol. Ennek a kis hegyi városnak nincs köze megyéhez vagy járáshoz. Kétezer méter magasban van, havas, rózsaszín csúcsok intenek feléje baráti közelből, babonás legendák tartoznak légköréhez, erdejében éjjelente lidércek osonnak, lilán és ködösen, mint a motorok füstje, csöndjében füves tisztások békés kolompját hallani és hosszan bömbölő teheneket. Télen-nyáron kötött zekét hordok a mellényem fölött, estefelé lehet még írni, ha az ember eljutott ide? Kétezer méter a tenger színe fölött, kitünő gyóntatószék egy írónak, jobban érzi céltalanságát, eszközei nevetséges végességét mint bárhol. Nekem is ez kellett, hogy belássam életem és munkám hiábavalóságát, fennhéjázó erőlködését. Ideszöktem a völgyből és remélem most már egy egész életre itt maradok. Öregedő író vagyok, színinövendékek most kezdenének mesternek nevezni és könnyen meglehet, hogy hallgatásom alatt még «remekművek» vannak. Én azonban nem érzem többé az erőt, a merészséget az íráshoz. Nagyon kicsi vagyok, nagyon alázatos, — kicsi és alázatos ember pedig nem írhat. Az alkotáshoz gőg kell és rövidlátás vagy ostobaság. Alázatos ember csak hallgathat, szájára tapasztott ujjakkal titkosan jelezve, hogy az alkotó néma, a titok amelyet feszegetünk, nem árulkodik. Látja, maga is, én is a tökéletességet keressük, a végső szót. Maga talán erősebb és vakmerőbb : azt vallja, hogy harcolni kell érte a ravatalig s az én hirtelen és huzamos hallgatásomat is valószínűleg ezért kéri számon. Én azonban megnémulok a végső szó előtt és tudom jól, hogy csak megközelíteni lehet, azt is nehezen, gazon és hiábavaló bozóton keresztül. A hallgatag ember talán bölcsebb és hegyek remetesége is több az irodalom zsivajánál. A végső szó pedig

Élet

XXVI. ÉVF. 49. SZ.
1935 DEC. 8.

SZEPLŐTELEN

Mintha a mai rohanó színes élet elavult ócskaságként el akarná temetni, úgy áll a Rákóczi-út kis földbesüllyesztett kápolnája és előtte a legellentétesebb környezetben, igazán nem neki való helyen, az Immaculata szobra. Hogy kerül az egymást taszigáló emberek, hangoskodó üzleti élet és félmeztelen mozireklámok, egy nagyvárosi élet trágárságai közé a Szeplőtelenül fogantatott tiszta alakja? És Ő áll mindezek között és fölött, úgy, ahogy állhatott a bűnös Magdolna mellett, szomszédasszonyok pletykái közt a názáreti utcán, taszigáló önzés közt, a serdülő Jézussal a jeruzsálemi forgatagban, vagy a keresztút tömegének olcsó gúnyolódásai közt.

Áll, mint hullámzó érzéseink, változó hangulagányra, jazzra, ujságlepedők csemegéire, se kártyára, hogy kitöltse és boldoggá tegye életét.

De Ő nem jön le s a mosoly sem tűnik el arcáról, mert észre se igen veszik. Csak áll ott összekulcsolt kézzel, mint megkövült imádság. Úgy érzi, hogy ebben a lent hömpölygő önzés- és bűnfolyamban, ebben a gyarlóságáradatban nem lehet mást tenni, mint ráállni egy elsöpörhetetlen ércoszlopra: Fiának erkölcsi tanítására és egy szent élet vastalapzatáról imádkozni, rimánkodni, élete és lelke minden szépségét, áldozatát felajánlani könyörgésül.

Mi lenne itt lent, ha Ő nem állna ott élő imádságként kifogyhatatlan anyai türelmével és jóságával?! Még mennyivel jobban tiporn

pedig lódenkabátban jövök haza. Kis házat béreltem a város végén, ez a huszadik és utolsó ház itten. Rozsdabarna fával van borítva szobám, fenyőfa gyantája pörcög a fűtött kandallóban és hálószobámban megalszik a hidegben a mosdóvíz. Ha hazajövök, régen holt zerge hegyes szarvacskájára szúrom a kalapomat, ablakomban pedig mázas bögre van, benne vénkisasszony-lila erikacsokor. Villany nincs, madzagon lóg a petróleumlámpa, sötéten és bölcsen : szentírást lehet csak olvasni mellette, az ismerős igét. Ágyamba este hevített téglát tesz a cselédleány, a lepedő akkor is hideg, térdig. Két szent lóg a falon, barnán és mereven. Pók szövi reménytelen hálóját a mennyezet gerendái között. Kis kert van a házam körül, kicsi föld a kövek között, moha a füve, páfrány a díszes lapuja, szilva a gyümölcsfája. Padján szoktam üldögélni alkonyatkor, s figyelem a táj szürkén olvadó határait, a messziség tolvaj kis erdőtüzeit.

Itt élek, távol a világtól, egyszerű hegyi polgárok között. Vasárnap kocsmába megyek, föltürt ingújjal tekézek a patikussal. Ha nyerek, egy rund sört fizetek, nagylelkűen és természetesen. Maga most pedig fölkeres ezzel a figyelmes levéllel, fővárosról beszél benne, neveket emleget és megkérdezi — mért hallgatok? De most én is kérdek valamit : mért ne hallgassak? Lehet szólni, bujdokol, nem lehet rátalálni. Hiszékenyen szorító markunkból kifut mint a pergő homok, elszökik mint a serény víz. Életünk és művünk tele van kérdőjellel, az erőlködés és veszkődés öreg-ráncaival, — és mit mutathatunk meg eredménynek? Esetlen szót, béna gondolatot.

Nem tudom, ismerte-e T.-t, a fiatal írót? Én nagyon szerettem és becsültem. Igaz, hogy alig ismertem : kétszer láttam mindössze életemben. Nos, egy napon levelet kapok, éppúgy mint magától. Akkor még lent laktam, hiú voltam és gyakorlatlan. Hittem a mesterségemben, vártam tőle valamit. Tökéletességet? Vagy altató mákonyt? Nem tudom már. Hajszolt voltam, ingerült és elégedetlen. Nyugalom hiányzott, társtalanságom bántott? Képtelen lennék válaszolni. A levél megdöbbentett. T. írta. Akkoriban méhészete volt vidéken. Tömzsi, zajló kasok között élt. Szőke, vértelen arcán rostélyt viselt, kezein dróthálót : így járt méhei között, így szedte a mézet, így tisztogatta a parányi cellákat. Nyüzsgő bolyokban repült körülötte zajos kísérete. Nem járt ki sohasem, forró kis háza remeteség volt. Azt a levelet is küszködve, szégyennel írta. Nem kézjegyet kért benne és nem új könyvemet, — figyelmeztetni akart. Volt benne valami hitvallói, valami vértanui, — ugyanakkor valami elszánt is, tolakodó és kiméletlen. Közölte velem, hogy

tainak s napi fájdalmainak sarkcsillagja, melyre fellehetne nézni, melyhez igazodni lehetne — de mi inkább csak elmegyünk mellette és észre sem vesszük.

Mi lenne, ha egyszer lelépne?!

Elindulna az utca népe között a rohanó forgatagban, biztosan, nyugodtan és még a kergetőző utcagyerekeknek is kitérne valami édesanyai nagy nyugodtsággal.

Odaállna a fűzőskirakatot bámuló kamaszdiák mögé, ruhájával csendesen surolná a mozikirakatok érzéki szépségeit habzsoló fiatal csitri leányokat. A csillogó kávéházi tükörablakon át bemosolyogná, hogy az emberi lélek nem szorul ci-

Molnár C. Pál fametszete Jánosi J. «Mária» c. könyvéhez

nyivel sötétebb bűnök és tragédiák mellékutcáiban végződnének az utcasarki találkák? Ki tudja, hány emberrel többet vinnének be a mentők és milyen más gondolatokkal és más megbánással húnynák le szemüket örökre sokan ott az Ő háta mögött, a letört életek halottaságyán, a haldoklók menhelyén: a Rókusban.

Égetően nagy szükség van rá, hogy ott álljon a nagyváros mocsok- és durvaság-hömpölygésében, a krisztusi tanítás oszlopán az élő Tisztaság! Igazi hozzá illő hely. A napsugár is mindig odakívánkozik, ahol sötétség van. A mi rohanó életünk árnyékai és sötétségei is így sikoltanak utána, Feléje!

Endrefalvy Ottó

Molnár C. Pál.

Budapest, 1927. nov. 27.

AZ ÉST

Molnár C. Pál rajza

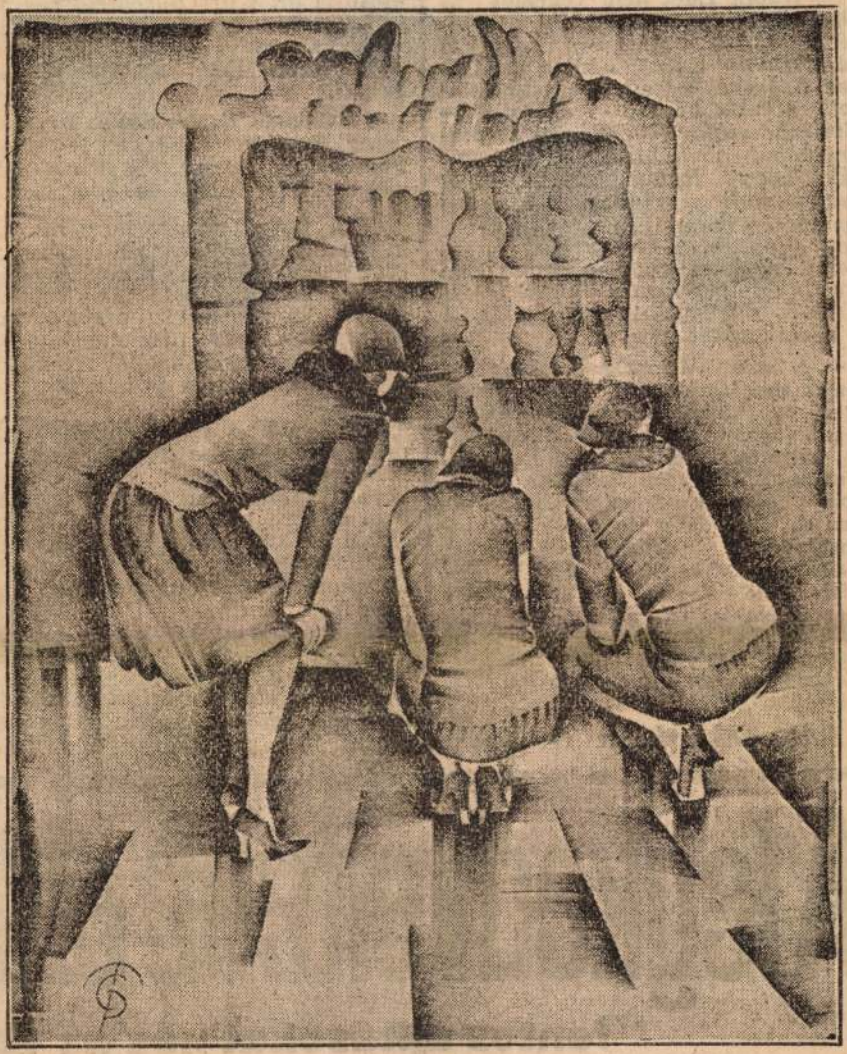

Aukció-kiállításon

Szántó Zoltán és társai ügyében vallomásomat megtettem. *Szovjetoroszországban sohasem voltam, ott tehát fel sem akaszthattak.*

Rubin Ede leveléhez csakugyan

hivatott, akik kinyitottak a lakást.

— A szobába érve — hangzott több-bek között a rendőri jelentés — *egy kutya jött elénk, amelyik vigan és megelégedetten csóválta a farkát.* A hálószoba padlóján ott hevert az

A legkedveltebb elő

fontos újításokat hoz az 192

Olyan a motor, mint az ember. Az vezet, ki erő- Bármilyen

Molnár C. Pál

Merengő ábránd (Molnár C. Pál festménye)

Lobogo 1963 dec 15

.OBOGÓ !

Molnár C. Pál

Írod

Petrovics M. M

XVI. k.

Francis Jammes:

A Nyúl regénye

(Az ilyen címmel megjelent műből.)

Nyúl úr egy szedercserjékkel boltozott agyaggödörben lapult meg, s ott maradt egészen estig, ülve, nyitott szemmel. Úgy kuporgott ott, mint egy király az ágak csúcsíve alatt, melyet a zápor földíszített naposan kéklő bogyóival. Elszenderedett. De nyugtalan álma volt, s nem az az álom, amit a tikkadt délutánok békés alvása ad. Ő nem ismerte a gyíkok ijedségnélküli pihenését, — azokban alig piheg az élet, ahogy a roskadt falakon szundikálnak, — sem a borz biztonságos bóbiskolását, lenn a vackában, melyet hűs homály borít.

A legkisebb nesz is újra eszébe jutatta a veszélyt, amit mindaz jelent, ami moccan, puffan, koppan; s egy árnyék egyetlen szokatlan libbenése azt, hogy ellenség közeledhet. Tudta, hogy tanyáján csak addig van boldogság, amíg minden egészen olyan, mint amilyen egy perccel előbb volt. Ezért szerette azt a rendet, amelyet a mozdulatlansága jelentett.

Miért moccanna meg a súlyos napok azúros nyugalmában a csipkebokor levele? Mikor oly lassú, hogy szinte megállítja az időt is, miért moccanna a sarjerdő árnya? Miért vegyült volna az emberek közé, akik menedékétől nem messze törték a kukoricát, melynek csövébe a nap sárga fényszemeket bujtatott? Pillátlan szeme nem tudott hozzászokni a delek vakító lüktetéséhez, s már ebből is tudta, hogy nem közelíthet veszedelem nélkül azokhoz, akik bátran szembenéznek a szántóföldek fehér lángjaival.

Semmi nem érdekelte odakünn addig, míg el nem jött az ideje, hogy a maga jószántából kimenjen. Bölcsesége az összhangnak engedelmeskedett. Az élet az ő számára zene volt, s minden hamis hang arra intette, hogy gyanakodjék benne. Nem tévesztette össze a kutyafalka hangját a távoli harangokéval; sem az ember mozgását a moccanó falombéval; sem a puska dörgését a villáméval; sem emezt a kordék gördülésével; sem a karvaly sikkanását a gőzcséplőgépekével. Egész nyelvjárás volt ilyenformán, amelynek minden szavát ellenségének tartotta.

... Csakhamar kopogni kezdett a zápor a szedercserjén. S mind gyorsabb lett a hosszú vízpálcák dobolása. De Nyúl úr egy csöppet sem félt, mert azt az ütemet, amelynek az eső engedelmeskedett, jól ismerte. A zápor egyébként még nem érte el őt, még nem volt elég erős ahhoz, hogy áthatoljon a vastag növényi boltozaton. Csak egyetlen csöpp verdeste a gödör végét, pattogva, s mindig ugyanoda hullva.

Így hát a Vedlettlábú szívét egyáltalán nem zavarta meg ez a hangverseny. Ismerte az összhangot, mely mint strófákat fűzi egybe a zuhatag csöppjeit, s tudta, hogy ebben nincs része sem kutyának, sem az embernek, sem a rókának, sem a karvalynak. Az ég olyan volt, mint egy hárfa, melyen a zápor ezüst szálai feszültek, fölülről lefelé. És lent minden a maga különös módján zendítette meg e hárfát, aztán, sorjában, folytatta önnön dallamát. A levelek zöld ujjai nyomán megszólaltak a kristályhúrok, mélyen és lehelletkönnyűen. Mintha a ködök lelkének hangja volna.

Az agyag, ahol hozzáértek, zokogott, mint egy ifjú lány, akit sokáig zaklatott a déli szél, s ott, ahol különösen szomjas és szikkadt volt, hallatszott az átitatódás állandó csobogása, a föld égő ajkának sóhaja, amint enged a betelt viharnak.

De az éj, mely a viharra következett, derült volt. A zápor majdnem teljesen elpárolgott: a gyöpön, ahol Nyúl úr meg a szerelmese találkoztak, már nem volt egyéb, mint egy halom apró ködgombolyag. Mintha paradicsomi gyapotbokrok pattantották volna föl hüvelyüket az áradó holdvilágban. A lejtőkön úgy sorakoztak az esőtől súlyos bokrok, mint tarisznyák s tömlők alatt görnyedező zarándokok. Béke honolt a tájon. A pirkadat meg-megborzongott, úgy várta hugát, a hajnalt, s a fű leborulva imádta a pirkadatot.

S lám, Nyúl úr, amint a mező közepén ült, egyszerre csak azt látta: egy férfi jön felé, s ő egyáltalán nem ijedt meg tőle. Évezredek óta, mióta az ember csapdát vet s íjat feszít, most történt először, hogy a Vedlettlábú lelkében megszűnt a félelem.

A közelgő férfi úgy volt öltözve, mint egy fa törzse télen, mikor gyapjas moha burkolja. Fején csuklyát viselt, lábán sarút. Botot nem vitt a kezében. Derekát kötél övezte, s kezét összefonta a ruhája ujjában. Holdnál is sápadtabb csontos arcát a hold felé emelte. Látszott sasorra, szeme, mely mély volt, mint a szamaraké, és fekete szakálla, melybe a bozótok egy-egy szálat kevertek a bárányok gyapjából.

Két galamb kísérte. Ágról-ágra siklottak az édes éjszakában. Szárnyaik szerelmes hajszájáról azt mondhatta volna az ember, olyanok e szárnyak, mint egy elnyúló virág szirmai, melyek szeretnének találkozni, újra egy pártába fonódni.

A férfi előtt farkát csóválva, nyakában tüskeörvvel három girhes kutya baktatott; s ruháját egy vénséges farkas nyalogatta. Egy birka is bandukolt ott bárányával a növények közt, bégetve, tétován és elbűvölten, a smaragd orgonabokrokat surolva, s közben három karvaly játszadozni kezdett a két galambbal. A tölgy makkjai közt egy félénk éji bagoly örömében füttyentett egyet, aztán fölröppent és csatlakozott a karvalyokhoz és a galambokhoz, a birkákhoz és a bárányhoz, a kutyákhoz, a farkashoz és az emberhez.

A férfi Nyúl úrhoz lépett és így szólt:

— Ferenc vagyok. Ó testvérem, szeretlek és köszöntlek. Köszöntlek az ég nevében, mely visszatükrözi a vizeket és a csillámló köveket, s táplálékaid, a vadsóska, a fakéreg és a magvak nevében. Gyere emez ártatlanok közé, akik kísérnek engem, s akik azzal a hittel szegődtek a nyomomba, amellyel a borostyán kúszik a fára, mit sem rágódva rajta, hogy, hamarosan talán, megjelenik a favágó. Ó, nyúl, én a Hitet hozom neked, azt, amelyet mi táplálunk egymás iránt, a Hitet, amely maga az élet, s ami az, amit nem tudunk, s mégis hiszünk benne. Ó, kedves és barátságos Nyúl úr, ó, jámbor utazó, akarod-e követni a mi Hitünket?

S amíg Ferenc beszélt, az állatok, megtorpanva, csöndben maradtak, hasrafeküdtek, vagy megültek az ágon, mélységes bizalommal e szavakban, amelyeket nem fogtak föl.

Úgy látszott, egyedül csak Nyúl urat izgatja a szavak lármája; szeme kerekre tárult, egyik fülét hátracsapta, a másikat előre, mintha egyszerre elfutni is akarna, meg maradni is.

Ferenc, látva ezt, egy maroknyi füvet tépett a gyöpön s a Vedlettlábúnak nyujtotta, az pedig követte őt.

Rónay György fordítása.

Molnár C. Pál:
Ódon házak. (Cyrano de Bergerac-ból.)

Magyar Kulturszemle
1944. ápr. 15.

Kiszely Mária:

Wotan halála

(A Cosima című műből.)

1883 február 13-án esős, szomorú, velencei reggel köszöntött be. Wagner már ébredéskor érezte, hogy rossz napja lesz. Nyomasztó érzése volt: a szívrohamok előjele. *„Nagyon vigyáznom kell ma"*, — mondta inasának, de nem tudott munka nélkül élni... Íróasztalához ült. Egy új tanulmányon dolgozott. Cosima a szalónban zongorázott kisfiának. Jokowsky, a festőművész, meg volt híva két órára délebédre. Utána gondolakirándulás volt tervbevéve. Wagner két órakor leüzent, hogy üljenek nélküle asztalhoz, dolgozik és nem jól érzi magát. Cosima besietett hozzá. Wagner íróasztalánál ült és hangosan nyögött, de kiküldte a feleségét. Mindíg egyedül akart lenni, ha szívrohama volt, vagy szívroham kerülgette. Cosima nem mert ellenkezni vele, lement újra a vendégéhez és hősies önuralommal teljesítette háziasszonyi kötelességét. Évek óta reszketett Wagner életéért, — de nem sejtette, hogy ez az óra a halál órája. Annyi ilyen szívrohama volt Wagnernek, annyiszor győzött az öreg Wotan vasszervezete a fáradt szíven — és ez a nap olyan volt, mint minden más nap. A gondolák már a Vendramin-palota előtt várakoztak. Ebéd közben hirtelen élesen megszólalt Wagner csengője. Cosima felállt az asztaltól, újra besietett férjéhez, a dolgozószobába. Wagner az íróasztalánál ült. Hol is jött volna el számára a halálos perc, ha nem íróasztalánál — munka közben, — tollal a kezében...? Nyögött, mint egy halódó király-oroszlán. De parancsoló erővel intett, hogy hagyják egyedül. Maga akart megküzdeni a szívrohammal ma is. Cosima nem mert ellenkezni, — tudta, hogy csak feleingerelné vele, tudta, hogy magában szeret megbirkózni a szívgörccsel. De emberfeletti volt, amit ez az asszony szenvedett, miközben visszatért vendégeihez, az ebédlőasztalhoz. Mosolygott vendégeire evés közben — és reszketett Wagner miatt; tudta, hogy szenved, hogy egyedül van és szívgörcs kínozza.

Aztán már őrületes gyorsasággal történt a tragédia. Wagner asztali csengője újra megszólalt élesen, tragikusan. Berohantak a dolgozószobájába. *„A feleségemet..."* — nyögte Wagner. Cosima hozzáfutott. Wagner haldoklott már, de még mindíg íróasztalánál ült. Cosima küzdeni akart még Wagner életéért — orvosért küldött, borogatást akart tenni a fáradt szívre. De Wagner már tudta, hogy meghal; tudta azt is, hogy halhatatlan és elvégezte a földön küldetését. Az öreg Wotan, aki úgy szerette a nagy zenedrámát: az életet és annyiszor énekelte meg a halált — nem félt saját halálától. De nagyon szenvedett. Cosimára támaszkodva, dol-

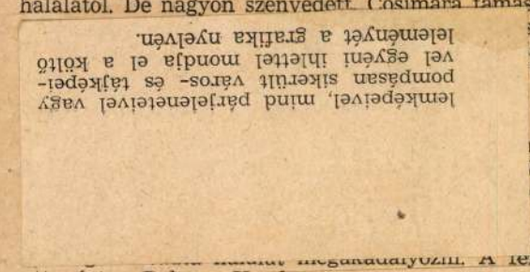

lemképével, mind párjelenetével vagy pompásan sikerült város- és tájképeivel egyéni ihletével mondja el a költő lelemenyét a gratika nyelvén.

szolta magát, agner hatal- Wotan egész nem is félt

n még, mint Wotan feje a dzó teste ott tehetetlenül ában volt —

er odaadta ához hívta.

y mondás.

na a halált öl felséges, n Wagnert úlyos bár- ája padló- e utoljára az óra állt jas, küzdő,

g Cosimá- z urát és halálban. t, Wagner ie kellett, lt. De Co- ben. Mikor arátok, a eszmélet- t Wagner eit. Mikor

Molnár C. Pál: Cyrano de Bergerac. Szépmíves Műhely kiadása. 30 kép. (32.20)

Molnár C. Pál a modern magyar művészet külföldön is számontartott képviselője. Festményei közképkori hangulatukkal, tamesztetei sejtemes kitelje- zésmódjukkal hatásosan közvetlttik művészi megélátásait. E képsorozatát Rostand halhatatlan műve ihlette: a Cyrano de Bergerac. A nagyorrú lovag csakugyan képszerű megjelenítésre is igen alkalmas. Molnár C. Pál mind jelzett arra, hogy maga végezzen el mindent halottja körül. Maga ravatalozta fel az öreg Wotant és huszonnégy óráig virrasztott ravatalánál. Aztán magához hivatta leányait. Tőben levágatta hosszú és híres szép, őszülő aranyszőke haját, amit Wagner úgy szeretett és a nagy halottja mellére helyezte. Aztán megtört az ereje — mozdulatlanul feküdt, élő halott volt maga is, napokig étlen-szomjan.

...A halott Wagnert hazavitték az ő Bayreuthjába, amelyet úgy szeretett. Bebalzsamozták a holttestet. Cosima addig ott virrasztott a ravatalánál. A bebalzsamozás alatt az orvos kiküldte a halottasszobából. Az erős mérgek miatt nem volt szabad többé megérintenie sem bebalzsamozott halottját. De egy ajtót nyitvafelejtettek: az orvos nagyon megrémült, mikor a halálsápadt özvegyet újra a halott mellett találta. Cosima brünnhildai fenséggel megcsóválta fejét: *„Nem tettem semmi tiltottat..."* Maga segített lecsukni az oroszlánfejes, hatalmas koporsót — és a koporsó kulcsát szíve fölé rejtette.

Fekete gondolán szállították a koporsót a velencei pályaudvarra. Wagner özvegye és gyermekei ott ültek a fekete gondolában, a koporsó kíséretében. Megrázóan, kísértetiesen szép volt a halott útja a gyászos gondolán. Különvonat vitte haza, Bayreuthba Wagner koporsóját. A vonat fáklyák által világított pályaudvarokon, sötét éjszakában robogott Velencéből Bayreuth felé. Minden állomáson megállt, — gyászoló küldöttségek és virágok fogadták minden állomáson az öreg Wotan koporsóját. Cosima nem beszélt és nem mozdult. Semmi földi hang nem ért hozzá, csak a gyermekeit hivatta magához, Wagner gyermekeit, — hogy erőt adjanak neki. Münchenben a bajor király ridegen, hivatalosan és ünnepélyesen, két óriási koszorúval búcsúzott a nagy halottól, — de nem jelent meg a pályaudvaron.

Következő napon éjfélkor megérkezett a gyászos különvonat Bayreuthba. Az öreg Wotan hazatért — a Walhallája lábához.

* * *

Cosima étlen, szomjan volt napok óta. Úgy lefogyott, hogy jegygyűrűje lehullott az ujjáról, — a földön lelték meg. A temetésig szobájában akarta tartani a koporsót, de az orvosok nem engedték meg. Az oroszlánfejes koporsó a pályaudvaron maradt — koszorúktól borítva — a temetésig. Királyi pompával temették el az öreg Wotant. Virágok, gyászlobogók és gyászbeszédek. Királyok és fejedelmek képviselői. A gyászmenet egész Bayreuthon áthaladt, a pályaudvartól a Wahnfriedig. Ezek a földi hiúságok nem érdekelték volna Wagnert. De az szép volt, hogy *Siegfried gyászindulója* — az *Istenek alkonyá*-t sirató zene, — saját zenéje siratta el az öreg Wotant. Hideg téli nap volt, havazott és a gyászlobogós, fehérré havazott Bayreuthban a hőst sirató wagneri hangfergeteggel, lssan haladt a gyászmenet. Wagner elárvult, kiskorú gyermekei: Izolda, Éva és Siegfried a koporsó elébe mentek a Wahnfried kapujáig. Pórázon vezették Wagner hű kutyáit: Marke-t és Froh-t. A két hűséges állat hangosan vonított fájdalmában, — elbúcsúztak ők is attól, aki úgy szerette őket. A gyászmenet a sírhely felé kanyarodott, Wahnfried kertjében. A kert mélyén, lombos fák alatt ott várta az öreg Wotant a sír — ahogy akarta: egyszerű sír, lombos nagy fák alatt, — márványlap, keresztformával rajta; semmi név, semmi aranybetűs felírás, semmi síremlék és szobor. És körülötte a természet, amelyet úgy szeretett az öreg Wotan. Az egyházi szertartásnál, a koporsó megáldása után egyszerű, rövid beszédet mondott a pap: Wagner kívánsága szerint nem méltatták művészetét, nagyságát, csak a keresztény hitközösség nevében búcsúztatták el és a hátramaradottai nevében.

Cosima nem vett részt a gyászmenetben, a temetésen sem jelent meg a sírnál, — még a koporsó lebocsátásának percében sem. Ezen a temetésen csak koporsóban, halottként lehetett volna jelen: ha eltemették volna őt is Wotanjával együtt. De élt. Nem akarta látni, hogy Wagner testét hogyan fogadja vissza a föld, amelyből lett. Csak a temetés után jelent meg a sírnál, mikor a pap megáldotta már a koporsót és leeresztették a sírba, és mindenki elhagyta már a gyermekeken kívül a Wahnfried kertjét. A márványlap még nem fedte be a sírt. És akkor megjelent, fekete özvegyi fátylakban, halálsápadtan, de felségesen, szilárd lépésekkel Brünnhilda az öreg Wotan sírjánál. Lement a sír mélységébe, a koporsó után. Soká imádkozott ott lenn, a föld alatt. Aztán feljött, száraz szemmel, könny nélkül, brünnhildai gyásza felségében — fehér arccal, talpig fekete fátylak közt. Tőben levágott szőke haja, ami eddig elől ezüst volt, hátul arany, irtózatosan meg volt fehéredve. És Cosima intésére zárult a nagy fehér márványlap Wagner koporsója fölé. *„Pihenj, pihenj, te isten..."* (Ruhe, ruhe, du Gott... — Istenek alkonya.)

R. NAGY ANDRÁS: A MAGYAR SZÍNJÁTSZÁS JUGOSZLÁVIÁBAN

Ha valakinek a régi magyarországi szerb színészetről kellene beszámolót írnia, akkor az egész szerb színészet történelmét megírhatná, mert a szerb színészet a régi Magyarországon született és érte el a mai, vitathatlanul magas nivóját. 1861-ben alakul meg Újvidéken egy színházpártoló egyesület, amely az első szerb színtársulatot megszervezte és segélyezte. Ez a színtársulat bejárta az egész Vajdaságot, művészete tisztult, híre egyre emelkedett. És mivel színészei komoly, nemes művészetet adtak, azok is látogatták a szerb színházat, akik a szerb szót nem értették. Ez a társulat vetette meg a háborúelőtti években a szerbiai színházi kultúra alapját, sőt hatással volt a már magas fokon álló zágrábi színházra is.

Amíg a magyarországi szerb színészetről köteteket lehetne írni, addig a jugoszláviai magyar színjátszásról néhány sivár, szomorú sorban lehet beszámolni. Igaz, hogy többen kisérleteztek egy társulat megszervezésével, de a legtöbb kísérlet még embrionális állapotban halt meg. Az engedélyt tulajdonképpen a közoktatási minisztérium művészeti osztálya adta meg (többen kaptak is a művészeti osztálytól koncessziót), de ez a koncesszió még nem volt elégséges a színjátszásra. Ezen kívül a belügyminisztérium államvédelmi osztályának jóváhagyása is kellett. Ezt a jóváhagyást azonban sohasem lehetett elnyerni. 1927-ben Földesy József szlovenszkói színigazgató a kultuszminisztérium koncessziójával nem az államvédelmi, hanem a belügyminisztérium Bácska, Bánát, Baranya osztályába ment, ahol a jóváhagyást meg is kapta. Mivel engedélye és belügyminiszteri jóváhagyása rendben volt, megszervezte társulatát és Zomborban kezdte el működését. A társulat még jóformán be se mutatkozott, képességeiről, teljesítményéről még tiszta képet sem adhatott, amikor az államvédelmi osztály kiútasította az országból.

A magyar színjátszás sorsa tehát a lelkes és érdemes műkedvelők kezében maradt. És ez a lemosolygott műkedvelés hamarosan sudárba szökkent, nemcsak ígéreteket, de értékeket, teljesítményeket adott, több helyen már színházi rend és szervezettség volt kialakulóban. A műkedvelő színpadok elszínháziasodtak, hivatásos színészemberek működtek közre és tanítottak, a színpadtehnika is hirtelen fejlődött úgy, hogy a társulatok nivója szinte előadásról-előadásra emelkedett. Különösen nagy eredményeket értek el Becskereken, Szabadkán, Zomborban, Ó-becsén, azonkívül szép sikereket számtalan kisebb helyen. Elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy a magyar műkedvelés általában mindenütt derék és értékes színészi munkát végzett. Egyedül a darabok megválasztása körül érhetné őket gáncs, mert sokszor nagyon üres pesti bohózatok és nagyon könnyű operettek voltak műsoron, de azért érdekes kivételek is akadtak. A szabadkai Népkör például Ibsen Kisértetek-jét is előadta, ugyancsak annak színpadán mutatták be a vajdasági írók egyfelvonásosait. Vajdasági darabot játszattak a becsei műkedvelők is.

A műkedvelőknek ez a nemes és ígéretes munkája azonban nem tartott sokáig. Körülbelül másfél esztendeje annak, hogy a hatóságok nem engedélyezik többé a magyar szót a műkedvelő színpadokon, így tehát nemcsak a hivatásos magyar színjátszás, hanem a magyar műkedvelés is megszüntnek tekinthető a Délszláv Királyságban.

(ÚJVIDÉK)

MOLNÁR C. PÁL: HÁROM FAMETSZET
KELETI ARTHUR: „ANGYALI ÜDVÖZLET" C. VERSESKÖTETÉHEZ

(Rosner: Magyar fametszet c. cikkéhez)

Erdélyi Helikon
1930. 8/1.

BESSENYEI GYÖRGY: TARIMÉNES UTAZÁSA

Kiadta a budapesti V. ker. állami reálgimnázium ifjusága, 1930.

TARIMÉNES UTAZÁSÁ-nak kézírata — nyomtatásban is majdnem négy és félszázoldal — 1804-től 1930-ig, tehát százhuszonöt esztendőn keresztül hevert hol magántulajdonban, hol a budapesti Nemzeti Múzeumban feltámasztatlanul, noha e hosszú idő minden nevesebb irodalomtörténetírója kezén megfordult — köztük jó Széchy Károlyén is, sokunknak feledhetetlen mesterén — akik mind javallották, sőt sürgették kiadását. Van valami külön végzetheztapadottság ebben a szomorú elhalasztódásban. Több ez, mint a ma ereje a tegnapon. Egy konok eleveelrendeltség ez, aminek feloldását már csak csoda hozhatta meg. Hogy a budapesti V. ker. Berzsenyi Dániel reálgimnázium VIII. osztályának növendékei vállalták annak rendjemódja szerint ezt a csodamívelést, minden dícséretünk és bámulatunk érte. Okosan felszított lelkesedésük eredménye, hogy a Tariménes útazása tőlük készített kiadásával a „megújhodás kora" irodalmának nyomtatásban megjelent tárháza egy vaskos kötettel és Bessenyei György teljesebb és igazabb írói képével gazdagodott. Minden túlos értékelése nélkül a munka dandárjának, ami egy ilyen kiadással velejár, e derék fiuk érdeme, hogy egy múzeumi ereklye eleven aktualítássá lett, hogy vér, szív, élet elporladtságból szemünk előtt felforrt. Így indultak egyszer zsenge gyermekek — bizonyára küldték őket fáradt öregek — keresztes gályákon, hogy elragadják a szaracénoktól Jeruzsálemet. És ha vihar nem sodorja a tengerbe valamennyit — és ha nincsenek a szaracénok — Istenemre! még visszaragadják.

A VIII. osztály magyar irodalomtörténettanára, Vajthó László mondja a kiadás tájékoztatójában, hogy „Tariménes olyan utas, ki még delizsáncon indult útnak és százhuszonöt esztendő múltán, a repülőgép és hangosfilm korában érkezett csak meg". Nem átallom megvallani, nekem is nagy távolságból jött meg Bessenyei-Tariménes, és azt hiszem, sokunknak így, akiknek nem jutott az a kötelesség, hogy egy magyar iskola munkarendjében minden esztendőben pontos dátumra ébresztgessük a derék testőríró emlékezetét. Mindent, amit felgyűjtöttünk és elrendeztünk magunknak Bessenyeiről, bizony megborzolhatta már az idő szele. De minden időt áll ifjonti elképzelésünk alakja, ahogy mi láttuk őt először, félénkdaliásan a bécsi udvar fényében, szomjú révedezésben elnéző szemekkel, örökké nemzetére gondolón, mint egy reichstadti herceg vagy rózsásarcú Dániel Nebukádnecár királyi termeiben...

Az igazság azonban az, hogy a mi lelkesedésünk Bessenyeije csak töredék-Bessenyei volt, amiként a rávonatkozó legtöbb kritikai megállapítás sem lehetett Tariménes utazásá-nak közeli figyelembevétele nélkül más, mint jobb híján való elintézés. Mi, akiknek alig innen az egyetemi esztendők határán a párizsi Kont Ignác könyvében volt utolsó forró találkozásunk a franciás iskola íróival, még nem éreztük ezt a hiányosságot. Különben is nekünk akkoriban, Kont könyvének olvasásakor, egy másik gerjedelem hangja is terjengett bensőnkben: az örömé, hogy a magyar irodalom értékeinek ismertsége ime Párizsig kiterjedt, mert naivan hittük, hogy a párizsi egyetem falai örömükben megreszketnek, amikor Kont Ignác szép, tiszta francia nyelven ismerteti és méltatja nagy íróinkat Balassától Vörösmartyig. A Kont Ignác könyve ma is az, ami akkor volt: legteljesebb megmutatása a magyarság Nyugatra fordult arculatának, minden lázas megrebbenésével a francia gondolat és nyelv szépségétől első ízben megrohant lelkeknek, de most, hogy megtárultak Tariménes delizsánca előtt a magyar szellemiség szélesebb területének sorompói, a podgyászát kíváncsian bontogatók szemében többé nem a régi, közismert és legnagyobbára látatlanba elfogadott ítéletek a fontosak. Hogy mennyi a Tariménes utazásá-ban is a „Voltaire délayé", hogy mint üt át a szerelmi részeken a Philosophe hatása, hogy az okskodások halmozása hol lépi által a regényben meg-

MOLNÁR C. PÁL: BIKAVIADAL (Eredeti fametszet.)

(Rosner: Magyar fametszet c. cikkéhez)

Molnár C. Pál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTO
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

DÉLI HÍRLAP

1971 MÁJ 29

1021

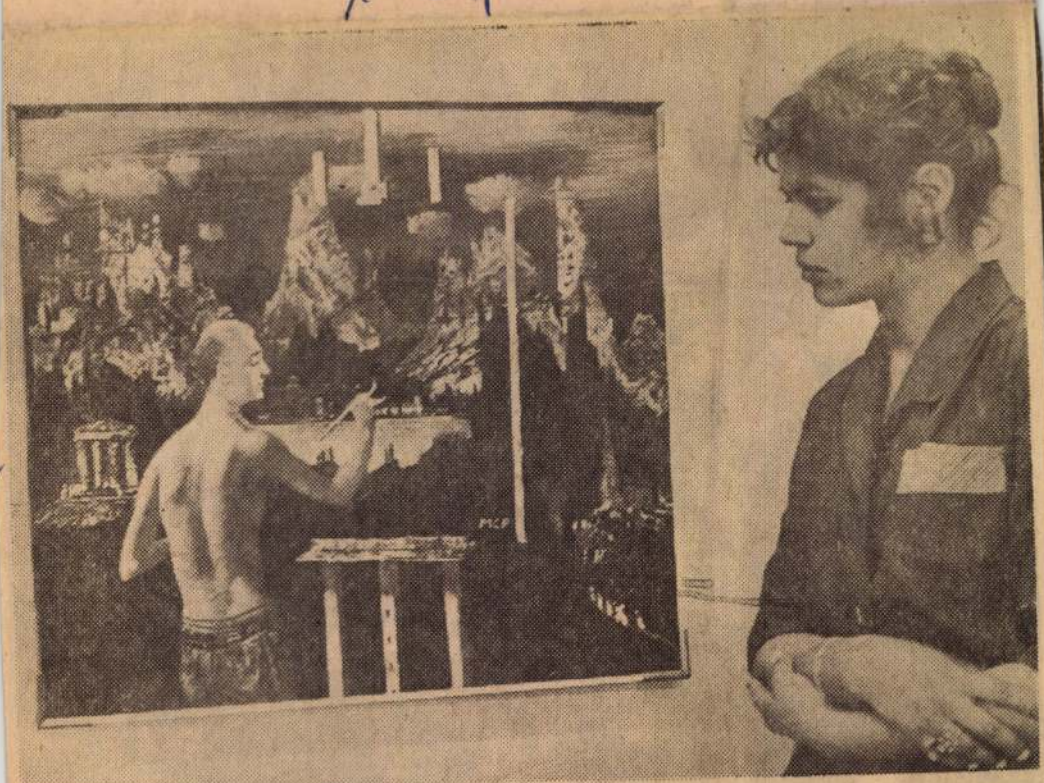

* Tegnap láthatta utoljára a közönség Molnár-C. Pál miskolci kiállítását. Az izgalmas tárlat anyagából egyet őrizzen lapunk is. (Ágotha T. felv.)

Pál rajzai

Molnár C. Pál.

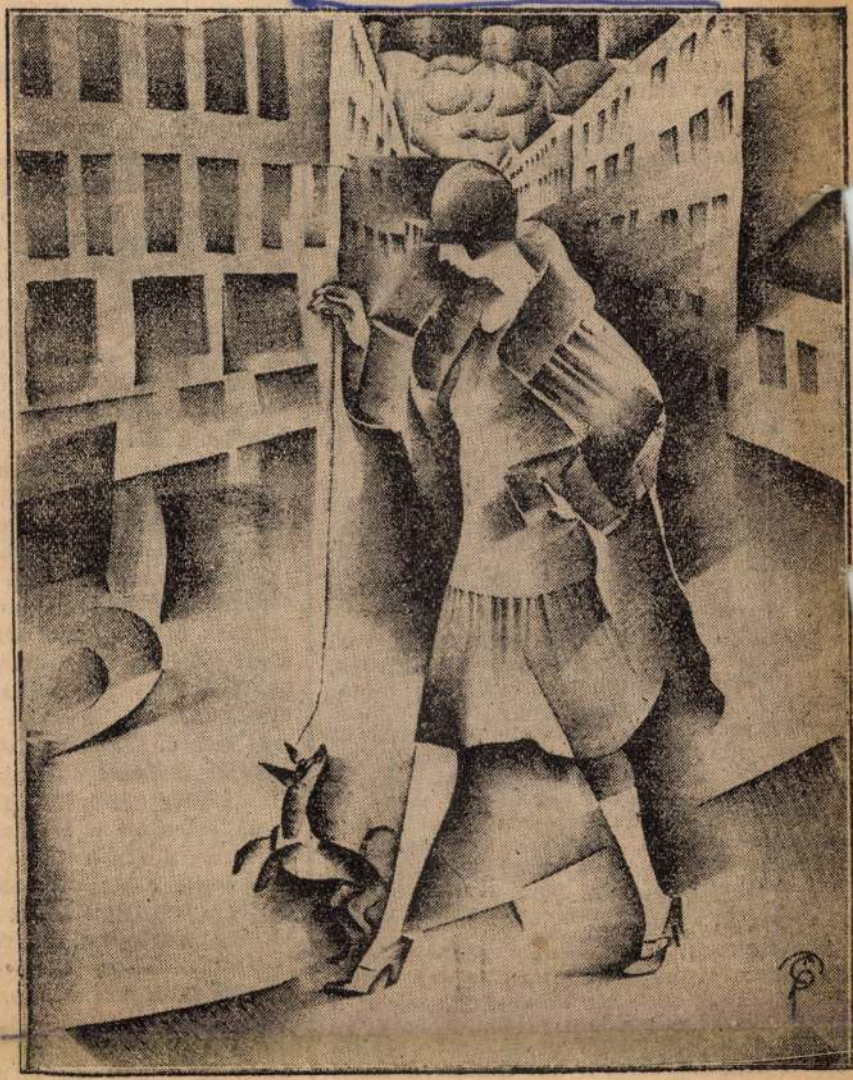

Séta verőfényben

Lyven halhatatlan közt foglal helyet. Az akadémiába rendszerint beválasztanak egy ügyvédet is és az Akadémia »bâtonnier«-je jelleg ez a maître Henri-Robert, Párizs egyik ragyogóbb szónoka és legképzettebb jogásza. Henri-Robert kitünően forgatja a tollat is és most rég jelent meg egy könyve »Az ügyvéd« címmel abban a népszerű sorozatban, amely abban minden foglalkozási ágnak egy-egy könyvet szentel.

Az ügyvédség mindig nagy szerepet játszott Franciaország életében, mint Henri-Robert is kiemeli. A polgári jogok és szabadságok legtöbb esetben előharcosai a francia ügyvédek voltak, akik a bírói tribün előtt vívták közel-harcukat a jog és emberiség nevében. És Franciaország története tele van híres, nagy ügyvédek neveivel, amelyeket már a történelmi iskolából ismerünk.

Az újabb és legújabb korban a francia ügyvédség díszes története változatlan erővel és jességgel folyik tovább, ami természetes Franciaországban, ahol esküdtszék van és ahol szónoklat művészete ép oly gazdagon virágzik, mint az irodalom bármely más népszerű ága. A Dreyfus-pör és Zola ügye világhírűvé tette *Demange* és *Labori* védők nevét. *Clémenceau*, a nyugalomba vonult tigris is népszerű ügyvéd volt a maga korában és *Millerand*, amikor lemondott a köztársasági elnökségről, ügyvédi irodát nyitott, ma Párizs egyik legkeresettebb védője.

Millerand és Henri-Robert mellett a mai ügyvédi karnak egyéb kiválóságai is vannak, akiknek nevével a Blumenstein-ügyben is találkozni fogunk. Érdekes, hogy a mai híres párizsi ügyvédek közt sok az olasz nevű és olasz származású, de természetesen ma már ízig-vérig francia ügyvéd. Ilyen például *Moro-Giaffieri*, akit Humbert szenátor védelme, mely Humbert fölmentésével végződött, tett párizs legnépszerűbb védőjévé. *Campinchi*, a másik népszerű név és a nagy bünpörökből ismeretes, így például legutóbb a Petljura gyilkosának, Schwarzbartnak ügyében Petljura családját képviselte.

Moro-Giaffieri és Campinchi ma már dúsgazdag emberek, akik hatalmas irodát vezetnek és »asszisztensekkel« dolgoznak, mint a nagy sebészek. Így például Henri-Robert is, Blumenstein védője maga mellé vette segítőnek maître *Darmont*-t, aki különben fiatal korában a ellenére is Párizs legnépszerűbb védői közé tartozik.

A Blumenstein-ügy egyik legérdekesebb

kai diót. Csaknogy Tor kereskedő volt Szaloniki diót árult hajórakomány

A vodka pusz

Az alkoholizmus nagy p tes, újabban igen különöse mas állam: *az amerikai Eg orosz szovjet*. Amerikában lis eltiltása gyászos követk földön és tengeren hallatla pészetet, a titkos alkoholgyá összetüzésre vezetett csempé A »száraz« és »nedves« Ai *meccs* évek óta folyik és úg melyen *a »száraz« Amer knock-autolják*.

Oroszországban szintén hoztak az alkohol ellen, n autokrata szóval kijele *muzsikjaimnak és munká igyanak!* Az orosz paraszt, embere Oroszország hősies világnak, stb. — Annakidej a cár gesztusa, de az eredn büdsö bevételeinek csökke hivatalos vodka nem folyt t tok torkán, de *aranyfoly folyt be többé az államkin* híres »részeg büdsö«-je!). Hi aztán fellendült a leggyal sének ipara, *népszerű lett* ital, amely a legsúlyosabb aki ehez sem jutott hozzá, tartalmú patikaszereket, p italokat. A háború s a fro *megölte II. Miklós szép ter*

Jött a forradalom, de a *idején is épúgy pusztitott*, *Lenin* és barátai egy pilla hogy megölik a vodkát és juk igen rövid életü volt.

lehet a munkásnak saját otthont teremteni, legalább csalódásba kellene ringatni őt. Senki jobban a hollandusnál nem tudja, hogy nemcsak a név, hanem a ház is bizonyos egyéniséget rejt magában. Igy a vidéken ujból házsorokat épitenek, melyek régi hagyományoknak megfelelően házszámok helyett régies, cimszerü jeleket viselnek, például tarka fayencelemezeket virág- és gyümölcsképekkel. Itt a Mynheer, mint a régi időkben, ujra lakhatik a „Tulp"-ban, vagy a „gouden oranjeapel"-ben (aranyos narancs), otthonának nincs száma és maga a ház sem szám többé. Ez a meleg viszony ház és lakó között gyönyörüen nyilatkozik meg a rendkivül kedvelt, rendszerint a ház ajtaja fölött befaragott házjelgiékben. Gyakran olvashatók s éppen a legparányibb házikókon ez egyszerű szavak: „Nooit gedacht". Sohasem hittem volna, hogy valaha ilyen házacskám lesz, — ez az értelme a megható mondásnak. Ilyen szentimentálizmusokat nem lehet kubikméterszerüen jól kimért házhelylyel és pompásan működő w. c.-vel kiirtani. Ezért a városépitőnek sablonos vonalzóját e szempontok és ez óhajok szerint is kell irányitania.

Ha gazdasági okokból egy ilyen háztömbbe kell bezsufolódnia az embernek, helyes, hogy meghagyják legalább a „tulpot", vagy az „oranjeapelt" az ablakok fölött, még ha az „disznél" nem is volna egyéb.

Természetesen a hollandi épitészet is a maga fejlődése legmagasabb fokát csak akkor fogja elérni, ha a szépésget és célszerüséget a legteljesebb harmóniában egyesiteni fogja. De már az is nagy dolog, hogy szinte a világ összes nemzetei között majdnem ők állanak e célhoz a legközelebb.

V. M.

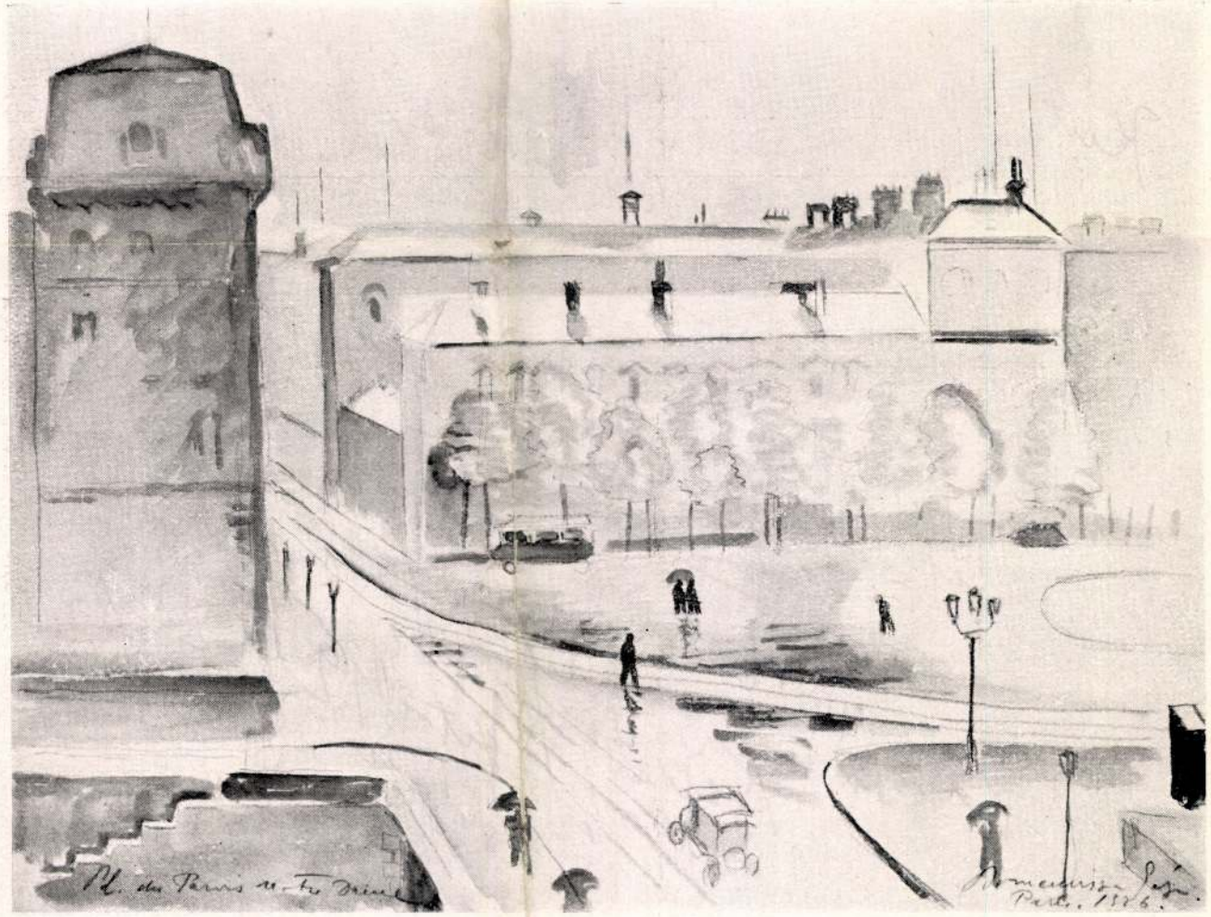

BORNEMISSZA GÉZA: PÁRIS ESŐBEN

MOLNÁR C. PÁL: NŐI FEJ

akcióba kezdtek, mely páratlanul áll a modern városépitések történetében. Ha meggondoljuk, hogy az állam eddig több, mint 2 milliárd aranykoronával járult ez akcióhoz és csupán Amsterdamban 30.000 uj épületet emeltek, akkor fogalmat alkothatunk az eddig végzett munkáról. Nem egyes házakat vagy háztömböket, hanem egész városnegyedeket teremtettek egyszerre. Nem házépitők, hanem városépitők voltak itt munkában és a hollandi épitészek e feladatot nagyszerüen megoldották.

Vannak mindenesetre városnegyedek, például Amsteldijk, melyek már külső elhatároltságukban is, elkülönitett, zárt komplexumoknak látszanak, a sarkok és a főbejárat mellett elvezető utcának oly feltünő kiemelésével, hogy majdnem várszerű jellegről beszélhetünk. Más épületek pedig olyan benyomást keltenek, mintha egy teljesen idegenszerű városban járna az ember: laposan fedett tetők, óriási kiállitási épületek és mégis barátságosabban hatnak, mint más városnegyedek. A lakótelepek megitélésénél természetesen nem szabad figyelmen kivül hagyni a szociális szempontokat. Tömeglakások épitéséről van itt szó, hogy a problémát: a kis embernek, a munkásoknak, ezreknek egyszerre kedvezőbb lakáslehetőséget lehessen biztositani — megoldják. Ugy látszik, hogy a vonalzó és a ceruza itt néha szummárisan működött. Már egynémely külső frontnak végtelen ablaksorai is elég egyhanguan hatnak, hát még, amikor egy pillantást vetünk a hatalmas háztömbök udvaraira a száz és száz egyforma balkonszobával, nyomasztó egyformaságot érzünk. Ezeren és ezeren, akik sokablaku gyárépületek puszta falai között végzik napi munkájukat, élnek kaszárnyaszerüen ez egyhangu tömeglakásokban és nélkülöznek minden szépéséget és életörömet. A munkás, aki a gyárépületet, a gépházat elhagyja, nem nagyon érezheti itt otthonosan magát. A gyárépület szerkezeténél az épitőgondolat átlátszósága alapfeltétel, mig ugyancz a lakóháznál puszta semaválik. Ha a nagyváros drága telkein nem

SCHÖNBERGER ARMAND: HAJÓ-KIKÖTŐ

MOLNÁR C. PÁL: NŐI FEJ

feltünő kiemelésével, hogy majdnem várszerű jellegről beszélhetünk. Más épületek pedig olyan benyomást keltenek, mintha egy teljesen idegenszerű városban járna az ember: laposan fedett tetők, óriási kiállitási épületek és mégis barátságosabban hatnak, mint más városnegyedek. A lakótelepek megitélésénél természetesen nem szabad figyelmen kivül hagyni a szociális szempontokat. Tömeglakások épitéséről van itt szó, hogy a problémát: a kis embernek, a munkásoknak, ezreknek egyszerre kedvezőbb lakáslehetőséget lehessen biztositani — megoldják. Ugy látszik, hogy a vonalzó és a ceruza itt néha szummárisan működött. Már egynémely külső frontnak végtelen ablaksorai is elég egyhanguan hatnak, hát még, amikor egy pillantást vetünk a hatalmas háztömbök udvaraira a száz és száz egyforma balkonszobával, nyomasztó egyformaságot érzünk. Ezeren és ezeren, akik sokablaku gyárépületek puszta falai között végzik napi munkájukat, élnek kaszárnyaszerüen ez egyhangu tömeglakásokban és nélkülöznek minden szépéséget és életörömet. A munkás, aki a gyárépületet, a gépházat elhagyja, nem nagyon érezheti itt otthonosan magát. A gyárépület szerkezeténél az épitőgondolat átlátszósága alapfeltétel, mig ugyancz a lakóháznál puszta sema-

akcióba kezdtek, mely páratlanul áll a modern városépitések történetében. Ha meggondoljuk, hogy tizmussá válik. Ha a nagyváros drága telkein nem az állam eddig több

Kut 1926. 7-88.

lehet a munkásnak saját otthont teremteni, legalább csalódásba kellene ringatni őt. Senki jobban a hollandusnál nem tudja, hogy nemcsak a név, hanem a ház is bizonyos egyéniséget rejt magában. Igy a vidéken ujból házsorokat épitenek, melyek régi hagyományoknak megfelelően házszámok helyett régies, cimszerü jeleket viselnek, például tarka fayencelemezeket virág- és gyümölcsképekkel. Itt a Mynheer, mint a régi időkben, ujra lakhatik a „Tulp"-ban, vagy a „gouden oranjeapel"-ben (aranyos narancs), otthonának nincs száma és maga a ház sem szám többé. Ez a meleg viszony ház és lakó között gyönyörüen nyilatkozik meg a rendkivül kedvelt, rendszerint a ház ajtaja fölött befaragott házjelgiékben. Gyakran olvashatók s éppen a legparányibb házikókon ez egyszerű szavak: „Nooit gedacht". Sohasem hittem volna, hogy valaha ilyen házacskám lesz, — ez az értelme a megható mondásnak. Ilyen szentimentálizmusokat nem lehet kubikméterszerüen jól kimért házhelylyel és pompásan működő w. c.-vel kiirtani. Ezért a városépitőnek sablonos vonalzóját e szempontok és ez óhajok szerint is kell irányitania.

Ha gazdasági okokból egy ilyen háztömbbe kell bezsufolódnia az embernek, helyes, hogy meghagyják legalább a „tulpot", vagy az „oranjeapelt" az ablakok fölött, még ha az „disznél" nem is volna egyéb.

Természetesen a hollandi épitészet is a maga fejlődése legmagasabb fokát csak akkor fogja elérni, ha a szépésget és célszerüséget a legteljesebb harmóniában egyesiteni fogja. De már az is nagy dolog, hogy szinte a világ összes nemzetei között majdnem ők állanak e célhoz a legközelebb.

V. M.

Molnár C. Pál

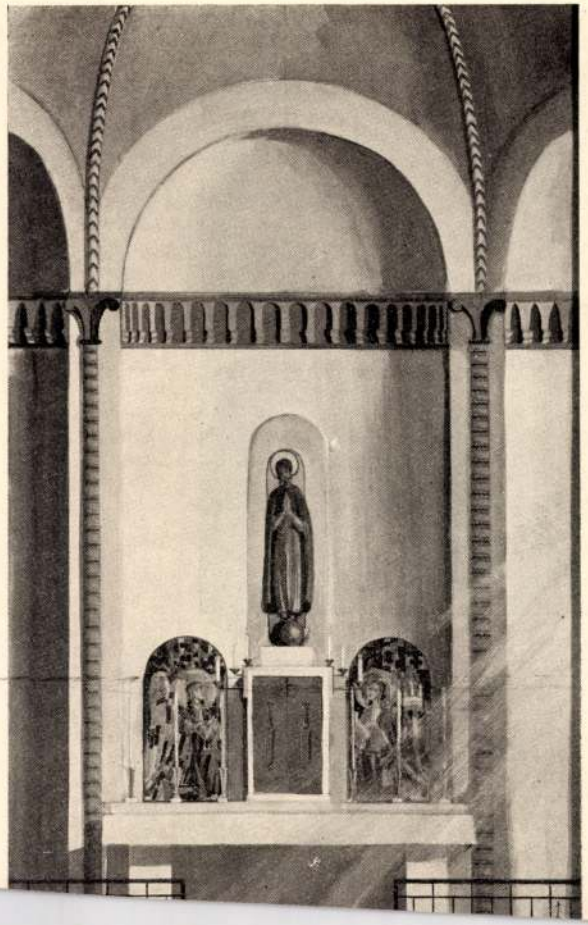

a művészetet közelebb hozni a pesti polgár mindennapi életéhez. Az ő elgondolása alapján népesedtek be Budapest parkjai azokkal a kisebb szoborművekkel, amelyek a járókelők gyönyörködtetésén kívül hirdetik a magyar művészek kiválóságát. *Liber* Endre nem volt aktív művész, de talán finomabban rezonáló lélek volt, mint sok festő és szobrász. Tisztán érezte a különböző korok stilustörekvéseit és a városi kép- és szoborvásárlásoknál valami hihetetlen érzékkel és tehetséggel válogatta ki azt, amiért érdemes pénzt adni. Finom érzékkel tudta kiválasztani azokat a képzőművészeket, akiket érdemes támogatni és bizony nem egy művészi pálya beteljesülése volt annak köszönhető, hogy Liber tudta hol és kit kell segíteni.

Liber Endrének minden munkáját a főváros önzetlen szeretete irányította. A Gondviselés megengedte neki, hogy még életében gyönyörködhessék áldásos munkájának eredményeiben. A koszorú, amit koporsójára tesznek, a halhatatlanság koszorúja, mert érdemessé vált arra, hogy nevét megörökítsék, emlékét megőrizzék.

Balázs Endre.

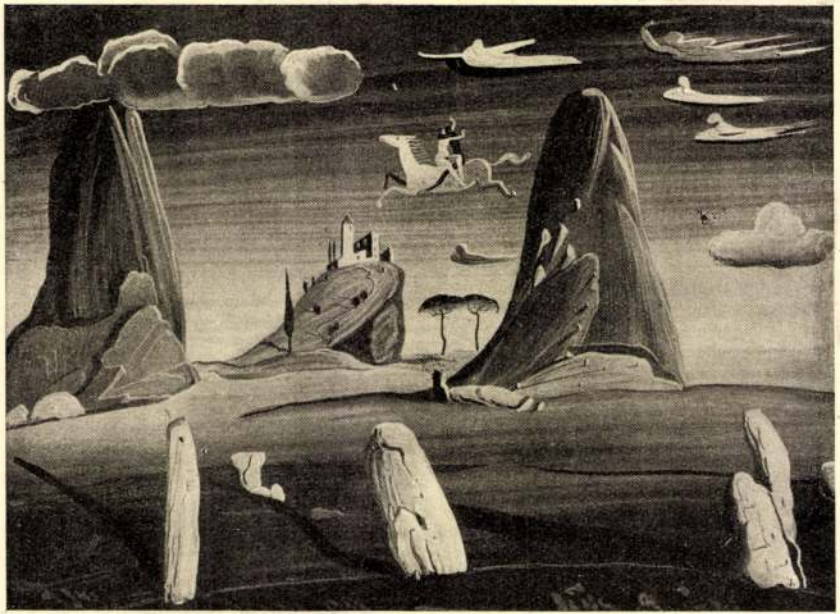

Molnár C. Pál: Kompozició.

Néhány szó az Orosz művészetről

Irta: *Zsótér Ákos.*

Kimondott orosz képzőművészetről alig lehet beszélni. Már Nagy Péter, a ruszofil ideológiával ellentétes reformjai (1700), a mongol megszállás, az ott dolgozó első görög építészek és később nyugatra járó képzőművészeik

Művészet 1936, I 364.

Ibolyaszedők (Molnár C. Pál rajza)

épeknek egyes részleteit. Akadnak aztán még yan gyermekek is, akik a nekik megmutatott képeknek legalább a körvonalait vagy bizonyos színfoltjait élénkítik fel szemükben már hosszabb idő mulva is. Ha tehát az eidetika fogalmát ezekre a jelenségekre is kiterjesztjük, nem túlzás az az állítás, hogy *valamennyi fiúnak 55, valamennyi leánynak pedig százaléka legtágabb értelemben »eidetikus«.*

Jaensch tanár utóbb a pszichológusok lipcsei kongresszusán is bemutatott ily gyermekeket, akik — minthogy a látottakat színes tökéletességben tudják utóbb is szemük elé idézni — kitünő rajzolók és fogalmazványaikban is megkapóan élénk stiliszták.

Szinte csodálatos, hogy oly sokáig tartott, míg a tudomány fölfedezte a gyermeki lélekben ezt a néha szinte varázslatos képességét. Csak a már a lélektani intézetek százaiban tanulmányozzák és kísérleteznek vele.

Sz. G.

Még sem lehet hidrogénből héliumot készíteni

1927 IV.24.

Néhány hónappal ezelőtt nagy izgalmat keltett a tudományos világban, de még a technikusok körében is az a hír, hogy Panethnek, a berlini Vilmos császár-intézet híres kutatónak sikerült hidrogénből heliumot előállítani. Igen-igen nagyfontosságú eseménynek tartották. Mert eddigelé a cambridgei és a többi kutatóintézetekben már sikerült egyes atomok szétrombolása, az úgynevezett desintegráció, vagyis sikerült egyes atomok magjaiból hidrogénatomokat kilökni, tehát nagyobb atomsúlyú elemekből kisebb atomsúlyút előállítani, de megfordítva, kisebb atomsúlyúból nagyobb atomsúlyút készíteni, az még nem sikerült. És ha igaz lett volna a Paneth eredménye, először történt volna meg, hogy nagyobb atomsúlyú elem született volna kisebb atomsúlyúból. Paneth finom palladiumport használt erre a célra. A palladiumnak az a csodálatos tulajdonsága van, hogy annyi hidrogént tud elnyelni, amennyi a saját térfogatának 800-szorosa. Ez elnyelés — úgy képzelték — van vehemensül megy végbe, hogy 4—4 hid-

és a piros ruhás öngyilkos leány

Egy újpesti olvasónk írja: Megkapó a kutyahűségnek mélyen megrendítő példáját produkálta újra az élet. Engedjék meg, hogy elmondjam. Egyik dunai vasúti hídunkon kora reggel egy ápolt, gondozott, fehérszőrű *spitz* kutya szaladgált ide-oda, szájában egy piros kalapot tartva. Mikor közelébe értem, okos szemeivel rámtekintett, rámugrott, majd újra kétségbeesett nyihorászással futkosott fel s le. Sok elmélkedésre nem volt szükség, hogy kitaláljam, miszerint itt valami szerencsétlenség történt s a kutya most kétségbeesetten keresi *női* gazdáját, mert hiszen a kis piros posztókalap, amit a hűséges eb a világért nem tett volna le, világosan bizonyította ezt. Kihajoltam a híd karfáján, vajjon nem látok-e valamit a vízben, mire a *kis állat is óvatosan kidugta okos fejét* a lécek között s folytonos szükölléssel figyelte a vizet. A kutyán rajta volt a vezeték s el akartam vinni, de az állat nem engedett, megfeszítette négy lábát, nem jött egy lépést sem s mikor fel akartam emelni, dühös morgással támadt rám. *Sajnáltam a reszkető kis állatot* magára hagyni s éppen azon töprengtem, mitévő legyek, mikor a híd egyik pillérjénél *egy emberi testet* pillantottam meg felakadva. *Piros ruháját himbálta a hullám* s a víz erős sodra kegyetlenül odavagdosta a híd pillérjéhez a testet. A közelben levő fatelepre szaladtam emberekért, akik csónakkal mentek érte, míg én a kutyát igyekeztem arra bírni, hogy velem jöjjön. Sikerült is kitépni fogai közül a kis kalapot s így futólépésben elindultunk, hogy a kutya agnoszkálja a szerencsétlenül járt gazdáját.

Négyen voltunk férfiak, de egyikünk szeme sem maradt szárazon, mikor a *csónakból* a földre tették a holttestet. *A világon semmiféle művész nem tud ily kegyetlenül szívettépő jelenetet rendezni, amit ez a kis eb művelt.* Kétségbeesett vonyítással ugrott a tetem mellé, hízelkedő szükölléssel *mindig közelebb és közelebb húzódott hozzá,* kezét nyalta, majd az orrál a halott álla alá dugta, gyengéden az arcához dörzsölődzött s mikor látta, hogy minden hiába, a ha-

Molnár C. Pál.

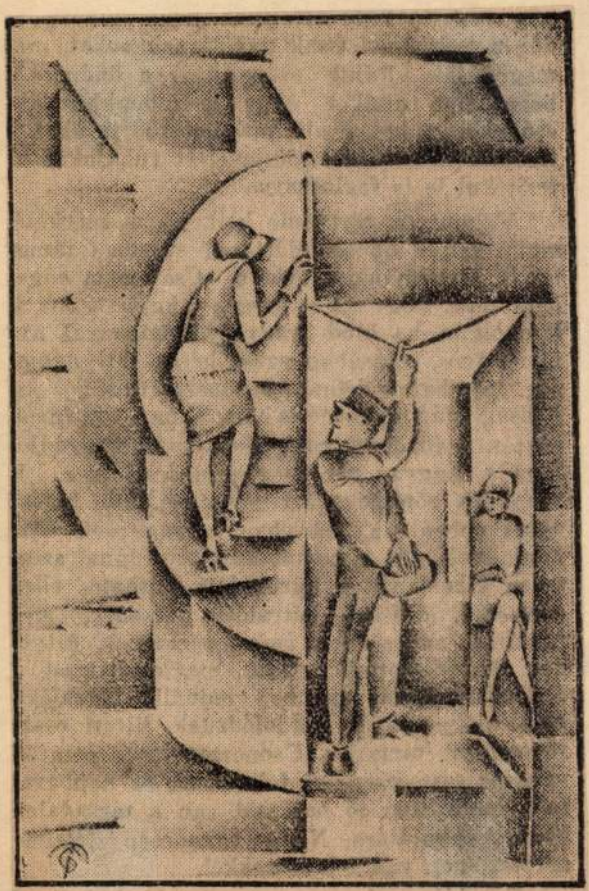

Egy szakaszjegy hátára ... (Molnár C. Pál rajza)

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: Madonna

Élet 1942 dec. 12. 22. szám

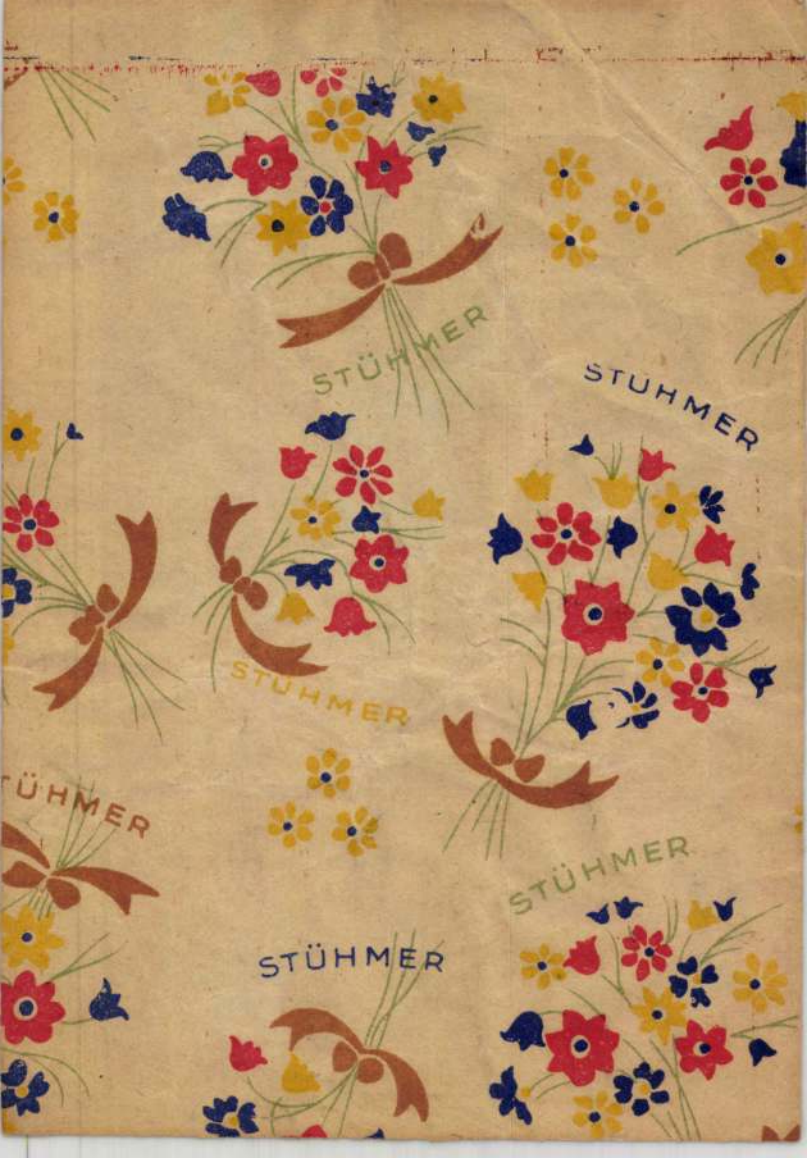
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
ÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Illaluár C. Pál.

Malmö C. Tal.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRPETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-968, 337-748, 340-726

NŐK LAPJA
Budapest

1985 JUN 28.

Molnár C. Pál

1021

Molnár C. Pál: Tájtóval

BESZÉLŐ K

th regényének színes

CROSS

szélesvásznú, amerik

LEM NEM, ASSZONYOM!

zenés, NDK filmvígjáték.

Molnár C. Pál rajza

PORT

k az osztálycsere negoldását

rofiszövetség tanácsa előtt

olna meg, hiszen voltak olyan jogos spiránsai az I. ligának, mint a Turul s a Pesterzsébet.

— Évtizedek tapasztalatai bizonyítják, hogy

a II. osztályból felkerülő csapat csak a legritkább esetben volt jobb, mint az, amelyik az I. osztályból kiesett.

. kiesett csapat rendszerint megnyere a II. osztályú bajnokságot, az új . osztályú együttes pedig egy-két év mulva visszaesett a II. osztályba.

— A deficites bajnoki meccsek hely *az egyesületeknek nagy szükségük a nagyobb bevételt jelentő nemzetk mérkőzésekre* és már csak azért s lehet emelni az I. liga létszámát, m akkor nem maradna szabad termi sunk a nemzetközi mérkőzésekre.

A tanács álláspontja értesi sünk szerint az, hogy ebben a k désben

a döntést a tavaszra kell elha lasztani.

Addigra ugyanis mind a két lí ban úgy a *sportbeli*, mint *anyagi* tekintetekben lényeg *változások* következhetnek be ezknek a figyelembevételével k majd meghozni az osztálycsere k désében a döntést.

A magyar csapat eredet felállításában játszik a svédek ellen

A válogató bizottság kérésére Molná visszavonta lemondását

— *Az Est tudósítójától* —

hacsak valami különös balszere cséje nincs — meg fogja verni

Molnár C. Pál.

A Szépművészeti Muzeum
új magyar képtárában
vékány alkotása szerepel.
„Madonna" c. műve. (emlitve.)

Pesti Hirlap, 1928. Okt. 30.

Molnár C. Pál

MDK

Fürdöző, olf.

Elhagyott város, olf.

Fürdözők, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Katalógus fedőlap: fametszet

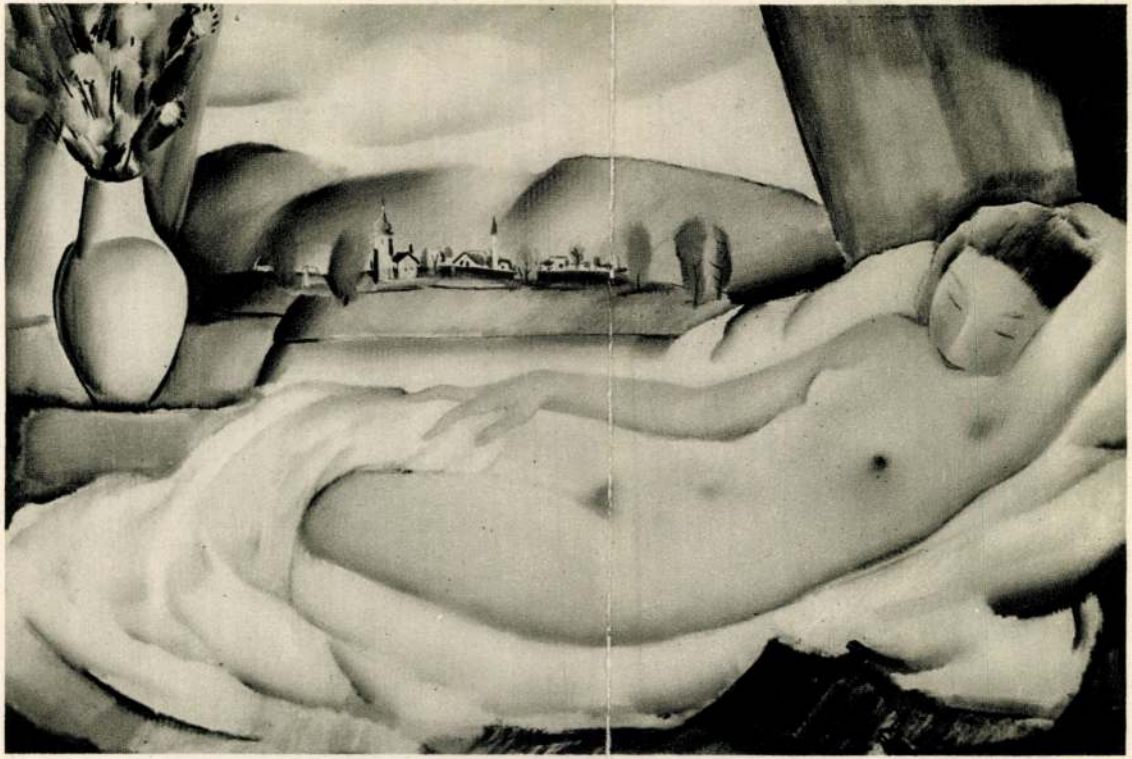

MOLNÁR C. PÁL: ALVÓ VÉNUS.

BORNEMISSZA GÉZA: BÁSTYASÉTÁNY.

Molnár C. Pál

festőművész

Nemzeti Újság

1935 I. 29

Molnár C. Pál kapta a Szinyey Merse Társaság nagydiját

A *Szinyey-Merse Társaság* vasárnap tartott közgyülésén döntött a társaság dijainak odaitéléséről. A társaság *nagydiját Molnár* C. Pál, a *tájképdijat Pólya* Iván, a *grafikai dijat Lugosi Szabó* Vladimir kapta. *Molnár* C. Pál, a kiváló festőművész és grafikus olaszországi sikerei után éppen nemrégiben Németországban aratott szép sikert, idehaza pedig már régen felküzdötte magát a művészek élvonalába. Sokoldalu művészetének egyik jellegzetes vonása a tökéletes rajzkultura, a technikai tökéletesség, az áhitat és a természet világának spirituális átköltése. *Pólya* Iván személyében is kitünő művészt ért a kitüntetés. Lugosi *Szabó* Vladimir érdekes tehetségéről éppen a minap számoltunk be a *Nemzeti Szalonban* bemutatott gyüjteményes anyaga kapcsán. A *Szinyey-Merse Társaság* közgyülésén rendes tagjává választották *Tornyai* János t, a kiváló ősz mestert, tiszteletbeli taggá választották *Lyka* Károlyt és dr. *Majovszky* Pált, meghivott tag lett *Ravasz* László református püspök.

GYERMEKNEVELÉSBEN jártas, intelligens, született osztrák úri-

mény. Dohány

Exhibition of Modern Hungarian Paintings.

Ezzel a címmel New-Yorkban képes ismertetés jelent meg arról a kiállításról, amely az 57-th Street 133. száma alatt a Galleries Silbermannban folyt le a viszonyokhoz képest nagy sikerrel. Tizenkét finomnyomású képmásolat élénkíti a füzetet, amely Malcolm Vaughan tollából meleg hangon méltatja művészeinket. Különösen Molnár C. Pál, Márffy Ödön, Kernstock Károly, Fényes Adolf, Czóbel István, Kmetty János, Hermann Lipót, Perlrott István, Pólya Tibor és a „festői lehetségű, bár nagyon fiatal

Molnár C. Pál

1932. V. 18.

Peterdy Gábor nyertét meg az amerikai közönség tetszését, ami a vá-tárlásokban is megnyilvánult. —

„Idegenforgalmi Tudósító"

I. évf. 5 szám

1932. V. 11

van Mieris id.

. † ugyanott 1681 márczius 12-én.

—

rdultan ül és mosolyogva nézi
állt tengeliczét, míg baljában
őke haja vállaira omlik, hom-
édi, melynek vége lelóg, kor-
ezi és kivágott szürke atlasz-
bbszörösen hasítottak. Keblén
képez díszt. A háttér szürke.
cm. — Lelt. sz. 4294. — Becs-
Pálffy János hagyománya 1907
— Az átvételre és az átvétel
kat lásd a 4203 lelt. számnál. —
6-án (453–913).
ó adatok a Szépművészeti Múzeum-
Mieris: Hölgy tengeliczével.
vonatkozó egyéb adatok és pedig:
20–908. pag. 55. Nº 70). *Ölge-*
(Distelfink) auf dem Finger. In
lzrahmen mit Goldstab (II. Salon);
(2080–908. pag. 13. Nº 25).
m Anzug des XVII. Jahrhunderts.
men, mit Goldleisten, gekauft zu
eit (II. Salon);
ékben (1893–912. Nº I: 93). *Jan*
Nő arczképe;
an (2165–912. Nº I: 93). *Jan van*
arczképe. Fa, 23·5 : 17·7 cm.

M

907 (4294).

979 (1097).

93 (2005)

M. 2. *C. Pál*, festő és grafikus, * 1894 ápr. 28. Battonya (Csanád vm.). Budapesten, Lausanneban, Genfben és Párizsban tanult. Modern törekvésű munkáiból első kollekció-kiállítását Genfben rendezte az Athenaeumban, másodikat Budapesten, a Belvedereben 1923 végén. 1928—31-ben a római Collegium Hungaricum ösztöndíjasa volt. 1927. és 1934-ben az Ernst-Múzeumban nagy kollektív kiállítást rendezett. Az 1930. évi Zichy Mihály-graf. díj nyertese; 1934. megkapta a székesfőváros Ferenc József-festészeti díját. Franciás szellemű, erősen stilizált, dekoratív festményei legtöbbnyire aktok, vagy újbeállítású bibliikus témák. Rajzainak egy sorozata a mai napi élet tipikus jelenségeit rögzíti papírra neoprimitív formaátírással. Artisztikus fametszeteivel több könyvet illusztrált. Mária Jézussal és Zöldruhás nő c. olajfestménye a Szépművészeti Múzeum-, Mária a gyermekkel és Aktok c. képe a Fővárosi Múzeumban van.

46. ÉVF. 14. SZÁM

TOLNAI

VILÁGLAPJA

40 fillér

Bevégeztetett!

(Molnár C. Pál festménye)

Molnár C. Pál

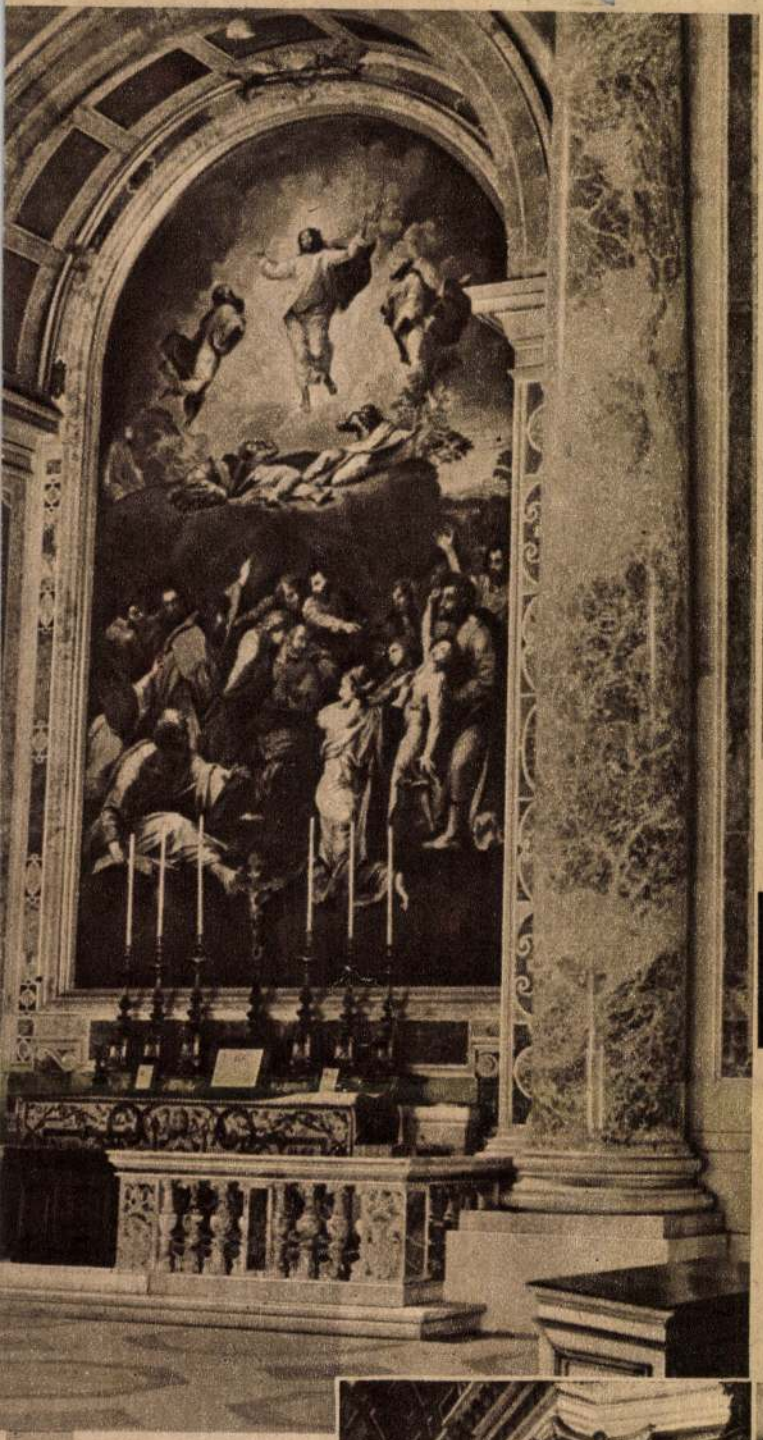

A Mennybemenetel oltára a Szent Péter-templomban. Az oltáron középütt lévő feszület Bernini alkotása.

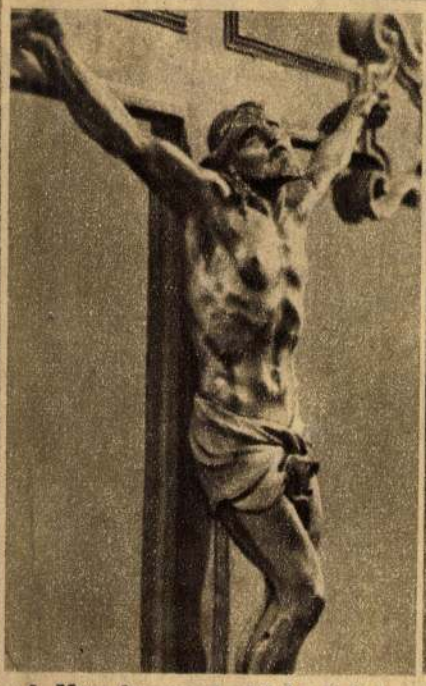

A Mennybemenetel oltárán lévő feszület részlete: bámulatosan finom bronzmunka, amely a Megváltó testének ezer apró részletét pontosan kihozza.

Ugyanazon a feszületen látható Krisztus arca. Az Istenben való megadás és az emberfölötti szenvedés gyötrelme rajzolódik ki az arc minden vonásán.

A Feszület művészete

A tizenhetedik század egyik legzseniálisabb művésze volt az olasz Giovanni Lorenzo Bernini. Már tíz éves korában olyan mesteri márványfejet faragott, hogy ettől fogva az egyik római bíboros a pártfogásába vette. Tizenhét éves volt, amikor egyik leghíresebb alkotását készítette, Daphnis és Apollo lehelletkönnyűségű szobrát, amely ma a Villa Borghese dísze. Igazi művészete azonban VIII. Orbán, X. Ince és VII. Sándor pápa idejében fejlődött ki. Az ő megbízásukból dolgozott a Szent Péter-templomnak és környezetének kidíszítésén; így tőle való e templom főoltára, hatalmas, csavartoszlopú mennyezetével, s tőle származik a templom előtti óriási tér oszlopsora is. Lelkének legbensejét azonban feszületeiben adta Bernini: az isten-emberi szenvedés megrendítő élményét vitte ezekbe a Krisztus-fejekbe.

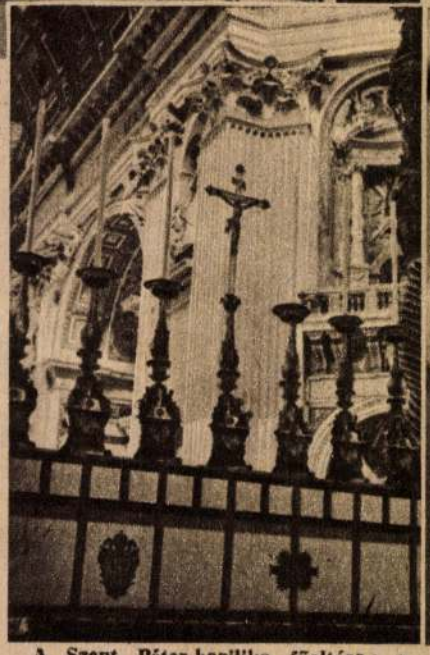

A Szent Péter-bazilika főoltára: a csavart oszlopok, a gyertyatartók és középütt a feszület is Bernini alkotása.

A katolicizmus legfőbb oltárán álló feszület Krisztusának arca. Itt már a szenvedésben kimúlt Megváltót látjuk.

Ezt a feszületet Bernini a Rómában élő Svéd Krisztina királynő számára készítette. Végrendeletben hagyta a királynőre.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Molnár C. Pál
VASAS
1965 JUN

/1021

Ismét Hirosima?

MOLNÁR C. PÁL FESTMÉNYE

Sikeresen szerepeltek gyártmányaink

(Folytatás az 1. oldalról.)

A lyukkártyás rendszer 40 asztalváltoztatási ciklus beállítását teszi lehetővé. Minden gépi mozgás programozható. A gép nagy megmunkálási pontosságára jellemző, hogy az egyes asztalrészek — a beállított előtolás értékétől függetlenül — ± 0,03 mm-en belül állnak le.

A konfekcióipari gépek közül vásári díjat nyert a

Cs 313 jelű elektromechanikus vasalógép.

felső ruházati cikkek és a fehérneműk gyártásánál előforduló vasalási műveletekre alkalmas. Az anyag nedvesítését a beépített automata gőzfejlesztő berendezés biztosítja.

☆

A Budapesti Nemzetközi Vásárral egy időben rendezték meg a

„KGM legszebb terméke"

pályázatot is. Ennek a pályázatnak az értékelésére a BNV keretében került sor. A pályázat sikerére jellemző, hogy a KGM vállalatai több száz terméket neveztek be. Ezek közül kellett kiválasztania a pártatlan bíráló bizottságnak a díjazásra kerülő 45 gyártmányt.

jasok 2000, a III. díjasok pedig 1000 Ft jutalomban részesültek.

Az I. díjat nyert termékek között szerepel a Szerszámgépipari Művek *EM—250 jelű félautomata másoló esztergája*, a Csepel Szerszámgépgyár *RFM—51 jelű mozgatható radiálfúrógépe*, az Orion *AT 550 tv-vevőkészüléke*, a Vaskohászati Kemenceépítő Vállalat *10 tonnás ívfény-kemencéje* stb.

A II. díjasok között találjuk a Csepel Autógyár *071.00 típusú cementszállító nyerges pótkocsiját*, a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár *MGF jelű mezőgazdasági gyorsszárító és feldolgozó berendezését*, a Medicor Művek *trauma-*

mindezek hozzátartoznak éppúgy, mint azok az üzletkötések, amelyek szerint gépiparunk — a többi között — újabb vasúti és vízi járműveket, élelmiszeripari és vegyipari berendezéseket gyárt a szocialista és a kapitalista országok megrendelésére.

Somogyi László

Korszerű nagyüzem Kaposváron

Három éve került Kapos-

várra a Villamosberendezési

A szakszervezet közbelépett

A normakiigazításokat legtöbb üzemben már elvégezték. Mégpedig a rendelkezések előírásai szerinti körültekintéssel. Némely helyen azonban az igazi célt szem elől tévesztették, és emellett nem mehetünk el szótlanul. A riporter a minap Váry Zoltánnal, a vasasszakszervezet Pest megyei titkárával beszélgetett, s ennek kapcsán szó került néhány elítélendő jelenségről, amelyeket megakadályozni és szóvá tenni egyaránt kötelesség.

„A normák megállapításánál nem egyszerűen a statisztikai átlagból kell kiindulni, hanem figyelembe kell venni a műszaki fejlesztésben és munkaszervezésben bekövetkezett változásokat, elérhető eredményeket."

A tömör szabatossággal megfogalmazott közgazdasági definició valójában roppant egyszerű dolgot rögzít, ám jól tudjuk: mindez csak látszólag ilyen egyszerű. Aligha volt annyi vihar, vita, félreértés — és tegyük hozzá: visszaélés —, egy ipargazdasági fogalom gyakorlati alkalmazása körül, mint éppen a normák esetében. Éveken keresztül vörös posztó volt a munkás szemében s remekül kijátszható alkalmak hosszú sora a magát jó

Molnár C. Pál

Vasárnap, 1927. november 27. AZ C

(Molnár C. Pál rajza)

Megtelt

Az Est, 1927. Nov. 27.

ramento Bee szerkesztőjének, J. Earl *Langdonnak* két cikke. Az egyik *a csepeli kikötőről szól.* Pontos fejtegetés arról,

miért lesz Budapest Európa legnagyobb belföldi kikötője.

A másik politikai ismertetés, »Hungary looks forward to reunion of empire« *(Magyarország az elszakitott országrészek egyesitését várja)* a cime és ezekkel a szavakkal kezdődik:

— Magyarország *nincs megelégedve* a trianoni szerződésben megállapitott határokkal és *sohasem is lesz.* Gyászjelvényeket viselnek az emberek és

— A magyarok ismételten kijelentették, hogy *nem akarták a háborút,* hogy akaratlan társai lettek a dominálo Ausztriának és hogy

Wilson tizennégy pontjában bizva tették le a fegyvert,

de fondorlattal rávették őket egy olyan békeszerződés aláirására, amely nagy szeleteket adott területéből négy szomszédjának.

— *Hogyan kell jóvá tenni a Magyarországon elkövetett igazságtalanságokat,* erre a kérdésre senki sem felel. Háborúról nem beszélnek. Magyarország *le van szerelve, míg a kis-*

Molnár C. Pál MDK

Eső után, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Molnár C. Pál két rajza

Elázott démonka

Katinak üzenik a faluból, hogy ...

Talán mégis lesz a dologból valami ...

Irta: NAGY EMIL

A *Pesti Napló* egy hét előtti vasárnapi számába vezércikket írtam a következő címmel: »*Szóval nem lesz a dologból semmi*«.

Annak a vezércikknek az volt a lényege, hogy én újból erősen megsürgettem azt, hogy a magyar kormány és az egész magyar társadalom vállvetett munkával álljanak neki a nagy feladatnak: tárgyilagos módon világosítsuk fel az egész világot a trianoni ítélet révén reánk sujtott világraszóló igaztalanságról, s ne érjük be pusztán annak a várásával, hogy Lord Rothermere hatalmas ujságjai révén a szánkba röpítse a sült galambot.

Kifejtettem abban a cikkemben, hogy ennek a felvilágosító munkának, amely Rothermere Lord akcióját volna hivatva *kiegészíteni*, meg kell hoznia a magyarság számára a nagy nemzetközi igazságtételt, mert *mi hiszünk egy nemzetközi nagy igazságban*, amely igazság országának előbb-utóbb el kell következnie.

Előadtam azt is széleskörű tapasztalataim nyomán, hogy ennek az intenzív felvilágosító munkának *nem szabad az integritás jegyében történnie*, amely szent fogalom nyolc év óta érthetően belegyökeredzett a magyarság lelki világába, hanem ezt a felvilágosító munkát csakis azon a *néprajzi alapon* lehet sikerrel lebonyolitani, amelyik megegyezik a Lord Rothermere alatt különösképpen azt a választ, amit Sir Austin *Chamberlain* angol külügyminiszter adott az ottani képviselőházban a Labour Party férfiainak idevágó kérdéseire. Tudvalevőleg ő azt mondotta, hogy senki se tesz jó szolgálatot a Béke ügyének, aki a nemrég megkötött békeszerződések revizióját forszírozza.

Azonban az én megítélésem és tapasztalataim szerint ezek a külügyminiszteri szavak nem hogy nem gyengítik az én egy hét előtti cikkemben kifejezett sürgetésem helyességét, de éppen ellenkezőleg, — öntudatlanul — sokkal inkább *megerősíti* mult vasárnapi cikkem eszmemenetét, mint mindazok a megnyilatkozások, amelyeket a külföldi észjárást nem ismerők hajlandók kedvező jelenségeknek elfogadni.

Mert elemezzük csak egy kicsit Sir Austin szavait. Ő azt mondotta, hogy árt az a Béke eszméjének, aki a trianoni szerződés megváltoztatását forszírozza. Ez a pár szó ékes világossággal mutatja meg azt, hogy Sir Austin *nem ismeri* alaposan a Rothermere-féle gondolatot, helyesebben mondva nem ismeri ennek a lényegét, s nem tudja azt, hogy ez a gondolat a nemzetközi fórumok előtt előadott magyar igényeket *a néprajzi határok*

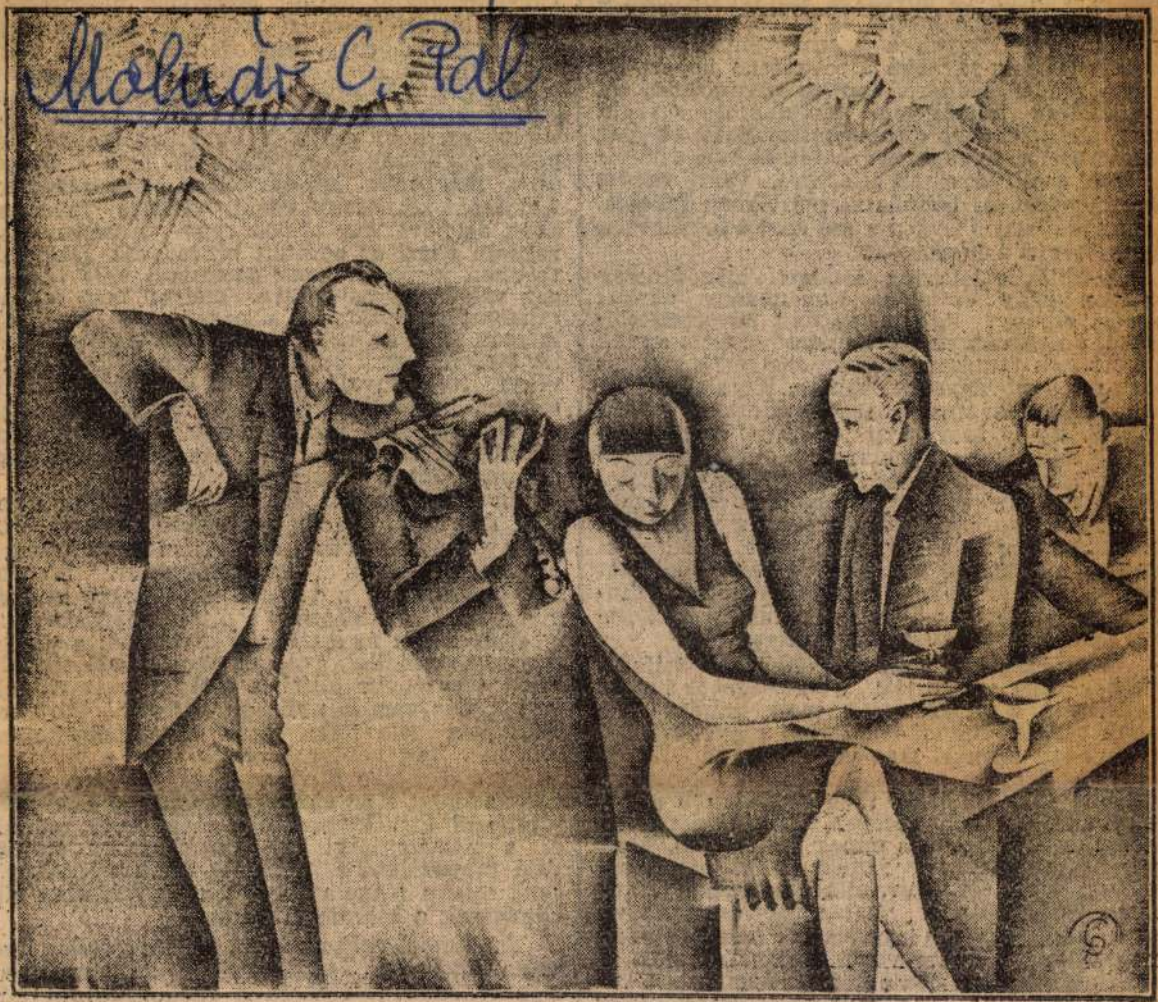

Szívhezszólóan (Molnár C. Pál rajza)

melyeket bizonyos növények szervei (például a szemérmes érzőke levelei és gallyai, a Drosera nyeles levélmirigyei, a kúszónövények kacsai, stb.) végeznek, továbbá a rovarfogó növényeknek a rendeitől eltérő, szerves anyagokkal, sőt kifejezetten hússal való táplálkozása s végül az a gondolkodóba ejtő jelenség, hogy az éter és kloroform ugyanolyan hatással van a növényekre, amilyennel az állatokra van, vagyis életműködésüket bámulatos mértékben fokozza, élénkebbé teszi s ilykép a szó szoros értelmében megrészegíti a növényeket.

A különös jelenség ismerete még nincsen egészen négy évtizedes és a néhány nappal ezelőtt elhúnyt *Johannsen* dán növényfiziológustól származik, aki életfeladatává tette annak a hatásnak tanulmányozását, mellyel e mérges anyagok a növényekre vannak. Kutatásai közben aztán Johannsen megállapította s később kísérletileg is bebizonyította, hogy a zárt térben és bizonyos meghatározott mennyiségben elpárologtatott éter és kloroform a nyugvó állapotban levő növényeket bámulatosan gyors fejlődésre, gyors és csodásan gazdag virágzásra bírja. Az éter és kloroform tehát ezekben az esetekben fokozza a növények életműködését épúgy, mint az alkohol az ittasság első stádiumában fokozott és élénkebb működésre készteti az emberi és állati szervezetet.

Johannsen nyomban tisztában volt felfedezésének nagy gyakorlati jelentőségével s ezt a felfedezést a műkertészet, mely minden ilynemű elméleti vívmányt átvisz a gyakorlatba, azóta nagy sikerrel meg is valósította. Ennek köszönhető aztán az, hogy számos szépen virágzó növény teljesen időn és szezónon kívül, gyakran a tél kellő közepén virágzó állapotban áll rendelkezésünkre s ennek köszönhető, hogy a kertészek december, január és február hónapokban, tehát olyankor, mikor a szabad természet és kertjeinket vastag hóréteg fedi, virágzó rhododendron-, azalea- és hortenziatőket s ugyancsak virágbaborult orgona-, spirea- és mandulafaágakat bocsáthatnak áruba.

Igaz, hogy a téli virágpompa előidézésének nem egyedüli módszere a Johannsen-féle, hanem a kertészek e célra más, már régebben ismert eljáráshoz is fordulnak, amilyen például kloroformgőzzel telített levegőben pihentetünk körülbelül 20—24 óráig, azután az ágakat megfürésztjük vízben s vagy földbe szúrjuk, vagy vízbe állítjuk. Ezek az ágak már két nap mulva kihajtanak s 3—4 hét mulva tele vannak virággal. Ennek a módszernek tehát a legnagyobb előnye az, hogy az illető ág virágzásának időpontját magunk állapítjuk meg, nem a természet, mégpedig kérlelhetetlen pontossággal. Aki tehát karácsony körül virágzó faágakat akar, az november utolsó vagy december első napjain végzi az említett procedurát. Meg kell azonban jegyezni, hogy az éterrel való telítésnek van bizonyos határa, melyen nem szabad túlmennünk, különben a növény elpusztul. Általában elég, ha egy liter vízre 0.6 köbcentiméter éter jut, mert ennél több már elölheti a növényt. Nyilvánvaló, hogy itt a növény elkábításáról, úgyszólván megrészegítéséről van szó s hogy szeszes állapotában vetemedik olyan bolondságra, hogy egészen időn kívül, sőt neki tilalmas időben virágozzék.

De a Johannsen-féle módszer szerint nemcsak faágakat, hanem cserepekbe ültetett gyökeres vagy hagymás növényeket is virágzásra bírhatunk olyan természetszerinti időben, melyben nekünk a virágzó növényekre szükségünk van. A Johannes által megállapított módszer ebben az esetben a következő: a virágcserepet staniollal, üveggel vagy cinnel (ónnal) bélelt szekrénybe állítjuk, melyen vattával elzárt nyílás van. E nyíláson keresztül étert bocsátunk a szekrénybe, aztán újra légmentesen elzárjuk. Egy napi pihentetés után a tartósan langyos légkörbe állított növény gyors fejlődésnek indul s az előbb említett idő elteltével virágozni fog. Itt említjük meg, hogy nálunk és a németországi kertészetekben az éterrel való preparálás a szokásos (aether sulphuricus), míg a francia kertészek szívesebben alkalmazzák a kloroform gőzét.

Az éterrel való narkózis hatása minden cserepes növényen észlelhető, de a legszebb és leggazdagabb virágzásra a rhododendront (alpesi rózsa), az Azalea pontica-t, az orgonát, a hortenziát és a Spirea japonica-t bírja.

Z. V.

MOLNÁR C. PÁL

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1983 MÁJ 26

DAILY NEWS

1021

Pál C. Molnár's newspaper illustrations

Tribute exhibition at Vigadó Gallery

Sketches, caricatures and pictorial illustrations by Pál C. Molnár published in the famous "evening papers",—a chain of newspapers in pre-war Hungerac—are considered to be a peak. Our picture shows "Charleston".

1-5 6-1.

INTERFOTO MTI AP

GREATEST UPSET SO FAR: 22-year-old Swede Hans Simonsson in action on Tuesday during his Roland Garros tournament men's singles first round match against American Vitas Gerulaitis seeded number 9. Ranked number 79 in the world, Hans Simonsson upset Gerulaitis 6-4, 6-4, 2-6 and 6-1

Andrea Jaeger, No. 3 seed, finished strongly to beat Laura Arraya of Peru 7-5, 1-6, 6-0.

JÓNYER LOSES TO HONG KONG PLAYER

TABLE TENNIS: Kingston, Jamaica – Hong Kong's Chou Man-Kuen defeated former world champion István Jónyer in the first round of the Norwich Union tournament here. The £12,000 tournament carries the second-highest prize money event in the world.

Chou defeated the Hungarian on Monday 21-17, 19-21, 21-8 with one of the "funny bats" that will be illegal in five weeks. Chou plays with a fast rubber on one side of the bat and a slow rubber on the other. As of July 1, players must use

World Ba president

Peking, May 25 (AP/Reuter) — World Bank president A. W. Clausen arrived in Peking on Tuesday night for talks with Chinese leaders. Clausen said no specific projects will be signed with China this time, but "we

gary—were among the outstanding ingredients of these popular mass media. The Pál C. Molnár compositions were always artistic and alert reflections on topical events and developments, presented in a modern, captivating style. Budapest's Vigadó Art Gallery is now paying tribute to Molnár's oeuvre by staging an exhibition of his works, opening on Thursday, with over 60 items on display. The event may also be a good opportunity to lift the veil before the young generations as to who Molnár was, winner of a host of grand prizes in Paris, Rome and Venice. His book illustrations—among them those on Cyrano de Ber-

Malnár
C. Pál.

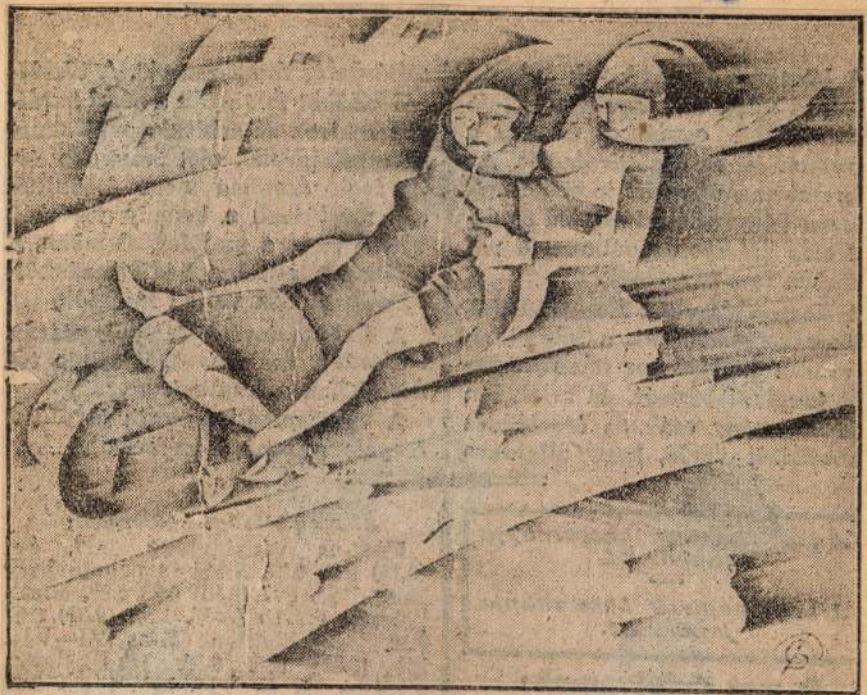

Meresz kanyarodó

Az Est,
1928. jan. 13.

Collection
C. Fell.

Lee Hall
Lit. Soc. Univ.

(Molnár C. Pál rajza)

Kenyereslány

n az évben ramból?

llió pengőt fizeó volna a haszon

rálé a főváros kezelésébe fog kerülni. A beruházó program négy év alatt saját rezsiben akarta felépíteni a centrálét. Erre az évre fel is vettek *húszmillió pengőt a kiadások fedezésére.* Most önkénytelenül felmerül a kérdés: *folytatják-e azért a kelenföldi elektromos telep fejlesztését és mire fogják felhasználni a húszmillió pengőt?*

A vízművek elavult technikai berendezését feltétlenül át kell alakítani.

Erre a célra 14,400.000 koronát vettek fel.

Csak egy évig fizetünk rá a külföldi kölcsönre

A főváros 17,400.000 dollárt akar felvenni. Ennek a kölcsönnek hat, illetve hat és félszázalékos törlesztése egy esztendőre *6,387.428, illetve 6,838.339 pengő.* Már az első évben a beruházások lehetővé tennék azt, hogy önmaguk fedezzenek ebből 4,227.929, illetve 4,306.567 pengőt.

Az első évben tehát még deficit mutatkozik.

Érdekes azonban, hogy a mostani tervek szerint

1928 második felében a községi alap javára már fölösleg je

kincstár, illetőleg jobban mond a földmívelésügyi minisztéri megvásáolta volna a hecseg eg hatalmas erdőbirtokát. A Makkc Hotya-i kereken 3000 holad er ségről lenne szó.

Sárospatakon illetékes hel nem akarnak tudni erről az üz ről.

— Szauter számtartó intézke most itt s *nem tud semmit az dőség eladásáról.* Tudjuk, h gróf Károlyi László, akinek it közelben van a híres radványi deje, meg akarta venni a makk hotykai erdőséget, de ajánlata n volt kielégítő. Más oldalról is tek kitermelési ajánlatot. Azt h szük, hogy az erdőség eladási h onnan ered, sogy

a hercegné saját nevén álló é az ő vagyonát tevő földjéb adott el egy birtokcseréve kapcsolatosan,

s itt tévesztik össze a dolgot az e berek...

Sárospatakon azonban makac híresztelik a hercegi erdőelada Azt állítják, hogy ez megtört különállóan a hercegné birtoke réjétől, amelyről különben siker egészen hiteles adatokat szer nünk:

— Néhány héttel ezelőtt her Windischgrätzné, aki tudvalevő gróf Széchenyi Aladár lánya, a ját látogatta meg Somogy meg ben, a nagyatádi járásban fek rinyatamási birtokán. Ezút azonban megtekintette, sőt *meg vásárolta a Kiskorpád határá fekvő Makfalvay-féle birtokot kaposszéplaki kastéllyal.* Öt és milliárd a vételára a kereken holdas birtoknak. Ezzel szembe hercegné, aki, mint ismeretes, r

saként három évet (1928—31.) töltött Olaszországban s a tanulságok, melyeket mind a régi, mind az újabb olasz művészek alkotásaiból merített, lelke legmélyéig felrázzák. Technikáját tökéletesíti. Képalkotó fantáziája komplikálódik s grafikájában a felületességbe siklató könnyed rajz helyébe a mérlegelő s keserves kézimunkát igénylő fametszést iktatja.

Molnár nem szomjasszemű festő. A világból nem sok érdekli. Alig néhány témakör tölti be érdeklődését. Munkásságának gerince a vallásos festészet, melyhez állandóan visszavisszatér. Különös ellentétképpen második problémája a ruhás, vagy ruhátan nőalak szépségeinek megrögzítése. Hosszú ideig minden más csak esetlegesség volt művében, újabban azonban a tájképpel is kísérletezik s elvontabb értelmű kompozíciók is megihletik. Minden művén azonban a tárgyak, a kézzelfoghatóság szeretete uralkodik. Tulajdonképpen képei egymásmelletti plasztikus objektumok keretbefoglalása. A drapériák ráncai, az utcákon heverő kitűnő plasztikussággal formált kavicsok, a fenyődeszkák szinte botanikai vizsgálatokat kiálló erezése, a messze hátterek apró, de élesen rajzolt városainak kanyargó útjai és fái, mind erről tanuskodnak.

Vallásos művészete programmszerű. Kétségtelenül lelki előfeltételek alapján fordult az egyházművészet felé, de nem kétséges az sem, hogy efajta műveinek, ha az érzés hevében fogantak is, formai kialakítása hideg, értelmi síkon történik. Valami másodlagos meditáló művészet Molnár egyházművészete. Nem vallásos piktúra a szónak abban az értelmében, amelyben a középkor elmélyült művészeire vonatkoztatjuk, kik mintegy a szemtanuk lelkendező áhítatával élték át az ábrázolt jeleneteket s éppen ezért művészetük csupa tömör kijelentés, látnoki felkiáltás. Molnár nem a jelenetet éli át, hanem meditál a fölött, amit hallott róla. Továbbadja. Piktúrája ezért csupa elhitető részletezés. Csupa kettőspont és gondolatjel. Drámai legendák helyett lírai fohászok. A festő lelkét elemi erővel ragadta meg a Fioretti önfeledt, gyermeki és éppen ezért kissé suta bűbája s minden erejével arra törekszik, hogy ezt a bűbájt mosolygó és mosolyogtató derűjével töretlenül vetítse át a formák és színek világába. A vallás drámái, komor, feszültséggel tele jelenetei kívül esnek érdeklődésén. Vásznain kizárólag a szentek életének mesehangulatú, meleg intimitású idilljei és vigasztaló, kedves csodák jelennek meg. Sőt ecsetje nyomán az Ave távoli tragédiákat sejttető misztériuma is csak érzelmeinken könnyedén átfutó, gyengéd hangulatképpé vált. Az „Angyali üdvözlet" Molnár C. Pálnak talán leggyakrabban variált vallásos témája. Közülük kettőt mutatunk be jellemző példaként. Az egyik teljesen az olasz trecento ihletése. A két alak valószínűtlenül elnyujtott arányú, karcsú, légies jelenség, ami a hűvös tárgyilagossággal megjelenített részletek mellett is a testietlenség szféráiba emeli őket. Figurák, architektúra, a falnyílásokon át való kitekintés a maga középtér nélkül való messzi távlatával gondos tanszponálása a sienai Annunziatáknak, anélkül azonban, hogy azoknak valóságerejű, bensőséges lírája fellelhető volna a képen. Molnár C. Pál alkotása a fentebb elmondottak értelmében vett helyzetkép. A két alak között nem igen érezhető kapcsolat. Elszigetelten állnak a képtérben s különállóságukat csak fokozza, hogy még tekintetük sem kapcsolódik egymásba. Ugyanennek a témának egy újabb fogalmazása másik képünk, mely világosan utal arra, hogy a festő impulzusokat immár nemcsak a korai olaszoktól nyer, hanem értékeli és értékesíti a német fametszők expresszív vonalkultúráját is. A jelenet dramatizálódik. Az alakok arányai földiebbek ugyan, de elvesztik plasztikájukat. Úgy hatnak, mint vékony deszkalapokból kimetszett sziluettek. A tér maga is bizonytalanná válik s általában valami dekoratív irrealitás uralkodik a jeleneten. Hivatkozunk még egy nagyon érdekes megoldási kísérletre, mely az egész szellemi tartalmat egyedül a Madonna alakjába és taglejtésébe igyekszik tömöríteni. (1934. évf. 9. sz.) Az alak fínom és szelíden hatásos, a természeti valóság fölé való emelkedésével azonban éles ellentétben áll a térdeplő alak és a faon függő kép pórusos naturalizmusa. Három kísérlet. Mind a három újabb és újabb lépés, de kétségtelen, hogy a témának megnyugtató, feloldó, igazi megoldása még a jövőben rejlik.

Szerencsésebb Molnár C. Pál olyan vallásos tárgyú képein, ahol az ábrázolás nem rejt magában kifejezésre váró pszichikai rej-

Molnár C. Pál: Szent Imre-oltárkép
Városmajori Szent Lélek-templom

Molnár C. Pál: Szent Imre születése (Részlet)
Városmajori Szent Lélek-templom

Molnár C. Pál: Józsefet eladják testvérei

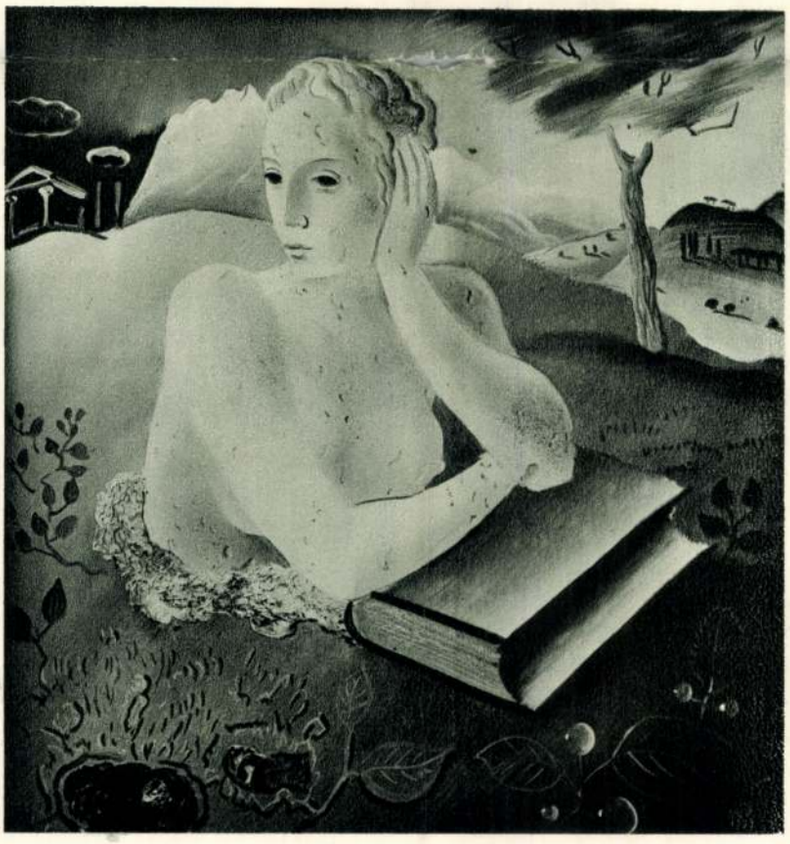

Molnár C. Pál: Archaeologia

Molnár C. Pál: Jézus születése

Molnár C. Pál: Angyali üdvözlet

telmeket. A díjat nyert Szt. Ferenc, Szt. Antal csodás prédikációja, a Menekülés variáns példái, a Szt. Család és a gyermekével bíbelődő Madonna-kompozíciók sora jelzi egyelőre azt az utat, amelyen festőnk biztos kézzel valósítja meg céljait.

Egyik legutolsó, egyben legérdekesebb egyházművészeti alkotása az új városmajori templom számára készített Szent Imre oltár. Szerkezetében ez a középkori festett szárnyasoltárok lehetőségeit használja fel. Az oltárszekrény helyét nagyobbméretű kép tölti ki a tituláris szent trónoló alakjával. E nagyobb középképhez csatlakozik kétoldalt három-három szárnykép, mindegyik egy-egy jelenet a szent életéből. E képek kompozíciója a legtisztábban tükrözi az olasz iskolának Molnár C. Pálra gyakorolt termékenyítő hatását. Tiszta, világos megjelenítés, biztos egyensúly, szűk térben kifejtett monumentalitás sugárzik róluk s tartalmukhoz megvesztegetően hasonul valami középkorias, együgyű, darabos formálás, melynek hatását a szinte titokban elszórt, német fametszetekre emlékeztető, dekoratív törésű redővonalak fokozzák.

E képeivel szöges szellemi ellentétben állanak nőalakkompozíciói, melyeken a művész minden alantas indulat nélkül, mint a szépség pontifexe vetíti elénk a mezítelen női test általa meglátott sokféle varázsát. Az akt Molnár C. kezén öncél. Megszakítás nélküli sorozatokat készít, mert nem telhet be velük soha. Majd a körvonal szeszélyes játéka, majd a testtömegek aránya és egyensúlya, ismét a „skurc" végtelen virtuozitásra késztető lehetőségei, gyakran az egy tömegbe zárt, majd megint a szétszórt testtagok kompozíciós lehetőségei serkentik alkotóképzeletét; mindenekfölött azonban minden esetben a felületek gyöngyházas csilláma ingerli ecsetét.

Portréfestészettel is foglalkozik. Portréit mindig a velencei renaissanceportrék szellemében komponálja. Tárgyilagos jellemzés a főereje e téren. Legsikerültebb női portréját, Amalfi asszony arcképét látta már az olvasó. (1931. 194. l.)

Érdeklődésében újabban mindinkább teret foglal a tájkép és az elvont kompozíció. Azonban mielőtt ezekről szólanánk, Molnár C. Pál festői stíljéről, festői megjelenítéséről kell még beszélnünk.

Molnár C. Pál művészete a formakultusz szolgálatában áll. Tiszta helyi színekkel alakítja tárgyát magyarázó formáit. Nincs kisiklás vagy gyöngeség, bármi csábítóan jelentkezzék is valamely önmagáért való fényjelenség, árnyékprobléma. Mindenből csak annyi marad, amennyi a tárgyak világosabb megértéséhez szükséges.

Nem enged érzéseinek. Nem enged gyakran szemének sem. A tudott formák fegyelmezőereje megtöri a látott jelenség szubjektív értelmezését. Molnár C. képeinek tulajdonképpen nincs atmoszférájuk. Éppúgy nincs, mint a trecento és kora quattrocento szigorú mestereinek, akik a művészetet pontos szabályokkal bíró tudománynak tekintették, melybe nem avatkozhatik a légkör a maga esetlegességeivel. Molnár C. Pál azonban nem ennyire szigorú. Művészetét nem tekinti tudománynak, de azok a gyökerek, melyek érzéseit táplálják, még nem értek le abba a mélységbe, honnan gátlások nélkül szívhatnának impulzusokat. David és Ingres nagyon is közelről riogatják emlékeikkel, hogysem egész szabadon nyilvánulhatna meg saját egyénisége. A felület felé csábítja az óriási lehetőségeket nyujtó s az olajtechnika már-már perverz fejlettségével szemben puritán gyönyörűségű tempera is, melyet a régi olaszoktól tanult. A tempera kívánja a bontatlan, széles, kemény és éles traktálást és

Molnár C. Pál még olajképeiben is oly alázattal vetette magát alá e kívánságnak, hogy számos képe határvonalán áll a művészi alkotásnak és az ízléses játéknak. Színeiről is áll ez. Nagy színkultúrája van, ez nem kétséges, de programmszerűen csak töretlen frisseségű, keveretlen, világos skálát alkalmaz. Folyton kísérletezik ezeknek egymásmelletti és távoleső hatásával s gyakran egészen különös gyönyörűségű eredményt ér el, anélkül azonban, hogy ezek a színörömök kimerítően megjelenítő erejűek lennének.

Erről leginkább tájképi kísérletezései fogják Molnár C. Pált meggyőzni és egyben újabb utakra vezérelni. Eddigi példái is ezt jelzik. Tájainak egy része a kemény, szigorú rajzra alkalmat adó városrészletek, melyeken olaszországi emlékeit eleveníti fel. Atmoszféra nélküli, kíméletlenül tárgyias plasztikájú képek ezek, melyek azonban csak előző állomásai a közvetlen természetbe vezető útnak, hol, mint ezt erdei tájképe bizonyítja, sok alkalom fog nyílni egy közvetlenebb, kevésbbé programmatikus festői arculat megmutatására.

Érdekes kísérletekként említjük még Molnár C. Pálnak azt a képsorozatát, mely formai klasszicizmusát, tartalmi klasszicizmussal igyekszik teljesebbé tenni. Olyan képek ezek, melyeken antik műremekek romjai jelennek meg óriási távlatú asszociációs indításokkal. A pusztulásnak, az idők járásának, a múló dicsőség s a könyörtelen, kegyelettelen manapság allegóriái e festmények, [illegible] között néhányon valami szatirikus gúny, kissé keserű csúfolódás is fellelhető. Molnár C. Pál pikturájának legnagyobb értéke egyéni stílusa. Oly jellegzetes, olyan eltanulhatatlan sajátságai vannak megnyilatkozásainak, amelyek, bármely témakörben jelentkezik is, félreismerhetetlenek. Egységes ez a stílus. Nincsenek kieső, széthúzó vonásai. Vonal, kompozíció, színek mind alá vannak rendelve a fínom, tartózkodó, néha negédesen ható artisztikumok s még a taglejtések is ennek az egyéni artisztikumnak függvényei.

Az egységes stílusérzés és stílbenmaradás avatja Molnár C. Pált legkitűnőbb grafikusművészünkké. Mint fametszőt, nem háborgatják a színproblémák. A fehér-fekete biztos ellentétű színhatásából a formai egység olyan meggyőző erővel árad felénk, hogy egyenrangú párját nehezen találhatnók meg. Fametszeteiben szabadjára engedi lelkének romantikus hajlandóságait is, amit az is igazol, hogy legújabb fametszetsorozata Cyrano történetét illusztrálja. A Fiorettinek magyar fordításához készült illusztrációi már ismertek e lapokról (1931. évf. 51—54. l.), a Cyranoból most közlünk mutatót.

Festészetünkben Molnár C. Pál magasszínvonalú, tisztult ízlést és feltétlenül értékes életművet képvisel. 1927-ben és 1934-ben rendezett gyüjteményes kiállításain elért sikere teljes mértékben megérdemelt volt; de megérdemeltek voltak azok az elismerések is, amelyekkel a művészeti fórumok adóztak művészetének, amikor a Zichy Mihály grafikai díjat, majd 1934-ben a székesfővárosi Ferenc József-festészeti díjat juttatták neki, mert Molnár C. Pál becsületes munkát végez, melyet immár a külföld is teljes mértékben elismer.

KAMPIS ANTAL

Molnár C. Pál: Olasz városka

A

TÖRZSTAGOK

III-ik KIÁLLÍTÁSA

(Az ujjáépült helyiségek megnyitása)

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1947 január 11—26.

A

TÖRZSTAGOK

III-ik KIÁLLÍTÁSA

(Az újraépült helyiségek megnyitása)

A kiállítást rendezte:

HERMAN LIPÓT

és

HUBAY ANDOR

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1947 január 11—26.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR † HORVAI JÁNOS

† FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

NAGYTEREM

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND
1. Vénusz születése, kő 20000.—

DIENER DÉNES RUDOLF
2. Muskátli, pasztell 750.—
3. Francia kislány, pasztell 750.—

SZŐNYI ISTVÁN
4. Kertben, olaj 3000.—

ELEKFY JENŐ
5. Mező ősszel, vízfestmény 600.—

~~BERÉNY RÓBERT~~
6. Csipkefüggönyös csendélet 6000.—

VILT TIBOR
7. Fej, bronz 2500.—

SZŐNYI ISTVÁN
8. Falusi parasztudvar, olaj mgt.

RUDNAY GYULA
9. Erdőszéle, olaj mgt.

KOSZTA JÓZSEF
10. Tájkép, olaj mgt.

~~BERNÁTH AURÉL~~
11. Csendélet fehér vázával, olaj, Fruchter Lajos úr tulajdona

HERMAN LIPÓT
12. Nyaralók, olaj 3500.—

HATVANI FERENC
13. Virágcsendélet, olaj, Németh János úr tulajdona

KOSZTA JÓZSEF
14. Boglyák, olaj mgt.

KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND
15. Gen. O. Edcumbe, bronz

CSÓK ISTVÁN
16. Naplemente a Balatonon, olaj mgt.
17. Züzü olvas, olaj mgt.
18. Arcképvázlat, olaj mgt.

RUDNAY GYULA
19. Bábonyi táj, olaj 3000.—
CSÓK ISTVÁN
20. Támár, olaj mgt.
HATVANY FERENC
21. Ülő akt mgt.
CSÓK ISTVÁN
22. Magdolna, olaj mgt.
RUDNAY GYULA
23. Borulás, olaj 3000.—
CSÓK ISTVÁN
24. Csandra bosszuja (Indiai legenda), olaj mgt.
25. Báthory Erzsébet (szinvázlat) olaj mgt.
26. Balatoni táj, olaj mgt
KISFALUDI STRÓBL ZSIGMOND
27. Col. Kovách, gipsz mgt.
BURGHARDT REZSŐ
28. Vízpart, olaj eladó
SZŐNYI ISTVAN
29. Zebegénzi táj, olaj 3000.—
BERNÁTH AURÉL
30. Karácsonyfa, pasztell eladó
SZŐNYI ISTVÁN
31. Táj fákkal, olaj 3000.—
RUDNAI GYULA
32. Dombok, olaj mgt.
HERMAN LIPÓT
33. Feltámadás, olaj 2000.—
HATVANY FERENC
34. Strand, olaj mgt.
BERÉNY RÓBERT
35. Reggeli lovasok, olaj 8000.—
ELEKFY JENŐ
36. Esős idő, vízfestmény 600.—
37. Sajómenti táj, vízfestmény 600 —
38. Miskolc vidéke, vízfestmény 700.—
39. A budai Dunopart romjai, vízfestmény 600.—

JOBB I. TEREM

EDVI ILLÉS ALADÁR
40. A velencei Szent Márk templom, olaj 1500.—
SZLÁNYI LAJOS
41. Holt Tisza, olaj 1200.—

HUBAY ANDOR

42. Buzakeresztek, olaj 800.—

SZLÁNYI LAJOS

43. Tanyaépületek, olaj 1000.—

VIDOVSZKY BÉLA

44. Folyosó, olaj 3500.—

EDVI ILLÉS ALADÁR

45. Október, olaj 1500.—

GLATZ OSZKÁR

45. Mese, olaj mgt.

RUBOVICS MÁRK

46. Alföldi táj, olaj 300.—

SZLÁNYI LAJOS

47. Hunyadi-orom, olaj 1500.—

VIDOVSZKY BÉLA

48. Zsalugáteres szoba, olaj 3000.—

SIDLÓ FERENC

49. Kútfigura, bronz 12000.—

50. Álom, bronz 15000.—

CSÓK ISTVÁN

51. Nő a tükör előtt, olaj 2000.—

VIDOVSZKY BÉLA

52. Őszi táj, olaj 2500.—

ZÁDOR ISTVAN

53. Koratavasz Hágában, tempera 500.—

54. Önarckép, tempera 2000.—

55. Kilátás Lővérről Sopronra, tempera 500.—

VIDOVSZKY BÉLA

56. Erdő széle, olaj 2500.—

SZLÁNYI LAJOS

57. Tanyaépületek, olaj 1000.—

ZÁDOR ISTVÁN

58. Műteremben ostrom után, tempera 1600.—

59. Óvóhelyen, tempera mgt.

JOBB II. TEREM

MOLNÁR C. PÁL

60. Keresztelés, olaj 1000.—

61. Sírbatétel I., olaj 2000.—

62. Menekülés, olaj 500.—

63. Felhők a város felett, olaj 500.—

64. Sírbatétel II., olaj 2000.—

65. Velencei táj, olaj 500.—

MOLNÁR C. PÁL
66. Alföldi táj, olaj 500.—
67. Biblikus táj, olaj 1500.—

SZLÁNYI LAJOS
68. Tanyák a szolnoki határban, olaj 500.—

GLATZ OSZKÁR
69. Kislány babával, olaj 1600.—

BENKHARDT ÁGOSTON
70. Szénahordás, olaj 4000.—
71. Fürdő után, olaj 8000.—
72. Itatásnál, olaj 4500.—

GLATZ OSZKÁR
73. Varrólány, olaj 1300.—

RUBOVICS MÁRK
74. Saalfelden, olaj 600.—

HUBAY ANDOR
75. Buzakeresztek, olaj eladó
76. Behordás, olaj eladó
77. Hegyek, olaj eladó

MOLNÁR C. PÁL
78. Zsuzsanna, olaj 2000.—

BAL I. TEREM

SZŐNYI ISTVÁN
79. Duna Zebegénynél, olaj 3000.—

BOLDIZSÁR ISTVÁN
80. Virágcsendélet, olaj 3500.—
81. Reggelizők, olaj 4000.—

MÁRFFY ÖDÖN
82. Csinszka, olaj 2000.—
83. Vörös csendélet, olaj 1800.—
84. Fésülködő nő, olaj 4000.—
85. Lovastájkép, olaj 1800.—

HATVANY FERENC
86. Arckép, pasztell, Németh János úr tulajdona
87. Őszi táj, pasztell 500.—
88. Virágcsendélet, pasztell eladó

EGRY JÓZSEF
89. Balatoni táj, olaj, Fruchter Lajos úr tulajdona
90. Szent Kristóf, olaj, Fruchter Lajos úr tulajdona
91. Házak, olaj, Fruchter Lajos úr tulajdona

SZOBOTKA IMRE
92. Nyírfák, olaj 1200.—
~~BOLDIZSÁR ISTVÁN~~
Reggeli napsütés, olaj 4500.—
SZOBOTKA IMRE
94. Gát, olaj 1200.—
VILT TIBOR
95. Tünődő, bronz mgt.

BAL II. TEREM

MEDGYESSY FERENC
96. Pihenő lány, kő 7000.—
DIENER DÉNES RUDOLF
97. Csendélet, olaj mgt.
HERMAN LIPÓT
98. Műteremrészlet, olaj 4000.—
KOSZTA JÓZSEF
99. Tanyák, olaj mgt.
~~BARCSAY JENŐ~~
100. Kisvárosi utca, olaj mgt.
MOLNÁR C. PÁL
101. Levétel a keresztről, olaj 3000.—
~~BERÉNY RÓBERT~~
102. Zebegényi fűzbokrok, olaj 5000.—
CZÓBEL BÉLA
103. Nagy csendélet, olaj mgt.
HERMAN LIPÓT
104. Alvó Vénusz, olaj 2500.—
CZÓBEL BÉLA
105. Háttal ülő nő, olaj mgt.
DIENER DÉNES RUDOLF
106. Szilveszter, olaj 3000.—
107. Csendélet kék korsóval, olaj mgt.
HERMAN LIPÓT
108. Magános lovas, olaj 3500.—
CZÓBEL BÉLA
109. Olvasó nő, olaj mgt.
MEDGYESSY FERENC
110. Fürdő előtt, márvány 16000.—

K.

MAGYAR MŰVÉSZHETEK REPREZENTATÍV KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSA

1947 JANUÁR 4-TŐL 26-IG

v. ERNST MÚZEUM

VI., NAGYMEZŐ-U. 8. TELEFON: 421-968

FŐVÉDNÖKÖK:

TILDY ZOLTÁNNÉ
köztársasági elnökasszony

MOLNÁR ERIK
népjóléti miniszter

VÉDNÖKÖK:

Nagy Ferencné, Rákosi Mátyásné, Szakasits Árpádné, B. Szabó Istvánné, Bartha Albertné, Bán Antalné, Bárányos Károlyné, Bognár Józsefné, Erőss Jánosné, Gerő Ernőné, Gyöngyössy Jánosné, Jékely Lászlóné, Keresztury Dezsőné, Mistét Endréné, Molnár Erikné, Rajk Lászlóné, Rácz Jenőné, Ries Istvánné, Rónai Sándorné, Vas Zoltánné, Kővágó Józsefné, Némethy Károlyné

BÍRÁLÓBIZOTTSÁG:

Elnök: Balogh István

Tagok: Bálint Endre, Beck Ö. András, Bernáth Aurél, Borbereki Kováts Zoltán, Csók István, Ferenczy Béni, Gadányi Jenő, Gál István, Genthon István, Hatvany Ferenc, Hermann Lipót, Hubay Andor, Kisfaludy Stróbl Zsigmond, Kisteleky Károly, Kmetty János, Kodály Zoltán, Kopp Jenő, Lossonczy Tamás, Pátzay Pál, Rudnay Gyula, Szanday Sándor, Szőnyi István

MŰVÉSZI TANÁCSADÓ BIZOTTSÁG:

Elnök: Korcsmáros Nándor

Tagok: Bajor Gizi, Albin János, Apró Antal, Gallay Lajos, Goda Gábor, Justus Pál, Kossa István, Némethy Károly, Major Tamás, Ortutay Gyula, Révai József, Selinkó Géza, Szilárd Vilmos, Tóth Aladár

SAJTÓBIZOTTSÁG:

A budapesti napilapok főszerkesztői

A MAGYAR MŰVÉSZHETEK FŐRENDEZŐJE: KISTELEKY KÁROLY

A kiállítás rendezői: Gadányi Jenő és Hermann Lipót

A január 4-i ünnepélyes megnyitáson
NAGY FERENC miniszterelnök
mond bevezető beszédet

ELŐSZÓ

A „Magyar Művészhetek Reprezentatív Kiállítása", amelynek anyagát összefoglalja ez a katalógus, lényegében kettős akció célját szolgálja. Nemcsak arról van szó, hogy, mint minden képzőművészeti kiállítás, gyönyörködtesse a közönséget, hozzájáruljon az ízlés terjesztéséhez és ezáltal a művészet támogatásához. Ennek a kiállításnak, amelynek anyagát a mai magyar képzőművészet termékeinek legjavából válogattuk össze, ezen túlmenő célja és jelentősége is van. Elsősorban a hadifoglyok támogatásának ügyét szolgálja.

Nem kell külön kiemelni, hogy a magyar társadalomnak milyen kötelezettségei vannak ezen a téren, még a mai súlyos viszonyok közepette is. Igazán csak megilletődötten és elismeréssel kell rámutatni, hogy milyen példaadó módon járnak elől a jótékonyság terén a művészek, pedig éppen képzőművészeink azok, akiknek gazdasági helyzete talán a legjobban rendült meg. Mégis sietnek példát mutatni és kiállított műtárgyaik eladási árának tetemes részét ajánlják fel a hadifoglyok megsegítésére.

Remélem, hogy a kiállítás látogatóinál élénk visszhangra fog találni a művészeknek ez a nemes gesztusa. Nincs kétségem, hogy a látogató közönség nyomatékosan méltányolni is fogja művészeink elhatározását. Aki ezen a kiállításon műtárgyat vásárol, ne feledkezzék meg arról, hogy nemcsak saját magának szerez vele örömet, nemcsak gyönyörködtető és értékálló alkotások birtokába kerül, nemcsak a magyar képzőművészet ügyét támogatja, hanem közvetve maga is nagylelkű gesztust mutat a hadifoglyok iránt.

Tehát: Siess, adj, segíts!

Balogh István

FESTMÉNYEK:

I. TEREM.

1. Szántó Piroska: „Fekete táj", tusrajz
2. Háj Károly László: „Fáradtság", szénrajz
3. Feszty Masa: „Koncert a bunkerben", szénrajz
4. Kádár György: „Asszony", pasztell
5. Deli Antal: „Udvarrészlet", pasztell
6. Hegedüs László: „Táj lóval", vízfestm.
7. Háj Károly László: „Merengő", szénrajz
8. Aszódi Weil Erzsébet: „Mulatság", rézkarc
9. Berend Ilona: „Mécsvilágnál", olajfestm.
10. Scheiber Hugó: „Utcarészlet", pasztell
11. Hende Vince: „Táborhegy", vízfestm.
12. Varga Nándor Lajos: „Felhős táj", vízfestm.
13. Bródy Lilly: „Kertben", pasztell
14. Csebi Pogány István: „Szüret", vízfestm.
15. Elekfy Jenő: „Zebegényi táj", vízfestm.
16. Beck-Schwarz Elza: „Bérház", színes rajz
17. Hajdúné Rasovszky Anna: „Tengerparton", vizfestm.
18. Halápy Ede: „Akttanulmány", vízfestm.
19. Gáborjáni Szabó Kálmán: „Tisza", vízfestm.
20. Csebi Pogány István: „Balaton", vízfestm.
21. Barnemissza Géza: „Novemberi est", vízfestm.
22. Rozgonyi László: „Erdőben", pasztell
23. Hegedüs László: „Naplemente", vízfestm.
24. Diósy Antal: „Pesti Lánchídfő", vízfestm.
25. Bródy Lilly: „Fiatal lány", pasztell
26. Emőd Aurél: „Szigliget", vízfestm.
27. Czumpf Imre: „St. Etienne du Monte", vízfestm.
28. Beck-Schwarz Elza: „Felrobbantott Margithíd", színes rajz
29. Szalatnyay József: „Út a révhez", vízfestm.

30. Szőnyi Gyula: „Októberi köd", vízfestm.
31. Schönberger Armand: „Compositio", tempera
32. Szalatnyay József: „Domboldal", vízfestm.
33. Csabai Wagner József: „Olasz kikötő", vízfestm.
33/a. Halápy Ede: „Szajnapart, Páris", vízfestm.

II. TEREM.

34. Diener Dénes Rudolf: „Csendélet", olajfestm.
35. Zádor István: „Szobarészlet képekkel", olajfestm.
36. Báró Hatvany Ferenc: „Tájkép", pasztell
37. Molnár C. Pál: „Kastély előtt", tempera
38. Rónai Gábor Marianne: „Férjem a kuckójában", olajfestm.
39. Novotny Emil Róbert: „Ostrom után", olajfestm.
40. Heintz Henrik: „Compositio", olajfestm.
41. Vidovszky Béla: „Szoba belseje olvasó nővel", olajfestm.
42. Mattioni Eszter: „Csendélet", pasztell
43. Bényi László: „Csendélet", olajfestm.
44. Lorberer Anna: „Virágcsendélet", olajfestm.
45. Boldizsár István: „Körönd 1946 májusában", olajfestm.
46. Szobotka Imre: „Erdőszélén", olajfestm.
47. Szőnyi István: „Zebegényi táj", olajfestm.
48. Szlányi Lajos: „Asztagrakás", olajfestm.
49. Boldizsár István: „Tatatóvárosi táj", olajfestm.
50. Zádor István: „A Kapisztrán-tér a budai várban", tempera
51. Bernáth Aurél: „Dunapart", pasztell

III. TEREM.

52. Rudnay Gyula: „Tájkép", olajfestm. Mgt.
53. Hermann Lipót: „Pihenők", olajfestm.
54. Domanovszky Endre: „Csendélet", tempera
55. Csók István: „Nő virággal", olajfestm.
56. Gráber Margit: „Csendélet", olajfestm.
57. Koszta József: „Virágcsendélet", olajfestm.
58. báró Hatvany Ferenc: „Akt", pasztell
59. Csók István: „Kislány olvas", olajfestm.
60. Feiks Alfréd: „Velencei karnevál", olajfestm.
61. Holló László: „Mezei munkások", olajfestm.
62. Koszta József: „Tájkép", olajfestm.

63. Szőnyi István: „Társalgás", olajfestm.
64. Hermann Lipót: „Börzsönyi táj", olajfestm.

IV. TEREM.

65. Czóbel Béla: „Olvasó kislány", olajfestm.
66. Kmetty János: „Szentendre", olajfestm.
67. Gál István: „Szentendrei utca", olajfestm.
68. Czóbel Béla: „Alvó kislány", olajfestm.
69. Redner Renée: „Táj", olajfestm.
70. Barcsay Jenő: „Dombos táj", olajfestm.
71. Redner Renée: „Fej", olajfestm.
72. Egry József: „Balatoni táj csónakkal", tempera. Mgt.
73. Lossonczy Tamás: „Compositio 1946", olajfestm.
74. Mihály Pál: „Komor táj", olaj-tempera
75. Lossonczy Tamás: „Compositió 1946", olajfestm.
76. Gyarmathy Tihamér: „Compositio", olajfestm.
77. Faragó Pál: „Két figura", olajfestm.
78. Gyarmathy Tihamér: „Compositio", olajfestm.
79. Martinszky János: „Compositio", olajfestm.
80. Gadányi Jenő: „Nyár", olajfestm.
81. Martinszky János: „Compositio", olajfestm.
82. Egry József: „Párás nyár", olajfestm.
83. Perlrott Csaba: „Őszi táj", olajfestm.
84. Márffy Ödön: „Kioszkban", olajfestm.
85. Modok Mária: „Csendélet", olajfestm.
86. Hincz Gyula: „Csendélet", olajfestm.
87. Egry József: „Nervi", pasztell
88. Korniss Dezső: „Fej", olajfestm.

V. TEREM.

89. Bronnay József: „Csendélet", olajfestm.
90. Tóth B. László: „Óbudai táj", tempera
91. Ilosvay Varga István: „Rózsaszín harmónia", olajfestm.
92. Kövesi Albi: „Tanya", olajfestm.
93. Szilvásy-Simon Margit: „Tanya ősszel", olajfestm.
94. Senyei Oláh István: „Ázott utca", olajfestm.
95. Conrád Pál: „Esik", olajfestm.
96. Rozs János: „Kordés", tempera

97. Conrád Pál: „Karácsony", olajfestm.
98. Román György: „Karácsony", olajfestm.
99. Szilvásy-Simon Margit: „Korai hó", tempera
100. Jobbágyi Geiger Miklós: „Kerti ház", olajfestm.
101. Prohászka József: „Napsütés", olajfestm.
102. Döbrentey Gábor: „Körhintán", olajfestm.
103. Kákay Szabó György: „Papírcsákó", tempera

VI. TEREM.

104. E. Kandó Gyula: „Csendélet II.", olajfestm.
105. Bán Béla: „Ülő nő", olajfestm.
106. E. Kandó Gyula: „Csendélet I.", olajfestm.
107. Deli B. Rózsi: „Compositio", olajfestm.
108. Rózsa György: „Csendélet", olajfestm.
109. Zemplényi Magda: „Álmodó anyag", olajfestm.
110. Martyn Ferenc: „Compositio", olajfestm.
111. Bálint Endre: „Csendélet képekkel", olajfestm.
112. Martyn Ferenc: „Compositio", olajfestm.
113. Marosán Gyula: „Abstrakt", olajfestm.
114. Kontraszty László: „Kép", olajfestm.
115. Rafael Viktor: „Lekvárt főző asszony", tempera
116. Vaszkó Erzsébet: „Tájkép", pasztell
117. Kádár Béla: „Akt", tempera
118. Monostori Moller Pál: „Ostrom után", olajfestm.
119. Kántor Andor: „Reggeli fények", pasztell
120. Kelemen Emil: „Éltető", olajfestm.
121. Duray Tibor: „Lovasfigura", tempera
122. Nolipa István Pál: „Gyárkémény", olajfestm.
123. Hantai Simon: „Figura", vízfestm.
124. Hantai Simon: „Ülő nő", montage
125. B. Bélaváry Alice: „Csendélet madarakkal", olajfestm.
126. Hincz Gyula: „Compositio", olajfestm.
127. Tallián Mária: „Csendélet", olajfestm.

NAGYTEREM.

128. Marosán Gyula: „Téli táj", pasztell
129. Ifj. Endrédy György: „Téli idő", tempera
130. Garai Ákos: „Árvíz az Alföldön", olajfestm.

131. Dombrovszky László: „Csendélet", olajfestm.
132. Nádas József: „Csendélet", olajfestm.
133. Vörös Géza: „Lovak", olajfestm.
134. Gábor Móric: „Virágcsendélet", tempera
135. Frank Frigyes: „Csendélet", olajfestm.
136. Wilhelm Lujza: „Tanulmányfej", olajfestm.
137. Ferenczy Valér: „Borús falusi utca", olajfestm.
138. Török Jenő: „Hímző nő", olajfestm.
139. Friedler Ferenc: „Sárga és zöld", tempera
140. Kurucz Dezső: „Halászok", tempera
141. Járitz Józsa: „Kertben", olajfestm.
142. Dorogi Imre: „Rakodómunkások", olajfestm.
143. Toroczkay Oswald: „Folyó partján", olajfestm.
144. Boldogfai Hajgató Ferenc: „Tópart", olajfestm.
145. Bényi László: „Dunakanyar", olajfestm.
146. Glatz Oszkár: „Zarándok", olajfestm.
147. Schalk László: „Műteremben", olajfestm.
148. Komáromi Katz Endre: „Fiatal lány", olajfestm.
149. Halápy János: „Körbe-körbe", pasztell
150. Berend Ilona: „Utca eső után", olajfestm.
151. Hajnal János: „Bóbiskoló öregasszony", olajfestm.
152. Pap Géza: „Interieur", olajfestm.
153. Benedek Jenő: „Pipás cigány", olajfestm.
154. Csáki-Maronyák József: „Ablak előtt', olajfestm.
155. Bánovszky Miklós: „Szentendre", olajfestm.
156. Morinyi Morino Ödön: „Kacsa", olajfestm.
157. Boros Géza: „A kapás", olajfestm.
158. Hrabéczy Ernő: „Politika", olajfestm.
159. Viski Balázs László: „Akt", olajfestm.
160. Bolányi Viktor: „Gyümölcscsendélet", olajfestm.
161. Csáki-Maronyák József: „Csendélet sütőtökkel", olajfestm.
162. Kárpáthy Jenő: „Csöndes délután", olajfestm.
163. Szigethy István: „Két eperfa", olajfestm.
164. Mihalovits Miklós: „Krisztus sírbatétele", tempera
165. Beck Judit: „Csendélet", olajfestm.

ELŐCSARNOK.

166. Záhonyi Géza: „Tavaszi színek", olajfestm.
167. Rottmann Mozart: „Tanulmányfej", olajfestm.

168. Vajda Julia: „Csendélet", olajfestm.
169. Holló László: „Önarckép", olajfestm.
170. Börzsönyi Ferenc: „Menekülők", olajfestm.
171. Dénes Irén: „Tájkép", vízfestm.
172. Jankai Tibor: „Fiatal lány", olajfestm.
173. Dénes Irén: „Nő krizantémmal", vízfestm.
174. Szőnyi Gyula: „Kosárhordó lányok", rajz
175. Remsey Jenő: „Tavaszi napsugár", olajfestm.
176. Aszódi Weil Erzsébet: „Nehéz út", rézkarc
176/a. Illés Árpád: „Műteremablak", olajfestm.
177. Klie Zoltán: „Önarckép", olajfestm.
178. Pirk János: „Ásó ember", rajz
178/a. Bolmányi Ferenc: „Kötőnők", olajfestm.
179. Oelmacher Anna: „Nő kalapban", pasztell
180. Bokor Vilmos: „Ősz a kertek alatt", olajfestm.
181. Szivessy Barbara: „Bajor Gizi", pasztell
182. Sz. Gyenes Lajos: „Vörös muskátli", olajfestm.
183. Farkasházy Miklós: „Kék ember a tájban", pasztell
184. Molnár Piroska: „Ágyban", vízfestm.

SZOBROK.

185. Vedres Márk: „Női akt", bronz
186. Jankó János: „Garasos barát", égetett agyag
187. Borbereki Kovács Zoltán: „Újjáépítés", gipsz
188. Sjöholm Ádám: „Leányfej", agyag
189. Kisfaludy Stróbl Zsigmond: „Adoration", fa
190. Petri Lajos: „Leányportré", műkő
191. Bokros Bierman Dezső: „Fej", bronz
192. Beck András: „Női fej", bronz
193. Szandai Sándor: „Fürdőző nő", bronz
194. Kerényi Jenő: „Akt", bronz
195. Medgyessy Ferenc: „Kislányfej", kő
196. Földes Lenke: „Compositio", márvány
197. Borbereki Kovács Zoltán: „Akt", márvány
198. Tar István: „Akt", terrakotta
199. Pándi Kiss János: „Tüskéző", bronz
200. Mikus Sándor: „Leányfej", bronz
201. Kerényi Jenő: „Akt", bronz
202. Szandai Sándor: „Leánykafej', terrakotta

203. Jakovits József: „Torzó", terrakotta
204. Kunváry Lilla: „Újjáépítés", relief, gipsz
205. Szőllősi Endre: „Sas kutyával", terrakotta
206. Marosán László: „Búcsúzkodó", fém
207. Szabó Iván: „Kettős plakett", bronz
208. Csúcs Ferenc: „Érmék", 16 drb, bronz
209. Liszkai Kováts Zoltán: „Diana", bronz
210. Jankó János: „Napibéres", égetett agyag
211. Istók János: „Érdem jutalma", bronz
212. Telcs Ede: „Apostol", bronz
213. Varga Oszkár: „Ruhafacsaró lány", bronz
214. Dabóczy Mihály: „Öklelő bika", bronz
215. Bán Edit: „Alvó nők", gipsz
216. Eősze András: „Leány a napfényben", bronz
217. Olcsai Kiss Zoltán: „A vöröskatona", elefántcsont

Molnár C. Pál

1947 jan

M. Mühlhedik

Kiadásért felelős: Szilárd Vilmos
30857 — Általános Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Budapest, VI., Nagymező-utca 3
Nyomdáért felelős: Dr. Zolnay László

Molnár C. Pál: 1894-ben született Tompapusztán. Apja uradalmi kertész volt. Középiskoláit Aradon végezte. Érettségi után nehéz anyagi körülmények között iratkozott be a Képzőmüvészeti Főiskolára, tanulmányait azonban meg kellett szakitania. 1918-ban mint nevelő Svájcba utazik. Hamarosan szakit a nevelősködéssel, önállósitja magát és Genfben grafikai gyüjteményes kiállitást rendez müveiből. Három évi svájci tartózkodás után végre sikerül Franciaországba jutnia, saját költségén Párisba utazik. Itt a Louvre-ban mestermüvek másolásával egésziti ki tanulmányait. 1923-ban itthon rendez gyüjteményes kiállitást. 1928-31-ig római Ösztöndijas. Számos dijat nyert, többek között: Szinyei Merse nagydij, Zichy grafikai dij, Fővárosi Aranyérem, Párisi Világkiállitás arany - érme stb. Müveiből több található hazai és külföldi muzeumokban. Sok falfestményt festett /freskót és seccót egyaránt/. Ezek között egyházi és világi témák szerepelnek. Legutóbb a szabadsághegyi és győri szállodák reprezentációs termeibe készitett falképeket illetve pannókat. Kiállitott müvei legnagyobbrészt a legutóbbi esztendők termései, müvészete fejlődésének egyes állomásait, korszakait néhány kép jelzi.

Flat festőművész kiállitása
Ernst Muzeum, 1954. cipr.

Molnár C. Pál kiállitott müvei.

1./ Önarckép	1917	olaj	45x50	Müv.tul.
2./ Tájjegyzetek /Olaszország/ 5 db	1930- 32	olaj	24x16	Müv.tul.
3./ Magyar tájképek /Balaton Duna 15 db./	1935-44	olaj	37x27	Müv.tul.
4./ Tájképek /4 db/	1945-54	gouache	30x40	Müv.tul.
5./ Helyszini jegyzetek /24 db./	1945-54	olaj	16x24	Müv.tul.
6./ Hegyvidéki táj	1950	olaj	60x50	Müv.tul.
7./ Toscanai táj	1950	olaj	60x50	Müv.tul.
8./ Akt-tanulmányok 18 db	1950-54	olaj	16x24	Müv.tul.

9./	Cséplés a Pilisben	1951	olaj	130x75	Müv.tul.
10./	Vitorlázók a Hármashatárhegyen	1952	olaj	36x48	Müv.tul.
11./	Évszakok / 4 db/tabló	1952	gouache	15x20	Müv.tul.
12./	Első póz	1952	olaj	40x33	Müv.tul.
13./	Kompressziós nagykalapács	1953	olaj	65x45	Müv.tul.
14./	Déli szünet	1953	olaj	105x62	Müv.tul.
15./	Csendélet	1953	olaj	60x48	Müv.tul.
16./	Kubikus fogatok	1953	olaj	90x72	Müv.tul.
17./	Mátrai jegyzetek /24 db.tabló /	1953	olaj	160x75 16x24	Müv.tul.
18./	Cséplés a Mátrában	1953	olaj	100x75	Müv.tul.
19./	Pincétől a padlásig, egy nagy lakásépitkezés krónikája 42 db /tabló/helyszini jegyzetekben	1953	olaj	16x24	Müv.tul.
20./	Anakronizmus	1954	olaj	121x72	Müv.tul.
21./	Győri Vörőscsillag szálló falképeinek /1:15/tervei	1954	quas	30x20	Müv.tul.
22./	Zsuzsanna	1954	olaj	18x16	Müv.tul.
23./	Kompoziciós vázlatok /3 db./	1954	olaj	14x24	Müv.tul.

Molnár C. Pál: 1894-ben született Tompapusztán. Apja uradalmi kertész volt. Középiskoláit Aradon végezte. Érettségi után nehéz anyagi körülmények között iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára, tanulmányait azonban meg kellett szakitania. 1918-ban mint nevelő Svájcba utazik. Hamarosan szakit a nevelősködéssel, önállósitja magát és Genfben grafikai gyüjteményes kiállitást rendez müveiből. Három évi svájci tartózkodás után végre sikerül Franciaországba jutnia, saját költségén Párisba utazik. Itt a Louvre-ban mestermüvek másolásával egészíti ki tanulmányait. 1923-ban itthon rendez gyüjteményes kiállitást. 1928-31-ig római Ösztöndijas. Számos dijat nyert, többek között: Szinyei Merse nagydij, Zichy grafikai dij, Fővárosi Aranyérem, Párisi Világkiállitás arany - érme stb. Müveiből több található hazai és külföldi muzeumokban. Sok falfestményt festett /freskót és seccót egyaránt/. Ezek között egyházi és világi témák szerepelnek. Legutóbb a szabadsághegyi és győri szállodák reprezentációs termeibe készitett falképeket illetve pannókat. Kiállitott müvei legnagyobbrészt a legutóbbi esztendők termései, müvészete fejlődésének egyes állomásait, korszakait néhány kép jelzi.

Molnár C. Pál kiállitott müvei.

1./ Önarckép	1917	olaj	45x50	Müv.tul.
2./ Tájjegyzetek /Olaszország/ 5 db	1930- 32	olaj	24x16	Müv.tul.
3./ Magyar tájképek /Balaton Duna 15 db./	1935-44	olaj	37x27	Müv.tul.
4./ Tájképek /4 db/	1945-54	gouache	30x40	Müv.tul.
5./ Helyszini jegyzetek /24 db./	1945-54	olaj	16x24	Müv.tul.
6./ Hegyvidéki táj	1950	olaj	60x50	Müv.tul.
7./ Toscanai táj	1950	olaj	60x50	Müv.tul.
8./ Akt-tanulmányok 18 db	1950-54	olaj	16x24	Müv.tul.

9./ Cséplés a Pilisben	1951	olaj	130x75		Müv.tul.
10./ Vitorlázók a Hármashatárhegyen	1952	olaj	36x48		Müv.tul.
11./ Évszakok / 4 db/tabló	1952	gouache	15x20		Müv.tul.
12./ Első póz	1952	olaj	40x33		Müv.tul.
13./ Kompressziós nagykalapács	1953	olaj	65x45		Müv.tul.
14./ Déli szünet	1953	olaj	105x62		Müv.tul.
15./ Csendélet	1953	olaj	60x48		Müv.tul.
16./ Kubikus fogatok	1953	olaj	90x72		Müv.tul.
17./ Mátrai jegyzetek /24 db.tabló /	1953	olaj	160x75	16x24	Müv.tul.
18./ Cséplés a Mátrában	1953	olaj	100x75		Müv.tul.
19./ Pincétől a padlásig, egy nagy lakásépitkezés krónikája 42 db /tabló/helyszini jegyzetekben	1953	olaj	16x24		Müv.tul.
20./ Anakronizmus	1954	olaj	121x72		Müv.tul.
21./ Győri Vöröscsillag szálló falképeinek /1:15/tervei	1954	quas	30x20		Müv.tul.
22./ Zsuzsanna	1954	olaj	18x16		Müv.tul.
23./ Kompoziciós vázlatok /3 db./	1954	olaj	14x24		Müv.tul.

MEZEY ARTUR :

185. Önarckép. - Olajf., v. 100.8 x 100.8 cm. Jelz.l.a j.s. MA monogramm.

MÉRÖ ISTVÁN :

186. Dél. - Olajf., v. 49 x 39 cm. Jelz. l. j.: "Mérő".

MIHALOVICS MIKLOS :

187. Öszi hangulat a Balatonon. - Olajf. lem.p. 24 x 17 cm.Jelz.l.b.: " Mihalovits M."

MIKLÓS JÓZSEF :

188. Jutka. - Temp. p., 31.5 x 30 cm. Jelz. nélkül.

MIKUS SÁNDOR :

189. Ülő fin. - Szobor, br. Mag.: 21 cm. Jelz. a talapz.o.: "Mikus S."

MOKRY MÉSZÁROS DEZSÖ :

190. A temető. - Olajf., v. 100 x 80 cm. Jelz.a kép hátán f.j. /Felirat és monogramm/

MOLNÁR C. PÁL :

191. Menekülés Egyiptomba. - Temp., v. 202x96 cm.Jelz.l.b.s. "M C P 1932".

Fővárosi Képtár jub. kiáll. 1944. január

Mezey Artur

tovább

Mednár C. Pál

192. Keresztlevétel. - Olajf., lemezp. 103x131 cm. Jelzés l.b.: "M.C.P."

MUHORAY MIHÁLY :

193. Felhő a falu felett. - Viasz, v. 80 x 77 cm. Jelz.l.j.:"Bud...1940/Muhoray Mihály".

NAGY ISTVÁN / 1873 - 1937 / :

194. Falusi utca. - Olajf., v. 77.5 x 62 cm. Jelz.l.b.: "Nagy István/1922 /?/".

195. Csendélet. - Olajf., p. 40.5 x 50 cm. Jelz.l.j."Nagy István 1911".

196. Virágzó fák. - Olajf., lem.p. 71x48 cm. Jelz.l.j.: "Nagy István 1913".

197. Székely leányka. - Olajf., lem.p. 51 x 72.5 cm. Jelz.f.j.: "Nagy István 1913".

NÁDLER RÓBERT / 1858 - 1938 / :

198. Juhok az itatónál. - Olajf., v. 71 x 54.5 cm. Jelz. a.b.s.: "Nádler Róbert".

NOVOTNY EMIL RÓBERT :

199. Jánoshegy. - Olajf., v. 80 x 60 cm. Jelz.l.b.: "Novotny 41".

ÖSZ DÉNES :

200. Eta. - Olajf., p. 49.5 x 56.5 cm. Jelzés j.l.: "Ö".

Fővárosi Képtár pub. Kiáll. 1944. január

Molnár C. Pál

K

tovább

14/Pg

MOLNÁR C. PÁL MŰVÉSZETE

A művészet szuverén. Fejlődését, alakulását értelmi kategóriákkal meg nem közelíthető eredők határozzák meg. Éppen ezért le nem zárt oeuvre s le nem zárt korok felett való elmélkedés értéke problematikus.

Mégis! a művészet kétoldalú. Az alkotó egyének mellett, vagy velük szemben ott állanak a befogadó tömegek s azok a jelenségek, harcok, vagy ünneplések, melyek az élő művész és a kortárs-közönség viszonyát jellemzik s melyek évek multán leginkább fogják megmutatni a korszak szellemi igazodását, lelki áhitozását.

Különös jelentőséget nyer az élő művészre való figyelés ma, mikor a századokat átfogó stílusok lassú változásai helyett gyorsütemű, impulzív pálfordulásoknak vagyunk tanui s amikor a magyar művészet berkeiben még mindig áll az a harc, melyet az ólmosléptű, visszatekintő, konzervatív irány az izmusok ellen kezdett, de amelyet folytat az ellen a tábor ellen is, mely végigvergődve az elmult évtizedek lelki és formai konfliktusain, meghiggadt; művészete ma konstruktív, őszinte, modern, nívós s ami nem kisebb fontosságú ezeknél, európai horizont mellett is, már indulásában nemzeti, magyar.

Ennek a tábornak egyik legsajátosabb egyénisége Molnár C. Pál.

Modern festőink között majdnem az első, aki a háborút követő évek formazúzó művészi fergetegében a tiszta kontúr, a bontatlan formák, a töretlen színek és általában a kép értelmes szerkesztése mellett tör lándzsát. Élete a magyar Alföld egyik sivár határú falujából, Battonyáról indult el. Később az aradi főreáliskola nevelgette hasznos polgárrá. A tantervbe azonban beleszólt a véletlen s a titokban művészi ambíciókat is tápláló diák az egyik ifjúsági lap rajzpályázatán első díjat nyer. Ettől a pillanattól kezdve művészi vágyait tanárai is serkentik. Úgy látszik, művésszé való fejlődésének többé mi sem áll útjában. Az iskolát ellenben még sem az Akadémia váltja fel, hanem a háború s az onnan visszakerült, zaklatott fiatal lélek nyugtalan vándorútra kél. Talán anyjának francia származása volt döntő faktor abban, hogy Páris lett az az empórium, melyben Molnár C. Pál művészi képessége határozott csengést nyert.

Molnár C. Pált Páris forrongása pillanatig sem szédítette meg. Hajlandóságai között a francia kubizmus fel nem lelhető. Talán éppen azért maradt távol ettől az iránytól, mert legközelebbről látta a legnagyobbak körül forgó epigonsereg külsőséges, át nem érzett erőlködéseit. Az ereiben csörgedező magyar vér józanságra ösztönzött s ennek engedve szegődött Molnár az új klasszicizmus katonájává, melynek zászlaja alatt látjuk őt ma is. A természeti valóság formái számára mindig sérthetetlenek maradtak, noha enyhe torzítások elől ő sem hátrált meg. Torzításai azonban mindig az artisztikum érdekében és irányában történnek s Molnár C. Pál művészetének karakterét éppen ez a gyengédséggel való szépségformálás adja meg.

A fiatal művész első bemutatkozása idegen földön, Genfben történt. Amikor aztán 1923-ban hazajött, az azóta megszűnt, de a modern magyar művészetnek megbecsülhetetlen szolgálatokat tett *Belvedere* kiállítóhelyiségében mutatta be munkásságát. Ámbár készültsége ekkor még fogyatékos, új ízű s magukat a gáncsoskodókat is lefegyverző tiszta formái és gondos mérlegeléssel hangolt világos színei sikert biztosítottak számára, rajzai pedig, ezek az egyszerű, választékos, szellemes aperçuk, e vérbeli párisi ékszerek, meghódították a közönséget. Az egyik nagy lapvállalat rajzolójául szegődtette s hosszú időn keresztül majd minden lapszám Molnár C. Pál rajzával volt ékes. Fejlődése, úgy látszott, megállt ekkor. A tömegben készülő rajzsorozatok kezdeti könnyedsége felületessé vált s a néhány éles, befelé eloszlatott vonalból összeálló rajzok bénító modorossága megmutatkozott az azidétt készült, de csak ritkán felbukkanó festményeken is. Művészetének elsekélyesedő medrét azonban újból elmélyítette az a friss élmény, amely akkor érte, mikor a római Magyar Akadémia ösztöndíja-

Magyar Művészet
1935. 7–8 sz.

Molnár C. Pál: Angyali üdvözlet

Molnár C. Pál

PAOLO C. MOLNÁR

La nuova pittura ungherese ha vissuto tutte le ripercussioni dell'arte europea. Si è presto sbarazzata dal vecchiume accademico dell'Ottocento, cercando e trovando la via di nuove espressioni. In un primo tempo diede ascolto ai veri e falsi profeti di Parigi che andavano sconvolgendo con impeto rivoluzionario i secolari concetti dell'arte. Ne nacque un disorientamento estetico e, nella mischia delle varie tendenze più o meno cerebrali, in molti casi andarono perduti, come dappertutto in quel periodo necessariamente torbido l'Europa, il vero senso dell'arte, le sue idealità, la sua essenza. Oggi appare ormai chiaro che senza l'intervento della pittura italiana, rinnovatasi quasi contemporaneamente su basi più sane, col richiamo ai principii dei suoi buoni artisti antichi, la pittura europea sarebbe caduta in un abisso. Anche l'arte ungherese, dopo le tentazioni della cosidetta scuola di Parigi, andò maturandosi e formandosi, con grande impegno, nell'atmosfera estetica della nuova Italia e in profondo studio degli insegnamenti dei maestri antichi e classici. Ne uscì, in contatto colle tendenze del Novecento italiano, la Scuola ungherese di Roma, della quale abbiamo scritto nel nostro precedente numero, col suo deciso indirizzo che sta a capo dell'attuale movimento artistico in Ungheria.

*

Corvina. Rassegna Italo-Ungherese. Nuova serie N°2. Febbraio 1938.

Tra i giovani artisti che per primi abitarono Palazzo Falconieri (sede dell'Accademia Ungherese di Roma), si distinse subito con una sua nota personale, per la chiara volontà di staccarsi dagli insegnamenti parigini e per una sensibilità spirituale che lo avvicinò in particolare ai grandi pittori lirici del Trecento senese, Paolo C. Molnár. Nato a Battonya il 28 aprile 1894, passò a Roma, a 33 anni, dopo di aver studiato l'arte a Budapest, a Losanna, a Ginevra e a Parigi. Ebbe i primi successi con le sue incisioni in legno e, perfezionando la sua tecnica in modo veramente insuperabile, divenne uno dei primi maestri di quell'arte in Europa. Come pittore vinse nel 1926 uno dei premi dell'Esposizione Francescana di Budapest, organizzata in occasione del centenario della morte del Poverello. Nel suo S. Francesco rivelò non solo una forte inclinazione per la pittura sacra, una disposizione chiara e sana per l'espressione mistica, ma anche un forte e raffinato senso per le forme spiccatamente moderne. E si vide subito che, pur appartenendo alla nuova generazione, seppe superare l'anarchia dei primi novatori parigini e riordinare il disordine di idee e di metodi di moda. Molnár, nel silenzio del suo studio in Palazzo Falconieri e nei suoi pellegrinaggi nel Senese e nell'Umbria, divenne un vero riformatore della pittura sacra ungherese. In questo genere ebbe meritati e molto significativi successi all'Esposizione Francescana a Padova e nella importante II Mostra Internazionale di Arte Sacra a Roma del 1932.

S. Francesco

*

Per molti riguardi lo stile di Molnár può esser definito neoclassico. Egli cerca le forme chiare e semplici; i suoi colori sono sereni e vivaci. Il tema trabocca dolcemente dal suolo

PAOLO C. MOLNÁR: Sacra famiglia

di tempi lontani. I suoi quadri sono favole, leggende, storie sacre colte dai pacifici muri di chiese, di musei, o dalle pagine ingiallite di antichi codici ornati. Paesaggi con le montagne umbre, vallate spiate forse dai bastioni di Perugia, quando il sole, nei suoi colori indimenticabili, volge al tramonto. In questi quadri vivono insieme passato e avvenire. La forma — le deliziose semplici figure, le case appena abbozzate, i monti ; il sapore biblico delle storie — il passato. In tutto ciò egli si è ispirato all'Italia. Il nuovo, il «suo» stile consiste nella delicata e sensibile espressione formale, nell'interpretazione personale di temi e formule del passato. Nei quadri di Paolo C. Molnár non è più la forma che costituisce la sostanza, e ciò non comprendono coloro che nella sua arte vogliono trovare le virtuosità indispensabili ai buongustai. Egli, pur essendo perfettamente padrone di tutti i segreti della sua professione, non s'immerge nelle raffinatezze tecniche della pittura, non desidera abbagliare colle visioni di finezze da tono maggiore, e non ci vuole persuadere con il solo gioco e lo sfarzo del sapere. Con l'umiltà dei semplici, non ricorre a mezzi esteriori che lo possano mettere in primo piano ma, quasi eludendo se stesso, ci avvia sulla strada del perfetto ideale del contenuto. Proprio come i primi artisti sacri che, non per la pittura si curvarono nella pace delle celle, ma per insegnare, servendo Cristo e la Fede, con le loro opere ; così egli si riallaccia al passato rimanendo tuttavia moderno. Queste qualità quasi lo predestinano alla pittura sacra : infatti è un precursore di quanto ha fatto in questo campo l'odierna arte ungherese.

I suoi quadri di argomento religioso hanno per soggetto due cicli molto simili nello spirito, la Madonna e S. Francesco. Più volentieri egli narra della Madonna Madre di Cristo, ma grandissima parte del suo affetto va all'eroe più umile della Chiesa, al Santo di Assisi. È impossibile non scoprire la ragione che attira l'artista, quasi esclusivamente, a questi due argomenti : ambedue sono i simboli maggiori dell'umiltà, della purezza e dell'amore. Esiste forse per l'uomo moderno cosa più grande e più irraggiungibile di quello che essi rappresentano? Viviamo nell'alterigia dell'individualismo ; l'io intellettuale, artificiosamente coltivato, rende infelice la vita di milioni di uomini, e uno dopo l'altro fa cadere tutti i più sacri e più begli ideali. Prima di tutto la donna, il culto della Madonna pura nel senso cristiano. Col nostro animo vibrante, coi nervi tesi, restiamo stupiti di fronte al passato, e con umiltà accarezziamo il volto della Madonna

che, puro simbolo, ci sorride dai maggiori capolavori dell'arte cristiana. L'artista, che particolarmente sente i desideri latenti in fondo alla sua epoca, tenta felice la nuova via apertasi ai suoi occhi. Con mani carezzevoli, da mago, con occhi supplicanti adesca, chiama tra noi l'immagine del sogno sminuzzato dal passato. Così nascono le Madonne di Paolo C. Molnár, così appare la figura di S. Francesco. Coloro che vogliono criticarlo solo perchè non comprendono le sue intenzioni, dicono che il tema è sempre lo stesso: Madonne vestite di rosso, di azzurro, di giallo. Sì, è vero, il richiamo è sempre il medesimo, ma noi riusciamo a comprendere come lo spirito che lo anima è quello di far risuscitare e ridurre in atto l'ideale sublime che è rappresentato da queste Madonne e da questi Poverelli.

ASSISI

Il Molnár nelle sue incisioni in legno ha potuto forse meglio ancora raggiungere quanto si era proposto, e cioè ravvicinare sempre più, in ideale perfezione, la forma alla sostanza. Il ciclo della Madonna e quello delle illustrazioni della vita di S. Francesco d'Assisi, pubblicate a Milano, nella loro semplicità e nella sincera devozione, gareggiano con qualsiasi capolavoro dell'arte ecclesiastica. È la fede che si fa palese nel ritmo dei lineamenti, nella semplicità delle forme e nella composizione, come se avesse spiato i sogni di un frate salmodiante, tanto egli, ingenuamente, dolcemente, fa in modo spontaneo susseguir i quadri nell'aspra materia incantata.

*

Le opere di soggetto laico di Molnàr sono caratterizzate dallo stesso sentimento, forse anche intensificato, e dallo stesso desiderio di farne intendere il senso più profondo. Tra queste

PAOLO C. MOLNÁR
Visione

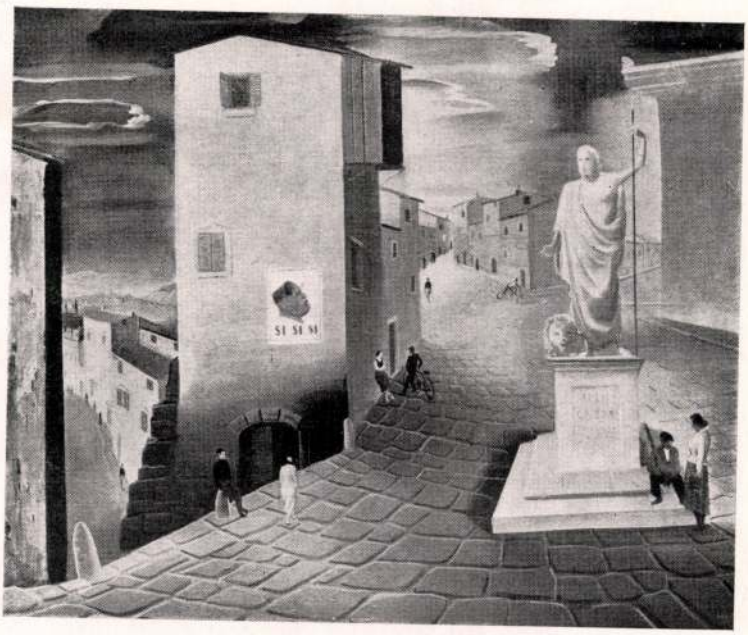

PAOLO C. MOLNÁR
Italia. — Visione

opere più interessanti sono quelle nelle quali si sforza di dare un concetto dell'arte, dell'archeologia, dei simboli delle varie stagioni. La composizione, la forma, il colore, sono tutti elementi secondarii, e con la loro armonia sono al servizio del concetto. L'artista qui si ritrae del tutto e cede il posto all'idea da lui espressa. Stando davanti a queste sue opere ci vien fatto, naturalmente, di cercare l'idea, il pensiero che le ha create, e soltanto se li abbiamo trovati, possiamo seguire e studiare le tracce dei suoi mezzi espressivi. L'artista dunque è giunto qui ancora più in là che non nei quadri religiosi, ove narra con grande facilità ; neppure qui vuole rendersi efficace, affida l'effetto al soggetto stesso. Ma nei suoi quadri simbolici d'argomento laico, egli insegna, fa pensare e riflettere e fa lavorare l'immaginazione dello spettatore. Negli elementi oggettivi del suo quadro fa ritrovare il fermento dei ricordi e dei pensieri dello spettatore, così che questi diventano straordinariamente incisivi e vivaci, e a chi per una sola volta si è fermato riflettendo davanti a essi, ritornano sempre nella memoria. La sua arte è stata scelta dai competenti per esprimere nel padiglione ungherese all'ultima esposizione mondiale di Parigi, in una grande e rappresentativa tela, con dignità e con tatto, e senza alcun requisito banale, il dolore dell'Ungheria mutilata (vedere la riproduzione nel nostro fascicolo precedente). Compito difficile e particolarmente delicato, non solo per la sensibilità di alcuni stati, ma anche per noi ungheresi stessi la pittura doveva essere degna, nobile, espressiva con mezzi semplici e fini, atta a rendere tutta l'amarezza di una nazione afflitta. Il Molnár ha pienamente assolto il suo compito. Non colori stridenti e non movimenti passionali ; il suo pennello fine e carezzevole ha creato con colori opachi una visione perfetta della speranza. Sotto, ombre tristi, spersonificate ; sopra, un tronco spezzato, germogliante, e la mano assistente di Dio : tutto questo in una luce azzurrina, lontana, quasi un riflesso dell'orizzonte gelosamente nascosto e celato dell'anima magiara. Gli stranieri che l'hanno visto e l'hanno compreso non potevano sentirvi minacce, ma intendere l'affanno trascinato in silenzio e la speranza alla quale mai si rinuncia.

*

Paolo C. Molnár sa dilettarsi e sa amare, con altissimo grado di finezza. Stupito, si ferma davanti alla bellezza del corpo femminile e anche allora è preso da un desiderio nostalgico di

intera interpretazione. Chi vuole la totalità dei sentimenti e chi vive nel nostro tempo è preso ugualmente da ogni bellezza che accende nello stesso modo la raffinatezza dell'uomo moderno. Nei nudi, che rappresentano una parte considerevole della sua opera, egli si inchina con una quasi devota esaltazione innanzi all'arte della natura. Cerca il mistico anche qui. Ammira il corpo, la materia con le sue luci e ombre, che attira e respinge, che innalza e abbatte, da millenni e millenni, forti e deboli egualmente. Sono anche queste opere, come le altre, tutte, testimonianze della vocazione di un'anima particolarmente profonda e sensibile : in tutte rivive l'uomo inquieto che cerca di migliorarsi e di nobilitarsi. È del nostro tempo fino alle midolla, e viene annoverato fra i pochi che battono nuove strade. Con una mano, legata all'antica arte italiana, abbraccia il passato, ma con l'altra, stretta al presente, porta a maturazione l'arte dell'avvenire.

EUGENIO KOPP

PAOLO C. MOLNÁR: Illustrazione al Cellini

VILÁGNAPLÓ

AZ UJ ÉLET vezetőhelyén olvassuk ezt a búcsúzást dr. Rády Elemértől: «Szerkesztőváltozást kell Olvasóinknak sajnálattal jelentenünk. Az Uj Élet megalapítója, dr. Rády Elemér megvált főszerkesztői tisztétől, ahonnan több éven át vezette a kifejlődés felé a lapot s vele a Prohászkás mozgalmat is. Csak a közvetlen munkatársai tudják, mennyit dolgozott, mily teljesítményeket vitt véghez. Csak azok látták az apróbb és az egészen nagy áldozatok hosszú sorát, amiből a szlovenszkói katolikus és magyar tollforgató élete áll, aki elég bátor ahhoz, hog élreálljon, cselekvésre, mozgásra ösztönözzön embereket. — Ha nem is vált meg egészen tőlünk, személyes munkáját és akaraterejét nélkülöznünk kell. Most, mikor ezt a nehéz és felelősségteljes posztját másnak kell átengednie, Isten áldását kívánjuk eddigi munkájáért további munkájára, amit másutt fejt ki. Az Uj Élet olvasóközönségét pedig kérjük, tartson meg bennünket továbbra is szívében. A megkezdett úton akarunk tovább haladni. Ez az út az egész kisebbségi magyar katolikus társadalom útja, amelyről letérni semmi áldozat mellett sem szabad. Mindnyájan kell, hogy érezzük a nagy célok szolgálatában álló lelkiközösségnek erejét, melyet nem szakíthat meg semmi változás. Tudjuk, dr. Rády Elemér is velünk lesz lélekben minden munkánknál. A nyári munkaszünet után szeretettel köszönti olvasóközönségét és munkatársait az Uj Élet szerkesztősége».

Svédország. Az alkohol elleni eredményes harc és a csodálatosan fejlett és elterjedt sport folytán a svéd nép erős és egészséges. Egészségügyi berendezései Európában a legelsők közé tartoznak. Kórházai, még a legkisebb falvakban is megfelelnek a higiéna és a kényelem legraffináltabb követelményeinek. Iskolái is figyelemreméltóak, pompás, vonzó épületekben vannak elhelyezve. Az upsalai és a lundi egyetem világhírű. Svédországban van a legkevesebb analfabéta. Szociális intézmények tekintetében sem kell más országokat irígyelnie. A munkavédelmet és a nyolcórai munkaidőt, a baleset és betegség elleni, továbbá az aggkori biztosítást kitűnő törvények szolgálják. Az emberbaráti társaságok száma igen nagy, az adományok gyakoriak és tetemesek. Az osztálykülönbségek alig ütköznek ki, az emberek öltözködése gondos. A nők ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint a férfiak. A svéd szociáldemokraták mentalitása más, mint pl. a franciáké, igen jól beleilleszkednek az örökös királyság viszonyaiba, a tömeg jólétét akarják emelni, nem a birtokos osztályét süllyeszteni.

Egy árnyfolt a családi helyzet ; a válások gyakori volta s a születések nyugtalanító csökkenése.

A katolikus élet csak a reformációt megelőző három évszázadban fejlődött ki s ez adja részben magyarázatát annak, hogy Szent Erik országa ma egyik legerősebb bástyája a protestantizmusnak. A katolikusoknak csak 1871-ben engedélyezték a szabad vallásgyakorlatot, de a svédek csak 1873 óta lehetnek legálisan katolikusok. 1833-ban mindössze 300 katolikus élt az országban, ma már 4500-an vannak. Azonban sok jel arra mutat, hogy a katolicizmusra ebben az országban virágzó jövő vár.

A műveltek látszatkatolicizmusa akadályozza az Egyesült Államokban a katolikus-szociális megújulási mozgalmat. A *The Commonweal* érdekes tanulmányt közöl az amerikai katolikusság kulturális és szociális téren való csődjének okairól. «A nyugati népek történelmében» — írja — «még nem volt példa rá, hogy egy kisebbség számarányához mérten oly kevés befolyást gyakorolt volna az össznép szociális és kulturális viszonyaira, mint az Egyesült Államok 20 millió katolikusa». Peter McCarty, a tanulmány szerzője, ennek főokát az általa «Bourgeois-Katolicizmus»-nak nevezett, elsekélyesedett, materializmustól és kapitalizmustól megfertőzött látszat-katolicizmusban találja meg, amelynek a művelt és vagyonos réteg ott nagyrészt áldozatul esett. (Szerző «bourgeois» alatt a polgár karikatúráját érti.)

Az európai film elrontja a missziós népeket. A libanoni filmügyekről nyilatkozott Giamini missziós püspök az Osservatore Romano-nak. A Földközi-tenger ázsiai partjain — mondta — nagy számmal vannak mozgófénykép színházak, amelyeket a lakosság egyenesen megrohamoz. A publikum keresztényekből, mohamedánokból, szunnitákból, siitákból, drúzokból, tehát különböző jellemű, gondolkodású és törekvésű emberekből áll. A mozi erre persze nincs tekintettel, hanem a nyugatiak életét mutatja be nekik — gyakran torzítva —, az európai gondokat, szenvedélyeket és bűnöket. A legtöbb film Franciaországból érkezik, többnyire vígjáték, amelyeknek nevelő hatása nem igen van. A katolikus misszió rámutatott az ebből származó veszélyekre s a vezetőség el is ismerte érveit. De csupán betiltásokkal nem lehet ezt a problémát megoldani. Franciaországnak gondosabban kellene ügyelnie filmkivitelére, tudnia kellene, hogy minden francia film a gyarmati hatalom hírnöke s hogy a francia presztizs lényegesen függ a gyarmatokba küldött filmek kvalitásaitól.

Risa Kahn Palewi — az új Irán tíz éve. Emmanuel Fernbauer érdekes közleményéből, amely a *Das neue Volk*-ban jelent meg, vettük át az alábbiakat : A *Perzsa császárság* 1935-ben ismét felvette az *Iráni császárbirodalom* régi, büszke nevét. E fejlődés mögött, mint Törökországban Kemal Atatürk, Iránban is *egy* ember áll, a jelenlegi örökös sah : *I. Risa Kahn Palewi*. Irán története a legtávolabbi időkig nyúlik vissza. Az ősi Perzsa birodalom harcait Görögországgal, Nagy Sándor hódításait, a parthusok országának kialakulását, a Szasszanidák «újperzsa» birodalmát még iskolakönyveinkből ismerjük. Perzsia újkorában a Kadzsar-dinasztia utolsó uralkodója Mohamed Sah volt, aki 1925-ig ült a trónon, de szinte már csak névleg uralkodott. A világháború Perzsiára nézve is következményekkel járt. Az oroszok elfoglalták Tebriszt és Mesed-et, az angolok Dél-Perzsiában szálltak partra s onnan nyomultak később előbbre. Sir Percy Cox, az angol megbízott, 1919-ben Teheránban egyezményt kötött a Wumuk-ed-Daulch kormánnyal, amelyben elismerte az ország függetlenségét, de angol szakértők és tanácsadók bevonását is tervbe vette, ami ellentmondásokat váltott ki.

Egyházművészeti
oltár és szobrok,
stációk és síremlékek
KRASZNAI LAJOS
szobrászművész. Műterem:
Budapest, VI., Lehel-u. 14. Tel. 93-9-19.

Ekkor lépett fel először a mai császár, Risa Kahn Palewi, egy perzsa kozákdandár parancsnoka, aki megdöntötte a kormányt és megszállta a fővárost. Az angolok kivonultak Perzsiából. Risa Palewi hadügyminiszter, majd miniszterelnök lett. Kemény munkával teremtett rendet az országban (1921—25) ; 1925 októberében a parlament lemondatta a dinasztiát, a hatalom Risa Palewire szállt, akit aztán császárnak kiáltottak ki.

Az új császár tízéves uralma konzekvens, átgondolt és nem elsietett folytatása miniszterelnöki reformpolitikájának. Kerüli mindenekelőtt a nép vallásos meggyőződésének megsértését. A gazdasági talpraállítás céljából újjászervezte a pénzügyet. Sokat tesz a közoktatásért, sok perzsa ifjú tanul Európában. Fejleszti és függetlenné teszi a hadsereget, számos perzsa katonatiszt Franciaországban nyer szakkiképzést. Külpolitikája is a nemzeti függetlenség irányában halad, Angliához, Franciaországhoz, a Szovjethez, Belgiumhoz és Olaszországhoz való viszonyát új egyezményekben tisztázta. Törökországgal és Afganisztánnal semlegességi, illetve döntőbírósági egyezményt kötött 1928-ban.

Irán területe 1,647.000 négyzetkilométer, 10—14 millió lakossal, akik túlnyomórészt mohamedánok, köztük 43 ezer keresztény van. A gazdaság földmívelésre van beállítva, a petróleummezők jelentékenyek, az iparban a szőnyegszövés érdemel megemlítést. Az országnak alkotmánya van, amelyben egyéni vonás, hogy az izlám vallásijoggal ellenkező törvényt nem szabad hozni. Egy főpapokból álló, vétjóoggal bíró bizottság vizsgálja felül a törvényeket. Irán 26 tartományra oszlik, melyeket a központi kormánytól függő helytartók igazgatnak.

Nagybritannia és Irország. Msgr. *Hinsley*, westminsteri érsek egy beszédében a pápa álláspontjáról szólt az olasz-abesszín háborúval szemben. «A pápa» — mondta — «[illegible] rendelkezésére álló eszközt felhasznált, hogy meggátolja a háborút. Ma a csalhatatlanság olyan gyakorlását követelik tőle, amilyenre a pápaság sohasem tartott igényt. Azt követelik, hogy ne csak az erkölcs alaptételeit tanítsa, hanem ezen alaptételek alkalmazása felől is döntsön egy bizonyos esetben. Emellett az ismert titkos megegyezés a volt szövetségesek között kifejezetten kizárja a pápai intervenciót. Ha a pápa a multban bizonyos angol háborúkba avatkozott volna bele, amelyek jogosságát Európa lelkiismerete erősen kétségbe vonta, Anglia bizonyára a felháborodás viharával tiltakozott volna a pápa beavatkozása ellen».

Gerasimoff: Der Kampf gegen die erste russische Revolution. Frauenfeld und Leipzig 1934, Huber & Co. Verlag. A pétervári politikai rendőrség feje, egyébként orosz császári altábornagy ezekben a visszaemlékezéseiben az 1905. évi forradalmi megmozdulásoktól kezdve fest egy döbbenetes, kulisszatitkok egész sorát feltáró képet arról a puskaporos hordóról, amit a háború előtti Oroszország belpolitikai struktúrája mutatott. A titkos terrorista szervezetekkel kapcsolatban ellenkémek egész sorát kellett foglalkoztatnia a politikai rendőrségnek, amelyre egyben a cár személyes védelme is tartozott. A titkos erők feltárásán kívül azonban a politikai rendőrség szoros kapcsolatban működött az orosz kormánnyal, amelynek számos erre az időre eső elhatározását tárja fel a szerző. Különösen érdekfeszítő a duma (parlament) ellen készült szocialista összeesküvések, valamint a cár ellen készülő merényletek leszerelése, továbbá a híres revali királytalálkozás, amelynek kapcsán az ántánt végleg kialakult a központi hatalmak ellen. A könyv nemcsak detektívregény-

nél. Ebből következik az, hogy Molnár C. Pál festeni és művészi feladatokat megoldani, nem pedig «új stílust kialakítani» akar. Ebben rejlik az üres akarnokok eredendő hibája. S ez a magyarázata annak, hogy Molnár C. Pál a maga szerénységével, magába vonultságával, igazi művészi lelkével és nagyszerű technikai felkészültségével valóban egyéni stílust tudott kialakítani.

Bár szinte megszámlálhatatlan az egyházi festményeinek, oltárképeinek és szárnyasoltárainak a sora, eddig csak egy magyar templom kapui nyíltak meg előtte. A városmajori Szent Lélek-templom ez, melynek Szent Imre oltárára gondolunk. Pedig ez a szárnyasoltár éppen nem a legszerencsésebb alkotása. Kifogásolható rajta többek között Szent Imrének, a róla alkotott ideáljainkkal ellentétes, germános arctípusa. És általában érezhető rajta, hogy kevés idő alatt kellett elkészítenie, ami nemcsak az egész kompozíciót, hanem az egyes részleteket is károsan befolyásolja. Sokkal kiegyensúlyozottabb és művészileg tökéletesebb az a szárnyasoltára, amit mult évi gyüjteményes kiállításán (Ernst-Múzeum) mutatott be. Középen a Menekülést Egyiptomba, a szárnyakon Szent Ferencet (bemutattuk az Uj Kor 13. számában) és Paduai Szent Antalt, a predellán pedig Jézus életéből vett három jelenetet ábrázol. Harmonikus, kiegyensúlyozott kompozíció, finom dekorativitás és stilizáltság, kissé sápadtan meleg színek s valami csodálatosan mély, kontempláló lelkiség jellemzi. Ez a szárnyasoltár kétségtelenül legjobb egyházművészeti alkotása.

Ha ennek az oltárnak a madarakhoz prédikáló Szent Ferencét korai Szent Ferencével összehasonlítjuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy ez a kép végső kifejlődése annak a stílusfázisának, melyet a kompozícióban, rajzban és színekben való leegyszerűsítés, dekoratív és stilizáló hajlam, klasszikus nyugalom s elmélyülő vallásos érzés kifejezésére irányuló törekvés jellemez.

Mindent egybevetve azt látjuk, hogy M o l n á r C. Pálnak ez a stílusfázisa az olasz Novecentóval, illetve a francia és olasz újklassziczizmussal tart rokonságot. Tévedés volna azonban hatásról beszélni. Művészetét az hozza rokonságba az említett stílusáramlatokkal, hogy azonos, bár még csak csirázó korérzésből s az azonos multbeli hagyományok megbecsüléséből, tudatos vagy tudatalatti, de mindenesetre korszerű felhasználásából ered.

A mult év tavaszán Dél-Olaszországban és Sziciliában töltött néhány hónapot. Ottartózkodása jelentékeny változást hozott művészetében. Korábbi stílusfázisának jellemzéséhez hozzátartozik még, hogy képeiből csaknem teljesen hiányzik a levegő és napfény. Kompozícióit valami természetfeletti, misztikus fénnyel világítja meg. A délolasz táj levegője, páratlansége, pompás sokszínűsége, a színeket felbontó izzó napfénye voltak rá döntő, átalakító hatással. Korábbi alkotásain is gyakran szerepel a táj, de csak mint az alakos kompozíciók másodrendű, erősen stilizált kerete. Most egymásután festi az önmagukért való tájképeket, amelyeken érezzük a levegő suhogását, a forró napfény vibrálását s a párás levegő dús színgazdagságát. Stilizáltsága kezd felengedni. Kompozíciója mozgalmasabb, természetlátása elevenebb lesz. És úgy látszik, mintha klasszicizáló törekvéseit — hogy megszokott kifejezéssel éljünk — romantikus hullám váltaná fel.

Ez a törekvés jellemzi legújabb alkotásait, melyeket részben olaszországi kirándulásán, részben azóta, itthon festett. Ezek nagyrészben tájképek. De vannak már egyházművészeti alkotásai, portréi és egyéb kompozíciói, mint például a Jánosi József: E l m é l k e d é s e k művéhez készített fametszetek, amelyek ebben az újabb stílusakaratban jelentkeznek s amelyek azt hitetik el velünk, hogy ebben az irányban fog tovább fejlődni. És meggyőznek eme legújabb alkotásai arról, hogy ez az újabb fázis époly értékes lesz, mint az előbbi. Jogosan remélhetjük, hogy ebben a korszakában is megtartja a magyar egyházművészetben azt a kiváló, vezető helyet, amit eddigi műveivel méltán kiérdemelt.

MAGYAR CANTUALE

350 magyar- és latinszövegű egyházi karének egynemű karra iskolák, énekkarok és a művelt közönség részére. — Magyar egyházi népénekek, gregorián korálisok, klasszikus és modern motetták, kánonok gyüjteménye. Ára **4·20** pengő.

Szerkesztette: dr. Koudela Géza, Bárdos Lajos, Kertész Gyula

Magyar Kórus Művek Budapest, I., Fery Oszkár-u. 55.

ECKHARDT SÁNDOR ÚJ MAGYAR-FRANCIA SZÓTÁRA

Egy szótár könnyen kisikló fegyver a forgató kezében és óvatatlanoknál egykettőre sebet üt. Az eddigi szótárak nagyrésze nem nyujtotta azt a biztosító zárt, azt a megnyugtató kezességet, ami a jelentésbeli megfelelések kikeresésében útbaigazított volna. Igy fordultak elő azok a kínos esetek, amikor Párizsban, a hazai jámbor szótárak emlőin felnőtt fiatal diák francia tudását gyümölcsöztetni akarva, egy történet csattanóját szerette volna előadni, a várt hatás helyett a jelenlevők mintha légüres térben lennének, úgy kapkodtak más téma után.

Eckhardt Sándor, a budapesti egyetem francia nyelv és irodalom tanárának szótára eloszlat minden ilyen kétértelműséget, hisz szerzője a francia nyelv magyarországi leghivatottabb ismerője. Bevezet a francia nyelv minden kedves nüanszába, elvarázsoló változatosságába. Olyan, mint nyelvtana, amely szakembernek alapvető tanulmány, számtalan apróságot érzékeltető manuel, a nagyközönségnek pedig a sablontól megszabadító, felsőbbséget nyujtó gyakorlókönyv.

Szókincse tökéletes: teológiai, jogi, orvosi, filozófiai, katonai, technikai szakkifejezések szinonimái mellett, az indulatszavak és játszi képzések változatos skálái bukkannak elő, a vonzatok tarkító sorától mindig kísérve. Megállapításaiban precíz. Ha nincs francia megfelelő, kereken megmondja — nincs! Ha lehet segíteni, úgyis felsorolja a megközelítő jelentést, kb. jelzéssel határolva a kifejezés megfelelőségének értékét. Nagyon helyesen mellőzte az argot, hisz ez idegen szájban kirívó és veszedelmes. Nem elégedett meg équivalence lexique-el, hanem a kifejezések árnyalati és affektív megfelelésére is súlyt helyezett. A magyar nyelv tőzsgyökeres kifejezéseinek, amelyeket pedig halászat, vadászat, hadimesterség bőven termett ki, francia megközelítőjét mindig megtalálja. A szótár gondos kicédulázás eredménye s a mindennapi élet szavainak üde frissességétől lüktet. Nélkülözhetetlen lesz m ű f o r d í t ó i n k n a k, akik ott nemcsak a logikai szóképekben válogathatnak, hanem egy kifejezés érzelmi telítettségét is jelző megfelelésben duskálhatnak. A t e o l ó g i a i n y e l v, ami eddig mostoha sorsban tengődött, végre maga előtt láthatja kiterítve francia szókincsét és így gazdag egyházi irodalmunknak francianyelvű tolmácsolása könnyűvé válik. De nemcsak ezek, hanem m i n d e n f o g l a l k o z á s a szótárban kutatva-keresve, a maga körének világát látja megelevenedni.

A szókincs a kultúrának, szokásnak, felfogásnak kicsinyített világát mutatja meg. Francia légkörrel, a köztünk s közöttünk fennálló gondolkodásbeli különbséggel ismerkedik meg az olvasó, hacsak kíváncsiságból olvassa, lapozza is a szótárt.

A szerző felébreszti az írói lelkiismeretet, szinte hallgatagon a stílus csiszolására buzdít, amikor a számtalan rokonértelmű szónak helyzeti értékére mutat rá. A hangulati elemekkel átszőtt kép adequát nyelvi, kifejezését plasztikusan sorakoztatja föl.

A kiadás az Eggenberger-cég munkája. Az ezeroldalas szótár könnyen kezelhető. Barna keménytáblás köntöse csinos, ízléses és komoly. **Gábriel Asztrik O. Praem.**

LÉON BLOY MONDJA:

Mindenekelőtt és különösképpen római katolikus vagyok s régóta eljegyeztem magamat minden következtetéssel, amely ebből az elvből ered. Vagyok és mindig leszek: a s z e g é n y e k é r t é s g y e n g é k é r t, a h a t a l m a s o k e l l e n, Isten népéért, a d é m o n n é p e e l l e n, ha bele is halok. De azzal a feltétellel, hogy a szegények és gyengék nem dobják piszkukat az oltár felé, mert akkor nekem is hatalmasnak kellene lennem s össze kellene morzsolnom őket.

* * *

Igaz, hogy heves és független katolikus vagyok, de abszolút katolikus is és mindent hiszek, amit az egyház tanít. Ha hitsorsosaimat bántom, ez azért történik, mert gyávaságuk és butaságuk felháborítja katolikus érzésemet. Pamflet író? Ha az vagyok, úgy haragból vagyok és szeretetből és kiáltásaimmal, amiket meggyalázott eszményem feletti sötét kétségbeesésemben hallatok.

MIT GONDOL A VILÁG, HA SZERZETEST LÁT?

Irta: P. KÖNIG ANAKLÉT O. F. M.
ujoncmester (Szécsény)

«Vedd gyermekedet és áldozd föl nekem» — mondotta az Úr Ábrahámnak. A földi élet «Mória» magaslata a szerzetesi hivatás, mely Isten közelségben hála az Égnek sok szülőt találunk, aki mint a pap felajánláskor Istennek ajánlja fiát, leányát. A modern életnek vannak édesanyái, akik büszkén vallják: Örülök, hogy vértanu fiam van, boldog vagyok, hogy leányom az Úr menyasszonya. Vaughan biboros édesanyja 25 éven át, minden este lefekvés előtt egy órán át imádkozott, hogy valamennyi gyermeke Istené legyen. Öt leánya kolostorba vonult, nyolc fia pedig Isten szolgája, pap lett. «Egy lélek története» című könyvecske első lapján ezt olvasom: «Szent és örök emlékű Martin Lajos és Guérin Zéliának a kisded Jézusról nevezett Teréz nővér megboldogult szüleinek». Életben maradt öt gyermekük zárdába vonult. Ismerek községet 3000 lelket számlál, ahonnét máı több mint 100 leány kolostorba vonult és igen sok papot és szerzetest adott az Egyháznak.

De az ellenkezője is áll. *Sok szülő csupán földi érdekből megtiltja, hogy gyermekük Istené legyen.* Bármilyen pálya jó nekik, csak nem a papi, vagy a szerzetesi pálya. Nemrég e sorokat írta nekem egy érettségizett fiú: «Szüleim nem engednek zárdába lépni, azt mondják ne temessem el magam. Jó ember lehetsz itt kinn az életben is. Legyen szíves törüljön ki az ujoncjelöltek névsorából. Bár tudom, hogy van hivatásom és itt az életben soha nem leszek boldog. Hiába kértem őket».

Én töröltem a jelöltek közül, de tudom a boldogok névsorából is.

Senki sem tagadja, hogy kint az életben nem lehet nagyon buzgó életet élni. Sőt számtalan példa van rá. Azokról beszélünk itt, akikről szent Jeromos mondja: «Nem szorulsz rá, hogy piszokban keresd az aranyat», akik «hivatalosak» és Szent Ágoston mondja: «Fölötte vakmerő, aki azon a helyen akar átmenni, ahol mást maga előtt elbukni látott».

Esztelen dolog és bűn valakit a papi pályára kényszeríteni, de éppen ilyen vétek és oktalanság sajnálni az Istentől, a királyok Királyától, ha valaki «miles Christi!» — akar lenni, az ő katonája. Szent Alfonz az Egyház nagy moralistája azt mondja: «Azon szülők, akik gyermekük szerzetbelépését megakadályozzák, halálos bünt követnek el».

* * *

Mit is gondoljon a világ, ha szerzetest lát?

Bizonyára azt, hogy ez az ember, aki hús a husunkból, vér a vérünkből, nagyon elszánt, komoly, a mélybenéző ember lehet, aki itt hagy minket és nem kell neki sem vagyon, sem ház, sem pénz, sem élvezet. Vajjon miért szánhatta rá magát erre az útra? A szerzetest átjárja, mint grandiozus igazság, vagy mint Szent Ágoston mondja magna Cogitatio: az örökélet. Egész élete egy Memento mori-memento bene vivere! gondolj a halálra, hogy jól élj! Mert tudja azt, amit az Úr mond: «Venit nox in qua nemo potest operari». (Ján. 9, 4.) A szerzetes mindent az örökélet szemszögéből néz. E mélységes gondolatkohóban tisztul meg minden salaktól, hogy színaranyá, csillogó Krisztus-monstranciává lehessen. Szent Ágoston mondja: «Nulla nimia securitas, ubi periclitatur aeternitas». Az nem biztos és boldog élet, ahol az örökélet állandóan veszélyben forog. Ezért hagyta el a világot, mert a világ szelleme tele van az ő számára pokolba örvénylő mélységekkel. Senki sem érzi úgy az apostol figyelmeztető szavát, mint ő: «Non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus» — nincs itt maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük és várjuk. (Zsid. 13, 14.) Stirb und werde! — mondja Goethe, a szerzetes is meghal önmagának és a világnak, mert élni akar és pedig örökké! Ki ne ismerné Szent Ferenc Pál-fordulásának első pillanatait? «Hová készülsz Ferenc?» — szól az ismeretlen hang. «Apuliába, hogy lovaggá üssenek.» — felelte Ferenc.

«Mondd csak nekem Ferenc — kérdezte újból a hang —, ki használ neked többet, az Úr vagy a szolga?» «Az Úr!» — felelte Ferenc csodálkozó hangon.

«Hát akkor — folytatta a hang tovább — miért hagyod el az Urat, a szolgáért?» — Ekkor megértette Ferenc, ki szól hozzá. És akárcsak Saul, ő is felkiálltott: «Mit akarsz Uram, hogy cselekedjem».

A szerzetes a legokosabb ember, mert az Urat, az Istent mindennél többre becsüli és szolgálatába szegődik, mert tudja, hogy ezért százannyit nyer és az örök életet.

Ha a világ jó szerzetest lát, tudja meg, hogy az örök békének egy darabját látja, akinek életszikláit csak ritkán önti el a tengerár. Szent Bernát ezt írja le:

A szerzetes a Krisztus embere, akinek lelkében a béke szelleme lakik és élete a béke zöld olajága. Mert bírja ennek föltételeit. Ezek:

Vivit purius = *tisztábban él.* Cadit rarius = *ritkábban esik el.* Surgit velocius = *gyorsabban felkel.* Purgatur citius = *gyorsabban megtisztul.* Incedit cautius = *óvatosabban jár.* Quiescit securius = *nyugodtabban alszik.* Moritur confidentius = *nyugodtabb lélekkel néz a halál elé.*

Ha a világ szerzetest lát, higyje el, hogy ez az ember a földön elérhető legideálisabb, legtökéletesebb életcsúcsra tör. Sorsdöntő életeszménye az istenszeretet. Élete nem más, mint művészi remekbe törekvő mozgás, haladás, ahol arány, részarány, összhang, rend, cselekvés, fény, célszerűség létezik az örök Egyetlenért, Istenért. Céljának szolgálatába szegődtet mindent: gondolatot, érzelmet, akaratot, óhajt, sóhajt. Ezen fölséges Isteneszménynek dicsőítésére felhív mindenkit és mindent. Eltávolítja, ami ebben megakadályozza: Bűnt, hibát, szeszélyt, világot, hírnevet, dicsőséget. Hogy Istent, lelkének igaz Egyetlenét igazán szerethesse, nem csöppenként adja oda javait és életét, hanem mint Mária Magdolna eltöri alabástromedényét és az önátadásban mindenét, testét és lelkét illatozó fehér virágcsokorban felkínálja az Úrnak . . . Kis Szent Terézkének talán legszebb mondása ez: «Én és az Úr, mindig megértettük egymást». Úgy van, a szerzetes és az Úr nagyon megértik egymást. Ezért boldog. Boldogan dobja bele a szeretet emésztő tüzébe a szerzetes életének tömjénét, hisz az Úrért emésztődik, szívesen adja oda élete mirháját, hogy az Úı kezében hervadjon el, mert tudja, hogy ugyanakkor illatozó balzsamot termel. És ha a szeretet vértanukat szül, akkor a szerzetes Istenszeretete, mely az állhatatosság Kálváriáján halad fölfelé, valóban hosszú vértanuság. Mindennap meghal azért, akit szeret.

A szerzetes a világ és az Egyház kincse. Nagy Szent Terézia talán nem túloz, mikor azt mondja: «Jaj a világnak, ha szerzetesei nincsenek!» Minden, ami nagy, a magányban születik. Az isteni magánynak és csendnek őrei a szerzetesek. Ez a «nagyrahivatott kisebbség» karthauzi némaságban is egy állandó, harsogó csatakiáltás. «A válságos órákban az átlagemberek lemaradnak, a szerzetesek kivételek. Valóban a keresztény kultúra hanyatlásának biztos jele, ha valamely nép csak kevés szerzeteshivatást termel ki magából, annak jele, hogy hiányzik a magasztos evangéliumi gondolkodás, az eszmények elmosódtak, az ifjúság üreslelkű lett, megérett a pusztulásra!» (Achim v. Arnim, Krisztus és a szerzetesek 40. old., fordította Várkonyi Fidél dr. S. O. Cist.) «Az Egyház története egyúttal a szerzetesség története . . . Ez főkép a kereszténység nagy fordulópontjain bizonyosodik be. Amikor az Egyház és világtörténelem nagy napéjegyenlőségi viharai kezdődnek és új évszakot idéznek elő, mindig ott állnak a szerzetesek, vagy más szóval ott áll Krisztus egy-egy szerzetes ruhájában.» (U. o. 9. old.). De az egyes lelkek nagy fordulóján is ott látjuk az imádkozó Mózest a szerzetesben, aki békét fakaszt és utat mutat. Menynyivel szegényebb volna a világ: Szent Benedek, Szent Domonkos, Szent Ferenc, Szent Ignác, Szent Bernát, Szent Antal, Szent Teréziák, Szent Margitok nélkül. A Tanítórendek és a sok-sok apácarend nélkül. Nemcsak a lelkibéke oázisa minden kolostor, hanem a művészet, tudomány, kultúra igazi melegágya is, ti modern szülők, ha kicsiny kertetek virágágyain liliomos gyermeklelkek nőnek és észreveszítek, hogy egyiknekmásiknak lekonyul a hófehér szirma, mert nem érzi jól magát abban a fekete földben, ne fonjátok körül akkor őket anyagi és önző lelketek töviseivel, hogy elpusztuljanak. Inkább nyissátok ki oly kicsire szabott földi kalitkátok ajtaját. Más környezet kell a magasbatörő léleknek, krisztusi légkör, kéklő végtelenség, ideális hősök milliője.

Aki az Úrnak adja gyermekét, az gyermekével visszakapja az elveszített paradicsom egy darabját, már itt a földön. Ezt mondotta édesanyám halálos ágyán, akit karácsony vigiliáján négy szerzetesgyermeke kísért a temetőbe, karácsonyfás hangulatban és kinek örök boldogságáért ugyanezek oly sokszor imádkoznak a zárda csendes, misztikus fényben úszó tabernakulumai előtt.

Molnár C. Pál

MOLNÁR C. PÁL EGYHÁZI MŰVÉSZETÉRŐL

Irta: Dr. NAGY ZOLTÁN

Molnár C. Pál a mai egyházművészet egyik leghivatottabb képviselője, aki az egész magyar művészet gazdag színskálájából is pompás, egyéni tónussal emelkedik ki.

A Csonkaország egyik határmenti alföldi falujának, Battonyának dús televényű talaján született. Apja tősgyökeres magyar, anyja francia.

Kis gimnazista korában, a minoriták híres aradi gimnáziumában kapta azt a lelki alapot, amelyre később öntudatos művészetét ráépítette. A Zászlónk rajzpályázatának kitüntetése, s tanárainak buzdítása a budapesti képzőművészeti akadémiára hozta, ahol néhány évig tanult. Később Genfen keresztül Párisba ment. Páris ekkor a művészi és esztétikai elméletek forrongásától volt hangos. Tudnunk kell azonban, hogy ezt a forradalmat nem a francia művészek hozták létre, ha némelyek részt is vettek benne, hanem az itt élő idegenek (Picasso, Chagall, Kandinskij és mások). Molnár C. Pál, aki józan magyar lelkével toppant be Ady városába, itt a nemest, a finom, előkelő francia művészi kultúrát vette észre. Ehhez vonzotta őt az ereiben csörgedező anyai vér is. Dufy grafikus finomsága, az immár megtisztuló Picasso új-klasszikus alkotása s talán Maurice Denis mély vallásos lírája fogta meg leginkább. Mindez azonban csak segítette, de nem irányította további fejlődését. Hozzájárult ehhez, hogy a külföldi nagy képtárakban már ekkor megismerkedett a Trecento és a korai Quattrocento olasz mestereivel. Művészetének alapját azonban józan magyar lelkének, az örök szép beleszületett kultuszának, vallásos lelkiségének s a vallás igazságait kutatni kényszerülő gondolatvilágának köszönheti.

1923-ban jött ismét Pestre, s ekkor rendezett első gyüjteményes kiállítása (Belvedere) elhatározó sikert biztositott számára. Mégis, úgy látszik anyagi körülményei folytán, néhány évig alig festett. Ujságoknak rajzolt, s már-már az önmanierizmusba fulladás fenyegette, amikor 1927-ben egyik budapesti kiállításon ismét feltűnést keltett a madaraknak prédikáló Szent Ferencével. Ez a kép új állomása, helyesebben kiindulópontja lett annak a belső küzdelmekben, kísérletekben, de pompás alkotásokban is gazdag fejlődésnek, amely — úgy látszik — most zárult le.

1928-ban Rómába ment, ahol a Római Magyar Intézet ösztöndijasaként három évet (1928—31) töltött. Időközben Keleti Artur Angyali Üdvözletéhez készített illusztrációkat, amelyeket irányitása mellett még más fametsző kivitelezett. Mint római ösztöndijast érte az első nemzetközi kitüntetés: az 1929. évi monzai Nemzetközi Iparművészeti Kiállításon fametszeteit aranyéremmel jutalmazták. Ez a kitüntetés buzdithatta arra, hogy tehetségét e téren is nagyobb mértékben kifejlessze. Bámulatos gyorsan és tökéletesen tanulta meg a fametszés technikáját. Azóta egymás után jelennek meg önálló fametszetei és könyvillusztrációi, amelyek sorra nyerték el a külföldi és itthoni kiállítások legszebb pálmáit. 1930-ban a newyorki «Limited Editions Club», Amerika legelőkelőbb bibliofilköre felkéri az «Assisi Szent Ferenc Virágoskertjének» (The Little Flowers of Saint Francis of Assisi) illusztrálására. Ez a hatalmas publikáció, mely úgy nyomdai kiállításban, mint az illusztrációk páratlan művészi értékében s a kettő tökéletes harmóniájában az újabb könyvművészet egyetemesen is egyik legkiemelkedőbb állomása; ma már sokat keresett ritkaság. Ezután néhány «Annunciazione»-metszet következik; majd az Uj-Testamentumhoz készített illusztrációkat. 1931-ben a «Könyvbarátok» részére illusztrálja Tormay Cecile «Magyar Legendáriumát» s ugyanezen évben jelenik meg «Hat fametszet» címmel biblikus sorozata. Kisebb közbeeső alkotásaira ki nem térhetve, ki kell emelnünk, mint fametsző művészetének újabb állomását, a Rostand «Cyrano»-jához készített fametszet-illusztrációkat. Megjelenés előtt áll Jánosi József: «Elmélkedések Szűz Mária életéről» c. könyvéhez készített sorozata, amelyről még később szólunk.

Közben egymásután festette a vallásos kompozíciókat, melyeknek legfőbb témája Mária életével és a kis Jézus születésével kapcsolatos: Angyali üdvözlet, Jézus születése, Három királyok, Menekülés Egyiptomba, Madonna a kis Jézussal stb. Mély vallásos lelkületet sugárzó egyházművészeti alkotásaival nagy sikert aratott az 1932. évi padovai egyházművészeti kiállításon. Eddigi külföldi sikereire az 1934-ben, Rómában rendezett nemzetközi egyházművészeti kiállítás tette a legnagyobb elismerés koronáját. Ezen a kiállításon a Gerevich Tibor által rendezett magyar pavillon (teljesen felszerelt templom) aratta a legnagyobb sikert, úgy az egyházi, mint a világi szakvélemény legnagyobb elismerését. Molnár C. Pálnak mindkét kiállításon több művét vásárolták meg külföldi, különösen olasz köz- és magángyüjtemények. Nagy számban festett természetesen világi tárgyú képeket is. Ezek között, ami az előbbivel éles ellentétben állónak látszik, a női akt foglalja el a legfontosabb helyet. Összekapcsolja azonban ezt a két végletet az örök kisérletezés szükségszerűsége és a szép-igazság kutatásának olthatatlan, tiszta, valóban művészi vágya. A vallásos és akt-kompozíció Janus-fejének látszik ez, ami azonban jelen esetben nem áll egymással ellentétben, hanem mint érdekes művészi kettőség pompás esztétikai egységben egészíti ki egymást.

Mint említők, legfontosabb korai művei a Szent Ferenc és az Angyali Üdvözlet-illusztrációk, melyek még római tartózkodása előtt készültek. A Szent Ferenc-kompozíciójában, szeretettől duzzadó mélységes lirájában van valami, ami Giottot, vagy Simone Martinit, az olasz Trecento eme egymástól lényegesen különböző két mesterét idézi elénk. Nem hatásról van itt szó, hanem az egyszerűen, de mélyen érző vallásos lélek rokonsága ez. Sok olyan tulajdonsága is van e képnek, amely alapjában véve későbbi képeit is jellemzi: a formák lehető leegyszerűsítése, naiv bája ellenére is meggyőző valószerűség; a lélek megható, lágy lírai muzsikája; a vonalak finom, ritmikus kezelése s úgy az alaknak, mint az egész képszerkezetnek a stilizáltsága. Módosul azonban később, már Rómában keletkezett képein kolorizmusa. Itt a kép hátterét erőtől duzzadó, eleven, mozgalmas színek alkotják. Rómában sápadtabbak és stilizáltabbak lesznek színei. Úgy hatnak sokszor, mintha a japán színes fametszetek hatása hozta volna létre ezt a változást. Pedig nem. A kis színfoltokból, egységes nagy felületek lesznek, amelyeken belül a legvirtuózabb technikával létrehozott átmenetek vannak. Kövér, mondhatni tarkás kolorizmusából Róma nagy átfogó szelleme alkotja meg Molnár C. Pál új kolorizmusát.

Római tartózkodása alatt és után még egy új motívum-körrel gazdagszik művészete. Kompozícióin, gyakran, mint térkitöltő elemeket, antik római vázákat, szobortöredékeket alkalmaz, sőt egyes képeit tisztán ilyen motívumokból szerkeszti meg. Felületes szemlélet után úgy látszik, mintha ezek a képek többi alkotásaitól elütő stilust képeznének. Ezt az érzést azonban csak az új motívumok szokatlansága s a kísérletek némi bizonytalansága kelti bennünk.

Művészete stilizált művészet. S bár ebben a stilizálásban tudatosan jár el, mégis sok benne a naivitás. Mert a vonalak ritmusában, az alakok elhelyezésében tudatos ugyan, de mindez csak a belső, olykor gyermekien naiv léleknek a kifejeződése. És a tudatosság, a «mesterkéltség», mint szokták szemére vetni, Molnár C. Pálnak kellően alig értékelhető mesterségbeli tudásából következik. Az «izmusok» elvetették a technikát s a mult század második felének a művészete is csak külsőségeiben dicsekedhetett ezzel. Művészünk nemcsak művész, hanem mester is, a szó legnemesebb értelmében. Érdekes megfigyelni például festési technikáját. Vászonra festett olajképei úgy hatnak, mintha freskók lennének. Sokan azt hiszik, hogy ez azért van, mert fúvógéppel rakja fel a festéket. Figyelmes vizsgálat azonban meggyőz bennünket arról, hogy ezt a hatást a leggondosabb ecsetkezelés által éri el. Hozzájárul e hatáskeltéshez az is, hogy színeit a finom átmeneteken keresztül sokszor a fal fehérségéig gyöngíti, ami magában véve a fal illúzióját kelti föl bennünk. Hozzájárul végül az is, hogy az olajat úgy keveri, hogy a kép felülete matt marad. Problematikus, a korai Quattrocento, különösen Piero della Francesca értelmében. Biztosan, hibátlanul, s amit sokan «nem akarnak», mert nem tudnak, a valóságnak megfelelően akar rajzolni. Ismerni akarja a tempera- és olajfestés minden technikai fogását. De ez nála csak eszköz és nem cél, mint némely elkésett akadémikus-naturalista művész-

Uj Kor 1935. 14. szám

Küldjenek postán címemre:

.....pld. SZERB ANTAL: BUDAPESTI KALAUZ
bőrkötésben . . . . . P 6.—

.....pld. MOLNÁR C. PÁL: 30 fametszet a Cyrano de Bergerac-hoz, puha kötésben, a művész aláírásával, magyar/angol szöveggel (a nem kívánt törlendő) P 6.—

.....pld. MOLNÁR C. PÁL: 10 fametszet az Ujtestamentumhoz (a művész által szignált lapok) P 18.—

.....pld. MOLNÁR C. PÁL: 6 fametszet az Ujtestamentumhoz (a művész által szignált lapok) P 12.—

Egyidejüleg fenti példányok ára fejében postautalványon .....Pengőt elküldtem.

....., 1935.....

....

olvasható aláírás. pontos lakcím.

Molnár C. Pál

T.

Löbl Dávid és Fia nyomda

Budapest, VI.

Nagymező ucca 26.

MOLNAR C.PAL, festő

Az 1972-ben elhunyt Lázár Béla felesége a pécsi múzeum ra hagyta férje 64 darabból álló képzőművészeti gyüjte ményét. Ezek nagyrésze a művészek ajándékakerültek Lázár birtokaba. A gyüjtemény anyaga elsősorban a római iskolat reprezentalja. Igy Molnár C.Pál mü is van a gyüjteményben. 288.old. 8.jegyz

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szer emények III. 287.old

A JANUS PANNONIUS MÚZEUM Évkönyve, XVII-XVIII.
1972-73. Pécs, 1975.

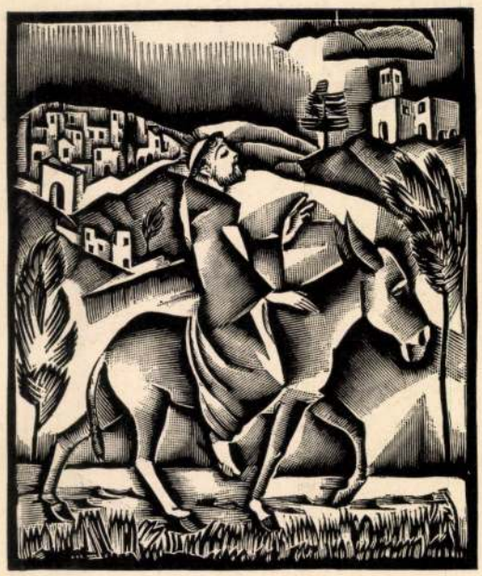

Molnár C. Pál fametszete Keleti Arthur „Angyali üdvözlet" c. könyvéhez

magához az érdeklődést. De ugyancsak Lipcsében egy nemzetközi iparművészeti kiállítás is volt az újonnan megnyílt Groddi-múzeumban. Frankfurt (a Majna mellett) egy hatalmas zenetörténeti kiállítást rendezett. Magdeburgban pedig egy szinte tökéletes színházművészeti kiállítás vonzotta két világrész érdeklődését. Stuttgartban a német ház jövőjét mutatták be ténylegesen felépített házakon, a finom ízlésről híres München pedig a bajor kézműiparos, a kisember hajdani és mai tevékenységének sokféle műhelyét s eredményeit mutatta be felejthetetlenül érdekes keretek között.

Hirdetés elhelyezése a napilapokban

A nyomasztó kazdasági helyzetnek mindenre kiható jelensége a folyóiratoknál, heti- és napilapoknál is érezteti demoralizáló hatását. E jelenség reklámok túlságos feltünő helyen való elhelyezésében nyilvánul.

Ha megfigyeljük a lapokat, boszszankodva látjuk, hogy a legértékesebb szövegrész közül is egy-egy hirdetés ordít reánk csaknem ízléstelen módon. Nagyon sokszor állunk olyan helyzet előtt, hogy egyik-másik oldalán valamelyik napilapnak alig találjuk meg az elolvasásra érdemes, komolyabb tárgyú szöveget, mert az országra szóló szenzációs esemény ökölnyi nagyságú címbetűi, valamint a szembántó feltünőségű hirdetések tömkelegében valósággal elvész az.

A háborús és konjunktúrás évek sok csodabogarat vetettek felszínre. Ilyen csodabogár-maradvány a hirdetéseknek a szöveg közötti elhelyezése.

Igaz ugyan, hogy a hirdető pénzéért azt kérhet, ami neki — szerinte — a legjobban megfelel. Hiszen ma már nem ritkaság az az óhaj sem, hogy a hirdetést az első oldalnak a közepén, avagy a lapfej fölött helyezze el a kiadóhivatal, szalagként. Az nem fontos, hogy megfelel-e az a jó ízlésnek, a fő, hogy feltűnő legyen. Mindenki a hirdetés feltűnő helyen való elhelyezésétől várja üzletének fellendülését, azt elfeledik, hogy mindenekelőtt pénz kellene *feltűnő* mennyiségben a vásárló közönségnek s ha az volna, akkor a jó áru és szolíd ár folytán a kevésbé feltűnően elhelyezett hirdetés is meghozná a kellő eredményt.

Visszatérve azonban a tulajdonképpeni tárgyra, legfőbb ideje volna, hogy megkezdődjön a céltudatos munka a hirdetéseknek a lapok hirdetési rovatába való visszatelepítésére. Ha a békebeli lapokat nézzük, láthatjuk, hogy alig volt a szöveg között hirdetés, kivéve a szalag-hirdetéseket. A cikkek címei sem voltak olyan óriási betűkből szedve, mint ma és mégis megtalálta mindenki az őt érdeklő cikket. Sőt, a kevés címmel ellátott oldalakon sokkal feltünőbb volt egy-egy cikknek a címe, mert a szövegnek tömör volta kiemelte a slágert. A csak kevesebb szakértelemmel szedett hirdetésekkel is el volt érve a cél. A jobb lapoknál pedig, ahol nem sajnálták egy-egy jó, szakképzett hirdetésszedőnek kifizetett pár korona többletet, az eredmény sokkal fölötte állt a mai rendszerű hirdetés-elhelyezés hatásossága felett. Esztétikai szempontból pedig össze sem lehet hasonlítani a két dolgot.

Szerény véleményem szerint az úgynevezett jobb lapoknál, illetve a folyóiratoknál kellene megkezdeni az átalakító munkálatokat. Ha aztán látnák és meggyőződnének róla azok a hirdetők, akik, hogy úgy mondjam, elitjei a hirdető közönségnek, hogy az eredmény nem marad mögötte azoknak az ízléstelenül, szinte könyöklő módon elhelyezett hirdetéseknek, a kisebbek — a velük született utánzási szokás révén — majd áttérnek szintén a régi, békebeli, szolid hirdetési módra.

Nyiregyháza -n -e.

Magyar Grafika
1928. 3-4. sz.

Molnár C. Pál

ORIGINAL

MANN / MANN OFFSET OFFSET

1927-es modelű egy- és kétszínt, valamint elő- és hátnyomást egyszerre végző **offset gyorssajtónk** óránkint 6000 nyomás végzésére alkalmas, pontos regiszter, utólérhetetlen minőség mellett. E jellegzetes tulajdonságai a gépet világszerte ismertté teszik.

„Original Mann" offset gyorssajtók

E gépek alapvető gépszerkezeti alkotó elemeinek egyedül logikus elrendezése a kiszolgálást végtelenül megkönnyíti. Ha ön sikeresen akar versenyezni, úgy állítson üzemébe **„Original Mann" offset gépeket.** Kérjen még ma ajánlatot. Kedvező feltételekről, gyors szállításról biztosítjuk.

Magyarország és Románia részére vezérképviselet:

König János okl. gépészmérnök

Budapest IX, Remete ucca 23. sz.

Telefónszám:
J. 453-58

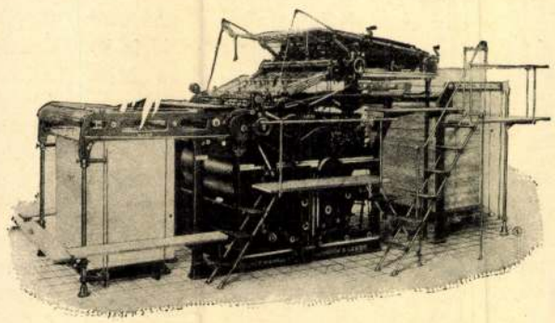

FEWN

GEORGE MANN & CO. LTD.

4: HENRY STREET, GRAY'S INN ROAD **LONDON W. C. 1**

zavaró és elaprózott részleteit, holmi iparművészeti reminiszcenciákat, Buday Györgyöt nagy feladatok megoldására is elhivatottnak tartjuk. A könyv tartalmán túl igen örvendetes, hogy a mai pangó könyvkiadás mellett a vidék mutat példát arra, hogyha szerényebb keretek között is, de lehet és kell könyvkiadói munkát folytatni. **r. k.**

Sikerült reklámnyomtatványok biztosítékai az eredményes propagandának és hatásuk magasan felette áll az évek folyamán unos-untiglan látott és megunt sablonos nyomtatványoknak. A Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt. érdeme, hogy dacára a gyógyszerészeti gyáraknál általában tapasztalható konzervativizmusnak, friss és ötletes prospektusok és kis reklámlapok készíttetése által nemcsak gyártmányainak csinál eredményesebb reklámot, hanem megmutatja azokat a korlátlan lehetőségeket, melyeket a nyomdaipar minden ága azoknak nyujt, kik értenek a megfelelő technikai eljárások igénybevételéhez és nem akarnak erőnek erejével litográfiai úton előállíttatni könyvnyomdai munkát, vagy könyvnyomdai úton mélynyomásnak megfelelőt.
Külön kell megemlékeznünk a Magyar Ruggyantaárugyár Rt. „DORCO" fürdőcikk-katalógusáról, mely úgy grafikai megoldásban (Csemiczky munkája), mint nyomdai kivitelben (Globus Rt.) a legsikerültebb és legvonzóbb magyar katalógusnak tekinthető. **r.**

Előadások. Az Iparművészeti Társulat az Iparművészeti Múzeum nagy előadótermében előadássorozatot rendezett, melynek egyik délutánját a könyv- és reklámművészetnek szentelte. Az első előadást Bortnyik Sándor festőművész tartotta a modern plakátművészetről és előadásában kifejtette azokat a szempontokat, melyek megbízót és művészt kell, hogy vezéreljék a reklám- és művészi szempontokból megfelelő plakát készíttetése, illetve készítésénél. Az előadást vetített képek kísérték és bemutatásra kerültek: Berény Róbert, Bortnyik Sándor, Csemiczky, Dallos Hanna, Végh Gusztáv, Nemes György, Radó György, Tábor János, Farkas Endre, Kolozsváry Sándor, Lányi Imre, Csabai-Ékes Lajos, Vásárhelyi Győző plakátjai és Kner Albert, Lukáts Kató, Kandó Gyula és Pécsi József reklámgrafikai munkái. A második előadást a modern magyar könyv- és reklámművészetről lapunk szerkesztője, Rosner Károly tartotta. A különböző könyvművészeti törekvések kerültek bemutatásra az 1900-adik évtől napjainkig, az egyszerű tipográfiai megoldású könyvektől a dúsan illusztrált bibliofil kiadásokon át a mai könyvek reklámhatású fedőlapjáig. Ötvenhat képben, váltakozóan, címlapok, belső oldalak, szedéspéldák, a legkülönbö-

Molnár C. Pál:
Feltámadás.
Eredeti fametszet (1931)

éppen elhagyja az 50 jelzésű kilométerkövet: nem áll meg, nem pihen le, hanem megy a maga útján fáradhatatlanul tovább!
Emberemlékezet óta az optimista írások vannak leggyérebben képviselve a megjelent könyvek milliói közt. Kner Izidor könyvével nemcsak az önéletrajzi irodalom gazdagodott jelentős értékkel: egy tiszta és öntudatos élet eredményeivel, hanem a csüggedők, kételkedők bizakodást, tanulságot meríthetnek ebből a felrázóan optimista írásból. **Rába Leó**

Magyar Grafika
1932. XIII. 1–2. sz.

Buday György: Boldogasszony búcsúja. Eredeti fametszet

A mai könyv esztétikája

Könyv és esztétika két elválaszthatatlan fogalom, szorosan hozzátartoznak az ember életéhez. Az ókori hieroglifek megrögzítésétől kezdve a későbbi képírásos könyvön keresztül egészen a könyvnyomtatás feltalálásáig, tehát többévezredes fejlődési folyamat alatt az anyag és technika alig tér el őseredetiségétől. Térben és időben szinte beláthatatlan perspektívák vannak, a világesemények és örök küzdelmek mellett az eszmei és tárgyi győzelmeknek és bukásoknak szinte megörökíthetetlen sokasága és a mindezeket magábanfoglaló könyv a papiruszhártyától, a pergamenen keresztül a gyapotpapirosig fejlődött csak. A folytonosan emelkedő szükségleteknek a kielégítése létrehozta a későbbi fatáblába való metszést, melyekről kézzel nyomattak papírra, ez azonban lényegében szintén nem volt egyéb, mint agyagba mélyített vagy kőbe vésett ókori hieroglifeknek új megformálása, mely magában foglalja a további fejlődés magvát és mindazt, ami azóta a könyv fogalma és előállítása alatt történt.

Szinte érthetetlennek tűnik fel előttünk, hogy egy ilyen beláthatatlan perspektívájú idő alatt az emberi értelemnek a megrögzítése az anyag és technika tekintetében csak ennyire haladt. Mégis ezek az alkotások tele vannak melegséggel; a naivitásig menő kezdetlegességükből kimagaslik a megmérhetetlen és megfoghatatlan tartalom, mely érezteti a benne szunnyadó és megszületendő minden átalakulást és fejlődést. Vagy éppen ebben van a magyarázata annak, hogy az emberi alkotó készség e szűk körben, melyben az anyag és technika mozgott, jobban el tudott igazodni, mert lehetetlenné vált minden olyan törekvés, amely az individuális próbálkozásokat célozta! Vagy éppen ez az egyöntetűség és mégis változatosságot magában foglaló alkotó készség egyformán megadatott, aki arra volt rendelve, hogy művelője legyen az emberi munka egyik legnemesebbikének? De vajjon csak a költői megnyilvánulások idézték elő azt a primitív és utólérhetetlen tökéletességet? Valószínűleg nem, hiszen ennek ellentmond az anyag és technika szűkkörűsége, amely minden alkotást a maga kora szerint egyöntetűvé formált és mégis a legnagyobb változatosságban jelentette meg? Eszerint az anyag és technika nem követelt semmiféle különleges törekvést, ehelyett elmélyülést arra, hogy azok az eredmények megérzékelhetők lehettek, mivel más nem is állt rendelkezésre. Vagy a hit, a vallásosság, mely az akkori embereknek az életét és világfelfogását betöltötte, tette őt képessé arra, hogy az emberi alkotóképesség legmagasabb fokára emelkedjen azáltal, hogy az anyag és a technika útján, ami alatt a szakértelmet értjük és az intuíció folytán formálódott egy emberré, illetve egy személyben egyesítette benne a szakértőt az esztétával? Bármiképpen vizsgáljuk azonban ezt a megnyilvánulást, minden utunk csak arra az elvitázhatatlan megállapításra vezet bennünket, hogy a tárgyi megnyilvánulásnak egyik legfőbb alapföltétele a szakértelem, illetve az anyag természetének és a technikának az ismerete, amely külön-külön és együttvéve megkövetel egy törekvést a tökéletesség felé. Ezzel szemben az esztétika fogalma teljesen különálló, az intuíciónak, belső megnyilatkozásnak az esztétika fogalmával való teljes összhangbahozása a szakértelemmel, vagyis

zőbb technikai eljárásban készült illusztrációk vonultak fel, kb. 25 művész és 22 nyomda munkája.

Az előadások igen nagyszámú közönsége élénken bizonyítja, milyen nagy érdeklődéssel viseltetnek ma már szélesebb rétegek is a reklám-, könyv- és nyomdaművészet iránt.

A sokszorosítóipari szakirányú tanonciskola évkönyve 1930—31. tanévről fekszik előttem és ha másról nem is tudnék beszámolni, mint csak magáról az akarásról, ami az évkönyvön végig megnyilvánul, akkor is a legnagyobb elismeréssel kellene írni erről a szerény, de úgy külső, mint belső tartalommal kiállított évkönyvről. A mai gondterhes és a munkahelyén lázas sietséggel dolgozó szakember, ha egy nyugodt órájában átlapozza a szakirányú tanonciskola tanműhelyében házilag készült évkönyvet, meggyőződhetik, hogy az a munka, amely ma az iskolában folyik, úgy az elméleti, de különösen a gyakorlati előadáson, biztos alapja annak, hogy Magyarországon is valaha létesüljön egy magasabb nyomdászati szakiskola.

Az iskola vezetősége alkalmat adott, hogy egy szedő és egy nyomó gyakorlati előadáson résztvehessek mint vendég. Minden udvariaskodás mellőzésével meg kell, hogy állapítsam, hogy a legnagyobb elismerés illeti, az ott tanító nyomdász szakpedagógusokat — és ezt különösen a szedőtanfolyamon tapasztalhattam —, hogy a tanoncot teljesen önállóvá teszik azzal, hogy a kézirat kiadása teljesen úgy történik,

Buday György: Mária (1931)

A kedves anyám kiönti az üstből a forró vizet a nagy kádba, amit behoztak kintről s a lányok berakják egymást és saját magukat. Most olyan a kád, mint a szüreti puttony, tele szőlőfürtökkel.

De Rozi még mindig magában áll ott külön s nem tudja, mi lesz vele. Az ujját a szájához dugja s néz, néz.

A gerendás szobát felveri, szinte szétveti a lárma, a kedves anyám folyton kiabál: Ne kiabáljatok, megbolondulok.

S annál jobban kiabálnak, kacagnak a vízben és kiabálnak.

Sok pucér lány. Marinak már akkora combja van, mint a kenyér. Duzzog kis Rozi, de nem mer beleszólni, mert így van ez az evésnél is, ez a világ rendje, megszokta ő azt már nagyon, hogy ő kenyérből is csak akkor kap a végén, ha már mindenki kapott és ha marad. Ha nem marad, akkor nem is kap. És nem sír és nem kiabál és nem követel. Ez valami titokzatos dolog, hogy az állami gyerek, az úgy megtanulja, hogy neki nem kell sírni, se kiabálni, se kérni, csak várni... S Rozi is vár, mint egy kis koldus a kapu előtt, míg valaki ki nem visz neki valami alamizsnát. Már ebben a parányi kis négyéves lányban pontos érzék van a nincstelenség jogköre iránt. Neki joga van itt állani s végigvárni, míg a tíz gyerek megfürdik. Emlékszik, hogy már ő fürdött a télen is velük és akkor még neki a kezére kellett verni a kedves anyámnak, hogy maradjon sorra. Most már nem kell. Nagyon régen volt ugyan, de nem felejtette el, hogy az ő szerepe az, hogy várjon. Hát vár.

De nézni szabad.

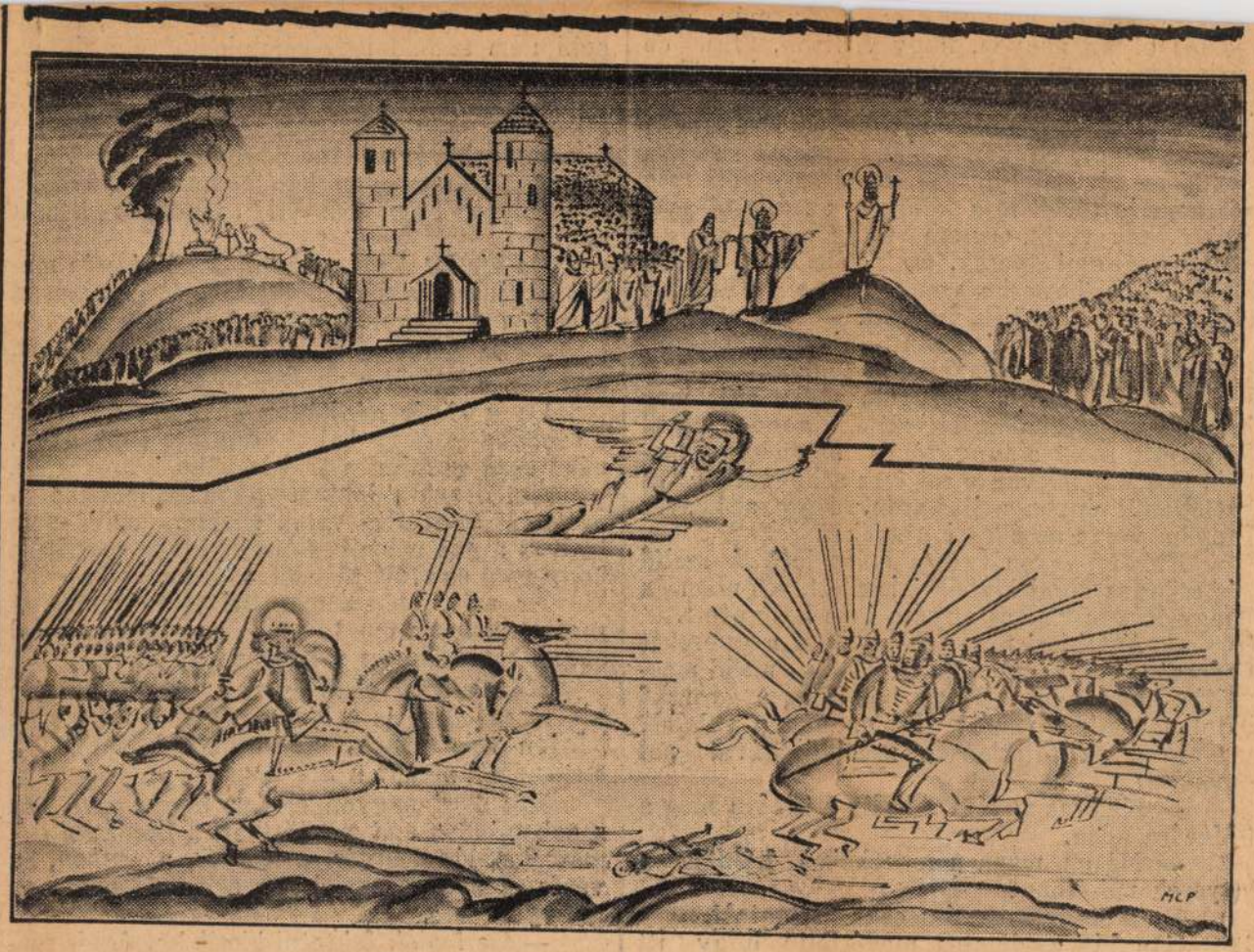

SZENT ISTVÁN MEGTÉRÍTI A MAGYAROKAT

Molnár C. Pál mozaiktervvázlata

Stet ne verjek, ötet csak verik. Az már nem is fáj olyan nagyon, hogy visítson, fáj, de már hozzá van szokva, el van rá készülve, hogy neki minden falat ételért bizonyos verést kell elszenvednie, úgyhogy ő ilyenkor is csak hallgat, ha verik, mert minek sírjon, senki se vigasztalja meg, senki se menti meg és nem is törüli le a könnyét, az állami gyereket csak verik. Ő nem tudja még mi az, hogy ő állami gyerek, csak nála ez a dolog technikája, hogy ha verik, nem sír. Ha ételt lel, megeszi, ha ütik, hallgat.

De most valami csoda történt.

Megjelent a helyszínén az állam.

A Néni jött, a felügyelő néni, aki meg van bízva a kiadott lelencnek gondozásával és kijött most a tanyára és megnézte, hogy kis Rozival mi van s mi lesz a húsvétkor és véletlenül éppen rajtakapta, hogy a kedves anyám verte az állami gyereket.

Ebből nagyon furcsa dolog lett. A szelíd és csöndes Néni kiabálni kezdett, ellenben a nagy fekete kedves anyám igen hallgatott.

— Azt hiszi nincs más akihez a gyereket adaadhatom? — mondta a Néni, — majd meglátja, hogy van... Hogy néz ki ez a gyerek? Hol vannak a ruhái? Hol vannak a ruháid?

Rozi az ártatlanság zsenialitásával azt mondta:

— Kedves anyám mindig a Cicára meg a Macára adja.

— Mi az, maga a macskákat hálatja a gyerek ruháiban?

És a kedves anyám csak hallgatott.

S a kis csodálatos megértette, hogy itt baj van, a Néni buta s azt hiszi, hogy azok valami macskák, pedig azok az ő testvérei.

— Nem macska. Jány.

— Ahá, — értette meg a Néni, — maga megint a nagy bölcsességénél maradt, hogy neki nem szabad megszólalni, ha róla intézkednek.

S a kocsi végül is beért a faluba és megállott egy szép ház előtt, ahonnan kijött egy pirosarcu kövér vidám néni és ölbe kapta a kis Rozit és nagyon hálálkodott a Néninek, hogy ilyen szép húsvéti ajándékot hozott neki.

De kis Rozi már megint kívül érezte magát a világon s újra hallgatott és morózusan nézett, apró fekete szemeivel.

— Én kedves anyámhoz akarok menni, — mondta, s letörülte az arcáról a csókokat.

De a kövér néni csak nevetett s bevitte a szobába és nagy babát mutatott neki, hogy: nézd csak ez mind a tiéd lesz, ha itt maradsz.

Ám ő egyre jobban gyanakodott és a Jézusért sem hitte volna el, hogy neki nem kedves anyja a kedves anyja, hiába mondták, hogy nem az szült tégedet, nincs neked anyád.

Ez még jobban megrémítette és megharagította, hogy most ezek az idegenek el akarják rabolni az ő kedves anyját.

Már a Néni el is ment s csak biztatta utolsó szavával is a kövér nénit, hogy: csak bánjon vele szépen, akkor majd meglátja, megszereti magát a kis Rozi.

Kis Rozi nagyon el volt bigyeredve, az a sok minden ami ma történt, a fürdés, a sok meztelen lánytestvér, a kenyér, a szalma, a verés, a néni, a szekér, ez sok volt neki egy nagypéntekre.

— Le foglak fektetni kicsikém, úgyis rengeteg dolgom van, — mondta a kövér néni s lefektette kis Rozit egy nagy dívánra s betakarta úgy, ahogy volt, meleg kendőkkel.

De kis Rozi csak hagyta, azzal a fifikus

Senki sem értette. Eccaka ott hált s másnap reggel húsvét szombatjának reggelén befogatott a bácsi a kocsijába, mert ezek is gazdagok voltak és lovuk, szekerük volt és nagy házuk és kocsin vitték haza kedves anyámhoz.

No ott nagy zsivallyal rohantak rá a gyerekek és még a kedves anyám is furcsán nevetve pislogott rá.

— No te rossz kutya, letöröd mégeccer a kenyérnek a pilléjét? Tudja komámasszony, annyit kap, ami belefér, és megszökött a disznó a fürdetés elől a szalmakazalba és ott zabálta a kenyeret... Csak kitapodni a belét az ilyen állami köjöknek...

Evvel lehajolt kis Rozihoz és megtörülte az arcocskáját. De azért nem állotta meg, hogy egyet ne düffentsen a kicsi hátán.

Kis Rozi fel lesett s meglátta a kapun keresztül a távolban az ég alját. Nagyon elcsodálkozott, hogy itt is van világ vége. Míg itt lakott nem is vette észre...

— Na jó itthon, te nyavalyás?

— Ott, — nyujtotta ki az ujját s a távolba mutatott.

— Mi az az ott?

— Ott... ott...

Nem merte kimondani, hogy ott jobb, a világ végén... Ott jó lehet.

Pápaszemet

vásárolni bizalom dolga — Bármely orvosi recept után is készít szemüveget **Mayer Sándor speciál látszerész,**

IV., Kossuth Lajos ucca 15, az udvarban.

Javításokat pontosan és olcsón készítek saját műhelyemben Szolid árak. — Postai megrendeléseket azonnal elintézem

műtőasztalán. Halkan felzokogott és keze megkereste a másik kezet, amely a legközelebb volt hozzá.

— Történt valami? Miért sírok én most? — kérdezte félig öntudatlanul.

Az orvos fölé hajolt.

— Azért sír, mert meg van ijedve egy kicsit! Pedig már nincs oka reá; hál Istennek, a legroszszabbon túl vagyunk!

A köd lassan oszladozott.

— Pál? — kérdezte az asszony feszült nyugtalansággal.

— Semmi baja! Kettőjük közül határozottan ő járt jobban, mondhatom! Úgy esett egy nagy halom avarba, mintha az édesanyja ölébe pottyant volna. Magával már több bajunk volt, de azért az Úristenhez ne legyen hálátlan! Könnyen az életébe kerülhetett volna ez a kis baleset és megúszta csupán azzal, hogy . . . No, de most ne is beszéljünk többet a dologról! Csitt, egy szót sem! Amit még meg akar tudni, arra most úgysem válaszolhatok!

Kedvesnővérek jöttek, egy hordágyat gördítettek oda és az asszonyt — amíg teljes tehetetlenséggel átadta magát a gondoskodó kezeknek, — valami csodálatosan jóleső fáradtság árasztotta el. Olyan volt, mint aki hosszú útról tér haza . . .

Kezét alig tudta emelni, de azért egy erőtlen mozdulattal mégis a fejéhez nyult. Az arca van bepólyázva. Úgylátszik, nem is sebesült meg máshol . . .

És egyszerre olyan világosság szakadt az öntudatára, mintha egy reflektort gyujtottak volna fel valahol. Mit is mondott az imént a tanár? Adjon hálát az Istennek, mert az életét megmentettük, megúszta csupán csak azzal, hogy . . .

A szépsége, amelyet alázatos rabszolgaként annyira ápolt, amelyet oly fontosnak tartott; a szépsége, amelynek az elvesztésétől annyira félt, hogy azt hitte, élni sem lehet többé, ha ez meghal, íme, nincs meg többé! Elszállt tőle; nem úgy, ahogy képzelte, lassan, hanem előkészület nélkül, durván és gonoszul.

Most sikoltozni kellene, sírni és kétségbeesni, hisz Pál is biztosan elfordul tőle, az a Pál, aki annyira tudta szeretni, élvezni és érteni a testi szépséget, hogy a lelket nem is kutatta soha a felületes külső alatt.

Csodálatos! Hát miért nem fáj ez annyira, ahogy előre elképzelte volna? Egy könny sem jön a szemébe, pedig mellette valaki hangosan sír.

— Júlia! Kislányom! Mi bajod? Hiszen nem haltam meg! Visszajöttem hozzád! Újra itt vagyok!

De a gyengéd leányhang vigasztalanul tovább zokogott.

— Katalin mama! Katalin mama! Ez talán a halálnál is rosszabb. Én ma reggel óta tudom, mit jelent ez magának!

A hang, amely most megszólalt, olyan gyengéd volt és olyan jóságos, amilyen csak nagyon régen, vagy még egyáltalán soha.

— Dehogy tudod! Én is csak most tudtam meg, ebben a pillanatban! Hát nem érted? Kellett ez a megpróbáltatás, ez a kegyetlen csoda, hogy visszataláljak önmagamhoz. A szépségnek megkellett halnia, hogy a jóság feltámadhasson!

KÖNYVEK A MÉRLEGEN

Jánosi József S. J.: Mária

Molnár C. Pál 22 fametszetével

Valljuk meg: az angyalok, szentek Királynőjéről könyvet írni ma, merész, és nehéz feladat; különösen ott, ahol Máriának olyan nagy kultusza, dicsőséges multja van az irodalomban — hogy csak a Máriás-énekeket említsük — mint nálunk. S ha ehhez hozzávesszük, hogy ezt a mindnyájunkat érdeklő kérdést Jánosi a nagyszerű témának elmélyített, legelvontabb oldaláról, dogmatikai és lélektani problémák felvetésével világítja és oldja meg, akkor tisztában lehetünk azzal, hogy mire vállalkozott. A szerzőnek égő, lángoló tisztelete a kegyelmek közvetítője iránt és a filozófus nagy tudása hozta létre ezt a munkát. Megmutatja, megtanít, hogy amikor Ave Mariát mondunk, mire kell gondolnunk és miként kell gondolkoznunk. De ami ennél talán még fontosabb, szinte önkéntelenül belénk oltja, mi módon kell, hogy a hit kérdése valóságban világnézeti kérdéssé, tetteinket irányító iránytűvé váljék. Azonban senki ne higgye, hogy a bölcselő lelket-zsibbasztó tételeket akar belénk zsúfolni.

Amikor a jezsuita mariológia lélekelemző elmélkedését befejeztük, egy másik, világhírű rendtársa, páter Muckermann jut eszünkbe, aki egyik könyvében ezt írja: «. . . tegyük le a Madonna előtt ibolyából kötött csokrunkat nézzük a tekintetét és érezzük: mosolyog; velünk kacag a kertekben az üdezöld levél, virág, pintyőke, pitypalaty.» Igen, aki ezt a könyvet figyelmesen elolvassa s lelkében a gondolatokat áhítattal kiünnepeli, ibolyacsokrát a makulátlanság ősi képe előtt letette.

És most, amikor P. Jánosival ebben a tündéri kertben járunk, szemünk egy-egy üde virágos bokron pihen meg. Ezek a könyv illusztrációi, melyeket Molnár C. Pál készített. Nem raffinált kertészeti csodák, csak egyszerű, jó illatú virágok, melyek olyan nagyon illenek Máriához, a tisztaság mintaképéhez. Fekete-fehér ritmikus foltok, melyeket úgy alakít vésővel a kemény fán a fametsző művész, hogy lelkében élő vizióit anyagszerűen grafikával közvetíthesse. Nehezen tudnánk válogatni a hallatlanul komoly és mégis bájos metszetek közül. A legapróbb képecskéje is, (például egy cellában imazsámolyán imádkozó szerzetes) épúgy lelkünkbe markol, mint a sok közül — hogy egyet említsünk — a misztikus eljegyzés, ahol az érzést kifejező finom kezeknek, mozdulatoknak juttatott a művész fontos szerepet. Molnár C. Pál a szolgai naturalizmustól távol jár. Neki a természet csak másodrangú alárendelt valami, amit felhasznál, hogy látomásait, érzéseit kifejezze. Nem engedi alárendelni magát; még a természetet is kezében tartja, mintahogy ura a vésőnek, technikának. A könyv fametszőjének európai híre van, ezzel a legutóbbi munkájával azonban felülmulta önmagát, congeniális a szövegíróval.

Dr. Jajczay János

Élet 1935. 49. sz.

Molnár C. Pál

vetítőgép Katalin lehúnyt pillái alatt. Közben, mintha óvatosan felemelték és továbbvitték volna valahová, de ezek csak egészen halk, elmosódott érzések voltak. Furcsa, édeskésen émelyítő illat is megütötte az orrát, amint láthatatlan kezek vatta=álarcot szorítottak verejtékes arcára.

— Jaj! Megfulladok! — lihegte Katalin az elkékült ajkai mögül, de azután ismét visszahullott az önkívület feneketlenül mély és megnyugtatóan sötét kútjába.

A titokzatos mozielőadás öt perc szünet után tovább folytatódott.

Most már ott ült az állótükre előtt és megkönnyebbült lélekkel dőlt hátra. Elégedetten nézett farkasszemet önmagával. A nagy munka kész volt, az éjtszakázás nyomai eltűntek, szépsége ismét törhetetlenül ragyog.

És ekkor kopogott valaki, félénk egérke gyanánt, egészen halkan. Ennek a kopogtatásnak a bátortalanságában volt valami meghatóan kedves, de az asszony Pált várta és türelmetlenül válaszolt.

— Ki az? Te vagy Júlia? Jól van, jól, csak jöjj be egy percre, de tudod, hogy nem szeretem, ha ilyenkor háborgatnak!

A leány megállt a küszöbön és nem jött közelebb. Egy pillanatig ugyan úgy látszott, mintha odaakarna szaladni és egy viharos öleléssel magához szorítani «Katalin mamát», ahogy azelőtt régen szokta, de most olyan érzés bénította meg, hogy ez az ölelés nagyon felesleges mozdulat volna. Visszhang aligha fakadna reá . . .

— Nos, van valami mondanivalód? Kérlek, lépj közelebb és csukd be az ajtót! Remélem nem azért zavartál, hogy csak állj és bámulj reám?!

Júlia egészen zavarba jött.

— Vasárnap van! — szólt csendesen és a cipője orrával a szőnyeget igazgatta.

Az asszony elnyúló szemmel nézett reá.

— Vasárnap? No és azután?

Csak akkor látta meg, hogy a leány kis kopott bőrkötésű imakönyvet szorongat a kezében, amely valaha az édesanyjáé volt. Ó, persze! Azelőtt együtt szoktak menni misére és Júlia különös örömét lelte ezekben a közös reggeli ájtatosságokban. De most igazán más tervei vannak, lehetne annyi tapintat ebben a leányban, hogy ezt magától is belátja. Egy kicsit talán ingerültebb volt a hangja a kelleténél, amikor megszólalt.

— Csak eredj egyedül! Nekem ma nincs időm számodra!

Júlia egy szót sem válaszolt, csak megfordult és lehajtott fejjel ki akart menni a szobából. De talán épp ez a szótlan belenyugvás volt az utolsó szikra, amely az asszony indulatait lángra lobbantotta. Valami feszült benne ma, valami nyugtalanság és most az önmagával való elégedetlensége a leányra zúdult.

— Megállj! — hívta vissza kiáltó szóval. — Nem tűröm ezt a viselkedést! Micsoda martír szokások ezek? Azért, mert egyszer valami kis örömre van kilátásom, mert egyszer én is akarok valamit az életemből, amelynek annyi évét maradéktalanul neked adtam, mindjárt ellenem fordulsz? Vagy azt hiszed, nem látom a szemedben a megrovást, amint ilyen elégedetlenül reám pillantasz? Mi vagyok én? Rabló, aki az életedre tör? Bűn az, hogy én ma a templom szigorú hűvössége helyett napsütésre, szabadságra, szépségre vágyom?! Hát tudd meg, hogy nem törődöm veled és elmegyek, még ha százszor olyan könnyes pillantással akarsz is visszatartani!

Zuhogott a sok igazságtalan, kemény szó és nemcsak azon vágott végig, aki kapta, hanem azon is, aki kimondta. De az az asszony, aki most felkelt a mély karosszékből és a haragtól még pirosan sietett az ablakhoz, nem értett, nem akart megérteni semmit önmagából. Érkezése sem volt hozzá, hogy befelé figyeljen és megérezze, ha szíve valami figyelmeztetést dobol, mert kinn felsikoltott a nagy sötétkék autó szirénája és hívta őt a szépség, a szerelem, a végzet kiszámíthatatlan útjaira.

A műtő éterszagú látványa volt az első, amit visszatérő öntudata ebből a világból ismét befogadott. Hogyan lehetséges ez? Az előbb még ott száguldott puhán a napsütéses országúton, Pál oldalán; annak a szeme sugározta felé az élet teljességének ígéretét és most itt fekszik bepólyázva egy kórház

Bernáth Aurél : Parkban

Molnár C. Pál

Ujság, 931. IV. 28
Est, 931. IV.

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **A magyar grafikai művészet nagy sikere Amerikában.** A clevelandi muzeumban (Museum of Art) március havában nagyszabásu nemzetközi grafikai kiállítás nyilt meg. A kiállításon igen sok művészével vett részt Amerika, Anglia, Német- és Franciaország, kisebb mértékben Japán és Olaszország. Magyarországból a Magyar Rézkarcolók Egyesülete kapott meghivást azzal, hogy egy-egy művész két-két lapját küldheti be. A beküldött anyagot szigoru zsüri birálta el. A magyar anyag fényesen megállotta ezt az első próbát, mert a zsüri egyetlenegy lapját sem vetette vissza. Tizenhét magyar grafikusnak összesen 34 lapja került kiállitásra. A kiállitás azóta már be is záródott (április 22-én), de a clevelandi sajtó kritikái csak most érkeztek meg. *Mihalik* Gyula, a clevelandi müvészeti iskola tanára gyüjtötte össze őket, mint ahogy ő az, kinek a magyar müvészet sikerének előkészitésében is legnagyobb része volt. A lapszemelvényeket megelőzve érkezett meg Leona E. Prasse-nak, a clevelandi Print Club titkárának átirata Conrad Gyulához, a Magyar Rézkarcolómüvészek Egyesületének igazgatójához, mely a magyar grafika döntő sikeréről számol be. Ezt irja benne egyebek között: „Nézetünk szerint kitünő ez a nemzetközi kiállitás és a *magyar csoport a legjobbak egyike benne.* Hálásak vagyunk érte, hogy közremüködésével olyan *fényes sike-*

litásuk jelentős lelkesedést és érdeklődést keltett Clevelandban s számos lapnak már a kiállitás első hetében vásárlója akadt." Ami ezt az utóbbit — a vásárlást — illeti, az első héten Molnár C. Pál két fametszete 8—8 példányban kelt el, azonfelül Patkó Károly és Conrad Gyula 2—2 lapja. Azóta Mihalik Gyula ugy is, mint a Clevelandi Amerikai-Magyar Egyesület titkára, vásár-

[illegible] indított Cleve-

Molnár C. Pál

Lvod

A Pesti Városháza

1934. 6 sz. 20. l.

(P. Molnár C.

Pálé a Ferenc József-díj.)

9 e.a.

2. *Dr. Miskolczy Ferencz*, Biharvármegye főpánja.
3. *Hlatky Endre*, Nagyvárad város főispánja.
4. *Radu Demeter*, gör. kath. püspök.
5. *Fetser Antal*, felsz. püspök.
6. *Dr. Lányi József*, felsz. püspök.
7. *Mangra Vazul*, gör. kel, püspöki helynök.
8. *Imrik Péter*, kuriai biró, a Szigligeti-Társaság elnöke.
9. *Bunyitay Vincze*, pápai prelátus, kanonok.
10. *Fráter Barnabás*, vármegyei alispán.
11. *Rádl Ödön*, kir. tan., a Szigligeti-Társaság nöke.
12. *Dr. Bozóky Alajos*, udv. tan., jogakad. igazató.
13. *Dr. Hoványi Géza*, orsz. képviselő, a Szigligeti-Társaság alelnöke,
14. *Dr. Karácsonyi János*, prépost-kanonok.
15. *Rimler Károly*, polgármester.
16. *Dr. Várady Zsigmond*, orsz. képviselő.
17. *Sulyok István*, ref. lelkész.
18. *Materny Imre*, ág. h, ev. lelkész.
19. *Dr. Adorján Ármin*, a Szigligeti-Társaság elnöke.
20. *Sas Ede*, szerkesztő.
21. *Dr. Ágoston Péter*, jogakad, tanár.
22. *Dr. Kecskeméti Lipót*, főrabbi.
23. *Kozáry Gyula*, hadapródiskolai tanár.
24. *Dr. Mártonfy Marczell*, jogakad, tanár.
25. *Dr. Hoványi Gyula*, jogakad. tanár,

A közgyülés az indítványt elfogadván, nevezette-

Molnár C. Pál

Magyar legendarium.
Eredetitől fordította
Tormay Cecil. Famel-
netű képekkel fentitől.
Bp. é. n. 2-r.

Molnár C. Pál

l.

Rosner Unggebr.

1936. 8.n.

17. l.

az előrész, mert az 1730. évi tűzvészkor ügyszólván csak az alapfalai ma

dás, alabárdos, muskétás zsoldosai s a vári népek zürzavaros sokasága: kobzosok, solymászok, kuminárok, pecérek, jobbágyok lépkednének elő!

Ilyen **udvarok** például a Rajniss-uccai, Jurisich-téri sarokházak udvara. És nézzük meg a Chernel-utca 10-ik számú házának udvarát. Csak úgy lüktet benne az élet. Napfénytől sugárzók, rózsával, repkénnyel, szőlővel futtatottak a falak. Az ívbehajló tömör oszlopok alól lilapárás árnyék kandikál elő. Az eresz alatt feszke ficsérel. A kalitban rigó rikkantja indulóját. Amerre tekint a szem: falakon, falak mellett, udvarsarokban, udvarközépen, pompázó virágcsoportok. Itt tűzpiros pelargonia, aranysárga cickafark, égkék sisakvirág, ott bíborvörös, rózsaszín, cirmos alpesi mák, lilásan ragyogó csillagfürt, bódító illatot árasztó császárszegfű, falra kúszó, tarka tölcsérü hajnalka és ezerszírmú, százkarú fává növekedett rózsalugas.

A régi jó táblabírák virágos udvaházai, biedermeier bútorzatu, perkál függönyös, zsalukáteres, levendula illatos szobái jutnak eszünkbe, mikor egy-egy ilyen udvart nézünk és bizony-bizony föltámad lelkünkben a vágy: ilyen udvarházban tölthetni el a munkába fuló élet pihenő napjait.

A városháza mellett elhúzódó síkátor, a város érdemes történetírójáról, Chernel Károlyról elnevezett Chernel uccára nyílik. Szűk, a középkori városok építkezésére jellemző ucca ez, mely megérdemli, hogy végigsétáljunk rajta. A régi várfokra építve itt van a járásbíróság hivatali helyiségeiül szolgáló Tallián-ház, mely alatt sötét, rideg kazamaták húzódnak. Közelében itt láthatjuk azt a házat is, melyben 1676—1679-ig, a hajdan híres, ünnepelt szépségű Széchi Mária, a Gyöngyösi által megénekelt Murány vár hősnője, gyötrelmes életének utolsó éveit élte.

észetesen ismétlődik
s két egyforma elő-
k, ugyanazoknak a
ségük és leginkább
Arlecchino, szolga-
epek különösen kez-

k ezeknek a „nagy"
nak, állt-e be azok
commedia dell'arte-
y talán csak egy
elemelő korszellem-
áltozás mindenestre
y foglalhatjuk össze,
ett. Azért nem köz-
mszerű, lírai vonású
k már nem istenek,

kete bő kabáttal, mindig szakállas. Hol zsarnok apa, hol fiatal feleségnek megcsalt öreg férje. Öreg és bölcs a bolognai *Dottore,* ki a franciáknál Médecin lesz. A komikus figurákhoz, gyűjtőnéven „zanni", tartoztak a tulajdonképeni főszereplők, bonyadalomcsináló és megoldó szolgaalakok: *Arlecchino,* Harlequin. Az antik mimus-színészek rongyruhájának, a centunculusnak leszármazottját, a tarka foltos ruhát viselik, álarcot és sapkát. Nyersebb parasztibb változata lehet Truffaldino. Társa *Brighella* intrikus vonást kap. Ruhája fehér, sújtásszerű zsinóros záródással, szélesebb sapkával. Franciaországban szelídebb lesz, mint Scapin, Turlupin és Mezzetin. Sohasem karikatúrává tett a *hősszerelmes* és párja *a szerelmes fiatal lány,* vagy asszony: Isabella, Flaminia, Lucinia, Clelia, Florinda stb. *Szolgálója:* Colombina, Ricciollina, Fioretta stb. néha később Harlekinnek megfelelő tarka foltokból álló női ruhában. A *Capitano,* üres hencegő, később Scaramuccia, vagy a franciáknál Scaramuch-á szelidülhet. Az antik eredetű Cicirrus, madármaszkot hordó szereplő utódja Callot rajzán a hosszú tollas sapkájú *Cucurucu.* Szerepében

Gyula urnak,
izottsága elnökének,
Budapest.

csoport m
kocskák r
kotók. Vö
vadregény
bánka, Po
bámulatos
dóan szép
gigfutó C
vadászgat
gókő déli
ezernyi t
Tahi
Bogdány-
zella-telep
juk bejár
masforrás
a Rémsza
patakját
Esztergon
A G
demes a
árok-, N
kanyargó
nek nagy triász víztartályaiból fakadó források közül megemlítjük az Al-

legbámulatosabb völgyek egyikét vájja. Völgye tipusos példája a természeti erők hatalmának, az évezredeken át folyton egy irányban tomboló viharok lehordó-, tájformákat alakitó erejének. Ugyanis ezek eredményezték feltünő völgyalakulatát, nevezetesen azt, hogy míg a folyócska északi lejtője szelid lankáju lősz-vidék, addig északi partján hellyel-hellyel csaknem függőleges meredekségü dolomitfalak húzódnak tova. Ennek a tájjelenségnek megkapó részleteit közvetlenül a veszprémi Várhegy és Szent Benedekhegy alatt is élvezhetjük.

A Bakony nyugoti részeiben eredő patakok a Kisalföld hullámos pepleníén futnak át. A Bakony és Pánzsa-ér kivételével a Veszprém és Vasmegyék határán folyó Marcal mély medencéje felé veszik utjukat. Folyásaiknak felötlőbb szépsége nincs. Nehányan a Veszprémmegyéből áthúzódó 250—300 méter magas dombhátak völgyeiben haladnak északnyugot felé, mint a Pánzsa- és Sós-ér. Mások a Sokoróaljai dombhátságot vágják át, mint a Bakony-ér s a felső folyásában remek tájakat átszelő Gerence. Veszprém megye nyugoti felének hepehupás földjét a Tapolca felöl jövő Tapolca-, a Farkasgyepü alatt eredő Bittva s a vulkánikus eredetü Somló alatt elhaladó Halyagos öntözi.

A Balatonba részint a Zala-veszprémi-, részint a somogyi oldalról, mintegy ötven patakocska viszi a vizét. Mivel ezek a patakok sem a keskeny Balatoni Rivierán, sem a somogyi halomvidéken, nem tudtak kifejlődni, csaknem kivétel nélkül rövidek, vízszegények, jelentéktelenek, de völgységeik, melyeken átfutnak, különösen a Balatoni Rivierán, olykor

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál festményei
gyűjteményes kiállításán

Molnár C. Pál:
A négy evangelista

képek a Vitézi
a Székenyi-

erelnök De Lalaing belga
német követtel

MODIANO

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

Magyar Grafika

1931. 101. l.

detes eseményt jelent, mert olyan kincset talált, amely a ritkaságok honába tartozik.

A 16. századból az első felfedezett kalendárium 1571-ből dotálódik és a címe ez: „Kalendáriom. Az égnek forgássábul meg ismert és el rendelt praktikaival eggietembe es mastani Vrunk Jesus születésse vtán MDLXXI esztendöre Cureloniai Szaniszlo Jacobeius mester Crakkai academianak Astrolog iudicioma szelrent. E. G. (Egyeduti Gergely) altal magiarra fordetatott. (Magyarország címere.) Stainhofer Gaspar altal niomtatot Becsben, az felseges Romai Chaszar kegielmes engedelmebeöl."

Nyolcadrétű, ötven számozatlan levélből álló könyvecske, mely két részből áll, tudniillik naptári és asztrológiai jóslatokból.

A második rész külön címlapja után következik a magyar kiadó, Egyeduti Gergely ajánlólevele pártfogójához, Telegdi Miklós esztergomi kanonokhoz. A második Kalendáriom 1572-ből való és Krakkai (Krakkói) után készítette Egyeduti Gergely és Vrancsics Antal esztergomi érseknek van ajánlva. Jankovits Miklós tulajdona.

Az 1573-ból létező kalendárium Krak-

Molnár C.Pál,festő,illusztrátor,grafikus,1894-

Kifinomult lirai művészetének főleg az idegenforgalmi plakátok feleltek meg.Előadásmódja a reklámhatást is művelte,de kereskedelmi plakátjain is olaszos festőiség.A legigénytelenebb téma is mélyen átérzett művészi intencióval párosult. 53.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C.Pál,festő,illusztrátór,grafikus

Legelső plakátainak egyike"Budapest"/1932/.Balra lent a Gellér szobor,középen a Duna zöldes víztükre.A túlsó oldalon pesti házsorok.Ez a lap maig is a hasonló idegenforgalmi plakátok alapja.A szinek egyszerü harmóniája,kiérlelt kompozició,a jellegzetes elemek hatásos kiemelése. 53.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Evkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C.Pál,festő,illusztrátor,grafikus 1894

Párizsban tanúlt,Római Magy.Intézetben három év,1928-1931/.A korai reneszánsz gyakorol reá hatást.Az a festésmód és grafikában való jártasság teszi képessé kitünő plakátok készitésére.Nála teljesedik ki a festői stilus.Az"Est"rajzolója.1931-ben készíti első plakátját.Tiz éven át kb.egy tucat plakát. 53.o.

Kiss Sándor: Magyar Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C.Pál,festő,illusztrátor,grafikus

A"Balaton"c.plakátján/1932/a végtelen viztükör,a kék égbolt,a parti jegenyék a nézőban a pihenés,természet utáni vágyat kelti fel A.kép. 53.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C.Pál,festő,illusztrátor,grafikus

A profilt,mint kifejezőeszközt kedveli.A borotvapengét hirdető"Rasissimo"c.plakátján/1934/,szakállas,barbár fej és egy sima klasszikusan kultúrált görög fejkontrasztja kitünő reklámérzékről és művészi szimbolizmus felhasználását is mutatja. 54.o.XI.kép

Kákics Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C.Pál,grafikus

A Könyv és Reklámművészek Társasága alapító tagja.K
állitásuk az Iparmüv.Müz-ban 1930,ápr. 47.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 15.o.

II

Legújabbkori Történeti.Múz.Évkönyve.1960.Bpest,1961
Franklin Nyomda

Molnár C.Pál,1894-,grafikus

A harmincas évek elején,a konstruktivizmussal egy időben jelentkezik az új festőiség,ami az ő plakátjaiban fejlődik ki a maga teljességében. 58.o.

Kiss Sándor: magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest.1961. Franklin Nyomda,Bp.

Molnár C. Pál, grafikus

IX. Plakát. "Rasissimo" /1934/. Fekete repr. 64.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz. Évkönyve. II. 1960. Bpest. 1961. Franklin Nyomda. Bp.

Molnár C. Pál,grafikus

A. Plakát. "Balaton" /1932/. Fekete Repr. 64.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátművészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C. Pál,festő,illusztrátor,grafikus

Költői hangulat árad a "Modiano" c.plakátból/1934/,Kifinomult női arcél,puha festőiséggel előadott haj emelik az ábrázolást.A cigarettafüst és a haj anyagszerüsége ,profiljának rajza,a kitünő kompozició,a sárgák,barnák szinharmóniája teszi egyik legszebb müvvé. 5 .o.

Kiss Sándor: ~~Magyar~~ Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Molnár C. Pál

Keleti Artúr Angyali üdvözlet c. könyvéhez

Molnár C. Pál fametszete

meg tudta velük éreztetni, mit jelent, ha egység születik betű, szöveg és rajz között, ha egységes stílusban készül a könyv, s annak minden alkotórésze a művészet fokán harmonizál egymással.

De nemcsak az illusztrátort, a nyomdát és a kiadót is meg tudta választani. Maeterlinck: Tintagiles halála kiadását székási Sacelláry Pál, a kiváló bibliofil-kiadó vállalta. A Pax vobiscumot, az Angyali üdvözletet, A szépreményű Goethe urat az Amicus, A bölcs Esopust és a Nyársforgató Jakabot a szép bibliofil könyvek olyan kiadója, mint Tevan Andor. A legszínvonalasabbak (Tevan, Globus, Pápai Ernő nyomdája) vállalták a kivitelezését. S mindez Keleti személyes utánjárására, mert azok közé tartozott, akik —, mint Misztótfalusi Kis Miklós és Knerék — nem voltak hajlandók megalkuvásra, vagy éppen hibás termék forgalomba hozására.

Egyedülálló volt munká-

Könyvbarát 1963 ápr. 1.

rint remekművet alkotott.

Mi ennek a titka?

Részben az, hogy a könyvalkotás során minden munkafolyamatban egységes szellem, egyöntetű stílus érvényesült anélkül, hogy bármelyik munkája ismétlése lett volna az előbbinek. Ez a felfogás könyvművészeti vonatkozásban is egységes stílust teremtett. Más szóval: helyreállította a könyv stíluselemei között azt az összhangot, amely a technikai forradalom következtében a múlt században felbomlott. Egyetlen példa: hogyan lehetne egységről beszélni ott, ahol az illusztráció annyira elkülönül az írásműtől, hogy önálló mellékletként, a könyvtől eltérő technikai kivitelben mutatkozik, s a szöveggel sokszor még távoli rokonságot sem tart?! A Keleti Artúr helyreállította egység a középkor kódexét éppúgy jellemezte, mint Gutenbergék könyveit és általában az elmúlt századok tökéletes nyomdatermékeit. S közben nem visszafelé lépett, hanem előre. Akár a kámzsás költő strófái-t, akár A boldogtalan Raymondo-t, vagy Maeterlinck: Tintagiles halálá-t, vagy a saját alkotásait, a Pax vobiscum című (Padova köveiről, embereiről szóló) tankölteményét, vagy az Angyali üdvözlet-et, A bölcs Esopus-t, vagy A. France: Nyársforgató Jakab meséi-t nézzük, mind előremutat, a jövő újra egységes stílusában készülő könyvremekei felé. A könyvesztéták és történészek megállapítása szerint említett munkáiban, de különösen a Nyársforgató Jakab-ban nemcsak hazai, de európai vonatkozásban is a legmodernebb, a legmű-

Ismeretlen XVIII. sz.-beli mester fametszete a Bölcs Esopus fabulai-hoz

Molnár C. Pál

Thieme Becker

XXV. 46. l.

(Lyka)

Molnár C. Pál

romai öntöndi

Képröm. Försk. Évk

1930-31. 51 l.

...ö...

...Österr. Kunsttopogr.

...ág Béla 1924 évi

...uchspät

...tischelttel

...s valgai

12-án

Dr Szarkalyrol

titkár

...M EGYESÜLE...

Molnár C. Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1965 MÁJ.
FÜLES

1021

FÜLES TÁRLATVEZETŐJE

Molnár C. Pál festőművész a Csók galériában rendezett kiállításának anyagából.

1. Bécsi emlékeztető. (Az osztrák főváros jelképe.) **Milyen magas a festményen látható torony eredetiben?**

2. Don Quijote. **Ki alakította a közelmúltban Don Quijote szerepét magyar színpadon?**

3. Vénasszonyok nyara. **Mit nevezünk vénasszonyok nyarának?**

4. Jeanne d'Arc. **Ki komponálta a Johanna a máglyán című oratóriumot?**

5. Velence ódon falai. **Mi a neve annak a 3,8 km hosszú csatornának, amely ezt az olasz várost két nagy részre osztja?**

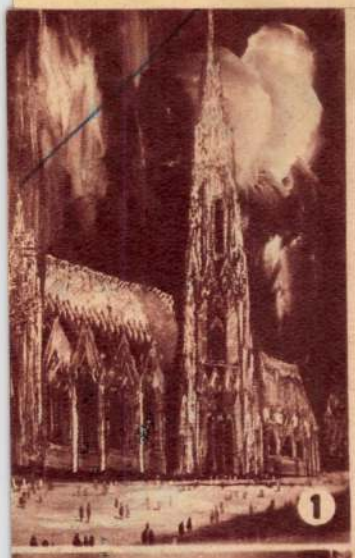

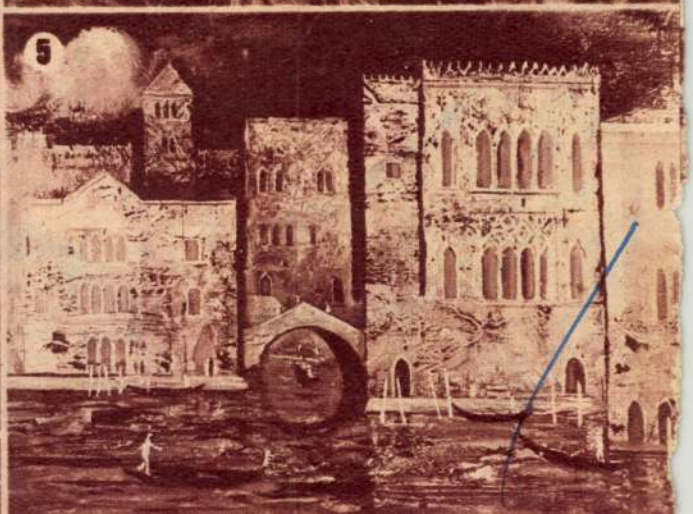

IX. évf., 20. sz.
1965. május 16.
Ára: 2,— Ft

Füles

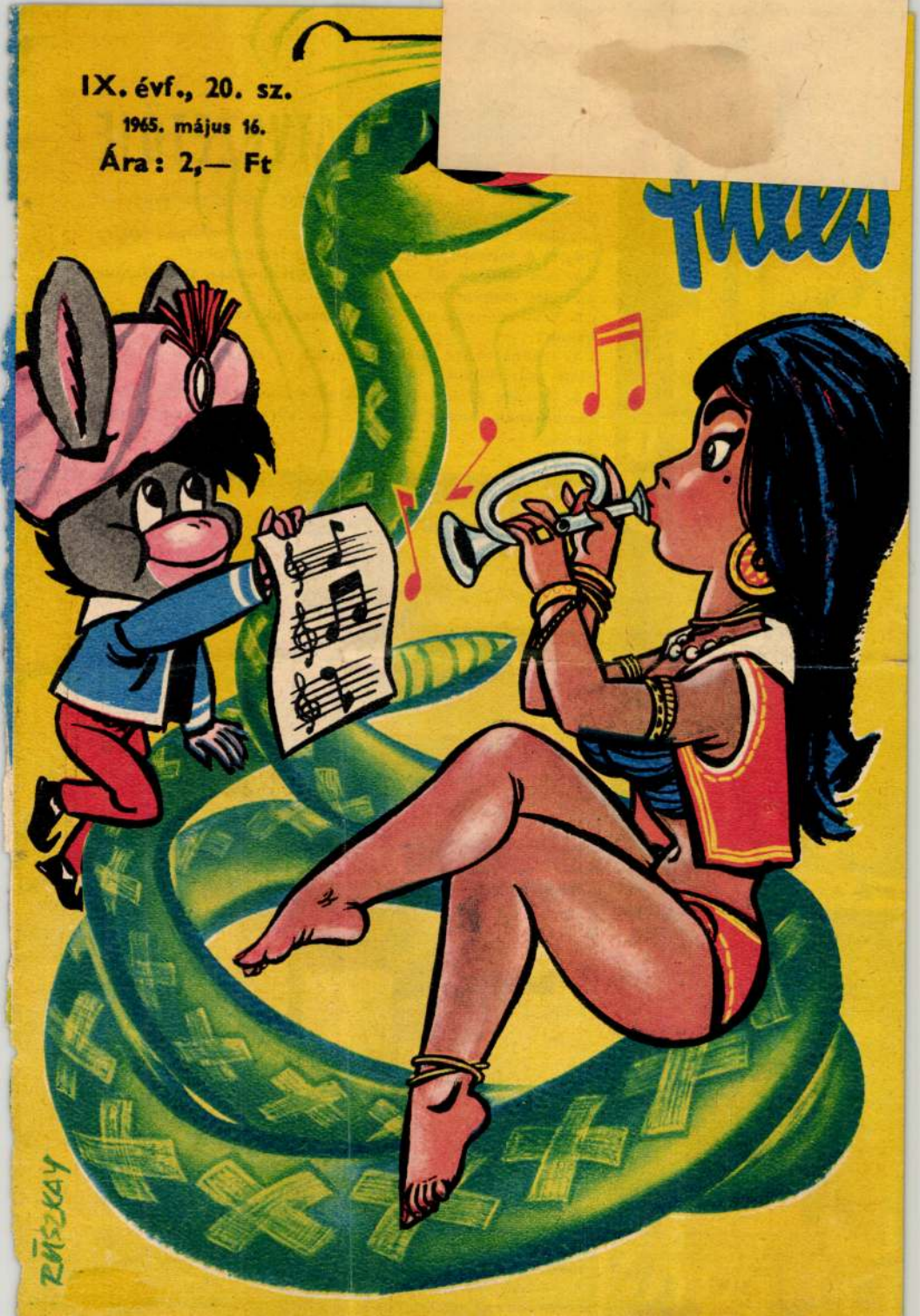

Molnár C. Pál

Hankiós 232. l

Alpesi tó

Rippl-Rónai József (1861—1927) :
Női fej

96. MOLNÁR C. PÁL : Szent család

Molnár C. Pál

Cékbelich jub. kiáll. Est.
Nemzeti Salon
1934. jan.

MOLNÁR C. PÁL : OLASZ TÁJ

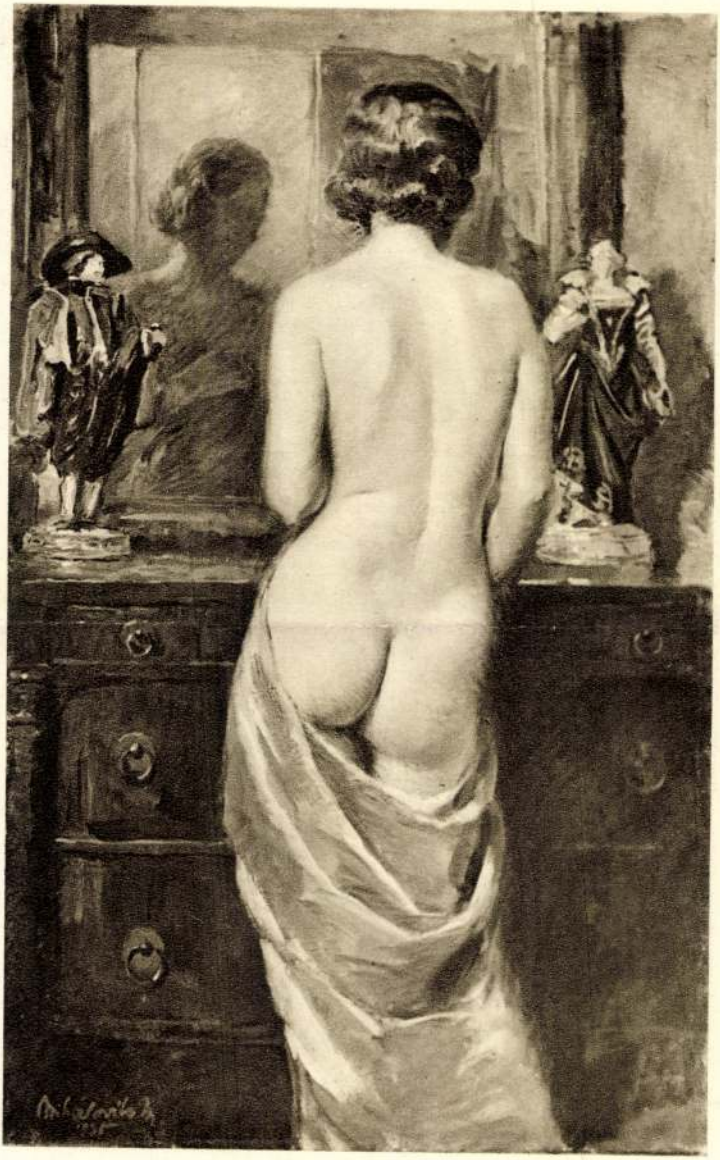

MIHÁLOVITS MIKLÓS : TÜKÖR ELŐTT

Molnár C. Pál

festőművész

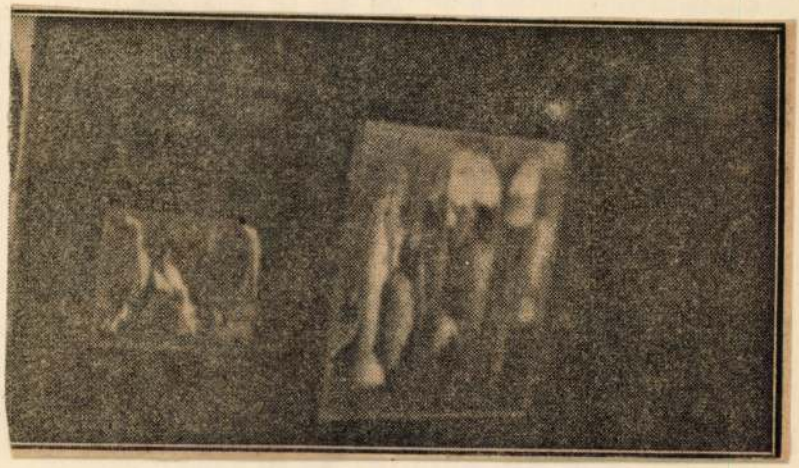

Az Est

1934 I. 6

az új Kína
ebb leánya
cius hetven-
lr. *Kunghoz*
a *Csing-Ling*
legnagyobb
nek lett a fe-
rdult a nan-
és most a
. Huga, *Mei-*
k, Kína mos-
család egyet-
s fiú) nem-
zun Jat Szen
aládja többi
hogy *elárul-*

Floridában.
ntik: A vá-
, mely több
ba döntött.
moltak ösz-

küldött Berlinbe. De az ember csak arról mond le, ami a kezében van. Szóval Franciaország, de ha ő, akkor egészen biztos, hogy más hatalmak is, igenis készülnek egy vegyi és bakteriológiai háborúra. Egy »önvédelmi« vegyiháborúra, egy bakteriológiai háborúra, amelyet természetesen a »másik« fog elkezdeni. A gázok és a bacillusok háborújára készülődnek, gáztartályokkal és bacillustelepekkel akarnak harcolni. Harcolni? A harc a személyes kiállást, a férfias bátorságot jelenti. De gázzal elönteni, pestisbacillusokkal megfertőzni az ellenfelet, ez nem a férfias bátorság, de az orv szándékok, az alattomos gyávaság háborúja.

Összeesküvés az emberiség ellen. És emberek tudnak nyugodtan ebédelni és aludni, míg erre készülődik a világ! Koch, Pasteur,

— **Tüntetésre készülnek Egyiptomban betiltott siratók asszonyok.** *Kairóból* jel tik, hogy az egyiptomi hatóságok a t coló dervisek rendjének feloszlatása u most *megint megszüntetnek egy régi s kást*, amely már nem egyeztethető össz mai korral. Ez a *sirató asszonyok* int ménye. Elterjedt szokás, hogy az elhú hozzátartozói sirató asszonyokat alkalm nak, akik a halottas menetben közvetle a koporsó után mennek és *hangosan gatak*. Hivatásos siratók vannak, m elsősorban olyanokat alkalmaznak, a nemcsak hangosan siránkoznak, han *könnyeket is tudnak hullatni*. A sir asszonyok fekete ruhában, arcukat ké festve »teljesítették szolgálatukat«, am nek során groteszk táncmozdulatokat geztek. Az egyiptomi kormány most b tiltja a sirató asszonyok működését. A rató asszonyok *tüntető felvonulásra k szülnek a kormány intézkedése ellen*.

A FESTŐ MAGYARÁZ A KRITIKUSNAK. SZOMORY DEZSŐ AZ ERNST-MÚZEUMBAN *Molnár C. Pállal*, a festőművész kiállításának sajtóbemutatóján

A battonyai templom

Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök szentelte fel a battonyai templomot, amelyet Pozsonyi Zoltán műépitész tervezett, a berendezést ifj. Barth Ferenc egyházművész készitette, az oltárkép Molnár C. Pál festőművész műve

A templom kereszteiő kutja, tervezte ifi. Barth Ferenc

A battonyai prépostsági templom uj főoltára, tervezte ifj. Barth Ferenc

A szószék, tervezte ifj. Barth Ferenc

Nemzeti Ujság Esti mell. 1939. jun. 18.

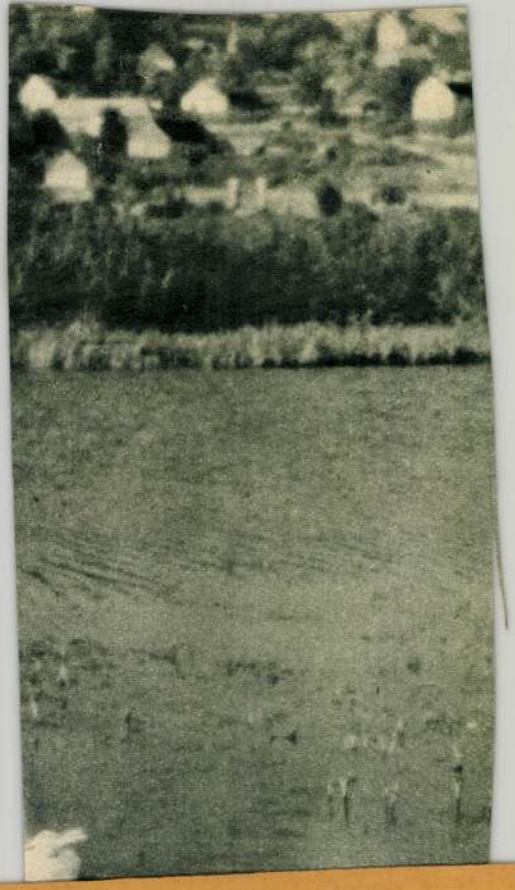

2. LIEFER

MIT 500 TAFELN UND TE

PAUL ARETZ VERLAG / DR

(Foto: Dulovits Jenő)

A GLOBUS NYOMDAI MŰI

ATÓ: ANGERMAYER KÁROLY

Molnár C. Pál festőművész

1021

Szicíliai táj Molnár—C. Pál olajképe

MŰTEREMSAROK

Molnár — C. Pál festőművész

Kabáczy Szilárd felvételei

Friss, szikár, magas, szellemes. A hetvenöt éves Molnár C. Pál nemcsak külső megjelenésében őrizte meg frisseségét, hanem művészetében is. Hiszen a jó pap holtig tanuló szenvedélyességével végzi naponta stúdiumait budai műtermében éppúgy, mint utazásai alkalmával.

A fiatalság jele az is, hogy képes hatásos stílusváltozásokra, új út keresésére. Vagy talán helyesebben: saját stílusának olyan tematikai bővítésére, amely a festői stíluson belül a kifejezésnek új és új formáját teremti meg.

A Művészeti Lexikon szerint az új klasszicizmus legjelentősebb kifejezője. Ez a klasszikus ábrázolás azonban kifejezési módja; régi egyházi tárgyú festményein éppen úgy, amint ahogyan az ötvenes években készített Nagy építkezések sorozatában vagy manapság, amikor fantasztikus tájképeit vagy egyszerűen fogalmazott aktjait festi.

Stílusának jellemzői: tiszta, világos fogalmazás, akár ember, táj vagy éppen fogalom a témája. Az ábrázolt alak vagy táj leegyszerűsítése egészen a formai lényegig, amely végül megegyezik a tartalmi lényeggel. A jelenet vagy táj vonásainak — létező vagy elképzelt jellemzőinek — feszes kompozícióban elrendezett ábrázolása. Képei — a higgadt klasszicizmussal ellentétben — többnyire szenvedélyesek. Történések, amelyek nem hagyják közömbösen a szemlélőt, vagy csak tájak, amelyeken derűsen ragyog a nap, vagy tragikus szél fúj, megkergetve a felhőket és tisztává, áttetszővé varázsolva a színeket.

— Ezt a „stílust" nálunk nagy előszeretettel nevezik modorosságnak. Ami a franciáknál: maniére — azaz stílus, mód, módszer, ahogyan a festő fest, az építész épít — vagy éppen amilyen módon a színész játszik — arra a mi nyelvünkben nincsen jó szó.

— Az Ön utóbbi időszakban festett képei a reális valóságot — a tárgyak, tájak, alakok képét — valami képzelt összefüggésben, álomszerű látomással ábrázolják. Ez a szürrealizmus jellegzetessége. Azonban mégsem nevezhetők képei valószínűtlennek, hiszen az ábrázolt téma, ha így soha meg nem történt is, megtörténhetett volna. Azt hiszem ezek a jellegzetességei fantasztikus tájképeinek is, amelyek ugyan ebben a hely-víz-fa „összeállításban" talán sehol nem láthatók, mégis a valóságos táj élményeit idézik fel a nézőben.

— Talán ez azért van, mert képeimből soha nem tudom kihagyni a logikát. A szürrealizmus alapja az álom. Vagy valami álomhoz hasonló. Elemeiben, alakjaiban nem is reális, hanem verisztikus, naturalisztikus inkább. Összefüggései azonban sokszor az álomkép esetlegességével állnak összse. És persze nem kell feltétlenül álmodni ehhez. A szürrealizmus egyik vezéralakja Salvador Dali mondta, hogy az álmot produkálni is lehet!

— Az Ön „álmai" közül egyik legmegdöbbentőbb a metropolis képe felhőkarcolókkal, apró emberekkel, és hatalmas szoborral; majd ugyanez a metropolis atomtámadás után... A függőleges vonalakat vízszintes alakzatok váltják fel, az apró emberek eltűnnek, csak a szobor marad, mint halott nőalak, végigfekve a kietlen tájon. Félelmetes vízió.

Ezt megelőzően reális témákkal foglalkozott: nagy építkezések sorozatát apró képekből készítette, egymással összefüggő rácsos sorozatot állított össze, amelyek szinte drámai, dramaturgiai kapcsolatban állnak egymással. Úti élményeit is apró képekben rögzítette; egyszerűségében is igen szép a Mezőhegyesen készült sorozata — lovakról. Hogyan állt össze mindez, szürrealisztikus, felemelő és mindig kissé komor vízióvá?

— Életem során sok mindent magamba szedtem. Az idő múltával azt hiszem lázasan keresek valami szintézist, valami olyan mondanivalót, amit csak a reális valóságon felemelkedve, de attól soha nem elszakadva, még szeretnék kifejezni. Ezért fogtam hozzá — és ehhez a szürrealizmus kifejezésmódjára, általánosító eszközeire volt szükség —, hogy képbe fogalmazzak bizonyos elvont dolgokat: a gótikát, a múlandóságot...

— Imént Dalit idézte. Kedveli őt?

— Igen; utóbbi képeimet sokszor hasonlítják hozzá. Érdekes, hogy az évek során hogyan változik az ember ízlése, a kedves festőket illetően. Ifjúkoromban Junkó Béla volt a példaképem, aki lovakat festett. Majd Csók István-korszakom, s szerettem az impresszionistákat is.

— Jelenleg kit tart kedves festőjének?

— Munkácsy Mihályt.

Torday Aliz

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1967 FEB 9.

Felhőlakók a Vénuszon?

Szaguld célja felé a Vénusz 5. és 6., szovjet bolygóközi állomás; sima leszállásuk májusközepére várható. Bizonyos, hogy sok új információ birtokába jut segítségükkel az ember, sok eddig ismeretlen jelenségre adnak választ.

Az eddig, különféle mérésekkel, csillagászati megfigyelésekkel szerzett adatok alapján a kutatókat egyre jobban foglalkoztatja a kérdés: lehetnek-e élőlények a Vénuszon?

A bolygók légköre fejlődésük egy szakaszában cianhidrogént, metánt, hidrogént, ammóniát és széndioxidot tartalmaz. A földi légkörben ezek a vegyületek már nincsenek jelen. Kísérletek sokasága bizonyítja, hogy ezek, élőlények közreműködése nélkül, sugárzások elektromos kisülések, hőmérséklet vagy pusztán állás hatására olyan vegyületekké aminósavakká, fehérjékké, cukrokká, nukleinsav-származékokká — alakulnak, amelyekből az élővilág épül fel, s amelyekről korábban feltételezték, hogy csak életműködés eredményeképpen jöhetnek létre.

Éppen az élet kialakulása következtében légkörünk két fő alkotórésze a nitrogén és az oxigén lett; az utóbbi fotoszintézis útján keletkezett. A Jupiteren még uralkodik az ammónia és a metán. A Vénuszon — szovjet Vénusz—4 és amerikai Mariner—5 mesterséges bolygók mérései szerint — a légkört túlnyomó részt széndioxid alkotja, de — bár kis mennyiségben — már megjelent az oxigén is. Lehet, hogy ez már az élettevékenység eredménye?

Az elméleti számítások azt mutatták, hogy a Vénusz felszínén a hőmérséklet mintegy 300—400 C°; a szovjet mesterséges bolygó talajközelben 280 C°-ot mért. Ez eleve kizárja, hogy felszínén földi típusú élet legyen. A Vénuszt állandó felhőtakaró borítja. Ebben a felhőtakaróban azonban már korántsincs ilyen meleg: felső része jégkristályokból, alsó része vízcseppekből áll. Az optikai vizsgálatok arra utalnak, hogy a jégkristályok számottevő szennyeződést zárnak magukba. A légkörnek ez a zónája, ahol a stabil felhőréteg van, kb 0,5—1 atmoszféra nyomású és —70 — +10 C° hőmérsékletű, tehát földi típusú élet kialakulására már alkalmas lenne, ha az élőlények le nem esnének onnan a Vénusz felszínére. Éppen erre állított fel nagyon érdekes hipotézist két amerikai kutató.

Szerintük a Vénusz felhőrétegében elképzelhető az ottani légkör fajsúlyával azonos fajsúlyú lények lebegése. Hiszen a vízi szervezetek legnagyobb része éppen az azonos fajsúly alapján lebeg a különböző vízmélységekben. A szerves anyagok fajsúlya természetesen lényegesen nagyobb, mint a Vénusz légköréé. Ez azonban kiegyenlíthető egy kisebb fajsúlyú anyaggal töltött hólyag segítségével, mint azt a halak esetében az úszóhólyag teszi. A kutatók kiszámították, hogy ha a Vénusz felhőlakó élőlényeit olyan gömbnek képzeljük, amelyet egyetlen vékony hártya borít, és belsejében hidrogén van, akkor 4 cm átmérő szükséges ahhoz, hogy az ilyen lény a Vénusz-felhő „kellemes" szféráiban lebegjen. A hidrogént a lény fotoszintézissel termelheti vízből, erre a földi élőlények esetében is van példa (bíbor-baktériumok).

A feltételezés elképzelhetőnek látszik. A közvetlen mérések minden bizonnyal rövid időn belül választ adnak arra is, hogy valóban léteznek-e ilyen felhőlakó lények?

H. J.

Magyar [illegible] Lu

Február 13-án ünnepeljük Budapest, hazánk fővárosának felszabadulási évfordulóját. A közelgő évforduló alkalmából emlékezünk a Budapestért harcoló hősök közül egyre, aki Luganszk, testvérmegyénk szülötte volt...

A völgyben ezüstszalagot húz a folyó, a Lugany. A kis ház háttal a folyónak, magasan a töltésen áll. Körülötte kolhozföldek terülnek el, a távolban a város. Uglegorszk látszik. Innen járt Vologya iskolába.

1941 -et írtak, a németek elfoglalták a várost. Sokáig a folyó mentén húzódott a front. Egy éjjel Vologya iskolatársa, Ványa Szeled kopogott az ablakon. Vologyával sokáig suttogtak, majd Vologya édesanyját ébresztgette:

— *Mama, segítek Ványának. Felderítő...*

Két napra eltűntek. Adatokat gyűjtöttek a német állásokról. A németek ellen néhány nap múlva partizántámadás indult. Szeled sebesülten a németek fogságába került, s halálra kínozták. A temetésre kihajtották a falut. Vologya nem sírt, csak ökölbeszorított kézzel hallgatott. Még azon éjjel átúszta a folyót és jelentkezett a katonai parancsnokságon. Önként beállt a Vörös Hadseregbe. Amikor a falu felszabadult, levelei jelezték, hogy sikeresen harcolnak a betolakodók ellen...

*

A völgyben ezüstszalagot húz a Duna, a házrengeteg között. Sikeres hárcokban Budapestre jutott bajtársaival Vlagyimir Szitnyik.

1945 januárjában a budai völgyekben a bekerített német fasiszta hadsereg maradványai elkeseredetten és szívósan harcoltak. A szovjet csapatok utcáról utcára, házról-házra morzsolták fel az ellenséges egységeket. A mai Zugligeti úton, a Szép Ilona villamos pályaudvar előtt a fasiszták barrikádot építettek, befészkelték magukat a felszedett utcakövek közé, mint egy várba.

A 3. ukrán front, 58. műszaki zászlóaljának egy csoportja kapta a feladatot, hogy foglalja el a területet, semmisítse meg az ellenséget. Ennek a csoportnak volt tagja Vlagyimir Szitnyik szovjet harcos.

Támadásra indult az egység, s amikor már szinte csak néhány lépés volt hátra, gyilkos gépfegyvertűz zúdult a katonákra. Vlagyimir látta, hogy ebben a helyzetben a gépfegyver mindannyiukat lekaszabolhatja, mielőtt betörhetnének a géppuskafészekbe. Egy pillanat alatt határozott. Előreugrott, kézigránátot dobott a tüzelőállásba s ugyanakkor saját testével fedte be a gyilkos gépfegyver csövét...

Amikor a harc elcsendesedett, társai levett sisakkal róták le tiszteletüket Vlagyimir teteme előtt. A frontvonal mögött, a budakeszi Virág-völgy fái alatt helyezték örök nyugalomra. A község főterén felállított három sorozatvető díszlövése kísérte útjára Vlagyimir Szitnyiket, aki megismételte Matroszov hőstettét...

*

1965 -ben egy levél

A f

A postahivatalban alig volt látogató, amikor egy csinos, fiatal lány dugta fejét az ablakhoz, benyújtott egy kitöltött távirati blankettát, s egy nyugtát.

A tisztviselőnő nézegette a papírokat, majd kiszólt:

— *Magának tíz válaszszót fizettek, a táviratán azonban egy szóval több van. Így rá kell fizetnie...*

— *Dehogy fizetek! — tiltakozott hevesen a lány. — Egyetlen kopejkát sem!...*

— *Dehát csak mindössze harminc...*

— *Akkor sem... De nem az összeg miatt! Nálam ez elvi kérdés... Hát hallott*

Molnár C. Pál

festőművész

A Szinyei Társaság idei nagydíját Molnár C. Pál festőművész kapta.

Pesti Hirlap

1935 II. 2

Molnár C Pál

MDK

Egy finomkodóan dekadens ábrázolás. Molnár C. Pál temperája — 1954 körül.

Békés István: Az igazi Petőfi-arc.

NÉPSZABADSÁG. 1960. márc. 13.

9. lap.

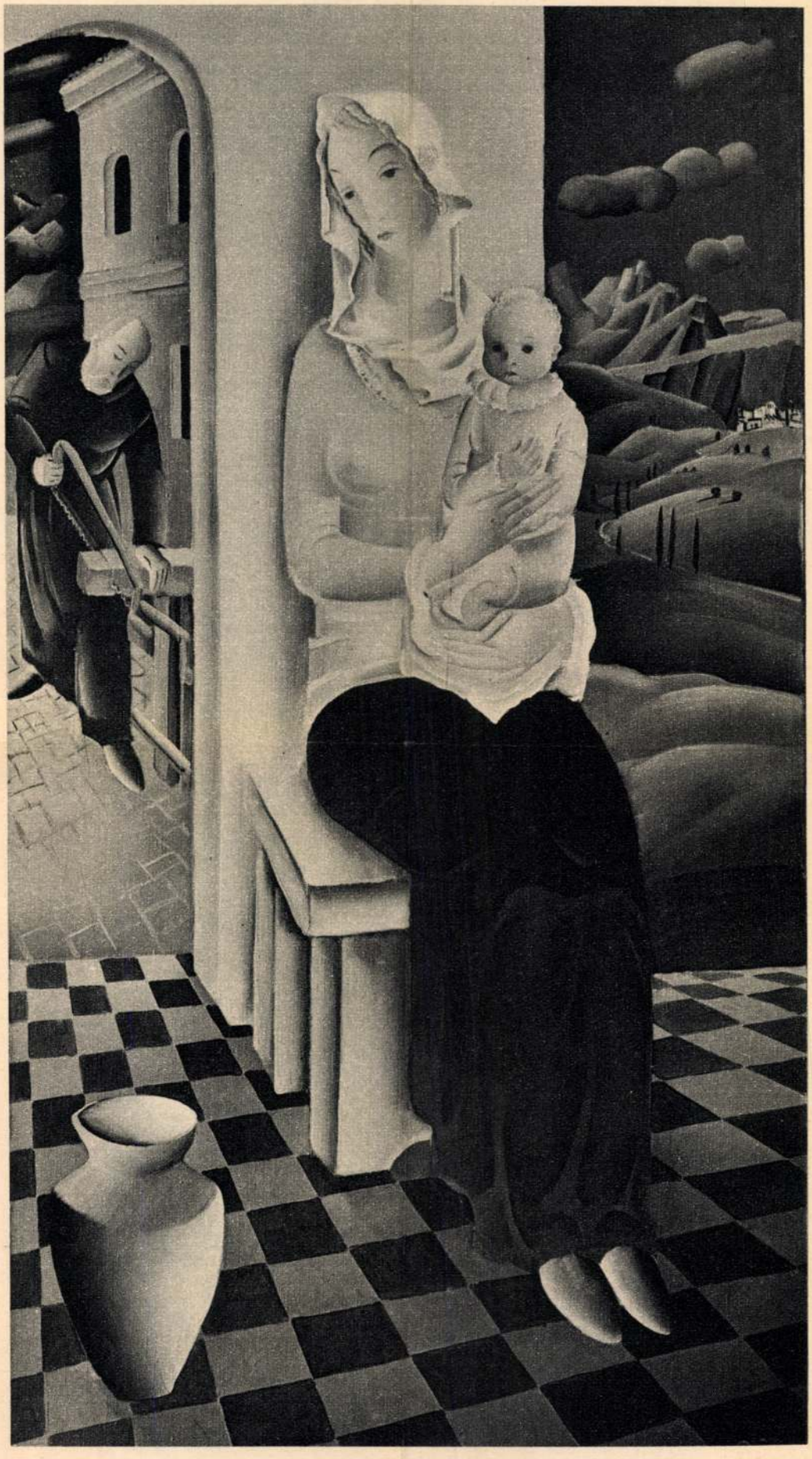

MOLNÁR C. PÁL: A SZENT CSALÁD

Petrovics M. M.

Molnár C. Pál

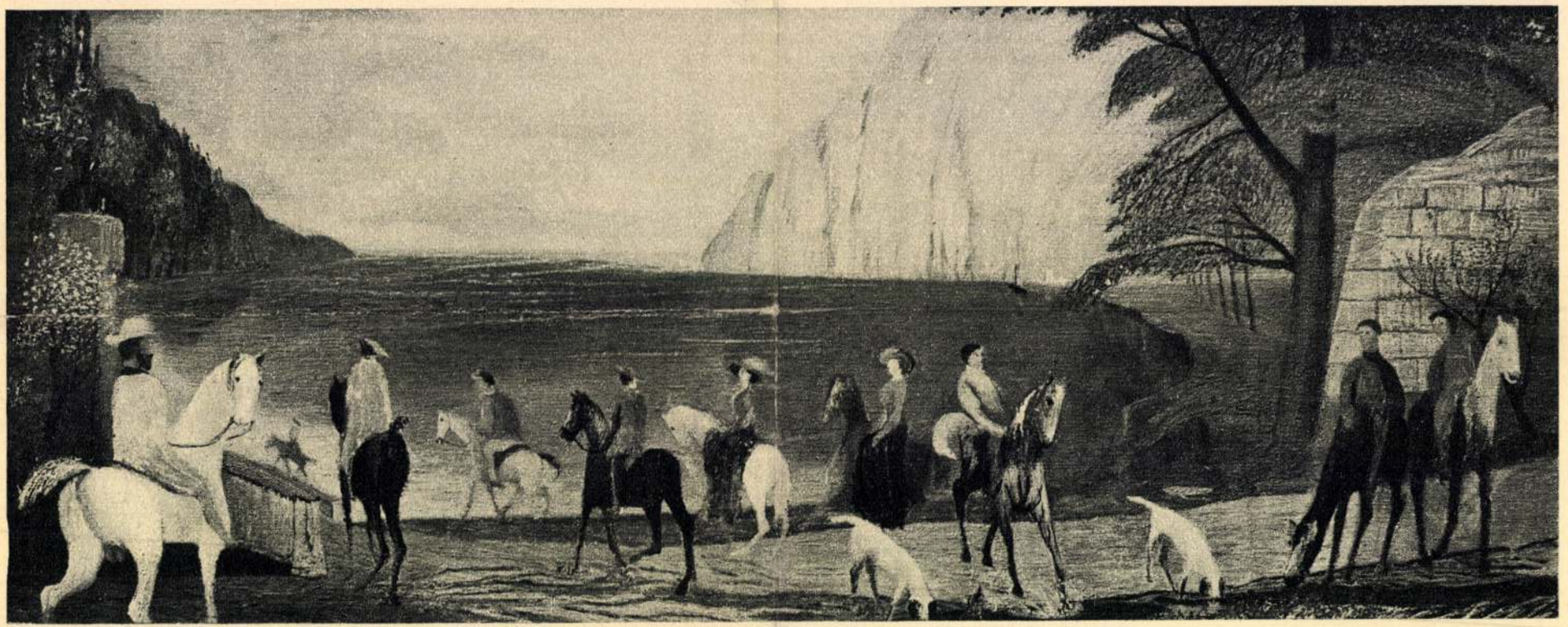

CSONTVÁRY-KOSZTKA TIVADAR: LOVASOK A VÍZ PARTJÁN

Molnár C. Pál

Cehbelick jub. tárlata

Kinházi Élet 1934. 6. 7.

Molnár C. Pál: Arcképtanulmány

1368. *Schönberger Mi*

Emelkedett peremű és s
quette előlapján, kerek m
jobbrafordultan van ábráz
bajusza hosszú, arcza leberet
gallérral, mellét is fedő nya
bát. Dísze : kettős ágú babé
»SCHŐNBERGER. MIKSA. – V
váll fölött : »TONY SZIRMAI«
és »1902«.

Ezüst, méretei 6·4 : 4·7 cn
30 K. — A művész ajándéka 1
— Átvétetett az 1911 november
augusztus 5-iki 147546–911 kö
1912 szeptember 18-án (1803–9
czius 15-én (465–913).

Molnár C. Pál

Az Est. 1929. okt. 13.
/ Családi jelenet a konyhában

Basilides Sándor

	P		P
1. Gyerekek a hóban	250	15. Önarckép	350
2. Pásztorlány	800	16. Felvidéki táj	500
3. Kesztyüt huzó nő	300	17. Napos udvar	200
4. Szerzetes	800	18. Tanulmányfej	350
5. Mária	550	19. Havas fák	300
6. Utolsó vígasz	1000	20. Kettős arckép	1500
7. Tájkép	200	21. Szántóföld	400
8. Szent Ferencz	550	22. Tanulmányfej	250
9. Cirkusz	200	23. Finálé	450
10. Fekvő akt	1000	24. Keresztelő szent János	1500
11. Betlehemesek	600	25. Tájkép	350
12. Feleségem	600	26. Szénahordás	100
13. Komáromi malmok	300	27. Kintornás	300
14. Csendélet	250	28. Faluvége	150

Molnár C. Pál

	P		P
29. Budáról érkezik a tavasz	30	32. Szerelmi vallomás	30
30. Találkozás	30	33. Autógázolás	30
31. Könyvművészet	30	34. Bál után	30
35. Cyránó sorozat à 20 P összesen 30 drb			500
36. " " "		"	
37. " " "		"	
38. " " "		"	
39. " " "		"	
40. Boxolók	30	45. Kutyahistória	30
41. Olasz táj	30	46. Szent István albumból	30
42. Nőragadás	30	47. Nem légitámadás	30
43. Merengés	30	48. Hangária	30
44. Melancholia	30	49. Szent István albumból	30

	P		P
50. Olasz városfalak	30	59. Szent István albumból	30
51. Szent István albumból	30	60. Pompeii látomás	30
52. " " "	30	61. Akadémia	30
53. Biliárdozó	30	62. Menekülés Egyiptomba	30
54. Két sas	30	63. Madonna II.	30
55. Teniszező	30	64. Levétel a keresztről	30
56. Szent György	30	65. Jézus megkeresztelése	30
57. Szinyei Merse társaság grafikai dijának oklevele (nem eladó)		66. Szent Ferenc	30
58. Madonna	30	67. Menekülés Egyiptomba	30
		68. Szent Sebestyén	30

Cser Jolán

69. Sárkány I.	P 10	71. Sárkány II.	P 10
70. Piros váza	P 35	72. Terakotta váza	P 35

Cser Károly

73. Támaszkodó	P 100	76. Salome	P 45
74. Menekülő	P 150	77. Táncolók	P 100
75. Fésülködő (bronz)	P 400	78. Fürdőző	P 70

Cser Jolán

79. Madonna	P 50	81. Kosaras nő	P 45
80. Barna váza	P 35		

Cser Károly

82. Angyali üdvözlet P 150

MOLNÁR C. PÁL: LÉDA. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)
Pál C. Molnár: Leda. (Hauptstädtische Galerie.) — Pál C. Molnár: Leda. (Galleria Municipale.)

Szépművészet
1941. 5. sz.

. Pál

HELYISÉG
TS GYÖRGY
S BARNA

er Jolán
kerámiái

C. Pál
elszelei

Ára : 30 fillér

TŐL 19-IG
-8 ÓRAIG

JASZUSCH ANTAL: GARANY. (SZÉKESFŐVÁROSI KÉPTÁR.)
Antal Jaszusch: Garany. (Hauptstädtische Galerie.) — Antal Jaszusch: Garany. (Galler
Municipale.)
Municipale.)

Molnar C. Pál

Szül. 1894 ápr. 28. Battonya.
Képzőm. főisk. Párost. 3 évig
Svájcban élt, egy évig Párizs-
ban. 1923 óta Párost.

Három grácia, of. 1926
Angyali üdvözlet, of. 1927
Budapest a Dunával,
Tilónő, of. 1926. of. 1928
Fürdőnő, of. 1926.

Kat. Nürnb. 1929
29. l.

658/932

Dr. BIHÓY LAJOS
operateur nőorvos — székesfőv. ker. orvos
Rendel d. u. 3—¼5. Tel. Lá. 6—96.
I., HORTHY MIKLÓS-UT 80. Fszt. 7.

Budapest. 1932 - IX. 27.

Rp.

Alulírott igazolom hogy
Kentiványi Iolán úrhölgy
oly súlyos peri hylaris
folyamat ben szenved
hogy egy legalább 8 hétig
tartó levegőváltoztatásos
üdülésre van föltétlenül
szükseg fokozott táplál-
kozás mellett.

I+.

Cég- és változásbejegyzési kérelem

Általános adatok

Kiegészítő és változásbejegyzési lap

8/___ **A létesítő okirat kelte:** ☐☐☐☐ év ☐☐ hó ☐☐ nap **törölve:** ☐

/___ ☐☐☐☐ év ☐☐ hó ☐☐ nap

1997. évi CXLV. törvény 12. § (1) e) értelmében létesítő okiraton a létesítő okiratot, a társasági szerződést, az alapító okiratot és az alapszabályt kell érteni.

9/___ **A cég tevékenysége:** ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység[1]: ☐ Közhasznú[2] ☐

törölve[3]: ☐

/___ ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység: ☐ Közhasznú ☐

törölve: ☐

/___ ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység: ☐ Közhasznú ☐

törölve: ☐

/___ ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység: ☐ Közhasznú ☐

törölve: ☐

/___ ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység: ☐ Közhasznú ☐

törölve: ☐

/___ ☐☐☐☐ _____

_____ Főtevékenység: ☐ Közhasznú ☐

törölve: ☐

1997. évi CXLV. törvény 12. § (1) f) A cég által a létesítő okiratban megjelölt tevékenységi köröket a Központi Statisztikai Hivatal által kiadott nómenklatúra szerint kell feltüntetni.

folytatás[1]:

---

[1] *A főtevékenységet x-el jelölje*

[2] *A közhasznú tevékenységet x-el jelölje*

[3] *Amennyiben a cégjegyzékből a rovat tartalmát törölni kívánja, akkor a kérelmet x-el jelölje*

[4] *Közhasznú társaság esetében a közhasznú tevékenységet x-el jelölje*

C–I+/29. DUNA-MIX Nyomda Vác, 98. 06.

Molnár C. Pál

festőművész

Két kiállítás

A fiatalabb generáció egyik legérdekesebb és legegyénibb hangú művésze *Molnár C. Pál*, aki most az Ernst-Muzeum minden termében rendezi gyüjteményes kiállítását. Kétségkívül a középkor primitivjei inspirálták, de forrásait egy modern és nagyon puritán, tiszta festői látásba költötte át, nagyon egyéni és gazdag színkultúrával. Eredetére főleg bensőséges áhítata emlékeztet, amely nemcsak vallásos kompozicióin szólal meg, mint az „Angyali üdvözlet" és a „Szent család" különböző variációi, hanem amellyel átszellemesíti néhány nagyon reális aktját, vagy a mesevilág nyájasságába tudja átkomponálni néhány kisebb jelenetét. A színnek sötétből világosba való fokozatos átmeneteivel, elhalkított, majdnem temperás színekkel tud mégis fényt és csillogást adni és leegyszerüsített rajzzal tiszta és nagy formalátást.

8 órai Ujság

1934. I. 6

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár C. Pál

KATOLIKUS SZÓ

MÁJ 9

1021

Molnár C. Pál legújabb festményei

Félszázados festői múlt áll mögötte, de ma is kifogyhatatlan bőséggel ontja képeit *Molnár C.* Pál, a nagyközönség körében egyik legáltalánosabban ismert, kedvelt, népszerű művészünk. Tehetségén, szorgalmán, széles körű műveltségén kívül főként két tényező játszik közre abban, hogy változatlanul termékeny és a munkabírása mit se csökkent: az egyik az, hogy nagy az érdeklődési köre, a másik pedig az, hogy közlékeny, amit tud, amit lát, amit tapasztal, kész megosztani másokkal. Festményei: látott, képzelt, átélt tájak, alakok, jelenetek változatos sokféleségét vonultatják fel briliáns technikával, bonyolult összetettségükben is világos szerkesztéssel, a legelvontabb témát is leegyszerűsítve, közérthetően közel hozva a szemlélőhöz. Sikerének ez a könnyed áttekinthetőség a titka. A természeten kívül megihletik az Európaszerte szomjas szemmel nézett városképek, valamint a múlt emlékei. Volt egy élénk korszaka, amikor bibliai tárgyú képeivel szerzett híveket A *quattrocento* vallásos áhítata mélyen hatott rá és oltárképein, Máriát és a szentcsaládot ábrázoló képein — utánzás nélkül is — e kor vallásos festészetének mély lélegzettel felidézett emléke nyomta rá a bélyegét. Ez az emlék olyan erős, hogy legújabb — a Csók-galériában kiállított — képein is, modern hangvétellel ugyan, és némileg kritikus józansággal, mítosszal elegyítve, a bibliai téma újból és újból felgyújtja a képzeletét éspedig, egyfelől jelképesen, a „*Quattrocento*"-címet viselő és e kor hangulatát, szellemét visszahívó képein, másfelől, ahogyan a gótikát, a *milánói dómot* leheletkönnyedséggel emlékezésből ábrázolja és az *Angyali üdvözletet* álmodozva ábrándnak tünteti fel.

(H. G.)

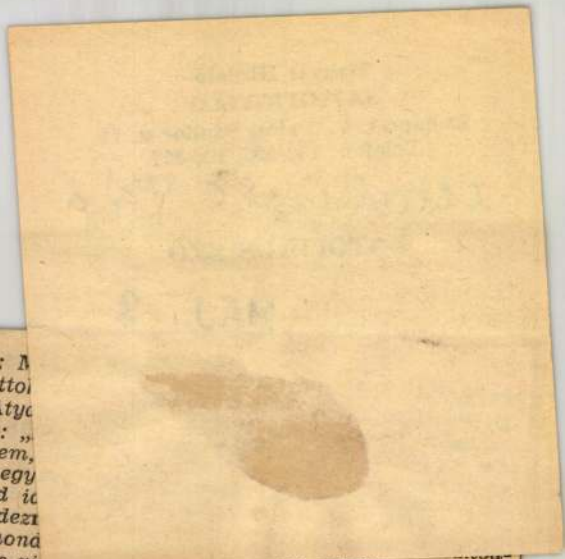

Az időben: M
és már nem látto
gem mert az Aty
így tanakodtak: „
nem láttok engem,
Az Atyához megy
mondani: Rövid i
vette, hogy kérdez
tok hogy azt mond
mét rövid idő és vi
láttok engem. Bizony, bizony mondom
nektek: Ti majd sírtok és jajgattok, a világ azonban örülni
fog. Ti szomorkodtok, de szomorúságtok örömre fordul. Az
asszony is, amikor szül, szomorkodik, mert eljött az órája, de
amikor megszülte gyermekét, már nem emlékszik gyötrelmeire,
mert örül, hogy ember született a világra. Ti is, most ugyan
szomorkodtok de majd viszontlátlak titeket: akkor örülni fog
szívetek és örömötöket senki sem veszi el. többé tőletek.

HÚSVÉT UTÁN 4. VASÁRNAP EVANGÉLIUMA

Szent János: 16, 5—14.

Az időben: Mondá Jézus tanítványainak: Most elmegyek ahhoz, aki küldött engem. De senki közületek nem kérdi tőlem: Hová mégy? hanem, mivel ezeket mondtam, szomorúság tölti el szíveteket. De én az igazságot mondom: Jobb nektek, ha én elmegyek, mert, ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok. De ha elmegyek, majd elküldöm hozzátok. Amikor eljön, vádlón bizonyítja majd a világnak a bűnt, az igazságot és az ítéletet. A bűnt: mert nem hittek bennem. Az igazságot: mert az Atyához megyek és már nem láttok engem. Az ítéletet: mert a világ fejedelmét már elítélték. Még sok mondanivalóm volna, nem vagytok azonban elég erősek hozzá. De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövendőt fogja hirdetni nektek. Ő majd megdicsőít engem, mert az enyémből kapja, amit kijelent nektek.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Somogy megyei Néplap

1969 APR 26

1021

Molnár C. Pál kiállítása Kaposváron

A hetvenöt éves művész születésnapját méltóképpen ünnepelhetjük Kaposváron; *Molnár C. Pál* első vidéki bemutatkozása alkalmából. A Képcsarnok Vállalat Vaszary-termében tegnap délután kiállítás nyílott Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból.

Horváth Lajos, a megyei művelődésügyi osztály vezetője megnyitó beszédében röviden ismertette, méltatta a művész életét, tevékenységét.

A Battonyán született, Aradon érettségizett Molnár C. Pál, a budapesti mintarajziskola rajztanárképző szakán folytatta tanulmányait. 1918 őszén Svájcba utazott, ahol előbb házitanítóskodott, majd mint önálló gyakorló művész tevékenykedett. 1921-ben Párizsba utazott. Itt egy évig másolta a Louvre klasszikusait. Röviddel ezután, hazaérkezésekor bemutatkozó kiállításon megismerheti művészetét a budapesti közönség is. Ettől kezdve minden kiállításon *az avantgarde irányzatok képviselőjeként tartják számon.* 1928—1931 között a Római Collegium Hungaricum ösztöndíjasaként Rómában már kialakult művészként érkezett. A nagy reneszánsz mesterekkel való találkozása csak megerősíti őt a klasszikus múlt iránti vonzalmában. Legújabb képei is arról tanúskodnak, hogy nosztalgikusan vonzódik a régi korok felé. A Kaposváron bemutatott anyaga: valódi és képzeletbeli utazások emlékei, városképek és tájak, bibliai, mitológiai jelenetek, hőstörténeti szereplők. A szimbólum, az allegória felismerhető köntöst kapott nála.

Molnár C. Pál kiállítása május 9-ig tekinthető meg Kaposváron, a Vaszary-teremben.

akmunkásokat és férfi segéd-

órás munkahét,
szabad.
NKÁRA:

mbattai és szőnyi műszer- és
cahelyeinkre felveszünk
erelő, lakatos, hegesztő, vil-
és férfi segédmunkásokat.
44 órás a munkahét, minden

lekádmunkarend szerint dol-
ni konyha van. A szállás in-
zerint. A béren felül 500 Ft
alföldi munkahelyeken még
fizetünk. Fölvétel esetén az
róbaidő alatt történő kilépés

esztőképző tanfolyamot szer-

yán (Budapest, XVIII.,
n a munkahelyek vezetőinél.

(5346)

jeligére a hirdet

A Pamutfonó-ip
Vállalat Kaposv
Gyára

FÖLVESZ

16—40 éves kori

női átképz
tanulókat

Naponta háromsz
étkezést és munkás-
szállást kedvezményesen
biztosítunk.

(8337)

építésvezetőségen, Pécs, Nagy L. u. (külvárosi pályaudvarral szemben).

(4177)

A Pamutfonó-ipari Vállalat Kaposvári Gyára fölvesz

férfi segédmunkásokat

Szállást biztosítani nem tudunk.

(8336)

Építő, útépítő vállalatok!

Eladó termelőszövetkezetünkben helyszínről történő szállítással

égetett mész	100,— Ft/q áron
65/100 bazalt forgácskő	52,— Ft/to áron
TU, TB, JT, TR, bazalt terméskő	67,— Ft-tól 109,— Ft-ig/to áron
bazalt ciklopkő	150,— Ft/to áron
HJ—II. bazalt szegélykő	28,80 Ft/fm áron

Megrendelést bármilyen mennyiségre elfogadunk, érdeklődő levelükre azonnal választ adunk. Vállaljuk termékeink vagonba rakását és irányítását. Erre vonatkozó árainkat érdeklődésükre azonnal megadjuk.

Cím: Batsányi János Mg. Termelőszövetkezet, Tapolca. Telefon 124. Ügyintéző: Varjasné.

(8342)

RDETÉSEK

GYÁSZJELENTÉS

Családi ház beköltözhetően eladó. Kaposvár, Kertész u. 65. Érdeklődni: 2 órától. (42203)

Kis méretű, parkettás szobás, konyhás, spájzos ház faházzal, máshoz és mindenhez

Egy gyalupad, asztalosszerszámok eladók, Kaposvár, Hunyadi János út 10. (42215)

Virág ut
bás, hallos,
társasházré
adnám.
Kaposvár,

CSERE

Molnár C. Pál

B.H.936.II.1.

Nemzetközi idegenforgalmi plakátkiállítás a Nemzeti Szalonban

A Nemzeti Szalon termei szokatlan képet nyujtanak. Ahol azelőtt a legmerészebb modernségü alkotások is aránylag békésen fértek meg egymás mellett, ma a nemzetközi idegenforgalmi plakátok egymást túlrikoltó hada fogadja a szemlélőt. Az *Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal* rendezett itt rendkívül érdekes és tnaulságos kiállitást, amelyet február 1-én, szombaton délután fél hat órakor nyit meg *Winchkler* István dr. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter. A falakon, sőt az ideiglenesen beállitott vendégfalakon is mindenütt, szinte a padlótól a mennyezetig egymás mellett sorakoznak föl a különböző államok idegenforgalmi plakátjai. Igazi harsonák, amely a képzőmüvészet legerősebb vonal- és színakcentusait veszik igénybe, hogy teljesitsék hivatásukat. Mindenüvé eljutó hirdetői kell, hogy legyenek hazájuk kulturájának.

Két főtulajdonság jellemzi a sikerült plakátot: müvészi mivolta és hirdető jellege. Artisztikus eszközökkel kell a figyelmet felhivnia az ország idegenforgalmi érdekességeire, faji karakterisztikumára. Néha a fényképtechnikához folyamodnak, mikor maga a valóság a legmüvészibb, a legszebb motivum, mint régebben az angol székesegyházról készült, vagy a mostani budapesti plakátok egy része, máskor viszont tökéletesen átirják az érdekesen, ötletesen kiválasztott valóságszögletet. Mindegyik fajta plakátra kitünő példát láthatunk a Nemzeti Szalon kiállitásán, melyen a legnevezetesebb kultúrnépek termékeit gyüjtötték össze. Képviselve vannak Európán kivül Amerika, Ausztrália, Afrika, sőt Japán is elküldte néhány finom, cseresnyefavirágos, lakktornyos plakátját. Mi magyarok is igen jól megálljuk helyünket, úgy a fotografikus, mint a valóságot átiró plakátstilusban. *Molnár* C. Pál, *Jeges* Ernő, *Konecsni* Ferenc, *Mallász* Gitta alkotásai megállják helyüket a külföldi legjobbak mellett. *Glósz* Ödön dr., az IBUSz idegenforgalmi plakátosztályának vezetője rendezte az Idegenforgalmi Hivatal nevében a kiállitást, *Hubay* Andor, a Nemzeti Szalon lelkes igazgatója pedig egyesülete nevében támogatta érdemes munkájukat.

Y. E.

B.H.-936 II 1.

moly hadrendje, melybe beállani férfipróba. Nagy eszme pedig már csak azért sem futhat benne szét, mert minden széttört csoportjára más-más halott mult fekszik, mint kriptatető a koporsóra."

A diagnozis tehát biztos és „minden gyógyszer ajánlása frivolitás volna". Ha nem is mondja ki határozottan a tanulmány, mégis kiolvasható belőle, hogy szerinte a kisebbségi magyarság halálos kórban szenved, — valósággal elveszett. Az író számára pedig nem marad más hátra, mint megírni „népünk emlékiratát tanulságul egy nagy néppatológia számára."

Szerencsére azonban nem ilyen végzetesen reménytelen a helyzet. Az utirajz íróját megtámadta kirándulásán a „kisebbségi neurozis", amelyről megállapítja, hogy alóla kisebbségi sorsban nem lehet szabadulni. Ha nem csak három hetet töltött volna ott, hanem állandóan ott élne, vagy az elcsatolás óta évenkint ott tartózkodott volna néhány hétig s közben nem alkalomszerűen, hanem állandóan tanulmányozná a kisebbségi magyar életet, akkor nem állítaná, hogy a kisebbségi neurozis alól lehetetlen szabadulni. Ezen a gyermek-

Emlékezés Balázs Bélára

(Halálának tizedik évfordulóján)

A magyar irodalom jelesei közül többen éltek a nagy múltú Tisza-parti városban, Szegeden, vagy legalábbis indultak innen jeles költői életútjukra. *Balázs Béla* is itt született hetvenöt esztendővel ezelőtt, s ma tíz esztendeje véget ért életében kitörülhetetlen emlékként ott maradt a szép tiszai táj. Mint a lélek poétája indult el, és mint a Vörös Hadsereg katonája találta meg élete igazi értelmét és célját. Nagy utat tett meg, nemcsak földrajzi viszonylatban — Szeged—Budapest—Bécs—Berlin és végül Moszkva —, hanem a világnézet és az emberlátás síkján is. *Életében, költészetében, eszmei mondanivalóinak irányában, írói jellemének kialakulásában osztályharcos világnézete vált döntővé.*

Balázs Béla »A Holnap« elnevezésű nagyváradi írói csoportosulás és a »Nyugat« köréből indult el az új magyar irodalom tájaira. Ady korszakának legszellemibb költője. Ír verseket, elbeszéléseket, meséket, drámákat, misztériumokat és művészi megformálású esztétikai, kritikai műveket. Eszmei villanásai mindig a lélek legmélyebb rétegeit érintik. Korán felismeri népköltészetünk kincseit s azokat a műköltészet elemeivel színesen, a ballada fordulataival, drámai megjelenítő erejével, zenei lüktetéssel, varázsos szépségű tartalmi és formai megnyilatkozással foglalja harmonikus egységbe.

1919-ben, a Tanácsköztársaság napjaiban tagja volt az Irodalmi Direktóriumnak, a Közoktatásügyi Népbiztosság színházi osztályán dolgozott, majd részt vett a Vörös Hadsereg felső-magyarországi hadjáratában. Ezután emigrációba vonult. Osztrák és német városokban dolgozott, ekkor még a színjáték elmélete kötötte le érdeklődését.

Moszkvában mindinkább megejtette az új, rohamosan fejlődő tömegművészet: a film. Világviszonylatban is az első esztétiák egyike volt, aki korán érzékelte ennek az új művészi ágnak roppant távlatait. Felismerte az új műfaj sajátos törvényeit.

Balázs Béla negyedszázadnál hosszabb távollét után, a felszabaduláskor tért vissza Magyarországra. Megérte álmai beteljesülését — eljutott újból a Tisza partjára, amelyet egy életen át oly forrón szeretett, s részvevője lett hazájában a szocializmus megvalósításának.

Vásárhelyi Júlia

Győre Imre:

Hunyorgó szemmel

Nézem hunyorgó szemmel
sugarait új napnak,
lakván szerelemmel
örömeim virradnak.

Élek búval, vígsággal,
mint asszony, ki állapotával
megtelítődött végre,
vagy mint vitéz,
ki homlokát
— harcok közt hűsítve magát —
törli kezefejébe.

Simon István:

Kézfogások idején

Az államférfi míg elmegy maga
s rásüti a lámpát a riporter,
nem akna villan ott, ne félj, baka,
csak a hír lesz s nem talpad, ami port ver.

Amíg ők föntebb elintézik tollal,
amihez még a véred is kevés,
s a mappa fehér hasán tintanyom vall
arról, hogy nem föld be se hó, se mész,

addig valahogy jól van; míg ott állnak
szemtől-szembe s egymást méregetik,
lángot foghatnak el a hajlott vállak
s golyót előled hűs tenyereik.

És rémlő kép se legyen kézfogásuk,
hogy úgy fordulnak tétován fehér
ujjaik kicsinyben, mint az ágyúk
csövei hidegen egymás felé.

Eseménydús hét két dalszínházunkban

Csehszlovák, francia, olasz és amerikai vendégek
A kékszakállú herceg várának felújítása

Kivételes érdeklődés kísérte az elmúlt héten mindkét dalszínházunknak szinte valamennyi eseményét — kiváló vendégművészek, illetve egy rendkívül érdekes felújítás tette emlékezetessé ezeket a színházi estéket.

Drahomira Tikalova és Eduard Haken, a Prágai Nemzeti Színház két magánénekese Smetana »Az eladott menyasszony«-ában lépett fel először a nagy csehszlovák zeneköltő halálának hetvenötödik évfordulója alkalmából az Erkel Színházban. A kitűnő basszistát az Operaházban a Borisz Godunov Pimen szerepében, Tikalovát ugyanitt az Aida címszerepében hallottuk viszont. Mindketten nagykultúrájú énekesek. Tikalova a megszokott drámai helyett poézisben, női gyengédségben egészen újszerű Aidát állított színpadra feltűnő sikerrel.

Ernster Dezső, a New York-i Metropolitan Opera világhírű énekművésze a Fidelio, a Don Carlos és a Rózsalovag nagy basszusszerepeiben ragadtatta el közönségünket. Ernster változatlanul a világ legkiválóbb basszus-énekesei közé tartozik, kivételes színész egyéniség is, eredeti, mélyről jövő gesztusokkal gazdagítja az operai zeneirodalom közismert nagy színpadi alakjait. *Georges Sebastian,* a Párizsi Opera karnagya nagy tudással vezényelte a Fidelio és a Don Carlos előadást.

Lamberto Gardelli, a Koppenhágában működő biztoskezű, nagy fantáziájú fiatal olasz karmester vezényelte az Erkel Színházban az *Állami Hangversenyzenekart.* Az olasz dirigens biztonságával, temperamentumával, elsőrendű arányérzékével már operavezényléseivel jó hírnevet szerzett fővárosunkban — s ezt most régi olasz mesterek műveinek, illetve Beethoven »Pastorale« szimfóniájának remek vezénylésével még csak öregbítette. Kiváló gordonkaművészünk, *Dénes Vera* szépen játszotta Boccherini B-dúr gordonkaversenyét. Elismeréssel kell szólnunk a zenekarról, s ugyanitt a méltatott operai esték valamennyi hazai művészéről is.

A kékszakállú herceg vára, Bartók remekműve teljes színpadi felújításban került a közönség elé május 14-én az Operaházban. A sok közül ez volt a hét legnevezetesebb zenei eseménye. (A szövegíró Balázs Béla halálának mai tizedik évfordulója külön is jelentőssé teszi a felújítást.) Az előadás a legnagyobb lépés eddig Operaházunk életében a korszerű színpadi játék irányában. Egyszerű, roppantméretű kék körfüggönyben, eszköztelen színpadon folyik le a súlyos, szűkszavú dráma. Kitűnő, ugyancsak végletekig leegyszerűsített fényhatások jelképeznek és tökéletesen helyettesítenek sok tárgyi, szemléletes mozzanatot, amely a korábbi felfogásban jelen volt, s inkább zavart, a tömör zenedrámát inkább lazította, mintsem alátámasztotta volna. Azt a nézetet igazolja a Bartók és Balázs Béla eredeti elgondolásával rokonszellemű felújítás, hogy a néző-hallgató fantáziájára biztosabban lehet építeni, mint bármely monstrum díszletalapokra. Nagy kár, hogy az előadás stílusegysége durva törést szenved részben Palánkay Klára helyenként csaknem pantomim-szerű túljátszásai révén, s még inkább »a *régi* asszonyok« csakugyan *régi* stílusú, ide semmiképpen be nem illeszthető megelevenítésének külsőségei következtében. Ezt a részt helyes volna átrendezni, az egész felújítás szép stílusához igazítani. *Nádasdy Kálmán* rendezői és *Fülöp Zoltán* szcenikai művészetével nyilván megtalálja erre is a stílushű megoldást. A felújítás zeneileg *Ferencsik János* irányításával, *Székely Mihállyal* és *Palánkay Klárával* a két szerepben magasszínvonalú volt.

Rajk András

Négy festő kiállítása

BOROSS GÉZA neve nem új a tárlatlátogatók előtt, mégis szinte felfedezésként hat ez évi gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban. Az utóbbi egy-két évben készült festmények valami mélyebb lélegzetűt, valami egészen mást mutatnak, mint amit az 50-es évek elejének finoman cizellált művei után vártunk volna. Boross Géza szerény munkálkodása mögött most már egészen határozottan fel lehet ismerni a maga útját szívós céltudatossággal fokról fokra építő komoly tehetséget. A fordulathoz az indítékot láthatólag az Alföld régi nagy festőinek — különösképpen Tornyai Jánosnak — erőteljes hatása adta meg. Az ő mélytüzű színeikre, erős fény-árnyék ellentéteikre, komor hangulatvilágukra ismerhetünk a többnyire paraszti tárgyú képeken. Ugyanakkor a legújabb törekvésekkel tart rokonságot. Itt nem puszta utánérzésről, átvételről van szó. Hogy végleg megállapodik-e az alföldi művészekre való visszatekintésnél, vagy ez a gyökerekbe fogódzás előre lendíti-e egy inkább a mához szóló művészi kibontakozás felé — azt a jövő dönti el. Mindenesetre büszkék lehetünk, hogy festészetünk derékhada ilyen mélyen érző és színvonalas művészt mondhat magáénak.

Boros Géza: Pihenő kapás

VINKLER LÁSZLÓ szegedi festőművész ugyancsak az Ernst Múzeumban rendezte meg kiállítását. Több mint 30 év munkásságát ölelik fel a képek, a korai tanulmányoktól a festészet történetének csaknem valamennyi kifejezési formájával kacérkodó újabb és legújabb művekig. Nagyfokú mesterségbeli iskolázottságról tanúskodnak ezek a képek, de a sziporkázó felszín mögött hiába keressük azt, ami valóban alkotássá emeli a produkciót: a művész önmagakifejezését, egyéniségét, saját hangját. A meg nem állapodottság, a szűntelen formaváltás csak akkor nyer értelmet és igazolást, ha valamilyen belső tartalom tökéletesebb tolmácsolása a végcél. Reméljük, hogy Vinkler László további munkássága meghozza ezt az igazolást.

MOLNÁR C. PÁL a Csók István Galériában rendezett kiállítást. Alig négy esztendő telt el a legutóbbi óta, s íme újra együtt van három teremnyi szép kép: a Balaton, Zsennye, Eger vidéke, Ausztria hegyei, klasszikus szépségű leányaktok — sőt még egy sor absztrakt grafika is.

Hogy milyen hozzáállással készülnek művei? Erre a legtalálóbban a művész önvallomása ad választ: szorongás nélkül ül a témához, egyetlen egy belső, de ellenállhatatlan kényszertől hajtva: festeni kell, festeni jó. Csakhogy ez a nagyszerű adottság, ha túlnő az alkotás során reá mért szerepkörön, veszélyessé is válhat — meggátolhatja birtokosát abban, hogy élményeit őszinte közvetlenséggel vetítse ki magából, s bele-bele csempészi a műbe a rutin kipróbált fogásait. Így maradéktalan élvezetet a művésznek csak azok a képei nyújtanak, amelyeknél szabadon, minden előre megfontolás nélkül a külső világ hatása alá került. »Jegyzetek« című apró képei ilyenek. Itt a mindent elárasztó napfény és a művész meghatottan járó ecsetje közös erővel varázsolják csodálatos szépségűvé a a hazai táj egyszerű motívumait.

SZILVÁSSY MARGIT festőművésznő akvarelljeiből a Derkovits-teremben nyílt kiállítás. Eddig is mint egyik legkulturáltabb festőnőnket tartottuk számon, s itt kiállított tájai, csendéletei és intim szobabelsői munkásságának újabb örvendetes fejlődését jelzik. Korábbi képeivel szemben, amelyek csaknem kizárólag a színskála halvány árnyalatainak finoman összehangolt, tartózkodó együttesét szólaltatták meg, az újabbakon különösen ott, ahol a tavaszt, a virágok színpompáját érzékelteti, a derűsebb, tüzesebb színek is helyet kapnak. Ez a bátrabb, erőteljesebb hang minden bizonnyal jellemzője lesz majd nagyobb szabású olajfestményeinek is.

(havas)

Körössényi János:

KÖNYVEK VÁROSA

— Mi az — kérdezték a nagyszájú és makeszos srácok —, már megint dolgod van?

És megcéloztak alamuszin, összecsípett szemmel.

— Úhüm — morogtam.

— Copfos?

— Lehet — mondtam diplomatikusan, mivel a tekintélyt tartani kellett.

Akkor láttam meg a kirakatban azt a sárgafedelű könyvet. Krúdy Gyula: Az élet álom. Az íróról még sohasem hallottam; a címe tetszett meg. Az élettel már kicsit torkig voltam, az otthoni gond, pénztelenség és reménytelenség lerakódott bennem, mint kéményben a korom, világfájdalmam volt. Milyen is lehet az élet, mely olyan, mint az álom?

Úgy emlékszem, nagy pénzt: nyolcvan fillért kóstált ez az álom. De kiguberáltam. Már elkezdtem s amit egyszer elkezdtem, azt szerettem végigcsinálni, még akkor is, ha közben belevásott a fogam.

Azon a délutánon nem volt otthon senki. A díványra hasaltam és belefúrtam magam az álomba. Csakugyan, úgy tűnt, mintha egy álom érzékelhető, de megfoghatatlan közegeiben haladnék, a figurák testesek, reálisak, szinte vaskosak voltak, mégis súlytalanok, egy félrekanyarodott fél mondat végleg is elrepíthette őket. A történetek a végtelenben lebegtek, nem volt kezdetük, se végük, egy-egy szemlélődő figura aztán megúnva a homályos boltocskába, hol rendszerint sápadt, öregedő férfi üldögélt, olvasatt vagy a mappákban és polcokon matatott. Orákig lebzseltem az üveg előtt, szórakozottan olvastam a címeket s elábrándoztam, miről is szólhat ez vagy az a könyv. Vevők csak ritkán tévedtek az üzletbe; lompos, kócos fiatalemberek, lüszterkabátban öregurak, egy-egy kínosan vasalt középkorú férfi is, elvétve néhány nagylábú és nagyhajú lány; kutattak a polcokon vagy mindjárt megkapták, amit kívántak s akkor sietve tűntek el, hogy valamelyik mellékutcába húzódva újra szemügyre vegyék a könyvet, belekóstoljanak, forgassák, lapozgassák, sőt: megszagolják, mint csemegét a torkosok. Mint született professzionista megfigyelő, már attól féltem, hogy előbb-utóbb beleharap az őrült. Valóban, ez volt az az idő, mikor titkos küldetésben, megfigyelői minőségben jártam az utcákat s olyan kíváncsi voltam mindenre, hogy az már nem is kíváncsiság, egyszerűen pimaszság volt. Szemem szinte rátapadt a tárgyakra és emberekre; a tárgyak tűrték, az emberek kényelmetlenül, dühösen szúrtak vissza.

Nem tudom, mi húzott délidőben a Múzeum körút felé. Talán a hűvösség és csönd, mely a boltokból kiáradt a meleg utcára, vagy a mennyezetig érő könyvespolcok magánya és végtelensége, vagy hogy két borítólap közé, mint egy palackba, be van zárva valami ismeretlen s azt jó volna egyszer kinyitni?

Egyszer a sötét boltokból a könyvek kimentek az utcára. Forradalmi próbálkozás volt ez, tüntetés. Kiadók, kereskedők sátrakat vertek az aszfalton s ponyvára tették a könyveket. Az írók is kiballagtak magányukból, színes gombaernyők alatt ültek a kezdődő nyárban, az utcasarkok hírességekkel teltek meg, tudósokkal, mozisztárokkal meg színészekkel, legendás sportolókkal s köztük diákok cikáztak autogrammal.

Nyakamba vettem a várost. Napszálltáig a sátrak körül őgyelegtem, Krúdyt kerestem, de elkéstem. Nemrég halt meg, elfeledettebben és magányosabban, mint az istenek. De láttam még köpcösen Móriczot, asztalra könyökölve egy napernyő alatt, nagy hajjal és dús bajusszal, Tamásit, a fiatal erdélyi írót csúcsos, széles karimájú kalapban, vállára vetett, könnyű felöltőben, amint délidőben a Centrál kávéház irányába siet, Sárközy Györgyöt szürke ruhában, amint falukutatókkal beszélget, Babitsot gyér, hosszúszálú hajjal, sárga, fájdalmas arccal, majdnem csontsoványan, Hunyady Sándort koraőszen, keleti nyugalomban, nemes fejét a Szenyoritasz szivar füstjében, Radnóti Cserépfalvi boltja előtt, a Váci utcában, Szabó Lőrinc magas, hajlott alakját, szemüvegét s a két lefittyedt, félkörű tincset, mely mint sötét zárójel fogja közre a szemüvegét, a markáns, szögletes arcú Kassákot, az aktivista és szocialista írót, a kerek arcú, kopaszodó, de fiatal Illyés Gyulát, a zárkózott, félénk Némethet, Kodolányit, amint a Fekete vizet dedikálja, egyenes derekával és kefe hajával Schöpflint, az elegáns, kimért Illés Endrét, a keszeg, jóízű Tersánszky széles mozdulatait és nevetését, a megnyúlt arcú és kicsi szájú, sértődött és gőgös polgári írót, öregeket, kik fejedelemként hűsöltek a sátrak árnyékában és fiatalokat, akik vékonyak voltak, alig ismertek és éhesek.

Aztán jöttek a bombák, a háború. A könyvek is bújtak, visszahúzódtak a polcokra vagy holtan, szilánktól szaggatva hevertek a romok között.

De néhány éve megint kitörtek állásaikból és elfoglalták az utcát. Széles kirakatokban, elegáns borítólapban állnak, kerekes pultokon a tereken, forgalmas utcaszögleteken és csendesebb utcákban, ahogy régen a pralinék, perecek és cukorkák, kereshetsz, válogathatsz köztük kedvedre; üdvözölnek, ha belépsz egy szórakozóhely vagy színház halljába s búcsút intenek, ha kilépsz a gyár, az üzem vagy hivatal kapuján, mert Budapest ma már, ha sok kávét is iszik — a könyvek városa.

Néha azon kapom magam, hogy nemcsak élő, de rég holt írókkal is találkozom a városban, mint William Blake a röpülő Szent Péterrel. A minap is váratlanul megemeltem a kalapom.

— Kinek köszöntél? — kérdezte a barátom meglepetten.

— Kálmán bátyámnak.

— Ki az? A nagybátyád volt?

— Nem egészen. Mikszáth Kálmán volt.

— Te megbolondultál — nevetett.

De aztán visszanézett s Mikszáth csakugyan ott ült egy karosszékben, híres sárga kabátjában, szivarral — egy kihajtott könyvben, a könyvárus kocsiján.

Most én is itt ülök a gombaernyő alatt, várom az olvasót. A könyveim foglya vagyok már, keserű és gyönyörű fogság.

A történet megtörtént. Mást nem tehetek, mint hogy elviselem s ha öregebb és gögösebb leszek: vállalom.

Tanulni vágyó munkások

Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy az ősszel ötven új üzemi általános iskola indul. Rövid kis információnkban arról is szóltunk, hogy bár az elmúlt esztendőkben sokan tanultak az egyetemek, főiskolák, technikumok padjaiban — az eredmény mégsem kielégítő. Sok az olyan munkás, műszaki, aki nem rendelkezik kellő iskolázottsággal.

Évekkel ezelőtt napvilágot látott egy rendelet, amely kimondja, hogy *minden üzemben, ha kellő jelentkező akad (általában egy osztályra tizenöt ember), meg kell indítani az általános iskolát.* Az üzemnek tantermet és felszerelést, a tanácsnak pedig az oktatószemélyzetet kell biztosítania. Azóta jó néhány esztendő telt el. S *csupán néhány nagyüzemben — a Csepel Vasmű, MÁVAG, Wilhelm Pieck — szervezték meg az általános iskolákat.*

Üzemi iskolákat kérnek

A Gyulai Harisnyagyárban tavaly nyáron a szakszervezeti bizottság elhatározta, hogy megszervezi a dolgozók általános iskoláját. *Az asszonyok között — mert jobbára nők dolgoznak ebben az üzemben — élénk érdeklődést váltott ki a felhívás.*

Ám, hogy az iskola mégsem indult meg, nem az asszonyok elfoglaltságán múlott — mert jelentkező elég volt —, hanem *a helyi tanácson, amely mereven elzárkózott, s hallani sem akart a harisnyagyáriak iskolájáról.* Volt tehát tanuló, tanterem és felszerelés, de az iskola oktató nélkül mégsem indulhatott meg. Az elzárkózás okát megállapítani, egy esztendő távlatában már igen nehéz, de ha az eseteket egymás mellé rakjuk, elgondolkoztató következtetésekre juthatunk. Olyan láthatatlan gátak támadnak a munkások előtt, amelyek a nemtörődömségből épültek.

Több üzemben közvéleménykutatást tartottak a szakszervezet vezetői. A kutatás során kiderült, hogy *szinte valamennyi munkás, vagy műszaki szívesen pótolná elmaradását, ha az üzemben lenne az iskola.* De az üzemben nincs iskola. *Aki akar* — mondják —, *tanuljon a területi iskolában.*

Ki miért tanul

Ebben bizonyos fokig igazuk is van az üzem illetékeseinek. Van sok jól működő területi dolgozók általános iskolája. De! Sokminden egyéb ok közt szerepel bizonyos *szubjektív* indíték is, amelyet nem nagyon vesznek figyelembe az üzemek vezetői.

Beszéltem egy idős munkással a Csávargyárban. Gyerekkorában nem tanulhatott. Megkérdeztem, hogy *most miért nem tanul, hiszen van rá mód.* Így válaszolt:

— Nézze, ahol dolgozom, szerveznek mindenféle tanfolyamot, csak éppen általános iskolát nem. Pedig higgye el, *vagyunk egy páran, akik szívesen elmennénk. A közelben, ahol lakom, van ugyan iskola, de odajár a fiam a nyolcadik osztályba... Az ember kicsit restelli az ilyen helyzetet.* De van még egyéb is. Az üzemben tudjuk egymásról, hogy ennek négy, amannak meg csak három elemije van. Ezt nem szégyelljük egymás előtt. De kint, idegenek között... ott már feszélyezi az embert, legalábbis én így vagyok.

Van néhány *objektív* ok is, amely az üzemi általános iskolák mellett szól.

Először is: a területi iskolák állandóan zsúfoltak. Nehéz teremhez jutni. Az üzemben mindig akad helyiség — kultúrterem, klub, ebédlő —, ahol rendszeresen tanulhatnak a munkások. Azonkívül *helyben van,* s ez nagyon lényeges. Rögtön munka után kezdődhet a tanulás, s közben nem kell villamosozásra, várakozásra fecsérelni az időt. S emellett szól még az is, hogy a gyár vezetői helyszínen ellenőrizhetik az oktatást.

Találkoztam olyan üzemvezetővel is, aki a felsorolt kifogások mellé még mást is sorakoztatott, hogy *a nehézségeket jellemezze:*

— *Nagyon nehéz megmozgatni az idősebb munkásokat* — mondta —, *mert a mi világunkban a jó szakmunkás megtalálta számítását a gép mellett.*

Engedjék meg, hogy csak egy példával válaszoljunk erre. A MÁVAG üzemi iskolájában nemrégiben dolgozatot írtak a deresfejű »nebulók«. A megadott feladat ez volt: »*Ki, miért tanul.*« A »*számítást*« illetően valóban van valami igazsága vitapartneremnek, de nem az ő értelmezése, hanem a munkások józan gondolkodása, s tudásszomja szerint.

Egy dolgozatban sem szerepel az a mondat, hogy »én azért tanulok, mert mérnök...« vagy »orvos szeretnék lenni«. Hanem inkább így fogalmazták meg az idős emberek a vágyaikat: »*Még sokáig szeretnék mindenféléről beszélni a gyerekemmel*«, vagy: »*Érdekelnek a világ dolgai, bosszant, hogy eddig csak keveset tudtam róla.*«

Sok múlik a helyi vezetőkön

Nemrégiben a SZOT kultúrnevelési osztálya foglalkozott a dolgozók tanulásával. *Tervezetet, javaslatot készít az egész üzemi iskolarendszer s a tanterv megreformálására.* Sok panasz érkezett ugyanis, hogy az esti iskolák tananyaga elmarad a gyakorlati élettől, nem veszi figyelembe a dolgozók igényeit, lexikonszerű s teli van kisiskolás módszerekkel. A szakmai központok már meg is kezdték az üzemi iskolák szervezését. Őszre ötven, s jövőre még több iskola indul.

Új tantermekben, új emberekkel. De ehhez az kell, hogy felszámolják a közönyösséget az üzemek egyes gazdasági és mozgalmi vezetői egyaránt. *Kétségtelenül találhatunk húzódozást, vagy egy-egy vállrándítást a munkások között is. De a helyzetet az a néhány példa jellemzi, amelyet itt felsoroltunk.*

A munkások megértették az ország vezetőinek célkitűzéseit s maguk is érzik: tanult munkásosztályra van szükség. S ahol a helyi vezetők ezt nem értik meg, s nem is haladnak a követelményekkel — magyarázgathatják bárhogy — az élettől maradnak el.

Gantner Ilona

A gyorsabb fejlődés útja

Öt százalékkal emelkedett az ipari termelés az első negyedévben az egy év előttivel szemben. Globálisan nem egészen 1 százalékkal teljesítették túl első negyedévi tervüket az ipar dolgozói. Voltak persze vállalatok, amelyek jelentősen túlteljesítették tervüket, mások viszont lemaradtak. Minthogy a kongresszusi verseny csak a negyedév végén kezdődött, az addigi eredményekben ez még nem juthatott kifejezésre — de áprilisban már jobb volt az eredmény, mint az első negyedévben.

Nem volt azonban kielégítő *a munka termelékenységének* az alakulása. Az első negyedévben ugyanis az egy munkásra eső teljes termelési érték az ipar egészében mindössze egy százalékkal volt csak nagyobb, mint egy év előtt. *A termelés ötszázalékos emelkedésében tehát kis szerepe volt a termelékenység emelkedésének,* viszont az ipari munkáslétszám négy százalékkal növekedett egy év alatt.

A terv persze nem ezt az arányt irányozta elő. Hiszen *1949 óta az egy munkásra eső termelési érték átlag 3,5 százalékkal, az egy munkaórában termelt érték pedig átlag 4,5 százalékkal emelkedett egyik évről a másikra.* 1958-ban is a termelésemelkedés kétharmadát fedezte a növekvő termelékenység.

Az *egyes főbb iparágakban* a következőképpen változott a termelés, a termelékenység és a munkáslétszám az *első negyedévben* az egy év előttivel szemben *(százalékban):*

Iparág	Termelés	Egy munkásra eső termelési érték	Munkáslétszám
Bányászat	+12	+9	+3
Kohászat	+ 3	0	+3
Gépipar	+12	+5	+7
Vegyipar	+13	+8	+5
Áramtermelés	+13	+7	+6
Építőanyagipar	+12	+6	+6
Faipar	+11	+2	+9
Textilipar	— 3	—2	—1
Ruházati ipar	— 5	—7	+2
Élelmezésipar	— 1	+1	—2
Az állami ipar együtt	+ 5	+1	+4

Sok mindent elmondanak ezek az adatok, így egymásmellé állítva. Elmondják, hogy *a bányászat az évi termelésnövekedés háromnegyedrészét a munka termelékenységének növelésével érte el.* Ez általában helyes, egészséges aránynak tekinthető. Nem rossz a helyzet *a vegyiparban sem,* ahol a termelést kétharmadrészben a munka nagyobb termelékenysége növelte meg.

Más iparágakban viszont nem volt kedvező a helyzet. *A kohászatban a termelés 3 százalékos növekedését nem nagyobb termelékenységgel, hanem teljes egészében a munkáslétszám hasonló arányú emelésével érték el.* A gépiparban vagy a faiparban is sokkal kisebb szerepet játszott a termelés emelkedésében a jobb termelékenység, mint a létszámemelés. A textiliparban csökkent a termelés is és a termelékenység is.

De a legkedvezőtlenebb képet *a ruházati ipar mutatja.* Ott — különböző okok következtében — 5 százalékkal kevesebbet termeltek az első negyedévben, mint egy év előtt. De az egy főre eső termelékenység oly nagymértékben csökkent, hogy még *az 5 százalékkal kisebb termelést is csak a munkáslétszám 2 százalékos növelésével érték el.*

Árt ez valakinek? Feltétlenül árt az érintett üzemek dolgozóinak is, a népgazdaságnak is. Hiszen *a munka alacsony termelékenysége mindig magas önköltséggel jár együtt.* Növeli az improduktív kiadásokat, az egy termékre eső kiadásokat. Megkárosítja a nyereségrészesedés csökkenésén vagy elmaradásán keresztül az üzem dolgozóit.

A munka termelékenységének *növelése* viszont csaknem minden esetben az önköltség csökkenésével és a nyereség, mégpedig a vállalati és a népgazdasági nyereség emelkedésével jár karöltve, *olyan többtermeléssel, amely a többfogyasztás reális alapja.*

Rengeteg útja van a termelékenység megjavításának. Ezek között *a műszaki fejlesztés a legfontosabb:* a korszerűbb gépek beállítása, a korszerűbb munkamódszerek alkalmazása. *A technika és a technológia szakadatlan fejlesztése tulajdonképpen az ipari fejlődés varázsvesszeje,* amely a munkás kisebb erőfeszítése mellett szinte a végtelenségig tudja emelni a munka termelékenységét. A másik fontos forrás a gyártási folyamatok, a munka *megszervezésében* rejlik. Ez is bőséges lehetőségeket nyújt és emellett olcsó is.

A nagyobb termelékenységnek kimeríthetetlen *tartaléka* van minden üzemben (ami egyben annyit jelent, hogy *elvben* a nyereségemelésnek sincsenek korlátai). Ezek a tartalékok azonban nem kínálják tálcán magukat.

Keresni kell őket és meg kell találni. Nem utolsósorban annak az alapos kutatásával, hogy egyes üzemekben, üzemrészekben vagy munkahelyeken *most konkréten mi akadályozza* a termelékenység fejlődését. Az akadályok eltávolítása ugyancsak ugrásszerű javulással járhat.

Ezért nincs a gazdasági fejlődésnek fontosabb, hatható-sabb emelője, mint *a szocialista verseny.* Mert elsősorban a verseny lendülete hozza felszínre azt, ami az illető üzemben az adott pillanatban *a legfontosabb tennivaló* a továbbfejlődés, a jobb eredmények elérése érdekében és tárja fel a tartalékokat, amelyekből a termelékenység táplálkozik. Ezért *az egyik legfontosabb versenyfeladat minden üzemben a termelékenység emelése.*

Sokat beszélnek nálunk manapság az üzemek dolgozói *a szovjet hétéves tervről,* azokról a messzemenő célokról, amelyeket ez a terv tűz ki az életszínvonal emelése, a lakásépítés, a munkaidő megrövidítése stb. területén. Egy pillanatig sem vitás, hogy ezek a célok — ha nem is az *ottani* határidőkkel — egyben a mi céljaink is, amelyeket *minél gyorsabban* el szeretnénk érni.

Ehhez azonban alaposan meg kell növelnünk a munka termelékenységének itthoni színvonalát. Mert a szovjet üzemekben bizony más ütemben fejlődik egyik évről a másikra a termelékenység és csak ennek nyomán válik lehetővé, hogy ilyen ütemben emelhessék a jólétet, rövidíthessék meg a munkaidőt. Ha tehát a nyomukba akarunk lépni — és biztos, hogy ezt meg is teszszük —, akkor most elsősorban a mi üzemeinkben is a munka termelékenységét kell kilendíteni az első negyedévi helyzetéből.

Ádám László

Olaszország — Baedeker nélkül

A camorra árnyékában

— Itt a »Giorno« — itt a »Notte«! — Pupetta Maresca újabb vallomása! — Itt ölték meg Pasqualonét!

— Itt a »Giorno« — itt a »Notte«!

PUPETTA MARESCA háromévi előzetes letartóztatás után a tárgyalásra indul

„Nem élsz tovább"

A rikkancs jó helyet választott magának: jó helyet azért, mert a Corso Novara, a modern Nápoly egyik legforgalmasabb útvonala. De különösen jó helyet talált, mert amikor az emberek elkapkodják tőle a lapot, egyúttal megillettődve a földre néznek. Mintha négy esztendő tavaszi zápora nem mosta volna már fel ezerszer a vércseppeket Pasqualone' e Nola és Antonio Esposito kihűlt holtteste mellett.

1955. július 16-án, itt a Corso Novara széles járdáján egymással szembe jött két nápolyi vagány, Pasqualone és Orlando Gaetano.

— Nem élsz tovább — szólalt meg Orlando. És utána megszólalt kezében a pisztoly.

»Esposito«. Ez a név volt Pasqualone utolsó szava, amelyet egyetlen valaki hallott csupán, a haldokló fölé hajló ifjú feleség, Pupetta Maresca.

1955. október 5-én a Corso Novara járdáján egymással szembejött Antonio Esposito és Pupetta Maresca.

— Nem élsz tovább — szólalt meg Pupetta és kezében ötször szólalt meg a pisztoly.

Vendetta?

S azon az áprilisi eleji délutánon, amikor Nápolyban jártam, az egykori dominikánus kolostor hűvös, homályos refektóriumában (ma a nápolyi kerületi bíróság tárgyalási terme) ott ült a vádlottak padján Orlando és ott ült a háromévés »előzetes« szomorú könnyfátylával szemében a húsz évet még alig felejtő Pupetta, Castellamare legszebb leánya.

Családi villongás? Vendetta? Szerelmi bosszú talán? De akkor miért a gyilkosság értelmi szerzőjén, s miért nem Orlandón, a tényleges gyilkoson bosszulta meg férjét az ifjú asszony? S vajon véletlen-e, hogy a bosszú helye hajszálpontosan ugyanott történt, mint Pasqualone meggyilkolása, hogy a halálos pisztolylövések pontosan ugyanazon szavak kíséretében dördültek el?

Az igazi válaszért hiába olvasod akár a »Giornó«-t, akár a »Notte«-t. Mert e bulvárlapokból megtudod ugyan, hogy Esposito üzleti vetélkedésből ítélte halálra az ifjú férjet, hogy Pupetta a börtönben szülte meg kisfiát, sőt azt is, hogy a régi nápolyi banditáknak volt szokása, hogy a vérbosszút ugyanazon a helyen, ugyanazon szavak kíséretében hajtsák végre.

De ha meg akarod tudni, mit takar Pupetta és Pasqualone tragédiája, amelyet a szenzációhajhászó lapok szívet facsaró »romantikává«, hagyománnyá, »népszokássá« szűkítenek le, akkor ne állj meg az elegáns Corso Novara sarkán. Akkor menj át az öreg Nápolyba. Mássz fel a Toledo negyed lépcsős zegzugai közé. Vágj át a Duchesca kis terein s még tovább San Giovanni felé, ki a perifériára. A néhai Teleki tér sok tucatnyi leszármazottja között találod magad. Gyümölcshegyek és ócska ruhák, televíziós készülékek és régi lemezek között a »tűzkőszaharin« helyett csempészett Camelt és Lucky Striket szisszegnek feléd a nápolyi zsibvásár nyomorultjai.

Megállsz az egyik árus előtt, aki porcelán szervizt kínál versben, hathavi részletre s megtudod, hogy az átvételkor nem kell fizetned semmit. Csupán megmutatod a lakásbejelentődet: »Majd jövünk és bekaszírozzuk.«

Tetűpiac és részletfizetés? »S ha nem fizet a vevő később sem? Ki ellenőrzi, ki perli be, ki vonja felelősségre? — kérdem az árust. Vállat von: — Nem kell perelni. Biztos, hogy fizet.

Kísérőm félrevon s suttogva mondja: »Akkor jön a camorra. Öt éve történt meg utoljára, hogy valaki nem fizette meg a részletet. Másnap félholtra verve találták meg a lakása előtt.«

A camorra? A szicíliai maffiához hasonló bűnszövetkezet eredete a középkor utolsó időszakára nyúlik vissza.

De hol van már a Bourbonok uralmának évszázadok homályába tűnt városi betyárvilága, amelyben a nyomor és a zsarnokság gyűlölete szülte Nápolyban is a Rózsa Sándorokat és Sobri Jóskákat.

A piacok kényura

Mint a pók hálója szövi keresztül-kasul e milliós város életét a banditizmus, a modern camorra, amely már csak nyelvét, argóját a vérbosszún, az önbíráskodáson alapuló törvényeit hozta át a XX. századba. Tevékenységének tartalma mélységesen, alapvetően megváltozott.

A camorra a piacok kényura. Az utcai árusok, kofák, kiskereskedők és gyümölcstermelő parasztok százezreinek törvényen kívüli bírája, *árak megszabója.* Szolgája úgyszólván mindenki, akinek nincs állandó munkája, aki a percből él. (S Nápolyban ezeknek száma több mint *háromszázezer.)* A camorrának fizet adót a tejárus, a hentes és a sarki fűszeres. Az ő alkalmazottja a porcelán szervizek árusa, az is, aki a részletet »behajtja« s a matróz, aki Tangerből csempész cigarettát.

Az ő ügynöke volt Pasqualone is, a »gyümölcskereskedő«, akinek meg kellett halnia, mert Esposito, a konkurrens bandavezér a hatalmát féltette tőle.

Miért ölték meg Pasqualonét? Éppúgy kérdezheted, miért ölték meg tavaly a positanói sofőrt? Miért ölték meg három éve Vicenzo Ragót, Battiglia polgármesterét? S épp úgy kérdezheted, hogyan lehet az, hogy *a rendőrség évek óta nem találja* a comarra egyik vezérét, Antonio Maistot, miközben egyik bérpalotát a másik után építteti Nápoly központjában.

Feleljenek azok a szálak, amelyek elvezetnek a monarchista nápolyi tanácsba éppúgy, mint a keresztény demokrata minisztériumok párnázott ajtajai mögé.

A magyar sajtó már beszámolt arról, hogy a napokban várható az ítélet Pupetta és Orlando felett.

De mikorra várható az ítélet a társadalom felett, amelynek mocsaras talaján elhervadnak a Pupetta-féle lápvirágok, de ahol *virágzik* a mai camorra, a banditák uralma.

Erre feleljen a »Giorno« és a »Notte«.

Róbert László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 183-307

Molnár C. Pál

MAGYAR NEMZET

1021

Kedd, 1965. április 27.

MOLNÁR C. PÁL ÚJ KÉPEI

a Csók Galériában

A képzőművésztől általában félévszázados munkássága után — 70 éves korán túl —, még ha alkotóereje nem csökkent is és együtt tud élni úgy a korral, hogy ismeri annak problémáit és számontartja kifejezési törekvéseit — addigi *alkotó tapasztalatainak összegzéséből fakadó folytatást* várunk új műveiben is. Vannak persze kivételek, akik alkotásaikban mindig kísérleteznek, vagy újat keresnek, vagy szándékosan meghökkentenek. Úgy éreztem eddig, hogy Molnár C. Pál munkássága nem tartozik ezekbe a kivételes kategóriákba. A *Csók Galériában* most bemutatott képeit mégis a *meghökkentés szándéka* jellemzi. Többször visszatértem műveihez, hogy legalább magamnak megmagyarázzam, miért nem tud hozzám közel kerülni briliánsnak ható könnyedségével, szellemesnek tűnő mondandójával?

1945 előtt alkotásainak ismerete alapján tiszteltem művészi törekvéseit, a XX. század olasz klasszicizáló irányzatából kiinduló és táplálkozó, finom hangú lírájának eredményeit. A magyar művészettörténet korán elismerte és számontartotta Petrovich Elek 1936-ban így ír róla: »Első pillanatra látszik, hogy ennek a festőnek más eszményei vannak, mint magyar kortársai legtöbbjének. Az ő képein nincs semmi jelentősége a levegő és fény játékának. Lírája nem a természetből és az életből táplálkozik, mint másoké. A múlton mereng. Az olasz primitívek sugallják stílusát. Utólérhetetlen eszménye az ő kemény rajzuk, mennyei édességű színeik és szelíd bájuk.«

Rendszeresen regisztrálni csak az utolsó tizenöt évben bemutatott alkotásait tudtam. Ezeket nem tekinthettem valóban értékmérőnek. Eredménytelenségének okait nemcsak benne, hanem a korszak művészetpolitikai hibáiban is kereshetjük. Kívülállóan naturalisztikus fogalmazású jegyzetek, építkezésekről, tájakról — ezek kerültek ki Molnár C. Pál ecsetje alól ezekben az években.

És közben úgylátszik mindig másról álmodott. Ezek az álmok törtek ki most ecsetje nyomán, lázas féktelenséggel, a visszafojtottság, az évtizedes másképp-beszélés reakciójaként. Bravúros technikai felkészültségével szándékosan elkápráztatja a nézőt. Látszólag mindent meg tud oldani. A mostanában sokszor feltűnt modern festői fogások tobzódnak az álom és valóság határain mozgó, Tanguy-ból induló szürrealizmussal és a magyar romantikusokat is idéző hatásokkal. De nem tudja végigvinni a szürrealizmust, mely annak elindítóinál »olyan világot akar megteremteni, ahol az ember megtalálja a *csodálatosat*, olyan lelki birodalmat, melyben minden nehézséget és tilalmat, minden komplexust leoldhat magáról és felülmúlhatatlan, feltétel nélküli szabadságot nyer.« (Mario de Micheli.) Nála ez a világ is tele van komplexussal, mondandójában és kifejezésében. A néző megcsodálhatja a festékrétegek véletlennek ható szándékoltságából fakadó textúrát, a színek merészségét vagy kifinomult egymás mellé tevését, vagy az ezzel ellentétes, széles ecsetkezelésű romantikus eget vagy felhőket. Mintha valamennyi kép víziószerű ismétlése lenne minden elfojtott indulatának, ahol összekeveredik a történelem, a mitológia, az irodalom, a harmincas évek letisztult lírája, az új törekvésekre való furcsa reagálás és a kereskedelem követeléséből született megalkuvás.

Őszintén sajnálom a művész tehetségét, feladott elképzeléseit, hiszen számontartjuk ma is ígéretekben gazdag indulásából és kibontakozásából született tiszta formai ihletésű képeit. Ezért csodálkozunk most mostani bemutatóján és ez a csodálkozásunk egyben biztatás is valódi világának őszinte megmutatására.

Ritly Valéria

Kedd, 1965. április 27.

Világviszonyla az elsők kö

Fehér Lajos adta át a vánd a Bábolnai Állami Gazdas

Vasárnap ünnepség keretében adta át a Minisztertanács és a SZOT vándorzászlaját a Bábolnai Állami Gazdaságnak *Fehér* Lajos, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese. Üdvözlő beszédében méltatta a gazdaság dolgozóinak szorgalmas munkáját, amelyyel kiérdemelték a megtiszteló címet. A nagymúltú gazdaság lótenyésztéséről vált híressé, az utóbbi években azonban *új gazdasági ágban, a baromfitenyésztésben érnek el kimagasló eredményeket.* Itt helyezték *új alapokra a hazai baromfitenyésztést,* s ma már a legmodernebb elvek szerint *gyárszerűen tenyésztenek.* A bábolnai 40 000-es tojó hibridállomány évi tojáshozama tojónként eléri a 260 darabot. Tyúktenyésztésükben pedig a tervezett évi 179 tojáshozammal szemben 196 darabos hozamot értek el tyúkonként a múlt évben.

— Ezekkel az eredményekkel — mondotta Fehér Lajos — Bábolna a legmagasabb szintet célozta meg, *világviszonylatban is az elsők közé emelkedett.* Büszkék lehetünk erre, csak úgy, mint a bábolnai sportlovakra, amelyekkel annyi megbecsülést szerzett és szerez ma is Bábolna a magyar mezőgazdaságnak.

A jó gazdálkodás tükröződik a pénzügyi eredményekben is — folytatta. — Tavaly a gazdaság 83 millió forint értékű árut adott az országnak, *csaknem 15 millió forintos nyereséggel zárták az évet.* Az eredmények bizonyítják, hogy ennek a gazdaságnak jó a kollektívája. Erősödött a szocialista gondolkodásmód és a versenyszellem.

A bábolnai eredmények ismertetése után *az ország többi állami gazdaságának munkájáról* is szólt Fehér Lajos. — Tavaly az állami gazdaságok adták a felvásárolt mezőgazdasági áruk több mint 20 százalékát. Az állami gazdaságok zöme mezőgazdaságunk korszerű színvonalra emelésének fontos bázisa. A gazdaságok lehetőségei azonban nagyobbak, mint ahogyan eddig kihasználták. A gazdaságok között még mindig nagy a szintkülönbség. A fejlődés egyenetlenségét eddig még nem sikerült megszüntetni. *Sokat várunk az állami gazdaságoktól abban a tekintetben is, hogy legyenek a korszerű nagyüzemi gazdálkodás iskolapéldái,* segítsék a termelőszövetkezeteket a korszerű nagyüzemi gazdálkodás módszereinek elsajátításában. A bábolnai gazdaság sokat tesz ezen a téren is.

Fehér Lajos beszéde befejező részében *az idei népgazdasági terv első negyedévi teljesítéséről* és *a mezőgazdaság néhány időszerű kérdéséről* szólt. Idei népgazdasági tervünk fő célkitűzése, hogy *egyensúlyt teremtsünk a termelés és felhasználás között,* összhangba hozzuk a termelést és fogyasztást, ennek érdekében növeljük a gazdálkodás hatásfokát, emeljük a munka és a termékek minőségét minden területen. Elgondolásunk megvalósítására *az eddiginél erélyesebb és határozottabb intézkedéseket kellett tennie a kormánynak.* Ezért került sor különböző gazdasági döntésekre, intézkedésekre.

A normarendezésre, a műszaki színvonal fejlődése nyomán feleslegessé vált munkaerő leépítésére, a munkafegyelem megszilárdítására ho-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi S.

Molnár C. Pál

1021

Két kiállítás:

Molnár C. Pál

A Csók István Galériában olyan festő képeit láthatjuk a napokban, akiről bízvást elmondhatjuk, hogy népszerűsége a galéria névadó művészének nyomdokaiba lép. Molnár C. Pál évtizedek óta a tárlatlátogatók és a művásárlók kedvence, újabb kiállítása pedig ismét bebizonyította, hogy kifogyhatatlan leleménnyel gondoskodik közönségének megtartásáról és magasrendű gyönyörködtetéséről. Néhány évvel ezelőtt elsősorban hazai tájrészletek gazdag variációit mutatta be, most viszont Itália ihletőereje érződik festményein. Ezzel a gesztussal tulajdonképpen a harmincas évekbeli önmagára emlékeztet, az akkori itáliai tanulmányutak eredményeire. Puszta ismétlésről azonban nincs szó. Sokféle érdekes hatást ötvöz újabb műveibe, és ez a változatosság magába öleli a szürrealisták fantasztikus kompozícióinak szellemes parafrázisait éppúgy, mint Böcklin ismert Holtak szigeté-nek motívumait. Utánozhatatlan mesterségbeli tudással tud rangot adni az olyan romantikus és érzelmes tájképstílusnak is, amely az idők folyamán mások kezén már giccsé silányult. Mégis, azt kell mondanunk, a különböző eredetű elemeknek az összeötvözését nem mindenütt éreztük meggyőzőnek, így például a »Metropolisz sorsa atomháborúban, újabb Hirosima?« című két táblaképből álló kompozíciót csak külsőséges elemek, felszínes tartalmi utalások kötötték össze, és nem a mechanikus összeerősítésnél erősebb, festőileg is kiérlelt belső összefüggések. Ilyen esetekben a virtuóz technika sem takarja el a használt szimbólumok, jelképek felszínes, illusztratív jellegét. A kiállítás egészét tekintve, mégis elmondhatjuk: Molnár C. Pál ismét sok kedves és érdekes művel ajándékozta meg tisztelőit. A képek árát azonban mindenképpen sokalljuk. **P. G.**

Nagy Gyula

Nagy Gyula festőművész kiállítása a Fényes Adolf-teremben egy következetesen alakuló művészpálya legújabb eredményeit mutatja be.

A bányászsorból festővé lett, és új hivatásának is otthon, Várpalotán élő művész nem a nyugtalan úttörők fajtájából való. Szemlélődve és gyönyörködve nézi a veszprémi dombvidéket az év különböző szakaiban, az üzemek csarnokait, a nagy ablakokon beözönlő fény játékát, az emberek arcát, alakját. Úgy veszi a dolgokat, ahogyan vannak; az alkotó munka nála elsőrendűen a látványélmény tolmácsolását jelenti, nem az önkényes alakítást, a kontrasztok, a drámai összeütközések keresését, vagy a szeszélyes képzettársításokat.

Művei formailag is őszintén fejezik ki a szándékot. Bár van eltérés édesapja régebben megfestett arcmásának aprólékosabb, rajzosabb felfogása és az utóbb készült portrék, tájképek, üzembelsők lazább, színesebb, nagyvonalúbb megmunkálása között, sehol sem keresi szándékoltan a természetétől idegen modernséget (például a ma annyira divatos vastag körvonalakat). A színesen vibráló felületek mögött is megőrzi a dolgok természet adta nyugodt rendjét. **(H. L.)**

NÉPSZAVA 1965. április 27

gépe bombázta és fedélzeti fegyverekkel lőtte a zendülők ellenőrzése alatt

Vízügyi Igazgatóság. A 150 szolnoki szakember többek között 3 URH-rádióval felszerelt gépkocsit,

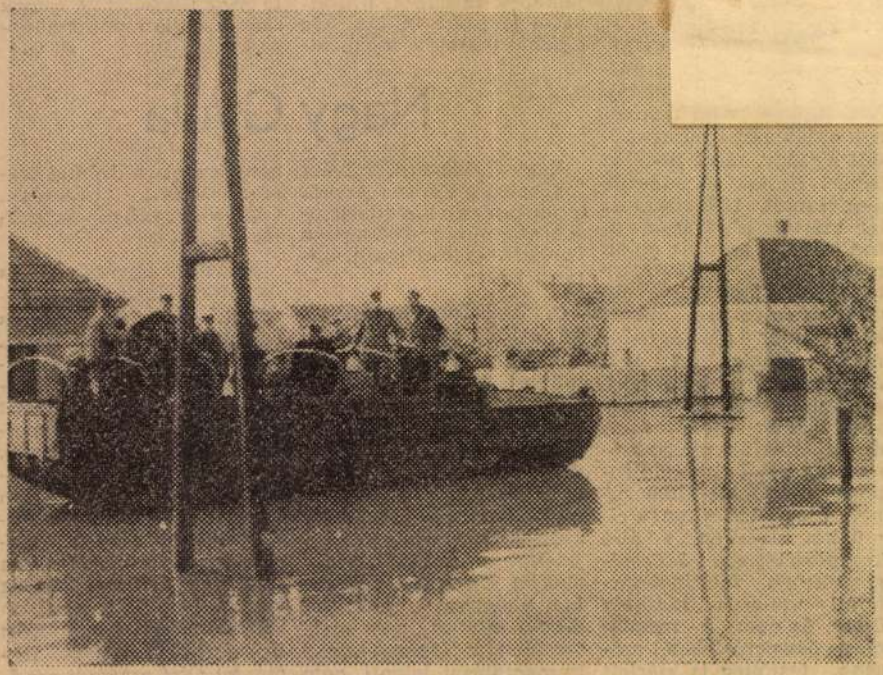

A honvédség gépesített alakulatai mentik Sárvár lakóit

(MTI Fotó — Hadas János felvétele)

A dunai árhullám hétfőre virradóra Gönyünél 545 cm-es szinttel tetőzött, Budapesten előreláthatólag kedden 620—630 cm vízmagassággal tetőzik. *A budapesti Duna-szakaszon elrendelték az I. fokú árvízvédelmi készültséget.*

Hétfőn reggel — a vártnál jóval előbb és gyorsabb ütemben északnyugatról hideghullám érkezett hazánk légterébe, amely a délutáni órákban átterjedt az ország keleti felére is. Szolnokról és Debrecenből *nagyobb zivatarokat* jelentettek. Nyíregyházán hatalmas dörgés, villámlás közepette húsz percig zuhogott a jégeső. Szegeden a zivatar ugyancsak *vastag jégréteget* terített az utcákra.

1970 AUG 4
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR HÍRLAP

1021

Kiállításról kiállításra

MOLNÁR C. PÁL, aki a Csók István Galériában állít ki, igazi nagy mester. Tudója mindannak a varázslatnak, ami egy szál ecsettel véghez vihető. Ez az ecset — mindenekelőtt — mesél. Álomtájakat mutat be, hegyvonulatokat és városokat, kanyargó hegyi ösvényeket s a szélben szelíden hintázó mesefákat, melyek emlékeztetnek ugyan Szicíliára, vagy valamelyik dél-olasz városra, de mindez csak építőelem. Kötőanyaga: a szabadon, szélsebesen száguldó fantázia. Molnár C. Pál kitűnően ismeri az érzékelhető, tapintható valóságot (talán elég, ha aktjainak és egy-egy állatfigurájának plasztikájára gondolunk), de ez a gyermekkora óta őrzött reális kép átalakul jelképpé: itt az ifjúságot, amott az elmúlást, itt ember, táj és holt tárgyak egységét, amott az oldhatatlan magányt szimbolizálva. Egyszerre modern — és múltba néző. A hajdani képírók gondosságával rajzolja hajlékony kontúrjait, de ugyanakkor absztrakt víziók is foglalkoztatják, s a múltból jelenünk felé fordul.

Külön is figyelemre méltó ebben a művészetben, hogy Molnár C. Pál *mosolyogni is tud*. Nemcsak világító színeivel, elegáns rajzával, hanem egy-egy cinkosan ránkvillanó hunyorításával is. Így ád a derék Orfeusz kezébe hegedűt, emlékeztetve bennünket, Offenbach Orfeuszára, aki se vége, se hossza É-dúr hegedűkoncertjével untatta-altatta örök álomba Euridikét. Pegazus, megunva az örökös költői kalandozást, festőnknél elhullajtja szárnyait, hogy „közönséges" paripaként száguldozhassék a hívogató, csudálatos réteken. Humora van Molnár C. Pálnak, de ez a humor egyáltalán nem merő mézédesség. A lepergő homokóra újra meg újra figyelmeztet bennünket, hogy ez az álmodó szem nemcsak a szerelem, a tavasz, a virágzás vízióit látja, hanem azt a másik látomást is, amit borzongatóvá tesz a leselkedő s kopogtatás nélkül belépő Ősz. *D. Fehér* Zsuzsa megnyitó beszédében azt mondotta: *„Ez a kiállítás egy élet summája!"* Hadd tegyük hozzá, ismerve örökifjú mesterünket, ez a kiállítás — *egy új életszakasz kezdete*. A mesemondó új és új történeteket tartogat még számunkra, nemcsak derűt kínálva, hanem igaz emberhez illő magunkba szállást is.

GERA GYULA emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában mindössze 58 képből áll (beleértve rajzot, vázlatot, akvarellt, monotipiát és olajfestményt). Mégis azt érezzük, Gera Gyula, aki 53 éves korában távozott el közülünk, gazdag hagyatékkal ajándékozott meg bennünket. Realista. A szó legjobb, legtartalmasabb értelmezésében. Képei tele vannak az élet nedveivel, színével, illatával, erejével, jelezve, hogy a magyar Alföld leggazdagabb gabonaföldjeinek humuszából született. Itt-ott talán felvillan mestereinek emléke és kölcsönhatása, de művészünk eredetisége és ereje kétségbe nem vonható. Az emberben minduntalan felötlik a gondolat: de jó volna még több képét látni! Még teljesebben megismerni az életművet, mely az Alföld vízióival kezdődik, s egy szófukar rajzzal fejeződik be: kórházi ágy, az ember szinte el is tűnik — csak az ágy vastámlája látszik s két felhúzott térd. Talán a szótlanul elviselt fájdalom rajzolta ezt a kis remeket.

ANATOLIJ NYIKICS szovjet festőművész alkotásait láthatjuk az Ernst Múzeumban. Ha festőre elmondhatjuk, hogy mindkét lábával a valóság szilárd talaján áll, őrá biztosan elmondhatjuk. Erőteljes. Magabiztos. Súlyos, már-már szobrászi kompozíciók foglalkoztatják. Ez a róla alkotott kép — első látásra. Aztán, ahogy újra meg újra végigjárjuk a termet, észrevesszük, hogy ez a nagyon erős ember egy nő gyöngédségével simítja végig az anyagot: vásznakat fest és szöveteket, elfekvő és aláhulló drapériákat, élezve a szín, a matéria gyönyörűségét, helyesebben: a művész örömét, aki kiismerte e gyűrődő, redőző színjátszó anyagok minden titkát. Szívesen alkalmaz „festői" kollázst: egyetlen vászonra vetítve virágcsendéletet, női aktot, egy lovas jelenet Toulouse-Lautrec-i villanását s végül az üresen várakozó festőállványt, amely benépesedik majd — egy nevezőre hozva a különböző látnivalókat. Néhol kísért a plakát emléke és a nagymester: Joganszon realizmusának hatása; de az egyik „kollázson" átlibbenő picassói emlék arra utal, hogy ez a nagyon erős, nagyon magabiztos ember — s talán ez a legnagyobb ereje — még mindig *keres*, az igazi művész és az igazi ember lankadatlan szorgalmával.

DOROTHIE FIELD képeivel a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében találkozik a néző. Sokféle hatást mutatnak művei. Egyik képéről Munch örvénylő vonalai üzennek, a másikról a századfordulói szecesszió távoli visszfénye. De e hatások mögött szépen kirajzolódik saját, rokonszenves művészegyénisége is. Egyik grafikai ábrázolása, a *Vonat* végsőkig redukált egyszerűségével és végtelenbe szárnyaló lendületével fogja meg a nézőt. A *Szétválás* című vászon egy relief szobrászi erejével hat. A kiállítás fő témája: a bánya, a bányászélet és a bányászsors, ámbár a művész inkább csak jelképesen nyúl csak hozzá, mintsem egy Meunier pátoszával és erejével.

AKVARELLKIÁLLÍTÁS nyílt a Derkovits-teremben. A televíziós bemutató utáni napon látogattunk el ide, s bizony még az előző este „ütközetének" — csekély túlzással — romjai között jártunk. De így is megfogott bennünket *Imre* István monumentalitása, *Kokas* Ignác drámai ereje, *Plesnivy* Károly szabadon hullámzó kompozíciója, *Weintrager* Adolf erős, már-már „olajos" kontrasztvilága, *Gráber* Margit lírai költészete, de mindenekelőtt *Diósi* Antal anyaga. Ő az, aki anyanyelvként beszéli az akvarelltechnikát, oly természetesen, magától értetődően, ahogyan csak e műfaj klasszikusai tudtak beszélni; sosem lépve túl a műfaj kereteit, mégis olyan gazdagon, hogy elhitették velünk: az akvarell világában minden elfér, ami a szemet s a lelket felüdíti.

Gál György Sándor

arab országok had- és külügy
reinek értekezletén.

Az algériai külügyminisztériu
vője hétfőn kijelentette, hogy
nem kíván részt venni a tripoli
leten.

Moammer *el-Kadhafi* ezredes,
Forradalmi Parancsnokság Tan
elnöke hétfőn a kora délutáni
Bagdadba érkezett.

Az *AFP* kairói jelentése szerint az arab országok kül- és hadügyminiszterei értekezletének hétfőre tervezett megnyitását *későbbi időpontra halasztották*. A tanácskozást akkor kezdik csak meg, ha Kadhafi líbiai államfő, iraki látogatásának befejeztével Tripoliba érkezik.

értekezlet összehívása
ikségszerűség
ződés aláírásának évfordulóján

sen folytatja békepolitikáját és az európai biztonság politikáját.

Huszonöt esztendővel az imperialista német birodalom bukása és a potsdami egyezmény aláírása után Európa népei *biztosítékot kívánnak* arra, hogy nyugalomban és békében élhessenek, biztonságot követelnek a revansizmussal és a militarizmussal szemben. Az NDK, teljes összhangban a népek törekvéseivel, *harcol mindenfajta revánspolitika ellen.* Mindent elkövet *az európai biztonsági értekezlet gyakorlati előkészítése érdekében. Ez az értekezlet* — negyedszázaddal a második világháború befejezése után — *történelmi szükségszerűséggé* vált.

Indokínai jelentéseink

(Folytatás az 1. oldalról)

Hétfőn Párizsba érkezett David *Bruce*, a vietnami tárgyalásokon részt vevő amerikai küldöttség nemrég kinevezett új vezetője. Megérkezésekor közölte: a csütörtöki *ülésen már részt fog vonni.*

Bruce már megérkezésekor *némi meglepetéssel szolgált*, amikor a párizsi tárgyalásokról szólva — hivatalos amerikai személyiségként — először használta a „konferencia" kifejezést. Megerősítette, hogy Nixon elnök *nagyarányú cselekvési szabadságot biztosított neki* a tárgyalások vitelében.

A svéd miniszterelnök bírálata

Palme svéd miniszterelnök a Dagens Nyheter című lapban írt cikkében *ismételten bírálta* az amerikaiak beavatkozását Indokínában. Hangsúlyozta, hogy addig nem lehet béke és fejlődés Vietnamban, amíg az összes külföldi csapatokat ki nem vonják az országból. Csupán *külső nyomás* nem kényszerítheti az Egyesült Államokat távozásra ebből a térségből. Szükséges ehhez egy *belső folyamat*, amelynek során felismerik, hogy „az erőszak vereségét nem lehet újabb erőszakkal győzelemmé változtatni" — írja.

...es
és
ok
o-
n-
ic
n
b
...tuz-
...avatkozott be. Egy diák azon a napon, egy másik a következő napon, kórházba szállítása után *belehalt sérüléseibe.*

Santiagóban és az ország más részein gyakoriak a *bombamerényletek* és más erőszakos cselekmények is. Az áldozatok diákok, tisztviselők, parasztok, újságírók. Napirenden vannak a verekedések, a *fehérgárdista akciók*, az emberrablási és -ölési kísérletek. Egy alkalommal a kommunista *El Siglo* egyik munkatársát próbálták elrabolni a szélsőjobboldali terroristák. De véres eseményekkel fejeződött be a július 9-i országos *általános sztrájk* is. Akkor ismét egy diák — tizenhat éves fiú — volt a halálos áldozat.

Chile lakossága már hónapok óta *az erőszak légkörében* él. A szeptember 4-én tartandó *elnökválasztás* meglehetősen fölkavarta a kedélyeket. A politikai szenvedélyek mellett mind gyakrabban szabad folyást engednek az aljas indulatoknak is. A jobboldal legszélsőségesebb csoportjai fizikailag bántalmazzák a baloldaliakat —, de néha nemcsak őket, hanem a munkájukat végző újságírókat, például a konzervatív polgári *El Mercurio* munkatársait —, a szélsőbaloldal, a MIR (Forradalmi Baloldali Mozgalom) csapatai pedig bombarobbantásokkal teszik még feszültebbé a légkört, és rontják a népi egység jelöltjének esélyeit. A *Clarín* című polgári napilap *„őrült bombások"*-nak nevezte őket; de elhatárolta magát az ilyen kalandoroktól a kommunista párt lapja is. Ezek a terroristák ugyanis *nem hisznek* a baloldali jelölt *törvényes győzelmében;* de igazában nem is akarják azt, mert — saját bevallásuk szerint — tíz vagy húsz évig tartó *fegyveres harcra* készülnek. A Buenos Aires-i *Periscopio* című hetilap egy illegális MIR-vezető szavait idézve azt írja, hogy szerintük egy „marxista" kormány (az idézőjel tőlük) visszavonulásra kényszerítené őket, ezért *Allende* — hatalomra kerülése esetén — a legrosszabb lenne az ő számukra. (Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy az „őrült bombások" más csoportjai nyíltan a jobboldali elnökjelölt érdekében robbantgatnak.)

Miközben az ellentétes politikai hitvallású, de egyformán erőszakos csoportak napról napra feszültebbé teszik a politikai légkört és bizonytalanabbá az emberek életét, a három elnökjelölt folytatja kampányát. Tömeggyűlések, rétegtalálkozók, újságcikkek, rádió- és tévéinterjúk, ígéretek és programbeszédek sokasága jelzi szeptember negyedike közeledtét. A versengő jelöltek — Allende a népi egységé, Radomiro *Tomic* a hatalmon levő kereszténydemokratáké, Jorge *Alessandri* volt elnök a legkonzervatívabb tőkés és földbirtokos csoportoké — nagyon szép jövőt, óriási fejlődést ígérnek a tízmilliós chilei népnek.

A valóság persze nem ilyen szép. A programok megvalósulásának mértékét

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HIRLAP

Molnár C. Pál

1965 APR 25

1965. ÁPRILIS 25. VASÁRNAP

1021

Három kiállítás

ÖTVEN ÉVI ALKOTÓMUNKA és az 1960-as, legutóbbi tárlata után az elmúlt öt év termésének javát mutatja be Molnár C. Pál festőművész a Csók Galériában. Április 16-án megnyitott kiállítása korábbi munkáinak ismerőit, de az átlag tárlatlátogatót is meglepi friss stílusával, újszerűségével.

Témáival — s az ábrázolásmóddal — nem a szemmel látható külső környezetet, de önmaga belső világát közvetíti: a meglátott és átszűremlett, az átélt, átgondolt, olvasott dolgokat. Molnár C. festészetét sajátos patinával elegyíti a művész gótikát, görög kultúrát, bibliai mondát, a modern festészet formanyelvét magábaszívó intelligenciája. Visszatérő, szimbólikus, allegorikus jelrendszerként alkalmazott tárgyvilága: sziklás hegyvonulatok, katedrálisok, görög templomok, romok, a mai nagyváros autóerdeje, felhőkarcolók, repülőgépek, technika.

Gondolati fogalmazású képei sokszor a szürrealizmus stílusjegyeit viselik. Emellett Molnár C. Pál nyilván tudatosan is vállalja Csontváry Tivadar ihletését: fáinak vonala, a magasbatörő hegyek rajza, színkompozíciói — a visszatérő pirosok, rózsaszínek, türkizek — a nőcsapatok vonulása, mindez komor, fekete géniusz hazánkfiát juttatja eszünkbe. De a kiállító festő leegyszerűsítve pesszimistának nevezhető művészek és irányzatok eredményeit választva kiindulópontként, műveiben korántsem hordoz ilyenfajta mondanivalót.

Érdekes, jelen hazai pikturánkban még szokatlan festékfelrakás tűnik szembe Molnár C. Pál vásznain: az olaj újonnan felfedezett adottságait felhasználó izgatott felületekről szerves és szervtelen anyagbelsőkre, mikroszkóp adta látványokra asszociálunk.

★

UDVARDI ERZSÉBET első önálló kiállítása nyílt meg április 16-án az Ernst Múzeumban. S a közönség megismert egy érett alkotóművészt, ki Bernáth Aurél, Szőnyi festészetéből kiindulva, sajátosan nőies piktúrát teremtett. Mert vásznairól sugárzik a nőiség, a líra, képei lebegni látszanak a fal síkján. Témája leggyakrabban a természet, annak is egy-egy részlete, nádas, búzamező, szőlő, kert, fák, virágok. Kompozíciói esetlegesnek, véletlenszerű kivágásnak tűnnek — de ez a dekomponáltság sajátosan könnyed hatást teremt... Udvardi kimérten kevés elemet visz egy-egy munkájába, s vízfestményeiben így már a japán képzőművészekre emlékeztet. Egyik, Fekete napraforgó című képén két lágy női kéz egy szál virágot tart, más semmi. A színekkel is takarékos. Legtöbb vászna, három, két vagy akár egy, — például aranysárga — nagyon tüzes színárnyalataiból tevődik, s ezt úgy teszi, hogy nem mond le a távlatról, a mélységről. Lágy, gazdag puritánság ez...

★

UGYANCSAK AZ ERNST-MÚZEUMBAN került sor szombaton a jugoszláv grafika című kiállítás megnyitására. Negyvenkilenc grafikus művésznek mintegy 130 alkotását láthatjuk itt.

A jugoszláv grafika ma fénykorát éli. Művelői nem a festészet területéről tesznek alkalmi kirándulást a grafikához, de egész munkásságukat a műfajnak szentelik. Különböző kifejezési lehetőségekkel élve, a realizmustól az absztraktig, különböző szellemben a naivtól az intellektuálisig; felhasználva a népi motívumokat, a távol-keleti festészet hatását, a bizánci ikonográfiát és a nyugati stílusáramlatokat, s mindezt a jugoszláv grafika századelőtől máig vezető önfejlődésébe olvasztva, annak képére formálva — kifejlődtek, elkülönültek a művészegyéniségek, a figuratívok, a geometristák, a fantasztikusok. Formailag a grafika, a rézkarc, a linometszet, a könyomat stb. legtávolabbi anyagban rejlő lehetőségeit is kibontották. Gazdag, sok színben virágzó, burjánzó, rangos nemzeti művészetté fejlődött a jugoszláv grafika — erről tudósít ez a kiállítás.

Padányi Anna

...ság szolgálatában

...ás? – Nyolcvan új felvevőhely ...a GELKA? – Új járműszervizek

— Sok részleg működik, de keservesen küzdenek, mert kevés az anyag.

Öt-hat hétbe telik a cipőjavítás,

hosszú ideig tart, amíg a villamosgépeket ismét használható állapotba hozzák a kátéeszeknél. Nem beszélve az építkezések elhúzódásáról...

Tény, hogy Szentendre és környékén a szükséges anyagnak csak hatvan százaléka áll rendelkezésre. Télen, a négy fal között, felhúzhatták volna a cserépkályhákat, de hozzávalót nem kaptak. A szereléshez szükséges anyagoknak talán a negyedét teremtették elő. Végül még egy panasz: a javításokért nem vállal garanciát a szövetkezet.

Gyorsabb javítási tempó

A Pest megyei KISZÖV elnökhelyettese, Németh Károly, nincs irigylésre méltó helyzetben, amikor válaszolni próbál az eredeti nagy téma számtalan mellékkérdésére. Ime a legfontosabbak.

— Elsősorban a már működő részlegek színvonalát akarjuk emelni. Szakmai tanfolyamainkon a fodrászok megismerik a legmodernebb párizsi-pesti frizurát, a műszerészek a háztartási kisgépeket és televíziókat.

A javításra váró holmik begyűjtőhálózatát kiterjesztjük:

80 új felvevőhelyet létesítünk idén. Textíliák, cipők javítására, elektromos készülékek, bútorok helyrehozására így teremtünk nagyobb lehetőséget, s gyorsítjuk a javítás tempóját.

— Panaszolják, hogy nem vállalnak garanciát.

— Hozzánk többnyire olyan holmikat hoznak, amelyeket a házi „fuserálók" elrontottak, elöregedtek, s az üzletben nem kapnak megfelelő alkatrészt.

Sajnos, minket nem lát el a nagykereskedelem.

Nekünk az jut, ami marad. Kiskereskedelmi üzletekben, esetleg másod-harmad rendű árut kell vásárolnunk s azt felhasználni.

— Megfelelő-e a javító hálózat?

— Káros konkurrencia a GELKA, a hivatásos állami javító vállalat. Sajnos, nem ott jelentkezik, ahol a lakosság ellátatlan, s ezt igényelné. Legutóbb Nagykátán létesítettünk jelentős költségen egy tv-szervizt. Végre elkészültünk, s megjelent a jászberényi GELKA, hogy elvigye előlünk a javítanivalót. Májusban összeülünk az illetékesekkel s véget vetünk az áldatlan helyzetnek: pontosan megjelöljük ki merre igyekezzék bővíteni üzletkö-

(Foto: Kotroczó)

...a derékon

...g a nadrágban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HÍREK

1967 SZEP – 4 Molnár C. Pál 1021

M. C. P. hét évtizede

Láttad már? — kérdezte tőlem a nyáron Molnár C. Pál, amikor megtudta, hogy Montenegróba indulok. A kérdés a cédrusokra és az ősi módon illesztett kövekből összerakott emberi fészkekre vonatkozott, amelyekről annyi képet festett. S amikor a Csákor-hágón túl, a kétezer méteres tengerszint feletti magaságon elém tárult a „fekete hegyek országának" lenyűgöző látványa, a Gellérthegy oldalában levő kicsiny műteremre gondoltam, ahol a csodás színű absztrakciók játékából először ébredt bennem az az érzés, ami most itt elfogott. Harminc éve — amikor első képét megláttam — izgatott: hogyan lehet a látvány kiváltotta érzelmeket a színeknek, a formáknak, a hangulatoknak olyan harmóniájába fogni, mint ő tette és teszi ma is.

Mire büszke? Az életmű, az elmúlt fél évszázad alkotásai: ezer és ezer kép, kétannyi grafika. A műterem falán ott díszelegnek a külföldön — Párizsban, Olaszországban — és itthon szerzett nagydíjak, oklevelek. Legnagyobb kitüntetésnek azonban azt a szerény okmányt tartja, miszerint: Battonya község díszpolgárává fogadta világhírű szülöttét.

Molnár C. Pál — M. C. P., mint barátai nevezik — fél évszázada alkot. És ma hetvenet ír, ötvennek látszik és egy negyvenéves férfi erejével, frisseségével dolgozik. Monográfiák foglalkoznak vele, a művészettörténet már besorolta: a klasszikusok között tartják számon — mégsem „nagy öreg". Láthatóan nem is viselné szívesen ezt a címet, igaz, nem is illik lényéhez, munkásságához. Friss kedvvel, friss szemmel, fiatalos kedéllyel és szenvedéllyel kutatja változó világunk örökérvényű témáit. Most készül új őszi kiállításra.

A mester, aki parasztfiúként indult Battonyáról, s világhírt szerzett, ma sem hátra néz, hanem előre. Csak a gellérthegyi műterem festménygarmadája, az alkotó érett s mégis napról napra megújuló művészete őrzi az időt és a megtett utat, amelyen immár a hetvenedik mérföldkő maradt el Molnár C. Pál mögött.

Sz. R.

remelés

tézkedésekről

juttatásokat) sem korlátozza.

— A jövő év elején a részesedési alapot megnövelheti — egyebek közt — a bérszínvonal emelése 1967-re tervezett átlagbérből megtakarított összeg is, mely *átvihető* 1968-ra és ebből is emelni lehet egyes csoportok, vagy egyes dolgozók fizetését.

CSAK AMI ÖSZTÖNÖZ

Megtudtuk a minisztériumban azt is, hogy a vállalatoknak év közben is módjuk lesz fizetésrendezésre, ha azt célszerűnek tartják. A fizetést azonban *csak akkor célszerű emelni, ha ettől a dolgozók munkateljesítménye előreláthatóan emelkedik és ez a vállalat nyereségnövekedését eredményezi.*

Helyes, ha a vállalatok gazdasági számításokkal megalapozottan tervezik bérfejlesztésüket és olyan ütemben hajtják végre, ahogyan a vállalat eredményessége arra lehetőséget

ÉRVÉNY

A kiállításon hömpöl
csak elismerés és csodála
keség is. Hiszen minden
hatta, hogy a szovjet tud
sége, ezeréves történelmü
tunk megannyi sikere, a
nak javára, nekünk is ha

Éppen a kiállításon l
a legjobb példa erre. Tu
ugyanilyen típusú atome
múlva a mainál sokkal
szükségletnek mintegy 16
zi majd. S hogyan épül? I
tel, szovjet tervezők, m
szovjet építők segítségével
érkező anyagból, berendez

Az őszinte barátságn
egyetlen példája. A felsza
első éveiben kapott ezer
anyagi segítség után, 1948
magyar barátsági, együttm
gélynyújtási egyezménybe
formát is öltött az immár
riség. Tulajdonképpen ez
Magyarország végső fel
nyitotta előttünk a végleg
szerű, egyenletes szocialist
sági felszabadulás útját is

Most, csaknem húsz é
után, Budapestre várjuk
szovjet kormány- és párt
rátság okmányát, amelyn
közi államjogi normák ál
lejár, ünnepélyesen megúj
frása óta tovább mélyült

1021

1970.VII.31. 21.39 h. /6/ Hné

Láttuk-hallottuk.

- A Csók István Galériában nyilt meg Molnár C.Pál festőművész kiállitása.
- Ambrus Tibor olvassa fel irását.
- A Váci utcai Csók István Galéria termeiben rendezte meg, uj müveinek kiállitását, Molnár C.Pál festőművész. 10 év leforgása alatt ez a művész harmadik yüjteményes kiállitása. És azt hiszem, éppen ugy, mint az első kettő, ez is sok vitát vált majd ki, de közönségsikere máris elvitathatatlan. Erről a naponta szaporodó, Megvásárolták táblácskák minden kétséget kizáróan tanuskodnak. Molnár C.Pál a 30-as évek közepetáján lett divatos és sikeres festő. Nem is méltatlanul, hiszen technikai felkészültsége, remek kompoziciós készsége, és nagyszerü szinérzéke, akkorra már teljességében kibontakozott, és megállta a helyét, olyan társak között is, mint Szőnyi István, Abanovák Vilmos, és Patkó Károly. Utóbbi kettőhöz rokonitotta még az is, hogy 1928-t
tól a római kollegium Hungaricum ösztöndijasaként, hosszabb időt töltött Itáliában, s ő is megismerkedett az akkor divatos, és államilag is ösztönzött stilusirányzattal, az ugynevezett novecsentóval, amelynek neves mesterei éltek abban az időben Olaszországban, Kilikó, Karaj, és mások. Persze a római magyar ösztöndijasok legtöbbjére hatással volt a reneszansz szellemét, olykor inkább csak külsőségeit élesztgető római stilus. És ezt a hatást, ki-ki a maga módján, b e is épitette festészetébe. Molnár C.Pált, a korai reneszansz mesterei, Giotto és Frangelico

képi világa ragadta meg. Az ő szemléletüket tette magáévá, és igy alakitotta azt a stilust, amelyről a 3o éves derekától már ugy beszéltek, minálunk, hogy MCP stiplusa. Főleg biblikus témáju jeleneteket, és akt kompoziciókat festett ebben a modorban. Képei jellemzője volt a hideg szinskála, főként a szürkés-kékes szintónusok előszeretete, a primitiv stilusjegyek utánzása, valamilyen fanyarkás trescsentó hangulat. Ilyen módon festett képeivel igen nagy népszerüségre tett szert. Különösen az után, hogy hirtelen modernné vált, és Kilikó mododára emlékeztető, szüreális elemeket is beépitett képeibe. Meglepetést jelentett, amikor hosszabb szünet után, lo évvel ezelőtt, első gyüjteményes kiállitásával jelentkezett Molnár C.Pál, a Csók István Galériában. Akkor Utijegyzetek összefoglaló cimen,kisméretü tájéképeket állitott ki, egyfajta romantikus, naturalista felfogásban festett, szines valörös festményeket. Ezek mellett egy sor rajzot, amelyekben, - talán tapogatózás képen, - szürrealista motivumokat próbálgatott. Ujabb 5 év mulva, ismét megváltozott Molnár C.Pál mutatkozott be a Csók Galériában. Ez a kiállitása már azt a müvészt mutatta,akinek alkotásait most is láthatjuk a Váci utcai termekben.Kicsit romantikus, kicsit szürreális, elképezlt tájakat, tógás embereket ábrázoló festményei ugy hatnak, mint diszletek. Alakjai szerepet játszanak. Tájnek, embernek, fának, felhőnek pedig egyetlen feladata van, az,hogy annak, aki nézi őket, eszébe se jusson, hogy odakint autók, villamosok,járnak, repülőgépek zugnak,hogy a Közel-Keleti válság valamiféle kif ejlés felé halad, hanem csak arra figyeljen, ami a szépen komponált kép terében, ledőlt oszlopok, falevél formáju fák, kacér kolos-

torromok mesés világában történik. Hogy mi történik? Semmi.

A légben lebeg egy fehér lepellel letakart ágy, azon ül egy hajadon, lenfről többen nézik. Vagy: elszaladt a Pegazus, de a két szárnyát ott hagyta a Janus arcu költő lábánál, az meg szomoruan néz kétfelé. Vagy: az ismétt vényasszonyok-nyara motivum üres menyasszonyi ruha lebeg a szélben, hulló falevelek között. Hét án ne is tudom. Mennyi munka, fáradtság, müvészi buzgalom, és az eredmény csak ez lenne? Mert van itt, persze, hogy van, egy-egy remek részlet, egy bravurosan megfestett felhő, egy ragyogóan vetett árnyék, és mindez csupa közhely kedvéért. Vagy másért is? Ez iga, siker már van, de illik-e gratulálni az ilyen sikerhez?

- Müvészetkritikai müsorunkat hallották. Szerkesztő: Vajda Ferenc.

-.-.-.-.-.-.-.-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976

MAGYAR NEMZET
Budapest

JUL 30.

1021

Molnár C. Pál ké
a Csók Galériában

A zene és az irodalom elméletében és gyakorlatában már nagyon régen ismeretes a „szórakoztató műfajok" kategóriája. A képzőművészetek területein azonban — ki tudja miért — még ma is idegenkedünk tőle. Pedig élő és létező dolog ez itt is; mint most *Molnár* C. Pál frissen megnyílt tárlata bizonyítja a *Csók Galériába* érkező látogatók előtt. És sikere van, hisz Molnár C. előző kiállítása „lábon" elkelt az utolsó képecskéig, s nyilván ezzel a bemutatóval is hasonló fog történni, hiszen már első napján szorgosan nyitogatták tárcáikat a vásárlók...

Milyen hát a „szórakoztató képzőművészet"? Mindenekelőtt könnyen emészthető. Nem támaszt túlzott igényeket fogyasztójával szemben, „mélységeiben" bárki bátran lubickolhat — hisz bokáig érő vizekbe még senki sem fúlt bele. Ám ez még korántsem elegendő. Aki ezen a területen sikert akar elérni, annak „modernnek" is kell lennie, persze csak óvatosan, nehogy a nikotex mélységeket élvező vásárló esetleg elriadjon. Szükséges továbbá egy mélyértelmű cím, lehetőleg mitológiai, vagy történelmi csengésű szavakkal és nevekkel tüzdelve, Ossiantól Orfeuszig. (A tényekre nem fontos figyelni hiszen mit érdekli az a nagyérdemű fogyasztót, hogy Orfeusz a lant és az ének mestere volt, nem pedig a hegedűjátéké, s hogy az illető sokféleképp lehet ábrázolni de úgy, amint tavaszi futásukat végző pucér párokna hegedülget, aligha, hiszen erről nemigen szólhat a fáma lévén a hegedű tudvalevőleg barokk kor szülötte, Orfeus pedig a görög mitológia jele se.)

Kiállítása katalógusának előszavában egyébként Molnár C. Pál a *szürrealizmus „szerény hitvallójá"-nak* mondja magát, iskolát, kötődési pontot keresvén munkáihoz. Sajnos, ki kell ábrándítanunk: római iskolás neoklasszicista ő most is, annak ellenére, hogy mostanában gondosan „feltupírozza" képein a festéket, futtatja, kapargatja színfelületeit. A stílust azonban nem ezek a külsőségek döntik el, hanem a kompozíciók belső rendje — az pedig semmit sem változott nála az évtizedek során. Azt a tömegtermelést, amit Molnár C. művel, má
lehetne győzn
kel, kompozíc
sémákkal, kép
lődő, kis vál
meg újra fel
dásokkal.

No de egy
kéri számon
fónia mélysé
ségét. Akinek
tató műfaj kel
rék ember —
lékokkal él a
helyett.

Molnár C. Pál

pei

sképpen nem is
i, mint klisék-
iós- és figura-
ről képre ismét-
toztatással újra
bukkanó megol-

slágertől nem
senki egy szim-
gét és sokrétű-
ez a szórakoz-
l, még lehet de-
legföljebb pót-
z igazibb dolgok

h. gy.

allott horgászegyesületek — szigetvári, a sellyei és a ajszlói — pedig kártérítést övetelnek tőlük. Ezen túlmeöen a Déldunántúli Vízügyi gazgatóság bírságot vet ki a állalatokra a víz nagymérvű zennyezéséért. További szakrtői vizsgálat során tisztázzák, ogy a városban és környékén nműködő más üzemek, intézmények milyen mértékben „segítettek be" a víz szennyezésébe.

Az Almáspatak és a Feketevíz belátható ideig „holt víz" marad, mivel *azóta is folyamatosan szennyezik.*

liózás a vonatokon

Aki mégis ragaszkodik a zenéhez, *50 forint bírságot* fizet.

Ha a bírságot az utas nem fizeti meg, vagy ha fizet ugyan, de tovább rádiózik, akkor *a legközelebbi állomáson le kell szállnia.*

A rádiót *fülhallgatóval természetesen bárki hallgathatja.*

i Közlekedési Vállalat

ELRE KERES

KOCSI-VEZETŐKET

BUSZVEZETŐKET

ltalános iskolai végzettségű, szakképzettség nélküli férfi vállalaton belül

SI-VEZETŐNEK!

pkocsivezetők, akik 1 éves — épjármű-vezetői gyakorlattal llalaton belül

ogosító „D" kategória vizsgára! idő alatt is és szerint

II., Kertész utca 16.

Németország kimeríthetetlen nyersanyagforrása: a hadizsákmány

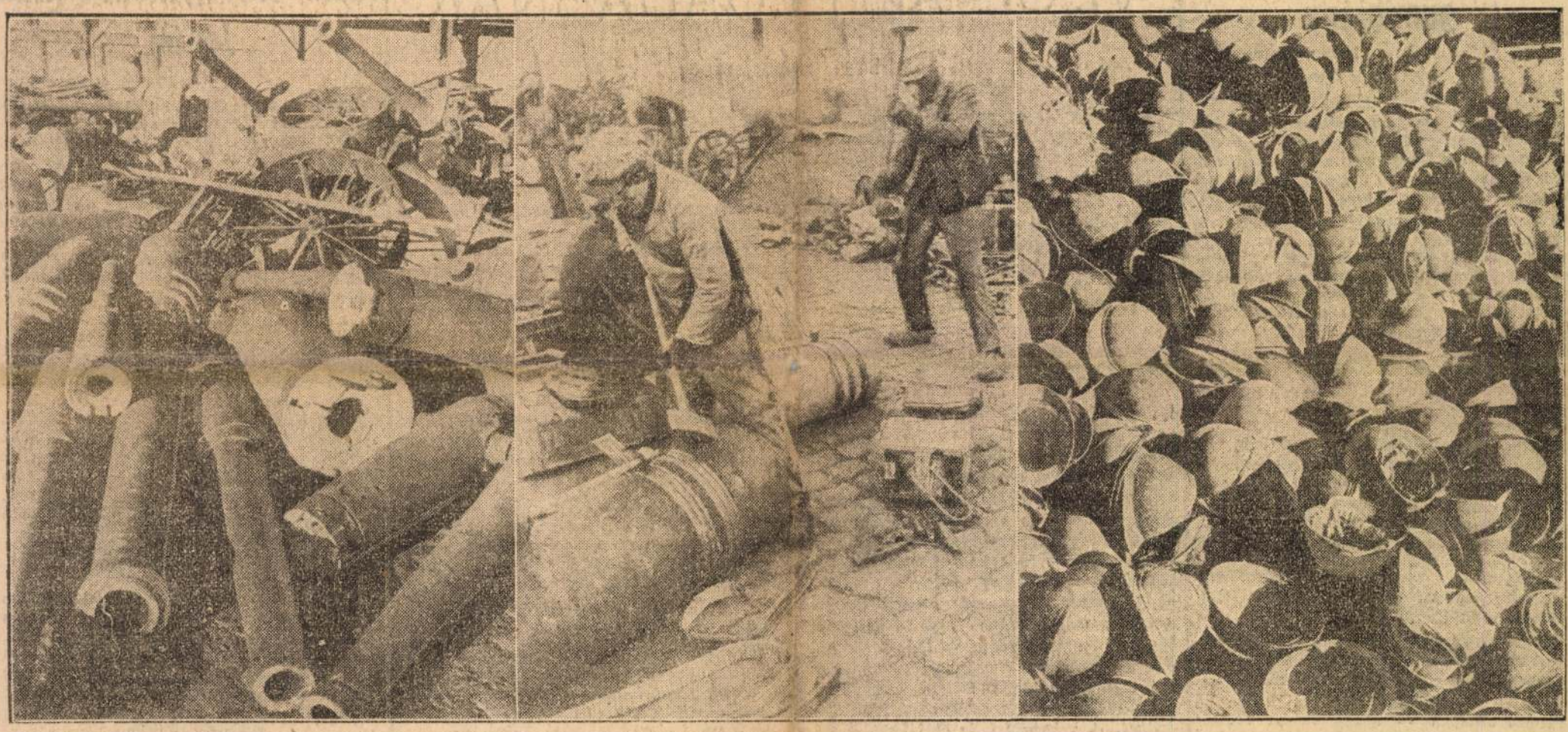

Megbeszélések Pál hercegnél a kormány átalakításáról

Belgrád, január 14. (NTI.)

A küszöbön álló kormányátalakítással kapcsolatosan Pál kormányzóherceg kedden délután fogadta *Cvetkovics* miniszterelnököt és *Macsek* helyettes miniszterelnököt, akik jelentést tettek a kormányzó hercegnek.

Jol értesült belgradi politikai körökben úgy tudják, hogy a tanácskozásokat kedden este még nem zárták le teljesen. (MTI)

Rokonszenvvel fogadják a magyar-bolgár kultúrális egyezményt

Szófia, január 15.

Tosev zudapesti bolgár kvet a La Parole Bulgare című lap egyik legutóbbi számában a bolgár—magyar kultúregyezmény közeli aláírása alkalmából nyilatkozatot adott. Nyilatkozatában hangoztatta, hogy *az egyezmény kezdeményezését mindkét országban rokonszenvvel fogadták.* Hála a két ország barátságának, a kulturális kapcsolatok akadálynélkül fejlődhettek még a megállapodás előtt is. A magyar hatóságok iskolát nyitottak a bolgár kolónia gyermekeinek, a főiskolákon pedig a hallgatók nagy vendégszeretetet élveznek. Ezenkívül a két nemzet kiváló tudósai előadásaikkal nagyban hozzájárultak a kölcsönös megismeréshez.

Az új egyezmény lehetőségeket nyújt az irodalmi, művészeti és zenei értékek kicserélésére a rádió, film, fordítások és a két nyelv oktatása útján. Bulgária örömmel állapítja meg, hogy Magyarország földrajzi helyzeténél és történelmi hagyományainál fogva fontos szerepet játszott és fog játszani a nyugati és keleti kultúrák közvetítésében nemcsak gazdasági, hanem szellemi téren is.

A bolgár nép tehát örömmel üdvözli az egyezményt és azt várja tőle, hogy még közeleb hozza egymáshoz a két nemzetet.

Beethoven születési évfordulóját megünneplik a Szovjetben

Moszkvából jelentik: Beethoven születésének 170-ik évfordulóját a *Szovjetunióban* is megünneplik. A nagy zeneköltő jubileumi évében Moszkvában és más orosz nagyvárosokban rendkívüli hangversenyeket rendeznek a német zeneszerző műveiből.

Este 2-3 szem ARTIN reggeli normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
2 szem 12 fill., 12 szem 54 fill., 20 szem 90 fill., 60 szem 250

A magyar kormány megtorló intézkedéseket tett a román terrorcselekmények miatt

A Magyar Távirati Iroda az alábbi jelentést adta ki:

A románok letartóztatták Hidvégen Tóth Istvánt, az ottani magyarság egyik vezető egyéniségét, mert nála egy német, egy olasz és egy magyar zászlót találtak. Tóth Istvánt Buzauba vitték, ahol hadbíróság elé került.

Tekintettel arra, hogy ezt a teljesen ártatlan embert a románok egész nyilvánvalóan csak magyarsága miatt tartóztatták le, a magyar kormány retorzióképpen letartóztatásba helyezte Kolozsváron az ottani románság egyik vezető egyéniségét, Peculia Mariust, az Albina vezérigazgatóját. Miután azonban Peculia letartóztatása után megállapítást nyert, hogy ő cukorbajos, nem a fogházba szállították, hanem rendőri őrizet alatt a kolozsvári klinikán helyezték el.

A román kormány a brassói magyar turistaegyesület hatmillió lejt kitevő vagyonát a vasgárda javára elkoboztatta.

A magyar kormány ellenrendszabályként elkoboztatta az erdélyi román ujságírók egyesülete ingatlanvagyonát.

A nyilas merénylet-pör egyik vádlottja katonai töltényeket és puskaport kínált eladásra

A büntetőtörvényszék ötöstanácsa *Hóthelyi* Ferenc vezetésével ma délelőtt féltizkor *továbbfolytatta Kovarcz Emil nyilaskeresztes és társai államfelforgatási bűnügyének főtárgyalását.* A mai napra a törvényszék még néhány tanut idézett pótlólag, közülük azonban mindössze csak egy jelent meg, *Zámbó* László házmester. Zámbó kihallgatása során előadta, hogy 1939 őszén egy alkalommal Balog vádlott megkérdezte őt, akiről tudta, hogy gazdájával gyakran jár vadászni,

nem vásárolna-e vadászat céljaira lengyel katonai töltényeket.

Azt is mondta Balog, hogy lőpor is van eladó, amit szeretne értékesíteni, mert hosszabb katonáskodása alatt minden pénze elfogyott és nagy anyagi zavarok között él.

— Én kijelentettem, hogy a gazdám házileg nem készít töltényt, azt készen vásárolja, így ajánlatrúa nem reflektálunk. Ekkor kért, hogy *ha tudok valakit, aki megvásárolná a töltényeket, küldjem hozzá,* de én kijelentettem, hogy nem foglalkozom vele, mert veszélyesnek tartom a dolgot. Később szóltam Tasnádinénak a töltényekről, aki tudomásom szerint kérte Balogot, hogy *a házból a lőport és a töltényeket szállíttssa el, nehogy szerencsétlenség történjék.*

Atanu kihalgatása után *Kiszely* Alajos dr. ügyvéd emelkedett szólásra és a következőket **mondotta:**

— Egy tiszteletteljes indítványt terjesztek a törvényszék elé. A tegnapi tárgyaláson kihallgatott Forbáth Sanu dr. rendőrkapitány elismerte, hogy ő az ügyészség részére a nyomozásról bizalmas jelentést készített és azt átküldte az ügyészségnek. *Miután a magyar törvények szerint a hatóságok között privát levelezésnek nincs, ennek a jelentésnek is itt a bíróság asztalán van a helye.* A védelem úgy látja, hogy ennek az iratnak ismerete is hozzátartozik az ügy teljes tisztázásához, tehát kéri a törvényszéket,

kötelezze az ügyészséget, hogy ezt a bizalmas jelentást ismertetés végett csatolják a törvényszéki iratokhoz.

A védő előterjesztésére Buzássy Lajos dr. ügyész reflektált és *azt vitatta, hogy ha ilyen jelentés érkezett volna is az ügyészséghez, az ügyészség nem kötelezhető annak beterjesztésére,* mert ez az irat ügyészségi irat és a nyomozás érdekeit szolgálta. A törvényszék ezután visszavonult tanácskozásra, hogy döntést hozzon a kérdésben.

A bíróság rövid tanácskozás után elutasította a védő indítványát. Még mielőtt az elnök az iratok ismertetésébe kezdett volna, felállott *Buzássy* Lajos ügyész és bizonyos körülményekre nézve zárt tárgyalást kért, amit el is rendelt az ötöstanács. A zárt tárgyalás lapunk zártakor tart.

Ezréuel fagynak meg az utcán Sanghái szegényei

Tokio, január 15.

A Sanghájban uralkodó borzalmas szegénység legvilágosabb bizonyítéka az a tény, hogy most a tél folyamán

naponta száz ember hal meg

ebben a távolkeleti metropolisban megfagyás következtében. Egyetlen téli hónap folyamán 3000 halálos áldozatot szed a fagy, mert ezelmek a szerencsétleneknek ruhájuk sincs, hogy a hideg ellen védekezhessenek. Olyan szegények, hogy az utcán alusznak s legjobb esetben

ujságpapírral takaródznak,

ha szerencséjük van és eldobott ujságpapirt találnak az utcán. Sanghájban mindennek értéke van és semmit sem lehet ingyen kapni. November hónapban, amelynek csupán második fele hozott komoly hideget,

2172 ember fagyott meg Sanghájban az utcákon,

köztük több mint 1400 gyermek. Sanghájnak jelenleg körülbelül 3 millió lakosa van, tehát minden ezredik a hidegtől hal meg. Ez is egyik figyelemreméltó tény a sangháji problémák között, amelyek megoldását tüzte ki Japán céljául a keletázsiai új rend megteremtésével.

Az Első Magyar Részvényserlőzöde
PARACELSUS SÖR-ét
az alábbi helyeken tartják állandóan frissen csapolva:
KELENVÖLGYÖN: Hangya Szövetkezet vendéglője, Nádor-utca 24. Ifj. Simon János vendéglője, Nádor-utca 58.
KISPESTEN: Gazsó Lajos vendéglője, Szent Imre herceg-út 2. Halásztanya, Papp József, Petőfi-tér 5/7. Hartmann Ferenc vendéglője, Üllői-út 94. Kormos Béla, Üllői-út 150. Kovács János vendéglője, Szent Imre herceg-út 45.
NAGYTÉTÉNYEN: Ambrus Károly vendéglője, Diósdi-utca 3. Hufnagel István vendéglője, Fő-utca 98. Illés Ferencné vendéglője, Szentháromság-tér 1. sz.
Folytatólagos közlemény.
A nagytápértékű barna idénysör — amíg a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható: Kávéházakban, vendéglőkben, fűszer- és csemegeüzletekben. Vidéken összes raktárosainknál, minden jobb étteremben, kávéházban és csemegeüzletben.

Németországot beláthatatlan ideig nem fenyegeti gumihiány

Berlin, január 15.

(Az Esti Ujság berlini munkatársának telefonjelentése.)

Dalton angol blokádügyi miniszter legutóbbi rádióbeszédében azt hangoztatta, hogy Németország nagy hiányt szenved gumiban, rézben, és nikkelben és *ez a hiány erősen befolyásolja a német hadiipar teljesítményét.* Az angol miniszter beszédének második részében ugyanakkor rámutatott arra, hogy Németország az utolsó évben rengeteg nyersanyagot halmozott fel és ezek a készletek mindenesetre jelentősek. Hozzájárult Dalton szerint ehhez az a tény is, hogy Németország a megszállt területeken is rengeteg nyersanyaghoz jutott.

Német részről Dalton beszédével kapcsolatban rámutatnak arra, hogy *a beszéd második része már önmagában megcáfolja az első részében foglalt állításokat,* még jobban dezavuálja azonban Dalton fejtegetéseit az *Economique* gazdasági lap volt főszerkesztőjének, Anglia egyik legnagyobb gazdasági szaktekintélyének, Sir Robert *Leytonnak* legújabb cikke, amelynek végső konkluziója az, hogy szerinte *„Németországot gazdaságilag egyáltalán nem lehet legyőzni."*

Az új német—orosz gazdasági egyezmény csak még jobban megerősítheti Leyton fejtegetéseit, mert hiszen

Németország az összes olyan nyersanyagokat megkaphatja Oroszországtól, amilyekre haditermelésének fenntartásához szüksége van.

Jellemző azonban — ahogy német részről ahngsúlyozzák — hogy az új német—orosz árucsere-egyezményben a régebbi megegyezésekkel szemben leszállitották a benzin, a nyersvas és a vasércszállitmányok mennyiségét és ezek helyett inkább más nyersanyagokat hoznak be Oroszországból.

Ami a gumikészleteket illeti, német részről rámutatnak arra, hogy míg régebben Németország száz százalékban rá volt utalva a kaucsukbehozatalra, most már egészen más a helyzet. Mindenekelőtt tény az, hogy Németország a háború előtti esztendők során

tervszerűen hozott be olyan nagymennyiségű gumit, amely szükségletét messze felülmúlta és ebből a nyersanyagból óriási készleteket halmozott fel.

Másodsorban a buna néven ismert szintetikus gumi termelése rendkívül nagy mértékben fokozódott és ugyancsak nem elhanyagolható tény az is, hogy a gumi regenerálására olyan tökéletes eljárást találtak fel és vezettek be, amelynek az az eredménye, hogy a *használt gumiból szinte egyetlen gramm sem vész el, hanem újra feldolgozható teljes mértékben.*

Külföldi (amerikai és hollandi) statisztikai adatok szerint Németország 1933-tól 1939 közepéig év 400.000 tonna nyers kaucsukot importált és

ugyancsak ez alatt az idő alatt a buna termelése évi 10.000 tonnáról kerek 700.000 tonnára emelkedett.

Az a tény, hogy a megszállt területeken rendkívül jelentős készletek kerültek a megszálló német csapatok kezére. Az autógumi előállításához szükséges egyéb nyersanyagot a műrosttal helyettesítik és a gyakorlat azt mutatja, hogy ez az eljárás sokkal tökéletesebb, mint a régi, a gyapot alkalmazása volt. Hangsúlyozzák német részről azt is, hogy a buna sokkal hosszabb ideig használható, mint a természetes gumi és minden vonatkozásban sokkal nagyobb az ellenálló képessége. Mindenesetre tény, hogy

Németország beláthatatlanul hosszú időre el van látva gumival.

Érdekes, hogy ugyanerre az eredményre jut egyik ismert amerikai szaklap, a Journal of Commerce, amely legújabb számában részletesen foglalkozik Németország gazdasági helyzetével.

Mischek Ferenc

A zsúfolt házakra való tekintettel
prolongáltuk
Szeleczky Z. és Páger nagysikerű filmjét!
Az eladó birtok
Kizárólag:
OMNIA

VÉGE AZ ELŐADÁSNAK

Irta: Bibó Lajos

Belehallgatsz az este üres csendjébe és megborzongsz. Reménykedőn könyvespolcod felé fordulsz, de nem tudsz megmozdulni. Ma valami másra vágysz. Elég volt a könyvekből és gyönyörből, amelyekkel körülvetted magadat. Talán színház? Nem. A bonviván sarkantyúján a hiúság rázza a réztarajt és a nagyasszony ingvállából süvöltve béget a fullasztó honleányi fájdalom. Kávéház? Lakkcsizmás, sujtásos énekes, árvalányhaj a nagybögö nyakán, korai záróra és rabvallató gépkávé. Ez sem. Mozi? Na. Gyerünk. De előbb böngésszük át a műsort. Ez nem, ez meg éppenséggel nem, ez a harmadik, ez soha, de talán ez itt ni, a hajdani álom változata, színes képekben, igazi gyerekekkel, élükön magával az isteni játékszerrel, a kis Shirley Temple-vel. Hiradó. Aranyásóknak és aszfaltmunkásoknak öltözött legények száguldoznak össze-vissza vadul a jégen és horgos bottal terelik a korongot a háló felé. Éljen! Győztünk négy : egyre. Most egy hosszú ágyúcső vonaglik meg, utána egy oldalra billen a tengeren. Brávó, ez telitalálat volt. Neves férfiú mond valahol ünnepi beszédet. A lucernamagról mennydörög és szavai nyomán pernye szállong a levegőben. Szünet. A pereccsnek is élni kell. A függöny szétszalad, szilaj harsonák jelentik: kezdődik. Az ismert alpesi táj, a vásznon a derék favágó hajlékának belseje. Tyltyl Mytyllel az erdőt járja és rigót fog kis kenyeres kosarával. Akaratos, elégedetlen, nagyravágyó kislány. A hegyek elzárják előle a világot, amely láthatatlanul ott csillog, zeng és csábit a gazdagok karácsonyfáján. Vacsoránál szelid drámai összeütközés Tyltyl és szülei között, utána megelevenedik az álom: Tyltyl Mytyllel, a kutyával meg a macskával elindul, hogy megkeresse a kékmadarat.

Ülsz a sötét nézőtéren és figyeled a rövidszoknyás, göndörhajú, mennyei szellemü, édes arcú gyermeket. Őt nézed és őt figyeled csupán. Shirley Temple, — suttogod a sötétben és elemi érzésed békés háborgásában álmositó vágy fog el, hogy magadhoz öleld. De a gyermek messze van, a játék és álom elérhetetlen távolában. Ám, ismerősöd, nem először találkozol vele, s most hirtelen ráeszmélsz, hogy az imént tévedtél, melledre szoríthatnád, ha akarnád, mert nincs távol és nincs messzeség: Gur Thodewok, az agg indián valahol a nagy tavak körül, Tom Neddax Mekszikóban, Juán Belores a Tűzföldön, Olaf Hemm, a fókavadász, a Behring-szorosban, Csocsozán unokája Keleten és Tandari János a vásárhelyi pusztán egyformán láttak és ismerik ezt a gyermeket; rövid szoknyácskáját, göndör haját, az angyali gödröcskét bájos arcán, elröppenő halvány mosolyát és a fenyegető ráncokat haragvó homlokán. Ez a gyermek tizéves talán csupán, nézed és figyeled tovább a vásznon s jóformán még ötéves sem volt, amikor elindult, hogy megjelenésének puszta varázsával fölébresszen valamit a világ szivében, amely a közös érzés és közös gondolatjegyében megértesse Gur Thodewok szavát Tandari Jánossal és Csocsogán hulló fájdalmán citera mellé kényszeritse Olaf Hemmet, a tenger rettenthetetlen martalócát. Nézed és figyeled a gyermeket és ahogy bámulod, a vászon szétárad a levegőben, a gyermek mosolya szárnyra kap és száll, száll hegyen-völgyön át, lágyan meglebbenti a rét virágait, halkra fogja az erdők sötét zúgását, elsimitja az óceán dühöt nyugtalanságát, dalt hint a folyók tovairamló hullámaira; besuhan a házakba és kinyitja a napfénynek az ablakokat, átcsillant a műhelyekben és ritmust súg a szikrázva alálhulló acélforgácsnak; száll és rálehel a templomok hűvös kőkockáira, körülragyogja az útszéli feszületeket és amikor bejárt minden mélységet és magasságot, megérintett minden közös nyomorúságot és magányos fájdalmat, megáll, megpihen, megtér önmagába, hogy megmaradjon égen, földön és vergődő szivekben ragyogásnak.

Egy tizéves gyermek a vásznon, ennyi és nem több, — motyogod a sötét nézőtéren és már tudod, a kezedet kellene kinyujtanod csupán, hogy megválthasd a világot. Már mozdulsz is, hogy fölhozzad ezt a mosolyt a magasság boltozatára, de recsen a gép, a lámpák fölgyúlnak, — vége az előadásnak.

RÁDIÓ MŰSOR

AZ ESTI UJSÁG TELJES RÁDIÓMŰSORA

január 15 déltől, január 16 délig.

Szerda, január 15

12 óra

Budapest I.: 12.00 Harangszó. Himnusz. — Időjárásjelentés. 12.10 Hanglemezek. Közben: 12.40 Hirek.
Kassa: 12.00—16.15 Budapest I.
Belgrád: 12.00 Lemezek. 12.40 Népzene.
Prága: 12.00 Fúvószene. 12.40 Ledvira orgonaművész.

13 óra

Budapest I.: 13.20 Időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelentés. 13.30 Rendőrzenekar.
Belgrád: 13.00 Tausanovics Kosta hegedűművész. 13.50 Népdalok.
Bukarest: 13.00 Balladalemezek. 13.30 Játék két zongorán.
Prága: 13.45 Dalok.

14 óra

Budapest I.: 14.30 Hirek. 14.45 Műsorismertetés.
Belgrád: 14.20 Lemezek.
Német műsor: 14.30 Zeneművek.
Prága: 14.25 Cservenka hegedűművésznő.

15 óra

Budapest I.: 15.00 Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 Buttola Ede tánczenekara.
Német műsor: 15.00 Részletek operákból.
Prága: 15.00 Könnyű zene. 15.00 Könnyű zene.

16 óra

Budapest I.: 16.15 A vér. Előadás. — 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hirek.
Kassa: 16.15 A szlovák ifjúságnak. 16.30 Lemezek. — 16.45—17.15 Budapest I.
Német műsor: 16.20 Dalos, zenés tarkaságok.
Prága: 16.24 Vonóshármas.

17 óra

Budapest I.: 17.00 Hirek szlovák és rutén nyelven. 17.15 Csorba Gyula cigányzenekara.
Budapest II.: 17.50 Suhajda Mária zongorázik.
Kassa: 17.15 Repkedő és úszkáló csillagok. 17.30 0.15 Budapest I.
Belgrád: 17.25 Ötös.
Bukarest: 17.30 rádiózenekar dalokkal.
Prága: 17.05 Fok-zenekar.
Stockholm: 17.05 Csembalószóló.
Svájci Romand: 17.00 Tarka zene.
Zágráb: 17.15 Rádiózenekar.

18 óra

Budapest I.: 18.00 Kiképzés a régi magyar hadseregben. Előadás. 18.20 Skálától a szimfóniáig. Előadás hanglemezekkel.
Budapest II.: 18.20 Olasz nyelvoktatás. — — 18.50 Magyar nóták hanglemezről.
Belgrád: 18.00 Népzene.
Német műsor: 18.00 Arcvonalról. 18.20 Esti zene. 18.45 Előadás a tengeri hadvezetésről.
Olasz műsor: 18.30 Vegyes zene.
Prága: 18.25 Katonazene.
Svájci Romand: 18.55 Régi zongoradarabok.

19 óra

Budapest I.: 19.00 Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20 BSzKRt-zenekar. Közben: 19.45 Külügyi negyedóra.
Budapest II.: 19.30 A legnagyobb osztrák iró. Emlékezés Grillparzerre.
Bukarest: 19.20 Jelescu zongoraművész. 19.50 Német dallemezek.
Német műsor: 19.00 Hirek, majd tarka est.
Olasz műsor: 19.00 Hirek. 19.30 Szimfónikus jazz. Csak 230 méteren: 19.30 fúvósegyüttes.
Stockholm: 19.30 Kreuder Péter zeneszerző müveiből.

20 óra

Budapest I.: 20.40 A rulett. Elbeszélés.
Budapest II.: 20.00 Hirek. 20.10 Batáry vonósnégyes.
Belgrád: 20.00 Operaközvetités a Nemzeti Szinházból.
Bukarest: 20.00 Németország órája.
Olasz műsor: 20.30 Zeneművek. — Csak 230 méteren: 20.00 Operarészletek. 20.30 Három jelenet zenével.
Svájci Romand: 20.00 Tánczenekar. — 20.15 Dalok. 20.55 Operarészletek.
Zágráb: 20.00 Kívánságlemezek. 20.30 Rádiózenekar.

21 óra

Budapest I.: 21.05 Schmidthauer Lajos orgonál. 21.40 Hirek, időjárásjelentés.
Budapest II.: 21.00 A Földközi-tenger problémái. Felolvasás. — 21.30 Időjárásjelentés.
Bukarest: 21.20 Közvetités.
Német műsor: 21.00 Hirek, majd zene.
Olasz műsor: Csak 230 méteren: 21.05 Modern zene.
Zágráb: 21.30 Kárének.

22 óra

Budapest I.: 22.00 A rádió szalonzenekara.
Zágráb: 22.00 Tamburahangverseny.

23 óra

Budapest I.: 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Közvetités a Pátria-kávéházból. — Kurina Simi cigányzenekara játszik. 24.00 Hirek.
Német műsor: 23.00 Hirek, utána éjféli hangverseny.

Csütörtök, január 16

Budapest I.: 6.40 Ébresztő, torna. 7.00 Hirek, közlemények, étrend, hanglemezek. — 10.00 Hirek. 10.20 Móricz Pál elbeszéléséből. Felolvasás. 10.45 Külföldi hiradás. 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgálat.
Kassa: 10.00—11.00 Budapest I. 11.05 Szlovák hallgatóinknak. Az Árpádházi királyok koronázása. Előadás. — 11.25 Hanglemezek. — 11.40 Hirek magyar és szlovák nyelven.

Hatalmas arányu rádió-propagandába kezd Japán

Tokió, január 15.

Ebben az évben Japánban erősen kiépitik a rövidhullámú rádióállomásokat a tengerentúli adások céljaira. Már jelenleg is kisérleti műsorokat közvetitenek. A japán rövidhullámú rádiószolgálat *eddig naponta 12 órát vett igénybe.* 1941-ben azonban párhuzamos műsorok beiktatásával ezt az időt *negyven órára emelik fel.* A rövidhullámú rádióállomás személyzetének létszámát *80-ról 180 főre szaporitják.* A japán rövidhullámú rádió leadó eddig

13 nyelven adott rádióhireket,

még pedig japánul, németül, olaszul, angolul, franciául, spanyolul, portugálul, hollandul, mandarin-kinai és kanton-kinai nyelven, sziámi, burmai és hindosztáni nyelven. Most ezekhez háro újabb nyelv járul: *a maláji, arab és fukien-kinai.* A tokiói mikrofon előtt rendszeresen megjelennek majd ezeknek a nemzeteknek képviselői. *Burma* és *Arábia* képviselői éppen útban vannak Tokió felé. A rövidhullámú müsort eddig hét irányban sugározták szét, most

tizenkét irányban fogják adni, hogy a föld minden részébe eljusson.

A japán rövidhullámú adóállomást 1935 május elején helyezték üzembe s először naponta egyórás müsort adott Északamerika számára. Most már világátfogó hálózattá fejlödött ki *s az egész földön terjeszti a japán kultúrát és a japán szellemet.*

KÉPZŐMŰVÉSZET

Basilides Sándor és Molnár C. Pál kiállítása

A *Műbarát* belvárosi szalonjában állitotta ki festményeit *Basilides* Sándor és fametszeteit *Molnár* C. Pál. Áhitatos lelkü művész, aki az utóbbi években elhagyta az oldott színfolttechnikát és merev vonalassággal a trecento és a kora-renaissance primitivbájú világával keresi a kapcsolatot, bár pikturájában fellelhető a görögkeleti ikonművészet egyik-másik sajátossága is. Igazi, komoly és hivatott művész *Basilides* Sándor, aki sok hittel alakitotta ki ezt az új stilusát, de mégis az a meggyőződésünk, hogy pikturája a modorosság útvesztőjébe tévedt, ahonnan további festői fejlödés nem igen lehetséges. Érzésünk szerint vissza kellene térnie mesterének, *Rudnaynak* útmutatása szerint készült régebbi, valóban festői látásmódjához, azt kellene továbbalakitania, felszabadulva a szinek monotoniája és a vonalak terrorja alól.

Egy különteremben sorakoznak fel *Molnár C.* Pál fametszetei, köztük *a nagyszerü Cyrano-sorozat. Molnár C.* Pálnak valóban a legerősebb oldala a fametszet. *Ezt a régi technikát olyan mesteri biztonsággal kezeli s ennek a nyelvén olyan nagyskálájú mondanivalót tud elénk tárni, ami ritkitja párját a mai művészetben.* A középkoriasan primitiv báj nem póz nála, hanem egyéniségéből fakadó adottság. Ez az áhitatos naivitás, ez az édes egyszerüség érdekesen keveredik nála a modern élet mondain hangulataival, szellemesen finom erotikájával. Az érdekes kiállitást *Cser* Jolán és *Cser* Károly kerámiái és kisplasztikai anyaga stilusosan egészíti ki.

(T. D.)

Könyv Pétain tábornagyról

Lyon, január 15. (Havas)

Laure tábornok, a miniszterelnökség főtitkára, könyvet irt Pétain tábornagyról. E jelentős munka előszavában *Laure* tábornok a következőket mondja:

Franciák! Pétain tábornagy 1940 október 30-i üzenetében megmondotta nektek, hogy vezéretek lesz és hogy vállalja a felelősséget a történelem előtt. Ezzel a munkával meg akarjuk nektek mondani, hogy a tábornagy hogyan készült magasztos hivatására, hogyan alakult ki egyénisége, mik katonai multjának azok az elemei, amelyek alapján életekre mert állni ily rendkivül súlyos körülmények között. Ismertetjük munkájának állhatatosságát, kötelességtudását, jellemének szilárdságát, önzetlenségét, egyszerüségét, barátságát a szerényt és szerencsétlenek iránt, egész életének mélyen gyökerező becsületességét, egyszóval: erkölcsi lényét.

Molnár C. Pál

A SZINYEI-MERSE TÁRSASÁG NAGYDIJÁNAK NYERTESE

Sorozatos külföldi sikerek és több magyar kitüntetés után kapta meg a fiatal magyar festőgárda kitünősége, *Molnár* C. Pál a Szinyei Merse-Társaság nagydiját. Az elmult évben rendezett, méretre is hatalmas gyüjteményes kiállitást Molnár C. Pál, akinek képeiből itt mutat be néhányat az Ünnep.

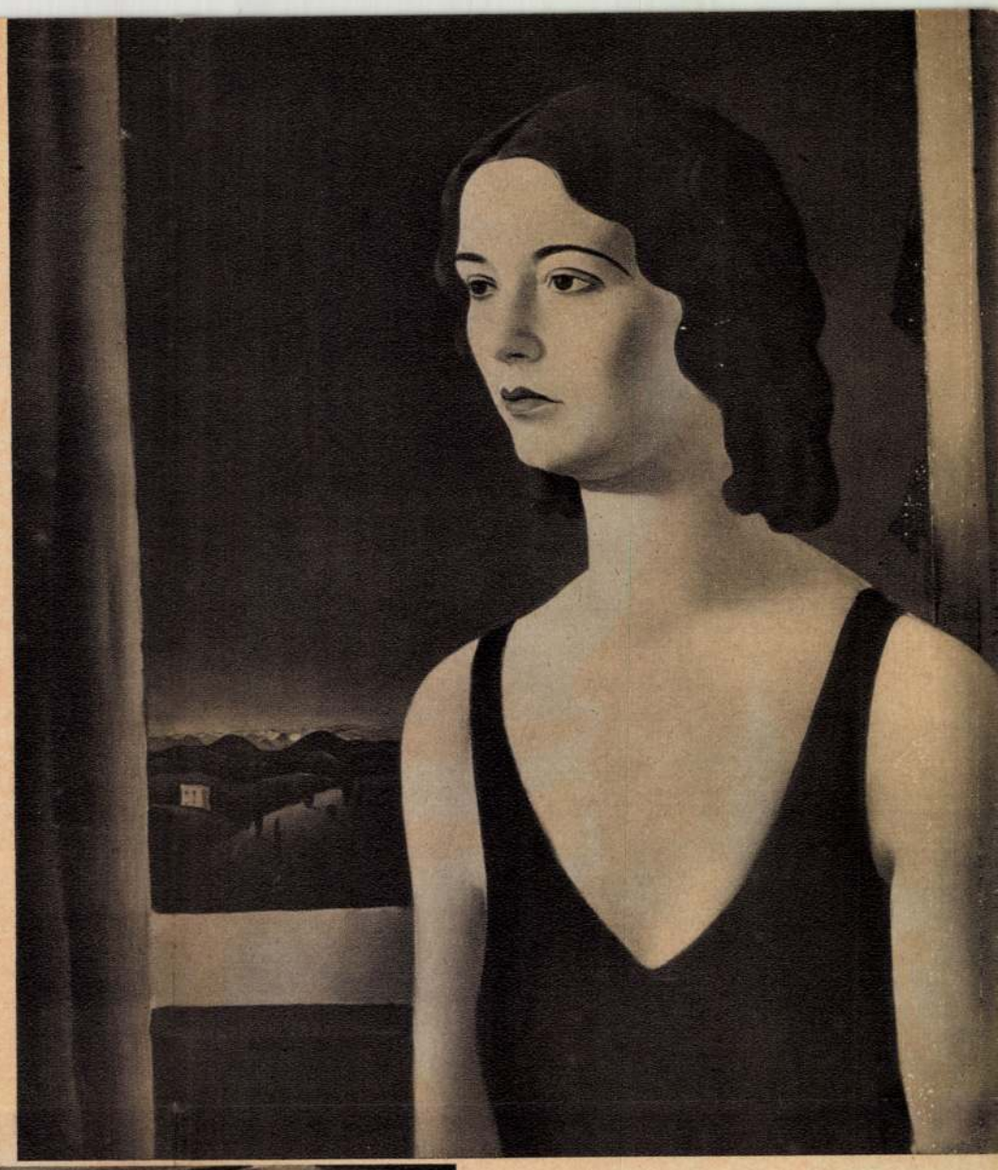

Signorina Vernesi

Toscanai ut

Ünnep 1935. II.

Önarckép

Kiásták az esztergomi királyi palotát

Árpádházi királyaink alatt, a tatárjárás előtt, Esztergom városa vitte hazánkban a főszerepet. Itt állt a királyok várpalotája, itt bontakozott ki, egyre szinesebben, az udvari élet s ide futott össze az egyre jobban kiépülő országos közigazgatás minden idegszála. Székesfehérvár inkább csak a királyok temetkezési helye volt. Esztergom a Duna fontos közlekedési utvonala mellett épült, várfalakkal erősitett királyi székhelyül szolgált és Fehérvárral szemben mindenképp vezetett.

Már Géza fejedelem, Szent István királyunk atyja, Esztergomot szemelte ki állandó tartózkodási helyéül, s azóta is valamennyi királyi utóda itt székelt egészen az ezerkétszázas évek derekáig, amikor IV. Béla a tatárjárás után, a budai várhegyre helyezte át székhelyét s ezzel meginditotta Buda és Pest ma sem szünő fejlődésének folyamatát.

Az Árpádházi királyok közül a történelmi köztudat két nagy „országépitőt" tart számon: Szent Istvánt és IV. Bélát. De kettőjükön kivül még egy „országépitőről" beszélhetünk, III. Béláról, aki valósággal a maga képére teremtette az országot. III. Bélának mindkét felesége francia nő volt s ez a körülmény még jobban kimélyitette azt a mély és meleg kapcsolatot, amely a magyarországi kereszténység kialakulása óta a magyar szellemi élet és az ujlatin népek, az itáliaiak és a franciák szellemi élete között szövődött. Erről a mély kapcsolatról ma már csak az itt-ott, hol egészben, hol töredékesen ránkmaradt művészi emlékeink beszélnek. Esztergom ősi földje századok óta számos ilyen beszédes emléket őriz s a mult év őszén a szerencsés kutatók sikeres ásatása ujabb beszédes emlékeket hozott felszinre.

Bizonnyal már Géza fejedelem kezdett állandóbb jellegü épitkezéseket az esztergomi várhegyen, amelyet azután utódai is toldozgattak, modernizáltak, restauráltak. A legnagyobb restaurátor, aki valósággal ujjáépitette a Duna fenséges völgye felett messze eltekintő királyi palotát és várat, III. Béla volt, a nagy épitő. Ő nemcsak ujjáépitette a királyi várpalotát, de pompás kápolnát is emeltetett benne, amely az 1100-as évek utolsó negyedében készült el.

A mult év őszén uj vezetők kerültek a Műemlékek Országos Bizottsága élére, aminek az ősszel megindult uj aktivitási korszak az eredménye.

Ami az őszi esztergomi ásatásokat illeti: egy XVI. században emelt földbástya alól kiemelték az eddig ismert egyetlen helyiség folytatásait, megtalálták azt a kápolnát, amelyet III. Béla emelt s amelyről azt sem tudtuk, hogy valamikor hol feküdt. Csak arról voltak adataink, hogy egykor létezett. Ma már kibontakoztak előttünk legelső királyaink palotájának alapkonturjai is. Fogalmat tudunk alkotni méreteiről, pompájának fokáról és minden reménynyünk megvan arra nézve is, hogy a már kifejtett kápolna alatt meg fogjuk találni az ép és talán ki sem fosztott altempolmot, amely esetleg eddig nem is sejtett Árpád-kori műtárgyakat, vagy személyes emlékeket rejtegethet.

A palota faragott kövekből emelt emeletes épitmény volt. A megtalált, különböző nagyságu termeken kivül, amelyek némelyike boltozatos, egy vizgyüjtő medencével ellátott udvarra is akadtak az ásatók.

Az igen figyelemre méltó termeket a művészi kiképzésben messze felülmulja a most feltalált várkápolna, mely szent Vid vértanu nevét viselte és a királyi palotával össze-

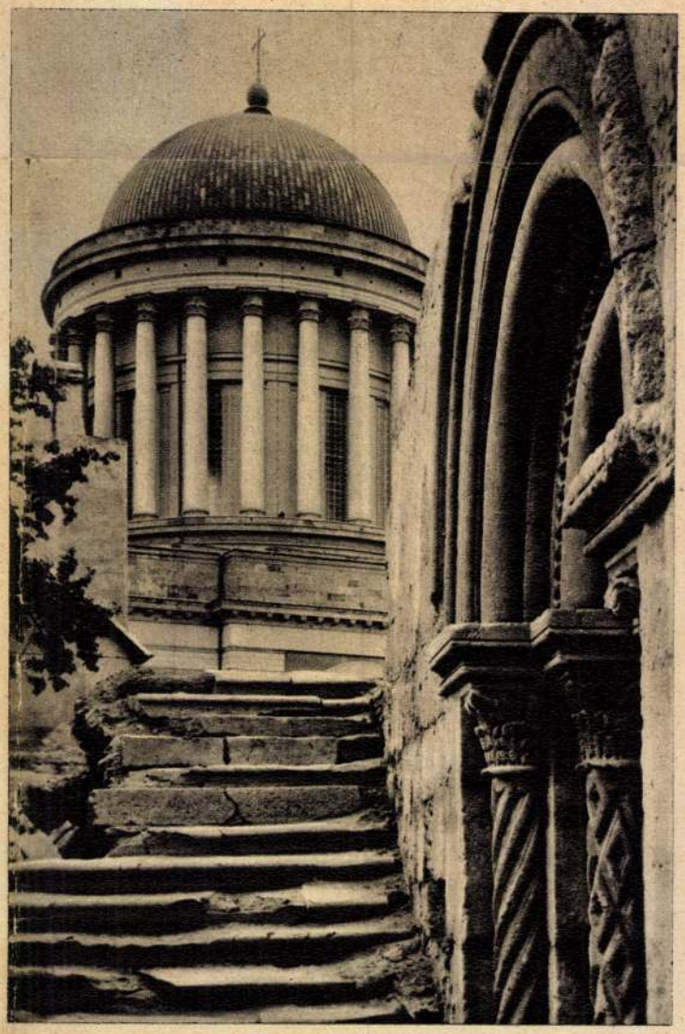

A kiásott királyi palota lépcsőzetéről festői kilátás nyilik az esztergomi bazilikára

Molnár C. Pál
festőművész

Magyarország
1935. I. 17

— (Molnár C. Pál kiállítása nagy sikert aratott Berlinben.) A megélénkülő berlini képzőművészeti élet jelentős eseményének számít *Molnár C.* Pál magyar festőművész kiállítása, amely vasárnap nyilott meg Berlin egyik legelőkelőbb galériájában, a Galerie Gurlitt helyiségeiben. A jelentős külföldi sikereket aratott magyar festőművész — a legjelentősebb berlini ujságok megállapítása szerint — most megnyitott kiállítása által nagy mértékben megerősítette az immár hagyományos magyar-német kulturális kapcsolatokat. A kiállítást *Masirevich* Szilárd berlini magyar követ nyitotta meg, nagyszámú német és külföldi előkelőség jelenlétében. Megjelent a megnyitón gróf *Cerrutti* berlini olasz követ is, akit a magyar követ társaságában *Molnár C.* Pál vezetett végig a termeken. A Gurlitt termeiben *Székessy* Zoltán, a magyar származású, Németországban élő szobrászművész átütőerejü kollekcióját is bemutatták. *Székessy* Zoltán berlini kollekcióját rövidesen Budapesten is bemutatja.

ám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

tal .....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: Menekülés Egyptomba

MFI. Petrás felv.

28

MAGYAR MUVESZET

1937

sebb nagy nemzedéket, *Csók* Istvánt, *Vaszary* Jánost, *Rudnay* Gyulát, *Iványi-Grünwald* Bélát és *Fényes* Adolfot mutatjuk be. *Csók* István művészetének állomásait tükrüztetik: tanulmánya a Báthory Erzsébet című művéhez, *Züzü a gyerekkocsiban* és *Thamar* című olajfestményei. Ez a három mű az ő egyre inkább egyszerűségre, kifejezésbeli finomságokra törekvő stílusát és a művészetünkben elfoglalt pozícióját hűen szemlélteti. *Vaszary* Jánosnak, a sok változáson átment mesternek ma is eleven rugalmasságáról beszél *Parkban* című, kompozícióban, színben egyaránt bravúros alkotása. A látszólagos egyszerűség, az egykét vonallal jellemző kifejezés mögött egy gazdag, a minden tapasztalatot önmaga számára hasznosítani tudó virtuóz rejlik. Éles szem, amely a legnagyobb határozottsággal jelöli ki minden vonalnak és minden egyes színfoltnak az őt megillető helyet. *Rudnay* Gyulától rézkarc-sorozatát szereztük meg, amelyekben a komor drámaiaság és a szinte már látnoki erővel ható előadási mód talán még anyagunk is. E három főcsoport: a konzervatívok; a középen álló, egykor forradalmi, de ma már lehiggadt csoport és az egészen fiatalok, még kiforratlan, még különböző hatásokat és szélsőségeket mutató rétege. Az első csoportba tartozók közül bemutatjuk *László* Fülöp *Perzsa táncosnő* című olajfestményét, amelyen a művész vibráló színekkel ad változatosságot naturalista felfogásának. *Horthy* Béla *Pihenő* című művét. Ő a nagybányai iskola kezdeti, naturalisztikus korszakának részletező, természetben elmerülő emlékét őrzi. *Szüle* Péter női aktját, ahol a fény és árnyék játékának finoman boncolt lehetőségeiben gyönyörködhetünk. *Koszta* József falusi táján magyarsága annyi erővel és oly komoly drámaisággal szólal meg, hogy az Munkácsy és Rudnay alkotásain kívül talán egy művészünknél sem fedezhető fel és végül mint, aki már közel áll a középcsoporthoz, *Csánky* Dénes *Tájkép* című nagyméretű olajképét. A naturalista iskolán nevelkedett művész hosszú éveken keresztül főleg lirikusan áthan-

Molnár C. Pál

1936 július 22

— **Az olasz király képet vásárolt Molnár C. Páltól.** *Rómából* jelentik: Az olasz király a velencei kiállításon több műtárgy között *megvette Molnár C. Pál magyar festőművésznek »Olasz táj« című képét.*

Pesti Napló

PARADICSOMIÁGYAK

LERAKATA

BUDAPEST, IV., APPONYI-TÉR 1.

TELEFON: 88-6-18.

Nagy.

Dr Szentiványi Gyula
urnak

H

II Budafoki út 10 c

Farkas Zoltán:
Schwaben-Durneiss Melanie bárónő
A céhbeliek jubiláris kiállításáról

MOLNÁR C. PÁL KIÁLLÍTÁSA

Tíz esztendő művészi termése volt a szemünk előtt az Ernst Múzeumban. Aki esztétikusi kedvvel és elméletekkel ment a kiállításra, az ott nagy örömét lelhette, kedvét nem vették, elméleteit, még ha ellentmondók is, beigazolták. Ám jussunk túl most minden esztétikusi kedven és elméleteken és irjuk ide mindazt a szépet, amit erről az izgatóan nemestörekvésű és egészen becsületes művészről csak állíthatunk.

Elindul akkor tíz év előtt a szinek zavarából, ellentmondásából, a formák kubikus megfogalmazásából, az életnek kubusokban való látásából, ami valamikor dívott némely olasz és francia iskolában. Aztán Rómába kerül és a képtárakban nagyon megcsodálja a Giottokat és Cimabuekat és Beato Angelicokat és a Leonardo da Vinciket és mintha lassan-lassan meglátná a szinekben rejlő csodálatos rendet, a megélhető harmóniát és fokozatosan felengednének benne a kubusok zárt, élettelen keretei és mintha megérezné azt a végtelen derűt és dallamosságot, mi az olasz égről, a távolból előmutatkozó, meseszerű halmokról ráköszönt. A zűrzavar után tehát ez a hallhatatlan egyszerűség az, mi elétárul és mi csodálkozásra készteti. S egyszerre látja meg ennek a csodálatos egyszerűségnek minden titkát, — azt, hogy az élet nem zűrzavar, szineknek és formáknak és gondolatoknak és koroknak egymás ellen való küzdelme, mert minden keletkezik, van, virágzik és elmúlik ható tényező lenni és szép csendben az élet többi jelensége mellé kerül s csak azokhoz szól, azoknak lelkét termékenyíti, kik egészen fölébe hajolnak, és kutatják titkait. Lám, az Örök Városban hány ilyen jelenség, hány történelem és hány Róma fér meg békében egymás mellett! S Molnár C. Pál az a művész, aki szereti a titkokat kutatni és aki a szinek, formák és művészi gondolatok tisztulásával meglátja a sokféle Rómát és nem egy közülük érdekli. Az archeológikus és az őskrisztusi és a középkori és talán kicsit a mai is és mindben igyekszik felfedezni azt, ami egyedülvaló, ami örök és ami lélek.

Igy gyökeresedik meg benne az erőssodrú tisztulási folyamat, mi az egyszerű, tehát művészi felé tör s így alakul ki ma az érdekes művészarc. Szinei most már tiszták, világosak és egyszerűek, néhol már talán túlságosan egyszerűek. A kubusok szélsőségeit elhagyta és szépen kidolgozott, cinquecentos női arcképén alig van valami nyoma, művészi gondolatai pedig egyre mélyebbek és tiszteletre, sőt hellyel-közzel áhitatra méltóak.

Ez a kiállítás erősen mutatja Molnár C. Pál nagy fejlődési készségét, de mutatja azt is, hogy még mindig nem érte el a maga művészi totalitását. Még mindig keres és keres is még ezután is, ami becsülésre érdemes, ám az ilyen nagyon kereső képeket jó néha a műterem zúgában tartani, mert könnyen vádolhatják a

Molnár C. Pál:
Szent Ferenc prédikál a halaknak
Az Ernst-Múzeum kiállításáról

művészt modorossággal, még ha az önmaga modorának az ismétlésével is. Különösen az aktokkal nincs szerencséje. Azok ritkán sikerülnek és a rövidülések mesterkélteknek és erőltetetteknek látszanak. De ezekért az Égi és földi szerelem szép szimbóluma és az 1933-as nagy Angyali üdvözlet a többi szép kép mellett különösen kárpótol.

Dénes Tibor

hivatott ismertetője. Ugyanebbe a sorozatba tartozik *Telcs* Ede szobrászművész, aki azuttal festőművészetével is a céhbeliek kapcsolatáról vall. Kisplasztikai alkotásai mellett elismerést vár komoly portréstudiumaiért, amelyek között önarcképe kiváló.

Az alapítók sorát *Orbán* Dezső nevével és kiváló szereplésével zárjuk. Egy másik jelentős megjelenés *Istókovits* Kálmáné, ezé a komponálásban kifogyhatatlan ötletü festőművészé. A természet rendületlen híve s hogy a szín és fény terén is megközelítse a naturát, a tempera technikáját alkalmazza. Egy feketeruhás női portréján teljes kifejlésben a legnagyobb tökéletességgel látjuk felhalmozva mindazt a művészi értéket, amit *Istókovits* Kálmán zsenije tud. Az idősebb generációt *Sidló* Ferenc, *Szentgyörgyi* István, *Damkó* József, *Lux* Elek, *Petri* Lajos szobrászok képviselik. Különkülön kiérett művészek, egymás mellett a magyar plasztikai iront harmonikus képét nyujtják. *Berán* Lajos kisplasztikai tudása és mellette a fiatalabb évjáratban *Farkas* Zoltán, *Erdey* Dezső és *Horváth* Géza szobrászok művészete kelt figyelmet.

Még egy elkülönülésfélét jegyezzünk ide a többi kiállító művészről. *Edvi Illés* Aladár, *Bránsky* E. László, *Gábor* Móric, *Hubay* Andor, *Boldizsár* István, *Pólya* Iván, *Zádor* István — mindegyik név viselője jeles tagja a magyar képzőművészetnek — a konzervatív irányban igyekeznek szolgálni a művészi haladást, mig *Vass* Elemér, *Medveczky* Jenő, *Basilides* Sándor, *Kontuly* Béla és *Molnár* C. Pál a kötetlen forma nyelvén keresik az uj művészet utját.

Végül — nem rangszerűen — *Simay* István, *Kövesdy* Géza festők, *Komjáti* Gyula és *Wellmann* Róbert grafikusokról kell megállapítanunk, hogy szereplésük ezuttal is figyelemre méltó, nem egyszer méltatott művészetük most is teljessé teszik azt a gyüjteményt, amely a Céhbeliek kiállítását nemcsak a művészi tömörülés, hanem az egyetemes magyar művészet eseményévé avatják.

Glatz Oszkár: Templomban
A céhbeliek jubiláris kiállításáról

Külön sorok illetik meg *Csánky* Dénes festőművészt, a fővárosi képtár igazgatóját, akinek szakértelme, művészi ízlése példát mutató módon érvényesült a kiállítás rendezésében.

Boross Mihály.

A FÉSZEK KIÁLLITÁSAI. E hónapban két kiállítás zajlott le a Fészek intim kiállítási termében. *Radnay* Miklós erősen dekorativ, izléssel összehangolt, színérzésben erős képei általános tetszésre találtak. A fiatal művész néhány év alatt nagyot haladt festői pályáján. Tájképein a hangulati elem, csendéleteiben a szinek összekomponálásának izlése a festői érték. — *Gimes* Lajos, a másik kiállító művész, Hollandiából jött meg és ez a tanulmányút frissitő hatással volt festői szemléletére. Tájképeinek érdekessége, hogy bár transponálja a természet szineit fantáziájának röpte szerint, de a természettel való szoros összefüggés fonalát soha nem vágja el. Ez a transponálás nála a szinek kvantitativ erejére vonatkozik. Egy felfokozott színmámor éli ki magát ezeken a monumentalitást kereső képeken.

Molnár C. Pál

Péter András: Tükör 1937 212. p

212

Molnár C. Pál: Forum Romanum

mozgalomtól inspirált neo-renaissance festők, vannak primitíveskedők és poszt-impresszionisták — megvannak tehát Belgiumban is mindazok az irányok, amelyek ma minden európai országban egymás mellett és egymással szemben dolgoznak. Jelentős egyéniségeket azonban nem találunk egyik irány képviselői között sem s Permeke, Opsomer és Masereel mellett legfeljebb Albert Saverys és Arthur Delen neveit kell a kiállított művészek közül megjegyeznünk.

A modern magyar művészetet februárban két nagyobbszabásu kiállítás képviselte. Az Ernszt Múzeumban a 70 éves Vaszary János állította ki utolsó éveinek művészi termését, Borbereki Zoltán új szobraival együtt, a Frankel-Szalonban a 30 évesek egyik megbecsült képviselője, Molnár C. Pál mutatta be művészi fejlődésének legújabb korszakát.

Vaszarynál ezúttal nem sokat lehet mondani. A [illegible] magyar festészet nagy [illegible] [illegible] mindenki harmadik [illegible] [illegible] vesszel lépte

Buda, Pest és Óbuda önkormányzati élete a XVIII., XIX. században

A közeljövőben a Statisztikai Közlemények kiadásában megjelenik dr. *Flaxmayer* Józsefnek *Buda, Pest és Óbuda városok XVIII. és XIX. századbeli önkormányzati jogköréről, szervezetéről és alkalmazottairól szóló munkája.* A könyv megjelenése elé nemcsak a főváros fejlődése iránt érdeklődő közönség, hanem a tudományos körök is nagy várakozással tekintenek.

A szerző ebben a munkájában 1686-tól, tehát Buda, Pest és Óbuda városoknak a török hódoltság alól való felszabaditásától kezdődően *nagy előtanulmányt igénylő levéltári és irodalmi kutatások alapján ismerteti az 1872 előtti önálló életet élő három város önkormányzati szervezetét és jogkörét.*

Általánosan ismert ugyanis az, hogy Buda, Pest és Óbuda az 1872-ben keresztülvitt egyesitését megelőző időből *ezideig még semmiféle összefoglaló munka nem áll rendelkezésre.* Sőt nemcsak a mai fővárost alkotó három város multjára vonatkozik ez az állitás, ha nem általában a magyar városok jogfejlődésével is eddig csupán hézagosan vagy csak alig foglalkoztak.

Pedig éppen az 1872-ben egyesitett uj főváros esete a legjobban bizonyitja, hogy városaink a XIX. század végétől kezdődően nem csupán uj elgondolások és rendelkezések alapján kezdtek uj életet élni, hanem sok vonatkozásban tovább fejlesztették az évszázadok alatt kialakult addigi rendszerüket. A XIX. század végén ujból szabályozott városi élet gyökerei tehát *mélyen visszanyulnak történeti kialakulásukba és fejlődésükbe.*

Dr. *Flaxmayer* munkája ezeket a hiányosságokat igyekszik pótolni. Mindaz, amit Pest, Buda és Óbuda önkormányzati fejlődéséről elmond, többé-kevésbbé általában az összes magyar városokra is fennáll.

A szerző, — amint már emlitettük — 1686-tól kezdődően irta meg munkáját, miután Buda várának és vele együtt Pestnek és Óbudának a török hódoltság alól történt felszabaditásától kezdődően mindhárom várost tulajdonképen ujra kellett megalakitani, felépiteni, lakosokkal betelepiteni és mindhárom városnak önkormányzati szervezete is csak fokozatosan fejlődött ki. E munka feltárja előttünk azt a harcot, amelyet Budának és Pestnek a bécsi udvarral önkormányzati jogköre visszaszerzéséért 1686 után folytatnia kellett. Részletesen foglalkozik az I. Lipót király által 1703-ban adományozott kiváltságlevéllel, ismerteti e kiváltságlevél alapján a nagyhatalmu és testületében jóformán minden jogkört összpontositó tanács intézményét, valamint Buda és Pest lakosságának a nagyhatalmu tanáccsal szemben vivott harcát önkormányzati jogainak megszerzéséért.

Buda és Pest városok önkormányzatának kialakulásáról szóló részben szükség szerint rávilágit a szerző *az egyes időszakok közállapotaira* is, hogy ilymódon az olvasót könnyen visszavezesse az elmult idők életébe, amelyről statisztikai adatokat is közöl és egykoru leirásokat idéz.

Igen érdekesen fejtegeti a magyar városoknak a XIX. század elején önkormányzatáért a rendi országgyüléssel folytatott harcát. Végigvezeti az olvasót a XIX. század elején tartott országgyüléseken és főleg *Buda és Pest városok szerepét kidomboritva* ismerteti a magyar városok és a nemesség egymásközötti viszonyát, majd pedig azt, hogy miképen sikerül a magyar városoknak mégis helyet biztositaniok a maguk számára az állami élet irányitásában. Igen érdekesen mutat rá arra, hogy a nemesség 1848 előtt miért óvakodott a magyar városok jogkörének kiterjesztésétől és az idegen ajku városi lakosságot miért nem engedte résztvenni az ország vezetésében.

Nagy érdeklődést fog kiváltani a munkának az a része, amely *Buda és Pest szerepét az 1848-as szabadságharc során* ismerteti. Ebben az időben Buda és Pest lakossága már izzó magyarságáról tesz tanubizonyságot és a szabadságharcmozgalom élére áll.

A munkára vonatkozóan maga a szerző is megjegyzi, hogy *nem kivánt történetet irni* és a történelmi eseményeket felsorolni, hanem *Buda és Pest városok önkormányzati életét kivánta röviden és összefoglaló módon feltárni.* Legfőbb célja a munka megirásával az volt, hogy az általa összehordott anyagból bebizonyitsa: *a magyar városok problémáival érdemes és kell foglalkozni,* mert a városok mindenkor lényeges alkotórészei voltak az ország kialakitásának.

Buda visszafoglalásának 250 éves jubileumára

ezzel a plakáttal invitálja az érdeklődőket a főváros — Molnár C. Pál rajza

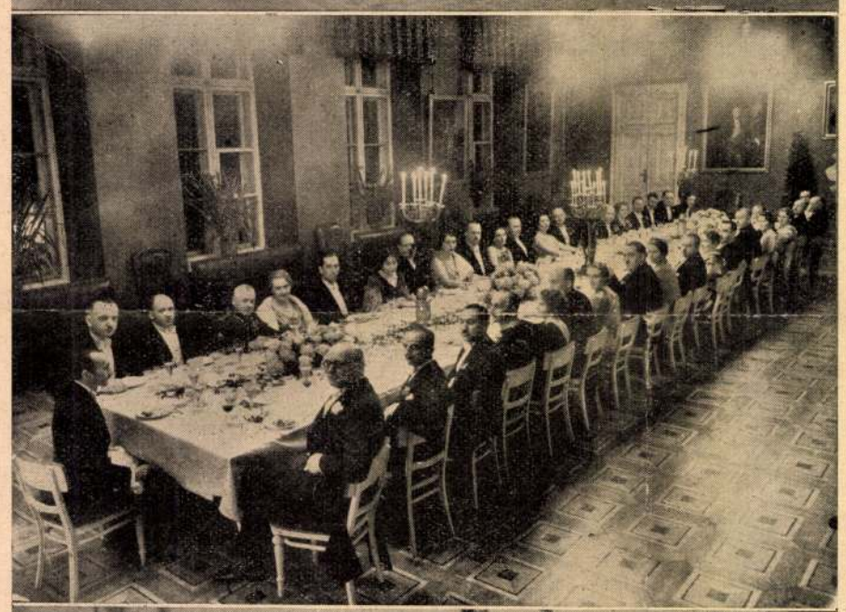

P. A. T. és Zygmunt Kopera felv.

Varsó, Berlin, München

A polgármester uti emlékei

A VARSÓI PÁLYAUDVARON *Starzinski* főpolgármester vezetésével a lengyel főváros számos kitünősége megjelent és amidőn a vonat befutott a hatalmas csarnokba, az előkelőségek természetesen az I. osztályu kocsiknál kezdték keresni *Szendy* Károly polgármestert. Keresésük hiábavaló volt és már-már meghökkentek, hogy a várvavárt vendég valahol lemaradt, amikor Szendy a lengyel külügyminisztérium eléje utazott tisztviselőjének és titkárának kiséretében egy *II. osztályu kocsiból* került elő. Látva a pillanatnyi meghökkenést, nevetve fordult a reávárakozó urakhoz: *„Én polgármester vagyok és a polgárok kocsi-osztályán utazom!“*

*

STARZINSKI FŐPOLGÁRMESTERREL már budapesti tartózkodása alkalmából rendkivül szivélyes viszony, meleg barátság fejlődött ki és „Varsó város elnöke“, mint ahogy ott nevezik, amióta Budapestről saját városába visszautazott, sürü levélváltásban állott a mi polgármesterünkkel. Ennek a szimpátiának egyenes következménye volt az a kedves barátkozás, amely a varsói látogatás szép napjai alatt megnyilatkozott. Starzinski *nem tud magyarul*, Szendy Károly *nem tud lengyelül*, mind a ketten tudnak azonban, ha nem is tökéletesen, *franciául*. Ezt az érintkezési nyelvet választották tehát, a megszólítás azonban mindkét részről kölcsönösen a *„Herr Kollege“* volt.

*

A VARSÓI DISZVACSORÁN egyik lelkes köszöntő a másikat követte. Amidőn *Szendy* Károly ismét szólásra emelkedett, szinte áhitatos csend támadt a teremben. A polgármester azzal kezdte beszédét, hogy bár nem tud lengyelül, igyekszik a barátságukat olyan szivből jövően megmutató vendégfogadóknak kedvében járni. Feszült várakozás közben *pár lengyel mondattal köszönte meg a szíveslátást* s a jelenlévők megállapitották, hogy kiejtése egy született lengyelnek is becsületére válnék.

Igaz, hogy a lengyel szónoklatnak az volt az egyenes következménye, hogy ettől kezdve a lengyel notabilitások szinte vetélkedtek egymással abban, hogy megmutassák: *ők is tudnak magyarul*. A magyar tudomány legtöbbjüknél persze meglehetősen gyenge alapokon nyugodott és meglátszott a kifejezéseken, hogy azok javarészét *azokból az időkből vették elő,*

Fent: Szendy Károly polgármester megérkezése és fogadtatása Varsóban. Középen: Ebéd a varsói városházán. Lent. Látogatás a varsói állatkertben, ahol két oroszlánbébit helyeztek a polgármester autójába. Az autóban ül Szendy Károly, mellette Remsey magyar ügyvivő, középen Starzinski varsói polgármester, a soffőr mellett Starzinski titkára, a kocsi mögött (hajadonfőtt) a varsói állatkert igazgatója, (fekete kalapban) Lázár Imre grófi, Szendy Károly titkára.

Molnár C. Pál festőművész színházi szereplésétől beszél

Társszerzőként szerepel a Művész Színház »Magyar csupajáték« színlapján *Molnár* C. Pál, a kiváló festőművész. Kilenc kitűnő zeneszerző és tizenegy első vonalbeli festő társaságában. *Molnár* C. Pál ezt mondotta első színpadi díszlettervezéséről:

— Amikor Paulini egy napon váratlanul azzal a meglepetéssel tört rám »csinálj nekem díszlettervet«, nagyon kényelmetlenül éreztem magam. Ugyan, mit akarhat tőlem ez a bokrétás Paulini? Hiszen tudvalevően én a népművészettel sohasem foglalkoztam. De aztán megnyugtatott és elmagyarázta, hogy itt tulajdonképpen »*ellenbokrétáról*« *van szó.* Meg fogja »fúrni« egy kicsit saját magát. Az is igaz, hogy ezzel inkább az elburjánzott számtalan bokrétának nevezett áldolgot akarja megszüntetni. Erre azután megcsináltam Paulini utasítása szerint a díszletterveket. *Így még nem kínozott meg engem senki!* Paulini túltett a legkonokabb arcképmegrendelőn is...

Az Est. 1938 május 19.

Molnár C. Pál

Az Est. 1938 máj. 22

„Magyar Csupajáték"

vagy

a kabaré újjászületése

a Művész Színházban

Sokat vitatkoznak mostanában a kabaré válságáról. És a vita kellős közepén *megszületik az új megoldás*, a »Magyar Csupajáték«, mely hamvasságával, gyönyörűséges színpadjaival, ízes figuráival minden Kék Madárnál szebben repül a siker felé. *Paulini* Béla, e játéksorozat összeállítója a népi ősanyaghoz ment vissza

csak azért teszem, mert így nyílik alkalnam kijelenteni, hogy *a jegybankot, melynek elnöki tisztségét a kormányzó*

terj aliamtitkar a feledes jotekony fátylát akarja borítani, még élnek és virulnak, s tegnap cselekedték azt, aminek felhánytorgatásától meg akarják őket kimélni. Rendben van, de ezután aztán ne vonultassanak fel huszonöt év előtti baloldali gondolatrakétákat és aforizmákat azzal a célzattal, hogy a mai haladószellemű sajtót vagy írókat kompromittálják.

Tisztelettel: **X. Y.**

Molnár C. Pál

— **Molnár C. Pál berlini kiállítása.** *Berlinből* jelenti tudósítónk: A Galerie Gurlitt januári kiállításán két magyar képzőművész is szerepel: *Molnár* C. Pál, akinek remek olasz tájképsorozata keltett feltűnést és *Székessy* Zoltán szobrász, aki *Hitler kancellárt mintázta meg.* A vasárnap megnyílt kiállítást a magyar követen kívül *Cerutti* olasz követ is megtekintette.

Az Est 1935 jan. 11.

Melnár C.Pál, festőm.

Fametszet. Nő és férfi régi idők ruházatában.
Repr. 18.1.

Az Iparrajziskola karácsonyi kiállitása.
Magyar Iparmüvészet. 1933. 17-18.1.

Ugyanezen a vasárnapon nyílik meg a *Fränkl szalón* termeiben *Molnár* C. Pál gyűjteményes kiállítása. *Molnár* C. Pál néhány év óta nagy ígérete annak a fiatal magyar művészgárdának, amely a *római iskola* újklasszikus törekvéseit hozta nem kevés sikerrel a magyar képzőművészet együttesébe. Ennek az új magyar stíluskereső művészetnek egyik legszimpatikusabb és legtermékenyebb kísérletezője ő, akiben mindig van bátorság szakítani a megszokott és könnyű sikerekkel kecsegtető eredményekkel. Most is új oldaláról mutatkozik be.

A bemutatott anyagban szép számmal vannak képviselve fegyelmezetten megszerkesztett, sokszor tudatos naívsággal összefogott és halvány tónusokban tartott dekoratív képei. Ezek modern visszhangjai a középkori olasz művészetimádatnak, de sokszor leegyszerűsített hűvösségükben a művészi plakát eszközeivel hatnak. Az első teremben látható tájképein azonban nagy örömünkre *új Molnár C. Pál mutatkozik be.* A témával szemben eddig tanusított attitüdje: a hűvös tartózkodás itt feloldódik. A komor Dolomitok, a titokzatos, feneketlen alpesi tavak elementáris ereje, mintha több férfiasságra és őszintébb kifejező erőre tanították volna a fiatal mestert. Színei lassankint tartalmat kaptak és elveszítik dekoratív jellegüket, mondanivalója mélyebbről és komolyabban jön.

A tárlatok közönsége azonban kétségkívül, velem együtt tanácstalanul áll majd egy néhány allegorikus kísérlete előtt és bizonytalanul önmagának is felveti a kérdést, hogy mit akarhat a jóízlésű Molnár C. Pál például a Vénasszonyok nyara című képével kifejezni? Az irodalmiság és az allegorikus festészet szürrealista beállítottságú feltámasztása veszedelmes kísérlet. Reméljük, hogy csak pillanatnyi hangulat és az olasz Chirico megtévesztő hatása szülte ezt a kalandot. Az új utakon járó, s már-már a modern freskó feladataihoz nőtt Molnár C. Pálnak azonban megbocsátható ez a fiatalos kilengés és azt hisszük ő maga is hamar elfelejti.

Dr. D. M.

Magyarország 1937 II. 7

VÁROSI SZINHÁZ
TRAVIATA
Hétfő, december 30-án este ½8 órakor
Jubileumi bérlet V. est
Jegyek kaphatók a szinház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

Kulisszatitkok

— *Szélcsend van a pesti szinházi és mozi-fronton. A nagyágyuk elsültek, aki mit tudott, beleült a karácsonyi üzlet lehetőségébe. Hosszu idő óta az első szinházi hét, amely alatt nincs bemutató. Nem vitás, hogy az ünnepi esték karácsonyi ajándéka az igazgatóknak táblás házat hoz mindenütt. A legtöbb szinházban és moziban előre kiárusitották a jegyeket, nagyszerü élet lesz negyvennyolc órán keresztül, igazi karácsonyi hangulat.*

— *A Nemzeti Szinház Szilveszter éjszakáján a Válás után-t, Bisson bohózatát ujitja fel teljesen uj betanulásban. A főszerepet Vizváry Mariska játssza. Sugár Károly, Kürthy György, Olthy Magda, Könyves Tóth Erzsi és Pethes Sándor szerepelnek még a Szilveszter éjjeli előadáson.*

— *A Cimzett ismeretlen, amelyet két napja mutattak be, 11.000 pengős rekordbevételt produkált a Royal Apollóban.*

Csütörtöktől A legjobb magyar film:
A KIRÁLYNÉ HUSZÁRJA
Rendezte: György István. — Főszereplők: Berky Lili, Balog Klári, Vaszary P., Dajbukát I., Gózon, Pethes, Boros
KIZÁRÓLAG CORVINBAN

Az uj magyar filmet karácsonykor tizenkét vidéki városban mutatják be egyszerre.

— *A zöld béka a cime a Kamara Szinház uj operettjének, amelynek főszereplői Fejes Teri és Latabár Kálmán lesznek. A librettót Bródy István és Kellér Dezső irták, a muzsikát Gyöngypál szállitja.*

— *Csathó Kálmán befejezte uj vigjátékát, amelyet a Vigszinház szeretne bemutatni februárban.*

— *A Székely Bertalan Társaság legutóbbi közgyülésén emlékezett meg a zseniális magyar festő centenáriumáról. Az ünnepi ülésen megjelentek Székely Bertalan gyermekei és unokái, akik a társaságnak tiszteletbeli tagjai. Medgyaszay István beszélt Székely Bertalan művészetének jelentőségéről, majd Kampis János érdekes autóchrom vetitett képekben mutatta be Székely Bertalan monumentális falfestményeit.*

— *Hosszu tanakodás után ugy határozott Korbuly Géza igazgató, hogy egyelőre nem próbál a Kamara Szinház uj darabot, mert a Budapest—Wien, amely vasárnap este került szinre ötvenedszer, még mindig táblás házakkal megy.*

Uj filmek

A RÁDIUSBAN: Nagy érdeklődés előzte meg *Bulla* Elmának, ennek a tehetséges drámai szinésznőnek filmjét (Szerelemmel vádollak), amelyet *Bolváry* Géza rendezett. Karácsonykor kerül bemutatásra, méltatására még visszatérünk.

A METRO SCALABAN: A *Copperfield Dávid, Dickens* halhatatlan regénye, elmult ifjuságunk édes emléke, amelyet most szerencsés kézzel idéz fel az amerikai filmgyártás. A dickensi humornak és könnynek ez a megrendítő regénye végre meghozta azt, amire az irodalom rajongói vágytak, a film meg tudta őrizni az eredeti regénynek minden klasszikus csillogását. Copperfield Dávid, az életnek ez a sokszor sujtott mostohagyermeke, nem jutott a mozivá sülyesztett klaszszikusok tucatsorsára. Visszafojtott lélekzettel ültünk a nézőtéren, sirtunk és nevettünk együtt a kis Dáviddal, akinek borongós felhőkkel teli gyermekéveit talán még sötétebben ecsetelte ki a rendező, mint az a regényben van, de ezt a kontraszt élessége kivánta, hogy annál harsogóbban diadalmaskodjon, mindent magához ölelően ujjongjon fel a regény második része, amelynek lapjait betölti Dávid jobbrafordult életének aranyos mosolya. A *korabeli Anglia* puritán levegőjét érezzük minden jelenetben, a korhű díszletek és kosztümök gazdag áradásában is élet ragyog, itt semminek sincs papirize, döbbenetesen emberi és mély ez a történet ebben a változatában is. Olyan ez a film, mint egy illusztrált Dickens-regény, óriási képeskönyv, amelyben alakot öltenek a betük, távlatot kapnak a sorközök, a holt papir felett diadalmaskodik az élet. Tiszta irodalom ez, amelynek élvezetét fokozza az a páratlan fegyelmezettség a rendezés részéről, hogy egy pillanatra sem tolakodott az előtérbe. A cimszerepben a gyermek Dávidot Freddie *Barthplomew* játssza nagy szinészeket felejtető megrendítő drámai erővel. Egy-egy könnybefult tekintetét nem lehet elfeledni. Körülötte jobbnál jobb szinészek Jessie *Ralph*, Edna May *Oliver*, W. *Fields*, Mauren O' *Sullivan*, Basil *Rathbone*, Herbert *Mundin*, Jean *Caddel*, Lennox *Pawle*, Madge *Evans*, Frank *Lawton*, Lewis Stone és Roland Joung remekeltek kisebb-nagyobb szerepekben. A *Metro-gyár* parádés teljesitménye ez a film, amely alázatos közeledés az irodalomhoz.

— **Dr. Czakó Elemér előadása.** Az *Iparmüvészeti Társulat* — Szép otthon — boldog élet — kiállításának előadássorozatában dr. *Czakó* Elemér a — Szép könyvről — cimen december hó 27-én, pénteken este 6 órai kezdettel előadást tart a kiállitás körtermében, IX., Üllői-ut 33—35. sz. alatt. A bibliófileket és a nagyközönséget egyformán érdeklő előadásra a kiállitási jegyek érvényesek.

EGY RÁKÓCZI-UTI BÉRHÁZ ÖTSZOBÁS LAKÁSÁBAN HELYEZIK EL IDEIGLENESEN A NEMZETI SZINHÁZ MUZEUMÁT

Beszélgetés Németh Antallal, a Nemzeti Szinház igazgatójával, aki a Burgtheater Csongor és Tünde előadásának rendezésére készül

Németh Antal, a *Nemzeti Szinház* igazgatójának hivatalbalépésekor a legelső ténykedése közé tartozott a *Nemzeti Szinház* épületének restaurálása. A kultuszkormány tetemes áldozatok árán hozatta rendbe a szinházépületet. Külsőleg is előnyösen megváltozott a szinház képe, az előcsarnokban és a nézőtéren ujra felragyogtak a szinház értékes freskói, amelyet avatott kéz varázsolt elő az évtizedes porréteg alól. Fényár borult a nézőtérre, amelynek uj széksorai, gyönyörüen kitisztitott páholyai a legmodernebb világitó parkkal felszerelt szinpaddal néznek most szembe.

A szinház épületének restaurálása után a *Nemzeti Szinház törzspublikuma meglepetten vette észre*, hogy azok a muzeális értékü képek és szobrok, amelyek részben az elsőemeleti folyosókon, részben pedig a büffében voltak láthatók, *eltünek*.

Érthető tehát az a kérdés, amelyet ebben az ügyben intéztünk *Németh* Antal igazgatóhoz, aki érdekes nyilatkozatban mondotta el, hogy mi történt a *Nemzeti Szinháznak* eme történelmi értékü relikviáival.

— Azok a szobrok és képek egy részét jelentették azoknak a szinháztörténelmileg értékes szinházi relikviáknak, amelyek a *Nemzeti Szinház* muzeumának anyagát adják, ennélfogva igyekeztem a *Csokonay-utcai* épületben két kis szobában elhelyezett szinházi gyüjteményt kiszabaditani szükös helyzetéből és egyesitve a szinház épületében található emléktárgyakkal, megfelelőbb környezetet keresni a relikviák számára. A kultuszminisztérium illetékes ügyosztályával történt megbeszélések után *a Nemzeti Szinház felsőbb jóváhagyással kibérelt az Erzsébet-körut 2. számu Blaha Lujza-ház harmadik emeletén egy ötszobás lakást*, amelynek részint a Rákóczi-utra, részint az Erzsébet-körutra néző tágas szobáiba költöztette a szép anyagot. Az ötszobás lakás három szobáját a muzeális anyag fogja megtölteni.

A hét bizonyos napjain a közönség számára is nyitva lesz párfilléres belépődij ellenében ez a muzeum. A befolyó jövedelmet a fenntartási költségek részleges fedezésére forditja a szinház. Egy szobát tölt meg a *Nemzeti Szinház* könyvtára, a több évtized előadásainak sugó és rendezői könyvei, valamint szerepei. Ugyanitt nyer elhelyezést a régmult irattári anyaga, amely szinészettörténeti kutatás szempontjából nagyjelentőségü.

— Tisztában vagyok azzal — folytatta *Németh* igazgató —, hogy ez még nem jelenti a végleges megoldást, azonban átmenetileg mindenesetre kielégitőbb, mint az eddigi állapot volt. A *Nemzeti Szinház muzeuma*, mint minden szinháztörténelmi gyüjtemény, egyrészt történelmi érdekességü és ritka szinlapokat őriz, másrészt magyar szinészettörténeti vonatkozásu képanyagot, metszeteket és az ujabb korból a szinház nagy szinészeit és vendégeit hires szerepeiben ábrázoló fényképfelvételeket. Az anyag pontos leltárát, illetve katalógusát az átköltözés befejezése és az anyag rendezése után fogjuk a nagyközönség számára összeállitani a modern muzeumrendezési technikának megfelelően. *A gazdag képanyagból mindössze négy kép fog hiányzani a képanyagból, Paulay Ede, Somló Sándor, Ambrus Zoltán és Tóth Imre arcképei, mert ezek az igazgatói szoba falát diszitik.*

Ezután a magyar szinháztörténeti muzeum egyre sürübben felvetődő gondolatáról beszélt *Németh* Antal:

— A *Nemzeti Szinház* története egy kicsit — legalább is az utolsó évtizedig — *egyben a magyar szinészet története* is. Éppen ezért a *Nemzeti Szinház* állandó muzeuma kiválóképpen alkalmas arra, hogy általános szinháztörténeti muzeum magja legyen, amelyből kiterebélyesedik külföldi nagy példák mintájára az organizált és az egész magyar szinjátszás története, sőt annak európai vonatkozásait felölelő *magyar szinháztörténeti muzeum*. Ennek a terve régóta él bennem és remélem, hogy a közeljövőben már oly konkrét formát ölt, hogy kész javaslattal léphetek a nyilvánosság elé.

Röbbeling Budapesten, Németh Bécsben rendez

Németh Antal igazgató érdekes nyilatkozata után elmondotta, hogy az ünnepeket Bécsben tölti.

Németh Antal bécsi tartózkodása alatt természetesen találkozni fog *Röbbeling* Hermannal, a Burgtheater igazgatójával. Az ő találkozásuk előreláthatólag tisztázza a kérdést, hogy a *Burgtheater* európai hirü irányitója a tavasszal mikor vendégszerepel a *Nemzeti Szinházban*.

Röbbeling Hermann, aki a magyar drámairodalomnak és szinjátszásnak oly nagy szolgálatot tett *Az ember tragédiája* bécsi bemutatásával, az elmult évadban már rendezett a *Nemzeti Szinházban*. A *Stuart* Mária teljesen uj beállitása, a Nemzeti Szinháznak ez a müvészi produkciója, az ő rendezői elképzelése és munkája nyomán született meg.

Most arról lenne szó, hogy *a Grillparzer-trilógiát egy estén, összevont formában az ő rendezésében mutatja be a Nemzeti Szinház.*

Röbbeling Hermann felkérésére pedig *Németh* Antal is bemutatkozik a *Burgtheater* szinpadán, mint rendező. Ha ez a tárgyalás eredménnyel végződik, ugy igazán szenzációs magyar bemutató lesz Bécsben. *Németh* igazgató *a Csongor és Tünde burgtheaterbeli előadását rendezi*, még pedig olyan formában, hogy az mint magyar népmüvészeti megnyilatkozás is páratlan bemutató lenne. *Az előadás diszleteit és kosztümjeit a Burgtheater Budapesten készitteti el.* Uj kisérőzenét akar iratni a darabhoz *Németh* Antal, akinek ez az utja előreláthatólag ugy *Röbbeling* budapesti ujabb vendégszereplésének, mint a *Csongor és Tünde* bécsi bemutatójának megvalósitását eredményezi.

Kolba Gyula.

Budapest szenzációja!
MEGNYILIK MA!
Olcsó helyárak!
Karácsonyi műsorunk:
Szent Péter esernyője
Szudáni őrjárat
SAVOY FILMSZINHÁZ
KÁLVIN-TÉR, ÜLLŐI-ÚT 2. SZÁM
TELEFON: 46—0—40

BIZTOSITSA KARÁCSONYRA A JEGYÉT:
Bulla Elma
világfilmje
„SZERELEMMEL VÁDOLLAK"
Döntő siker a **RADIUSBAN**

Vigszinház
Karácsonyi és szilveszteri előadások:
Szerdán, december 25-én
d. u. **Volt egyszer egy asszony...** (mérsékelt helyárakkal)
este: **A királyné**
Csütörtökön, december 26-án
d. u. **A királyné** (mérs. helyárakkal)
este: **A királyné**
December 31-én
½8 órakor: **A királyné** (rendes
½11 órakor: **A királyné** helyárakkal)

— **Karácsonyi tündérjáték a Budai Katolikus Körben.** Csillogó gyermekszemek százai jutalmaztak a *Koroda* Miklósné vezetésével működő *Babkó Gyermekszinpad* karácsonyi előadásának apró szinészeit, akik megragadó alakitó készséggel játszották végig a *Jóság diadala* cimü tündérjátékot. A Szeretet és Jóság tündéreinek a gyermekért folytatott küzdelme elevenedett meg a *Budai Katholikus Kör* helyiségében rendezett előadáson. A megható tündérjáték után gyermekkabaré rész nevettette meg az apróságokat. Különösen sok tapsot kapott a tündérjáték főszerepét alakitó *Beke* Bözsi és az 5 éves nagy reménynyekre jogositó *Kolozs* Lucy. De jók voltak az eleven gnómok: *Perlmutter* Oszi, *Ungár* Miki és Gyuri s *Bihari* Gyuri. Nagyon tetszettek a közönségnek a bájos tündérkék: *Rigó* Nana, *Fekete* Ilonka és *Cirok* Juti. A kabarészámok szereplői közül megérdemelt sikerben volt része: *Lakatos* Margitkának, *Szabó* Nusinak, *Lőrinc* Pirinek, *Iváncsics* Etusnak és *Drössler* Jóskának.

Az uj földesur
premierje alkalmából érkezett rengeteg gratulációt köszönjük.
A gratulációk meleg hangja és egészen szokatlan megnyilvánulása nagymértékben buzditólag hat ránk a jövőbeni további kitartó és szorgalmas munkára.
Hirsch Lajos és **Tsuk Imre**

RÖKK MARIKA
világfilmje:
Jönnyü lovasság
Premier Karácsony napján
URÁNIA CORSO
GRAWATSCH
Rendezte: Werner Hochbaum
Főszereplők:
HEINZ v. CLEVE • FRITZ KAMPERS • H. A. SCHLETTOW

Halász Gyula „Édes anyanyelvünk"-röl. *Halász* Gyula december 26-án, *csütörtökön* este 6 óra 45 perckor nyelvhelyességi előadást tart rádiónkban, *Budapest II.* hullámhosszán. Előadását meggyőző példákkal kiséri.

Szerda

december 25

8.30: Hirek. — 9—9.55: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál dr. Ravasz László püspök. — 10—11.25: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben P. dr. Bangha Béla jézustársasági házfőnök mondja. Énekel a templom énekkara Harmat Artur vezetésével. — 11.30—12.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál dr. Varsányi Mátyás budai vári lelkész. Orgonál Várkonyi Endre. Énekel a budai egyházi énekkar Mikus-Csák István karnagy vezényletével. — 12.35: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 14.10: Hanglemezek. — 14.55: Az Operaház előadásának ismertetése. — 15: Az Operaház előadásának közvetítése. 1. „Jancsi és Juliska". Mese 3 képben. 2. „A babatündér". Látványos balett egy felvonásban. — Utána kb. 17.50: „Csillagok tánca". Irta Tamás István. Felolvassa Máthéné Lakner Klára. — 18.20: Kiss Lajos és cigányzenekara. — 19.10: „Berlin, Hamburg, Helgoland". Dr. Clementis Ervin előadása hanglemezekkel. — 19.50: Kamarazene két hegedüre és cembalora. Előadja D. Dortheimer Stella, E. Sultson Ina és Láng Erzsébet. — 20.25: Hangjátékelőadás a Studióban. „Müsorrészlet 1986-ból". Helyszini közvetités a Mars—Föld bolygóközi átorpóló-mérkőzéséről. Irta Feleky László. Rendező Gyarmathy Sándor. — 21.10: Hirek, sport- és ügetőversenyeredmények. — 21.25: Közvetités egy kávéházból. Az Erőss—Sovinszki jazzenekar müsora. — 22.30: Bertha István szalonzenekara. — 00.05: Hirek. — *Budapest II.* 17.30—18.30: Hanglemezek. — 18.45—19.10: „A karkötőóra". Molnár Ákos elbeszélése. (Felolvasás.) — 20.30—20.50: Hochstrasser Ferenc fuvolázik zongorakisérettel. — *Telefonhirmondó:* Egész nap azonos a Budapest I. müsorával. — *Közvetitőállomások:* Egész nap azonos a Budapest I. müsorával.

Csütörtök

december 26.

9.45: Hirek. — 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben P. Böle Kornél szentdomonkosrendi atya mondja. Előadásra kerül: Antalffy Vilmos: Karácsonyi Himnusz, Exsultandi tempus est; Sugár Viktor: Harsonajelek; Vavrinecz M.: Karácsonyi mise. Énekel a templom énekkara Sugár Viktor vezényletével. Orgonál Várhelyi Antal. — 11.15—12.15: Görögkatolikus istentisztelet a Rózsák terén lévő magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben, evangélium után dr. Krajnyák Gábor kanonok-plebános mondja. A plebánia vegyeskara Szvoboda „Dicsőség Néked Uram" c. miséjét énekli. Magánszólamokat énekli: Szunyoghné Körmendy Julia, Stencel Valéria, Sándor Mihály és dr. Witkowsky Endre. Vezényel Szemerszky János. — 12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.30: Bura Sándor és cigányzenekara. — 13.45: Hanglemezek. — 15: Harsányi Gizi mesél. — 15.30: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. — 17: „A magyar erdészet". Nagyszalánczy Bruno miniszteri tanácsos előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) — 17.30: „Karácsonyi énekek". Előadja a Központi Papnevelő Intézet énekkara. Bevezetőt mond és vezényel dr. Koudela Géza. — 18.15: „Időszerü közgazdasági kérdésekről". Dr. Varga István előadása. — 18.40: Halló-tánczenekar Weygand Tibor énekszámaival. — 19.40: Sporthirek. — 19.50: „Karácsony". Drámai mese 3 részben. Dickens Károly „Karácsonyi ének" c. elbeszéléséből irta: Boz. Forditotta Mátray Betegh Béla. Rádiószinpadra alkalmazta: Ujházy György. A zenei betéteket irta: Polgár Tibor. Rendező Odry Árpád. — 21.35: Hirek, sporteredmények. — 21.55: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — 23: Közvetités egy étteremből. Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. — 00.05: Hirek. — *Budapest II.* 17—17.25: „Budai szinészet". Dr. Pukánszkyné Kádár Jolán előadása. — 17.35—18.30: Hanglemezek. — 18.45—19.10: „Édes anyanyelvünk". Halász Gyula előadása. — 20—20.30-ig: Lukács Sári énekel zongorakisérettel. — 20.35: Hirek. — *Telefonhirmondó:* 9.45—17: Azonos a Budapest I. müsorával. — 17—17.25: Azonos a Budapest II. müsorával. — Utána: Azonos a Budapest I. müsorával. — *Közvetitőállomások:* Egész nap azonos a Budapest I. müsorával.

Péntek

december 27.

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — 10: Hirek. — 10.20: „Időszerü apróságok." (Felolvasás.) — 10.45: „Ifjusági közlemények." (Felolvasás.) — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Ákoms Lajos férfi-énekkötöse. Tagjai Kishonty József, Kormos László, Oláh József, Bodor Imre és Wissmüller Mihály. — 12.40: Hirek. — 13 órától 14.30-ig: Ilniczky László szalonzenekara. — Közben körülbelül 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 14.40: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhirek. — 16.10: A rádió diákfélórája: „Karácsony a braziliai őserdőben." Molnár Gábor előadása. (Felolvasás.) — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 17: Manchen Mariska gyermekdalokat énekel (zongorakisérettel). — 17.25: Sportközlemények. — 17.40: Czicza József és cigányzenekara. — 18.45: „A magyar nép szerelmes dalaiban." Jankovich Ferenc előadása. — 19.15: Részletek a „Broadway Melody 1936" cimü filmből. — 19.50: Hanglemezek. — 20.15: A rádió külügyi negyedórája. — 20.35: Liszt kevéssé ismert magyar müvei és átiratai. Zongorán előadja Stefániai Imre. Bevezetőt mond dr. Major Ervin. — 21.30: Hirek. — 21.50: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. — Közben 22.25: Időjárásjelentés. — 23: Dr. Ottlik György angolnyelvü előadása: „European perspectives." (Európai perspektivák.) — 23.20: Közvetités egy szállóból. Pityó József és jazz-zenekarának müsora. Énekel Sztáray Márton. — 00.05: Hirek. — *Budapest II.* 18.30-tól 19.10-ig: Hanglemezek. — 19.40-től 20.05-ig: „Egy bujdosó naplója." Dr. Rédey Mária előadása. — 20.15-től 20.30-ig: Skolil Ottó gitározik. — 20.40-től 21 óráig: Hirek. — *Telefonhirmondó.* 6.45-től 11.15-ig: Azonos Budapest I. müsorával. — 11.20-tól 11.50-ig: A Telefonhirmondó külön müsora. (Hanglemezek.) — 12 órától 15.20-ig: Azonos Budapest I. müsorával. — 15.20-tól 15.50-ig: A Telefonhirmondó külön müsora. (Külföldi adóállomások rádión vett müsorának közvetitése.) — Utána: Azonos Budapest I. müsorával. — *Közvetitő állomások:* Egész nap azonos Budapest I. müsorával.

KISIPAR

Uj rendszert vezetnek be a fővárosi közmunkáknál

Müller Antal képviselő nyilatkozata a közszállitások szabályozására tett inditványáról

A fővárosi közmunkák ügyében feltünést keltő inditványt nyujtott be Szendy Károly polgármesterhez *Müller* Antal iparos képviselő, a főváros törvényhatóságának egyik vezető tagja. A keresztény iparosok szövetségének elnöke a következőkben ismertette előttünk előterjesztését:

— A fogyasztópiac felvevőképességének csökkenése természetszerüen mindinkább a közmunkákra tereli az iparosok figyelmét. Ezért tartottam szükségesnek, hogy mindazokat a hibákat, amelyek az illetékesek legnagyobb jóindulata ellenére, a gyakorlatban előfordulnak, kiküszöböljék. A székesfőváros polgármesterének átadott beadványomban azt kértem, hogy *a kisiparosok részére fenntartott 1500—2000 pengő értékü közmunkáknál tekintsenek el az eddigi gyakorlattól* és a megbizást ne a legolcsóbb ajánlattevőnek adják, hanem annak, *akinek pályázata az ajánlatok középárát legjobban megközeliti.* Ez az összeg természetesen nem haladhatja tul a kiiró hatóságok által pontosan, de a szerény polgári haszonnal számitott előirányzatot.

— Jelenleg a legolcsóbb ajánlattevőnek kell juttatni a kiirt közmunkát. A féktelen verseny következtében a munkát vállaló iparos vagy ráfizet a munkára, vagy már előre ugy spekulál, hogy később valamely munkarészt elhagyhat s *ezt mélyen az önköltségi ár alatt számitja.* Arra is számitanak a spekulánsok, hogy a munka folyamata alatt *pótmunkákkal menekülnek az ésszerütlenül olcsón beadott árajánlat terhes következményeitől.* Csakis igy magyarázható meg *a gyakran százszázalékos eltérés az egyes ajánlatok között.* A magasabb összegü ajánlatok sorában rendszerint *régi, komoly, szolid cégek szerepelnek,* amelyek 10—15 százalékos szerény polgári haszonnal számolnak, de alul maradnak egyes hozzánemértő vagy lelketlen spekulánsokkal szemben. *A fővárosnak nem szabad segédkezet nyujtania ehhez az egészségtelen árromboláshoz, vagy tisztességtelen spekulációhoz, az irreális ajánlatokkal pályázókat büntetésből bizonyos időre ki kell zárni a közmunkákból* a munkát kiadó felelős tisztviselőknek pedig pontosan meg kell állapitaniok, hogy a kiirt munka a legcsekélyebb polgári haszonnal mennyiért végezhető el.

Müller Antal beadványa az iparosok körében a legnagyobb tetszéssel találkozik és remélik, hogy Szendy polgármester, aki mindenkor jóakarattal viseltetik az iparosok iránt, magáévá teszi a beadványban foglaltakat.

Megrendelhető: PÁZMANY PÉTER IROD. TÁRSASÁG, Budapest. VIII., Mária-utca 23. sz

TÁRSASÁG

Szepesi Bál. Január 11-én, szombaton az Országos Kaszinó összes termeiben tartják meg a Jubiláris Szepesi Bált, a 60 éves társadalmi tevékenységre visszatekintő „Szepesi Egyesület Budapesten" rendezésében. A rendezés nagy munkáját dr. Margittay Loránd bálelnök, dr. Fáy Kiss István ügyvezető-elnök, valamint dr. Hahn Frigyes, Jankura János, vámosgyörki Kerékgyártó László, Somlódy Ferenc társelnökök irányitják. (Báliroda: II., Széll Kálmán-tér 8.)

Americana Bál. Az Americana nagyrendje az idei Americana Bált a hagyományos, fényes szertartások között rendezi meg a Pannoniaszálló összes termeiben február 1-én. Az idei bálnak különös jelentőségét ad, az a körülmény, hogy az ország legnagyobb bajtársi szövetsége az idén ünnepli fennállásának tizenötéves fordulóját. (Báliroda: IV., Bástya-utca 11. Telefon: 48-4-46)

Báli naptár

Január 5.	Piarista-tea (Hungária) Sycambria Corporatio estélye Foed. Emericana (Pannonia) Kispesti Vitézi Bál Nemzetközi női fodrászverseny és bál (Gellért)
Január 6.	MAC-estély.
Január 9.	Protestáns-tea (Hungária)
Január 11.	Jogász-bál (Pannonia) Szepesi Bál (Országos Kaszinó) Zrinyi Bál (Budai Vigadó)
Január 15	Technikus Bál (Hungária) Magyar—Lengyel Bál (Pannonia)
Január 16.	Erdélyi teaestély (Pannonia)
Január 18.	Katolikus Bál (Vigadó) Szent István Bál (Pannonia) Protestáns Bál (Hungária)
Január 25.	Medikus Bál Atelier Bál (Pesti Vigadó)
Január 31.	Riporter Bál (Newyork)
Február 1.	Széchenyi Bál (?) Vitézi Bál (Pesti Vigadó) Americana Bál (Pannonia) Festékes Bál (Pesti Lloyd Társ.)
Február 2.	Detektiv-bál (Pannonia)
Február 4.	Pesti Szent Imre Kör teaestje (Pannonia)
Február 5.	Gyógyszerész Bál (Pannonia)
Február 6.	Állatorvosi Bál (Hungária)
Február 8.	Ciszter Tea (Pannonia) Képzőművészek Jelmezbálja (Fészek)
Február 12.	Bencés Tea (Pannonia)
Február 15.	MEC-bál (Hungária) Vasutas Bál (Pesti Vigadó) Evangélikus Bál (Pannonia)
Február 19.	BEAC-bál (Pannonia)

Budapesti ügetőversenyek

Szerda, december 25

Karácsony első napján futják a decemberi ügetőmeeting utolsóelőtti versenyeit s csaknem mind a tiz futamban kielégitőnek mondható az indulók száma. Szép küzdelem várható a *Mechanikus-handicapben* és a *Viharhegyi-dijban,* mert mindkettőben tizenötnél több az indulók száma. A *Nemzetközi verseny Ilona, Delila, Ica* és *Tündér* szép küzdelmét eredményezheti.

Jelöltjeink a következők:

I. *Marina—Varázsfuvola*
II. *Jonny J. F.—Fifi*
III. *Uzsorás—Mucs*
IV. *Berci—Osztalék*
V. *Pezsgő—Ond*
VI. *Ilona—Delila*
VII. *Lysander—Vinkó*
VIII. *Peggy—Lugos*
IX. *Bosiljka—Orsolya*
X. *Edömér—Imréd II.*

VILÁG-SIKER a MÉLTÓSÁGOS ASSZONY

Békeffi István—Stella Adorján uj vigjátéka az Andrássy-uti Szinházban. A sajtó — évek óta — nem irt ilyen elragadtatással szindarabról, a közönség pedig a legnagyobb csodálattal beszél erről a remek vigjátékról, mely eredeti, ujszerü, ötletes és nagyon mulatságos — Turay Ida, Rózsahegyi, Rátkai, Delly, Boross, Pethes, Lendvay Márta (uj felfedezés!), Kováts Terus, Bilicsi, Pethes, Bokor Mária és Szaploncay Éva a főszereplők. Karácsony délután 4 órakor olcsó helyárral és este 8 órakor kerül szinre a „Méltóságos asszony". Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

Monstre Szilveszter a Vigadóban

Nivós, mulattató, változatos. Tréfák, magánszámok, balett, ének, tánc és nagy nemzetközi attrakciók. Kezdet: 10-kor. Jegyek 1—6 P Koncertnél.

Molnár C. Pál

Nyság 1937 II. 6

— Molnár C. Pál ujabb képei. *(Fränkel-Galéria.)* Molnár C. Pál müvészete legutóbbi kiállitása óta ujabb motivumokkal gazdagodott, de nem éppen örvendetes irányban. Egész sor képén archaeológiai motivumokat szerepeltet olasz környezetben: frissen kiásott szoborrészeket, torzókat, fejeket. Az olasz De Chirico modoros képeire emlékeztetnek Molnár C. Pálnak ezek a munkái. Nem nagyon értjük, miért szorult ez a mondanivalóban bővelkedő, eredeti képzeletjárásu fiatal müvész olyan mintaképre, akinél önmaga különbet is tud? Csakugyan sikerült mintaképe közvetitésével a modorosság hatását keltenie. De erre talán mégsem volt szüksége.

Egyebekben sem méltó folytatása ez a kiállitás Molnár C. Pál legutóbbi nagy gyüj-

adást tart. Szerepelnek még Déány Zsigmond, Langsfeld Géza, Dirner Gusztáv, Schermann Sándor vonósnégyes, Breznóy Judith énekmüvésznő és Elischer Marcelle zongoramüvésznő.

= A Magyar Pincérek Országos Szövetségének elnöksége értesiti hadirokkant és frontharcos bajtársait, hogy február 7-én, vasárnap délelőtt 9 órakor jelenjenek meg V., Erzsébet-tér 7. szám alatt értekezletre. Telefon: 1-815-78. Sorozatos értekezleteket tartunk helenként szerdán este 7 órától 9 óráig és vasárnap 9 órától 12 óráig.

= A Nemzetközi Club (V., Deák Ferenc-utca) szerdán délután hat órakor teaestét rendez Kreutz Rudolf tiszteletére.

lobtad . . .
ott.
ud semmit a rövid látoga-

hogy Munt a
laki a háta
— Sajn

Egy hajdani karácsony idejéből

Irta: Szomory Dezső

Ez a kis emlék azért szép és azért megható, mert nagyon régi időkből való. Egy hajdani karácsony idejéből.

*

Rippl-Rónainak, mikor Párizsban élt, volt egy kedvenc költője. Ez a költő a belga George Rodenbach volt. Eljött hazájából Párizsba ez a költő és a Café Mocca törzsvendége lett a Place des Ternes-en. Igazi költő. Sápadt, sovány, fiatal, magasra fésült szőke hajjal.

Mindennap bejött a kávéházba s nézte az ujságokat. Különösen az ujságok irodalmi rovatát nézte, ha vajjon szó van-e ő róla ebben a rovatban? Ha vajjon legújabb verskötete kellő méltatásra talált?

Ez a legújabb verskötete a *Voyage dans les yeux* című kötet volt. Igazi finom cím egy verskötet számara: »Utazás a szemekben«. Ez nem hangzik olyan jól magyarul mint franciául, de erről én nem tehetek. A költő franciául érzett és franciául gondolkodott. Ezt a magyar fordítás nem tudja kifejezni. A francia cím művészi, a magyar nem az. Követni kellene a költő érzését és gondolatát, árnyalatos művészieségét, hogy a magyar cím, kellőkép átírva és átfogalmazva, megközelítse a franciát. Nehéz ügy. A francia és a magyar nyelv zseníje két külön dolog. Azt lehetne mondani: »Utazás a szemek világában« vagy a »szemek fényén«, de ez se volna az igazi. Az »utazás« töri meg az egészet. Csunya, rossz szó ez, meglehetősen kötött fogalmi tartalommal a magyarban. A franciában ez szabadabb, derűsebb, hogy úgy mondjam távolibb hangzású és hajlékonyabb is. Nincs odafűzve valami közlekedési eszköz fogalmához. Különben is minden szónak megvan a maga lelke, szárnya s valami olyasféle elhangzása, ami független tértől és időtől. Más-más nyelven nem is födi egymást.

*

De nem is ezt akartam mondani.

Azt akartam mondani, hogy Ripplinek roppant tetszett ez a verskötet. Már magáért a címéért is odavolt. *Voyage dans les yeux!* Hányszor ismételte ezt nekem! hogy ez milyen szép! Tudniillik ebben a spirituális megfogalmazásban, Rodenbach egész költészetében megtalálta a maga művészi modorát, érzését és gondolatát.

— Ez a költő, — mondta, — az én számomra van. A verseiben benne van az én piktúrám.

— Gyere be hozzá, — biztattam, — a Café Moccába. Ott ül egész nap és böngészi az ujságokat. Késő estig ott találod, mert bevárja az esti lapokat.

*

Otthon, Neuillyben, abban a Louis-Philippe-korabeli régi házban, a rue de Villiers-en, ahol Rippl-Rónai hosszú évekig lakott, nem is volt szó más költőről, csak Rodenbachról, minden este Rodenbachról, lámpafénynél, az asztalnál. Itt ültünk Lazavine, Rippl, James Pitcairn-Knowles és jó magam, húszéves voltam! A többiek se voltak sokkal öregebbek.

Ez a James Pitcairn-Knowles egy egész külön fejezet volna, a maga neofita rajongásával s vallásos rejtélyességével, ha már nem írtam volna róla bőven *A Párisi Regény* című könyvemben. Akit érdekel ez a ritka művészi egyéniség, ott megtalálja. A legszebb fiatal ember volt, akit csak el lehet képzelni. Lobogó kék nyakkendőket viselt a kék szeméhez. Olyan két kék szeme volt, mint egy szüzleánynak. Mint egy szűzleánynak a Bibliában. Festő volt, skót származású. De generózus, nemes, majdnem tékozló skót.

Rippl már akkor kitűnő francia volt. Kitűnően olvasott, olyan finom dikcióval, hogy alig van színész, aki ezt tudta volna. Fiatal ajkáról, a vastag franciás bajusza alól, mint a gyöngyszemek peregtek a Rodenbach versei női szemekről, női szemek tekintetéről, női szemek fényeiről. Mindannyian az asztalnál, a lámpafényben, Neuillyben, a régi házban, mindannyian távol a hazától, elbúsultan s nosztalgiasan, valóban esküttünk volna ebben a szent órában, hogy Rodenbach a legnagyobb költő, aki csak van a világon. Legalábbis az, a Rippl előadásában. Micsoda különös, furcsa ember is volt ez a Rippl! Még mielőtt olyan nagy árakat kért a képeiért (joggal), volt egy idő az életében, mikor eszményiesen, versekért rajongott!

Eszményiesen! A vége az volt, hogy Knowles barátjával és egy Bing nevű műkiadóval, felkereste a belga költőt, — a lakásán, nem a kávéházban, mert ezt illendőbbnek találta. A költőnek nagyon megtetszett a két fiatal festő. Bing propozíciója is tetszett, hogy tudniillik kiadná karácsonyra a költő két kis művét Rippl és Knowles illusztrációival...

Rodenbach mingyárt meg is írt két szép verset a rózában. A két festő számára, hogy ezt illusztrálja.

*

Itt van előttem ez a két ritka füzet, gyönyörű nagy kurzív szedéssel, hollandi papírra nyomva.

Az egyiknek az a címe: *Szűzek*. Ezt Rippl-Rónai tündéri pasztelljei kísérik. Az utolsó oldalon a következő magyarázat olvasható:

»*Ez a kis könyv két barátnak: Rippl-Rónai Józsefnek és Pitcairn-Knowles Jamesnek közös gondolata, 1895 Karácsony ünnepére. Megjelent Párisban, Bing M. S. szíves pártfogásával. A kis történetet George Rodenbach írta. Az egyszerű képek Rippl-Rónaitól valók.*«

A másik kis könyv: *A sírhantok*. Ezt Knowles illusztrálta. Utolsó oldalán ugyanaz a szöveg olvasható, csak éppen végül a Knowles nevével.

A *Szűzek* ezüstszürke papírba van kötve. *A sírhant* gyászos fekete papírba.

*

A könyveim mélyén találtam ezt a két régi füzetet. S ezzel a két régi füzettel ezt a régi szép emlékemet.

Azóta Rippl meghalt, — vajjon Knowles él-e még? Remélem a jó Istentől.

Kereskedőknek, iparosoknak, otthondolgozóknak, háztartásoknak nélkülözhetetlen

SCHURER—WALDHEIM DR.

VEGYÉSZETI RECEPTKÖNYVE

Ez a közismert németnyelvű szakkönyv

5000 gyakorlatilag kipróbált utasítást és tanácsot tartalmaz.

Ára 7.50 pengő

Kapható Az Est könyvkereskedésében. VII., Erzsébet körút 9[illegible]

A kabát lóg a fogason

Elbeszélés

Irta. Laczkó Géza

Mikor nyilvánvaló lett, hogy Dadi pár hónapig még nem jöhet haza, mert a hadüzenet után a franciák ki-»beljebbezték« egy óceáni szigetecskére, elmentem elárvult hónapos szobáját felmondani s holmiját az én lakásomra szállítani.

Együtt gyerekeskedtünk, együtt voltunk kamaszok, egyetemi hallgatók s szoros barátságunkba csak az hozott alapvető változást, hogy én korán megházasodtam. Három szobával, megállapodottsággal, egy gyerekkel fölébe kerültem Dadinak, aki viszont szabadságával, könnyelműségével volt fölöttem. Egyszer aztán, véletlenül a többihez hasonló szürke évben, 1914 elején elhatároztuk, hogy a nyáron kettesben megyünk ki Párizsba visszadiákosodni pár hétre. De mire eljött az úti készülődések ideje, kénytelen voltam cserbenhagyni Dadit: feleségem második gyerekét várja.

Így ő egyedül indult el július elején — szabadon, előkelően, finom ruhában, finom cigarettákkal és finom frankokkal; s én nyűtt hálókabátban, borotválatlanul, rabul néztem bánatosan a pálya udvar felé vágtató taxija után méla erkélyemről.

A háború kitört, Dadi kint rekedt s én mentem feloszlatni kis legényháztartását. Ruháit, fehérneműit fellottyantottuk az előszobaszekrény polcaira, ideiglenesen persze, hisz a háborúnak pár hónap alatt vége lesz, mindenki azt mondja, a német császár is kijelentette, hogy mire a levelek lehullnak, minden katona visszatérhet a családi tűzhelyhez; iratait, leveleit, a minden író után ottmaradó papír-üledéket begyömöszöltem az ebédlőszekrény nagy fiókjába, pár hónapig elmaradhat ott... De itt van ez a finom, karcsú, puha, gavalléros és kis perzsagalléros télikabát, szövet- és szabásremek, mit csináljak vele?

Sárga, álló ruhafogas silbakolt az előszobaajtó mögött. No, a nyarat itt kibírja, télre úgyis viselni fogja Dadi... fenébe, hogy ennek mindene milyen finom, drága, előkelő... az én télikabátom elég paplanszerű, azaz nehéz, nem melegít és ronda... mindegy még csak augusztus van. Felakasztottam a kabátot a fogasra és irígység volt a szívemben.

Aztán lehullott »a rezgő nyárfa levele«, a hó és reménységünk koronája: a háború még tartott. Hősiesen viseltem a fekete paplant s áldozatos részvét melege futott át a szívemen, amikor, letéve-felvéve a súlyos klepetust, kezem a noirmoutieri kazamatákban raboskodó Dadi könnyű kabátjához ért.

Tavasszal sem vettem le a fogasról a perzsagallérost, babonából hagytam ott, várja csak hűséggel, ha időszerűtlenül is, gazdáját a küszöbön. A nyarat is kihúzhatja enyhe lógásban, szeretem, ha jövésemkor-menésemkor meglibbenve megsimogatja tehetetlenül lógó kezem fejét. S mikor újra eljött a tél, mért ne lóghatna ott tovább a mi téli holmijaink között szeretettel megbújva? Végtelen és hideg éjszakákon át virrasztottam az előszobából nyíló kis dolgozószobámban a falra szögezett lepedőnyi térképek gombostűs kis zászlócskái alatt. Mindenki aludt a házban: asszony, két gyerek, cseléd és nevelőnő, bútorok és télikabátok. Böködtem a tűket a térképbe és szívembe s mikor már nagyon átjárt belső és külső hideg, lábujjhegyen kilépegettem a fogashoz, belebújtam Dadi kabátjába, úgy ültem vissza a reménytelen zászlócskák alá s csak a perzsagalléros baráti, meleg ölelésének köszönhettem, hogy nem sírtam el magamat.

Újra kitavaszodott s a háborús bajok a mi fejünk fölött is elsokasodtak. A kabátról megfeledkeztünk. S mikor véletlenül mégis ráesett a tekintetem, elkaptam róla, mert most már irígylésre méltó állapot volt, ha szennyben, nyomorban és méltatlanságban is, de a háború szörnyű eshetőségeitől védetten, ott guzsorogni a »fekete kolostor« toronyszobájában.

És jött a tél és már lenyeszlett rólam a paplankabát... hol veszek új kabátra pénzt s ha pénz lenne is, posztót?... Megmorzsolgattam a perzsagalléros finom angol szövetét, amely puha volt, rugalmas és meleg... Ki vethetné szememre, ha én most elviselem? Majd veszek Dadinak újat, ha a háborúnak vége lesz, »nach dem Krieg«, ahogy lépten-nyomon írták a német lapok, ha hazajön. De *mikor* lesz vége? *mikor* jön haza?... Úgy éreztem, örök rabságra ítélem Dadit, ha most kabátját átruházom magamra... Nem tehetem... Fagyoskodjam csak tovább!... De meggyűlöltem a háborút, a kabátot, és — szégyellem leírni — Dadit is.

Hetekig viharzott bennem némán, idegpusztítón ez a vak és vad gyűlölet. Úgy égtem, mint egy felgyujtott, lángoló roppant gőzmalom. Aztán elcsitult a tűzvész, eloltották belső könnyeim, üszkös romhalmaz lett a lelkem s a fekete gerendacsonkokon csak a részvét csillogott. Részvét és sajnálat magamon, Dadimon... az egész világon.

A kabát ott lógott a fogason tovább, de én kivetettem még emlékét is a lelkemből. *Teljesen elfelejtettem.*

A négy véres év letelt. Harcosok és foglyok hazajöttek. Dadi megjelent rongyolt ruhában, rongyolt testtel, rongyolt lélekkel. Négy évi »ideiglenes« raktárukból előkerültek szerelmes levelei, hálóingei, félbemaradt novellái, gyűrött nadrágjai.

Mélán néztük elmult vidám élete háborúelőtti szerszámainak szomorú szemétdombját.

Egyszerre csak felcsillant Dadi szeme:

— Hű, hisz volt nekem egy pompás angol télikabátom, kis fekete perzsagallérral. Remek, elegáns darab. Főnyeremény ez most! Megvan?

— Hogyne lenne meg, Dadikám, — nevettem fölényesen. — Ott lóg a fogason!

Dadi odaugrott, leakasztotta, megforgatta, kiterítve felemelte... a perzsagallér fele fekete porként hullott a földre, a fény tenyérnyi és mogyorónyi több lyukon esett át szövetén... Megették a molyok.

Dadi elkomorodott, két keze lekókkadt, a kabát úgy lógott belőle alá, mintha lábai elé omlott volna térdre bocsánatáért esedezni.

— Erre az egyre vigyázhattál volna — mondta Dadi halkan.

— Vigyázhattam volna — suttogtam.

S Dadi szemrehányó, könnyes szemmel nézett, sokáig, restelkedő könnyes szemembe.

Tanulmány

Molnár C. Pál rajza a Pesti Napló számára

Az „Apakereső Hivatal", ahol a törvénytelen gyermekek érdekeit védik

Nincs már gavallér férfi — Megszűnt a „csábítás", a legtöbb törvénytelen gyermek anyja nagykorú

Javulnak a budapesti erkölcsök: csökken a törvénytelen születések száma

(Saját tudósítónktól.) Az »Apakereső Hivatal« a központi városházán van, az első emeleten. A fővárosi árvaszék gyermekvédelmi osztályát nevezték el így az árvaszék tisztviselői.

Érdekes munkát végez a gyermekvédelmi osztály. Az Országos Stefánia Szövetség segítségével gyámkodik a házasságon kívül született gyermekek felett, de talán ami még ennél is fontosabb, dolgozik azon, hogy a törvénytelen gyermekek szülei *utólagos házasságkötéssel törvényesítsék gyermeküket.* Amikor ez nem sikerül, akkor legalább azt próbálják elérni, hogy a természetes apa *fogadja örökbe* gyermekét és ezzel adjon neki nevet.

Budapestet bűnös városnak nevezték azelőtt. Valóban *feltűnően sok volt a törvénytelen származású gyermekek száma, a világháború előtt az élve született gyermekeknek több mint negyedrésze.* A világháború alatt azután ez a szám megemelkedett és volt olyan év, amikor az újszülötteknek 27.2 százaléka nem törvényes házasságból született. Lehet, hogy ma már erkölcsösebbé vált Budapest lakossága, vagy talán a gazdasági viszonyok játszanak szerepet abban, hogy *a törvénytelen gyermekek száma erősen csökkent.* Tavaly az újszülöttek 15.7 százalékát vezették be az anya nevén az anyakönyvekbe. *Eddig a mult év volt törvénytelen születések tekintetében a legkedvezőbb Budapesten.*

A férfiak már nem adnak végkielégítést

A törvénytelen születések számának csökkenésében nyilván szerepet játszik az is, hogy *a bíróságok egyre kevesebb tartásdíjat állapítanak meg.* Régebben 15—18—20 pengő volt az átlagos havi tartásdíj, most pedig 8—10—12 pengő. Az is figyelemreméltó jelenség, hogy *ma már nagyon ritkán fordul elő az, hogy a természetes apa végkielégítést ad gyermeke anyjának.*

— Régebben általános szokás volt, — mondották munkatársunknak az »Apakereső Hivatal«-ban — hogy *ha egy férfi házasságot kötött, akkor előbb rendezte egész előző életét.* Minden kötelezettség nélkül házasodott meg, mert esetleges törvénytelen gyermekei anyjának végkielégítést adott. *Ezzel a végkielégítéssel váltották meg a törvénytelen gyermekek tartási igényét. Ma már alig akad olyan férfi, aki végkielégítést adna.* A mult évben mindössze *három* végkielégítési egyesség jött létre az árvaszéken és ezeknek a végkielégítéseknek összege is csupán 1650 pengő volt. Rendkívül alacsony ez az összeg, de mégis jóváhagyjuk az egyességet, mert hiszen nem egyszer az apa cinikusan kijelenti, hogy *fogadjuk el a felajánlott 2—3—400 pengőt, mert rajta úgysem lehet semmit behajtani, külföldre utazik és akkor ez az összeg is elvész.*

Arra a kérdésünkre, hogy mivel magyarázza az árvaszék a törvénytelen születések számát, a következő volt a válasz:

— 1920 és 1930 között Budapesten évente átlag 3400 gyermek született házasságon kívül. 1932-ben ez a szám 3216-ra, 1933-ban 3056-ra, 1934-ben 2981-re, 1935-ben 2656-ra, tavaly 2564-re csökkent, az idén pedig még kevesebb lesz a törvénytelen születések száma. Anyagi okokon kívül főleg azzal magyarázható ez a feltevés, hogy *általában csökkent az újszülöttek száma* és a tapasztalat azt mutatja, hogy ezzel párhuzamosan szokott bekövetkezni a törvénytelen születések számának csökkenése.

A katonaság vesztett hódító jellegéből

Az »Apakereső Hivatal« kikutatja a természetes apákat. *A legtöbb törvénytelen gyermek apja ipari segédmunkás, utánuk nyomban a villamos és autobusz alkalmazottai következnek. A katonaság úgylátszik sokat vesztett régi hódító jellegéből,* mert a véderőhöz tartozók létszámát felülmúlja a napszámosok serege, sőt még a gyári munkásokhoz tartozó apák is eléjük kerülnek a statisztikában. A törvénytelen gyermekek apáinak sorában ezután a kereskedősegédek, magántisztviselők, zenészek, önálló iparosok, önálló kereskedők, köztisztviselők, diákok, orvosok, írók, művészek, ügyvédek következnek, majd feltűnően csekély számmal a tanárok és tanítók.

— *A törvénytelen gyermekek legtöbbnyire olyan anyától származnak, akik állásban, hivatalban vannak.* Az apa rendszerint a munkaadó. *Háztartási alkalmazottak, nevelőnők, gépírónők szerepelnek leginkább a törvénytelen gyermekek anyái között.* Mindent elkövetünk, hogy az apa házassággal utólag törvényesítse gyermekét, de bizony ez ritkán sikerül. Ha a törvénytelen gyermek apja nős, akkor nem tehetünk semmit, legfeljebb örökbefogadásról lehet szó.

Előkelő apák . . .

— *Megtörténik az is, hogy az apa nőtlen, de nem hajlandó feleségül venni gyermeke anyját, mert közte és az anya között nagy a társadalmi különbség.* Ilyen esetekben előterjesztést teszünk az igazságügyminiszter útján a kormányzó úrnak a törvényesítésre. Hosszadalmas eljárás ez és *számtalanszor előfordult, hogy nagyon előkelő urak törvényesíteni akarják gyermeküket, de ugyancsak előkelő rokonságuk mindent elkövet ennek megakadályozására.* Egyrészt azért, mert nem akarják, hogy a törvénytelen gyermek az előkelő család nevét viselje, másrészt mert így a törvényesített gyermek teljesjogú örökös lesz. Az árvaszék természetesen mindig a gyermek érdekében lép fel.

Tragikomikus eset történt nemrégiben a budapesti árvaszéken. Megjelent a gyermekvédelmi osztályon egy elegánsan öltözött úr, egy ugyancsak elegánsan öltözött hölggyel. Bejelentették, hogy az úrnak a hölgytől született törvénytelen gyermekét a férfi *örökbefogadási szerződéssel* magáénak akarja elismerni. Már el is készült a szerződés, amikor *az árvaszék tisztviselője figyelmeztette az anyát, hogy ezzel a szerződéssel a gyermek még nem lesz törvényesítve.* Elnyeri ugyan az apa nevét, de *a születési anyakönyvi kivonatból mindig ki fog derülni az, hogy mint törvénytelen gyermek született.*

Az anya valósággal idegrohamot kapott és magából kikelve sikoltozta:

— Akkor tépjék össze az egész szerződést, nem így állapodtunk meg. Gyermekünk kisleány és nem akarom, hogy tönkre legyen téve egész élete és mindig meg legyen bélyegezve!

Amikor a volt férj nem akarja elvenni feleségét

Az ügy az árvaszéki elnökhelyettes elé került. Dr. *Szokolay* Leó árvaszéki elnökhelyettes megvizsgálta az ügyet és meghallgatta annak szereplőit. És most különös történet derült ki. *A törvénytelen gyermek szülei valamikor házasok voltak,* házasságukból azonban nem született gyermek. Nagyon szerettek volna gyermeket, de ez a gyermektelenség feldúlta életüket és *elváltak egymástól.* Évek mulva társaságban ismét összekerültek, *a volt férj udvarolni kezdett volt feleségének, újból feléledt a régi szerelem s egy napon ennek gyümölcse is lett.* És megszületett házasságon kívül egy kislány.

— Most mit csináljak? — siránkozott az asszony, mire az árvaszéki elnökhelyettes a következőket válaszolta:

— *Leghelyesebb lenne, ha ismét összeházasodnának, ebben az esetben a gyermek törvényesítve lenne.*

— *Soha többé nem házasodom!* — jelentette ki zordonan a volt férj.

Az örökbefogadási szerződést *összetépték* és az árvaszék megindította a kormányzói kegyelmi törvényesítési eljárást. Ezen a módon azután sikerült is a kisleány törvényesítése.

A törvényesítési eljárás folyamán az igazságügyminisztérium minden esetben felteszi a kérdést a természetes apának: »*Mivel menti azt a tényt, hogy házasságon kívül érintkezett?*« A legtöbb esetben az a válasz, hogy a férfi törvényes felesége *súlyos beteg volt* és ezért folytatott viszonyt egy másik asszonnyal, akitől azután gyermeke született.

Házasság — a harmadik gyerek után

Amíg a végkielégítések száma a minimumra csökkent, addig *az utólagos házasságok és az örökbefogadások száma az »Apakereső Hivatal« és a Stefánia Szövetség buzgalma következtében jelentősen emelkedik.* Érdekes, hogy legtöbbször nem a gyermek születésének évében kötnek házasságot a szülők, hanem csak évek mulva. *Nem egyszer az együttélő szülők harmadik törvénytelen gyermeküknek után lépnek házasságra.*

Az »Apakereső Hivatal« statisztikákat készít munkájáról és a házasságon kívül született gyermekek adatairól. A mult évben 2564 házasságon kívül született gyermek közül 1323 volt a fiú. A tapasztalat azt mutatja, hogy a fiúgyermekek kevésbé ellenállóképes szervezetűek s ezért a későbbi időben már sokkal több a törvénytelen leány, mint a törvénytelen fiú. Érdekes jelenség az is, hogy míg régebben a legtöbb törvénytelen gyermek anyja kiskorú volt, *ma már lényegesen kevesebb a kiskorú anyák száma, mint a teljeskorúaké.* Ez is azt igazolja, hogy *nem annyira csábítás következménye a törvénytelen gyermek, mint inkább az, hogy a felnőtt leány összeköltözik szerelmével.* Persze a legtöbb házasságon kívül született gyermek anyja az alsóbb néposztályból származik, túlnyomó részük albérletben lakik, úgyhogy gyermekeiket nem is otthon, hanem szülői intézetben szülik meg. Tavaly 2355 törvénytelen gyermek született szülőintézetben és csak 209 lakásban.

Az árvaszéknek sok gondot okoz a törvénytelen gyermekek személyi felügyelete. A házasságon kívül szülő anyák legtöbbje háztartási alkalmazott és helyét gyakran változtatja. Gyakran nem is tudják megállapítani az anya és gyermeke tartózkodási helyét és emiatt a gyermek felett a személyi felügyeletet ellátni nem lehet. *A házasságon kívül szülő anyák a szülés után hosszabb-rövidebb idő mulva nagy számban elköltöznek Budapestről a gyermekekkel együtt,* gyakran abba a községbe vagy városba, ahonnan valók, a hivatalos gyám előtt ismeretlen helyre. Ez az oka annak, hogy a hivatásos gyám gyámoltjai közül a mult év végén anyjával együtt például mindössze 280 tartózkodott Budapesten.

A főváros egyik legszebb hivatala az »Apakereső Hivatal«, amely mindent elkövet, hogy a törvénytelen gyermekek könnyebben viselhessék azt a keresztet, amely talán életük végéig rájuk nehezedik.

Pakots György

Rembrandt: Szt. József álma
(Budapest, Szépműv. Muzeum)

JÉZUS SZÜLETÉSÉNEK ÁBRÁZOLÁSA A FESTŐMŰVÉSZETBEN

„És szülé az ő elsőszülött fiát, bepólyálá őt és elhelyezteté őt a jászolba, mivelhogy nem vala nékik helyök a vendégfogadó háznál".

Lukács II. 7.

Igazán keresetlen egyszerüséggel számolnak be az irás szavai a nagy eseményről: a Krisztusgyermek megszületéséről. Mily szánandó körülmények között, akárcsak a legnyomorultabb koldussorsban élő szegény, látta meg a napvilágot az, aki hivatva volt e világra fényt, uj világosságot deriteni, akinek szent hivatása volt, hogy e világnak *Megváltója* legyen!

Istállóban szülni, az ujszülött csecsemőt jászolba fektetni, emberi, szociális szempontból szép és lélekemelő, mert azt példázza, hogy aki e világot megváltani akarja, mindnyájunknak, szegénynek-gazdagnak Üdvözitője legyen.

De mit tegyen a festő, aki e képtárgyat megfesteni akarja? A leendő istenembert, a majdan tövissel koronázott Krisztust, aki mindnyájunkért kész meghalni a kereszten, nem ábrázolhatja mint az utolsó nincstelenek nyomoruságos sorsában osztozót?! A festők nagyon meg voltak akadva, amikor e képtárgy megfestéséről volt szó, igyekeztek azt lehetőleg kibőviteni, a festői ábrázolás szempontjainak megfelelően gazdagitani, mozgalmasabbá tenni, hogy eltereljék a figyelmet a szegénységről, amely mindig bántó... Egyedül *Rembrandtnak* volt bátorsága ábrázolni egy szegény törődött emberpárt, aki a napi fáradságos meneteléstől elcsigázottan dőlt le egy zsup szalmára az istálló mélyén, hogy ott magát kialudja. De ime, álmában az angyal Józsefnek megjelenti a készülő szent eseményt és az istálló megtelik meleg fénnyel, ragyogással. Már nem is istálló ez, ahol egy fáradt házaspár szunyókál, hanem főuri palota — ha ugy tetszik — ahol barátságos meleg van és az összes villanycsillárok égnek...

*

Giottónak (1267—1337) keze azonban még erősen meg volt kötve, mikor a páduai Scrovegni-kápolna freskóit festette. A középkori egyház az u. n. Athos-könyvben szigoruan előirta nemcsak a kompozició személyeit, de még azoknak ruházatát is. És még Giotto is, a festőknek ez a legpuritánabbja, akinek az egyszerüség, a szükszavuság müvészi jellemének egyik alapvonása, aki sohasem mond többet, mint amennyit mondani kell, még ez a Giotto is kénytelen volt segitségül hivni a jobbról álló két mellékalakot, két pásztort, akik az angyal üzenetét hallgatják, hogy kompozicióját teljesebbé tegye. Statisztaszerepet töltenek be, csaknem ugy, mint az előtérben megbuvó jámbor birkacsalád. Mily megkápó fönség, mély vallásos érzület árad a kompozicióból. Oly tulajdonságok ezek, amelyekkel később mind ritkábban találkozunk.

*

A Giotto után következő vallásos festészetnek a *bambino*, a szent család története ugyszólván kiaknázhatatlan témául szolgál, a legkisebb mesterektől a legnagyobbakig mindannyian megpróbálkoztak vele. Amikor a gyermek születését ábrázolják, ritkán hiányzanak a pásztorok. A magasztos hiradást ők hallották meg először, sietve érkeztek, oly hirtelenséggel, akár a mennyei seregeknek sokasága, az angyalok. Levett föveggel, alázatosan közelednek, vagy térden állva bámészkodó szemmel tekintenek a pólyáiból kitárt, előttük fekvő apróságra. A festői, a formai szempont volt itt is a döntő. A mezitelen test bemutatása a fejlődő müvészetnek főfeladatai közé tartozik. Tehát eltértek, kénytelenek voltak eltérni az irás szavaitól.

A páduai freskót két évszázad választja el Ridolfo Ghirlandaio (1482—1561) alkotásától. (A rajta levő felirat szerint 1506-ban készült.) A vallásos érzés világiasabb fölfogásnak engedett a reneszánsz idején, amit az antik emlékek fölszinre kerülésével a humanista müveltség terjedése és az abból származó hedonisztikus életfölfogás magyaráz. Szent Sebestyén is ott térdel a gyermek mellett, de ez a szent a belvederi Apolló-ra emlékeztető jól formált ifju, noha karja és válla nyilakkal van átfurva, az egyik pásztor mint valami Bachus, fejét szőlőlevelekkel fonta körül és meglehetős közömbösséggel mutat jobbkezével az előtér felé, ahol a Jézusgyermek pihen. E fölfogáshoz mérten a szinezés is élénk, majdnem tobzódó.

Giotto: Jézus születése
(Pádua, Serovegni-kápolna)

R. Ghirlandaio: Jézus születése
(Budapest, Szépművészeti Muzeum)

Molnár C. Pál: Fametszet

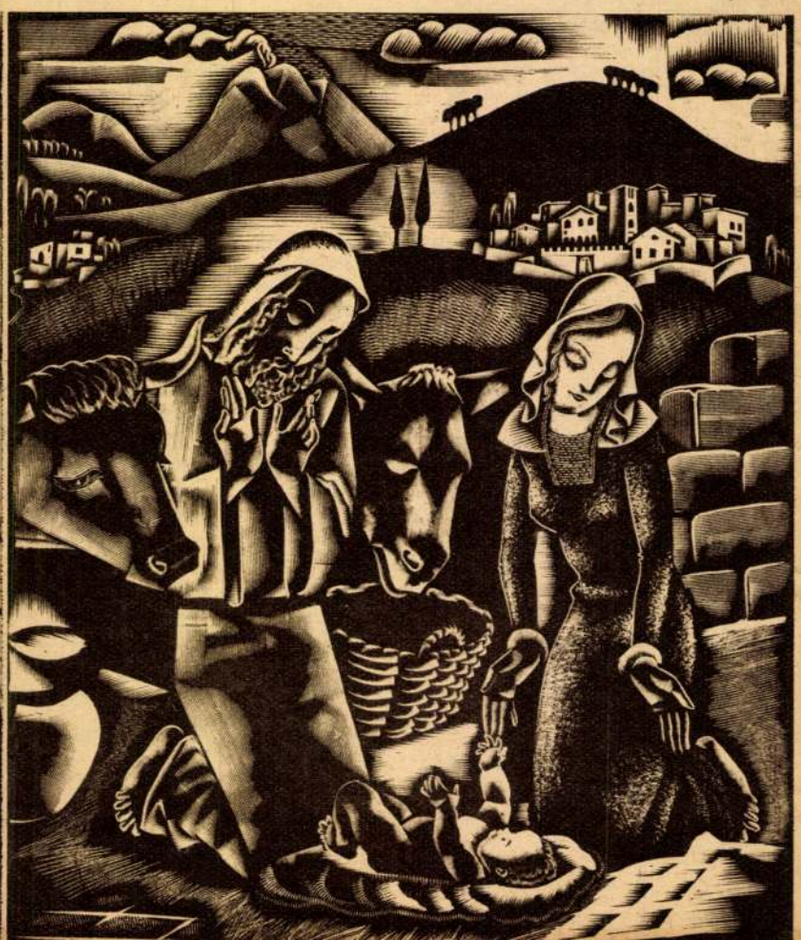

Bronzino-nak (1500—1572) fél évszázaddal későbbi alkotása már a kezdődő *manierizmus* korszakába tartozik. Az alakok élénk, szenvelgő mozdulata, taglejtése, az üres formai szépség hajszolása a művészet lassan bekövetkező dekadenciájára mutatnak.

*

Ha most átkelve a Brenneren, azt vizsgáljuk, hogyan ábrázolta a német festészet ezt a témát, azt látjuk, hogy legkiválóbb képviselőinél, *Dürernél* (1471—1528) éppen ugy mint *Cranachnál* (1472—1553) az egyszerübb, intimebb, emberibb fölfogás uralkodik. Ez a fölfogás azért nem zárja ki a monumentális hatást, amit Dürer a Baumgärtner-féle oltár középső részén főként a fantasztikus épitészeti szerkezet alkalmazásával ér el. Cranach fölfogása idillikusabb, majdnem népiesnek mondható, a kiváncsiskodók feje fölött a felhőgomolyagban megjelenő angyalok karával és a jászolban fekvő gyermek mellett békésen táplálkozó állatokkal. Ez áll nemcsak a bécsi Cernin-képtárban levő festményre (amelyet Friedländer különben az ifjabbik Cranachnak tulajdonit, de az erfurti muzeumban levő kidolgozásban tökéletesebb, fölfogásban a bécsitől némileg eltérő példányra is.

Ez az intim, bensőséges fölfogás nemcsak a német, de a németalföldi festészetnek is jellemző sajátja. Természetesen főként azoknál a művészeknél találkozunk vele, akik nem jártak Olaszországban és igy az olasz művészetnek inkább dekorativ hatásra törekvő tendenciájától mentesek tudtak maradni, amint azt *Gerard David*-nál (1450 v. 60—1523) is tapasztaljuk (lásd cimlapunkat).

*

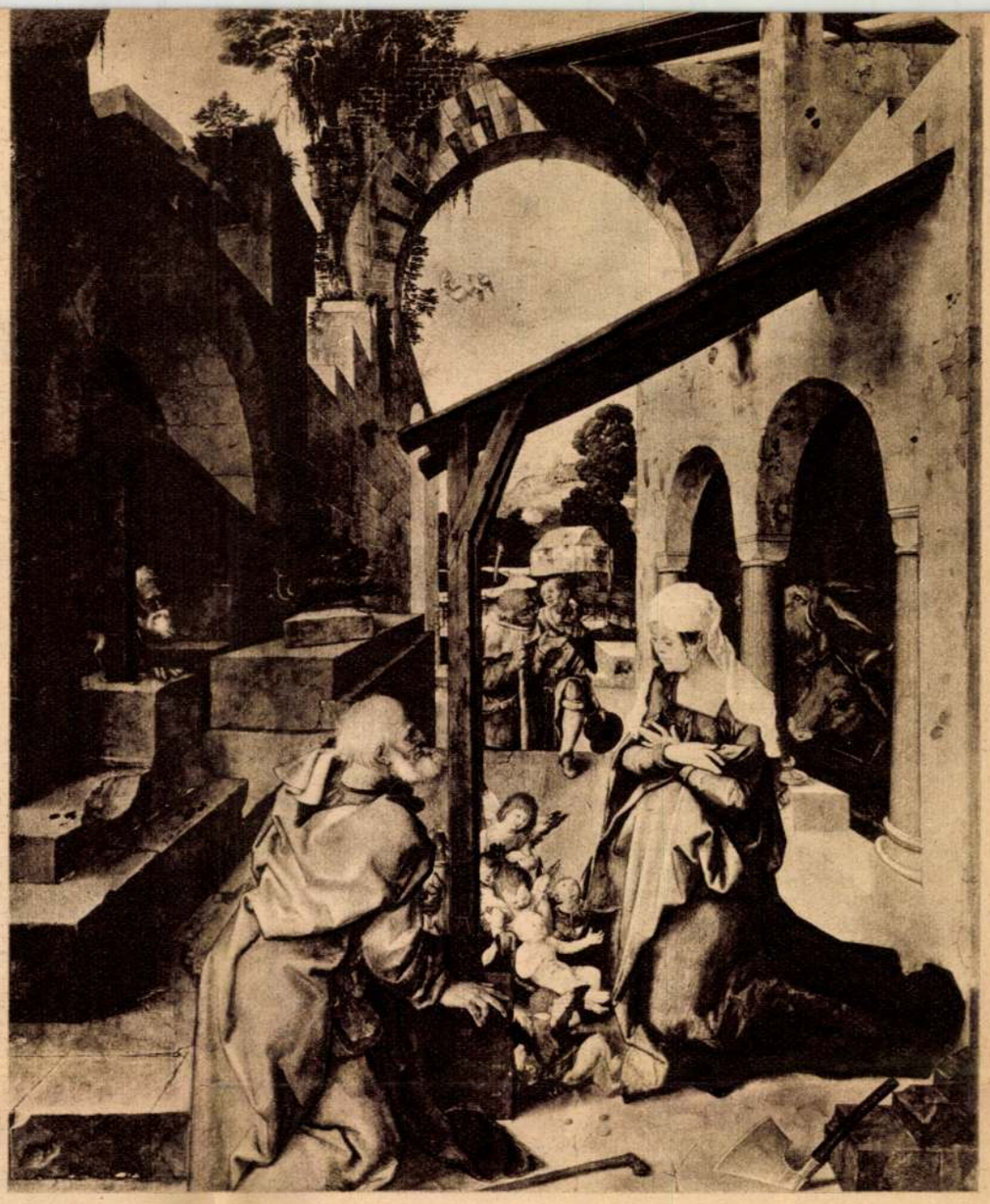

Dürer: Jézus születése
(München, Alte Pinakothek)
(Baumgärtner-oltár középső része)

Murillo: Jézus születése
(Madrid, Prado)

Ha most idő- és országhatárokat átugorva Spanyolországban termünk és a XVII. század nagy vallási festőjének, *Murillo*-nak (1618—1682) a madridi Pradó-ban levő festményét vizsgáljuk, megértjük ennek a festőnek nagy népszerüségét és sikereit. Az irás komor szavai ugyancsak megenyhültek, bájos életkép van előttünk, amelynek összhangzatos kellemét csak fokozza a Madonna arcvonásainak üde szépsége, továbbá számos kedves genre-szerü vonás, amilyenek a jóságos mosolyu öregasszony ajándéktojásokat tartalmazó kosarával, a járszalagon vezetett fiatal bárányka stb. előhirnökei mindannyian a tárgy későbbi, egészen életképszerü felfogásának, amint annak a XIX. században tanui vagyunk.

Ennek a fölfogásnak kialakulásában a magyar festőművészet is tevékenyen vett részt, amit *Pataky* László, *Boruth* Andor, *Székely* Bertalan hasonló tárgyu művei igazolnak. Boruth festményét (a Szépmüvészeti Muzeumban) esti világitásba helyezi és a mesterséges világitás festői effektusával fokozza képének hatását.

A XX. század magyar festői közül *Molnár C.* Pál fordul előszeretettel a vallási tárgyu ábrázolások felé. Figyelemreméltó alkotásai közé tartozik az Uj Magyar Képtárban levő „Mária Jézussal" c. vászna.

Rózsaffy Dezső.

Gyilkolt-e ujra a Tutankhamen átok?

IRTA: MEGYERY ELLA

Angol lapok még mindig nem tértek napirendre *dr. James H. Breasted,* hirneves egyiptológus halála fölött.

Tudni kell, hogy a világszerte ismert tudós — a chikagói egyetem egyiptológiai tanára — egyike volt azoknak, akik részt vettek Tutankhamen sirjának feltárásában, sőt éppen ő szerezte meg annakidején az egyiptomi hatóságok hozzájárulását *Carnarvon* Lord és Howard *Carter* kutatásához a Királyok Völgyében.

Breasted professzor — mint a magyar lapok is megirták — most vérmérgezéses tünetekben meghalt s a misztikumok hivei szeretnék ezt a váratlan halált a fáraó közismert átkának számlájára irni. A sors ujjmutatása, — érvelnek — hogy Breasted pontosan a sir megnyitásának tizenharmadik évfordulóján halt meg, azt azonban elhallgatják, hogy a jeles professzor hetvenéves is elmult, ekkor pedig már nem okvetlenül kell átkot, babonát, rendkivüliséget keresni a halálban! Ezen a koron tul az élet csoda és nem a halál.

★

Olvasom ezeket a vitákat, pró és kontra elmélkedéseket s mint valami szinpadon, amely előtt hirtelen felszaladt a függöny, már előttem is a fehér álomkastély *Genova* mellett, a *portofinói* tengerparton: *George Carnarvon* lord villája.

Fölötte, a hegynek felfutón, olajerdők, piniák dus drapériái, egy magányos világitótorony, páfránnyal benőtt ösvények, amiken a madár se jár... s az idevalósiak — halászok, bárkások, zörgőorsós csipkeverő nénik — keresztet vetnek, ha egy-egy elszántabb turista nekivág a meredeknek — a kisujjukat begörbitik, hogy a varázs ne fogjon s borzadva suttogják:

A fáraó átka!

Ebben az idillikus fészekben pihent meg közvetlenül egyiptomi utja előtt Carnarvon lord — s öt héttel azután, hogy belépett Tutankhamen sirboltjába, egyetlen érintetlen nyugvóhelyébe a kifosztott tébai nekropolisznak, egy moszkitócsipéstől elhunyt, „diadalának órájában", amint a Carter-könyv dedikációja mondja...

Három hétig szenvedett és tisztában volt sorsával: ő volt a „fáraó-átok" második médiuma. Legelső: a röntgengép kezelője, aki éppen nekifesziteni készült apparátusát a lenvászonba burkolt testnek, melyet az izmokba is behatolt gyanta sokhelyütt megszenesitett, mikor egyetlen jajszó nélkül összeesett és meghalt.

A további áldozatok listája ismeretes. Mindenki köztük van idestova, — Carter kivételével — aki aktiv vagy akár passziv részese volt a „megszentségtelenitésnek" s számuk, a most elhalt Breasteddel, elérte a huszonkettőt.

Csupa hirtelen halál.

Rejtélyes gyilkosság, autószerencsétlenség és feltünően sok öngyilkosság, amit mind a „fáraó-átká"-val hoznak összefüggésbe, sőt vannak bucsulevelek, amelyek ezt nyiltan meg is mondják, hogy csak az öt éve öngyilkossá lett *Westbury* lordot emlitsük. Váratlanul tünt el az élők sorából *Aubrey Herbert, Carnarvon* féltestvére s Elisabeth Carnarvon ladyt, a feltárást kezdeményező lord unokahugát, ugyanaz a tragédia sujtotta, mint nagybátyját: valami légyinfekció érte őt is, amibe órák alatt belepusztult...

Az öngyilkos *Westbury* lord leánya viszont kijelentette, hogy nem hisz a „fáraó-átkában" s ujjszülött kislányát azért is *Ankhesz-En-Amen-nek* keresztelte; igy hivták a tizenhétéves korában özveggyé lett aranytiarás királynét, Tutankhamen feleségét...

★

Eddig a rideg tények.

Ténynek tények, mert a huszegynehány ember valóban meghalt, de vitatkozni lehet az „átok" fölött, még akkor is, ha megszivleljük *Mardrus* francia orientalista fejtegetését, aki szerint az ősegyiptomiak olyan gyilkos hatalommal, olyan titokzatos erővel tudták körülvenni a mumiáikat, amely ma se fizikai, sem pszihikai eszközökkel nem magyarázható.

Aki járt Egyiptomban, aki látta, hogy az egész legendás ország nem más, mint egyetlen temető (jól mondja *Chateaubriand:* Egyiptom a sirok földje), amelyet fenekestől felforgattak már a kincskeresők, ép ugy, mint a tudósok, méltán kérdezheti, miért csak éppen Tutankhamen olyan érzékeny a posthumus csendháboritók iránt, miért tűri átok, sőt szó nélkül *Cheops* vagy *II. Ramses,* hogy emlékeiket, sirkamráikat felforgassák, szétszedjék, — szegény Cheops piramisáról a kőburkolatot is elhordták. Hány és hány archeológus, történész vagy pusztán csak pénzes snob turta, döfködte már azt a szikkadt, sárga homokot Carter és Carnarvon előtt, nemcsak a *Biban-El-Molouk* gerincében, hanem *Memphisben, Sakkarában,*

Tutankhamen és a tizenkétéves királyné. (Részlet Tutankhamen aranytrónjáról, mely egyike a legszebb talált kincseknek)

Molnár C. Pál
festőművész

Uemzeti Újság
1935 XII. 8.

MÁRIA

Jánosi S. J. könyve Molnár C. Pál fametszeteivel

A Mária-kultusz lirájához, gyöngéd és szines költészetéhez, a dogmatikai öntudatot s a lélektani alapokat akarja megadni az intelligens magyar katolikus olvasóközönség számára Jánosi József, akinek Mária cimen most megjelent kötete bibliofil szempontból is esemény. Jánosi szerint erre a dogmatikai »megalapozottságra szükség is van, mert éppen „az áhitat és a lira viseli magán legerősebben az individuális lélek értékbélyegét. Ha Dante-i értelmek és Lisieuxi Teréz-szivek hurjain hangzik fel, valóban metafizikai távlatokat tárhat, de vannak gyarló ihletésü dalnokok is". Jánosi éppen a kinyilatkoztatás igazságainak világánál s a vallásos lélek elemzésével akarja igazán bensőségessé és elmélyültté tenni a Mária-tisztelet áhitatát. Ez a könyv tartalmat ad a Mária-tisztelet érzelmi szépségének. Megtanit rá, milyen gondolatok adnak szárnyakat a Mária-hymnuszok költészetének. Bevezet a Mariológia tanaiba, amelyeknek emelkedett bölcselete nemhogy ártalmassá válnék a Mária-kultusz gyöngéd költészetének, hanem igazán csak ez tárja fel teljes szépségét és mély értelmü jelentőségét. Jánosinak annál inkább sikerül ez az elmélyités, mert ő maga nemcsak tudós teológus, hanem bensőséges rezdülésekre kész, intuitiv erejü költő, aki ebben a nehéz tárgykörben a költői előadás szemléletességével teszi megközelithetővé a gondolat elvont finomságait s teremt költészet és filozófia közt teljes összhangot.

Mindenben méltó a könyvhöz Molnár C. Pál fametszeteinek gyöngéd költőisége. Sokan idegenkednek ezektől a stilizált rajzoktól, amelyekben pedig a mai lélek artisztikus sóvárgása és a régi áhitat stilust teremtő szépsége egyesül. Nem beszélünk itt a rajzok önálló művészi értékéről, hanem arról, mennyire illenek különös szépségükkel ehhez a nem mindennapi tartalomhoz. Sokan éppen a naturalista felfogás maradiságával idegenkednek tőlük, pedig ez a naturalizmus ma már nem is korszerü, szellemében pedig egyáltalában nem keresztény, mert együtt született és nőtt naggyá az antikrisztiánus pozitivista szellemmel. Molnár C. Pál modern lelki érzékenységből, áhitatos gyöngédségből a formák ihletéért a trecento igazán keresztény szellemből fakadt stiluságához nyul vissza ... És ezeknek a formáknak látszólagos primitivsége nem a művészet fejletlenségéből fakad, hanem a szemlélet gyermeki áhitatából alakitotta ezt a bájos egyszerüségü stilust, amelynek Molnár C. Pál egyik legihletettebb mestere.

A könyv egész kiállitásának megragadó szépsége valamennyi elem tökéletes összhangjából fakad. A Korda-nyomda remekbe készitette.

k. m.

em szerint — nemcsak hogy szabad, de
ötelessége is minden rendelkezésre álló
s a grafikai anyagszerüségnek megfelelő
eszközzel kifejezni és hangsulyozni az
illusztrálandó tartalom lényegét.

Svéd, norvég és olasz kiadás

— A svéd kiadás köteteit ma már éppen
üzik és kötik Svédországban és hama-
osan kikerül a munka a könyvpiacra.
A nyomda- és kiadóvállalat, amelyikben
észül, egyike Északeurópa legnagyobb
ntézeteinek. Vezetője, J. *Kroon* svéd
udvari tanácsos személyesen ellenőrzi a
liszes kiállitásu kötet technikai előálli-
ását s az minden bizonnyal egyik leg-
zebb produkciója lesz az északi ország-
ok fejlett tipográfiai kulturájának.

— Azóta, hogy a Tragédia illusztrá-
ióit befejeztem, s hogy a svédországi
apok már előzetesen is hosszu cikkekben
foglalkoztak a munkával, más országok-
an is felébredt az érdeklődés a könyv
ránt. Éppen a napokban kaptam meg
Leffler professzornak azt az értesitését,
hogy december első napjaiban Oslóba
ıtazik, mert most már a norvég kiadás is
napirendre került és ehhez a kiadáshoz
s meg akarják szerezni az én fametszetü
illusztrációimnak a közlési jogát.
Ugyanez a helyzet a készülő és a közel-
jövőben megjelenő olasz forditásnál is,
melynek illusztrálására szintén igénylik
fametszeteimet.

Iván Mihály.

— **Ruszkabányai Elemér:** *Só Pál két és fél házassága.* A *„Minden második“* fiatal, tehetséges szerzője, aki kirobbanó erővel fesette meg előbbi regényében egy tüdőbeteg-szanatórium lakóinak életét, ezuttal is társadalmi problémához nyul, a legégetőbbhöz, a legaktuálisabbhoz. Az *egyke és egyse elleni küzdelmet* rajzolja meg megrázó képekben,

A fehér és fekete nála nem hoz létre atmoszférikus fény- és árnyák-küzdelmeket. *Molnár* C. Pál nyugodtan gondolkozó lírai egyéniség, aki megfontoltan, tudatosan építi fel a kompozícióit. Képszerkesztési törekvései még inkább előtünnek világi tárgyú képein és metszetein, a régieken, épúgy, mint a legújabbakon. De mindkét területen tökéletes, valóban virtuóz technikával dolgozik. Kevesen ismerik úgy a fa természetét, kompozícionális lehetőségeit, mint *Molnár* C. Pál. Régibb fametszetein még nagy fehér és fekete síkok stilizált kontúrokba zárva feküdtek egymás mellett. Az újabbakon, melyek közül, mint új mérföldkő emelkedik ki a *Cyrano-sorozat*, már jobban uralkodik a vonalakon, amelyek át- meg átjárják a fehér-fekete felületeket. És ezek, most is erősen stilizálva ugyan, egymásba fonódnak. Az egymástól elváló felületek összeolvasztásán kívül még egy újítást jelentenek a Cyrano-metszetek. A korábban kiemelt stílusbeli kettősség itt már összeolvad. Sok kísérletezésre, fáradságra és kitartásra volt szükség, amíg ez a szerencsés összeolvadás létrejöhetett. Végül ez a sorozat az, amely technikájában, stílusában, kompozíciójában legjobban megfelel a könyvillusztráció követelményeinek. *Az illusztráció sohasem lehet önálló kép.* Nemcsak tárgyánál, de rendeltetésénél fogva sem. Alkalmazkodnia kell a tipográfia szelleméhez, a betűk típusához, a tördelés lehetőségeihez. Ezek a fametszetek, a mellett, hogy kongeniálisan adják vissza Rostand könnyed költőiségét, mint fametszetek és mint illusztrációk, a legkényesebb igényeket is kielégítik.

Nagy Zoltán.

Zsiray Zsigmond naplója

Zsiray Zsigmond pécöli plébánosról, mint egyházi íróról röviden megemlékezik mind *Szinnyey* József,[1] mind a szombathelyi egyházmegye monográfusa: *Géfin* Gyula.[2] Egyik sem említi azonban Zsigraynak azt a kéziratban maradt, 1829—1873 közötti időre terjedő naplószerű feljegyzéseit, amelyet jelenleg is a pécöli plébánia levéltára őriz.[3] Az 54 folio lapra terjedő kézirat a címlapján lévő felírás szerint: *„Privatum Parochiae Peczöliensis Protocollum. Pro usu et utilitate privata Parochorum ab Anno 1829"*. Első bejegyzése 1829. január 20-ikán kelt és Zsiray pécöli plébánosi kinevezésére vonatkozik. Az utolsó bejegyzés az 1873. évre vonatkozó összefoglaló pro-memoria.

Ami Zsiray naplószerű feljegyzéseinek tartalmi becsét illeti, meg kell jegyezni, hogy ezek a sokszor nagyon bő, minden részletre kiterjedő feljegyzések két szempontból is becsesek. Az egyik, mert minden részletre kiterjeszkedően ismerteti azt a több, mint három évtizedes harcot, amelyet Zsiray a plébánia javadalom épségben tartásáért a földesurával, a szombathelyi káptalannal, valamint a vépi gróf Erdődy uradalommal folytatni volt kénytelen. Miután Zsiray — mint írja: „utódjainak tanúságára" — mindent feljegyez, ezek a naplószerű jegyzetek, a mellékelt eredeti, vagy másolatban lévő okiratokkal együtt, tiszta és világos képét adják egy plébánia 1848 előtti birtoktörténetének, a plébános egész gazdasági helyzetének, a földesuraihoz és a jobbágyaihoz való gazdasági viszonyának, amelyekről ilyen összefüggő, egységes, dokumentált feljegyzés *csak igen kevés* maradt fenn, s az is még az egyházmegyei, vagy plébániai levéltárak limbusaiban lappang. Gazdaság- és társadalomtörténeti szempontból az teszi tehát *becsessé* Zsiray feljegyzéseit, hogy rajtuk keresztül tisztán és világosan megismerhetni a XIX. század első kétharmadából való kat. alsópapság gazdasági és szociális helyzetének a típusát.

De Zsiray feljegyzései érdekesek azért is, mert megismerhetni belőlük a XIX. századi liberális szellemű jozefinista egyházjogi felfogású magyar katolikus alsó papság típusát is. A szabadságharc eseményeivel nem foglalkozik ugyan — csak a nép lelki eldurvulását említi — nyilván, mert „a történelem adhatja csak elő a történetüket, itt sem idő, sem hely, sem szabadság nincs azok leírására". Annál behatóbban és jellemzőbben foglalkozik azonban a vatikáni zsinat határozataival és a Döllinger megteremtette ó-katolikus mozgalmakkal. Itt nyilvánul meg Zsiray liberális katolikus egyházpolitikai felfogása. A vatikáni zsinat kihirdetését rosszalja, mivel „oly elveket akar szentesíteni, melyek az emberiség sorsára fenyegető hatást ígérnek". Az infallibilitás ellen a zsinati irodalom bő anyagából maga állítja össze azokat az egyoldalú, a római állásponttal szemben ellenséges indulatú mozzanatokat, amelyek a pápák történetében — szerinte — az infallibilitás ellen szólnak.

A zsinat eseményei különösképen foglalkoztatják Zsirayt, aki az eseményeket tiszta liberális katolikus szellemben kommentálja, ahol a hit és a liberális szabadság-idea összhangját épen sehogyse tudja megtalálni. Felfogását illetőleg rendkívül jellemzőek a következők: „Jelen pillanatban is, midőn azon ritka eset fordult elő, miszerint 300 év óta oecumenicum concilium tartatik; midőn az egész egyház főnökei összegyűlve vannak, hogy a kuszált emberi viszonyokba világosságot és békét hozzanak; nem a keresztény hit és erkölcstan tisztázásáról és szabatos megállapításáról, nem az erkölcsi világ előmozdításáról, hanem csupán a papi omnipotencia és csalhatatlanságáról kell folyni a tanácskozásoknak. És ki ezek ellen föl szóllal, hallgatásra, leülésre kényszeríttetik, vagy nyiltan eretneknek mondatik, az anathémákkal fenyegettetik. Ezen procedura nem mutatja a szándékot az igazak kikutatását eszközölni, mit a római Curia maga is érezni látszik az által, hogy legnagyobb titoktartást parancsola, mintha valami gonosz célnak elérése céloztatnék. Üdvözítőnk azon mondata szerint: omnis, qui male agit, odit lucem, ne arguantur opera ejus; qui vero bene agit, quaerit lucem, ut videantur opera ejus. Azért minden abszolutizmus és deszpotizmus, legyen az egyházi vagy világi ellensége a szabad sajtónak, mert nem tűrhetik a világosságot. Most szabad sajtó van, de ugyan azért ezen szerencsétlen concilium oly gyalázó és a papságot lealacsonyító irodalmat idézett elő, melynek olvasására egy becsületes papnak el kell pirulnia, csak Róma nem pirul, sőt annál inkább feszíti a húrt ,bízván anathémáiban, és kiközösítés, eretneki félésben, melyekkel a világot rendben tarthatni véli."

Zsiray rokonszenve a zsinat után is változatlanul a liberális katolicizmus mellett marad. Fájó szavakkal

---

[1] Magyar írók élete és munkái, XIV. kötet, 1945. hasáb. Szinnyey csak annyit mond Zsirayról, hogy pecöli lelkész és a következő három munkáját említi: 1. Örvendező versek (amelyet mint sárvári káplán Böle András püspök beiktatása alkalmából írt), Szombathely, 1825. — 2. Lelki vezér az üdvösség útján (imádságos könyv), Pécs, 1838. — 3. A falusi gazda mint cholera-orvos, Szombathely, 1866.

[2] Géfin a Szinnyeynél említetteken kívül Zsiraynak még a következő munkáit említi: Litániák és imák füzére, Szombathely, 1852; Vallási kistükör, Kőszeg, 1848; továbbá „kéziratos imakönyve telve szebbnél szebb imáival a pecöli plébánián". V. ö. A szombathelyi egyházmegye története, I. kötet 345., 358. ll., II. kötet 346., 373. ll.

[3] A kéziratra Dr. Géfin Gyula szombathelyi teológiai főiskolai tanár úr hívta fel a figyelmemet, s ő volt szíves számomra a kéziratot Varga Gábor jelenlegi pécöli plébános úrtól kikölcsönözni. Fogadják mindketten őszinte köszönetemet.

uma, de katalógusa annál kevesebbnek. Így, hogy milyen értékeket tartalmaznak ezek a könyvtárak, rendszerint csak akkor derül ki, ha piacra kerülnek. De kétségtelen, hogy valamennyi ilyen régebbi eredetű könyvtárban sok olyan ritkaság: kézirat, kódex, könyv, metszet, metszetgyüjtemény lappanghat, amikről a könyvtudósoknak nincs tudomásuk.

Minden főúri kastélynak egyik dísze, büszkesége a könyvtár. Már maga a könyvtárterem rendszerint úgy van építve, hogy ünnepélyességével, sokszor monumentalitásával (keszthelyi Festetics-könyvtár) meglepi azt, aki oda belép. Nagyobb kastélyokban két emelet-magasságú, fele-magasságban galériával. A könyvek sokszor négy-öt méter magasságban, megközelíthetetlenül állanak sorban a polcokon. Persze a tolólétra-állvány segítségével mégis csak megközelíthetők a könyvek, de egyes könyvek kikeresése ilyen tolólétrával különösen a galérián, szinte életveszélyes, Nem is igen valószínü, hogy ezek a könyvek nagy általánosságban — ma már más célt szolgáljanak, mint hogy emlékeztessenek a régi időkre, akárcsak a fegyvertár és éppen úgy dekorációs tárgyak, mint az antik fegyverek, régi páncélok, lándzsák, pallosok, kakasos puskák és lőporszaruk a fegyveres házban.

Ezek a könyvtárak azonban maradjanak csak meg mai helyükön, mostani gazdáiknál mennél hosszabb ideig. Nem kívánatos, hogy ezek egyszerre piacra kerüljenek, hiszen törzsanyaguk a könyvpiacon állandóan elő szokott fordulni és nagyszámú ritkaságaikat a mai gazdasági viszonyok mellett a könyvpiac szinte fel sem tudná venni. Talán annak a nagy árzuhanásnak is, melyet az utóbbi tíz esztendőben volt alkalmunk tapasztalni, az az egyik fő oka, hogy Oroszország területéről igen sok főúri könyvtárnak gazdag régi anyaga került az európai könyvpiacra.

Trócsányi Zoltán.

Molnár C. Pál könyvművészetéről

Szellemi vagy új művészi korszakok kezdetét és végét korántsem lehet határozott dátumokhoz kötni. A modern művészet gyökerei is mélyen a háború előtti évek mozgalmaiba nyulnak vissza. És ott találjuk az újjászületett könyvművészet csíráit is. Mégis, amikor modern magyar könyvművészetről beszélünk, nem haladhatunk el említés nélkül két évszám mellett. Az első 1920: a *Magyar Bibliophil Társaság*, a második 1925: a *Magyar Könyvbarátok Szövetségének* megalakulása. A Bibliophil Társaság kiadványaival évenkint rendezett kiállításaival s „az év legszebb könyve" kitüntetésével buzdítólag hatott nyomdáinkra, grafikus művészeinkre és a közönség ízlését is jótékonyan nevelte. Különösen ez utóbbi vonatkozásban szerencsés és jelentős a Könyvbarátok Szövetségének több kiadványa. Míg az előbbi célja a kisebb számú és csiszolt ízlésű bibliofilek igényeinek kielégítése, addig utóbbi a tágabb értelemben vett „közönségre" akart hatni. Tagadhatatlan, hogy a Könyvbarátok némely régi kiadványa még nem érhette el a célzott sikert, de a legújabbak, mint az ép most megjelent „A magyar történelem képeskönyve" (Előszót írta *Gerevich* Tibor, összeállította *Genthon* István) már a legszebb reményekkel kecsegtetnek. Bizonyos azonban, hogy e két intézmény buzdítására jöttek létre a modern magyar könyvművészet legszebb darabjai. A Biró-, Globus-, Löbl-, a gyomai Kner- és az Egyetemi Nyomda egymásután adták ki a változatos gazdagsággal tipografizált s nem egy esetben pompásan illusztrált könyveket.

Messzire vezetne, ha szellemi és esztétikai rugóit keresnők annak a jelenségnek, hogy a képsokszorosítás modern technikái mellett mily diadalmasan hódított tért ismét a *fametszés*, a legrégibb képsokszorosító technika, a legelőkelőbb és legnemesebb könyvilluszt-ráló művészet. Megelégedve most a tény egyszerű megállapításával, örömmel figyeljük, hogy modern fametsző művészetünk egész sor kiváló művelője vállalkozik a könyv köntösének és belsejének díszítésére. Már a háború előtt meglepő sikereket értek el *Kozma* Lajos népies illusztrációi. Valóságos remekművek, s kiválóan olvadnak a könyv tipográfiájával egységbe *Fáy* Dezső Dante Commediájához és *Riedl* Magyarok Rómában c. művéhez készített metszetei. A régiek és fiatalok közül, akiknek méltatására itt nem térhetünk ki, messze kiemelkedik két fiatal művészünk neve. *Buday* Györgyről március 20. számában emlékezett meg a Könyvtári Szemle. Tőle teljesen különböző művészegyéniség, akit ma bátran a legképzettebb és rutinosabb magyar fametszőnek nevezhetünk: *Molnár* C. Pál.

Molnár a budapesti Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Svájcba, onnan Párisba ment. 1922-ben tért ismét haza. Ekkor kizárólag festő. Első könyvillusztrátori tevékenységét *Keleti* Artur Angyali Üdvözletével kapcsolatban fejtette ki (1927), de csak a rajzok valók tőle, a fametszeteket még nem ő véste fába. A következő évben Rómába megy, ahol, mint a római Magyar Intézet ösztöndíjasát éri az első nemzetközi kitüntetés: az 1929. évi monzai Nemzetközi Iparművészeti Kiállításon aranyérmet kap. Ez a kitüntetés buzdíthatta arra, hogy tehetségét e téren is nagyobb mértékben fejtse ki. Azóta egymásután jelennek meg önálló fametszetei és könyvillusztrációi, amelyek sorra nyerték el a külföldi kiállítások legszebb pálmáit. Rómában készült fametszetei, a *„Bikaviadal"*, *„Ölelkezés"*, a *„Csók"* ma már közismertek. 1930-ban a new-yorki „Limited Editions Club", Amerika legelőkelőbb bibliofil-köre felkéri az *„Assisi Szent Ferenc Virágoskertjének"* (The Little Flowers of Saint Francis of Assisi) illusztrálására. Ez a hatalmas publikáció, mely úgy nyomdai kiállításban, mint az illusztrációk magas művészi értékében, s a kettő tökéletes harmóniájában az újabb könyvművészet egyetemesen is egyik legkiemelkedőbb állomása; ma már sokat keresett ritkaság. E nagyszerű alkotást néhány *„Annunciazione"* követi, majd az *Új-Testamentum*hoz készít metszeteket. 1931-ben a Könyvbarátok részére illusztrálja Tormay Cecil *„Magyar Legendárium"*-át, s ugyanezen évben jelenik meg *„Hat fametszet"* címmel biblikus sorozata. 1932-ben Maria Ricciardi Bosi: *„Sulle grandi orme"* c. művét látja el néhány pompás fametszettel. Végül Rostand *„Cyrano"*-jához készített fametszetű illusztrációi jelentek meg, melyek művészetének legújabb, legkifejlettebb fázisát képviselik.

Fametszetein épúgy, mint festményein is igen érdekes tárgy- és stílusbeli kettősség jelentkezik. Az akt- és vallásos-kompozíció Janus-arca ez. Már svájci és párisi tartózkodása alatt vonzódott a korareneszánsz olasz mestereihez, Giottohoz, Baldovinettihez, Fra Angelicohoz. Rómában még fokozódott ez a rokonérzés. De ugyanott kapcsolatba került az olasz új-klasszicizmussal is, amelynek ma legjelentősebb képviselője a modern magyar művészek között, úgy a festészetben, mint a grafikában. Bibliai kompozícióin első pillanatra felismerszik a proto-reneszánsz naiv világérzésének a hatása. Világi tárgyú metszetein pedig az új-klasszicizmussal való stílusközössége. A bibliai kompozíciók és legenda-illusztrációk naiv, bájos formavilága kap meg bennünket. Egyszerű fehér és fekete foltokkal fejezi ki mély vallásos lelkületét, a táma őszinte átélését, de nem kedveli azok ellentétességének hangsúlyozását.

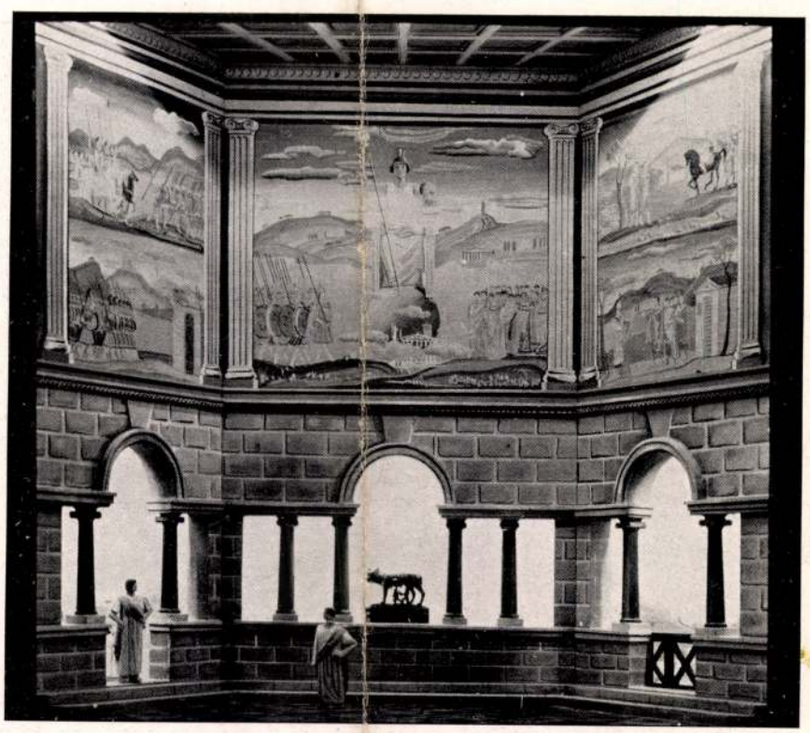

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Fent : A Magyar Nemzeti Színház „Caesar" c. darabjának makettje. Molnár C. Pál terve. Lent : Színes üvegablakok. Árkayné Sztehlo Lili művei. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Oben : Maquette des Stückes „Caesar" im Ungarischen National-Theater. Entwurf von Paul C. Molnár. Unten : Farbige Glasfenster. Werke von Frau Lili Sztehlo-Árkay. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Above : Maquette of the play „Caesar", of the Hungarian National Theatre. Design by Paul C. Molnár. Below : Coloured glass windows, by Mrs Lily Sztehlo-Árkay.

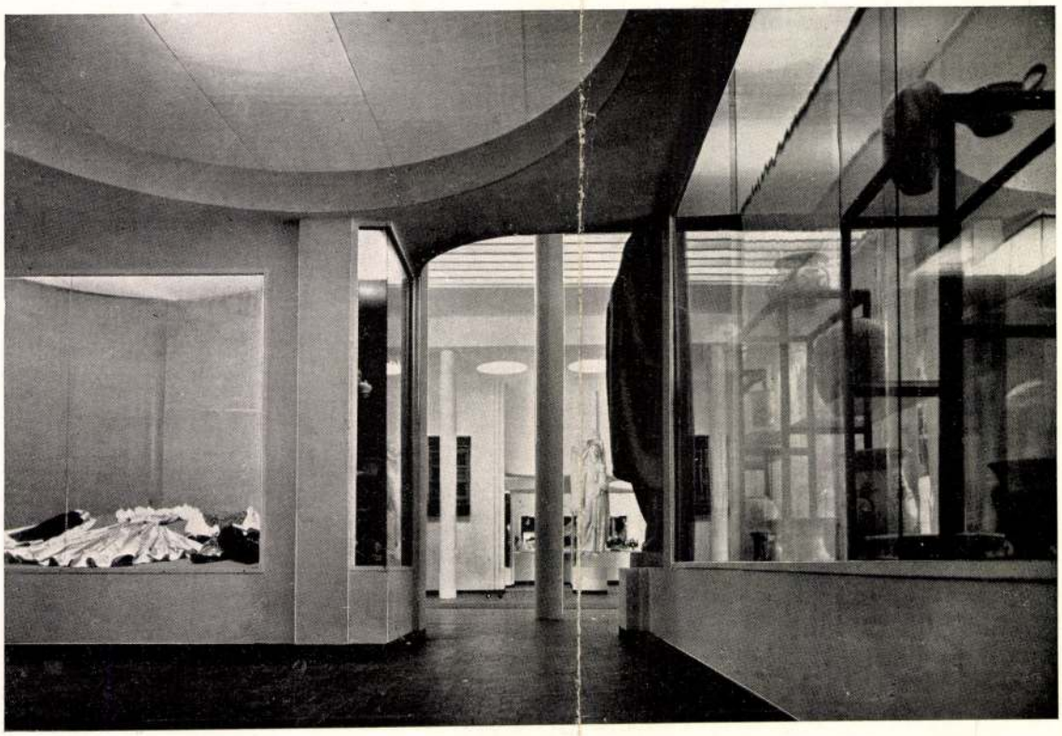

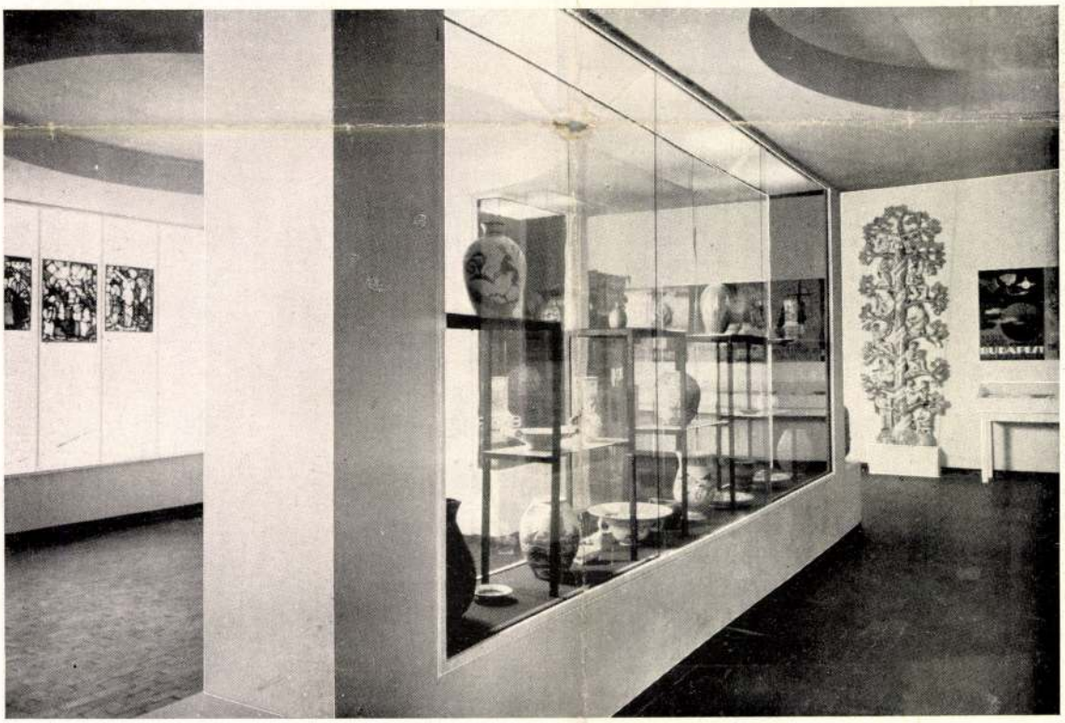

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Részletek a magyar pavillonból. Az installációt tervezte Erhardt Ernő. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Details aus dem ungarischen Pavillon. Installation entworfen von Ernst Erhardt. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Detail of the Hungarian Pavilion. Installation designed by Ernest Erhardt.

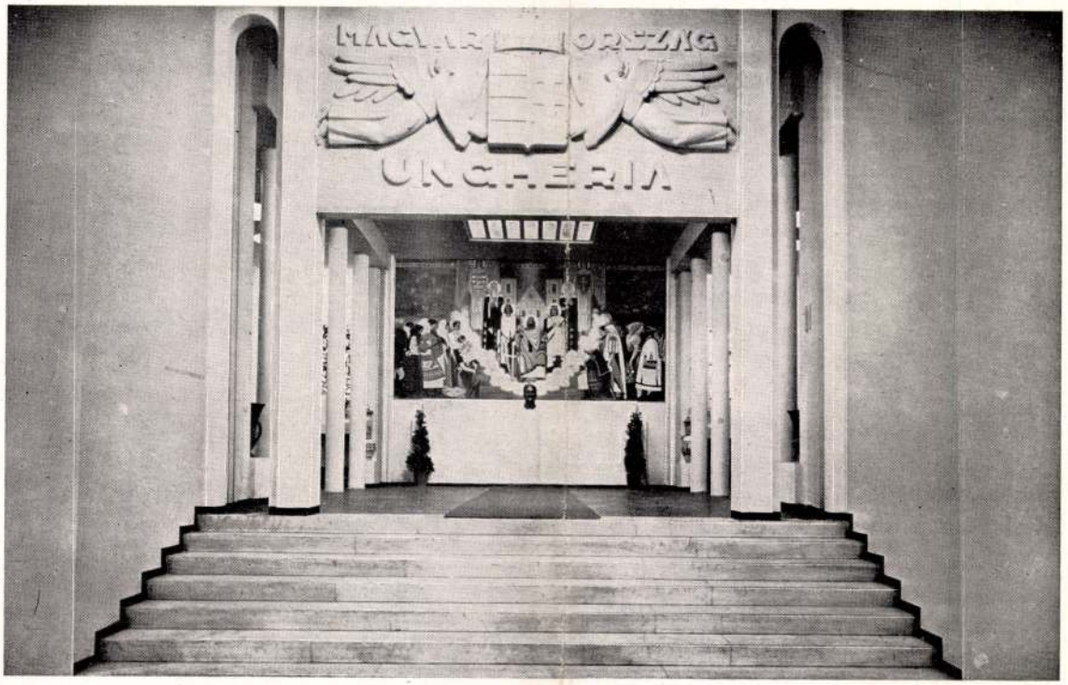

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Fent : A magyar pavillon bejárata. Lent : Részlet a magyar pavillonból. Az installációt tervezte Erhardt Ernő. A dombormű Ohmann Béla, a dekoratív festmény Diósy Antal műve. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Oben : Eingang des ungarischen Pavillons. Unten : Detail aus dem ungarischen Pavillon. Installation entworfen von Ernst Erhardt. Das Relief ist von Béla Ohmann, das dekorative Gemälde von Anton Diósy. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Above : Entrance to the Hungarian Pavilion. Below : Detail of the Hungarian Pavilion. Installation designed by Ernest Erhardt. The relief is the work of Béla Ohmann, the decorative mural painting is the work of Anthony Diósy.

45 -47. l.
képek
MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1940.

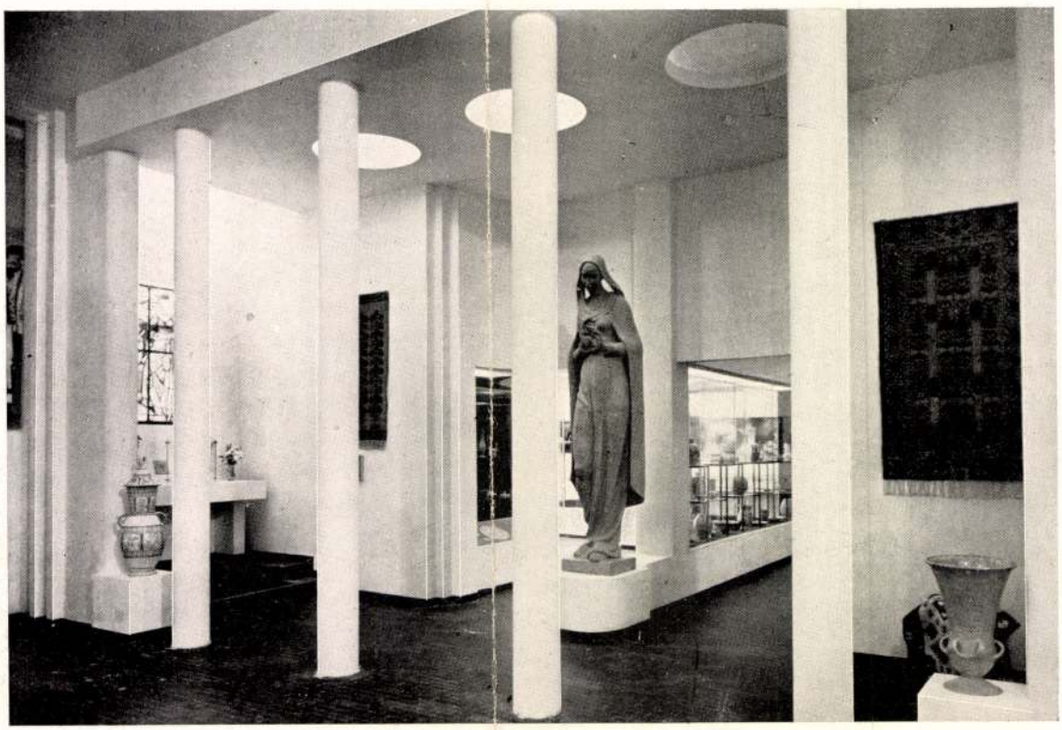

A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításról. Részletek a magyar pavillonból. Az installációt tervezte Erhardt Ernő. — Aus der VII. Internationalen Kunstgewerbe-Ausstellung in Mailand. Details aus dem ungarischen Pavillon. Installation entworfen von Ernst Erhardt. — From the VIIth International Exhibition of Applied Arts in Milan. Detail of the Hungarian Pavilion. Installation designed by Ernest Erhardt.

Molnár C. Pál

Molnár C.

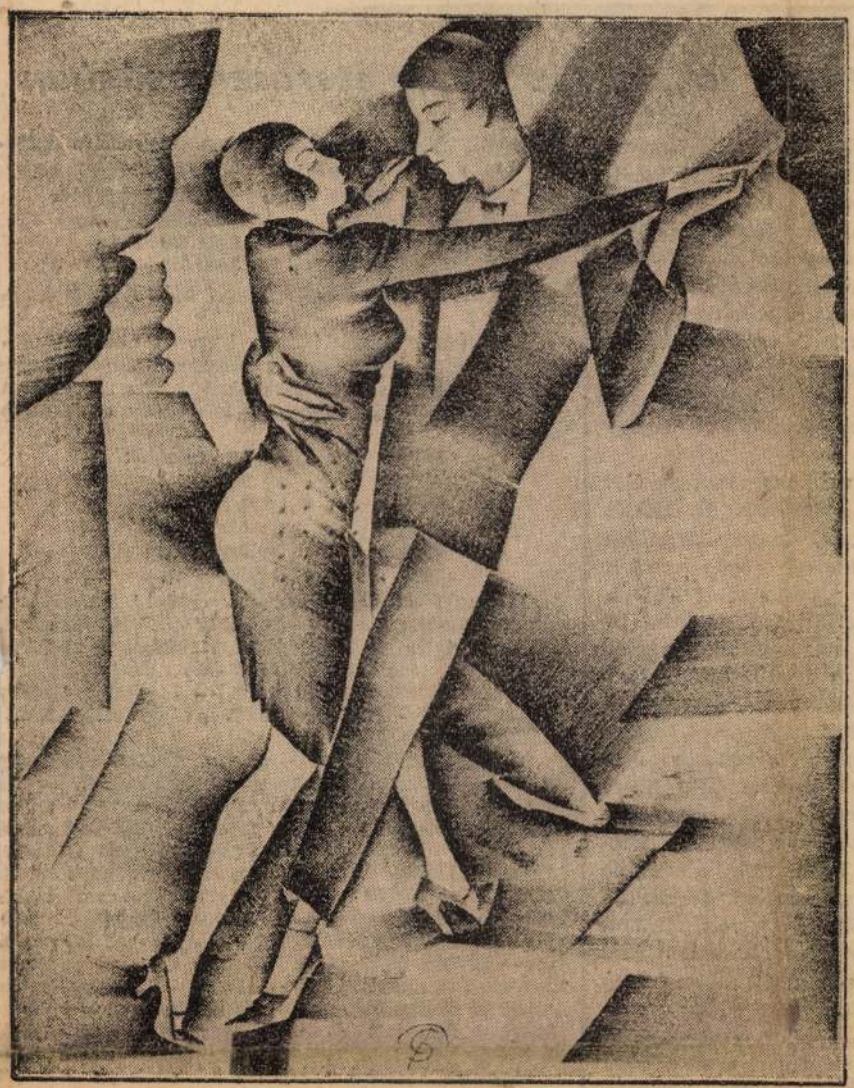

Tango

res nagyapja gazdag
iben és görög földi
y-tételekben. Ennek a

tartozik, kemény ellenfelei lesznek.

Szini Gyula

P.N 928 7/15

ztítása a „száraz" Szovjetoroszországban

roblémáját, mint ismere-
a komplikálta két hatal-
yesült *Államok és az*
az alkoholélvezés radiká-
zményekkel járt: száraz-
ul kifejlesztette a csem-
irtást és számtalan véres
szek és rendőrök között.
nerika közt folyó óriási
y látszik, közeleg a nap,
ika fanatikusait végleg

radikális rendszabályt
ég 1914-ben. II. Miklós
tette, hogy: *Megtiltom*
saimnak, hogy vodkát
a józan, a világ legjobb
példát fog mutatni a
n nagy feltünést keltett
ény inkább csak a cári
nésében jelentkezett: a
öbbé le az orosz paraszt-
ammá átváltozva nem
stárba sem (gróf *Witte*
vatalos vodka hiányában
izatosabb pálinkák főzé-
a »*szamogon*«, a romboló
betegségeket okozta. És
ölni vizet ivott, alkohol-
litúrt és hasonló pokoli
ntszolgálat aztán *végleg*
vét.

szamogon a bolsevizmus
nint a cári uralom alatt.
natban ugyan reméltek,
a szamogont, de illúzió-
Mint ahogy Magyarország-

kedéséről. Ezek szerint az alkoholfogyasztás 1923—1924 óta a következőképpen »fejlődött«:

1923—24	800.000 vedro		98.000 hektoliter
1924—25	4.100.000 „		504.000 „
1925—26	20.500.000 „		2.521.000 „
1926—27	31.500.000 „		3,874.000 „

»Viharos emelkedés« — írja *A bolseviki* szerkesztője.

Az oroszok annyit isznak, hogy az alkohol áldozatainak megszaporodását a moszkvai elmegyógyintézetek statisztikái is visszatükrözik. Az alkoholista őrültek százalékos aránya a következő emelkedést mutatja:

1921	2.3	százalék
1922	2.4	„
1923	4.6	„
1924	6.0	„
1925	9.9	„
1926	25.90	„

Leningrádban az alkoholos eredetű *halálesetek* száma 1923-ban 1.7 százezrelék volt. 1924-ben 2.7, 1925-ben 6.4 és 1926-ban 10.9. *A delirium tremens áldozatainak száma tehát 1923 óta meghatszorozódott.* A moszkvai kórházakban — hivatalos statisztika szerint — mintegy *16.000 gyógyíthatatlan alkoholistát ápolnak.*

A két orosz főváros utcáin történt részegség miatti letartóztatások száma évről-évre nő, — ha hihetünk *Bekhterev* professzornak, a tudományos akadémia tagjának. *Leningrádban* 1923-ban 2088 részeket tartóztattak le; ez a szám 1924-ben 11.000-re, 1925-ben 21.000-re és 1926-ban 95.000-re emelkedett. *Moszkvában* 50.000 részeg-jegyzőkönyvet vettek fel 1926-ban, ami azonban — miután a jegyzőkönyvfelvételt a háromrubeles költség miatt lehetőleg kerülik — 100.000 részeget jelent. Ez a szám pedig a szervezett munkásság 80 százalékát jelenti. Meg is jegyzi *A bolsevik*, hogy a gyárakban *nagyon megingott a fegyelem és igen megszaporodtak a balesetek.*

Azok a külföldi delegátusok, akik a szovjet fennállásának tizedik évfordulója alkalmából meglátogatták Oroszországot, indiszkrét kérdést intéztek *Rykovhoz*: — *Hogyan egyeztetni össze a vodka*

Molnár C. Pál

Rényi ven a chikágói nemzetközi grafikai kiállításra.

Uj U. 935 III. 12

Molnár C. Pál

— **Molnár C. Pál képei a Fränkel-Szalónban.** Romantikus vágyódás a multba, a trecento mestereinek formavilágába, primitív olasz tájak és bibliikus jelenetek visszaálmodott képei közé, ez *Molnár* C. Pál festészetének legszembetűnőbb sajátossága. Merengés egy régi művészet emlékein, amelyek valamikor eleven hittel voltak telítve. A modern festő felidézi ezeket az emlékeket s a korából hiányzó hitet tudatossággal, eszmei elemek hangsúlyozásával, az artisztikumban való gyönyörködés játékos kedvével pótolja. Képzelet-kulisszákból egy külön világot épít magának, nagy síkokkal, leredukált formákkal, hangulatos távlatokkal és naiv figurákkal, aztán az egészet valami absztraháló tükörből villantja felénk, akárhányszor az illusztrátor elbeszélő, vagy éppen szimbolizáló csábításának engedve. Finom, kultúrált, alapos mesterségbeli felkészültségre és érzékeny stílus-átélő tehetségre való művészet ez, csak hideg egy kissé. Nem tudja meggyőzni, lelkesíteni, vagy éppen izgalomba hozni a nézőt. Több benne a freskó felé közelítő, rajzos szerkesztésmód biztonsága a hűvös dekoratívség színben-formában egyaránt megnyilatkozó mesterkéltsége, mint a közvetlen, szívhez szóló, tiszta festőiség. Különben szép, mutatós, érdekes piktura, ha az éltető lélek nem is mindig sugárzik át rajta zavartalanul s melegítő fénnyel. —*io.*

Pesti Napló

1937. febr. 7.

végleg leáldozott és megszűnt az a gazdag főpapi és főúri élet, amely ezt igényelte, amelynek ez volt a szükséglete és amely létrehozatta ezeket. A művészet is megállt nagy lendületében és stílusismétlésekkel próbálta a problémákat elintézni.

Nagyapáink neobarokja, neorokokója és neogótikája felbomlást jelentenek, illetőleg azt a hézagot töltik be, amely a XVIII. század nagystílusai és a XIX. századi ipari célú termelése között van. Ez a felbomlás fokozódott még azzal is, hogy az iparművészet szintén az öncélúság (l'art pour l'art) elvére kezdett berendezkedni. Ezekben a törekvésekben az iparművészek mindkevesebb használati tárgyat adtak a közönségnek; a használati tárgyak készítésének a szerepét a gyárakra hagyták. A gyári termelések olcsó tömegcikkeket produkáltak és a gyári előállítás uniformisával igénytelenné tették az embereket. Ez a külső rombolás elrontotta az ízlést és az ipari termelés szürkesége a belső rombolásokat is aztán oly tökéllyel végezte, hogy az új generáció gyermekei részben már abban a tudatban nőttek fel, hogy az iparművészet használati tárgyakat nem is tud produkálni, hanem csak dísztárgyakat.

Az a művészeti irány, mely műremekeket csak magáért a művészeti alkotás gyönyörűségéért hozott létre, végzetes, nagy szakadásokat okozott. A festő, mikor a képét festette, vagy az iparművész, midőn készítményén dolgozott, az öncélúság alapján pillanatig sem gondolt arra, hogy műve tetszeni fog-e a nyárspolgárnak. Nem tekintette azt, hogy beleillik-e az a vásárló bútorai közé, vagy gyakorlatilag használhatja is e a vásárló azt az iparművészeti alkotást. A közönség és a művész között ellentétek támadtak és ez annál jobban kiütközött és elmélyült, mennél inkább menekült az elkülönült művész a maga zárt világába. Ezzel magyarázható meg egyes mai modern művészek népszerűtlensége is.

A művészek elveszítették tehát talajukat, mert nem voltak tekintettel a közönség gyakorlati igényeire, tetszetőségre törekedtek és nem a tárgyak használhatóságára. A századelejei hallatlan anyagi gazdagság a művészet óriási fellendülését hozta. Az anyagi gondtalanságban élő húszmilliós ország éltető fényűzésében úgy éltek művészeink, mint hal a vízben. A részben angol kezdeményezésű magyar szecesszionizmusban művészeink sokszor azonban idegen területekre tévedtek. Festők gobelineket terveztek, szobrászok ötvösműveket. Ez a zavarosság még jobban elsekélyesedett azáltal is, hogy iparművészeink az anyagszerűtlenségbe estek.

*

A világháború a művészet kaotikus állapotát elseperte. A négyéves öldöklés milliók lelkét égette ki örökre, de a szenvedésekben és megpróbáltatásokban új akaratok és elszántságok kovácsolódtak is. Ma már egészen új lelkiségű magyarság van, új célokkal, új vágyakkal és új törekvésekkel. De mások a művészeti lehetőségek is. Azelőtt nemesfémekkel és drágakövekkel dolgozott az ötvös, ma olcsó fémötvözetekkel, tejsavból és ezer más szurrogátumból előállított, drágakőhatású matériával dolgozik, olcsón, mindenki által elérhető és megfizethető árakért. Fillérekért is lehet nagy dekoratív hatású nyakláncokat és egyéb ékszert vásárolni és így a szerény keresetű dolgozó nő is könnyen megvalósíthatja, hogy pár pengőjéért minden új ruhájához megfelelő és divatos ékszereket hordhasson és azokat tetszése szerint váltogathassa.

A művészet ma már véglegesen és teljesen elfordult az öncélúságtól. Most már nemcsak a festő és a szobrász, hanem az építő és az iparművészek is érzik, hogy egymásra vannak utalva.

Az igazi nagy művészet, illetőleg azok jelentős szakaszai mindig propagandisztikus célokat szolgáltak. Az ókeresztény művészet Jézust, a tanítványait és a kereszténységet. A gotika a vallásosságot, a barok a feudalizmust. A mai művészek ismét nagy fordulóponthoz érkeztek és érzik, hogy esztétikai szempontból az agitáció újból mint új mértékegység van a kezünkben. Ehhez a propagandisztikus szemponthoz egy más felkészültség szükséges. A kiérésben lévő új művészetben nem lehet ezt többé a líra, vagy közvetlen átérzés intim dolgaival elérni. Már befolyásolni igyekszünk, már programmot akarunk adni, mert atomizálódott életünkben a közös nevezőt kétségbeesett erőfeszítéssel keresi mindenki és minden náció.

A kulturális élet és az új művészet propagandisztikus jellege és vonala nemcsak lesz, de már itt is van. Hiszen a párisi világkiállítás félszáz pavillonja ötven nemzet agitációja önmaga érdekében. Versenyfutás a kultúra fitogtatásában a művészet elaszticitásával, a művészet sokrétűségével.

A párisi világkiállítás magyar pavillonja díszterének két falát díszítő Aba-Novák falképek is ilyen szelleműek. A művészi megbízás ezen adott esetben egész különleges. Ezek nem freskók, de táblaképek sem. Kasirozott falakon freskóhatású olyan feladatot kellett megoldani, amely a magyar nemzet történelmi létjogát vizuálisan akarta ezeknek a falaknak a segélyével a párisi világkiállítás harmincmillió látogatójának odadokumentálni. Ez a cél szabja meg az egész karakterét. Ilyen művészeti munkálatra még példa sem volt a multban. A világkiállítások is csak elvétve voltak. Az egyre sűrűbben rendezett világbemutatók egy szükségletet teremtettek és ez a szükséglet egy új stílusalakító is egyben, mert hordozható falakat nem készítettek azelőtt. Ez tisztára a legújabb idők produktuma. Új építési anyagok is kerültek használatba. Manapság már heraklitokat és sajtolt papírokat is felhasználnak a nagyszabású művészi alkotások alapanyagául. Ilyen fajtájú új anyagok sorába tartozik az a falemez is, amelyre Aba-Novák is dolgozik.

Hatalmas falképein a robusztus erejű művész filmszerűen pergeti le a magyar mult európai horizontra emelkedő eseményeit.

A nándorfehérvári ütközet, a célt és irányt mutató stigmatizált Krisztus-kéz, a déli harangszó, az 1557-es tordai országgyűlés azon jelenetének emblémája, mely a világon elsőnek mondja ki a vallásszabadságot, mind helyet kapott a képen. A falkép szellemiségébe való behatolás végett szükséges tudni, hogy ezek mind tudatos kalkuláció révén kerültek egymás mellé. A tordai országgyűlés eseményének a képen való szerepeltetése például azt célozza, hogy a magyar pavillon párisi látogatóinak — vagyis a magyarságot nem ismerő és emiatt

félreértő világ — figyelme arra a belátásra terelődjön, hogy az Európa szívében élő magyar nemzet fennmaradása nem véletlen műve, hanem a magyarságnak a jövőjét tudatosan előkészítő és biztosító, az alkotmányos és kulturális fejlődési utakat józanul felismerő, humanitással párosult, kalkuláló és eredményes munkája.

Ezek tehát intellektuális képek és hangosan beszélők, mert a népekbe csak erős agitációs eszközökkel lehet a magyar történetiség és a magyar kultúra létjogának a tudatát bevinni. Az egyes történeti események a képekben mind külön kihangsúlyozott, úgynevezett hatékony tételek. Az ilyen nagyszabású és nagyjelentőségű tények képbeszerkesztésénél nem lehet lírizálni, vagy morfondírozni. Ilyenkor csak egy magasfeszültségű hanggal lehet beszélni. Aba-Novák ösztönember, ami azt jelenti, hogy bizonyos megszállottsággal rokon. Epikus. Falképein megnyilvánul az a magyar elem és hősi pátosz, mely képessé tette a magyarságot arra, hogy ellenálljon mindenféle legázoló erőknek. Szenvedélyes tombolású művei a magyar történelem viszontagságos zajlásának megfelelő falképek. Műve olyan formanyelvű, mely teljesen egyéni.

A párisi magyar pavillon másik jeles falképének művésze — Molnár C. Pál — Aba-Novák teatrális vizualitású műveivel ellentétben és más eszközökkel érte el célját. Misztikus félhomályra beállított pannója a látogatók előtt mint a magyar keserűség és elesettség víziója jelent meg. Ez a mű sem freskó, vagy táblakép, hanem a háború után új tartalmat nyert és kiszélesedett körű művészet körébe tartozó falkép; a Magyar Feltámadás, a magyar nemzet ezeréves fennállásának, elpusztíthatatlanságának, a jövőbe vetett bizakodásának és az örök életre törő nemzeti életerejének a szimboluma.

A magyar nemzet ezeréves viharvert és lehasadozott életfatörzséből új zöldhajtás szökken. A kisarjadó friss ág a sorscsapások ellenére is töretlen erőt és élniakarást példázza. Kétoldalt angyalok jelzik a magyar nemzet új kivirágzásába vetett hit vallásos mélységét. A béke galambjai röpdösnek körül, mert a magyar nemzet a béke vallásos elmerülésében reméli feltámadását s a népek testvéri érájában a megértés és kölcsönös becsülés a magyar sebekre is meghozza a gyógyító balzsamot. Az alsó szegélyen önmagában összeroskadt és emberi alakot öltő drapéria a négy magyar Elszász fájdalmának a jelképe. Négy búsongó, gyászoló, új lelket és új életet váró roskatag figura.

A kompozíció mély szimbolikájával nagyon megrázó erejű. A kép nemcsak gyönyörködtet, hanem tanít is és tartalmat is ébreszt. E műnek gondolati és tárgyi hatása is van. Molnár C. Pál nem a lerajzolt jelenettel gondolkodtat, hanem az alul lévő és figurálisszerű megoldású szomorúsággal, bánatossággal, elesettséggel és elhagyatottsággal — tehát csupa szimbolummal — a millenáris Magyarország testétől elszakadt testvérnéptömböket mutatja be, a négy magyar Elszászra céloz és ezekkel a csupa szimbolumokkal egy közvetett gondolatsort indít meg, melyre mély és áhitatos érzések rezonálnak. Molnár C. Pál ezzel a tendenciájával a legközelebb ért tehát az alkalmazott, új művészet lelkiségéhez.

A négy figura a keserűséggel földhözragadt magyarok emberi szenvedéseinek a tömege. A vízszintes felhők mintegy világot választanak el a felfelé következő második atmoszférától, melyben két angyal már megjeleníti a következő fenköltebb gondolatsorozatot és egyúttal az apotheozisa annak a legfelső, immár egészen a transcendentális felső gondolatvilág régiójába tartozó dolgoknak. Itt már, legmagasabban, az Istenség gondolatához vagyunk közel. A megcsonkult fatörzsből már amúgy is természetfölötti tüneményszerűen kizöldelő keresztalakú ág belenyúlik az isteni gondolat világába, ahol az Isten keze oltalmazólag és majdnem hívólag nyúl le az égből. Az egész jelenetet pedig galambok röpdösik körül az isteni béke jeléül. Így mutatkozik tehát a földi nyomorúságtól egészen az égi boldogulásig emelkedő transcendentális gondolatsor.

*

Miként azt az Iparművészeti Társulatnak a miskolci kiállításán szereplő műtárgyak is igazolják, a magyar iparművészek a nyugati művészeti mozgalmakat és áramlatokat élik át. Ezen törekvésekben otthonosan benne élnek. Tudásukat technikai újítások elérésében akarják hasznosítani és független egyéni megoldásokat igyekeznek létrehozni. Önálló, nagy, összefoglaló nemzeti stílus még nem alakult ki; ez még az európai művészetben is csak kiérőben van. Hiszen forrongásban és lázban áll minden. Kialakulatlan és csak nagy társadalmi és politikai világnézetek kiformálódása után fog az kiszilárdulni. Egyelőre borzalmas harcban ég minden. Eurázia nyugati végén a spanyol, keleti részén pedig a sárgák harcaitól lángol. Közben egész világokat és lelkiségeket elválasztó jobb és baloldali politikai rendszerek forronganak. A művészetek fejlődését ezek óriási módon bénítják. A művészek nem tudják, hogy mit propagáljanak. Bizonyos az, hogy kollektív formák felé halad a világ és ha így lesz, akkor egy nagy korstílus kialakítására alkalmas is lesz az idő.

A nagy világhelyzetnek megfelelően a magyar iparművészetben is kettős áramlat észlelhető. Az egyik: szorosan a nyugati művészet elveit teszi magáévá és tökéletes forma, meg mintakövetésekre is törekszik. A másik irányzat azonban lényegesebben nagyobb célok felé tör és a nyugati áramlatok felhasználása mellett a magyar népi elemekkel is átitatódik. A magyar művészetnek ez a része van hivatva, hogy törekvéseivel az új magyar nemzeti iparművészetet határozottabb jellegekkel alakítsa ki.

Ha nagy vonásokban összefoglaljuk a magyar iparművészet törekvéseit, akkor három hasznos iparkodás domborodik ki. Az egyik a külföldi alkal-

Szignet.
Koppány György rajza.

Molnár C. Pál
festőművész

Budapest Hírlap
1934 I. 6.

Molnár C. Pál festményei

Nyolc évvel ezelőtt egyházművészeti pályázat játszódott le, melyen a díjakért fiatal festők versenyeztek. Assisi Szent Ferencnek a madarakhoz intézett prédikációját kellett megfesteni. A pályázó között szerepelt *Molnár* C. Pál nevű ismeretlen festő, akinek rendkívül bensőséges, áhítatos kompozíciója feltűnt e sorok írójának. Az azóta eltelt nyolc év igazolta a kedvező véleményt, Molnár C. Pál legkiválóbb egyházi festőnkké fejlődött, vallásos tárgyú grafikájával, Szent Ferenc angolnyelvű *Fiorettijének* illusztrációival pedig nemzetközi pályázatot is nyert.

Molnár C. Pál festészetének két gyökere van; az egyik az École de Paris újabb, leszűrt irányaiból, a másik az olasz trecentóból szívta magába az éltető nedvet. Sikerült Molnárnak a két annyira ellentétes irányt egy nevezőre hozni, Dufy zománcos bolyhosságát, Picasso újabb klasszicizmusát, ezt a teljesen világias beállítású irányt a XIV. századi itáliai képírás meghitt szellemiségével, vallásos rajongásával kibékíteni. Most már összeforrott benne a két iskola, a hűvös raffináltság fölmelegedett a primitív kifejezés bensőségétől. Régebben Molnár olajképeket festett a párizsi iskola hatása alatt, későbbi fejlődése folyamán azonban teljesen áttért a temperára, amelyek a trecento hagyományainak megfelelnek. A tempera világos színskáláján zengi el érzésektől áthevített kompozícióit, az angyali üdvözletek átszellemült misztikumát, a Jézust kereső három királyok hegyi vándorlását. A halvány, lokális színeket szürkékkel veszi körül, hogy ölelésükből jobban világítson ki élénk tisztaságuk. Milyen raffináltsággal és őszinteséggel helyezi egymásmellé a nagy, egységes színfoltokat, melyek fokozatosan megvilágosodnak, szinte átszellemülnek képein. Sehol semmi heves ellentét, nincsenek felfokozott színek, nincs köztük drámai összeütközés, csak derűs béke, ünnepies egyenletesség. Az angyali híradás áhítatos szózata hallatszik vallásos képeiből: Dicsőség a mennyekben az Istennek, békesség a földön a jóakaratú embereknek.

Csak a hamis pátoszban szenvelgők, akik egyoldalú vaksággal vannak megverve, beszélhetnek itt primitségbe való züllésről. A világias hívságokról mondott le Molnár C. Pál stílusa, hogy a lelkiek fényét annál jobban fölragyogtassa, mégpedig Asisi Szent Ferenc nevében, akinek szivét, őszinte természetszeretetét írta piktúrája pajzsára. Ki beszélhet nemtudásról olyan képek előtt, mint a merész rövidülésben megoldott Léda. A tudás, a kultúra csak szerényen megbúvik, hogy a kifejezés, az érzés, a vonalaknak, a színeknek tiszta pompája jobban érvényesüljön. Botticelli vonalritmikája visszhangzik halványan az álló Vénusz karcsú, nemes aktjában, a leomlott lepel fehér gyűrűjében. Ujabban megvilágításokkal élénkíti képeinek egyenletességét, de a ruharedők élein felvillanó fények sem törik meg kompozícióinak nagy harmoniáját. A világossággal átitatott színek, a félénk szeretettel megrajzolt körvonalak, a lágyan éreztetett belső formák mind ezt a nagy és naiv összhangot szolgálják.

Egy-egy vallásos témát többször is megfest, mint a régi művészek; tovább érleli bennük a formális problémát, tovább fejleszti az érzés kifejezését. Egész sorozatát festette az Angyali Üdvözleteknek, amelyben Szűz Mária és Gábor arkangyal gesztusát, a hírvivő átszellemült r[illegible]
rette[illegible]
k[illegible]

tektúra puritán formáival. Egy stációsorozatot várunk Molnár C. Páltól.

Molnár C. Pál festészete a keresztény szellemben megújhodott mai művészet legmeggyőzőbb dokumentuma. Reméljük, egyik favoritja lesz ő a római egyházművészeti kiállításnak is, melyen szintén résztvesz mostan reprezentatív alkotásokkal. Grafikája ezúttal nem szerepel, csak néhány rajztanulmányát állították ki. Mindenkinek meg kell nézni ezt a gyüjteményt, mely gyönyörűségeket tartogat a művészet barátainak.

Az *Ernst-Múzeumban* rendezett kiállítás vasárnap délelőtt nyílik meg.

Y. E.

belül bolyhozva, bármely nagyság 1.18

A kesztyűosztályon:

Női meleg trikókesztyűk ... —.78
Valódi »Nappa«
bőrkesztyűk, férfi és női..... 2.95

A férfizokni osztályon:

Sportzoknik ..... párja —.58
Finom flórzoknik..... párja —.68
Gyapjúzoknik..... párja —.88
Eredeti »Derby« zoknik párja 1.18

A női fehérneműosztályon:

Női hálóingek
kismintás, finom flanellból 2.40
műselyemtrikotból 2.90
Kombiné
színes toilból, hímzéssel 2.68
finom sarmőzből 3.20
Háztartási gumikötény..... —.78

A női kabátosztályon:

Szőrmézett télikabátok
angol mintázatú kelmékből ..... 19.—
sötétkék és fekete kelmékből ..... 29.—

A férfiruha osztályon:

Divatos szövetöltönyök ... 17.50
Sport szövetöltönyök ..... 15.—
Átmeneti kabátok dubl kelmékből 14.80
Sport szövetnadrágok ..... 5.80.
Hubertus kabátok sötétzöld lódenből..... 9.80

A zsebkendőosztályon:

Bikaszálú női zsebkendők ..... —.12

Molnár C. Pál
festőművész

Nemzeti Ujság
1934. I. 6.

ERNST MUZEUM: MOLNÁR C. PÁL GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

Lenyügöző megnyilatkozása egy művész termékenységének és lankadatlan munkásságának

Molnár C. Pál gyüjteményes kiállitása, amely vasárnap nyilik meg az Ernst Muzeumban. A nagy kiállitási helyiségnek minden termét megtöltik a képek egész apró grafikus müvektől fel a nagy vásznak sokalakos kompoziciójáig s a szárnyas-oltárok képcsoportjáig.

Molnár C. Pál, mint eleven lendületü, főleg elegáns, mondain témák könnyed kezü grafikusa kezdte. A grafikus alaptermészet, a vonal és a rajz dominálo szerepe most is megérzik monumentalitást kereső alkotásain is. De csodálatos és hosszu volt az ut, amelyet a divatos utcai jelenetek festője a mai szüzi áhitatu Madonnákig, a szentképek sokszor gyermeki és népi naivitásu angyali bájáig megtett. Ma a szentkép foglalkoztatja legélénkebben Molnár C. Pál képzeletét. Hosszu római tartózkodása szemmelláthatóan átformálta egész lelkét és művészi érzésvilágát. A falakon egész sora van az Angyali üdvözleteknek, gazdag változata a Szent Családoknak és Egyiptomi meneküléseknek. Valamennyin a finom stilizált formák tiszta költészete, az egységes nagy szinsikok halk kékjeinek, sárgáinak, rózsaszinjeinek, bágyatag lilának égi derüje az átmenetek lehelletszerü finomsága s a formák elkarcsusitott gyöngéd ivelése. Másutt Szent Ferenc beszél a madarakhoz, Szent Antal prédikál a halaknak. Bibliai tájak meseszerü fantasztikuma fogad. Itt-ott egyik-másik képen, a kupos hegyeken, a furcsa habsziklákon még érzik egy átmeneti kor kubista emléke. De a legujabb képek már az uj rokonságot mutatják: az áhitatos naivsága trecentot s a legmodernebb neoklasszikus irányt a francia-olasz Chiricon keresztül, akinek tipikus márványtorzóit szivesen alkalmazza képein Molnár C. Pál is. Ez a rokonság azonban nem jelent utánérzést, egyszerüen a fantázia megtermékenyülése ez, egy rokonlélek és temperamentum szürőjén át. Az azonban, amit Molnár C. Pál alkot, legyen az mint, némely érdekes aktján, Mantegna skurc-problémáinak brilliáns uj fogalmazása is, — az mindig félreismerhetetlenül és a legjellegzetesebben eredeti és egyéni. Minden Molnár C. Pál-kép hangosan kiáltja szerzőjének nevét és ez ad a páratlanul változatos és gazdag kiállitásnak olyan egységet, aminőre csak a legritkább esetben van példa.

yéni operettmuzsikát. Nem a grand-
erette stilusában készült ez a parti-
ra, de a maga egyszerüségében is na-
on hatásos, melódiái szinte szomjazzák
népszerüséget.

A szinház a maga részéről kevésbé ér-
kes munkát végzett, mikor ezt az ope-
ttet szinpadra vitte. *Elhibázottnak tart-
k a rendezést*, amely „magyar rapszó-
át" akart minden áron csinálni ebből
különben nagyon tehetségesen felépi-
tt operettből. *Ez a tulságos magyarko-
is giccses* és teljesen ellenkező hatást
őszakol ki, mint azt a rendező képzelte.
király-jelenet üres és patétikus mono-
gja pedig teljesen felesleges és nem illő
szinpadra, ennek a beállitása a leg-
vésbbé szerencsés.

Szerencsére néhány igazán kimagasló,
inészi teljesitmény feledteti a produk-
ó hibáit. Igy elsősorban *Honthy* Hanna
téka nő tul a szokásos primadonna-
erepléseken. Szinészileg is megkapóan
ély és kidolgozott játéka, amely nem
lkülözi az operett külső és elmaradha-
tlan dekorativ kellékeit sem, hangban
megjelenésben is kitünő. *Kertész-*
ező a főherceg szerepében nagyon
egnyerő és rokonszenves. Brilliáns *Fe-
s* Teri, nagyon jó *Justh* Gyula és *Zala*
arola, a mellékszereplők közül legjobb
ártos Gusztáv. *Verebes* Ernő fantasz-

Molnár C. Pál
festőművész

Est. Kurir
1934. I. 6

Művészet

Molnár C. Pál

Az Ernst-muzeum valamennyi termét megtölti egy kiváló magyar festőművész alkotásainak sora. A festőt régen ismerjük, régen tudjuk róla, hogy tehetséges tagja a művészi megujhodást hirdető fiatalok gárdájának, de akinek beérkezését, zsenijének kibontakozását csak most látjuk a maga teljességében, hogy közel másfélszáz munkájával jelenik meg előttünk.

Molnár C. Pál, mint minden nagysága a festőművészetnek, a grafikáján át jutott az első megbecsüléshez. Egyetlen pillanatra sem szakadt el a naturától, de az a ritmus, amely grafikájában jelentkezett, s az a formatökéletesség, amely orthodox akadémikussága ellenére is uj, friss, lendületesen szabad és független volt minden konvenciótól, már kiemelte *Molnár* C. Pált, messze a megszokott szinvonal fölé.

Ha elemezni akarom Molnár C. Pál festőművészetét, legelsősorban az előadási formáját kell szemügyre vennem. A leheletfinomságu tónusok s a lirai költészet lágyságát kifejező szinek sora az, amely burkolja a figurák formáit, s mert minden valóságérzet ellenére sem adnak a képek naturális tényeket, *Molnár C. Pál előadása a legenda és a szines mesecsillogás lenyügöző erejü szépsége.*

Ebben nagy *Molnár* C. Pál, ebben különálló az ő egyénien sajátos müvészete, azért érezzük ugy, hogy *Molnár* C. Pál egységes anyagával történt mai megjelenése a magyar képzőmüvészet nagy eseménye.

Nem kétséges, hogy az Ernst-muzeum termeiben állandó tömeg élvezi az ujonnan, ujból beérkezett nagy festőművész muzeális értékü gyüjteményét.

Boross Mihály.

EK
934
I 76

ha nincs ráírva
lámpán a fény
lumenegység
Csak lumen
fogadjon el.

Molnár C. Pál
festőművész

Pesti Hirlap
1934. I. 6.

A modern festő.

Molnár C. Pál kiállítása az Ernst-Muzeumban.

Szántszándékosan irtuk *a* modern festőt *egy* helyett. Mert *Molnár C. Pál* tipusa a vérbeli, komoly, modern festőnek. Benne ki van jegecedve az uj művészi nyelvezet, az uj művészeti törekvések tisztalelkü apostolának nemes lelkesedése.

Az ő művészete salakmentes, amit nem lehet elmondani sok olyan „uj mesterről", akiknek fogalmuk sincs a komoly művészetről, akik ecsetjükkel vadul száguldoznak a festővásznon vagy kartonon, sőt csomagoló papiron, anélkül, hogy tudnák hova jutnak. Akik azt hirdetik: „igy látnak", vagy „ugy látnak", pedig sehogyan se látnak.

Szerencse, hogy a Molnár C. Pál-féle tipusból van elég igazi modern festőnk a fiatal nemzedékben. Sok komoly törekvésü és komoly tudásu. Mert a vérbeli tudást nem lehet szélhámoskodni. Azt ép ugy felismeri a hozzáértő, mint a jó orvos a lappangó komoly betegséget.

Molnár C. Pál technikai finomságai mellett még gazdag tartalmu festő is. Rajongója a biblikus festészetnek és a biblia gyönyörü témáit izzó lelkesedéssel, de gyöngéd szeretettel variálja.

Egyéniségében legjellemzőbb a gyöngédség. Szineinek lágy akkordjai, a pasztelles finomságok ugy szólalnak meg művein, mint a szférák halk zenéje, mint a zsoltárok áhitatos dallamai. Rajzában, alakjainak mozdulataiban is graciőzus, kecses, szinte félénk. Még attól is fél, hogy testjeiben a csontvázat, az izomzatot hangsulyozza. Ezért látszik egyik-másik aktja felfujtnak, mintha gerinctelen volna. De női aktjainak husában nagyszerü finomságokat éreztet. Ilyen a „Vénusz" (lilás-rózsaszín testével), az „Alvó nő" (lágy fehér husával). Egyik legszebb aktja a „Léda", szemben fekve, szétvetett lábakkal, érzékies finomságokkal, a háttér tájképében szálló hattyuval. Skurzban kitünő egy másik „Alvó nő", azután a harmadik „Alvó nő", ugyancsak szétvetett lábakkal, de háttal felénk. Viszont egészen primitivek az „Ádám és Éva" naiv alakjai és bizarr a „Diana" c. aktja, egy hasonfekvő női akt, nem görög istennő, hanem napfürdőző, a mellette heverő agárral, olyan tájkép keretben, melynek hegyei lehetnek tarka dunyhák és vánkosok is.

Ez, — a stilizált tájképes rész, egyik legmodernebb oldala pikturájának. Fantasztikus hegyek fehér papirból vagy cukorsüvegekből, kemények mint a keményre kivasalt fodrok, házak, játékszerüen faragva, fák és virágok, selyem szövetekbe himezve. Szinezésükben azonban mindig lágyak.

A 134 képből álló kollekcióban nagyon élvezetes az első terem kitünő grafikája (itt is főleg biblikus vázlatokból és tanulmányokból), — azután két teremben a festett aktok, mint főbb müvek, — kompoziciók fürdőző nőkkel, sok változatban, néhány portrait-fej, egy igen szép virágcsendélet és a bibliai képek nagy sorozata. Ezek közt a főmüvek két szárnyas-oltár. Az egyiken az Urvacsora kétoldalt az angyallal és Máriával, alul négy kisebb képen az olajfák hegye, Krisztus Pilátus előtt, a keresztrefeszités és a föltámadás. — A másik szárnyas oltár közepén a Menekülés Egyiptomból, kétoldalt Szt. Ferenc, amint a madaraknak és a halaknak prédikál, alul három kisebb képen a szent család, a három királyok és a kisdedek üldözése. De egyes tárgyak külön nagy keretképek, más és más változatokban, az „Angyali üdvözlet" (5 változatban), a „Szent Család", a „Jelenés", a „Menekülés Egyiptomba" (3 változatban). Köztük egyik-másik igen finoman átérezve.

Izgatja a művész fantáziáját az *archeológia* is, melyet több változatban festett meg olyanformán, hogy szobor-torzókat állit be tájkép-keretbe.

Molnár C. Pál kiállitása mindenképen egyik szép sikere az Ernst-Muzeumnak és természetesen a fiatal mesternek, akiben egy mélyérzésü és finoman látó vérbeli festőt ismer meg a műértő közönség.

Kézdi-Kovács László.

inszky nemzetközi szélhámossát és hogy ennek [illegible]
éséről csak azon a napon hallott először, amikor a bayonnei összeomlás ismeretessé vált.

Ujabb személyek vád alá helyezését várják.

Érdekes adat jutott a nyomozás birtokába. A bayonnei városi hitelintézet könyveinek átvizsgálása alkalmával kitünt, hogy *hét-nyolc ékszerdarab nyomtalanul eltünt.* Az ékszerekre, amelyek *félmillió frank értéküek*, a hitelintézet nagyobb összegü kölcsönöket folyósitott. *Tissier*, a vállalat letartóztatott igazgatója kijelentette, hogy az ékszereket letartóztatását megelőző este elküldte Stavinszkynak Párizsba.

Beavatott körök véleménye szerint a vizsgálóbiró valószinüleg még e hét folyamán *további személyek egész sorát helyezi vád alá.*

Miért nem tartóztatták le a szélhámost a belügyminisztériumban?

Párizsban megállapitották azt is, hogy *Stavinszky ujabb 500 millió frank értékü kötvény kibocsátására készült.* A belügyminisztériumban kijelentették, hogy Stavinszky december 25-én csakugyan megjelent a minisztériumban, de nem fogadták. A lapok hangsulyozzák, hogy *december 25-én a botrány hivatalos helyeken már ismeretes volt és igy érthetetlen, hogy Stavinszkyt nem tartóztatták le, amikor megjelent a belügyminisztériumban.*

A Liberté fenntartja azt az állitását is, hogy Stavinszky december 20-án a közbiztonsági hivatalban is megjelent, ahol fogadták. Valószinü — irja a lap —, hogy *ekkor egyeztek meg közösen Stavinszky szökésére nézve.*

Nincs nyoma Stavinszkynak.

Még mindig semmi biztos adat nincs arra, hogy *hol rejtőzködik a vakmerő szélhámos.* Az egyik párizsi lap szerint Stavinszkyt kedden a francia fővárosban, a Champs Elysées-n látták két férfi kiséretében; sokan azt hiszik, hogy a francia fővárosban vagy környékén tartózkodik most is. Másik jelentés arról számol be, hogy Stavinszky legutóbb Genfben volt látható, ahol álnév alatt a bayonnei zálogház nyolcvanmillió frank értékü kötvénytömegét akarta elhelyezni és egy futballmeccsen is megjelent.

Mialatt a nagy botrány hősének holtartózkodásáról semmi nyom sincs, a nyomozás nagy eréllyel folyik Párizsban és Bayonneban is. *D'Uhalt bayonnei vizsgálóbiró kijelentése szerint a vizsgálat során feltünést keltő fordulatra lehet elkészülni.*

Egy lisszaboni táviratban a portugál rendőrség megcáfolja azokat a hireket, amelyek szerint Sta-

makat ragadja meg és a magyar igazság elismertetéséért küzd. A másik a magyar otthon és ezen keresztül a magyar élet megszépítéséért harcol. A harmadik tendencia a népi művészetben rejlő sajátságok és szépségek megmentésével és felmagasításával igyekszik a magyar iparművészet regenerálódását biztosítani.

Idehaza az Iparművészeti Társulat a magyar otthonok megszépítéséért harcol a legjobban és arra törekszik, hogy ne általánosan uniformizált otthonok legyenek, hanem mindenki igyekezzen az otthonát egyénivé tenni. Tudatosítani akarja, hogy a tárgyak teszik sajátossá az otthonokat, azok a műremekek, amelyek a lakástulajdonosok speciális ízlései szerint kiválogatva kerülnek haza. Ezek a lakást egyénivé és tényleg otthonná teszik.

Szablya-Frischauf Ferencnek a Társulat jubiláris kiállítására készült szobája példaadóképen mutatja, hogy a mai lakásban a célszerűségnek, a helyes szerkezetnek és az anyagszerűségnek kell uralkodni. Mennél jobban oldjuk meg lakásunk különböző problémáit, annál kellemesebb és tartalmasabb lesz az életünk. Szablya-Frischauf lakástervéből is látjuk, hogy a mai lakás előkelősége és nemessége a kéz munkájának az értékelésével szorosan kapcsolatos.

A bútorok napjainkban különösen keresett egyszerűsége, a szigorú tárgyilagosság azonban hűvössé teszi a lakást. Ezen a ridegségen textiliák alkalmazásával lehet segíteni. Koródy György a falak, a padló és a bútorok nyersanyagainak különböző kemény és rideg hatását főleg gobelinek alkalmazásával tompítja. Ezekkel puhaságot, finomságot, változatosságot, valamint fény- és színjátékot tud behozni a lakásba. Koródy bútor- és lakástervei a XVII. századi magyar nemesi otthon stílusából fakadnak. A magyar iparművészet háromszáz év előtti elemeit és stílusát dolgozza át korszerűvé és modern hatásúvá.

A felsőmagyarországi periférián élő Menner László lakásterveibe is behatol a régi magyar barok levegője. Ő ezeket az elemeket mondénséggel és modern előkelőséggel ügyesen tudja keverni és így a Miskolcon és környékén megvalósított lakásberendezései valóban biztató ígéretek.

Lakatos Arthúr is kitűnő értője a régi korok stílusának modern eszközökkel való tolmácsolásának. Baranya vármegye pécsi székházában a közgyűlési terem egész belső berendezését ő eszközölte. Maga az épület Lipót király idejében épült és az úgynevezett Mária Terézia-barokstílusban történt a kivitelezése. Itt tehát a stílus Lakatos részére parancsolólag adva volt és így neki az akkori barokba a mai modern elgondolás szerint kellett belekapcsolódnia. Lakatos művészetének azonban öntudatosabb eszményei is vannak. A magyar vidékek népével és művészetével szorosabb kapcsolatokat teremtett és ilyenirányú tanulmányai során a népi motívumok sajátságos és mély gyökerű elemeit szedte össze. neki megfelelő díszeket a magyar művészi szőnyeg készítésének előkelő és igényes fokához azután nemesen átfogalmazza és fejleszti.

Ezeket a művészeti törekvéseket kellene a miskolci szőnyegműhelyekben is hasznosítani és példaképnek venni. A matyó és a palóc népi motívumok sikeres egybeszerkesztésével, összehangolásával és iparművészeti magasságra való feldolgozásával Miskolcon olyan magyar szőnyegkultúrát lehetne megalapozni, mely külföldről is jelentékeny pénzt tudna juttatni a miskolci iparművészeknek. Emellett a miskolci szőnyegművészet kialakítása az időszerű problémákkal is kapcsolatos lenne és különösebben értékelendő volna, mert az egész magyarság nemzeti megújhodását és megerősödését amúgy is a magyar népi rétegekből feltörő tehetségektől reméli. Iparművészeink közül számosan ismerték fel a népművészetben rejlő értékeket. Pekáry is a népművészet formakincsébe nyúl bele. Igen jeles művész; művei igen kapósak és közszeretetben állóak. Kísérlete mégis más világot jelent Lakatos mellett. Ennek oka az, hogy amíg Lakatos csak kiinduló pontnak veszi a népi elemeket, addig Pekáry azokat lényegesebb átdolgozás és felnemesítés helyett az iparművészet eszközeivel jóformán csak reprodukálja. Ilykép megfogyatkozik és csökken az az intim jelleg és naív báj, amely a népművészeti termékeket oly megkapóvá teszi.

A magyar faliszőnyeg igazi nagy művésze Ferenczy Noémi. Ő nemcsak az iparművészeti követelményeknek teljes megoldását adja, hanem végeredményében pszihológia is rejlik alkotásaiban. Mert mind derűs és a lélekre megnyugtató színekkel vannak komponálva. Lakásdekorációi tehát a legnemesebben szolgálják azt, hogy az ember életét elviselhetőbbé és szebbé tegyék. Művein a természet szelíd, kedves motívumait emeli ki. A pásztor című gobelinjén például a bárányokat, tehát a minden embernek kedves és esetlen szelíd állatocskát.

A magyar nép keleti származásának emléke a virág-, pompa- és színkedvelő textilművészete. A tradiciók nyomai a pusztuló magyar népviseletben még a mai napig is megmaradtak. Az öröklött jelleg a legmodernebb iparművészeti törekvésekig is átvonul. Szerelemhegyiné babái a magyar népviselet bájos és tökéletes hűségű megjelenítői. A technikai tökély és az etnográfiai megbízhatóság remek példái.

A modern magyar otthonnak fontos dísze a halasi csipke is; ez nem a népből indult, hanem tisztán iparművészeti törekvésekből csúcsosodott ki. Finomságával vetekszik a brüsszeli csipkével. Rajza nemesen stilizált népies figurákat ad. A magyar iparművészet finomságait és a nemzeti törekvéseit legjobban képviselő produktumok között az első helyen áll.

A Pannonia műhelycsipke tudatos iparművészeti

Szignet.
Koppány György rajza.

elgondolásból indult ki. Változatos forma és rajz, valamint anyagszerűség karakterizálják.

A modern iparművészetben újabban óriási szerepet és nagy teret nyert a kerámia. A magyar otthonnak is elmaradhatatlan éke. Keramikusaink művei között a legmodernebb készítmények szerepelnek, de azok formakultúrája, technikája és felkészültsége ősi tradíciókon alapul. A Művészek és Majolika Agyagipartelepe Rt. (Hódmezővásárhely) főleg az Alföld fazekasságának munkásságát adja, egészen a legmodernebb időkig. Gazdagabb technikára és nemesebb formakultúrára emelkedett művészeti műhely ez tehát, mely teljesen az ősi népi fazekasságból indult ki.

Noha Gorka Géza a nyugati formatörekvéseket követi, mégis ő a régi magyar fazekastradíciók legjobb őrzője. Figurális alkotásokkal ritkán foglalkozik; jeles technika, kifogástalan máz és tökéletes égetés jellemzi alkotásait.

Kovács Margit különálló stílust formált ki, melyben a bizantinizálást primitívséggel keveri. Magyaros törekvései még csak elvétve nyilvánulnak. Keresésben és forrásban van. A magyar kerámia egyik legreményteljesebb ígérete.

Zilzer Hajnalka mesealakjaiban gyermekkorunk királykisasszonyai, Borsóhercegnői és tündérei testesednek meg. Színesség, jó megmunkálás és kifejezésre való törekvés jellemzi őt.

Pál Lajos művészete a régi magyar ötvösség hagyományainak nemes talajából fakad. Korszerű és biztos felépítésű műveiben modern eszközökkel tudja interpretálni az ősi magyar ötvösművesség legnemesebb törekvéseit.

Tafner Vidor azsúrzománcos filigránnal készült ékszerei virág- és leveles motívumaikkal, valamint sajátságos zománcozási technikájukkal ugyancsak az egykori világhírű magyar ötvösművekkel állanak a legszorosabb szellemi és technikai kapcsolatban.

A legfiatalabb generáció a magyaros mód elérésére hajlítottlemeztechnikával keres önálló formákat. Egyik jelességük Kitlinger Kálmán.

A dekoratív szobrászok közül Ohmann Béla főleg az anyagban rejlő szépségek lehetőségeit keresve alkotja meg lestilizált műveit. Ezzel éri el az anyagszerűség által adott nagy dekoratív formák visszaadását. Főleg a terrakotta Madonna szobrai tették őt kedveltté.

A díszítőfestők a magyar kedélynek, a magyar hangulatnak és a magyar harmonikus életritmusnak az örömteliségét igyekeznek képzőművészetileg elénk vetíteni. A párisi világkiállítás magyar pavillonjának vendéglőjében az összes díszítőfestő munkálatokat Diósy Antal végezte. A mennyezet kazettadíszei a magyar vidéki ősi templomoknak ugyancsak színesen festett mennyezeteinek mintájára készült korszerű átstilizálásban. A falon körbefutó figurális freskó a gazdag magyar népviseletet foglalja össze a népművészet bájával átitatott modern stílusban. A helyiségnek megfelelően az alakokat egy stilizált kertben táncolva jeleníti meg. A magyar népművészet kimeríthetetlen kincsesházából kölcsönzött és inspirált stílusából csodás keleti forma és színgazdagság árad. A vendéglő színezése a magyar nemzeti lobogó színeire vezethető vissza. A piros mennyezet, az ezüstfehérben csillogó falak és a zöld linoleumpadló adták a színbeli elgondolást.

A párisi magyar vendéglő is tehát a propaganda diszkrét eszközeivel dolgozik. Művészet és propaganda ma úgyis szorosan kapcsolódnak. Nyiltan megmondjuk, hogy az Országos Magyar Iparművészeti Társulat miskolci kiállítása is propaganda. A gyári készítményekkel lerontott ízlést akarjuk megjavítani és megnemesíteni. Ezt parancsolólag nem lehet elérni. Nem azt kívánjuk, hogy hasogassák össze bútoraikat és dobálják ki lim-lomjaikat. Hanem csak azt, hogy vigyenek be lakásaikba egy-két modern magyar iparművészeti tárgyat. Ezt napról napra látva, megnemesedik az ízlésük. És keresni fogják azokat a tárgyakat, amik az új holmival összeegyeztethetőek lesznek. A gyári holmi így lassanként kiszorul majd a lakásukból és bekerül helyükbe az iparművészet.

Manapság Nobel-díjak szerint értékelik és becsülik az egyes nemzeteket. Az iparművészetben azonban ninesenek Nobel-díjak, ott csak a külföldi kiállítások kitüntetéseivel mérhetünk. A tavalyi milánói triennalén 27 díjat kaptak iparművészeink. A párisi világkiállításon pedig 45 nagydíjat és 61 aranyérmet szereztek. Becsüljük meg tehát művészeinket és vásárlásokkal könnyítsünk megélhetési gondjaikon. A művész végeredményében sohasem kap, mindig csak ad.

Segítsük és vigyük tehát előre művészeinket, akik alkotásaikkal megszépítik a magyar otthonokat. A szép otthon — az boldog élet. A boldog élet boldog nemzet és a boldog nemzet boldog jövendő.

DR. MIHALIK SÁNDOR

A MAGYAR NÉPMŰVÉSZET, HÁZIIPAR ÉS IPARMŰVÉSZET ÖSSZEFÜGGÉSEI

A háború utáni Európában uralkodó eszmeáramlatok különböző formákban jelentkező hatásai számottevő változásokat létesítettek a nemzetek belső életében. A gazdasági válság hosszú időn át szűk korlátok közé szorította és részben megkötötte az új kifejezési formák keresgéléseit. Az alkalmazkodási készség törvényszerűsége igen sokszor erőszakosan törte át a kényszerűség korlátjait. Az így változott életformák új utakat nyitottak a gyakorlati életben mutatkozó szükségletek kielégítésére. Magyar viszonylatban indokoltnak véljük a ma már mind sűrűbben észlelhető népművészeti, háziipari és iparművészeti szakkérdések kialakult összefüggéseit megkeresni.

Meg akarjuk vizsgálni a három fogalomkör mai helyét, értékét, egymáshoz való viszonyát. Mennyire

M.D.K.

Molnár C. Pál

Április végén nyitja meg kollektiv kiállitását, amelyen először kerül a közönség elé miniatür festményeinek sorozata.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház , Bp. 1948. ápr. 13-19. IV. évf.
16. sz.

Molnár C.Pál

festőművész

Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Fametszetei kétségtelen e nemben készült legkiválóbb alkotások.Invenciója sohasem lankad,technikai felkészültsége olyan nagy,hogy könnyen elkerüli a modorosságot.

Nemzeti Ujság
1935.VI.7.

Molnár C.Pál

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.I.14.

Molnár C.Pál

festőművész

Céhbeliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Róla pedig a napokban elmondtuk,az Ernst-Muzeumban rendezett kiállitása alkalmával,hogy hol jár és hová jutott.

Magyarság
1934.I.14.

Molnár C. Pál
festő

/1894/.

Grafikai munkássága: Cyrano-sorozata.
Monumentális feladatokkal is foglalkozott.

A magyarországi műv. tört I. sor.
Corvina 1971.

Molnár C. Pál

75 éve született

Németh 1969 április 27
10 óra.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

művei is szerepelnek a bajai Türr István Múzeum értékei közt.

Szombathy Viktor: Budapest - Dunaújváros - Mohács
Bp./1961./ Panoráma, /Magyarország írásban és képben 15.köt./

117. old.

Molnár C. Pál, festő

MDK

Könyve jelenik meg
a festészet technikájáról.

D. fehér Zsuzsa: Új, népszerű művészeti
könyvekről 404.

A KÖNYV, Bp. 1964. november

IV/11

Nemzeti C. Pál

Két képe nézeteli a Nemzeti Galéria kiállításán

Lukácsy Sándor: Új magyar festészet

Négyművelés 1968 II. r. 38 old.

Molnár C. Pál

emlitve

Popány Ö. Gábor A Magyar Nemzeti Galéria (Vezető) 26 l. Budapest 1965

Molnár C. Pál, festő

Tagja volt a „római iskolának".

– Szinyei díjától a Munkácsy díjig 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. máj. 6.

Molnár C. Pál

Festményekkel szerepel a magyar képzőművészet.
Kiállítása a Római Magyar Akadémián

Magyar Hírlap 1969 VI. 13

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Molnár C. Pál

Szerepelt a XVII. Velencei Biennálén /1930/.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969,

507. l.

Molnár C. Pál

Creve emlékve

Képzőművészet

Vigília 1969 május
347. old.

Molnár C. Pál

neve emlékére

Képzőművészet

Vigília 1969 augusztus
562. old.

Molnár C. Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 NOV 3

HÉTFŐI HÍREK

JUBILEUMI kiállításra készülnek a lágymányosi képzőművészek. A hó végén mintegy 30 neves festő és szobrász (közöttük Herman Lipót, Molnár C. Pál és mások) operatív bizottságot alakított, egy reprezentatív kiállítás megszervezésére. E kiállítás keretében a kerületben lakó képzőművészek az elmúlt húsz év alatt alkotott műveikkel mutatják be felszabadulás utáni munkásságukat.

● *A TALPALATNYI FÖLD* című 1948-ban készített mű-

megcáfolta azt a régi hiedelmet, hogy a megbetegedett vadállatokon nem lehet segi-

Molnár C Pál
festő

A római iskolához tartozott.

Magyar műv. tört. 9. 18.
Képzőműv. kiad. 1971.

Molnár C. Pál

A Miskolci Képcsarnokban május 14.-én nyitják meg a müvész kiállitását,-közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 8.
XV. évf. 19. sz. 2. lap

Molnár C. Pál, festő

MDK

Keleti Artúr egyik
illusztrációja.

Új Ember: Keleti Artúr 231-233.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. április XIII/4

Molnár C. Pál

Cyrano c. sorozata (eml.)

G. F.: A magyar grafika
történetéből

Nagyvárad 1969 VII. 18

Molnár C. Pál

festő

Kiállított a tárlaton

Rozványi Márta: A X. Szegedi Nyári Tárlat-
Tiszatáj, Szeged 1969. XI. 108.

Molnár C. Pál
festő

Gál György Sándor, Molnár C. Pál kiállításán méltatta a művész félszázados életművét a „Vénasszonyok nyara" c. kiresfestményt.

Fóthy János: Egy festő és három kritika.
Művészet, 1971.március - 42.lap

Molnár C. Pál
festő

1970 nyarán kiállítása volt
az idős kiváló művésznek. A
kiállításról összesen 3 kritika
jelent meg.

Fóthy János: Egy festő és három kritika.
Művészet, 1971. március - 42. lap

Molnár C. Pál

v. 7. és 21. között a miskolci Szőnyi teremben kiállítása lesz.

Műgyűjtő, 1971. 1. sz., Kiállítási naptár

Molnár C. Pál

Rabinovszky megláttа a valódi művészet útjáról való lesiklását.

Kovács Tibor: Rabinovszky M: Két korszak határán; Magyar Műhely, 1967. 1. 15. 62. l.

Molnár C. Pál

A battonyai plébániatemplom kármasoltárának Madonnája Pusztay Ödön (Szeged) tulajdonában van.

B. Varga S: Műgyűjtők a napfénymárosából; Műgyűjtő, 1970 - 1.55-20.p.

Molnár C. Pál festő

Miskolcon a képcsarnok könyvi
Termőben kiállítása nyílt

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetést 1971 VI.

Molnár C. Pál

Kiáhitása volt a vaszary tekemben

N.N: A vaszary tekem

Somogyi Néplap 1971 IV. 20

Molnár C. Pál

Fametszet képviseli a Nyári-féle gyűjteményben.

A.B.: A Nyári-féle gyűjtemény; Műgyűjtő, 1971. 2. sz. 42. l.

Molnár C. Pál

Kiállítása nyílik

Miskolcon a Szőnyi István teremben

– Napló –

Magyar Nemzet 1971 május 14

4. old.

Molnár C. Pál

Kiállítása nyílik ma

délután a Csók Galériában

Nápszava 1970 július 24

2. old.

Molnár C. Pál

festő

~ festette a vásárnapjai templom vl-
tárképét.

A magyarországi műv. tört. I, 493.
Corvina 1971.

Molnár C. Pál

Bibliográfia: Rabinovszky Mihály:
Tavaszi Szalon a Nemzeti Szalonban.
Nyugat, 1927. 600-601 l.

Fiola Pál: Vasary János bibliográfia és
bibliográfia, Kaposvár, 1970.

641

MDK

Molnár C.Pál

Kiállitási hir

Népmüvelés 1968 febr.p.38.

Molnár C. Pál

Alkotása szerepel a Tamás Galéria nagy.grafikai kiáll.-én.

N.U.934.XII.15.

Molnár C. Pál

szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Molnár C. Pál

szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Lipták 1926. X. 24.

Molnár C. Pál

Fametszetei, az Iparmüv. Térs. tav. kiáll. -én.

M.H.934.V.18.

Molnár C. Pál

Alkotása szerepel az iparműv.társ. Györgyi Kálmán emlékkiállitásán.

Magyarság, 934.V.19.

Molnár C. Pál

Alkotása az Iparmüv.Muzeum kiállitásán a grafikai anyagban szerepel.

M.934.V.19.

Molnár C.Pál

Grafikai munkái az Iparmüv.Társ.kiáll.-án.

Ujság, 934.V.18.

Molnár C. Pál

(1894) - festőművész, grafikus. A budapesti mintarajziskolában tanul. 1918-21 Svájcban, majd Párizsban dolgozik. 1921 hazatér, megrendezi első kiállítását.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. (Fonó Györgyné, Kis Tamás) Bpest, 1969. 1-617 l
376 l.

Sándor C. Pál

(Cyrano c. sorozat/eml.)

Galambos Ferenc: Érdekességek a mappás grafika történetéből

Dolgozók Lapja 1969 VII. 20.

MDK

Molnár C. Pál festő

Kiállítása nyílik meg a
Csók Galériában.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 24.

M.D.K.

Molnár C. Pál festő
A római iskola festő képviselője

Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotásai és ma élő szobrászok fővárosunkban, Bp. 1967. 57.l.

MDK

Molnár C.Pál

A Magyar Nemzeti Galéria, 1965.

MDK

Molnár C.Pál

Kiállitási hir

Hétfői hirek 1967 nov.2o.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

nevét említi az 1863-ban festett Taormina képével kapcsolatban:

Kádár Zoltán: Magyar festők Itáliában, Kiállítás a Déri Muzeumban
ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII.évf. 12. sz, 80. old.

Molnár C.Pál

Rabinovszky M. ir Molnár C.Pál kiállitásáról
az Ars Una 1923. dec. 125-126.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán 1965.294.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

nevét említik

Idézve: Kállai Ernő: Őszinte beszámoló egy beszélgetésről /Szalay Lajossal/,
Magyar Csillag, 1942.jan.1.ii.évf.1.sz. 44-49.old.
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk.Németh Lajos.
Bev.és összeáll. Perneczky Géza,
Bp.1967. Corvina, 258. old.

Molnár C.Pál

Rabinovszky M. irt róla a Magyar Grafika 1928. 74-75. lap

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp.1965.297.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitási hir

Müvészet 1967 márc.p.lo.

Molnár C Pál

1931-ben debreceni kiállitáson szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen 70.1

M.D.K.

Molnár C. Pál, grafikus, festő

nevét, mint elsősorban artisztikumot kereső művészét, Mengyhárt József grafikáival ellentétképpen említi:

Tóth Endre: Mengyhárt József kiállítása

ALFÖLD, Debrecen. 1968. XIX. évf. 1. sz. 76. old.

M.D.K.

MDK

Molnár C.Pál

M.Nemz. Galéria, vezető 1965.

Molnár C. Pál
Istőmüvész

Nürnbergi magyar reprezentatív kiállítás
képeinek szerepel. –

Nemzeti ujság
1929 11.28

Molnár C. Pál

„Cyrano" c. műve emlétve

„A magyar grafika történetéből"

Pestmegyei Hírlap 1969 galius 20

8. old.

Molnár C. Pál,

Barcsay Jenő, Bernáth Aurél, Ferenczy Béni,
Kisfaludy Strobl Zsigmond és Pátzay Pál neve
szerepel a mai magyar képzőművészek közül
a The International Who's Who 1967-68 évi
kiadásában.

Helyünk a világban

Magyar Hírlap, 1968 november 10. 9. l

Molnár C. Pál

festőművén kiállítása. Bp. Ménesi út. – Ism.: Jobbágy Károly, Művészet, 1967. 8. évf. 5. sz. 38-39. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107.l./

92. l.

Nobrár C. Pál

Cyrano c. sorozat (eml.)

Galambos Ferenc: Kuriózumok a magyar grafika történetéből

Fejér megyei Hirlap 1969 VII. 18

Molnár C. Pál

Szerepel az alábbi táslatok

Szabó Endre: Megnyílt a XI. szepedi
Nyári Táslat

Csongrád megyei Hírlap 1970 VIII. 4

Molnár C. Pál festő

Kiállítása nyílik ma a Csók galériában

Magyar Nemzet 1970 VII. 24 hold.

Mahnár C. Pál

Cyrano c. sorozata (eml.)

Galambos Ferenc: Érdekességek a magyar grafikai törvénykönyvből

Királyföld 1969 VII. 20

Molnár C. Pál, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
36.sz.kép: "Menekülés Egyiptomba", tempera. 27+15 cm.
Ltsz.: 68.133. Fekete repr. 229.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Molnár C. Pál

grafikus

A magyar könyvgrafika és könyv-illusztráció kiváló művelője.

P.Brestyánszky Ilona: Könyvművészetünk negyedszázada.
Művészet, 1970.augusztus - 15. lap

Molnár C. Pál

Cyrano c. sorozata (eml.)

Galambos Ferenc: A magyar grafika
történetéből

Pestmegyei Hírlap 1969 VIII. 20.

Molnár C. Pál festő

Szerepel az alábbi táslatban

B. P: Ha: magyar egyházművészet Rómában

Magyar Hírek 1969 VI. 14

Molnár C. Pál

S.R.: M.C.P. hét évtizede (Molnár C. Pál.)
– Hétfői Hírek, 1967. nov. 4.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7. l./

82. l.

MDK

Molnár C. Pál, festő

Elitélő kritika a Csók Galériában nagy közönségsikert elért M.C.P.-kiállításról.

(harangozó): Méreshetek az akváriumban

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. aug. 8.

Molnár C. Pál festő

A Csók Galériában kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1970 VIII. 9 Gold.

Molnár C. Pál

A Szinyei Társzaság díját kapta

Pesti Hirlap 1937 II. 4.

M.D.K.

Molnár C. Pál

A Képzőművészek Szabadszervezete a Városháza dísztermében rendezett kiállitásán szerepelnek a müvész müvei, amelyekről Berend ir "Esztergomi kiállitás" cimmel a "Szinház Szeme Füle" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. szept. 2-8. III. évf. 36. sz.

Molnár C. Pál

Ő is Párisban járt, de azok a festő hatokat zé ahol az új klasszicismus jegyeit mutatkár. ~~[illegible]~~ 1923-ban itthon is lálott a fiatal Szőnyi-kör művein rokon törekvéseket. Ezzel festette „Alvó Vénusz" c. képét (1926) Ez a zeje is más nagy-elhűlőzilé a Szőnyi-kör (Aba-Novák, Pálló) stílusától.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

70.l.

Molnár C. Pál

1928-31 évetet a római magy. intiben töltötte és az meggyesélelte stílusának sarát. Megismerkedett Giotta szárodánat bibliai képeivel, amegyet hangulata meghatotta. Képei: Menekülés Egyiptomba, Alvó Venus, Jézus sírlelés stb. (Köv. Zvili Rai elemzés) 70-71. l.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

70-71

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő (1894-

nevét a római iskola
csoportjába tartozó művészek
közt említi a szerző

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 948. old.

Molnár C. Pál

Emlékére

Budapesti kiállításának évi második
felében
Magyar Nemzet, Pf. 1970. jún. 26.

Molnár C. Pál

Cyrano s sorozat (eml.)

Galambos Ferenc: Kuriózumok a mappat grafika történetéből

Napló 1969 VII. 20.

Molnár C. Pál

Plakátterv-vel szerepelt a Nemzeti Szalon

iparművészeti kiállításán.

Ert 1932. XII. 8.

Molnár C. Pál festő

A Szinyei Társaság Tagjává

választották

Nemzeti Casino 1937 I. 31

Molnár C. Pál festő

MDK

Életének reprodukciója önmagát.

A.X.M. Képzőművészeti Kiadó

Rényi Péter: festészet és korszerűség 9-10

NÉPSZABADSÁG 1965. okt. 3

MDK

Molnár C. Pál

Képkiállitások. Magyarország. Esti lap. 1940. máj. 15.

MDK

Molnár C.Pál,festöm.

nagyobb anyaggal szerepel a fiatalabbak közül.

/-t-/: Nemzeti Képzömüv.K.áll. Kassán.
A kassai MAV palotában.
Pesti Napló.1939.okt.29. 6.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

egy kitünő freskó ezeli a kiáll. nivóját.

Rónay Kázmer: A Szekesfv.Képt. 1937/38. uj szerzemenyei.
Képes Krónika. 1939. 24.sz. 63-64.l.
Nemz.Szalon.

INDEX

MDK

Molnár C.Pál,festőm.

A fiatal festők igen értékes csoportja az,akiket "Uj klasszikusok" névvel szoktak megjelölni. A római magyar collegiumban fejlödtek és Gerevich Tibor irányitása mellett uj értékeket bontottak ki.

Az egész nyugat művészetét irányitó konstruktiv konstruktiv gondolat találkozik és megtermékenyül az ö munkájukban.

Molnár C. Pál, festő

Dk

Medveczky Jenő művészete erősen rokon Molnár C. Pál művészetével.

Lt.: Medveczky Jenő Kiállítása 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. nov. 23.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa [illegible] út 41

szövarch.23.1.ó

Molnár C Pál.

A Római iskola.

Márffy Ödön beszél kortársairól és a korról.
jegyezte: Somogyi Árpád.1951.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1965 okt.

Molnár C. Pál festő MDK

Szerepel a tárlaton.

Artner Tivadar: Műgyűjtők kincsei a Galériában 8. l.

Sp. 1963. júl. 31.

NÉPSZABADSÁG

Molnár C. Pál

festő

M.D.K.

1930 tájára készült plakatjai

emlékeztessek.

Bauer Jenő: Bortnyik Sándor műveinek kiállítása...

Műveszet, 1969. junius - 19 lap.

Molnár C. Pál festő

Szerepel az alábbi tárlaton

B. P.: Ha. magyar egyházművészet
Rómában

Magyar Hírek 1969 VI. 14

Molnár C. Pál

„Cyrano" grafikai sorozata (eml.)

G.F: A magyar grafika történetéből

Nagyjsóg 1969 VII. 18

Molnár C. Pál

Találkozás Budapesten Erdős P. Pál.

Fekete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
334 l. 80 l.

MDK

Molnár C. Pál

Kut. 1927. 2. sz.

MDK

Molnár C. Pál

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 21. 8.l.

MDK

Molnár C.Pál

Keleti Arthur:Angyali üdvözlet,1927

Magyar művészek fametszetű könyvillusztrációi

Magy.Iparművészet,1930, 26o l.

Molnár C. Pál.

Művészi működése Debrecenben
kiállítások 1931-ben

A Képzőművészeti Főiskola Debrecenben
1961

8/. MDK

Molnár Contat Pál, festöm.-graf.

Az "Angyali üdvözlet" illusztrálásánál megvolt a törekvése, h. a mü hangulatába magát beleélje, de még nagyon is észrevehetö az illusztrációk kétlaki jellege: az illusztrátor/ Molnár c.Pál/ és fametszö/XXXXXX AXXXXXXX kettös munkája. Ö a rajzokat készitette a fametszetekhez.

Magyar Müvészet. 1931. 51,52.l.

MDK

Molnár C. Pál

Örményi M.: Rajongó levél - képekről és szobrokról.
Magyar Nők Lapja 1942. márc. 1. 13.l.

MDK

Molnár C. Pál

Rónay K.:"Derű a művészetben" kiáll. a Műcsarnokban.
Képes Krónika 1939. ápr. 16. 63-64.l.

MDK

Molnár C. Pál

A Szinyei Merse Pál Társaság tagjai 1940.

Mohár C. Pál

Rekt vek a Műcsarnokban rendezett "Magyar művékotért" c. kiállításon.

Nemzeti Ujság 1942. VI. 7.

Molnár C. Pál

Részt vett a Műcsarnokban megnyílt „Magyar művészetért" kiállítás rendezésében.

Új Magyarság 1942. VI. 7.

Újra kell bemutatni: ..... **n** ..... **osztálynak.**

Ki kell adni (ma, soronkívül, stb.):

sutak igazgatósága.

Kiadóba érkezett: .....

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Egyúttal elintézett szám: .....

Molnár C. Pál
festő

Rékt. vez a műcsarnok nemzeti kiállításán.

M.O. 1935. III. 24.

Molnár C.Pál
festő

Kiállit a Mücsarnok harmadik nemzeti képző-
müvészeti kiállitásán.

Est, 1935.III.24.

Molnár C.Pál

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képző-
művészeti kiállitásán.

Nemzeti Ujság 1935.III.24.

Molnár C. Pál

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.~~xxjg~~ ujság 1935.III.24.

Molnár C. Pál

Római magyar kiállításon képét a nemzetnevelési minisztérium megvette.

NÜ. 932. II. 25.

Molnár C. Pál

Római magyar kiállításon egy művét az olasz nemzetnevelési minisztérium megvette.

8. ó. u. 932. II. 25.

Molnár C. Pál

Műcsarnok kiállításain neve szerepelt.

8.d.u.932.II.21.

Molnár C. Pál.

Műve szerepel a Szinyei-Társaság Tavaszi Szalón második kiállításán.

Az Est, 1924. március 21.

Molnár C. Pál.

Müvei szerepelnek a „Kut" társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesti Napló, 1927. ápr. 20.

Molnár C. Pál.

„Szent Ferenc" c. műve és két tabáni részlete szerepel a KUT ötödik kiállításán, a Nemzeti Szalonban.
(emlékezve.)

Pesti Napló, 1927. ápr. 14.

Malnár C. Pál.

Műve szerepel a KVT tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Újság, 1924. ápr. 19.

Molnár C. Pál.

A Nemzeti Szalonban rendezi a KUT tavaszi kiállítását, melyen műveit ~~ő~~ bemutatja.

Esti Kurir, 1927. ápr. 14.

Molnár C. Pál.

a KUT tavarzi kiállításán
művei szerepelnek.

Az Est, 1927. ápr. 17.

Malmár C. Pál.

Festménye szerepel a Nemzeti Szalonban rendezett KVT tavaszi kiállításán.

Nemzeti Ujság, 1927. ápr. 17.

Molnár

Egy arcképpel vett részt a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Hofmér

Molnár

Alkotása, a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.932.IV.24.

Molnár

Molnár C.Pál

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Ujság
1935.III.23.

Molnár C.Pál

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Tehetséges,de nem elhihető biblikus visszaegyszerüsödése legfeltünőbb.

Magyarság
1930.III.24.

Molnár C. Pál

Műve nevepel a Nemzeti Szalonban rendezett Sportművészeti kiállításon.

Kiemelik sportlaziratúráit.

B. H. 934. V. 20. P. H. 934. V. 20.
m. o. 934. V. 20. ujság. 934. V. 20.

Molnár C. Pál

Szerepel a Magyar Rézkarcoló-
művének Egyesülete londoni
kiállításán

Cyszóg 1937 III. 14

Molnár C. Pál, festő (1894-) M.D.K.

mint a római iskola tagját említi a szerző, aki főleg oltárművészeti téren működött

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina 335. old.

Molnár C.Pál

Alkotása szerepel a magyar művészeti sorsjáték nyereménytárgyainak kiáll.-án.

B.H.933.V.28.

Molnár C.Pál

Alkotása szerepelt a magyar művészeti sors-
játék kiáll.-án.

M.933.V.28.

Molnár C.Pál

Betlehemje az Emericana kiáll.-án.

N.U.942.XI.8.

Molnár C.Pál

Grafikája szerepelt a magyar művészeti sorsjáték kiáll.-án.

Est,933.V.28.

Molnár C. Pál

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

N M 1933. IV. 20.

Molnár C. Pál

Szerepelt az I. nemzeti bajnokságban.

Pécsi Napló 1933. IV. 20.

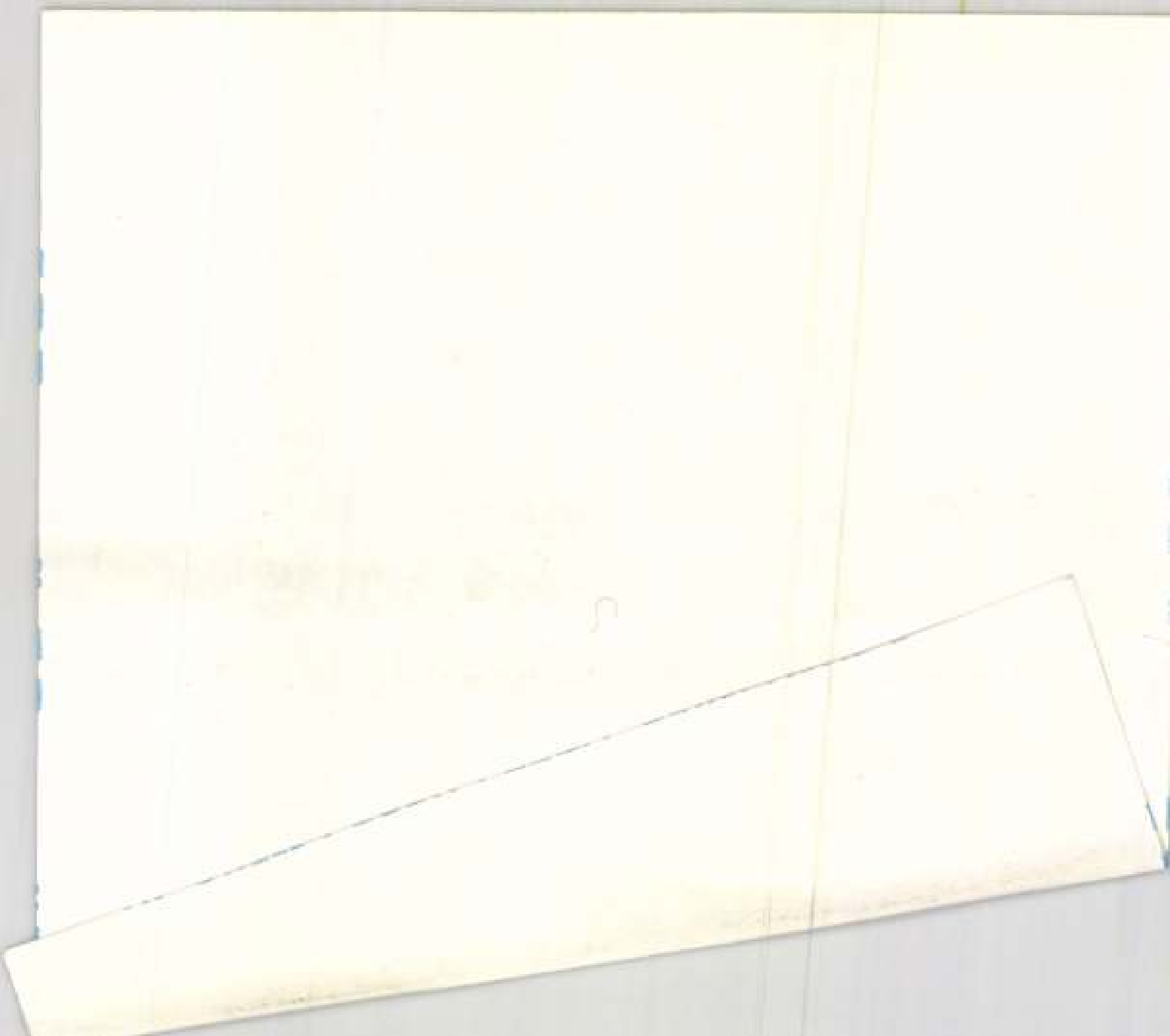

Molnár C. Pál

Szerepelt az I. nemzeti találaton.

MTE 1933. IV. 19.

MIK.

Molnár C.Pál

Kiállitási hir

Fényszóró 1967 ápr.12.

Molnár C.Pál

festőművész

A Magyar Művészet julius-augusztusi számában Kampis Antal Molnár C.Pál művészetét elemzi.

U j s á g
1935.VIII.11.

M.D.K.

Molnár C.Pál,festő

Trecento izü világias aktkompocíciók,Madonna képek. +jabban tájképek,állatképek,csendéletek. 539.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa,III.köt.A képzőművészetek,a zene, a szinház és a film.Minerva.1960.Bpest

Molnár C.Pál

festőművész

Klebelsberg emlékkiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.II.12.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1967 FEB 20.

HÉTFŐI HÍREK

Molnár C. Pál

● MOLNÁR C. PÁL festőművész pénteken megnyílt karakterkiállítását vasárnap is igen sokan keresték fel a Karinthy Frigyes út 9. sz. alatti kiállító teremben. A vendégkönyv tanúsága szerint a legnagyobb sikert a Tatárjárás" című, megrázó erejű festmény aratta.

Csillagváros

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1991 FEB 18

MAGYAR NEMZET

Molnár C. Pál

üveg szóda!!

(Takács Imre rajza)

— **Két új kiállítás** nyílt pénteken este a fővárosban. A XI. kerületi népfrontbizottság által rendezett képzőművészeti tárlatok sorában most Molnár C. Pál festőművész munkáit mutatják be a Karinthy Frigyes út 9. szám alatti klubban. A művész legújabb alkotásait láthatja a közönség, a tárlathoz a megnyitó ünnepségen Jobbágy Károly József Attila-díjas költő mondott bevezetőt. Varga Imre szobrászművész alkotásaiból a Kulturális Kapcsolatok Intézete rendezett bemutatót a Dorottya utcai szalonban.

Nemzetközi politechnikai szeminárium lesz Budapesten

A IV. *Nemzetközi Politechnikai Szemináriumot*, a szocialista országok hagyományos nemzetközi tanácskozását Moszkva, Halle és Szófia után az idén ősszel *Budapesten* rendezik meg. Az előkészületekről

Molnár C. Pál

Művével nevezel a Tamás
Galiziában rendezett
modern rajzkállításra.

Nyíráj. 934. XI. 11.

Molnár C. Pál

a nemzeti kiállításon az állam vásárolt tőle.

M. h. 1933. V. 14.

Molnár C. Pál

A nemzeti kiállításon az állam vásárolt tőle.

BH. 1933. V. 14.

Molnár C. Pál
festő

MDK

Itáliában festett a két
háború között.

Bodnár Éva: Magyar festők Itáliában.
Művészet, 1967. március ~9 kép.

Molnár C. Pál

Szerepel az Uj Szalon
aktriállításán.

N. U. 934. XI. 25.

Mohnár C. Pál

Műve szerepel – Munkácsy
léh Ernst múzeumban rendezett kiállításán.

M. O. 934. v. 13. Ujság. 934. v. 13.
P. H. 934. v. 13. E. K. 934. v. 15.
m. 934. v. 3. N. Ü. 934. v. 13.

Molnár C. Pál

festőművész

Képzőművészeti Kiállítás - Lipótvárosi Polgári Kaszinó termeiben - képével szerepel. Fametszetekkel.

Magyar Hirlap
1933.II.5.

Molnár C. Pál

festőművész

Klebelsberg-emlékkiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarország
1933.11.12.

Molnár C. Pál, festő M.B.K.

---

nevét említi a szerző, mint a „római iskola" egyik jellegzetes képviselőjéét.

Fóth Ervin: Félegyházi László hatvanéves

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVIII. évf. 4. sz. 80. old.

Molnár C.Pál

Részt vett a Berlinben rendezett kiállitáson

N.U.943.II.7.

Molnár C.Pál

Részt vett a Berlinben rendezett kiállitáson

N.U.943.II.7.

Molnár C. Pál

Megemlítik mivel azok
zörött adott nem vettek
részt a Magyarnak Magyar
kiállításán.

N. u. 934. K. 30.

Molnár C. Pál MDK

Illusztrációk, fametszet

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Molnár C. Pál

Szerepel a Magyar Rézkarcoló-
művészek Egyesülete
kiállítása Londonban
(Victoria and Albert Museum)

Pest. Napló 1937 III. 14.

Molnár C. Pál

Festménye nekrejel az „Emericano Művész Cék" betlehemes kiállításán a vízkosmajori kultúrházban

Magyarország 1937 I. 20

1967 FEB 15
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Molnár C. Pál

✦

Molnár C. Pál újabb képeiből nyílik meg kiállítás a Hazafias Népfront klubjában, a XI., Karinthy Frigyes út 9. szám alatt. A tárlatot péntek délután fél hat órakor Jobbágy Károly költő nyitja meg.

Komás C. Pál

Szerepel a Kinyei Társaság
Kiállításán az Ernst Múzeumban

Pesti Napló 1937 X. 17

Molnár C. Pál

Kerepel az oslói magyar kiállításon

Pesti Napló 1937 I. 10

Mohnár C. Pál

Karapal a Nemzeti Szalon
oslói kiállításán

Nemzeti Csiság 1937 I. 9

Lohás C. Pál

Szerepel az oslói magyar festészeti kiállításon

Est 1937 I. 14

Kolmár C. Pál

Kerepel a Nemzeti Szalon hus.
Egyesület oslói kiállítása

Nemzeti Csvág 1937 II. 7

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Fürdőző nők" c. képén dolgozik,- irja a lap a művészről közölt fényképfelvétel mellett, "Szobrászaink és festőink készülnek a tavaszi tárlatra" c. beszámoló keretében.

Szinház, Bp. 1947. május 6-12. III. évf. 19. sz.

Molnár C. Pál

Szerepelt a KIIT és MME közös tárlatán.

Kő lépsége 1932. XI. 6.

Molnár C. Pál

Szerepelt a KUT és UME körös tárlatán.

BH 1932. XI. 6.

Molnár C. Pál

Szerepelt a KUT és UME közös tár-
latán.

PA. 1932. XI. 6

Molnár C. Pál

festőművésze

Magyar Képzőművészek Egyesülete tagjainak kiállításán Amsterdamban a Stedelijk Museumban - rézkarcaival szerepel.

Magyar Hírlap
1938.II.16.

Molnár C. Pál

Kereped a Nemzeti Szalon
karácsonyi kiállításán

Nemzeti Újság 1938 XII. 10

Molnár C. Pál

Amerikában Clevelandban rendezett nemzetközi grafikai kiállításon szerepelt.

M.936.III.1.

Molnár C. Pál

Mesterházy Dezsőné Lenke ed
mesterházi gyűjteményéből 1928-
ból.

M. 922. M. 1.

Molnár C. Pál

A II. Nemzeti Képzőművészeti Kiállításon a Műcsarnokban festményeivel szerepelt.

M. 934. IV. 29

Молдер С. Роз

А. П. Алексей Петрович Ермолов
Ермолов о Московском дворянском
Ермолов.

М-ЭЗН. №24

Molnár C. Pál

Amerikában Clevelandban rendezett grafikai kiállításon szerepelt.

PN. 936. III. 1.

Molnár C. Pál

Amerikában Clevelandban rendezett nemzetközi grafikai kiállításon szerepelt.

Ujság 936. III. 6.

Molnár C. Pál

Amerikában Clevelandban született
szerelmétől gyakran hiábavalóan szen-
ved.

Ujság P.E.M.K.

Molnár C. Pál

Amerikában Clevelandban rendezett nemzetközi grafikai kiállításon szerepelt.

BH. 936. III. 1

Molnár C. Pál

Ausztriában Oberlandban levelező
vasárnapi gyakorlat kiállításon tör-
ént.

14. 326. III. t

Molnár C. Pál

A nemzeti kiállításon a Műcsarnokban festménye szerepelt.

Mo. 934.IV.29.

Μόλις ἐ. τοῦ

Ἡ κυρία Καλλιόπη ὁ Μιχαη-
λίδου ἀπευθύνεται

Νο. 23.IV.29.

M.D.K.

Molnár C. Pál

A "Magyar Képzőművészetért" cimmel az Ernst Múzeumban rendezett kiállitás rendezői és kiállitói között szerepel a müvész.
A lap "A legnagyobb magyar képzőművészeti Kiállitás" cimmel ir a "Szóval..." c. rovatban.

Szinház, Bp. 1946. juli. 3-9. II. évf.
25. sz. 22. lap.

Molnár C. Pál

Alkotásával szerepel a "Szépművészeti Kiállitások Magyar Mesterek Müveiből" c. kiállitáson.

Értesités,1933.dec.12.

Molnár C. Pál

A II. nemzeti képzőművészeti kiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

MDK

Molnár C. Pál

Vidovszky Béla kiáll. Szépmüvészeti kiállitások.
Bpest. 1933. jan.

MDK

Molnár C. Pál

munkatársa volt az alábbi könyvnek

A Képzőművészet iskolája. A festészet, grafika és szobrászat technikai. Bp. 1941. Magyar Könyvnap, 1941. junius.

MDK

Molnár C.Pál

Szinyei Társ. X. kiáll. N.Szal. 1948. febr.

Molnár C. Pál

Szerepelt az I. Nemzeti tárlaton.

M. 1933. IV. 20.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitási kritika

Kisalföld 1965 szept..26.

MIK.

Molnár CóPál

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 okt.3.1.9

Molnár C. Pál

Kiállít

ek. 1931. XII. 6.

Polnár C. Pál

Kiállító

PH. 1931. XII. 6.

Molnár C. Pál

Kiállít

PH. 1931. XII. 6.

Molnár C. Pál

kiállítása

1931. XII. 6-28 ig

a TG. megbízásából

Molnár C. Pál

Kiállít

PN. 1931. XII. 6.

Molnár C. Pál

Kiállít

Mo. 1931. XII. 6.

Molnár C. Pál

Kiállít.

MN. 1942. XI. 26.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "
mely a terület épitészeti állagának a t

M

Molnár C. Pál

Kiállít

Mi 17. 1942. XI. 17.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület épitészeti állagának a tö

M

Molnár C.Pál.
festőművész

Saját fametszeteit adományozta a Szépmüvészeti Muzeumnak.

Magyarság
1935.VI.29

Molnár C. Pál

Kiállít

UK. 1932. IV. 24.

Molnár C. Pál

K. Smit

PH. 1932. IV. 24.

Molnár C. Pál

Kiáltó

Pro. 1942. II. 5.

Kérdő

Név: . . . . . .

Volt-e önálló kiállitása 1954-óta: . .

. . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt 1954 u

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásokat kapott: . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

1954 után készült fontosabb müvei: .

Molnár C. Pál

Kiállít

NV. 1942. II. 6.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

sok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

y müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

MDK

Molnár C. Pál

Lestyán S.: Két kiállitás. "A jelenkori magyar képzőművészet reprezentánsai". Szabadság 1945. okt. 14.

Molnár C. Pál

Kiállít

N. Ú. 1935. X. 8.

Molnár C. Pál

Kiállít

P. H. 1935. X. 6.

Molnár C. Pál

Kálvin

Miskolc 1935. X. 6.

Molnár C. Pál

Kiállít

BH. 1935. X. 8

MDK

Molnár C. Pál

Szautner L.: A fa- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 34.l.

Molnár C. Pál.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon képei szerepelnek

Új Magyarság. 1925. Márc. 24.

Dr. Kaczorowski, 1937. Nov. 24.

MDK.

Molnár C.Pál

Művészeti ténykedése Lágymányoson

Kábel 1965 juni.3.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitásának hirdetése

Népszabadság 1965 ápr.23.lap -

Molnár C. Pál

Szerepel az "Alkotás Müvészház" 6-án megnyilt második csoportkiállitásán.

Magyar Nemzet 1942.XII.15.

Molnár C. Pál

A Corvin Áruház állandó képzőművészeti tárlatának negyedik bemutatóján szerepelt.

N. ú. 1942. VII. 3.

Molnár C. Pál

A velencei Biennale képző-
művészeti kiállításán szerepelt.

N. ú. 1942. IX. 17.

Molnár C. Pál

U. M. 1942. dec. 12.

U. M SZOMBAT, 1942 DECEMBER 12

Az „Alkotás" kiállítása

Az *„Alkotás"* művészház második csoportkiállításán grafikai és szoborművek kerültek bemutatásra. A gazdag, sőt túlzsúfolt anyagban sok értékes munkát találunk. A grafikai anyagból kiválnak: *Molnár* C. Pál ötletes, mozgalmas fametszetei, *Varga* Nándor Lajos drámai erejű rézkarcai, ugyanebből a műfajból *Komjáti* Gyula finom tehnikájú elmélyedő képei, melyek közül a Tékozló fiú és a Nyitramegyei táj a legartisztikusabb. Elevenek és eredetiek *Aszódi Weil* Erzsébet rézkarcai, nagy rutinnal készültek *Biai Föglein* István könnyebb akttanulmányai, *Fáy* Loránt franciás skiccei, feltűnik *Gáborjáni Szabó* István Aba Novákra emlékeztető tiszai hangulata, sok élettel van tele *Papp* Gyula női aktja.

A szobrászati anyagban is sok művész jut szóhoz. Komoly kvalitású darabokat látunk *Andrássy—Kurta* János, *Csúcs* Ferenc, *Dabóczy* Mihály, *Horvay* János, *Jankó* János, *Szandai* Sándor művei közt, *Pátzay* Pál két falrailleszthető szenttel

Újra kell bemutatni: .....n.....osztálynak.

Ki kell adni (ma, soronkívül, stb.):

asutak igazgatósága.

Kiadóba érkezett: .....

Tisztázta: .....

Összeolvasta: .....

Kiadta: .....

Előirat száma: .....

Utóirat száma: .....

Egyúttal elintézett szám: .....

Molnár C. Pál

Műveivel szerepelt az Ernst-Múzeum jub.kiállitásán.

N.U.932.V.31.

Molnár C. Pál

Melnár C. Pál

Alkotása, az Ernst-Múzeum jub. kiállításán.

P.E.932.V.29.

Helmut C. Pal

Molnár C. Pál

Könyvművészeti kiállításon az Iparművészeti Múzeumban fametszeteivel szerepelt.

M.O. 932. VII. 20.

Molnár C. Pál, festő MDK

Szerepel a szegedi nyári

tárlaton.

Rózsa Gyula: Háry János nyomában 8.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1966. júl. 31.

M.D.K.

Molnár C. Pál

Horváth Zoltán: "Remek a negyedik Corvin Tárlat" cimmel irt beszámolójában emliti meg a müvész képeit a Corvin Áruházban rendezett kiállitásról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juli. 10-16.
V. évf. 28. sz.

Molnár C. Pál.

A régi Műcsarnokban megnyílt Szépművészeti Muzeum új magyar képtárában szerepel műve.

Nemzeti Ujság, 1928. Okt. 30.

Malnár C. Pál.

A régi Műcsarnokban megnyílt Szépművészeti Muzeum új magyar képtárában néhány alkotása szerepel.

Ujság, 1928. Okt. 30.

Molnár C. Pál festő

Szöregben emlitett mü:

„Haratérés a vadásztól".

Bodnár Éva:

„A Balaton a képrőmüvészetben"

Jelenkor, 1966-8

Molnár C. Pál

Müveivel szerepel az "Alkotás Müvészház"
második csoportkiállitásán.

Magyar Nemzet 1942.XII.16.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő, grafikus

Keleti Artur: Angyali üdvözlet
C. Amicus könyve illusztrációit (1926) meg-
dicséri a cikkíró, annak bizonyítására,
hogy az illusztrálás egyenisége kér-
dése, és akárki, akárminek az illusz-
trálására nem lehet alkalmas.
Szij Rezső: Héthöznapi grafikáinkról
ALFÖLD, Debrecen, 1966. 12.sz. XVII. évf. 78. old.

Molnár C. Pál

"Nyolcvan év magyar művészek a Műcsarnokban" kiállításon neve szerepelt.

M.O. 932. II. 21.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festőművész

1957-ben létrehozott képcsarnoki "Galéria"üzlet évente 4 kiállitást rendezett. E művész is szerepelt azokon. 313.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi képzőművészeti élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Molnár C. Pál

Alkotása, a szfőv. műgyűjteményének kiáll.-án
a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Molnár C. PAL

C.Molnár Pál

grafikus

Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - munkával szerepel.
Az antikvitás higgadt modernségü előadásában kivánhat egyéni elbirálást.

Esti Kurir
1931.III.24.

Molnár C. Pál

Képekkel szerepel az
Emericana művész cék
Betlehemes kiállításán

Est 1937 I. 24

Molnár C. Pál

Festményekkel szerepel az Americana művész Cék Betlehemes kiállításán

Nemzeti Újság 1937 I. 26.

Molnár C. Pál

Csoportkiállításon szerepelt a Magyar Kultúrnövetség helyiségében.

PfL. 1932. XI 20.

Molnár C. Pál

Plakátterveivel szerepelt a Nemzeti Szalon kiállításán.

MH. – 1932. XII. 10.

Molnár C. Pál

Csoportkiállításon szerepelt a Magyar Kultúrszövetség helyiségében.

BH. 1932. XI. 20.

Molnár C. Pál

Tájakkal nekrológ az Ernst
Múzeumban a Kinyei Társ.
Ernst Lajos emlékkiállításán

Magyars-g. 1937 X. 23

Molnár C.Pál, festöm. MDK

kemely müvészete is képviselve volt müveiáltal.

Budai Vigadó. - Magyar karácsonyi vásár, Budán.
Az Est. 1937.dec.14.

MDK

Molnár C.Pal

Menekülés Egyptomba, tempera

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum
Kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

MDK

Molnár C. Pál, festőm.

Menekülés Egyptomba. Repr.

Magyar Müvészet, 1937. 353.lap.

Molnár C. Pál, festőm.

Nemzeti Színház. Rept.

Magyar Művészet, 1937, 353.lap.

MDK

Molnár C. Pál

A képzőművészeti év eseményei. Pesti Hirlap 1935. évi nagy naptára. 172.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.-graf.

Ugyanebben téli tárlat keretében rendezte uj kiállitását a magyar Rézkarcolók Egyesülete is. Szinvonalas, változatos anyaga.

M.C .P. erőteljes fametszettel szerepel.

Pipics Zoltán: Téli Tárlat.
Mücsarnok. - Uj Magyarság. 1939.jan. 29.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

stilusos, freskószerü hatásu képekkel szerepel.

Ernst Muz.kiáll. -ai. -A KUT III.negy kiáll. -a.
Dunántul.1926.ápr.7. 6.l.

MDK

Molnár C. Pál

Magyar Művészet 1933. 379.l.

MEK

Molnár C.Pál,festöm.

A Duisburger Zeitung -on kivül egy másik kritika dicsérön emliti.

r.m.: A KUT németországi kiállitása.
KUT.1927.II.évf. 1.sz. 16.l.

MDK

Molnár C. Pál

Rézkarcainak egész gyüjteménye fogadja a látogatót a Képzőm.Társ.téli tarlatan.

Ferdinándy Mihály: Téli tarlat a Műcsarnok ban.

Magyar Nemzet,1939.jan.29. 24.1.

MDK

Molnár C. Pál

A szép magyar könyv. Magyar Kulturszemle. 1942. 174.l.

MDK

Molnár C. Pál

Nagy Z.: Erdélyi képzőművészek Budapesten. Pásztortüz 1937. jun. 15-30. 250-251.l.

melk.

Molnár C. Pál

D. Fehér vijs. róla: „a felgabadulás után azoknak kik korábban naggyobb tamogatást elvezlek vissza kellett vonulniuk"

(Kritikai cáfolat)

Dévényi Iván. Két könyv a XX Század Magyar Képző művészetéről.

Jelenkor 1963, 11. sz

1103. L

Molnár C.Pál. festöm.-graf. MDK

lapjain a finom tonus van hangsulyozva,
melyek többek között városképek.

Szautner Lajos: A fa- és linometszetről.
Képzömüvészet.1935. 81. sz. 34.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

A Társaság nagydiját nyerte

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései.
Képzőművészet. 1935. 81. sz. 33.l.

MDK

Molnár C. Pál

Artner T.: Mügyüjtők kincsei a Galériában. Népszabadság 1963. jul. 31.

MDK

Molnár C. Pál

A képzőművészeti év eseményei. Pesti Hirlap 1935. évi nagy naptára.

MDK

Molnár C. Pál

Az egyházmüvészeti tamács müvészértekezlete. Szép-
müvészet 1942. 267.l.

MDK

Molnár C. Pál

a páduai kiállitáson dijat kapott

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 56.l.

MDK

Molnár C. Pál

Fametszet, repr.

Magyar Iparmüvészet 1933. 16.1.

Molnár C.Pál.

Müveiből kiállitást rendez az Ernst muzeom 1927-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

szövarch 20.- 201.lap

Molnár C.Pál.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1934-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

Molnár C.Pál.

A "Kut" müvészegyesület tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

szövarch.139.

Molnár C.Pál kikérdezése.

életrajzi adatok, tanulmányok, külföldi utak, kiállitások, a feszab utáni tevékenységének értékelése.

kikérdező:Széll Margit.1955-aug.18.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

a római Collegium Hungaricum csoportjából.
Szereplését elismerés illeti.

/gy./: A velencei nemzetközi kiállitás.
Képzömüvészet.1930. 32.sz. 165.l.

MDK

Molnár C.Pál

Fametszeteit állitotta ki a Magyar Rézkarcolók Egyesülete kiáll.-án.

Cikk: A Magyar Rézkarcolók Egyesülete Kiállitása.

Képzőmüvészet,1931. 96.1.

Molnár G. Pál festő M.D.K.

A Szinyei Társaság nevében bucsuztatta Zádort

Elbucsuztatták Zádor Istvánt

Magyar Nemzet 1963. május 31. 5.1.

Molnár C. Pál, festő MDK

Május 30-án hicsúztatót mondott Zádor István temetésén.

–: Elbúcsúztatták Zádor Istvánt 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1963. máj. 31.

Molnár C. Pál, festő

MDk

Szeizing L. és D. Fehér Zsuzsa
Művének c. könyvében szerepel.

D. Fehér Zsuzsa: Kis képeskönyv a nagy
művének köl 16-17.

A KÖNYV, Bp. 1963. július III/7.

Malmár C. Pál.

A Salon Művek plakátpályázatának első díjával 400 pengővel jutalmazta a zsűri, művét.

Magyarság, 1928. június 24.

szövarch 20.-221.lap

Melnár C.Pál.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:

A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat,

A KÉPZŐMŰVÉSZETI ALAP KÉPCSARNOKAI

MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

1959 MÁJUS HÓ 2-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

FEHÉR ZSUZSA

művészettörténész

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA, V, VÁCI UTCA 25

Fk. Dr. Balázs Istvánné 3495 m Fővárosi Nyomdaipari V 1. sz. telepe. Fv. Tallián F.

MDK

Molnár C. Pál

v. Szabados B.: A győri képzőm.kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

MDK

Molnár C. Pál

Plakátokon, könyvekben, kiadványokon, az Est-lapok Hármaskönyvein, a művész rajzai, festményei és dekorációi.

Herman Lipót: Miklós Andor.

Magy.Művészet, 1933. 379.lap

Molnár C.Pál, festöm. MDK

MDK

az oslói magyar kiállitást Hubay Andor festö-
müvész rendezte . Müveivel fenthev. is részt vet

Szépmüvészeti kiáll.-k. - Oslói magyar kiállitás
? ? jan.7.

MDK

Molnár C.Pál, testőrn.

szép oltárképei kiválnak.

-r-: Egyházművészeti kiállítás.
Nemz. Szal. - Magyarország. 1941.febr.15. 4.1.

MDK

Molnár C. Pál

-rp-:"A magyar **müvészetért**" kiállitása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

Mayer C. Fal

-rp-: "A mayer müvészsetért" kiállítása. Mayer-
ország 1940. dec. 14. o.l.

MDK

Molnár C. Pál

A Szinyei-Társaság reprezentativ kiállitása.
Pesti Napló 1937. okt. 17. 12.l.

Molnár O. PAL

MDK

Molnár C. Pál

A Szinyei-Társaság kiáll. Pest 1942. febr. 5.

MDK

Molnár C. Pál

R.Sz.I.: A Képzőművészet iskolája. Uj Magyarság 1941. jun. 1. 10.l.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

a "Céhbeliek"jub.kiállitásán bemutatott müvei igazolják,h. lépést tartott a korszerü fejlödéssel.

/B./: Három kiállitás. Mücs. téli kiáll. -a. + Céhbeliek jub.kiáll. -a. - Kádár Béla, kiáll. -a.
Az Est.1934. jan.14. 10.1.

MDK

Molnár C. Pál

A Képzőművészet iskolaja c.könyv egyik
irója Molnár C.Pál.

Magyar Könyvnap,1941.jun.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Szebbnél szebb munkák művészi formanyelven hirdették a Betlehem keresztény jellegének kidomborítását.

M.C.P. művei érdemelnek külön említést.

Megnyitották a Magyar Betlehemesek művészi kiállitását a Vigadóban.
Magyar Nemzet. 1942.dec. 13. 4.old.

MDK

MDK

Molnár C. Pál

Fametszet, repr.

Gerő Ö.: Hogyan rendezzük be lakásunkat. Magyar Iparmüvészet 1933. 4.1.

MDK

Molnar C. Pal festőművész

Résztvett a magyar festők oslói kiallitasan.
/1937.jan.8.-án nyilt meg./

Cikk: Megnyilt a magyar festők oslói kiall.-a.

Az Est, 1937.jan.9. 3.o.

MDK

Molnár C. Pál

Művész Kurir. 1938. 4. sz. 49.l.

Molnár C. Pál, grafikus

Réthy J. gyűjteményében is
vannak ex libriseri.

Rajka Ágnes: A ex libris gyűjtés
nemzetközi 250-251

A KÖNYV, Bp. 1964. július IV/7

MDK

Molnár C. Pál

me: Moderne ungarische Kunst is der Kunsthalle Bern.

Die Tat (Zürich), 1944.jan.26.

MDK

Molnár C. Pal

Résztvett a magyar művészek belgrádi kiállitásán, melyet a Cvijeta Zuzorics kiállitási csarnokban rendeztek.

Cikk: Magyar kiállitás Belgrádban.

Művészet, 1940. 33.sz. 47.l.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

sajátos képei épp olyan drámai mint Istokovicséi .Történelmi hangulatu müvei a régiesség és maiság frappáns e egybevetései.

Kemény Béla: Szent István kiállitás a Mücsarnokban. Müvészet. -Tárlatok. 1938. 87.old.

MDK

Molnár C. Pál

A Szinyei Mérse Pál Társ.évi rendes közgyülésén, a Szinyei jutalmat Molnár C.Palnak ítélte oda.

Magyar Művészet, 1935. 2.sz. 58.l.

MDK

Melnár C. Pál

A Szinyei-Társaság jub. kiáll. a N. Szalonban. Tél a müvészetben. /Bpest,194o/. 87.l.

Molnár C. Pál, festő
grafikus

fametneteivel jelent meg
Jánosi József S.J.: Mária c.
könyve

–: A Magyar Bibliophil Társaság ... 2.

A Könyv, Bp. 1936. január III/1.

Molnár C. Pál

a novocento hatására alakította ki stílusát (trecentos nellemű biblia-ábrázolásai egy időben népszerűek voltak).

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

543.l

Molnár C Pál

• Menekülés Egiptomba. (repr.)

Artner Tivadar: Svenrodek művészete. Bp. 1965. Gondolat k., 605 l., 111.

212. l.

Molnár C. Pál

modern magyar művész, a korai reneszánsz mesterének stílusát követte.

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965. Gondolat k., 605 l., ill.

212. l.

Molnár C. Pál

Dutka Mária: A Nemzeti Galéria
kiállítása. Magyar festők Itáliában.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 8. 4. o.

Molnár C. Pál

a kiállítás bíráló bizottságának tagja volt.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Dp. 1957. 19 l.

6-l.

Molnár C. Pál

fametszetei arhitve

C. P. Brestyánszky Ilona: Hincz Gyula
Trodalmi Szemle. 1964/4. Borító.

Molnár C. Pál

Kiállítása a Harafias Népfront Klubjában. (XI. Karinthy Frigyes út 9)

Magyar Nemzet, 1967. febr. 17. 4. o.

Molnár C. Pál

tárlata a XI. ker. népfrontbizottság
által rendezett kiállítások sorában.

Magyar Nemzet, 1967.11.18. 6.0

M.D.K

Molnár C. Pál
festő

Tompa doktor gyűjteményéhez
az első képeket ajándékozta.

Zsigmondi: Emberi tájak tárlatán
Nők Lapja, 1967. szeptember 30-30 lap

M.D.K.

Molnár C.

Müveivel szerepel a Fővárosi Képtár kiállitásán, amelyet a Dési Huber-Kör rendezett. A több mint 4oo grafikai mü bemutatásáról Berend Ilona ir: "A magyar grafika loo éve" cimmel.
A kiállitást a centenáris ünnepségek keretében nyitották meg.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 6-12. IV. évf.
2. sz.

Molnár C. Pál, festő

M.D.K.

Kaesz Gyula, Fáy Derső, Gróf József, sok indítást kaptak Korma Lajostól a fametszet-technikát illetőleg.

Vzij Rezső: A Kner nyomda és kiadó könyvművészeti törekvései

vészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf. 2.sz.

107. old.

Molnár C Pál

A Nemzeti Galériában 1967-ben a "Magyar festők Itáliában" c. tárlaton bemutatásra került néhány olaszországi képe

Vigilia 1967. VI. 417.1.

M.D.K.

Molnár C. Pál, grafikus

nevét említi Bögel József a harmincas évek nagy grafikusai között – arról közöl Gáborjáni Szabó Kálmánt is szóló, emlékkiállításáról írt beszámolójában.

AIBÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 5. sz. 74. old.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitási kritika

Napló/Veszprém/ 1966 juli.17.lap 5.

MDK.

Volmar G.Pál

Kiállítási kritika

Napló/Veszprém/ 1966 jún. IV. 1ap 5.

mdk

Molnár C. Pál

a Feszek tájja

Demeter Imre: A Feszek, Budapest 1962, 257. l

MDK

Molnár C. Pál

A Társaság nagydiját kapta

A Szinyei-Merse Társaság kitüntetései. Képzőművészet 1935. 33.l.

MDK

Molnár C.Pál

Illusztráció (metszet) repr.Keleti Arthur:
Angyali üdvözletéhez.

Pérely,116 l.

MDK

Molnár Pál, festöm.

Párisi utcarészlet. J.l.b. olf.
18 x 24.

Arvorési Közlöny. 1932. 1.rk.sz. 32.1.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

Egyike az öt kitünö KUT müvésznek,kik e kiállitason szerepelnek.

Ernst-Muzeum, a KUT müvészeinek uj kollekt.kiáll.-

Kut. 1927. II. évf. 4-5.sz. 21.l.

MDK

Molnár C. Pál, festőm.

ebben a szezonban
az első kiállításon fiatal ujszerü müvészi
alkotását mutatta be.

Ernst Muzeum.
Csoportkiállitsok. -A mügyüjtő. 1927. 2.sz. 45.l.

M.D.K.

Molnár C. Pál festő

Csók István Galériában kiállitás.
Balaton, Zsennye, Eger vidéke, Ausztria hegyei,
leányaktok és egy sor absztrakt grafika.

Népszava, 1959. május 17. 4 l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm és •
reklámgrafikus

A magyar plakát mesterei közé tartozik.

Roesner Károly: Reklámgrafika. -Magy.Iparművészet. 1934
Az Iparmüv. Társ.kiálliátsa. 94-96 l.

Molnár C. Pál

Képei a sienai trecentr stilizált, modernizált változatai voltak / Menekülés Egyiptomba /.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 72. l.

Molnár C. Pál

MDK

Menekülés Egyiptomba, repr.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Molnár C. Pál.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításra rozsciépléswől, traktorsól kérített festményét állítja ki. (anulítva)

Szabad Ifjúság, 1952. Nov. 16.

Molnár C. Pál.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon történelmi festménye szerepelt.

Szabad Nép, 1951. Nov. 4.

MDK

Molnár C.Pál

Harvany Ferenc és Vass Elemér festők
gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

Molnár C. Pál

Kiállít

Π.O. 1934. XII. 8.

Molnár C. Pál

festőművész

MAGYAR FESTŐ KIÁLLITÁSA BERLINBEN

A megélénkülő berlini képzőművészeti élet jelentős eseményének számit *Molnár* C. Pál magyar festőművész kiállitása, amely a Galerie Gurlitt helyiségeiben nyilott meg. A kiállitást *Masirevich* Szilárd berlini magyar követ nyitotta meg, nagyszámu német és külföldi előkelőség jelenlétében. Megjelent a megnyitón *Cerutti* gróf berlini olasz követ is, akit a magyar követ társaságában Molnár C. Pál vezetett végig a termeken. Molnár C. Pál képei mellett a Gurlitt termeiben *Székessy* Zoltán magyar származásu Németországban élő szobrászmüvész átütő erejü kollekcióiát is bemutatták. Székessy Zoltán berlini kollekcióját rövidesen Budapesten is bemutatja.

Magyarság

1935 I. 17

In.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../Bi.....ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv

6/.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Ösztöne csakhamar igazi hivatása - a grafika felé irányitja. 1927-ben Keleti Arthur "Angyali üdvözlet" énekfametszetü illusztrációihoz husz rajzot, majd Kosztolányi Dezsö:"Alakok" c.könyvéhez készit 36 rajzot. 1928 óta a római magyar intézetben dolgozik. Ott ranult meg fába metszeni s ott készitette leegyszerüsitett kompozicióit s hozzájuk való ducókat,összesen ötven darabot.
/ A "Fioretti" kiadáshoz./

Magyar Müvészet. 51,52.l.

1931.

7/. MDK

Molnár Contat Pál, festöm.-graf.

Molnár C.Pál az emlitett "Fioretti" kiadáshoz a megbizást amerikai részről, szükebbkörü nemzetközi pályázat utján bbyerte el, ami érdemét csak fokozza. Az örökszép költöi mü hangulatát lehetö hüséggel adta vissza, a primitiv olasz müvészethez fordult inspirációért, anélkül hogy archaizálna.

Magyar Müvészet. 1931. 51,52.1.

Molnár G.Pál

festőművész

Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesületének kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Primitiv emlékeket reveláló fametszetei érdekes lapok.

8 órai Ujság
1931.III.22.

Molnár C. Pál

ranek famelsetéket állított ki

m.v.:

A Tamás galériában...

N. U. 931. XII. 6.

Molnár C. Pál
bibliai jamatszet-sorozata ábitatosan
szép. (Tamás Galéria)

Két karácsonyi kiállítás
Est, 931. XII. 6.

Molnár C. Pál

legkiválóbb festőink egyike. művei
szerepeltek a kiállításon.

A milanoi magy. képkiállítás megnyi-
tása.

N. U. 931. XI. 18.

Molnár C. Pál

is szerepel műveivel.

Kárkilenc magy. képzőműv. vesz részt a beneziai kiállitáson

N. U. 932. III. 27.

Molnár C. Pál

fametszetei fognak szerepelni a Ki-
állitáson.

Magyarország résztvesz a firenzei nemzetközi
kiállitáson.

N. U. 932. III. 23.

Molnár C. Pál

reprezentáns dolgaival szerepel, köröttük néhány finom biblikus fametszettel

(g. i.): A magy. posztimpresszionisták graf. kiállítása.
2 K. 931. XII. 4.

Molnár C. Pál

Alkotása, a szőv. képzőm.-i gyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.19.

Mofadr 0. P42

M.D.E.

Molnár C. Pál

"Fürdő nők" c. képének repr.-ját hozza a lap a Szinyei-Társaság kiállításáról.

Képpel...Képpel... c rovat
Színház, Bp. 1945. nov. 21-27. I. évf. 15. s
sz. 25. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

„A "Szinház" karácsonyi képtárlata" cimmel bemutatja a müvész "A szent család" c. festményét.
Repr.

Szinház, Bp. 1945. dec. 21-29. I. évf. kettős szám 18. lap

MDF

Molnár C. Pál
festő.

Az "Ex libris" művészettel is foglalkozik.

Szomráky Sándor: Ex libris
Nők Lapja, 1966. dec. 31. - 6 lap

Molnár C. Pál.

Iparművészeti Múzeum nyomdatechnikai és könyvművészeti kiállításain fametszeteivel szerepelt.

PH. 932. II. 20

Molnár C. Pál

Műcsarnok kiállításán: "Nyolcvan esztendő magyar képzőművészete" neve szerepelt.

PH.932.II.20.

Molnár C. Pál

Műcsarnok reprezentatív kiállításán "Menekülés Egyiptomba" c. képével szerepelt.

B.H.932.II.21.

Molnár C. Pál

festőművész

— **Magyar művészek németországi sikere.** A Gurlitt-képtár januári kiállításán nagy sikerrel vettek részt a magyar művészek is. A német sajtó megállapitja, hogy *Molnár* C. Pál igen finom olasz és görög tájképeket küldött a kiállitásra. A hangulatos képeket a feltünően világos kompozició jellemzi s meglepőek a bátran meglátott és technikailag pontosan megoldott részletek. *Molnár* C. Pálnak igen nagy sikere volt. *Székessy* Zoltán szobrászmüvész határozott vonalu, erőteljes férfifejeket mintázott, állapitja meg a német sajtókritika. Különösen nagy sikert ért el az elmélyült és átszellemült kifejezésre törekvő Hitler-mellszobor. A kiállitás megnyitásán megjelent a berlini magyar követ is.

Nemzeti Újság

1935 I. 13

Jelképes önkéntes elszállítás Spanyolországból

Összeült a londoni bizottság

London, október 16
(Az Est londoni szerkesztőségének telefonjelentése.)

Ma délelőtt 11 órakor kezdték meg a *Foreign Office* tanácstermében a benemavatkozási bizottságnak, illetőleg pontosabban: a *comitee elnöki bizottságának* (amely *tizenkét állam* képviselőiből áll) döntő tanácskozását a spanyolországi külföldi önkéntesek világválságot keltő kérdéséről. A tanácskozáson ezúttal is Lord *Plymouth* államtitkár, az angol kormány képviselője elnököl. Olaszországot *Grandi* londoni olasz nagykövet képviseli. *Ribbentropp* londoni német nagykövet, aki Németországban a windsori herceg látogatását rendezte, tegnap este

repülőgépen visszatért Londonba.

Lord Perth római angol nagykövet még egyszer meglátogatta az éjjel gróf Ciano olasz külügyminisztert,

hogy egyengesse a ma megkezdődő értekezlet sikerét.

Londonban és Párizsban tudják, hogy az önkéntesek visszahívása nem következhet be máról-holnapra, hanem sok nehézség elsimítását követeli. Igy pillanatnyilag megelégednének azzal, hogy Olaszország egyrészt *ígéretet tegyen* most már teljesen határozott formában arra, hogy a további segítségtől eláll, másrészt, hogy az önkénteseknek úgynevezett

jelképes visszahívásával

szolgáljon jó szándékainak bizonyításául. Ez abból állna, hogy Olaszország *azonnal rendeljen vissza bizonyos számú önkéntest*, ugyanakkor kezdetét venné a kormány oldalán harcoló nemzetközi önkéntesek számának csökentése is. *Ötezer olasz önkéntes visszarendelése és 2000 kormányönkéntes visszaküldése volna a jelképes első lépés.*

R. L.

Eden beszédének visszhangja

Eden angol külügyminiszter a londoni semlegességi bizottság mai
Llandudnóban komoly beszédet
glalkozva, mintegy jelezte Anglia
e azt a lehetőséget is, hogy Fran-
it. A beszéddel sem Berlin, sem Pá-
allja, a másik kevesli.

tegnap beszédével, amely beharangozott a londoni semlegességi bizottság mai ülésének. A francia vezérkar lapja, az *Echo de Paris* ebben a beszédben

komoly intést

[illegible] terembe kerültek a Társaság elhalt művészei. Ez a sor három Szinyei-festménnyel kezdődik. De van itt négy olyan *Rippl-Rónai*, amelyik teljes nagyságában mutatja ezt a csodálatos mestert. A »Csöndes órák«-at órákig lehet nézni, emberek, családok, korszakok története, eltöltött életek sorozata árad a szoba levegőjéből, a falakról, a berendezés minden egyes darabjáról. Az öregember, aki olvas, az asszony, aki hallgatja, olyan megrázó jelenség, hogy elfutja a könny az ember szemét. *Magyar Mannheimer* Gusztávot a »Holdvilágos éj Capriban« legjobb korszakából mutatja. *Csáktornyai* Zoltánról nem ad fogalmat a »Vízparton« című kis vászon, míg *Tornyai* Jánost kitűnően képviseli »A juss«. *Mattyasovszky Zsolnay* Lászlónak finom életművéből önarcképe és csendélete szerencsés választás. *Strobencz* Frigyes »Olvasó nő«-je nemcsak a művészt, de korát is jellemzi. *Perlmutter* Izsák egyik mesteri műve a »Kerti pihenő«.

A negyedik terem szívvidító látványa *Fényes* Adolf négy képe. Ebben a nyomorult, sötét világban olyan derűsen, olyan színesen látja az életet, ahogy csak igazi költő tudja. Magasan felröppen a felhők közé, s onnan énekli, hogy szép a világ és térjenek meg a bizalmatlankodók, majd meglátják ők is, eljutnak Fényes Adolf derült bölcses-

[illegible] vesek, olyan szépek, olyan magyarok az ő hatvani szőnyegei, hogy világsikerüket csak az tudja megakadályozni, ha nem készül belőlük elég.

Íme, nagyjából, vázlatosan elbeszélve, ez a Szinyei Társaság ünnepi kiállítása. Előkelő, nemes tiszteletadás egy intézménynek s az intézmény halott megteremtőjének. A művészek munkásságuk eredményét mindig gyüjteményes kiállításaikon mutatják be. Amikor most itt együttesen és ünnepélyesen felvonultak, ezzel összetartozásukat bizonyították s azt a szép szellemet, amely méltányol, elismer minden nemes művészi törekvést. Felemelő látvány az öregek és fiatalok csoportja, amint tisztelik és megbecsülik egymást és munkájukkal öregbítik hazájuk becsületét.

(ks.)

Molnár C. Pál
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1970 AUG 23

Legenda és valóság

1021

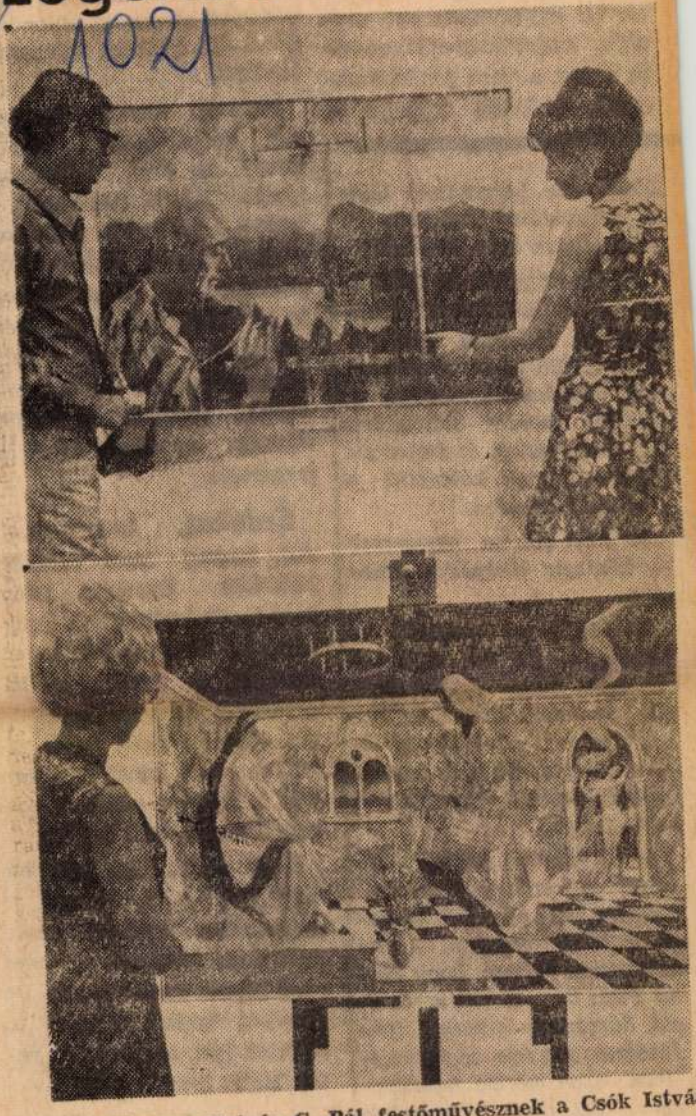

Két festmény Molnár C. Pál festőművésznek a Csók István Galériában rendezett kiállításáról.

prózaíró, kritikus
lomtörténész.

A magyar é
szöveg egybeveté
tatja, hogy Mako
ja vissza a vers gondolatmenetét, a költői képeket, a

illető már harmadszor lépte át a heverésző Mancikát.

— Maguk meg kicsodák?

— Mi vagyunk az Idegenforgalom. Fürdőtelepet létesítünk itt. Százhúsz emeletes toronyszálló épül. A Pipikét meg hajózhatóvá tesszük. A ligetből őserdőt fejlesztünk ki, ahol nyulak és importált tigrisek fognak kóborolni a vadászok örömére.

— Nem sok ez egyszerre? — kérdezte elképedve Mancika.

— Kevés — búsongta a vendég. — De hát repülőteret csak akkor építhetnénk, ha Lapulakot lebontjuk. Ezzel még várnunk kell egy kicsikét, mert előbb a tengeri kikötőt akarjuk megépíteni a libaúsztatón.

— És mindez miért? Értünk? — kérdezte Mancika.

— No, nem éppen — mondta az Idegenforgalom. — De tudja meg kedves, hogy Huhu Pista bácsi öccse, a Jani, aki dúsgazdag kanadai cipőfűzőárus, azt írja egyik levelében, hogy esetleg hazalátogat... Fel kell készülnünk valahogy a fogadására.

Nemrég került kezembe egy kárpátvidéki naptár, amely az első világháború idején látott napvilágot, s benne a »Nemzeti dal« fordítása. Színes, érdekes tolmácsolás. Egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy nem közvetítő nyelvből vagy nyersfordításból, hanem eredetiből készült: a fordító ugyanis az árnyalatokat is megérezte.

Érdekes, hogy nem cirill, hanem latin betűkkel nyomták. Ugyanitt jelent meg a »Befordultam a konyhára«... kezdetű Petőfi-vers fordítása is. Ugyanaz a dallamhűség, és a ma már talán naivnak tűnő, mégis elbűvölő hatás, amelyet a fordító a kárpáti ukrán tájszavak használatával ért el.

Hogy miért nem nevezem meg ezt a jól verselő, jó nyelvérzékű fordítót? Azért, mert nem ismerem a nevét — a naptár nem közölte. De kutatom tovább magam is, és talán lesz, aki nyomra vezet. Hálás lennék érte.

Jurij Skrobinec
ukrán költő, műfordító

1970.VII.24. 7.00 N.

Reggeli krónika II.

- A mai nap kulturális krónikájából.

- A budapesti Csók István Galériában megnyilik Molnár C.Pál festő müvész kiállitása.

Molnár C. Pál 71

1970.VII.24. 7.00 N.

Reggeli krónika II.

1970.VII.24. 7.00 N.

Reggeli krónika II.

- A mai nap kulturélis krónikájából.

- A budapesti Csók István Galériában megnyílik Molnár C.Pál festő művész kiállítása.

1970.VII.24. 7.00 N.

Reggeli krónika II.

Molnár C. Pál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 JUL 24

NÉPSZAVA
Budapest

Három kiállítás

Molnár C. Pál festőművész kiállítása ma délután fél 6 órakor nyílik meg a Képcsarnok Csók István galériájában. A kiállítást dr. D. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitja meg. Augusztus 9-ig mindennap megtekinthető. Ugyancsak ma délután 5 órakor nyitják meg a Derkovits-teremben a 30 művész alkotásaiból összeállított akvarellbemutatót, amely augusztus 6-ig tekinthető meg. A tv galériája július 31-én ad közvetítést a kiállításról. Németh Mihály Munkácsi-díjas kerámikusművész legújabb munkáiból a Képcsarnok Vállalat zalaegerszegi bemutatótermében rendeznek ma kiállítást.

titkára, *János* és *Pála Károlyné*, az országgyűlés jegyzői, valamint *Chau Tho Thong*, a VDK nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

A megbeszélés során a

Szá
egy évk

MINDANNYIAN szeret
a statisztikai adatok
látások keresése szór
egyenesen meglepő.
hogy futballban a világ
helyet. Csupán a legutóbl

1970 JUL 25

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-775

Molnár C. Pál

MAGYAR NEMZET

Budapest

Bartha Ferenc, fővárosi ... tő főorvos ad választ.

— **34 neves művész** legújabb alkotásaiból összeválogatott akvarell bemutató nyílt pénteken a Derkovits-teremben. A bemutató július 24-től augusztus 9-ig fogadja a látogatókat.

— **Molnár C. Pál** festőművész az utóbbi évek művészi termését vonultatja fel a Csók István Galériában megrendezett kiállításán. A pénteken megnyílt tárlaton csaknem 100 művészi alkotást tekinthetnek meg a látogatók.

— Vámkezelési ...

A vállalat elköltözött

Megnézek egy másik bérle-

1970 AUG 8 -

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Super Show Bukarest 1970. (A Bukaresti Revüszínház vendégjátéka, este 8.)

Állami Bábszínház: Balatonmária, SZOT-gyermeküdülő: A kacsalaki rejtély (de. f. 11). Keszthely, színház: A kacsalaki rejtély (du. f. 6).

HANGVERSENY

Halászbástya: Verdi-est (az I. kerületi Tanács Művelődési Ház hangversenye, este 8).

MÚZEUMOK – KIÁLLÍTÁSOK

Bajor Gizi Emlékmúzeum: Jászai Mari-, Márkus Emília-, Bajor Gizi-emlékek. — **Budapesti Történeti Múzeum:** A középkori királyi palota a budai Várban. — „Fővárosunk ezer éve." — Régészeti ásatások Budapesten. — Az élet megindítása a felszabadult Budapesten. — Magyar remekművek (a Magyar Nemzeti Galéria és a Szépművészeti Múzeum kiállítása). — **Csók István Galéria:** Molnár-C. Pál festőművész kiállítása. — **Derkovits-terem:** Akvarellfestők kiállítása. — **Ernst Múzeum:** Anatolij Nyikics szovjet festőművész kiállítása. — **Fényes Adolf-terem:** Képes Ágnes kerámikus kiállítása. — **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország hadtörténete a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. — Magyarország hadtörténete 1711-től 1848-ig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Az 1848—1914-ig terjedő korszak. — Az első imperialista világháború — 1914—1918-ig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — Fegyverrel a fasizmus ellen. — A második világháború. Magyarország felszabadítása. — Nevezetes csaták kilenc dioráma jelenetben. — Haditechnikai park. — **Herkules-villa:** Római kori emlékek. — **Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum:** A múzeum legszebb műtárgyai. — Zichy Jenő kaukázusi és szibériai régészeti gyűjteménye. — **Iparművészeti Múzeum:** A múzeum 25 éve. — Huszonöt év iparművészeti alkotásaiból. — Anatóliai szőnyegek. — Magyar és európai csipkeművészet. — Tíz év új szerzeményei. — Művészi bőrmunkák. — Európai kerámiaművészet. — A XVIII. századi legyezők. — Csóti Gábor fafaragó kiállítása (a Magyar Képzőművészek Szövetsége rendezésében). — **Kína Múzeum:** Kína, Vietnam, Korea és Japán művészeti emlékei. — **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. és a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Új szerzemények 1945—1970-ig. — Magyar műemlékek — fotókiállítás. — Gera Gyula emlékkiállítása. — **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. — A barokktól a szecesszióig (bútorok, öltözetek, kerámiák, festmények, üvegek, hangszerek, régi magyar ottmhonokból). — **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési játékkiállítás. Száz éves a budai hegypálya. — Az utasellátás 25 éve. — **Magyar Munkásmozgalmi Múzeum:** A KMP megalakulása. — **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Étlaptörténeti kiállítás. — A magyar szakács- és cukrászmesterség múltjából. — **Műcsarnok;** Magyar építészet 1945—70. — **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorművészet a XVIII. századból. — A XV—XVII. századi európai bútorok. — Bútorművészet a XIX. században. — Kályha- és kályhacsempe-bemutató. — Porcelán figurák a XIX. századból. — Gótikus bútorok. — **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — Teremteni új nemzedéket — a XIX. század második felének irodalomtörténete. — József Attila, Juhász Gyula, Komjáthy Aladár. Radnóti Miklós, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Rimbaud Magyarországon. — Kassák Lajos kollázsai. — **Semmelweis Orvostörténeti Múzeum:** Képek a gyógyítás múltjából. — **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Görög-római kiállítás. — Régi képtár. — Modern külföldi képtár. — Raffaello emlékkiállítás. — Magyar remekművek (a Vármúzeum épületében).

MESEMONDÓ

A távbeszélő mesemondó (171—888) műsora: Egy hordó sör. (Elmondja: Láng József.) Hívható: du. 2-től este 10 óráig.

A lottó e heti nyerőszámai

...rosenberg házaspár u. 1. sz.) 17—19 óra között.

MOTOROS TÚRATALÁLKOZÓN vesznek részt a KISZ-fiatalok szombaton és vasárnap a Miskolc melletti Csanyik-völgyben. A túra részvevői számára ügyességi versenyeket, műszaki vetélkedőket is rendeznek.

ELEKTROMOS EREDMÉNYJELZŐ TÁBLÁT avatnak vasárnap Dunaújvárosban, a Dunaújváros—Videoton NB I-es labdarúgó-mérkőzésen. A berendezést a Dunai Vasmű Szamuely-brigádja készítette 2000 órai társadalmi munkával.

A VASAS KUPA nemzetközi háztömb körüli kerékpáros verseny első napi futamait Dunaújvárosban rendezték meg. Ghisellini (olasz) győzött, Magyar (Vasas) a második lett. Csapatversenyben az olaszok vezetnek. A versenyt szombaton Kiskunfélegyházán folytatják.

A SZOMBATI SPORTMŰSOR

ATLÉTIKA: Az országos bajnokság harmadik napja. Népstadion, 17 órától.

EVEZÉS: Országos vidéki bajnokság. Vác, 16 óra.

KERÉKPÁR: Vasas Kupa nemzetközi verseny, Kiskunfélegyháza, 16 óra.

LABDARÚGÁS, NB I.: MTK—Csepel, Hungária út, 17 óra. Ú. Dózsa—Salgótarján, Mélygyeri út, 19 óra. NB I/B: BVSC—DVSC, Szőnyi út, 15.30 óra.

MODELLEZÉS: A XIX. autómodellező Európa-bajnokság első napja, budaörsi repülőtér, 9.30 óra.

MOTOR: A Zalka Máté Klub gyorsasági versenyének első napja, Népliget, 17 óra.

MAGYAR HÍRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: DARVASI ISTVÁN

Helyettes főszerkesztő: DR. LŐKÖS ZOLTÁN

Felelős kiadó: SALA SÁNDOR,
a Lapkiadó Vállalat igazgatója

Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs magasnyomás

Felelős vezető: SOPRONI BÉLA igazgató

INDEX: 25007

EREDMÉNYEK

AZ IFJÚSÁGI KOSÁRLABDA EB első napi eredményei: A csoport: Törökország—Belgium 78:52, Olaszország—Csehszlovákia 77:65, Szov-jetunió—Bulgária 80:62, R...

Molnár C. Pál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 JUL 18

1021

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

VERSEK

KERTÉSZ LÁSZLÓ: FÁK ÉS AGANCSOK. Versek. (Magvető)
MEZEY KATALIN: AMÍG A BUSZRA VÁRUNK. Versek. (Magvető)

SZÉPPRÓZA

KIRÁLYHEGYI PÁL: HOGYAN SZEREZZÜNK ELLENSÉGEKET? Válogatott humoros írások. (Szépirodalmi)
KURUCZ GYULA: NOHÁT MESÉLJÜNK... Regény. (Magvető)
ALEKSZANDR D. TVERSZKOJ: TÖRÖK INDULÓ. Regény. (Móra)
VADÁSZ FERENC: TENYÉRNYI ÉG. Dokumentumregény Schönherz Zoltánról. (Kossuth)

ISMERETTERJESZTŐ MŰVEK, TANULMÁNYOK

Dr. BITÓ JÁNOS—SINKA JÓZSEF: UTAK A KOZMOSZBA. (Kossuth)
CZIGÁNY GYÖRGY—LÁZÁR ESZTER: A MUZSIKA HULLÁMHOSSZÁN. (Zeneműkiadó)
DOBOSSY LÁSZLÓ: HASEK VILÁGA. (Európa. Írók világa sorozat)
SZILVITZKY MARGIT: ÖLTÖZKÖDÉS, DIVAT, MESTERSÉG. 1—3. kötet. (Corvina)

POLITIKAI IRODALOM

WLADYSLAW GOMULKA: A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK PROBLÉMÁI. Válogatott beszédek. (Kossuth)

Filmbemutatók

ELKÉSETT VIRÁGOK. Színes szovjet film. Bemutató: július 23-án.
KÉT ÚR ESERNYŐ NÉLKÜL. Román bűnügyi film. Bemutató: július 23-án.

Színházak

KODÁLY ZOLTÁN: HÁRY JÁNOS. Bemutató a Szegedi Szabadtéri Játékokon, július 18-án.
CSAJKOVSZKIJ: CSIPKERÓZSIKA. A Novoszibirszki Állami Akadémiai Opera- és Balettszínház balettegyüttesének vendégjátéka a Szegedi Szabadtéri Játékokon. Bemutató: július 19-én.
MILJUTYIN: SZIBÉRIAI RAPSZÓDIA. A Győri Kisfaludy Színház vendégjátéka a Budai Parkszínpadon, július 19-én.
A BÉCSI JÉGREVŰ vendégjátéka a Kisstadionban. Bemutató: július 22-én.

Hangversenyek

A GYŐRI FILHARMÓNIKUSOK hangversenye, július 18-án, a győri Víziszínpadon. Vezényel: Sándor János.
SEBESTYÉN JÁNOS orgonahangversenye, július 19-én, a fóti műemlék-templomban. Közreműködik: Sándor Judit.
A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye, július 20-án, a Károlyi-kertben. Vezényel: Maurice le Roux. Közreműködik: Szegedi Anikó.
A TÁTRAI-VONÓSNÉGYES hangversenye, július 22-én, a Kiscelli Múzeum parkjában. Közreműködik: Ránki Dezső.
KOOS BONS (Hollandia) orgonaestje, július 22-én, a tihanyi Apátsági Templomban. Közreműködik: Szirmai Márta.

★

„SLÁGERHULLÁM 1970". Beatest július 18-án, a Budai Parkszínpadon.

Kiállítások

MAGYAR ÉPÍTÉSZET 1945—1970. Kiállítás a Műcsarnokban. Megnyitó: július 18-án.
MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítása a Csók István Galériában. Megnyitó: július 24-én.
AKVARELL 1970. Kiállítás a Derkovits Teremben. Megnyitó: július 24-én.
NÉMETH JÁNOS kerámikusművész kiállítása a Zalaegerszegi Képcsarnokban. Megnyitó: július 24-én.

Csák

MEZTELEN NY

Korokna

KI

Bencze Kl

INGÁZÓ A

VÉLEMÉNY

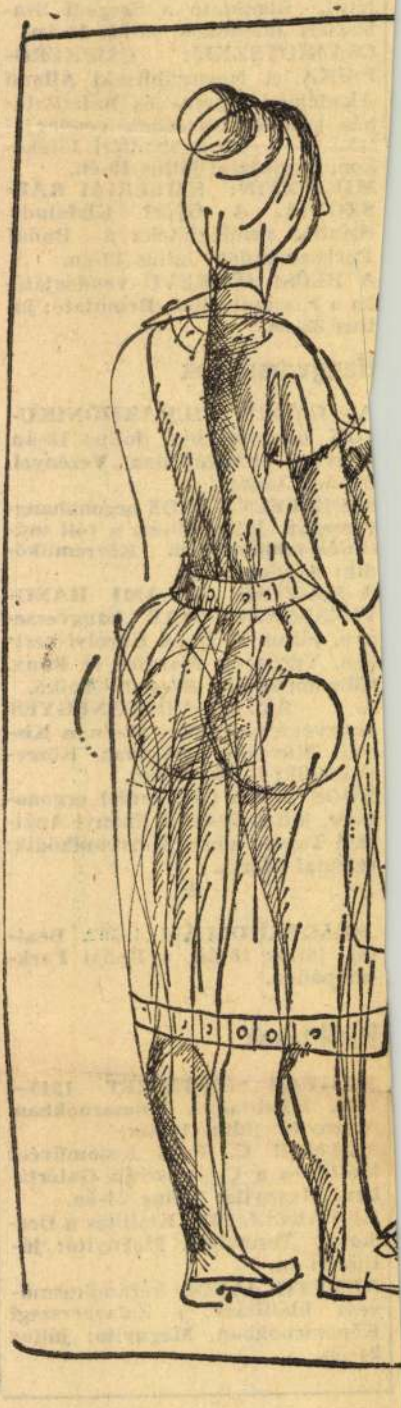

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Molnár C. Pál

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 MÁJ 14

MOLNÁR C. PÁL KÉPEI

1021

Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból rendeznek kiállítást Miskolcon, a Képcsarnok Szőnyi István termében. A kiállítást má. május 14-én, 17 órakor nyitja meg Csabai Kálmán festőművész.

9.25: Angol nyelv. 9.55: Fizika
11.25: Fizika. 11.55: Német nyelv

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HIRLAP

Molnár C. Pál

1021

(1971 [illegible])

A Képcsarnokban

Molnár C. Pál kiállítása

Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból kiállítás nyílik május 14-én, pénteken a Képcsarnok Szőnyi termében. A tárlat, amely május 28-ig mindennap nyitva tart, egyike azoknak a rendezvényeknek, amelyek a jövő héten — a XII. miskolci filmfesztivál idején — várják a vetítések között kikapcsolódni vágyókat.

RLAP

ÉJFÉLTŐL REGGELIG

A RÁDIÓ FELTALÁLÓJA

Abból az alkalomból, hogy A. Popov 76 éve feltalálta a rádiót, Moszkvában tudományos ülésszak kezdődött, amelyen 11 ország —

Borah szenátor meghalt

Washington, január 20.

Az Egyesült Államok legjelentékenyebb és világszerte ismert nevü politikusa: William Edgar Borah szenátor, a szombatra virradó éjszakán, 74 éves korában agyszélhüdésben meghalt. Borah halála az egész országban mély gyászt keltett. Ünnepélyes temetést készitenek elő számára. A kamara és a szenátus mai ülését megszakitják, hogy megemlékezzenek a nagynevü halottról. Roosevelt, akinek makacs ellenfele volt, részvéttáviratot intézett az „Idaho oroszlánjának" nevezett szenátor özvegyéhez. (MTI)

*

Borah szenátor halála Magyarországon is mély részvétet kelt. Magyar barátsága, mélységes igazságérzete, amellyel oly sokszor tört lándzsát Magyarország mellett, messze kiemelkedő jelentőséget adott személyének itt Magyarországon is. Nagy szerepe volt *Borah szenátornak abban, hogy az Unió nem irta alá a trianoni szerződést*, tehát már akkor felismerte a páriskörnyéki békeszerződések mérhetetlen hibáit, amikor még visszhangnélküli kiáltó szó volt a pusztában a magyar tiltakozás az erőszak ellen.

Borah szenátor *33 éven át volt az amerikai kongresszus tagja* s beleszólásai mindig eseményszámba mentek. Egyes beszédei, amelyeket az amerikai történelem sorsdöntő napjaiban tartott, *klasszikus remekei a szónoki művészetnek*. Nemcsak barátai rajongtak érte, hanem ellenségei is tisztelték s rég volt Amerikában politikus, aki *olyan népszerü lett volna, mint ő*. Valamennyi lap hasábos cikkekben számol be a betegség lefolyásáról és a halál bekövetkeztéről. A parlament folyosóin is ez a legfőbb beszédtéma. Előző napon, amikor az első aggasztó hirek érkeztek, a kongresszus ülésének megnyitása előtt *a képviselők és szenátorok imát mondottak Borah felgyógyulásáért*.

W. E. *Borah* az illinoisi Fairfieldben született, családja thüringiai származásu volt. Az amerikai szenátusnak 1907 óta tagja, és *Lodge* szenátor halála óta (1925) *elnöke volt a szenátus külügyi bizottságának* s ebben az állásában ő akadályozta meg, hogy az USA belépjen a Népszövetségbe. A Dawes-tervet elfogadta ugyan és támogatta Schachtot is a hágai értekezleten (1929) a Young-terv megalkotásában, de mindig ellenezte a háborus jóvátételek követelését és sürgette a háborus adósságok törlését. Ellenfele volt a Szovjetnek. Beutazta Oroszországot s onnan mint a szovjet rendszer kérlelhetetlen ellenfele tért haza. Tekintélye olyan nagy volt, hogy amikor Laval francia miniszterelnök meglátogatta Amerikában Hoover elnököt, őt vonták be egyedül a két elnök számára fenntartott tanácskozásokba (1931). Emlékezetes összetüzése a washingtoni lengyel nagykövettel, a korridor kérdésében.

Eljegyzés:

Jurány Lillit eljegyezte dr. *Bónis* László m. kir. rendörsegédfogalmazó. (Minden külön értesités helyett.)

Néhai vitéz dr. *Galateo* Antal cs. és kir. szds. és felesége, *Roboz* Ilona leányát, *Grétát*, eljegyezte nyirjesi *Létay* Gyula m. kir. hadnagy, néhai nyirjesi *Létay* Lajos földmiv. min. tan. és felesége *Diescher* Ilona fia.

Férfikelengyét csak a készitőnél, *Némethy* Ferencnél, Váci-utca 33. (Piarista-ház) szerezzük be. (Telefon: 383—545.)

Legujabb frakkok, szmokingok, zsakettek kölcsönzése. Teichner, Királyi Pál-u. 7. T: 185—796.

Házasság:

Varsányi Katóka és *Zahajszky* László f. hó 21-én d. u. fél 7 órakor tartják esküvőjüket a Krisztus Király plebánia kápolnájában.

Kretzschmár Klára és ifj. *Maloschik* Nándor január hó 27-én szombaton d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket a III. ker. ujlaki Sarlós Boldogasszony plebániatemplomban.

Quittner Márta és *Jávorka* Pál házasságot kötöttek.

Murányi Klára és dr. *Horváth* József Lajos 27-én este fél 7 órakor tartják esküvőjüket a X., Tisztviselőtelepi „Magyarok Nagyasszonyáról" elnevezett plebániatemplomban.

Farkasfalvy Zsuzsikát, dr. *Farkasfalvy* Sándor miniszteri tanácsos és néhai sopronszentmártoni *Banovits* Lilly leányát január 25-én csütörtökön este 7 órakor vezeti oltárhoz a belvárosi főplebánia templomban dr. dusesdi *Középesy* László orvos, dusesdi *Középesy* Kálmán földbirtokos és *Farkas* Erzsébet fia. Tanuk lesznek dr. *Hainiss* Elemér ny. r. egyetemi tanár és dr. *Szinnyey* József m. kir. egészségügyi főtanácsos.

Palugyay Győző Viktor szücs (IV., Bécsi-utca 5.) kölcsön is ad hermelin-belépőt, keppet, bundát olcsó dijért.

Halálozás:

Urményi dr. *Urményi* József ny. p. ü. titkár szőlőbirtokos temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a kerepesi temetőben. Az engesztelő szentmise áldozat hétfőn f. hó 22-én reggel fél 9 órakor a Rózsák-terén levő r. k. templomban. Az elhunytban Urményi Károly müszaki kereskedő testvérbátyját gyászolja.

Szombaton délután 2 órakor temették el *Tihamér* Károly székelyudvarhelyi kir. főügyész özvegyét 77 éves korában nagy részvét mellett.

Özv. *Czrha* Károlyné szül. *Lindenthaller* Terézia folyó hó 20-án 83 éves korában elhunyt. Temetése 22-én, hétfőn délután félnégy órakor lesz a rákoskereszturi temető halottasházából a római katolikus egyház szertartása szerint.

Chinorányi Antalné, szül. *Potsubay* Mária áll. elemi népiskolai tanitónő életének 53-ik évében január 18-án, Gyömrőn elhunyt. Temetése 20-án volt a gyömrői Erzsébet-uteai iskola előcsarnokából. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmisét január 22-én reggel 8 órakor mutatják be Gyömrőn.

Benczc Istvánt, a székesfőváros javadalmi őrségi ny. főparancsnokát pénteken délután temették el nagy részvét mellett a Farkasréti temetőben. A javadalmi őrség nevében vitéz *Rónaszéki* Ferenc, a Magyar Orsz. Tüzoltó Szövetség nevében nemes *Falusy* Károly, a Saskör és jóbarátai nevében pedig *Birgmayer* Győző r. k. hittanár bucsuztatta az elhunytat bensőséges szavakkal.

Véres kinzásokról vallanak a nyilas háziőrség ellen a „hütlen" párttagok

A *Nemzeti Ujság* szombati számában részletesen feltárta a politikai rendőrség ujabb nyomozását, amely a leleplezett nyilas *„eszmevédők"* terrorcselekményeire és banditizmusára vet fényt. Megirtuk, hogy a politikai rendőrség most már

tüzzel-vassal véget vet

a zöldinges hetvenkedők és terroristák üzelmeinek és minden oldalon felszámolja a *„párttitkárok"*, a *„körzetvezetők"* és *„propagandavezérek"* tevékenységét. Dr. *Kálnay* Gyula, a politikai rendőrség főnöke rendkivül biztos kézzel nyult bele az Andrássy-uti nyilasház körüli rejtelmek mocsarába és egymásután a vádlottak padjára ülteti az utóbbi idők még hangos, de a multban sulyosan kompromittált élharcosait. A bünügyi osztálynak — mint közöltük — a rendvédelmi csoporttal kapcsolatos szereplésük miatt,

hét nyilas párttagot adott át a politikai rendőrség,

köztük dr. *Kiss* Géza ügyvédet, Szálasi védőjét is.

A rendőri nyomozás részletei rendkivül érdekesek és olyan eseményekről számolnak be, amelyek *mélységesen megdöbbentők* és egyben

egyedülállók a magyar pártpolitikai életben.

A rendőrséget a rendvédelmi csoport *utcai inzultusai* juttatták nyomra és most teljesen széttárult a nyilasháznak sok olyan rejtélye, amelyet némán őriztek mindezideig a párnázott ajtók. A hangfogó-ajtók mögött ugyanis valóságos

kinzókamrát rendeztek be

és ott gyötörték véresre *Már* István pártagot és *Égner* Kálmán nyugalmazott rendőrfőfelügyelőt. A véres terrorcselekményekről *jegyzőkönyvek fekszenek a rendőrségen* és az egybehangzó vallomások szerint az itéletvégrehajtóknak, bőrkabátos, gumibotos terroristáknak

a félszemü Gruber Lajos képviselő

adta meg a jelet...

Már Istvánt a lezárt szobában agybafőbe verték, mert *„hütlen"* az eszméhez.

Amikor elvesztette az eszméletét, felmosták a vérét a padlóról, eszméletre téritették és

ujból ütlegelni kezdték...

Ugy dobták ki az utcára, hogy előbb levelet intézett a rendőrségre, hogy önszántából, békésen hagyta el a pártot... Ezeket a sorokat ajánlott levélben adták fel kinzói a politikai rendőrség cimére... *Égner* Kálmán panasz miatt ment be a nyilasházba, mert 17 éves unokaöccsét a kótyagos eszmetársak

lelkemélyéig kiforgatták.

A volt rendőrtisztviselőt a marcona alakok *szónélkül leütötték...* A rendőrség ekkor közbelépett és végetvetett a terrorcselekményeknek. A politikai rendőrségen a szembesitések után letartóztatták *Tóth* Pált, *Truczka* András, *Kóbor* Jenőt, *Bánhegyi* Lászlót, *Mayer* Ferencet, *Bognár* Ferencet és *Kiss* Géza ügyvédet, aki a rendőrséghez intézett *Már-féle* levél egyik *„hitelesitő tanuja"* volt. *Gruber* Lajos, országos szervezési vezér mentelmi jogának fölfüggesztése iránt megtette a hatóság a szükséges intézkedéseket.

BUDAPEST

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter az időjárási viszonyokra való tekintettel kivételesen megengedte, hogy a folyó évi január hó 21-ére eső vasárnapon az ország egész területén mindennemü tüzelőanyagszállitás végezhető legyen.

A „Turul" Szövetség Bólyai Kollégiuma február 1-én nyilik meg Budapesten a Királyi Pál-utca 12. sz. alatt s a felvételre csak kitünő egyetemi és főiskolai hallgató jelentkezhet. A felvétel határideje: január 25. A kérvényt a Bólyai Kollégium igazgatóságához cimezve, a „Turul" Szövetség Gazdasági és Diákszociális ügyosztályán kell beadni (Budapest VIII., Sándor-utca 13.) hiteles okmányokkal. Egyenlő feltételek mellett a *paraszt származásu hallgatók* előnyben részesülnek.

A székesfőváros Vitézi Társadalmi Bizottsága szombaton este a Vitézi Rendházban müsoros táncos magyar estet rendezett, amelynek keretében vitéz *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter mondta az ünnepi beszédet. Beszédében a magyar optimizmusról a napjaink megsokasodott feladatairól szólott. A miniszter ezután megemlékezett a felvidéki eseh uralomról, rémségeiről, azokról az üldözésekről, amelyeken a felvidéki magyarság átesett. Az egybegyült nagyszámu közönség lelkes tapssal fogadta *Jaross* Andor miniszter beszédét. Előadás után a megjelent előkelőségek vacsorára ültek össze, amelyet táne követett.

Az Országos Pázmány Egyesület választmánya pénteken délután az A. C. tanácstermében tartotta meg az idei közgyülést előkészitő választmányi ülését dr. *Hindy* Zoltán elnöklésével. A választmány elhatározta, hogy az egyesület közgyülését január 25-én, csütörtökön este 7 órakor tartja meg dr. *Glattfelder* Gyula csanádi püspök elnöklésével, a szokásos napirenddel. A közgyülés szinhelye a Középponti Katolikus Kör székházának (IV., Molnár-utca 11.) tanácsterme lesz. Este 8 órakor ugyancsak a Középponti Katolikus Kör disztermében tartják meg a szokásos ünnepi Pázmány lakomát, amelyen a hagyományos serlegbeszédet ezuttal dr. *Madarász* István kassai megyéspüspök fogja mondani. — A közgyülést követő vasárnapon, január 28-án déli 12 órakor, az ujságirók védőszentjének, Szalézi Szent Ferencnek ünnepét megelőző napon, az Egyetemi templomban a szokásos sajtó-misén jelennek meg az egyesület tagjai, amikor a sajtó-szentbeszédet dr. *Brisits* Frigyes tanügyi főtanácsos, a budai ciszterci gimnázium igazgatója fogja mondani.

TÖLTŐTOLLAK,
csavarirónok reklámcélokra is **dijmentes nyomással** legolcsóbban **IVORY**-üzem, **Király-utca 44.** — Telefon: **129—134.**

A Ranolder-intézeti uj kápolna javára az uj Liszt Ferenc-hangversenyteremben február 5-én ünnepi hangverseny lesz. *Albert* Ferenc, a neves fiatal hegedümüvész, aki a közelmultban a filharmónikusokkal rendkivüli sikerrel szerepelt, *Albert* Mária és az *Albert*-vonósnégyes (*Albert* Ferenc, *Zöldy* Sándor, *Kocsis* László, *Szabó* Pál) müködnek közre. A jegyek a *Cantate* Hangversenyirodában (VI., Vörösmarty-utca 75.) és a helyszinen (IX., Vendel-utca 3/b.) kaphatók.

Az Élelmiszer Ujság legujabb számában érdekes beszámolót közöl a burgonyaellátás nehézségeiről, a kollektiv tejszerződésekről, a szalámigyártásról, a husiparról, a pálinka- és szappanpiac stb. helyzetéről, továbbá összefoglalja az élelmiszerszakmát érdeklő legujabb rendeleteket. Számos érdekes riport, cikk és beszámoló egésziti ki a gazdag számot.

A Magyar Nemzeti Szövetség eszperantó osztálya és az Országos Magyar Katolikus Eszperantó Egyesület négyhónpos eszperantónyelvi tanfolyamot kezd február 1-én. Tandij nines. Beiratási dij 6 pengő, a szövetség és az egyesület tagjainak 4 pengő. Jelentkezéseket levelezőlapon vagy személyesen minden csütörtökön este 7 órától elfogad a vezetőség (V., Géza-utca 4. I. emelet).

†

Bagarus Jánosné sz. Török Margit felesége, Margit és János gyermekei úgy a maguk, valamint az egész rokonság, jóbarátai és kartársai nevében is mély fájdalommal tudatják, hogy a forrón szeretett férj, édesapa, fiu, testvér, sógor, nagybácsi és rokon

BAGARUS JÁNOS

a Spolarich kávéház tulajdonosa

folyó évi január hó 20-án, életének 42-ik, boldog házasságának 20-ik évében, rövid szenvedés után, a szent kenet szentségével megerősitve visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat folyó hó 23-án kedden délután fél 3 órakor fogjuk a Kerepesi temető halottasházában a róm. kat. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise-áldozatot folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor fogjuk a belvárosi főplebániatemplomban az Egek Urának bemutattatni.

Budapest, 1940. január hó 20-án.

Emlékét soha el nem múló szeretettel őrizzük!

Jómegjelenésü és jó összeköttetésekkel rendelkező
keresztény fiatalember
előkelő vállalatnál
fixum és jutalékjövedelem mellett elhelyezkedhetik. Ajánlatok »Üzleti érzék« jeligére a főkiadóba küldendők.

A Szent István Akadémia II. osztálya január 26-án, pénteken délután 5 órakor a Szent István Társulat nagytermében *felolvasó ülést* tart, amelynek tárgya: *Atzél* Elemér rendes tag előadása: *A hatósági orvos titoktartása.*

A Szent István Akadémia I. osztálya pénteken dr. *Pataky* Arnold prelátus, egyet. tanár elnöklésével felolvasó ülést tartott, amelynek tárgya dr. P. *Szabó* Elek szombathelyi ferences teol. tanár, promagister, mint vendég, előadása volt „Tanitási módszer a ferenceseknél a skolasztika virágkorában" cimmel. Egykoru tanulmányok alapján ismertette a skolasztikus ferences teológiai iskolák előadási módszerét és a ferences tudományok hagyományos fejlődését. Különös érdeme az előadónak, hogy az esztergomi és nagyváradi ferences kolostorok eddig ismeretlen teológiai főiskolájának tudományos fejlődésére is rávilágitott. Az előadásért dr. *Pataky* Arnold osztályelnök meleg szavakkal mondott köszönetet.

A kassai tüz

Kassa, január 20.

A *Nemzeti Ujság* szombati számában beszámoltunk arról a tüzről, amely Kassán a volt rendőrségi Block-ház néven ismert négyemeletes hatalmas bérházban pusztitott. A tüzoltóság megfeszitett erőval dolgozott a tüz lokalizálásán, de csak a késő éjjeli órákban sikerült meggátolni a tüz terjedését oly módon, hogy a hatalmas épület középső tömbjének az égő szárnyépülethez csatlakozó falazatát a földszinttől a padlásig kibontották és igy elvágták a falazatban terjedő tüz tovább hatolását. A tüzveszedelembe jutott szárnyépület több falazata, egyes lakások mennyezete vagy padlózata beomlott s most az egész szárnyépületet át kell teljesen épiteni. Egyben átépitik a kéményeket is, nehogy hasonló veszedelem fenyegesse a ház 340 lakóját. Az oltási munkálatok közben *Papp* Imre törzstüzmester és *Vrubleszky* József tüzmester igen sulyos füstmérgezést szenvedtek, ugy hogy kórházba kellett őket szállitani. Füstmérgezést szenvedett ezenkivül maga vitéz *László* Árpád tüzoltóparancsnok és az oltási munkálatokban résztvevő összes tüzoltó is. A tüzoltóság még szombaton délután is a helyszinen tartózkodott.

— **Nehéz székelésben szenvedők**, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szükület — teszik az életet kellemetlenné, bélürülésüket reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József" keserüvizzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát!

— **(Standard-bál a budai Vigadóban.)** A *Standard Villamossági Rt.* hagyományos táncestélyét ebben az évben a budai Vigadó termeiben rendezte meg. Az estélyen a mérnöki és a tisztviselői kar tagjain kivül *a gyár munkásai is igen nagy számmal jelentek meg.* A több mint ezer vendég kitünő hangulatban szórakozott a hajnali órákig a budai Vigadó termeiben elosztott három zenekar hangjai mellett. A *Standard*-gyár jól sikerült estélye is igazolja *Sziklay* Ernő vezérigazgató szociális elgondolását, hogy a tisztviselői kar és a munkásság kölcsönösségen alapuló megbecsülése, jóviszonya a gyár termelő munkájának javára szolgál.

Egyesületi és társadalmi hirek:

Az Országos Társadalombiztositó Intézet Egészségügyi Muzeuma szociális előadássorozatában dr. Gortvay György egy. magántanár jan. 22-én este 7 órakor „Tudományos és laikus orvoslás" cimmel az intézet földszinti előadótermében (VI., Eötvös-u. 3.) vetitett képekkel kisért előadást tart.

A Tudományegyetemi Természetrajzi Szövetség január 24-én este 7 órakor az Allattani Intézetben (Muzeum-körut 4/a.) előadó-ülésén Reichardt Gábor „Kárpátalja" cimmel vetitett képekkel és keskenyfilmmel kisért előadást tart.

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat jan. 24-én d. u. fél 6 órakor a pesti Vigadó nagytermében előadóestet tart, amelyen Barthuss Irén iparművésznő „Nemzeti öntudat a magyar nő öltözködésében" cimmel korszerü ruhabemutatóval kapcsolatos előadást tart.

Az Országos Társadalombiztositó Intézet Egészségügyi Muzeuma szociális előadássorozatában dr. Hidassy Dezső egy. tanársegéd jan. 23-án este 7 órakor „Az asztalosipar egészségügye" cimmel az intézet földszinti előadótermében (VI., Eötvös-u. 3.) előadást tart.

Az Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat jan. 24-én d. u. 6 órakor a Nemzeti Muzeum előadótermében (VIII., Baross-u. 13.) felolvasó-ülést tart. Az ülésen dr. Radnóti Aladár és dr. Kőszeghy Elemér olvasnak fel.

Willoner Gedeon, a telefongyárt rt. mérnöke január 23-án, kedden délután 6 órakor a Magyar Elektrotechnikai Egyesület székházának (Budapest V., Honvéd-utca 22.) előadótermében vetitett képekkel kisért előadást tart „A vakrepülés" cimmel.

Időjárás:

A zord hideg hazánkban szombaton is tovább tartott. Hajnalban minusz 15, minusz 20 fokos volt a lehülés, délben pedig minusz 10, minusz 12 fokra emelkedett a hőmérséklet. Még mindig sok helyen volt havazás, de már csak 1—2 mm. Az ország nagyobb részét 20—30 cm.-es hótakaró boritja. Sok helyen méteres hótorlaszokat gyüjtött össze a szélvihar. A Kékestetőn 40, Dobogókőn 45, a budai hegyekben 30—35 cm. a hóréteg magassága. A Balaton jegének vastagsága 35—40 cm. Budapesten este 9 órakor minusz 15 fokot mértek.

Vasárnap igen erős hajnali lehülés után nappal is zord hideg marad az idő, havazás már csak kevés helyen lesz. Ujabb hócsás és enyhülés egyelőre nem várható.

Felsőolaszországban száraz és fagyos az idő, a félsziget déli részén plusz 10 fok mellett esett az eső.

Mannerheim, a nemzeti hős

Török Béla volt helsinkii követünk beszél a finn nép szabadságharcáról

Hosszu esztendőket töltött a magyar diplomácia egyik legfelelősségteljesebb őrhelyén dr. *Török* Béla ny. rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, akit nagyjelentőségü, fáradhatatlan munkásságáért éppen a napokban ért *a legfelsőbb kormányzói elismerés* magas kitüntetése. Legutolsó követi állomáshelyéről, *Helsinkiből* csak nemrégiben tért haza a nagytudásu diplomata s amikor fogadta a *Nemzeti Ujság* munkatársát, az Északeurópában töltött évekre emlékezett. Arra a kérdésre, hogy köztudomás szerint *Északeurópa valamennyi államában képviselte Magyarországot*, *Török* követ mosolyogva jegyezte meg:

— Csakugyan — valóságos *„északi specialistává"* fejlesztettem ki magam — mondotta. — Előbb *Stockholmban* vezettem az *északi követséget*, amelynek joghatósága *Norvégiára* és *Dániára* is kiterjed, majd hosszabb ideig működtem *Hollandiában*, mint *Magyarország hágai követe*. Talán legszivesebben azért mégis *a balti követség* vezetésében eltöltött időre emlékezem. Különösen *Finnország* volt rám mély hatással! *A csend országa* ez, s a mélységes *csend*, amely a nyirfa és fenyőrengetegek mélyén honol, *áthatja az embereket is*, akiknek egész lénye és természete jóformán átalakul és *tisztultabbá lesz* a földi csendnek ebben a gyönyörü birodalmában.

— Sehol másutt, — egyedül talán *Észak-Svédországban*, a *Lappföldön* éltem át azt a megnyugtató, szinte *csodálatos csendet*, amely Finnország sajátja — mondotta eltünődve a világotjárt magyar diplomata — és talán *ez is adja magyarázatát*, hogy aránylag rövidebb ideig tartó *görögországi küldetésem után* miért tértem ismét vissza olyan szivesen északra, hogy ott szolgáljam tovább hazánk érdekeit.

— Kegyelmes Uram diplomáciai pályafutásának *egyik legnagyobb élménye ezek szerint észak volt* — kérdem és *Török* követ helybenhagyóan int.

— Kétségtelenül az — hangsulyozza azután. — *Itt találkoztam többek között a két nagy államférfiuval*, akiknek egyénisége ezidőszerint a világ érdeklődésének központjában áll.

— Az egyik: *Mannerheim marsall!* Meggyőződésem szerint *modern értelemben a legkiválóbb stratéga*, de nem csupán hadvezér, hanem egyszersmind *nemzeti hős*, akinek egyéniségében egész nemzetének minden erénye és jellegzetesen egyéni sajátossága megnyilatkozik. Ami engem illet — folytatta tovább *Török* követ — életemben nem egyszer megtörtént, hogy tanárembernek, *matematikusnak*, *irónak*, sok minden másnak néztek, ahol nem ismertek és talán nem is tételezték fel rólam, hogy diplomata vagyok. Mindentől függetlenül ugy érzem, *helyt tudtam volna állni bármilyen foglalkozási ágban*. Van azonban *egy tudomány*, amelyhez a legcsekélyebb érzékem nem volt soha s ez a *stratégia!* —

— *Mannerheim* tábornaggyal folytatott egyik beszélgetésem alkalmával ezt meg is emlitettem a nagy hadvezérnek, aki erre finom elismeréssel *méltatta önkritikámat*, amellyel, — mint mondotta — megfelelő mértékben csak kevesen rendelkeznek, majd *magyarázatát adta a hadvezér hivatásának, amely az egyik legnagyobb emberi feladat. Mannerheim definiciója* szerint a stratéga feladata *óriási felelősséget* jelent. Nem csak a *megfeszitett idegmunka*, a hadmozdulatok minden legapróbb részletére kiterjedő figyelmet igénylő roppant teljesitmény, hanem a hadászati szempontok, előnyök és lehetőségek megfelelő mérlegelése is olyan átfogó, *széles látókört igényel*, amely ismét csak igen *ritka adottság*. Nyilván ezért van, hogy *a nagy stratégák és hadvezérek sem mindennapos jelenségek az emberiség történetében*.

— *A hadvezér feladata azonban Mannerheim szerint nem egyedül a fegyelmezett idegrendszer s a szaktudás együttes tényezőinek eredményét adja*. Rendkivüli fontossága van *az erkölcsi tényezőnek is! Erkölcsi alap nélkül elképzelhetetlen a hadsereg fegyelme és a tisztult erkölcsi világnézet adja meg nem utolsósorban* egy hadvezér számára elengedhetetlenül fontos *tekintélyt*.

— Azt hiszem semmi szükség, hogy magyar szempontból méltassam azt a felülmulhatatlanul hősi küzdelmet, amelyet ezidőszerint Finnországban vivnak. *Maguk helyett beszélnek ott a tettek* — mondotta *Török* követ — s annyi bizonyos, hogy *Mannerheim* marsal hősi seregével örökre beirta nevét a históriába.

Amikor elköszönök, Magyarország egykori balti követe még néhány meleg szóval emlékezik az *ősz Kallio elnökről*, aki sorsdöntő időkben áll nemzete élén.

— A szivből fakadó, *őszinte rokonszenv*, az igaz barátság és megbecsülés, melyet a finn nemzet hazánk iránt érez, nyilvánult meg Finnország elnökének hozzámintézett szavaiból is, amikor bucsuzóul tisztelegtem nála. *Bensőséges, testvéri üdvözletét küldötte akkor a magyar nemzetnek és vezérének, Magyarország főméltóságu kormányzójának*, de egyuttal *kérő szóval is fordult hozzánk*, mint ahogyan ezt a müvelt világ valamennyi nemzetéhez intézett szózatában tette:

— *Segitsünk Finnországon!*

(d. f.)

Művészek az „Élő Tárlat" előkészületeiről

Kimagasló művészi és társadalmi eseménye lesz az évadnak a *február 1-én* az *Operaházban* rendezendő *„Élő Tárlat"*, amely köztudomásuan a főuri társadalom tagjainak mükedvelő szereplőivel a képzőművészet ötven mesteralkotását mutatja be élőképekben a nélkülöző művésztársadalom megsegitésére rendezett káprázatos diszelőadás keretében.

Az *„Élő Tárlat"* előkészületei serényen folynak. A *Nemzeti Ujság* tudósitójának alkalma volt beszélni néhány *kiváló magyar művésszel*, akik az *egyes képek beállitásának munkáját vállalták* s akik néhány *érdekes felvilágositással szolgáltak* az *„Élő Tárlat"* egyes képeiről.

MOLNÁR C. PÁL, a nagynevü grafikus-festőművész megemlitette, hogy többek között egy *pompei falfestmény*, egy világhires *görög vázacserép*, továbbá *Palma Vecchio* „Barbara" cimü női képmása, — amelynek alakját *Rassay* Márta ábrázolja, továbbá *Gainsborough „Mrs. Siddons, mint tragikus muzsa"* cimü alkotása és egy *Reynolds* képmás szinpadi beállitásának munkáját végzi. A szereplők névsora még nem végleges.

PÁTZAY PÁL, a kiváló szobrászmüvész a következőket mondotta:

— Annyi bizonyos, hogy *a festőművészeknek több dolguk akad az „Élő Tárlat" csoportképeinek kidolgozásával, mint nekünk szobrászoknak*, de az én feladatom mindenesetre rendkivül érdekes. A következő szobormüveket állitom be: a Louvreben őrzött *„Caramanna"* cimü egyiptomi szobrot, amelyet herceg *Esterházy* Antalné ábrázol, az *Athenia Lemnia* nevü krizelefantin szobrot, amelyet *Széchenyi* Irma grófnő személyesit meg, azután a firenzei városi muzeumban őrzött két gyönyörü *sienai figurát*, valamint a naumburgi dóm *„Uta hercegnőjét"*, akiknek szereplőjéről azonban még nem döntöttek. Végül *Székely* Bertalan *„Murányi Vénusz"* cimü gyönyörü képmását is én „rendezem", a páncélvértes Szécsy Máriát, akit *Keglevich* Jenke grófnő ábrázol.

SIDLÓ FERENC, az európai hirü szobrászmüvész hasonlóképen kiemelte, hogy rendkivül érdekes szobormüvek és siremlékek szinpadi beállitását vállalta el.

Az egyik legszebb alkotás kétségkivül *Nefretete egyiptomi királynő* ismert szoborportréja lesz, amelyet postamensre helyezve és forgatva mutatunk be a közönségnek — mondotta a művész. A szobormüvet adamóczi *Ambró* Istvánné, a brüsszeli magyar követ felesége ábrázolja. Az egyik legszebb siremlék *Hegeso siremléke* lesz, amelyet az *egész architekturával együtt* viszünk szinpadra s a mü két nőalakját *Edelsheim Gyulay* grófnő és *Than* Baba bárónő személyesiti meg. *Donatello „Szent György lovagját"*, amely a firenzei Orsanmichele egyik ékessége, gróf *Orssich* Nándor ábrázolja. *Hubay* Andorné pedig az oszlopdiszes *bambergi székesegyház* egyik alakját, az *Igazságot* jelképező, bekötöttszemü alakot eleveniti meg.

SZŐNYI ISTVÁN tanár, a hirneves festőművész az egyes müvek szereplőinek névsoráról egyelőre nem közölt adatokat, de megemlitette, hogy művészi munkája *Madame Recamier világszerte ismert szépséges képmásának* s egy *óegyiptomi friznek*, továbbá *Borsos „Bál után"*, *Szinyei-Merse „Majális"* és *Ferenczy* Károly *„Festőnő"* cimü mesteralkotásának beállitása lesz.

GRÓF BATTHYÁNY GYULA, az érdekes tehetségü arisztokrata festőművész a következőket mondotta:

— Hallatlan élvezetet szerez nekem az a feladat, amivel megbiztak. Mindjárt az első kép, amelynek beállitását vállaltam, lehetőséget ad arra, hogy a számomra legfestőibb kor, a bizánci császárság korának egyik hires képét elevenitsem meg: *Theodora császárnénak és kiséretének bevonulását San Vitaleba*. Ennek a képnek az eredetije, mint mozaik, Ravennában van. Ábrázolásához csupa szabályos arcu, magas és karcsu hölgy kell, akiknek élén *Theodora* császárné: gróf *Pongrácz* Jenőné lesz. Az ő gótikus szépsége már a margitszigeti diszelőadás királynői szerepében is remekül érvényesült, itt is hasonló sikere lesz. Mint kisérő hölgyek a következők szerepelnek a képen: *Münnich* Aladárné, *Széchenyi* Vera grófnő, *Kohanowszky* Henriette grófnő, *Tasnády-Szücs* Nelly és *Málagola* Elena grófnő. A két férfialaknak a két *Olgyay*-fivér a megszemélyesitője. Nagyon sokat várok egy roppant egyszerü, de roppant hatásos *Hoggarth*-képtől, amelyet *Halászy* Istvánné ábrázol és Aubrey *Beardsley* egy fekete-fehér tussrajzától, amelyet *Mrs. Schott*, a budapesti amerikai katonai attaséjának felesége személyesit meg, akinek eredeti szépsége jellemzően érvényesül a képen. Vállaltam egy *Nattier*-képet, amelynek élő mása, a budapesti francia követ felesége, *Mme. Guerlaise* lesz, vállaltam egy *Memling* Madonna-képet — ábrázolja a belga követ felesége, *Lalaing* grófné — és egy *Rembrandtot*, amelynek eredetije Londonban van s megszemélyesitését *Madame de Moreas*, a budapesti braziliai követség titkárának eredetien spanyolos szépségü felesége vállalta. Befejezésül még valamit! *Az Operaház festőművészei olyan tökéletes munkát végeznek az élőképek szinpadtechnikai beállitása körül, hogy nincs elég elismerő szó, ami munkájukat dicsérje.*

Vadat, halat s mi jó falat . . .

A művészestnek nemcsak az élőképek bemutatása a legfőbb attrakciója, hanem hasonló érdeklődésre tarthat számot az előadás után kezdődő vendéglátás is. Ennek a vendéglátásnak az irányitója és szervezője vitéz *Darányi* Béláné, aki nagy odaadással és szeretettel hetek óta dolgozik és aki az előkészitő munkálatokról a következőket mondotta munkatársunknak:

— Szinte csodálatos az az együttérzés és áldozatkészség, amely a február elsejei művészesttel szemben jelentkezik. Tizenkét hölgytársammal együtt dolgozunk az est sikerén és kérő szavunkra gyors egymásutánban történnek a jelentkezések és felajánlások a buffet céljaira. *Az operaházi előadás és a buffet bevételei teljes egészükben a művészet megsegitését szolgálják*. A magyar társadalom és a budapesti diplomáciai kar felismerve azt a nagy nemzeti és általános kultúr-érdeket, amelyet a magyar művészet megsegitése jelent, ingyen ajánlotta fel a legváltozatosabb és nem egy vonatkozásban egészen speciális ételeket és italokat a buffet céljaira. A budapesti követségek közül a mai napig *a hollandok különleges sajtokat, a jugoszlávok finom langusztokat ajánlottak fel a buffet rendelkezésére, a brazil követség speciális módon töltött pulykákat ad, Mr. De Moraes, a brazil követség titkára pedig a mai viszonyok között szintén jelentős ajándéknak minősülő 30 kg. valódi brazil kávét juttat a buffetnek*, de hasonló áldozatkészséget és megértést találunk a magyar társadalom széles rétegeiben is. *A belföldi kiváló italok mellett külföldi borok, pezsgők, wyskik, konyakok, vermuthok és likőrök egész serege szolgálja majd a hangulat emelését.*

— Ilyen körülmények között teljesen érthető az az érdeklődés, amely a különleges és Budapesten eddig még nem volt buffet iránt jelentkezik. Ezúton is fel kell hivnom a közönség figyelmét arra, hogy *az operaházi belépő-jegyekkel együtt ajánlatos az 5 pengős buffet-jegyet is megváltani, mert ennek ellenében a legváltozatosabb és legkülönlegesebb ételeket lehet korlátlanul fogyasztani a négy buffetben.* Az Operaház színpadán speciális bárt is állitunk fel, zenéről a legjobb budapesti jazz-zenekar és a legkiválóbb cigányzenekar gondoskodik.

Ennyit mondott vitéz *Darányi* Béláné, az operaházi vendéglátás vezérkari főnöke, az ünnepi buffet-gyönyörüségekről.

Szóval a nagyérdemü közönség nyugodt lehet. A sok művészi látnivaló után senki nem fog éhesen maradni . . .

A táncestély meghivói

A *„Magyar Művészetért"* diszestély rendezősége közli még, hogy az *„Élő Tárlat"*-ot és a buffet-vacsorát követő táncestélyre rengeteg meghivó-igénylés érkezett. A rendezőség minden meghivó-igénylő nevét feljegyezte s minden jelentkezőt felkér, hogy ne várjon meghivót, hanem a jövő hét második felében a bizottság irodájában (Andrássy-ut 69.) váltsa meg belépőjegyét, amely az igénylés alapján rendelkezésére áll.

Teljesen átalakitják a Nemzetközi Vásár külső területét

A hét folyamán befejeződött az április 26-án megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásárra a jelentkezések első ciklusa. Az eredmény feldolgozása során a serényen dolgozó vásáriroda megállapitotta, hogy ebben az évben a magyar gazdasági körökben sokkal jelentékenyebb az érdeklődés a vásár iránt, mint tavaly. Nemcsak az eddig jelentkezett cégek száma mutatja ezt, bár ezekből is kitünik, hogy az idén *eddig 133 céggel több jelentkezőt vettek már nyilvántartásba*, mint tavaly ugyanebben az időpontban. Fontosabb ennél, hogy az eddig egybegyült 765 kiállító között tulnyomóan azok a nagyipari és középvállalatok szerepelnek, amelyek összessége a magyar ipari termelés javát jelenti.

Az ország gazdasági helyzetének javulására, különösen a fogyasztási cikkeket előállító iparágak kedvező piaci helyzetére jellemző, hogy az idén nemcsak a nehézipari és általában a reprezentativ nagyvállalatok, hanem a középipari üzemek nagy része is *önálló pavillonok* felállitására törekszik. *Ezért a vásár vezetősége a külterület évek óta megszokott beosztásának teljes átalakitását határozta el.* Az uj terv olyan területi beosztáson alapul, amely mellett a közönség forgalma a vásárterület egész előterén és a játszótéren, a Hermina-ut felé elterülő részén egyenletes tömegekben lesz szétosztható. A rendezőség ezzel biztositja azt, hogy a vásárterületen *több forgalmi gócpont* megalakitása révén egyenlő értékü propagandához juthassanak mindazok a cégek, amelyek a külterületen épitkeznek.

A vásár az eddigi jelek szerint ebben az évben az európai háboru ellenére is sikerül, hogy az esemény nemzetközi jelentőségét talán még az eddigieknél is fokozottabb mértékben kidomboritsa. A már korábban jelentkezett *Olaszország* és *Svájc* mellett, most befejezéshez közelednek azok a tárgyalások, amelyek szerint részt fog venni a vásáron *Bécs* város iparművészetével, *Jugoszlávia* exportáruival és esetleg *Románia* idegenforgalmi propagandával. Megbeszélések folynak továbbá egy német *higiéniai*, valamint egy német *könyv és grafikai* bemutató felvonultatásáról. Megindultak a tárgyalások *Törökországgal* is, amely 12 év után most először önálló pavillon létesitését tervezi. Kilátás van végül *Egyiptom* és *Brazilia* részvételére is.

Magyar bálba - magyar ruha!
Tisztelettel meghivom a magyar hölgyközönséget
magyaros estélyi ruha bemutatóra
f. hó 22-től 24-ig
d. u. 4-től 5-ig
HAVAS
Calvin-tér 1.

Fáradt?
Kimerült? És mégis el kell végezni munkáját! Ilyenkor segit a jó Kóla-csokoládé, a Kobona
Patikában P. 1.40

2 órán belül igazolványképek 3 darab összesen 2 pengő
„PÁRISI FOTO" KOLB (Párisi Nagyáruház épületében.

Molnár C. Pál

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 MÁJ 14

MAGYAR NEMZET

Miskolcon a Szőnyi István Teremben Molnár C. Pál festőművész kiállítása ma délután 5 órakor nyílik meg.

Le az álarccal!

Irta: Farkas Imre

A »Fészek Klub« egyedülálló helyiség az egész világon. Gyönyörű asszonyhoz hasonlíthatnám, — akinek szíve van! Az ízlés párosult a szeretettel, — amikor építették régen, könnyelmű és könnyű pénzek idejében. És belül — a klubban? Drága, kedves művészek (majdnem ezt a diszkreditált szót használtam a szó nemes értelmében: bohémek!), akiknek szívük van. Festők, Építészek. Szerzők, Énekesek, Komédiások!

Ez jutott eszembe, amikor fölballagtam a Fészek lépcsőjén, a *Képzőművész Bálra!* Bronz képmások néztek rám, *Jókai, Ujházi, Beöthy* László... a mult! És fönn e gyönyörű fehérteremben, ifjú művészek, képzőművész-növendékek, hangos, lármás, színes társaság: a jövő!

•

Párizs! Montmartre! Vagy ha úgy tetszik: Quartier-Latin!

Ez jutott eszünkbe a kacagó, zsibongó tömeg láttára. Csupa fiatalság és csupa — ötletesség! A kosztümökön látszott, hogy nem kincsekkel fizették meg őket, de az ízlés, a jókedv, a vidámság, a csín, ami jellemezte valamennyit: bámulatraméltó. Itt egy modern Pierette, dominó-álarcokkal kihímezve, amott egy kedves apacsleány, a hőskorszak vértjében csillog mögötte egy amazon, mosolygó mefisztó-fiú környékez két fehérruhás leányt, c[illegible]

Színházi Élet 1934. 9. sz.

a házmester segített kitolni apa ágyát a jégszekrény helyére, az üvegszervisz kitört pezsgőspoharait újakkal pótolták, aki tavaly még nem kapta meg a kisestélyit sem, az idén, kényszerűségből, mégis megkapta a nagyestélyit, s ez a hirtelen kerekedett, semmivel nem indokolt, minden jóslást meghazudtoló, elméleteket sutbavágó farsang váratlanul és szabályellenesen több pénzt dobott az életbe, mint minden mesterséges iparpártolás. De csakugyan kötelező ezt az unalmasan-illedelmes, szemforgatóan erkölcsös iparpártolási fügefalevelet ragasztani e diadalmasan jókedvű farsang üde pőreségére? Falazni kell annak a savanyú erkölcsnek, mely alibit keres a jókedv számára, s valamilyen közérdekű ürügyre hivatkozva állít ki türelmi bárcát, vígalmi engedélyt az életnek, mikor az nem akar mást, csak élni és ragyogni néhány önfeledt pillanatra? Nagy öröm, hogy a nemes ipar is pezsegni kezdett a bálok jóvoltából, de éppen ilyen jogcíme a farsangnak, ha nem akar egyebet, csak feleslegesnek lenni, ünnepnek lenni, az élet mosolyának lenni. Az az új leány-hajtás, mely egy báli éjszakán füzért állít ki a szépség, az ifjúság, minden földi butaság és nyomorúság fölött néhány báli órára kivirágzó önfeledtség színeiből és illatából, az élet titkos összhanggal adagolt anyagából, nem sokat törődik »nemzetgazdasági érdekekkel«, mikor selyemcipős lábával dideregve a taxiba lép, hogy első báljára menjen. A pesti táncrend ezen a farsangon megtelt eligérkezéssel, spontán és lelkesen, »minden ok nélkül«, és »az általános gazdasági helyzet« dacára . . . Ez a gyönyörű benne. Tüntetés volt; nem érti senki, de az volt . . . Nyilván nemcsak a bálrendezők rendezték. Az »élet rendezte«, mint dadogni szokás, ha valamire végképp nem tudunk magyarázatot; s ez a dilettáns rendezés sikerült, nincs mit szégyellni rajta, nyugodjunk bele arcpirulás nélkül, hogy van kedvünk élni. Bocsánat érte.

Ez a hirtelen kerekedett, kivilágos kivirradtig újrázó, sohsehalunkozó, merőben érthetetlen, ismeretlen tartalékokból felbuggyant pesti optimizmus elméletekkel nehezen magyarázható. Úgylátszik, nemcsak mérlegek és folyószámlakivonatok végösszege az élet. Hol a bölcs, aki meg tudja mondani, az életkedvnek milyen tartalékaiból megy el farsangolni éjszaka egy társadalom, mely krónikus hamvazószerdát ünnepel nappal? Ez a titok, melyet jobb nem megfejteni. Már nem is szóltam egy szót sem. Kérem, táncoljanak. S gazember az is, aki nem hiszi el első szóra, hogy sohse halunk meg.

Farsang
(Molnár C. Pál rajza)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár C. Pál

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

— **Kiállítás.** Molnár C. Pál festőművész első ízben vállalkozott vidéki kiállításra. Az idős mester negyven alkotását mutatja be Kaposváron a Képcsarnok Vállalat Vaszary-termében. A kiállítást pénteken délután 5 órakor nyitják meg.

— **Megkétszerezõdött** a

[illegible] ki a kiskapun, mint akiknek nyert ügyük van. Sietnek a közeli vízcsaphoz, hogy lemossák legújabb szerzeményükről a százados port,

Molnár C. Pál

Művészeti hírek

Olasz tárgyú magyar képek a „Szalón"-ban

Magyar Nemzet 1943. ápr. 18.

Az olasz nemzettel való kapcsolatunk nem alkalmi politikai és hadviselési konjunktúra, sőt legrégibb, leginkább szívünk és természetünk szerint való s leggyümölcsözőbb, mondhatni családi kapcsolat a népek társadalmában: tőlük vettük keresztségünket, betűírásunkat, irodalmunk és művészetünk legértékesebb hatásait. Hogy a festőművészet terén mennyire jelentős volt mindig e hatás: evégett elég csak egy percre is visszaemlékeznünk festőművészetünk multbeli történetére, amikor minden festőművészünknek előbb-utóbb el kellett járulnia a kikerülhetetlen Canale, Arno és Tiberis vizével is megkeresztelnie géniuszát.

Hogy jelenkori festőművészetünknek ma is mennyire mélyrehatón nevelője az olasz művészet és táj lelke: ennek bemutatása végett hirdette meg az ENIT magyarországi képviselete a budapesti olasz királyi követség védnöksége alatt magyar festőművészek olasztárgyú képei számára az *1943-i ENIT-díj* pályázatot. E pályázat anyagának s többi művészünk olasztárgyú műveinek is bemutatására nyitotta most meg kapuit az Erzsébet-téri Szalon, hogy a magyar közönség a magyar festőművészet tolmácsolásán keresztül ismerkedhessen az olasz tájak és az olasz lélek szépségeivel. E kiállításon, versenyen kívül, részt vesznek nemrég elhúnyt művészeink közül is *Vallady, Aba-Novák* és *Patkó* Károly, ugyancsak versenyen kívül *Bernáth* Aurél a *Molnár* C. Pál is, részt vesznek aztán a versenyen idősebb és ifjabb művészeink, több mint félszázan, közülük természetesen a római magyar akadémia festői, ösztöndíjasai.

Felvonul most e falakon a régebbi, a még Marinetti szellemi vezérlete alatti egyéni lendületek heroikus, lázas, no és néha veszélyes művészeti életjelenségek sok ágazata és itt az újabb fegyelem, a mai klasszicizmus zárt rendje, hűvössége, halk állítata. *Borbereki Kovács* Zoltán, a szobraira emlékeztető robusztus tehetséggel, itt is rokonerejűt mutat roppant arányú szín- és rajzépítményeivel, nem kisebb erőt mutatnak lusrajzai is. *Czene* Béla, *Czene* János Molnár C. Pállal rokon tiszta modernségűek. A nemrég visszatért szülőföldű *Jasszusch* Antal ezúttal is méltón mutatkozik *(Olasz falu). Patkó* Károly, a korán elhúnyt kiváló tehetség Aba-Novákoknak és Bernáth Aurélnak művészeti rokona. *Pekáry* István három képe elvarázsoló irreális, gyermeteg mese, friss erő és teljes biztosság fénylik *Révész* István három képéből (legkivált *Volosca). Ruzicskaynak* mind a négy pasztellje úgyannyira művészi, mint közönségszerűn hatásos. Egy-egy képpel is emlékezetessé teszi nevét *Kovács* Ákos. *Marton* Rudolf, *Guzsik* Ödön, *Hincz* Gyula, ugyancsak *Bajor* Ágost, *Éless* István, *Haála* Gyula. Főhelyen díszeleg *Bernáth* Aurél megrendítő pátoszú *Riviera* képe, huszonhárom képével a tárlat főélménye *Molnár* C. Pál is.

B. A.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban *vagy* ~~**Postán**~~ *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Magy. Rejtv. Ujság	Sztár		
köznap	vasárnap							
18	20	58						

Kelt Ód, 1943. jelmás 10.

Hágodi Henrik

alairás.

- diplomata-ujságiró tényészet.

felajánlások hadiárváinak

húsz pengős részletben fizeti meg. Abban a reményben teszi ezt, írja, hogy ezzel a cselekedetével példát szolgáltat és minél több hadiárva jut majd támogatáshoz. A szív iniciáléjával ékes tábori lapot így fejezi be a derék tizedes: *„Ezt a zöld tábori lapot reám mint tartozásos okmányt hazatérésem után azonnali érvénnyel bírónak elismerem.“* Hogy nemes elhatározásának komolyságát még jobban igazolja és nyomatékosabbá tegye, egy őrvezető és egy tűzmester bajtársával is aláiratta a sorait.

Egy másik megindító bizonysága

sülhető. A Leton hajviztől jobb a tartós hullám is.“

A FÉRFI:

„Száraz, törékeny volt a hajam, vékonyszálu és ritkuló. A kabátom hajtókája gyakran korpás volt. Emiatt sokszor kinos helyzetbe kerültem. Mindent megpróbáltam, végül is a Leton hajviz használata óta lényegesen megjavult. Megfigyeltem, hogy hajam gyorsabban nő, a szálak erőteljesebbekké váltak. Fokozatosan megállt a hajhullás; ezáltal sűrűbb lett a hajam. A korpa teljesen eltünt. De észrevettem azt is, hogy feleségem gyakran használ az üvegből, különösen a tartós hullám után...“

Ugyanezen a vasárnapon nyílik me
Fränkl szalón termeiben *Molnár* C. Pal

...ORSZÁG

gyűjteményes kiállítása. *Molnár* C. Pál néhány év óta nagy ígérete annak a fiatal magyar művészgárdának, amely a *római iskola* újklasszikus törekvéseit hozta nem kevés sikerrel a magyar képzőművészet együttesébe. Ennek az új magyar stíluskereső művészetnek egyik legszimpatikusabb és legtermékenyebb kisérletezője ő, akiben mindig van bátorság szakítani a megszokott és könnyű sikerekkel kecsegtető eredményekkel. Most is új oldaláról mutatkozik be.

A bemutatott anyagban szép számmal vannak képviselve fegyelmezetten megszerkesztett, sokszor tudatos naivsággal összefogott és halvány tónusokban tartott dekoratív képei. Ezek modern visszhangjai a középkori olasz művészetimádatnak, de sokszor leegyszerűsített hűvösségükben a művészi plakát eszközeivel hatnak. Az első teremben látható tájképein azonban nagy örömünkre *új Molnár C. Pál mutatkozik be.* A témával szemben eddig tanusított attitüdje: a hűvös tartózkodás itt feloldódik. A komor Dolomitok, a titokzatos, feneketlen alpesi tavak elementáris ereje, mintha több férfiasságra és őszintébb kifejező erőre tanították volna a fiatal mestert. Színei lassankint tartalmat kaptak és elveszítik dekoratív jellegüket, mondanivalója mélyebbről és komolyabban jön.

A tárlatok közönsége azonban kétségkívül, velem együtt tanácstalanul áll majd egy néhány allegorikus kísérlete előtt és bizonytalanul önmagának is felveti a kérdést, hogy mit akarhat a józlésű Molnár C. Pál például a Vénasszonyok nyara című képével kifejezni? Az irodalmiság és az allegorikus festészet szürrealista beállítottságú feltámasztása veszedelmes kisérlet. Reméljük, hogy csak pillanatnyi hangulat és az olasz Chirico megtévesztő hatása szülte ezt a kalandot. Az új utakon járó, s már-már a modern freskó feladataihoz nőtt Molnár C. Pálnak azonban megbocsátható ez a fiatalos kilengés és azt hisszük ő maga is hamar elfelejti.

Dr. D. M.

Molnár C. Pál

l.

Magyar Könyvszemle

1931. 144. l.

Molnár C. Pál

festi a bpesti Béke-
ti rk. pléb. templom
fő- és mellékoltárait

Horvtemplép

46. l.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet

1943.94.l

Molnár C. Pál

vrod

Tóth Ervin

Európai grafika

Bp. 1943. 172. l.

186-l

Dísztű, bronzból, dudorodó fejű VII. 9.

— — tokosfejű VII. 9.

— — galambásfejű VII. 9, 10

— — gömbösfejű VII. 9, 10

— — tekercses VII. 9

— — kúposfejű VII. 9, 10.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvèszet

1943. 233. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet

1943.62.l.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet

1944. 206 l.

Lebtevő

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet

1944. 105. l.

Molnár C. Pál

Szépmüvészet
1944. 96. l.
97. l.

Péter

a.

v. 10.

n.	Tel.	Üzleti órák.	Folyószámla.
	756-04.	d.u. 2-6.	Kalocsai Takarékpénztárnál

Levelünk jele: S. P. Kelte:

Kalocsa, 1934. október 3.

ará nagyon kedvezően ala-
értesülésem szerint a kamlót
n lehetne elhelyezni.
tehetőnk ezért, szíves érte-

Mohnai C. Pál

illustrációi

Budapest 1946.

pil. nam

Molnár C. Pál

festő

l. Építészet

1942. 31-l.

Szépművészet

< Molnár C Pál >

cikke

( ) Üzenet építőn kollegáinknak.

Építészet 1942. 7–8. f.

Szépművészeti

Molnár C. Pál

Fametszet
repr.

Uj Szin
1930. 1. sz. 46 l.

Geiger, V., Erzsébet-tér 3.

HAAS FÜLÖP ES FIAI
SZONYEG- ES BUTORSZOVETGYÁRAK R. T.
ezelőtt
Tiszteletlel

Tisztelettel

SZŐNYEG- ÉS BUTORSZÖVETGYÁRAK R. T.
ezelőtt
HAAS FÜLÖP ÉS FIAI

Geiger, V., Erzsébet-tér 3.

Molnár C. Pál

vod

Bernáth Aurél

Irások a univerzitről. Bp. 1947.

117. l.

Benesch: Belved 70 l.
Bellinesch

Rényi 14 l.

Molnár C. Pál

cvód

Bar Ungarn

664. l. u. Eppel

Molnár C. Pál

Fürdőző nők
a lépét festi

Szinház
1947. máj. 6.

Érkezett 1904 február 25.

146/904 (Békéscsaba 1904 február 20)

A békéscsabai muzeum egyesület elnöksége köszönetet mond az 1903 ősszén kapott könyvekért. (Tudomásul szolgál 1904 február 25.)

Molnár C. Pál

Felicia c. lepke
repr.

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1929. IV.
cs. l. n. f. l.

Molnár C. Pál

erő

Tóth Egrafmüvkis

13. l. – 24. l.

27. l. –

Csontvár, emberi VII. 246.

Molnár C. Pál

vród

Tóth E. Csúf

29. l.

31. l.

Temető, dunaadonyi római

VIII. 185.

Molnár C. Pál

Gergely Sándor: A nagy-tábor csinnú nüvének (Dózsa-trilogia) II kötete illustrátiót fenti metszette fába. 2 kép repr.

Budapest 1945.
I. erf. 6,7 l.

Molnár C. Pál

Erod
z

Germagyumszellemi

477. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Molnár C. Pál

l.

La Rosée

45 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után . . .

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 486418

Molnár C. Pál

l.

Tóth Efametszet

17. l. 25. l. 26. l.

27. l. 31. l.

Galambok és zöldség.

699 François Desportes.

Molnár C. Pál

cvád
2

Tóth Eszmgr

13. l.

M

157 Felsőlaszonyai festő:
Madonna ki restaurálta?

2

Molnár C. Pál

vód
2

A Szép. 1936. 1–2.
13. l.

Thieleman, Hiob dr. VIII.55.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Molnár C. Pál

1926-ban az egyházművészeti kiállitáson szent Ferenc c. képére megkapta az Ajmági díjat.

Magyar Katolikus Almanach

I. évf. Bp. 1927

537. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Molnár C. Pál

vrod

Petr Samtida

35. l.

132. l. képpel

XV. évf. ★ 1910. márczius 15. ★ 5. s
oooooo Szerkesztőség és kiadóhivatal ooo
Budapest, VII. ker., Dobány-utcza 82.
oooooooooooo Telefon 109—62. oooooooooo

Tulajdonos: **Breihard Lajos.**

*

Innsbruck. Hotel zur Sonne. Elsőrangú szálloda. Kényelmes szobák. Villamos világitás. Fürdők. Kitünő konyha. Mérsékelt árak.

Tokaj-hegyaljai

gyógy-borból

ajándéknak alkalmas (5 kilogrammos) postacsomagot **10** és **16** koronáért, bérmentve. **Kitünő szamorodni 3 kor. és pecsenye ó borok 1 K 20 fillér literenként, bármely mennyiségben kapható**

SztareczkyGéza

bortermelőnél

Tolcsva (Tokaj mellett)

(Boraim árjegyzéke kívánatra ingyen.)

VILLA PUNTA

LUSSINGRANDE.

Elsőrangú ház, közvetlenül a tenger partján. Tengeri fürdő a szabadban és meleg tengeri zárt fürdő a remek parkban.

Molnár C. Pál
festő
XI. Nagyboldogasszony
útja 65.

MKSz 1947

Molnár C. Pál

l.

Nagymodkönyvill

11. l. 12, 13. l

Abdruck C. Tab

1. Nachtrag Stärkungsmittel

11. 6. 21 13. 6.

III

Molnár C. Pál festő

Nagyboldogasszony-útja 65.

Műtermek

1934. nemz. képzőm. kiáll. 340. 443.

Erdélyi Pál, könyvkötőmester

VIII. 11.

Molnár C. Pál

5. **Molnár** C. Pál. Cyrano de Bergerac. [30 rajza.] [1944.] 1 l. 30 t. Készült 500 szám. péld. a művész aláírásával. 32.20

Magyar grafikusok
Könyvei Bp. Szép-
művés Műhely.
(Kiss J. ny) 4-r.
Tékában.

Molnár C. Pál

1.

Szépmüvészet

1943. 90. l.

Szarka Lajosné
Vágselye

Molnár C. Pál

– Kolostor a hegyek
között és Olanor-
nagy emlék c.
képes repr.

Szépmüvészet

1943. 90. l.
után

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

A skót vadász

— Önnek nagy szerencséje lehetett, mindenből két példánya van.
— Ez nem éppen szerencse uram! Én mindig csak akkor huzom meg a ravaszt ha a két állat egymás mögött áll, így spórolok egy patront!

— Mit keres az én leányom az ön mütermében?
— Modellt ül egy csendélethez, olyan sapkája van, mint egy valódi ananász!

— Nincs nálad most senki?
— Nincs, fiam, egyedül vagyok!

BIZONYITÉK

— Hogy törhetett el ez a gyönyörü váza?
— Valahogy kicsusszanott a kezemből ugy...
... hogy

Egy ember, aki napok óta egy könyvét keresi:
»Hogy tarthatnám rendben a könyvtáramat?«

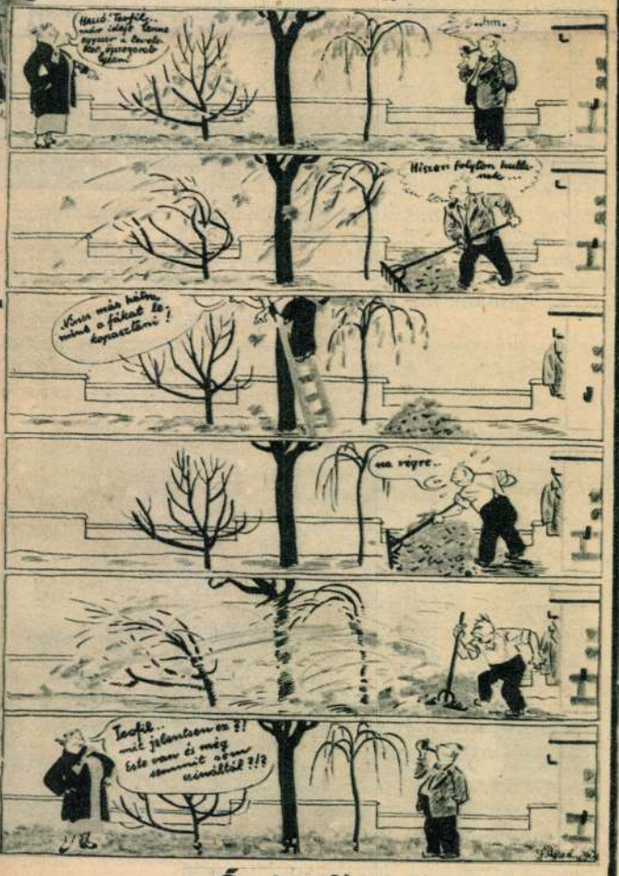

Őszi szél

— *A nagyságos asszony azt mondta, hogy ki tetszik fizetni a számlát.*
— *Furcsa... tiz éve a feleségem és még mindig nem ismer!*

A kecskeméti Szent Erzsébet-templom énekkara, középen Királymezey Tibor pápai kamarás, az énekkar igazgatója, Acsay Vilmos karnagy és Tóth Lina orgonista

MÁRIAÉNEKEK

Immaculata, Molnár C. Pál fametszete, Bárdos Lajos és Kertész Gyula Harmónia Sacra című uj énekeskönyvéből

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter (1) fogadtatása a keszthelyi gazdasági akadémián. 2. Gyömörey György főispán. 3. Stolp Ödön gazd. akad. igazgató. 4. Berkes Ottó főigazgató. 5. Bódy Zoltán alispán. 6. Dr. Kelecsényi Miklós min. osztálytanácsos. 7. Reischl Imre városbiró. 8. Dr. Lénárd János hercegi főtitkár. 9. Dr. Kukuljevic József. 10. Dr. Juhos Lajos. 11. Hajós Gyula kert. főintéző. 12. Svastits Géza épitészmérnök, akad. előadó

Dr. Kozmovszky Tibor, az Ügyvéd-jelöltek Szövetségének uj elnöke

Péchyné Rónay Kynga festménye a Halászbástyáról, amely a varsói nemzetközi kiállitáson nagy sikert aratott

Pajtások

Dr. Szentgyörgyi Lóránt, a szövetség alelnöke

Molnár C. Pál

Erdő

A magyar művészetért.

Díszelőadás a M. Kir. Operaházban 1940. febr. 1.

Több előadást rendezett.

Měly tisíciletel

[illegible]

M. O. B. [illegible]

Zanácovo.

Molnár C. Pál

Rosner, Karl: Paul C. Molnár, ein ungarischer Buchkünstler und Meister des Holzschnitts. Ruy Gutenberg Jahrbuch. 4-7. 6 Kop. 12 C. 1934

Gent (1915).

Sztrókay Kálmán

Sztrókay Kálmán

Shakespeare . . .

éssel és újszerű bábú-filmek rendezésével foglalkozik

Simon többszöri látogatásra kéretett, sőt Krisztina tulajdon zével emlékeztetőleg egy nefelejtset is tűzött mellére. Lidi piruló képpel általjövetelre kérte; de meg is adta árát: mert nénike egész este perelt, hogy Simon búcsúztakor megcsínte

MAGÉNIZÉNEK GÉSZ. S. ZOTTSÁGA
152/1930.

Molnár C. Pál
N. 3591.

Bikaviadal c.
gametszete
repr.
Pesti Napló 1930.
ápr. 30.

magával, sem mással nem gondolt. Mely ruha kezébe aka
azt ölté fel, leginkább járt télen-nyáron köpönyegben, oly ha
kan: hogy esztendeig egy pár csizmával beérte. Míg a töb
ifjak álmadoztak, ő valóságosan aludt. Ha pénze volt, kiadt
ha nem volt, azt sem bánta. Mulatságot nem keresett, de le
kisebb tréfán három nap is elnevetett. Sem nem kedvelt, se
nem gyűlölt senkit is; egy szóval, oly természettel bírt, mely
sem boldognak, sem boldogtalannak nevezni nem lehet. A me
ter eleget nógatta tudományokra, melyekhez maga sem sok
értett; kivált a költés mesterségét óhajtá megkedveltetni vel
azért is fűrészhangú szavával elég rythmusokat deklamált;
Simon közbe oly nagyokat ásított, hogy a mesternek szava e
állott; bosszankodva írá ez haza: „az úrfi tudós nem le
ugyan, de annál inkább hízik.“

Mivel csaknem minden iskolát repetált, már férfikorb
lépett, midőn azt elvégezte. A szép nemről nem aggódott, tu
ván, hogy míg atyja él, nem juthat a jószághoz. Minden ta
pasztalás, melyet haza vitt, abból álla, hogy az ember ebé
előtt más szemmel nézi a világot s életet, mint ebéd után,
hogy az ember csak akkor nyugszik meg, ha tovább nem né
mint ameddig lát. Atyja nemsokára meghalván, s meglehető
örökjét általvevén, ezen élettörvényt híven is követte; gazdag
ságát a mesterre bízván, a folyosón egy zsellyeszékben ta
nyázva pipázott, és csak nevette a szegényt, ha minden ész
törése mellett valami dolog visszára ütött ki. Estve egyet os
táblázott, vagy a fonók meséit hallgatá. Hazafinak tartvá
magát, néha elment a gyűlésbe, s egy-két halljukot kiálta
híres hangos melle lévén, a megyebéli tiszti választáskor i
jelen volt, s kik pártfogásáért esedeztek, azok nevét harsogtatá

A mester azonban a Musáknak is néha kis mécset gyuj
tott; az uraságot minden név- és születésnapkor híven meg
énekelte, vagy hosszan folyó nak-nek verssel időnek előtte el
altatá. Különben ő volt a háznál mindenes s első fóruma
a cselédeknek. Sokat is tartott magára, midőn lógós kocsir
bejárván a mezőt, a jobbágyok süvegelték.

Molnár C. Pál

l.

Szabad művészet

1948. 222. l.

A magyar müvészet fejlődésére
római katolikus egyház támogatása m
ság tagadhatatlan müvészeti kulturáv
ez a müvészet, mint a nomádnépeké ál
tozódott, a ruházat, lószerszám, feg
ban. Másrészt a magyar archeologia m
müvészeti kultura tulérett már volt
esemény ektől a kulturváltás nagy pr
Az európai müvészet alkotásairól, ir
rezhetett tudomást, az épiteszet ele
a falfestészetet hazánkba hivott kül
Szent István csak a politikai irány
Rómához való tartozást fektette le,
rakta le, de a müvészi épitő munka á
szerte az ezredik év világvégvárásá
hatalmas épitkezésekbe kezdett, az e
munkamühelyekből kerülnek ki és á ki
hogy Magyarországon is a bencések t
technikai reszére.

Szent István elrendelte ug

Molnár C. Pál

és

Jajczay-Schwartz

CXXVIII. t.

…ugnatus 14 ig		Kerületi			
…= 63 ors 50 fil. =	31.50	—	48 =	31.02	
" " "		—	48 =	31.02	
" " "		—	48 =	31.02	
" " "		—	48 =	31.02	
= 63 × 40 " =	25.20	—	37 =	24.83	
= 63 × 30 fil. =	18.90	—	27 =	18.63	
" " "		—	27 =	18.63	
64 × 30 f =	19.20	—	27 =	18.93	
" " =	19.20	—	27 =	18.93	
63 × 30 " =	18.90	—	27 =	18.63	
52.5 × 30 =	15.75	—	27 =	15.48	
" "		—	27 =	15.48	
" "		—	27 =	15.48	
" "		—	27 =	15.48	
63 × 30 fil. =	18.90	—	27 =	18.63	

szabadság! mondj ellene! — Simon egyet vont
elkiált harsogva. — Én protestálok — s mind
ngatott, míg a körülállók tévedését eszébe nem
r gyúladt életében legelőször haragra s talán még
reá maradt gyíklesőjével az illetlen enyelgést meg
ha ki tudta volna rántani; de a vas, mely félszá-
m látott napvilágot, most is a rozsda éjjelében

fel s alá járt és panaszkodott, hogy nálunk nei művészt becsülni. A gazdasszony ezt hallván, félre tert, mondván: „Bizony kár bosszankodni; ezen ki nem a hegedű az oka, hanem odaáltal kisasszonyok urunk nőtelen, én tudok a mit tudok, már a piaco tek." Hát úgy vagyunk! mond a mester, kinek egy: nyílik az esze, egyet csattant újjával s Simonhoz a hallottat s úgy is volt, miként a gazdasszony hi amaz öreg úrnak volt egy nem fiatal húga, Kris: traditió szépnek vallott ugyan, de az idő gonoszul g kellemivel. Míg bírta magát, mindég kastélyról magához hasonlóra csak fél vállról nézett, útóbb mi hódolók fecskék gyanánt odább odább röpültek a ő is megelégedett volna középsorssal; de a hervadó lett, hacsak nincs arany szála, mindenki hidegen kénytelen volt ő is sok szépek bánatos esetét tapasz Simonra veté szemét gondolván: inkább vastag semmi. Egy Lidi nevü csinos leánya is volt az öreg ez élte tavaszát beteg atyja és virágit irigylő né: szeme alatt örömtelen négy fal között élte. Azonb: zár s vigyázat mellett is egy derék ifjú szívébe sz szerelem, bár távol reménnyel ölelte napjait. Így belsője, hol Simon ebédre megjelent.

Képzelhetni míly szívesen fogadá Krisztina új Százszor is tükörbe nézett, hogy a romladékból vala get előidézzen, mely lekötve tartaná szemét. Hizelke vele; az asztalnál is melléje ült s annyit kínálgatá, mon, ki lassan de sokat evett, alig győzte köszöngetr Simon az öregnek is; mert békén kihallgatá nyavaly tét, mivoltát és fájdalmait; de leginkább tetszett mert míg a nénike mellette forgolódott, addig az abla vesét leste s a forró pillanat bátran megvallá a szív érzelmeit. Így lesz többször kedves az ember a né tudná miért.

Molnár C. Pál

Szépmüvészet
1942. 290. C.

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet
1942. 284 l.
kézi

Europa"
Jilne kaŭgo losberjento" ĉi
kaŭgo kiodo Rf

Budapest
V Rothermere u 12
III 2

Molnár C. Pál

Ernst Muzeum Kiáll

lásd CXLIV.

Molnár C. Pál

gyűjt. kiáll.

1934. jan.

Kőnig Stáramberg

Molnár C. Pál

lárd

A Pesti Városháza

1938. 4. n. 10. l.

faluba 203
Juhász Gyula: Talán 367
Vallomás az életnek 367
Koronghi Lippich Elek: Szent tavasz 244
Kosztolányi Dezső: Pléhkoszorú..... 596
Kozma Andor: Az ötödik hadtest... 835
Lampérth Géza: Az élet országútján 367
Lányi Sarolta: A Margitszigeten.... 223
Lányi Viktor: A fakir 587
Lenkei Henrik: Nagy napon..... 73
Útközben 434
Lévay József: Noé galambja..... 622
Korszerű dal 675
Észak ura 739
Majthényi György: Téli este..... 188
Régi hárfán 607
Mezey Sándor: Beszámoló..... 143
Molnár Jenő: Nagy falak rabszolgája 266
Oláh Gábor: Elköltözött a nyár..... 143
Laura elment 547
Örök harczosok 613
Pásztor Árpád: Ének Andrásról..... 487
Peterdy Andor: Ha két szemem 89
Petri Mór: Hangulatok 132
Radó Antal: Hazasírók 124
Pittsburg..... 467
Rédey Tivadar: Férfi-szívvel 313

4. Történelem, régészet és rokontárgyúak.

Egy magyar szabadsághős ünneplése Palermóban (arczképpel és képekkel). *Hendel* Ödön 44
Török rabok szabadulása. *Takáts* Sándor 52
A világ legöregebb huszárja..... 64
Régi fürdők Pest-Budán (képekkel). *Iván* Ede 72
Mikor a Lánczhíd megszületett (képekkel). *Paál* Jób..... 88
Tőzsde jubileuma 90
Magyar szalon-viselet (képekkel). *Zuboly* 130
Régi malmok (képekkel)..... 166
Német előadások a Nemzeti szinházban. *Palásthy* Géza..... 168
Jerikó falai (képekkel) 169
Kossuth és a hatvanharmadiki lengyel fölkelés. *Divéky* Adorján..... 172
Nádasdy Tamás házassága. *Takáts* Sándor 192
Gül Baba legendái (képekkel)..... 205
Reinhold Lubenau utazásai Magyarországon a XVI. század végén.

Molnár C. Tál

XI.

248.

Lásd okv.

Arv. Csarnok

1945.

114. n.

81. l.

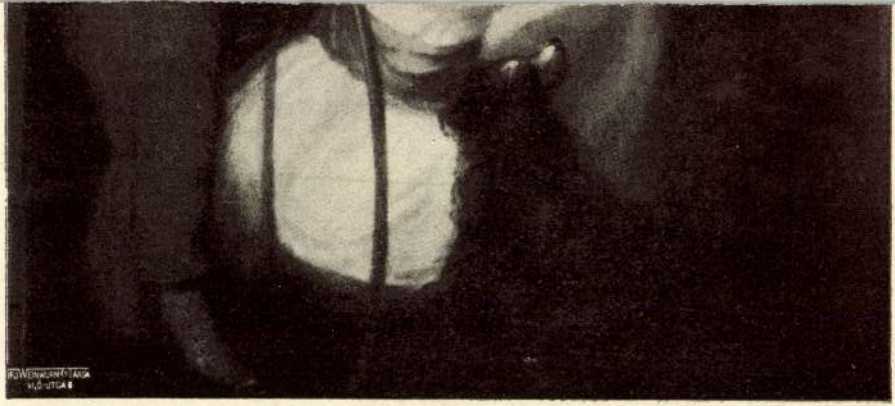

46.

Molnár C. Pál

koll. kiáll az alábbi kiállitáson

Hubay Andor = Pár szó az oslói magyar képzőművészeti kiállitásról -

Pesti Napló 1937. febr. 7.

Molnár C. Pál

l.

Szépm. Múz. Ltk

X. 207. 1

Molnár C. Pál

festő Kut - tag.
Műcsarnok
1932. febr. - márc. kiáll. 415
1933. nemz. képzm. kiáll.
443, 444, 445

Molnár C. Pál

135. Madonna, fametszet

136	Tavasz	fametszet	20.—	pengő
137	Bál után	„	20.—	„
138	Extázis	„	20.—	„
139	Szántás	„	20.—	„
140	Akadémia	„	20.—	„
141	Kutyák	„	20.—	„
142	Boxolók	„	20.—	„
143	Sas	„	20.—	„
144	Mari	„	20.—	„
145	Meditatio	„	20.–	„
146	Anyaság	„	20.—	„
147	Olasz táj	„	20.—	„
148	Menekülés	„	20.—	„
149	Teniszező	„	20.—	„

Nemzeti Szalon.

M. Rézkarcoló Művészek

Egyesülete Kiáll. kat.

1935 jun. 7 – 24.

VASÁRNAP **21** Kat. Virágvas. Prot. Benedek	N. k. 6 ó. 2 p. N. ny. 18 ó. 13 p.
HÉTFŐ **22** Kat. G. Katalin Prot. Oktávián	N. k. 6 ó. 0 p. N. ny. 18 ó. 15 p.
KEDD **23** Kat. Viktórián Prot. Frumenc	N. k. 5 ó. 59 p. N. ny. 18 ó. 16 p.
SZERDA **24** Kat. Gábor főa. Prot. Gábor	N. k. 5 ó. 57 p. N. ny. 18 ó. 17 p.
CSÜTÖRT. **25** Kat. Nagycsüt. Prot. Gyo. B. A.	N. k. 5 ó. 54 p. N. ny. 18 ó. 19 p.
PÉNTEK **26** Kat. Nagypént. Prot. Nagypént.	N. k. 5 ó. 52 p. N. ny. 18 ó. 20 p.
SZOMBAT **27** Kat. Nagysz. Prot. Hajnalka	N. k. 5 ó. 50 p. N. ny. 18 ó. 22 p. Izr. 15. Passzah 1. n.

Molnár C. Pál

A monumentális festészetről (és a fametszetről) szóló részt fentí írta.

Szőnyi István: A képzőművészet iskolája. A festőművészet, grafika és szobrászat technikai eljárásai. Bp. 1941.

, de szembe néz és jobbjával a bal
gja. Pápaszemet és sötétbarna kabá-
ésülte, bajusza és szakálla öszbe ve-
aját és uj nélküli ruháját piros cso-
nyakéke gyöngyfüzér. Jelzése fölül
h. 1900.
4.7 cm.
. 5-én kelt 43730 sz. miniszteri
000 márka vagyis 9396 K. (405/901.)
IX. 14-én (488/901.)

Mohnár C. Pál

Erőd

Plakát

1933. 1. 4.

Molnár C. Pál

Erőd

Forum 1934. 71. l.

(Molnár C. Pál festőművész kiállítása.)

Dr Ernst Muzeum-ban.

EUROPA
FILM-, KÖNYV-, LAPTERJESZTŐ
ÉS KÖNYVKIADÓ R.T.

V. Rothermere utca 12. sz

Budapest

Molnár C. Pál

l.

Nyugat. 1934. jan.

Farkas Zoltán

cikke.

~~Földes h. n.~~ VII. 137

Molnár C. Pál

vród

Műveltség. [1946. márc]

képekkel.

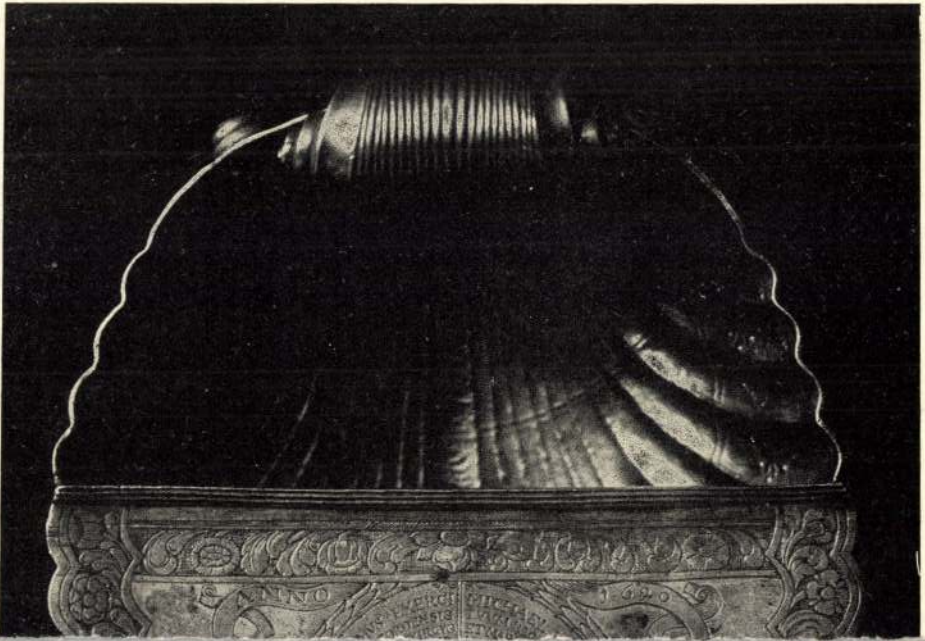

Molnár C. Pál

A Szent Család
c. képe repr.

Nemzyjskorf

Tü ~~bronzbit VII. 243~~

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvèszet

1942. 244. l

Többnyő

Molnár C. Pál

...ród

A Tempo (Milano)

1942. 244. 1.

2f
MAGYAR KIR. POSTA

Molnár C. Pál

rőd

Farkas Zoltán

Budapesti levél.

Forum (magyar réz)

1937. 11. l.

Római visszaeteék, spalatói III. 46.

eilen, Annuschka — das heißt, neuerdings nennt sie sich Ninon, — pflegt ziemlich umständlich Toilette zu machen... Eine Zigarette?

BORONKAY: Danke, verehrter Meister.

KORNELIUS: Ich möchte Sie vor allem aufmerksam machen, daß, wenn Sie auch meiner Frau den Hof machen, dies kein Grund ist, um mir gegenüber Haß oder Verachtung zu empfinden. Ich gehöre nämlich zur Sorte der bequemen Ehemänner. Bequem für die Anbeter meiner Frau. Wer ihr Freund ist, kann auf meine Sympathie und Achtung rechnen.

BORONKAY: Eine große Auszeichnung — und von Haß oder Verachtung kann doch gar nicht die Rede sein!

KORNELIUS: Ich will hoffen, daß Ninon an Ihnen endlich den ernsten Mann findet, der ihr so sehr not täte. Denn bisher waren meistens junge Springinsfelde hinter ihr her, die sie häufig zu Diätfehlern verleiteten.

BORONKAY: Diätfehler?

KORNELIUS: Sie hat leider einen recht schwachen Magen... Sie sind, wenn ich gut unterrichtet bin, Doctor Medicinae, — Ninon wird daher unter ständiger ärztlicher Aufsicht stehen. Sie können sich gar nicht denken, wie sehr mich das beruhigt. Darf ich wissen, wo Sie den heutigen Abend verbringen wollen? Denn Ninon verbringt jeden Abend.

BORONKAY: Es war vom Kino die Rede...

KORNELIUS (nickt): Nach dem Kino Souper und Tanz... Wenn Sie zum Truthahn gehen und im Gartenlokal speisen, wollen Sie gefälligst darauf achten, daß sie die Jacke anzieht? Sie erkältet sich nämlich sehr leicht.

BORONKAY (wütend): Sonst noch welche Wünsche?

KORNELIUS (in leichter Verlegenheit): Es wäre noch eine Frage zu besprechen... Es ist aber ein ziemlich heikles Thema und ich weiß nicht, ob ich es mir bei einer ersten Begegnung erlauben darf —

BORONKAY: Bitte, nur ganz offen!

KORNELIUS: Annuschka, oder, wenn Sie ihrem neueren Namen den Vorzug geben: Ninon weiß mit Geld absolut nicht umzugehen, sie ist in dieser Beziehung ein Kind, — und so bürgerte sich die Gewohnheit ein, daß ich ihrem Begleiter eine — wie soll ich nur sagen? — jawohl, eine Pauschalsumme zur Verfügung stelle... Meine Frau soll davon natürlich nichts wissen...

BORONKAY (lächelnd): Sie irren wieder, ich bin kein Pedikür, aber auch kein Alfons...

KORNELIUS: Aber — Alfons! Wer denkt denn an sowas? Die Pauschalsumme dient doch bloß für die Ausgaben meiner Frau. Schließlich ist mir der Gedanke nicht angenehm, daß fremde Leute das Souper der Frau Kornelius bezahlen.

BORONKAY: Manche Leute haben die Gewohnheit, daß sie, wenn sie Geld ausgeben, in die eigene Tasche greifen... Ich gehöre zu diesen Leuten und möchte von meiner Gewohnheit nicht gerne abweichen.

KORNELIUS: Dann ist es meine Pflicht, Sie darauf aufmerksam zu machen, daß Sie kaum eine positive Veranlassung haben werden, sich für Ninon in Unkosten zu stürzen. Das ist ein delikates Thema, aber wir müssen doch damit fertig werden. Ninon hat nämlich die schlechte Gewohnheit, ich könnte sagen: sie übt den Sport, in ihren Verehrern unbändige Hoffnungen zu erwecken, die sie aber niemals erfüllt. Sie hat etwas von einem Pyromanen an sich: es freut sie, wenn um sie alles lichterloh brennt, sie selbst hütet sich aber vor dem Feuer. Im entscheidenden Moment verliert sie die Courage und läuft schmählich davon. Nun, Herr Doktor, Sie sind gewarnt, — es war meine Pflicht, dies zu tun, — Sie handeli nun auf eigene Rechnung und Gefahr. (Er sieht nach der Uhr.) Ich will Sie nicht länger festhalten und habe selber noch Geschäfte. A propos — morgen ist Sonntag, hat meine Frau nichts erwähnt?

BORONKAY: Was denn?

KORNELIUS: Daß Sie jeden Sonntag unser Mittagsgast sind? Das ist bei uns so eingeführt. Es wundert mich, daß sie es vergessen hat.

BORONKAY: Ninon —

KORNELIUS: Nennen Sie sie ruhig Ninon. Alle Ihre Vorgänger nannten sie so. (Sie haben sich erhoben und stehen vor der Korridortür.) Richtig, noch eines! Wenn Sie nichts dagegen haben, dann wollen wir uns nach gutem alten Brauch Du sagen. Ich pflege alle Freunde meiner Frau zu duzen. (Sie schütteln sich die Hände.)

BORONKAY (geht wie ein Nachtwandler ab.)

KORNELIUS (ruft ihm von der Schwelle nach): Vergiß nicht, Freund Tibor: um halb zwei wird bei uns serviert! Natürlich: Straßenkleidung!

Theater

Drei Schauspieler drei Erfolge

Wie man Erfolg hat...

Gizi Bajor

Wenn es stimmt, daß das ideale Schauspielermaterial in einer zu jeder Wandlung stets bereiten Form besteht, — so ist Gizi Bajor die ideale Schauspielerin. — Sehen Sie sich diese zarte Frau in ihrem momentan größten

Triumph, im „Blaufuchs" Franz Herczegs gut an: man spricht von ihr, bevor sie die Bühne betritt als einer mondainen Dame großen Stils, die sich nicht viel um ihr Haus kümmert. Ein Mann denkt an sie, wie an eine seltene Kostbarkeit, an den zarten, oft gejagten und pompösen Blaufuchs „der durch die Steppen läuft und sein kostbares Fell vor uns vergeblich zu retten versucht". Und Gizi Bajor tritt ein. Innerhalb einer Minute beherrscht sie den Zuschauerraum und die Bühne. Sie spricht ein paar konventionelle Worte mit dem Freund, der sie des Ehebruches verdächtigt: und man ist sofort davon überzeugt, daß diese Frau vielleicht wirklich getan hat, was man von ihr glaubt, aber wenn, dann aus viel tieferen Motiven, als aus einer plötzlichen Laune. „An mir ist nichts bescheiden außer meinem Vermögen", — sagt sie einmal im Text, — und es ist wahr: die schlanke Gestalt und das gar nicht besondere Gesicht können plötzlich wachsen, — sie kann Augen bekommen wie eine Schlange oder eine ägyptische Prinzessin. Man weiß, sobald sie mit der animalisch-katzenhaft modulierenden Stimme zu sprechen anfängt, — diese Frau ist unirdisch tief ihren Instinkten verfallen, eine Art von Urdämon, Urkraft, trieb sie dorthin, wo sie gewesen sein muß, und nicht die Anziehungskraft des dummen Barons Trill. Sie spielt mit Männern, sie muß nur eine ihrer kleinen nervösen Gesten machen, ihre weißen Raubtierzähne aufblitzen lassen im harten Mund — jeder wird ihr verfallen, auch wenn sie es gar nicht möchte. Die Bajor kann zart sein wie eine florentinische Melodie, die zu einer Guitarre gespielt wird, — sie hat es im „Stummen Ritter", in der „Julia", im „Kreidekreis", in hundert zerbrechlich-porzellanhaften Figuren wie „Miranda", „Pippa" und „Hannele" bewiesen. Sie kann auch irrsinnig, wild und reißend werden, wie eine kleine Wölfin: siehe Gersuind in „Kaiser Karls Geißel", das Affenmädchen in Herczegs „Affentheater", die Lavinia in O'Neills „Electra". — Wo sie elfische Wesen, halbmenschliche, feenhafte Gestalten zu spielen hat, wo sie, wie in das Halblicht der Unterwelt getaucht sein darf, ist sie vollkommen. Für Bauernmädchen, die man versucht hat, sie spielen zu lassen, ist sie viel zu kompliziert. Mitten im mondainen Herczeg-Lustspiel, in Toiletten „up to date" umschimmert sie diese gefährliche Aureole salamanderhaften Feentums. Sie spricht, lacht, weint, seufzt und miault in einem Atem: manchmal sind ihre Sätze wie Bruchstücke großer Arien aus einer Liebesoper, manchmal zerren ihre Hände nervös an Menschenschicksalen, ihrer eigenen Dekadenz voll bewußt. Sie kann funkeln, wie es die Orska gekonnt hat, und kann heiß sein wie eine spanische Tänzerin.

Eugen Törzs

Er spielte in den letzten dreißig Jahren nicht weniger, als etwa 250 große Rollen. Törzs ist einer jener wenigen Künstler, auf deren Schultern die Existenz eines Theaters ruht. Ihr Name ist Gewähr für das Niveau einer Bühne, ihr Erscheinen vor der Rampe erweckt plötzliche erwartungsvolle Stille, und der Applaus folgt ihren Worten, wie ein auf den Wink des Maestro einsetzendes Orchester. Törzs steht heute dort, wo der Aufstieg eines Schauspielers am Gipfel angelangt ist: bei den größten und schwierigsten Shakespeare-Rollen, bei seinem frisch errungenen Sieg, König Richard III. Eine seltene, seltsame Doppeleigenschaft besitzt dieser große Tragiker: er hat eine ganz markante Persönlichkeit und ist gleichzeitig ungeheuer verwandlungsfähig, er kann, (eine höchst seltene Qualität bei männlichen Darstellern) feminine Rollen spielen, ohne feminin zu wirken. Mit 22 Jahren spielte er „Hamlet", mit 23 den „Faust", dann 300-mal Rostands „Aiglon" und den „Peer Gynt", den „Daulphin" in Shaws, „St. Joan" und „Ludwig II.", Szomorys Königsdrama. Schließlich jetzt König Richard III. Was er aus diesem Ausbund von gnomhafter, grauenerregender Bösartigkeit, Genie, Tollkühnheit und faszinierender Abgründigkeit machte, ist unerreichbar. „Ich habe versucht Richard III. heutigen Menschen nahe zu bringen." Er hat es versucht und wir waren Zeugen des Wunders. Die klaren Züge, die scharfen grauen Augen verzerren sich zu übermenschlichem Grinsen und Blitzen, sein Gang wird schwer, seine Arme hängen herab, wie bei einem Tier und seine wunderbare Stimme, die über das Register einer großen Orgel gebietet, kreischt wie wütende Kobolde der Hölle. Es ist ein Rätsel der Schöpfung, wie Törzs es vermocht hat, diese Höllenfigur von Renaissanceausmassen dem Publikum zu

erklären, sie eindringlich und erschütternd zu machen. Er hat Szenen neugeschaffen, kleine Details, die Shakespeare unerwähnt ließ, zwischen den Zeilen herausgelesen: Richard läßt Clarence ermorden, er freut sich und glaubt allein zu sein. Plötzlich bemerkt er Buckingham hinter sich: erst ein Griff an seinen Dolch, dann ein scheues, unendlich lauerndes Lächeln, — schon hat er den Kumpanen in ihm erblickt. Richard sitzt auf dem Thron: er hat das Glück einer Welt zerschlagen; und seine Hände zerpflücken, während er den Befehl zur Ermordung der beiden Prinzen gibt, eine weiße Rose, die sich langsam über dem Purpurmantel entblättert. „Ein Schauspieler der von seiner Figur nicht weiß, wie und was sie außerhalb der Szene macht, versteht seine Rolle nicht!" — ist die Ansicht von Eugen Törzs. Warum er Erfolg hat? Wir versuchen es zu deuten: bis ins kleinste Detail geht er seinen Rollen nach, und wenn er sie spielt, spürt man, daß er mit ihnen identisch ist. Er ist nicht schön, aber er wirkt oft schön, wir werden seinen blondzarten Herzog von Reichstadt, seinen nervösen Hamlet, seinen lügenhaft-phantastischen Peer nie vergessen. Die Priester der „First Legion" und „Eine Stunde im Vatikan", der „Stumme Ritter" mit seiner strahlenden Beredsamkeit und seinem noch beredsameren Schweigen sind nur einzelne Portraits aus dieser reichhaltigen Galerie seiner Gestaltungen.

Maria Mezey

Wir sahen sie zum erstenmal in einem unwichtigen Rokokostück, wo sie eine kleine Hofmeisterin verkörperte. Sie kam aus der Provinz und kein Mensch kannte sie. Sie hatte nur eine einzige Szene: ein

kurzes Chanson in einem Prosastück, die größte Angst für jeden Prosaschauspieler. Maria Mezey schien nichts zu befürchten: sie trat vor den Souffleurkasten und sah sich das Publikum mit den grossen dunklen Augen melancholisch an. Dann sang sie mit einer tiefen, schönen Altstimme ein leichtes, etwas dummes Chanson. Und plötzlich, beim Refrain dieses nichtssagenden Liedes machte sie eine kleine Bewegung mit den gehobenen Händen und zuckte die Schultern: „Merci..." das war der Refrain, „merci" dem Geliebten, dem Leben, dem Publikum, der Liebe, „merci", ein kleines ironisches unendlich geistvoll pointiertes, komisch-weitklingendes „merci!" — und die Künstlerin Maria Mezey stand plötzlich auf der Bühne, fix und fertig, gewappnet und schimmernd, eine neckische, pikante Pallas Athene. Immer werden wir uns an den tobsüchtigen Applaus erinnern, der die traurigen schwarzen Augen damals so dankbar aufleuchten ließ. Maria Mezey ist seither eine der beliebtesten Frauen der Budapester Bühne. Sie hat in Hundertserien von dummen Lustspielen die intrigante, pikante, kluge und schöne Frau gespielt, die herzlos liebt und liebend spielt, sie hat sich als eine unvergeßliche Herzogin von Marlbourough in „Un verre d'Eau" entpuppt, als klatschsüchtige Freundin, als hinreißendes Vampweibchen in Bókays „Mach Schluß an meiner statt!" und jetzt als Operettendiva in Benatzkys „Pariserinnen". Damit hat sie ihr eigentliches Rollenfach erreicht:, mit ihren roten Locken, dem eigentümlichen Gang, der leichten Selbstironie und dem silbrigen Lachen, das ihre tiefe Stimme verklärt, ist sie die Verkörperung des intelligenten Sex Appeals auf unseren Brettern. Sie ist eine kluge und feine Schauspielerin, sie ist durch viel Provinzelend gegangen und kann daher von den Äußerlichkeiten der Bühne unabhängig sein. Sie ist klug und dieses immer ein bißchen Über-der-Rolle-Stehen gibt ihrem Spiel einen eigenartigen Haut-Gout. Sie spielt Watteau mit proletarischen Hintergründen; man kann sich bei den Lustspielfiguren, die sie leider immer zu spielen bekommt, gut vorstellen, daß diese pikante kleine Chansonette, die einen der größten Erfolge des Jahres zu verzeichnen hat, hinreißend sein könnte, wenn sie ein starkes, aufrichtiges, trauriges Weib aus dem Volke gestalten dürfte.

Der letzte Tanz

Eine Szene aus dem unaufgeführten Lustspiel

von Franz Herczeg

Zum Verständnis der Handlung sei bemerkt, daß Dr. Boronkay, ein junger Gelehrter, mehrere Jahre in Amerika Biologie betrieben hat und vor kurzem nach Ungarn heimgekehrt ist. Er hat am Nachmittag im Tennisklub Frau Ninon Kornelius kennengelernt, begleitete die Dame nach Hause und nahm bei ihr den Tee. — Anna Kornelius von der die Rede ist, ist die Tochter der schönen Ninon. Sie hat im I. Akt ohne Wissen der Eltern, ihr Doktorexamen gemacht. — Lenchen, von dem ebenfalls gesprochen wird, heißt Freddy Lenchen, ist ein stadtbekannter Schürzenjäger, der sich zurzeit stürmisch um Ninons Gunst bewirbt.

*

NINON, BORONKAY.

(Damensalon im Hause Kornelius. Das Grammophon spielt einen wilden Negertanz. Ninon steht in der Mitte des Zimmers; Boronkay sitzt am Teetisch und beobachtet sie.)

NINON: Das müssen Sie unbedingt lernen, Baranyai...

BORONKAY: Pardon, — Boronkay!

NINON: Aber natürlich, Boronkay! Die Figuren sind ganz simpel, Sie werden's sofort heraushaben... Also aufgepaßt! Erst so, dann so, zum Schlusse machen Sie so... Ich wiederhole! Jetzt müssen Sie es schon können... Kommen Sie, nun müssen Sie Ihr Examen machen.

BORONKAY: Ich bin sehr ungeschickt. (Sie tanzen.)

NINON: Gut! Es geht ganz gut! Sogar sehr gut! (Sie unterbricht den Tanz und stellt das Grammophon ab.) Sie werden mir abends keine Schande machen. Noch eine Tasse Tee?

BORONKAY: Danke, nein!

NINON: Mignons?

BORONKAY: Danke, nichts mehr!

NINON: Dann eine Zigarette? (Der Fernsprecher klingelt.)

BORONKAY: Schon wieder? Ganz wie in der Telephonzentrale.

NINON: Die Errungenschaften der Zivilisation sind ekelhaft. Wenn man nur wüßte, wer der Elende war, der das erfunden hat! (Hebt den Hörer) Hallo! Was gibts schon wieder?! (Plötzlich sehr liebenswürdig.) Sie, Lenchen? Jawohl, hier Ninon! (Pause.) Nein, es geht nicht, Lenchen, ich habe Gäste... Damen... sechs Damen sind bei mir, jawohl, sechs! — wissen Sie: eine Aktion zur Bekleidung armer Kinder... Tja, man hat eben seine gesellschaftlichen Verpflichtungen... (Pause.) Nein, später geht es auch nicht, ich muß ins Kino... (Pause.) Jawohl, ich muß, ich hab' es meinem Töchterchen versprochen... das Kind ist seit sechs Tagen toll vor Freude... schließlich ist man doch Mutter! (Pause) Abends im Goldenen Truthahn! (Sie schielt vorsichtig nach Boronkay und spricht mit gedämpfter Stimme.) Jawohl, heute... dort wird sich Gelegenheit finden... Jetzt aber lassen Sie mich, bitte, soeben meldet man mir den Herrn Bezirksvorsteher, — er ist nämlich der Leiter der Bekleidungsaktion... schließlich ist man auch Hausfrau... Grüß Gott! (Sie legt den Hörer ab.) Uff!

BORONKAY (der ihr amüsiert zugehört hat): Wer ist denn das brave Lenchen, dem Sie dieses ganze Rudel von Bären aufgebunden haben?

NINON: Lenchen? Eine ältere Dame... Tante Lenchen... Meine Patin... sie wollte um jeden Preis herkommen... Doch jetzt spitzen Sie die Ohren, Sie sollen unser Programm für diesen Abend kennenlernen.

BORONKAY: Ich wäre dafür, daß wir heute solid sind und hübsch zu Hause bleiben.

NINON: Was heißt zu Hause? Wo zu Hause?

BORONKAY: Hier, bei Ihnen, da ist es so gemütlich.

NINON (lacht): Nichts zu machen, Freund! Sie müssen sofort gehen!

BORONKAY: Fort von Ihnen? Ausgeschlossen!

NINON (energisch): Sofort gehen Sie nach Hause, ziehen den Smoking an und kommen wieder, mich abzuholen. Wir speisen im Goldenen Truthahn. Vor dem Souper aber wird ins Kino gegangen!

BORONKAY (mit saurer Miene): Ihre kleine Tochter wird auch dabei sein?

NINON: Meine Tochter? Wie kommen Sie auf die?

BORONKAY: Aber Sie haben es doch gesagt — im Fernsprecher!

NINON: Ach, das war bloß aus berechtigter Notwehr. Übrigens finde ich, das Kino taugt nichts für Kinder.

BORONKAY: Haben Sie für jeden Abend Ihr Programm?

NINON: Ich hasse den Müßiggang! Das Nichtstun macht mich krank!

BORONKAY: Immer im Galopp?

NINON: Gott, man lebt doch nur einmal! Und die Zeit flieht so grauenhaft rasch!

BORONKAY: Davon wissen Sie doch nichts? Bei Ihnen ist die Zeit noch nicht zeitgemäß.

NINON (wie im Rausch): Ach, jung sein, schön sein, geliebt sein — das ist das Höchste auf Erden! Ich verstehe gar nicht, daß die alten Leute nicht alle wahnsinnig werden vor Angst und Kummer! Und der Tanz! Wenn ich Musik höre, tanzt mir das Blut in den Adern! (Sie dreht sich mit erhobenen Armen.) Leben — nur leben!

Zeichung von Paul C. Molnár

BORONKAY (greift unter ihre erhobene Arme, zieht sie sanft an sich und küßt sie.)

NINON (schiebt ihn ruhig von sich, zündet eine Zigarette an und fragt sachlich): Warum haben Sie mich denn geküßt?

BORONKAY: Na hören Sie, warum küßt man eine Frau?

NINON: Das kann verschiedene Ursachen haben. Es kann auch zufällig passieren... eine Reflexbewegung — halb unbewußt — wie man einen weichen Samtstoff sreichelt... So was hat überhaupt keine Fortsetzung.

BORONKAY: Ich hoffe aber, daß dieser Kuß seine Fortsetzung finden wird!

NINON: Freund, überstürzen Sie nichts! Nicht Hals über Kopf! Alles hat seine Zeit!

BORONKAY: Wann wird meine Zeit kommen?

NINON: Wann? Das ist eben der Punkt, den eine Dame, die etwas auf sich hält, im Dunkel lassen soll.

BORONKAY: Ich wage zu hoffen, heute, nach dem Souper, werden Sie einsehen, daß man den Punkt nicht länger im Dunkel lassen kann.

NINON: Verehrter Herr Doktor, hier im zivilisierten Europa pflegt man mit dem Anfang zu beginnen; mit dem Ende beginnen bloß die Wilden.

VORIGE, KORNELIUS.

KORNELIUS (tritt ein; er ist ein Mann in dem gewissen Alter, sein Haar ist leicht angegraut, er trägt einen zerknüllten Leinenanzug, dazu eine unpassende Krawatte und schwere Wichslederschuhe): Mutter, wie wirds mit dem Packen? (Er erblickt Boronkay.) Pardon, ich wußte nicht — ich wollte nicht stören — nur weil wir heute reisen —

NINON (eigensinnig und kampfbereit): Wir reisen heute nicht! Wenigstens ich reise nicht!

KORNELIUS (niedergeschmettert): Du willst nicht?

NINON: Ich habe hier noch eine Menge Einladungen und Besuche zu erledigen — ich kann die Leute nicht vor den Kopf stoßen. Wenn man in der Welt lebt, hat man seine Verpflichtungen... (plötzlich sehr liebenswürdig) Aber Du — Du solltest reisen... Du gönnst Dir so selten eine Erholung... die kleine Anna könnte Dich begleiten...

KORNELIUS (lustlos): Nein, dann will ich auch nicht fahren... es hätte keinen Sinn... Wo ist das Kind?

NINON: Wenn sie zu Hause ist, büffelt sie sicher im Bibliothekzimmer. Wie gewöhnlich.

KORNELIUS: Na, ich laß Dich mit dem Herrn Pedikür allein. (Geht ab.)

NINON, BORONKAY.

BORONKAY: Ein Pedikür soll ich sein? Wer war das? Er sah ganz so aus wie ein Ehemann.

NINON: Ist er auch. André, mein Mann.

BORONKAY: Aber nein! Ihr Mann?! (Er lacht gezwungen.) Sie haben doch keinen! Sind eine Witwe... Im Klub nannte man Sie die Lustige Witwe!

NINON: Das ist so ein blöder Klubwitz! Die Leute können es mir nicht verzeihen, daß ich mich frei bewegen darf. Aber hören Sie, Sie wissen gar nicht, wer ich bin?!

BORONKAY: Ob ich es weiß! Sie sind Ninon — die schöne Ninon!

NINON: Sofort meinen Familiennamen!

BORONKAY: Bitte, dafür kann ich doch nichts, daß man hier bei der Vorstellung den Namen der Dame nicht nennt? Eine sehr komische Sitte!

NINON: Schämen Sie sich nicht, Baranyai, — Sie haben eine Frau geküßt, deren Namen Sie nicht kennen?

BORONKAY: Nehmen Sie es zur Kenntnis, nicht Baranyai hat Sie geküßt, sondern Boronkay. Dr. Tibor Boronkay.

NINON: Zu dumm, daß ich die beiden Namen stets verwechsle!

BORONKAY: Ich glaube, wir müßten unsere Bekanntschaft von vorne beginnen. Also, der zerknüllte Gentleman ist tatsächlich Ihr Herr und Gebieter?

NINON: Wenn Sie nicht Streit mit mir suchen, dann bitte, sprechen Sie von ihm mit mehr Achtung. Er heißt André Kornelius und ist Architekt.

BORONKAY: Was, das war der berühmte Meister Kornelius? Der ist doch Weltmarke!

NINON: Dachten Sie denn, mein Mann wär ein Maurerpolier?

BORONKAY: Sie die Frau des großen Kornelius?

NINON: Das hätten Sie mir nicht angesehen, wie?

BORONKAY: Aber ein ungeheurer Altersunterschied muß zwischen Ihnen sein?

NINON: Wir wollen nicht übertreiben. André ist gar nicht so alt, nur vernachläßigt er sein Äußeres.

BORONKAY: Sie sind doch noch kaum dreißig?

NINON (blickt ihn verdutzt an, ob er sich nicht einen Scherz mit ihr erlaubt): Sie waren wohl wenig unter Frauen?

BORONKAY: Dazu fand ich nie recht Zeit. Im Biologischen Institut in Oregon mußten wir die geimpften Meerschweinchen auch bei Nacht überwachen. Ist Herr Kornelius eifersüchtig?

NINON: Aber wo... Das fehlte noch! Er ist ein Philosoph. Wir leben in einer modernen Ehe.

BORONKAY: Verstehe! Eine denaturierte Ehe, ohne Liebe.

NINON: Jetzt reden Sie wieder Unsinn! André betet mich an. Er ist nicht eifersüchtig, weil er mich kennt und Vertrauen zu mir hat.

BORONKAY: So-o? Jetzt möchte ich bloß noch eines wissen. Was würden Sie sagen, wenn Meister Kornelius heute abends mit einer jungen Dame im Goldenen Truthahn soupierte?

NINON: Was heißt das? Wollen Sie mich um jeden Preis wild machen? Als vernünftig denkender Mensch müssen Sie doch einsehen, daß Kornelius und ich — nicht dasselbe sind. Wenn ich zum Truthahn gehe, tu ich's bloß, um Leute zu sehen und ein wenig zu tanzen. Das ist doch die unschuldigste Sache der Welt.

BORONKAY: Und wenn der Meister hinginge?

NINON: Das gäbe Aufsehen und Skandal und würde unser Familienleben zerstören.

BORONKAY: Das sind wertvolle Beiträge zur Psychologie der europäischen Frau. Aber wir wollen einander näher kennenlernen. Es war von einem Kinde die Rede, von einem kleinen Mädchen, — Anna, nicht?

NINON: Mein Töchterlein... oh, sie ist schon ziemlich groß... (sie macht mit der Hand eine unsichere Bewegung, um die Größe des Kindes anzudeuten.) Sie geht schon in die Schule — lernt auch sehr fleißig... Sie werden staunen, wenn Sie sie sehen... (düster) denn sehen werden Sie sie, das ist nicht zu vermeiden... ich war zu jener Zeit kaum sechzehn... (sie steht in der Türe ihres Zimmers und spricht mit warmer, gedeckter Stimme.) Gehen Sie, Boronkay, gehen Sie und kommen Sie rasch wieder... Klopfen Sie an der zweiten Tür im Korridor — dreimal müssen Sie klopfen, dann werde ich wissen, daß Sie es sind und selber öffnen... (Sie winkt zärtlich und verschwindet.)

BORONKAY, KORNELIUS.

(Die Mitteltür öffnete sich bereits vorhin, Kornelius stand auf der Schwelle und hörte Ninons Worte mit an. Boronkay will sich lächelnd entfernen, plötzlich steht er dem Gatten gegenüber.)

KORNELIUS (erklärend): Sie besitzt die Gabe, nichtssagende Dinge wie ein beglückendes Geheimnis vorzutragen.

BORONKAY (sehr verlegen): Sie meinen —?

KORNELIUS: Sie unterließ es, uns miteinander bekannt zu machen, dem mögen Sie den bedauerlichen Fehlgriff mit dem Pedikür zuschreiben. Ich will das Versäumte nachholen, denn ich glaube, wir werden uns in Zukunft häufig sehen. Ich heiße Kornelius. (Händedruck.)

BORONKAY (immer noch in krampfhafter Verlegenheit): Dr. Boronkay — es freut mich und ich bin glücklich — einen so hochberühmten Künstler...

KORNELIUS (nimmt keine Notiz von dem Kompliment): Wenn es Ihnen paßt, nehmen Sie noch für zwei Minuten Platz, Herr Doktor... Es wären nämlich einige Fragen zu besprechen... Sie haben keinen Grund sich zu be-

Molnár C. Pál

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8

MEGHIVÓ

MOLNÁR C. PÁL
FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES
KIÁLLITÁSÁNAK MEGNYITÁSÁ-
RA 1937. FEBRUÁR HÓ 7-ÉN,
DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR

NYITVA NAPONTA 9-TŐL 6-IG, ÜNNEPNAPON 9-TŐL 2-IG. A KIÁLLITÁS FEBRUÁR HÓ 28-ÁN ZÁRUL
EZ A MEGHIVÓ A KIÁLLITÁS MEGNYITÁSÁRA KÉT SZEMÉLYNEK BELEPŐJEGYÜL SZOLGÁL

MOLNÁR C. PÁL KIÁLLITÁSA FRÄNKELNÉL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA UCCA 8. TELEFON: 1-821-22

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr Szentiványi Gyula **úrnak**
úrhölgynek

Bpest

Rákos-u 10

SÁRKÖZI, T. 1-181-58

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 SEP 29
DAILY NEWS

Pál C. Molnár

1021

Pál C. Molnár the painter – going strong at 83

In the Hungarian art world, an exhibition by one of the grand old men of 20th-century Hungarian painting, Pál C. Molnár, has always been a noteworthy event. When he was 80 in 1974, a retrospective view of his life-work, 400 pictures, was exhibited in Budapest's Ernst Museum. Many people believed the aged artist would retire after that comprehensive show, but this was not to be. The master, young for his 83 years and still a hard worker, will open an exhibition Sept. 29 in the Csók Gallery of Budapest's downtown Váci utca, to show 60 of his works produced in the past three years.

PHOTOS MTI — TAMÁS FENYES

Pál C. Molnár in his studio, with "Girl Before Mirror" behind him

In the 70 or so years of his artistic career, the master has passed through many periods and styles, to reach his present "magic surrealism". At the beginning of his career, he belonged to the school of post-impressionism. In the 1920s and 1930s, he worked out a neo-classicist style under the influence of the Italian quattrocento, which caused some Hungarian critics to call him "a latter-day Hungarian Fra Angelico." After that he opted for the surrealist style.

His present-day works, which according to the artist's own definition mark a "magic surrealist" style, combine dreams and reality. His pictures at the new exhibition include the highly noteworthy "Deserted City" and "Girl Before Mirror" canvases. Childhood reminiscences of Battonya in southeast Hungary are reflected in the works "Hail Shower at Battonya" and "Anachronism".

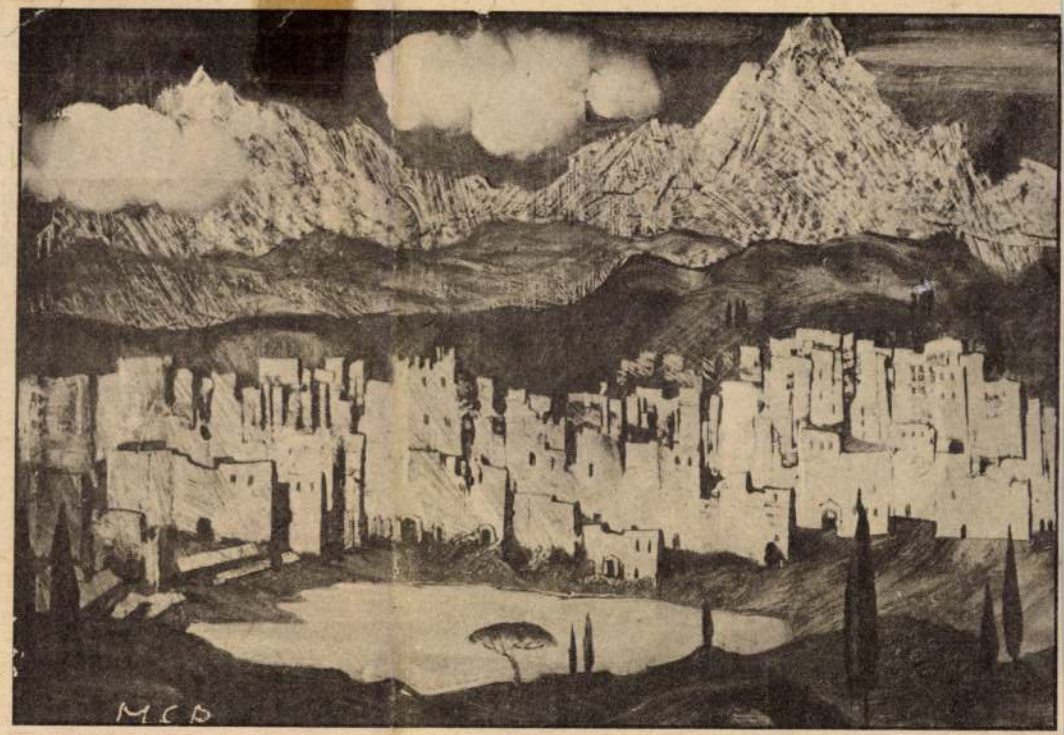

"The Deserted City"

The exhibition will be opened at 5.30 p.m. on Sept. 29 by Gábor Ö. Pogány, general director of the Hungarian National Gallery.

F. T.

INTERFOTO MTI/AP

KISSINGER HONOURED Former Secretary of State Henry Kissinger, left, shakes hands with Hans-Dietrich Genscher, the foreign minister of the Feder-

JÁNOS NAGY ON BELGRADE MEETING

For constructive consultations within Helsinki Act's framework

Budapest, 28. Sept. — Since the Helsinki conference, Hungary has carried on comprehensive international activities in promotion of the implementation of the conference's Final Act. Hungary has also endeavoured to work for the success of the Belgrade meeting, opening next week, through bi- and multi-lateral initiatives and steps designed to develop relations, Hungarian Deputy Foreign Minister János Nagy has told MTI's diplomatic correspondent.

Nagy said especially important in this work of promotion have been mutual top-level visits and related negotiations. Hungary's initiatives included written comprehensive proposals to 17 western European countries as well as to the United States and Canada, covering questions considered timely for the further development of bilateral ties, relating to the development of economic and trade links, and moves to strengthen the ten principles guiding interstates relations, including subjects connected with the third basket. On the whole, the other parties took a favourable attitude on these proposals, recognizing their constructive approach and usefulness. In ensuing talks, there has been understanding and even concrete action,

contribute to the safeguarding of the spirit of Helsinki, and will make efforts that the meeting at Belgrade provides a new stimulus to the implementation of the Helsinki Final Act. The diplomatic representatives of the 35 participating countries should see that the Final Act emerges strengthened from the Belgrade meeting, and that the balance of interests inherent in it should not be upset. The outcome and the recommendations of the Belgrade meeting should be forward-looking and favourable. They should strengthen confidence between countries, and keep within the framework of the Final Act. The Belgrade meeting ought not to deal with issues that are outside the scope of the Helsinki documents.

First step towards Rhodesia settlement?

BOXING: New York (AP) — Muhammad Ali admits he is not the fighter he once was, and obviously Earnie Shavers will try and cash in on that fact Thursday night when Ali defends his heavyweight title at Madison Square Garden.

Shavers will find—as the Shavers of the boxing world have discovered 19 times already—that Ali is not disposed to yield the title yet.

Shavers will find the greatest stumbling block in his path to the title is not Ali's left jab, his quick combinations or footwork. Those weapons have faded with age and constant combat.

What remains intact through Ali's 17-year pro career and 56 fights is his determination to retire as world heavyweight champion. Not even with boxing's hardest punch will Shavers find a counter-weapon to Ali's courage or willpower.

Ali concedes that Shavers only chance is his devastating punching power. In 54 victories, Shavers has knocked out 52 opponents, the highest knockout percentage of any heavyweight in history. He kayoed Jimmy Young in one round and Jimmy Ellis in three rounds in 1973, and last April he knocked out Howard Smith in two rounds.

Along with packing a dynamite punch, Shavers also packs a glass jaw. Three of Shavers'

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUN 12
Magyar Hirlap
Molnár C. Pál festő-művész

KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA

A 80 esztendős Molnár C. Pál az Ernst Múzeumban gyűjteményes kiállítással jelentkezett. A „római iskola" névvel jelzett csoport ma már talán egyetlen élő — s még alkotó — reprezentánsa. A név a Római Magyar Intézet műteremházában ösztöndíjasként eltöltött éveket jelöli — e művészek közül alakította ki Gerevich Tibor a harmincas évek elején a csoportot: elképzelése szerint az iskola párhuzamosan fejlődött volna az akkor Olaszországban divatos novecento-újklasszicizmussal. A harmincas évek közepétől 1944-ig a csoport tagjai a hivatalos művészetpolitika monumentális méretű propagandisztikus feladatai mellett, számos egyházművészeti megbízást is teljesítettek. Ez a körülmény természetesen egész magatartásukat, művészi etikájukat is meghatározta. Közéjük tartozott Molnár C. Pál is — ő főleg egyházi megbízások kivitelezőjeként szerepelt. Művészi pályáján a római ösztöndíj jelentős változást eredményezett.

A főiskola elvégzése után Svájcban, majd Párizsban járt tanulmányúton; hazatérve, 1923-ban a Belvedereben mutatkozott be. Képei azt bizonyították, hogy nem hatott rá a francia avantgarde — annál inkább Hodlernek szerkesztő, monumentális igényű, leegyszerűsített alakok ritmikus lejtéseire épülő, összefogott képi világa. Művészete ezután erősen elsekélyesedett: újságrajzaiban kezdeti könnyedsége bénító modorossággá vált. A római ösztöndíj (1928—31) évei alatt művészete a trecento és a novecento tanulságaiból újult meg: egy neoklasszicizáló, a rajzvonal tisztaságára épülő, az atmoszféra hatását kiküszöbölő, prekoncipiált képi világot épített ki, mely ha témáiban változott is, előadásmódjában csak kevéssé módosult. A harmincas évek során és a negyvenes évek elején készült képeinek zöme vallásos tárgyú. Ha a trecentóhoz akart is hasonulni, nem tehette többé: képeit nem a hit pillanatban fogant hevülete, a szemtanú ráhitata diktálta, mint a trecento piktoraiét; művei a program feletti meditáció hűvös nyugalmában keletkeztek. Molnár C. Pál festészete — mint az egész római iskoláé sem — nem ismeri a drámaiságot: képei sokkal inkább neoprimitív mesék, novellisztikus illusztrációk. Női aktjain hol a körvonal játéka, hol a test felületének gyöngyszerűen ragyogó szépsége, máskor pedig a test képi elhelyezésének változásai izgatják. Tájképei kemény, szigorú rajzra alkalmat adó városrészletek: korábban csak háttérként jelentkeztek, majd később önállóan is.

A felszabadulás derékba törte a festői pályát. A vállalt programról kiderült, hogy hamis és idejét múlt volt (ezt igen sokan már jóval korábban felismerték!): maradtak a tájképek és az aktok, s mellettük később felerősödött egy korábban igen vékonyka kis ág: a szürrealista képi világ. Molnár azonban ezt is perszifl álja, akárcsak a nagy mesterek képeit: a „mi lett volna, ha..." romantikája szól ezekből, egy késő nosztalgia. Emellett újabb tájképei „útijegyzetek": kis méretű, keményen tárgyias, változatlanul atmoszféra nélküli alkotások. Újabb aktképein pedig a kissé elvontabb, összefogottan előadott háttér és az egy tömegben előadott, zárt testtömeg ellentétét ragadja meg. Festésmódja is változott az utóbbi időben: ecset helyett sokszor spachtlival rakja fel a színeket. De ha témái és előadásmódja módosult is, szemlélete azonos maradt. Festészetének vannak ugyan „korszakai", alapvető, mindvégig a látványhoz erősen kötődő, naturalista modor, a rajzos, kemény, plasztikus előadásmód, melyet akkor alakított ki, mikor sem az avantgarde-hoz, sem a posztnagybányaiakhoz nem akart csatlakozni. Ez biztosítja egyben közönségsikerét is — ennek a mostani kiállításon is tanúi lehetünk — de ez mit sem változtat azon, hogy piktúrája — a József Attila-i szóhasználatnál maradva — a „valódiból" megmutat ugyan valamennyit, de az „igaziból" semmit sem ad vissza.

Szitás Erzsébet a Fényes Adolf-teremben mutatkozik be képeivel. Művészete szorosan kapcsolódik a látványhoz. Művei a természet szépségét, ezernyi arcának változásait, a napsütötte táj, a hófödte mező hangulatát tolmácsolják, a plein-airben festés örömét, friss ízeit. A Kislány kakassal felénk forduló, hátulról napsütötte, elölről árnyékokkal modellált figurája, a Festőnő fák közé vetődő árnyékokba állított alakja, csakúgy, mint a Belső tónak az évszakokkal együtt módosuló világát felidéző akvarelljei e festésmód legjobb hagyományához kapcsolódnak. Újabb képein a plein-air hangulatfestéstől — ugyanezen felfogáson belül maradva — meditatívabb, expresszívebb képi világra váltott át. Jellegzetesen szentimentális, érzelgős, borongós női piktúra az övé: alak és táj kevésbé részletezett, a színek lazúrosabban felrakottak, helyenként egymásba mosódva gazdagítják egymást (Magány, Búcsú). Talán további kibontakozást jelent a Fényben: a meleg sárgás-zöldes színek testetlen ragyogása kevéssel adja vissza, de nagyon érzékletesen, élményét.

A mai magyar iparművészetből ad ízelítőt a Csepel Galéria kicsiny, de jól válogatott, szépen rendezett kiállítása. Legimponálóbb anyaggal textilművészeink szerepelnek: ez meg is felel iparművészetünk jelenlegi helyzetének. *Szabó Verona* Napraforgója a vastag szálak finoman árnyalt játékát a plasztikai hatással egyesíti: a nyers fehér és barna színek ritmikusan változó tételeit a kárpit közepén kibontott szabad szálak és köralakú rátétek harmonikusan bontják meg. *Szuppán Irén* ugyancsak szövött és varrott technikával készített Álló nője meleg barnákra épül: ezt kétoldalt a figura mellett szőlőfürt alakú kékek és zöldek támogatják. *Pipa Ildikó* lila-sárga-kék színekben pompázó, hagyományos csomózott technikával készített kárpitja aszimmetrikusan komponált, lírai hatású: hol az egymástól csak tónusértékben eltérő szálak sűrűn egymás mellett alkalmazott vibrálására épített, hol pedig merészen bontja ki a rajzos motívumot. *Pécsi László* Teremtés című kárpitja látszólag szerényebb; mind méretében, mind színeiben visszafogottabb: a színek finom, ízes kibontakoztatása, a szárbaszökkenés merész érzékeltetése éppen mértéktartásával vonz. *Juris Ibolya* batikolt faliképe, a Vidám park, elnagyolt munka.

A keramikusokat *Gádor István*, a szakma doyenje, egy térben hullámzó ritmusra konstruált plasztikával és két fém- és üvegberakásos csempével, *Tihanyi Kálmánné* fehéres-szürke korongolt edényekkel — közülük a tál a legsikerültebb — és *Kumpost Éva* mázas kerámiafigurákkal képviseli. Az ötvösök alkotásai: *Papp Zoltán* kis gyertyatartója, *Szilágyi Ildikó* tálja, valamint *Bokor Nelli* tűzzománc faliképe inkább képcsarnoki, semmint kiállítási színvonalat képviselnek. Sajnálatos, hogy üvegtervező-művészeink ritkán jelentkeznek kiállításainkon: ezúttal is *Szabó Erzsébet* finom üvegtárgyai — közülük is kiemelkedik arányaival és színével füstszínű füles vázája — képviseli a műfajt egyedül.

Láncz Sándor

Mesterségük címere

Egyik-másik kisipari szövetkezet összecsapott, szakszerűtlen munkáját jogosan bírálják az újságok, kifogásolják a megrendelők. Nemrég erről beszélgettem az OKISZ-ban régóta dolgozó jó ismerőseimmel. Elismerték, hogy vannak kisipari szövetkezetek, amelyek „olykor-olykor hanyagul végzik el a munkát, nem tartják be a vállalt határidőt". De tüstént felsoroltak több tucat kisipari szövetkezetet, amelyeknek munkáját esztendők óta dicsérik a megrendelők. Ezek között elsőként említették a *Hőgyészi Vegyesipari Szövetkezetet.* Ketten is mondták, hogy abban a szövetkezetben ez a mondás járja: *„Szakmunkád a címered."* A szakmunkások ezt a jelmondatot a szocialista brigádokban így alakították át: *„Mesterségünk címere a jó munka."*

Azok a hőgyésziek — kérdeztem — ki mernék írni a nevüket is arra, amit építettek, csináltak?

— Még a törülközőkre is, amit a nagy gyárakban már fel nem dolgozható anyag maradékából szőnek — szólt egyik ismerősöm.

Hőgyészen a nagyközségi tanács titkára, *Pál Imre* a tanácsház homlokzatát beborító állványerdőre mutatott, miközben a tér másik oldalán megnéztem a szakiparosok keze munkáját dicsérő modern gyógyszertárat. Az állványzaton kőművesek vakoltak, simítottak és odébb az ácsok új állványzatot állítottak.

— A vegyesipari szövetkezet egyik építőbrigádja dolgozik ott fent. Olyan szép és korszerű általános iskolát építettek a községben, hogy büszkélkedve mutogatjuk mindenkinek. Ugyanúgy a tűzoltószertárt is. Építőmunkásaik évek óta dolgoznak a szövetkezet mestereinek vezetésével a környék falvaiban is, közmegelégedésre. Például gyógyszertárt építettek Gyönkön, Ozorán, Kurdon és Dombóvárott.

Később a dombóvári gyógyszertárban és a tanácsnál azt mondták a hőgyésziekről: „Lelkiismeretes munkát végeztek, tartották a határidőt. *Elégedettek vagyunk velük."*

Dombóvárott tudtam meg, hogy a zombai kastélyban berendezett nevelőotthonban ezek az építőmunkások végezték a tatarozást. A gondnok, a szakács dicsérte jó munkájukat.

Hőgyészen most javítja az építőbrigád a Petőfi Sándor Nevelőotthon tetőszerkezetét. Az otthont gróf Apponyi Géza híres, ma már műemlék kastélyában rendezték be. Ennek a kastélynak annyi az ablaka, ahány nap van egy rendes évben, tehát 365. Annyi kéménye tör az égre, ahány hónap van egy esztendőben: 12. Van benne 52 szoba, ahány hét van egy évben.

Ennek a kastélynak rafináltan összeácsolt tetőszerkezetét kevés ács tudná kijavítani, felújítani. A cserepezése pedig különleges tudást kíván. Amikor a kastély még grófi birtok volt, akkor sem vállalkozott erre ács- és cserepesmester, csak ketten, hőgyésziek, akik állandóan úton voltak az országban álló kastélyok között. Ezek a mesteremberek a gerenda, a szarufa, a léc, a cserép, a pala tulajdonságait úgy ismerték, mint lótenyésztő gazdaember a lovát. A száláról megmondták, alkalmas-e a vörösfenyő kastély vagy templom tetőszerkezetébe. A cserépről ujjbütyökkel való kopogtatás után megállapították, jól ki van-e égetve, nincs-e benne üreg, hajszálrepedés, tűz meg nem munkálta szemcse. Mesterségük egy és más titkát nem vitték a sírba. Mikor már nehezükre esett az ácsolás, a tetőn járás, a cserepezés, tudományukat átadták a kezük alá dolgozó fiatalabbaknak, a mai hőgyészi mesteremberekeknek. Az ő kezük alatt dolgoznak a mostani szakmunkások a nevelőotthon tetőzetén, tatarozásán. Róluk ezt mondta *Bardócz László,* a nevelőotthon igazgatója: „Ők építették, szerelték a konyhát, a fürdőt, most újítják fel a kastély tetőzetét. Építtettünk velük a pedagógusoknak egy ikerlakást. Véleményem szerint — múltbeli, napjainkban ritkán elhangzó kifejezéssel élve — *»míves munka« kerül ki a kezükből."*

A falut járva meg-megálltam egy szép kapu, egy-egy szemet gyönyörködtető erkélyrács és új ház előtt. Most már abban a tudatban kerestem ezeknek a szövetkezetbeli iparosoknak a keze munkáját, amit hallottam róluk. *Széman Istvánék* verandaerkélye is afféle míves munka. *Lőrincz János* gépkocsivezető és *Borbély László* cukrászmester lakása, kapuja szintén.

— Ezek az ipari munkások teljes szaktudásukat adják bele a munkájukba — így Borbély László. — A szép, a jó munka, uram, rangosít. Rossz munkát csak a pénzt hajszoló, ma itt, holnap amott dolgozó kontárok végeznek.

A vasipari részleg is utamba esett. *Czier János* részlegvezetőt kerestem. Szakmai felkészültségét, mesterségszeretetét erkélyrácsok, kapuk „beszélik" Hőgyészen és a környéki falvakban. Láttam saját tervezésű, görgőkön guruló garázsajtaját, amely egy ujjal mozgatható és begurul a garázs mennyezete alá. *Szabadalom lehetne,* ha az érdekeltek érdeklődnének iránta. Olasz, osztrák és jugoszláv autósok már több ízben meg akarták vásárolni. Olyan praktikus, hogy tö-

me
szö
A
ors
Vil
Ma

gépek javítása mellett bográcskészítéssel is foglalkoznak. Vörösrézből „verik ki" a Páczai-bográcsot. Ez felül keskenyedik, hogy a hal íze „fövés közben ne szálljon a légbe". Ebben a bográcsban a halat nem kell kavarni, a „láng megforgatja".

— Munkánkat bárki megnézheti, nem szégyelljük egyiket se — mondta Czier János. — Naponta ránk köszön a munkánk.

A szövetkezet irodájában *Törő Imre* műszaki vezető, megbízott elnök, *Kiss Imre* főkönyvelő és *Theisz József* építésvezető beszélget az ittenl közösség munkájáról. Tagjaik száma háromszáz, sok a bedolgozójuk, közöttük csökkent munkaképességűek is. A honi pamutipar maradékanyagaiból szőnek törülközőket, törlőket, felmosókat és matracanyagot a textilrészlegben dolgozó lányok, asszonyok. A textil-nagykereskedelmi vállalatok még több árut kérnek tőlük, munkájukat elismerik, dicsérik. Törő Imre megjegyezte: „Takácsaink tanították meg szőni a fiatalabb nemzedéket. Itt születtem, cseperedtem fel szakemberré, Hőgyész mindig a mesteremberek faluja volt. Bárcsak megkapnánk a nagy pamutipari üzemek kiselejtezésre ítélt gépeit, hogy tovább fejleszthetnénk szövetkezetünket."

Theisz József építésvezető ezzel búcsúzott:

— A szakmánk, a jól végzett munkánk a mi címerünk. Szocialista brigádjainknak évek óta ez a jelmondta. Olyan jelmondat, amit meg is valósítanak.

Bodnár István

Ára:
60 fillér

Magyar Nemzet

Kedd
1948 augusztus 17
IV. év 188. szám

A nyugati küldöttek újabb kihallgatást kérnek Sztálintól

Moszkvából jelenti az *AP:* Moszkvában szombaton éjjel a nyugati diplomaták részéről hivatalosan közölték, hogy a három nyugati kiküldött újabb kihallgatást kér *Sztálintól.* (MTI)

Külön angol-amerikai eszmecsere Moszkvában

Moszkvából jelenti az *AP:* Frank *Roberts,* Nagy-Britannia küönmegbízottja Moszkvában vasárnap az amerikai nagykövetségen felkereste *Bedel-Smith* amerikai nagykövetet. Moszkvai megfigyelők szerint lehetséges, hogy hétfőn újabb megbeszélés lesz a Kremlben a berlini és egyéb kérdésekkel kapcsolatban. (MTI)

Londonból jelentik: *Molotov* szovjet külügyminiszter hétfőn délután újból fogadta a nyugati hatalmak képviselőit — jelenti az angol rádió. A megbeszélés rövid volt. Utána a kiküldöttek a moszkvai angol nagykövetségen ültek össze megbeszélésre.

Az amerikai kormány cáfol...

Washingtonból jelentik: Miután a Szovjetunióban leleplezett kémkedési üggyel kapcsolatban Amerika visszahívta *Dreyer* moszkvai amerikai tengerészeti attaséját és ezzel maga is beismerte, hogy az attasé — minden hagyományos diplomáciai szabály megsértésével — kémkedett, az amerikai kormány most úgy igyekszik a kínos helyzetből kimosni magát, hogy *egyszerűen tagad.* A külügyminisztérium — mint az AFP jelenti — vasárnap este hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra és ebben cáfolja azokat a vádakat, amelyeket a Szovjetunió Dreyer hadnagy ellen felhozott. (MTI)

Clementis: „Nem lesz háború!"

Lipcséből jelentik: *Clementis* csehszlovák külügyminiszter, aki jelenleg Belgrádban tartózkodik, vasárnap kijelentette, a világpolitikai helyzet kulcsproblémája Németország kérdése. *Megoldása a nemzetközi feszültség enyhüléséhez fog vezetni.* Clementis külügyminiszter nyilatkozatában a nyugati hatalmakat tette felelőssé a nemzetközi helyzet mai válságáért. Határozottan kijelentette, *nem lesz háború,* mégpedig két oknál fogva: a Szovjetunió katonai hatalma és ereje a világbéke fontos tényezője s a népek többsége nem akar háborút. *(MTI)*

Az ifjúsági Világszövetség varsói értekezletének határozatai

Varsóból jelentik: Az *Associated Press* jelenti Varsóból, hogy a nemzetközi ifjúsági értekezleten vasárnap elfogadott határozati javaslatban azzal vádolják az Egyesült Államokat, hogy elvállalták a reakció nemzetközi erőinek vezetését *egy új háború felé* és vállalkoztak a demokrácia erőinek megsemmisítésére. Az amerikai «segély-program» — mondja a határozati javaslat — tönkreteszi az európai nemzetek függetlenségét, gazdasági és politikai életét. Az angolszász imperializmus Nyugat-Németországban meg akarja szervezni egy új világháború fegyverraktárát. Egy másik határozat támadja a nyugati únió, mint a béke és a nemzetközi együttműködés ellenségét. (MTI)

A Szovjet Hadiflotta napjának ünnepségei

Moszkvából jelentik: Augusztus 15-én a Szovjetunió népei a hatalmas ország minden városában és falvában megünnepelték a Szovjet Hadiflotta napját. A hadikikötőkben, többek közt Vladivosztokban, Leningrádban, Odesszában, Tallinban, Szevasztopolban és Port Arthurban a reggeli órákban a hadihajók teljes zászlódíszben sorakoztak fel: a karcsú torpedórombolók, az aknaszedők és aknarakó hajók, a gyors cirkálók és a félelmetes csatahajók.

A városok terein és parkjaiban nagy néptömegek játékokkal, tánccal és sportversenyekkel töltötték a napot. Szevasztopolban, a dicső feketetengeri flotta bázisán, 5000 tengerész különböző hajókról indulva, egy közös cél felé úszva, tartotta meg a hagyományos „csillag-úszóversenyt".

Amerikai rendőrség őrzi Kaszjenkinát

New Yorkból jelenti a *TASS:* Az amerikai sajtó újabb és újabb lehetetlen kijelentéseket ad *Kaszjenkina* szájába. Mindezek a közlemények teljesen értéktelenek, hiszen az amerikai rendőrség és kémelhárítás ellenőrzésén át látnak napvilágot. A beteg szovjet asszony kórházi ágya mellett állandóan két amerikai rendőrnő őrködik. A betegszoba környékén hat polgáriruhás rendőrügynök teljesít szolgálatot. A rendőrség elzárta a kórház bejáratát is. *Csepurnik* alkonzul augusztus 13-i látogatása alkalmával két amerikai rendőrtiszt állott Kaszjenkina ágya mellett. A beszélgetés alig egy percig tartott és az alkonzul csupán négy kérdést tehetett fel, mert a jelenlevő rendőrtiszt megszakította a látogatást. *(MTI)*

A Duna-értekezlet hétfői ülése

Belgrádból jelenti az *MTI:* A Duna-értekezlet hétfőn kijelölte a mandátumvizsgáló bizottság és a szövegezési bizottság tagjait. *Szantó* Zoltán a magyar küldöttség nevében azt javasolta, hogy a mandátumvizsgáló bizottság Románia, Anglia és Szovjet-Ukrajna képviselőiből álljon. Anglia delegátusa nem vállalta a megbízást, amire — a Szovjetunió indítványára — az értekezlet helyébe az Egyesült Államok képviselőjét jelölte ki, aki a megbízatást elfogadta.

Ezután a román küldöttség javaslatot tett a szövegezési bizottság összeállítására. Javasolta, hogy a bizottságban a Szovjetunió, Franciaország, Magyarország, Bulgária, Jugoszlávia és Csehszlovákia képviselői kapjanak helyet. Franciaország, az Egyesült Államok és Anglia nem vállalta a megbízást, amire a szövegezési bizottság a Szovjetunió, Magyarország, Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia képviselőiből alakult meg.

Ezután ismét összeült az értekezlet Általános Bizottsága és folytatta a szóvivő tervezet részletes vitáját. Tárgyalásra került a 41. paragrafus, amely az esetleges viták elintézéséről szól. A szovjet javaslat szerint amennyiben a vitás felek közvetlenül megegyezni nem tudnak, békítő bizottság alakuljon, amely a szembenálló felek egy-egy jelöltjéből és egy, a vitában részt nem vevő ország képviselőjéből álljon, akit a Duna-bizottság elnöke jelöl ki. A szovjet tervezethez benyujtott angol módosító indítvány ezzel szemben a döntést a nemzetközi törvényszékre, tehát olyan szervre akarja bízni, amely kezes eszköze a nyugati imperialista hatalmaknak. A vita tart.

Az „Európai Katolikus Arcvonal" megbeszélései

Berlinből jelenti a *Telepress:* Ismeretes, hogy az amerikai külpolitika céljai elérésére felhasználja a legkülönbözőbb reakciós erőket, így a többi közt a római katolikus egyházat is. Nemrégiben járt Myron *Taylor* a pápánál s *a nagyösszegű támogatás,* amelyet az amerikai imperialisták a Vatikánnak juttattak, nemcsak az olasz választásokra szólt, hanem azon túlmenően az „Európai Katolikus Arcvonal" anyagi alapját is jelentette. Két titkos értekezlet után most a kölni székesegyház építése 700. évfordulójának ünnepségén részt vesz *Brüning* volt német kancellár is, továbbá 23 katolikus bíboros, érsek és püspök, sok nyugatnémetországi egyházi vezető és politikus. A pápát *Micara* bíboros és unokaöccse, Luigi *Pacelli* képviseli. Megjelent az ünnepségen *Griffin* brit kardinális, *Suhard* párisi bíborosérsek, *Muench* és *Gannon* amerikai püspökök, *Frings* kölni, *Faulhaber* münchení, *Innitzere* bécsi és *Rohracher* salzburgi bíborosérsek.

A nyugatnémet politikusok *Pünder* miniszterelnök vezetésével testületileg jelentek meg az ünnepségen, *Pakenham* lord, a német ügyeket intéző volt brit miniszter társaságában. Az egyházi ünnepségekkel egyidejüleg sorozatos megbeszélések folynak a katolikus német politikusok, valamint a német, amerikai és vatikáni egyházi képviselők között. Ezeken a megbeszéléseken Brüning már nem mint egyszerű vendég, hanem olyan politikusként vesz részt, aki igyekszik gondosan előkészíteni a német politikai életbe való visszatérését. A német bíborosok és a Vatikán képviselői igyekeznek a katolikus politikusokkal megszilárdítani az úgynevezett „Európai Katolikus Arcvonalat" és a német politikai katolicizmust egyetlen pártba akarják tömöríteni.

Frings kölni érsek többezer főnyi hallgatóság előtt a kölni stadionban mondott beszédében nyiltan hangoztatta a politizáló egyház elvét és kijelentette, hogy a kereszténveknek épúgy kell harcolniok Németországban, mint legutóbb az olaszországi választások során harcoltak. *Griffin* bíboros-érsek után, aki a „katolikus akció e nagy családi ünnepét" köszöntötte, *Innitzer,* a náci osztrák kardinális szólalt fel, aki annakidején pásztorlevéllel fogadta Hitler bevonuló seregeit. A náci bíboros a nagynémet gondolatot öltöztette egyházi köntösbe.

Minthogy a németek és osztrákok nem élnek egy államban — hangoztatta —, egységüket a katolicizmus által kell megőrizniök.

Lemmens holland püspök, aki nyilvánvalóan már elfelejtette, hogy német fasiszták hogyan pusztították el Rotterdamot, a holland katolikusság nevében üdvözölte az egybegyülteket és kijelentette, hogy a hollandok fátylat akarnak borítani a multra s elfelejteni, amit a németek Hollandiában tettek.

Grannon amerikai püspök beszédében kiemelte, hogy Németország és Amerika között „különleges kapcsolatok létesültek". (MTI)

A külpolitika hírei

Karacsiból jelenti az *AFP:* Pakisztán vasárnap ünnepelte függetlensége első évfordulóját. 150 ezer főnyi ünneplő tömeg nézte végig a katonai felvonulást. A miniszterelnök az ünnepség alkalmából felavatta az új karacsi rádióállomást. Ünnepi beszédében kijelentette, Pakisztán erőinek módjukban áll, hogy szembenézzenek mindenféle támadással.

Dzsinnah kormányzó üzenetet intézett a lakossághoz, kiemelve a pakisztáni gazdasági élet egy év alatt tapasztalt fejlődését. (MTI)

★

Prágából jelenti a *Telepress: Gregor* külkereskedelmi miniszter vezetésével a napokban csehszlovák kormányküldöttség utazik Moszkvába, hogy tárgyalást folytasson új kereskedelmi egyezmény megkötéséről. (MTI)

Eötvös Lóránt-kiállítás Londonban

A nagy magyar természettudós születésének 100. évfordulója alkalmával a londoni természettudományi múzeumban nagyjelentőségű *Eötvös* Lóránt-kiállítás nyílt meg. Három hatalmas üvegtárlóban mutatták be az Eötvös-ingát, Eötvös kísérleti eszközeit, Magyarország földmágnességi térképeit. A kiállítás dokumentálja a magyar természettudományos kutatás hagyományait. A kiállítással és Eötvös születésének százéves évfordulójával kapcsolatban a *Times* cikk jelent meg. (MTI)

Szakasits Árpád üdvözlete az olimpikonokhoz

Szakasits Árpád köztársasági elnök az alábbi táviratot intézte a Londonból hazainduló magyar olimpiai csapathoz:

«Az olimpiai játékok győzelmes befejeztével szívből üdvözlöm, úgy a magam, mint az egész magyar nép nevében olimpiai bajnokainkat, helyezetteinket és mindazokat, akik elszánt akarásukkal, fáradhatatlan buzgalmukkal dicsőséget szereztek a magyar népi demokráciának. A dolgozó magyar nép szeretettel öleli magához kiváló fiait.» *(MTI)*

Bővül a szentistváni program

A Magyar Ifjúság Népi Szövetsége is erősen készül augusztus 20-a megünneplésére. Ezen a napon az ifjúmunkások, parasztifjak és a diákifjak ezrei vidám sporttal, kultúrával és szórakozással ünnepelnek a Népligetben, a Városmajorban és a Margitszigeten. A város minden játszóterén délelőtt az úttörőzenekarok hangjai mellett artisták, bohócok, bűvészek tréfás számokkal szórakoztatják a vidám gyermeksereget. De a sportban sem maradnak el a kis úttörők. Lepényevés, zsákbanfutás és még sok más tréfás verseny váltakozik egymással.

Még egy érdekes versenyszám került a műsorba. Az ifjúsági roller- és gyermekkerékpárverseny.

Délután a Margit szigeten folytatódik a vidám program sportmérkőzésekkel, színpaddal, bábjátékkal.

Magyarország gazdasági helyzete igen nagy mértékben javult

Párisból jelenti az *MTI:* A *Proudiction Française* előkelő francia folyóiratban Alfred *Frisch* neves francia közgazdász hosszabb cikket ír a magyar gazdasági helyzetről. A cikkíró szerint a háború óta Magyarország igen nagy mértékben megjavította gazdasági helyzetét és erélyesen helyreállította a költségvetés egyensúlyát, miután megszilárdította pénzét. Felsorolja a hároméves terv eredményeit s hozzáfűzi, Magyarország nemrég írt alá fontos kereskedelmi szerződést Nagy-Britanniával, Magyarország továbbra is fenn kívánja tartani kereskedelmi kapcsolatait a Nyugattal.

Megkezdte munkáját a ferroszilicium gyár

Vasárnap ünnepi külsőségek között helyezték üzembe Zagyvarónán az újjáépült Magyar Vasötvözet gyárat, amely a nagyfontosságú ferroszilicium előállításával foglalkozik. Kapacitása évente 2200 tonna fémszilicium, amelynek gyártásához mintegy 5500 tonna kvarcitkő, 300 tonna koksz, 2000 tonna faszén, 350 tonna elektroda és körülbelül 30 millió kilowattóra áram szükséges. A gyár az ország valamennyi acélgyárának, vas- és acélöntődéjének ferroszilicium szükségletét fedezni tudja.

Karczag államtitkár mondott ünnepi beszédet.

— A ferroszilicium ellátással kapcsolatos nehézségeink — mondotta —, amelyeken most a zagyvarónai gyár felépítésével végleg urrá lettünk, azt a tapasztalatot adják, hogy a legfontosabb ipari anyagok és üzemi segédanyagok tekintetében, ahol arra csak egy lehetőség kínálkozik, nem szabad teljesen a behozatali forrásokra támaszkodni. Ahogy újjáépítettük a zagyvarónai gyárat, ugyanúgy az urkuti ferromangán-kohót is fel fogjuk építeni. Új ipari szervezetünk és egész haladó értelmiségünk egyik legfőbb feladata legyen a hazai nyersanyagforrások fokozottabb feltárása, hasznosítása és ezzel nemzetgazdaságunk megerősítése.

A belpolitika hírei

Az MDP nagybudapesti vasutasszervezetében országos értekezletet tartottak. Az elnökség megválasztása után *Bebrics* Lajos államtitkár beszédet mondott, amelyben rámutatott, hozzá kell látni a magyar vasúti pályák modernizálásához, amely *a 140 kilométeres sebességet* lehetővé teszi. Emelni kell a járművek számát és azokat modernizálni kell, valamint tökéletesíteni kell a biztosító berendezéseket. Az államtitkár hangsúlyozta végül, hogy a vonatkéséseket feltétlenül meg kell szüntetni. A vasutasság — mondotta — megoldja az őszi szállítás nehéz kérdéseit is, leszorítja négy és fél napra a kocsifordulót.

◆

Magyarország ellátási viszonyai annyira megjavultak, hogy az igazságügyminisztérium előkészíti *a kisfeketézők közkegyelmét.* Hogy ez az amnesztia kit fog érinteni, az attól függ, milyen lesz a termés és mennyire javul közellátásunk. Annyi bizonyos, hogy a nagyfeketézők, akik olyan súlyos károt

[redacted]

tette a londoni olimpián sikerrel szerepelt fővárosi alkalmazottakat. *Rajcsányi* Lászlót, aki a városháza gépészeti ügyosztályán dolgozik, műszaki főtanácsossá, *Brandy* Jenőt a központi számvevőség tisztviselőjét számvevőségi főtanácsossá, *Lemhényi* Dezsőt a VI/2 adóhivatal tisztviselőjét I. osztályú főtiszttó, *Zimonyi* Róbertet a VIII/A adóhivatal alkalmazottját szintén adóügyi főtiszttó léptette elő. Ezenkívül *Képessy* Józsefet, a közoktatásügyi ügyosztály testnevelési előadóját, aki az olimpiai kiküldetések körül tevékenykedett, I. osztályú irodatiszttó léptették elő.

◆

A fővárosi kertészet az első tervévben elért anyagi megtakarítások felhasználásával az Ilosvay-téren, a Pattantyús-utcában és az egyik angyalföldi gyermekjátszótéren zuhanyozókat és ivókutakat állít fel. A munkálatokban a környéki lakók munkaközössége is résztvesz.

◆

A 3 éves terv egyöntetű végrehajtása érdekében a főváros hivatalai, üzemei és intézményei a beruházásokkal kapcsolatos mindennemű javaslataikat, kérelmeiket a magasabb hatóságoknál történő előterjesztés előtt tartoznak bemutatni *Philipp* Rudolf tervmegbízottnak.

◆

A budapesti szunyoginvázió leküzdése érdekében a tisztifőorvos elrendelte, hogy az előforduló malária-megbetegedéseket 24 órán belül be kell jelenteni a főorvosi hivatalnál.

◆

Augusztus 30-án tartja a BSZKRT és az igazgatóság alá tartozó többi közlekedési vállalat rendes évi közgyűlését. A mérleg közel 26.000 forintos nyereséget mutat. A múlt évi összbevételek 259.2 millió forinttal szerepelnek a zárószámadásban.

◆

Csütörtökön reggel adják át ünnepélyes keretek között a használatnak a 28 napos rohammunkával helyreállított Rudas-uszodát.

◆

A központi városháza udvarán pénteken délelőtt féltíz órakor «új kenyér»-ünnepet rendeznek. *Fodor* Gyula alpolgármester tartja az ünnepi beszédet. Az ünnepség után a városháza dolgozóit és azok gyermekeit meg-

csak olyanokat érint a közkegyelem, akikről föltehető, hogy beilleszkednek a demokratikus életbe. Az amnesztiarendelet alapján eddig 319 politikai bűnös részesült kegyelemben. A köztörvényi bűnösök kegyelmi listájának összeállítása folyamatban van. Az államügyészségektől most érkeznek be a jelentések, hogy a közkegyelem során kik részesülnek amnesztiában.

◆

A földmüvelésügyi minisztérium gépesítési osztálya elkészítette a mezőgazdaság gépesítésének országos üzemtervezetét. Az üzemterv 7.5 millió hold őszi szántásra vonatkozik és ezzel a szántási terület, a múlt év őszéhez képest, kerek 50 százalékkal emelkedik. Magyarországon jelenleg 12.000 traktor van, amelyből 8000 alkalmas a szántásra.

◆

Kádár János belügyminiszter szombaton és hétfőn látogatást tett a budapesti és vidéki főkapitányságon, valamint az államrendőrség államvédelmi osztályán. A belügyminiszter megtekintette a hivatali helyiségeket és tanulmányozta az ügyvitel menetét.

...zi hírek

vendégelik, a gyermekek részére bábszínházelőadást rendeznek.

◆

A pénzügyminisztériumban megkezdték a főváros új költségvetésével kapcsolatos tárgyalásokat.

◆

Egy új jogszabály szerint az okleveles bába és az okleveles szülésznő elnevezés nem egyenértékű, illetve nem azonos. A népjóléti miniszternek a polgármesterhez intézett leirata szerint okleveles szülésznő cím azt illeti meg, aki Állami Szülésznőképző Intézetben 2 éves tanfolyam elvégzése után szerzett szülésznői oklevelet. Okleveles bába pedig az, aki az Állami Bábaképző Intézet 5—12 hónapos tanfolyamát végezte és ott kapott oklevelet. Az ilyenek képzése azonban 1947-ben befejeződött.

Az új közgazdasági egyetem

Az *MTI* munkatársa felkereste *Bóka* László vallás- és közoktatásügyi államtitkárt, hogy megkérdezze tőle, mi indította a kormányzatot az új egyetem felállítására.

— Az új közgazdaságtudományi egyetemet — mondotta az államtitkár — a magyar dolgozó nép igénye hívja életre. A régi, csak a kapitalizmus profitra termelő, népellenes gazdasági módszereit ismerő «szakemberek» helyébe olyan közgazdásznemzedéket kell állítani, amely ismeri a modern közgazdaság elveit és módszereit, s gazdaságpolitikáját a dolgozó nép érdekei irányítják. Szakszerű céljún túl a magyar közgondolkozás átformálását is munkálni fogja ez az egyetem. A valóságismeret, a gazdasági erők ismerete és a termelés szocialista módszereinek alkalmazása a tervszerű, józan gondolkodásnak, a közösségi erkölcsnek is kisugárzó erőtelepévé teszi ezt az egyetemet.

Dr *Nyárády* József, a közgazdasági kar 1948—49. évre megválasztott dékánja többek között a következőket mondotta:

— Ha az új egyetem olyan közgazdászokat akar képezni, akik a tervgazdálkodó Magyarország gazdasági életében jelentős szerepet töltenek majd be — már pedig ez az egyetem egyik elsőrendű célja —, akkor kétségtelen, hogy a gazdaságpolitika különböző ágait a mai tervgazdálkodás gyakorlatával szoros összhangban kell tanítani és olyan szellemben, amely a népi demokratikus Magyarország célkitűzéseinek megfelel.

Hasonló értelmű nyilatkozatot tett *Szalay* Béla, a MEFESZ alelnöke is.

A belvárosi templom jubileuma

Vasárnap ritka évfordulót, Nagyboldogasszonyról nevezett temploma kilencszázados fennállását ünnepelte a *belvárosi főplébánia.* Az ősi istenháza minden köve nemzeti történelem. A déli torony ívsoros párkánya a XII. századból való s a különböző stílusok ellentmondásai — a felépítésben a romántól kezdve a korai klasszicizmusig minden kor részt vett! — hűen mutatják a magyar kultúra életrajzának tragikus meghasadásait, de Budapest növekedésének, érzésvilágának s az európai stílusfejlődés folytonosságának állomásait is. A nagyszabású jubileum legnagyobb terhét *a főplébánia zenei testülete* viselte. A szertartások reggel hétkor kezdődtek s a *Missa solemnis* belső és külső békéért könyörgő *Donna nobis pacem* utolsó tételének végső kicsendülése belenyúlt az éjszakába. Közben felszentelik a misztikus sejtésekkel telített csúcsíves szentélybe jól illő új hármas főoltárt, az artisztikum iránt erős érzékű *Molnár C. Pál* alkotását, *Meszlényi Zoltán* püspök főpapi misét celebrál, az Eskü-téren a bíboros-érsek beszél. Mindez zenei keretben. Gregorián, ősi magyar népének, *Haydn: Nelson-mise, Harmat: Te Deum* és mint korona a *misék miséje.* Nagyszabású teljesítmény ez nemcsak mennyiségben, hanem *minőségben* is. Ez a nap fölmagasztosítja a *musica sacra* szolgáit. A vezénylő *Berg* Ottó a zene arany kelyhével a kezében, mély alázattal, hódolatteljes lélekkel áldoz. Alaposan felkészült, biztos vezető a valóság határain túlnőtt csúcsok rendszerében. Egység, összhang, erő, méltóság, stílus és hit mindenek felett. Diadalmas tömb a *Gloria* s a *Credo* felgyujtja a reménység fénysugarát. Az óriási feladat intonálói: *Báthy* Anna, *Dósa* Mária, *Rösler* Endre, *Littassy* György, *Tátray* Vilmos, a *Fővárosi Zenekar* és a végig fölényesen győző kórus. *Balázs* Lajos plébános, a lobogó spiritus rector büszke lehet együttesére.

G. E.

●● KÉT HADIFOGOLYSZERELVÉNY szombaton este megérkezett Debrecenbe. 88 tiszt, 397 tiszthelyettes, 2633 legénységi állományú és 7 polgári személy, köztük egy nő érkezett. A májusban megindult hadifogolyszállítmánnyal az idén a mai napig 44.473 volt hadifogoly tért haza otthonába.

Üzleti biztosítékul és bánatpénzül bármily összeg erejéig elfogadhatók a Nemzeti Bank részéről kiállított betétkönyvek és kezességi nyilatkozatok a kormány legújabb rendelete szerint. A Nemzeti Bank által a rendelet hatálybalépése előtt kiállított kezességi nyilatkozatok is érvényesek.

Eljegyzés. *Szük* Edith és dr *Máriássy* Miklós jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Hamvas József evangélikus lelkész, a pozsonyi evangélikus líceum volt tanára meghalt. 1896-tól tanította a magyar és német nyelvet és irodalmat az evangélikus líceumban. Hamvas József élete harmadik harmadában a budapesti fasori gimnáziumba került, majd mikor nyugdíjba vonult, novellákat és regényeket írt a *Budapesti Hirlap*-nak, a *Pesti Hírlap*-nak, valamint a *Magyar Nemzet*-nek. Tanítványai közül több közéleti kiválóság került ki. Temetése szerdán félháromkor lesz a farkasréti temetőben.

Hangverseny

Vigopera a Károlyi-kertben ma 8 órakor

BÉCSI WIESENTHAL

tánccsoport baleit-estje

Jegyek Zeneakadémián délelőtt és a helyszínen egész nap. —

A „Magyar Nemzet" lőkkiadóhivatala: Budán, Krisztina-körút 117., Pesten József-körút 2. Hirdetések és előfizetések felvétele.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Bársony Ernő

kollégánk elhúnyta alkalmából barátaink és üzletfeleink részéről megnyilvánult őszinte részvétért ezúton mondunk hálás köszönetet. A megboldogult korai elhúnyta nagy űrt hagyott maga után. Munkáját az Ő nemes szellemében folytatjuk tovább.

BLOCKNER J. hirdetőiroda.

Mi a baj?

Az I. és XII. kerületben rengeteg újjáépített lakás van, amit nem tudunk sem kiadni, sem eladni. Jó lenne összeírni az üres lakásokat és kifüggeszteni a lakáshivatalokban, hogy az emberek tudják, hová menjenek. *(Budai háztulajdonosok.)*

Kérjük a szárazföldi csendrendelet kiterjesztését a Dunára is. Hiába van csend az utcákon, ha a vizen egész éjjel tülkölnek a hajók. Ha az autók dudálását ki lehetett küszöbölni, hajók is érintkezhetnének fényjelekkel és a Petőfi-hídon is állhatna egy-két vízirendőr, akik a forgalmat irányítanák. *(Sok pihenni vágyó dolgozó.)*

Sajnos, kenyerünk bizony még mindig nem olyan keverésű, mint azt szeretnők, igaz viszont, hogy van zsemlye. De amíg egy 40 dekás kockára a kenyér 40 fillér, addig 6 zsemlye, ami súlyban kevesebb, 2.40. Ezt szegény ember nem veheti. Bele lehetne sütni a zsemlyelisztet a kenyérbe is és inkább várnánk a mennyiség felemelésére, ha ezen az áron javítani lehetne a minőségen. *(N. N.)*

Miért nem adnak ki rokoni látogatásra útlevelet Angliába, Franciaországba, Olaszországba stb.? Rengetegen vagyunk, akiknek gyermekei külföldön élnek, évek óta nem láttuk őket. Valutát nem igényelnénk, mert arra a rövid időre, amit kint töltünk, a rokonok vendégei lennénk és biztos, hogy a magyar demokrácia külföldön sem vallana szégyent velünk. *(Egy elhagyott anya.)*

Az Országos Házépítő Szövetkezet a hároméves terv első évében 1800 paraszthéz felépítését vállalta. A második tervperiódusban 2115 ház építését határozta el. Az OHESZ az első tervév előirányzatát 116 százalékkal túlteljesítette, amennyiben beszervezett és kölcsönt folyósított 2034 újonnan épülő házra. Ugyancsak az OHESZ bonyolítja le az árvízsujtotta területek építkezését. Október 15-re minden árvízkárosult beköltözheet új házába.

●● AZ ALSÓPAPSÁG beszolgáltatási versenyre buzdít. A gyöngyösi járás gazdái megértették a beszolgáltatás országépítő jelentőségét, mert pontosan és lelkiismeretesen szállítják gabonájukat a gyüjtőhelyekre. A gyöngyöstarjáni plébános a szószékről hívta fel a tarjáni gazdákat, hogy fokozottan tegyenek eleget a hatósági előírásoknak. Ne tekintsék kényszernek a beszolgáltatást, mert hiszen aki közcélra adja gabonáját, az elsősorban felebarátján segít. Segít azokon a bánya- és ipari munkásokon, akik azért dolgoznak, hogy a parasztságnak megkönnyítsék munkáját, hogy többet és jobban tudjon termelni. A beszolgáltatással minden gazda az ország szebb jövőjét építi. *(MTI)*

A román népköztársaság budapesti követségének felhívása. A román népköztársaság budapesti követsége felhívja az összes Magyarországon tartózkodó, érvényes útlevéllel rendelkező román állampolgárokat, hogy bejegyzés végett szigorúan kötelezően a követség konzuláris osztályán (Horánszky-utca 15) augusztus 25-től szeptember 10-ig, 8 és 12 óra között jelentkezzenek.

Halálozás. *Kleinberger* Lipót 89 korában Budapesten elhunyt. Temetése f. hó 17-én déli 1 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Dezseri-Bachó Istvánné honvédkarmester özvegyének (f. hó 14-én elhunyt) temetése 18-án 3-kor lesz a kerepesi temetőben.

A legjobb testvér és rokon

Kardos Arthur

a Kardos Arthur és Szántó cég beltagja

14-én este csendben elhúnyt.

Soha meg nem szűnő szeretettel gyászoljuk: Budai Izsó és felesége Kardos Teréz, Szántó Mór és felesége Kardos Gizella, özv. Kardos Ernőné, valamint hőn szeretett unokahugai és unokaöccsei.

Temetése a rákoskeresztúri izr. temetőben kedden 12 órakor lesz.

Gazdasági hírek

Az állami érdekeltségek meghatározása

Az állami érdekeltségű vállalatok számát egy legutóbbi becslés szerint hétszázban jelölték meg. Ez az adat azonban csak hozzávetőleges és eltolódások még a továbbiakban is várhatók. Hogy milyen vállalat tekinthető állami vállalatnak, erre vonatkozólag, mint a kormány egyik gazdasági lapja megállapítja, *rövidesen újabb rendelelet fognak kibocsatani.* Ez a rendelet fogja részletesen felsorolni azokat a vállalatokat, üzemeket, üzleteket, pénzintézeteket, amelyeket állami érdekeltségű vállalatnak kell tekinteni.

A készülő rendelet szerint az állam tulajdonához tartozó vállalatok azok, amelyekben az állami érdekeltség legalább 50 százalék, azok, amelyekben a törzstőkének legalább 50 százaléka állami tulajdonban van, azok a vállalatok, amelyeknél legalább 20 százalékot elérő állami érdekeltség áll fenn, illetve a törzstőkének legalább 20 százaléka van állami tulajdonban. Állami vállalatnak kell tekinteni azt a gazdasági célú vállalkozást is, amelynél az államra *adóstársi, kezességi, szavatossági, vagy kamatbiztosítási jogviszony alapján* 200.000 forintot meghaladó — hitelnyújtásból, vagy állami vagyonnak használatra való átengedéséből eredő — tartozása áll fenn. Állami vállalatok végül azok, amelyek az államtól rendszeresen visszatérő *évi 200.000 forintot meghaladó támogatást kapnak* és azok a vállalatok, amelyek állami megbízás alapján közfeladatokat látnak el és ezzel kapcsolatban az állam *bármely címen 200.000 forintot követel* tőlük.

●● ÉRTÉKPAPÍRFORGALOM. Tovább lanyhult a fixkamatozású kötvények piaca. Árukínálat kerekedett felül és több kötvény ára lemorzsolódott. Tájékoztató áraink: 1914-es főv. kölcsön 19, 1927-es főv. kölcs. 525, Scrips 215, Speyer 415, Népszöv. dollárkölcs. 375, Népszöv. fontkölcsön 90.

A Magyar Külkereskedelmi Igazgatóságot megszüntette a kormány. Feladatkörét a kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter látja el.

●● AZ ÁRUPIACOKRÓL. A nemzetközi árupiacokon elsősorban a búza és tengeri iránt mutatkozik nagy érdeklődés. A USA eddig nemlétezett rekord kukoricatermésről számolt be. A búzatermés is megközelíti a rekordot. Ennek következtében további árcsökkenések mutatkoztak a lefolyt héten. A francia kormány már megállapította az 1948—49-es kampányra a gabonaárakat, a búza árát 2300, a tengeriét 1840 frankban.

Az államosított csehszlovák vállalatok száma *Kliment* iparügyi miniszter közlése szerint az utolsó két hónapban elérte a 2200-at. Négyezerháromszáz iparvállalatot államosítottak 1945 óta. Az egész ipar 93 százalékát képviselik az államosított üzemek.

●● A MAGYAR ÉLET-, JÁRADÉK- ÉS KÁRBIZTOSÍTÓ INTÉZET szeptember 3-ra rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen a vállalat önkéntes felszámolását határozza el.

A román állami telefontársaság megállapodást létesített Budapesttel, amelynek értelmében a magyar villamossági gyárak nagymennyiségű telefonberendezést és telefonvezetéket szállítanak Romániába különféle nyersanyagok ellenében.

●● AZ ÁRUELOSZTÁSRÓL megjelent rendelet, amelyről a *Magyar Nemzet* is megemlékezett, sok magyarázatra és félreértésre ad okot. A rendelet azt mondja, hogy a kereskedelmi miniszter a Tervhivatallal egyetértően bármely áru forgalmát szabályozhatja és gondoskodhat ellenőrzéséről, valamint kötelezheti az áru előállítóját, hogy csak olyan kereskedőnek adja el termelvényeit, aki efajta árucikk elosztásával foglalkozik. A kereskedelem körében az az aggodalom merült fel, hogy ennek az elrendelésnek alapján a kereskedelmi miniszter monopolhelyzeteket teremthet egyes cikkek elosztása terén. Amennyiben valóban így volna, a rendelet bizonyos módosításra szorulna, viszont a kereskedelem érdekképviselete azt a felfogást vallja, hogy ez a rendelkezés nem célozza azt, hogy a kereskedelmi kormány az áruk elosztásában monopolisztikus helyzeteket teremtsen. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a jegyes árucikkek forgalmának szabályozásánál a földművelésügyi miniszter és a kereskedelmi miniszter egyetértően jelölhet ki kereskedőket egyes cikkek forgalombahozatalára.

Felszámolnak, a Vaj- és Sajttermelő rt. és a Neumann Simon rt. A követeléseket 6 hónapon belül lehet érvényesíteni.

Monopoltársaságokat létesített Csehszlovákia a külkereskedelem lebonyolítására. A vegyészeti cikkeket a Chemapol rt., az üvegkivitelt a Csehszlovák Üvegexport rt. bonyolítja le. Ezenkívül még számos más monopoltársaság létesítését rendelték el, így a textilkivitelt a Centrotex rt., a komló kivitelét a Csehszlovák Komlókiviteli rt. bonyolítja le. A monopoltársaságok szeptember 1-től kezdik meg működésüket.

Kicsinybeni árusítás a Budapesti Őszi Vásáron

Az árukat népszerűsíteni, a fogyasztási kedvet emelni, egyik legfontosabb törvénye a mai gazdasági életnek. A szeptember 3-án megnyíló Budapesti Őszi Vásár vezetősége ezért illetékes helyről nyert felhatalmazásra elhatározta, hogy a kiállítók részére az eddiginél szélesebb keretekben teszi lehetővé a kicsinybeni árusítást. A vásárlátogató közönség ezúttal ne csak lássa az árut, hanem — ha kedve tartja — módja legyen azt meg is vásárolni. A Budapesti Őszi Vásár alkalmára életbelépett kivételes újítás eredményeként a vásáron ez alkalommal nemcsak a kisiparosok, háziiparosok, az iparművészek és az újdonságterjesztők, hanem a gyáripari kiállítók is jogosultak lesznek az általuk termelt árut — de csakis a vásár területén — forgalomba hozni. A megvásárolt áruk leszállítása az áruk természete szerint vagy azonnal a helyszínen, vagy a termelő raktárából fog megtörténni. —

Fafani

Olaszországban is fojtogató a lakásinség. Többszázezernyi lakásra lenne szükség. Az államháztartás azonban nincs egyensúlyban, így a jegyforgalom egyre emelkedik. Állampapirokat tehát nem lehet kibocsátani. Most Fafani miniszter a lakásépítés finanszírozására bonyolult tervet dolgozott ki, amely egyesíti magában az adóztatás, a kényszerkölcsön és a lutrizás elveit. Lakásbonokat bocsátanának ki 5—5½% kamatozással. Ezek egy részét rákényszerítenék a nagyvállalatokra, másik részét pedig a munkásokra, akiknek a karácsonyi, 13. hónapi juttatásaikból, vagy túlórázásaikból kellene ilyen bonokat jegyezniök. De számítanak szabad jegyzésekre is, mert a bonok egy részét kisorsolnák és a nyertesek bonjaikért rögtön kapnak újonnan épült lakásokat. A kormány nagy szimpátiával fogadja a tervet, mert bízik az olasz nép lutriszenvedélyében s mert könnyebb sorsjátékot rendezni, mint az államháztartás egyensúlyát takarékossággal helyreállítani.

Éppen időszerű, hogy a genfi életbiztosító társaság most fennállásának 75. éve alkalmából évkönyvében megemlékezik egy francia tervről, amellyel a 18. században akarták a közönséget az életjáradékbiztosítás felé csábítani. A biztosítók kötvényeket bocsátottak ki, amelyek után a biztosított 10% évi járadékot élvezett mindaddig, míg az általa megnevezett személy életben van. Így például Genfben aránylag nagyösszegű járadékbiztosításokat kötöttek 30 megnevezett genfi hajadon élettartamára. Hogy mi történt volna, ha *«a 30 genfi kisasszony kölcsöne»* végig lebonyolódott volna, azt persze nem lehet tudni. Szerencsére közbejött a francia forradalom, amely ezt a 18. századbeli totózást maga alá temette. Azt hisszük, hogy a Fafani-terv sem különbözik lényegileg a 30 genfi kisasszony járadékkölcsönétől, a totótól és minden ilyesfajta tervtől, amely a valuta iránti bizalmat a játékszenvedélyre alapított mesterkélt szurrogátumokkal akarja pótolni. (É.)

Sporthírek

A Centenáris Kupamérkőzések utolsóelőtti fordulója is jó sportot nyujtott és a mérkőzések látogatottsága ismételten bebizonyította, hogy a közönség nyár közepén is érdeklődik a labdarugás iránt, ha jó játékra és komoly mérkőzésekre van kilátása. Az ujpest-megyeri-úti pályán 28 ezer néző volt kíváncsi a Ferencváros és az MTK mérkőzésére és nem volt oka megbánni ezt a messzi kirándulást. A Centenáris tornában veretlenül vezető MTK ezuttal is győzött, izgalmas és valóban nívós küzdelemben 5:3 (3:1) arányban győzte le a Ferencvárost, jelezve, hogy az elkövetkező bajnoki évben legalább is egyenrangú ellenfele lesz azoknak a csapatoknak, melyek az elmult idényben előtte végeztek. — A Vasasok nyilt és izgalmas mérkőzésben 4:3 (2:2) arányban győztek Csepel csapata ellen és ezzel a gólkülönbséggel jobbak is voltak. — A két idegen csapat, a bécsi Wacker és a kassai Jednota, gól nélkül, döntetlenül játszott egymással és vajmi keveset mutattak igazi tudásukból.

Nyári kupamérkőzések: Elektromos—Soproni Vasutas 3:2 (3:2), EMTK—Szolnok 2:0, Haladás—M. Textil 4:0, Szeged—Debreceni Vasutas 5:1, Győri ETO—Salgótarján 5:1.

Egyéb fogadásos mérkőzések: III. ker.—MÁV-DAC 1:1, Pécsi Vasutas—Kaposvár 3:2, Diósgyőr—Perecse 3:2, Kecskeméti MTE—Kecskeméti AC 4:1, Mátészalka—Kisvárda 2:0.

Az embersportfogadások 44. számú szelvénye a következő telitalálatos eredményt mutatja: Vasas—Csepel 1, MTK—Ferencváros 1, Wacker—Jednota X, Győri ETO—Salgótarján 1, M. Textil—Haladás 2, Soproni Vasutas—Elektromos 2, EMTK—Szolnok 1, III. ker.—MÁV-DAC X, Kaposvár—Pécsi Vasutas 2, Pereces—Diósgyőr 2, Kecskeméti MTE—Kecskeméti AC 1, Kisvárda—Mátészalka 2. — A beküldött fogadási szelvények száma 186.478 volt. — A július havi Totóvigaszdíjban 115.128 forint került szétosztásra 236 sorozat nyerőszelvény beküldői között. Egy sorozatra 489 frt. jutott. Egy debreceni özvegyasszonynak egymagának 16 jó sorozata volt, amire 7680 forintot kapott.

Egy olimpiai tornásznő tragikus halála. A mult évben Monte Carloban rendezett európabajnoki úszóversenyen az egyik fiatal angol hölgyúszó, a győztes Nancy Riach, gyermekparalizisban az ottani kórházban meghalt. Ez a tragikus eset most megismétlődött Londonban is. A 23 éves csehszlovák E. Miskova kedden agyhártyagyulladás gyanujával került be az egyik londoni kórházba, ott megállapították, hogy a fiatal hölgytornásznak ugyancsak gyermekparalizisa volt és mialatt tornásztársnői olimpiai szabadgyakorlatait mutatták be a stadionban, minden orvosi segítség ellenére meg is halt. Tragikus véletlene a sorsnak, hogy a szerencsétlen fiatal teremtés növére tanja volt a győztes csehszlovák női tornászcsapatnak és éppen a verseny folyamán értesült növére tragikus haláláról.

Szerdán érkeznek haza a magyar olimpiai bajnokok. A versenyzők és vezetőik hétfőn indultak el Londonból Budapest felé és szerdán délelőtt 11 óra 10 perckor fognak az Albergexpresszel az országhatárra. Hegyeshalomra érkezni, ahol a kormány képviseletében Nógrádi Sándor miniszterelnökségi és Alexits György kultuszminiszteri államtitkárok fogják üdvözölni őket, de eléjük küldi küldöttségét az Országos Sport Hivatal is. Budapestre délután 3 óra 35 perckor fog befutni a vonat, ahol a Keleti pályaudvaron Kádár János belügyminiszter fogja üdvözölni az olimpiai győzőket.

Az amerikai úszók vasárnap Párizsban szerepelnek, de bizony gyenge eredménnyel. A 100 m gyorsúszásban Jany revansot vett londoni vereségéért és 58 mp. alatt győzött Carter és az olimpiai bajnok Ris ellen, 200 méteren is Jany győzött 2 p 10.2 mp. idővel Smith és Mc Lane ellen, de hogy az amerikai úszók már megcsodálták az éjszakai Párist is, azt sejteni engedte a 4x200 m. stafétában elért idejük, ahol a Mc Lane, Wolf, Smith és Ris összeállítású csapatuk is kikapott, pedig a francia csapat csak 9 p. 10.2 mp-es gyenge időt úszott. Az amerikai stéták körül Seymour az olimpiánál jobb eredménnyel, 70.75 méteres dobással győzött a gerelydobásban, Dillard pedig 13.9 mp. alatt nyerte a 110 m. gátfutást.

Pataki Ferenc előléptetése. Pataki Ferenc a műszabadgyakorlat olimpiai bajnoka a Magyar Állami Szénbányák Rt. alkalmazásában áll. Most a MÁSz a Londonból diadallal hazatérő Patakit nagyszerű eredményének elismeréséképpen intézővé nevezte ki.

Lósport

A vasárnapi lóversenyen Azra II. győzött az 1000 méteres Villám díjban Szamóca ellen fejhosszal, Ramona pedig meglnt csak harmadik lett és lemaradásával tömegével rontotta el az előrefogadásos halmozásokat. Az Istvántelki-díjban Oberst nem indult, ellenben Fidibus könnyen győzött Amondó ellen és minden valószínűség szerint győzött volna Oberst ellen is. A részletes eredmények: I. De szép (10:81), Zalagyöngye, Kispeterd (bef. 126 és 313), II. Lubica (10:17), Caronatum, Pazar II. (bef. 53), III. Alkonycsillag (10:50) Bankár, Példárde (bef. 182 és 127), IV. Tak (10:29), Nik és Nurmi holtversenyben (bef. 49 és 268), V. Azra II. (10:49), Szamóca (bef. 149), VI. Ninon (10:34), Lili, Évike (bef. 316 és 42), VII. Fidibusz (10:29), Amondó, Southern Rose (bef. 102), VIII. Brassó (10:22), Ibolya, Zulejka (bef. 41 és 64), IX. Talizmán (10:31), Kokett II., Admirális (bef. 131 és 114), X. Csélcsap (10:18), Karakán II., Gombház (bef. 45 és 29).

Hangverseny

A Magyar Hivatásos Zenészek Szabad Szakszervezete a «Dolgozók az iskolákért» akció javára

aug. 18-án, szerdán este ½7-kor az Elektromos Művek Sporttelepén (Latorca-utca)

1000 cigány részvételével

MAGYARNÓTA-ESTET

rendez. Közreműködnek a legkiválóbb primások és nótaénekesek. Jegyek az összes jegyirodákban és a helyszínen.

(Magyar Múzsa-rendezés) —

Színházi hírek

Első nemzetközi munkáskórus-verseny

Budapest újra a nemzetközi zenei érdeklődés centrumába kerül. A *Magyar Dolgozók Énekkarainak Országos Szövetsége* megrendezi *augusztus 20—22 között* az első nagyszabású *nemzetközi munkáskórusversenyt.*

Bár a nyugati országok munkás énnekkarai *utazási és anyagi nehézségekre* hivatkozva lemondták a részvételt, így is *kilenc külföldi együttes* jön a viadalra. Ezek között van 2—2 francia és lengyel, 1—1 bolgár, cseh, osztrák, román és szlovák kórus. A megújhódott magyar munkás énnekkari mozgalmat 24 együttes, 11 vegyes, 9 férfi és 4 női kar képviseli. *A vegyeskarok számbeli fölénye örvendetes jelenség.* A zenei viadal ünnepélyes megnyitása Szent István-napján délelőtt lesz a *Hősök terén,* a tulajdonképpeni mérkőzés *21-én* kezdődik s a döntő vasárnap lesz az állatkerti színpadon. A zsüri vezetője *Zathureczky* Ede, a legfőbb elnökséget *Kodály* vállalta.

Színházi műsor

Művész-színház: Ida regénye (½8) **Fővárosi Operett:** Nyitott ablak (½8) **Medgyaszay Színház:** Ezred apja (½8). **Vigopera** (Károlyi k.): A bécsi Wiesenthal tánccsoport estje ;8)

Mozik műsora

ÁTRIUM (160-955): Modern Pimpernel (Előadások: 4, ¼7, ½9-kor) **CORSO** (182-818): Szürke sátán (Előadások kezdete: 4, ¼7, ½9-kor) **CORVIN** (339-933): Muzsika szárnyán (Előadások kezdete: 4, 6, 8 órakor) **DÉCSI** (123-359): A táncosnő, Híradó (Előadások kezdete: ½5, ¾7, 9-kor) **FORUM** (189-707): Egerek és emberek (Előadások: 4, ¼7, ½9-kor) **KÖRÚTI HÍRADÓ** (222-499): Magyar francia, szovjet híradók, Rigoletto, Farkas és a bárány (9-től este 11-ig) **LLOYD** (123-043): Muzsika szárnyán (Előadások kezdete: ½5, ¾7, 9-kor) **OMNIA** (139-693): Szürke sátán (Előadások kezdete: ½5, ¾7, 9-kor) **ROYAL APOLLO** (222-650): Egerek és emberek (½5, ¾7, 9) **SCALA** (120-150): Modern Pimpernel (Előadások kezdete: ½5, ¾7, 9-kor) **URÁNIA** (136-888): Táncosnő (4, 6, 8) **VÁROSI:** Az ezred fia (½5, ¼7, ½9)

MÁSODHETES MOZIK:

ADY: Csendháborító (4, ¼7, ½9) **BELVÁROSI:** A szerelem vádol (¾4, 6, ½9, balterem v., ü. ¼7. ¾9-kor) **BETHLEN:** Mandzsu bestiák (4, 6, 8) **BODOGRÁF:** A dzsungel könyve (½5, ½7, ½9, v. ½3 is) **BUDAI VIGADÓ:** Veszélyes őrjárat (4 ¼7 ½9) **CAPITOL:** Csendháborító (½5, ¾7, 9) **CITY:** Még öt perc az élet (½4 ¾6 8) **ELIT:** Kis csavargó, Híradó (¼5, ½7, ¾9) **HOMEROS:** Szent és az utcalány (5, 7, 9, vas., ünnepnap 3-kor is) **KRISZTINA:** Stabil a csók filmszkecs (6, 8) **IPOLY:** Egyetemi éveim (½5, ¾7, 9) **JÓZSEF ATTILA:** A szerelem vádol (4, ¼7, ½9) **KAMARA** Még öt perc az élet (4, ¼7, ½9) **MARX:** Centercsatár (4, 6, 8) **NAP:** Kerek Ferkó (4, ¼7, ½9, v., ü. 2 is) **KOSSUTH:** Veszélyes őrjárat (¼5 ¾7 9) **OLYMPIA:** Külvárosi fiú (½3, ½5, ¼7, ½9) **PALACE:** Ezt látják a csillagok (11, 1, 3, 5, 7, 9) **PÁTRIA:** Kis csavargó (4, ¼7, ½9) **PHÖNIX:** Dzsungel könyve (11, 1, 3, 5, 7, 9) **ROXY:** Razzia, Híradó (11, 1, 3, 5, 7, 9) **SAVOY:** Még öt perc az élet (½5, ¾7, 9) **STUDIÓ:** Visszatérés (½2, ½4, ¾6, 8) **SZABADSÁG:** Z. a korbácsos ember (½5, ¾7, 9) **TÁTRA:** Mai lányok (4, 6, 8, v. ½3, ½5, ¼7. ½9) **TINÓDY:** Centercsatár (5, 7, 9) **TURÁN:** Mandzsu bestiák (5, 7, 9) **UGOCSA:** A szerelem vádol (¼4 ¾6 8) **VESTA:** Razzia (10, 12, 2, 4, 6, 8) —

A rádió műsora

KEDD

BUDAPEST I.

5.30: Hanglemezek. **6.30:** Falurádió. **6.45:** Torna. **7:** H. **7.20:** Szív küldi szívnek szívesen. **8:** E. **8.20:** Ravel: Három dal. **8.30:** Izraelita vallásos félóra. **9:** Postászenekar. **9.55:** Áttelep. közl. **10:** H. **12:** H. **12.15:** Ének, gordonka. **13:** E. **13.15:** Szalonzene. **14:** H. **14.15:** E. **14.30:** Ifjuságí énekkarok. **15:** Rádióiskola. **15.55:** Műsorism. **16:** E. **16.30:** Gergely Ferenc orgonál. **17:** H. **17.10:** Hadifogolyh. **17.15:** Vöröskereszt. **17.30:** Szív küldi szívnek szívesen. **17.50:** H oroszul. **18:** Szív küldi szívnek szívesen. **18.15:** E. **18.40:** Világhíradó. **18.55:** A méla Tempefői. Irta Csokonai Vitéz Mihály. **20:** H. sport. **20.35:** H németül. **20.55:** Szakszofón, zongora. **21:** Hanglemezek. **21.15:** A szirének szigete. Szicília. **22:** H. **22.25:** E. **22.45:** Magyar nóták. **23.15:** Vigoperarészletek. **24:** H. **0.10:** H franciául és angolul.

BUDAPEST II.

17: Járz. **18:** Koruk zenéje. **19:** A falu hangja. **19.30:** Zenei élő ujság. **19.45:** Balettrészletek. **20.30:** A Rádió Szabadegyeteme. **21:** H. **21.15:** Eseményjáték. **21.30:** A házi együttes. **22.30:** Hanglemezek.

SZERDA:

BUDAPEST I.

5.30: Hanglemezek. **6.30:** Falurádió. **6.45:** Torna. **7:** H. **7.20:** Hanglemezek. **8:** E. **8.15:** Zenekari müvek. **9:** Jazz. **9.55:** Áttelep. közl. **10:** H. **12:** H. **12.15:** Hanglemezek. **13:** Hangos Híradó. **13.15:** Magyar nóták. **14:** H. **14.15:** Népek muzsikája. **15:** Rádióiskola. **15.55:** Műsorism. **16:** Magyar költők versei Franciaországról. **16.20:** Chansonok. **17:** H. **17.10:** Hadifogoly híradó. **17.15:** Vöröskereszt. **17.55:** A Szakszervezeti Tanács műsora. **17.50:** H oroszul. **18:** Ifjuság mint sólyommadár. Vass Lajos feldolgozásai. **18.30:** Puskin. Az író müveiből. **19:** Páka Jolán és Bencze Miklós énekel. **19.30:** Helyszíni közv. a salzburgi ünnepi játékokról. Közben H. **21:** H németül. **21.15:** Jazz. **21.45:** E. **22:** H. **22.25:** Hangos H. **22.45:** Totóh. **23.50:** E. **23:** A házi együttes. **24:** H. **0.10:** H franciául, angolul és eszperantóul.

BUDAPEST II.

17: Tánczene. **18:** A Guszev-ügy. Rádiójáték. Illés Béla történelmi elbeszéléséből. **19:** Karingók. **19.30:** Énekkar. **20:** Hanglemezrevü. **20.30:** A Rádió Szabadegyeteme. **21:** H. **21.15** Szív küldi szívnek szívesen. **22.15:** Jazz. **22.30:** Milhaud: Szonáta.

KARÁCSONY

Betlehemi csillag

Borús, felhős, lőporfüsttől fekete ez a szomorú-hangulatú idei karácsony is. Akárcsak a tavalyi és tavaly előtti. Fegyverek zaja tölti be az őt földrészt, a költő véres látomása megint véres valósággá nehezedett fölöttünk: háború van most a nagyvilágban! Fénytelen a nappal és koromsötét az éjszaka. Egy csillag mégis áttűz, átragyog a ködös-vak homályon. A betlehemi csillag. Örök Betlehem szivekbe világító, kései sugara, a megváltó szeretet soha ki nem alvó, reménységes fénye. Aki hivő lélekkel tekint föl az égre: ma is megláthatja. Éppen úgy, mint — majd kétezer év előtt — a Kisded jászolához siető pásztorok és bölcs háromkirályok.

De milyen messziről, szinte elérhetetlen messzeségből integet felénk ez a csodálatos, Istennek dicsőséget, embernek békességet jelentő csillag, egyetlen virrasztó égi lámpája az 1943-as esztendő karácsony éjszakájának. Az ember mégsem veszi le róla sóvár tekintetét. Híven követi a szeretet csillagának titokzatos, sokszor rejtett útját térben és időben, bárha tudja: maga a csillag elérhetetlen marad számára. A csillag az égen jár, az ember a földön, sohasem találkozhatnak hát. Az égi csillag földrehulló fénye mégse hiábavaló. Eligazít, helyes irányt mutat — a megértés, a béke és a mindeneket összefogó szeretet megigért országa felé.

A betlehemi csillag az egész emberiség történetének legnagyobb, legszebb, legmélyebb értelmű és legvigasztalóbb *csodáját* hirdeti. Azt a páratlan világtörténelmi pillanatot, amelyben »az Ige testté lőn«. Isten fia 1943 év előtt felöltötte az ember alakját, hogy *szeretetével* megválthassa őt tévelygéseitől és bűneitől. Ennek az isteni szeretetnek — amely olyan áldozatos nagy volt, hogy vállalta még a szörnyű kereszthalált is — biztató visszfénye lángol mindörökre a betlehemi csillag ragyogásában. Gondolj erre ma, szorongó és szorongatott, nehéz időkben ünneplő ember. Tekints *magadba* s szivedben építsd fel ma azt a sérthetetlen Betlehemet, amelyen soha erőt nem vehetnek a pokol kapui. Fordulj befelé és *lelkedben* ringasd Őt, aki úgy szeret téged, hogy életét adta egyszer érted a Golgota komor dombján. Fordulj befelé és *találd meg önmagadban a megszülető szeretet*, a kis Jézus legdrágább karácsonyi ajándékát, amely kigyúló csillag szelíd fényével ott sugárzik minden igaz, jószándékú ember homlokán. *Bensődben és bensőségesen* köszöntsd ma a karácsonyt, ahogy az igazi ünnephez illik. Most erre gondolj csak, így ünnepelj. Azzal törődj, amit *benned* világosít meg a betlehemi csillag. Szived legyen az örök Bethlehem s te magad a szeretetet befogadó bölcső.

És nézz a csillagra. Arra a csillagra, amely a megpróbáltatások és riadalmak legsötétebb éjszakájában is változatlan fénnyel tündöklik fejed fölött. Ha pedig kigyujtod lelkedben a karácsonyfa gyertyáit: legtisztább érzésed melegével emlékezz azokra, akik értünk állanak őrt. Szeretettel és hálával öleld őket magadhoz, a Jézustól megszentelt *örök testvériség* gondolatában.

Churchill állapota tovább javul

Lisszabon, december 24. Mint a brit hírszolgálat jelenti, *Churchill* miniszterelnök állapota a csütörtöki orvosi jelentés szerint *tovább javult*. *(MTI)*

— **Szakmai jubileum.** Harsányi Miklós, a *Harsányi Hirdetés-, Reklám-, Propaganda-Irodája* cégtulajdonosa most töltötte be e hivatásában munkásságának 25. évét.

(Molnár C. Pál fametszete)

Ha most születne...

Koromsötétben ballagok a Stefánia úton hazafelé. Éjszaka van. Már rég elment az utolsó villamos. Sehol egy lélek, sehol semmi nesz. Az élet, az évek, a napok és az órák vad hajszái ágybalökték már a fáradt, megkinzott embermilliót. Kit selyempaplanos ágyba, kit kemény vacok hideg rongyai közé. Alszik a behemót város. Biztosan karácsonyról álmodik...

Csupa szurok az ég. A vastag, bánatszürke fellegek feketedtek meg rajta az éjfél sóhajától. Hiába nézek fel, titkot kérdezve az egyedüllét titokzatos csendjétől: mi van megirva a csillagokban? Arcát elfordítva hallgat a Végtelen.

Aztán a szél felébred a liget bokraiban, mert fázott, biztosan. Utánam oson, majd felszáll, megkavarja a fellegeket és lehullajt rám valamit. Egy hangot. Az öreg cserebogaraké ilyen, fülledt és poros nyári estén, amikor meghalni repülnek ki a határ messzijébe. Ez most egy repülőgép hangja.

Gép a csillag szívében

Hirtelen kékes fényhusáng sujt fel az égre. És máris a másik, harmadik, negyedik. Négy fényszóró a négy világtáj felől. A gépet keresik és megtalálják.

A négy sugár találkozik a gépnél és egymást átvágva, fényesen repül tovább a Semmibe. A nyolc fénysugár egetborító csillagóriást szánt a fellegekre. A csillag lassan, tündökölve úszik a Duna felé, szivébe zárva búgó rabját, a gépet.

Mit akar ez a roppant csillag, karácsony küszöbén a szenvedő ember álma felett? Ilyenkor az új, a nagy csillagok ősidők óta csodát jelentenek. Örömberobbanó, váratlan és világfordító csodát. Mint akkor, Betlehemben is...

Ilyen nagy csillag sohasem lángolt az égen Azóta. Talán... talán ez a nyolcágú fényóriás is jelent akkora csodát?

Lehet, hogy újra megszületett? Eljött megint, ahogy megigérte?

Mi lenne, ha most születne? Hol születne, hol születhetne meg? Azt hiszem, megint csak falun. Istálló helyett most talán egy nádfedeles paraszthaz tiszta-szobájában. Semmi esetre sem szalonban. És aligha klinikán. Nehezen találna oda egy szegény ács felesége.

Ács fia lenne most is? Lehet, hogy nem. De a névtelenek, a szegények Krisztusának születne, biztosan...

Fogynak már a világban a pásztorok. És nem virrasztják át a mezőn, nyájaikkal a téli éjszakákat. Ki hallaná meg most helyettük az angyalok hiradását? Kik örülnének neki, hogy megszületett és kik lennének az új Heródesek, akik megint végiggyilkoltatnák a falvak, városok százait, csak azért, hogy már kisdedkorában vérét vehessék?

Az új Hegyi Beszéd

Akadna-e 1943-ban három király, aki mindent félretéve azonnal elindulna, hogy megkeresse Őt és leboruljon előtte?

Ha most élne Krisztus, hol találná meg ebben a világban azt a csendes pusztát, ahová elvonulhat, mielőtt elkezd tanitani? Kinek a képében menne utána a Sátán, hogy megkisértse és mivel csábitaná, milyen rangot ajánlana fel neki?

Kik lennének, milyen foglalkozásuak lennének most az első tanitványok? Tizenketten lennének megint? Többen? Vagy kevesebben?

A Hegyi Beszéd akkor nagyon időszerű és kemény vádakkal telitett, ellenzéki beszéd volt. Miket mondana ma Jézus az új Hegyi Beszédében? Mik volnának benne a legsúlyosabb vádak?

Tenne-e megint csodákat? Látnának-e újra a vakok, akik sokan vannak? Feltámadnának-e azok a halottak, akiket nagyon siratnak? Megszaporitaná-e elegendően a kenyeret és a halat azok számára, akik mind-mind jók volnának, ha éhezniök nem kellene? Tenne-e elég csodát?

A repülőgép már messze úszik a szuroktengeren és a csillagóriás lassan torzulni kezd.

Jézus egyszer korbácsot rántott a templomban, mert szennyes kufárok üzletet csináltak a hitből. Csak egyszer tette, amikor először élt. Vajjon most hány korbácsot verne szét szennyes kufárokon?

Júdás, vagy Júdások

Hány bűnös Jeruzsálemnek jósolná meg méltó pusztulását? Hány bűnös Mária-Magdolna kúszna elé, hogy tisztitsa meg a sártól? Hány házasságtörő asszonyt nem engedne megkövezni és hányat igen? Hány gazdag engedné oda a kisdedeket Hozzá, aki ilyeneket beszél: »Könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint a gazdagnak bejutni a mennyországba?« És hányan üzennének Judásnak, hogy a vérdij már készen áll, mert a Nagypéntek nagyon sürgős?

Ki lenne ma Júdás? Milyen pénznemben fizetnék, és mennyi lenne most az árulás jutalma? Lehet, hogy nagyon sok Júdás akadna annyiért?

A fejlett jogok mai világában vajjon mi volna az ellene szerkesztett, bizonyára vaskos vádirat tartalma és milyen törvénycikkre hivatkozva, melyik országba mondanák ki felette a halálos ítéletet?

Az ölési technika rengeteget fejlődött a Golgota óta. Most milyen halállal kellene az isteni Ártatlannak a bűnös embert megváltania?

Diadalmas feltámadása után megigérné-e végtelen kegyelmével, hogy mégis, mindezek ellenére is, harmadszor is eljön?...

Messziről toronyóra kondul. Az eltorzult, megsápadt csillagóriás hirtelen kialszik az égen. A szél felzokog a vaksötétben és átharapja foszlott felöltömet. Fogvacogva futni kezdek. Nem volt az csillag és nem jelent csodát. Csak azt, hogy háború van, nagyon nagy háború és fekete a karácsony. Mert Krisztus még nem jött el újra. A Békesség, a Szeretet és a Jóakarat pedig valahonnan egy szomszédos csillagról lesik szivszorongva, hogy mikor lehet már erre a szomorú égitestre tépett szárnyakkal visszaszállniok...

Sima Ferenc

HIREK

Ajándék

Kerek három esztendeje, karácsony szombatján néhány pillanatra bekopogtatott hozzám a halál. Már készülődtünk az ünnepre, s hogy minden a legszebben sikerüljön s fáradtság se tegye fájulttá az esztendőnek ezt a legszebb napját, a házban mindenki elszunditott vőköd órára. Álmomból csengő riasztott fel. Kimentem ajtót nyitni, utána örvendeztem a vendégnek, — aki anyám volt. — majd percekkel utóbb, amikor már mindenki talpon volt s az előbbi csendet a vendégfogadás sürgés-forgása váltotta fel, a szivemhez kaptam. Azóta is sokszor figyelek arra a hangra, amelyet akkor az önkivületnek egy bizonyos érzékek fölötti különös lebegésében valóságon túl hallottam. Furcsa üveghang volt, mint a téli szél sirása, amely csak éjszakákon hallható és nappal soha. Felráztak és fellocsoltak s mire a körülöttem támadt rémüldözéstől is segitve a valóságra tértem újra, már beleveszett ez a furcsa hang az ismeretlenségbe.

Hát csak ennyi lenne a halál és semmivel több? Egy ilyen kellemes érzékek fölötti lebegés? Kicsit fölényesen nevettem is, miközben feleségem és anyám és szeretteim közül mindenki könyörgött, hogy ünnep után menjek majd orvoshoz és »nézessem meg magam.« Hogy gondoljak a két kis gyerekemre és ne vegyem tréfának, ami történt.

— Igen majd elmegyek! — igértem és meggyújtottam a fenyő parányi fehér gyertyáit, elmerültem kisgyerekeim örömében. Azaz: a fiam még csak féléves volt akkor s az ő öröme mindössze annyi volt, hogy kétszer is majdnem sikerült lerántania az asztalról azt a krisztályvázát, amely ajándéktestvérén, egy csipketeritőn állt. Ő ezenkivül még semminek sem örült, csak nézett a két nagy szemével. S én? A jókedv álarcát öltöttem magamra. Karácsonyi zenét kerestem a rádión a családnak s többször is megsimogattam azt a bordó sálat, amit meglepetésül kaptam. De közben mindig arra a bizonyos üveghangra figyeltem, arra az előbbire. Nem hallom-e újra?

Végleg eltünt. Ünnepek után aztán agyonvizsgáltak az orvosok. Vérnyomás, szív... Újra vérnyomás, újra szivvizsgálat. Majd mulatságos rajzot fényképeztek a szivem munkájáról. Semmi baj, mondták. Az öreg és jóságos orvos azonban a fejét csóválta:

— Érthetetlen a dolog, mert uram, ön tulajdonképpen meghalt. Illetve: ha nincsenek akkor a közelében, pillanatnyi és ismeretlen okból támadt szivzavara feltétlenül halált okozott volna. Ön akkor ajándékba kapta vissza az életét. Most már hát becsülje meg kétszeresen.

Ezt a tanácsot is eltettem több másikkal együtt. És a nagy ajándékot, az életemet vetettem cserébe mérlegbe: mit is ér hát? És mit ad cserébe azoknak, akik belém rázták azon a decemberi délutánon, mint zsákba a búzát. És mit ad nekem?

Azóta hűvösön és tárgyilagosan figyeltem. Ha mást nem adott volna, mint az elmult három évet, ez is szép ajándék volna részéről. De ő sokkal bőkezűbb volt. Nem csak puszta éveket adott, el sem vett senkimet. Megengedte, hogy örüljek a gyermekeim hangjának, szaporodó szókincsének. Egy rettenetes éjszakán a szomszédomban engedte útjára a vigyorgó és vijjogó halált, és engem, enyéimmel és otthonommal, még az iróasztalommal együtt is megvédett. Utána pedig újra csak adott. Sugalmazott irásokat, több kötetrevalót. Adott pénzt, élményeket és kevéske sikert. Folyton csak adott és adott. Talán többet, mint előtte harmincegy évig. Ez nem kérkedés és hetvenkedés, sőt nem is az ő hetyke párbajrahivása. Hiszen egyszer már megmutatta, hogy ha akarna, egyetlen távoli hang hivására ellebbenne, mint a szélnek eresztett pihe. De ő itt akart maradni, ő tudja, miért. S én elfogadtam ajándékát, sőt újabban már követelem napról-napra. Ezért vagyok ember.

Szabó József

— **A pápa karácsonyi miséje.** *Chiasszóból* jelentik: A pápa úgy intézkedett, hogy az a mise, amelyet december 24-én celebrál, délután 5 órakor kezdődik. A pápa miséjét a vatikáni rádió közvetíti.

— **Ujabb adományok a Kormányzóné segélyakciójára.** A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Főméltóságú Asszony segélymozgalmára a 99.000. számú postatakarékpénztári csekkszámlán *1943 december 22-én* a következő adományok érkeztek be: Albrecht királyi herceg 25.000 P, Magyarországi vacuumolajüzemek, Bpest 4000 P, Chiappa Iván, Budapest 2500 P, M. kir. Dohányjövedéki közp. igazgatóság, Bpest 630 P, az »Ujság« folyt. gyüjtése 450 P, ifj. Farkas Kámán, Bpest 400 P, Kuhn Ferenc, Bpest 300 P, Pintér Tibor, Bpest 300 P, Budapest—kőbányaiuti m. kir. dohánygyár alkalmazottai 270.10 P, Glaser Mihály, Bpest 200 P, Hoepfnennné és Társa, Bpest 100 P, Érsekújvári dohánybeváltó hivatal személyzete 84.76 P, Miskolci dohánybeváltó hivatal személyzete 79.42 P, Beregszászi dohánybeváltó hivatal személyzete 59 P, Battonyai dohánybeváltó hivatal személyzete 37 P, Faddi dohánybeváltó hivatal személyzete 29 P, Szent-Iványi Józsefné, Bpest 20 P, Nagylétai dohánybeváltó hivatal 18 P, Marosvásárhelyi dohányáruraktári kirendeltség 13 P, Nagydorogi dohánybeváltó hivatal 12,86 P, Szepesi Béla, Bpest 12.30 P, Nihsim József, Bpest 10 P. Természetbeni adományok: M. kir. honv. Ludovika akadémia: 180 drb különféle ruhanemű és 30 drb topán, Del-Ka cipőkéresk. rt., Bpest: 80 pár cipő és 8 drb különféle ruhanemű, Franck Kávészer Müvek rt., Bpest: 1000 drb szeretetcsomag, özv. Goldschmidt Izidorné Bpest: 1 csomag ruhaanyag.

— **Hősi halált halt ujságiró.** *Nagyváradról* jelentik: Hivatalos értesítés szerint *Varjalaki Sztupka* Tibor hirlapiró, a *Magyar Lapok* munkatársa 28 éves korában az orosz harctéren hősi halált halt. Felesége és kisgyermeke gyászolja.

— **A Gazdák Biztosító Szövetkezete** az idén ismét díszes karácsonyi emlékalbummal lepte meg üzletfeleit. Az immmár hatodszor megjelenő izléses album úgy tartalomban, mint kivitelben lényegesen gazdagabb az előző évinél. Az ünnepi cikkeket ipőző díszes keret foglalja magában s az albumot 148 kép és 11 szines mümelléklet, valamint 3szines térkép díszíti. A vezető cikket báró Vay László irta. Ezenkivül dr. Madarász István, dr. Ravasz László, Marek Lóránd, Kápolnás Ödön, Halácsy Dezső, dr. Kislégi Nagy Dénes cikkei teszik gyakorlati értékén felül élvezetes olvasmánnyá az emlékalbumot.

— **Elsüllyedt egy tengeralattjáró.** *Amsterdamból* jelentik: Az angol tengernagyi hivatal közölte a *Turbulent* tengeralattjáró elvesztését. A tengeralattjáró parancsnoka *Linton* főhadnagy volt.

Ezüstárukat

elsőrendű kivitelben (cigarettatárcákat, púderdobozokat, karkötőket, gyűrűket stb.) sjáni: **Böhmische Import und Export GmbH., Prag, XII., Jagellonen Str. 5.**

— **Gázolt a HÉV és a 63-as.** Csütörtök este 8 órakor az egyik HÉV-megállóhelyen súlyos gázolás történt. *Tóth* Sándor 50 éves MÁV altiszt felszállás közben megcsúszott és *a kerekek alá zuhant.* A mozgásban levő kocsi kerekei *mind a két lábát tőből lemetszették,* úgyhogy mire a mentők kiérkeztek, már majdnem elvérzett és haldokolva került a Szent István-kórházba. — A *Horthy Miklós*-körtéren csütörtökön este ½9-kor a 63-as villamosról lezuhant özvegy *Holnek* Ferencné 68 éves tisztviselőnő, a kerekek maguk alá rántották és súlyosan összeroncsolták. Életveszélyes állapotban került kórházba.

— **Filmek segítségével oktatják az Angliában állomásozó amerikai angol katonákat a rendes viselkedésre.** *Londonból* jelentik: Az Angliában állomásozó amerikai katonákat a jövőben film útján oktatják a rendes viselkedésre. Az angol és az amerikai tájékoztató hivatalok közösen filmet készitettek, amelyet az Angliában állomásozó és odaküldendő amerikai katonák kötelesek megtekinteni.

— **A Dunába akart ugrani, mert zsarolásért köröztek.** A *Horthy Miklós*-hídon tegnap éjféltájban a rendőr észrevette, hogy egy asszony akarja magát a Dunába vetni. Visszarántotta, majd a főkapitányság életvédelmi osztályára vitte. A kihallgató rendőrtiszt megállapította, hogy az életunt *Puskás* Mária 24 éves ékszermunkásnő, akit zsarolás miatt köröznek. Letartóztatták.

— **Teherárufelvétel korlátozása a hajózási forgalomban.** A MFTR közli, hogy az előrehaladott idényre való tekintettel — Ujpest, Budapest és Budafok állomások kivételével — a forgalom számára még nyitvalévő összes magyarországi állomásokról és állomásokra irányuló teherárufelvételt — darabáru és teljes kocsirakományok — azonnali hatállyal megszünteti. A már felvett küldeményeket a feladó rendelkezésére bocsátják. Ezek szerint tehát a magyar állomások közül csak Ujpest, Budapest és Budafok állomások maradnak a még nyitvalévő külföldi dunai állomásokkal való forgalomban nyitva. Ez a korlátozás nem vonatkozik teljes uszályrakományú küldeményekre.

— **Tizenegy sebből vérző sebesültet találtak az utcán.** A *Dagály*-utca 7. számú ház előtt éjféltájban a rendőrőrszem a földön fekve *tizenegy sebből vérezve eszméletenül találta Molnár János szállitómunkást.* A mentők a Rókus-kórházba vitték, de kihallgatni nem lehetett, mert *ittas állapotban volt.*

— **Felakasztotta magát egy fővárosi altiszt.** *Takács* István 42 éves fővárosi altiszt tegnap este *Pongrác-utca 9.* szám alatti lakásán családjától elbúcsúzott és aludni tért. Nemsokára, utána mentek és legnagyobb rémületükre *az ablakkilincsre felakasztva találták.* Azonnal *levágták a kötélről,* de már nem lehetett életre kelteni. A törvényszéki orvostani intézetbe szállitották.

— **Lakodalom helyett jótékonyság.** *Pécsről* jelenti tudósitónk. A mai időkre jellemző, érdekes dolog történt Pécsett. *Marsay* József textilkereskedő és *Borsos* Magda tanitónő házasságot kötöttek. Nem tartottak lakodalmat, *helyette 1600 pengőt adtak jótékony célra.*

— **Negyedmilliós betörés.** Csütörtök délután özvegy *Budai* Nándorné háztulajdonos másfélórás távollét után visszatérve *Szobi*-utca 5. szám alatti lakására, észrevette, hogy valaki távollétében felfeszitette a zárat. Szólt a házmesternek, aki rendőrt hivott, együtt mentek a lakásba s azt teljesen összevissza forgatva, kifosztva találták. A betörők felfeszitették a szekrényeket és több mint 200.000 pengő értékű ruhaneműt, ékszert és készpénzt vittek magukkal. A rendőri bizottság olyan nyomokat talált, amelyek alapján remélik, hogy a negyedmilliós zsákmánnyal szökésben levő betörőket rövidesen kézrekerítik.

Nem volt drágulás a karácsonyi piacon

A mák, rizs, tojás és burgonya elosztása rendben folyt le. Zöldfőzelék, alma és dió bőven volt a vásártelepen. A halpiacon elsőrendű minőségű pontyot lehetett beszerezni drágulás nem volt.

A konyhakerti termékek piacán az árak nagyban igy alakultak: Gülbaba burgonya és nyári rózsa 30.55, őszi rózsa 29.50, Ella és sárga 26.35, étkezési Woltmann 24.80, étkezési Krüger 23.75, vöröshagyma 30.55—36.07, fokhagyma 79.84—101.44 pengő métermázsánként. Őszi saláta 20—70, melegágyi 80—150, sóska 280—440, paraj 200—320, karfiol levélzettel mérve 150—280, fejeskáposzta 54, kelkáposzta 36, vöröskáposzta 100—250, cékla répa 40—90, torma 70—450, sütőtök 30—70, sárgarépa 22—27, petrezselyemgyökér 44—51, feketeretek 50—120, zeller súlyra 60—120, csiperkegomba 1000—1600 fillér.

A gyümölcspiacon a nemes alma 240—360, közönséges 150—300, körte 250—800, kötözött szőlő 450—650 héjas dió 800—900, dióbél 26—27 pengő.

A tojáspiacon az eredeti ládaáru friss tojás 548—556 meszes tojás 528—536 fillér kg.-ként nagyban.

Létezik-e külön európai arc?

Ki ne különböztetné meg egymástól első pillantásra az olasz, a német, a francia és a svéd nőt, ha képekben maga előtt látja tipusaikat? De minden egyéni sajátságuk mellett közös vonásaik is vannak. Olyanok ezek az arcok mint a testvéreké. A mai európaiak még a sokszor ábrázolt görög istenasszonyok és nők arcában is meglepetéssel és csodálkozással ismerik fel azoknak az asszonyoknak vonásait, akikkel élnek és akiktől életet kaptak.

Signal

a nagy európai folyóirat legfrissebb számában egyéb gazdag tartalma mellett ezzel a gondolattal is foglalkozik. Párhuzamba állitja egymással a klasszikus és modern arcot. A SIGNAL legujabb száma 50 fillérért mindenütt kapható.

Molnár C. Pál

l.

Szabad Művész

1949. 41. l.

Restaurálta Nikássy Lajos, 1934.

NÉMET (RAJNAI) FESTŐ, 1574(?)-ből
Szárnyasoltár.
Középkép: *Madonna Jézussal és angyal passió-címerrel,* balszárnyon *Keresztelő Sz János és Sz Egyed,* jobbon *Árpádházi Sz Erzsébet és Sz Brigitta* Összecsukva mondatszalagos donátor Vir dolorum előtt, balszárnyon 1574(?)-es évszámmal.
Fa, tempera és olaj, középkép 60×50, szárnyak 60×20 cm.
Ipolyi Arnold képgyüjteménye. Új Magyar Sion II., 1871., 374. l.

NÉMET FESTŐ, XVII. század
Jelenet a harmincéves háborúból
Vászon, olaj, 164×250 cm.
Maszlaghy II., 434. szám.

NÉMET FESTŐ, XVII. század
Csatajelenet
Vászon, olaj, 51×37 cm.

NÉMET FESTŐ, XVII. század
Sack Ottó svéd lovasezredes, Gusztáv Adolf hadvezérének arcképe
Vászon, olaj, 118×90 cm.

NÉMET FESTŐ, 1695-ből
Női arckép
Vászon, olaj, 44×32 cm.

Molnár C. Pál

Keleti Arthur:
Angyali üdvözlet.
Molnár C. Pál fába
metszett rajzaival
Amicus kiadás
Bp. 1928.

Könyvtárunkban
Körner és Lauffer
metszetei fába Molnár
C. Pál rajzait

Nagytekintetü

A trencséni vár
Fritz Oszkár adjunctus ur
működtünk. – Napidijainkat
következtében történt hirte
arra azonban – Fritz ur b
a sor, hogy utiköltségeink
bemujthassuk, és ezt most
zése után tehetjük meg. –
Tekintve azonban
tényleg kiadott összegre sür
kérjük a Nagytekintetü Bi
lag érvényesitendő utiszám

MOLNÁR C.PÁL, festő

Z.Szalay Pált/ pályatársai,testi-lelki jóbarátai közt oly nevek is akadnak,mint Szőnyi István Kos uth-díjas festő,és grafikus,a zebegényi táj szerelmese,vagy az új klasszicizmus egyik legjelentősebb képviselője, Molnar C. Pál. 49.old

BARKÓCZI JÁNOS:"...amig élek nem teszem le az ecsetet" a 81 éves Z.Szalay Pál köszöntése 47.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3.sz.

MOLNAR C.PAL, festő

Sokat mesél utazásairól,Firenze,München,Bécs,Párizs.
Mindent tud pontosan.Pedig hol vannak azok akik ellen
őrizhetnék szavait?-A pályatársak közül csak Barcsay
Jenő,Molnar C.Pal és Bánovszky Miklós van még életben.
47.old

BARKÓCZI JÁNOS:"...amíg élek nem teszem le az ecse-
tet" a 81 éves B.Szalay Pál köszöntése 47.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 19[illegible], VII. 3.sz.

MOLNAR C.PAL, festő

Az 1940.évben "Nyiregyházi Művészeti Hetek" ~~kiállitást~~ cimen kiállitast rendeztek.Valamennyi élvonalbeli festőnk és szobrászunk képviselve volt azon.A május 4-től június 3-ig nyitva tartott kiállitáson 147 mü volt kiállitva.Köztük az övé is. 32.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyiregyházi Sóstófürdőn, 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

Molnár C. Pál

Alkotásai „arspicturája" az új romantika következetes művészi megvalósítójaként jegyeztetik nevet.

Tandi Lajos: Molnár C. Pál tárlata.
Tükör, 1977. jan. 2 - 41. oldal.

Molnár C. Pál

A művész képeinek tartalmi
inditásai vissz anyúlnak a
görög művészetbe, a mitológia,
a biblia világába.

Tanáti Lajos: Molnár C. Pál tárlata.
Tükör, 1977. jan. 2 – 41 oldal.

Molnár C. Pál

I.

Kisgrafika

1938. 2–3. sz.

19. l.

nök ur!

rszágos bizottsága, méltóságos
ása értelmében régi templomunk
dományozott, mely összeget mihelyt
ik egyházunk rendelkezésére fog-

ehezen ment, mert sehogy sem bol-
pitó mesterekkel, mindenik jó-
a felvállalni a kitüzött összegnél,
énzforrásunk nem volt, melyből
ük volna.
lkozott egy mester, a ki kevés
i is képesek vagyunk megfizet-

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál tárlatának hé-
pein romantikus szemlélettel,
mesterségbeli felhészültséggel, vir-
tuozitással találkozunk.

Tandi Lajos: Molnár C. Pál tárlata.
Tiszatáj, 1977. jan. 2-41 oldal.

Molnár C. Pál

A művész a század második évtizedében dokumentatív erejű és szatirikus élű rajzokat készített. A 30-as években biblikus képeket alkotott. Majd az utóbbi évtizedek munkássága szerepel a szegedi tárlaton.

Tandi Lajos: Molnár C. Pál tárlata
Tükör, 1977. jan. 2 – 41 old. sl.

Molnár C. Pál

60 éves művészi tevékenységét
mutatta be az 82 éves művész
a szegedi tárlaton.

Tardi Lajos: Molnár C. Pál tárlata
Tükör, 1977. jan. 2 – 41 oldal.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál a Szegedi kép-
tárban retrospektív kiállítást
rendezett.

Tandi Lajos: Molnár C. Pál tárlata
Tiszatáj, 1974. jún. 2 – 41. oldal.

Molnár C. Pál (1894-

„Olasz táj" Tempera 12 x 23

Selesve lent balra: MCP

Vitáltási ár: 3000 ft

BÁV 38.Képaukció Budapest 1975 december

Molnár C. Pál, festő

L.: Patay László

P. Szűcs J.: Rideg ..... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 12.

Molnár C. Pál, Jestő

L.: Ámos?

— : Jestők ....

3.

Esti Hirlap, Bp. 1976. szept. 4.

Molnár C. Pál

Szőnyi István művészetét rokonítottak néhány művében Molnár C. Pállal.

P.Szücs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet,1976.december - 26.oldal.

Molnár C. Pál 6.

Női aktxjain hol a körvonaljátéka, hol a test felületének gyöngyszerüen ragyogó szépsége, máskor pedig a test képi elhelyezésének változásai izgatják. Tájképeikemény, szigoru rajza alkalmat adó városrészletek korábban csak hattérként jelentkeztek, majd később önállóan is.

Magyar Hirlap 1974/16o 6.

A felszabadulás derékba törte a festői pályát. A vállalt programról kiderült, hogy hamis és idejét mult volt maradtak a tájképek és az aktok, s mellettük később felerődödött egy korábban igen vékonyka kis ág: a szürrealista képi világ. Molnár azonban ezt is perszflálja, akárcsak a nagy mesterek képeit: a mi lett volna ha "romantikája szól ezekből, egy késő bnosztalgia.

Magyar Hirlap 1974/16o 6.

Emellett ujabb tájképei utijegyzetek,kis méretü,kemény tárgyias,változatlanul atmoszféra mélküli alkotások.Ujabb aktképeimpedig a kissé elvontabb,összefogottan előadott háttér és az egy tömegben előadott,zárt testtömeg ellentétét ragadja meg.Festésmódja is változott az utobbi időben:ecset helyett sokszor spachtlival rakja fel a szineket.

Magyar Hirlap 1974/16o 8.

De ha témái és előadásmódja modosult is, szemlélete azonos maradt. Festészetének vannak ugyan korszakai alapvető, mindvégig a látványhoz erősen kötődő, naturalista modor, a rajzos, kemény plasztikus előadásmód, melyet akkor alakitott ki, mikor sem az avantgarde-hoz sem a posztnagybányaiakhoz nem akart csatlakozni.

Magyar Hirlap 1974/16o. 6.

Molnár C. Pál

Erdős Imre Pál mesterelbut
neve emlékre

Korunk 1974/2 299. old.

Molnár C. Pál

Neve említve.

Bernáth Aurél: Kisebb világok – Bp. 1974. 74 p.

Molnár C. Pál

1974-ben a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntettek ki.

Népszava, 1974. máj. 4. 102 erf. 102 m. 4 p.

Molnár C. Pál

A Csók István Galériában kiállítása volt (1970. VII. 24 – VIII. 9.). Képeiben Chirico és a novecento neoklasszicizmusának hatása keveredik. Szürrealista ötletei üresek. A 30-as években szerzett tekintélye ma is él.

Vajdasági évszázadok Almanach 3, Corvina 1972, 68. l.

Molnár C. Pál

Őszflóra

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972

Molnár C. Pál

festő

„Ősflóra"

Repr.

Képrőmű v. Almanach 3.

Corvina 1972.

Molnár C. Pál

festő

~ hiállítása volt a bók galériában

/1970/

Képrőmű v. Almanach 3. 67.

Corvina 1972.

Molnár C. Pál

A szerző tőle származó képet (képeket) vásárolt.

Rókás Sándor: Műgyűjtői tévedéseim III.; Műgyűjtő, 1971/3. sz. 42. l.

Molnár C. Pál

Bemutatott művei: 57. sz. „Vizparton", olaj; 58. sz. „Menekülés," olaj; 59. sz. „Kísértés," olaj; 60. sz. „Olasz táj," olaj.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. II

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1974 MÁJUS 31-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. FEHÉR ZSUZSA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.

Molnár C. Pál

3696 FNYV 1

Molnár C. Pál, festő

Tárlata az Ernst Múzeumban
látható.

— : A hét négy kulturális programja

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 8. 9.

Mokesár C. Pál, festő

Tárlata az Ernst Múzeumban látható.

–: A hét népi kulturális programjából 9.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. jún. 15.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 FEB 1

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Molnár Péter

ET

1021

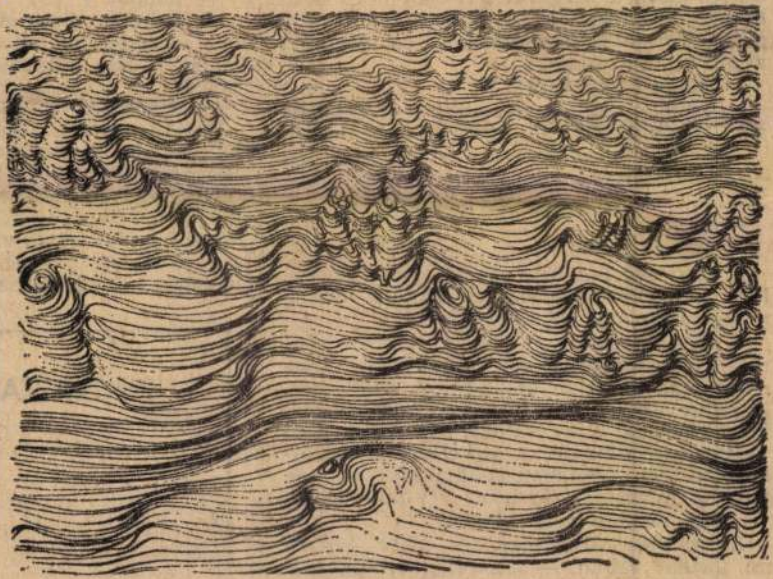

Molnár Péter: Szél és homok

GALSAI PONGRÁC:

Film

Az ember, akit az őrizet[illegible] sértek, meglepően közönyösnek, fásultnak látszott. Megállt az ajtónál és kék, öreges szemeivel egykedvűen nézett a nyomozóra. Sötét, itt-ott már fényesedő öltönyben volt, amely most, a zárkában eltöltött órák után megviselten lógott rajta. A hadnagy az első pillantásra megállapította, hogy az idős férfi aligha aludt az éjszaka.

— Maga Virág András?

— Igen. — Az őrizetes száraz, érdes hangon válaszolt, mint aki elszokott a beszédtől.

— Lépjen közelebb — intett a hadnagy. — Remélem, megoldódott a nyelve. Ezzel javíthat valamit a helyzetén. Érthető?

— Igen.

— Helyes. Üljön le.

A férfi ráereszkedett az íróasztal elé rakott kényelmetlen, merev támlájú székre, eres, csontos ökleit a térdére tette.

— Beszélgessünk... — A nyomozótiszt rövid ideig habozott, hogy megkínálja-e cigarettával, de aztán úgy döntött, hogy nem. Egyelőre nem. Talán később. Majd kiderül, hogy rászolgál-e. — Nálunk a priccsek nem valami kényelmesek, de aki eltölt itt egy éjszakát, utána általában gondolkozni kezd — mondta hűvösen, szándékos vontatottsággal. — Nos, mi jutott az eszébe?

Az őrizetes vállat vont. — Nem tudom, mi történt velem. — Ez félig-meddig úgy hangzott, mintha magában töprengene.

— Szóval, a tegnapi nóta...

— Csak ezt tudom mondani.

— Elég kevés. [illegible]

— Közben elment a bátors

— Nem. Semmit se ak Semmit.

— A tények mást mutatna

— Tudom.

A hadnagy Virág András állt szorosan mellette. — mondja? Kik a társai? Ma talán?

— Nincsenek társaim. Sen

A tiszt maga is abszurdna telezést, de egyszeriben bi férfi kikezdhetetlen, elszán ingerelte. Visszament a hely könnyed és gúnyos képet v díjasok bandája? Jó vicc vo ten felnevetett. — Ez igaz lönleges bűnügyi csemege

PINTÉR TAMÁ

KÖ

Molnár L. Pál

A neoklasszicista római iskola hive volt. s. e csoport tagja.

D. I. Képzőművészet.

Vigilia 1972/5 351 old.

Molnár C. Pál festőművész

a képzőművészeti ízlés mérése reprodukciókkal.

a második sorozat

az alanti vizsgálathoz tartozó második sorozat már olyan képeket is tartalmázott amely még jobban eltért a hagyományos látványhű ábrázolástól. Ibg maradjon azért választási lehetőség, a sorozatot mai festők látványhű képei egészítették ki. A válaszokban a művész festménye a-második-ebő helyen áll.

Vitányi Iván: Képzőművészeti ízlésvizsgálat munkások között.

Új Irás, Budapest, 1973. okt. 78. old.

Molnár C. Pál
festő

Molnár C. Pál „két biciklivel"
című képe látható a pécsi Modern
Magyar Képtárban.

Mendöl Zsuzsa: Gulácsy Béla . . .
Művészet, 1975. március – 12 oldal.

Molnár C. Pál:

Exlibriseket készített.

dr. Brestyánszky Flóra: Az exlibris művészete

Rajztanítás 1971/2

33. old

Molnár C. Pál

Ex libriszeket készít

P. Brestyánszky Ilona: egy feléledt grafikai műfaj: az ex libris

Könyvtáros, Budapest, 1971. (?) 6,

Molnár C. Pál

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i
városi Tanács műtárgyvásárlásaiból ren-
dezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás
ma megnyílik, melyen szerepel műve.

Meglúvó

1974. Okt. 5.

Molnár C. Pál

Klinkó József mügyüjtő tulajdoná-
ban van többek közt. Molnár C.
Pál alkotása is.

Korompai Erik: Nyugdíjas mügyüjtő

Ország Világ 1966/19 20 old.

Molnár C. Pál

A Fészek Klub jelmezbálját a szinházak igazgatói, rendezői mellett szcenikusok, díszlet és jelmeztervezők, valamint képzőművészek készitik elő, mint a lap "A Délibáb megsugja magának" c. rovata jelenti: A képzőművészek közül részt vesz Aba Novák Vilmos és Molnár C. Pál. Az Operaház művészei a hangverseny terem diszitését végzik. A nagy terem egy háromszerü csarnokot ábrázol. Készitik: Márkus László, Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán. A Nemzeti Szinház művésze Horváth János és Dr. Németh Antal az egyik termet a Nemzeti Szinház nézőtereként ábrázolja.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 15. X.évf. 8. sz. 11-14. lap.

Molnár C. Pál, festő

L.: Vasarely

R. Révész Zs.: Művészeti ---. 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 6.

Molnár Pál [ ]

L: Ybl Miklós

Miklósi Júlia: Vári utcán .... 3.

EST I HIRLAP, Bp. 1975. jún. 25.

Molnár C. Pál „festő" grafikus

L.: Keleti Artúr

Kéj R.: Egy nagy könyvnűvész ... 174-175.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. márc. XX/3.

Molnár C. Pál festő 1)

Az idős és a huszas évek át a kiállító, azóta folytonosan számon tartó festő, a piktúra „örök" témáit műveli. A 60 esztendő munkásságából válogatott képek közül csak kevés a grafika, néhány fametszet. (– A mester a 30-as években a legjobb európai fametsző művészek közé számított, lapjai ma is minden tankönyvben példaként szerepelnek.–) A 200 olajfestmény méretre is, témára is gazdag. Van sok kicsiny tanulmánya, úti jegyzetek, „kirándulások, tájak.

Miklós Pál: Képzőművészeti Krónika.

Jelenkor, Pécs, 1974. aug. 658 old.

Molnár C. Pál festő 2.) Folytatás

zsenyei művésztelepi emlékek. Nagyméretű képei főként vallási tárgyúak. Közép és kis méretben festett képei közt akad táj, történelmi zsáner, bibliai, vagy mitológiai témájú kép, de csendélet és önarckép, akt is. Mind a természetbűség alapján készültek: – „Utolsó vacsora" – „Zsuzsanna és a vének" – „Faun és nimfa" – „Cézár halála" (emlitve)

Miklós Pál: Képzőművészeti Krónika.
Jelenkor, Pécs, 1974. aug. 658 old. – 659. old.

Molnár C. Pál festőművész

A pécsi modern magyar képtárban szerepel alkotása.

Láttuk, hallottuk

1974. XII. 29. 11.14 Petőfi D.

Molnár C. Pál, grafikus

h.: Jery Antal

P. Brestyánszky I.: Egy feléledt .... 358-360.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. Június XXI/6.

Molnár C. Pál

A lap felsorolja -Who's Who c. közleményében azokat a magyar tudósokat, irókat és képzőművészeket, akik "a világ legterjedelmesebb életrajzi lexikonában" szerepelnek, az "International Who's Who" c. müben. Közöttük olvasható a müvész életrajza is.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 3.
XVII. évf. 5. sz. 6. lap.

Molnár C. Pál

A Vigszinház müvészei a harmadik termet diszitik, Jób Dániel, Roboz Imre vezetésével Vörös Pál, aki egyik szini előadás diszletét készíti. A Magyar Szinház müvészei: Dr. Bródy Pál, Wertheimer Elemér és Lóránt Vilmos vezetésével Vogel Erik két szinházi előadás egy-egy diszletét tervezi meg. A Belvárosi Szinház müvésze Gara Zoltán, szintén egy szindarab egyil diszletét tervezi. A különböző termek diszletei között azoknak a szindarabok nak egy-egy részletét adják elő, melyek az eredeti előadáshoz készültek.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 15. 8. sz. X.évf. 11-14. lap.

Molnár C. Pál

Sacy v. Blondel: "Berlin"c. költeményéhez készitett illusztrációt.
Repr.

Délibáb, Bp. 1933. jan. 7. VII. évf. 2. sz. 16. lap.

Molnár C. Pál (1894-)

„Danae" o.v. 80x100 cm

J.l.j.: M.C.P. 1928.

Kikiáltási ár: 15000 Ft

BÉV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Molnár C. Pál

Nagy Imre ír folyam tarsa volt a Képzőművészeti Főiskolán Molnár C. Pál.

Tóriás Áron: Isógódi emlék.
Tükör, 1976. febr. 24-12 oldal.

Molnár C. Pál (1894 –)

„Gentoralád" Tempera

38x51 J.l.G.: M.C.P.

T. ár: 8000 ft

BÁV 4o.Képaukció katalógus Bp.1976.szeptember

MOLNAR C.PAL, festő

Az 1969-es szerződés szerint Bedő Rudolf gyüjteményének meghatározott része 14 évi megváltással 14 év alatt kerül a Modern Magyar Képtarba.festmény,grafika alkotja zömmel a kivalasztott anyagot.A Bedő-gyüjtemény, 1982.

279.sz.- MOLNAR C.PAL: " NOI MELLKÉP". cimü müve.
p.akvarell. 288+253 mm. 297.old

[illegible]

[illegible]

Molnár C. Pál

Müvei szerepeltek a "Hat festőművész kiállitásán" az Ernst Muzeumban 1954 április 6-25-ig.

Biai Föglein István kiállitása MNG 1975 május-junius katalógus.

Molnár C. Pál

Nemes-Lampérth József, Ámos Imre, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai, Ferenczy Noémi, Keleti Gusztáv, Hollósy Simon, Glatz Oszkár, Vaszary János, Koszta József, Anna Margit, Korniss Dezső, Kernstok Károly, Spányi Béla, Csók István, Gulácsy Lajos, Munkácsy Mihály, Derkovits Gyula művészek alkotásait mutatták be az utóbbi aukció-kiállításokon, melyről Vadas József ir: "Mecénás-e a műgyüjtő?" cimmel, s ismerteti az ott szereplő művek értékelését.
A résztvevő művek alkotóinak neve a 2.sz. cédulán folytatva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Molnár C. Pál.

Czóbel Béla, Kmetty János, Bálint Endre, Barcsay Jenő, Domanovszky Endre, Benedek Péter, Ilosvai Varga István, Mattioni Eszter, Molnár C. Pál, Istokovits Kálmán, Boldizsár István, Bortnyik Sándor, Keserü Ilona, Kondor Béla, Deim Pál, Schaár Erzsébet, Mednyánszky László, Szőnyi István, Victor Vasarely művészek alkotásai szerepeltek az aukció kiállitásokon.
A művek értékelését ismertető részletes beszámolót, -Vadas József cikkét- lásd: Munkácsy Mihály nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 2o.
XIX. évf. 38. sz. 13. lap.

Molnár C. Pál festőművész

Nagy Imre festőművész, aki 1893-ban szü-
letett, az első világháború után, a
budapesti Képzőművészeti Főiskolán ta-
nul. Évfolyamtársa volt a művész is

Tóbiás Áron: Zsögödi emlék.
Tükör, Budapest, 1946. febr. 24.

Molnár C. Pál, festő

L:Mattioni Eszter

P.Szücs J.:Himeskő
Népszabadság, Bp. 1977. jún. 7.
9.

Molnár C. Pál (1894-)

„Olasz városrészlet" o. fa. 60x46.

J. l. 6.: M.C.P Védett

Utiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 43. Képaukció, Budapest 1977. szeptember

Molnár C. Pál

„Olasz Sáj" Tempera 13x16 cm

S.l.j.: M.C.P.

Kiváltási ár: 7000 ft

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

MOLNÁR C. PÁL festő, grafikus
Battonya, 1894

Tanulmányait a Képzőművészeti Főiskola rajztanári szakán kezdte, majd 1918-21-ben Svájcban és Franciaországban képezte magát. 1928-31 között ösztöndíjasként Rómában dolgozott. Első hazai kiállítása 1923-ban volt a Belvedere Szalonban, ezt követően 1933-ban az Ernst Muzeumban, 1965-ben és 70-ben a Csók István Galériában, 1974-ben ismét az Ernst Muzeumban mutatkozott be gyűjteményes anyaggal. 1929-ben elnyerte a Szinyei Társaság grafikai, 1934-ben festészeti díját, 1936-ban a főváros jubileumi aranyérmét. Olaszországban három aranyérmet, az 1937-es Párizsi világkiállításon Grand Prix-et kapott. - A leggyakrabban bibliai és vallásos jeleneteket, Madonnákat ábrázol, de sűrűn fest női aktokat, táj- és városképeket, valamint sejtelmes hangulatu, jelképes értelmű kompozíciókat is. Festői stílusára egyaránt hatott a reneszánsz, a huszas-harmincas évek olasz neoklasszicizmusa és a szürrealizmus. Munkálkodásának fontos részét alkotják könyvillusztrációi, fametszetei és a korai itáliai mesterek igézetében fogant templomi freskói. Az újklassszicizmus egyik legkvalitásosabb hazai képviselője.

Művés zéletrajzok 1975

Molnár C. Pál

festményei sikert arattak a római magyar Akadémián megrendezett magyar épí-
tőművészeti kiállításon.

Krónika.

Magyar Hírlap, 1969. június 13. 6. l.

Molnár C. Pál

75. születésnapjára írt méltató cikkecske.
Említi a Cellini önéletrajz illusztrációit, a
galgamácsai Vadászház és a Vörös Csillag Szálloda
faliképeit.
Táblalépei közül: Vénasszonyok nyara, Holtak szigete,
Hirosima c. lettős lép.

Születésnapra (Gál György Sándor)

Magyar Hírlap, 1969. április 27. 10. l.

Molnár C. Pál festőművésze

a Képcsarnok Vállalat őszi tárlatán

rendezték meg tárlatát.

Barta László: Filmek - kiállításak.

(Déli Hírlap, 1941. máj. 26.

Molnár C. Pál

önarckép (rajz)

Magyar Műhely, 1969. április 27. 10 l.

Molnár C. Pál

1932. dec.-ben a „The Studio", a képzőművészet angol nyelvű világlapja bemutatja a magyar művészt.

Gál György Sándor: „Dies Irae"

Új Élet, Bpest, 1971. nov. 1.

Molnár C. Pál festőművész

május 14. én Zíállítása
nyílt a Kiposaruk miskolci Szőnyi
István termében

Napjaink 1971 junius f. old.

Molnár C. Pál

80. születésnapja alkalmából

a Munka Érdemrend arany-fokozata

Lítüntetést kapta

május 4

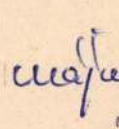

2. oldal

Molnár C. Pál
festő

A művész a külföldi utak
után 1923-ban állet ki elő-
ször Budapesten.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. június - 23 lap.

Molnár C. Pál

festő

Molnár C. Pál Battonyán
született 1894 április 28-án.
A Képzőművészeti Főiskolán
1915-1918 között tanult.

Kocsis Klára: Molnár C. Pál.
Művészet 1974 június - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

„Menekülés Egyiptomba"
„Tájkép improvizáció" } repro

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál
Művészet, 1974. junius – 23 oldal.

Molnár C. Pál
festő

A művész 1928-tól 1931-ig
a Római Collegium Hungaricum ösztöndíjasa.

Hegedüs Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. június - 23 lap.

Mohnár C. Pál
festő

Mohnár C. Pál 1928-ban
Szőnyivel, Aba-Novákkal,
Pathóval, Patrayval Romoba'
ment 3 éves ösztöndíjasként.

Roczogh Ákos: Mohnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

Méltatál

Roczoglyáhos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál

festő

Molnár C. Pál édesanyja egy francia származású nevelőnő volt, apja ispán.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál,
Miskolc, 1974. június - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

Molnár C. Pál „Vengyali üdvözlete" a terhes asszonnyal, a szinek derűjével új saját festői világát alkotja.

Rozsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

A művészkifejezési eszközeivel
bridag és tartózkodó. Se a hubiz-
mus, se futurizmus, se az expresz-
szionizmus nem alkalmas hi-
fejezési módjára

Koczogh Ákos. Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál

festő

Molnár C. Pál, szülővel tanyán élt, ahonnan elvágyodik, a nyugalomból, a biztonságból Párosba a nyugtalanságba és bizonytalanságba.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő.

A horai reneszánsz foglalkoz-
tatja a művészt. Csak arok
ábrázata nélkül.

Rácsoglo Ákos: Molnár C. Pál
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál

festő

1970-ben a Csók Galeriában rendezett kiállításán a művész hétségbe vonja, hogy szürrealista.

Rozsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

Molnár C. Pál most 80 éves
és 60 éve kiállító művész.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

1908-ban, tehát 14 éves korában festette Molnár C. Pál a Szinyei portrét.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

A harminnas években festette
a művész az „Egyiptomba való
menekülés"-t az angyali üd-
vözletet stb.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. jánus - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

Beszúhi és Molnár C. Pált egyhán
műveszeck tekintetei, valóban
festett a művész biblikus tárgyú
képeket.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál

fiatő

Molnár C. Pál Párizsban a harmincadik éve táján az izmusok zűrzavarába kerül.

Kecsegh Ákos: Molnár C. Pál

Műnészet, 1974 junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
felső

Molnár C. Pál a „mediterrán" világban festett ahtohat, profán apostolohat, szentehet, madonnáhat.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

A felszabadulás utáni-tóll
gyűjteményes kiállítása volt.
1965-ben a Csók galeriában
szürrealista képeit mutatta
be.

Kocsogh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. jennis - 23 lap

Molnár C. Pál
festő

1928-ban Molnár C. Pál ösztön
díjasként Rómába ment és akkor
már szürrealista gondjai vannak.

Rozsnyi Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. junius; - 23 lap.

Molnár C. Pál
festő

Molnár C. Pál a Louvre-ban
a huszas évek elején horai re-
neszánsz festőket másol.

Molnár C. Pál
festő

A kiállításán szereplő művek
műforma szempontjából monoi-
kon és osztásos diptichon, tripti-
chon stb. egészen a sajátt tálalmá-
nyú rácskeretes képsorolúg.

— : Kiállítási napján

Művészet, 1974. junius – 48 lap

— Molnár C. Pál
festő

Ki alkotásán változatos anyaggal szerepel a művész. Kréta rajzok, grafikák, plakátok, olajfestmények, táblaképek és muralis munkák hárton-jait mutatta be.

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1974. junius - 48 lap

Molnár C. Pál
festő

A kiállítási anyag szempontjából papír, fa, vászon, fém, üveg, műanyagra készített munkák.

Kiállítási naptár

Miskolc, 1974. június – 48 lap

Molnár C. Pál
festő

A művesznek, aki ez év áprilisában töltötte be a 80.-ik évet az Ernst Muzeumi tárlat élet mű bemutatója.
60 év terméset összegezé

— Kiállítási naptár
Művészet, 1974. junius - 48 lap.

Molnár C. Pál
festő

Az Ernst Múzeumban május 31-én
nyílt meg Molnár C. Pál kiállítása.
A kiállításon kb. 300 alkotás került
bemutatásra.

— Kiállítási naptár

Művészet, 1974 junius - 48 oldal.

Molnár C. Pál festőművész

a Szegedi Nyári Tárlatotu alkotásai szerepelnek.

Láttuk, hallottuk.

1973. VIII. 25. | Petőfi | 21.25 ks.

Molnár C. Pál

"Légvárak neonfényben" cimmel Vadas József ismerteti a müvész retrospektiv tárlatát, melyet az Ernst Muzeumban rendeztek.
Első müvét tizennégy éves korában festette. "Az előörs" főalakjának megformálása még bizonytalan, szinezésén még érezni a mult századi romantikus festészet hatását,-mondja a kritika, de kiemeli, hogy már akkor milyen meglepő biztonsággal keltette uj életre a mintául szolgáló korabeli metszet minden sematikus és szentimentális elemét az ifju müvész.
Akkori müvei, a komor pusztai tájkép, a kisértetiesen fénylő, égő falu látványa ugyanolyan távol van a valóságtól, mint a müvész legujabb és legérettebb munkái.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22. XVIII. évf. 25. sz. 12. lap.

Molnár C. Pál

A nyolcvanéves müvész életutjának egy-egy állomását ismertetve arról beszél Vadas József, hogy milyen utat tett meg a gyermekkori víziótól a szürrealista látomásokig." Az 1917-ben készült Önarckép-én, az arc részletformáinak biztos felépitését és a figura határozott térbeállitását dicséri, majd a huszas években készitett kitünő plakátjait méltatja, melyek még ma is helytállóak. "1922-25 táján rajzolta tépettszélü rajzait, tépett sorsu emberekről" Ekkoriban keletkeztek kis tabáni tájképei is, melyeknek "felkunkorodó utcáiban és gömbölyü hasu házacskáiban ott bujkál a festő cinkos mosolya az elmulás fölött."

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22.
XVIII. évf. 25. sz. 12. lap.

Molnár C. Pál

Fordulópontot jelent a müvész életében a "Kereszt tér a Tabánban. "Az égen, a házak falán és a kövezeten titkos fény csillan, mintha gyors májusi eső öntözte volna meg a várost. Nem tudni, honnan jön ez a másvilági hangulatot árasztó világosság, nem lehet megérteni, miért csillognak a nyomoruságos oduk ugy, mint az elegáns lakkcipők."
Megemliti a "Vén asszonyok nyará"-n a levegőben uszó, vértől csöpögő drapériát; a vallásos és mitológiai képek sokalakos kompozicióinak hallatlan könnyedségét. Tudásával nem kérkedik, mindig szerény marad, "mert a néző igényeit és észjárását még jobban ismeri, mint az anatómia, vagy a naturalista ábrázolás fortélyait.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22. XVIII.évf. 25. sz. 12. lap.

Molnár C. Pál

Népszerüségének titka, a kitünő arányérzék. "Életmüve szinte tökéletes egységet mutat. "Taorminai götög szinház"-ának nem sok köze van Csontváryhoz; 1936-ban festett "Utolsó vacsorá"-ját - minden kompoziciós hasonlósága ellenére - egy világ választja el Derkovits tiz évvel korábbi müvétől; a "Helyben forduló, helyben parkoló gépjármü futómüve" nem Duchamp dadaista müveire emlékeztet, hanem elfuserált gyerekjátékokra; az "Egy holdvilágos éj rejtelmei" legfeljebb cimével juttatja az ember eszébe Bálint Endre festészetét. Végül elmondja még a müvészről, hogy „megmaradt annál a szemléletnél, amit első olajfestményével fedezett fel magának."

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 22. XVIII. évf. 25. sz. 12. lap.

Molnár C. Pál

4 Balatoni táj, úti jegyzet

Nemz.Sportl.-z.M.Képző
Kiáll.Katalógus1945au

Molnár C. Pál

2 Balatoni táj, uti jegyzet

Nemz Sportbiz, MKépzőm
Kiáll Katalógus 1945 aug

Molnár C. Pál

2 Balatoni táj, uti jegyzet

Nemz. Sportbiz., MKépző
Kiáll. Katalógus 1945 au

Molnár C. Pál

emlékkiállítása a XX. Velencei Biennalén

Az új európai művészet
Magyar Szemle 1936 IX.

Molnár L. Pál

Vívóiskola sport, fametszet

Nemz. Sportbiz. MKépzőm
Kiáll. Katalógus-1945 aug

Molnár L. Pál

Ringben, fametszet

Nemz. Sportbiz. MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Molnár L. Pál

Bajnokmű, fametszet

Nemz. Sportbiz., MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Molnár C. Pál, festő

Kiállítása nyílik meg Miskolcon.

—:o Molnár C. Pál . . . . 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. máj. 13.

Molnár C. Pál

Vízparton, olajfestmény

Nemz Parasztpárt DÖZSA
1. kiil Katalógus 1945 jún.

Molnár C. Pál

Menekülés, olajfestmény

Nemz Parasztpárt DÓZSA
Králl Katalógus 1945 jún.

Molnár C. Pál

Kísérleti olajfestmény

Nemz. Parasztpárt. DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Molnár C. Pál

Olaz táj; olajfestmény

Molnár C. Pál

Sikerült (tanulmány)

Nemz. Sportház, MKépzőm.
Kiáll. Katalógus 1945 aug.

Molnár C. Pál

Látogatás, olajfestmény

Magyar Képzőművészeti Kiállítási Katalógus 1946-ból

MOLNAR C.PAL, festő

1968.XIII.megyei őszi tárlat.-A csoport dogenje Z.Szala xlaixxak lai Pal.Aba-Novak,Molnár c.Pal,Révész neveltje volt.a Fő kolan.Izes,realisztikus jelenettel szerepel.-"NAPSUTÉSBEN", cimü képét erős fény-árnyék hatásokra épitette. 85.old

TELEPY KATALIN: A Nyirség festői 79.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 2.sz

Molnár C. Pál

alkotta a belvárosi templom pórnyas-oltár festményeit.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

1101

A 80 esztendős művész az Ernst Muzeumban gyüjteményes kiállitással jelentekezett. A "római iskola" névvel jelzett csoport ma már talán egyetlen és-és még alkotó-reprezentánsa. A név a Római Magyar Intézet müteremházában ösztön dijasként eltöltött éveket jelöli-a művészek közül alakitotta ki Grevits Tibor a harmincas évek elején a csoportot.
Magyar Hirlap 1974/16o6.

Gerevits elképzelése szerint az iskola párhuzamosan fejlödött volna az akkor Olaszországban divatos novecento-ujklaszicizmussal. A harmincas évek közepétől 1944-ig a csoport tagjai a hivatalos müvészetpolitika monumentális méretü propagandisztikus feladatai mellett, számos egyházmüvészeti megbizást is teljesitettek. Közéjük tartozott Molnár C. Pális, ő főleg egyházi megbizások kivitelezőjeként szerepelt.

Magyar Hirlap 1974/16o 6.

Müvészi pályáján a római ösztöndij jelentős változást eredményezett. A főiskola elvégzése után Svájcban, majd Párizsban járt tanulmányuton, hazatérve, 1923-ban a Belvedereben mutatkozott be. Képei azt bizonyitották, hogy nem hatott rá a francia avantgarde-annál inkább Hodlernek szerkesztő, monumentális igényü, leegyszerüsitett alakot ritmikus lejtéseire épülő, összefogott képi világa.

Magyar Hirlap 1974/16o. 6.

Molnár V. Pál

Müvészete ezután erősen elsekélyesedettt:ujságrajzaiban kezdeti könnyedsége bénitó modorossággá vált.A római ösztöndij/1928-31/ évei alatt müvészete a trecento és a novocento tanulságaiból ujult meg:egy neoklasszicizáló,a rajzvonal tisztaságára épülő,az atmoszféra hatását kiküszöbölő, prekoncipiált képi világot épitett ki,mely ha témáiban változott is,előadásmódjában csak kevéssé módosult.

Magyar Hirlap 1974/16o 6.

A harmincas évek során és a negyvenes évek elején készült képeinek zöme vallásos tárgyu. Ha a trecentóhoz akart is hasonulni, nem tehette többé: képeit nem a hit pillanatban fogant hevülete, a szemtanu áhitata diktálta, mint a trecento piktoraiét; müvei a program feletti meditáció hüvös nyugalmában keletkeztek. Molnár C. Pál festészete nem ismeri a drámaiságot: képei sokkal inkább neoprimitiv mesék, novellisztikus illusztrációk

Magyar Hirlap 1974/160. 6.

Molnár C. Pál (1894-

„Olaj tág" Olaj, vászon 100x80

Jelenve lent jobbra M.C.P.

Utáltási ár: 8000 ft

BÁV 37. Művészeti Képaukció 1975 szeptember

Molnár C. Pál

A bázeli nemzetközi művészeti vásár: az Art 6175 kiállításon szerepeltek a művész alkotásai.

Bajkóné Révész Ilsuzsa: Magyar művészek Bázelben.

Ország Világ, Budapest, 1975. szept. 19.

Molnár C. Pál

Bemutatott műve:

175. sz. „Látogatás", olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

131

Molnár C. Pál

Bemutatott művei:

18. sz. „Sikerült", fametszet.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945. VIII.

Molnár C. Pál

19. sz. „Nőragadás sport, fametszet;

20. sz. „Ringben", fametszet;

21. sz. „Zajnokno", fametszet.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945. VIII.

Molnár C. Pál

A Balaton festői között elismert kiváló művész.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének képzőművészeti kiállítása, Bp. 1945. VIII.

Molnár C. Pál

Bemutatott művei:

88 és 89 sz. „Balatonitáj (2).

Az Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Molnár C. Pál

Bemutatott műve:

86. p. „4 Balatonitáj" uti jegyzet.

A Nemzeti Sportbizottság és a Magyar Képzőművészek Szabadszakszervezetének kiállítása, Budapest, 1945

Molnár C. Pál
festő

Méltatás.

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Molnár C. Pál

"Rozscséplés" és "Traktor" c. müveivel készül a III. Képzőművészeti Kiállitásra, -közli a lap.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. nov. 26.
III. évf. 24. sz. lo. lap.

Molnár C. Pál
festő

Mellékelés

-----: bükkösdi - Hagyományok és vivmányok.
Művészet, 1973.szeptember - 41.oldal

Molnár C. Pál
festő.

Molnár C. Pál művészete
hatással volt Perlmutt Ká-
roly alkotásaira.

----: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. szeptember 46. oldal

Molnár C. Pál

Műve szerepel Vattay Elemér gyűjteményében.

Dévényi Iván: A „hites fotografus" gyűjteménye; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 13. l.

Molnár C. Pál

Zarándoklat olaj 55x55

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Molnár C. Pál, festő

L.:Mácsai István

Vekerdi László:Az értelmezés esélyei 538-542

Jelenkor, Pécs, 1977. június XX/6.

Molnár C. Pál

Erdős I. Pál mestere Molnár C. Pál volt.

Kántor Lajos: Erdős I. Pál arcai
Tükör, 1977. juli 3 – 29 lap.

Molnár G. Pál

Méltatás

Kántor Lajos: Erdős G. Pál arcai.
Tükör, 1977. július 3-29 lap.

Molnár C. Pál festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1974 MÁJUS 31-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. FEHÉR ZSUZSA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

ERNST MÚZEUM

BUDAPEST VI., NAGYMEZŐ UTCA 8.

3696 FNYV 1

Malnár C. Pál festőművész

Az 1974. évben a művész életmű-kiállításával is merkedhet meg a tárlatlátogató közönség.

Láttuk, hallottuk.

1973. dec. 10. Petőfi 12.43 | 11/M.

Molnár C. Pál

Tárlata volt az Ernst-múzeumban.

Dévényi Iván ismertetése

Vigília 74/8 562.o.

Rohár C. Pál

Dévényi Iván méltatása a festő 80. születésnapja alkalmából.

Vigília 74/4 277. o.

Molnár C. Pál

Neve említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 415 p.

Molnár C. Pál, festő

Kiállításának ismertetése.

Megemlített művei: Utolsó vacsora, Zsuzsanna és vének, Faun és nimfa, Cézár halála.

Cézár halála c. kép: Repr.
[659. lapon.]

Miklós Pál: Képzőművészeti krónika 652-662.

JELENKOR, Pécs, 1974. júl.-aug. XVII 7-8.

Molnár C. Pál, festő

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Kitüntetések 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 4.

Molnár C. Pál

1. A lovag hazatérése olaj 60x60
2. Halál a kolostorban -"- 62x62

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. jul. 22 – szept. 16.

Mohácsi C. Pál, festő

Beszélgetés a festő műveiről.

l. t. a.: Flombeli tájak festője 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 31.

Molnár C. Pál, festő

Retrospektív kiállítása az
Ernst Múzeumban nyílik meg. (V. 31.)

— :□ Molnár C. Pál 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. máj. 27.

Molnár C. Pál festőművész
(Battonya - Tompapuszta 1894 ápr. 28 -

Kiállítása a Csók Galériában
1977 IX. 29 - X. 13.

- Katalógus a könyvtárban - 4568/1977

Molnár C. Pál

Részt vett az 1945 április 15-én
rendezett kiállításon.

P. Szűcs Julianna: Grafikusok
Művészet, 1978. május - 9. kép.

Molnár C. Pál

neve említve Bernáth Aurél "Az absztrakt művészetről" A Szinyei Társaság és művészetünk útja /1947/ c.cikkben a 71-78.old.-on.
/A muzsa körül Bp.1962.172-186.old./

Kritikák és képek 1976.Bp.Corvina

Molnár C. Pál

Nem tudja megtalálni önmagát. Molnárnak nem sikerül Fra Angelicát Grecoval és Berkes Antallal önsegyesztetnie.

– Gyinyei Társaság Kiállítása a Nemzeti Galériban

Rabinovszky Máriusz: Kiállítási beszámoló
Szabad Művészet 1948/3, 116-118. old.

Kritikák és képek Bp. Corvina 1976 87. old.

Molnár C. Pál (1894-)

„Mária és Erzsébet találkozása"

o.v. 110 x 150 s.l.j.: MCP

l.á.: 14000 ft.

BÁV 41. Képaukció Budapest 1976. december

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál szürrealista festő. A morbid témákat triviális képi közhelyekkel kedveli, állandó nemtelenséget csinál, ami a szürrealista alkotások esszéje.

Gyetvai Ágnes: Csempészárúval az . . .
Művészet, 1978. február – 24. lap.

Molnár C. Pál

Önarcképén is hátat fordít a jelennek és személyes múltjának egy megszépített történelmi múlthal közös emlékművet állít.

Gyetvai Ágnes Csempeszárával...

Művészet, 1978. február - 24. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál művészete a
női test és női lélek apoteó-
zisa kívánlemni. Profán szen-
tek körébe menti át i ál áljait.

Gyetvai Ágnes Csempészárnival.
Művészet, 1978. február - 24. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál bánatának egyik
mély oka, hogy a modern kor
a polgári pikantéria és a mári-
ás szemérem, a szentlép és alt-
festészet alkonya, leleplezője.

Gyetvai Ágnes: Csempészárúval...
Művészet, 1978. február - 24. lap.

Molnár C. Pál

A „hány a-tükörben" hamis szürrealizmusának valódi fantasztikuma: az akt.

Gyetvai Ágnes Csempészárúval..
Művészet, 1978. február - 24. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál Zsuzsannája antik.
Antik Zsuzsanna antik szobrok pó-
zába dermedt teste, antik visbe hul-
ló leple, antik mögötte az architek-
túra és a rá leselkedő két szemelg.

Gyetvai Ágnes: Csempészárúbal az . . .
Művészet, 1978. február – 24. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál Lérdiaját már megérintette a modern kor fuvallata. A festmény rafinált szerkeretű.

Gyetvai Ágnes Csempészáruban...
Művészet, 1978. február – 24. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál Csók galériában
rendezett kiállítása, a fehete
gicces új hőnőnségéhere.

Gyetvai Ágnes: Csempészárúval az értelem vámján
Művészet, 1978. február - 24. lap.

Molnár C. Pál

MOLNAR C. PÁL festőművész retrospektiv kiállitását rendezte meg a szegedi Móra Ferenc Múzeum. A mintegy 100 alkotást bemutató kiállitást vasárnap nyitották meg. December végéig tekintheti meg a közönség.

Magyar Hirlap 1976/289/1o

Molnár C. Pál

A Képzőművészet iskolája cimü könyv foglalkozik művészetével.

/Képőművészeti Zsebkönyvtár/

Magyar Hirlap 1977/173/1o

Wagner: A képzőművészet iskolája

Molnár C. Pál (1897-

„Női akt" o.v. 124×64 cm

J.l.j.: MCP.

Kikiáltási ár: 5000 Ft

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Molnár C. Pál MDK

Lilite

Exotikus táj

Alpesi táj I-V.

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Fesztival

Homérosz földjén I-II-III.

Alkonyat Árkádiában

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Holtak szigete

Zivatar az Alföldön

Égi üzenet I-II.

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Napsütés Sziciliában

Don Quijote-k mindig vannak I-II.

Don Quijote

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Gotika

Velencei ódon falak, pittoreszk penészek

Pánik Szicíliában

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Féltékenység

Quattro cento I-, II.

Egy metropolis sorsa atomháboruban. Ismét Hirosima?

Csók István Galéria 1965. ápr. máj. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Egyszer lesz, hol nem lesz

Mulandóság

Szemérmesség

Csók István Galéria 1965. ápr. máj. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Velencei emlékeztető

Canal Grande

Mese holdvilágnál

Csók István Galéria 1965. ápr. máj. Molnár C. Pál

M.D.K.

Molnár C. Pál

Fényképét munkaközben hozza a lap Pekáry Dagmar interjuja keretében. A müvész munkájával kapcsolatban elmondja, hogy Párisban, Rómában, Firenzében járt, sok olasz tájat festett és fest ma is. Utóbbi időben 8-10 centiméteres kis képeket fest. Aprilisban az Ernst-muzeumban részt vesz egy csoport kiállitáson.

Szinház, Bp. 1948. márc. 30.-ápr. 5.
IV. évf. 14. sz.

Molnár C Pál

A KUT 1927-es kiállitásán szerepelt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965
192-197.l.

MDK

Molnár C.Pál

Leányfej, o.

Szt. Anna templom freskóterve, temp.

Aktok, vf.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Molnár C.Pál

Görög szinház, o.

A. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

Molnár C. Pál MDK

Valami történt...

Milanói emlékeztető

Bécsi emlékeztető

Csók István Galéria 1965. ápr. 30. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Szemérmesség, repr.

Csók István Galória 1965.ápr.máj.Molnár C.Pál

Molnár C. Pál MDK

Tengerszem az Alpokban, repr.

Égi üzenet, repr.

Quatrocennto, repr.

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C.Pál

Molnár C. Pál MDK

Don Quijote-k mindig vannak, repr.

Ismét Hirosima?!. repr.

Pánik Sziciliában, repr.

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C.Pál

Molnár Ç. Pál MDK

Vénasszonyok nyara, repr.

Gótika, repr.

Holtak szigete, repr.

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C.Pál

Molnár C. Pál MEK

Toscanai hegyoldalak

Sziklási hegyvidék I-III.

Város a hegyek alján

Vizesés

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Felhő a hegyormok felett

Párbeszéd a romok felett

Tavasz hirnoke

Csók István Galória 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Középkori ődon falak

Ut Siena felé

Jeanne D'Arc

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Álmodozás

Porto Venere

Románc

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Élet a romok felett

Tengerszem

Három lovas

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Orfeusz visszatér

Taormina

Palermo

Csók István Galória 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Ádám és Éva I-II.

Kiüzetés

Vénasszonyok nyara I-III.

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Tél

Kopár szirtek között I-III.

Kövek, kövek, kövek

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Tegnap és ma

A katedrális

Csend az Alpokban /tükröződés/

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Párizs itélete

Archeologia I-III.

Zarándoklat I-II.

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

A Veszta szüzek felvonulása

Esti hangulat Sziciliában

Szentiványéji álom

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Európa elrablása

Tankréd és Klerinda párviadala

Egy faun délutánja

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Hegyoldal Sziciliában

Ahonnan az istenek elköltöztek...

Jupiter és Antiopé

Csók István Galéria 1965. Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MDK

Selinunte

Ana-Capri

Külvárosi vasárnap délután

Csók István Galória 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár C. Pál MDK

Sziciliai emlékeztető I-III.

Enna

Szirakuzai emlékeztető

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

„... a képrőművészetben teljesen járatlan középosztály számára megközelíthetőnek bizonyult ... és felszínes népiességével, dekoratív kivitelű, kapós mesterképeket állított a közönségnek.

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina 39. old.

Molnár C. Pál

Kiállítása nyílik a kaposvári Vasvary teremben

Somogy megyei Néplap 1969 I. 9

Molnár C. Pál, festő, grafikus M.D.K.

„sokáig a bulvárlapok frivol rajzolójaként élt a körtudatban... az Anggali üdvözlet sikerült illusztrációi nyitottak neki utat a világsikerhez". Szerző 4 fametszetes lapot közöl Keleti Artur: Anggeli üdvözletéből és a könyv Knar Erzsébettől származó kötését. 25-28. ábrák

Szij Rezső: Az Amicus és Reiter László könyvmüvészete

Müvészettörténeti Értesitő, 1968. XVII.évf. 1-2.sz.

59., 65., 67. old.

+63. "

Molnár C. Pál

Zsennyei tái. (repr.)

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

P. lu.

MDK

Molnár C.Pál

Tamás Galéria, 1931. dec. 39. kiáll.

Molnár C. Pál

Hunyadi Mátyás a vadrau vadá-
naton, olaj, 70 x 160 cm

Ballada és románc, gouache, 21 x 30 cm
Románc, gouache, 21 x 30 cm

Budapest Műnarnok Kiállítás a 1957.
Kat. nest. kisdejné Kiszmi Irén

11.

MDK

Molnár C. Pál, grafikus, festő

fametszet az Angyali üdvözlet

C. könyvhöz: Repr.

Szíj Rezső: Keleti Artúr

231-233.

A KÖNYVTÁROS, BP. 1963. április

XIII/4

M.D.K.

Molnár C. Pál
festő

Erdős I. Pál is a növendéke volt.

Kisdégné Kirimi Irén: Nagybány ai útijegyzetek
Művészet, 1961. március. — 18 l.

M.D.K.

Molnár C.Pál.

Festőművész.

Művészeink alkotómühelyében.

Népakarat.1957. feb.3. 28.szám.10.old.

Molnár C. Pál
festő

M.D.K.

Rippl Rónai művészetéről tartott
előadást

Ulrich
Művészet, 1961, augusztus — 44 l.

M.D.N.

MDK

Molnár C.Pál, festö

100.	Évszakok.	Olf.
101.	Magyar tájak.	"

Nemz.Szalon.-Kilencven Müvész Kiállitása. 1948.jun. 12-27. Kat.

Molnár C.Pál, festö MDK

340. Szárnyas -oltár.

443. Illusztrációk. Fametszet.19.l.

Bp.Mücs.-OMKT.Nemz.Képzömüv.Kiáll.1934.ápr.29.-jun.17.
Kat. 16.l. és 19.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőművész

a könyvművészet,szabad grafika anyagából kiemelkedőt nyujt.

K.A.-Az Iparművészeti Társulat Györgyi Kálmán emlékkiállitása.
Pesti Napló, 1934 máj.19. 8.l.

M. D. K.

MOLNÁR C. Pál festő

A Magyar Nemzeti Galéria dísztermében rendezett (III. 11.) táncmulatság dekorációi

Társművészek: Biai Föglein
Kassovitz
Pusztai
Szigethy

Magyar Nemzet 1961. márc. 9. 7. l.

MDK

Molnár C. Pál /1894- /

"Balaton" 1932.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
34.l.

MDK

Molnár C.Pál,festö

kis méreteiben is brilliánsan
megfestett "Balatonmelléki táj".

CS.: A Vall. és Közokt. Min. vásárlásaiból kiáll. az
O.M.Sz.Buz.-ban.
Szépmüvészet. 1911. 206.l.

S. R.

Molnár C. Pál, festő 7 ok

Giacomo Prampolini: Storia universale della letteratura c. művének VII. kötetében (Torino, 1953) illusztrációként M. C. P.-től 5 bemutat képet.

L.K.: Hírünk a világban 361 = 63 .1

Bp. 1959. augusztus IX/8.

KÖNYVTÁRÁT

MDK

Molnár C. Pál, festő

382. Alvóleány. Olf.

386. Názáret. "

390. Bibliai táj. "

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért."Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.16.1

MDK

Molnár C.Pál, festö

Az elsö március 15.-e. Olaj.

Bp.Mücs.-II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.8.1.

MDK

M.D.K.

Molnár C. Pál. /1894-

549. Leányfej. Olajf. 50x50 fa.
550. Szent Anna templom fresko terve. Temp. 112.5x149. papir.
551/a. Aktok. Vizf. 34.9x29.8 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 38. l.

Molnár C. Pál
festő

M.D.K.

Gáborjáni Szabó munkássága
egybecsett Molnár ilyenis ainyú
műveivel

Patakyné Molnár Zsuzsa: Gáborjáni Szabó Kálmán fametszetei
Művészet, 1961. julius. — 9 l.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Modern magyar festök és szobrászok grafikai müveinek elegáns, finom ki-s kiállitása.

/m-i/: Modern magyar grafika a Tanás Galériában. Magyarország. 1934 dec.8. 8.1.

Molnár C. Pál, grafikus festő

Moh.

Benvenuto Cellini életrajzát illusztrálta.

Szobor Ágnes: Benvenuto Cellini mester élete 46.l

KÖNYVBARÁT,

Bp. 1957. augusztus

VII/3

Molnár C. Pál festő M. D. K.

A fresco, secco mozaik és üvegablak technikájáról írt a képzőművészet iskolája c. kötetben. Ő ismerteti a gametszetet is

László Gy.: Könyvismertetés. Művtört. Ért. 1958 4 n. 305.

Molnár C. Pál MDK

Megjelent a Képzőművészek Iskolája" fennti művész is a szerkesztők közt szerepel.

Esti Hirlap 37 szám 1958. febr 13. 2 old.

MDK

Molnár C. Pál

Szt Anna templom /Batthyány tér/ :

kupolafreskója / Kontuly-val/

1935.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 12.1.

404

Molnár C. Pál [festő]

1931. decemberében más budapesti mesterekkel kiállított Debrecenben.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 200. l.

M.D.K.

Molnár C.Pál.

Festőművész kiállit a Csók galériában.

havas: Négy festő kiállitása.

Népszava 1959.máj.17., 4.old. 114.szám

MDK.

Molnár C.Pál festő

"Lovak a vásáron" /olaj/

"Delelő lovak" "

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok.1955. 19.1.

MDK.

Molnár Pál festő

"Interieur" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
41.l.

Molnár C. Pál MDK

"Gyár" c. képsorozat

Végvári Lajos: I. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Festészet IV.
Magyar Nemzet 1950. VIII. 26.

MDK

Molnár C. Pál.

1894-

Legjobb munkái az 1930-as évek végén Benvenuto Cellini önéletrajzához készitett kisméretű temperaillusztrációi.

PATAKY DÉNES: A magyar rajzművészet. Bp.1960.

50.l.

Molnár C. Pál

MDK

Az ujjáépitett Ernst muzeumot Pogány Ö.Gábor nyitja meg. Fenti művész alkotásai is szerepelnek.

Esti Hirlap 298 sz. 1957. dec. 2o 2 old.

Molnár C. Pál

MDK

1894-

A Római Magyar Intézetben töltött 3 évet/1928-31/ majd az "Est" rajzolója lesz.

"Budapest" 1932.
"Balaton" 1932.
"Mediano" 1934.
"Rasissimo" 1934

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.l.

53-54.l.

MDK

Molnár C.Pál

osztrák és német meghivásra Linzbe,
Stuttgartba, és Münchenbe utazott.
A Guerlit galériában állit ki.
/Balaton, és Zsenye vidéke/

Esti Hiłlap 1o5 sz. 1958. máj. 7 2 old.

Molnár C. Pál MDK

Zsennyei művésztelep alkotásai bemutatva Szombathelyen. Fenti művész is részt vesz.

Esti Hirlap 140 sz. 1958. jun. 17. 2 old.

MDK

Molnár C. Pál

Repr:

"Rasissimo" 1934.
64. l. IX. kép.

"Balaton" 64. l. X. kép.

KISS SÁNDOR : MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVEI II. Bp. 1961.

18-66.l.

M.D.K.

Molnár C. Pál. /1894-

929. Keresztelő Szent János. Fametszet. 26.8x21.8 papir.
930. Akt. Fametszet,
931. A szent család. Fametszet. 26.8x21.8 papir.
Elvesztek. /Fővárosi Képt./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. 65. l.

MUMOK. Bp. 1952.

Molnár C. Pál festő

/ műrek nem említve a közepben /

1966. jan. 21. Közmű és Szolgáltatás. A paulalios emlés c. cikkből
/ Kasompai Erik /

Molnár C. Pál MDK

Egyik alapító tagja a Könyv- és Reklámművészek Társaságának, melynek bemutatkozó kiállítása 1930. ápr 12-17. volt az Iparművészeti Muzeumban.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMŰVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT.

LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bpl 1961.
18-66.l.
47.l. vö. 16-17. jegyzet.

Molnár C. Pál MDK

Szent István, fametszet

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Molnár C. Pál, festő MDh

Kiállítása nyílik a Csók Galériában.

— : Kis Lirado 2

ESTI HIRLAP bp. 1966. ápr. 15.

Molnár C. Pál.

a Munkácsy-Céh első kiállításán ovcképe szerepelt. (anlitve.)

Pesti Hirlap, 1928. Nov. 11.

M.D.K.

Molnár C. Pál

Fendrik Ferenc: "Őszinteség" c. novelláját illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. febr. 2o-26.
V. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Léda" c. alkotása a Fővárosi Képtár kiállitásán szerepel, amelyről Füsi József ir "1941 husvétja: a kiállitások hete" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 18-24.
IV. évf. 16. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Motivumokat gyüjt a zsendülő tavaszban" cimmel fényképen, munkaközben mutatja be a lap a müvészt.

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szereplő müvészek között emliti nevét Szigethy István: "Két kiállitás" c. kritikájában.

Festők és szobrászok... c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 2-8.
IV. évf. 18. sz.

Molnár C. Pál

Kiállít

A Reggel. 932 nov. 21.

Molnár C. Pál.

A Munkácsy-Cék első kiállításán „Felicia" c. műve szerepelt. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Molnár C. Pál

Kiállítás

N. U. 932 XI. 20

Molnár C. Pál.

Alkotása szerepel a Munkácsy-
Céh első kiállításán.

Pesti Napló, 1924. Nov. 11.

Molnár C. Pál MDK

Szent István leveri a pogányokat és megtériti a magyarokat, olf-temperq

Mozaik-terv, tempera

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Molnár C. Pál MDK

Szent István kompozició, repr.

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

Molnár C. Pál

Essay Iskvém kompozíció, Tepr.

Molnár C. Pál, festő M.D.K.

Kisméretű balatoni tájképeiről számol be a lap és egy nagyobb méretű „Fürdőző lány" c. festményéről, melyet munka körbeiii felvételen köröl

Garai Tamás-Hemző Károly: Müvészeink alkotómühelyében

Népakarat, 1957, febr. 3.

M.D.K.

Molnár C. Pál

Eszterhás István: "A bábu tánca" c. novelléját illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. febr. 14-2o.
IV. évf. 7. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Könyvművészet" és "Pompei látomás" c. fametszeteinek repr.-it hozza a lap a "Műterem "Műbarát" kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 jan. 17-23. IV. évf. 3. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

A "Film"„Szinház" „Irodalom" cimekkel müvészek rajzait hozza a lap. A "Husvéti Album"számára A "Film" cimmel készitett rajzot a müvész.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 11-17. IV. évf. 15. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

Fametszete „Madonna a Gyermekkel"
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. dec. 20-26.
III. évf. 51. sz. /lapszám nincs/

MDK

Molnár C.Pál

festészetért és graf. aranyérmet kapott

Milánóban kitüntetett iparmüvészek.
Magyar Iparmüvészet, 1936. 181 l.

EA.....Its

MDK

Molnár C. Pál

Uj Magyarság képes mell. 1939. jun. 25.

M. képzőmüv. kiáll. Varsóban.

MDK

Molnár C. Pál

oltárkép

v.Nagy Zoltán: Modern monumentális müvészet.
Magyar Szemle, 1937. 3o.kötet, 4.sz. 329-336. l.

Molnár C. Pál: MDK

Akt
Allegoria

A Budapest-Szentimreváresi Kulturegyesület kiáll.
1935. Bp. XI. Horthy Miklós ut 15/d.

MDK

Molnár C.Pál,festö

Balatonmelléki táj. Tempera.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az
M. Szépmüv.Muz.-ban. 1930 jul.1.-aug.1. Dp.1941. Ka
10.l.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Helyszini jegyzetek. Olaj.4 db.

/Műcsarnok?/.-III.Képzőmův.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.
Kat.8.1.

Molnár C. Pál MDK

aranyérmet kapott

A milanói Triennale díjai
Pesti Hirlap 1934. ápr. lo.

Molnár C. Pál MDK

Szent István leveri a pogányokat és megtériti
a magyarokat. olf. tempera
Mozaik-terv. tempera

Műcsarnok 1938. Szent István kiáll.

Molnár C. Pál

MDK

aranyérmet kapott

Magyar Iparművészet 1934. 72.o.

MDK

Molnár C.Pál

"Alvó Vénusz" c.kép repr.

Ernst Muzeum kiállitásai.LXXXII. /1926/
KUT III-ik kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Felhők a város felett, of.

Sirbatétel II.,of.

Velencei táj, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

Molnár C. Pál-emlékmúzeum létesül Battonyán

Battonyán, a nagyközség felszabadulásának 40. évfordulóján, szeptember 23-án tervezik átadni a *Molnár C. Pál-emlékmúzeumot*, amely a battonyai születésű festő művészetét tárja majd a közönség elé. Molnár C. Pál, aki 1981-ben, 87 éves korában halt meg, életének utolsó éveiben műveinek egy jelentős gyűjteményét ajándékozta a Békés megyei településnek. E műveknek adnak most méltó kiállítóhelyet a battonyaiak. A volt Lakatos-kúria átalakítása hárommillió forintba kerül, s a felújítással 240 négyzetméter alapterületű képtár születik Battonyán.

Molnár C. Pál munkái szerepelnek több európai és tengerentúli gyűjteményben, s díjai között van az 1937-es párizsi világkiállítás Grand Prix-je is. (MTI)

Népszabadság, 1984. VIII. 23

MOLNÁR C. PÁL festőművész emlékkiállítása nyílt meg pénteken a szentesi Móricz Zsigmond Művelődési Központ Kossuth téri galériájában. Az 1981-ben elhunyt neves mesternek a Nemzeti Galériában őrzött, valamint magántulajdonban levő 44 festménye látható a tárlaton.

Népszabadság, 1984.1.14

Molnár C. Pál

Lánczi Sándor: Képzőművészeti Krónika

Jelenkor, 1984. 1. sz.

MDK

Molnár C. Pál

Keresztelés, of.

Sirbatétel I.,of.

Menekülés, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Alföldi táj, of.

Biblikus táj, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Molnár C.Pál

"Menekülés Egyiptomba" c.kép repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

MDK

Molnár C. Pál

Nagy T.: Hét festő és egy szobrász. Kis Ujság 1949. márc. 27.

MDK

Molnár C. Pál

Somogyi V.: Vita a mükereskedőkkel... Esti Kurir 1944. jun. 21.

MDK

Molnár C. Pál

Az Angyali üdvözlet, a Magyar Legendárium és a Cyrano-nyomatok képviselik a Györgyi Kalmán emlékkiállitáson.

Reiter László: Könyvművészet a Györgyi Kalmán emlékkiallitason.

MI.1934. 87.88.1.

MDK

Molnár Pál, festöm.

603. Párisi utcarészlet. Olf. 18x24 J.1.b.

Árv. Csarn. 1932. 1.rk.az 31.1.

61. m. piárc

MDK

Molnár C. Pál

Verseny előtt 1953 olaj Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 10.l.

MDK

Molnár C. Pál

Ménjártatás 1953 olaj Művésztul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 10.1.

...onnar C. Pál

festő

M.D.K.

A két háboru között bel és kül-
földi ösztöndijakat élvezett.

Pogány Ö. Gábor: Aba Novák Vilmos emlékkiállítás
Művészet, 1962. október — 20 lap

Molnár C. Pál

festő

M.D.K.

Rómában Vilt Tiborral volt együtt

Háits Geia: Műszerenlátogatás Vilt Tibornál

Művészet, 1963. március – 32 lap

MDK

Molnár C.Pál

Szinyei emlékünnepély, Szinyei Társ. Akadémia.
1941. febr.

Molnár C. Pál MDK

Szent család

Ave Mária

Nausika

Micsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Nolnár C. Pál

Szent család

Ave Mária

Neuelka

MDK

Molnár IC. Pál

Gerevich T.: Uj magyar templomépitészet.
Magyar Épitőmüvészet 1941. 12.sz. 377.l.

MDK

Molnár C. Pál

Képzőművészet 1935. 83-84.sz. ~~81.l.~~
82.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Gerevich Tibor egy.t. kurátorsága alatt álló Római Magyar Akadémia ösztöndijasa gazdag és kitünő anyaggal szerepelt.

YBL Ervin: "Gróf Klebelsberg Kunó" emlékkiál. a Műcs.-ban. 1933. MIP. 1933. 44.l.

Molnár C. Pál

Szent István, fametszet

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Molnár C. Pál MDK

Erdőmélye
Három figura

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Molnár C. Pál

"Kastély előtt", tempera

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan. 4-26-ig. 6.o.

M.D.K.

Molnar Pal épitészmérnök

A Budapesti Mérnöki Kamara tagja 1930.nov. 17-től.

Cikk: A Kamara új tagjai.

A Magyar Mérnők- és Epitész-Egylet Közlönye LXIV.k.45-46.sz. 386.o.

M.D.K.

Molnár C. Pal festőművész

Pihenés az egyiptomi úton c. olajfestménye az egyházművészeti kiállitáson.

Cikk: Az egyházművészeti kiállitás, irta Somogyi Antal dr.

Jelenkor 1941.márc.15.6.sz. 12.o.

Molnár C. Pál

MDK

Pihenés az egyiptomi uton, repr.

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Molnár C. Pál MDK

A Lehel-téri templom két oltárának fényképe

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Molnár C. Pál MDK

Házi szárnyasoltár, olf.
Jelenetek Jézus gyermekkorából, temp.
Menekülés Egyiptomba, olf.
Jézus születése, olf.
Golgota, olf.
~~Molnár C. Pál~~ Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Molnár C. Pál MDK

Szent Család, olf.
Pihenés az egyiptomi uton, olf
Menekülés Egypitomba, olf.
Golgota , olf.

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

Molnár C. Pál MDK

Menekülés Egyiptomból.

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Molnár C.Pál festő

r.sz.l: N.Szal. törzstagjainak kiáll. Uj Magyarság, 1941, ápr. 27. 16. l.

MDK

Molnár C.Pál festő

V.P: N.Szal. törzstagjainak kiáll. Szépművészet 1941, 157 l.

MDK

Molnár C.Pál

Fürdőző nő, of.

" " "

A törzstagok 2. kiáll. N.Szal. 1944. febr.

MDK

Molnár C.Pál festő

Elek A: Egyházmüv. kiáll. Nyugat 1926, okt. 16.
646 l.

MDK

Molnár C.Pál

Angyali üdvözlet, of.

Betlehem, of.

Pihenés, of.

A törzstagok 2. kiáll. M.Szal. 1944. febr.

MDK

Molnár C.Pál festőm.

Pogány M: Vándoruton kiáll.ok és épületek között.
Pesti Napló 1935. jun.16. 39.l.

MDK

Molnár C.Pál festőm.

Ybl S: Képzőművészet. Budapesti Szemle, 1933. okt.
103 l.

MDK

Molnár C. Pál diszlettervező

Paulini Béla: "Magyar csupajátékok" művéhez a diszletek egyik tervezője.

H.G.: Paulini Béla magyar csupajátékai,

Uj Magyarság 1938.máj.22.

MDK

Molnár C.Pál

Menekülés Egyiptomból.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 11.o.

MDK

Molnár C.Pál

Paulini Béla:"Magyar Csupajáték"c.müvének diszleteit tervezte.

/sz.p./:A "Magyar Csupajáték" bemutatkozása a Müvész Szinházban.

Pesti Hirlap 1938.máj.22.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

olaszországi metszetein a fehér és
fekete nemes arányban áll. Megragadóak. Ezerszer m
megrajzolt bibliai jelenetek nála ujszerüekké
válnak. Spirituális lapjai csodálatosan szépek.
Keresztelő Szent János.
Annunziazione c.müve
Vállalkozott a Cyrano sorozat megoldására.

Képzőmüvészet. 1935. 8o.sz. 15,16.1.

Molnár c.Pál, festöm.

Olelkezés.
Csók a párhuzamos vonalak vésöjének használatában a fametszök között ma talán az elö

Képzömüvészet. 1935. 8o.sz. 16.l.

MDK

Molnár C. Pál

e.k.: Kunstverein Nemz.Szal. Pester Lloyd 1944. febr.26.

MDK

Molnár C. Pál

Képzőművészet 1935.85.sz. 113.l.

M.D.K.

Molnár C.Pál festőművész

"Kastély előtt" tempera

Magyar Művészhetek Repr.Képz.Kiáll.
1947 jan.4-től 26-ig.

MDK

Molnár C. Pál

Levétel a keresztről, of.

N.Szal. 1947.jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Zsuzsanna, of.

N.Szal. 1947. jan. Törzstagok III-ik kiáll.

MDK

Molnár C.Pál

a Céh müvésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc. 3.1.

Molnár C.Pál, festőm. grafik.- MD K ip.m.

Jellegzetes rajzos-könyvfedele köti le figyelmünket.

Rosner Károly: Reklámgrafika. -MIP.1934. 94.-96.l.
Az IPM.Társ. kiáll.-a .

Molnár C. Pál

Szinyei Társaság közgyűlésén Zichy grafikai-díjat Molnár C. Pál nyert.

PH.931.T.31.

Molnár C. Pál

Szinyei Társaság
díjazott művésze.

Az Est 931. II. 1.

II 1.

zott művészei

MOLNÁR C. PÁL
festőművész,
a grafikai díj nyertese

Molnár C. Pál

Szinyei Merse Pál emlékünnepen Zichy Mihály-grafikai díjat kapta.

NU.931.II.4.

MDK

Molnár C. Pál

A "Céhbeliek" jub.kiáll.Nemzeti Ujság 1934.jan. 14.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"A klasszikusok hazájában" cimmel rajz a "A hét humora" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 17-23. XXIII. évf. 52. sz. 143. lap

M.D.K.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

festményei emelték a Pihenö-terem hangulatát.

Az Iparm.Társulatnak az Iparm.Muz.-ban rendezett 50 éves jub.kiállításának résztvevöi.

Magyar Iparmüvészet,1935. 265.l.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

az Egyházmüvészeti képolma falfestményeinek
müvésze.

Az Iparm. Társulatnak az Iparm.Muzeumban rendezett
5é.éves jub.kiállitásának résztvevöi.

Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.l.

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

a IX.teremben az ujitó törekvések kiállitója.

A [illegible] reprezentativ kiállitása.
Képzőművészet.1932. 48.sz.63.l.

MDK

Molnár C. Pál

Dr.v. Nagy Zoltán: Szőnyi István művészete.
Vigilia 1936. II. kötet. 75-80.l.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Olasz falu" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap, amelyet a "Magyar müvészetért" cimmel a régi Mücsarnokban rendezett kiállitáson mutattak be.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. febr. 18. III. évf. 8. sz. 4-5. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

Az Operaház "Élő tárlat"-ára a görög kép számára egy görög vázacserép reliefjét, egy pompéji freskót; Boticelli "Flóráját," Leonardo da Vinci "Angyali üdvözletét" és Raphael "Aragoniai Johanná"-ját állitja be a reneszánsz korának képei közül.
Fényképfelvétel bemutatja a müvészt munka-közben.

Kozma Kornélia: "Alea jacta est" c.
Szinházi Magazin, Bp. 1940. jan. 28. III. évf
5. sz. 7-11. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Pap és művész találkozása" cimmel ir a Nemzeti Szalonban megnyitott Egyházművészeti Kiállitásról.
Molnár C. Pál: "Menekülés Egyiptomba" c. a kiállitáson szereplő festményét Sorg Antalné vásárolta meg.
Repr.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. febr. 19-25.
IV. évf. 9. sz. 1-2. lap.

MDK

Molnár C. Pál

Artner T.: Műgyűjtők kincsei a Galériában.
Népszabadság 1963. jul. 31. 8.l.

MDK

Molnár C. Pál

Magyar képzőművészek sikere Amerikában. Pesti Napló 1936. márc. 1.

Molnár C. Pál, festő T 1124

A Csák Galériában látható a tárlata.

– : A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. ápr. 24.

Molnár C. Pál festő

A Csók galériában kiállítása nyílt

Nógrád, 1965. dec. 27., 2. old.

Molnár C. Pál

Petőfi. portrét kánitott

Vigilia, 1960, 7 sz., 438 old.

Molnár C. Pál, festő MDh

A Csók Galériában kiállítása nyílik meg ápr. 16-án.

– : Hír 8

NÉPSZABADSÁG

kp. 1965. ápr. 16.

Molnár C. Pál, festő MDK

Ápr. 16-án tárlata nyílik

a Csók Galériában.

←: Kulturális hírek 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. ápr. 14.

Molnár C. Pál MDK

Danae, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1965 ápr.14. lap -

MDK.

Molnár C.Pál

Kritika a müvészről.

Megafon 1965 ápr. 9. lap -

MDK

Molnár C. Pál

Gyüjt. kiállitások a Mübarátban. Müvészet, 1941. III.évf. 37.sz. lo l.

Mohrák C. Pál

Résztvett a Parantpárt Dózsa szobosalap javára rendezett kiállításán az Ernst Muzeumban 1945 juniusában

Vigilia, 1960, 6 sz, 374 old.

MDK

Molnár C. Pál festőm.

R.K: Water - Colour painting of to-day, by Adrian Bury. London: The Studio.LTD. 1937. Magyar Iparművészet 1937, 112 l.

MDK

Molnár C.Pál, festő

A gyár. Olf.

Műcsarnok.-I.M.Képzőm.Kiáll. 1950. Ka t. 5.l.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Vidám fali kartonjá"-nak repr.-ja A Fészek-bálról.

- - - - -

Bauer Jenő cikke emliti nevét a plakátmüvészettel kapcsolatban. Összehasonlitja a korábbi festőgeneráció felfogását az ujabb generáció müvészetével, amely a leegyszerüsitett, geometrikus idomok világát költőibbé, festőibbé változtatja.

- - - - -

Terézvárosi bucsu a Fészekben.
Szinház és Mozi, Bp. 1949. márc. 2. II. évf. 9. sz. 15. l. --- Bauer Jenő: A nagyváros kulisszái. 1949. junius 8. II. évf. 23. sz. 10-11. l.

Molnár C. Pál

MDK

Bp. belvárosi plébániatemplom /Március 15. tér/ főoltárát Hild János tervezte 1801-ben /jelenleg a rákoskeresztúri templomban/.
Az 1890-ben készült Steindl -féle Zsolnay majolika főoltár 1944-45-ben elpusztult.
Uj főoltárát Gerő László tervezte, Molnár C Pál képeivel, Antal Károly domborműveivel.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
111.l.

MDK

Molnár C. Pál

Géo-Charles: L'art hongrois... Courrier Graphique. 1943. ~~május~~ okt. sz. 59. l. kép

MDK

Molnár C. Pál

Fenti művész vándorkiállitása Fehérvári ut 47 sz. alatt.

Esti Hirlap 102 sz. 1959. máj. 4 4 old.

MDK

Molnár G. Pál

A Hazafias Népfront ünneplésére
a Somogymegyei Képzőművészek csoportja
ünnepséget rendezett, ~~xxxxxx~~ fenti művész
is résztvesz.

1959.
Esti Hirlap 151 sz. jun. 30 2 old.

MDK

Molnár C. Pál
festő

illusztrálta és kötését tervezte
Benvenuto Cellini Mester élete c.
könyvnek. (Képzőművészeti kiadó)

÷ Az 1957 évi könyvművészeti versenyen
(részt vett.)
Magyar Grafika 1957. 1sö évf 9-10 sz 25-l.

MDK

Molnár C. Pál

Szerelmespár, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 18.1.

Molnár C. Pál
festő

M.D.K.

Méltatás.

Kocsogh Ákos: Első miskolci országos grafikai biennálé
Művészet, 1962. február — 28 l

M.D.K.

Molnár C. Pál
festő

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: A kortársi festészetről.
Művészet, 1962. január. — 25 l.

MDK

Molnár C.Pál

Menekülés Egyiptomba, temp.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

MDK

Molnár C. Pál

Keresztlevétel, of.

Főv. Képtár jub. kiáll. 1944. jan.

MDK

Molnár C. Pál festőművész

Nem adták ki a Szinyei-nagyjutalmat. Pesti Hirlap, 1937. jan. 31. 13.1.

MDK

Molnár C.Pál

Feltámadás

Háromkirályok

Magy. Kulturszövetség kiáll. katalógusa. Bp.1932.

MDK

Molnár C.Pál

Levétel a keresztről

Olajfák hegyén

Magy. Kulturszövetség kiáll. katalógusa. Bp.1932.

MDK

Molnár C.Pál festőművész

rendes taggá választották

A Szinyei Merse Pál Társ. közgyűlése.
Pesti Napló, 1937.jan.31. 19.1.

MDK

Molnár C.Pál

Keresztelő Szent János

Szent György

Magy. Kulturszövetség kiáll. Bp. 1932.
katalógus

MDK

Molnár C.Pál

Szent Sebestyén

Menekülés Egyptomba

Magy. Kulturszövetség kiáll. katalógusa. Bp.1932.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Menekülés Egyptomba. Olajf.

Jelenetek Szent Ferenc életéből. Fametszetek.

Mussolini képvásárlásai a magyar egyházmüvészeti kiállitáson.- P.H. 1934.ápr.1. 7.l. /Róma/

MDK

Melnár C .Pál, festö

46. Bibliai jelenet. Olaj.

A Budai Képzömüvészek Karácsonyi Kiállitása. 1947.
Kat.

Melnár C.Pál, festö

MDK

Esö után.	Olajf.
Fürdötö.	"
Elhagyott város.	"
Fürdözök.	"

Műcsarnok. IV.Képzőművk.kiáll. "A Magyar Művészetért".
1913 máj.16-3o. Kat. 13.1. 14.1.

MDK

Molnár C. Pál

Cyrano, repr. Fametszet

Hid. 1941. jan. 17. 4. sz. 8.l.

MDK

Molnár C. Pál

Petrovics MM XVI.

MDK

Molnár C. Pál

Jajczay J.dr.: Rézkarcolók a N. Szalonban. Élet 1935. jun. 30. 541.1.

MDK

Molnár C. Pál

Dr.Móricz V.: Képzőművészeti kiállitások Budapesten. Tátra. 1937. I. 9. sz. 327.l.

MDK

Molnár C. Pál

III. dij

Bpest Szfőv. idegenforg. plakátpályázatáról.
Magyar Iparmüvészet 1935. 3.sz. 74.l.

mdk

Molnár C. Pál

Fametszeteiben szerepelnek a Három Királyok.

Huszella Ödön. A remekmű halála
Kolozsvár 1937. 67. l.

M.D.K.

Molnár C. Pál

festő

Illusztrációi Soó Rezső gyűjteményében is megvannak.

Szíj Rezső: Soó Rezső gyűjteményéről

Művészet, 1963. március — 22 lap

MDK

Molnár C. Pál

/k.i./: Téli tárlat a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1938.jan.23.

MDK

Molnár C. Pál

S.L.: "A magyar rajz ötszáz éve" a Szépmüv. Muzeumban. Pesti Hirlap 1940.jan.30.

MDK

Molnár C. Pál

Fürdő nő, repr.

Szinyei Társ. VII. kiáll. Nemzeti Szalon 1940. jan.-febr.

MDK

Molnár C. Pál

-io.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Napló 1939. jan. 31.

MDK

Molnár C. Pál

F.J.: A Székesfővárosi Képtár uj szerzeményeinek kiáll. Pesti Hirlap 1943. márc. 6. 7.l.

MDK

Molnár C. Pál

Alpesi tó, repr.

Hankiss. 232.1.

MDK

Molnár C. Pál

S.L.: A Székesfőv. Képtár uj szerzeményeinek kiáll.
Pesti Hirlap 1941. ápr. 9.

MDK

Molnár C. Pál

F.J.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Hirlap 1939. jan. 31.

MDK

Molnár C. Pál

Képzőművészet. Ujság 1938. jan. 1.

Molnár C. Pál M.[illegible].K.

Kiállitása az év folyamán

A Képcsarnok változatos kiállitási programja

Népszabadság 1965. január 10.

Molnár C. Pál, festő MDK

Április második felében nyílik meg tárlata a Csók Galériában.

–: A Képcsarnok változatos kiállítási programja 7.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jan. 10.

Molnár C. Pál, festő MDk

A Földművelésügyi Minisztérium megbízásából a galgamácsai vadászkastély ebédlőjének falára egy három és fél négyzetméteres pannót festett. A mű: zsákmányával hazatérő vadászokat ábrázol

4.

—: Ma hallottuk

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. okt. 18.

Molnár C. Pál, festő MDh

Hazatérés a vadászatról címmel 63. alakos pannót fest a gulgamáczai vadászkastély részére.

(fénykép)

(– szöveg – fénykép) 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. okt. 29.

Molnár C. Pál festő M.D.K.

A Szinyei Társaság tagja

Bernáth Aurél :A Muzsa körül Bp. 1962. 173.l.

MDK

Molnár C.Pál

"Szárnyasoltár" c.kép repr.

Nemzeti Képzőm.Kiáll.1934.

MDK

Molnár IC. Pál

Gerevich T.: Uj magyar templomépitészet. Magyar Épitőművészet 1941. 12. sz. 377.l.

MDK

Molnár C. Pál

A magyar nyomdamüvészet, könyv-és reklámmüvészet prágai kiáll. Magyar Iparmüvészet 1938. 53,54.l.

Molnár C. Pál

festő

M.D.K.

Keleti Arthur: Angyali üdvözlet,
Kosztolányi Dezső: Alaḥok, Cyrano
de Bergerac művelet illusztrálta

Szy Rezső: A Magyar Helikon és a képzőművészet
Művészet, 1963. junius – 20 kep

M.D.K.

Molnár C. Pál
festő

Méltatói

Ecsery Elemér: Gádor Emil
Művészet, 1963. június – 30 lap

MDK

Molnár C.Pál, festöm.

Madonna.	Olf.	Jelz.
Fekvö nöi akt.	"	"

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 26.1.

MDK

Molnár C. Pál

Fametszet. Repr.

Magyar Iparművészet, 1933. 4.1.

Molnár C.Pál, festőm. MDK

A Szinyei Társ. nagyon érdekes, szépen rendezett tárlattal ünnepli a 25 esztendős Ernst Múzeumot. Fentnevezett művei kiemelkedőek.

Dékány András: Két kiállítás.
Uj Magyarság. 1937. okt.17. 6.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Szentcsaládja értékes alkotás.

Fametszeteket is láttunk M.C.P.-tól.

Dr. Molnár Ernő;

Müvészcéh.-Bethlehem kiállitás.

Magyar Iparművészet. 1937. 4.sz. 95.1.

MDK

Molnár c. Pál, festőm.

szintén közölték tenne irását.

A Képzőművészet iskolája.
A festőművészet, grafika, és szobrászat technikai eljárásai.
1941. Könyvnap.- Katalógus ill. árjegyzék.

Molnár C. Pál

MDK

Erdőmélye, olf.

Három figura, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

MDK

Molnár C.Pál,festö

ez"A " Biráló bizottság tagja

Hunyadi Mátyás a vadkanvadászaton.	Olaj.
Ballada és románc.	Gouache
Románc.	"

Műcsarnok. Tavaszi Tárlat.-1957- Kat. 11.1.

MDK

Molnár C.Pál, festö

a kiáll. olasz levegötöl ihletett résztvevöinek képanyagát ö rendezte.

"Esö után". Egyéni stilusának egyik legszebb darabja.

"..Fürdözöi figurális ábrázolásának fölényét mutatják".

R.Szörédi Ilona:"A magyar müvészetért" kiáll. Mücsarn. Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.l.

MDK

Molnár C.Pál

Fosca,Francois: L'art hongroise moderne au musée Rath. La Tribune de Genève. 1944. máj.23.

MDK

Molnár C. festőm.

a római Coll. Hung. tagja

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet, 1930.
31.sz. 145. l.

M.D.K.

Molnár C Pál

festő

A pécsi Képző és Iparművészeti

Boltban vannak képei.

→ : Kulturális élettünk hivei

Dunántúli Napló, 1955. szept. 4 – 6 lap

Molnár C. Pál

Szerepelt a krakkói magyar kiállításon.

NU 1939. IV. 12.

Molnár C. Pál

Szerepelt a varsói magyar kiállításon.

MM 1939. V. 2.

Molnár C. Pál

a kiáll. legjobb darabjait tenik képei.
Tav. tárlat a N. Szal.-ban.

(m. v.) N. U. 932. VI. 19.

Molnár C. Pál, festőm.
említésre méltó
Tavaszi párlat a Nemz. Szal.-ban.

—io.

M.O. 932. VI. 19.

Malnár C. Pál.

~~festőművész~~

Az Ernst Museum csaporthiállitásán, ~~melyen~~ részt vesz műveivel.

Budapesti Hirlap, 1927. szept. 23.

Malmár C. Pál.

~~fotóművek~~

A Szent Museum csapsthiálli-
tásán, ~~[illegible]~~ sört nem pusznel.

F. [illegible] Hilap, [illegible] sept. 23

Molnár C. Pál.

festőművész

Az Ernst-Muzeum megnyitó kiállításán festményei, rajzai, kolorittal készült festményei szerepelnek, azonkívül „Keleti Artur „Angyali üdvözlet" c. verskötetéhez készült illusztrációi. (említve.)

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 11.

Malmár C. Pál.

[illegible]

Az Ernst-Museum megyéjét kiállításai fotmenyei, rajzai, kalorittal bőrüllt jut-ményei szerepelnek, azonkívül „Keleti Artur Anyagali Üdvözlet" c. verhiteltikon bőrüllt illustrációi. (emlitve.)

Vermeti Nyíday, MAT. sept. 11.

Malnár C. Pál.

„Az én uccám" c. rajza.
(repro.)

Pesti Napló. 1926. dec. 25. (85. old.-on)

Alexander C. Tall.

„Da ein neccium" c. regna.
(negativ.)

Testi Napoli, 1926. dec. 25. (45 abl. -cm)

Molnár C. Pál.

Az Ernst múzeum szezónnyitó (csapott) kiállításán rajzai, grafikái, olajképei, valamint Keleti Artúr verseihez készített fametszetszerű illusztrációi szerepelnek.
(említve)

Az Est, 1927. szept. 11

Mihály C. Pál.

A levél mellett megrendelt [illegible] könyvek árai, szállítási díj, [illegible], vala-mint [illegible] szerzőnek [illegible] [illegible] illusztrációi rendelhetők. (Mellékelve)

Budapest, 1927. szept. 11

Molnár C. Pál MDK

Varga Nándor Lajos: Ismertető a művészi grafikához. Bp. 1943. 5.o.

MDK

Molnár C. Pál

Fametszet cim nélkül

" " "

" " "

Könyves Kálmán lo5. kiáll. M.posztimpresszionisták.
1927. körül.

MDK

Molnár C. Pál

Fametszet cim nélkül

" " "

" " "

" " "

Könyves Kálmán 105. kiáll. M.posztimpresszionisták.

1927. körül.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Helyszini jegyzetek Mezöhegyesrül. Olf.

Egy gyár/Április 4./ kivül-belül. "

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.Jan.-Febr.Kat. 9.l.

Molnár C. Pál

MDK

festő, fénykép

Művészeink alkotóműhelyében.
Népakarat, 1957. febr. 2.

Molnár C. Pál MDK

festp

Csupajáték.
Ujság 1938. máj. 22.

Molnár C. Pál MDK

festő

Magyar Csupajáték.
Pesti Napló 1938. máj. 22.

Molnár C. Pál MDK

festő

Fóthy János: Megelevenedik a művészettörténet.
Pesti Hirlap 1940. febr. 2.

Molnár C. Pál MDK

festő

Havay Géza: Az élőkép-tárlat próbája az Operaházban
Uj Magyarság 1940. jan. 30.

Molnár Pál MDK

épitészmérnök

Hirdetés tagfelvételről.
Magy. Mérnök és Épitész Egylet Közlönye 1930.
43-44.sz. 362.o.

Molnár C. Pál

MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Zsennyei jegyzet"

Dr. K-F.-né.: A zsennyei művésztelep kiállitása. Vas Népe, 1958. máj. 25.

Mak

Molnár C. Pál festőművész

Naplójegyzetei: Mező Kapuvárról és az Április 4 gépgyárról, a IV. M. Képzőművészeti Kiállításon

Apolák Lajos: Kil Képzőművészeti Kiállítás

Népművelés, 1954. 1 köf. 1 sz. 16-18 l.

Malnár C. Pál.

Műre rezepel a Szinyey-Merse Társaság második tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1927. márc. 25.

Molnár C.Pál festö.

Szab.Nép.1951.259.sz.nov.4. 9.l.

Molnár C. Pál festőművész

Művelt Nép, 1955. III. 13. 6. o.

K. Gy: Molnár C. Pál festményei

Molnár C.Pál festő

Uj Ember.1946.jul.28.11.old.

Jajczay János cikke.

Molnár Č.Pál festő

Uj Ember.1946. jul.14. 6.old.

A Szt.László plébánia szárnyasoltára

Molnár C.Pál festő

Uj Ember.1945.XII.2. 5 ol.d.

Bajczay: Képzőművészeti szemle

Molnár C. Pálofestőművész.

Magyar Nemzet.

1949. VII. 6., 5. old.

(: Hír. :)

Molnár C. Pál festő

A londoni magyar kiállítás nem re-
prezentálja a magyar képzőművészetet!

Szabad Nép 1948 jan. 18.- P.o.

Molnár C. Pál.

Magyar Nemzet.
1948. III. 21. 6. old.
(: Bezámolás :)

Molnár C. Pál.

Magyar Nemzet.
1948. III. 19. 3. old.
(: Benámolt. :)

Kirimi

Molnár C. Pál festőmúvész

Művelt Nagy, 1954. aug. 8. 1. old.

Molnár C. Pál grafikus

Szabad Művészet, 1949.

III. köt. 7-8. sz. 340-343. o. Kiállítások.

Végvári Lajos ismertetője:

Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállítása

Molnár C. Pál festő, grafikus

Szabad Művészet, 1977

I. díj. S.Sz. 89-90.o. kiállítások.

Tavaszi Tárlat. (V.V.)

Kiszimi

Molnár C. Pál festőművész.

Művelt Nép, 1954. apr. 25. 5. old.

Molnár C. Pál festőművész.

Magyar Nemzet.

1947. I. 5.; III. évf. 4. sz. 2. old.

(: Riport. :)

Molnár C. Pál festő

Uj Ember.1952. 23.szám 2.old.
Tavaszi tárlat.

Malnár C. Pál festőművén.

Magyar Nemzet.
1947. I. 14.; III. évf. 10. n. 2. old.
(: Riport. :)

Molnár C. Pál grafikus.

Magyar Nemzet.
1946. VIII. 17., II. évf. 183.
(: Jegyzet :)

Molnár C. Pál

~~Rudnay Gyula~~

~~Csontváry~~

~~Derkovits Gyula~~

Molnár C. Pál

- Varga Nándor k.

tovább

Magyar Exlibris

1936. II. évf. 4. sz.

67. l.

értesülve róla, hogy ezt az ös
állitás vezetője már előzőleg
a nevezett kertészen behajtha
jük ennek utólagos engedélyezé

A tisztelettel előrebo
molásai szerint felmerült tulk
93 fillér, mihez hozzászámitva
13879 kor. 19 fillér hiányt, b
fedezésére a Hermes banknál hi

Ez alkalommal van szer
zella királyné passaui sirjána
Schmid W. Mária bajor konservá
talt 400 korona jutalom a nyil
a nevezettnek elküldetett és ő
hadbavonultX és nyugtát tőle i

Molnár C. Pál

festő, grafikus

Magyar Csillag, 1942. jan. II. évf.

1. sz. 44-52. l. — Kállai Ernő:

Őszinte beszámoló egy beszélgetésről.

Molnár C. Pál

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 27. sz. 69. l.

Kende Béla: a fővárosi képtár új szerzeményeinek kiállítása.

Molnár C. Pál

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 24-26. sz.

54. l.

Erdős Imre: Győri Művészeti Napok.

Molnár C. Pál

grafikus

Művészet, 1939. IV. évf. 23. sz. 27. l.

Kemeri Béla: Téli táj a Műcsarnokban.

Molnár C. Pál kiállítása – Fränkel-szalon,

Bp., 1937.

Műnemek, 1937. II. évf. 6. sz. 40. l.

M. C. P. kiállítása a Fr. szalonban.

Molnár C. Pál

festő

Művészet, 1940. V. köt. 32. p. 50. l.

Erdős Imre: Művészeti élet Nyíregyházán.

Molnár C. Pál

festő

Művészet, 1940. V. évf. 32. sz.

31. l. – a régi Műcsarnok a

„magyar művészetért". (j. n.)

Molnár C. Pál

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. sz. 127. l.

Kende Béla: V. Nemzeti Képzőmű.

Kiállítás Kassán.

Táblakép.

Szt.László szárnya oltárkép
Molnár C. Pál

Uj Ember.1946.jul.14. 6.old.

Molnár C. Pál. festő

Magyar Művészet, 1927

490.0.
kiállítások.

Molnár C. Pál festőművész

8 Órai Ujság 1931. V. 27. 10.

Beszámoló a római Magyar Intézet
kiállításáról

Molnár C.Pál metsző

fametszetek,

Tér és Forma, 1936 IX. 33

Molnár C.Pál

fametszetek

Tér és Forma, 1933 , 19

Molnár C. Pál.

8 órai Ujság.
1928. VI. 17., 4.
(:Ben.:)

Molnár C. Pál
Lestó

8 órai Ugság
1924 okt. 5. 7-l.

Táblakép.

"Vénasszonyok nyara" Molnár C.Pál.

Uj ember.1945.XII.2. 5old.

Jajczay: Képzőművészeti szemle.

Minvérzet 1941.
VI.é 41. sz 67 l.

Molnár C. Pál.

Magyar hiszereg

KUT 1926 junius 1. Kerényiné
I.évf.2.szám 9.old.

Molnár C.Pál: Alvó vénusz
festmény

TÜKÖR. 1938.
VI. évf. 4. sz. 332. l. Virág.

Molnár , C. Pál. : Utolsó Vacsora.

Müvészet. 1937, II, évf, 6.sz. 8o .l.

Molnár C, Pál. Stráda.

MÜVÉSZET□ 1937. II. évf. 6. sz. 38. l.

Monár C. Pál. : Mária és Erzsébet.

Művészet. 1936. I. évf. 2. sz. 36. 1. Virág

Molnár C. Pál. Kompozició.

Mű vészet. 1939.
IV évf. 27. sz. 73 l.

Molnár C. Pál. Négy evangelista.

Művészet. 1941.
VI. é. 37 sz.

4. l. Molnár C. Pál: Olaszvárosfalak
4. l. -"- -"- Szent Sebestyén

Illés József. 1942. VII. é. 1. l.

Molnár C. Pál: Szent család

Nyugat. 1931. XXIV. é. I. k. 62.

Molnár C. Pál fametszete: Olaszváros

Nyugat. 1931. XXIV. é. I. k. 623.

Molnár C. Pál fametszete: Látomás

MOLNÁR C.PÁL, festő

1972-ben Lázár Bélané a pécsi múzeura hagyta férje 64 darabból álló képzőművészeti gyüjteményét.Nagy része a 30as évek végén került Lazárhoz,a művészek ajándékaként. Elsősorban a Római Iskolát reprezentaljak.A gyüjtemény: 37.sz.-MOLNÁR C.PÁL: " KÉT BIEDERMEIER NŐ", cimü müve.

furnir,tempera, 55+46.5 cm. Ltsz: 72.353. 298.old

ROMVARY FERENC: A modern magyar képtár története
Uj szerzemények III. 287.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve. XVII-XVIII.
1972-73, Pécs, 1975.

Molnár C. Pál festö.

Katol. Szemle. 1937. I. 181-82. l.

Molnár C. festö

Katol. Szemle. 1943. 149-51. l.

Molnár C. Pál

Katol. Szemle. 1942. 89-91. l.

Holnár C. Pál

Katol. Szemle. 1937. II. 626. l.

Molnár C. Pál

Katol.Szemle.1941.XX 78-81.l.

Molnár C. festö.

Katol. Szemle. 1942. 181-82. l.

Molnár c.Pál festö.

Katol.Szemle.1931.II.522-39.l.

Molnár C.Pál festö.

Katol.Szemle.1941.470-73.l.

Molnár C.Pál szobrász.

Katol.Szemle.1941.55-56.l.

Molnár C. — „Festő"

Müggyűjtő" 1927. 45. l.

Molnár C. Pál: „Kastély előtt" tempera.

Magyar Nemzet.
1947. I. 5.; III. évf. 4. sz. 2. old.
(: Ripart. :)

Táblakép.

"Látogatás" Molnár C.Pál

Uj Ember.1946.jul.28.11.old.

Jajczay János cikke.

Molnár C. Pál: Cyrano de Bergerac

Hungarian Quarterly 1936.
Vol. 1. No. 2. 322 lap.

~~Mű részek, XX. a. (1919–45)~~ ~~1919–45~~

Molnár C. Pál festő / 1894–

Hungarian Quarterly, 1939.

Vol. V. No. 3. 561–562. a.

Averil Mackenzie-Grieve: XX. Bázádi magyar festők kiállítása Londonban.

~~Művészet, XX. 4.~~

Molnár C. Pál (grafikus, festőművész)

Hungarian Quarterly, 1936.

Vol. 1. No. 2. 322 - 331 l.

Dercsényi Dezső: Modern magyar festő-
művészek.

Molnár C. Pál, festő és grafikus, XX. sz.

Nouvelle Revue de Hongrie

1934. XXVII. année, L. Tome, 284-288. l.

Magyar Bálint: Molnár C. Pál.

Molnár C. Pál, -festö

Tükör. 1936. IV. évf. 5. sz. 378. l.

Péter András: A Hónap kiállitásai.

Molnár C. Pál. festö

Literatura.1934.IX.évf. 154.l.
Vajda János:Reiter László a szép magyar
könyv álmodója.

Molnár C. Pál. XX. sz.

Tükör. 1938. VI. évf. 4. sz. 326. l

Jajczay János: Az Euharistica a magyar képzömüvészetben.

Molnár C. Pál.

Tükör. 1936. IV. évf. 5.sz.378.l.
Péter András: A hónap kiállitásai

Molnár C, Pál., -festö

Tükör, 1938. VI. évf. 4. sz. 326.l.

Jajcay János : Az Eucharistia a magyar
müvészetben.

Molnár C.Pál.

Literatura.1934.IX.évf.154.l.
Vajda János : Reiter Lászlóval a ...
stb.

Molnár G. Pál festő

Művészek 1919-1945

Molnár G. Pál festő

LIV

Pesti Hirlap 1932 okt

9.12 o.

A páduai egyházművészeti kiáll

stb.

Molnár C. Pál

festő

16/

Művészet. 1938. III. évf. 17. sz. 46. l.

Erdélyi Árpád: Magyar művészeti kiállítás Rigában.

Molnár C. Pál, festő

Művészet, 1937. II. évf. 6. sz. 40. l.

M. C. P. kiállítása a Fränkel galériában.

Molnár C. Pál: Madonna.

Nouvelle Revue de Hongrie 1934.
XXVII. année, L. tome, 284 lap.

Magyar Müvészet 1926.133.o. Kerényiné

Molnár C.Pál:Alvó Vénus.

Képes Pesti Hirlap o931 LIII máj.28.2.

Rozgonyi

Molnár C. Pál: Angyali üdvözlet .loxl4.

Molnár C. Pál: Zöldruhás nő

Nouvelle Revue de Hongrie 1934.
XXVII. année, L. tome, 284 lap.

Molnár C. Pál festő és g

Pesti Hirlap. 1932. apr. 24. 8

f. j. Az uj magyar művészet
keresztmetszete

Molnár C. Pál festő és grafikus

Pesti Hirlap. 1932. febr. 20. 5

Nyomdatechnikai és könyvnyomtatvészeti
kiállítás az Szemmtvészeti
Umjenmban

Molnár C. Pál festő és grafikus

Pesti Hírlap. 1932. máj. 29. 15

A könyv- és reklám-művészek társa-
ságának közgyűlése

Molnár G. Pál festö.

KUT. 1927. 2. sz. 2-6. l.

Molnár C. Pál festő.

KUT.1927.márc.31.l.sz.16.l.

Molnár G. Pál festö.

KUT. 1926. jun. 1. 2. sz. 6-10. l.

Molnár C. Pál festő

Budapesti Szemle CCLII. 1939.
228-237. Petrovics Elek: Hat
év magyar festészetéhez

Molnár C. Pál festő

Budapesti Szemle CCXLVI.
1937. 231-243. Ybl Ervin: Képző-
művészet

Ligeti Miklós szobrász

594,

Molnár C. Pál festő

Budapesti Szemle CCXXXI.
1933. 99-117. Gál Ervin: Képző-
művészet

Falkép

Molnár C.Pál postapalotai freskója

BP

Budapesti Szemle CCLX. 273-282.
Ybl Ervin: Képzőművészet

Balogh Iolán (i)

644,

Molnár C. Pál festő

Budapesti Szemle CCXXXIV.
1934. 347-364. Gál Ervin: Kép-
zőművészet

ms ?)

Molnár C.Pál festő

Budapesti Szemle CCLX. 1941. 273-282. Ybl Ervin: Képzőművészet

Molnár C. Pál festő

Művészet, 1941

VI. évf. 37. sz. 10.

Gyűjteményes kiállítások a Műbarátban. / Jelzet nélkül. /

Molnár C. Pál

is részt vett a kiállításon.

Szép művészeti kiállítás. - (Mária Valéria u. 8.)

N. U. 932. VIII. 8.

Molnár C. Pál

— **Tavaszi Tárlat.** Néhány uj név és tehetséges alkotás menti meg a Nemzeti Szalon idei Tavaszi Tárlatát az érdektelenségtől. Kétségtelenül nehéz a gyakorta ismétlődő kiállitások között 275 jó alkotást bemutatni, de inkább a keretet kellene szükiteni és a nivót emelni. A kiállitás legjobb darabjai *Molnár* C. Pál, *Pajzs Goebst* Jenő, *Udvary* Pál, *Páris* Ila, H. *Schuschny* Erna, *Schossberger* Klára, *Csóka* István, *Pekáry* István és *Lakatos* Artur képei. Friss és tehetséges piktorok: *Kelemen* Emil, *Büky* Zoltán, Ö. *Bakonyi* Kató, E. *Hevesi* Margit, *Mészöly-Munkás* Béla, *Peterdi* Gábor, V. *Pataky* Ferenc, *Pohárnok* Zoltán, *Polczer* Lajos, *Radnay* Miklós, *Somogyi* István, *Román* György, *Tobisch* Ilona, *Turmayer* Nándor, *Berend* Ilona, *Borsos* István József és *Gécse* Árpád. A szobrászanyagból *Martinelli* Jenő és *Gosztonyi* Alice dolgai érdemelnek említést és nagyon szépek *Ridly* Irén textiliái. Szinben, a népies motivumok művészi áttételezésében és összhatásában még alig láttunk himzést és szőttest, amely ilyen harmonikusan fogja össze a népmüvészet naiv költészetét, az iparművészeti a magasabbrendü intellektualizmussal. A kiállitott anyag, reméljük, zelitő. *(m. v.)*

N. U. 932. VII. 19

N. U. 932. VII. 19

Molnár C. Pál

Róma. Falconieri pa-
lota. Via Giulia 1.

Angyali üdvözlet 1929.

Genthon István:
Magyar műgyűjtők és
emlékek Olaszországban.
Kézirat, 1942/3

Allgemeines Gut

Name. Geburtsdatum
Orte. Wie Sie wollen.

(Hauptsache nicht Adolf!)

Eigentliches Anliegen:
Allgemeines Gut ist
unbedingt Voraussetzung.
Freiheit, Ruhe!

Molnár C. Pál

Koppmagyograf 150 éve

MOLNÁR C. PÁL :
256. Melankólia. - Temp. festmény. p. 22 x
27.5 cm. Jelz. l.h.: " M.C.P. "

154. Sebesült vitéz. - Olajf.,v.méret 38.5 x 32 cm. Jelz.l.b. "A. Pisch".

RAAB GYÖRGY / 1821 - 1885 / :

155. Női képmás. - Vizf.,p.méret 17 x 21 cm. Jelz.l.b. "Raab pinx. Pesth".

156. Női portré. - Quache,p.méret 15.5 x 20 cm. Jelz.j.o. "G.Raab".

RÁKOSI NÁNDOR / 1836 - 1884 / :

157. Önarckép. - Olajf.,v.méret 50 x 63 cm. Jelz.nélk.

Molnár C. Pál

vod
z

Zajczay János dr:
Die Christliche Kunst.
1938.

haeum. 8r., vászonkötés 1.50

5133. ZIMÁNDY, IGNAZ, Ludwig Kossuth vor dem Richterstuhle der Weltgeschichte. Budapest, 1898. 8r., félbőrkötés . . . . . 3.—

5134. ZIMMERMANN, JOH. GEORG, Ueber die Einsamkeit. Leipzig, 1784—5. K. 8r., 4 kötet, félbőrktsek 3.—

5135. GRÓF ZRINYI MIKLÓS költői művei. Sajtó alá rendezte SZÉCHY KÁROLY. Bpest, Akadémia, 1906. 4r., eredeti pergamentkötés . . . . . 6.—

5136. ZRINYINEK minden munkaji. Kiadta KAZINCZY FERENC. Pest, Trattner, 1817. 8r., 2 kötet, fvktsek 6.—

5137. ZRINYI PÉTER, a zenggi határvidék főkapitánya birtokadományozó oklevele Abanti Ferenc részére. Kelt Ozaly várában, 1666 ápr. 7. Papíron, sk. aláírással és pecséttel . . . . . 32.—

5138. ZSCHOKKE, HERMANN, Historia sacra veteris Testamenti. Vindobonae et Lipsiae, 1920. 8r., eredeti papírkötés . . . . . 4.—

5139. ZSOLDOS IGNÁCZ, A' szolgabírói hivatal. Pápa, 1842. 8r., fűzve 2.50

Molnár C. Pál

1927. Kell. kiáll Ernst
Múzeumban
katalogus száma 91.

Rosner, Karl.

Paul C. Molnár, ein ungarischer Buchkünstler und Meister der Holzschnitts.

Sonderabzug aus dem Gutenberg-Jahrbuch 1934.

Wagz 8-r, 12 l. (250–260)

Molnár, C. Pál

T 1 a.h.

-,50 P

1021

Molnár C. Pál, festőművész

1977.IX.29.Televizió 19.3o Gné
TV.Hiradó

- Derüs szinek, álombeli tájak, mesteri rajzok, könnyedség. Ez Molnár C.Pál festői világa. MCP, ahogyan képeit immáron hat évtizede szignálja a Csók Galériában rendez kiállitást. Ebből az alkalomból kerestük fel Ménesi uti mütermében a 83 esztendős művészt.

- A kiállitás anyaga különböző témát ölel föl, de tulnyomó részt az én már eléggé ismert romantikus és fantasztikus tájképeimről szólnak a képek. Van aztán néhány figurális kompozició is és mindig azonban arra hangsulyozok, hogy valamit meséljek, valamit mondjak, valamit közöljek a képeimen, hogyha valaki azt kérdezné, hogy mi a célom müvészeti célkitüzésem és ezzel együtt mi életem célja, akkor erre csak azt mondhatnám, hogy a sors hál isten nekem olyan mesterséget juttatott, amellyel az embereknek örömet szerzek és a tetejébe még a legnagyobb szenvedéllyel üzhetem is.

- Molnár C.Pál kiállitása a Csók Galériában ma este nyilt meg.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 OKT 2

DAILY NEWS

Pál C. Molnár

Eines der bedeutendsten Ereignisse der Kunstwochen wird die Eröffnung der Ausstellung der neuesten Werke des Malers Pál C. Molnár am Wochenende in der Budapester István Csók-Galerie sein. Der große Veteran der ungarischen Malerei wurde 1894 geboren, er hat in den 20er Jahren in Paris studiert und einige Jahre auch in Rom gelebt. Er hat eine sechs Jahrzehnte umfassende künstlerische Laufbahn hinter sich. Die jetzige Ausstellung bietet einen guten Einblick in seine letzte Schaffensperiode.

Auch Ausstellungen junger bildender Künstler erwarten das Publikum in den verschiedenen Ausstellungsälen der Hauptstadt. Im Adolf-Fényes-Saal (VII. Rákóczi út 30) ist eine Ausstellung der Textilkünstlerin Ágnes Kecskés, in der Helikon-Galerie (V. Eötvös L. u. 8) sind Werke der Bildhauerin Magda Gádor und in der Kunsthalle (Hősök tere) Keramiken von Mária Szilágyi zu sehen.

P. H.

neralsekretär des ZK der KPdSU und Vorsitzenden des Präsidiums des Obersten Sowjets, Leonid Breschnew, und Ministerpräsident Alexei Kossygin empfangen wurde, bezeichnete vor Journalisten die Kooperation mit der UdSSR als ein Element der Stabilität und einen Beitrag für den Frieden in Europa. Zu seinem Meinungsaustausch mit Breschnew und Kossygin sagte er, er habe ihn davon überzeugt, daß es in der Politik Frankreichs und der UdSSR eine Übereinstimmung in einer Vielzahl von aktuellen Problemen gibt.

Nach zweitägigen Wirtschaftsgesprächen im Rahmen der französisch-sowjetischen Kommission ist am Freitag in Moskau ein gemeinsames Protokoll unter-

MTOK

Molnár C.Pál

Magy. Könyvszemle 1941. I.füzet 111-112 l.

u tektonika s anyagszerüség jellemzi.

zsef: -+ Balogh József

rs, 1785. jun. 29. -- Eger, 1846.
gy évig Bécsben tanult. Kazinczy
tt haza. 1817-től Egerben élt s a
anitással foglalkozott. Oltárképei
az egri szervita, a tiszafüredi,
s nádudvari templomokban maradtak
Kazinczy Ferencé válik ki. Legsi-
latok.

lestown, 1819. jun. 3. -- Montcalir,
egjelentősebb amerikai szobrászok e-
volt az uj amerikai müvészetre

Molnár C. Pál festő M.D.K.

müvészete a XX. század olasz klasszicizáló irányzatából indult ki és táplálkozott

"itly Valéria: Molnár C. Pál uj képei a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1965. április 27. 4.l.

Molnár C. Pál festő M.N.K.

kiállitása a Csók István -Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1965. április 14. 4.l.

1021

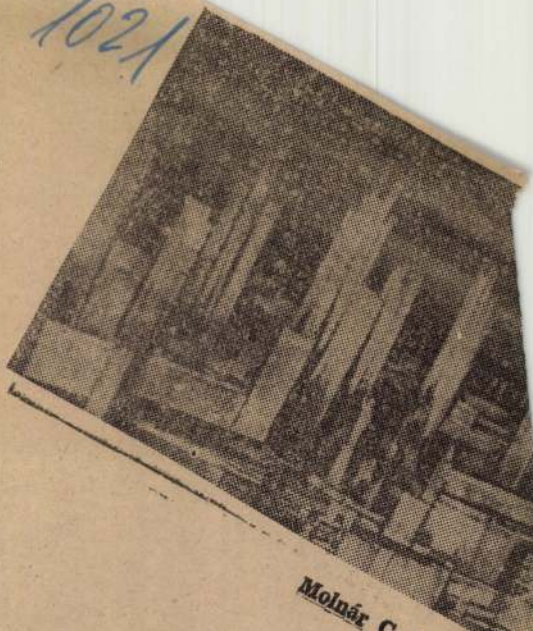

Molnár C. Pál: Egy metró

eglepő a válasz: Re
Leningrádban, az E
nyanis a kerámián
vencem. Abban pedig
etetlen.
lmán most Vásárhely
ör, s nem is utoljára. S
udapesten lakik, de m
nincs, Miskolcon dolgoz
telezésre — ha kerámiár
ndszerint a vásárhelyi majo
sor.
ző munkája?
az ajkai művelődési háznak
nélküli terrakotta falat,
a motívum jelentkezik
tikusan. De ez így még nincs
döntve...

Varga Edit

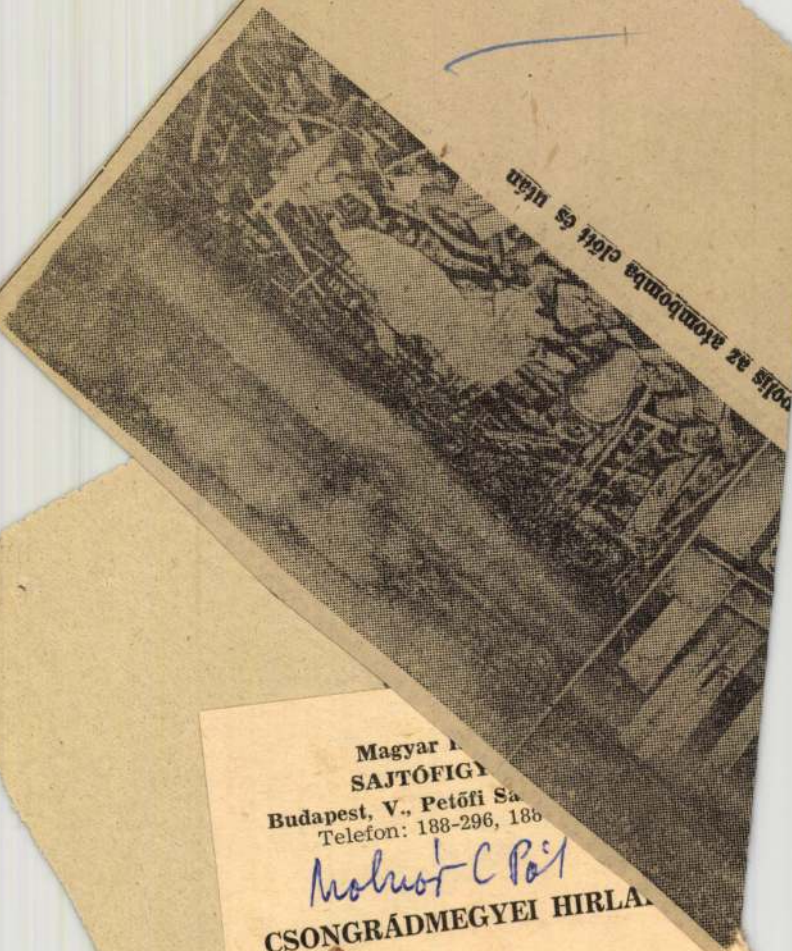

Magyar
SAJTÓFIGY
Budapest, V., Petőfi Sa
Telefon: 188-296, 185

CSONGRÁDMEGYEI HIRLA

1964 SZEP 6.

MDK.

Molnár C.Pál

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet1965 május 1.lap -

Molnár C. Pál

Roma. Alessandro
Alessandrini gyűjteménye.
Női akt 1942.

Genthon István:
Magyar műkincsek és
emlékek Olaszországban.
Kézirat, 1942/3.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

30 nap **SZEPTEMBER** 37. hét

5 asárnap	Juszt. Lőrinc *Viktor*
6 Hétfő	Ida *Zakariás*
7 Kedd	Kass. vért. *Regina*
8 zerda	Kis B. A. *Mária*
9 sütörtök	Kl. Sz. Péter *Ádám*
10 Péntek	T. Miklós *Erik*
11 zombat	Prot. és Jác. *Teodóra*

Molnár C. Pál

Szent Ferenc,
fametszet

Repr.

Szépmüvèszet
1942. 259. l.

Molnár C. Pál

festő

l.

Szépmüvészet

1942. 254.

255. l.

képpel.

(Városmajori

rk. templom)

Molnár C. Pál

l.

Szépmüvészet

1942.267.l.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Budapest

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Molnár C. Pál
festő

Szépművészet
1941. 280. l.

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

Molnár C. Pál

Festő

l.

Szépmüvészet

1942. 204. l.

MDK

Molnár C. Pál

Keleti Artur:Angyali üdvözlet illusztrációk

Pérely 141.l.

Mehrák C. Pál

Krintus tam-tványai
kőrében i képével nekelel
a bp-i magángyűjtemények
kiállításán a Nemzeti
galeriában.

Vigilia, 1964, 1sz., 53 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár C Pál

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1964 SZEP 6.

1021

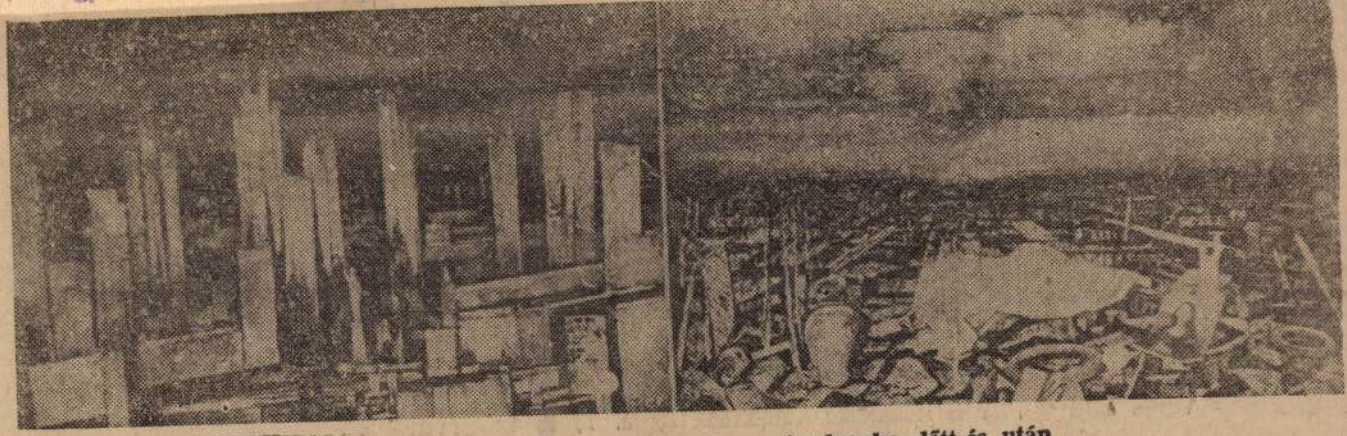

Molnár C. Pál: Egy metropolis az atombomba előtt és után

eglepő a válasz: Rembrandt. Leningrádban, az Ermitázs- gyanis a kerámián kívül a vencem. Abban pedig Rembetetlen.

ilmán most Vásárhely lakóör, s nem is utoljára. Sokat udapesten lakik, de mivel nincs, Miskolcon dolgozik, telezésre — ha kerámiáról ndszerint a vásárhelyi majo- sor.

ő munkája?

z ajkai művelődési háznak nélküli terrakotta falat, a motívum jelentkezik kusan. De ez így még nincs löntve...

Varga Edit

Családi események

Született: Maczelka János és Kis-Molnár Eszternek (Gorzsa tanya 820.) Ilona; Tódor Lajos és Baranyi Erzsébetnek (Kert u. 19.) Erika; Balázs János és Balogh Eszternek (Klauzál u. 22.) Éva; Imre István és Bojda Margitnak (Tanya 1495/b.) Magdolna; Rauch László és Csiszár Lenkének (Bocskai u. 45.) László; Katona Bálint és Tóth Etelkának (Kutasi út 4.) Bálint; Császi Géza és Márton Margitnak (Csomorkányi u. 72.) Géza; Farkas József és Pintér Margitnak (Tanya 2105.) Edit; Gyevi Sándor és Kelenczés Katalinnak (Ifjúság útja 14.) Klára nevű gyermeke.

Ünnepélyes polgári házasságot kötött: Sinai Sándor (Budapest, MÁV-telep 45.) és Győri Aranka (Felszabadulás u. 1.); Győri Ernő (Felszabadulás u. 1.) és Nagy Julianna (Partizán u. 14.); Patkós Sándor (Gorzsa tanya 29.) és Márton Franciska (Gorzsa tanya 29.); Bőjti József (Kasza u. 16.) és Légrádi Ilona (Tanya 1222.); Szepesi István (Kistópart u. 29.) és Bende Ilona (Móricz Zsigmond u. 56.); Méral Sándor (Kisfaludy u. 7.) és Bányi Gizella Fulai Imréné Radics Viktória (Partizán u. 6.); Helembai Sándorné Göllönt Eszter (Gorzsa tanya 91.); Füvesi Ferencné Józsa Eszter (Tanya 1314.); Czövek Sándor (Tanya 1088.);

Polgári temetést rendeztek: Szegedi István (Lenin u. 46.) elhunytnak.

Az Erzsébet Távbeszélő Központ új palotáját (Madách sugárút és Dob-u. sarkán) december 7-én, délelőtt avatta fel **Vargha József** m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter. Avató beszédében rámutatott arra a nagy fejlődésre, amelyet a magyar építőművészet a legutóbbi években elért, majd rátérve az új postapalotára, köszönetet mondott elsősorban a munkásoknak, akik fáradságos munkával emelték fel ezt a hatalmas épületet. Köszönetét fejezte ki **Rimanóczy Gyula** műépítésznek, valamint **Molnár C. Pál** festőművésznek és **Boda Gábor** szobrászművésznek, akik az épület díszítéséből vették ki részüket.

Az előcsarnok mennyezetét **Molnár C. Pál** freskója borítja, amely a Felvidék visszatérésének jelképes ábrázolása. Az épület utcai homlokzatára kerülő nyolc hatalmas, egyenként 3.30 méteres kőfigura helye még üresen áll. A M. Kir. Posta Vezérigazgatósága ez év április havában zártkörű pályázaton szólította fel Antal Károly, Boda Gábor, Buzy Barnabás, Dózsa Farkas András, Halmágyi István, Keviczky Hugó, Ohmann Béla és Rumi Rajky István szobrászművészeket a nyolc szobor tervének elkészítésére. A beérkezett pályaművek alapján a Vezérigazgatóság Boda Gábort szólította fel terveinek részbeni módosítására, melynek alapján, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács hozzájárulása után októberben kiadta a megbízást **Boda Gábornak** a szobrok megmintázására és kivitelezésére.

A M. Kir. Posta új palotája egyik örvendetes állomása annak a törekvésnek, amelynek célja, hogy az elmúlt évtizedek folyamán külön útakon haladó építészetet, szobrászatot és festészetet a képzőművészetek örök hármas egységébe újra összekapcsolja. A Távbeszélőközpont palotája példaként szolgálhat minden építendő köz- és nagyobbszabású magánépítkezés előtt: az épület csak akkor teljes, ha annak művészi hatását kiegészíti a szobrászat és festészet. Ezt a tisztán művészi és fejlődési elvet nagy mértékben támasztja alá az a szükségesség is, hogy a szobrász- és festőművészek csak akkor alkothatnak kiváló, nagyszabású műveket, ha erre az építőművészet is lehetőséget nyujt. A »monumentális« szobrászati és festészeti alkotásoknak egyik legfontosabb felülete és feltétele az építészet. Ezek azok a szempontok, amelyekből kiindulva köszönetet mondunk a Posta Vezérigazgatóságának a magyar képzőművészek nevében. ~~Ha ezt a nagyszerű példát újabb hasonló lehetőségek~~

Csók Zsuzsa, Kúnváry Lilly, Vidovszky Béla, Szabó Márton, Schrotta Frigyes, Cser Károly, Markup Béla, Novotny Emil, Udvary Pál, László Pál, Márton Ferenc, Vitéz Szabados Béla, Benkhardt Ágoston, Sidló Ferenc, Szablya Frischauf Ferenc, Antal Károly, Horvay János.

Ez úttal is felkéri a Szövetség elnöksége egyesületünk tagjait, hogy tagdíjhátrálékaikat lehetőleg igyekezzenek a mai nehéz viszonyok dacára is a tagtársak kiegyenlíteni. Évi tagdíj 3 P. Bővebb felvilágosítást esetleg telefónon is nyerhet mindenki a fennálló tartozásokról. A tagdíjakat a Szövetség 54.082 számú csekkszámlájára lehet befizetni.

Felhívjuk egyben a tagtársakat, hogy lakásváltoztatásaikat jelentsék be pontosan egy levelezőlapon, miután a lakáscím változtatás be nem jelentése esetén a Szövetség igazgatósága a Képzőművészeti Közlönyt sem tudja kézbesíteni, s csak felesleges munkát és kiadást idéz elő az a körülmény, ha a művésztársadalom saját érdekében sem tesz eleget felkérésünknek. Egyebekben a következő művészek a Képzőművészeti Közlönyt csak az esetben kaphatják meg, ha új lakáscímeiket Szövetségünk igazgatóságának bejelentik Andrássy-út 69. szám alá:

Bató József, Bakoss Pál, Benjámin Hermann, Birmann Dezső, Bocsák Sándor, Bodó László, Böhm Henrik, Buckó Géza, Bereznay Károlyné, Boruth Andor, Csermely Artur, Czakó Zoltán, Dea Ferenc, Deli Dezső Lajos, Dullien Edit, Erdey Viktor, Erdei Lajos, Fátay Ferenc, Feiksz Béla, Feleki György, Feuer Gusztáv, Fenyő A. Endre, Först Rudolfné, Fejérvári Erzsi, Femmesz László, Füstös Zoltán, Gáspár Antal, Gergely Tibor, Gosztonyi Alice, G. Lázár Ilona, Gábor Mátyás, Heő Csaba, Hénel Margit, Hoefner Pál, Halvax Gyula, Hende Ferenc, Horváth Árpád, Izbégi Villám Rózsi, Jeney Viktor, Joachim József, Kató Kálmán, Kapossy Ödön, Kornis Dezső, Kelemen Margit, Kovács Ágoston, Konek Ida, Kenéz János, Krocsák Emil, Kolozsvári Endre, Körmendi Frim Jenő, Dr. Körössy Vilmos, Lesznay Anna, Lakits György, Maros Ede, Mancheim Róza, Metzner László, Mészöly Munkás Béla, Mühlbeck Károly, Matykó Sándor, Müller V. Berta, Némyeli Ferenc, Nagybányai Horthy Béla, Nagy Kálmán, Nánay Árpád, Nátrai Lajos, Orbán Dezső, Pánczél Béla, Péter Imre, Peterdy Gábor, Pituk József, Pekár István, Propper Samu, Rimanóczy Gyula, Riegler Jenő, Rónay Ernő, Rubovics Márk, Ruttkay Mária, Rozgonyi László, Sautner Lipót, Sohár

M.D.K.

Melnár C. Pál

Néhány fametszete szerepel a Corvin Áruház kiállitásán, amelyről "Állandó képzőművészeti bemutató" cimmel ir a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 1942. febr. 11-17. V. évf. 8. sz. 38-39. lap

Molnár C. Pál

Egyházművészeti munkákat
is készített

Vigília, 1963, 9 sz., 563 old.

K

Bornemissza Géza

Molnár C. Pál

R. K:

WATER — COLOUR PAINTING OF TO-DAY. BY ADRIAN BURY. LONDON : THE STUDIO LTD. 1937. A vízfestmény népszerűsége ma is csorbítatlan Angliában. Nálunk, csakúgy mint a grafika, a vízfestmény is mostohagyermek. Van egy-két művelője, egy-két értékelője, gyüjtője alig-alig. Pedig nem egynémely művész sokkal tökéletesebbet alkot e műfajban, mint olajfestményeiben. Ha végignézzük e kötetet, úgy a nagy francia művészek (Dufy, Marie Laurencin, Picart-le-Doux, Picasso, Pissaro, Van Dongen, Vlaminck) kimagasló munkáin kívül igen nagyszámban találunk angol és amerikai középszerű, sőt középszerűt sem alkotó művészeket. Egy-két olasz, osztrák és magyar művésznek jutott csak hely ebben a kötetben, melyet a szerző az angol nagyközönségnek készíthetett. Így csak annyit állapíthatunk meg belőle, hogy technikai felkészültségben és változatosságban sokat nyujt az anyag, de a magasabb művészi élvezetet keresőnek távolról sem nyujt kielégülést. Edvi-Illés Aladár, Molnár C. Pál és ~~Bornemissza~~ Géza méltón képviselik a magyar vízfestményművészet három különböző és jellegzetes stílusát.

R. K.

MAGYAR IPARMUVESZET

1937. 112. l.

Molnár C. Pál

~~Buday György~~

~~Derkovits Gyula~~

tovább

~~Tány Dezső~~

Meppel Gáborjáni Szabó Kálmán

Gy. Szabó Béla

Molnár C Pál

Morelli Gusztáv

Nagy Imre

Varga Nándor Lajos

irod

Varga Nándor Lajos:

Ismertető a művészi grafikához. Bp. 5. l. 1943

Carton
Szénrajz

~~Lotz Károly:~~

3642 A Táncz.

Ülő allegoricus nő, ki

és ~~ki~~ jobb kezé[illegible]

a mögötte látható Amorettere fi

lagokkal szoritotta [illegible] és ruháj

Szénrajz, méretei 75:183 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-i

(213-905)

F sarujának kötőjét fogja.

I és ~~[illegible]~~ kinyujtott balkezében szalagokra akasztott réztányérokat tart.

1905

Molnár C. Pál
Szabó Kálmán Gáborján

Gerevich Tibor: Római magyar művészek – Magyar Művészet 1931. 204. l.

Gáborjáni Szabó vérbeli fametsző, a szintén római Molnár C. mellett ma tán legerősebb ebben a nemben. Technikája és stílusa mintául szolgálhat. Erőteljes véséssel, egyszerű formaadással és tiszta képbeállítással a fa igazi jellegét juttatja érvényre. Technikája a finomabb hatások kifejezésében még fejlődött. Látása szintetizálódott a római Akadémia esztetikai atmoszférájában. A kis olasz városokban, változatos természeti környezetükkel, jellegzetes alakjaikkal, hálás motívumokat talált fatáblái számára. Nem csoda, ha az olasz festészet dús környezetében ő is próbálkozik a festészettel, amiben szintén jelentékeny haladásról tesz tanuságot.

Molnár C. Pál

Kopp Jenő: Molnár C. Pál Szt László-
szárnyasoltára.
Uj Ember 1946
jul. 14.

a bpest-magdol-
navárosi plébá-
nia templomban
főoltárkép, a 7
elpusztult helyé-
be. Felszentelték
1946. júliusban

Ferdinand, I-ső, magyar Király

aranyforintja IX. 118.

45 1021.

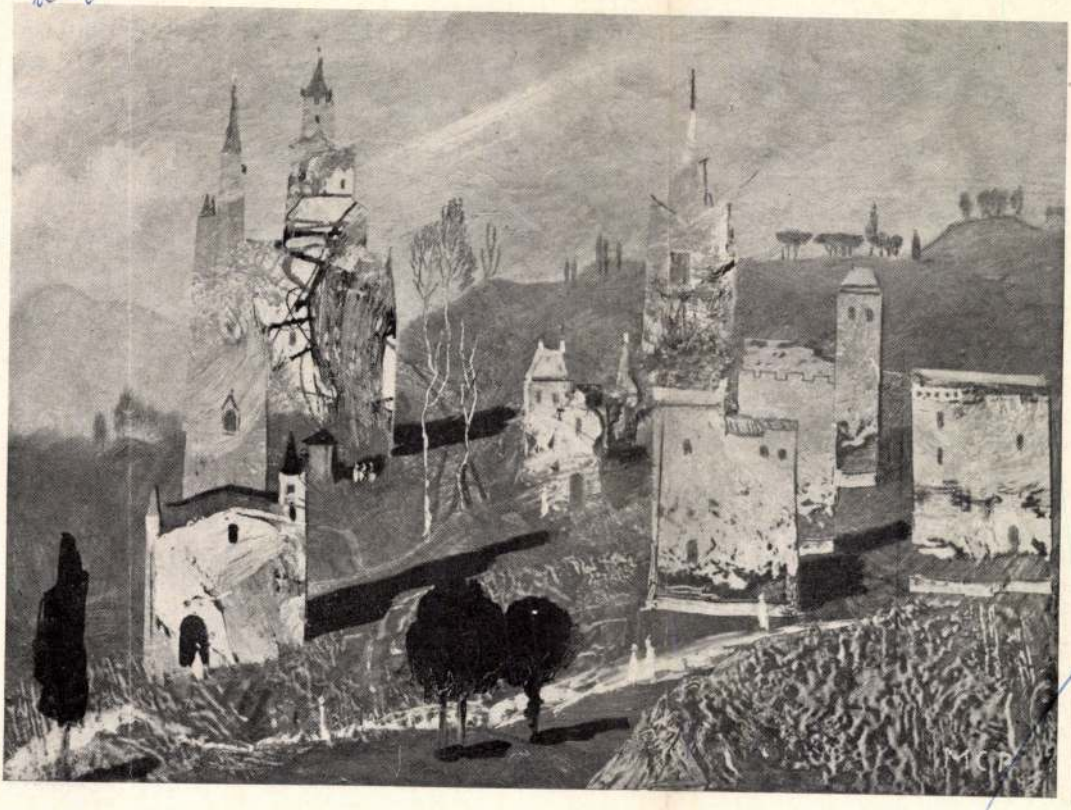

Malúr C. Pál: Tájkép improvizáció

24

Múvészet, Budapest, 1944. 6.

után 1925-ben amit ki először Budapesten. 1928-tól 1931-ig a Római Collegium Hungaricum ösztöndíjasa. Több díjat nyert, 1937-ben a Grand Prix-t Párizsban. A felszabadulás után több gyűjteményes kiállítást rendezett alkotásaiból, 1965-ben a Csók Galériában szürrealista jellegű képeit mutatta be.

A „római iskola" ragadványnév, Genthon István még újklasszicizmusnak nevezi 1935-ben, s helyesebben. Ha csak Molnár C. Pál útját is kísérjük végig, kiderül, hogy amit Románák tulajdonítunk, az nála Párizs érdeme, s hogy akár Aba-Novák, Szőnyi, Kontuly, Medveczky, Patkó, Jeges, Feszty Masa, vagy éppen Hincz Gyula művészetéhez Molnár C. Pálnak vajmi kevés köze van. Pedig mindnyájan Rómában, s ha átmenetileg bár, de Rómából éltek. Hasonló beszűkítés Molnár C. Pált egyházi művésznek tekinti. Valaki a szentképek karikatúráinak mondta biblikus tárgyú képeit. Majdnem igaza volt. Áhítatra nem késztető, profán, dekoratív művészet ez. Az egyházat sem vonzotta a maga idejében. Túlságosan „modern"-nek tartották. Iskolát csak rokonszellemű művészek alkothatnak. Az egyházművészet lényege: az áhítatos átlényegülés. Művészetet csak kifejezésformájából megítélni, vagy elítélni, aligha elismerendő.

Molnár C. Pál a Louvre-ban a húszas évek elején korai reneszánsz festőket másol, s le-

sőbb, 1970-ben rendezett Csók Galériabeli kiállításakor. A szürrealisták közül most a lírikusabbakat írhatnánk ide, Tanguy, Dali, Magritte, Delvaux nevét, de, ha egyszer maga Molnár C. Pál kétségbe vonja, hogy szürrealista, ne erőltessük, mint a „római iskolát".

Molnár C. Pál nyolcvanéves. Hatvan éve kiállító művész. Gazdag pálya áll mögötte, s a művészet-lélektan izgalmas kutatással elemezheti majd: hogyan jutott el 1908-ban, tehát tizennégy éves korában festett Szinyei-portréjától mai Szinyei-parafrázisáig, a szigorú kompozícióktól a dekomponáltságig, a színek tüneményes játékától a gyöngyházsápadt testekig, az Utolsó Vacsorától moralizáló tendenciával felkínált, de lényegükben mégis bizarr aktokig. Akik a harmincas évek első felében találkoztunk művészetével, az Egyiptomba való menekülései, angyali üdvözletei, vénasszonyok nyarai, s a Cyrano, ez a feketefehérbe metszett ének – szöveg nélkül –, bibliofil könyveink egyik legszebbike maradt meg emlékezetünkben úgy, hogy kiszorította az előzményeket, elhomályosította az utánuk következőket. Igen, Cyrano. Ha valakihez hasonlítani akarnánk: Cyrano lenne az.

Petrovics Elek az elvágyódás művészetének nevezte Molnár C. Pálét, s ő vállalja szívesen. Írhatnánk a menekülés, a kivonulás, az exodus

Molnár C Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

1958 JUN 17

□ AZ ÉVEK ÓTA FENNÁLLÓ zsennyei művésztelep művészei kitűnően sikerült kiállításon mutatkoztak be Szombathely közönségének. Zsennye ideális festőkörnyezete a legkitűnőbb művészeket vonzza; a kiállított képek és szobrok a művésztelepen eltöltött idő alatt készültek. A kiállított alkotások között találjuk Domanovszky Endre, Molnár C. Pál, Szobotka Imre, Vén Emil, Breznai József és mások képeit, valamint Mikus Sándor, Kerényi Jenő, Majtényi Károly, Wilt Tibor és más szobrászok műveit.

[illegible]
több autóbusz és gépkocsi halad át rajta. Csúcsforgalom idején óránként 500—600 kocsi. Ez sürgetően előírja a mi-

MOLNÁR C. PÁL

Fk.: Kóteles István — 2174 65 FNyV 6 t

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHIVJA ÖNT

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1965. ÁPRILIS 16-ÁN
PÉNTEKEN D. U. ½6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

Dr. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA,
BUDAPEST, V. VÁCZI U. 25

1977. IX. 29. 18.30. Kossuth
Esti Magazin

- Késő délután a Csók István Galériában nyilt meg Molnár C. Pál festőművész tárlata. Az évnyitón ott volt Szatmári Ilona is.

- M. C. P. Ez a festőművészmonogramm, nagyon-nagyon ismert. A nyolcvanhárom éves Molnár C. Pálnak hatvan olyan új képét mutatja be a Váci utcai Csók Galléria, amelyet az elmúlt három évben festett a mester. Ön azt hiszem, a legkövetkezetesebb magyar festőművészek egyike. Sejtelmes, mágikus szürrealista képeit száz más festők alkotása közül is megismerni. Honnét ez a következetesség?

- Mindig céltudatosan, fanatikusan ragaszkodtam ahhoz, amit csinálok. Mikor tapasztaltam életem folyamán lassan, hogy az embereknek is tetszik, akkor megint rákapcsoltam. Nem tértem le és nem voltak rám hatással a különböző izmusok, pedig környezetükben elég gyakran megfordultam. Igy Párizsban, Rómában, Bécsben. Az is onnét van - valószinüleg - hogy mindig, ha nem is annyira tudatosan, mint ahogy ez hangzik most, mikor mondom, valahogy spontán és ösztönszerüen mindig önmagamhoz akartam hasonlitani legjobban. Hát hogyha ez sikerült, akkor voltaképpen el is értem mindent, amit elérhettem a pályámon.

- Körbe járva itt a Csók Galériában nézegetve a képeit, úgy tünik, mint hogyha ezeket révületben, bizonyos földön túli állapotban festette volna. Például tájképein, égig érő csúcsok, fekete ciprusok, antik romok.

- Kivételes pillanat az, amikor az ember alkot, amikor fest. Ami a ciprusokat, Pineákat és az égbe nyúló hegyeket illeti, én hosszú ideig éltem - mint ösztöndijas - Rómában, Olaszországban. Azon kivül minden évben csinálok egy kis utazást Ausztriába. Na most az a két tipusu tájkép egy kicsikét számomra ötvöződik ezek a tájképek teljesen fantasztikusak. Tréfásan azt szoktam

mondani, hogy ezek olyan tájképek, amelyek mindenütt lehetnek, de sehol sincsenek. Mindenütt láthatnak a nézők utakat, hegyi utakat, meg házakat. Ezekben a házakban nem lehetne lakni. Ezeken az utakon valószínüleg nem lehetett járni. De én képzeletben - és ez egy irigyelhető öröm - én tudok ott járni. És talán azért is festem ezeket a képeket.

- Bizonyára nagy feltünést kelt majd a Tornado cimü képe. Egy férfi és egy nő. A szerelem intim pillanataiban.

- Egy ilyen zivatar, egy ilyen forgószél alkalmával akik amúgyis közel állnak már testközelben egymáshoz, ott kitör a tornádo.

- Képletesen, szimbólikusan is és érzelmileg is?

- Nem mernék a dolgok végére menni. Ezt rábizom a tárlat látogatókra amit a müvész esetleg nem is akart kifejezni azt hozzáteszi a néző, ezzel vonzóvá válik a mü.

Helyreállítják a belvarosi főplébánia templomot

Három gótikus ablakiv hullámüvegén tör be a fény. Kék, mintha a hajnal üzenete volna és opálos színekkel festi meg a magasba lendülő, *új oltárt*. Ünnepi alkonyati hangulat az ódon kövek közt, melyekben *egy nemzet sok évszázados kemény történelme szunnyad.*

A plébános most jelenti be az egyházközség vezetőinek: *„A hívek megajánlásából, adományaiból újra megépült a belvárosi főplébánia Nagyboldogasszony templomának főoltára, Isten dicsőségére és a lelkek vigaszára".*

A 900 éves templomot dr. *Gerő László* műszaki tanácsos tervei alapján restaurálják. A romos részek helyreállítása megtörtént. A *szentélyben* és a *főhajó első részében* már a festő ecsetjének nyoma ragyog. A csúcsívek mentén, *Giotto* élénk modorában derüs színek játszanak. *Beszédes László* kézifestése. Az egykori zsolnai mozaik-oltár helyén 3.40×0.80 m. nagyságban, megemelt márványlépcsőkön, *áll az új oltár.* Anyaga *süttői csiszolt mészkő*, színe meleg-okker, formája nemesen egyszerű, *Antal Károly* készítette. A *szentségház* kettősfalú bronzlemezekből készült, vésett aranyozással. Kétoldalt a csiszolt *gyertyapárkány*, ezüst virágvázákkal és kovácsoltvas gyertyatartókkal. A szentségház tetején ó-ezüst *Corpus.*

Az oltárt *kétszárnyas kép* zárja el hátulról. *Nemes kompozició.* Bibliai jeleneteivel úgy borul főléje ó-arany fakeretében, mint hatalmas és biztos védőpajzs. A középső kép a Nagyboldogasszony mennybemenetelét hirdeti, a felhők lágy fodrai és játékos angyalseregek közt. A behajtható szárnyakon *három-három* darab, négyzetméteres nagyságú kis kép.

A stilus gót. De csak *hangulatában.* XI. Pius egyik encyklikájában mondotta: *Minden kor vigye be művészetét a templomba!* A tervező ehhez alkalmazkodott. És a festő ecsetjét, gótikus utánérzéssel, *a modern ábrázolás, a formák egyszerű szépsége és a tiszta színek szeretete vezette.*

Az oltár baloldalán, egy bomba által sujtott oszlopon, új műemlék: *egy szentségház.* Multbaveszett századokban, még a tridenti zsinat előtt, ez a szentségház volt — az oltártól elkülönítve — az Oltáriszentség hajléka. *A bomba félszínre hozta.* Most restaurálták. Ősi, gótikus szépséggel, az eredeti festmények halvány rajzával tör a csúcsívek felé.

Távozóban még egy pillantást vetünk a főoltárképen levő tizenkét apostol alakjára. Az egyik apostol jegyzőkönyvet vezet. A papirusz szélén fordított betűkkel olvasható:

Festette Molnár C. Pál dr. Balázs Lajos plébánossága alatt, a Boldogságos Szent Szűz dicsőségére, az Ur 1948. évének VI—VII. hónapjában.

Az Őszi Vásár vidéki látogatóinak kedvezményei

A szeptember 3—13 között megtartandó Budapesti Őszi Vásár vidéki látogatói igen jelentős utazási és egyéb kedvezményeket élveznek. A kedvezmények igénybevételére vásárigazolvány jogosít. Vásárigazolványt mindenki válthat magának a vásár vidéki tb. képviseleteinél, valamint az IBUSZ menetjegyiroda fiókjainál. A vásárigazolvány tulajdonosa féláron utazhat Budapestre augusztus 31-től szeptember 13-ig, Budapestről vissza pedig szeptember 8-tól szeptember 16-ig, még pedig — a gyors-motorosok kivételével — minden vonatnem minden kocsiosztályán, valamint minden hajón. Ezenkívül Budapestről tetszésszerinti magyarországi állomásra és onnan vissza Budapestre egy ízben 33 százalékos mérséklésü menettérti jeggyel lehet utazni. Féláron tehető egy hajókirándulás a Felső-Dunára és kedvezményes jegyet adnak egy sétahajózásra. A MAFIRT 52 fővárosi mozijába és az új Állatkerti Színpadra 30 százalékos kedvezménnyel lehet jegyet váltani. ×

Hirlap, 1948. aug. 13

A [illegible]mentő telefonkönyv

Beszélgetés Schwalb Miklóssal

Az új világban gyökeret vert kitűnőségeink közül legújabban *Schwalb Miklós* tért haza rövid pihenőre. Odakint keresett és elismert zongoraművész, mellesleg a bostoni New England zenekonzervatórium zongoraművészképzőjének a tanára. Nemrégen fejeződött be egy nyári kurzusa, amelyre a világ minden tájáról jöttek művészjelöltek. Mikor véget ért a tanfolyam, repülőgépbe szállt *és 23 óra alatt New Yorkból Budapestre érkezett.*

— 1938-ban Párisban hangverse-

megcsípik, enyhe pénzbírsággal megúszta volna.

— Hosszabb lyoni tartózkodás alatt sikerült vízumot és hajójegyet szereznem. Ám hajómat Casablancánál feltartóztatták és mert *egy korábbi hajó tele volt német kémmel, ennek a hajónak minden utasát internálták.* Többheti vesztegles után, miközben a pénzem „átmentésére" vállalkozó ismerős is meglépett tartalék vagyonkámmal, *zsebemben négy dollárral érkeztem meg New Yorkba.* Még a partra is csak úgy léphettem, hogy

hatáskörébe tartozó közgyüjtemények fejlődése az 1914. évben 67

mnázium pénztára a könyvtár ki- 983 K 33 fillérrel járult hozzá. 33·33 K volt a könyvtáros tiszteletbbi a könyvtár fejlesztésére fordítgyéb bevétel 10 K volt.

lcsönzők száma 164 nyitási napon a kik összesen 2602 kötetet haszszámban azonban nincsenek a tart azok számára az intézetnek két nyvtára (Ifjusági Könyvtár a Szász ör könyvtára) áll rendelkezésre.

yvtár őre *dr. Nagy József*, főgimn.

napon 1231 ingyenes és 132 fizető látogató tekintette meg. Látogatási díjakból befolyt 192·40 K.

Az intézet személyzete. Tiszteletbeli igazgató: *dr. Herrmann Antal*, egyet. m. tanár, paed. igazgató. (Lakik Budapesten). — Őr: *M. Kovács Géza*, főtitkár, az EKE. irodájának főnöke. (Javadalmazása 2400 K fizetés és 800 K lakbér). — Pénztáros és irnok: *Weitsch Olga.* (Javad. 600 K). — Szolga: *Szathmári Ferencz.* (Díja 600 K és természetbeni lakás). Van még egy teremszolga 208 K díjazással és természetbeni lakással. Az illetményeket és díjakat az EKE fizeti.

LOZSVÁR. 1. Az *Erdélyi Kárpátegyeeumának* 1914. évi élete egyszerű, munkálkodásban telt el. A fejlő-

33. KOLOZSVÁR. II. A *Szolnokdobokamegyei Irodalmi, Történelmi és Ethnografiai Társulat-*

Budapest I-en 20.35 órakor

A Rádiózenekar hangversenyét

Vezényel: Ottó Klemperer,

közreműködik UNGÁR IMRE és a LISZT FERENC-KÓRUS.

Molnár C. Pál

Svájci folyóirat a magyar festőművészetről

A *Pro Arte et Libris* című svájci képzőművészeti szemle *Franca Trevisan* tollából gazdagon illusztrált cikksorozatot közöl a magyar festőművészet nagyjairól. A háborutáni magyar piktura kimagasló egyéniségei közül a szerző hosszasan méltatja *Molnár* C. Pál, *Aba-Novák* Vilmos és *Szőnyi* István munkásságát, a XIX. század második felének nagy festőnemzedékéből pedig *Paál* László művészetének juttat elismerő szavakat. *Molnár* C. Pál munkásságának ismertetése során a szerző utal azokra a kapcsolatokra, amelyek a művészt az 1920-as évek végén keletkezett u. n. római iskolához fűzik. Tiszta, nemes és zárt művészete itt kapta meg az első indítékokat. A nemrégiben elhunyt *Aba-Novák* Vilmost mint a magyar falfestészet legnagyobb ujitóját méltatja Franca Trevisan. *Szőnyi* Istvánnal foglalkozva, megemliti, hogy munkássága még a hagyományos nagybányai iskola talajából sarjadt. Végül *Paál* Lászlóról emlékezik meg a svájci szerző. Tájképeiből magyar táj, magyar levegő árad, s ezek a francia vidék puha tónusai helyett inkább a végtelen erdélyi erdők susogására, egetostromló erejére emlékeztetnek.

szekeredet és mondd meg Te is, mi a szövetkezet?

Közös gazdasági szerv, amely olcsón ellát bennünket mindennel. Igaz mérlegével hűséggel szolgál minket. Erkölcsi testület, amely mértékletességre, takarékosságra és okszerű gazdálkodásra nevel. A lelki életet hirdető templomnak, a kulturát terjesztő iskolának, a közügyeket intéző községházának gazdasági tekintetben kiegészitője, mely kizárólag a tagok érdekében alakult meg.

Uradat hazaváró menyecske: *mondd meg mi a szövetkezet?*

Nekem a „Mi boltunk", ahol mindent jó minőségben beszerezhetek. Ahova akkor is bizalommal fordulhatok, ha valami különleges árura van szükségem, mert részemre versenyképes áron beszerzik azt. Vásárlásaim után üzleti feleslegéből visszatéritést ad, ezzel jutalmazza hűségemet.

Iparos: *mondd meg Te is, mi a szövetkezet?*

A fogyasztók szervezete, amely a politika és az osztályharc kizárásával a tagok megsegitésére alakult. Az apró gazdasági erők összefogása, a hatalmas gazdasági erők szabályozása céljából.

tikus egyesülése, amely az önségély erre alapján épült fel.

Lelki atya, aki a néppel együtt érzel, élsz, bánatában vigasztalod, örömében buzditod: *mondd meg mi a szövetkezet?*

A szövetkezet az összetartásra, egymás megsegitésére, embertársaink megbecsülésére, tisztességre, életrevalóságra, a közügyek vezetésére és hazaszeretetre nevel. A szövetkezet folytatja az iskola oktató munkáját az élet kivánalmai szerint. Egyént formál az emberből. Kiemeli magárahagyatottságából. Egyetlen szerv, amely a nagy embertömeg boldogulását, a magántulajdon épségbentartásával elősegiteni tudja. Gondolat, amely nem rántja le a felső rétegeket, hanem az alsóbb rétegeket szeretettel és oktatással feljebb emeli.

A falut képviselő politikus, akit a nép választott meg: *mondd meg Te is, mi a szövetkezet?*

A szövetkezet a kis egyedek tömöritésével, az általános gazdasági helyzet megszilárdulásának elősegitésével a boldogabb magyar jövőt készíti elő és a nemzet gazdasági erejének fokozásával segit visszaszerezni Nagymagyarországot.

Molnár C. Pál

MAGYAR NEMZET

1958 APR 26.

Márta játssza.

∅

1522 - Molnár C. Pál festőművész rövidesen Nyugat-Németországba utazik, a Gurlitt Galériától kiállítás rendezésére kapott meghívást. A tervek szerint Münchenben, Stuttgartban, majd Linzben mutatja be kilencven képből álló gyűjteményét.

pas családi
mellékhelyisé-
2300 négy-
s. kertészet-
almas szán-
Tárnokon. a
lomás mellett
Érdeklődni:
József, Tár-

vegállomás.

400 öles budai telek gyümölcsfákkal 62 ezerért eladó. Telefon: 269—173. délután öttől.

Veszek Nagy-Budapesten beköltözhető kis házat 15—20 ezer

dia.

FA
MUN
NY

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 ÁPR 14.

MAGYAR NEMZET

Molnár C. Pál

Udvardi Erzsébet festőművész kiállítása április 16-án nyílik meg az Ernst Múzeumban.

∞

Molnár C. Pál festőművész kiállítását április 16-án, délután fél 6 órakor nyitja meg dr. Fehér Zsuzsa művészettörténész a Csók István Galériában.

mányos filmszakosztálya és az Eötvös Loránd Tudományegyetem audio-vizuális bizottsága rendezésében »Az ipari televízió alkalmazása a felsőokt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár C. Pál

NÉPSZAVA

1965 APR 14

— Molnár C. Pál festőművész kiállítása nyílik a Csók István Galériában április hó 16-án, pénteken délután fél 6 órakor.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 ÁPR 14

NÉPSZABADSÁG

Molnár C Pál

*

MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítását április 16-án nyitják meg a Csók István Galériában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VIGILIA
Budapest
1974 AUG

Molnár C. Pál festő-művész

1021

törést szenvedett, az 1910-es években és a 20-as évek elején született chef d'oeuvre-jei azonban a korszak orosz művészetének élvonalában — Kuzma Petrov-Vodkin, Robert Falk, Ilja Maskov, Alekszej Kuprin, Ivan Punyi, David Sterenberg oldalán — jelölik ki a művész helyét.

*

Az Ernst-múzeumban júniusban retrospektív *Molnár-C. Pál*-tárlatra került sor; a kiállítás — amelyet *Baranyi Judit* művészettörténész rendezett — természetesen csupán válogatást nyújthatott a nyolcvanesztendős, igen termékeny mester munkáiból.

A bemutatott anyag híven szemléltette a művész mindegyik korszakát és témakörét. Láthattunk számos bibliai tárgyú kompozíciót („Menekülés Egyiptomba", „Angyali üdvözlet", „Három királyok", „Utolsó vacsora"), egy sor akt-, táj- és városábrázolást, több önarcképet, továbbá görög-római mitológiai történeteket megjelenítő festményeket („Jupiter és Antiopé", „Jupiter és Io"), neoromantikus („Hegyi táj híddal", „Várromok") és posztszürrealista munkákat („Vénasszonyok nyara", „Caesar halála"), festmény-persziflázsokat és a grafikusként is jeles művész könyvillusztrációit, többek között Shakespeare Coriolanus-ához, Benvenuto Cellini mester önéletírásához, Rostand Cyranójához és Szabó Lőrinc „Reggeltől estig" című kötetéhez készült gouache-ait és fametszeteit.

Molnár-C. Pálra észrevehetően hatottak a trecento mesterei és a XX. század metafizikus, neoklasszicista és szürnaturalista festői (főként Chirico, Casorati, Magritte és Delvaux), vannak azonban olyan munkái is, amelyeken elszakad előképeitől („Önarckép" 1917, „Madonna" 1923, „Vénusz születése" 1929, „Önarckép" 1959, „Konzultáció" 1968, „Dzsingisz kán halála" 1974 stb.); ezek tűnnek a tárlat legtartalmasabb darabjainak.

A több mint kétszáz festményt, rajzot és sokszorosított grafikai lapot felölelő kiállítási anyagnak „a kifinomult formakultusz, a színek dekoratív kiaknázása, a formák kellemes lekerekítése, a ritmikus képszerkesztés" (Gerevich Tibor) és „az illusztratív báj, az artisztikum iránti erős érzék" (Genthon István) a fő jellemzői. E kvalitások fémjelzik az Elnöki Tanács által a Munka Érdemrend arany fokozatával kitüntetett, jubiláló művész formanyelvét, amely megérdemelten vált széles körben népszerűvé.

D. Y.: Budapesti tárlatok.

ZENEI JEGYZETEK

A POSTÁS SZIMFONIKUS ZENEKAR KONCERTJE

A Zeneakadémián a „Zenekari orgonaestek" sorozatban a negyedik hangversenyt Pál Tamás vezényelte. A közz[illegible]

azokról az érzésekről, amelyek az élettel számot vető lírikus napnyugta előtti számadásából fakadnak, s amelyek alig tapintható, sejtelmes képekben mondják ki az elmúlás könyörtelenségét. A tavasz érkezésének eldalolása (első dal) csak arra való, hogy jobban kiemelje a halál-érzést. A fényes zenekari hangzást egyre inkább felváltja a lírikus elmélyülés, a zsúfolt kontrapunktika, a késői stílus „öreges fáradtsága". Az énekszólamot a gyakori melizmák jellemzik, amelyek a szövegtartalom kifejezésére szolgálnak. A zenekarban ezúttal ütőhangszerek nem szerepelnek. Különösen dicséretes a vonósok árnyalt, egységes játéka, a „mágikus pillanatok" költői felidézése. Kár, hogy az együttes a piano-pianissimo szférákban is erőteljes hangzásképet nyújtott, s így a Wagnerre emlékeztető legmeghittebb pillanatokat nem tudta hitelesen felidézni. Forgács Éva drámaian érzékeny hangkaraktere szerencsésen ötvöződik a lírai tónussal és csupán szövegkiejtése kifogásolható.

A „Halál és megdicsőülés" (op. 24) című szimfonikus költemény a szerző fiatalkori kompozíciója. Programatikus tartalmát A. Ritter verse adja meg, amely utólag került a partitúra elé. A Largo bevezetés tompa akkordjaiból hárfakísérettel az egész tételt átszövő dallam bontakozik ki. Az Allegróban (szonáta forma) a beteg ember lelkiállapotát kifejező zaklatott ritmusok, a zseniális hangszerelés a halálos víziót is felidézik, hogy aztán a mellék-témákban csillapodjék a szenvedések vihara, s a vonósok figurációja felett lírai dal szólaljon meg. A kóda a teljes megtisztulást, a kínoktól való megszabadulás érzését felfelé törő széles témában bontakoztatja ki, ugyanakkor transzcendens magasságokba vezet, ahol a halál (Liszt „Les Prèludes"-jére emlékeztetve) a földöntúli élet kapuját nyitja meg, s „az előjátékok hosszú sorozata után" megszólaltatja a végső akkordot. A zenekar ebben a műben feledtette gyenge pillanatait, önfeledten, a dinamikai fokozás mesteri példájaként rajzolta fel a szenvedés útját, s a megdicsőülés metafizikai tartalmát az első perctől kezdve tudatosította, s így egységes hangzásban, hitelesen szólaltatta meg ezt a misztikus zenét.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Molnár C. Pál festőművész
1973 MÁJ 25
Békés m. Népújság

Május 26-tól június 3-ig:

Mezőhegyesi Napok

Az idén, május 26-tól június 3-ig rendezik meg a Mezőhegyesi Napokat. A program május 26-án, délután 4 órakor az általános iskola tornaünnepélyével kezdődik, majd este 6 órakor a helyi amatőr képzőművészek és fotósok kiállítását nyitják meg. Este 7 órakor Molnár C. Pál festőművész és Bányai József szobrászművész tárlatát látogathatják meg az érdeklődők. Másnap megyei MEDOSZ-napot rendeznek lovasfelvonulással, sportversenyekkel, este 7 órakor pedig a szabadtéri színpadon a Balassi táncegyüttes mutatja be műsorát.

A további programból kiemelkedik május 28-án este 7 órakor a helytörténeti kiállítás megnyitása, május 30-án a kereskedelmi nap, május 31-én a fórum, melyen Mezőhegyes nagyközség párt-, gazdasági és tanácsi vezetői találkoznak a dolgozókkal. Június 2-án lesz az országos területi és nemzetközi lovasverseny és bemutató, június 3-án

mint 500 fiú- és leány versenyzó
találkozik Gyulán és dönti el a
hogy kik jutnak el a június vég
Szombathelyen sorra kerülő ors
gos döntőre.

Gyulán, már tájékozódhatunk
ról, mit várhatunk ebben az e
tendőben a Békés megyei diák
tól?! Egy bizonyos; egyre neheze
az élvonalban lenni és ennek ér
kében sokat kell tenniük az ille
keseknek! Mert csak a feltételek
biztosít mellett lehet sikeresen
műveln atletikát, ezt a szép,
igen fontos alapsportágat!

Pusztai Ferenc emlékére

Az Orosházi Spartacus birkózó

9. Kiskunhalas	7 - 3 4 39-70	3
10. VM. Közért	7 1 - 6 48-69	2
11. M. Pamut	7 1 - 6 43-78	2
12. K. Sörgyár	7 - - 7 29-86	-

FÉRFI NB II

Középcsoport

1. Szarvasi FSSC	7 5 - 2 119-93	10
2. Váci Fonó	7 5 - 2 116-101	10

remt új életvíziót, amely annál tökéletesebb, minél átfogóbb" (Adriano Tilgher), abban a pillanatban megértette azt is, hogy a

sokra törő futurizmusból, az önmagát túlélt francia *art déco* irányzatból, vagy – cinikus módon, a világsikerre való tekintettel – a mexikói forradalmi festészetből kölcsönöz-

Melnár C.Pál

Szent Imre oltár a
városmajori Szentlélek templomban

P.Szücs Julianna: Az idézőjel csapdája.
Müvészet, 1977. december - 2.oldal.

Molnár C. Pál.

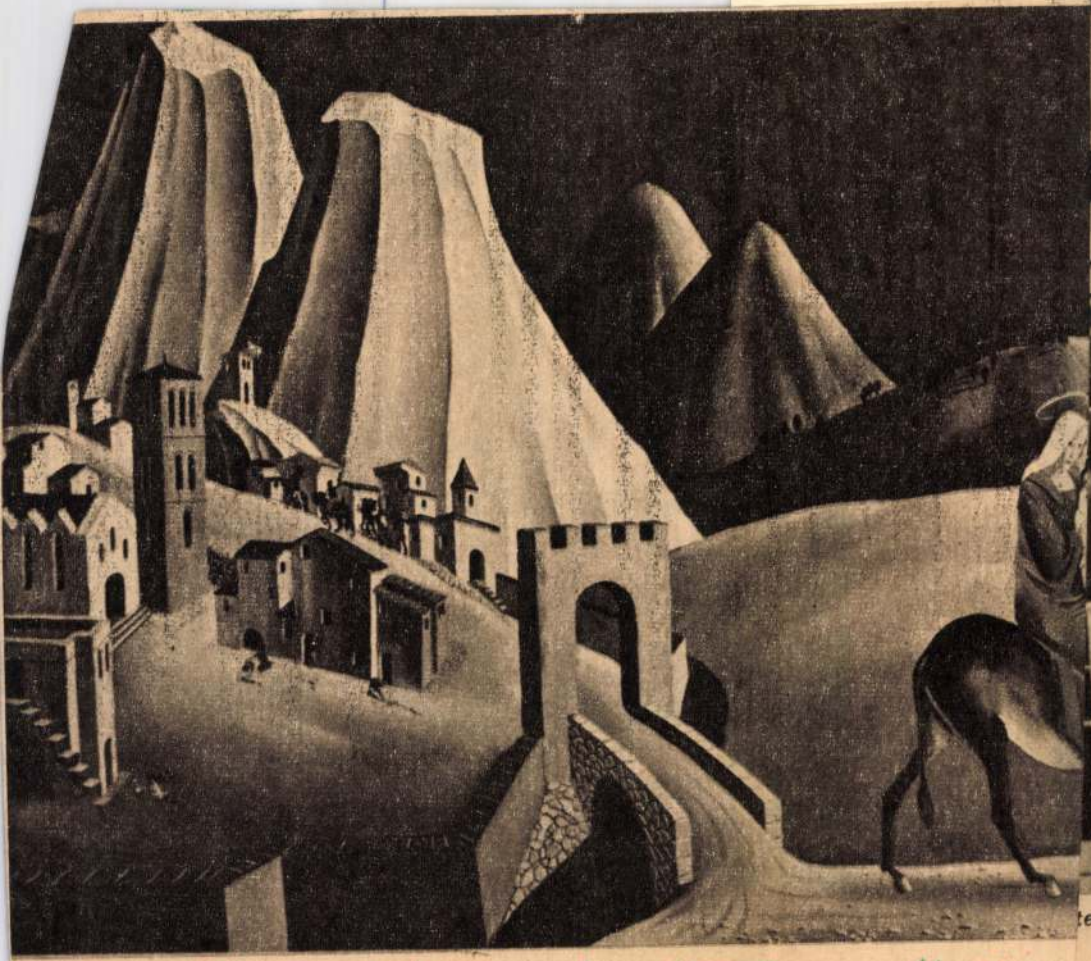

egyözte Vajdát

Kalteneo

te Sturmot

A nehézsi

Fővárosi Képtár kiállítása. Magyar

berakott diszitéssel, barokk oromzattal. Német, 1787. —
intarsiert, mit barockem Giebel. Deutsch, 1787.

szalagos berakással. XVIII. sz. m. f. — Kleiderschrank,
a. Zw. H. XVIII. Jh.

ó részében négy fiók, felső része farácsos kétszárnyu üveg-
e, Mahagoni, im unteren Teil vier Schubladen, oben Glas-

nifa, két hermával. Fent két üveges ajtóval. Empire. —
ıen, im Aufbau zwei Glastüren. Empire.

ɔal. Bidermeyer. — Speisetisch, Esche, mit sechs Füsse.

lappal. Német, empire. — Secretaire, Mahagoni, mit
ıpire.

kott lappal. Barokkstilus. — Länglicher Tisch, Nussholz,

ɔfa. Barokkstilus. — Zwei schmale Schränke. Nussholz.

kel. Barokk. — Grosse Truhe, Eichenholz, mit Eisenbe-

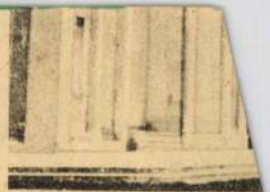

Giovanni Pisano szószéke
n egyik legféltettebb kincse

A híres ferde
az 55 méter magas „

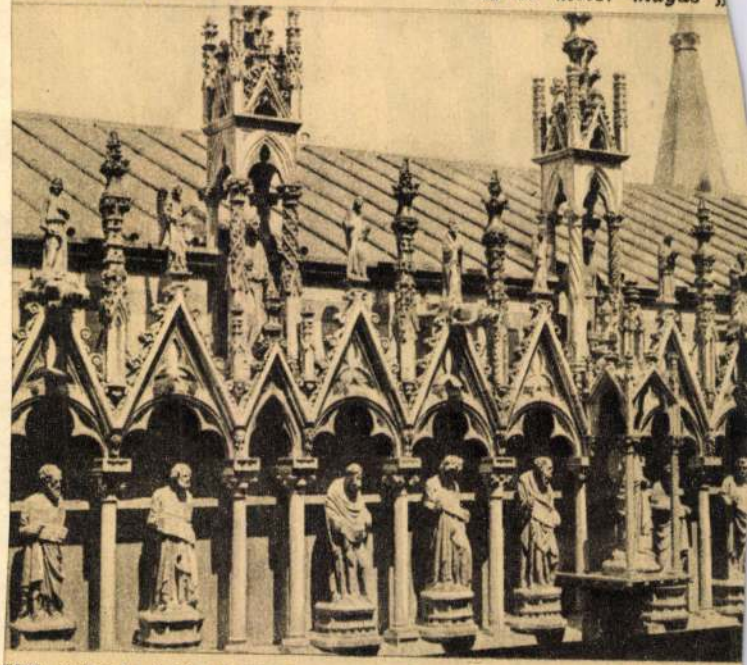

XIV. század elején épült Santa Maria della Spina, amelynek egy
bemutatjuk, a pisai építőművészet egyik legcsodásabb éksz

...PÁL TÁRLATA

...eptár

A húszas években szignózott groteszk hangvételű grafikai sorozat vezeti be a 82 esztendős festőművész, Molnár C. Pál szegedi retrospektív kiállítását. Hatvan éves művészi tevékenység jelzéseiként villannak fel a tárlat képei, bemutatva a század második évtizedében a legmodernebbek közé sorolt művész dokumentatív erejű és szatírikus élű rajzait, mellettük a harmincas években készített híres, biblikus képek néhány darabját, majd gazdagon fölsorakoztatva munkásságának utóbbi évtizedét. A tárlat képein romantikus szemlélettel, nagyszerű mesterségbeli felkészültséggel, virtuozitással találkozunk.

Különös világot teremt magának Molnár C. Pál. Tartalmi indításai visszanyúlnak a görög művészetbe, a mitológia, a biblia világába, szemlélete ízig-vérig romantikus, holdfényes éjszakáinak fölsejlő várromjai mellett lovagok vágtatnak, angyalok lovagolnak, szobrok álmodnak. Néhány izgalmas parafrázisával mestereit is megnevezi, hódol Giorgione és Szinyei művészete előtt. Alkotásai, „ars picturája" az új romantika következetes művészi megvalósítójaként jegyeztetik nevét.

Tandi Lajos

Molnár C. Pál, festőművész

Tükör, Budapest, 1974. jan. 2.

MŰSORÁBÓL

102

1976. dec. 28. Kossuth 18.30 M.

Esti magazin

- Képzőművészet. Az Alap Kiadó Vállalata új zsebkönyvtár első darabját jelentette meg ma a Képzőművészet iskolája cimmel. Ebben a festészet, a grafika és a szobrászat technikai eljárásait ismerteti. A könyvet Csapó György lapozta át.

- A könyv szinte még meleg, éppen csak arra volt időm, hogy átlapozzam, nem iv vállalkozom még alaposabb ismertetésére, noha első kiadását, amely Molnár C.Pál festőművész szerkesztésében, Szőnyi István előszavával jelent meg jól ismertem. Ajándékba kaptam annakidején, szinte rongyossá olvastam, aztán valaki kölcsönkérte és ahogy az lenni szokott többé vissza nem kaptam. Az 1957-ben megjelent második kiadás pedig olyan gyorsan fogyott el, hogy már nem jutottam hozzá. Gyanitom, hogy a mostani, immár a harmadik kiadás noha magas példányszámban jelent meg,- sem sokáig hever majd a könyvesboltok polcain. Előlegezett véleményemet arra alapozom, hogy nincs még egy hasonló könyvünk, amely a képzőművészet iránt érdeklődők, vagy a képzőművészet valamely ágával amatőrként foglalkozók számára ennyire jól használható volna. Sőt, a

különféle eljárásokat tudó müvészek is haszonnal forgathatják, kivált hogy a hamarosan megjelenő második kötet az új anyagokat, a velük való bánásmódokat is ismerteti. A Képzőművészet iskolája cimü könyv alapos, szakszerü, de népszerüen megirt technikai tudnivalókkal szolgál mindenekelőtt és az egyes irások ha közvetve is szerzőjük müvészi hitvallását, meggyőződését is tolmácsolják. A szerzők: Szőnyi István, Málnár C. Pál, Szobotka Imre, Elekfi Jenő, Varga Nándor Lajos, és Ferenczi Béni irásai csekély változtatással kerültek be a harmadik kiadásba. Amint azt a sajtó alá rendezője Solymár István kiváló müvészettörténész előszavában irja, arra vállalkozva, hogy ezt a közmüvelődés számára igen jelentős müvet megújitsák két ellentétesnek látszó célt kellett egyeztetni. Az egyik a könyv használhatósága, időszerüsége, a másik a nagynevü szerzők munkájának tisztelete, alkotásuk dokumentum jellegének megőrzése. Az új anyagok technikák az utóbbi évtizedben olya szaporák a képzőművészetben, hogy ezek ismertetését azonban már nem lehetett volna a korábbi egy kötet kereteibe szoritani, ezért a mostani harmadik kiadás mint emlitettem két kötetes lesz. A legújabb eljárásokat és a velük összefüggő tudnivalókat a második kötetben gyüjtötték egybe. Érdeklődéssel várjuk megjelenését. Addig is örüljünk az önmagában is egész, megújult új képekkel, ámbár hadd nem is mondég a legszerencsésebbekkel kiegészitett csinos külsejü és tartalmas első kötetnek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KATOLIKUS SZÓ
1974 JUL 7

Molnár C. Pál kiállítása

A nyolcvanéves kiváló festőművész és grafikus kiállítása a budapesti Ernst Múzeumban rendkívül meglepte a tárlat látogatóit. Elsősorban azért, mert a művész kedvelői soha ilyen széles betekintést nem nyerhettek egész eddigi életművébe, mint ezen a több teremre terjedő, sok száz művet bemutató, retrospektív (Illyés Gyula szavával: „visszatekintő") kiállításon. Az elnevezés jogos, hiszen megismerjük Molnár C. Pál lebegő, álomszerű, mámoros-pasztell világának egész terjedelmét, kezdve a még főiskolás korából származó két művön (Kislány, Leanyfej); folytatva a különböző izmusokat idéző kisebb-nagyobb rajzon, fametszeten, illusztráción, freskóterven, festményen; s végül befejezve az utolsó évek — még az 1974-es év is — egyértelműen szürrealista alkotásain.

Nevét nemcsak itthon ismerik, nem is csak egyházi körökben, hanem szerte a világon, főleg amióta Párizsban elnyerte a Grand-Prix-t (1937). Itthoni kiállításai (Csók István Galéria: 1965, 1970) csak fokozták az iránta való, néha azonban vitákat és ellentmondásokat kiváltó hírnevét. A művész bejárta Európa nagy részét; tanult Svájcban, ahol F. Holder hatott rá; 1928-tól római ösztöndíjas, eljut Szicíliába s más itáliai tartományba; ekkor a Novecento ragadja meg képzeletét. A művészi inspiráció néhány témakörre szorítja teremtői kedvét: szeret gazdag mondanivalót sugárzó tájakat, néha talán merész aktokat, fantáziadús illusztrációkat, ötletes improvizációkat alkotni. Fametszetei közül legjelesebbek a Cyrano-könyvhöz készültek, 1937-ben Varsóban díjat is nyert velük. Különlegesen megindítóak a Sacy von Blonder verseihez („Csak a fényre vigyázz") metszett művek. A shakespeare-i Coriolanus illusztrációi New Yorkban jelentek meg ugyanabban az évben.

a bibliai tárgyú művei mondanak. Nemcsak a hazai és a külföldi szemlélőkben ritka élményt nyújtó templomi művei, pl. a budapesti Belvárosi Főplébánia Templomban Mária mennybevitele s Mária élete c. szárnyasoltár. De ez a tárlat azt is igazolja, hogy a művész élete egész folyamán hű maradt a bibliai témákhoz, bár meg-megváltozó és -újuló izlésének nyomai ezeken a műveken is fellelhetők. Kedvelt témái: Mária, az (angyali) Üdvözlet, a (szentcsalád) Menekülése, Szent Ferenc. A „Virágoskert"-hez készült fametszetei ugyancsak New Yorkban láttak napvilágot 1930-ban. Szinte mindegyik látogató sokáig álldogál és bűvölten gyönyörködik a nagyméretű, áhítatot (és bírálatot) sugárzó kép előtt: Szent Ferenc és a madarak (1926). A kép a Poverellót ábrázolja — darócban, fennkölt arccal, amint hirdeti az Evangéliumot kilenc, száraz [illegible]

[illegible] gyertyát mindkét végén meggyújtani". Neki osztályrészül jutott olyan időkben állni felelős poszton, amikor több fényre volt szükség... eligazító fényre... szükség volt a hűségben való megmaradásra. Ezért gyújtotta meg a gyertya mindkét végét.

Lelkünk együtt örvend az ÜNNEPLŐ-vel. A jubileumi szentmise felajánlásakor odahelyeztük a paténára a mi imánkat is. Hála és köszönet érzéséből ötvöződött ez és csote ki. (M. K.)

Molnár C. Pál

N.U.932.II.

Sorsjáték a magyar művészet támogatására

Főnyeremény: Karlovszky Bertalan megfesti a nyertes portréját Kertész K. Róbert államtitkár a sorsjáték tervéről

Szerdán délelőtt értekezlet volt a kultuszminisztériumban. Ezen az értekezleten *Kertész* K. Róbert h. államtitkár részletesen ismertette annak a *Művész Sorsjátéknak* a tervét, amelynek célja a mai nehéz időkben a magyar képzőművészek támogatása.

A terv eredete messzire nyulik vissza. Még két évvel ezelőtt történt, hogy *De Vienne* francia követ és Lady *Chilston*, az angol követ felesége megrendezték a Seherezade művészi előadását De Vienne követ szövegére. Résztvett az egész budapesti diplomáciai kar a fényes sikerü művészeti eseményen a Zeneakadémián s a tiszta *jövedelmet Lady Chilston felajánlotta valamilyen művészeti célra* s meg is állapodott *Klebelsberg* Kunó gróf akkori kultuszminiszterrel, hogy művészeti sorsjátékot rendeznek a magyar képzőművészet támogatására.

Ezen az adományon kivül még *Klebelsberg* Kunó gróf, *Ernszt* Sándor és *Karafiáth* Jenő kultuszminiszterek is hozzájárultak a sorsjáték támogatásához. A *Gyáriparosok Országos Szövetsége* ezer pengőt adott erre a célra. *Az igy összejött 25.000 pengőből 351 mütárgyat vásároltak* s ezek kerülnek most sorsolásra.

A sorsjáték rendezésére bizottság alakult, amelynek tagjai lettek: *Chilston* grófné, *Balló* Ede, *Glattfelder* Gyula püspök, *Karlovszky* Bertalan, *Károlyi* Viktorné grófné, *Kertész* K. Róbert, *Liber* Endre, ifj. *Némethy* Károly dr., *Preszly* Elemér dr., *Ripka* Ferenc dr., *Sipőcz* Jenő dr., *Somogyi* Szilveszter dr., *Széchenyi* Károly gróf, *Ugron* Gábor, *Vásáry* István dr. és *Zala* György.

A sorsjáték terve a következő: Harmincezer darab egypengős sorsjegyet bocsátanak ki s mivel az adminisztráció semmibe sem kerül, mindenki önzetlenül dolgozik, a sorsjegy eladásból befolyó 30.000 pengő körüli összegből *uj sorsjátékot lehet rendezni* majd ugy, hogy a képzőművészetnek ez a hathatós támogatása állandósulhat.

A nagy főnyeremény 2500 pengő értékü: *Karlovszky* Bertalan festőművész-tanár megfesti a nyerő sorsjegy tulajdonosának vagy az általa kijelölendő személynek arcképét.

Főnyeremények: *Molnár* C. Pál, *Árkayné Szlehlo* Lily, *Nemessányi Konlály* Béla képei, *Sidlo* Ferenc, K. *Stróbl* Zsigmond, *Telcs* Ede, *Szentgyörgyi* István bronzszobrai, hatszemélyes herendi porcellán étkezőkészlet (30 darab), 7 darabból álló *Kárody* György-féle gobelinszékpad, *Kovács-Missák*-féle ezüstserleg. A nagyobb nyeremények között a legkitünőbb magyar képzőművészek alkotásai, *Pásztor* János, *Lux* Elek, *Károlyi* Viktorné grófné, *Vastagh* Éva, *Pólya* Iván, *Imre* Gábor, *Muhics-Vokurka*, *Varga-Missák*, *Pátzay* Pál, a herendi porcellángyár, *Kopits* János müvei szerepelnek.

A sorsjegyeket a három állami szinház, a *Nemzeti Muzeum, Szépmüvészeti* és *Iparmüvészeti Muzeumok*, előkelő, nagy fővárosi üzletek: Corvin Áruház, Floris, Gerbeaud, Kertész és Weszely, Lukács Rt., Molnár és Moser, Schuch L. Utódai, a Stühmer Frigyes-üzletek, Szénásy Béla és Szénásy Gyula üzletei fogják árusitani.

A huzás április 24-én délelőtt. Ezt megelőzőleg kiállitást rendeznek a *Nemzeti Szalonban* a sorsolásra kerülő mütárgyakból. Ez a kiállitás április 10-ikén nyilik meg.

N.U. 932. II.

giroállomány apadása tehát *3.5 millió* pengő. Az érckészlet *1.56 millió* pengővel csökkent. Az államadósság törlesztésére *3.88 millió* pengő fordittatott, amely összegben a rendes havi törlesztésen kivül beinfoglaltatik. a február 1-én tartott közgyülésen megállapitott nyereségből az államot megillető részesedés is. Az épületek értékéből 31.000 pengő iratott le, a tartalékalapba pedig 436.000 pengő utaltatott be. Az „Egyéb követelések" *0.26 millió* pengővel emelkedtek. Az „Egyéb tartozások" ellenben a mult évi nyereség elszámolása után *2.16 millió* pengő csökkenést tüntetnek fel.

Az Angol-Magyar Bank a gazdasági helyzetről. Az Angol-Magyar Bank a gazdasági helyzetről szóló havi jelentésében rámutat arra, hogy az 1931. gazdasági év a változatlanul sulyos gazdasági világválság jegyében telt el. Közép- és Keleteurópa összes országaiban egyre erősebben érvényesül az a felfogás, hogy a hitellehetőségek összezsugorodásának s a világválság jelenségeinek behatása alatt az egyes országok nem zárkózhatnak el az elől, hogy a közterhek, kiadások, jövedelmek és árak mérséklésével alkalmazkodjanak a megváltozott gazdasági lehetőségekhez. Az egyes országok ugyan a nemzetközi gazdasági helyzet megjavulása nélkül nem kerülhetnek ki a belső válságból sem, de a belső gazdasági válság bajainak orvoslásához elkerülhetetlenül szükséges az is, hogy saját erejükből igyekezzenek magukon segiteni. Ez áll Magyarország tekintetében is, s a jelentés ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy az állami és a gazdasági élet összes felelős tényezőinek egyik legfontosabb feladata az, hogy a válság belső orvoslására irányuló törekvések és intézkedések keretében elősegitsék a gyakran ellentétes, vagy egymással szembehelyezkedő érdekek és törekvések békés kiegyenlitését. A helyzet javulásához szükséges fordulatot a nemzetközi viszonylatokban hamarosan alig remélhetjük, mert világszerte csak ujabb korlátozó és elzárkózó rendszabályokkal kerülünk szembe. Reánk nézve kedvezőtlen behozatali rendszabályok, dömpingellenes cégér alatt felemelt vámtételek és a külkereskedelmi forgalmat megbénitó önkényes intézkedések egymást érik. A jelentés felhivja a Népszövetség gazdasági szakértőinek figyelmét, értessék meg a nagy hitelező országokkal, hogy az egyetlen utja annak, hogy a követeléseket minél előbb nekik tetsző valutában megkaphassák az, *engedjenek tágabb teret a magyar termékek bevitelének*, ahelyett, hogy olyan gazdasági területekről jövő importjukat fokozzák, amelyekkel szemben a kereskedelmi forgalmuk

számlájának száma)

emelkedés könnyen adhat módot a pengő stabilitását illető kombinációkra. Ezzel szemben az érdekeltek utalnak arra, hogy a bankoknak, az intervenciós bizottságnak és az Investment Trustnek igen nagy részvénybirtoka van, amely *módot ad a tulságos árfolyamemelkedés ellensulyozá-*

1021

Kiállítótermekben

A horizont növekedése

Szitás Erzsébet: Anyám

Újabb meglepetések fedezhetők fel a fővárosi kiállításokon, olyan külföldi és hazai értékek, melyeket eddig nem eléggé pontosan látott a közvélemény. Mindez elsősorban

Molnár C. Pál

munkásságára vonatkozik, aki életművével az Ernst Múzeumban jelentkezik, zajos siker közepette. Eddig a *noveconto* és a *római műhely* hatásáról beszéltünk vele kapcsolatban. Tárlata arról győzi meg látogatóit, hogy *sokkal többről* van szó az ő esetében. Tulajdonképpen *Szinyei Merse Páltól* vette át a festői stafétabotot, és *Rudnay Gyulához* hasonlóan színpadi szerkesztéssel közelítette a látványt. Ez a legnemesebb értelemben vett festői szcenika határozta meg Molnár C. Pál 1930-as műveit: monumentális tájdíszletek jelentek meg és biblikus életképek könnyed, elegáns, bravúros színkezelésben. *Hiánya ebből a virtuozitásból eredt*, túlságosan csak erre hagyatkozott, a felület jó, ám kellő mélység nélküli ábrázolására. Van benne valami különös hajlékonyság, váltásra képes rögtönzőerő és stílusérzék, amely *Weöres Sándor* költészetére is jellemző. Életműve a *hiteles improvizációk* sorozata; giottós hangvételtől szürrealista eszményekig terjed. *Jelentősek legújabb művei.* Olyan *megújulást* érzékelünk a *Caesar halála* és a *Dzsingisz khán* témában, olyan egyéni képrendszert, amelynek forrása, terjedő határa egyedül önmaga.

Míg Molnár C. Pál festészetünk szintézisteremtő idősebb évjáratához tartozik, addig

Végh András

a fiatal nemzedék tagja, ezért láthatjuk festményeit a Stúdió Galériában. Molnár C. Pál képlékeny sokoldalúságával szemben Végh András festői nyelvezete *állandó;* heves temperamentum, élénk színlobogás jellemzi. A dinamizmustól átfűtött csoportalakzatai megnyújtott egységgé forrnak, szimbolikus jelentéstartalmuk elmúlt időket, örök mozgást, táncot, korhoz kötött kaszásokat és elvont ritmust jelölnek. Molnár C. Páltól eltérően *egyféleképpen* kutatja fel törvényeit. Céljai szilárdan homogének, a felületkezelés egyhangúságán azonban *változtatnia* szükséges.

A gyorsított változások és a formahűség eltérő eszményeinek határterületén található az a különböző igényeket ötvöző középszer, melynek tipikus példája

Szitás Erzsébet

munkássága. *Jó értelemben* mondhatjuk mindezt a Fényes Adolf-terem júniusi kiállítójára. *Jelképeket és látványt egyeztet türelmes kompromisszumokkal*, ebben a mérlegelésben tárulnak fel értékei; füzesgyarmati öreg fa képi emléke, római részlet, leningrádi töredék, tihanyi templom. E sallangmentes információk földrajzi határa tág, azonban stílusban különböző életérzést ábrázol. Figyelemre méltó műve, a *Búcsú*, egy idős asszony csöndes magányát hordozza.

A Ferencvárosi Pincetárlat szorgalmasan mutatja be a IX. kerületieknek a mai magyar képzőművészet Szombathelytől Debrecenig terjedő kezdeményezéseit, kamarakiállítások formájában. Fontos hivatásvállalás ez, mely ezúttal *saját termésre* koncentrált, hiszen a ferencvárosi iskolák

rajztanárainak

műveiből válogatott. A kollekcióból *Szabó Éva* ízléses faliszőnyegei és *Széky Piroska* grafikái emelkednek ki.

A júniusi tárlatok sorát a Műcsarnokban bemutatott

román plakátok

zárják. Ez a kiállítás viszonzása annak a bemutatkozásnak, melyet alkalmazott grafikusaink alkotásaiból rendeztek tavaly a bukaresti Orizont Galériában. A román plakát sokoldalú megközelítéssel kíséri az élet számtalan eseményét és problémáját. A jó átlagból is kiemelkedik *Mihai Grosu, Radu Steflea* és különösen *Iosif Molnár*, aki jól elrendezett cirkuszi jelenetet, turisztikai részletet és *Madách Imre* főművének, Az ember tragédiájának rajzi értelmezését kezdeményezi grafikai igényű plakátjain.

Örvendetes, hogy a kulturális értékek cseréje a nyári hónapokban sem szünetel, hiszen ugyancsak a Műcsarnokban nyílt meg *az NSZK építészetének* tanulságos kiállítása, mely a hónap végéig tekinthető meg.

Losonci Miklós

Végh András: Csata

kínatott a munkára, az ifjúsági brigádok versenyeredményeire is.

Mikorra érik be a jó KISZ-vezető?

Fenn, a gyártásfejlesztési osztály épületének emeletén van egy KISZ-iroda. Jókora tárgyalóasztallal, ahány, anynyiféle székkel, a párizsi diáknegyed, a Quartier Latin padlásszobáiban megszokott, bebukós ablakokkal. Lentről túráztatott motorok pokoli lármája tódul az irodába.

A nagy asztal körül hárman várnak ránk: *Cservári Ferencné* kutató technikus, *Berkes Károly* esztergályos és *Nagy Miklós* gyártásfejlesztő technológus. Valamennyien fiatal párttagok és pártmegbízatásuk: segíteni a KISZ-szervezetek munkáját. Sokan vannak ilyen fiatalok a Csepel Autógyárban; a vállalati pártbizottság határozata, hogy a KISZ-ajánlással felvett fiatal kommunisták *továbbra is az ifjúsági szervezetben végezzenek politikai munkát, csak a már kialakult gyakorlatot szentesítette.*

— Nem is lenne ésszerű másképp — mondja Berkes Károly. — Én például a múlt tavaszig alapszervezeti KISZ-titkár voltam, közben felvettek a pártba. Most hagyjam faképnél a KISZ-t, a fiatalokat, mert párttag lettem?! Én szeretem is a fiatalságot, meg úgy érzem, használni is tudok az ifjúsági szervezetnek. Elvégre az ember huszonéves korában érik meg — szakmai-politikai ismeretekben, emberségben, élettapasztalatokban — annyira, hogy igazán jó KISZ-vezető lehessen, és pont akkor mondjon búcsút az ifimozgalomnak?!

Fiatalos lelkesedés — és mozgalmi tapasztalat

Teljes az egyetértés, társai zajosan helyeselnek. Cservárinét még azt is megkockáztatja:

— Gyakran úgy érzem, mi, *fiatalossága.* Az egyik korosztály a fiatalos lelkesedését viszi a munkába, a másik a jártasságát, tapasztalatait. A mi alapszervezeteinkben *korban és képzettségben szerencsés összetételűek:* van közöttük egészen fiatal, tizenéves, és vannak a KISZ-es korosztály felső határán járók; vannak magasan kvalifikált, jól képzett szakmunkások — a fejlesztési ágazatban ilyenekre van szükség —, és vannak a technikusok, mérnökök. A változatos összetétel persze, *az érdeklődési körök széles skáláját* hozza magával. Még egy alapszervezeten belül is nehéz lenne ezt a heterogén érdeklődést kielégíteni, ha nem keresnénk rugalmas megoldást a KISZ-oktatásban. De ezt tettük, és ahelyett, hogy képzettségtől, érdeklődéstől függetlenül egy-egy alapszervezet tagjait a legalacsonyabb vagy a legmagasabb oktatási formába kényszerítettük volna, *politikai vitakört indítottunk, saját tematikával.* Az előadások a fiatalokat leginkább érdeklő kérdésekről szólnak, előadójuk pedig mindig más, az adott témakör legjobb szakértője. Nem szerénytelenségből, csupán a tény kedvéért mondom: ez az ötlet tőlünk, *idősebb fiataloktól* származott és kitűnően bevált.

Feladat nélkül a fegyelmi bizottság

Van közöttük pártösszekötő, oktatási bizottsági tag, fegyelmi bizottsági elnök. Ez utóbbi: Nagy Miklós.

— Ez a *névleges funkcióm,* a KISZ-bizottsági tagság mellett — mondja elégedetten. — Vállalatunknál az elmúlt öt évben *két* alkalommal indult KISZ-tagok ellen vizsgálat, de csak az *egyikből* lett fegyelmi eljárás. Szóval, nincs túlterhelve a fegyelmi bizottság. Hiába: sokat jelent annak a néhány kommunista fiatalnak a példamutatása, amely — ma már — valamennyi KISZ-alapszervezetünkben megtalálható!

Nyiri Éva

Jobb kihasználásukkal azonban javíthatták volna a hatékonyságot, ugyanis 8 óra kettőt anyaghiány vagy szervezési hiba miatt áll Mindezt tetézte, hogy a gyjúmosó gyáraiban *nem al tottak ki egy-egy zárt mű letsort,* hanem egyik gyá a másikba, majd vissza s lították a félkészterméke további feldolgozásra. A s lítási idő és a költségek m — a nyereség rovására *növekedett termékeik önk sége.* A határozatlan ga ságpolitika következtében gyapjúmosó az 1970. évi milliós nyeresége elle 1971-ben 3 millió fori veszteséggel zárta az é 1972-ben pedig 30 millió forintos mérleghiányt ért el.

Gondos üzemszervezés

— A mi vállalatunk gazdasági vezetői viszont *nagy gondot fordítottak a munkaszervezésre* — veszi át a szót *Szabó Miklós* vezérigazgatóhelyettes. — Gyakran éppen a munkások kezdeményezésére vezettek be új módszert, vagy vásároltak új gépet. Azzal például, hogy a gépeken dolgozók kiszolgálását javították, folyamatossá tették, 4—5 százalékkal sikerült növelni a termelékenységet.

Az elmúlt öt évben nyolcszázzal csökkent a vállalat létszáma. Termelése mégis csak a legutóbbi évben esett vissza valamelyest, s hogy addig nem, annak titka éppen *a folyamatos munka- és üzemszervezés.* A kilépő dolgozók munkájának pótlására *beruházással segítettek magukon.* Rekonstrukcióra fordítható keretükből 22 szovjet gyártmányú, mikrovetélős szövőgépet vásároltak, Kistarcsán pedig új cérnázóüzemet létesítettek. A technológiai fejlesztés és a termelékenységnövekedés hatására a Hazai Fésűsfonó 1970. évi 116 millió forintos nyeresége 1971-ben 124, 1972-ben pedig 129 millióra növekedett.

A dinamikusan fejlődő Hazai Fésűsfonó nyereséges kollektívája tehát *átvett egy vesz-*

cialis létesítmények jövőre készülnek el. Itt ugyanis a fé-

Pestmegyei Hírlap
19/4 JUN 13
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
SAJTÓFIGYELŐ

Az elmúlt év eredményeit elemezve megállapíthatjuk, hogy a vállalat vezetőinek elképzelése a nyereséget illetően *egyelőre nem vált valóra.* Igaz, a korábbi szerződésekben vállalt kötelezettségek miatt *továbbra is gyártani kellett néhány veszteséges kelmét,* s ugyanakkor nem elhanyagolható mértékben emelkedett az importalapanyagok ára. (A felhasznált nyersanyag 70 százaléka külföldről származik.) Tavaly 250-nel csökkent a vállalat létszáma is. Mindezek miatt, valamint, hogy a pomázi rekonstrukció idején — tehát jelenleg is — csökkentett termelés folyik a nagyközségi üzemben, a Hazai Fésűsfonó- és Szövőgyár termelése elérte ugyan a tervezett 1,1 milliárd forintot az elmúlt évben, ez azonban 100 millióval kevesebb volt, mint egy évvel korábban. A vállalat eredménye pedig 60 millió forinttal csökkent, amiben része van annak, hogy a gyapjúmosó vesztesége újabb 24 millió forinttal növekedett. Mindez persze nem jelenti, hogy a jövőben *ne tudnának gyors ütemben kilábalni ebből a hullámvölgyből,* hiszen a hatékonyabb termelés alapjait *éppen most teremtik meg,* s a jelenlegi munka gyümölcse a jövő esztendőtől kezd beérni.

Czibor Valéria

1021

Molnár C. Pál festő

1974.VI.1.Kossuth 6.oo /5/Z.

Reggeli krónika I.

- Hétvégi programjavaslatunk:

- Mától megnyitják kapuikat a hidegvizü strandok.Aki még nem döntötte el,hogy hová menjen kirándulni szombaton és vasárnap annak hadd segitsünk néhány ötlettel:

- -Elsőként mindjárt a tegnap megnyilt szentendrei falumuzeumra, a Skanzenre hivjuk fel figyelmüket,ahol a felső Tisza-vidék jellegzetes népi épitészetét láthatják.Innen már csak egy ugrás a Szentendrei-sziget,amely virágbaborult akácaival, igazi felüdülést nyujt.A Börzsöny is gyönyörü ilyenkor.Kismarostól Királyrétig erdei kisvasuttal,majd két-három órás gyalogturával lehet eljutni a Nagyhideghegyi turistaházhoz.

A kiállitások közül a Helikon Galéria Irodalmi arcképcsarnokát ajánljuk,ahol 8o iró fotó-portréja látható.

Tegnap nyilt meg az Ernst Muzeumban az álmbéli tájak festőjének Molnár C.Pálnak tárlata,a Mücsarnokban pedig a mai román plakát cimü kiállitás.

A szombati sportmüsorban első helyre kivánkozik a labdrugó MB.I. utolsó fordulója.A Fradi az uj Üllői uti pályán örök rangadót játszik az MTK-val.Az Ujpest a Megyeri uton a Honvédet fogadja. Itt kerül sor a Dózsa ujabb bajnokságának megünneplésére.Eldől az is, vajon a Szeged,vagy pedig az Egyetértés játszik jövőre is az I. osztályban.

1974.VI.1.Kossuth 6.oo /5/2.

Reggeli krónika I.

- Hétvégi programjaveslatunk:

- Mától megnyitják kapuikat a hidegvizü strandok.Aki még nem döntötte el,hogy hová menjen kirándulni szombaton és vasárnap annak hadd segitsünk néhány ötlettel:

- -Elsőként mindjárt a tegnap megnyilt szentendrei falumuzeumra, a Skanzenre hivjuk fel figyelmüket,ahol a felső Tisza-vidék jellegzetes népi épitészetét láthatják.Innen már csak egy ugrás a Szentendrei-sziget,amely virágbaborult akácaival, igazi felüdülést nyujt.A Börzsöny is gyönyörü ilyenkor.Kismarostól Királyrétig erdei kisvasuttal,majd két-három órás gyalogturával lehet eljutni a Nagyhideghegyi turistaházhoz. A kiállitások közül a Helikon Galéria Irodalmi arcképcsarnokát ajánljuk,ahol 80 iró fotó-portréja látható.

Tegnap nyilt meg az Ernst Muzeumban az álmbáli tájak festőjének Molnár C.Pálnak tárlata,a Műcsarnokban pedig a mai román plakát cimü kiállitás.

A szombati sportmüsorban elsőt helyre kivánkozik a labdrugó MB.I. utolsó fordulója.A Fradi az uj Üllői uti pályán örök rangadót játszik az MTK-val.Az Ujpest a Megyeri uton a Honvédet fogadja. Itt kerül sor a Dózsa ujabb bajnokságának megünneplésére.Eldől az is, vajon a Szeged,vagy pedig az Egyetértés játszik jövőre is az I. osztályban.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 139-068, 337-748, 340-726

fokusz

1974 JÚN 10

Molnár C. Pál

Tárlatvezető III.

Sokszorosító eljárások

1021

Molnár C. Pál: Két sas. Fametszet. A kép annak a példája, amikor a művész, mint a téma tervezője, és a metsző, mint kivitelező, azonos személy

Mielőtt tovább mennénk egy tárlat képeinek elemzésében, még néhány szóra maradjunk a grafika területén. Idézzünk néhány gondolatot nagy művészek feljegyzéseiből, amelyekkel a rajzolás jelentőségét hangsúlyozták.

Michelangelo: „A rajzolás mindenfajta ábrázolás lelke és forrása, s minden tudomány gyökere. Aki olyan eredményt ért el, hogy rajzolni tud, annak azt mondom, hogy a legértékesebb kincs birtokába jutott."

Ingres „A rajz a művészet becsületessége."

Leonardo: „A rajzot nem elég tudománynak nevezni, hanem istenségnek, mert a teremtés minden látható művét újra tudja alkotni."

S végül idézzük **Gorkijt:** „Aki rajzolni tud, mélyebben lát a valóságba."

Még mindig a grafika területéről röviden, nézzük meg azokat az eljárásokat, amelyekkel egy-egy rajzot sokszorosítani lehetett. Jól sejti az, aki arra gondol, hogy itt kell keresni a könyvnyomtatás feltalálásának bölcsőjét.

A sokszorosító eljárásokat három csoportra lehet osztani; magas-, mély- és síknyomásra. Mindhárom eljárást mai, legmodernebb nyomdáink is alkalmazzák. Lapunk betűi — melyeket most olvasnak — magasnyomással készülnek. Magasnyomásnál azok a részek emelkednek ki a nyomófelületből, amelyek a papíron a nyomás rajzát adják, illetve, amelyek a nyomdafestéket a papírra viszik. Ebbe a csoportba tartozik két olyan eljárás, amellyel majdnem minden grafikai tárlaton találkozhatunk; a fametszet és a linóleummetszet, amit rövidítve linónak, vagy linómetszetnek is neveznek.

A fametszet

A fametszet a sokszorosító eljárások legősibb módszere. Őshazája Kína volt, ahol selyemfestésre használták. A legrégibb fametszetű kép 868-ból való, míg a legidősebb európai fametszet keletkezési ideje 1423. Az eljárás a következő: a művész rendszerint tussal papírra rajzolja elképzelését, ezt nyirkos vagy krétázott fára (körte, cseresznye, puszpáng) nyomja. Az így átmásolt rajz nyomán a metsző, vagy maga a művész a vonalak közötti részeket éles késsel kimetszi. Ezáltal maguk a vonalak kiemelkednek, magasabban állnak, mint a többi rész (innen az elnevezés). A kifaragott dúcra festéket juttatnak, majd enyhén benedvesített papírt fektetnek rá, amely könnyű nyomásra átveszi a kiemelkedő vonalakra hordott festéket. Az anyag természetéből következik, hogy főként az egyszerű sima vonalak, foltszerű ábrázolások érvényesülnek legjobban. Európában a XIII—XIV. században volt divatos a fametszés, főleg kártyákat és szentképeket sokszorosítottak ezzel az eljárással.

A legújabb idők fametszői közül hazánkban Derkovits Gyula érdemel említést. Dózsa-sorozata a két világháború közötti időszak kiemelkedő alkotása.

A linóleummetszés nem régi eljárás. 1890 körül próbálkoztak vele először. Az eljárás ugyanolyan, mint a fametszésnél, de lehetőségei tágabbak.

A rézkarc

A mélynyomás-technikák közül a rézkarc a legismertebb, az eljárás lényegét azonban kevesen ismerik. A rézkarcnál vegyi beavatkozás is alakítja a művész munkáját. A melegített sima rézlemezt viasz réteggel vonják be, ebbe a rétegbe karcolja a művész az ábrát. Az így előkészített lemez savas tálba kerül, ahol a sav csak a bekarcolt helyeken érintkezik az anyaggal. (A viasz megóvja a többi részt.) A sav a karcolt helyeken kimarja a rezet, mélyedés keletkezik. (Mélynyomás.) Az eljárás további részében a rézlemez árkaiba festéket juttatnak, ahonnan a rányomott — rá hengerelt — nedves papír kiszívja a festéket. Az ábra így kerül rá a papírra. Máig is utolérhetetlenek Rembrandt művei, aki festészetével egy magasságba emelte a rézkarc értékét, s úgyszólván minden technikai lehetőségét kihasználta.

A rézkarchoz hasonlóan mélynyomásos technika a rézmetszet is, a kettő annyiban különbözik egymástól, hogy ez utóbbinál a művész a sima rézlemezbe vési bele a rajzot. Ebbe a vésetbe kerül bele a festék, s nem a sav által kimaradt árkokba. Legkiválóbb művelői közül Dürer neve érdemel említést.

A sokszorosító eljárások harmadik típusa a síknyomás. A művész itt sima kőlapra karcolja a rajzot. Az eljárás lényege, azon a kémiai törvényen alapul, hogy a zsírok és a víz nem vegyülnek egymással. A rajzot zsírtartalmú krétával készíti a művész, ezután a követ vízzel itatja át. A kőre préselt papír csak a zsíros kréta nyomait veszi át. A mai nyomdatechnikában cink és alumíniumlemez helyettesíti a kőlapot. Az úgynevezett ofszet nyomás ezen az eljáráson alapul.

A metszetek a karcok jelentősége különösen a nyomtatás feltalálása előtt volt nagy jelentőségű. Így vált lehetővé, hogy egy-egy nagy művész azonos értékű alkotása több helyre kerülhessen, többek ízlését fejlessze. A rézkarc minden egyes példánya eredetinek tekinthető, hiszen közvetlenül magán viseli a művész kezenyomását. A metszetek, karcok értékét természetesen növeli, ha kevesebb forog közkézen. Egy-egy rézlemezt a művész néhány tíz, esetleg száz levonat után olykor ismét felhasznál. A lemezt lecsiszolja, de úgy, hogy az első mű karcát megsemmisíti.

—Gyuris—

anyagok im

A külke
megadása v
de általában
melő és felh
részére is, a
kereskedelm
szekapcsolás
vezési eszkö
kereskedelmi jog gyakorlása közben meg kellett ismerkednünk egy eddig még nem alkalmazott gazdálkodási formával: a devizagazdálkodással.

A devizagazdálkodás része a tervgazdálkodásnak, szoros összefüggésben áll a külkereskedelmi tevékenységgel. A devizajogszabályok célja elsősorban a fizetési mérleg tervszerű alakulásának biztosítása. A behozatal és a kivitel tervezése, a külföldön kitermelt deviza összegyűjtése és a népgazdasági tervben meghatározott célok szerinti elosztása alapvető gazdasági feladat. Ezért beszélünk hazánkban is, általában a szocialista országokban is tervszerű devizagazdálkodásról.

A gazdasági mechanizmus reformját megelőző időszakban a devizagazdálkodás alapját a tételes export- és importtervek képezték. Ezek alapján kerültek megállapításra a devizabevételi előirányzatok, valamint ezen tervek alapján került sor a devizakészletek szétosztására is. 1968. január 1-től szabad választási lehetőség áll rendelkezésére vállalatainknak a hazai vagy külföldi beszerzéseknél, ill. értékesítéseknél. A vállalatokat viszont minden arra kényszeríti, hogy a rendelkezésükre álló eszközeikkel a leghatékonyabban gazdálkodjanak. A szükségtelenül drága importanyagok felhasználása rontja a vállalat eredményességét, csökkenti a felosztható nyereséget.

A külkereskedelem és a devizagazdálkodás közötti szoros kölcsönhatás érvényesül a kereskedelempolitikai irányelvekben és a Magyar Nemzeti Bank által kiadott Devizafinanszírozási Irányelvekben is, valamint azok gyakorlati megvalósításában. Az irányelvek és devizajogszabályok betartását a devizahatóság és a Külkereskedelmi Minisztérium az engedélyezési eljáráson keresztül is ellenőrzi. Hazánkban a devizahatóság a pénzügyminiszter, aki jogkörét a Magyar Nemzeti Bank útján gyakorolja. Devizagazdálkodásunk alapelvei szerint ugyan a devizakereslet és -kínálat egyensúlyát elsősorban a gazdasági szabályozók útján kell biztosítani (árszorzó, árszabályozás, állami visszatérítés, jövedelemszabályozás, hitel- és vámpolitika). Abban az esetben, ha az engedélyezési eljárás során nem kívánatos irányú árumozgás tapasztalható, azonnali beavatkozást igénylő esetekben az engedélyezési rendszer is alkalmazható, történetesen az engedély kiadásának megtagadásával. Ezek az elvek érvényesek mind a szocialista, mind a tőkés viszonylatok külkereskedelmi tevékenységére. Az engedélyezési eljárás szerint tehát:

import esetén a vállalatoknak rendelkezniük kell a Külkereskedelmi Minisztérium behozatali engedélyével és az import lebonyolításához szükséges forint ellenértékével,

tekintve, hogy az importengedély megadása nem jelent automatikus állami pénztámogatást.

Az importgazdálkodás tehát szoros kapcsolatban van a különböző gazdasági szabályzók hatásaival, elsősorban a nyereségérdekeltséggel (anyagárak, kamatok, eszközlekötési járulék, forgóalap-feltöltés stb.)

Exportügylet a Külkereskedelmi Minisztérium kiviteli engedélye birtokában köthető. A vállalat a befolyó devizára a Magyar Nemzeti Bankkal szemben beszolgáltatási kötelezettséget vállal. A bank a befolyt devizát az érvényes árszorzók alapján vásárolja alapforrása lett a szocialista magyar devizajognak.

Szóljunk néhány szót talán a vállalatunkat is érintő leglényegesebb változásokról.

Az új szabályozás törvényerőre emelte azt az 1968 óta alkalmazott gyakorlatot, hogy exportügyletnél az árukivitelhez szükséges hatósági engedély birtokában nem kell külön devizahatósági engedély, ill. kötelezettségvállalás a deviza beszolgáltatására. Az áruimport esetén is megszűnt a kettős hatósági engedélyezési eljárás.

Az új rendelkezés is tartalmazza azt a szabályt, amely szerint hitelt nyújtani, vagy külfölditől hitelt igénybe venni csak devizahatósági engedéllyel szabad. A külkereskedelmi tevékenységet folytató vállalatokra vonatkozóan viszont olyan kivételt tesz lehetővé a rendelkezés, hogy esetenként az áruhitelek nyújtásához nem kell külön devizahatósági engedély, ha az megfelel a Minisztertanács által megállapított irányelveknek.

Vállalatunk devizagazdálkodási tevékenysége két fő területre irányul:

— egyrészt az áruforgalmi tevékenységre (export-, import-devizagazdálkodás);

— másrészt az áruforgalmon kívüli, nem kereskedelmi jellegű devizaforgalomra (utazási keretekkel történő gazdálkodás, kirendeltségek valutaellátása, vásárok és kiállítások valutaigényeinek kielégítése, valamint a szerviz utazók valutaellátása és -elszámoltatása stb.). Az utóbbi hónapokban egyre inkább előtérbe kerül a rendszeres információ biztosítása érdekében a külkereskedelmi információs hálózat kiépítése és tudatos felhasználása a mindennapi külkereskedelmi tevékenységben. Nem kis gondot okoz jelenleg a megszerzett információk tárolása és hasznos közreadása.

A jelenlegi nemzetközi politikai és gazdasági helyzetben a vállalati devizagazdálkodás előtt nehéz és sokrétű feladatok állnak, amelyek megoldásához fel kell használni a legfrissebb információk kamatoztatásával, azokat a rendelkezésünkre álló biztosítékokat: fizetési megállapodások szigorítása, klauzulák alkalmazása, politikai és árfolyam-biztosítás, kamat és egyéb költségek áthárítása stb. amelyek szavatolják a megkötött üzletekből eredő követelések határidőre, veszteség nélkül történő befolyását vállalatunk devizaszámlájára.

Csupán vázlatos képet adtunk arról a tevékenységről, amit úgy fogalmaztunk meg: devizagazdálkodás. Általános tájékoztatást nyújtottunk és nem a hétköznapok munkájáról, gondjairól, izgalmas feladatairól írtunk. Maradjon meg e téma feldolgozása egy későbbi cikk hasábjaira.

Sebesfi József

Olvasói

Van meni

segítséget kérür

A 8-as osztály II. Rákóczi Ferenc szocialista brigád tagjai javaslattal fordulnak a forgácsoló és szerelőosztályok technikusaihoz, hogy a gyár területén levő selejtként nyilvántartott, vagy a raktárban tárolt műszeralkatrészeket, amelyeket esztergálás, marás, elfúrás miatt használaton kívül helyeztek, vizsgálják felül. Ebben a munkában szí-

cselekedtem és *nagy marhaságot* csináltam.

— A gyűlés a hibás az egészben — mormolja a bajúsza alatt *Sztill József* — ott mondották, hogy *minél több pizt kell kapnunk a dollárokért.*

Kiderül, hogy ezeknek az egyszerű falusi embereknek valóban *sejtelmük sem volt arról, hogy tiltott ügyletet bonyolítottak le,* mert a malom könyveibe szépen beleírták, hogy 600 dollárt felvettek *Plánk* bácsitól és azt *Pesten* eladták *Mayer* útján 4200 pengőért.

Tanukat nem is hallgatták ki. *Kotsis* Miklós ügyész fentartja a vádat.

Tarján Mihály védő rámutat a nyomatékosan enyhítő körülményre.

A bíróság ítéletében csupán *Sztill* Józsefet és *Mayer* Andort mondotta ki bűnösnek és őket *egy-egy hónapi fogházra ítélte,* de a büntetés végrehajtását *felfüggesztette.*

Horváth elnök kifejtette indokolásában, hogy a valutaügyek tárgyalása óta *ez az első eset, amikor a bíróság felfüggesztett ítéletet hozott,* sőt az összes mellékbüntetések kiszabását is mellőzte. *Plánk* Lőrincet fel kellett menteni, mert amikor hazajött *Amerikából,* pár nap multva már kölcsönkérték tőle a 600 dollárját, neki sejtelme sem lehetett az itteni valutarendelkezésekről.

Az ítéletben a felek megnyugodtak, így az jogerőre emelkedett.

— Minden jót — csapta össze a csizmáját a két földmíves.

— Alászolgája — köszönt illedelmesen a szatócs.

Felmentés egy 60 dolláros valutaügyben

Mialatt ezeknek az ügyeknek a tárgyalása folyik, kint az előszobában egyre idegesebben várakoznak a következő valutaügyek vádlottjai. Parasztcsizmás emberek fázósan topognak, az egyik sarokban pedig már kora reggel óta *imakönyvébe mélyedve ül egy szakállas öregember.*

Csakhamar sor kerül a következő valutaügy tárgyalására. Ismét *két csizmás parasztember* a vádlott: *Bódi* Boldizsár és *Tóth* Péter kisgazda. A harmadik vádlott *Zám* János cipész.

Molnár C. Pál, a festő

(Gyüjteményes kiállítása vasárnap nyilik meg az Ernst Múzeumban)

Molnár C. Pál, a rajzoló, régi ismerőse mindenkinek, különösen a *Magyarország* olvasóinak, akik évek óta gyakran látják rajzait, metszeteit lapunk oldalain. Az *Ernst Múzeum* termeiben most a festő *Molnár* C. Pál mutatkozik be. Tele van a múzeum minden terme festményeivel, művészetének minden célját, tervét, titkát, eredményét elénk hozza.

Két nagy témája van: *a biblia* és a *mai élet*, annak is legpogányabb része, a *nő*, a női test. Téma szerint a rendezés így szét is választotta képeit, amelyeket mégis teljes egységbe fog a művész egészen egyéni festői stílusa és a művészi mélységes áhítat, amellyel ellentétes témáihoz közeledik. A festői áhítat teszi, hogy vallási áhítat árad bibliai tárgyú képeiből, amelyeken sokszor a mese naiv hangján beszél hozzánk, mint Szent Ferenc a madaraihoz.

A vallásos témákhoz Róma vitte el a művészt, aminthogy római tanulmányévei alakították véglegessé festői modorát, ezt a tiszta rajzú új klasszicizmust, amelynek minden fenyegető keménységét feloldja hihetetlen finomságig jutott színkultúrája, azok a tökéletes lágy harmóniák, amikbe tiszta kékjei, zöldjei, rózsaszínjei és szürkéi összeolvadnak.

Ez a színkultúra és biztos rajztudása ad kezébe minden eszközt, hogy bátran nyúlhasson a legmerészebb témákhoz, fölényes tudással festi a nagy kompozíciót, a legnehezebb akt-tanulmányt, az arcképet, a csendéletet.

Ez az első önálló nagy kiállítása. Nem bemutatkozás már, de alkalmas arra, hogy elfoglalja méltó megilletö helyét a modern magyar festők rangsorában. Ezt a helyet nemcsak tökéletes készültsége jelöli ki, hanem elsősorban érzéseinek tisztasága és mélysége, amelyet színein át maradéktalan őszinteséggel tud velünk közölni. *(m.)*

szerdán este fél 9 órakor a TÉBÉ tanácstermében (V., Akadémia-utca 1. III. em.) kulturestet rendez. Előadásra kerül *Wilczek József: Kajakkal az Ennsen.* (Álló- és mozgógépekkel.) — A *Magyar Turista Egyesület* ismeretterjesztő előadássorozatában január 11-én, csütörtökön este fél 7 órai kezdettel *Csury Jenő dr. Magyar várak II.* cimmel tart vetitettképes előadást a Székesfővárosi Pedagógiai Szeminárium (VIII., Mária Terézia-tér 8.) III. emeleti diszteremében. Belépődij egyik előadásra sincsen. (Rohatári dij 30 fillér.) Vendégeket szivesen látnak a rendező egyesületek.

□ **Siturák a Bihar-hegységbe.** *A Magyar Turista Szövetség és a Magyar Cserkész Szövetség* közös utazási központja folytatólagos *siturákat rendez a sielésre kiválóan alkalmas bihari hegyekbe.* A társasutazások (számszerint négy) január 15-e és március 28-a között indulnak. *Az elszállásolás Biharfüreden (1080 m magasan) történik.* A nyolc-tiznapos turák költsége, vasuti jeggyel együtt, 78 és 108 pengő között mozog, igények és időtartam szerint. Bővebb tájékoztatást a cserkészboltnál (V., Nagy Sándor-u. 6., tel.: 11-2-34) lehet kapni.

□ **Tájékozódási és térképolvasási tanfolyamot** rendez az FTC turistaszakosztálya január 10-étől kezdődően (minden hét szerdai napján) a Széchenyi-kávéház (IX., Ferenc-körut 9/11.) különtermében. A teljesen ingyenes tanfolyamon, amelyet *Róna* József turakapitány vezet, *az FTC saját tagjain kivül szivesen látja a társegyesületek tagjait, nemkülönben a még egyesületben nem lévő turistákat is.* Az egyes előadások 8 órakor kezdődnek.

RÁDIÓ

Müsor

Szombat, január 6.

BUDAPEST. *9.15:* Hirek. — *10:* Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. Szentbeszédet mond Sik Sándor. — *11.15:* Görögkatolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görögkatolikus magyar plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok. — *12.20:* Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — *12.30:* A m. kir. Mária Terézia

MŰVÉSZET

* **Molnár C. Pál kiállitása az Ernst-muzeumban.** A fiatal, jónevü müvészgárda tagja *Molnár* C. Pál, aki esztendőkkel ezelőtt grafikusnak indult és már elindulása alkalmával a legjobbak közé tartozott. Merészség volt a vonalaiban, hangulat és érdekesség a témáiban, ugy, hogy egészen természetes, ha a külföld is felfigyelt rá s az egyik nemzetközi pályázaton megbizták Szent Ferenc angolnyelvü *Fiorettijének* illusztrálásával is Azután megkezdődött nála a festészet korszaka, kezdetben a tompább szinek hive volt. nagyon szerette a mély kéket, a sötétes zöldet és a barnás árnyalatokat. Ez a komolyság volt nála a legjellemzőbb, mely azután teljesen átalakult és most itt van ez a kiállitás, valóságos gyüjtemény az *Ernst-muzeumban*, mely bemutatja *Molnár* C. Pál ujabb egoját, a világos szinek kedvelését és azt, hogy a vérbeli grafikus hiába csinál bármit, grafikus marad még a festészetben is. Ellentétes kontrasztérzések hullámoznak ezeken a képeken Alakjait plasztikusan látja, szinte a szobrász szemével, azonban a hátteret és a környezetet, mondjuk egy szobát, vagy egy tájrészletet egészen laposan vetit le, minden mélység és belső perspektiva nélkül Tehát a képei ugy hatnak, mint azok a bizonyos görög kameák, melyeknek figurái fehéren domborodnak elő kék, vagy vöröses sima alapból. És ezzel körülbelül már meg van mondva, hogy *Molnár* C Pál mit fog jelenteni, ha megtartja ezt a formáját a festészet számára Érdekességet, eredeti egyénieskedést, mely össze van téve a praerafaeliták hangulatából, a középkori tradiciót kialakitó modern olaszok iskoláiból és bizonyos franciák könnyed valörjéből. Ez a hármasság uralkodik nála, leegyszerüsitve és átalakitva önmaga által, azonban anélkül, hogy nagyobb lehetőségeket mutatna, főleg az élet és a valóság iránt. Ebből egyáltalában nincs benne semmi. *(D. A.)*

—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JUN 25
ESTI HÍRLAP
Mahdár Pál

BUDAPESTI SÉTÁK

Váci utcán, Váci utcán...

1021

Stílusokban: történelem

Híres-neves épületek

A Belváros: paloták, templomok, sétálóutcák, üzletek, kirakatok. Ha a régi Pest városáról beszélünk a római kortól a XVIII. századig —, *a mai Belvárosra gondolunk.* A Deák Ferenc utca, a körút és a Duna által határolt városrész azonos az egykori, városfallal védett területtel. A régi Pest és a mai Belváros közötti különbség: az utóbbihoz most a Lipótváros is hozzátartozik.

A KAPUK

Járjuk be ezt a történelmi emlékekben gazdag, ősi városrészt.

— A régmúlt?

— *Diocletianus császár uralkodása idején épült a pesti oldal első jelentős települése* — mondja *Zeenger Ervin* muzeológus —, a Contra Aquincum ott, ahol a mai Március 15-e tér van. 1897-ben találták meg a római erődítmény maradványait, a régi Erzsébet-híd építésekor. Római eredetű a Rókus templom lóhere alakú kápolnája is. Pest legrégibb épületét, *a belvárosi plébániatemplomot római falak köveiből kezdték építeni.*

— A Belváros keletkezése?

— A régi Pest térképein jól látható a városrész 1789-től kezdődő formálódásának természetes folyamata. A városfalon három kapu volt: a Váci, a Hatvani és a Kecskeméti. *Mindhármat megtalálták, kiásták a régészek.* A kapuknak megfelelően vezették a régi város főbb utcáit, amelyek két főtengelyként két részre osztották a várost. Az északi rész volt mindig a kereskedelmi mag, nagy forgalom, elegáns üzletek sora, gazdagság jellemezte. A déli inkább lakónegyednek mondható, szerényebb volt.

A FAL

— Kezdjük a sétát.

— Induljunk el képzeletben a késő szecessziós stílusban épült Astoriától. A Múzeum körút egyik házánál *szép, nagy rész látható a régi városfalból.* A maradvány XV. századi. A Hatvani kapu mellett találták meg *az első pesti céllövölde helyét;* a XVII. században állították fel. A török időkből *egyetlen* nyom maradt, a belvárosi templomban egy imafülke, törökül: *mikrábd.* A régi Városháza helyén egykor volt mecsetet *csak rajzokról ismerjük.* A belvárosi templom azért különlegesen becses, mert a római időktől kezdve szinte minden kor rajta hagyta nyomát: *a román, a gót, reneszánsz, a barokk, a klaszszicista, a copf,* s végül *Molnár Pál* szárnyasoltára, *a modern.* Stílusjegyekben sűrítve a történelem.

RÉGI KÖZPONT

— A régi Pest központja?

— *A belvárosi templom körül volt.* Ide futottak a kereskedővárosba tartó országutak. Mögötte állott az egykori városháza, környékén volt a piac. Ma már ez a rész nem hasonlít középkori vagy újkori elődjére. A teret azelőtt Eskü tér néven ismerték. 1948-ban, a szabadságharc 100. évfordulóján kapta mai nevét: *Március 15. tér.* Ehhez a térhez kapcsolódik a Petőfi tér. Itt áll a költő szobra. Megalkotására 1860-ban indult társadalmi gyűjtés. A szükséges összeg alapja *Reményi Ede* hangversenyeinek jövedelme volt. *Jung József* tervei szerint épült a téren álló görögkeleti templom 1791—1801 között. Az egykori empire-stílusú templom azóta megváltozott, *Ybl Miklós* is átépítette. Belső faragványai — *Jankovics Miklós* művei — a hazai keleti rítusú egyházművészet kiemelkedő alkotásai.

A KORZÓ

— Milyen volt a Dunakorzó?

— A Petőfi térről induló korzón a második világháború végéig európai hírű szállodasor állt. Fényes, kivilágított tükörablakok ragyogtak esténként a gazdag vendégeknek, a sétálóknak. A háború, kettő kivételével, mindet elpusztította. A Duna-korzót és az Apáczai Csere János utcát megszakítja a Vigadó tér, amely egykor *a Budára vivő hajóhíd pesti hídfője, a város legforgalmasabb pontja volt.* Itt áll a háborúban súlyosan megsérült Vigadó. Világhírű művészek — *Liszt Ferenc, Brahms, Gigli, Bartók Béla és Kodály Zoltán* — adtak itt hangversenyeket. Külső részét már helyreállították.

— A fogalommá vált Váci utca?

— A pesti Belváros egyik legrégibb útvonala. Kereskedelmi hagyományai igen régiek, neve összeforrott a divattal. *Mindössze négy háza számít műemléknek,* ezek az épületek a múlt század első felének klaszszicista ízlését őrzik. A 3-as számú ház helyén volt a Váci kapu. A Hét választófejedelemhez címzett vendéglő és szálloda emlékét a 9. számú ház őrzi. Dísztermében hangversenyt adott *Liszt Ferenc.* Hosszabb ideig lakott itt *Mikszáth Kálmán.* A 19. számú épület a háború alatt romba dőlt; *e házban hunyt el Kisfaludy Károly és Vörösmarty Mihály.* A lakás a XIX. század első felében sok nevezetes irodalmi összejövetel színhelye volt. A Váci utca Budapest életében ugyanaz, mint sok híres külföldi utca és tér: a Gorkij utca, a Vencel tér, a Kärtnerstrasse vagy a Bond Street... *sétálóutca.* Egymást érik itt az üzletek. A Váci utca és közvetlen környezete adja meg a Belváros e részének színét, hangulatát.

Sziklai Júlia

...tekintet nélkül rá, hogy a szülő vagy más sze-

...keresével. megfelelő környezettan... mány elvégzése után kö...

EZÉRT JÖTTEK AZ IRÁNIAK

Száz pejt a testőröknel

Hobbyló már nem kell – jó sportló nincs elé...

Száz lovat a testőrségnek — ezért utaztak Magyarországra az iráni sah emberei. Egyszerű feladatnak tűnt: száz pejlovat összeszedni az országban. Nem fontos, hogy ugrani is tudjon a ló, csak pej és magas legyen. A lovakat tartó-tenyésztő tsz-eknek kezdetben mégsem sikerült a megoldás: *nem akadt száz magas pej.* Megjegyzendő, hogy ez a leggyakoribb szín, az állomány több mint 50 százaléka pej.

Manapság általánosan ismert fogalom a sportsárga és az exportszürke — függetlenül a ló képességétől.

A FELLENDÜLÉS

Az irániak januárban jöttek, februárban elmentek, májusban ismét visszajöttek, s úgy tűnik, most végre összeállhatott a transzport, a száz ló. A tsz-ek segítségére siettek az állami gazdaságok, sokat tett az üzletet lebonyolító Pegazus Lóértékesítő Iroda. Ám e história pontos képet fest a hazai lovak minőségéről, s bizonyos ér-

megnőtt a tenyésztési kedv. Éppen idejében, mert a honi lóállomány évenként körülbelül 20 ezerrel csökkent; remélhető volt, hogy az apadás megáll.

MAGAS VOLT

Ám a nyugati világot sújtó infláció hatott a lókereskedelemre is. A ló elsőszámú luxuscikk, a magyar ló különösen az. Igaz, hogy olcsó, de *néhány környező országban még olcsóbban kapható.* S úgynevezett hobbylovat ma már csak az igen gazdagok tarthatnak. Az NSZK-ban 25 százalékos védővámot vetettek ki a külföldi lovakra, a luxusadó megközelíti az évi ezer márkát.

A másik lehetőség: *nem hobbylovakat kínálni, hanem sportlovakat.* Valójában itt a gond magva: sportló ugyanis nincs. A nyugat-európai országok lovasszövetségei védik a hazai tenyésztést, ezért *az idegenben vásárolt jószágok csak a legmagasabban kvalifikált számokban indulhatnak: ez a 160 centiméteres magasságot jelöli.* Ilyen képességű ló Magyarországon alig akad, s ha mégis van, arra lecsapnak a sportklubok. A nyugatnémet vagy olasz kereskedő vonakodik megvenni olyan lovat, amely bizonytalanul közlekedik a 110 centiméteres akadályok fölött. A minap Nagyvázsonyban sportló-bemutatót tartott a Pegazus, egy méter, 1,10 és 1,30-as akadályokból épített igen könnyű pályán. *Sok ló hibázott már az egyméteres akadályokon is.* Az eredmény: a vevők — nem voltak sokan, csak ketten — kiválasztottak néhány lovat. Mondták, megvennék a többit is, mindet, de *átlagosan csak 40 ezer forintot fizetnek.*

Hobbyló tehát nem kell — jó ló viszont nincs. A helyzet súlyos következn... nyekkel járhat. A korál... tenyésztési kedv csökk... az állomány várhatóan ... vább apad. A tsz-ek lov... kat eladni nem tudják, ... tartás pedig igen költség... Kínálkozna megold... amelyet jó példával ... lusztrálhatunk. A Bud... pesti Honvéd lovas sza... osztálya jó ideje arról p... naszkodik, hogy nincs ... válisa. Ám az idei magy... lovasbajnokság első ford... lójában *a Mezőhegyesi A... lami Gazdaság alapos... föladta a leckét, a jelent... sebb számokban jobbá... megverte a nagy budape... klubot. Saját tenyészté... lovaival.*

A MEGOLDÁS

A törzsalapító Ramses J... nior vonalat nagy gondd... szakértelemmel — s ez ig... fontos — határtalan tür... lemmel továbbtenyésztett... az ivadékok már képesek... magas sportkövetelmény... teljesítésére. A lehetős... kínálkozik: a következ... esztendőkben a tenyészt... valóban *a minőségre* tör... kedjenek. A múlt eszte... dőkben sok mént importá... tak Angliából, van hazai ... ló is. S bizonyos: *a tehe... séges ugró lovakért eljön... külföldi vevő.*

Schiffer Ferenc

HIVALKODÓ TOLLA...

Tarka fe...

Különleges természet... lálhatnak a Rácalmást k... legzetes fái, ritka növény... gyobb élmény a madárvil... kócsag, a bakcsó és — a... a verébnél alig nagyobb... nek 125 fajtájából Európáb... egy él. Tollazata hivalko... zöldes-fekete, világoskék ... is felismerhető: feje arány... vid.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 – 6

MŰVÉSZET
Budapest

Molnár C. Pál: „Menekülés egyiptomba".

1021

41

Molnár C. Pál

nyűgözi Giotto realizmusa, Angelico derűje, Botticelli dallamvilága, Piero della Francesca

Molnár C. Pál

művészetének is. Míg szürrealista előjelű képeinek erejét mintha valami kitervelt, a képnél előbbrevaló s könnyen közhellyé váló – bármily bölcsnek érzett – okoskodás venné el, ahol a magát „mediterránnak" mondott alkat diadalmaskodik – valójában ott érzi magát otthon Molnár C. Pál. S ebben a „mediterrán" világban elmosódnak a határok, áhítattal festett aktok és profán fölénnyel odavetett apostolok, szentek, ácsnak tudott apa és madonna között. Marad a tartalom, ami talán a francia költő szamaras verseihez áll közelebb, így valahogy: „Fogom majd botomat, megyek az országútra, s így szólok a szamarakhoz, barátaimhoz: Francis Jammes vagyok és az égbe indulok, mert a Jó Isten a poklot nem ismeri. S folytatom: jöjjetek, kék ég barátai, kik csak fületekkel hessentitek, szegények, szelid állatok, a bögölyt, botot s a méhet . . ."

A festői „pokol" izmusok zűrzavarával veszi körül Párizsban a harmincadik éve táján Molnár C. Pált, aki nem akar se impresszionistákhoz, se a kubistákhoz, se a futuristákhoz csatlakozni, bár megpróbálja. Eljött a tanyáról, ahol született, s eljött a francia anya vonzásából, igazi franciák közé, Európába. És nem kíván Nagybányára se visszanézni, mert csak a sors és az ember foglalkoztatja, és védekeznie kell hatások, utak vonzalma ellen, hogy el ne vesszen. Egészséges, kiegyensúlyozott ember. Kivonul hát [illegible]

Ami rosszat és jót el lehet mondani, a kritika már elmondotta róla, kezdve a felszínességtől a divatos behódolásig, az olcsó esetlegességtől, az érzelmes erotikáig, „az olajfestés korlátlan lehetőségeinek felhasználásától" a „természetfestés önfegyelméig". A mából visszatekintve könnyen ejtjük ki Derkovits, Egry, Nagy István nevét. De a társadalom képi (vizuális?) szemléletét nem egy, két, három mester látása törte át, hanem a több felől megindult támadás. Molnár C. Pál kétkedése, derűs nyugalma, mesterségbeli tudása bizonyosan közöttük volt. Ha munkáinak csak egynegyedét tartjuk figyelemre méltónak, akkor is ezekre figyeljünk fel.

Ki tehát Molnár C. Pál? Egy francia semmitlen nevelőnő és egy alkalmazkodásra kényszerített ispán fia. Elvágyódik a tanyáról, a nyugalomból és biztonságból és szembe találkozik Párizsban a nyugtalansággal és bizonytalansággal. Nincs más nyelv, amin kifejezhetné magát, mint a színeké, formáké, vonalaké. Az otthon hagyott vallás még él benne, de hitetlenül, az otthon hagyott tanyai világ csak a természet kitárulkozásában élteti. De a mezők, rétek, hegyek, fák csak jelei piktúrájában a természetnek, a testek csak tónusokban testesednek meg, s életet csak a mozgás, a mozdulat visz képeibe. Az életet

1021

Malinár C. Pál
festőművész

1974. junius 1. Kossuth 6.oo /11/ M.

Reggeli krónika I.

- Hétvégi programjavaslatunk:

- Mától megnyitják kapuikat a hidegvizü strandok. Aki még nem döntötte el, hogy hová menjen kirándulni szombaton és ~~xxxxx~~ vasárnap annak hadd segitsünk néhány ötlettel:

1021

- Elsőként mindjárt a tegnap megnyilt szentendrei falumúzeumra, a Skanzenre hivjuk fel figyelmüket, ahol a felső Tisza-vidék jellegzetes népi épitészetét láthatják. Innen már csak egy ugrás a Szentendrei-szigot, amely virágbaborult akácfáival, igazi felüdülést nyújt. A Börzsöny is gyönyörü ilyenkor. Kismarostól Királyrétig erdei kisvasúttal, majd két- három órás gyalogtúrával lehet eljutni a Nagyhideghegy-i túristaházhoz.

A kiállitások közül a Helikon Galéria Irodalmi arcképcsarnokát ajánljuk, ahol 8o iró fotó-portréja látható.

Tegnap nyilt meg az Ernst Múzeumban az álomböli tájak festőjének Molnár C. Pálnak tárlata, a Műcsarnokban pedig a mai román plakát cimü kiállitás.

A szombati sportmüsorban első helyre kivánkozik a labdarúgó MB I. utolsó fordulója. A Fradi az új Üllői úti pályán örök rangadót játszik az MTK-val. Az Ujpest a Megyeri úton a Honvédet fogadja. Itt kerül sor a Dózsa ujabb bajnokságának megünneplésére. Eldől az is, vajon a Szeged vagy pedig az Egyetértés játszik jövőre is az I. osztályban.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TÜKÖR
Budapest

Molnár C. Pál festő

1977 OKT 16

JÁNLAT

rűtlen kamaszgyna végérvényes levetése. Zorán érett magabiztossággal és szenvedélyességgel vallja meg, mi mindenben hisz ezen a világon. És amiről az *Apám hitte* című, megint csak humorral átszínezett „krédó" nem beszél, azt az erőteljes „én"-hangú *Kiáltás* fogalmazza meg. *(Hungaroton)*

Kaán Judit

KIÁLLÍTÁS

1021

MOLNÁR C. PÁL KIÁLLÍTÁSA
Csók István Galéria, Budapest

Molnár C. Pál önvallomásában ugyan tagadja a „római iskola" létét, mondván, hogy az nem létezett — de az igazság mégis csak az, hogy *volt* egy „római iskolának" nevezhető irányzat a 30-as években, és Molnár C. Pál egyik legmarkánsabb egyénisége volt ennek az irányzatnak (különösen a grafika műfajában). A dicsérő jelző azonban csak viszonylagos értékű, mivel maga az irányzat vérszegény volt, a jelentős állami támogatás ellenére is. Az olyan egyéniségek, mint például *Szőnyi*, túl tudtak jutni ezen a stíluson

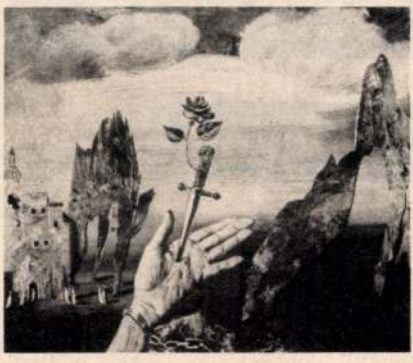

vagy inkább stíluskeveréken, mások — mint Molnár C. Pál is — hűek maradtak hozzá, minden látszólagos formai változás ellenére is. Igaz, hogy Molnár C. Pál vallásos és műnaiv piktúrája kibővült néhány szürrealista jelképpel —, de ezek a szimbólumok eredeti, olasz változatukban sem voltak nagyon mélyek, ma, felhígítva pedig teljesen tartalmatlanok.

Vagyis: rossz festő volna a 83 éves Molnár C. Pál, aki — ismét őt idézve — „számos bel- és külföldi kitüntetést kapott, s akinek nevét a legjelentősebb lexikonok jegyzik itthon és külföldön?" Ez *így* nem igaz. Itt is van néhány igazán szép kis képe: mediterrán tájak, hangulatosan, finoman lefestve, vagy inkább elmesélve. A *Szent Ferenc és a gubbiói farkas* szinte meghatóan tiszta és emberi. Molnár C. Pál hisz ifjúkora eszményeiben, és bizonyára a vallás tanításaiban is. Ezek a kis olasz és görög tájak őszinte és lezárt művek, és alighanem fenn fognak maradni az idő rostáján.

De ami körülveszi őket — az a misztikuskodó erotika, az a primitív jelképekből összetákolt szimbolizmus! —, arról jobb nem beszélni. Nem is ajánlatos, mivel Molnár C. Pál „a sas tetveinek" minősíti a „rossz kritikusokat". Tehát, hogy klasszikusokat idézzünk: „a többi — néma csend..." (Képünkön az *Égi és földi szerelem* című alkotás.)

Székely András

IFJABB BENEDEK JENŐ KÉPEI
Szeged, Gulácsy-terem

Budapesti kiállításán (1975), amely első önálló tárlata volt egyben, csendéleteit mutatta be, Morandit juttatva eszünkbe, a három színnel és néhány egyszerű vonallal csodavilágot teremtő, nagy, modern, olasz festőt. Szegeden látható művei némileg a korai Chiricót idézik, de a rokonság köztük látszólagos. Ifjabb Benedek képei nem keltenek szorongást bennünk, ellenkezőleg: nyugalmat kínálnak. Ezt keresi a maga csendes, elmélyült módján. Mívesen megfestett Tisza-partjai, romkertjei a valóságban és álmainkban egyaránt élnek. Továbbra is Morandiéval rokon az a belső igény, hogy a mozdulatlan tárgyakban az örökkévalóságot idézze fel. Igen érzékeny piktúra az övé, s nem technikai finomságai, hanem belső tartalma miatt. Nem egyszerűen idilleket komponál a festő: az emberséges csend utáni vágy, a nyugalom szépségének óhaja testesül meg munkáiban kitűnő festői kvalitásokkal.

Csapó György

FOLYÓIRAT

Világosság

Szólhatunk-e ajánló rovatunkban (vagy egyáltalán: százezreknek szánt lapunkban) olyan művekről, amelyek nyilvánvalóan nem a nagy tömegek számára íródtak? Habozás nélkül döntünk az *igen* mellett. Nem azért, mert azt hinnénk, hogy olvasóink mind sietnek majd megismerkedni az ajánlott művekkel, hanem azért, mert bizonyosak vagyunk abban, hogy sokuknak elegendő lesz az a húsz-harminc soros tájékoztatás is, amelyet egy villanásnyi recenzió adhat. Napjainkban már a kultúrával hivatásszerűen foglalkozó írók, tudósok is egyre többször kénytelenek megelégedni egy-egy kulturális *tény* puszta tudomásulvételével.

Ilyen, tudni érdemes tény az is, hogy a *Világosság* összevont 8—9. száma közli Lukács György „SZAKADÉK" NAGYSZÁLLÓ című tanulmányának első részét. Mivel a második rész korábban már megjelent a *Helikon*ban, végre teljes egészében olvashatóvá vált Lukács valószínűleg 1933-ból származó, s mind ez ideig kéziratban maradt műve. Nem teljesen világos ugyan, hogy a magyar filozófia egyetlen világhírű és világjelentőségű alakjának tanulmányát miért kellett így, darabokban elénk tárni, de ne akadékoskodjunk, inkább örüljünk annak, hogy ez a hatalmas életmű ismét gazdagabb lett számunkra.

Lukács értekezése itt-ott olyan politikai sémákkal operál, amelyeket ez a szüntelenül fejlődő gondolkodó később elvetett, s megtalálhatók benne olyan téves egyszerűsítések is, amelyektől sosem tudott megszabadulni. Mégis, egészben véve egy rendkívül izgalmas, helyenként a filozófiai kifejtést már-már pamfletírói eszközökkel társító elemzést kapunk arról, hogy az „ideológiater-

Molnár C. Pál, kb.

Törpe kőszirt

KIÁLLÍTÁS A CSÓK GALÉRIÁBAN

Lebegő menyasszonyi ruha, párálló ködben úszó csipkés tornyocskák, mitológiai és bibliai figurák többnyire teljesen csupaszon, köztük maga Léda a hattyúval és túlrajzolt szemérmetességével; esztergályozott keblű, mezítelen nők, akik a maguk „gusztusos" mivoltuknál fogva elveszítik a festői aktjelleget és inkább a kamaszok elalvás előtti álmodozásának tárgykörébe tartoznak.

A festmények a magát mágikus realistának valló *Molnár C. Pál* alkotásai. A bevezető sorok témakörleírása után persze nem szabad föltételezni a közismert mesterről, hogy ezeket a mezítelen nőket minden tartalmi elképzelés nélkül festi. *Tornádó* című munkáján egy csupasz nő — vagyis egy úgynevezett akt —, meglehetősen agresszív módon lerohan, elgáncsol egy tehetetlenül védekező férfit, miközben mögöttük szörnyű vihart jósolva gomolyog az ég. Minden bizonnyal azt akarván kifejezni: a közeledő tornádóhoz hasonló ösztönök tombolnak a kívánatos női testben. Van ennél szelídebb alkotása is a mesternek. Egy megintcsak mezítelen hölgy áll a tükör előtt, kecsesen haját igazítja, szintén kívánatos, vonagló mása ránk néz, miközben tükörbeli szívét orvul átdöfi egy valóságos párbajtőr.

De politizáló művet is alkot a hajlott korú piktor. Hatalmasnak szánt, ám törpére sikerült kőszirten idétlen sasmadár csapkod szárnyaival. Kigúvadt szemével, a szikla oldalán fölfelé ólálkodó hernyóra mered. A festmény alsó részén hívalkodó, nagy betűkkel ez áll: „Azaz a sasnak is vannak tetvei." A kép címe pedig: Kritikusok kritikája. Hogy a néző ne maradjon kétségek között, a sas mellett ez olvasható: „Jó művész." A hernyó (vagy kukac?) mellett pedig ez: „Rossz kritikus." Így a kép, bár kissé szájbarágó módon, a mester harcos alkotásává nemesül.

Molnár C. Pál újabban mágikus realistának látja önmagát, ám mondjon bármit is, megmaradt a római iskola, a harmincas évek hivatalos festészetének szellemében. Mindaz, amit valaha is vászonra tett, üres volt, álromantikus és szirupban tartósított. Mostani kiállítása híven bizonyítja, hogy legutóbbi tárlata, de egész pályakezdése óta szemlélete mitsem változott. S bármit festett is, képe mindig közelebb járt a színvonalasan komponált giccshez, mint a számára a sasmadárban megtestesülő „jó művész" munkájához.

A tárlat egyébként a Csók Galériában látható, s a kiállítást a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg.

(harangozó)

(harangozó Esti 17. 2.

a Szovjetu
új alkotmá

Moszkva, október 7.

Kis Csaba és Pék Miklós, az MTI tudósítói jelentik:

Ma délelőtt, helyi idő szerint 10 órakor, ismét együttes ülésre ült össze a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának két háza, a Szövetségi Tanács és

gy megtárgyalja és elfo-
ányának tervezetét.

sőbb Tanács elnökségéhez, és

a szovjet dolgozók új munkasikerekkel köszöntötték a nagy eseményt, az ország új alaptörvényének elfogadását.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: Önarckép,
olaj, farostlemez, 60x70 cm, 1973

Művészet, 1978. 2.

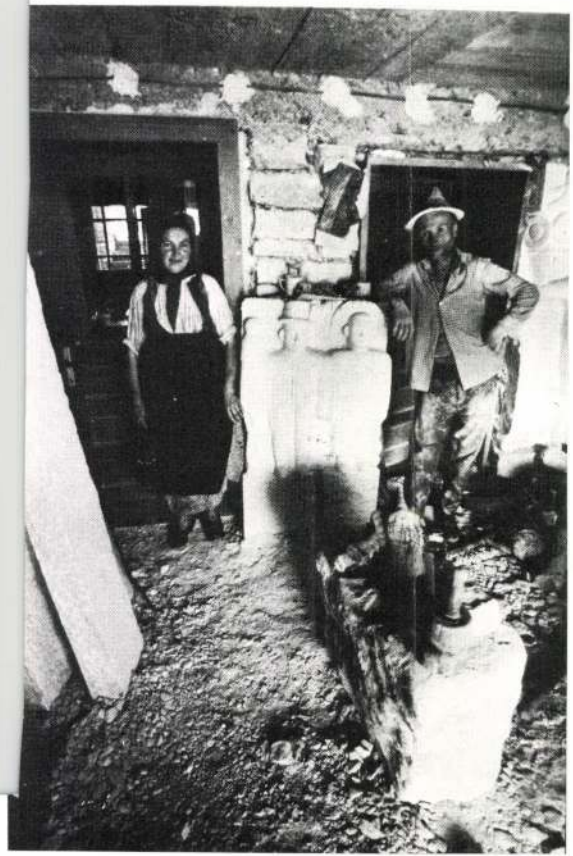

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Molnár C. Pál,
festőművész

1021

KÖRÖSTÁJ
KULTURÁLIS MELLÉKLET

Látogatóban — itthon

Békés megyei képzőművészek kiállítása Battonyán

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom közelgő jubileuma szellemében, Battonya felszabadulásának 33. évfordulóján kivételes értékű képzőművészeti rendezvényre került sor. Szeptember 25-én *Pogány Ö. Gábor*, a Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg a szűkebb hazánkból, Battonyáról és Békés megyéből elszármazott jeles képzőművészek kiállítását. A tárlaton hét alkotóművész szerepel: a battonyai születésű idős mester, *Molnár C. Pál* öt képét hozta haza, Jászai-díjas díszlettervezőnk, a medgyesegyházi *Csányi Árpád* 21 díszlettervét állította ki. A vésztői *Búza Barna* hét kisplasztikájával, s az alkalomhoz illően Lenin-emlékérmével jelentkezett. Leánya, a legfiatalabb generációt képviselő *Búza Mária* műkő-térplasztikáinak kicsinyített modelljeit láthatjuk. *Bornemissza László* nyolc tájképével szerepel, a Bécsben élő *Mitró Jolán* festőművész tíz alkotását küldte el Battonyára, s jól zárják a tárlat anyagát *Tóth Pál* színekben és játékos formákban gazdag festményei.

Joggal állapította meg megnyitó beszédében Pogány Ö. Gábor, hogy a kiállított hetven alkotás képzőművészetünk mai helyzetének és törekvéseinek miniatűr keresztmetszetét adja, hiszen három generáció és sok irányzat keveredéséből áll össze a tárlat mégis egységes anyaga.

A 83 éves idős mester, Molnár C. Pál öt képe is elegendő ahhoz, hogy a művész tematikai gazdagságát és stílusbeli sokoldalúságát élénk varázsolja. A *„Fasor Tompapusztán"*-sorozat két kisméretű darabja az itthon eltöltött gyermekkor maradandó emlékeit idézi, két történelmi témájú festményében *(Hunyadi Mátyás vadászaton, A pécsi egyetem alapítása)* pedig az újklasszicizmus törekvései tükröződnek. A Battonyán kiállított képekből a legmegrázóbb vizuális élményt *„Az atombomba árnyékában élünk"* című kétrészes, nagyméretű kompozíciója adja. Nagy felelősségérzettel megfogalmazott, igazi humanista meggyőződésű kontraszt tárul e képen elénk; a békés életmód magasba törő hitének erejéről, valamint az oktalan pusztítás embert és alkotást egyaránt porba döntő ellentétéről. Önkéntelenül is a neutronbomba elleni világméretű tiltakozás jut a kép láttán eszünkbe, noha a kép keletkezése napjainknál jóval korábbi időpontra tehető.

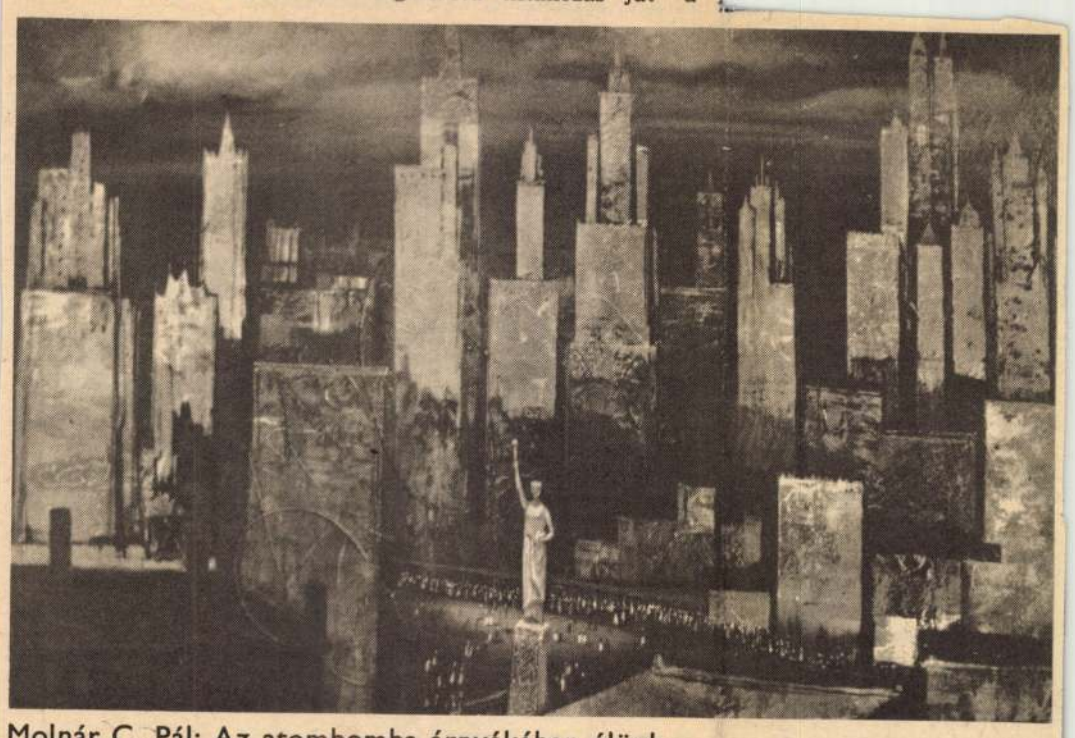

Molnár C. Pál: Az atombomba árnyékában élünk

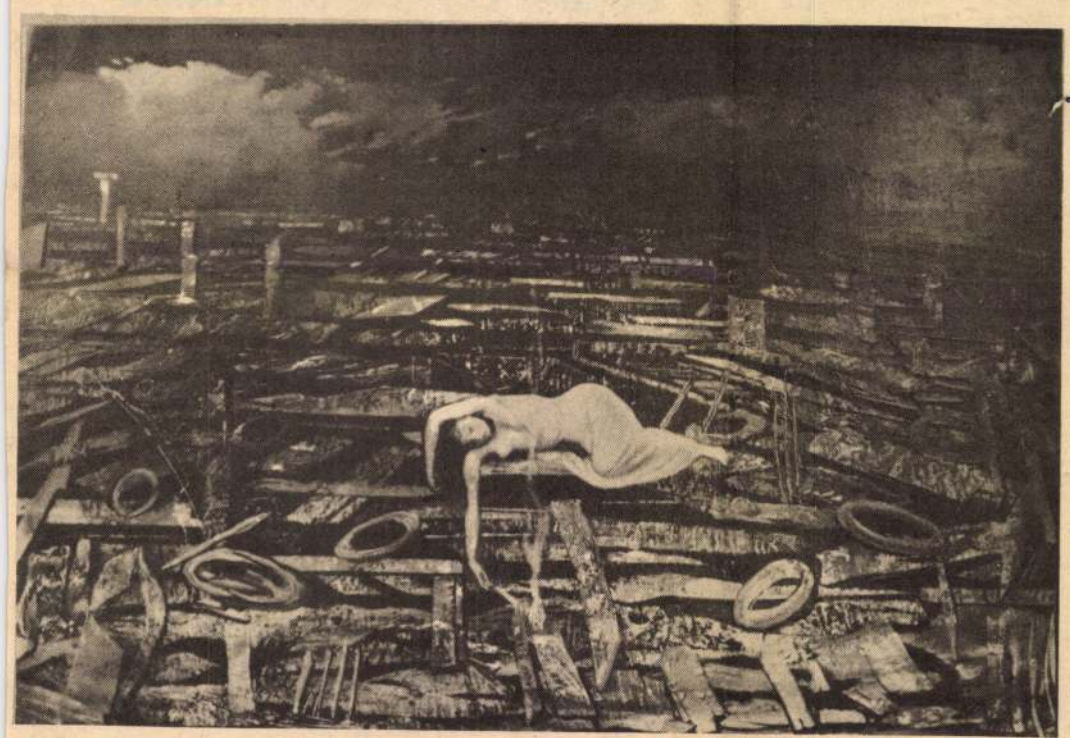

A Békés megyéből elszármazott képzőművészek kiállítása a jubileumi eseményeken túl, egybeesett a képzőművészeti világhét rendezvényeivel is, és magas színvonalon vált a művészetek propagálójává, ösztönözve annak rendezőit arra is, hogy az elkövetkező időkben necsak ötletszerűen gondoljanak hasonló tárlatok szervezésére, bemutatására. Az elsőként felszabadult nagyközség, Battonya szép és gazdag élményben részesült, de ennél többet is kapott. Az alkotóművészek egy-egy alkotásukat a nagyközségnek ajándékozták, s ezáltal megteremtődtek egy helyi kis galéria továbbépítésének lehetőségei, melyért köszönet illeti a más alkalommal is szívesen hazavárt művészvendégeket.

dr. Takács László

ÖLDÜNK

d akadémikussal

előrehaladásunkat is. Nem szeretem eltúlozni a tudomány szerepét, mégis azt kell mondanom, hogy manapság égetően nagy szükség van a termelőmunkát segítő kutatások eredményeire. Konkrétan arról van szó, hogy nálunk a termelési szerkezet módosításra szorul, mivel termékeink egy része nem versenyképes a külföldi

tudományt. A biztos világnézeti alap és a szülőföld szeretete az, amely segít eligazodni a legfőbb kérdésekben, a többi csupán a tehetségen és a szorgalmon múlik.

— Milyen szálak kötik Önt szűkebb hazájához, Békés megyéhez?

— Amikor csak időm engedi, hazamegyek édesanyámhoz, Gyomára. Örömmel hallom, hogy a község vezetői találkozót szerveznek

növekedésével lehet lemérni.

Andódy Tibor

um

nak is otthona legyen", szervezkedtek ők is, így alakult 1890 őszén az Orosházi Munkáskör. A II. Internacionálé határozata, majd a Népszava mozgósítása nyomán az orosháziak is ünnepelni akarták május elsejét. „Zászlóforradalommá" lett ez a nap, 1891. május első napja. A belügyminiszter országszerte megtiltotta az ünnepet. A Munkáskör tagjai mégis kitűzték házukra a fehér selyemzászlót, amelyet azonnal elkobzott a szolgabíró. Futótűzként terjedt a hír Orosházán, küldöttséget menesztettek a szolgabírósága a zászlóért. Ígért, ígért a főszolgabíró, húzta-halasztotta a cselekvést, s közben várta a „segítséget": csendőrséget, katonaságot Csabáról, Csanádapácáról. A becsapott tömeg féltéglákkal ostromolta a szolgabírói hivatalt egészen addig, míg a csendőrség sortüze, kardlapos üldözése menekülésre kényszerítette a népeket. Csak a sok széjjelhagyott papucs maradt a Terényi utcán az eszeveszett futás nyomán.

Azután tartottunk egy választmányi gyűlést, az elhatározta, hogy szóva a köri tagoknak köll a pénz összeadni... Az asszonyok varták, az elvtársak feleségei, a zászlót. Szép, fehér sejemzászló vót. Eggy ódalára —

Szabadság—Egyenlőség—Testvériség — a másikra — 8 órai munka — 8 órai alvás — 8 órai szórakozás — vót piros betükke varva."

Miért is kellett ez a zászló, s miért olyan nevezetes? Akik a Békés megyei agrárproletárság mozgalmairól olvastak már, tudják, hogy a „nagy 48" utáni önkényuralom igencsak elhallgattatta az ország népét. Orosházán a kiegyezés után szaporodtak el a különféle vallási, kulturális, gazdasági jellegű egyletek és körök. Azért, hogy a „munkások-

Az orosházi események elindítói voltak a békéscsabai, hódmezővásárhelyi. battonyai, a viharsarki lázadásoknak. A szervezeti és ideológiai zűrzavar az agrárproletár mozgalom gyengüléséhez vezetett. Az orosházi zászlót a Munkáskörből alakult Földművelő Egylet kapta vissza. Ekkor már csak az emléke maradt forradalmi, a történelmi helyzet másképpen alakult.

Bede Zsóka

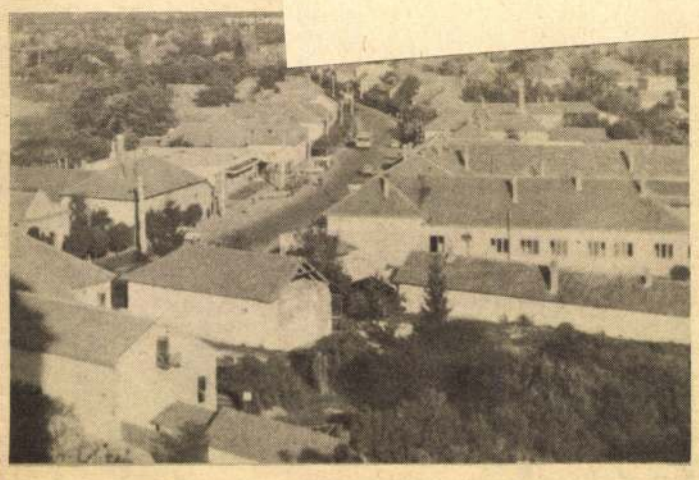

ENDRŐD:

A nádtetős viskók helyén modern épületek

Október 6-a kitörölhetetlen dátumként él az endrődiek emlékezetében. Ezelőtt 33 évvel, ezen a napon a délutáni órákban futott be a község határában az első T—34-es harckocsi, meghozva a kizsákmányolás alóli felszabadulást, a rég várt szabadságot a nincstelen proletár lakosság számára. A nép azóta él ezzel a szabadsággal és célravezetően használja azt fel, nemcsak a község, hanem a saját javára is. Sokoldalúan tükrözi ezt megváltozott élete, környezete. Erről tanúskodnak a korszerű munkahelyek és a nádtetős viskók helyett gomba módjára szaporodó modern, kényelmes családi otthonok.

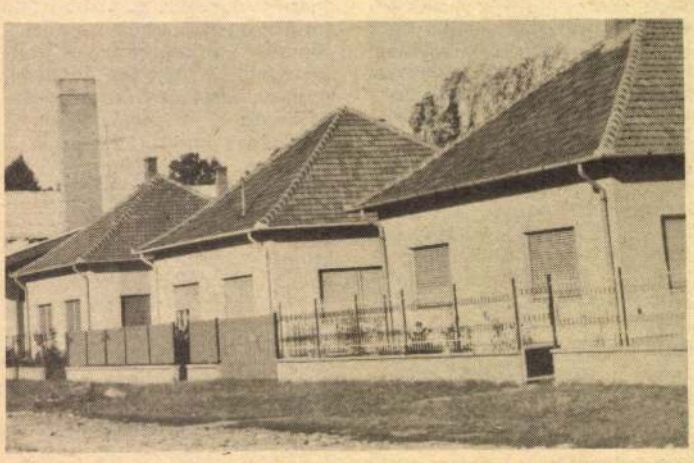

A nagyüzemi mezőgazdaság erősödésének eredményeként megcsappant a tanyavilág. Lakói a nagyközségben a tanács által biztosított telkeken építették fel új otthonukat. Így alakultak ki többek között a fűzfászugi, ligeti, ridegvárosi lakótelepek, emeletes és kertes családi házak

A község legnagyobb és legmodernebb termelőüzeme a Cipész Ksz. Több mint ezer szorgalmas dolgozó keze nyomán itt készülnek a már világhírnévnek örvendő ENCI-cipők

Kép, szöveg: Sztanyik Károly

A Békési Élet repertóriuma

Tíz esztendőt ölel fel a Békési Élet repertóriuma, mely az 1966—1975. között megjelent írásokról ad jól követhető és használható tájékoztatót. A repertórium — *Kovács Mária* kitűnő munkája — nélkülözhetetlen segédeszköz a szülőföld és a tágabb vidék eseményeit, történelmi múltját kutatók számára, ugyanakkor a csak tájékozódni kívánó olvasó is haszonnal forgathatja lapjait.

Beosztása a szokásos rendet követi, első részben a megjelenés időrendjében, ezen belül a közlés sorrendjében tünteti fel az anyagokat. A tételeket folyamatosan megszámozták, és a mutatóban, mely a repertórium második része, ezekre a tételszámokra hivatkoznak. Külön tárták fel a közleményekhez tartozó képanyagot, a dokumentum értékű hasonmásokat, önálló művészi alkotásokat. Az illusztrációkat a címleírás megjegyzés rovatában sorolják fel, s a mutatóban a cikk tételszámára utalnak.

A Békési Élet, a TIT és a Békés megyei Tanács gondozásában megjelenő népszerű, tudományos antológia, 1973-tól közművelődési és tudományos szemle tíz esztendeje gazdag anyaggal, széles körű ismeretekkel járul hozzá a szülőföld jobb megismeréséhez, hívja fel a figyelmet a vidék harcos és eseményekben változatos múltjára, jelenére. Az évtizedes tevékenység gyűjteménye és feldolgozója a Békési Élethez hasonló nyomdai megjelenítésben kiadott kötet, melyről — közreadása óta — elismerő vélemények sokasága látott napvilágot. A békéscsabai Dürer Nyomdában készített repertórium borító- és tipográfiai tervét *Svecz András* készítette.

Molnár C.Pál

Zsuzsanna és a vének

Gyetvai Ágnes: Csempészáruval az értelem vámján.
Müvészet,1978., - február - 24.old.

Molnár C. Pál: Zsuzsanna és a vének, olaj, farostlemez, 100x50 cm, 1976

Molnár C. Pál

Léda és a hattyu

Gyetvai Ágnes: Csempészáruval az értelem vámján.
Művészet, 1978. február, - 24.old.

Molnár C. Pál: Léda és a hattyú, olaj, farostlemez, 60x80 cm, 1977

Apor Vilmos halálának 50. évfordulóján

Emlékezés a mártír püspökre

Apor Vilmos püspökké avatása

Apor Vilmos 1892-ben született Segesvárott, az 1300-as évekig visszavezethető történetű báró altorjai Apor családban. Édesanyja gróf Pálffy Fidélia volt, aki az apa korai halála után keresztény életeszmény, szociális érzék és felelősség jegyében nevelte hét gyermekét.

Korai elhivatottság

A hatodik gyermek, Vilmos személyiségében már gyermekkorában megmutatkozott a papi elhivatottság. Innsbrucki és kalocsai tanulmányai során tudatosan készült hivatására. Amint egykori szemináriumi társai megállapították róla: nemcsak fizikailag, de lelkileg is kimagasló társai közül.

1915-ben szentelték pappá, s mint katonalelkész közvetlenül szembesült az I. világháború testi-lelki rombolásaival. Nagyváradi káplánként szolgálata alatt, aztán Gyulán a forradalmak, a román megszállás, majd az ország megcsonkításával együttjáró egyházmegyei fogyatkozás megerősítette benne a rászorulókon való segítés életre szóló vállalását. Fiatal gyulai plébánosként nemcsak a hitéletet újította meg, hanem különféle társadalmi mozgalmakat, népmissziókat indított el. Szociális nővéreket hívott a városba, és gondja volt a gyermekek – különösen a nehéz sorsúak – taníttatására. A „szegények plébánosának" nevezték, s ő örömmel fogadta ezt a címet. Egyszerű életmódjával példát mutatott híveinek. Lelkipásztori működését országszerte elismerték. Emellett széles látókörű ember volt, aki hamar felismerte a politikai jobbra tolódás veszélyeit. Egyházi körben elsőként emelt szót a faji üldözés ellen. Több mint két évtizedet töltött Gyulán köztiszteletben és szeretetben. Apostoli munkásságának elismeréseként 1941-ben a győri egyházmegye püspökévé nevezte ki XII. Pius pápa.

A kereszt erejével

„Crux firmat mitem, mitigat fortem" – azaz: „A kereszt erősíti a szelídet és szelidíti az erőset". Apor Vilmos püspöki jelmondata mintha a jövőt vetítette volna előre. Győri püspökként kényes, nehéz területen kellett helytállnia a háború közepén: az ország nyugati részén erősen érezhető volt a német befolyás, és a nácizmus eszméi is sokakat megfertőztek. Apor püspök nyíltan szembeszállt a nyilas hatalomátvétellel, üldözötteket bújtatott, fáradhatatlanul közbenjárt az elhurcoltak érdekében. Ebben segítségére volt két testvére: *Apor Gizella,* a Vöröskereszt főnöknője és *Apor Gábor* vatikáni követ. A győri Püspökvár sok embernek szolgált menedékül. 1945 telére teljesen megtelt a püspöki palota, a menekültek mellett a város és a környék asszonyai, lányai is Apor püspök oltalma alá siettek.

1945 márciusában a visszavonuló németek és a támadó oroszok nagy csatákat vívtak a Dunántúlon, Győrben felrobbantották a hidakat, leégett a híres székesegyház is. A püspök a legszörnyűbb ostrom idején is ellátást és lelki vigaszt nyújtott a hozzá menekült többszáz embernek.

Győri nagypéntek, 1945

A nagyhét a szörnyűségek hete volt. A város vezetői fejvesztetten elmenekültek, gazdátlan lett Győr, csak a püspök és munkatársai gondoskodtak a védtelenekről. A szovjet csapatok a győzelem mámorában nyomultak előre, felfedezték a püspöki palotában megbúvókat és 90 nőt követeltek „munkára". A püspök tekintélyével egy ideig távoltartotta a betolakodókat, de amikor egyre nagyobb csapatok akartak betörni a házba, tisztjüket valósággal kilökte az ajtón, a nők védelmében. A katonák sorozatokat eresztettek a palotába, a lövések nyomai ma is ott láthatók. Apor Vilmost három lövés érte, a hasi találat volt a legsúlyosabb. Az elsősegély és a petróleumlámpánál elvégzett, hevenyészett műtét nem tudta megmenteni. Még három napot szenvedett. Végig öntudatánál volt. Imádkozott, felvette a szentségeket, hálát adott Istennek védencei megmeneküléséért. Sőt, amikor hívei a kórházba próbálták vinni, ahhoz is volt lelki ereje, hogy útközben egy szovjet katonát megáldjon, ami a megbocsátás félreérthetetlen gesztusa volt. *„A Jóisten elfogadta áldozatomat"* – mondta és húsvét hétfő hajnalán elhunyt.

Temetésére – micsoda fintora a sorsnak! – április 4-én kerülhetett sor. A székesegyház kiégett, így nem temethették a püspököt megillető helyre. A karmeliták altemplomában helyezték nyugalomra. Hívei 1948-tól kezdve állandóan szorgalmazták hamvainak végleges helyre szállítását, de a politikai viszonyok ezt nem tették lehetővé. Csak 1986-ban kerülhetett sor a második temetésre, de az akkori hatóságok is csak egy csendes, zárt ajtók mögötti temetési szertartást engedélyeztek.

A boldoggáavatás felé

Már tíz nappal a püspök halála után több egyházi méltóság kezdeményezte a boldoggáavatás szertartásának megindítását, hiszen Apor Vilmos vértanúságának ténye kétségtelen. Azonban a hosszadalmas egyházi eljárásnak 40 évig nem kedveztek a politikai viszonyok. Végül 1989-ben lehetett az ügyet felújítani.

1991-ben megalakult „Apor Vilmos Emlékbizottság", amely jelentős szerepet vállal a vértanú püspök hazai és külföldi tiszteletének terjesztésében, szellemi hagyatékának gondozásában.

Apor Vilmos emlékét méltóan őrzi Győr városa, amely utólagos díszpolgári címet adományozott neki és iskolát nevezett el róla. Kerületünkben pedig az egyik legforgalmasabb tér viseli nevét. Magyarországi látogatásán II. János Pál pápa meleg szavakkal emlékezett meg a vértanúról. A magyar püspöki kar állásfoglalása joggal állapítja meg: „Az Apor család címerében szereplő csillag most kezd igazán felragyogni hazánk és a magyar egyház egén."

Hámory Gabriella

Művelődéstörténeti dokumentum – 1945-ből

Molnár-C. Pál és a Budai Művészek Egyesülése

„A szépség a boldogság kiapadhatatlan forrása azok számára, akik felfedezik hollétét. Mindenütt elrejtőzik."
(Molnár-C. Pál)

Molnár-C. Pál művészetével, a művészetében rejtező alapgondolatokkal, az őt – a legnagyobb nehézségek közepette is – alkotásra serkentő mélységes hitével azon a kiállításon ismerkedtem meg, amelyet annak idején a XII. kerületi Tanács művelődési osztálya rendezett a Fővárosi Tanács kiállítótermében 1976-ban.

„...Amikor a második világháború után Budán megkezdődött az újjáépítés, egy csendes, szerény mozgalom lelkes, áldozatos munkát vállaló tagjai a képzőművészet útját egyengették... A Tóth Lőrinc utcában a Szabadság-hegy lábánál, egy villában adott otthont a budai művészek közösségének a Hegyvidék. 1945–50 között ők is neveiték a képzőművészutánpótlást, tanították a tehetséges dolgozó fiatalokat a városmajori üzlethelyiségben, az Alkotás utcai pincében, a Tanítóképző rajztermében. A budai villában az egyesülés 228 tagjának könyvtára, klubja volt és havonta kétszer irodalmi és zenei esteket rendeztek. 110 festőművész és szobrász dolgozhatott itt megfelelő környezetben és helyiségben. A Budai Művészek Egyesülése, 1945. Csak nevében és működésének színhelyében volt budai... Lehetetlen felsorolni a mozgalom valamennyi résztvevőjének a nevét, csupán a hitelesség kedvéért álljon itt emlékeztetőül néhány név: *Breznay József, Csáki Maronyák József, Domanovszky Endre, Domján József, Z. Gács György, Glatz Oszkár, Kmetty János, Kerényi Jenő, Márffy Ödön, Medgyessy Ferenc, Szentgyörgyi Kornél, Somogyi József, Szentiványi Lajos, Szőnyi István*... A mozgalom elindítói között volt *Buza Barna, Pál Ferenc, Ágh-Ajkelin Lajos, Miháltz Pál, Molnár-C. Pál, Róna Emy, Mattioni Eszter, Halápy János, Szabó Vladimir* és nem utolsó sorban a ma már (1976.) nyugdíjas két rajztanár, *Bagi Jenő* és *Szegedi Szabó Illés,* akik harminc évvel azelőtt (1946.) szervezői, lelkesítői voltak a kulturális közösségnek és fáradhatatlanul dolgoztak az emlékkiállítás létrejöttén..." – írtam a *Magyar Nemzet 1976. augusztus 26-i* számában.

Bocsánatot kérek, hogy saját írásomat idézem, de ez ma már történelem: XII. kerületünk művelődéstörténetéhez tartozik. Az akkori időkben segíteni akaró, a jövőre is gondoló művészek lelkes kis csapata volt, mely a nehéz időkben, a gondteli napokban egy kis derűt, mosolyt akart varázsolni az arcokra. *Legalább így idézzem fel a „Budai Művészek Egyesülése" kis csoportját, melyről a lexikonok is megfeledkeztek.* Pedig azokban az időkben ők tartották a fáklyát, – sokak helyett. Egy évtizedes munkájukról nem beszélhetünk úgy, mint a szentendrei, vagy a nagybányai iskoláról, de művelődéstörténeti szempontból és különösen *kerületünk, a Hegyvidék kultúrpolitikájában vállalt szerepük jelentősége vitathatatlan!*

Ennek a kis körnek volt hűséges tagja *Molnár-C. Pál,* aki nemcsak tehetségét vitte a társak közé, hanem derűjét is, bár szíve telve szomorúsággal: a Farkasréti temetőkápolna, 1940–41-ben készült egyik legszebb alkotása a bombázások áldozata lett. „...40 m²-es oltárkép a Farkasréti temetőkápolnában. Tárgya: Keresztes Szent János Máriával a Golgotán. E művemnek kolléga-körben is nagy sikere volt. Egyik legjobb festményemnek tartották. Sajnos az ostrom idején elpusztult" – írja emlékezésében.

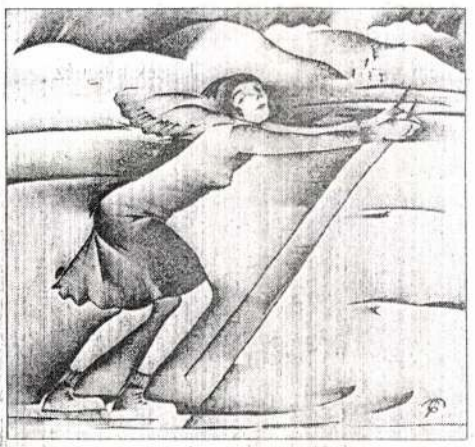

Molnár-C. Pál gyermekkorát szülőfalujában, Battonya-Tompapusztán töltötte, ez vezette a természet közelségéhez. Rajzkészsége, kézügyessége már ekkor kitűnt. Hogy festő lesz, az aradi főreáliskolában dőlt el: már országos pályázatot nyert. Budapesten a Képzőművészeti Főiskola rajztanár szakán végzett. Közben házitanítóskodott. A három svájci esztendő, melyet tanítványa kíséretében annak szüleivel töltött, megalapozta művészetét. Látogatta a múzeumokat, sokat olvasott, érdekelték a régi városok öreg házai, utcái. Később eljutott Párizsba, minden művész álomvilágába, majd három évet ösztöndíjjal Itáliában töltött. Mindenre kiterjedő figyelemmel tanult, a késő gótika és a kora reneszánsz mestereinek műveit tanulmányozta... Életének kiemelkedő állomása lett *Keleti Artúr Angyali Üdvözlet* c. művének illusztrálása.

Ekkor került grafikai munkáinál előtérbe a fametszés tudománya. Nehéz munka volt, a megfelelő szerszámkészítést is meg kellett tanulnia. Az Angyali üdvözlettel nemcsak nemzetközi kiállításon nyert aranyérmet: ez hozza a megrendelést New Yorkból, a bibliofil társaságtól Szent Ferenc Fiorettije elkészítésére. Kedve szerint tervezi metszetsorozatait, mint a Cyranot, mellyel ugyancsak aranyérmet nyert. A művészet életforma volt számára, tehetségét sok irányban tudta érvényesíteni. Mint korunk egyik legnagyobb egyházművészeti festője: oltárképek, freskók, szárnyas oltárok jelzik gazdag életútjának állomásait.

Hazai és nemzetközi érdeklődéssel, elismeréssel fogadták ceruza, toll, tusrajzait, akvarelljeit, olajfestményeit, szinte egyedülálló sikert ért el fametszetsorozataival.

Sokat és gyorsan dolgozott, nem egy témáját többször is elővette, más-más megoldással készítette el. Tanulmányai mutatják irodalmi, művészi felkészültségét. A XX. század nagy egyénisége, már pályája kezdetén nagyra értékelték.

A művészet célját a gyönyörködtetésben jelölte meg, a szépséget, jóságot, igazságot mindennél többre becsülte. A harmóniát kereste az életben, a művészetben. Volt idő, amikor három napilap, folyóirat várta időszerű, a mindennapok gondjait, örömeit idéző ceruza, vagy tusrajzait. A nagyvárosi élet szereplőit munkahelyen, szórakozás közben, úton-útfélen figyelte, rajzolta: a „pillanat elkapása" számára is örömet jelentett.

Derűsek a kerületünkben készült rajzai, a Síelő nő, A Krisztina téri piacon, a Budáról fúj a szél, a tárt ablakból kitekintő nő, a hegyekben, az erdőszélen megörökített Piknik s a Széchenyi-hegyre kapaszkodó Fogaskerekű, amint a hídon menve át még gőzmozdony tolja.

Hajdani otthonában, műtermében ma a nevét viselő Műterem Galéria működik *Éva* leánya, *dr. Csillag Pálné* vezetésével, aki áldozatos munkával őrzi, gyűjti műveit, rendezi hagyatékát, segíti a kiállítások rendezését. A közelmúltban mutatta be a *„Molnár-C. Pál vallomása életéről"* c. kötetet, melyet a centenárium alkalmából – *Rauscher Mária* és *Csányi Tamás* szerkesztésében – a Szentimrevárosi Egyesület adott ki számos, eddig ismeretlen MCP rajzzal illusztrálva.

Cyrano vívóállásban

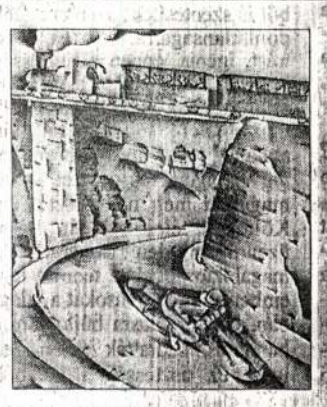

Mátyás király vadászaton a budai hegyekben (részlet)

Schelken Pálma

MOLNÁR-C. PÁL

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

< Molnár C. Pál >

Látogatás < >
műtermében
Rádió közvetítés F
1943. jun. 15.

F Budapest I. hullámhosszon

Battonya, a festő
szülővárosa díszpolgá-
rává választotta nehány
évvel ezelőtt.
1928. évben 3 évi római
ösztöndíjat kapott. 1937-
ben Párisban Grand prix et
nyert. 1939. pápai ki-
tüntetés. 1941-ben a főváros
aranyérme. Nemzetközi
kiállításokon számos díj

7 bizsti.

Egy nagy szárnyas oltárom
dolgozik a Béke-téri templom
részére. Jelenleg a Vénusszonyok
[illegible] c. allegorikus képen
dolgozik.

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

Molnár C. Pál

Jegyző

l.

Képmüvészet

1941. 180. l.

allegórikus ábrázolásával ta-
lálkoznak.

Az eddig felsorolt termek
és a kápolna a palotának első
emeletét alkották. A földszinten,
illetve az alattuk lévő nivóban
ismeretes az u.n. Szent István ká-
polna, amely közvetlenül a
„hálóhoba" alatt van. Ennek egyes
sérei, s egén festett dínítése a
mult század végéről származik.
A kápolna építésekor a további
[illegible] elfalasták. Most ezek

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: Madonna

Kiá. 1942. jún. 15.

A M. Kir. József Nádor Műszaki és
Mezőgazdasági és Állatorvosi Kara megilletődv

dr. Wellma

az állattenyésztéstan

okl. állatorvos, az Állatorvosi Főiskola volt re
tagja, az Országos Felsőoktatási Tanács, az
Felülbíráló Tanács rendes tagja, az Országos T
Szervezetek Országos Szövetsége elnöke, a Szo

Molnár C. Pál

Látogatás c. olaj-f. kiállítva az Alkotás Művészházában, repr.

Magyar Erő
1942. 13. sz.

U. az., repr.

Híd, 1942. dec. 1.
(32. szám)

Klim Eovits Tsenc

1854. Pesten.

L.

Molnár C. Pál

Látogatás c. képe kiállítva az Alkotás Művészházban, repr.

Film Szinház Irodalom

1942. 46. sz.

Molnár C. Pál

Bál után, c. kepe

Alkotás Művészház II -
csop. kiáll. 1942. dec.

Repr.
Délibáb 1942. dec. 12.

n, kerek medaillonban. Fövege
os kendő. Hosszú haja, bajusza
hüvelykújját állára, mutató-
elé nézve gondolkozik, mialatt
ujjú köntöse ránczos. Felirata
avte genvit Asa.«
30 : 60 cm. — Lelt. sz. 1080. —
261·70 K-án. — Kifizettetett az
t alapján (177–93). — Elszámol-
— Az elszámolást elfogadta az
. határozat (1–95).

Molnár C. Pál

Toscanai táj c.
képe repr.

Ünnep 1943. máj. 15.
(Magyar festők
olasztárgyú képeinek
kiállítása)

Kalán István

építész

† 1894. 82 éves

korában Nagykőrösön

Vas Zsp 1894. 1621

Molnár C. Pál

Látogatási, olaj.
1000.—

Alkotás Művészház
I. csop. kiáll.
1942. nov.

Molnár C. Pál

1

Szépmüvészet

1993.34.1

METSZETEK.

474 **Aknaszlatina.** A „Klinga" sóakna. Varsányi rajza, kőre rajzolta Rohn. Pest ,1853. Méret: 23–19 cm. 6.–

475 **Alcsut.** Ansicht zu All–Sucd bey Pesth. Primitives Kupfer. Ausmass: 18–23 cm. Wien, cca 1800. 20.–

477 **Bajza József** arckép. Acélmetszet Barabás rajza után. Metsz. Mahlknecht. Méret: 12–16 cm. 5.–

480 **Bruckner** (Komponist). Portrait. Radierung v. Jac. Groh. Ausmass: 32–46 cm. Wien. 15.–

481 **Budavár** Mátyás király idejében. Dürer után rajz. Varsányi, kőre metsz. Rohn. Pest, 1853. A látkép keretében 3 embléma: Mátyás pajzsáról. Méret: 26–21 cm. 6.–

482 **Császárfürdő** Budán. 9 részes rézm. tábla. Méret 23–18 cm. 16.–

485 **Eszterházai várkastély** 1784-ben. Kőre metsz. Fuchsthaller. 1853. Méret: 26–21 cm. 6.–

486 **Festetics György gr.** a keszthelyi Georgikon alapítója. Arckép. Rézmetszet. Rajz: Kinninger, metsz. Ehrenreich. Méret: 27–21 cm. 6.–

187 **Händel.** Portrait. Gezeichnet u. radiert v. Michalek. Ausmass: 32–45 cm. 15.–
(L. Michalek: Maler u. Radierer, geb. 1859 in Temesvár)

488 **Kalo in Oberungarn.** Ansicht nach Casp. Merian. **Ausgef.** v. L. G. Sticha. 1663. Kupferstich 37–8 cm. Dasselbe Blatt enthält auch den Grundriss der „Vöstung Kalo", Anno 1665. Ausmass d. ges. Blattes: 37–25 cm. 15.–

489 **Kalotaszegi népviselet** Erdélyben. (Férfi és nő). Színes acélmetszet. Rajz: Klimkovics, metsz. Fuchthaler. Pest, 1853. Méret: 20–70 cm. 6.–

490 **Kecskeméti népviseletek.** Rajz: Grimm R. Lithográfia. Pest. Méret: 27–21 cm. 6.–

491 **Kecskemét város.** Tanyák és legelő cserénnyel a kecskeméti pusztákon. „Lakitelek puszta és Szikrai csárda" a

Tiszaparton. A város címerével. 3 kinyomat egy lapon. Varsányi phot. rajza után metsz. Rohn. Méret: 45–27 cm. 15.–

492 **Kisfaludy Károly**. Arckép. Acélmetszet. Rajz: Pecz H. metsz. Brockhausnál, Lipcsében. Keretben. Méret: 14–19 cm 7.50

493 – **Sándor**. Arckép. Eredetije Döbrentei G.-nél. Rajz: Sima, metsz.: Ehrenreich. Acélmetszet. Méret: 18–25 cm. 6.–

494 **Kölcsey Ferenc**. Arckép. Acélmetszet. Festő: Einsle, rajz.: Ender, metsz.: Schwerdgeburth. Méret: 12–15 cm. 5.–

495 **Kolozsvár** főtere és katonai laktanya, régi Nemz. Színház, Bölöni Farkas S. sírköve. Rajz: Sikó M., kőre metsz. Rohn. Pest, 1853. A 3 kisebb és 1 nagy képet ábr. lap telj. mérete: 27–21 cm. 6.–

496 **Kriegs–Scenen**. Plänkeln der k. k. ungar. lin. Infanterie. Kolor. Lithographie Gezeich. F. v. Habermann. Lith. v. J. Trentsensky. Anfang d. 19. Jhdts. Ausmass: 35–28 cm. Mit Passepartout. 40.–

497 – – Plänkeln d. k. k. oesterr. Jäger. Kolor. Litographie. Gezeich. v. F. v. Habermann. Lithogr. v. J. Trentsenszky. Anfang d. 19 Jhdts. Ausmass: 35–28 cm. Mit Passepartout. 40.–

Kantos tudom. antiquarium, Bp., IV. Muzeum-krt 3. Csak a félemeleten.

451 **Romain Rolland**: Johann Christof. – Johann Christof in Paris. Frankfurt, 1914. Orig. Lein. Pro Bd.: 5.–

452 **Salten, F.**: Herr Menzel auf Rehberg. Berlin, 1907. Ppbd. 116 S. 3.–

453 – : Kinder der Freude. 3 Einakter. Berlin 1917. Kart. 204 S. 2.50

Molnár C. Pál

Szent Sebestyén és Olasz városfalak, fennetszetek a Mübarát kiállitásáról repr.

Müvészet 1941. 37.
N. Y. L.

Nagy Miklós

MOLNÁR C. PÁL

92	Anyaság	tempera	200.—
93	Madonna	tempera	600.—
94	Arcképtanulmány	tempera	200.—
95	Biedermeyer	tempera	200.—
96	Szentcsalád	tempera	200.—

Céhbeliek jub. kiáll. Sal.
Nemzeti Salon
1934. jan.

Molnár C. Pál

Vkminkiáll. 1943

Két sas, fametizet

állami vásárlás,
nem volt kiállítva:
Menekülés Egyiptomba,
olajf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Molnár C. Pál

l.

Szépmíves

1941. 107. l.

Molnár C. Pál

festő

l.

Mübarát III

1941. jan.

Gubitza Kálmán IV. 176.

Molnár C. Pál

Alkotás Művészház
II. csop. kiáll.
1942. dec.

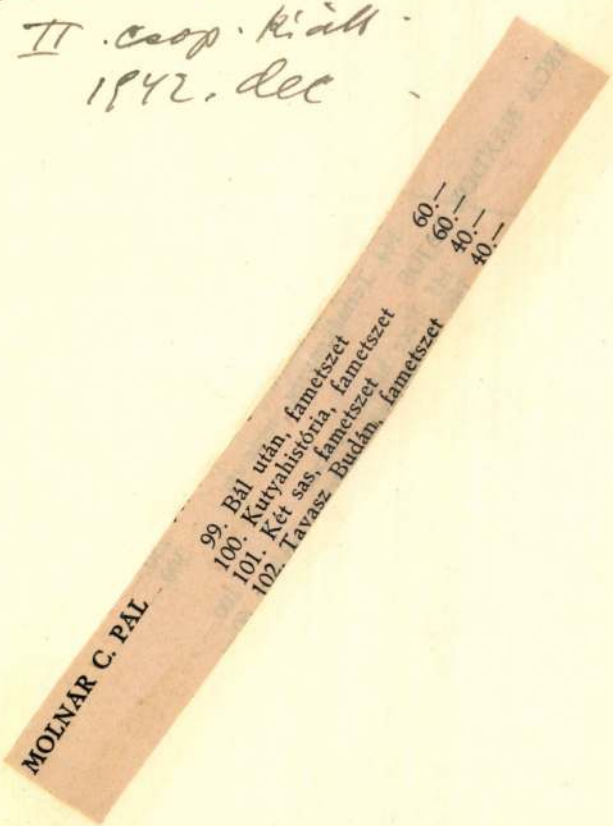

CENTENARIUM
1839
1939

MOLNÁR C. PÁL

60. Szűz Mária látogatása	300.—
61. Bibliai jelenet	1000.—
62. Angyali üdvözlet	300.—

Nemzeti Szalon

Téli tárl.
1938. jan.-febr.-

Molnár C. Pál

Mária látogatása
Erzsébetnél, tempera
Piheno Diana

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

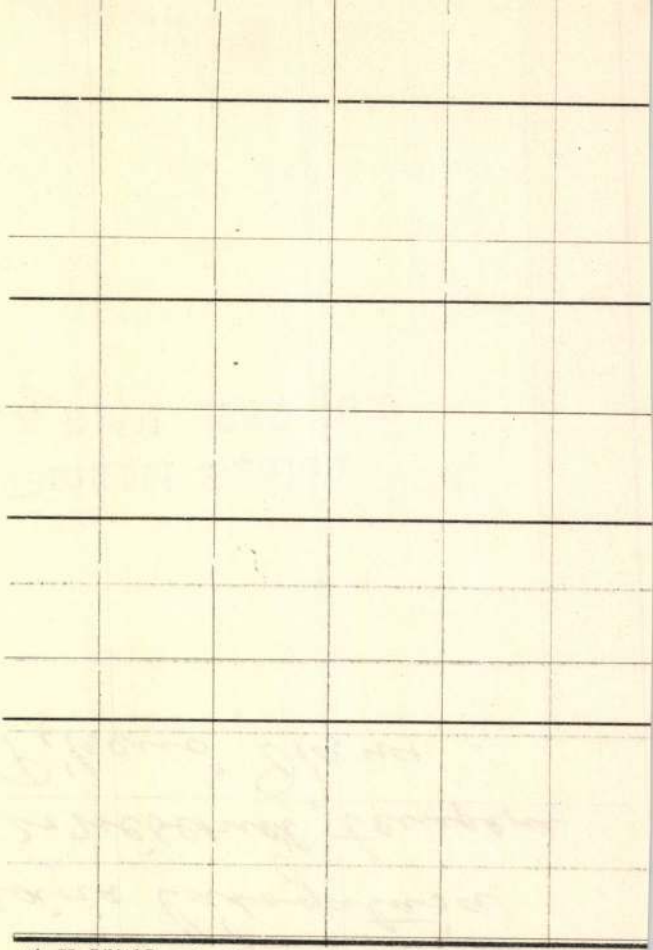

24—75. DIVALD graf. műintézet.

Molnár Pál

Őszi szántás, olaj.
Lágymányosi táj, olaj.

Nemzeti Szalon
1917. máj.
kav. lárl.

CENTENARIUM

1839 1939

HEREND 100 ÉVES

Molnár Pál

141 Négyes fogat olajf. 1000.—

Nemzeti Szalon

1918. máj.

tav. kiáll

E von GRADISCA"- ~~m~~ (czinnü lapon, a melyhez ~~alól balra~~ a
az iránytü ~~van~~ is adva van, a „Saů Fluss" bal
. GRADISCA" s vele szemben „BERBIR oder
térképe ~~térrajzban~~ látható, ~~alól pedig~~ mig az
~~szemléljük~~ Gradiskáról felvevé tünteti fel Telirata a
4" s a kép alatt:
chen GRADISCA aus der Kaj. Festung GRA-
eb. 1788".
arázat követi: „a. Das Haus des Capi-
ttel és „h. Der Saů Fluss" befejezésel.

664 (szines).

126/94 N° 566.

MOLNÁR C. PÁL

83	Staféta	tussrajz
84	Műkorcsolyázók	tussrajz
85	Műkorcsolyázó	tussrajz
86	Teniszbajnoknő	tussrajz
87	Célban	tussrajz
88	Touristroby	tussrajz
89	Elindult a si	tussrajz
90	Műkorcsolyázó	tussrajz
91	Világbajnokjelölt	tussrajz
92	Clinch	tussrajz
93	Knock-aut	tussrajz
94	Football	tussrajz
95	Diszkoszvető	tussrajz
96	Bob	tussrajz

Nemzeti Szalon
Sport-műv kiáll. 1934 máj

Molnár C. Pál

167. Angyali üdvözlet. Olajf. 10.000.
168. Krisztus és Nikodemus. Olajf. 10.000.
169. Assisi Szt. Ferenc. Olajf. 20.000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

2982

43 C. Kubinszky:

Sz. Pragában 1837. augusztus 3-a

Tajkép.

A sik terület
kat és munkálkodó
leteket látunk. A
a kender köregnél, föld
geti a kendercsomót
két asszony végzi m
pásztor előtt, ki bo
A dekült égbolt felhőzöt

Vászon, méretek
~~Allan. költségen~~
~~M. kept. 272.~~
~~Ly. sza 186.~~
~~V. 43.~~

?
=

VII: 325.

Molnár C. Pál

festő

Barátnők, olaj.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Sor-szám	Nyerő-szám	A nyerő tag neve	A nyeremény értéke
			Korona
126	10333	Klösz György	50
127	4582	Bottlik Tibor	50
128	13966	Pósch Gyula	50
129	9030	Horváth Zsigmond	50
130	13693	Pfeiffer Fülöp dr.	50
131	5500	Deutsch Jakab	50
132	15358	Schwartz Ignácné	50
133	1857	Széchényi Ferenc gróf	50
134	4948	Nagybecskereki Casino egylet . .	50
135	886	Brázay Kálmán	50

A társulatnak a fönnebbi lajstromban felsorolt nyerő-tagjai nyereményértékeik erejéig akár az 1905. évi Tavaszi Nemzetközi, akár az 1905/6. évi Téli Kiállításon kiállított *magyar* művek közül *egyet* választhatnak. De *1906 január 15-ike után, nyereményértékeik érvényesítésére való jogukat föltétlenül elveszítik.*

Molnár C. Pál

Illustrált Könyve

Jánosi József S. J.

Mária. A Mária tisztelet dogmatikája. Molnár C. Pál 22 fametszetével. II. kor. kiadás. Szent István Társulat.

MŰVÉSZETI AKADÉMIA, rendeltetésére nézve kétféle intézmény, ú. m.: kiváló művészek egyesülése oly célból, hogy a művészet feladatait, szabályait maguk közt megvitassák, vagy — amazzal többnyire szerves összefüggésben — tanintézet. A művészek céhbeli, műhelyi kiképzésének megszünte után a M.-k vették át ezt a feladatot. Leonardo da Vinci milanói akadémiájáról alig tudunk és a Carracci testvérek bolognai akadémiának működése és szervezete sem ismeretes. Rómában 1577. szerveződött a művészek Szt. Lukács testvérülése Accademia di San Lucává. Különös jelentőségűek a művészeti oktatásra és általában a művészetre magára a francia M.-k, az 1648. alapított Académie de peinture et de sculpture, az 1671. alapított építészeti akadémia és az 1666. alapított Académie de France Rómában, a hivatalosan szentesített klasszicista „akadémikus" művészet nagytekintélyű, de a szabadabb irányok képviselői által kezdettől fogva perhorreszkált képviselői, amint általában mind a mai napig az akadémikus oktatás számtalan támadás tárgya az új irányok részéről. Az olasz és francia minták nyomán világszerte keletkezett M.-k közül említendők: a Joachim Sandrart által 1662. alapított nürnbergi M., Bécs 1692, Berlin 1696, Drezda 1705, Madrid 1752, London 1768, München 1808. Mindezek az idő folyásának megfelelő szervezeti módosításokon mentek keresztül és kivált az ú. n. mesteriskolák szervezése biztosítja az egyéniségek szabad kifejlődését. Nálunk a Képzőművészeti főiskola felel meg a M.-nak.

mdk

Molnar C. Pál

rajza (anya gyermekével)

Orszag-Világ 1962. 52. sz. 3. l.

Molnár C. Pál

Gyógyhelyi Bizottság részére készitett plakátért elismerő okl.kapott.

B.H.936.II.8.

MDK

Molnár C. Pál

Keresztelés, of.

Sirbatétel I. of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Molnár C. Pál

Menekülés, of.

Felhők a város felett, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Molnár C. Pál

Sirbatétel,II. of.

Velencei táj, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Molnár C. Pál

Alföldi táj, of.

Biblikus táj, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Molnár C.Pál

Zsuzsanna, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

Molnár C.Pál

MDK

Levétel a keresztről, of.

A törzstagok 3. kiáll. N.Szal. 1947. jan.

MDK

Molnár C.Pál

Diszlettervei a Paulini Béla:"Magyar csupajáték" revüjéhez.

S.: Paulini Béla revüje a Müvész Szinházban.

Magyarország 1938.máj.22. 8.l.

Helyreállitják a belv.i főplébánia templomot.
Hirlap, 1948. aug. 13.

MDK

Molnár C.Pál

Perneszy K: Képzőművészeti év története. Pesti Hirlap 1939. naptára, 113-115. l.

MDK

Molnár C.Pál 1894--

Rokkánál, fam.

Ernst Muz. M. Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954.szept.

31. 1.

Molnár C. Pál

~~Aba Novák Vilmos~~

~~Barcsay Jenő~~

~~Czóbel Béla~~

~~Domanovszky Endre~~

Molnár C. Pál

~~Szobotka Imre~~

Vidovszky Béla

[illegible]

red

Bernáth Aurél:

A Szinyei Társaság és művészetünk útja. Válasz. 1947. 3. sz. —

Molnár C. Pál

~~Czobel Béla~~ 1,3.l.

~~Domanovszky Endre~~

Molnár C. Pál 1.l.

Szobotka Jenre 1.l.

Vidovszky Béla

1.,3.l.

vied

Bernáth Aurél: A

Szinyei Társaság és

művészetünk útja.

Kny. a Válasz. 1947.

márc. 3. számából.

MDK

Molnár C. Pál

Találkozás, fametszet

Olasz táj, "

Autógázolás, "

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945. nov.

MDK

Molnár C. Pál

Ülő akt, of.

Ülő akt, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub.kiáll. 1945. nov.

M.D.K.

Molnár C. Pál

Nagynevü müvészek alkotásaiból rendeztek kiállitást az Operaház klubhelyiségében. Ezek között szerepel a müvész alkotása is.

A mü nincs megnevezve.

K é p e k - H i r e k c. rovat hiradása. Szinház és Mozi. Bp. 1954. nov. 12. VII. évf. 46. sz. 28. l.

MDK

Molnár C. Pál

Noli me tangere

Pihenő

Kiüzetés

Nemzeti dal

Szinyei Merse Pál Társ. müvésztagjainak X. kiáll.
Nemz. Szal. 1948. febr.

MDK

Molnár C. Pál

Látogatás, of.

Alkotás Művészház első csop.kiáll. Bp.1942.nov.

MDK

Molnár C.Pál

Moderne ungarische Kunst in der Kunsthalle.

Berner Tagblatt. 1944. febr. 20.

MDK

Melnár C. Pál

Mese, of.

Tájkép, of.

Szinyei Merse Pál Társ. jub. kiáll. 1945.nov.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Danae.

KMT.-Tavaszi kiáll. 1928.-Kat. 11.1.

Molnár C. Pál, festő

L: Aba Novák Vilmos

9.

Rózsa Gy.: Hová tegyük Aba Novákot?

Népszabadság, Bp. 1977 szept. 11.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál festőművész kiál-
lítása a Csók István Galériá-
ban szeptember 29-én nyílt
meg.

---Kiállitási naptár.
Müvészet, 1977. szeptember - 48. oldal.

Molnár C. Pál festőművésa

Kaposváron a Képcsarnok Vállalat kiállítása megnyílt a gyűjtők festmény-bemutatója címen, hogy az elmult 25 év alatt kiállításra és vásárlásra kerülő műveket megismerjük. A művész alkotásaiból is láthatunk e-tárlatban

H.B.: Gyűjtők festménybemutatója a Vaszary-teremben.

Somogyi Néplap, 1974. ápr. 3.

Molnár C. Pál

1947-ben a Szinyei Társaság
tagja lett Molnár C. Pál

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Molnár C. Pál

A felszabadulás után az újjáépült Nemzeti Szalon tárlatainak állításán az egyik főszereplő Molnár C. Pál.

Rózsa Gyula: A „római iskola" 1945 után. Művészet, 1977. december - 26. lap.

Molnár C. Pál

A képzőművészek Szabad Szakszervezetének a választmányába már megalakulásakor beherül Molnár C. Pál

Rózsa Gyula: A „római ak" 1945 után Művészet, 1977. december - 26. lap.

Molnár C. Pál

Az I. Magyar képzőművészeti kiállításon a művész „A gyár" című képével szerepel.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26. lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál kiállítása
a budapesti Csók István Galériában megnyílt.

Szíkely András: Molnár C. Pál kiállítása
Új Tükör, 1974. október 16 – 2. lap.

Molnár C. Pál

A katonalázlatok szerepel a művész „1849 május 21" ámú festménye.

Rózsa Gyula: A „sörmaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december - 26. lap.

Molnár C. Pál

A tárlatok rsiri tagja
közé tartozott Molnár C.
Pál is.

Rózsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26 lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál számos hír és
külföldi kitüntetést kapott.
Nevét a legjelentősebb lexiko-
nok jegyzik itthon és külföldön.

Székely András: Molnár C. Pál kiállítása
Új Tükör, 1977. október 16. – 2 lap.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál kiállításán bemmutatta a „Szent Ferenc és a gubbi ói farkas"-Liszta és emberi képet.

Székely András: Molnár C. Pál kiállítása
Uj Tükör, 1977. október 16-2 lap.

Molnár C. Pál

A 30-as években volt egy római iskolának nevezhető-is anyzat, amelyiknek legmarkáns abb egyénisége Molnár C. Pál volt.

Székely András: Molnár C. Pál ki állítása. Uj Tichios, 1977. október 16 - 2 lap.

Molnár C. Pál

„Égi és földi szerelem"
(repro)

Székely András: Molnár C. Pál kiállítása.
Új Tükör, 1977. október 16 - 2 lap

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál festőtaisaival együtt a vesvaiosi Szent Anna templomban neobarokhot produkál.

P. Szűcs Julianna: Az idérőjel csapdája. Művészet, 1977 december - 2 lap.

Molnár C. Pál

Méltatás

P. Szűcs Julianna: Az időrőjel csapdája
Művészet, 1977. december - 2 lap.

Molnár C. Pál

Olba Novák temetésén a „római iskola" jelentékeny tagja, Molnár C. Pál búcsúztatta a kollégák és a barátok nevében.

Rácsa Gyula: A „rómaiak" 1945 után.
Művészet, 1977. december – 26. lap.

Molnár C. Pál

A Városmajor templom Szent Imre oltárát Molnár C. Pál alkotta.

P. Szűcs Julianna: Az idérőjel csapdája. Művészet, 1977 december – 2 lap.

Molnár C.Pál

A vizivárosi Szent Anna templom
mennyezetfreskója

P.Szücs Julianna: Az idézőjel csapdája.
Müvészet,1977.december - 2.oldal.

lásd még: Kontuly Béla
címszó alatt is.

Molnár C. Pál (1894 -

Olaj vászon részlet Tempera 9,5x13 cm

J.l.j.: M.C.P.

Vételi ár: 2500 Ft.

BÁV 44. Képaukció Budapest, 1977. december

Molnár C. Pál

„Olaj táj" o. v. 73X53cm

J. l. 6.: M. C. P.

Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 44.Képaukció Budapest,1977.december

Molnár C. Pál

"Lány a tükör előtt"
" (repro)

— : M. C. P. kiállítása.
Tükör, 1977. szeptember 24 – 43 lap

— : M. C. P. kiállítása
Tükör, 1977. szeptember 24 – 43. lap.

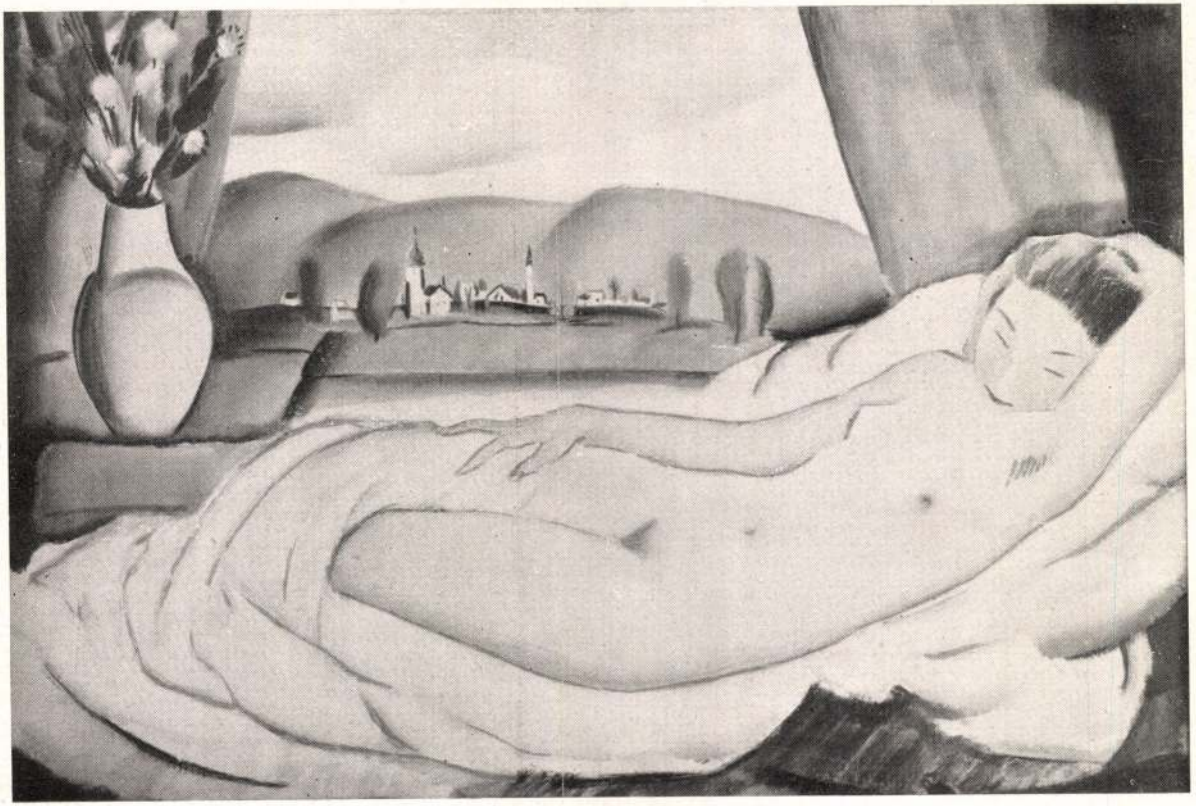

Molnár C. Pál: Alvó Vénusz

Nemzeti Szalon

Novotny Emil Róbert: Kompozició

Dr. Ártinger Imre tulajdona

MOLNÁR C. PÁL

Szent Család menekülése. Olajfestmény.

Müvészeti Hotek Pécs
(1297-től 1580-ig.)

1941

Molnár C. Pál

Szent Család, olaj.

Madonna, olaj.

Művészeti Hotek Komárom

1941

Molnár C. Pál

Magyar Hiszekegy,
olajtempera
Szent István élete,
fametszet-sorozat

Müvészeti Hetek Ungvár

1941

3130

4. Ismeretlen:

Öreg férfi feje.

A vállig lá
hosszú szakálla s b
ja piros s felső k

Fa, méretei
(At. ~~prot~~ kept. $1.
~~Ugyszá $1. 15~~
~~Ltár $1.~~

1729

Ltsza

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND:

62. Strandoló, márvány	3.000.—

KMETTY JÁNOS:

63. Csendélet I., vizf.	100.—
64. Csendélet II., vizf.	100.—
65. Csendélet, olajf.	600.—
66. Interieur, olajf.	1.000.—

KOSZTA JÓZSEF:

66/a. Baromfiudvar, olajf.	mgt.

MÁRFFY ÖDÖN:

67. Tenger és paripák, olajf.	1.400.—
68. Önarckép, olajf.	1.200.—
69. Asztalkörül ülők, olajf.	600.—
70. Este az öbölben, olajf.	1.200.—

MEDGYESSY FERENC:

71. A sárospataki török-magyar csata, gipsz	kőben megrendelhető
72. Szomorúság, gipsz	kőben megrendelhető

MENDLIK OSZKÁR:

73. Keleti tenger, olajf.	vitéz Békey Béláné úrnő tulajdona

MOLNÁR C. PÁL:

74. Kompozició, olajf.	300.—
75. Látomás, olajf.	250.—
76. Falfestmény-terv I., olajf.	1.600.—
77. Falfestmény-terv II., olajf.	1.000.—
78. Pompejii látomás, olajf.	2.000.—

Nemzeti Szalon 1941 ápr.-máj

Törzstagok kiáll

HERMAN LIPÓT:

35. Tanulmány egy Feltámadáshoz, olajf.	800.—
36. Kertrészlet szoborral, olajf.	800.—
37. Virágcsokor, olajf.	400.—
38. Abbaziai fürdő, olajf.	800.—
39. Parkrészlet, olajf.	800.—

HORVAI JÁNOS:

40. Popovics Sándor emlékszobra, gipsz	mgt.
41. Calvin, gipsz	mgt.
42. Szabolcska Mihály síremléke, gipsz	mgt.
43. Zrinyi Miklós, gipsz	mgt.
44. Feszület, gipsz	1.000.—
45. Luther, bronz	500.—
46. Luther, gipsz	mgt.
47. Popovics-szobor vázlat (ülő)	
49. Popovics-szobor vázlat I., gipsz	
50. Popovics-szobor vázlat II., gipsz	
52. Szomjas kaszás, gipsz bronzban	500.—
53. Pieta, márvány	800.—
54. Beethoven, gipsz. Bronzban	1.200.—
55. Beethoven	6.000.—

HUBAY CEBRIAN ANDOR:

56. Napnyugta (Norvégia), olajf.	2.000.—
57. Vihar (Norvégia), olajf.	800.—
58. Esti fények a Dunán, olajf.	800.—
59. Kert, olajf.	300.—
60. Keresztek, olajf.	300.—

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ:

61. Erdő mélye, olajf.	900.—

Molnár C. Pál, festő

□ MOLNÁR C. PÁL festőművész legújabb munkáiból nyílik kiállítás szeptember 29-én, csütörtökön délután fél 6-kor a Csók István Galériában. Megnyitja: Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

□ -: Molnár C. Pál, . . . 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977 szept. 22.

Molnár C. Pál

Pikenés az egyiptomi úton

Repr. -

Pásztortűz 1941. 185. l.

Az egyházművészeti kiállítás a budapesti Nemzeti Szalonban.)

Grandpierre Edit:

Molnár C. Pál

Lásd 99 – 102. n

2

Alkotás Művészház
II. coop-kiáll.
1942. dec

IV

Kamatszámítás

1, Mennyit kamatoznak 2
6 nov 17 tól igyüttesen
naptári hónapokkal mi

2, Valakinek külföldi váltó
18. 6.759 tiszta bev
nak felel meg a nyer
vett igénybe?

3, Mennyi a kamatlevonás
1259.52 P tól 4%-kal.

Glasinac k. n. IV-73.

Molnár C. Pál

l.

Ernst Mur. 131. kiáll
158, 160, sz.

Molnár C. Pál

Magyar Hírnökeim
c. képe repr.

Művészet. 1911. 10-11. sz.
67. l.

Butorok, régi VI. 13.

Molnár C. Pál

Szent Család c. Képe
repr.

Művészet
1942. 43. n. 4. l.

Komáromi Művészeti
Hetek kiállításáról

Molnár C. Pál

írod

Művészet
1940. 31. sz. 5. l.
(Élő tárlat az Operaházban.)

Molnár C. Pál

Golgota c. képe repr.

Művészet

1941. 42. évf. 91. l.

Mennyezetes fadíj a XVIII. századból

II. 82

Molnár C. Pál

irod
z

Művészet. 1941. 37. sz
10. l. (Gyűjtemenyes kiállítások a Műbarátban.)

F b.l.:

Hoffma

Kérem küldjö
Kedvező árak es

Molnár C. Pál

Lány a tükör előtt

Gyetvai Ágnes: Csempészáruval az értelem vámján.
Művészet, 1978. február, - 24.old.

Molnár C. Pál: Lány a tükör előtt, olaj, farostlemez, 90x63 cm, 1977 (fotók Somfai)

MOLNÁR C. PÁL :

172. Léda. - Olajf.,v., 145 x 94.5 cm.Jelz. l.j.: "M C P 1932".
Stavropulos Sokrates ur ajándéka.

173. Fürdő nő. - Olajf., v., 50 x 80 cm.
Jelz. nélkül.

Kopp 1939/40. szerem II

Molnár C. Pál

Rucz Gyula

régiség= és műkereskedőnél

BUDAPEST, IV., VÁCI-U. 27-29

(Piarista-palota)

Tel.: 18-62-28

1021

A MŰVÉSZ VILÁGA

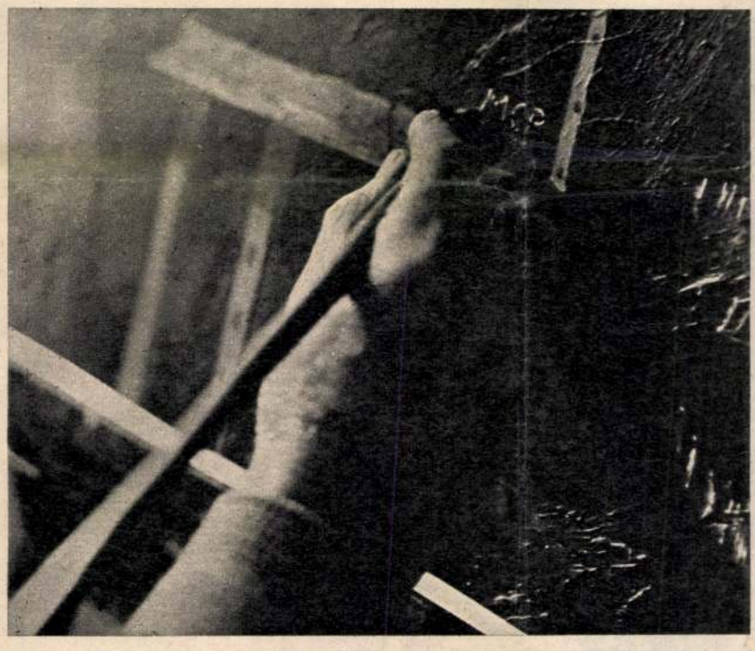

A művész keze. Íme, a kép elkészült, most kerül rá az aláírás: M. C. P.

Műteremsarok

Tavaly a sajtóközlemények valóságos viharában állt. Egyforma szenvedéllyel támadták és dicsérték. Ez a művész legkiválóbb bizonyítványa: él, fejlődik, változik, s épp ezért munkája sosem válik múzeális tárggyá, ellenkezőleg: vitális, friss, tehát vihart kavar. Nem sokkal ezután orvosok „kezébe került" s végül, hogy a megrázkódtatás teljes legyen, lebontják feje fölül a műtermet. Födémcsere, átépítés, egyszóval: kálvária.

És ilyenkor vizsgázik az ember, a művész azzal, hogy miképpen viseli el mindezt. Káromkodva, lehorgasztott fővel vagy bátran szembefordulva a megpróbáltatásokkal.

Molnár C. Pál a legsikeresebb gyógymódot választotta: meghúzódik egy kis szobában és dolgozik. A szűkösebb helyiségben nincs lehetőség nagy képek alkotására, (félreértés ne essék, a vászon kiterjedésére gondolok, és nem műbecsére) tehát aprócska felületeket népesít be csodálatos fantáziájával. Tenyérnyi vászon vagy műanyaglemez telik meg lovasokkal és gyalogosokkal, zászlók lobognak, és felhők gályáznak a végtelenség kikötői felé. A miniatűristák műgondjával alkot és az igazi festő lendületes ecsetkezelésével. Legszívesebben azonban egy antik tájat idéz. A távolban a mesék kék hegyvonulatai. Közelben öreg házak: Toscana épületei lehetnek; ódon boltívek, vén bagolyvárak, nehéz kövekből összerakott tornyok, s valahol egy boltíves kis cella, melyben talán Petrarca írt, Boccaccio mesélt, az is lehet, Giotto mester hajolt nagy falfestményeinek kis karton vázlatai fölé. Igen, ez Molnár C. Pál egyik legkedvesebb témája. Mondhatnók azt, hogy szürreális világ. Olyan kozmosz tehát, mely a valóság fölött lebeg. De ez így nem igaz. Mert ennek a mesebirodalomnak minden köve, fűszála, cipruslombja, ruharedője, arckifejezése, atmoszférája a valóságból, az élményből, de mindenekelőtt egy költő látomásából táplálkozik. Ebben a valóságfelettiségben rengeteg valóság van. Ebben a poézisban sok okos józanság. Ebben a játékosan odalehelt képtermésben a rend érződik, a kompozíciós biztonság, a színek, vonalak harmóniája.

A másik kedvenc téma: az akt. A női test. Molnár C. Pál úgy mintázza meg a fürdőző, pihenő vagy szelíd mozgásban hullámzó női testjeit, mint ahogy a szobrász dolgozik. A festő — plasztikára törekszik. A sík felületen a hús domborúsága, az élettelje sség s a szobrászi márványhűvösségen át — a tavasz lehelete, Ámor jelenléte érződik.

*

És most néhány szót az életéről.

1894-ben született. Apja földmíves parasztember, anyja Jeanne Contat, egy messze Franciaországból idekerült teremtés, aki egyetlen örökségül a festő nevét díszítő C betűt hagyta örökül és a kettős anyanyelvet: Molnár C. Pál tökéletesen beszél franciául, de gondolkozni csak magyarul szeret.

A család nagyon szegény, a tehetséges fiút Battonyára adják kosztosdiáknak. Olyan pompás bizonyítványt visz haza, hogy földesúri jutalomban részesül: az elemi iskolák végeztével beiratkozhat az aradi főreáliskolába. Igen ám, de valamit valamiért! Molnár C. Pálnak vállalnia kellett, hogy mint uradalmi gazdatiszt fizeti vissza a földesúr jótéteményét. A fiatalember inkább a szabadságot választotta: négyesztendei tanulás után visszautasította az ösztöndíjat, és a maga lábára állt: házitanítóskodásból kereste meg a kenyerét — mert szalonnára vagy egyéb finomságra már nemigen jutott. 1913-ban országos rajzpályázatot nyer. 1915-ben felvételizik a Rajztanárképző Főiskolára, 1918-ban Svájcban találjuk, 1921-ben Párizsban. Éjt-napot a Louvre-ban tölt — másolja Botticellit, Tizianót és a legnevesebb hollandusokat. Ez több, mint tanulmányút — ez az élet kemény vizsgája. Nehéz másoló munkával garasokból tartja fenn magát, közben tanul, tanul, s felissza mindazt, amit Párizs egy okulni vágyó fiatal művésznek kínál: elmerül a múlt nagy mestermüveiben, de közben megismeri a jelen és a jövendő legbátrabb aspirációit is. 1923-ban első gyűjteményes kiállítása a budapesti Belvedere Szalonban. A sajtótámadások pergőtüze indul ellene. A jobboldali kritikusoknak úgy tűnt, túlságosan haladó szellemű. Igaz ugyan, hogy minden gáncsoskodásért kárpótolta Rippl-Rónai, Vaszary és Márffy barátsága. 1928-ban Aba Novákkal, Patkó Károllyal és Pátzay Pál mesterrel együtt római ösztöndíjat kap. Itt találkozik azzal a szellemmel, mely oly nagyon egyezik gondolatvilágával. Megismeri a reneszánsz művészet minden rétegét. Az olasz festészet XIII—XIV. századi kezdeteit, a diadalmasan kibontakozó nagyreneszánszot, majd a barokk dekoratíven gazdag és szenvedélyesen torzító géniuszát. 1931-ben telepszik le végképp Budapesten; 1934-ben már megkapja a Szinyei Társaság festészeti nagydíját, s egy évvel később fel is veszik a társaság tagjai közé. 1936-ban Budapest Székesfőváros Jubileumi Aranyérmét, 1937-ben a Párizsi Világkiállítás nagydíját nyeri el.

*

Azóta itt él közöttünk, itt alkotja rendre a legkülönbözőbb műfajú képeit: fametszetet, könyvillusztrációt, rézkarcot, freskót, táblaképet. És hogy munkásságát teljes egészében bemutassuk, itt keletkeznek írásai is, többek közt egy enciklopédia, melyben végigkalauzol bennünket a képzőművészeti mesterségek útjain, mellékösvényein, meredekein és hegycsúcsain, megmutatva és bizonyítva, hogy a képzőművész munkája nemcsak artisztikus foglalkozás, hanem céhbeli mesterség is, amit meg kell tanulni, méghozzá nagyon alaposan, mert — különös, paradox módon — a képzőművész szelleme akkor szárnyal igazán, ha a mesterségbeli tudás teljes poggyászát is magával röpíti.

*

Hol találhatók művei? — kérdezzük a mestert.

A válasz: — Mindenekelőtt a Magyar Nemzeti Galériában, aztán a római Galleria D.Arte Moderna, a velencei Museo Della Bionnále, a New York-i, New Castle-i, a Chicagói, San Francisco-i és a Nürnbergi Múzeum falain.

— Zádor Anna egy 1965-ben keletkezett tanulmányában önt szürrealistának nevezi. Vállalja ezt?

— Vállalom, de némi megkötéssel. Voltaképp minden művészet többé-kevésbé szürreális. A patak nem úgy csobog, ahogy Beethoven zenekara idézte a VI. szimfóniában. A szenvedések pokolkörei nem úgy rendeződnek el, mint Dante Isteni színjátékában. És biztos, hogy a szerelmesek szenvedélytől izzó dialógusa jóval dísztelenebb, mint Romeo és Juliáé. Más a köznapi élet realitása, és más a művészet valóságfeletti valósága. Ilyen értelemben tehát biztos, hogy szürrealista vagyok. Van azonban művészetemben még

Az elmúlt tíz év alatt ötszörösére növekedett a műtrágyatermelés *(Fejes Irén felvételei)*

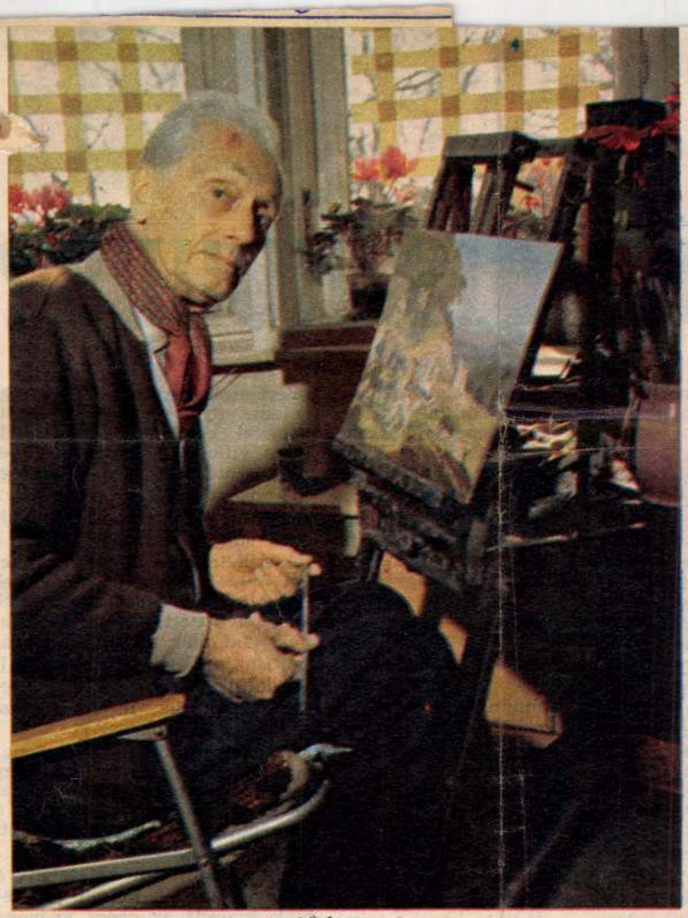

Molnár C. Pál mester munka közben

Képzeletbeli táj. A képen Molnár C. Pál legkedveltebb témaelemei: antik város, fekvő női figura, s egy óriás falevél, mely a tengert tükröző vízcseppként az egész erdőt képviseli

Női akt. Ez a kép hódolat a szépségnek, hódolat a természetnek

Olasz táj, városszéli házakkal, várfallal és végtelenbe enyésző hegyvonulattal

(Bohanek Miklós felvételei)

Egy téma variációi: ismét képzeletbeli táj, s egy faóriás, amely mintegy a művész képzeletét jelképezi: a fantázia olykor uralkodik a valóság felett is

egy elem, mely ezt a valóságfeletti valóságot tovább fokozza. Ez az elem — a játékos emberé, a gyermeké, aki ott él bennünk még akkor is, amikor — évszámaink szerint — a nagyapák sorába lépünk. Játékos természetű vagyok, s ez tükröződik alkotásaimból is. Nemegyszer olyan világot teremtek, amelynek mások a nehézkedési törvényei, talán színskálája is más, s olykor az élő és élettelen, lelkes és lelketlen tárgyak kapcsolata, összefüggése is... Mindez egészen más, mint amit józan szemmel, hétköznapi világunkban magunk körül látunk. Persze szürreális Tintoretto lebegő, zuhanó angyala, Rembrandt bibliai látomása és a Sixtusi kápolna mennyezetének gigantikus, öntörvényű világa is. Hát ilyen értelemben, mint a múlt óriásainak szerény és szorgalmas tanítványa, mint a jelen és jövő művészetének szorgos és áhítatos keresője, ilyen értelemben vagyok szürrealista.

— Tervei?

— Terveim egyetlen szó: munka. Bebizonyítani magamnak és a világnak, hogy a legmostohább körülmények sem foghatják le a művész kezét, ha ezt a jobbot nemcsak a tudás, a szorgalom vagy a rutin mozgatja, hanem olyasvalami, ami már a szerelemmel rokon. Az alkotó szenvedély, akarat parancsa.

Gál György Sándor

1972 MÁJ. 6
KÉPES ÚJSÁG
Budapest
SAJTÓHIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-868, 337-748, 340-726

G. BAKLANOV:

MIT ÉR EGY KILÓ DI

Május volt, hat nap telt el a háború befejezése óta, mi — négy felderítő és én, a parancsnokuk — azonban továbbra is egy német faluban állomásoztunk. Ebben a faluban, mely nem hasonlított a mieinkhez, tizenkét erős ház áll — mindegyik alatt akkurátusan kitakarított, homokkal felszórt pince, bennük néhány hordó hűs almabor; az udvarban tyúkok káráltak, sertések röfögtek, az istállókban szuszogva szedték a levegőt a holland tehenek, és a házakon túl, a jól trágyázott földeken, gabona zöldellt. A békés májusi nap egyaránt beragyogott mindent: a keskeny búzatáblákat, a pirosló cseréptetőket és a rózsaszín bőrű sertéseket csakúgy, mint házigazdáinkat, akik reggelente jóindulatúan köszöntenek bennünket. A falu lakosai egycsapásra, magától értetődő természetességgel tértek át a békés életre; olyan könnyedén, mintha ehhez csak annyit kellett volna tenniük, hogy lehúzzák a katonacsizmát, és belebújtassák lábukat a nemezpapucsba — ugyanabba, melyet hat éve félrerúgtak, hogy helyette csizmát húzzanak. A háborúról nem szívesen beszéltek, csak elítélően csóválták a fejüket, és Hitlert emlegették: miatta történt minden, tehát neki kell felelnie mindenért, ők már levetették a katonacsizmát.

A béke második napján a falu szélén, kint a gabonaföldeken, elfogtunk egy német őrvezetőt. A nagydarab legény, akin fekete, bársonygalléros tiszti esőköpeny fénylett, ott álldogált köztünk, és először esett meg velünk, hogy miután foglyul ejtettünk egy németet, nem tudtunk mit kezdeni vele. Ahogy nézegettem — egyenes vállát görnyedten tartotta a köpeny alatt —, hirtelen megéreztem, mennyire viszonylagos sok emberi fogalom: ez a német tegnapelőtt még ellenségnek számított, ma már nem, sőt, fogolynak sem tekinthető, és mégis, furcsa volt, hogy szélnek eresztjük.

Emlékszem negyvenegy júliusára, hátráltunk, sokan nem éltek már közülünk, de azért, ha elfogtunk egy németet, és láttuk, hogy nagy, kérges keze van, rápaskoltunk a hátára, próbáltuk magyarázgatni neki, mintegy sajnálkoztunk rajta, hogy lám, Hitler ilyen csúfot űzött belőle, arra kényszerítette, hogy munkásember létére, ellenünk harcoljon. És megvendégeltük a csajkánkból. Így volt a háború elején. Ő most véget ért, elő német őrvezető, al sodó búzából riasz egyikünknek sem hogy barátságosar a hátát. Most nen amit az előző vil mondtak egymás a katonák: „Katona vagy te is, én is, a bűnösök tehát nem mi vagyunk, hanem azok, akik kényszerítettek bennünket, hogy lőjünk egymásra. Feleljenek hát mindenért ők." Más választott most el bennünket, ez után a háború után más mércével mérték, ki mennyire bűnös és felelős.

De a falubeliek, és a ház gazdája, akinél laktam, láthatólag nem érezték ezt. Reggeli előtt, miután derékszíjamat a pisztolytáskával az ágy végére akasztottam, pipával a foga közt bejött a szobámba, és üdvözölte a „Herr Offizier"-t. Eleinte csak az ajtóból, de egy-két nap múlva már az asztalhoz ült, lábát keresztbe vetette. A korai nap sugarai szemközt érték az ablakot, és ő hunyorgott, szopogatta pipáját, melynek fémkupakja megfeketedett a nikotintól — kedvtelve nézte, hogyan reggelizik a „Herr Offizier". Valaha ő is volt fiatal, és tudta, két éves korában [illegible] látszott, hogy ő az anyja ennek a hirtelen nőtt, sovány kamasznak, aki már fél fejjel magasabb az apjánál. Először nem is gondoltuk, hogy az övé a gyerek, azt hittük, férjének előző házasságából származik.

A házigazda már az első napon engedélyt kért tőlem, hogy az éjszakákat a szomszédos faluban, a rokonainál tölthesse a feleségével: az asszony fiatal, itt pedig — katonák vannak... Hogy ne legyenek kétségeim, a fia majd velünk marad. De velünk maradt az egész vagyona is, a tehenek, disznók, és nekem persze nem volt kétségem afelől, miért hagyja a gyereket éjszakára a házban.

Napnyugtakor mentek el, de a gyerkőc még akkor is csörgette a magtárkulcsokat, amikor már besötétedett. Nem törődtünk vele. A felderítők összejöttek az udvaron, nézték a naplementét, és halkan, két szó-

A Lady Camea pipereszappan
különlegesen illatosított parfümszappan

Molnár C. Pál

Győri kiáll. 1936.

Bibliai kompozíció	350.–
Olasz utca, tempera	280.–
Toscanai utca, tempera	280.–
Szent Család, tempera	280.–
Angyali üdvözlet	260.–
Olasz falucska, tempera	260.–
Olasz táj I. tempera	75.–
" " II. "	100.–
" " III "	110.–
" " IV "	100.–

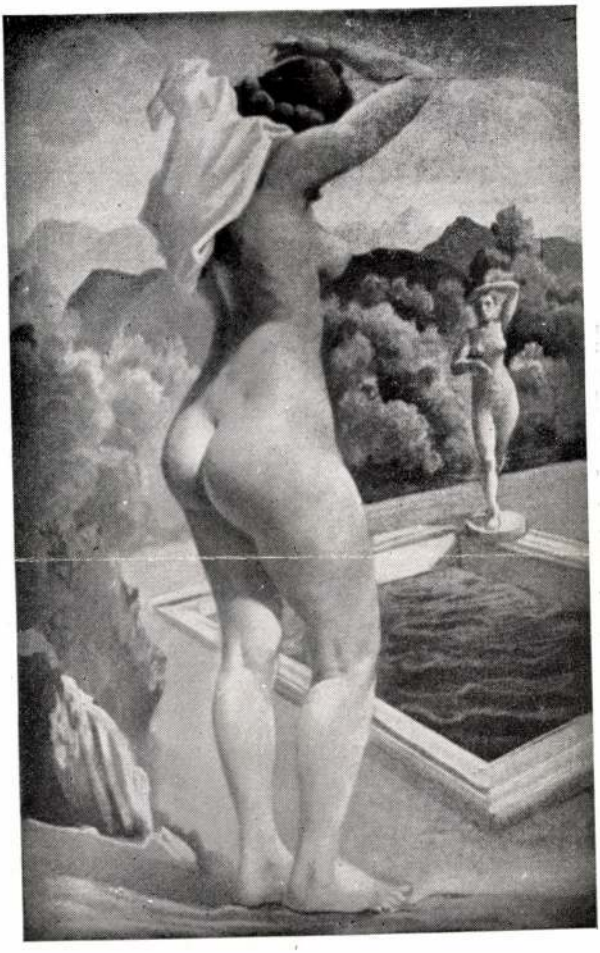

Molnár C. Pál: Fürdő nő.

Nemzeti Szalon 1940. jan.-febr.
Színyei Társ.
VII. kiáll.

Pólya Tibor : Borús tavaszi nap.

MOLNÁR C. PÁL

85. Fésülködő. Olajfestmény	600.–
86. Olasz táj. Olajfestmény	mgt.
87. Ülő nő. Olajfestmény	600.–
88. Levétel a keresztről. Olajfestmény	mgt.
89. Vízpart. Olajfestmény	800.–
90. Látogatás. Olajfestmény	500.–
90/a. Krisztus a kereszten. Olajfestmény	mgt.

Kerns

Nemzeti Szalon

1942. jan.–febr.

Szinyei Tár

VIII. kiáll.

ányai út.

MOLNÁR C. PÁL

111 Angyali üdvözlet olajf. 1600 —
112 Római lány olajf. 1000.—
113 Vernesi Maurica zongoraművésznő arcképe
olajf. Dr. Hoór Tempis István tulajdona
114 Sra. Amalfi arcképe olajf. Mgtul.
115 Fekvő női akt olajf. 2500.—
116 Szent Család Olajfestmény
A Pázmány Egyetem Művészettörténeti és Keresztény Régészeti Intézetének tulajdona
117 Végh Ilona arcképe olajf. Mgtul.
118 „Flawers of Saint Francis"
fametszetekkel illusztrált könyv, 1 kötet, pièce unique.
118b Fenti mű illusztrációi első nyomatban, 4 keretben.

Nemzeti Szalon 1931 máj-jun

Római magyar intézet.

NEMZETI SZALON
1931. MÁJUS—JUNIUS

MOLNÁR C. PÁL

64. Arckép, olajf.	mgt.
65. Fürdő nő, olajf.	500.–
66. Golgota, olajf.	200.–
67. Ablakban, olajf.	600.–
68. Madonna, olajf.	250.–
68/a Olasz tájkép, olajf.	300.–
68/b Menekülés, olajf.	300.–
68/c Vizitáció,	mgt.

HERENDI 100 ÉVES

Nemzeti Szalon
1940. jan. febr.
Szinyei Társ.
VII. kiáll.

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79

Telefon : 144-485

Molnár C. Pál

Földink volt. *Ezen a napon Gyulán hunyt el 1808-ban Tertina Mihály tanár. Eperjesen, Miskolcon, Budán és Nagyváradon tanított, latin nyelvű verses művei jelentek meg. Tervezte egy életrajz gyűjtemény kiadását. Több külföldi tudományos társaság tagja volt. Utóbb elzüllött és tanári állásától is megfosztották.*

A pályázat nyertese. A Néprajzi Múzeum által kiírt Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázaton második helyezést ért el dolgozatával Jávocsik Béla. A nagyszénási művelődési ház vezetője pályamunkájában a helyi lakodalmi szokásokat, a vőfélyek szerepét, munkáját, az általuk használt rigmusokat és mondókákat gyűjtötte csokorba.

Reformációi mérföld. Orosházán a református gyülekezet szervezésében az idén is sor kerül a reformációi mérföld (1517 méter) lefutására a következő útvonalon: Táncsics utca—Dózsa György utca—Csendes utca—Zombai utca—Eszperantó utca— Könd utca, a református gyülekezeti ház. Start október 30-án, vasárnap reggel 7 órakor a Táncsics gimnáziumnál lesz. A szervezők várnak minden koránkelő „lábrakapót".

Táncverseny. Az Orosházi Gyopár Táncsport Klub versenyzői a hét végén Makón jártak, ahol rangos hazai mezőny gyűlt össze. Az orosháziak eredményei: Gyarmati András—Czédula Mónika B. standard kategóriában első, míg a C. latinban ötödik lett. Tóth Attila—Ujj Jolán C standardban 5., Hanó Ferenc—Kovács Adrienn C latinban 8., Dobi János—Horváth Zita E. standardban és D latinban a 8. helyet szerezte meg.

November 20-án Orosháza látja vendégül a három korosztály D, C, B osztályos táncosait, hiszen itt rendeznek országos versenyt.

Hofi beköszönt — Békéscsabán mindenkit csókoltat a Stadler FC —, aztán 75 percig poénesőt zúdított a hallgatóságra

Fotó: Such Tamás

A békéscsabai sportcsarnok közönsége még bírta volna nevetéssel

Hofi, a profi

A szolnoki Molnár Lajosnak gyerekkori vágya volt, hogy találkozzon Hofi Gézával. Alapított egy betéti társaságot Molnár Reklám néven és meghívta a művészt a városba. Hofi profinak ítélte a szervezést, így megállapodtak, hogy vidéki turnéját a Molnár Bt. bonyolítja le. Nyíregyházán kezdtek a sportcsarnokban, telt ház, 3200 néző várta a humor professzorát. A második állomás a békéscsabai sportcsarnok volt szerdán este.

Hofi Mercedessel érkezett és míg sofőrje a bérelt garázsba kocsikázott el, a művész megtekintette az arénát, majd eltűnt szobájában — ahol rétes fogadta — a sztorira éhes újságírósereg elől. Semmi exkluzív kéréssel nem élt a szervezők felé, csupán azt kérte, legyen szőnyeg és tükör abban a szobában, ahol átöltözik.

Csaknem kétezer ember döntött úgy: Hofi „megér" 590 forintot és nevetésre kiéhezve vártak. Hofi beköszönt — Békéscsabán mindenkit csókoltat a Stadler FC —, aztán 75 percig poénesőt zúdított a közönségre. „Az MDF le akart seperni, én itt vagyok, ők hol vannak?" — kérdezte, de a politikai paletta egyik pártja és nevezetes személyisége sem úszta meg a fricskát Békesitől Torgyánig, Maczó Ágnestől Király B. Izabelláig. Viccmesélő stílusa sem változott, hiába ismert néhány csattanót a közönség, Hofi előadásában ez újnak hatott. A nézőkkel szokásához híven szoros kapcsolatot tartott, a tegezés mellett rezdülékeiből poént improvizált, faragott.

Hofi profi — summázta a megjelentek többsége a show végén, de azért sokan megemlítették, nevetőizmaik bírták volna tovább is, azaz hosszabb műsorra számítottak. Mi meg arra, hogy néhány kérdésünkre válaszol, de az újságírókat most nem fogadta kegyeibe. Négy éve afférja volt Békéscsabán előadás közben — állítólag engedélye nélkül videóra vették a műsort — és ezt nem bocsátotta meg.

NYEMCSOK

Rendőri, tűzoltói és határőri előképzés egyetlen (gyulai) középiskolában

Tűzoltó leszel, s katona – avagy rendőr

Rendőröket, tűzoltókat és határőröket „előnevelnek" a jövőben a gyulai 613. számú Munkácsy Mihály Ipari Szakmunkásképző, Szakközépiskolában.

— Sőt idén szeptember óta a tűzoltó-katasztrófaelhárító szakgimnáziumi képzésünk 37 tanulóval már folyik is — mondta *Kelló István* igazgató. — Győri példa alapján vágtunk bele a képzésbe, miként győri előzményei vannak a rendőr-közbiztonsági és a határőr-határrendészeti képzésnek is. Mindhárom szervezet országos vezetése írásban támogatja törekvéseinket. A tűzoltóság, a rendőrség és a határőrség megyei vezetőivel hamarosan együttműködési megállapodást írunk alá.

— Mitől sajátos e szakokon a képzés?

— Az első két évben gimnáziumi oktatásban részesülnek a tanulók, igaz intenzív számítástechnikai képzéssel és mindennapos testneveléssel. Harmadikban lép be a szakirányú, gyakorlatias képzés. A gyerekek négy éven át két idegen nyelvet is tanulnak, az egyikből a tanulmányok befejezéséig középfokú nyelvvizsgát kell tenniük. Ugyanígy mindhárom szakon gépjárművezetői engedéllyel a zsebükben állnak fel az iskolapadból a gyerekek, sőt a tűzoltók nehézgépkezelői és lángvágói szakképesítést is szereznek. Általánosságban az a célunk, hogy szakmai középiskolai képesítést adjunk, mellyel a felsőfokú oktatási intézményekbe is be lehet jutni, illetve tanulóink bekerülhessenek a határőrség, a tűzoltóság és a rendőrség hivatásos állományába.

— Lányok jelentkezhetnek?

— Csak a rendőri osztályba, nyolcan-tízen. Az 1995-ben induló tanévre várunk most jelentkezéseket, mindhárom szakra. Csak négyes fölötti tanulmányi eredménnyel rendelkezőket áll módunkban felvenni, akiknek testnevelési osztályzata jeles, sőt megfelelő egészségi alkalmassággal is rendelkeznek. Egyébként október 31-én reggel nyolctól délig nyílt napot tartunk az érdeklődő gyerekeknek és szüleiknek.

K. A. J.

Miniszteri vizsgálat Apor püspök emlékének védelmében

Hazarendelik a nagykövetet

Újabb fejlemény történt a báró Apor Vilmos emlékét sértő római incidenssel kapcsolatban. Amint arról szerdai számunkban beszámoltunk, a múlt héten az olasz fővárosban nyilvános kerekasztal beszélgetést rendeztek a holocaust magyar áldozataira emlékezve. Szörényi László nagykövet bevezetője után Gonda Imre atya, a pápai Magyar Intézet rektora tartott előadást. Beszédében nagy teret szentelt Apor Vilmos, mártírhalált halt győri püspök, egykori gyulai plébános kikeresztelkedett zsidók körében folytatott embermentő tevékenységének. Az ülésen jelenlévő zsidók egyre értetlenebbül hallgatták az előadást, többen a termet is elhagyták, köztük Elio Toaff római főrabbi is. Gaetano Fano, a római zsidó közösség laikus vezetője szerint az előadás azt sugallta, hogy a megkeresztelt zsidók érdemesebbek voltak a megmentésre, mint az át nem térők. A főrabbi kijelentette, mindent elkövetnek Apor Vilmos folyamatban lévő boldoggá avatása ellen. Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök pedig kijelentette: Apor Vilmos érdemei a zsidók mentésében elévülhetetlenek, a mártír püspök boldoggá avatása pedig a katolikus egyház belügye.

Tegnapi értesülésünk szerint a történtek tisztázására a külügyminiszter hazarendeli a római nagykövetet, a művelődési tárca vezetője pedig hazahívja a Római Magyar Akadémia igazgatóját, kideríteni kit terhel felelősség az ottani botrányért.

Nyugdíjasnap Békésen

Október 29-én, szombaton délután fél háromtól a városi művelődési központban, sok programmal és teadélutánnal egybekötött nyugdíjasnap lesz, ahol köszöntik majd a város legidősebb nyugdíjasát. A programban többek között fellép a Tilinkó együttes, a mezőberényi citerazenekar, a helyi nyugdíjasklub énekkara, valamint a zeneiskola néptánc- és a művelődési központ moderntánc-csoportja, a békéscsabai versenytánc-csoport, valamint az est fénypontjaként Záray Márta és Vámosi János, a népszerű táncdalénekes házaspár. A nyugdíjasnapon lesz még orvosi előadás, gyógynövény-bemutató és díszítőművészeti kiállítás. A belépés mindenki számára díjtalan.

Grafikai múzeum nyílik ma Gyulán

Gyulán, a Kossuth Lajos utca 7. szám alatt október 28-án, ma új múzeum nyílik. Lajos Ferenc Budapesten élő grafikusművész adja gyűjteményét a város hasznára és használatába. Az egykori csendőrlaktanya épületét a műemlék-felügyelőség útmutatásával felújították az eredeti állapotnak megfelelően. Alsó szintjén a megyei Tourinform-iroda található, az emeletet Lajos Ferenc gazdag gyűjteménye számára alakította ki a város. A földszinten galéria is nyílik, ahol a gyulai művészek folyamatosan kiállítanak, alkotásaik megvásárolhatók.

Az Arad megyei születésű Lajos Ferenc alsóbb iskoláit Gyulán végezte, az akkori város ismerője, de a maié is, hiszen vezetésével itt alakult meg a Dürer Társaság, amely Albrecht Dürer művészetének jegyében — hogy csak ezt említsük — nemzetközi ex libris kiállításaival már letette névjegyét. A grafikai anyag és a kortárs emlékek régen hazakívánkoztak, hogy állandó kiállításon ismerje meg a közönség a műalkotásokat, kiadványokat, fotókat. Lajos Ferenc grafikáiból látható lesz Dante halhatatlan művéhez, az Isteni színjátékhoz készült illusztráció-sorozata, amellyel egykor Olaszországban díjat nyert. Sokan kiemelik művészetéből az Ázsia-sorozatot, amely transzcendentális gondolatisággal ötvözve visszanyúl az ősi magyar kultúrához, a sámánizmushoz, sajátos vonalvezetésével a honfoglaláskori öltözékekhez, az erdélyi népviselethez.

Grafikái mellett festményeit, s Szépmíves Könyvkiadójának termékeit is átadja. Molnár C. Pál, Dandé József, Illésy Péter, Haranghy Jenő rajzoltak a kiadónak illusztrációkat, történelmi képeket. Haranghy képei — például 1848-as sorozata — amellett, hogy művészeti értékek, történelemórákhoz is kiváló szemléltetők. Molnár C. Pál Cyrano-albuma eredeti fadúcok felhasználásával készült, a nyomdatechnika megőrizte úgy, hogy igazi fametszetek maradjanak.

Az új múzeumban helyet kaptak a Gyulai Művészek Társasága tagjainak grafikái és Lajos Ferenc '56-os fotói is. Az idős művész a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjének tulajdonosa. Fanyar humorral e földi értéket sem kívánja magával vinni egy másik világba.

Sz. M.

Lajos Ferenc: Ázsia

Óvodai híradók. Füzesgyarmaton az óvodák rendre önálló kis lapokat írogatnak, szerkesztgetnek. Nos, a legutóbbi időben a Mátyás utcaiak hírmondója, a Hüvelykmatyi jelent meg. A Az óvónők és a szülők által összeállított kis lapocskában tájékoztató olvasható az új gyerekek beilleszkedéséről, a követelményrendszerről. Találhatunk még benne játékokat és sok ötletes rajzot, ételreceptet is. A falu többi óvodája is készül saját lapjával a megfelelő megjelenésre.

Duatlon Füzesgyarmaton. Október 29-én délután két órától duatlon (kerékpározás és futás) verseny lesz Füzesgyarmaton. A vállalkozó szellemű fiúk és lányok a megadott időben a sporttelepen jelentkezhetnek.

A közbiztonságért. Köztudott, hogy Nagyszénáson — mint bárhol máshol — romlott a közbiztonság a külterületeken. Az is ismert, hogy a rendőrség költségvetésében nincs elegendő pénz az ottani járőrözésre. Megoldásként a zsebébe nyúlt az önkormányzat, havi 10 ezer forintot biztosít a rend őreinek a község külterületein való szolgálat ellátására.

Nagy sikert aratott. A napokban rendezték meg Békéscsabán, a Jókai Színházban a Nemzeti Filharmónia második bérleti hangversenyét . A zenekart Kocsár Balázs vezényelte. A hangversenyen Mozart B-dúr divertimentóját, Devienne e-moll fuvolaversenyét, Donizetti Concertóját és Dvorak Szerenádját játszották

Fotó: Such Tamás

Varga István az expo mellett

Lezárta az Országgyűlés az 1996-os Budapesti Expo megrendezésének lemondásáról szóló törvényjavaslat általános vitáját kedden este. Az utolsó néhány órában már csak ellenzéki képviselők szólaltak fel, akik a szabaddemokraták meggyőzéséről lemondva, a szocialista képviselők lelkiismeretére próbáltak hatni érvek garmadával. Közöttük volt *Varga István* (MDF) Békés megyei képviselő is.

Varga István a kormányelőterjesztést pongyolának, fércműnek minősítve, arra mutatott rá, hogy az nem tartalmazza sem a várható kártérítéseket, sem a honfoglalás 1100 éves évfordulója méltó megünneplésének költségeit. Az előbbit 25—30 milliárd forintra, az utóbbit 15—20 milliárd forintra becsülte képviselőnk, fölvetve, hogy így aligha igaz a kormány által a lemondás esetére kimutatott 40—45 milliárdos nyereség. *(Pál László ipari miniszter itt nagyon csóválta a fejét, nyilván ő másképp számolt.)*

A szónok arra is emlékeztette szocialista képviselőtársait, hogy 1,8 millió választópolgár többek között azért is szavazott az MSZP-re, mert azt ígérték, hogy az expo mellett lesznek. Az adott szó kötelez. Szükséges-e az SZDSZ—Luciferrel kötött rossz paktum miatt a választási ígéreteikkel szemben dönteni?

Képviselőnk megismételt még néhány, az ellenzéki felszólalásokban többször előforduló véleményt: a kormány törvényt sértett, amikor a még érvényben lévő expo-törvény ellenére értesítette a nemzetközi fórumokat a lemondásról és leállította az építkezéseket. Ez a kis nép ügyes, szorgos, rendkívül tehetséges, meg kell hát magunkat mutatnunk a világnak. A világgazdaságban vége a recessziónak, bűn lenne elszalasztani azt a lehetőséget, hogy a növekvő pályára mi is rálépjünk. Az expo megrendezésével 60—70 ezer munkahelyet lehetne teremteni, az idegenforgalom pedig igenis növekedne, hiszen 10 millióval többen jönnének ide.

S. Á.

Olvasóink írják

Az itt közölt vélemények nem okvetlenül azonosak a szerkesztőségével. Az olvasói leveleket a szerzők előzetes hozzájárulása nélkül, mondanivalójuk tiszteletben tartásával, rövidítve jelentetjük meg.

Visszhang – helyett...

Miután Borbíró úr ugyancsak nem a szavak embere, a szerkesztőség óhajának megfelelően nem vitatkozom vele, mindazonáltal egy sora az alábbi kijelentésre kötelez:

Zsibrita Pált, az Elektroház „szülőatyját" pályakezdő kora óta ismerem, kedvelem bámulatos szakértelmét, páratlan üzleti rátermettségét, halk szavú emberi tisztességét. Ha írásomban bármivel megbántottam, megsértettem volna, azt szándékom ellenére tettem, így ezúton tisztelettel megkövetem.

KOVÁCS ANDRÁS, BÉKÉSCSABA

Prostitúció, szexturizmus

A fejlődő és elszegényedett országok életének szerves része a prostitúció. A szexturizmus már az összeomlott és elszegényedett keleti világban is virágzásnak indult.

Az elmúlt időszakban a házastársi hűség is kiment a divatból, divattá vált az erkölcstelenség és a válás, így az elhagyatott, csonka családban felnőtt gyerekekből rossz generációk csoperedtek fel, akik egyre kevésbé lettek alkalmasak a házasságra és családalapításra.

A prostitúció két legfőbb összetevője az erkölcstelenség és a szegénység. Nagyanyáink a szegénység ellenére sem mentek az utcasarokra, hanem inkább vállalták anyai hivatásukat, nehéz körülmények közt becsületes gyerekeket neveltek, s így a társadalom becsületes emberekkel gyarapodott. Napjainkban azonban a becsület és az emberi értékek is egyre inkább kimennek a divatból.

A leggátlástalanabb, legbecstelenebb emberek, maffiózók, országcsalók élik virágos életüket és ők veszik igénybe leginkább a prostitúció szolgáltatásait, tehát az örömlányok behódoltak az ördögnek. A prostitúció szentesített formája az érdekházasság, mely nem biztosítja az ember biológiai jövőjét, sem az igazi boldogságot.

A legszebb, legegészségesebb gyerekek ugyanis szerelemből köttetett házasságokban születnek. Az evolúció nem más, mint a szépség és szeretet továbbfejlődése. Mivel a szerelem is egyre inkább kimegy a divatból, így további visszafejlődés várható, s az emberek egyre ösztönösebben fognak viselkedni.

A szexturizmus egyik része immáron hazánk is, melynek népessége egyre csökken. Az a nő, aki ebből akar megélni, nem alkalmas sem anyának, sem feleségnek.

IFJ. SALAMON GYÖRGY

Földtulajdonosok figyelem!

A békéscsabai Nimród Vadásztársaság ingyenes akácfaültetési akciót szervez.

Azok a földtulajdonosok jelentkezzenek, akik legalább 4000 m² egybefüggő erdősítést telepítenek és a földterületük Békéscsaba—Szabadkígyós—Ujkígyós—Csabaszabadi—Csorvás-alsó—kétsopronyi községhatár—Fiala csárda—Békéscsaba útvonalon belül helyezkedik el.

Jelentkezni lehet a földtulajdonát igazoló okmánnyal munkanapokon 15—17 óráig, Békéscsaba, Bajza u. 11. szám alatt.

A BAREX Kft., mint a Sarkadi Mezőgazdasági Szövetkezet felszámolója, nyilvános árverés keretén belül értékesíti a szövetkezet alábbi erőgépeit, járműveit, munkagépeit:

Erőgépek: RÁBA 250-es 1 db, MTZ 80 5 db.

Járművek: IFA W 50 tehergépkocsi 3 db, IFA műhelygépkocsi 1 db, IFA ADK—70 autódaru 1 db, IFA W 50 tehergépkocsi Tornádó adapterrel 1 db, MBP 6,5 pótkocsi 5 db.

Munkagépek: RAU Unimat kombinátor 3 db, RAU multitiller 1 db, vontatott eke 1 db, földnyeső láda 1 db, útgráder 1 db, talajlazító 3 db.

Az árverés helye: a szövetkezet II-es termelési kerülete, Sarkad, Sarkadkeresztúri út.

Ideje: 1994. november 9-én 9 óra.

Az árverésre kerülő gépek a helyszínen november 8-án egész nap és az árverést megelőzően 2 órával a helyszínen megtekinthetők.

Az árverésről részletes tájékoztatást Boltizár László ad a szövetkezet Sarkad, Kürt u. 1. szám alatti központjában délelőttönként 8-tól 12 óráig. Telefon: (66) 375-222.

A szövetkezet tagjai és hitelezői elővásárlási jogukat a helyszínen az árverés keretén belül gyakorolhatják. Fizetés módja: a helyszínen, készpénzben.

BAREX Kft.

Már kapható a

Csók és Könny

c. női magazin

NŐK VALLANAK ÖNMAGUKRÓL...

IGAZ TÖRTÉNETEK:

❖ szerelemről
❖ bánatról
❖ boldogságról,

valamint sok más érdekes olvasnivaló is található a Csók és Könny című, most megjelent női lapban.

Pályázat!

A Csorvási ÁFÉSZ pályázat útján bérbe kívánja adni Csorvás, Rákóczi u. 16. sz. alatti 1. sz. presszó vendéglátó egységét, alapterülete 200 m².

A pályázat beérkezési határideje: 1994. november 10.

Felvilágosítás személyesen, Csorvás, Rákóczi u. 14. vagy telefonon a (66) 458-008-as számon, Pásztor József elnöknél vagy Raczkó Pálné főkönyvelőnél.

AGROBANK RT.

Kiemelkedő devizabetéti kamatokkal és valutaárfolyamokkal várja jövendő ügyfeleit az Agrobank Rt. Békéscsabai Fiókja.

RÉSZLET A KAMATKONDÍCIÓNKBÓL:

USD 1 hónapos lekötés: 4,25%, 3 hónapos lekötés 4,75%.
DEM 1 hónapos lekötés: 4,00%, 3 hónapos lekötés 4,25%.

Ha a lekötés értéke nagyobb mint 10 000 USD + 0,5% kamatot, 50 000 USD érték felett extrakamatot fizetünk.

Akkor, ha betétje eléri az 1000 USD értéket, nálunk lehetősége van egyhetes lekötésre is a fontosabb devizanemekben.

USD 1 hetes lekötés: 3,0%,
DEM 1 hetes lekötés: 3,0% stb.

Mindezek mellett külkereskedelmi ügyletek banki bonyolításában és utazási keretek vezetésével is állunk ügyfeleink rendelkezésére.

HASONLÍTSA ÖSSZE MÁS LEHETŐSÉGEKKEL ÉS TUDJUK, MELLETTÜNK DÖNT!

AGROBANK RT.,
5600 Békéscsaba, Szent István tér 2.

SZINHÁZ

Pletykálkodás

Azok között, akik a magyar királyi Operaháznak Milanóba indult művészeit búcsuztatták, ott volt *Laurisin* Lajos is, a kitünő tenorista. Feleségét, az elragadó *Gere* Lolát kisérte ki a déli pályaudvarra, akitől csak nehezen tudott, ha csak rövid időre is, elszakadni.

Hát amint ott bucsuzkodnak, odajön hozzájuk *Halmos* János, az Operaház másik jeles tenoristája, a milanói *Láng*-előadásnak férfi főszereplője. Régen ugratja őt Laurisin, de most aztán *itt van a rendkivüli alkalom,* hogy Halmos egy csapásra fizessen hosszu esztendők kiméletlen évelődéseiért.

— Na, édes öregem — igy szól hozzá valahonnan igen fentről —, most aztán kiderül, hogy *ki a különb tenorista* az Operaháznál? Kit visznek kettönk közül a milanói Scalába?

— Igazad van, Jánoskám — replikázott Laurisin —, most csakugyan kiderült, hogy kettőnk között ki az első és ki a második. Ki marad a fővárosban és ki megy— *vidékre!*

Ripacsok a cime annak a kedves kis füzetnek, amelyben *Ur György* számol be élénken és közvetlenül arról az időről, amikor még „huszévesek voltunk mindannyian, gondtalanul éltünk és örökké mosolygott felettünk az égbolt". Ő maga néhány társával az iskola padjáról szökött el színésznek, — *ripacsnak!* — és résztvett mint tehetséges kezdő, többek között egy olyan *Falu rossza* előadáson, mely elől egy félórával az előadás előtt lógott meg a társulat szubrettjével Göndör Sándor, a főszereplő.

Helyettes nem akadt ripacséknál, az előadást pedig, tekintettel arra, hogy *a jegyek árát* nem volt miből visszaadni, meg kellett tartani. Megtartották tehát Göndör Sándor nélkül, egy kellékessel, aki az egyetlen *kulissza mögött* helyettesitette a főszereplőt és onnan is énekelt. Valahányszor Göndör Sándornak jelenése volt, Gonosz Pista jött ki helyette és mindannyiszor fenyegető hangon kiáltott a kulisszák felé:

— Ide pedig be nem gyüsz, Sanyi, mert ezzel a vasvillával töröm ketté a derekadat!

— Ugyan, engedjen be, gazduram, hadd danolok valamit, — könyörgött odakintről Göndör Sándor hangja.

— Dehogy engedlek be, te pernahajder, te falurossza!

— Hát ha nem enged be, gazduram, akkor itt künn dalolok, — tört ki szemrehányóan Göndör Sándorból és már énekelt is.

Gonosz Pista rátámaszkodott vasvillája nyelére, ugy hallgatta az éneket, közben pedig leszólt a nézőtér felé:

— Szépen énekel a betyár, de azért még sem engedem be!

Mikor vége volt a dalnak, Göndör Sándor inmét könyörgésre fogta a dolgot.

— Hát igazán nem ereszt be, gazduram?

— Igazán nem!

— Akkor Isten áldja meg, majd később visszajövök!

— Hiába gyüsz vissza, mert akkor sem engedlek be.

A közönségnek nagyon tetszett, hogy a falurosszával ilyen rendesen elbántak és egészen jól mulatott az előadáson.

Egy olcsó kis rádióval lepte meg Salamon Béla a feleségét karácsonyra. Amit azonban egyelőre elhallgatott odahaza, hogy *a rádiót részletre vette,* egész kis heti részletekre.

Annál nagyobb volt a rádiós meglepetése, amint Salamon Béla a napokban azzal állitott be hozzá, hogy *ki akarja fizetni* a rádió teljes árát.

— Tudja, kedves uram, — szólt hozzá a jókedvü müvész —, a *cipőre* szokás mondani, hogy azért recseg, mert nincs kifizetve. Igy lehet ezzel a rádióval is! Kifizetem, *hátha* nem fog olyan keservesen recsegni.

Ezzel kifizette a rádiót, hazament és most már nyugodtan beállitotta *Budapest II.-re.*

De bizony a recsegés csak nem szünt meg.

— Béluskám — mondotta neki bánatosan a felesége —, biztosan *az a baj* ezzel a rádióval, hogy a *cipőd* nincs kifizetve!

Sorry

Utlevél és kalap nélkül Budapestre érkezett Forzano, a „Caesar" szerzője

Szombaton délben megérkezett Budapestre Giovacchini *Forzano,* a kitünő olasz iró, akinek — mint más helyen beszámolunk róla — szombaton este mutatta be *Caesear* cimü történelmi drámáját a Nemzeti Szinház. *Németh* Antal, a szinház igazgatója, táviratilag hivta meg Forzano-t, aki a választávirat postára adásával egyidőben vonatra is ült, hogy idejében megérkezzék Budapestre.

Akik a pályaudvaron látták, meglepetéssel állapitották meg, hogy az iró télikabát és kalap nélkül érkezett.

— *Nagyon siettem* — mondta mosolyogva — *és különben sincs hideg...*

De nemcsak a kalapját és a télikabátját felejtette otthon Forzano, hanem még — az utlevelét is. A magyar hatóságok azonban nagy előzékenységgel fogadták és mindenben megkönnyitették az utazását.

Forzano elmondta, hogy a *Caesar* megirásában *Mussolini* maga is részt vett. Minden jelenetet részletesen megbeszéltek, s a téma is a Ducetól származik.

— Nem először vagyok Budapesten — mondta még az iró —, sőt a Nemzeti Szinház müvészeit is láttam már. Véletlenül akkor is *Caesar*-ról szóló tragédiát játszottak: Shakespeare-ét.

Az olasz iró délután *Németh* Antalt, a Nemzeti Szinház igazgatóját látogatta meg, este megjelent darabjának premierjén a Nemzetiben, azután részt vett azon a nagyszabásu banketten, amelyet az egyik szálloda disztermében rendeztek a tiszteletére.

Vasárnap este utazik visszá Rómába az illusztris szerző.

Caesar

Forzano drámája a Nemzeti Szinházban

Kétezer év távolságát fölényesen hidalja át Giovanchino *Forzano* történelmi drámája: a *Caesar.* Mintha csak a Giovinezza ütemei harsognának a szinpadon, a légiók mintha nem páncélban, de fekete ingben indulnának el és a Földközi-tengert nem az uj birodalom lomha gályái szelnék át, de fent valahol a fellegek között bugatná a motorokat a „flotta azuri". Forzano hőse hamisitatlanul mai, hamisitatlanul ember és hamisitatlanul Caesar. A dráma tiz feszülő képében a jelen hitelesiti a multat. A nézö szinte személyes emlékeinek érzi a kétezer év előtti eseményeket.

Caesar hatalmának növekedését féltékeny szemmel nézi a magát demokratának nevező, de tulajdonképpen korruptan klikkeskedő arisztokrata szenátor-csoport. Ők, szükkeblüen, a római polgárjogot minél kevesebb emberre szoritanák, mig Caesar még a meghóditott tartományok lakosainak is megadja, ha arra érdemesnek bizonyulnak. Caesar birodalmat épitő eszméit a fiatalság érti meg a legjobban és ennek a fiatalságnak harcát vezetik a néptribunok. Az elvakult Lentulus konzul megvesszőzteti a Caesar által polgárrá emelt Metellus tribunt, a Rubicon partján álló hadvezért a haza ellenségének minősiti és nem legyőzésével, de megfenyitésével a nagy Pompeiust bizza meg. Caesar látszólag elpuhultan Ravennában időzik és megtévesztő magatartása elleplezi, hogy már elvetette a kockát és a légió átkelt a Rubiconon. Pharsalus nál ütközik meg a két sereg és Caesar győz. A harc után megakadályozza, hogy a heves Antonius bosszuvágyában kivégeztesse a foglyokat. Caesar nem büntet, hanem kibékit. Gyors gályán a menekülő Pompeius után siet, nem hogy legyőzze, hanem, hogy meggyőzze és kivételes vezéri képességeit megnyerje a birodalomnak. Pompeius Egyiptomba menekül, de a tulkulturálódott, dekadens egyiptomi kormány, a vendégjog megsértésével, lefejezteti, hogy Caesarnak kedveskedjék. Caesar felháborodva értesül a merényletről és megadatja Pompeiusnak a hazafiak számára járó legnagyobb tiszteletet. Azután egyetlen légiójával bevonul Alexandriába, ahol huszezer főnyi egyiptomi hadsereg áll, hogy a marakodó királyi gyermekek között igazságot tegyen. Látja, hogy a degenerált kis Ptolomaeus az uralkodásra nem alkalmas, de Kleopatrá-ban van sok királyi tulajdonság. Tehát neki itéli a trónt, de tulajdonképpen a birodalom afrikai pilléreit rakja le. Caesar a hatalom csucsán uj és ujabb terveket sző: kiszárittatja a ponthusi mocsarakat, felépiti a könyvek templomát s az uj tartományokba gyarmatosokat telepit. A tervek nem valósulhatnak meg. Caesart a szenátusban az orgyilkos török megölik. A gyarmatok felé induló veteránok kétségbeesetten fordulnak vissza, hogy mégegyszer Róma ellen vonuljanak és bosszut állianak Caesar haláláért.

Forzano drámája a szinpadot hivatásszerüen szószéknek tekinti. A máról a máho beszél. De a mult is hitelesen marad meg benne. Ha talán a kétezer év előtti társadalom nem is láthatta olyan világosan az események mozgató erőit, ahogy Forzano tárja fel, de szavai keményen és őszintén hangzanak. Talán éppen ez az erős meggyőződés okozza, hogy Caesar ellenzéke számára nem hogy halk mentő-szót, de még lélektani magyarázatot sem talál. Brutus, Cassius, Casca és a többi „sötétben bujkáló" összeesküszik Caesar ellen, de magatartásukat nem indokolja semmi. Mintha az egész ellenzéki mozgalom Brutus nagyravágyó feleségének, a nagy Cato büszke leányának, Portiának asszonyi cselszövése lenne. Holott Forzano tipikusan férfi-drámát irt, amelyekben a női szerepek alig fontosabbak, mint az apró dekorativ frizek a monumentális épületek homlokzatán. Ez az egyoldaluság bizonyára a legszebb párttagi erény, de a drámairó számára veszélyes és végeredményében ez az egyoldaluság okozza, hogy a dráma második részében, mikor a hatalom csucsán álló Caesar ellen indul meg a harc, a küzdelemben sokkal kisebb a dinamikus feszültség, mint mikor Caesar inditotta meg a harcot az acsarkodó szenátus ellen. Politikai szempontból feltétlenül igy jó, dramaturgiailag feltétlenül igy veszélyes. De a tragédia igy is teljes, élően mai és a dübörgő dialógusokban a néző megérti a világokat kormányzó sorsot.

A *Nemzeti Szinház* szép előadását *Németh* Antal igazgató nagy gonddal és tudással rendezte. Az egyes képek hangolása s az egész monumentális felépités erőteljes és meggyőző. *Táray* mint Caesar monumentális, hidegségében is gyujtó, páthoszában is emberi. *Timár* müvészien átgondolt, töprengő Brutusa mintha ókori cselekvéstől rettegő Hamlet lenne. *Lehotay* szilaj és lelkes Antoniusa csupa robusztus tetterő, *Makláry* hüséges, érző szivü Metellusa meghatóan szép alakitás. *Kovács* az elbizakodott Pompeiust faragja remekbe és félszeg, ügyefogyottságából kibuggyanó büszkeségével *Apáthy* megható kis egyiptomi király. A népes szereplő gárdából még *Gál* Gyula, *Nagy* Adorján, *Ungváry, Pethes, Ujlaky, Szabó, Galamb* György, *Juhász, Rajczi, Gózon, Várkonyi, Szabó, Forgács, Major, Tapolczay, Pataky* és *Naszódy* emelkedik ki. A hölgyek közül fenséges római nagy-asszony *Berky* Lili, szép és kacér egyiptomi királynő *Szörényi* Éva, a kemény és szilárd *Szabó* Margit, a megrázóan drámai *Előry* Kató s a mesterien cselszövő *Rápothy* Anna érdemel meg minden elismerést. A zengően szép fordításért *Révay* Józsefet, a hatásos, bár tulfestői díszletekért *Molnár* C. Pált illeti elismerés.

Caesar bemutatásával a magyar-olasz kulturbarátságnak komoly és nemes szolgálatot tett a szinház.

PÜNKÖSTI ANDOR

*

A Nemzeti Szinház szombatesti előadását végignézte vitéz Nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó és hitvese is. Megjelent *Csáky* István gróf külügyminiszter, továbbá a magyar kormány képviseletében *Hóman* Bálint kultuszminiszter és sok más előkelőség.

Fenség, fizetek!

SOMERSET MAUGHAM komédiája
Forditotta: Harsányi Zsolt

Szombaton, január 20-án, először

Pesti Szinház

Trieszti gyors

Vándor Kálmán vigjátékának bemutatója a kassai Nemzeti Szinházban

A nagy iró, a női lélek tévedhetetlen ismerője, a szerelem bonyolult problémáinak fölényes professzora ugyancsak megbukott. Most megtanulta, hogy bizony ő is csak annyit ért a szerelemhez, mint akármelyik jógászgyerek és a lecke annál alaposabb volt, mert saját kárán kellett okulnia és a kudarc annál sulyosabb, mert nem is valami titokzatos démon, csak egy csinos és könnyelmü pesti asszonyka adta fel a szerelmi kérdéseket. *Besnyő* Kálmán, a jeles iró, azt hiszi, most megtalálta a Tökéletességet, ezért otthagyja a feleségét, családi tüzhelyét, a trieszti gyorson rohan imádottjával a tengerpartra, hogy ott azután észrevegye szarvait, amelyekkel az isteni nő feldiszitette. „Egy férfi csak addig szerelmi szakértő, mig nem szerelmes" — ismeri be *Vándor* Kálmán darabjának hőse és boldog, hogy visszatérhet felesége mellé. Ehhez a tanulsághoz három felvonás vigjátéki meséjén keresztül vezet el a szerző, közben ügyesen pergeti a históriát, tréfák és mulatságos helyzetek, nevettető figurák sorával szórakoztatja a publikumot, a szinpad minden lehetőségével ötletesen él és a nézőtérről állandóan felhangzó kacagás és taps mutatja, milyen sikerrel végezte munkáját a vigjátékiró.

A kassai Nemzeti Szinház előadása minden dicséretet megérdemel. *Szilágyi-Szabó* Esztert hivják azt a fiatal szinésznőt, akinek máris van ereje ahhoz, hogy körötte és érette legyen az egész este. Megkapóan szép és dekorativ jelenség és a szinpadon nemcsak élni és játszani tud, de a változatos szerep egész skáláját müvészi izléssel és tetszetős szinekkel viszi végig. *Hotti* Éva tiszta asszonya tehetséges és finom eszközökkel dolgozó szinésznő szimpatikus alakitása. *Mester* Tibort temperamentuma és játszó kedve, *Zách* Jánost szinészi kvalitásainak teljes érvényesülése jellemzi. *Fónay* Mária, *Garami* Jolán, *Bánhidy* József, *Odray* Géza és a többiek vidám alakitásukkal méltóan járultak hozzá a sikerhez. *Kardoss* Géza, az ötletes rendező, kitünő vigjátéki tempót diktált. A diszletek és a szinpad artisztikus képet mutatott. A bemutatónak — mint már jelentettük — igen nagy sikere volt, taps, kihivás, ováció egymást követte egész este.

H. E.

PESTI SZINLAP

Néhány nap előtt megirtuk, hogy milyen kedves uj cimet adományozott az egyik szinház *Lehár* Ferencnek. „A nagy magyar világmester" — ezekkel az édes szavakkal illette a Lehár-ciklus első előadásait hirdető szinlap a komponistát. A titulus régebben a sakk-bajnokoknak járt ki, de Lehár is bizonyára szivesen fogadta, mint a tisztelet spontán kifejezését. Most jelent meg az uj szinlap s ezen a „nagy magyar világmester"-ből már egyszerüen csak „világhirü magyar mester" lett. A szinlap egyebekben bejelenti, hogy a „LUXENBURG grófja" cimü operettnek melyik napon lesz az első előadása. De ha már a szinlapon bogarászunk: hadd állapitsuk meg, hogy LUXEMBURG-ot nem LUXENBURG-nak irják...

* **Jubiláris előadás.** Szombaton este huszonötödször került szinre a Kamara Varieté „Szakitottam Hacsekkel" cimü revüje. A kitünő artistamüsor jubiláris előadását is telt nézőtér tapsolta végig.

Hangversenyek

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

Ma: II. Jazz-Parádé

Z. 8. A háromórás müsor a szenzációk szenzációja lesz. Jegyek egész nap a Zeneakadémián.

Waldbauer-quartett

hétfőn. Z. 8. *Forellen-quintett* (Faragó György) **Beethoven:** Es-dur, **Ravel:** F-dur.

Beethoven V. szimf.

IV. szimf., C-dur verseny (Vértes Klári) kedden. Z 8. Vez.: *Komor.*

Aczél György előadóestje

20-án. Z. ½9. Bevezeti: *Ascher Oszkár.*

IV. (Farsangi) Muzeumi Matiné jan. 21. Mozart: *Falusi muzsikusok* és Harmonika-quintett stb. Maleczky, Bobula.

Magyar Női Vonósnégyes (Kálmán—Nagy—Szerémy—Ulbrich) 25-én. Közr.: *Dohnányi.*

Márkus Alfréd

III. jazz-revüje 28-án. Z. 8. Sztárok—dirigensek—komikusok. *32 tagu szimf. jazz-zenekar.* Ujdonság: Az éneklő nézőtér.

PETI SÁNDOR VIDÁM ESTJE

Bevezeti: *Békeffi.* Közreműködnek: *Fellegi, Forró* Márta, *Dán* Klári, *Gombaszögi, Mezey* Mária, *Muráti, Rácz* Vali, *Szombathelyi* Blanka, *Vaszary* Piri, *Ajtay, Baló, Dénes—Pethes, Fekete* Pál, *Gárdonyi, Greguss, Kövary, Somlay.* Febr. 2.

Ania Suli szanzon-estje a **Pécsi Öreg Diákok** együttesével febr. 3. Z. 8.

Bisztriczky Tibor hegedüestje febr. 8

Egyed Zoltán szerzői estje *„Rendkivüli kiadás"* febr. 10.

*

A „KONCERT" RENDEZÉSEI

KONCERT ZONGORABÉRLET

Bartók, Bustabo, Dohnányi, Faragó, Kerpely, Károlyi, Sauerné Angelica Morales, B. *Pásztory* Ditta, *Ungár* Imre. **Bérletek 6 estre** 5 P-től.

Dohnányi-Kerpely szerdán

Z. 8. Nagyszerü müsorukon **Brahms:** c-moll, **Beethoven:** op. 102 (C-dur és D-dur), **Dohnányi** szonáták. *Zong. bérlet* I.

Mengelberg 18-án

Hangv. Zenekar. Közr.: **Károlyi.**

Városi 8 Koncert **Mesterbérlet** IV. *Jegyek korlátolt számban.*

NAGY GYÖRGY VIDÁM ESTJE 21.

vasárnap. Zeneak. ½9. Közr.: *Fejes* Teri, *Honthy* Hanna, *Lázár* Mária, *Lengyel* Gizi, *Lorenz* Márta, *Somogyi* Nusi, *Titkos* Ilona, *Turay* Ida, *Vaszary* Piri, *Bárdos* Artur, *Balassa* János, *Berky* József, *Dénes* György, *Góth* Sándor, *Laurisin* Lajos, *Rátkai* Márton, *Somlay* Artur, *Szendi* Lajos. Kisérnek: *Polgár, Zsigmondi, Cservenyák.*

IX. SZIMFÓNIA

21-én d. e. Vigadó, **22-én este** Zeneak.

Vez.: **Ferencsik,** közr.: **Faragó** (G-dur zongoraverseny), **Rigó** Magda, **Basilides, Rösler** Endre, **Littassy, Palestrina**-kórus. *Hangv. Zenekar.*

SAUERNÉ ANGELICA MORALES

zongoraestje 24-én. Hatalmas müsorán: **Bach:** Goldberg-variációk, **Chopin:** b-moll gyászindulós szonáta, **Mozart,** *Schumann, Brahms, Liszt* és *Sauer*-müvek.

BARTÓK—B. PÁSZTORY DITTA

kétzongorás estje 29-én. Müsor: **Brahms:** f-moll szonáta, **Sztravinszky:** Concerto, **Liszt:** Concerto pathétique, **Bach—Mozart** fugák, **Bartók:** Mikrokozmoszból.

Weingartner-Bustabo

Hangv. Zenekarral 31-én. (Városi 8).

Schubert: Befejezetlen szimfónia, Mendelssohn-verseny, **Beethoven:** III. (Eroica).

BUSTABO—FARAGÓ-SZONÁTAEST

febr. 5. *Mozart, Brahms, C. Franck.*

Beethoven: Missa Solemnis febr. 7.

Ungár Imre zongoraest febr. 8.

Bontó Ilona zenekari zongoraest febr. 9. Vez.: **Polgár.** *Hangv. Zenekar.*

VILLON-EST FEBR. 11.

Zeneak. ½9. A csavargó költőkirály legszebb müveit **Makay** Margit, **Fellegi** Teri, **Maróthy** Annie, **Somlay** Artur, **Tapolczai** Gyula adják elő. Bevezeti: **Pünkösti** Andor. Orgona: **Ákom** Lajos.

Varga Tibor hegedüestje febr. 14.

Karinthy-emlékest febr. 18.

Kiss Judith-zongoraest febr. 19.

*

Rádiót, gramofont, villamos háztartási készülékeket is Koncertnél vásároljon!

* **Uj szereplők A tenor-ban.** Dohnányi Ernő vigoperájának, A tenor-nak szombati előadásán két uj szereplő mutatkozott be. Horánvi Karola énekelte Thekla szerepét, Koréh Endre pedig az apát adta először. Mind a kettőn kitünően illeszkedtek az ismert jól összehangolt együttesbe és osztoztak a sikerben.

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobb bizonyíték, hogy a Darmol milyen jól bevált hashajtószer. – Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtószer, a DARMOL

Jó gazdasszonynak tudnia kell,

hogy a szombati piacon olcsóbb lett a vágott liba, kilója 150—190 és a vegyes zöldség 36—46 fillér.

Sóskáért kilónként 300—350, parajért 280—320 fillért kértek.

— **Hadigondozottak ügyei.** A HONSz országos igazgatósága vitéz Árvátfalvi Nagy István dr. elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy kérelemmel fordul a belügyminiszterhez olyértelmü rendelet kiadása érdekében, hogy a közigazgatási hatóságok kapjanak utasitást az 55 évet betöltött hadiözvegyek névjegyzékének a Központi Illetményhivatalhoz való soronkivüli felterjesztésére, magasabb ellátásuk folyósitása érdekében. Ugyanis igen sok községi elöljáróság az 55 évet betöltött hadiözvegyek jelentkezését a kiadott rendelet ellenére sem akarja tudomásul venni. Elhatározta továbbá, hogy kérelemmel fordul az igazságügyminiszterhez a rehabilitációs törvényjavaslatnak minél előbb a képviselőház elé való terjesztése érdekében, hogy azokat a hadigondozottakat, akiket még békében kisebb jelentőségü bűncselekmény miatt elitéltek, ne fosszák meg a kedvezmények élvezetétől. A HONSz igazgatósága foglalkozott továbbá a közelmultban megjelent rokkantellátási rendeletekkel, a felvidéki biztositások ügyével, valamint a hadigondozottak számos aktuális kérdésével.

— **A számvevőségi tisztviselők sérelmei.** A Számvevőségi Tisztviselők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányi ülésén Javornitzky János miniszteri tanácsos és még mások szólaltak fel, majd a választmány megállapitotta, hogy az összes fizetéscsökkentési rendeletek hatályon kivül helyezésére van szükség, ismertették a számvevők egyéb sérelmeit is és elhatározták, hogy kivánságaik teljesitése céljából memorandumot intéznek a kormányhoz.

— **Jelentkezési felhivás motoros pilótakiképzésre.** A Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap által biztositott anyagi fedezet ujból módot nyujt arra, hogy a Magyar Aero Szövetség 1940 nyarán ismét jelentős számu ifjut dijtalanul elsőfoku motoros pilótakiképzésben részesitsen Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Kassán és Pécsett működő tagegyesületek, illetve kiképző keretek kötelékében. A kiképzés tehát dijtalan. A növendékek a kiképzés egész időtartama alatt állandó szakavatott felügyelet alatt állanak és ellátásuk költségeit a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap fedezi. A kiképzésre általában csak olyan magyar állampolgárok pályázhatnak, akik nőtlenek, testileg, szellemileg és erkölcsi vonatkozásban is a megállapitott feltételeknek mindenben megfelelnek. Csak azok a felvételi kérvények vehetők figyelembe, amelyek legkésőbb 1940 február 25-éig megérkeznek. A „Tájékoztató"-ban foglalt feltételek minden jelentkezőre nézve kötelezők, kivételnek helye nincs. A feltételeknek megfelelő magyar ifjak kérjenek a Magyar Aero Szövetségtől dijtalan „Tájékoztatót". Budapest, V., Vigadó-utca 2.

— **Vissza kell-e szoritani a nőt a kenyérkereső pályáról?** Erről a mindenkit érdeklő kérdésről, amely egyike a legérdekesebb szociális és családvédelmi kérdéseknek is, tart vitaelőadást a rádió hétfőn délután. A 6 óra 30 perckor kezdődő vitaelőadást Gortvay György dr. és Mihelics Vid egyetemi magántanárok tartják. A magyar rádió a vitaelőadás hozzászólásai közül a három legsikerültebbet pénzjutalommal dijazza. A három nyertes hozzászólás szerzője 100, 80 és 50 pengő jutalomban részesül. A hozzászólásokat két héten belül kell beküldeni „rádió-vita" megjelöléssel a magyar rádióhoz (VIII., Sándor-utca 7).

— **Télen és tavasszal** különösen fontos a szervezet C-vitamin igényét kielégiteni. Ennek legkellemesebb és legolcsóbb formája GLOBUS PRITAMIN, a kedvelt vitaminos izesitő tápszer, melyet levesbe, tejbe keverve, vagy hushoz, vajaskenyérre tévé sok betegség ellen megvéd és a testi és szellemi frissességet fokozza.

BEKÜLDÖTT HIREK

Szerzői est. Fenyő László január 18-án, csütörtökön este ½9 órakor tartja szerzői estjét a Goldmark-teremben, a terézvárosi ifjusági csoport rendezésében. Közreműködnek: Füst Milán, Turóczi Trostler József, Ascher Oszkár, Baló Elemér, Kadosa Pál, Rózsa Vera, Simon Zsuzsa és Móra Edit. — **Olasz nyelvtanfolyamok.** A Budapesti Olasz Kulturintézet a nagy érdeklődésre való tekintettel meghosszabbitotta január 20-ig a gyorsitott, 30 leckére terjedő olasznyelvi tanfolyamokra a beiratkozást. A heti kétórás tanitás ingyenes, beiratási dij öt pengő. Biratkozni minden nap 5—7 óráig a Budapesti Olasz Kulturintézetben lehet (IV., Eskü-ut 6). Részletes felvilágositás ugyanitt egész nap, tel.: 388-128. — **A Petőfi-Társaság** január 14-én, vasárnap délelőtt ½11 órakor az Akadémián felolvasó-ülést tart. Havas István alelnök, Gáspár Jenő főtitkár, Bán Aladár, Szathmáry István és ifj. Hegedüs Sándor működik közre. — **A Magyar Tudományos Akadémia** II. osztálya hétfőn délután öt órakor felolvasó-ülést tart, amelyen Madzsar Imre: Történelem és emlékezet cimmel mondja el székfoglaló beszédét. — **A pesti izr. hitközség** magyar-zsidó szabadegyetemi előadássorozatában Hahn Dezső dr.: Zsidó alkotó egyéniségek az orvostudományban cimmel január 15-én, hétfőn ½7 órakor előadást tart (Wesselényi-utca 7). — **A Magyar Izr. Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Egyesülete** január 14-én, vasárnap délelőtt ½11 órakor tartja közgyülését a Rákóczi-ut 59. szám alatti helyiségében. — **A Baross Női Tábor** előadónői tanfolyamának megnyitó előadásán, január 15-én Kriesch Jenő igazgató a Kereskedői erkölcsről tart előadást (Muzeum-utca 17).

Hölgyeim! Le a kötőtüvel!

Itt a XX. század szenzációja a szab. „RAPID" kézikötő készülék.

Munkája kézimunka. Minden kötési minta köthető. Néhány óra alatt köthet magának pulóvert, blúzt vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára 35 P. Kérje 8 ismertetőt. Áruforgalmi Kft., Bp., IV., Sütő-u. 2. (Olcsó. S. T.: 138-365

Nagy helyfoglalásokkal, az elmult évnél nagyobb számmal jelentkezik a magyar ipar a Nemzetközi Vásárra

Az alig két hete megindult jelentkezések első terminusa hétfőn, január 15-én lejár. Azok a kiállitók, akik az április 26-án megnyiló Budapesti Nemzetközi Vásáron részt akarnak venni és ezt a szándékukat hétfőig bezárólag személyesen, vagy legkésőbb január 15-ig postára tett levéllel jelentik be, *10 százalék helydijkedvezményben fognak részesülni.*

A gazdatársadalom és a városi fogyasztó tömegek helyzetének javulásával arányban *a vásárra az elmult hét végéig jóval több kiállító jelentkezett már, mint tavaly ugyaneddig az időpontig.* A legnagyobb számmal a fogyasztási cikkeket előállító iparok jelentkeztek. Érdekes jelentkezések történtek a hazánkban *részben csak most kifejlődőben lévő pótanyagipar köréből.* Változást jelent az elmult évvel szemben az is, hogy a nagyipari vállalatok mellett ezuttal a középgyárak nagy része is, önálló pavillonépitkezésre törekszik. Fokozott propagandaeredményt várnak a saját reklámépülettől. A legnagyobb helyfoglalások mindezek mellett természetesen az idén is a nagyipar köréből történtek. A vas- és gépipar, az ország hatalmas textilvállalatai, egyes nagy élelmiszeripari gyárak és — ujitásként — a vegyipari szakma ismert vezetőgyárai ezidén a szokottnál korábban jelentkeztek.

A kedvezményes jelentkezés terminusának hétfőn történő befejezése után, a vásár a kiállitók jelentkezését február 15-ig még elfogadja.

Jancsi hiányzott

Jancsi, aki az egyik külvárosi iskolába jár, hat napig hiányzott. Amikor ujra megjelent, a tanitó ur kérdőre vonta:

— Mi az, Jancsi, miért hiányoztál?

— Tanitó ur kérem — felelte Jancsi —, a papám bélelt fülvédőket árul a Rákóczi-uton.

— A papád?

— Igen, a papám.

— És ezért nem jöhettél te iskolába?

— Nem azért, tanitó ur kérem, hanem a papámnak a nagy hidegtől bedagadt a torka.

— Na és?

— És nekem kellett helyette kiabálnom: „Ötven fillér a bélelt fülvédő, urak!"

— **A mücsarnoki Horthy-kiállitás dijai.** Esterházy Pál hercegnek a Képzőművészeti Társulat hetvenötödik éves fennállása alkalmából alapitott Jubileumi Emlékdiját, amelynek összege 3000 pengő, az alapitó Esterházy Pál herceg Unghváry Sándor festőművész „Gizella királyné" cimü történelmi kompozíciójának adományozta. Ugyanakkor a Képzőművészeti Társulat nagydiját Merész Gyula nyerte Széchenyi Andor Pál gróf arcképével, a kitüntető elismerést pedig Kacziány Aladár „Tavasz" cimü kompozíciójával. A Rökk Szilárd-dijat Márton Ferenc debreceni honvédemléke, a Ráth György-dijat Meilinger Dezső „Az uj kenyér" cimü müve, a Jellinek Gida-emlékdijat Burján László „Önarckép"-e, a Halmos életkép-dijat Kássa Gábor „Alföldi gulyás" cimü munkája, a Halmos-kisplasztikai dijat Gády Lajos „Himoroszlán" cimü szobormüve nyerte el. Kitüntető elismerésben részesült Győri Dezső „Női akttanulmány" cimü szobra, Viski János „Ősz a pusztán" cimü olajfestménye és Czene Béla „Önarckép"-e. A társulati épitészeti dijat a birálóbizottság nem adta ki.

— **Ribáry Géza dr. előadása a Cobden Szövetségben.** A *Magyar Cobden Szövetség* szemináriumában *január 16-án, kedden* este *Ribáry* Géza dr. *„Egyenjogusitás — külön jogrend"* cimmel előadást tart. A nagy érdeklődéssel várt előadást a *Magánmérnökök Országos Szövetsége* (VI., Andrássy-ut 23) előadótermében tartják és ¾7 órakor kezdik meg.

— **Megjelent a Magyar Szárnyak.** A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat januári száma most jelent meg. A Magyar Szárnyak érdekes ujévi beköszöntője mellett cikket irtak vitéz Laborczfy Rezső repülőezredes, Bisits Tibor repülőőrnagy, Jakabos Rezső repülőfőhadnagy, vitéz Rákosi György, Stef Tibor és Raczkó Lajos.

— **Tanügyi kinevezések.** A kormányzó Tomasz Jenőt a Báró Eötvös József-kollégium aligazgatójává nevezte ki, Rados Gyula izr. tanitóképzőintézeti tanárt a VI. fizetési osztály harmadik fokozatának megfelelő 10-es fizetési fokozatba előléptette.

— **Emléket állitottak az egyházmüvészet úttörőjének.** Fieber Henrik, a Központi Papnevelő Intézet aligazgatója, aki tollal és szóval harcolt az egyházmüvészetért, husz év előtt halt meg. Most a tisztelők emléket állitottak a kerepesiuti temetőben.

— **Kereszt a főváros iskoláiban.** A főváros közgyülése *Szendy* Károly polgármester előterjesztésére elhatározta, hogy iskoláiban kifüggeszteti a keresztet. A 3056 darab egyszerü fakeresztet szombaton helyezték el bensőséges háziünnepségek keretében.

— **Kitiltott sajtótermék.** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter megvonta a postai szállitás jogát az Amsterdamban a Querido Verlag N. V. amsterdami cég kiadásában megjelenő Bruno Frank: „Der Reisepass" cimü könyvtől. (MTI)

Március 31-ig meghosszabbitották a magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződést

Belgrád, január 13. (Magyar Távirati Iroda.) **Az érvényben levő és december 31-én lejárt magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződést december 31-étől 1940 március 31-éig meghosszabbitották. Az a két legfontosabb árucikk, amelyet Magyarország nagyobb mennyiségben vásárolhat Jugoszláviában, a fa és az érctek, különösen a vasércek.**

Öreg ruhájából öröme lesz,

mert kifényesedett, elhasznált, rossz állásu ruháját külföldi eszközökkel széppé, divatossá varázsolja, vagy kiforditja a Ruhakereskedelmi K. t., Ferenc-körut 39. I. Telefon: 141-217.

— **Eltemették Tangl Károly professzort.** Szombaton délelőtt nagy részvét mellett temették el a magyar tudományos élet nagy halottját, Tangl Károly professzort, a Tudományos Akadémia III. osztályának elnökét. Az elhunyt tudóst a Tudományos Akadémia saját halottjának tekintette és temetése a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokából történt. A dermesztő hideg dacára elökelő gyászoló közönség gyülekezett a Tudományos Akadémián, akik között az elhunyt családján, Tangl Lóránton, Erika leányán, annak férjén, Thiering Richárdon, az Egyetemi Nyomda igazgatóján kivül ott voltak József királyi herceg, tábornagy, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében Szily Kálmán titkos tanácsos, államtitkár, Finkey Ferenc titkos tanácsos, koronaügyész, Hegedüs Lóránt ny. miniszter, Johan Béla belügyi államtitkár, Rados Gusztáv, Domanovszky Sándor rector magnificus vezetésével a Pázmány Péter Tudományegyetem tanári kara teljes számban, Zimmermann Ágoston rector magnificussal az élen a József Nádor Müegyetem tanári kara. Délelőtt 11 órakor kezdte meg Kemény Aladár dr. rókusi plébános a gyászszertartást az ősi imádsággal: Oremus pro fidelibus de functis... Az Operaház tagjaiból alakult kórusból felcsendült a gyászének s kezdetét vette a gyászszertartás. A beszentelési szertartás befejezése után a kórus az „Isten veled, te kedves jó halott..." kezdetü gyászdalt énekelte s ennek elhangzása után Rybár István egyetemi tanár, az egyetem matematikai tanszékének vezetője lépett a gyászdrapériával bevont szónoki emelvényre, hogy a tudományegyetem nevében elbucsuzzon Tangl Károlytól. Barnóthy Jenő dr. egyetemi magántanár, tanársegéd a tanitványok nevében bucsuzott el Tangl Károly dr.-tól. A gyászbeszédek elhangzása után a menet a kerepesiuti temetőbe ment, ahol a szertartást végző lelkész ujból beszentelte Tangl Károly hamvait s azokat a kórus gyászéneke után a főváros által adományozott diszsirhelyen hantolták el.

Akinek a vérnyomása magas és szivmüködése rendellen, ugy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyü székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvizet iszik. Kérdezze meg orvosát!

Két ujabb földrengés

I.

Ankara, január 13. Az utóbbi harminchat óra alatt állandóan ujabb földlökéseket észleltek a multkori földrengés által sujtott vidéken, különösen Amasia, Avyvaliki, Inegül és Jozgat környékén.

II.

Los Angeles, január 13. Los Angelesben heves földrengést észleltek. A lakosság az utcára menekült. Kár nem történt.

— **Orvosi hir.** *Rosenthal* Rózsi dr. belgyógyász magánrendelését ¼4—5-ig II., Csalogány-utca 4/a folytatja. Telefon: 152-792.

— **Rendelet az állandó birósági szakértői állás szervezéséről.** Az igazságügyminiszter az állandó birósági szakértők jogviszonyainak szabályozására rendeletet adott ki. A rendelet a törvényszék mellé a szükséges számban állandó birósági szakértői állást szervez. Az állandó birósági szakértő működése kiterjed a törvényszék kerületébe tartozó járásbiróságokra is.

— **Előléptetések a honvédelmi minisztériumban.** A kormányzó a honvédelmi miniszter előterjesztésére Kilián Gyulát miniszteri osztályfőnökké, Vutkovich Árpádot miniszteri tanácsossá, Hatolykai Pótsa Jánost miniszteri tanálytanácsossá nevezte ki. Bernáth Lászlónak és Tolcsvai Nagy Barnának a miniszteri osztályfőnöki cimet és jelleget, Jeszenszky Tibornak a miniszteri tanácsosi cimet és jelleget, Görgey Ferencnek a miniszteri osztálytanácsosi cimet és jelleget adományozta.

— **Uj egyetemi tanár.** A kormányzó Röhlich Károly dr. pécsi tudományegyetemi adjunktus, egyetemi magántanárnak a szakirodalom müvelése és az orvosképzés terén szerzett érdemei elismeréséül az egyetemi rendkivüli tanári cimet adományozta.

— **Negyvenezer pengőt gyüjtöttek eddig a finn Vöröskeresztnek a magyar evangélikusok.** A finn Vöröskereszt javára az evangélikus egyházközségekben megindult gyüjtés tovább folyik. E hét közepéig 40.098 pengőt fizettek be az egyházak, intézmények és magánosok az „Evangélikus Élet"-hez és a „Harangszó"-hoz. A budapesti evangélikusság háromezer pengőn felüli gyüjtése mellett, a nyiregyháziak közel kétezer pengőt, az orosháziak 1350, a győriek csaknem ezret adtak össze, de — más, nagyobb egyházközségeket ezuttal nem emlitve — egészen kicsiny gyülekezetek is feltünő eredménnyel vettek részt az áldozathozatalban. Hatszáz pengőnél többet adott a sopronmegyei Beled község, ötszáz pengőnél nagyobb összeget a pestmegyei Acsa, háromszáz pengőn felül Bakonycsernye, Gecse, Lovászpatona, kétszázon felül Domony, Répcelak-Csánig, Tab, Vadosfa.

— **Halálozás.** *Schwarz* Gáspár Zsámbokon január 12-én elhunyt. Temetése vasárnap délután.

Weisz Henrik temetése január 14-én, vasárnap déli 1 órakor lesz a rákoskereszturi temetőben.

Özvegy Hagyárosi *Zalay* Tamásné, született Esztelneki *Jancsó* Auguszta életének 93. évében január 9-én elhunyt. Az elhunytban *Scholtz* Andor folyamőrtörzskapitány, a kormányzó szárnysegéde nagyanyját gyászolja.

Biztos megélhetést

nyujt a villamos

„ALKA" HARISNYA-SZEMFELSZEDŐGÉP

Kivándorlóknak is kiváló az alkalmas!

Megveheti! Bérelheti!

ALKA Budapest, V, Szent István-körut 13. Telefon 119-518

VILÁGSZABADALOM!

Marosi Lajos dr. MABI-segédtitkár január 12-én 39 éves korában, hosszu szenvedés után elhunyt.

Őrményesi *Fiáth* Pál földbirtokos, Sopron vármegye törvényhatósági bizottsági tagja Kapuváron váratlanul meghalt.

Horti Pál okl. épitészmérnököt, aki Zürichben 29 éves korában hirtelen elhunyt, szülei hazahozatták. Temetése vasárnap, január 14-én délután ¾3 órakor lesz a rákoskereszturi temetőben.

— **Finom farsangi fánkkal** kedveskedik a jó háziasszony ilyenkor családjának, vendégeinek. A fánksütés időszerüségére való tekintettel az Elektromos Müvek honvédutcai főzőelőadásain szalagos farsangi fánk és képviselőfánk készitését mutatják be. Előadások: hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, továbbá szerdán d. u. 5 órakor.

BÁLI ESTÉK

✢ **A Drogista Bál.** A hagyományos külsőségek között tartották meg szombat este a Drogista Bált a Britanniaszálló kupolatermében, nagy és szépszámu előkelő közönség jelenlétében. A bál fővédnöke Barta István m. kir. kormányfőtanácsos volt. Az érkező vendégeket Batra-Kovács Lajos dr. bálelnök fogadta az ötventagu rendezőgárda élén. Szép látvány volt a 100 elsőbálos leány megnyitócsárdása, melyet: *„Szagos lesz az utca, merre-merre járok"* kezdetü csárdásra nyitottak meg. A bál jövedelmét a Drogista Botanikus Kert és Egészségtelep javára forditották.

✢ **A Volksbund bálja a budai Vigadóban.** A magyarországi németek egyik szervezete, a Basch Ferenc dr. vezetése alatt működő Volksbund szombaton este bált rendezett a budai Vigadóban. Basch dr. kiséretével féltizkor vonult be a nagyterembe és elfoglalta helyét a diszemelvényen. Ezután a zenekar eljátszotta a magyar Himnuszt, majd a Seid ihr gegrüsst kezdetü dalt, amelyet a megjelentek együtt énekeltek. Basch dr. megnyitó beszéde után két zenekar muzsikájára kezdett táncolni a zsufolt terem közönsége. A sváb falvak küldöttségei népviseletben vonultak fel a megjelentek élénk tetszése közben. Éjfélután, régi német szokás szerint, az ugynevezett rozmaring-árverésre került sor. Körü belül kétezer magyarországi német jelent meg és mulatott a bálon, amely a hajnali órákban ért véget.

✢ **Medikus Bál.** A farsangnyitó Jegyzőbál után szombaton tartották meg az előbbi nagy riválisát, a Medikus Bált, a régi tradicióhoz hiven, ez évben ujra a Vigadó sok magyaros vigasságot látott termeiben. Féltizenegy órakor harsona jelre a pálcások sorfala között bevonult előkelőségek elfoglalták helyeiket a diszemelvényen és Szaszovszky Géza bálelnök kérésére a fővédnök megadta a nyitásra az engedélyt. „Hallod rózsám, Katika, Kell-e doktor, patika" pattogó ütemeire a következő párok voltak a csárdásnyitók: ifj. Szaszovszky Géza—Johan Edit, ifj. Szukováthy Imre—Ratkóczy Magda. Ezután a Kék Duna keringő örök szép dallamára a következő kisleányok nyitottak az előző Medikus Bálok elnökeivel, illetve társelnökeivel:

Krempels Géza dr.—Bauer Ica, Mutschenbacher Gábor dr.—Mács Márta, Lukács Antal dr.—Déry Judith, Kovacsovics Tibor dr.—Anderlik Wanda, Gogolák János dr.—Komjáthy Klára, Takáts István dr.—Bauer Mausi, Goszleth Tibor dr.—Enődy Tusy, Balás Iván dr.—Máté Éva, Korompay Tibor dr.—Proll Baba bárónő, Varga Kálmán dr.—Beyer Livia, Koós Rudolf dr.—Andriska Magdolna, Lexa László dr.—Ludvigh Éva, Paulikovich Elemér dr.—Simonffy Ágnes, Sass Kortsák Endre—Köhler Alice, Obál Ferenc—Szentgyörgyi Manyi, Ránky László—Felker Erika, Zsoldos István—Hadfaludy Zsuzsa, Benczur Gyula—Obál Edith, Dávid Tivadar—Adámy Piroska, Bakay Lajos—Bárány Edith, Horváth Csaba—Kokas Katalin, Posta Bekény—Schütz Rózsa, Hetényi Gyula, Posta Lea, Wein Dénes—Schenker Ilse, ifj. Pup Kálmán—Dunás Vargha Ilsy, ifj. Huzella Lajos—Horváth Zizi. Ezután kezdetét vette az általános tánc, amelyből ne mhiányzott a hagyományos medikusjókedv.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, január 14. — *Budapest I.* — 8: Ébresztő. — *10:* Róm. kat., *11.15:* Evang. istentiszt. — *12.30:* Budap. Hangv. Zenekar. — *13.15:* Közv. az ökölvívómérk. — *14:* Hanglem. — *15:* Közv. az áll. borpincéből. — *15.45:* Énekkar. — *16.30:* Előadás. — *17.15:* Ének. — *17.45:* Előadás. — *18.15:* Cigányzene. — *18.30:* Előadás. — *19.10:* Sporteredmények. — *19.25:* Szeretni. Szinmü. — *20.40:* Ruszin irodalmi est. — *21.30:* Tánclemezek. — *22.10:* Hanglemez. — *22.30:* Tánczenekar. — *23.20:* Cigányzene. — *Budapest II.* — *11:* Hanglemezek. — *12.05:* Leventefélóra — *13.20:* Budap. Hangv. Zenekar. — *15.05:* Szalonötös. — *16.30:* Katonazene. — *19.10:* Hanglem. — *20.25:* Hanglem. — *20.40:* Előadás. — *21.05:* Cigányzene. — *21.45:* Ruszin irod. est.

HÉTFŐ, január 15. — *Budapest I.* — *12.10* Hanglemezek. — *13.30:* Postászenekar. — *16.15:* Diákfélóra. — *17.15:* Előadás. — *17.45:* Szalonzenekar. — *18.50:* Vita. — *19.25:* Cigányzene. — *19.50:* Előadás. — *20.10:* Operaházi zenekar. — *22.10:* Cigányzene. — *23.25:* Hanglem. — *Budapest II.* — *18.50:* Cigányzene. — *19.25:* Német nyelvoktatás. — *20.25:* Felolvasás. — *20.55:* Tánclemezek.

VITAJECOL

a gyermeki szervezet erősitésére kiválóan bevált természetes A és D vitaminban gazdag,

csaknem iztelen és szagtalan

CSUKAMÁJOLAJ

A Vitajecol a gyermekek egyenletes fejlődését biztositja, csontrendszerüket erősiti, munkabirásukat fokozza s mivel csaknem iztelen és szagtalan, minden gyermek szivesen szedi. Minden gyógyszertárban kapható.

Krompecher tápszergyár készitménye.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 334-748, 340-726

Molnár C. Pál festő-és grafikusművész. (1894-1981)

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 JUL 13

1021

KITEKINTŐ

A HÚSZAS ÉVEK A RAJZ TÜKRÉBEN

VÁZLAT MOLNÁR C. PÁL PROFILJÁHOZ

Ez év május végén s június havában a Vigadó Galériában kiállítással emlékeztek meg az 1981. július 11-én elhunyt kiváló festő-grafikus: *Molnár C. Pál* munkásságáról. Gazdag életművéből ez alkalommal az *Est-lapok*nak 1922—1929 között készített újságrajzait mutatták be. A megnyitón hatalmas tömeg vett részt, pedig az itt szereplő 60 tusrajz Molnár C. Pál oeuvre-jéből csak egy részletet mutathatott be, hiszen ő grafikusként a fametszetben s a litográfiában is emlékezetes műveket alkotott. Az egykori ösztöndíjas 1929—1931 között Rómában tevékenykedett; 1921-től haláláig 29 jelentős bel- és külföldi kiállításon szerepelt, s 13 külföldi nemzetközi kiállítás aranyérmének volt tulajdonosa, amelyek között az 1937-ben elnyert Párizsi Világkiállítás Grand Prix-je és aranyérme a legjelentősebb. Itthon megkapta a Zichy-, Szinyei Merse- s a főváros jubileumi aranyérmet. Számos könyvet illusztrált, így *Illés Endre*, *Keleti Artúr*, *Kosztolányi Dezső*, *Szabó Lőrinc* és mások műveit.

Szóljunk most kizárólag nemrég zárult Vigadóbeli tárlatáról, ahol rajzaiban hiteles világképet adott a húszas évek fővárosi életéről, a szerelem, a család s az erkölcs problematikájáról, a kor jellegzetes figuráiról, a golfozó nőkről, a turf hazardőrjeiről, a biliárdozó, pletykázó, pikáns vicceket mesélő gavallérjairól, de tudott jellegzetes tulajdonságokat felmutatni a telefonoskisasszonyokról, gesztenyésnénikről, a pincérekről és

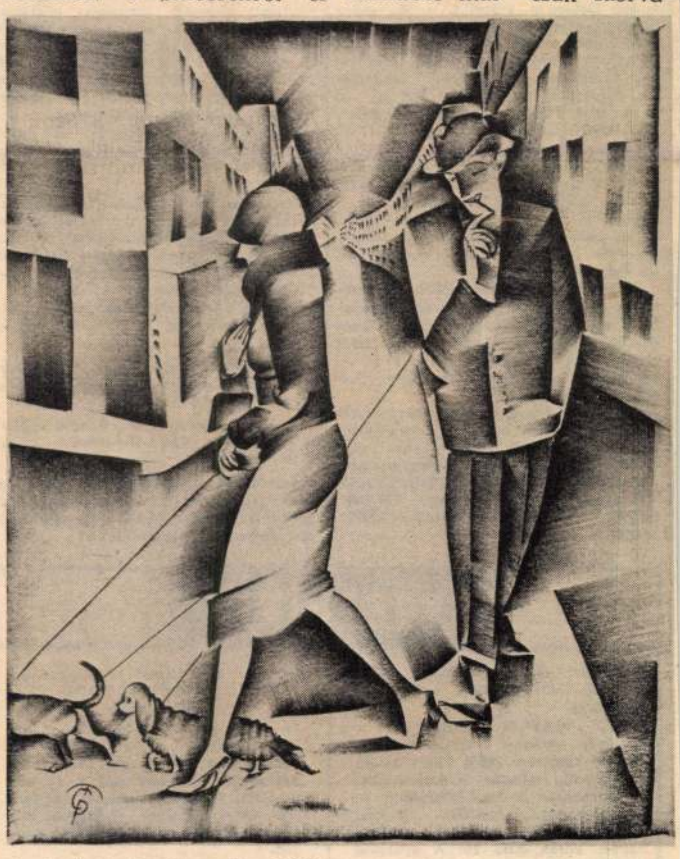

Aszfaltbetyár (tusrajz, 1926)

fényképészekről, az aszfaltbetyárokról s a meg nem értett feleségekről stb. S mindezeket az *Est-lapok* éppoly szívesen közölték, mint a magyar próza nagyságainak novelláit és verseit Karinthytól Móriczig, s Babitstól Tóth Árpádig.

Elmondhatjuk, hogy az *Est-lapok* az irodalom kenyéradó gazdáiként szerepeltek. A hatalom szálai a sajtókirály: *Miklós Andor* kezeiben futottak össze, aki hamarosan felismerte a fiatal művészben rejlő pénzügyi lehetőségeket s alkalmasnak találta egy olyan rajzrovat szolgálatára, mely hatalmas olvasótábort sorakoztatott fel az Athenaeum Nyomdával dolgoztató konszern mögött. Miklós Andor teljesen Molnár C. képzeletére bízta, hogy mit és hogyan illusztráljon, a kikötése az volt, hogy rajzai nyomon kövessék Budapest mindennapi életét, időszerű eseményeit, problémáit, mindezt kissé a görbe tükör nyelvére fordítva.

A kiállítás létrejöttében jelentős szerepet vállalt nevelt leánya, *Csillag Pálné*, aki ma is fanatikus ügybuzgósággal rendezi és óvja nevelőapja hagyatékát, kategorizálja festményeit, vázlatait, grafikáit. Ezekben a rajzokban a városi polgár önmagára ismert, „kedvtelve szemlélte önmagát, mohó divatéhségét, bocsánatos hűtlenségeit... s ásító unalmú hűtlenségeit" — írja *P. Szűcs Julianna* katalógusi előszavában. M. C. P. — ezzel a jelöléssel él a neve emlékezetünkben — (a C. francia származású édesanyjának (Contat) nevéből vált művészi szignóvá) minden rajzában meg tudta találni a jellemző pillanatot. Minden olyan felesleget elhagyott, ami a figyelmet elvonta volna a lényegről. Finom mondén franciás erotikájú tusrajzait, melyek egy részét virtuóz skurcokban készítette, hamar megkedvelte a közönség. De azt is tudta, magas fokú ösztönös önbírálatával, hogy mikor kell megállni.

Erről ő maga így ír kiadatlan naplójában: „A siker teljes, a közönség követeli a további rajzok közlését. Publicitásom óriási lett. Időközben az *Est-lapok* trösztöt szerveztek, három nagy újság konszernjévé bővült: *Az Est*, a *Magyarország* és a *Pesti Napló* szerepelt benne, s volt úgy, hogy mind a három lap hozott egy-egy rajzot M. C. P. monogrammal. Ezt már kezdtem sokallni. Főként a tematika kezdett kifullasztani. Itt-ott banalitások csúsztak a sorozatba. Hála jól működő ösztönömnek, az elsők között voltam, akik ezt észrevették. Lassan fékezni kezdtem, és Rómából már csak szórványosan küldtem egy-egy krokit, végül teljesen leálltam."

A bemutatott krokik a gondos válogatásban azonban emlékezetes élményt nyújtottak a látogatóknak, nehéz elfelejteni az *Autóbuszon*, az *Aszfaltbetyár*, a *Hagyja nálam a kezét* alakjait, a pikáns viccet mesélő arisztokratát s az *Est Hármas könyvében* is megjelent rajzokat. Igazi rögtönző, improvizáló művész volt, de tudta azt is, hogy a rögtönzésben mindig van selejt, s amelyik kroki nem felelt meg az elképzelésének, volt ereje eldobni. Lelkiismeretfurdalás nélkül szeretett dolgozni. Sokoldalú, kiemelkedő művészegyéniség volt, sem festészetében, sem grafikájában semmiféle irányzathoz nem tartozott, tiltakozott az ellen, hogy a novecento kategóriába sorolják, s egész életében érvelt a „római iskola" babonája ellen. Minden irányzat eredményeit felszívta magába, s ezzel saját egyéniségének erejét növelte.

Dr. Tóth Ervin

Ezúton tájék
hogy

TIGÁZ
hibabejelentő helyiség
1983. július 15-én 16.00 órától
megváltozik.
ÚJ HELYE:
Debrecen, Mikepércsi út 1. szám
(Erőműbejárat)

TIGÁZ DEBRECENI KIRENDELTSÉG

Tisztelt fogyasztóink változatlanul a 16-444 telefonon jelenthetik be gázüzemi berendezéseik javítási, karbantartási igényeiket, valamint az észlelt gázszivárgásokat, gázömléseket.
Fenti címen változatlanul éjjel-nappal telefonon vagy személyesen is megkereshetik igényeikkel kirendeltségünket.
Petőfi téri helyiségünk a továbbiakban mint bemutatóterem és információs iroda áll a lakosság szolgálatában.

TIGÁZ Debreceni Kirendeltség

Különleges célgépek, berendezések tervezésében hagyományokkal rendelkező munkahelyre felveszünk géptervezésben járatos vagy pályakezdő gépészmérnököket, továbbá gyakorlattal rendelkező üzemmérnököket és mérnököket technológusi munkakör ellátására. Fizetés megállapodás szerint. Jelentkezni lehet a Magyar Gördülőcsapágy Művek személyzeti és oktatási főosztályán, Debrecen, Szabadság útja 129. Telefon: 14-455, 15-455, 422 mellék.

A Debreceni Baromfi-feldolgozó Vállalat azonnali belépéssel felvesz jó kereseti lehetőséggel 2 műszakos beosztás mellett női dolgozókat csomagoláshoz és feldolgozáshoz. 16 éven felüli diákok szünidei alkalmazását is biztosítjuk. Felveszünk még kezdő statisztikust, 2 műszakos beosztás mellett 6 órás kisegítőt, „E" kategóriájú jogosítvánnyal rendelkező, katonaságtól leszerelt, gyakorlattal rendelkező gépkocsivezetőket, nyugdíjas autóbuszvezetőt, 3 műszakos beosztás mellett villanyszerelőt, elektroműszerészt, tmk-segédmunkást, derítőkezelőt és hűtőrakodókat. Jelentkezés Debrecen, Diószegi út 1., munkaügyi osztály.

Asztalos szakmunkásokat, női és férfi betanított munkásokat felveszünk. DAKISZ Debrecen, Galamb u. 1. sz.

Dolgozókat alkalmaz a Bizományi Áruház Vállalat. Simonffy u. 1/C.

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Gyógyszertári Központja gyakorlattal rendelkező gépkönyvelésben jártas bérelszámolót alkalmaz. Jelentkezés személyesen Debrecen, Dóczi J. u. 36., munkaügyi osztályvezetőnél.

Női munkavállalókat asztalos üzemi betanított munkára, valamint erősáramú középfokú végzettséggel rendelkezőt művezetői munkakörbe felvesz a H.-B. m.-i Tanácsi Építőipari Vállalat. Jelentkezés: Simonffy u. 34—36. sz. Munkaügyi osztály.

Biharkeresztesi Emelőgépgyár felvételre keres különleges gépjárművek javításához: gépjárműtechnikusokat, autómotorszerelő, villanyszerelő szakmunkásokat, akiket Budapesten képeztetünk ki, 1984. évtől telephelyünkön végzendő igényes munkára.

Finommechanikai készülékek tervezésében jártas felső- vagy középfokú gépipari végzettséggel és gyakorlattal rendelkező munkaerőt keresünk fejlesztői munkakörbe felvételre. TANERT 1. sz. mechanikai gyáregysége Debrecen, Hámán Kató u. 76. sz.

Gépipari vagy közlekedésgépészeti szakközépiskolát végzett, katonaidőt letöltött, hivatásos jogosítvánnyal rendelkező fiatalokat légkompresszorok javítására felveszünk. Jelentkezéseket „Országos szervizhálózat 239 560" jeligére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Gyakorlott és ez évben végzett csúcsesztergályos, marós, köszörűs, géplakatos, tmk-géplakatos, tmk-villanyszerelő, szerkezeti lakatos, CO-hegesztő, gépfestő szakmunkásokat, revolverautomatára gépbeállítókat, betanított forgácsolókat, gépfestőket, kőműveseket, kocsikísérőket, anyagmozgató és kőműves segédmunkásokat felvesz a Fémfeldolgozó és Ja[illegible] Ipari Szövetkezet, Debrecen, Vágóhíd u. 3/A.

Debreceni MEZŐGÉP Vállalat központja felvételre keres műszaki egyetemet, főiskolát végzett szakembereket gyártmányte. vező-szerkesztő, gépipari szakközépiskolát végzetteket segédszerkesztő, iparjogvédelmi és újítási, valamint műszaki rajzoló munkakörökbe. Kezdő szakemberek is jelentkezhetnek. Jelentkezés Szoboszlói út 50., személyzeti osztály.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem Idegklinikája gondnoki munkakör betöltésére gyakorlattal, közgazdasági szakközépiskolai végzettséggel és KÁLÁSZ képesítéssel rendelkező munkaerőt, valamint szakképzett ápolónőket alkalmaz. Jelentkezés az Idegklinikán. A szállítási csoport segédmunkást keres felvételre. Jelentkezés a szállítási csoport vezetőjénél.

A Debrecen 1. megyei postahivatal Hatvan u. 3—7. érettségivel, német nyelvtudással rendelkező dolgozót alkalmaz hírlapárus munkakörbe. Bérezés a kollektív szerződés szerint. Jelentkezés a városi hírlapposztály munkaügyi előadójánál.

Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat azonnali belépéssel alkalmaz lakatos, kőműves, gépjármű-elektromos szerelő, vízvezeték-szerelő, fűtésszerelő, gépész szakmunkásokat, férfi masszőröket, gázkazánfűtőket, gépjárműmosó szervizest, víz- és csatornahálózati betanított munkásokat, irodatakarítókat, kertészeti és egyéb segédmunkásokat. Jelentkezni lehet Hatvan u. 12—14. sz., I. em. 112. szoba.

A Debreceni Építőipari Vállalat gyakorlattal rendelkező raktári anyagkiadót, raktári segédmunkást és raktári anyagkönyvelőt keres felvételre. Jelentkezés: Debrecen, Darabos u. 9—11. Anyaggazdálkodási osztályon.

Gyenge áramú elektromérnököt felveszünk. Jelentkezés: TRVV. Debrecen, Hámán K. u. 72—74.

Éjjeliőröket, takarítónőt felveszünk. Debreceni Építőipari Szövetkezet, Monostorpályi út 5—7.

Raktári dolgozót, és éjjeliőrt felvesz a PIERT ker. Váll. Debrecen, Vörös Hadsereg útja 41.

Felveszünk esztergályos, lakatos, nehézerőgép-szerelő szakmunkásokat és építőipari segédmunkást. Műszaki erdészet Debrecen, Kartács u. 13.

GYÁSZHÍREK

Megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

MATKÓ ANDRÁS

83 éves korában csendesen elhunyt. Temetése 1983. július 14-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz a Köztemető kolumbáriumának 1. sz. ravatalozó termében. Lakás: Debrecen, Vécsey u. 63. Előző lakás: Veréb dűlő 16. A gyászoló család.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy

MATUSZKA ROZÁLIA

76 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön du. fél 1 órakor lesz a Köztemető 2. sz. kolumbáriumának ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Pásti u. 3. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

SZABÓ FERENC

nyugdíjas főkönyvelő, 73 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön fél 3 órakor lesz a Köztemető 2. sz. ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Simonyi u. 22. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DÁN GÁBOR

tsz-nyugdíjas, 76 éves korában elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön déli 12 órakor lesz a Köztemető kolumbáriumának 1. sz. ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. Lakás: Létavértes, Széchenyi u. 105. Felesége és a gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

DONKA JÓZSEF

MÁV-nyugdíjas felvigyázó, 83 éves korában elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető kolumbáriumának 1. sz. ravatalozó termében polgári szertartás szerint. A gyászoló család.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

ÖZV. TORKOS SÁNDORNÉ
Dézsi Róza

73 éves korában csendesen elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön 11 órakor lesz a Köztemető 1. sz. ravatalozó termében polgári szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Böszörményi út 61. A gyászoló család.

Fájó szível tudatjuk, hogy

ÖZV. SZATHMÁRY FERENCNÉ
Papp Vilma

88 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Szeretett halottunk temetése 1983. július 14-én, csütörtökön délután 1 órakor lesz a Köztemető kolumbáriumának 1. sz. ravatalozó termében egyházi szertartás szerint. Lakás: Debrecen, Szepességi u. 37. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

NAGY ZSUZSA

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

ERDŐS FERENC

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

GERGELY SÁNDOR

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk,

LAJTER JÓZSEFNÉ

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, és mélységes bánatunkban részvéttel osztoztak. A gyászoló család.

TEREMI ANDRÁSNÉ
Katona Mária Margit

sírkőavatása 1983. július 16-án, délután 4 órakor lesz a Köztemető II. tábla 29. sor 39. sz. sírnál. A gyászoló család.

Molnár C. Pál

13 műve az oslói
magy. graf. kiállításon
vrod

Ungarsk 1934.

Molnár C. Pál

szül. 1894.

l.

Hung 1937

10 műve a londoni magy. graf. kiállitáron 1937

Molnár C. Pál

12 művet volt részt a lembergi magy. graf. kiállításon

rőd-

Tow 1935

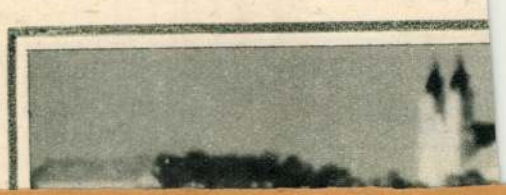

Molnar C. Pál

festette a battonyai rk. templom főoltárképét. Középen a Szentháromság kétoldalt az angyali üdvözlet.

Nemzeti Kiszág Éfes mell 1939. jun. 18. fordít

Részlet az Angyali üdvözletből Molnár C. Pál festette

Szüz Mária képe Molnár C. Pál festménye

Molnár C. Pál

N.Ú 934 VI/3

N.U.934.VI.3.

27

Molnár C. Pál nyerte a Ferenc József festészeti dijat

A székesfőváros *Ferenc József* koronázási jubileumi alapitványának festészeti díját szombaton adták ki. A *Liber* alpolgármester elnökletével müködő zsüri a *2000 pengős dijat Molnár C. Pál festőművésznek itélte oda.* Molnár C. Pál személyében valóban nagytehetségü és érdemes művész kapta meg a dijat és kitüntetést, *Molnár* C. Pál a fiatal magyar élgárdának már évek óta egyik legkiválóbb képviselője. Az elmult esztendők sikerei után az idei évadban virágzott ki teljes mértékben *Molnár* C. Pál kivételes tehetsége, grafikai sikerei után tavaszi kollektiv kiállitásán már mint festőművészt is a legelsők közé sorozta a kritika. A római egyházmüvészeti kiállitáson a nagy magyar sikerből tekintélyes rész jutott *Molnár* C. Pálnak is, nagy kulturával és mélységes áhitattal festett vallásos tárgyu képei olyan tényezőknek is megnyerték a tetszését, akik korábban az ortodox konzervativizmus hivei voltak. Molnár C. Pál a modern magyar egyházmüvészet diadalra juttatásában és nemzetközi sikereiben is sorozatos érdemeket szerzett, személyében ismét egy olyan müvész kapta a Ferenc József dijat, aki a *római Collegium Hungaricum* növendéke volt és ezzel a *Collegium Hungaricum dijnyertes tagjainak a száma hétre szaporodott. Molnár* C. Pál kitüntetését általános öröm és rokonszenv fogadta és egyhangú az a vélemény, hogy a zsüri itélkezése ezuttal ismét megnyugtatóan igazságos volt. *(m. v.)*

kodik.

A szinpadi részben ugyancsak ez a együttes jelentkezik. Kitünt még a filme a tehetséges *Just* Gyula is.

A vidám filmszkeccs ugy hatásos film részével, mint nagyon szépen dekorál szinpadi képeivel nagy sikert aratott szombati bemutatón. *Márkus* Alfréd ki sérő zenéje is nagyon népszerü lett má az első estén. Az *Uránia* nézőterét telje sen megtöltő közönség melegen tapsolt szereplő *Szőnyi* Lenkének, *Kertész* Gá bornak és *Fenyvesi* Évának.

— **Magyar karmester sikere külföldön.** Fé nyes sikerrel szerepelt több mint fél esztendő külföldi hangversenykörutján *Doráti* Antal az ismert nevü magyar karmester, aki az é elején *Párisban* és *Angliában* vezényelte *Monte Carlo orosz balett* néhány előadásá olyan kiváló eredménnyel, hogy a társasá felkérte őt *amerikai* körutjának zenei vezeté

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál (1894–): festő,
a neoklasszicizmus egyik legrangosabb
képviselője. Újabb képei a szürrealizmus
hatását tükrözik. Táblaképfestészete mellett
jelentősek falképei és grafikái is.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. Corvina 1977.

Molnár C. Pál, festő

MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítását Gyulán, a Dürer Teremben ma nyitják meg; a 85 éves mester mintegy 250 képét három hétig tekinthetik meg az érdeklődők.

– : Hír

8

Népszabadság, Bp. 1979 nov. 9.

Molnár C. Pál, festő

● TÁRLAT. Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás ma délelőtt Gyulán, a Dürer-teremben.

-:o Tárlat

8.

Esti Hírlap, Bp. 1970 [illegible]. 9.

Molnár C. Pál

MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítása április 12-én nyílik meg a csepeli Iskola Galériában. A tárlaton a művész száz képét mutatják be.

Magyar Hirlap 1980.4.12.4

Molnár C.pál

Békésben élő illetve onnan elszárma/
zott müvészek tárlata nyilt meg Szeghalmion,
melyen a müvész is kiállitott.

Magyar Hirlap 1980/10/3/11

Molnár C. Pál

Magyar

MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítását szülőhelyén, Battonyán ma délelőtt nyitja meg dr. Szíj Rezső művészettörténész. A 85 éves művész 1936-tól a város díszpolgára, mostani tárlatát Battonya felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából rendezték meg. A kiállításon látható képeket a később létesítendő Molnár C. Pál-emlékházban is bemutatják.

Molnár C. Pál, festő

□ MOLNÁR C. PÁL festőművész kiállítását szülőhelyén, Battonyán, a Művelődési Központ nagytermében ma 11 órakor dr. Szij Rezső művészettörténész nyitotta meg.

□ Molnár C. Pál

2.

Esti Hírlap, Bp. 1979. szept. 22.

MOLNÁR C. PÁL, a most 85 éves festőművész életművét bemutató kiállítás tegnap nyílt meg a gyulai Dürer-teremben. A Békés megyei Battonyáról származó művész a szeptemberben felszabadulásának 35. évfordulóját ünnepelt szülőfalujában is kiállította műveit.

Molnár C. Pál

Magyar Hirlap 1979/263/1o

Molnár C. Pál

lásd

Magyar Könyvszemle

1941. 98, 112. l.

Molnár C. Pál

cikk
=

Művészet. 1938. 41. l.
(Mennyezetkép az eucharisztikus gondolatról.)

Molnár C. Pál

Olasz kis város c. Elpé, az Ernst Museum Szinyei-kiállításáról

Repr.

Művészet. 1937. 149. l.

ıla 9
rianne 30
harles Fitzhugh 36
on 15
ald 36
ıbacska András 36
lor 15
ó Gabriella 30
J. Jenő 16
Lajos 36
ık 16
bor 9, 16, 22
ó 21
os 16
ály 16
jos 27
d 16
30, 31
ıdrea 15
Végh György 16
Villon, François 16
Voinovich Géza 16
Voit Pál 31
Voltaire 26
Vörös Márton 31
Vörösmarty Mihály 16
Waggerl, Karl 16
Waldstein János 20
Weis István 25
Ybl Ervin 31
Zádor István 31, 36
Zubor István 38
Zsigray Julianna 16
Balassi Könyvtár 22
Nemzetnevelők Könyvtára 25
Mindenes Gyüjtemény 19
Officina Könyvtár I., II., III. 26.

Molnár C. Pál

Betlehem c. Szépe
szines repr.

Tolnai Világlapja –
1943. 57. szám
csúcsap –

DINGUNGEN.

tiger Bezahlung in *Kronenwährung*. Vom
on *10 Prozent* eingehoben.
über K 500 um K 20, über K 1000 um
Bezahlung des Meistbotes findet eine Aus-
t statt. Die Gegenstände werden in dem
ler Auktion befinden. *Reklamationen* nach
chtigt werden, da sämmtliche Objekte zur

und Beschreibungen der zum Verkauf ge-
stet. Die Gegenstände werden nach erfolg-
selben werden zwar auf Verlangen bis zu
ages aufbewahrt, jedoch ohne weitere Haf-
ort der erstandenen Gegenstände hat aus-
Erstehers zu erfolgen und übernimmt die
lle Verluste oder Beschädigungen.

Molnár C. Pál

cród
i

Vallólyör 1943

Molnár C. Pál

koll. kiáll. Belvedere

1923. Okt.

Molnár C. Pál

rod

3.

Elek, Arthur:

Budapest.

The Studio.

Vol. 97. No 430.

1929. jan.

sepeskel.

Velemszentvidi összeírás VII. 10.

Molnár C. Pál

Koll. kiáll. Mübarát

cród

Ujság. 1941. jan. 10.

(e.a.: A Mübarát-
szalon harmadik kiállítása.)

Kovadarab III. 109, 110

Molnár C. Pál

Molk. kiáll. Ernst.

Vörös Ujság. 1927. Szept. 11.

(e. a. Az Ernst-museum csoport-kiállítása.)

Molnár C. Pál

Koll. kiáll. Fränkelnél

vrád

Ujság. 1937. febr. 6.

(e. a.: M. C. P. ujabb kepéi.)

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál.

Molnár C. Pál, kinek ez az első megjelenése a nyilvánosság előtt (kiállítása a Belvedere-Szalonban), a legújabb francia művészet ihletét hozta magával Párisból. Az expresszionizmusnak Franciaországban megtisztult, rajzban izlésessé köszörült, színben megfinomult változatát. Finom rajzkultura az alapja Molnár művészetének. Képeit a tónusos előadás hajlandósága jellemzi, amivel azonban még nem sikerült eléggé összhangossá fejlesztenie a kubizmus sikokat megbontó törekvéseit. Van néhány mesterkéltség nélkül való festménye (Fiatal leány, Szoptató Madonna), melyek egyszerűségükkel és őszinte ihletükkel mélyen megragadják a nézőt. Nagyobb kompozicióinak befejezéséhez azonban, ugylátszik, még nem elégséges az ereje. Sajátságosan sápadt halvány színei is vonzónak. Értékes tehetség. (c. a.)

Az Ujság
1923. Okt. 14.

746. *Fogoly honvéd.*

Bolthajtásos börtönbe
kecskelábú asztalra könyök
lóczán ül. Bal kezét csipőjér
Haja, szemöldöke, szeme, b
Nyakkendőjét csokorra k
piros bélésű atilláján a gom
valók, szürke pantallójána

Vászon, méretei 70·8 : 57·
50 K. — Vétetett a gr. Kr
A megszerzésére vonatkozó a
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 á
jegyzék 163. — Az átvételt t
8-iki 14895 sz. leirat (159–96)

Molnár C. Pál

Koll. kiáll. Ernstnél

Irod
2

Ujság 1934. jan. 6
(e. a.: Molnár C.
Pál festményei.)

738. *Kiss Ernő.*

Mellig látható és egy kis
érdemjel diszíti. Haja, szem
sötétbarna, szeme barna, szak
valója alatt ingének álló gal
atillája aranyzsinórzású és p

Vászon, méretei 71 : 57·8 cm
50 K. — Vétetett a gr. Kreitl
A megszerzésére vonatkozó adat
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 április
jegyzék 83. — Az átvételt tudo
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: 30 eredeti fametszete Cyrano de Bergerachoz. Rosner Károly tanulmányával. 1935 (200) 7.50

Molnár C. Pál

ród
2

Catalogo della XXIII. biennale Venezia, 1942 – XX. 292. l.

15 képe volt kiállítva.

374 l.

Egy képe repr. a Kas.-ban.

1.

A szövet alapja sima aranyszál, mustrája hurkolt arany. A kereszten igazgyöngyökkel kivarrott és domború baldachinok alatt álló szenteknek szövetből, alábéléssel domborúan készített alakjai.

KÉT, XV. SZÁZADB

Az esztergomi fősz

Molnár C. Pál

l.

Exp Brussels 1935

138. l.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyuláné
özvegy

Budapest

Lágymányosi u 16

Molnár C. Pál

Filmesek európai
körúton c. teje
repr. –

Művész Kurír

1936. 2. 4. –

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

irod
3

L'Art Hongrois Moderne. Catalogue de l'exposition 1944. (Svájci magy. kiállkat.) 17. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

ivód
z
Művész Kurír
1936. 2. 4.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

szül. 1894

Svájci magy. kiáll. kat.

1944.

Zi. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

Magyar grafikusok
Könyvei · Lépsmives
Műhely Kiadása · V.
Molnár C Pál.
De Bergerac
Pp é. n.

FENWICK

Molnár C. Pál

Lod
2

Kopp. Eugenio:

Paolo C. Molnár.
Corvina 1938 febr.
Képerrel.

1904. XII. 9.

Nyitra

Szabálytalanok és nagykezelési nyomtatványok

(979/1904.)

Molnár C. Pál

rád
2

Mihalik, Alexandre:

Exposition de Paris.
Les peintures murales
du pavillon hongrois.
Tirage à part de la
« Nouvelle Revue de
Hongrie » Mai 1937.
Bp. 1937 Kippel.

Méltóságos

S z e n d y K á r o l y

Polgármester Urnak

B u d a p e s t

Dr. G e r e v i c h L á s z l ó

653. VÁZA, porcellán, testén vörös sá
Drache in Rot. China, XIX. Jh

654. KÉT KANNA, porcellán, domboru
nen, Porzellan, mit farbige Relief

655. DISZEDÉNY, porcellán, körteido
Prunkgefäss, Porzellan, birnförmi

656. KÉT NAGY FÖDELES VÁZA,
és jelenetek váltakozva. Kina, XI
dung in viereckiger Blumenumra
XIX. Jh.

657. NAGY CSÉSZE, porcellán, testén
aljon is. F & R (Fischer és Reiche
Untertasse, Porzellan, auf der St
der Untertasse. Marke F & R (Fis

658. NAGY CSÉSZE ALJJAL, porcell
Schale mit Untertasse, Porzellan,

659. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, Capo
1874. — Schale mit Untertasse, P
zellane. Herend, 1874.

modoru diszitéssel és szines jelenettel. XIX. sz. —
genthalmanir, mit farbiger Szene. XIX. Jh.

, XIX. sz. — Elster, farbige Porzellanfigur. Meissen,

Potschapel, XIX. sz. — Grosser Papagei, farbige Por-

, porcellán, hengeres testén szines virágos ág és kinai
1740 k. — Schokoladenkanne mit Deckel, Porzellan,
hinesischer Figur dekoriert. Mit schwarzem Holzgriff.

lapon kinai modoru arany diszitéssel: tájkép alakokkal.
se, Porzellan, auf schwarzem Fond Golddekor in chine-
Wien, 1791.

, ülő helyzetben. Kina. — Kvanon, grosse weisse Por-

laku; arany alapon, négyszögü keretben szines virágok.
e, Porzellan, amforaförmig, auf Goldfond Blumendekor.

alán rózsaszinü alapon szines Watteau jelenet. Francia,
asen, Porzellan, auf rosenrotem Fond farbige Watteau-

Molnár C. Pál

VI.

Szövegkép Szabó Lőrinc Reggeltől estig c. művéhez 1938.

Repr.

Varga fametszet

21. tábla

Szövegkép Cyrano de Bergerac-hoz. 1934.

u. o. 23. tábla

Szövegkép Φ Sulle grandi Orme-hez 1933.

u. o. 22. tábla

Φ Ricciardi:

Szövegkép Cyrano-hoz 1934.

u. o. 24. tábla

630.

MOLNÁR C. PÁL :

191. Menekülés Egyiptomba. - Temp., v.
202x96 cm.Jelz.l.b.s. "M C P 1932".

192. Keresztlevétel. - Olajf., lemezp.
103x131 cm. Jelzés l.b.: "M.C.P."

Székesfőv. képt. pub. kiáll
1944.

Molnár C. Pál

19. Önarckép. - Olajf., v. 48.5 x 49.5 cm. Jelz.f.j.: "Berény".

BERNÁTH AURÉL :

20. Műteremben. - Olajf., v. 80 x 110 cm. Jelz.l.b.s. B.A. monogramm.

21. Festőnő. - Olajf., v. 116 x 130 cm. Jelz.l.b. B.A. monogramm.

BODA GÁBOR :

22. Cigányasszony. - Szobor, gipsz. Mag.: 63 cm. Jelz.a talapz.f.lapján: "Boda 1938."

Molnár C. Pál, jestő

Megemlítve.

Pomogáts Béla: Kerény Erácia: Utazások könyve
853-855.

Jelenkor, Pécs, 1980. szept.

XXIII/9.

Molnár C. Pál

Cyrano 1934.

Repr.-

Varga Jánosnál

30. tábla.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 349-726

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 JUL 26

Molnár C. Pál: Önarckép, 1968

Cézár halála

andalírozó fiatalok (csak-
nem kivétel nélkül a beván-
dorlók közül kerültek ki.

SOKASODÓ JELEK

A jelek már esztendők óta sokasodtak. Anglia sajátos helyzetéből, tehát abból, hogy az ország egy minapi gyarmatbirodalom központja, sok furcsaság következik. Például az, hogy úgynevezett nemzetközösségi (mint ismeretes, így nevezték az egykori gyamatbirodalom utódállamait) útlevéllel Angliába nemcsak belépni lehetett, hanem letelepedni is. Természetes, hogy ez azt jelentette, hogy mindazok, akik Ugandából (emlékezzünk csak Idi Aminra!) Pakisztánig (emlékezzünk csak a Bhutto kormányfő felakasztását megelőző és követő anomáliákra!) politikai üldözöttnek vagy gazdasági kisemmizettnek érezték magukat — és ilyenek nagyon s[illegible]an voltak és vannak — [illegible] téve kis vagyonkáju-[illegible]dulnak a ködös Al-

[illegible] a foglalkoz-
tatási gondok rohamos szaporodásával.

A VASLADY ÉS A „VÖRÖS VONAL"

Az elkeseredésnek ebben a közegében szerezhette meg a győzelmet a Konzervatív Párt. Bár a kétségbeesett választók egyszerűen változást akartak, hamar rá kellett döbbenniük, hogy Thatcher asszony, a „Vaslady" kabinetje tovább súlyosbítja problémáikat: szinte azonal megkezdődött a szociális költségvetés durva lefaragása. S azok a milliók, amelyek eddig „csak" nehezen éltek, a létminimumot jelző „vörös vonal" közelébe — sok esetben alá! — sodródtak.

Ez a magyarázata annak, hogy mindaz, ami tavasszal Brixtonban kezdődött, a szó minden értelmében kiszélesedett. Nemcsak arról van szó, hogy London külvárosai után Liverpool, Manchester és más nagy iparvárosok következtek, hanem arról is, hogy az a sokat emlegetett

zony gyakran fosztogató fiatalok látványa vegyes érzelmeket kelt. A világ más ellentmondásos jelenségeihez hasonlóan azonban az angliai történéseket is csak úgy érthetjük meg, ha nem a látványra, bizonyos értelemben „a jéghegy csúcsára", hanem a mélyben munkálkodó mozgató erőkre koncentrálunk.

Csak ezen a módon közelíthetünk a lényeghez, amelynek megfogalmazását ezúttal engedjük át a szigetország legnagyobb példányszámú lapjának, a Daily Mirrornak. Az újság („Mentsétek meg városainkat!" című drámai hangú vezércikkében) így ír: „A zavargások: tünetek. Az égő városnegyedek felett gomolygó füst a reménytelenség füstje is... Anglia városaiban nemcsak a már lezajlott, hanem az eljövendő zavargások parazsa is ott izzik... Thatcher asszonynak el kell döntenie, eloltja vagy újabb tűzfészekké szítja ezt a parazsat."

Harmat Endre

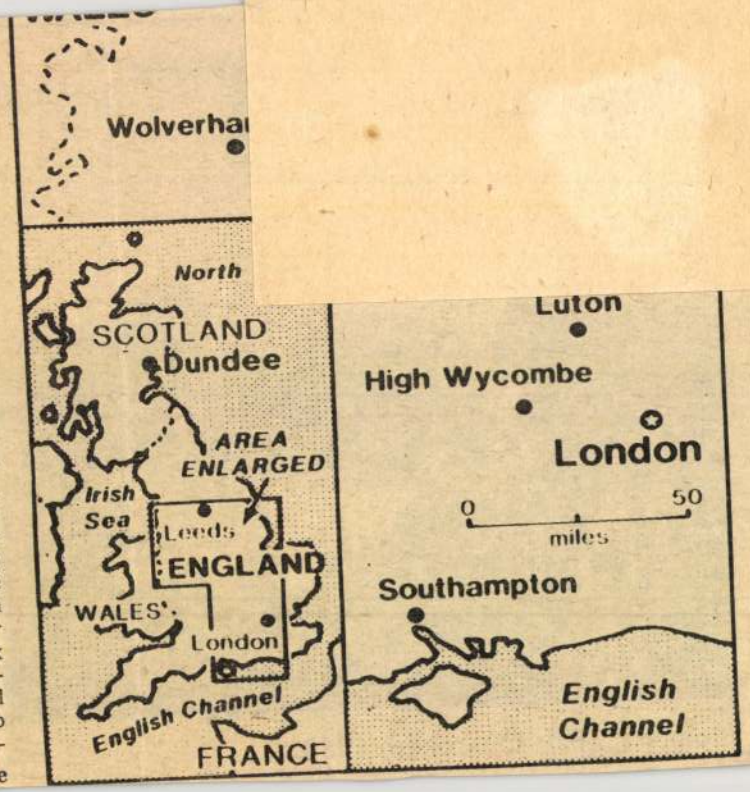

Molnár C. Pál
Festő- és grafikusművész

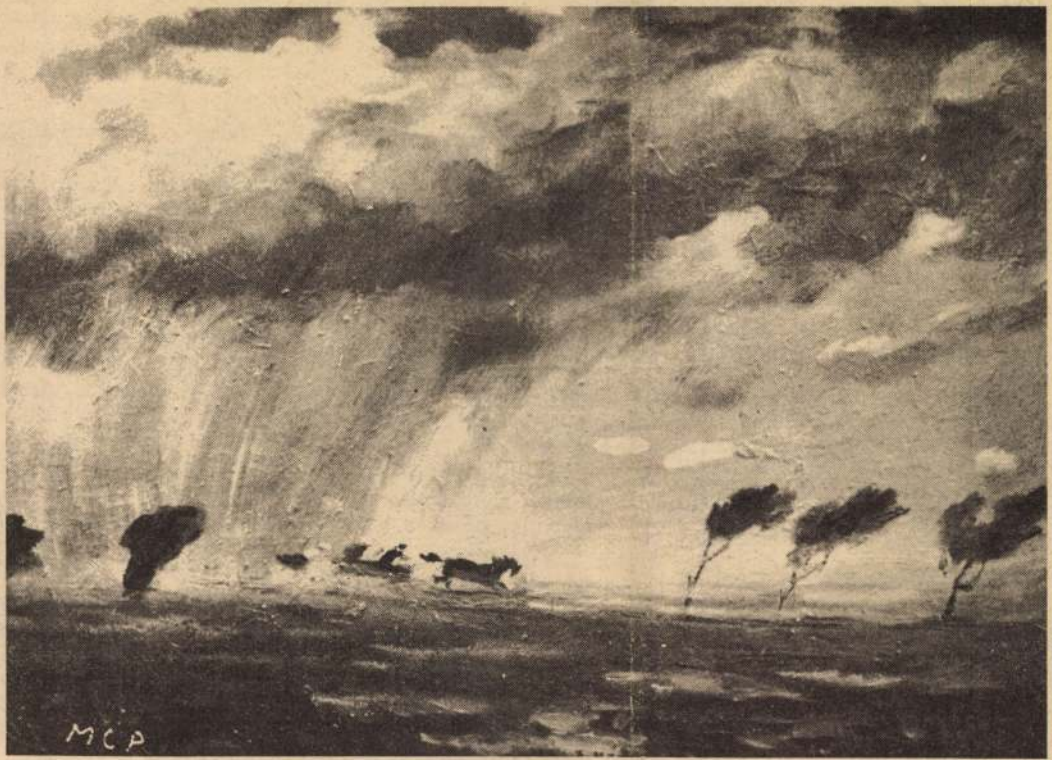

Molnár C. Pál: Jégeső Battonyán

Békés Megyei Népújság, Hétköznap
1980. okt. 19.

a prot. naptárban, a prot. népkönyvtárban és néptanítók könyvében jelentek meg.

A Vasárnapi Újság című lapnak 1858—62 között munkatársa volt. Irodalmi és hírlapírói tevékenysége a 48-as eszmékhez hű, demokratikus, népies irányzatot képviselte. A főleg népművelési, falusi tárgykörű cikkeit más lapok is közölték. Érdemes még megemlíteni, hogy a legjobb viszonyban volt Petőfivel és Jókaival is, akik nála laktak Mezőberényben egy ideig.

Noha nagyszerű tettek és rendkívüli alkotások nevét nem hirdetik, mégis csupa szív ember, s kiváló jellem volt. A Békés megyei régészeti és művelődéstörténelmi társulat örökös tagjának számított.

Bonyhay Benjámin 1885. szeptember 9-én hunyt el. Több mint fél évszázadon keresztül járt elöl a haladás és művelődés útján. A múzeumi hónap alkalmával — születésének 175., és halálának 95. évfordulóján — ezzel az írással reá emlékezünk...

Borbiró Lajos

vízfelület kissé korrigált, de szabálytalan, eredeti formában maradt meg. A csodálatos szépségű kürtők, barlangjáratok, vízesések, s a kellemes kristálytiszta víz nagy vonzerőt jelent. Évente 300 ezer fürdőző keresi fel e helyet. A barlangban feltörő hideg forrásokat kizárták, és vasbeton alappal látták el a barlangot, amelyben 6 dögönyözőn keresztül nagy gyorsasággal, állandóan cserélődik a víz.

Közel a fürdőrendszerhez árnyas fák között találjuk a tapolcai strandot — sport- és nagymedencével, korszerű öltözőkkel. Vizét a termálfürdő melegvízforrásaiból nyeri, amelyet előzőleg a Hejő-patakban lehűtenek.

Festői környezetben, a Bükk-hegység lábánál, a diósgyőri vár szomszédságában fekszik a diósgyőri várfürdő. A 21—24 fokos forrás vizére medencét építettek. A forrás felhasználása még Nagy Lajos király idejére nyúlik vissza. Napjainkban is felhasználják, télen ivómiskolci szaunát, két eredeti finn szauna pontos mását, amelyhez egy természetes barlangot alakítottak át hideg vizes medencévé.

A város központjában 1929-ben épült a mai Augusztus 20. fürdő. Akkor hálózati vízzel látták el a medencét, és gőzturbinák hulladékenergiájával fűtötték. E lehetőség megszűnte után a fürdőt bezárták, s csak az 1951-es újjáépítéskor nyitották meg ismét. Amióta új kutat fúrtak, 45 fokos vízzel látják el a fürdőt; a kismedence vizét nyáron hűtik is. A kút 600 méter mélységből percenként 400 liter vizet ad, s ezzel a Széchenyi-fürdő forrásai után az ország legbővizűbb kútjának számít.

Említsük még meg Miskolc fürdői közt a Szabadság fürdőt, amelynek gőz- és tisztasági fürdője, valamint fedett uszodája is van. E fürdő termálvize is 45 fokos és kénes hatású.

K. M.

282. Miserika, 1480 körül.

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

Szalay Lajosnak a Nemzeti Galériában most nyitott eddiginél teljesebb kiállítást rendeztek. — Szalay szellemi elődének alighanem tekinthetjük a népi vadkeletségot felelevenítő Aba Novákot, a furcsa hangulatokból sávárgó Molnár C. Pált, vagy az idilli szépség igézetében alkotó Szőnyi Istvánt, hogy a kor néhány jelentős festőjét említsük.

Vadas József: Háború idején.
Élet és Irodalom, 1940. szept. 6.

Molnár C. Pál festő- és grafikusművész

1021

1981. július 27. Kossuth 18.3o M.

Esti Magazin.

- A Farkasréti Temetőben mély részvéttel búcsúztatták el Udvardy Tibor operaénekest. A 67 éve korában elhunyt művész ravatalánál Mihály András az Operaház igazgatója mondott gyászbeszédet. Az igazán nagy operaénekesek, akik a megnézésített emberi sorsok szinpadi megjelenítésére vállalkoznak, ismerik a nagy titikot, melynek birtokában átélik és közvetítik az élet- halál misztériumát. Ilyen művész volt Udvardy Tibor is,- mondta Mihály András.

A Farkasréti Temetőben ugyancsak délután kísérték utolsó útjára a tisztelők, a barátok és a családtagok a 87 éves korában elhunyt Molnár C. Pál festőművészt. A sírnál a Művészeti Alap és a Képzőművészek Szövetsége nevében Szíj Rezső művészettörténész vett végső búcsút az új klasszicizmus legjelentősebb magyar képviselőjétől. Molnár C. Pál művészete a divattól mentes maradt mindvégig. Azt vallotta, hogy a divat ugyan lehet művészi, de a művészet soha sem lehet divat kérdése. Éppen ezért Molnár C. Pál a müértő közönséget tartotta szemelőtt, az embert, akinek alkotott.

Molnár – C. Pál

Arkádiában 60×46

Oroszlánszívű Richard várva 62×44

Boszorkányok 37×62

Molnár-C. Pál Budapest

Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Valami történt 80×100
Kolostor romjai I 50×60
Romiláig I. 50×60

Molnár-C. Pál Bpest.
Csók István Galéria 1970

Molnár – C. Pál

Ikarus és Dedalus 50 x 40

Romvilág II 80 x 70

Középkori vár 50 x 65

Molnár – C. Pál Bpest.

Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Viharfelhők 22x56

Titok az erdő mélyén 65x45

Élet a ramok között 50x50

Molnár - C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Akonnan a múzsák elmennek, 62x48

Tengeri halózcsapata 26x90

Tengerszem 38x43

Molnár - C. Pál - Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár – C. Pál

Házasságok a mennyben kötetnek 35 x 50

Álom I. 28 x 57

Kolostor romjai II. 34 x 44

Molnár – C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár – C. Pál

Sicilian emlék I. 78×85
— " — — " — II. 70×86
Orfeusz és Eurydike 50×90

Molnár – C. Pál Bpest
Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Vénusz és Adonisz	80×100
Ariadné a kolostorban	80×75
Égi üzenet	80×100

Molnár - C. Pál Bpost

Csók István Galéria 1970

Molnár C. Pál MDK

Alpesi tengerszem

Autostrada az Alpokban

Álomkép

Csók István Galéria 1965.ápr.máj.Molnár C. Pál

Molnár – C. Pál

Romantikus hegyi táj 62×45
Diadalív 56×41
Hegyi vidék 67×43

Molnár-C. Pál Brest
Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Falu a hegyek lábával 45x50

A bagoly 45x50

Sünes ákrándd 45x50

Molnár-C. Pál Bpest

Gróh István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Mézesketek az akvárium ban 45x50

Hullámtörés 45x50

Mauzóleum 45x50

Molnár - C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár - C - Pál

Álomfelhő	60x30
Borulat	34x61
Tavasz II	35x35

Molnár - C - Pál Bpest
Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Táj improvizáció 43×60

Ünnep a Hold 33×40

Fantasztikus keserű táj 31×40

Molnár-C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Generés 30×40

Táj improvizáció II. 34×35

Látogatás 32×38

Molnár-C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Kompozíció 40x33

Románc 40x33

Molnár-C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Kikelet 74×47

A gyermek születése 64×42

Holdas út 51×41.

Molnár-C. Pál Bpest

Csóti Istrán Galéria 1970

Molnár – C. Pál

Valpurgiszéj 42x34

Kiüzetés 47x62

Tájfantázia 43x33

Molnár – C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár – C. Pál

Templom és kolostor 43x33

Mikrokozmosz 44x43

Mauzóleum II. 44x43

Molnár – C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Jer Ostrián...	88×62
Visszajönnek	60×51
A déli lejtő	45×60

Molnár C. Pál Bpest
Gök Istrán Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Noktürn	61 x 40
Tavasz	43 x 65
Vízió III.	51 x 41

Molnár - C. Pál Bpest

Gróh István Galéria 1970

Molnár - C. Pál

Tavasz érkezése	67 × 42
Pompei álom	80 × 62
Kálvária	62 × 41

Molnár - C. Pál Bpest
Gök Istvan Galeria 1970

Molnár – C. Pál

Mauzóleum III .. 56x50

Mitológiai jelenet 50x36

Tenagertavasz 58x52

Molnár-C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Antiopé 40x86

Görög temetés 35x42

Vallomás 50x53

Molnár-C-Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Rom a megyek között 62×66

Pompei vízió I. 58×92

Látomás 47×82

Molnár-C.-Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Pompei vízió II. 38×92
Klon II. 60×50
Olaros táj 60×37

Molnár-C. Pál Bpest
Csók István Galéria 1970

Molnár – C. Pál

A tűzhányó 80 x 80

Pegazus lázadása 84 x 125

Prótalány és modell 65 x 50

Molnár – C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár-C. Pál

Tatárjárás 45x40

A festő, a táj és a kép 80x110

Múlandóság 70x80

Molnár-C. Pál Bpest

Csók István Galéria 1970

Molnár C. Pál

75, Konzultáció I., 1964. o., 60×90 cm
76, Szemüveges csikk, 1964. o., 50×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

77, Borús hegyi táj, 1965. o. 40×50 cm
78, A galgamácsai vadászkastély
pannóterve, 1965. temp., 50×80 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

79, Holdtölte 1965. o. 40×60 cm
80, Kivirágzás a Paradicsomból I., 1965. o. 43×51 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

81, Látomás, 1965. o. 41×56 cm
82, Pásztorlány I. 1965. o. 45×52 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

83, Pásztorlány II. 1965. o. 55×50 cm
84. A pihenő „három grácia", 1965.
o. 24×40 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

85, Szerüstest Püspökmolnáriban, 1965.
0.70×70 cm
86, Tájfantázia, II. 1965. o. 38×52 cm
M.C.P. festőművesi retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

87, A tél, 1965. o. 67×87 cm
88, Tájromantika, 1965. o. 90×110 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

91, kuporvizált táj, 1966. o. 20×30 cm
92, Ősflóra, 1966–68. o. 38×80 cm

M. C. P. festőművész kiállítása
Ernst Múzeum, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

93. Kolostor romjai, 1967. o., 30×40 cm

94. Lovas a tóparton, 1967. o., 34×49 cm

M. C. P. festőművész kiállítása

Ernst Múzeum, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

95, Tavasz érkezése, 1967. o. 30×40 cm
96, Alpesi táj, 1968. o. 38×52 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

97, Angyal a sivatag felett, 1968. o. 32×43
98, Archeológia, 1968. o. 65×56 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

99., Don Quioték mindig vannak, 1968.
o. 140x100 cm

100., Emlékezés Milánóra, 1968. o. 52x58 cm

M.C.P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

101, Emlékezés Sriciliára I. 1968. o 35,5×50
102, ——— " ——— II. -"- o. 43×43cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

103, Égi és földi szerelem, 1968. o. 54x66 cm
104, Felhő, 1968, o. 40x50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

105, Feltételezés, 1968. o. 70×90 cm
106, Gótika, 1968. o. 70×80 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

107, Házasságod a mennyben kötletnek
1968., o. 50×70 cm.
108, Holtak szigete, 1968. o. 40×50 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

109, Ismét Hirosima?, 1968. o. 63×240cm
110, Jupiter és Antiopé, 1968. o. 62×112cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

111, Kél a Hold, 1968. o. 40×50 cm
112, Két szomszédvár, 1968. o. 55×60 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

9, Vénasszonyok nyara I., 1928. o. 60 x 80 cm
10, Anya gyermekkel (Madonna), 1929 o. 80 x 120 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

11, Keresztelés, 1930. o. 45×35 cm
12, Látogatás, 1930-as évek, o. 38×80 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

13, Bibliai jelenet, 1935, o. 50×80 cm
14, Angyali üdvözlet I., 1937. o. 200×145 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

15, Görögös kompozíció, 1937. o. 200×145 cm
16, Utolsó vacsora, 1937. o.v. 140×140 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

. Molnár C. Pál

17, Angyali üdvözlet II., 1938. o. 40×50 cm
18, ——— (——— III., 1940. o. 40×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

19., Mátyás király vadászaton a budai hegyekben, 1941. o. 75×120 cm

20., Menekülés, 1941. o. 140×100 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

21, Menekülés Egyiptomba, 1941. o. 100×140 cm
22, Angyali üdvözlet IV. 1941. o. 50×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1976.

Molnár C. Pál

23, Názareti udvar, 1941. o. 40×50 cm

24, Anya gyermekkel, 1941. o. 46×60 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

25, Levétel a keresztről, 1948. o. 30×40 cm
26, Jegyzet I–XXI., 1949–50. o, 56×172 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

27, Első póz, 1950. o. 45,5 x 32 cm
28, Holdvilág a Szigligeti Öbölben, 1950. o. 43 x 60 cm
M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

29, Pegazus lázadása III. 1950. o. 40×50 cm
30, Jégverés Battonya határában, 1950.
o. 75×75 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

31, Nagy boldog Halál, 1954. 120×30 cm
32, Quattrocento, 1955. o. 38×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

33. A népség mulandó, 1958-60. o.
45 × 60 cm

34. Betsabé, 1959. o. 41 × 30 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

35, Önarckép, 1959. o. 40×50 cm
36, Borostyán, I., 1959-60. o, 45×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

37, Nehéz fellegek, 1959-60., o. 45×40 cm
38, Ádám és Éva (Kísértés), 1960.
o. 37×62 cm.
M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

BELVEDERE

IV, VÁCI UCCA 11/B FÉLEMELET

TELEFÓN 171—56

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐ

XXI. KIÁLLÍTÁS

1923. OKTÓBER—NOVEMBER

NYITVA HÉTKÖZNAPON 9—3 ÉS 4—6 VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAPON 9—1

ÁRA 600 KORONA

MOLNÁR C. PÁL

született 1894-ben, Battonyapusztán (Csanádmegye). Művészi tanulmányait Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán kezdte (1915—18.). Utána Svájcba ment s ott három évig dolgozott. Gyüjteményes kiállítása volt Lausanne-ban, a genfi Athenaeum kiállításain, mint sociétaire vett részt. 1921—22-ben Párisban folytatta tanulmányait. E kiállításával Budapesten először szerepel.

KÉPEK

1. Krisztus siratása	2,500.000
2. Keresztlevétel	1,200.000
3. A gyermek imádása	600.000
4. Mária és Erzsébet találkozása	800.000
5. Szent György	500.000
6. Parasztmadonna	400.000
7. Fürdő nő	800.000
8. Fiatal leány	500.000
9. Fekvő akt tájban	800.000
10. Kettős akt	700.000
11. Önarckép	500.000
12. Mária és Márta	600.000
13. Főkötős madonna	400.000
14. Rhone-menti táj	250.000
15. Mont-Blanc	400.000
16. Falusi udvar	350.000
17. Anyaság	600.000
18. Szent Katalin eljegyzése	600.000
19. Gitáros aktok	700.000
20. Fehér madonna	600.000
21. Zsuzsánna és a vének	600.000
22. Fürdő nők I.	800.000
23. Hegyi legelő Svájcban	250.000
24. A párisi Notre-Dame	400.000
25. Svájci dombok	300.000
26. Genfi-tó	350.000
27. Miss B. B. arcképe. Magántulajdon.	
28. Fürdő nők II.	400.000
29. Szoptató madonna	700.000
30. Hadnagy ucca Budán	350.000
31. Svájci falu	300.000
32. Svájci hegyek	400.000
33. Falusi ucca Borsodban	350.000
34. Falusi ház Borsodban	350.000
35. A Rhone-folyó	300.000
36. Ülő akt	400.000
37. Leányka	300.000

38. Fehér madonna 250.000
39. Alacskai ucca 500.000
40. Svájci tengerszem 400.000
41. Rhone-völgyi táj 250.000
42. Alacskai ház 350.000

GRAFIKAI MUNKÁK

43. Golgota, tus 70.000
44. Mária és Márta, tus 80.000
45. Krisztus a kereszten, tus 50.000
46. A szent család, ceruza 100.000
47. Szent Katalin eljegyzése, tus 100.000
48. Pásztorleány, vízfestmény 120.000
49. Szent Borbála, vízfestmény 100.000
50. Mária és Erzsébet találkozása, vízfestmény 120.000
51. Anyaság I., tus 80.000
52. Fejtanulmány, ceruza 60.000
53. Grieg-Erotikon, ceruza 80.000
54. Álló akt I., ceruza 50.000
55. Anyaság II., ceruza 80.000
56. Falusi ucca, ceruza 60.000
57. Falusi ház, ceruza 50.000
58. Boulevard St. Michel, ceruza 70.000
59. Lótanulmány, ceruza 60.000
60. Igás ló, ceruza 70.000
61. Pieta, ceruza 100.000
62. Madonna gyermekkel, ceruza 80.000
63. Szent Katalin eljegyzése, tus 50.000
64. A szent család, vízfestmény 160.000
65. Anya gyermekkel, vízfestmény 150.000
66. Ülő aktok, ceruza 80.000
67. Fürdő nő, ceruza 80.000
68. Kettős akt, ceruza 80.000
69. Fürdő gyermekek, ceruza 80.000
70. Fekvő akt, ceruza 60.000
71. Idill, ceruza 100.000
72. Zsuzsánna, ceruza 80.000
73. Anyaság III., tus 80.000
74. Angyali üdvözlet I., ceruza 100.000
75. Angyali üdvözlet II., ceruza 100.000
76. Madonna a padon, tus 80.000
77. Szent György, ceruza 60.000
78. Keresztlevétel I., ceruza 80.000
79. Keresztlevétel II., ceruza 80.000
80. Fésülködő nő, ceruza 100.000
81. Fürdő nők, tus 70.000
82. Fekvő aktok, ceruza 70.000
83. Akttanulmány, ceruza 50.000

84.	Női akt, ceruza	100.000
85.	Aktkompozició, ceruza	70.000
86.	Zsuzsánna és a vének, ceruza	100.000
87.	Leány-akt, ceruza	50.000
88.	Ülő nő tájban, ceruza	60.000
89.	Fekvő nő tájban, ceruza	60.000
90.	Korsós nő, ceruza	100.000
91.	Fiatal leány I., ceruza	50.000
92.	Álló akt II., ceruza	70.000
93.	Fürdés után, ceruza	80.000
94.	Mária, ceruza	80.000
95.	Fiatal leány II., ceruza	80.000
96.	Anya gyermekkel, ceruza	100.000
97.	Parasztmadonna, ceruza	100.000
98.	Versenyló, ceruza	50.000
99.	Lovak, ceruza	80.000
100.	Fekvő akt, ceruza	100.000
101.	Aktkompozició, ceruza	80.000
102.	Toldi Miklós, vízfestmény	60.000

A grafikák ára keret nélkül értendő.

A BELVEDERE EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI

1. KÖRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR emlékkiállítása
2. SZOBOTKA IMRE festő és VARGA OSZKÁR szobrász
3. ZOMBORY LAJOS festő
4. KMETTY JÁNOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
5. PATKÓ KÁROLY festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
6. BORNEMISZA GÉZA festő
7. WALLESHAUSEN ZSIGMOND festő és GÁDOR ISTVÁN szobrász
8. KÁDÁR BÉLA festő (grafikák) és CSER KÁROLY szobrász
9. BEER KÁROLY RICHÁRD festő
10. SCHEIBER HUGÓ festő
11. RÉTH ALFRÉD festő
12. DERKOVITS GYULA festő
13. EGRY JÓZSEF festő
14. PERLROTT CSABA VILMOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
15. JÁNDI DÁVID festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
16. RÉVÉSZ-FERRYMAN FERENC festő
17. FÉMES-BECK VILMOS † szobrász és PAP GÉZA festő
18. SCHÖNBERGER ARMAND festő és BOKROS BIRMAN DEZSŐ szobrász
19. ÚJ FESTŐK ÉS SZOBRÁSZOK. Csoportkiállítás
20. RÉGI MAGYAR MESTEREK

Globus, Budapest.

BELVEDERE

IV, VÁCI UCCA 11/B FÉLEMELET

TELEFÓN 171—56

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐ

XXI. KIÁLLÍTÁS

1923. OKTÓBER — NOVEMBER

NYITVA HÉTKÖZNAPON 9—3 ÉS 4—6 VASÁRNAP ÉS ÜNNEPNAPON 9—1

ÁRA 600 KORONA

MOLNÁR C. PÁL

született 1894-ben, Battonyapusztán (Csanádmegye). Művészi tanulmányait Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán kezdte (1915—18.). Utána Svájcba ment s ott három évig dolgozott. Gyüjteményes kiállítása volt Lausanne-ban, a genfi Athenaeum kiállításain, mint sociétaire vett részt. 1921—22-ben Párisban folytatta tanulmányait. E kiállításával Budapesten először szerepel.

KÉPEK

1.	Krisztus siratása	2,500.000
2.	Keresztlevétel	1,200.000
3.	A gyermek imádása	600.000
4.	Mária és Erzsébet találkozása	800.000
5.	Szent György	500.000
6.	Parasztmadonna	400.000
7.	Fürdő nő	800.000
8.	Fiatal leány	500.000
9.	Fekvő akt tájban	800.000
10.	Kettős akt	700.000
11.	Önarckép	500.000
12.	Mária és Márta	600.000
13.	Főkötős madonna	400.000
14.	Rhone-menti táj	250.000
15.	Mont-Blanc	400.000
16.	Falusi udvar	350.000
17.	Anyaság	600.000
18.	Szent Katalin eljegyzése	600.000
19.	Gitáros aktok	700.000
20.	Fehér madonna	600.000
21.	Zsuzsánna és a vének	600.000
22.	Fürdő nők I.	800.000
23.	Hegyi legelő Svájcban	250.000
24.	A párisi Notre-Dame	400.000
25.	Svájci dombok	300.000
26.	Genfi-tó	350.000
27.	Miss B. B. arcképe. Magántulajdon.	
28.	Fürdő nők II.	400.000
29.	Szoptató madonna	700.000
30.	Hadnagy ucca Budán	350.000
31.	Svájci falu	300.000
32.	Svájci hegyek	400.000
33.	Falusi ucca Borsodban	350.000
34.	Falusi ház Borsodban	350.000
35.	A Rhone-folyó	300.000
36.	Ülő akt	400.000
37.	Leányka	300.000

38. Fehér madonna 250.000
39. Alacskai ucca 500.000
40. Svájci tengerszem 400.000
41. Rhone-völgyi táj 250.000
42. Alacskai ház 350.000

GRAFIKAI MUNKÁK

43. Golgota, tus 70.000
44. Mária és Márta, tus 80.000
45. Krisztus a kereszten, tus 50.000
46. A szent család, ceruza 100.000
47. Szent Katalin eljegyzése, tus 100.000
48. Pásztorleány, vízfestmény 120.000
49. Szent Borbála, vízfestmény 100.000
50. Mária és Erzsébet találkozása, vízfestmény 120.000
51. Anyaság I., tus 80.000
52. Fejtanulmány, ceruza 60.000
53. Grieg-Erotikon, ceruza 80.000
54. Álló akt I., ceruza 50.000
55. Anyaság II., ceruza 80.000
56. Falusi ucca, ceruza 60.000
57. Falusi ház, ceruza 50.000
58. Boulevard St. Michel, ceruza 70.000
59. Lótanulmány, ceruza 60.000
60. Igás ló, ceruza 70.000
61. Pieta, ceruza 100.000
62. Madonna gyermekkel, ceruza 80.000
63. Szent Katalin eljegyzése, tus 50.000
64. A szent család, vízfestmény 160.000
65. Anya gyermekkel, vízfestmény 150.000
66. Ülő aktok, ceruza 80.000
67. Fürdő nő, ceruza 80.000
68. Kettős akt, ceruza 80.000
69. Fürdő gyermekek, ceruza 80.000
70. Fekvő akt, ceruza 60.000
71. Idill, ceruza 100.000
72. Zsuzsánna, ceruza 80.000
73. Anyaság III., tus 80.000
74. Angyali üdvözlet I., ceruza 100.000
75. Angyali üdvözlet II., ceruza 100.000
76. Madonna a padon, tus 80.000
77. Szent György, ceruza 60.000
78. Keresztlevétel I., ceruza 80.000
79. Keresztlevétel II., ceruza 80.000
80. Fésülködő nő, ceruza 100.000
81. Fürdő nők, tus 70.000
82. Fekvő aktok, ceruza 70.000
83. Akttanulmány, ceruza 50.000

84.	Női akt, ceruza	100.000
85.	Aktkompozició, ceruza	70.000
86.	Zsuzsánna és a vének, ceruza	100.000
87.	Leány-akt, ceruza	50.000
88.	Ülő nő tájban, ceruza	60.000
89.	Fekvő nő tájban, ceruza	60.000
90.	Korsós nő, ceruza	100.000
91.	Fiatal leány I., ceruza	50.000
92.	Álló akt II., ceruza	70.000
93.	Fürdés után, ceruza	80.000
94.	Mária, ceruza	80.000
95.	Fiatal leány II., ceruza	80.000
96.	Anya gyermekkel, ceruza	100.000
97.	Parasztmadonna, ceruza	100.000
98.	Versenyló, ceruza	50.000
99.	Lovak, ceruza	80.000
100.	Fekvő akt, ceruza	100.000
101.	Aktkompozició, ceruza	80.000
102.	Toldi Miklós, vízfestmény	60.000

A grafikák ára keret nélkül értendő.

A BELVEDERE EDDIGI KIÁLLÍTÁSAI

1. KÖRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR emlékkiállítása
2. SZOBOTKA IMRE festő és VARGA OSZKÁR szobrász
3. ZOMBORY LAJOS festő
4. KMETTY JÁNOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
5. PATKÓ KÁROLY festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
6. BORNEMISZA GÉZA festő
7. WALLESHAUSEN ZSIGMOND festő és GÁDOR ISTVÁN szobrász
8. KÁDÁR BÉLA festő (grafikák) és CSER KÁROLY szobrász
9. BEER KÁROLY RICHÁRD festő
10. SCHEIBER HUGÓ festő
11. RÉTH ALFRÉD festő
12. DERKOVITS GYULA festő
13. EGRY JÓZSEF festő
14. PERLROTT CSABA VILMOS festő és CSORBA GÉZA szobrász
15. JÁNDI DÁVID festő és SCHÖNBAUER HENRIK szobrász
16. RÉVÉSZ-FERRYMAN FERENC festő
17. FÉMES-BECK VILMOS † szobrász és PAP GÉZA festő
18. SCHÖNBERGER ÁRMAND festő és BOKROS BIRMAN DEZSŐ szobrász
19. ÚJ FESTŐK ÉS SZOBRÁSZOK. Csoportkiállítás
20. RÉGI MAGYAR MESTEREK

Globus, Budapest.

Molnár C. Pál

89, Szt. Anna Máriával, 1965. o. 40×30 cm
90, Ember és Sors, 1966. o. 32×42 cm

M. C. P. életművész kiállítása
Ernst Múzeum, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

39, A bolhe, 1960. o. 49×41,5 cm
40., Hazatérés a vadászatról, 1960. o. 19×29 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

41, Három királyok, 1960., gouache, 15×18 cm
42, Szemérmesség, 1960. o. 40×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

43, Zsuzsanna és a vének II. 1960. o. 38×23 cm
44, Három lovas I. 1960–70. o. 40×60 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

45, Három lovas II. 1960-70. o. 40×60cm
46, Heverő modell, I., —"— . o. 35×50cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

47./Heverő modell II., 1960-70. o. 35×50cm
48./Improvizált táj III., —u— o. 35,5×49cm

M.C.P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp., 1974.

Molnár C. Pál

49, Improvizált táj IV. 1960-70. o. 33-40 cm
50, Képzeleti táj, —"— o. 27×42,5 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp., 1974.

Molnár C. Pál

51, Kétlovas, 1960-70, o. 48×60 cm
52, Olasz tájemlék I, o. 30×40 cm

M.C.P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp., 1974.

Molnár C. Pál

55, Régi kolostor, 1960–70. o. 35×50 cm
56, Romantikus táj I, –'– o. 30×41 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974

Molnár C. Pál

57, Romantikus táj II., 1960-70, o. 34×36 cm
58, Sicilian táj lóval, 1960-70, o. 47×61 cm

M. C. P. életművének retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

53, Olasz tájemlék II., 1960-70. o. 30×40 cm
54, Portyázó lovasegyed, — " —, o. 45×65 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974

Molnár C. Pál

59, Tanulmány I. 1960-70. o. 30×40 cm
60, —"— II. —"— o. 22×41 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

61, Tájfantázia I., 1960-70, o. 35×50 cm
62, Tájimprovizáció I., tk., o. 32×43 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

63. Tájimprovizáció II., 1960-70., o. 28×33 cm
64. ——— II ——— III., ——— II ———, o. 28×30 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

67, Tájimprovizáció VI. 1960-70. o. 30×40 cm
68, —"— VII. —"— 35×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

65, Tájimprovizáció IV., 1960-70. o. 28-34 cm.
66, —"— V., —"—. o. 30×40 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múzeum, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

69, Tájimprovizáció VIII. 1960-70. o. 31×41 cm
70, ——"—— IX. ——"——, o. 40×60 cm

M. C. P. festőművészi retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

71, Tájmipovizáció X. 1960-70. o. 45×60 cm
72, Tájkép, 1960-70, o. 20×30 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

73. Út Siena felé, 1960-70, o. 30×40 cm
74. Faun és Nimfa, 1962. o, 35×39 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

113., Kiűrítés, 1968. o. 40×50 cm
114., Klasszikus táj lovasokkal, 1968.
o. 60×60 cm.

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

115, Konzultáció II., 1968. o. 92×137 cm
116, Középkori várrom, 1968. o. 50×56 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

117, Lombardiai táj, 1968. o. 33×44 cm
118, Nektűrn, 1968., o. 40×60 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

119, Olaj, tájemlék I., 1968. o. 35×50 cm
120, ——"—— II., 1968. o. 27×37 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

127. Olasz tájemlék III. 1968. o. 28×40 cm
127. Önarckép 1968. o. 80×120 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

123. Pál Szicíliában, 1968. o. 42×62 cm
124. Pompeji álom, 1968. o. 61×80 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

125, Quattrocento, 1968. o. 90×110 cm
126, Riadalom Pompeiben, 1968. o. 35×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Helmut C. Pfl

H. C. P. Architektur & Metallgestaltung
Ernst Thälmann Str. 89, 15711 [illegible]

Molnár C. Pál

129, A szobor álma, 1968. o. 54×62 cm
130, Taormina, gőzög színhely, o. 80×100 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

127., Romvilág, 1968., o. 51×51 cm

128, Sicilia tájemlék, 1968. o, 77×85 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

131, Táj fogattal, 1968. o. 47×37 cm
132, Tájimprovizáció XI., 1968. o. 32×42

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

To Louise C. Pelz

M. C. P. [illegible] retrospective
Mind Matter, Smart Hous, Ky. 1974.

Molnár C. Pál

133, Teenager I, 1968., o. 42×58 cm
134, — " II, — " / o. 105×55 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

135, A titlárnő, 1968. o. 40×30 cm
136, Várromok, 1968. o. 50×56 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

137, Virágcsendélet I., 1968. o. 30×40 cm
138, —"— II., 1968. o. 40×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

139, Akttanulmány I., 1968-72. 0.36×50 cm
140, —— " —— II., —"— 70, 0.36×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

141. / Képzeletitáj I. 1968-70. o. 20×30

142. / —"— II. —"— o. —"—

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

147, Diana ócsárolja Kalüpszót, 1970.
o. 35×45 cm

148, Dzsingiszkán halálhíre I., 1970, o. 30×84 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

143., Nimfa és Faun II. 1968-70. o. 35×45 cm
144., Terhelt lelkiismeret, —"—, o. 35×80 cm

M. C. P. festőművész, retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Pleasure Craft

H.C.P. Gratenbeek methodische
Kinderzeichnung Amsterdam 1954.

Molnár C. Pál

145, Akttanulmány III., 1970. o. 35×40,5 cm
146, Álomkép, 1970., o. 34,5×54,5 cm

M. C. P. festőművész, retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

149, Egotikus táj lovasokkal, 1970, 50×70 cm
150, Egotikus táj I., 1970. o. 60×60 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

151. Gótikus táj II. 1970. o. 60×60 cm
152. Gótikus táj lovassal, 1970. o. 50×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

153, Gőzös vonok II. 1970. o. 42×50 cm
154, Hegyi út lovasokkal, 1970. o. 50×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

155, Jelenet a sivatagban, 1970. o. 33×60 cm
156, Kéla hold II, 1972., o. 60×80 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Nr. 1

Nr. 1. Die Schwäne, Photographie
Nach Lithographie, Ernst Fuchs, 1974.

Molnár C. Pál

157, Korasel görög tájban, 1970. o. 60×80 cm
158, — u — romantikus — u —, 1970, o. 43×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

159. Nagy Lajos megalapítja a Pesti Egyetemet
1970. o. 70×90 cm

160. Önarckép, 1970. o. 63×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

161, Parviadal a hídon, 1970. o. 50×70 cm
162, Pegazus lázadása I., 1970. o. 30×40 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

163, Szamothrake, 1970. o. 50×70 cm
164, A szépség múlandó, o. 50×70 /1970./

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

165, Szürreális alkony, 1970. o, 60×60 cm
166, Szürrealista improvizációk I-X.
1970. o, 20×30, o. 20×30 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

167, Táj híddal, 1970. o. 50×70 cm
168, Tájkép lovasokkal, 1970. o. 35×50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

169. Temetés, 1970. o. 40×90 cm
170. Toscanai tájlovasokkal, 1970. o.
50×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

171. (Vénasszonyok) nyara, 1970. o. 92x122 cm
172. A genezis misztériuma I. 1971.
o. 40x56 cm.
M. C. P. fertőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

173, A fenevad misztériuma II., 1971. o. 38×41

174, Elhagyott város, 1977. o. 43×62 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Ludwig C. Paul

M. C. P. Hofbauer's Nachfolger
Buchdruck Kunst Druck 1914

Molnár C. Pál

175, Palettám önarcképpel, 1972. o. 30×25 cm
176, Pegasus lázadása II., 1972. o. 92×122 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

177., Szendergő nimfa, 1972. o. 30×40 cm
178, Zsuzsanna és a vének III., 1972. o. v. 90×120 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

179, Ébredés, 1973. o. plexiüveg, 42×52 cm
180, Halál a kolostorban, 1973. o. 70×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Holmes C.T.O.

H.C.T. Co. Holmesburg, Notary Public
Bond Letter, Front Hall, Sp. 1314.

Molnár C. Pál

181, Hídi romantikus tájban, 1973. o, 53×70 cm
182, Szürreális táj, 1973. o, 68×70 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

183., Tanulmány a Pegazushoz I., 1973. o. 40x50
184., ——— " ——— II. " – 35x50

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

185, Tájimprovizáció XII., 1973. o. 49×39 cm
186, Vetítő modell, 1973. 6. 37×41 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

187, Békemenet, 1974, o. 47×120 cm
188, Dzsingiszkán halálhíre II. 1974. o. 40×140 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

189, Egy holdvilágos éj rejtelmei, 1974.
o. 53 x 70 cm

190, A festő megdicsőülése, 1974. o.
80 x 92 cm

M.C.P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

191, Hegyi táj lúdolal, 1974, o. 49x69 cm

192, A Hold bányai I., 1974. grisaille, 137x84 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

193, A Hold leányai II., 1974. o. 84×137 cm
194, Sicíliai III. 1974. o. 34×63 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

195, Jupiter és Io, 1974. o. 60×60 cm
196, A nimfa álma, 1974, o. 50×77 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

197, Lilaruhás nő akkor és ma, 1974.
0. 80×98 cm
198, A pacsirta jubenője, 1974.
0. 76×87 cm

M.C.P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Melvin C. Pelz

M.C.P. Schmetterlingsstudien
Fig. 1 (Tiere, Natur), Typ. 1944.

Molnár C. Pál

199, Angyal száll le Babilonban, 1974.
200, Diana ócsárolja Kalipszót, 1974.
o. 88 x 72 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

201, Mme Recamier I., 1974. o. 50×70 cm
202, ——— " ——— II, 1974. o. 50×62 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

3, Fametszetek I–XX.
4, Rajzok I–XX. ceruza 36×46 cm/db

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

203, Harcosmarha-program, 1974. o.
50×70 cm
204, Cézár halála, 1974. o. 91×122 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

1, Szeúrajz I–V. 1916–17
2, Rajzok I–XXX. (Az Est" újság részére) tollrajz

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

5.) Plakát I-II., nyomat
6.) Cellini mesterönéletrajza I-V.
1960. gouache (illusztráció)

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Szobrok

1, Pátray szoborkarikatúrája (Róma)
1929., agyag, 35 cm.
2, Szt. Erzsébet (szoborvázlat), 1950.
plasztilin, 50 cm

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Művelet, 1968., repr.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Égi üzenet, 1928., repr.

M. C. P. festőművészretrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Volume C. 240

[illegible]
[illegible] Grant Files Dep. 1944.

Molnár C. Pál

Utolsó vacsora, 1937., repr.

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Kiadalom Pompeiben, 1968, repr.

M. C. P. festőművészretrospektív
kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Emlékezés Sziciliára I., 1968., rep.,

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

A festő megdicsőülése, 1974., rep.

M.C.P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

A Pacsirta jelenése, 1974., repr.

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Mézeshetek az akvárium-ban (Sürrealista improvizáció), 1974. repr.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Tájimprovizáció, X. 1960–70., rézm.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Elhagyott város, 1972., rézm.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz. Bp. 1974.

Molnár C. Pál

A Hold leányai, 1974., repró.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnar C. Pál

Cézár halála, 1974., rep.

M. C. P. festőművészi retrospektív kiállításon, Ernst Múz., Bp. 1974.

Molnár C. Pál

Pegazus lázadása, 1972., repr.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múzeum, Bp. 1974.

Molnár C. Pál

1, Első olajfestményem, 1908. o. 70×50 cm
2, Önarckép, 1917. ; o. 50×48.

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz., Bp., 1974.

Molnár C. Pál

3) Alpesi táj, 1919. o. 35×45 cm
4) Madonna, 1923. o. 67×57 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múz, Bp., 1974.

Molnár C. Pál

5, Kereszt-tér a Tabánban, 1925, o. 45×50 cm
6, Tabáni táj, 1925. o. 40×50 cm.

M. C. P. festőművész retrospektív
kiállítása, Ernst Múzeum Bp. 1974.

Molnár C. Pál

7) Szt. Ferenc és a madarak, 1926, o. 70×160 cm
8) Égi üzenet, 1928. (Róma) o. 75×45,5 cm

M. C. P. festőművész retrospektív kiállítása, Ernst Múzeum Bp. 1974.

Molnár Pál

Finom hatásokkal összefogott tájképeiben sok lirai hangulat van-irja a Müvészet c. rovatban közölt kritika, a Képzőművészeti Főiskola ifjusági kiállitásán szereplő fiatal müvészről.

A HÉT, Bp. 1917. dec. 30.
XXVIII. évf. 52. sz. 830-831. lap.

Aba-Novák Vilmos:
A jászszentandrási templom diadalíve

Magyar művészek
1934. 2. szám

HÁROM MAGYAR EGYHÁZI FESTŐ

„A kéz sohasem alkothat magasabbrendű dolgot annál, mint amit a jellem inspirál." *Emerson.*

Az egyházművészetben, amely hangsúlyosan és mindenekelőtt nem öncélú, hanem alkalmazott művészet, amelyben az eszmei tartalom hiány nélkül való kifejezése az elsődleges igény, különösen nagyfontosságú az alkotó művész jelleme, amelyen az egyéniség etikai tulajdonságait (qualitásait) értjük. Ez a megállapítás az első szemléletre szinte paradoxonnak látszik. Művészetről, esztetikumról beszélünk és elsődleges igénynek az etikumot hangsúlyozzuk? Annak dacára, hogy a megállapítás első pillanatra ellentmondásnak látszik, mégsem ellentmondás, hanem a leghelyesebb megállapítás, mivel az egyházművészetnek, mint művészetnek elsődleges célja a hit és erkölcsi rend alázatos és mindenekfölött való szolgálata. Az Egyház azért alkalmazza szent helyeire és liturgiájában a művészeteket, hogy a szépségnek lelket indító erejével teljesebbé tegye híveiben a hitnek és erkölcsnek életét, amely az Istenhez való közelítésnek egyetlen alapja. Az egyházművészetekben megcsillanó esztetikai, tehát művészi értékeknek csak abban az értelemben van létjogosultságuk a szent helyeken és az istentisztelet legfönségesebb cselekvéseiben, amennyiben e művészi értékek nem öncélúak és tisztán gyönyörködtetőek, hanem egyben erősen oktató és indító jellegűek a természetfölötti élet szempontjából. Az egyházművészettel foglalkozó művésznek tehát az Egyház megállapítása szerint olyan jellemnek kell lennie, akiben megvan az egyházias lelkület, tehát lélektartalom, amelyet a „jellem" fogalmán állít maga elé. A „jellem" szó tartalmán a keresztény erkölcstan az emberi qualitások hármas csoportját érti. Jellemes ember szerinte:

1. Az elvek embere. Eszmék, ideálok magasrendű felállításában.

2. Az igazság embere. Az igazság megismerésében és érvényesítésében.

3. A jószándék embere. Az elvek és igazságok őszinte és alázatos szolgálatában.

Tehát az egyházművésztől ezen örökértékű emberi tulajdonságokat kívánja az Egyház, amikor felszólítja a legmagasabb eszmék és ideálok vizuális repraesentációjára, amikor megbízza a művészt az örök hit és erkölcsi igazságainak képszerű tolmácsolásá-

val és őszinte és alázatos szolgálatot kíván tőle a legmagasabb rendű értékek másokkal való közlésekor. Az egyházművészet a szépség nyelvén és igézetével az Egyház legmagasabbrendű tanítói, tehát apostoli munkáját van hivatva teljesíteni. Az elmondottak okán tehát semmi különös és megbotránkoztató nincs abban, hogy az egyházművészet szabályait az Egyház írja elő és nem az esztéták. Ilyenformán semmi rendkívüli nincs abban, hogy az egyházművészben a jellem tulajdonságait szorgalmazza elsőbben és nem a művészi tehetséget. Senki a művészek közül nem kötelezhető egyházművészeti tevékenységre, de viszont a legegetverőbb művészi tehetségnek is, ha egyházművészeti ambíciókkal nyúl az alkotáshoz, úgy meg kell hajtania fejét az Egyház igényei előtt. Ez esetben aktuális Emerson mondata: „A kéz sohasem alkothat magasabbrendű dolgot, mint amit a jellem inspirál." Szükséges tehát a művészi tudás mellett a keresztény jellem kialakítása a művészben.

Mivel a művészi alkotás nem egyéb, mint megformált lélektartalom, világ, lélek és élettükröztetés, az egyházművésznek meg kell szerezni azt a világszemléletet, azt a lelkiséget és azt az élettartalmat, amelyeket az Egyház tükröztetni kíván, nagy, lelkeket nevelő programmjának megfelelően; ... „hogy megismerjenek Téged, az Egy Igaz Istent ... és megismervén Téged, örök életük legyen ..." Ennek az alapvető kettős igazságnak mindent túlszárnyaló erővel benne kell csengeni az egyházművész alkotásra készülő lelkében. Magától értetődik azonban, mivel művészetről van szó, a jellem kérdésén túl, a művészi tehetség és alkotóerők éppen oly fontosak az egyházművészetben, mint amilyen a profán művészetben. Mert a művészet kiművelt emberi képesség és az egyházművészet is az kíván lenni.

*

A most mondottaknak előrebocsátása után három magyar egyházi festőnek művészetéről kívánnék szólani, akik a közelmult művészi eseményei kapcsán a közérdeklődés homlokterébe kerültek. Aba-Novák Vilmos az egyik, aki a jászszentandrási templom kifestése kapcsán a napisajtóban művészi viták ütközője lett. Molnár C. Pál a másik, aki az Ernst-múzeumban a minapában zárult gyüjteményes kiállításával került, mint egyházfestő a nyilvánosság elé. És végül Nagy Sándor, aki a pécsi temető-kápolna 700 négyzetméternél nagyobb felületű freskópályázatán a jury egyhangú ítéletével elsőnek nyerte el e gyönyörű egyházművészeti feladat kivitelezését.

Örvendetes, hogy a magyar nyomor 1934. esztendejében ilyen értékes és tehetséges művészek egyházművészeti dátumairól számolhat be a művészet akadozótollú krónikása.

A krónikás megelégednék ennyivel: „Története vala, hogy az Urnak 1933. esztendejének tavaszán megbizaték Aba-Novák Vilmos képírómester, hogy a jászok Szentandrás nevű gyepüjének szentegyháza falára, meg trionfális ívére bibliás képeket írjon; miket is a nevezett mester sokak ócsárlására és kevesek dícséretére véghez is vitt vala..."

Józanul komoly kötelesség azonban krónikás poetikus, mindent elmondó és a művészet szempontjából semmi biztosat nem jelentő dátumrögzítő művészettörténeti adata helyett a szakember tárgyilagos kritikájával fölmérni ez alkotásokat, hogy a művek belső és külső, eszmei és formai, egyházi és művészi értékeiről beszámoljunk, megírván a napisajtó „pro vagy contra"-ja helyett az alkotások tárgyi, tartalmi és művészi értékeit és hiányait.

Aba-Novák Vilmos, amint már jeleztük, a jászszentandrási róm. kath. templom szentélyét és a szentélyt záró diadalívét díszítette festményeivel. Az első és mindenekelőtt lenyügöző benyomás, hogy a művész nem kímélte önmagát és százával zsúfolta a falakra a figurákat, hogy elgondolásának belső erejét a tömegek robusztus erejével a szemlélőbe döbbentse. Ha a figuráknak szinte tékozló bőségét nézem, nem tagadhatom az alkotó művésznek nagyvonalú képességeit és vízióinak erőteljes, szuggesztív voltát. Ezek a képek így egymáshoz zsúfolva, a hangsúlyos mondanivaló páthoszos igézetét kongatják fel a szemlélőben s olyan fájdalmasan sajgó szemléletélményt jelentenek, mint a lélekharang sikongása, vagy a tüzet kongató harang félrekongása. Azt hiszem, ezzel a hasonlattal a legelevenebbjére tapintottam ez egyházművészeti alkotásoknak. Mert egyházművészet ez az idegekbe és kedélybe marcangoló képsorozat, de olyan értelemben, mint ahogyan a szentegyház tornyából sikong ki a lélekharang s mint ahogyan a templom tornyából jajdul a pusztulás és tűzvész idején a rettenetet keltő kongatás. Művészet és pedig messze ható művészet ennek a képíró Aba-Nováknak ez a képsorozata, mert a vérbeli alkotó művész formaalakító erejével cseng és sikolt belénk a keserű és szinte dühödt erővel megérzett eszmei tartalom, mint ahogyan a harang nemes érce kong és jajong a lélekharang sikongásában és a vészharang tompa és megrettentő puffanásaiban. Azonban ez a művészet nem a szó igaz és mély értelemben vett „egyházművészet."

Művészi és egyházművészi szempontból is lényeges hibák vannak benne. Meg fogja bocsátani nekem a művész, ha a kritikus tárgyilagos őszinteségével itt a nyilvánosság előtt én e hibákat a szemébe mondom és azokat boncolom. Azt hiszem ugyanis, hogy az erősek megbírják a kritikát. Az igazi érték kritikával nem csökkenthető, mert a

Aba-Novák Vilmos :
Krisztus alakja a szentélyből

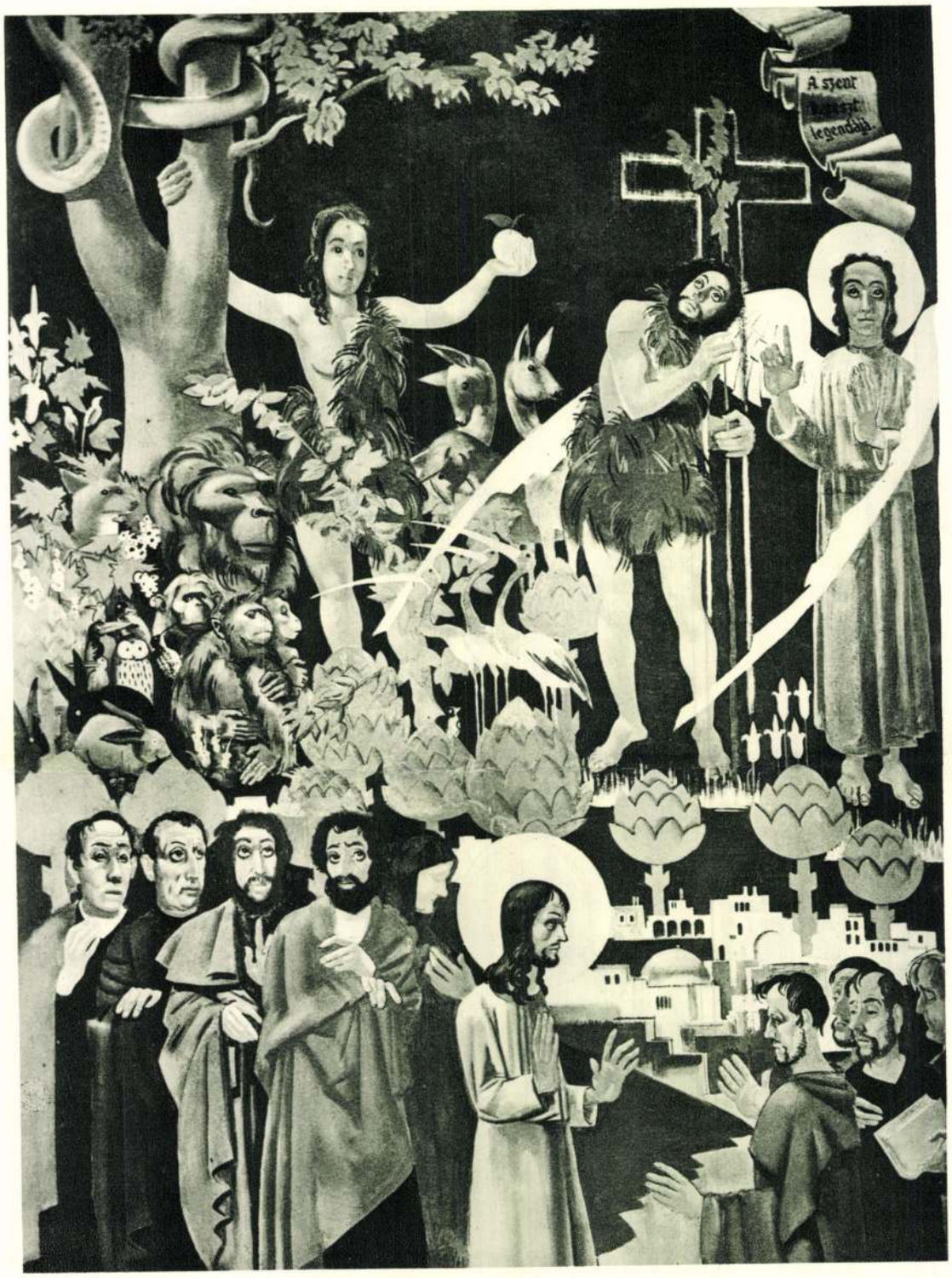

Aba-Novák Vilmos : A szentély oldalfalairól a „Paradicsom" és Jézus meghívja tanitványait

Aba-Novák Vilmos : „A kárhozottak"

Aba-Novák Vilmos :
A keresztút és levétel a keresztről

valódi gyémánt csak nyer azzal, amit lecsiszolnak belőle.

Vegyük először a festő számára a fájdalmasabbat, a tisztán művészi részt, amit azonban a művész, hiszem, hogy lelkében el fog ismerni.

Az első és számomra legsúlyosabb hiba ezeknek a fali képeknek alapja, az a sötét szín, amelybe e robusztuserejű képek bele vannak rikoltva. Nem ok nélkül használom ezt a kellemetlen szót, mert valóban úgy hatnak rám e képek, mint egy sötét, mélytónusú orkeszterből kirikoltó éles hangok. Freskónál, de különösen az „al secco" készült festményeknél eltévelyedés, ha a falat sötétre, majdnem feketére hangoljuk. Mert a sötét alap ilyen nagyfelületű festményeknél csak egyetlenegy anyagban, a mozaikban engedhető meg, amikor a legmélyebb kék, vörös vagy barna kőnek törési felületein szikrázva bukdácsol a fény s ezzel életessé, sugárzóvá és belső tüzűvé teszi a különben ólmos és unalmas sötét felületet. A bizanci mozaikok bársonyos mélysége ejtette meg a művészt e sötét háttér elgondolásában, azonban ez határozottan félrefogás. Ezenfelül, ami szintén az előbbivel egyenrangúan fontos, megöli a fekete szín a fal „*muralis*" jellegét.

A másik, ugyancsak a művésznek szóló kritikai megjegyzésem, az a kisebb-nagyobb modorosság, ami a rajz, a formák és kompozíciós sémák ismétlődéséből hat kevésbbé kellemesen. Határozottan kellemetlen a festményen a rajznak kontúros kicsendítése az arcokon. Ezek a kontúrokkal és ráncokkal torzított fejek fárasztóan ismétlődnek. Hasonlóképpen kellemetlenek a képsíkból szinte kibökődő, fenyegető vagy mutogató kezek, mivel erőszakoltak.

A figurák, mint egész alakok, a drapériák, mint részletek, a mozgások, mint felületi egyensúlyt és kompozíciós sémát jelentő diametrálisok, egyfázisúak és erősen éreztetik a bizanci hatásokat, vagy a görögkeleti „ikonosztázionok" megmerevedett formalizmusát. Tessék tárgyilagosan megnézni a magyar szentek galériáját, vagy a pokol kárhozottait, „de Krisztus tanítványai", vagy a próféták csoportja ugyanezt árulja el. Végtelenül helyesnek és őszintén kívánatosnak tartom, ha a mának művésze nemes művészi korok tradícióiba oltja be magát és így kíván újértékű virága lenni az emberi művészetek örök, termő művészi rózsatőjének, — de az ilyen modorosság, ily fiatalon, a nagyarányú művészi munka megindulásakor talán mégsem egészen helyes.

További részletekbe nem kívánok belemenni a művészi részben, de hiszem, hogy Aba-Novák találni fog ezekben is megszívlelni valót, mert ő erős, Isten-adta tehetség, aki bizonyára értékelni fogja, hogy tömjénezés helyett az igazságosság mértékével mértünk neki, mert hisszük, hogy komoly ambitióval és művészi felelősségtudattal keresi helyét a művészetben az értékes primitívek és Michelangelo egymásra halmozódó nagytávlatú vonalain.

A második kifogás-csoport az egyházművészet igényeiből sommázódik. Ezek a tagadhatatlan művészi erővel megfestett képek nem mindig egyháziasak, nem szentképek, nem a keresztény eszmevilágot, nem istenismeretet és nem léleknevelést szolgáló, a szó komoly értelmében vett „biblia pauperum"-ok. Hiányzik belőlük a keresztény hit szellemének komoly visszaadása. A keresztény hit szellemének eszmevilága Christo-centrikus és megértése, vagy helyesebben megsejtése ott kezdődik, amikor a lélek megérti a Krisztust, aki nem egy történeti név, nem egy kivégzett ártatlan emberbolygó, nem is csak okos tanítója az emberiségnek, nemcsak csodatevő, hanem mindez együtt és ezen túl még maga a végtelen fölséges Igazság, út és élet. Maga az embert megölelő és boldogító Isten, az élet értelme, az örök igazság, az irgalom-ember, a mindent megápoló Szeretet.

Nézzük Aba-Novák képein a szóba nem börtönözhető és ki nem fejezhető egyetemes, fönséges Istenembert, Krisztust. Krisztus képben kifejezhető, vagy legalább is megközelíthető olyan intimitással, mint ahogy emberi testbe tudott költözni az Isten az Ő személyében. Ezt a magasrendű, minden emberi és isteni értéket magába rejtő alakot Michelangelo, Rafael, Rembrandt, Rubens és a többi legnagyobbak az eszméket és ideálokat magasrendű szemléletben látni tudó, vízionáló erővel és tehetséggel fejezték ki alkotásaikban. Ehhez az értékfönséghez azonban az egyéniségben, „*jellemben*" a test korlátain túl merészkedő alázatos hit kell, amely szeretettel és odaadással tudja csak elképzelni a *Fönségest*. Aba-Novák Krisztusa nem félelmetesen fönséges, mint Bizanc Basileos-a, inkább csak emberi. Én az Egyház elgondolása szerint szeretnék újat festetni a művésszel. Azzal, hogy egy kompozíció közepére festem a Krisztust, még nem lesz a kép Christo-centrikus és ha akkora glóriákat festek a fej mögé, mint a napkorong, még nem lesz szent az arc. Ebből a gondolatból mindjárt rátérhetek a többi arcokra. Ezeknek megértéséből is hiányzik a hitnek és igazságnak lelkületből áradó emelkedettsége, amely a szentképekben egyháziasakká formálja az arcokat. Nem akarom ezzel Aba-Novák Vilmos képmásfestő karakterérzékét kisebbíteni, mert a fejek szinte túlhangsúlyosan, némelykor a karikatúrát megközelítő jellegzetességgel karakteresek. A hit világából, a szellemből, a szentség megszépítő és formákat átható magasabbrendűségből nem nagyon sok van bennük. Ezek a fejek, ha nem is karikatúrák, de gondtól gyötört arcok, amelyekből nem a lélek árad, sugárzik

Molnár C. Pál : A Szent Család

Molnár C. Pál: A Boldogasszony

és ragyog felénk, hanem a fájdalom rettenete, vagy az extázis nem helyesen értelmezett indulatai lidérceznek belénk. Ezekről a képekről, ha nem volnának rajtuk a paradicsom majmai, bájos madarai és őzikéi, azt kellene mondanunk, hogy teljesen hiányzik belőlük a finomság, amelynek, mint illatfelhőnek, a legrobusztusabb formákat is meg kellene szépíteni, mint azt a régieknél mindig látjuk, legalább törekvésben és ambícióban, amely a jószándékú ember szolgálnivágyását jelzi. Hát mit akart Aba-Novák e képekkel? Megdöbbenteni? Ehhez is mind joga lett volna, ha ez állítást a kompozíciók egy-egy részletéről mondhatnók csak el. De ennél távolabbi és több az egyházművészet célja: *„Istentisztelet és lélekindítás az Isten felé"* s ezek, sajnos, kimaradtak több helyt ezekből a képekből. De mivel Aba-Novák Vilmos Isten-áldotta igazi művésztehetség, egyénisége ez irányban való gazdagodásával várjuk a teljes egyházművészeti alkotásokat.

*

Némely egyéniség jellemző vonása az erő, mások ereje a finomság és báj. Aba-Novák Vilmos nagyerejű képei mellett *Molnár C. Pál* a gyengédség, a mosolygásra késztető bájosság igézetével akar, mint festő szívünkbe lopódzni. Hosszú sorát festette az elmúlt három-négy esztendő alatt a vallásostémájú képeknek, úgyhogy méltán soroljuk az egyházi festők közé, bár képei csak ritkán kerültek a szent helyekre. Az új városmajori templom Szent Imre-oltára, azt hiszem, az egyetlen templomba került festménye, amely szerintem nem tartozik a legsikerültebb képei közé. Molnár C. Pál mint rajzoló kezdte, mint fametsző közelítette meg az Egyház eszmevilágát és képeiben is ott időzik a képpé költött evangélium első oldalainál, az „Angyali Üdvözlet", a Betlehem, a Három királyok, az Egyiptomba menekülés bájos, meseszerű vízióinál és az Olaszországban megfestett Szent Ferenc és Szent Antal inkább megindítóan poetikus és bájos, mint megremegtető és fönséges jelenetei a keresztény eszmevilágnak.

A kritikusnak azonban meg kell tudnia mérni ezt az egészen más területen bimbózó egyházművészetet is. Mennyit ér ez a formailag és törekvéseiben is egészen más jellegű vallásostémájú művészet? Vajjon lehet-e a szó igaz és mély értelmében egyházművészetnek nevezni? Nem felelek igennel, vagy nemmel, hanem itt is megállapítom a képek művészi és egyházművészi értékeit és hiányait, hogy az ítélet súlyban a „pro" és „kontra' argumentumok equilibrisztikájával az igazság ítéletében megbékéltesse a művészet és az egyházművészet komoly barátait.

Molnár C. Pál művészetében, ha nem is erősen kifogásolható, mindenesetre értéket érintő az erős „quattrocento" és a modern olasz piktura festői transzfúziója. Ezen hatások témáiban szinte megkötöttséget jelentenek. Képeiben igen gyakran a legőszintébb szépségek és finom részletek mellett merev felületeket találunk, amelyek zavarják a képfelület harmóniáját. A finom festői kezelés mellett kemény formákat is látunk.

Kompozíciói néha bravúrosan könnyedek, rajzban és színben, tónusban és valeurben hibátlanok, máskor keresettek, súlyban egyenetlenek. Az elsőre példa lehetne szárnyas oltárának finom predellája, *„A három királyok"*.

Az egyházművészeti szempontból megint az eszmei rész kifogásolható. Krisztus helyett csak a Jézuskát, a Bambinót látja, akivel a „Boldogasszony", a „Madonna" bíbelődik. Ez az asszonyon át meglátott isteniség, talán itt-ott bájos, sőt egyszer-máskor szinte az intimitásában monumentálissá válik, mert Molnár C. Pál is tehetséges festő. Azonban játékos, humoros derűvel csak a szentek közül is a legkivételesebbek mertek közelíteni az Isten világához. Ha mélyen és őszintén, de szentül és tisztán gyermek tudna lenni Molnár C. Pál, mint Beato Angelico volt, úgy nem hatna képein bántóan a naivitásból önkénytelenül kicsengő humor, így azonban inkább mosolyogtatnak és szórakoztatnak képei, mint meghatnak és elmélyítenek. Mivel azonban az öröm életlendítő erő s aki mosolyog, az könnyebben sejti meg a minket boldogítani akaró Istent, Molnár C. Pál vallásos témájú jelenlegi képeit szívesen ítéljük eljövendő teljes egyházművészeti alkotásainak előhírnökeiként. Ebben az irányban Dumasnak egyik mondata csepegtet reményt, aki azt írta: „Egy rossz munka nem jelenti a tehetség hiányát, a jó munka mindig tehetségre vall." És Molnár C. Pál vallásos témájú képei között volt egy egyházművészeti szempontból is egészen kifogástalan alkotás. A szárnyas oltárának jobboldali szárnya, „Szent Antal a halaknak prédikál". Ez a kép szinte meglepetésszerűen bűvöli elénk a szeráfi lelkület mágneses hatását, amely 700 esztendő távlatából a mindenvalókból kicsendíti az Isten dicsőségét. Szent Ferenc a madaraknak, Szent Antal a halaknak prédikál s ez az emberileg megmosolyogni való szent együgyűség mégsem mosolyogtat, hanem eltölti lelkünket az Istenszeretettől túlcsorduló lélek misztikus fönségével. A köznapi lelkek számára érthetetlen, de az örökkévalókat keresők szempontjából a legtermészetesebb. Mert minden az Istentől van és az Istené a bűnön kívül, tehát értsék meg a szent titkát a létnek az ég madarai és a mélységek néma lakói is. Ebből a képből szeretném remélni, hogy Molnár C. Pálban a krisztusivá tisztuló lélek

Molnár C. Pál :
Szt. Antal a halaknak prédikál

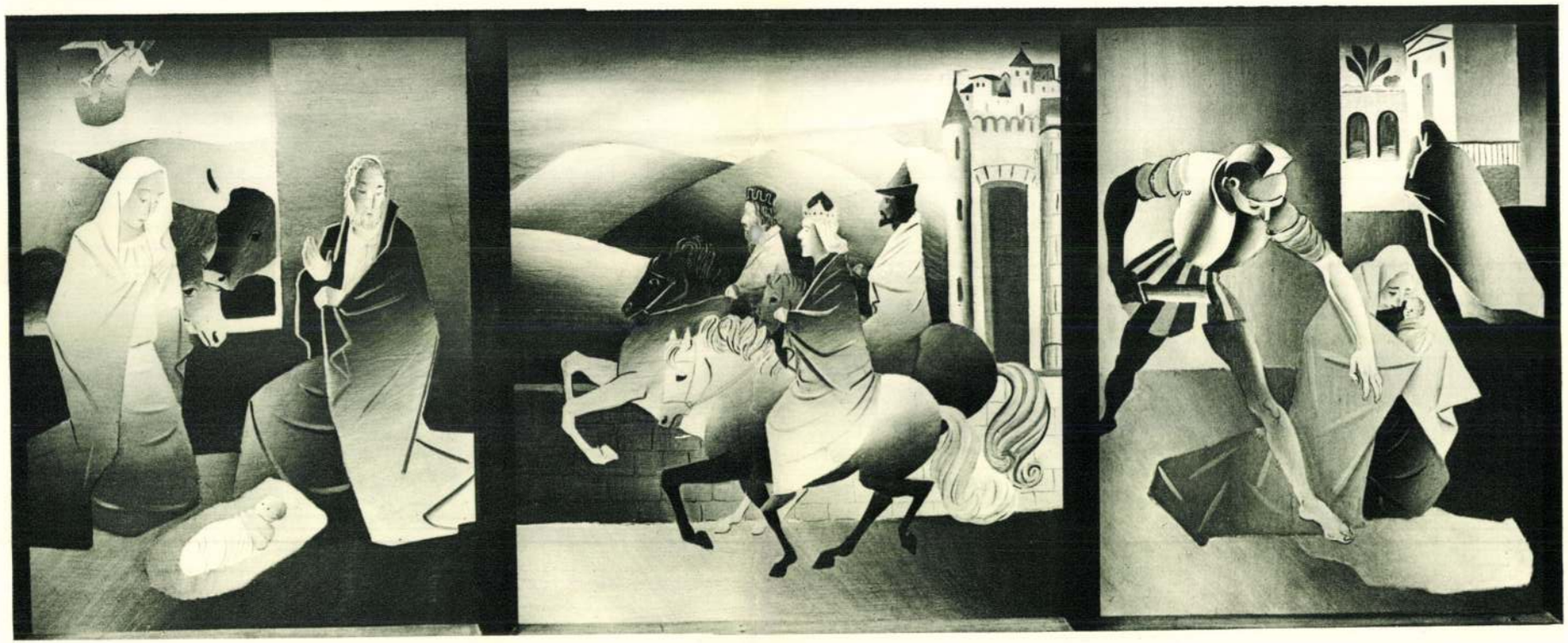

Molnár C. Pál : Triptichon. Egy szárnyas oltár predellája

Nagy Sándor : A pécsi Temetőkápolna freskóterve

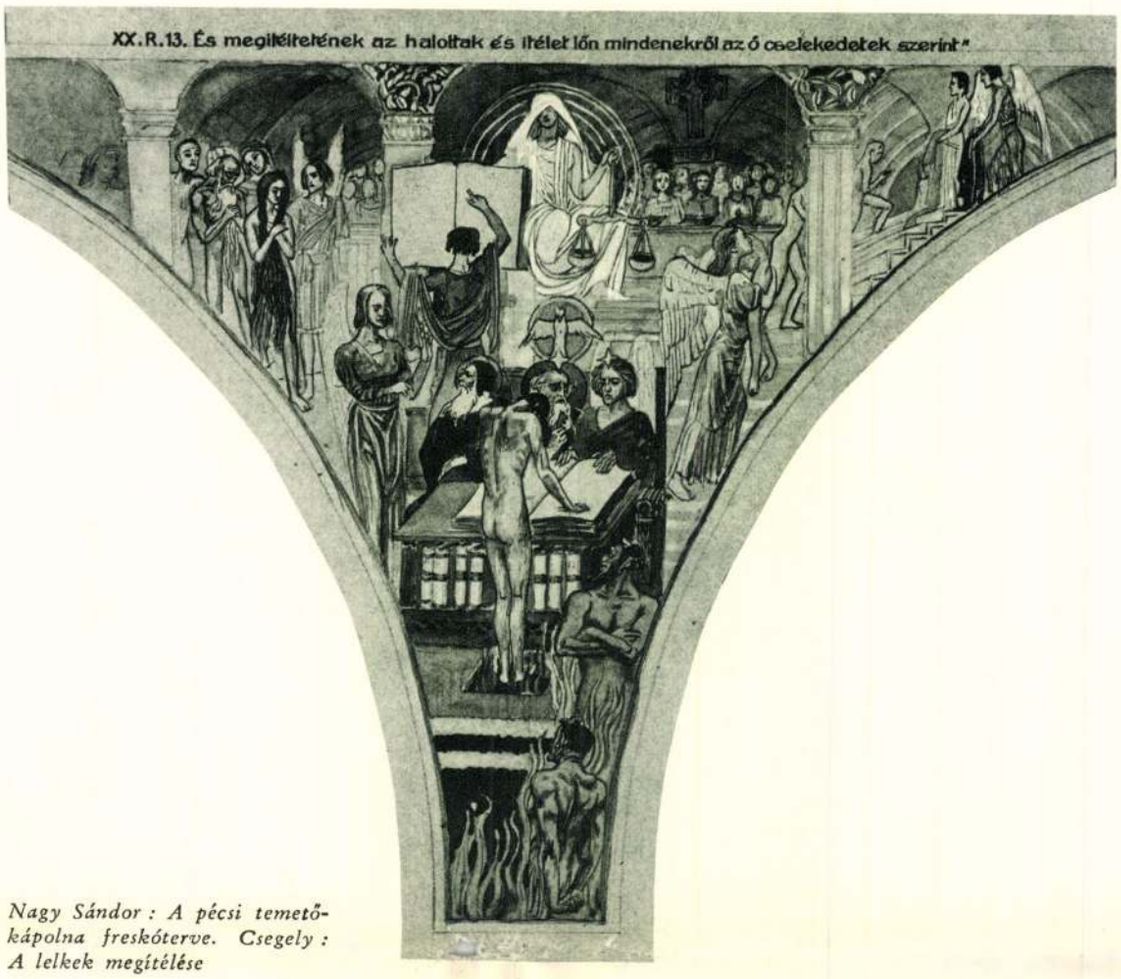

Nagy Sándor : A pécsi temetőkápolna freskóterve. Csegely : A lelkek megítélése

újabb és teljesebb egyházművészeti alkotásokhoz fog eljutni s a vallásos témájú festő még teljesebbé fejlődik.

*

Mintha csak a sokszor félreállított művész ismételten megújuló mostoha sorsa kísértene *Nagy Sándor* körül, olyan részvétlenül és magárahagyottan áll a mának művészei között, pedig művésznek a legkiéretebbek közé tartozik a magyar piktúrában. A pécsi temetőkápolna 700 négyzetméter freskójának pályázatán olyan eluralkodó fölénnyel jelent meg a verseny porondján, hogy tisztelettel neki kellett nyujtanunk a győzelem babérját.

Bármily nagyszerűek és muzeálisan örökbecsűek tervei, sikerét ólmos érzéketlenséggel burkolja körül a „közöny", az a sokszor oly hangos reklámtól agyonhasogatott „csend", amely a halál rémületével meddővé csendesíti a meg nem értett alkotókat. A művész nem engedheti el azt, hogy alkotásairól beszéljenek, azokat szeressék, azokról vitázzanak. Nem igaz az, hogy a jó bornak nem kell cégér. Igenis, kell, mert ha senki sem tud róla, vagy mindig üvegbe zárják, nincs értelme annak, hogy legyen. Nincs hivatása, akkor hiábavaló, s végül is a meddőségbe belepusztul az élet. A közönybe belepusztul az alkotó.

Éppen azért, hogy a Nagy Sándor minden mostohaságán túl egyszer a neki megillető helyen a legelismertebb művészek szintjén kerüljön a művészet barátainak szeme elé, s mivel a témaközösség belső kötelékével a legszorosabban kapcsolódik a két előző művészhez, foglalkozni kívánok az ő egyházművészeti alkotásaival, bár a legszebbek ezek közül csak briliáns tervek, — de féltem e terveket — hogy úgy ne járjanak, mint a szegediek, amelyek pályázaton minden kritikai elismeréssel első díjat nyertek; az akkori kultuszminiszter megvette őket a Szépművészeti Múzeum számára, — a kivitelezést pedig — a magyar művészet örök kárára elnyerték mások, azzal a megokolással, hogy Nagy Sándor tervei oly végtelenül szépek és fínomak, hogy azokat szinte nem lehet kivitelezni. Pedig, hogy finomságban mit tud ez a mélyen és komolyan nagy művész, azt tessék ellenőrizni a Horthy-szeretetház kápolnájában, vagy a Lipót-mezei-kápolna színes ablakaiban, falfestményekben pedig a főváros grafitos bérhá-

zain, ahol egy-egy cseppnyi munkához jutott soha eléggé nem foglalkoztatott művészi képessége. A Mecsek gyönyörű városában a legragyogóbb magyar székesegyházban, a leggyönyörűbb magyar freskók legnagyobb mesterének, Székely Bertalannak tanítványa Nagy Sándor. Külön utakon járt már iskolás korában s mestere elválasztotta a többitől, hogy sajátos tehetségét senki ne befolyásolja. Párizsban a „Julien"-ben, Rómában Kőrösfői Krieschsel, majd itthon Gödöllőn, mindig a maga útjain fejlődött s a pécsi temetőkápolna pályázatán úgy bomlott alkotási teljében a jury elé, mint az érett gyümölccsel megrakodott őszi fa, amelyről sietve kell leszedni a termését, mert széthasad a saját áldott termő életének lesulykoló terhei alatt. A háború után való évek legnagyobb egyházművészeti festői feladatáról van szó. 700 négyzetméter freskót kell ráírnia a képírómesternek a pécsi temetőkápolna falaira. Szentély, szentélyzáró diadalív, négy hatalmasméretű kupolatartócsegely, hatalmas kupolaboltozat, két nagyméretű oldalfal, kórusív és a kórus azok az impozáns felületek, amelyeket dr. Szőnyi Ottó ikonografiai utasítása nyomán képekkel kell televízionálni a művészeknek. Nemes feladat volt a legkiválóbb magyar egyházművészek számára. Nagy Sándor megálmodta e kolosszális víziót. A szentélybe az örök Bárányt és a mennyország fönséges városát. A diadalívre a paradicsom poetikus idilljeit. A csegelyekben az utolsó dolgok megremegtető igazságait; a holtak föltámadását, az ítéletet, a poklot és a szentek megdicsőülését. Az oldalfalakra a halált két változatos csoporttal. A kupolába pedig az egész apokalipszist. A beleélő fantázia a kereszténység legszentebb misztériumait a valóságérzés fönséges biztonságával vízionálta maga elé. És Nagy Sándor aquarellel papírra vetette őket s jómagam és jurytársaim meglepetten ámultunk a csodán. Abban a 8—10 emberben, aki először látta, hiszem, megvolt az az ámulás és elismerés, ami igen ritkán jutott ki neki elvonult élete folyamán. Mert a piktorok a festmények múzeális, művészi értékeit hangsúlyozták, a papok pedig a liturgikus fenséget. Ezek a képek a hiánytalan egyházművészeti festmények, s ami értéküket támadhatatlanná teszi:

1. hogy egészen egyéniek. Senkihez nem hasonlítanak, senki más művész munkájával össze nem téveszthetők. Sajátosan és egyedülvalóan Nagy Sándor művészetét jelentik.

2. Hogy egy élet által leszűrődött művészi tudás és kikulturált művészi tehetség alkotásai. Nincs ezekben keresés, nincs tétovázás, nincs bátortalanság, nincs ízléstelenség. Fínom és szublimálódott lélek alkotásba csordult tökéletes művészete ez.

3. Hogy tartalmilag teljesek. Ezek elmondják az Isten dicsőségét, a legszentebb és legfölségesebb téma az emberi lélekben nagyvonalúan megrögzített, képben elmondható teljességét.

Ha pedig mind e három örök qualitása minden jelentős műremeknek megvan bennük, t. i., hogy 1. individuálisak, 2. konszolidáltak, és 3. monumentálisak, úgy méltók arra, hogy elfoglalják a szent helyen a falak katedráit, hogy onnan messzecsengő szózatai lehessenek az Egyháznak, a szent krisztusi eszmevilágnak, amely a művészet szaván az Isten örök fenségéről zeng, hogy ezzel az Isten felé indítsa a jámbor híveket.

Sajnos, hogy a mai idők anyagi nyomorúsága miatt nem közölhetem színesen e hiánytalan szépségű terveket, mert akkor azok önmagukban minden szónál érthetőbben elmondanák értékeiket. A lekicsinyített fekete fénykép halvány fogalmat is alig adhat róluk, Szeretném, ha olvasóim azzal az érzéssel tennék le írásomat, amit a „Céhbeliek" kiállításán egyik kiváló esztétánk mondott, ahol a tervek néhánya ki volt állítva: „Ezekről a tervekről érzem, hogy falra készültek, és templomba valók." Ez a kritikus tárgyilagos ítélete és bár el vagyok készülve, hogy írásomban egyesek a dícséret okait nem értik oly világosan, mint jómagam, mert soha elég szeretettel nem ügyeltek az igaz, mély és komoly keresztény művészetre. Pedig Nagy Sándor munkái azok a munkák, amelyeket sohasem csak a kéz alkot, hanem mindig a jellem inspirál, amely jellem e próféta-arcú művészben valóban Istent kereső, szárnyaló, igaz és jószándékú. Művész, mert Isten-adta. Egyházművész, mert Istennek szeretné visszaadni önmagát.

DR. DÉCSEI GÉZA

Nagy Sándor : A pécsi temetőkápolna freskóterve
Részlet az Apokalipszisből Krisztus alakjával

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

A battonyai parasztzendülés helyén, most az emlékmű áll, Buza Barna és Schall József alkotása. Molnár C. Pál, - aki ugyancsak battonyai születésű -, kéttornyú újbarokk templom oltárképét festette. (említve).

Vámos Imre: A battonyai parasztzendülés.
Magyar Nemzet, 1981. jún. 19.

Molnár C. Pál

festő

Műcs. kiáll. 1925 tól

Pipics 117 l.

Át. Képt. 172.

Gyürüs jobbkezével ékköves keresztrd. Haja galambősz, szemöldöke s bajusza leberetvált. Arczának balvan. Piros collaréjának fehér liguláa cappa minort viseli. Jelzése fögyitrai Püspök 1748 † 1826."

— Át. Képt. 172. —

16. an.

adatok.
I. 28. - 1870: I. 12. - 1871: I. 12. - 1873: I.
1880: VIII. 43. - 1881: VIII. 43. - 1883: VIII.

84: VI. 96. - 1894: VIII. 322.

ORSZ. MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
IX., HŐGYES END

938 F

KÉSZPÉNZ
ZEL

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

d

Pesti Napló
1938. február 5., szombat.

— **A Szent Anna-templomban megörökítik az Eucharisztikus Világkongresszus emlékét.** Az 1938-ban Budapesten rendezendő Eucharisztikus Világkongresszus emlékét a budai, Batthyány-téri Szent Anna-templom középső főhajójának menyezetén freskóban örökítik meg. A fresko megfestésére pályázatot hirdettek, a pályázat feltételei szerint a nagyméretű freskón az Eucharisztikus gondolatot kellett megörökíteni. A pályázaton öt festőművész vesz részt. A bíráló bizottság pénteken délelőtt *Wossala Sándor* tanácsnok elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a mintegy huszezer pengő értékű megbízást nem adják ki, hanem szűkebb pályázatra szólították fel az öt pályázó közül a két legkiválóbb terv készítőjét, *Molnár C. Pál* és *Kontuly Béla* festőművészeket.

Molnár C. Pál

k

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK

1938. évi február hó 9-én (szerdán) d. u. 6 órakor
a Magyar Nemzeti Múzeum előadótermében
(VIII., Baross-utca 13. szám) tartandó

ÜLÉSÉRE.

TÁRGY:

Prof. Gustav Behrens (Mainz): Römische Gläser aus den Rheinlanden
(Vetített képekkel.)

Vendégeket a Társulat
szívesen lát.

Gerevich Tibor
elnök.

27 481. K. M. E. Ny.

Molnár C. Pál

Löbl D. és Fia
Terv.: Radó
Foto: F. Szanto

Látogatás c. eredeti
fametszete (Róma
1931) repr.

Magyar Grafika

1932. XIII. 1–2 sz.

20. l.

modern grafikusaink tervezik
meg reklám-nyomtatványait.
Az elsőrendű kivitelt cégünk
félszázados múltja biztosítja.

Löbl Dávid és Fia Budapest
könyvnyomdai műintézet
VI., Nagymező ucca 26. Telefon: 21-8-44.

Molnár C. Pál

Keresztlevelek
s. eredeti fa-
metszete (1931).

Magyar Grafika

1932. XIII. 1-2 sz.
14. l.

Molnár C. Pál

Új Magyarság Varázsnapja

1935 március 31.

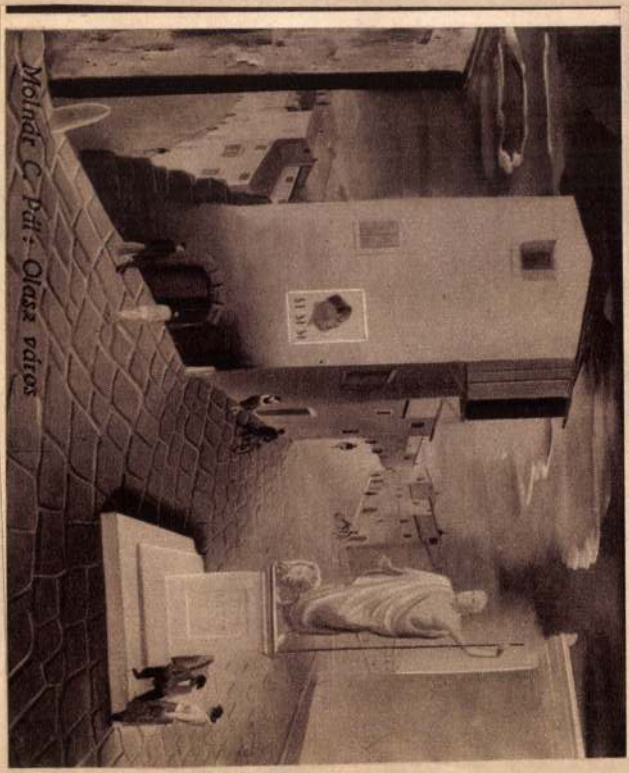

Molnár C. Pál

Irod

Dr Décsei Jenő. Modern magyar egyházművészeti törekvések. Magyar Művészet. 1934. 265. l.

l m á n

k

B u d a p e s t .

Molnár C. Pál

irod

Molnár C. Pál 30 credeti fa-
metszete Cyrano de Ber-
gerachoz. Rosner Károly
tanulmányával.

Officina könyv.
Löbl Dávid és Fia könyv-
nyomdája Bpest ~~[illegible]~~
1935.

Molnár C. Pál

életrajz

irod.

Csokonay 115. l.

Johanna főherczegnő

Derékig, balra fordult
zett tojásdad medaillonban. Ruh
réteges. A keretet allegorikus
sitik. Felirata a kép alatt két

Johanna Ertzhe:
Herzogin v

és ez után jobbra: 47.

Rm., mér. a vk. 28.4 :

Szn.
332-9

Molnár C. Pál

Fametszetes munkái

1) Keleti: Angyali üdvözlet. Amicus, Bpest. 1927.

2) Flowers of St. Francis. Limited Editions Club, Newyork. Mondadori, Verona, 1930.

3) Tormay C.: Legendárium. M. Kir. Egyetemi nyomda, Bpest 1931.

4) M. Ricciardi: Sulle Grandi Orme. Mondadori, Verona 1932

5) Fametszetek az Új-Testamentumból. 6 és 10 lapos mappában. Löbl Dávid és Fia, Bpest 1932. Fordít.

BUDAPEST SZÉKESFŐV

VIII., Fő

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

Emlékek Országos Biz

tek. Igazgat

Tiszteletpéldány

Díjátalányozva

Molnár C. Pál

Mária és Erzsébet
c. Egyé repr.

Művészet 1937. 6 sz
38 l.

Molnár C. Pál

vod

Makkai László:

Molnár C. Pál
uj Jametszetei-
Erdélyi Helikon

1935. 207, 208 l.

Molnár C. Pál

Menekülés Egyiptomba
c. Eépi repr. –

Az Est Harmaskönyve
1939. 408. l.

A Eép a Fővárosi
Képtárban.

ESZTERG

Molnár C. Pál

Bethlehemi éjszaka

c. képes regény

Az Est Hármaskönyve

1929. I. K.

lönben komoly és jószándékú építész va-
ogy elveszítette fegyelmezettségét és játé-
s dekorációba tévedt. Annál érdekesebb
onban Bachemnek két évvel később *Kauls-
rf*-ban épült *Szt. Márton temploma.* Érett,
zta, áhitatos alkotás, melyben már nyoma
ics a Szt. Ágoston templom zavaró egye-
tlenségének. Kertváros temploma, tehát
ntegy átmenet a városi és falusi templom
zt, kicsit román és „wehrhaft" templo-
okra emlékeztet, de dacára a történeti stí-
-asszociáiciónak, nagyjából mégiscsak ön-
ó és újszerű alkotás. A templom a hozzá-
tozó épületcsoporttal, mely a plébániát, a
ácstermet és az aggok menhelyét öleli fel,
rt egységet alkot. Ugyanez az egységesség,
zta, nyugodt formák zavartalan összhangja
lemzik a templomot kívülről és belülről
yaránt. A szentély kiképzése megkapóan
yszerű. A belépő tekintetét semmi sem
nja el róla, a templomnak bármely részé-
n is áll. A teret barna és aranysárga szí-
k uralják, csak a szentély, melynek közé-
t a hatalmas téglakereszt foglalja el, csil-
; zöldes ezüstben.

Teljesen balul sikerült alkotás a *schmar-
ndorfi evangélikus templom* (építették *E.
G. Paulus).* Tulajdonképpen csupa részlet-
l áll, nincs benne semmi egység: széjjelhul-
. Külön darab a nyolcszögletű centrális

Molnár C. Pál

Irod

Mihalik Sándor dr

Az iparművészet Magyarországon. Magyar Iparművészet. 1937. 222 l.

Molnár C. Pál

Szántner Lajos

A fa- és linoleum-

metszetről.

Képzőművészek

1935. 15, 16 l.

Molnár C. Pál

A nékesfehérvári Szent István
kiállításon az állam megvette
„Szent István" c. fametszetét
(ennitve)

Pesti Hirlap 1938 VII. 8

Molnár C-Pál

festőművész

Céhbeliek Kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Stilusáról mostani gyüjteményes kiállitása alkalmából mondottuk el előnyös véleményünket.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

Molnár C. Pál

Római egyházművészeti kiállításon
művét dicsérettel részesítették.

MH. 934. III. 6

Molnár C. Pál

Szerepelt a Tamás Galéria akvarell-kiállításán.

Est 1935. X. 6.

Molnár C.Pál

Pályázott a Ferenc József festészeti dijra.

N.U.934.VI.2.

Molnár C. Pál

Szerepel az International School of Art a-
merikai vándorkiállításán

NU 1935. VI. 1.

Molnár C. Pál

Nádai Pál

A „Könyv- és reklámmüvészet" bemutatkozása

MAGYAR MUVESZET

1930. 174 l.

tál-

ufol-

üek,

müvel-

ákat

köny-

Ma már

zép-

az

,De

arra

adják

niával

vészet-

on,

atlan

ezt

Molnár C. Pál

Rómában a második egyházművészeti kiállításon neve szerepelt.

PH. 934. II. 13.

Molnár C. Pál

Római egyházművészeti kiállításon
"Menekülés Egyiptomból" c. képét
Mussolini vette meg.

NM.934. IV.H.

Molnár C. Pál

Római egyházművészeti kiállításon jelenetek Szent Ferenc életéből fametszetét Mussolini vette meg.

NM. 934. IV. H.

Molnár C. Pál

(*) **Eldőlt a Ferenc József festészeti díj.** A Ferenc József Koronázási Jubileumi Alapítvány bírálóbizottsága *Liber* Endre alpolgármester elnöklete alatt szombaton délben döntött az idei festészeti díj odaítéléséről. A zsüri a kétezer pengős díjat *Molnár* C. Pál festőművésznek ítélte. Dicséretben részesültek: *Gál* János, *Heinz* Henrik és *Patkó* Károly festőművészek.

Függ. 934.VI.3.

MDK.

Molnár C.Pál

Könyvillusztrációiról

Alföld 1966.12.p.78.

Molnár C. Pál MDK

Helyszini jegyzetek, olf.

Mücsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Molnár C. Pál MDK

Helyszini jegyzetek Mezőhegyesről, olf.

Egy gyár /Április 4./ kívül-belül, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képsőn. Kiáll.

Molnár Pál

Római egyházművészeti kiállításon képies Madonnája szerepelt.

NY-934.IV.18.

Molnár C. Pál

Római egyházművészeti kiállításon "Menekülés Egyiptomba" olajfestményét és "Jelenetek Szent Ferenc életéből" falmaszetét Mussolini megvette.

M.934.IV.4.

Molnár C. Pál

Római egyházművészeti kiállításon
művét dicsérettben részesítették.

M. 934. III. 6

Molnár C. Pál

szerepelt a Tamás Galéria akvarell-

kiállításán.

PM 1935. X. 6.

Molnár C.Pál

festőművész

Céhbéliek kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Magyarság
1934.I.14.

Molnár C.Pál

festőművész

Céhbeliek kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Est
1934.I.14.

Molnár C. Pál

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállítása - Nemzeti Szalonban. képével szerepel.

Itt is szerepel; kár, hogy néhány nagyobb alkotásával nem emelte ki jobban, hogy idetartozik.

Esti Kurir
1934.1.17.

Molnár C. Pál

festő

M.D.K

„Haratérés a vadászatról"

" c. képi szerepel a tárlaton

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat. 1966.

Művészet, 1967. február - 45 kep.

M.D.K.

Molnár C. Pál

A müvész munkája szerepel abban a képgyüjteményben, amelyről Kóla Margit ir "Balogh István államtitkár" cimmel, ahol felsorolja az államtitkár birtokában lévő mesterek alkotásait.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 6-12. II. évf. 12. sz. 4-5. lap

Molnár C. Pál

festőművész

Céhbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Ismert szentkép-stilizációival.

Magyar Hirlap
1934.I.14.

Molnár C.Pál

festőművész

Cénbeliek jubiláris kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Biblikus képek.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Molnár C. Pál

harapal a valencai nemzetközi
művészeti kiállításon

Nemzeti Ujság 1938 VI. 3

Mohács C. Pál

Szerepel a nürnbergi magyar kiállításon

Nemzeti Ujság 1929 II. 28

Molnár C. Pál

Szerepel a velencei
b. emlékén

Nemzeti Lipóg 1938 VIII. 14

Molnár C. Pál MDK

A gyár, olf.

Mücsarnok 1960. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Molnár C. Pál

MDK

Menekülés Egyiptomba, temp.

Keresztlevétel, olf.

Műcsarnok 1944 Szőkefőv. Képtár Jub. Kiáll.

Molnár C. Pál

93 – 101. sz.
lásd
Ujvidéki kiáll. Eat

1943. dec.

BLAU M. és TSA.
VÁC.

Molnár C. Pál

részt vett az utóbbi
kiállításon Philadelphiában.

Fourth 1931

Molnár C. Pál

Szinyei Társaság
Molnár kiáll.
1944.

- Angyali üdvözlet, olaj.
- Betlehem, olaj.
- Pihenés, olaj.
- Menekülés, olaj.

Molnár C. Pál

Angyali üdvözlet c.
képe repr.

Lóránth László:

Paletta. [Bp 1944]
140—143. l. Önarc-
képpel.

Laid okv.

26.

Molnár C. Pál

reizt vett az alábbi
kiállításon

The Cleveland 1931

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

részt vett az alábbi kiállitáson

Los Angeles 1932

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C Pál

részt vett az alábbi kiállitáson

The Philadelphia 1937

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

részt vett az alábbi
kiállításon

Pent Haga 1934.

Molnár C. Pál

részt vett az alábbi
kiállításon

Cat. Chicago 1935/36.

Molnár C. Pál

Erod

Rosner Der Hobsschnitt

kepekkel

Molnár C. Pál

vród

Rosner Ungarske

22 - 26, 69, 73, 75,
77 - 100. l.
képekkel

Molnár C. Pál

Keleti: Angyali üdvözlet
Amicus kiadás 1927.

Fenti fametszetekkel.

T.

Europa

Lapterjesztő Rt.

Budapest

V. Visegrádi-u 76

Molnár C. Pál

ifjú

Rosner Nordisk

413. 417. l.

Molnár C. Pál

Rosner De Grafiske Fag

255. l. képekkel.
257. l.

MAGYAR KIR. POSTA
10
MAGYAR KIR. POSTA
10

Molnár C. Pál

A kispesti Béke-téri rk. plébániatemplom Szűz Mária-oltárát Molnár C. Pál festette. A márványos oltárt gótikus stílusban Balogh Győző okl. építészmérnök tervezte

Repr.

Magyar Építőművészet

1942. 316. l.

hosszú sorát idézhetnénk a burgundi udvar
ezt az indító okot kell feltételeznünk Lajo
dinasztikus érdekek, nagyhatalmi vágyak m
vezérelt. Csak így érthető Durazzói Károly
szempontokból csak helytelleníteni lehet.

A nápolyi hadjárat különben is lovagi k
János minorita — nagyrészben ezeket látja
király parancsára veszélybe került katonát Na
a szempontból érthető Canossa ostrománál tö
sebesíti és az ostromhágcsóról lezuhan. Az o
a király balesetén, embereinek meghagyja, hog
hogy vonuljon hátrább a veszélyes helyekről

Megtaláljuk a nápolyi hadjárat során a
keit és velejáróit. Szokás volt az ellenséges
amit egyrészt a csatának, mint lovagi tornánal
körülmény magyaráz, hogy ütközetnek csak a
nem véletlenül találkoztak.

Az Aversa előtt tanyázó erdélyi vajdáh
nokához, a nápolyi király követeket küldött, b
csak a vajda jelölje ki a napot és helyet. Ave
közös akarattal, sőt a területnek egyes fáit és

Molnár C. Pál

und

Der Holzschnitt

Sonderheft Ungarn.
(Stuttgart, 1930.)

MAGYAR MUVESZET

1930. 123. l.

korszakmak P i c a s s o. Ma v
név. Maderiai származásu spanyo
18 éves korában Párisba jött,ah
megtanult mindent,amit az akadé
meg lehetett tanulni.Kitünően r
zolt. De igyekezett mindent elf
s egy félév alatt sikerült is.
tiv dadogással fogott az uj ker
séhez,mint a csiszolatlan kőkor
nak az embere. ő lett az uj irá
fő harcosa. 1907-08 körüli képe
ezek.Vásznain rendkivül kemény,
festék
szes anyagot használt és más a
got is beletett.Erre a képre a
ka például béléasszövetből van
gasztva.A kép alsó részére,mel
homokos földet ábrázol,valódi
mokot ragasztott.Ez az ő natur

Molnár C. Pál.

PH **1928. julius 8., vasárnap.**

— **Plakátkiállitás a Nemzeti Szalonban.** Rendkivül tanulságos az a többszáz darabból álló plakátkollekció, amely most a Nemzeti Szalon termeiben látható. A *Salan Művek* nagyobbszabásu propagandájának során elismerésreméltó módon munkához juttatták a művészeket is, plakátpályázatot hirdetett s az erre beérkezett értékes anyagot állitották itt ki. Izgalmasan érdekes tanulmány, hogy hogyan igyekeztek művészeink kifejezni a Salan háziszer sokoldaluságát. Nem lehet itt felsorólni e sok kitünő munkát, de meg kell emliteni Molnár C. Pál artisztikus terveit, köztük az első dijjal jutalmazottat, kitünő ötlet *Csclényi Walleshausen Zsigmond* egyik műve, amely a Salant, mint az egészség utját illusztrálja. Egy másik plakáton tudósok vizsgálják a Salan nagyszerü hatását. Kiemelkednek az anyagból *Pécsi József* fotoplakáttervei, amelyek egészen uj modern stilust képviselnek. Csupa ötlet e sokszáz plakát, nemcsak a Salan lehet megelégedve a pályázat eredményével, hanem a közönség is, amely a kiállitás művészi nivójában gyönyörködhet.

Pesti Hirlap, 1928. Jul. 8.

Molnár C. Pál

részt vett a varsói nemzetközi fametszet kiállításon

1932

Catalogue. I-e Exposition Internationale de Gravures Originales sur Bois a Varsovie. Institut de Propagande de L'Art. 1933. 81. l. képpel

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Molnár C. Pál

Alkotása szerepel a Szépműv.Muz. új szerzemé-
nyeinek kiállitásán.

M.934.VI.16.

Molnár C. Pál

Alkotása szerepel a Szépmüv.Muz. új szerzemé-
nyeinek kiállitásán.

Est,934.VI.17.

Molnár C. Pál

Alkotása szerepel a Szépműv.Muz. új szerzemé-
nyeinek kiállitásán.

M.O.934.VI.17.

Molnár C. Pál

MDK

Magyar Tájak /négy mü/

Műcsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Molnár C. Pál

A Medici Vénusz – ma
c. rajza rep.

Róza M Sz 18. l.
240. l.

Molnár C. Pál

cikkéről

Kállai Ernő:

Őszinte beszámoló

egy beszélgetésről

Magyar Csillag

1942. I. 46. l.

(Domenico Feti.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Lepold—Lippay 55. l.

FIRENZEI FESTŐ, XIV. század

Madonna trónon, szentekkel

Fa, tempera, 73×46 cm.
A Bertinelli gyüjteményből.
Maszlaghy II., 51. szám. (Taddeo Gaddi.)

FIRENZEI FESTŐ, XIV. század

Kálvária Szűz Máriával, Sz János evangelistával és Magdolnával

Fa, tempera, 25×17 cm.
A budapesti műkereskedelemből, 1937.
Restaurálta Kákay Szabó György, 1937.

FIRENZEI FESTŐ 1420 körül

Madonna trónon, két angyallal, Sz Jeromossal és Magdolnával

Csúcsos felső záródással, fa, tempera, 111×65·5 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.

FIRENZEI FESTŐ, XVI. század

Madonna Jézussal, Sz Anna és Fülöp apostol közt

Fa, olaj, 57×43 cm.
A Bertinelli gyüjteményből.
Maszlaghy II., 91. szám.

FIRENZEI FESTŐ, XVI. század

Molnár C. Pál

irod.

Bort Kéterer

105. l.

Repr.
Angyali üdvözlet
89. sz.

3.

Molnár C. Pál

Harsányi Lajos: Túl-
világi ballada. Mol-
nár C. Pál 7 fa-
metszetével. A Vi-
gilia kiadása.
Bpest 1936. 8-r
32. l.
Ism. Dr Bánhegyi
Job: Pannonhalmi
Szemle. 1936. 385. l

Mérete 270×170 cm.
Kis-Ázsia, XIX. század.

MUDSUR IMASZŐNYEG

Lilásvörös, lépcsős boltozatú imafülkéjében rokon — zöldtükrös — kis fülke. Világoskék boltmezejét rozettás és virágos elszórt dísz tölti ki. Piros boltsávjában nagy virágszálak. A kula szőnyegekkel rokon négy belső kerettel. Narancssínű keretében stilizált virágtövek sorakoznak egymás mellé.
Mérete 170×120 cm.
Anatolia, XIX. század.

TÖRÖK SZŐNYEG

Sárga alapú tükrében rácsos mustrában négysorban kék, barna és piros nagy rózsaszálak. Széles kék keretében nagy tulipános és szegfűvirágos indadísz.
Mérete 165×110 cm.
Anatólia, XVIII. század vége.

TÖRÖK BAROKK SZŐNYEG

Fehér alapú. Közepén leveles palmettával díszített türkiszkék imafülkében ciprusfa. Sötétvörös, síma, belső kerettel. Szélén váltakozó szegfűvirágos és ciprusos dísz fut körbe.
Mérete 150×100 cm.
Kis-Ázsia, 1800 körül.

KAZAK SZŐNYEG

Kék tükrét indákkal egybekapcsolt „heráti" dísz tölti ki: virágpalmettás, rozettás díszek és

Molnár C. Pál

53

Lázd

Művészet

1937. 10. sz. 104. l.

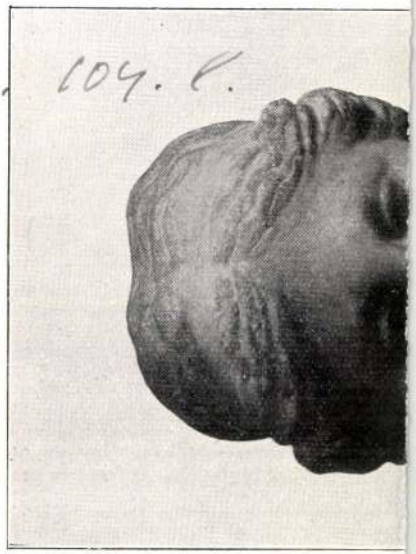

44. NŐI FEJECSKE.

Márvány. Magassága 4 cm. Megsérült az orr és helyenként a haj. Athénből való.

Feltünő e fejecskén a nagy, hosszú konty. Míg maga az arc gondosan van kifaragva, a hajat többnyire csak durva, egyenes bevágások tagolják. Talán a Krisztus előtti III. századból való. A tanagrai és myrinai agyagszobrocskákkal rokon. Görög eredeti.

Paul Arndt: Weibliches Köpfchen. IV.—III. Jahrhundert vor Christus. Original.

Schatzalp Davos mellett
Schatzalp bei Davos

OTTO PETER GEHRLEIN

Kereszt a hegyekben
Bergkreuz (Mittelbergferner, Pitztal)

Molnár C. Pál

Strada c. képe

(IV. nemzeti kiáll.)

Repr.

Művészet

1937. 80. l.

minél kevésbé terelje el a látogatónak figyelmét a műtárgy szemléletétől. Ezért mellőznöm kellett minden olyan kérdés megvitatását, a mely csak bizonytalan föltevéseken alapulna, bármily bő anyagot nyújtana is többé-kevésbé merész föltevésekre sok műtárgynak épen töredékes volta. Az idevágó archæologiai irodalomból csak a szükségeset idéztem. Mindazok a műtárgyak, amelyeknél az eladó nincs külön felemlítve, ARNDT birtokából valók.

Budapest. 1911 nov. 8.

Molnár C. Pál

Szent Ferenc, fam. repr.

Jajmai egyhm

15. l.

1934 **MÁJUS** 31 nap

VASÁRN. **27** K.G1. Szth. v. P. Szenth. vas.	Ógörög máj. 14. Pünkösdvas.
HÉTFŐ **28** Kath. Ágoston Prot. Emil	☾ Holdtölte 22 óra 41 p. Ógörög máj. 15. Pünkösdhétfő
KEDD **29** K. Pazzi Magd. Prot. Maxim	
SZERDA **30** Kath. Janka Prot. Nándor	
CSÜTÖRT. **31** Kath. Úrnapja Prot. Fülöp	
PÉNTEK **1** Kath. Pamfil Prot. Pamfil	**JÚNIUS**
SZOMBAT **2** K. Erazmus Prot. Anna	Izr. 19. S. Behaloth 2. P.

22. hét.

Molnár C. Pál

illustráció

Budapest

1947. dec. [illegible]

Budapest VIII. Ker. Alt Közjó-
Tésonyagi Egyenlet
T. 220

A tekintetes kir. .....

.....

Vonatkozással f.évi.....hó
..- n .....sz.a. kelt b. átiratá-
a, van szerencsém felkérni, hogy amennyi-
en a vezetése alatt álló kir.....
rattárában kiselejtezés alá kerülő iratok
özött irodalmi, történelmi és általában
udományos értéküek volnának ezekre a Mu-

Molnár C. Pál

ród
z

Somogyi Antal dr

A városmajori
uj templom
Bp. 1934 7-1.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Molnár C. Pál.

A Bent család

Repr

Fajmaiegylem.

44. tábla

Bent Ferenc

Repr.

u. o. 45. tábla

Az utolsó vacsora.

Repr. u. o. 46.

tábla

MŰVÉSZ ÉLET
művészeti, irodalmi, társadalmi folyóirat
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Barcsay-utca 10.

Nagyságos

Szentiványi Gyula urnak

Budapest

Szépmüvészeti Muzeum.

Molnár C. Pál

Koll. Kiáll.

l.

Ernst Museum Kiáll

91. sz.

1927.

Tilman Riemenschneider X. 11.

Molnár C. Pál

Szent Ferenc prédikál
a madaraknak c.
képe repr.

Farkas Mária:

Assisi Szent Ferenc
az olasz irodalom-
ban és a festészetben.
Bp. 1935.

MOLNÁR C.Pál

C.KISS Sándor: A városvédő templom. = Budapest, 1983/8.
35.p.

Az oromzat és az oltár fölött függő kereszt MCP alkotása.

P.T.O.

Molnár C. Pál

Molnár C Pál
6 fametnet az
Ujtestamentum-
hoz p 4.—
n.a. 10 fametnet
p 5.—

DEMETER TIBOR KÖNYVÁRUS,
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 19.
Telefon: 319-979 Postacsekk 16.504

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1971 MÁJ 15

Molnár C. Pál kiállítása

Tegnap, május 14-én Molnár C. Pál festőművész képeiből rendeztek kiállítást Miskolcon, a Képcsarnok Szőnyi István-termében.

A festő, aki beleszületett az „izmusok" korszakába, saját maga vallja: *Mindannyian voltunk hosszabb-rövidebb ideig egy kicsit kubisták, expresszionisták, futuristák.* Nyilvánvaló, hogy a különböző áramlatok sodrásában nehéz volt megtalálni a saját hangot, az egyéni formanyelvet, de a hír, a siker Molnár C. Pál mellett szól. Első kiállításait Lausanne-ban, Genfben rendezte, majd 1923-ban Budapesten. Számos díjat nyert.

Tegnap nyílt tárlata az utóbbi húsz év terméséből ad válogatást. Megnyitó beszédet Csabai Kálmán festőművész tartott, aki meleg szeretettel köszöntötte Molnár C. Pált, és ugyancsak nagy szeretettel beszélt a kiállító művész munkásságáról, stílusáról, sajátos megfogalmazású képeiről. A képekről, melyek különös, gyakran víziószerű látomásokat megjelenítve is a valóságról szólnak. A valahol bennünk meglevő képekről, gondolatokról. Kapcsolódnak a valósághoz, melyet Molnár C. Pál a maga módján, a maga eszközeivel mutat meg a nézőknek.

A kiállítás május 28-ig tekinthető meg.

pt.

Vála
Ang

A csüt
angliai és
lasztásoko
óta az els
bán — a
zék fölényes
tott a konzervatív párt felett. Az áremelkedések, a több mint 800 000 főnyi munkanélküli sereg miatt felbőszült választók kiábrándultak a tory pártból, amely tavaly nyáron azt ígérte nekik, hogy „egy csapásra" megszünteti a pénzromlást és az árdrágulást.

a nemzethez beszédet intézett.

Szadat kijelentette, hogy teljes őszinteséggel kíván beszélni, oly módon, hogy az egész nemzet megtudhassa az igazságot.

A dolgok elejétől kell kezdenem, hogy eljussunk az utolsó 24 óráig.

Tanácskozik az SZLKP kongresszusa

Molnár C. Pál

Rabinovszky

BELVEDERE

Molnár C. Pál. A modernségnek van egy faja, mely megvesztegető. Magán viseli az újszerűség minden külső jegyét és „bevehető", mert tetszetős. Molnárban sok az izlés, az artisztikum, sőt, a virtuózítás, művelt szemű és helyesen érzi, hogy korunk bensőséget követel. Az expresszionizmus és a gótikus művészet kapcsolatainak felhasználásával, az expresszionista morfológia birtokában visszatér a gót oltárokhoz, mint ahogy százhúsz évvel ezelőtt az antik templomoknak szólt a művészzarándokok útja; ámde gótikája külsőséges, mint ahogy külsőséges volt az empire antikizálása. Formái kemények, szinte faszoborszerűen körülfaragottak, a rövidülések megoldása arkaizáló. (Legutolsó képeiben a formák keménységét lekerekiti, a plasztikát sikba veti ki). Emellett a quattrocento vlámjainak mélytűzű, tiszta, ásványos luciditású szinei után törekszik, még pedig feltétlen szinizléssel. Ámde hol marad el az ő szineinek fénye a vlámok és ó-franciák gazdag ragyogásától! És mily különleges az ő „bensőséges" gesztusnyelve, mennyire *primitiv* a régiek átszellemült lelki

Ars Una 1923. I. 125 l.

dás a vissza nem hozható multba kényszerűleg modorosságra vezet. Igy aztán Molnár munkáiban semmi szükségszerűséget nem érzünk, sem a kompozicióiban, sem a színben, sem a kifejezésnyelvben, de még a témában sem. Egy-két régi tája Hodler igen értelmes és izléses utánérzéséből fakadt. (Okt.)

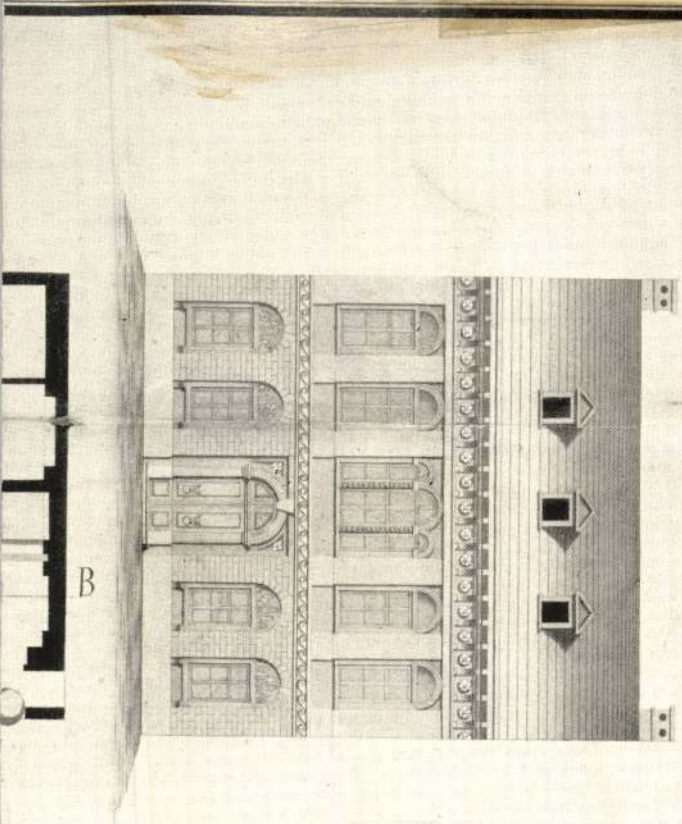

Molnár C. Pál

~~Aba Novák Vilmos~~

Tovább

Előadás a római rádióban a magyar képzőművészetről

Róma, november 3.

Papini Róbert, az olasz szépművészeti képtár igazgatója a római rádióban a magyar óra keretében rendkivül érdekes előadást tartott a képzőművészetről és a magyar képzőművészet olaszországi kapcsolatairól. A legnagyobb elismeréssel és mély meghatottsággal emlékezett meg a közelmultban elhunyt két nagy magyar művészről, Aba-Novák Vilmosról és Patkó Károlyról, majd méltatta Pátzay Pál, Molnár C. Pál, Szőnyi István és a többi kiváló magyar művész alkotásait. Végül Gerevich Tibor egyetemi tanárnak a modern magyar művészet kialakitásában szerzett nagy érdemeiről emlékezett meg.

Új Magyarság

1941. nov. 4.

1919. Vízj. álló kereszt, ~~ 15

287/263 b

10 f.
piros

1920. Vízj. fekvő kereszt, ~~

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból nyílt állandó kiállítás szerdán a művész egykori műtermében, a XI. kerület, Ménesi út 63—64. szám alatt. A bemutatót, mely minden kedden, szerdán és csütörtökön délután látogatható, a művész leánya nyitotta meg a nagyközönség számára.

Magyar Nemzet 1984. IX. 24.

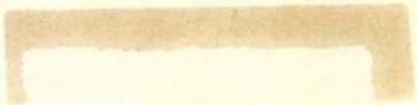

Molnár C. Pál

Battonyán, a nagyközség felszabadulásának negyvenedik évfordulóján, szeptember 23-án tervezik átadni a Molnár C. Pál-emlékmúzeumot, amely a battonyai születésű festő művészetét tárja majd a közönség elé. Molnár C. Pál, aki 1981-ben, nyolcvanhét éves korában halt meg, életének utolsó éveiben műveinek egy jelentős gyűjteményét ajándékozta a csanádi kisvárosnak — ennek teremtenek most méltó kiállítóhelyet a battonyaiak.

◆

Magyar Nemzet 1984. VIII. 23.

Molnár C.Pál

M.934.VI.3.

* **Megtörtént a döntés a Ferenc József-alapitvány festészeti dijáról.** A Ferenc József koronázási jubileumi alapitvány biráló bizottsága *Liber* Endre alpolgármester elnökletével szombaton döntött az idei festészeti dij odaitéléséről. A zsüri a kétezer pengős dijat *Molnár* C. Pál festőművésznek itélte. Dicséretben részesültek *Gál* János, *Heinz* Henrik és *Patkó* Károly festőművészek.

* **A római Arte Sacra jelentősége.** Hétfőn este félhét órakor a Magyar Mérnök- és Épitészegylet középitési szakosztályai ülést tartanak (Reáltanoda-utca 15. szám alatt), melyen *Fiala* Ferenc épitészmérnök *A római Arte Sacra jelentősége* cimmel számol be a római egyházművészeti kiállitásról. Az előadáson vendégeket szivesen látnak.

* **A hercegprimás a Mücsarnokban.** *Serédi* Jusztinián hercegprimás szombaton délután megtekintette a Mücsarnok nemzeti képzőművészeti kiállitását. A hercegprimás titkára, *Horváth* István és *Esthy* Miklós pápai kamarás kiséretében érkezett a Mücsarnokba, ahol a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevében *Wlassics* Gyula dr. báró helyettes államtitkár, a Képzőművészeti Társulat részéről pedig *Nékám* Lajos dr. alelnök és *Petrovácz* Gyula országgyülési képviselő, igazgatósági tag fogadta az egyházfejedelmet. A hercegprimást *Csánky* Dénes, a kiállitás rendezője kalauzolta végig a termeken.

M.934 VI/3

BUDAPEST
Butorzárak, lakatok, épületvasalási cikkek

Állandó kiállítás Molnár C. Pál műveiből

Molnár C. Pál festőművész alkotásaiból állandó kiállítás nyílt szerdán a művész egykori műtermében, a XI., Ménesi út 63—65. szám alatt.

Az 1894-ben született festőművész, akit a művészettörténet az újklasszicizmus egyik legjelentősebb hazai képviselőjeként tart számon, s aki az európai könyvművészet egyik élvonalbeli alkotója volt, fél évszázadon át — 1981-ben bekövetkezett haláláig — dolgozott a Ménesi úti műteremben. Művészetének szellemét, alkotótevékenységének hangulatát idéző eredeti berendezési tárgyak, valamint az életpályát reprezentáló dokumentumanyag mellett mintegy 90 rajzot és festményt — a művész életművét reprezentáló anyagot — állítottak ki. Fotók, korabeli újságcikkek, kiállítási katalógusok, valamint a Molnár C. Pál által illusztrált leghíresebb könyvek idézik a művészpálya egyes állomásait. Látható többek között az 1937-es párizsi világkiállításon aranyérmet nyert Cyrano-mappája — harminclapos fametszetsorozat — is, amely világszerte ismertté tette nevét. A legkorábbi, 1913-as alkotásoktól kezdve, a művész valamennyi korszakát, műalkotásoknak minden műfaját összefoglalja a gyűjtemény: biblikus tárgyú festményeit, aktkompozícióit, tájképsorozatait és útijegyzeteit, portrékat, valamint szürrealista alkotásait tekinthetik meg az érdeklődők.

A Molnár-C. Pál-gyűjtemény kedden, szerdán és csütörtökön 15 és 19 óra között látogatható. (MTI)

Népszabadság, 1984. IX. 27

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 JUL 26

NÉPÚJSÁG

1021

Emlékezés

Molnár C. Pál festőművészre

Nyolcvanhét éve született Battonyán. Odatartozását mindig fennen hangsúlyozta, szülőhelyén képtár megnyitását szorgalmazta életművének bemutatására. Ősszel, amikor a megjelenésének 20. évfordulóját ünneplő kulturális mellékletünk gyűjteményes tárlat bemutatását tervezte azok műveiből, akik a Köröstájban is szívesen publikálnak, kész örömmel adta két remek festményét a szeghalmi kiállításra. Érdeklődött a vidék művészeti életéről, és budai műtermében sokáig beszélgethettem vele életéről, művészi elveiről, életútjáról, melynek több kiemelkedő alkotását is láthattam.

Az ünnepi tárlat után levélben kereste fel szerkesztőségünket, a következőket írva: *„Örömmel járultam hozzá a szeghalmi ünnepségek sikerének biztosításához szerény műveimmel, csupán azon búsulok, hogy a kiállítás ideje olyan megpróbáltatások körülményei közé került, hogy nem lehettem ott. De hát talán éppen ezért emlékezetesebb fog maradni. Szíves üdvözlettel híve: M-C. P."*

A festő eltávozott közülünk. Itthagyta azonban különleges véleményét a képzőművészet és közönsége kapcsolatáról, a művészet hitét hagyta hátra, nem éppen kis tanulságul.

„Ha kép elé állsz, ne az Értelmeddel közelíts hozzá, Érzelmeiddel állj vele szembe. Ne a logika legyen iránytűd. Nem keresztrejtvényeket kell megfejtened, nem matek-egyenleteket megoldani és nem (esetleg hibásan) betáplált komputer-rejtelmekkel beérned. Bízd magad választott művészedre. Ő tudja és ismeri a biztonságos átkelőhelyeket, nem vezet ingoványos lápok felé, melyek felett tünékeny lidércfények villódznak."

Molnár C. Pál művészete nem tünékeny lidércfény. Érték, közös kincsünk. Általa az alkotó van itt közöttünk, velünk és értünk. Ahogyan élt.

Sass Ervin

NÉPÚ

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-126

Molnár C. Pál festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 JUL 26

NÉPÚJSÁG 1021

Molnár C. Pál: Pegazus lázadása

A két szovjet moratórium és vi

Vita az eurorakétákról

A tőkés világ csúcsain folyó politikai-stratégiai viták talán legfontosabb gyújtópontja továbbra is az úgynevezett „eurorakéták" ügye. Ezeket a rakétákat az amerikaiak Nyugat-Európa számos országában 1983-ig akarják rendszerbe állítani, a NATO 1979 végén hozott, úgynevezett „kettős határozatának" szellemében. E „kettős határozat" abból a feltételezésből indult ki, hogy az európai kontinens határain belül a Szovjetunió a maga középhatósugarú rakétáinak rendszerbe állításával fölénybe került, és ezt csak úgy lehet helyrebillenteni, ha a középhatósugarú rakéták teljesen új generációját alkotó, a Szovjetunió létfontosságú célpontjaira irányított rakétákat helyeznek el a NATO egyes országaiban — atom-tengeralattjárókon elhelyezett nagy hatósugarú rakéták. Közvetve az egyensúly létére vonatkozó szovjet álláspontot igazolta, hogy a középhatósugarú rakéták és az európai szovjet „rakétafölény" állítólagos problémáját maguk az amerikaiak is csak azután fedezték fel, hogy a Reagan-adminisztráció félretolta a SALT-szerződést, és egyértelműen a nagyszabású rakétafelfegyverzésre koncentrálja minden erőfeszítését.

Szovjet javaslatok

Az amerikai hidegháborús nyomás következtében a nyugat-európai kormányok politikai álláspontja is jobbra tolódott. Ma tagadhatatlanul a nyugat-európai helyben azonban Nyugat-Európában (mindenekelőtt az NSZK-ban és az ott kormányzó szociáldemokrata párton belül) egyre hevesebb bírálatok hangzottak el a washingtoni nyomásra elfoglalt merev álláspont és a vak fegyverkezési kurzus ellen. Ebben a helyzetben került sor Brandt, az SPD elnökének moszkvai útjára.

A szovjet fővárosból hazatérve Brandt — Brezsnyevvel folytatott megbeszélései alapján — a szovjet moratóriumjavaslat második, finomított változatát tolmácsolta. Eszerint a Szovjetunió nem követeli, hogy az USA abbahagyja az Európának szánt új középhatósugarú rakéták gyártását, vagy a rendszerbe állítás technológiai előkészületeit. Mindössze azt igényli,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 JUL 26

1021

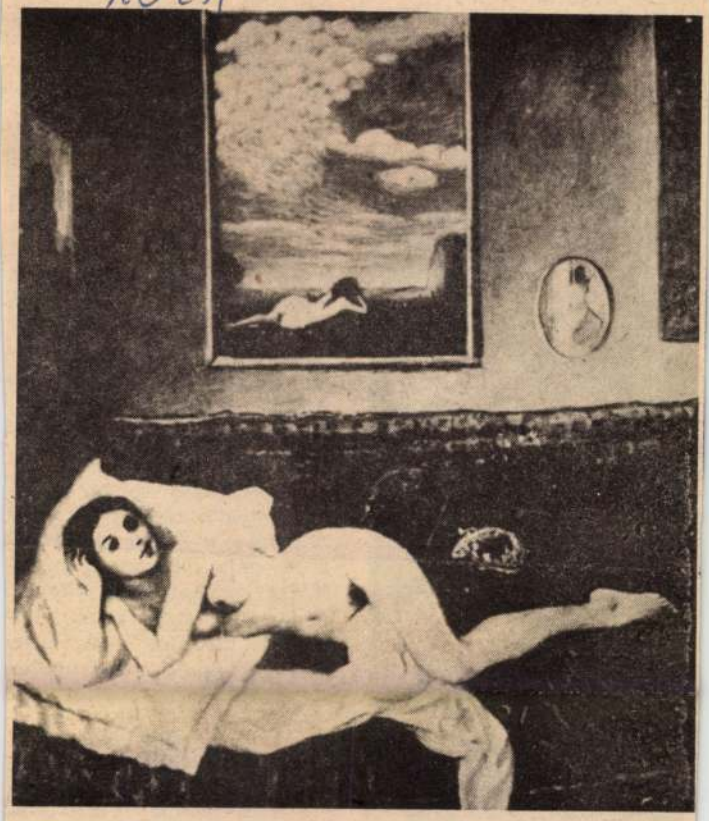

Molnár C. Pál: A Pacsirta pihenője

A hivatásc
dők mindig
a Kiskunság
természeti ér
kat rejt, ar
áron meg kel

A szabadstrand épületei

a szél hordta az Ős-Duna medréből a mai Dunától ma már távolabb eső helyekre. A buckák lábazatánál kialakult Szívós, Hattyúszék és Kondor elnevezésű szikes tavak ugyancsak gazdag madárvilágot táplálnak.

Nem messze innen nádasok, rétek húzódnak, és Izsák környéke a Kolon tóval, meg a Kargala mocsárral az Alföldre egykor oly jellemző nádasok, tocsogós rétek, vadvirágos kaszálók utolsó összefüggő és ősi állapotukban fellelhető területét idézi.

Amiről eddig beszéltünk, az mind-mind a Kiskunsági Nemzeti Park része, amely

31

MOLNÁR C. PÁL

A NÉGY EVANGÉLISTA

MCP 1936
MCP

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál: Faust. Eredeti fametszet. 1932.

Rozsnyai Károly: Goethe a világ könyvművészetében. Magyar Grafika, 1932. 57, 58. l. Képpel

Buday György: Walpurgiséj, 1932. Eredeti fametszet

A világ majd minden nemzete megmutatta könyvművészeti tudását Goethe valamely művének díszes vagy amatőrkiadványában, a Goethe sorozatos kiadványok sok ország klasszikus kiadványát jelentik.

36 nyelven mutatja be ez a kiállítás Goethe műveit 24 országból. Nemcsak a latin betű hirdeti Goethe szellemét, a török, arab, kínai, japán és más orientális nemzetek is felvonulnak.

A kiállítás a könyvforgalomban lévő legkiválóbb Goethe-kiadványokon kívül bemutatja 100 nyomdász hódolatát Goethe előtt. Németország terméséből kiemeljük Spamer, Breitkopf és Härtel, Poeschel és Trepte, Haag-Drogulin, Bremer és Ernst-Engel-Presse, valamint a betüöntödék (Stempel, Berthold, Klingspor stb.) külön ez alkalomra készült lapjait, az angol vezető officinák klasszikusan egyszerű és nemes tipográfiai lapjait, a magyar nyomdák közül a kiváló gyomai Kner-nyomda, a békéscsabai Tevan-nyomda és a Hungária-nyomda vesznek a nemzetek ezen versenyében mint felszólítottak részt. Minden nyomda tipográfiai tudásának legjavát adta és Goethe szavai száz formában jelennek meg az irígylésreméltó szemlélő előtt. Száz könyvművész mutat be illusztrációt Goethe Faustjának általa választott tetszőleges jelenetéhez. E csoportban Magyarországot a Svájcban élő kiváló grafikus, Divéky József, Molnár C. Pál, Végh Gusztáv, Gróf József, Gáborjáni Szabó Kálmán (Debrecen), Buday György (Szeged), Jaschik Álmos képviselik. A kiállítás katalógusa az igen válogatott illusztrációs részben a magyar munkák közül Kner Izidor kiadásában megjelent Goethe: Novella című kötet belső címlapját, a Hungária-nyomda emléklapjának egyik felét Marót robusztus fametszetével, Molnár C. Pál egy fametszetét és Végh Gusztáv zseniális Walpurgiséj rézkarcát közli, mely e nagy kultúrájú könyvművészgrafikusunk egyik legjelentősebb illusztrációs munkája. Németország könyvművészei és illusztrátorai közül kiemeljük Pechstein, Slevogt, Barlach, Orlowsky, L. v. Hoffmann, Geiger munkáit; a franciák közül Edy-Legrand, Hermann Paul és Dragnés, a csodás tehetség, Masereel és a holland Wouter van Heusden munkáit.

A nyomdászat és a könyv művészei megmutatták, hogy egy viharos és viszálykodó világ közepén van igaz nemzetköziség, hogy a kultúra, a könyv munkásai és mesterei minden poklokon át is megtalálják egymáshoz mesterségükben, művészetükben az igaz utat. **Rosner Károly**

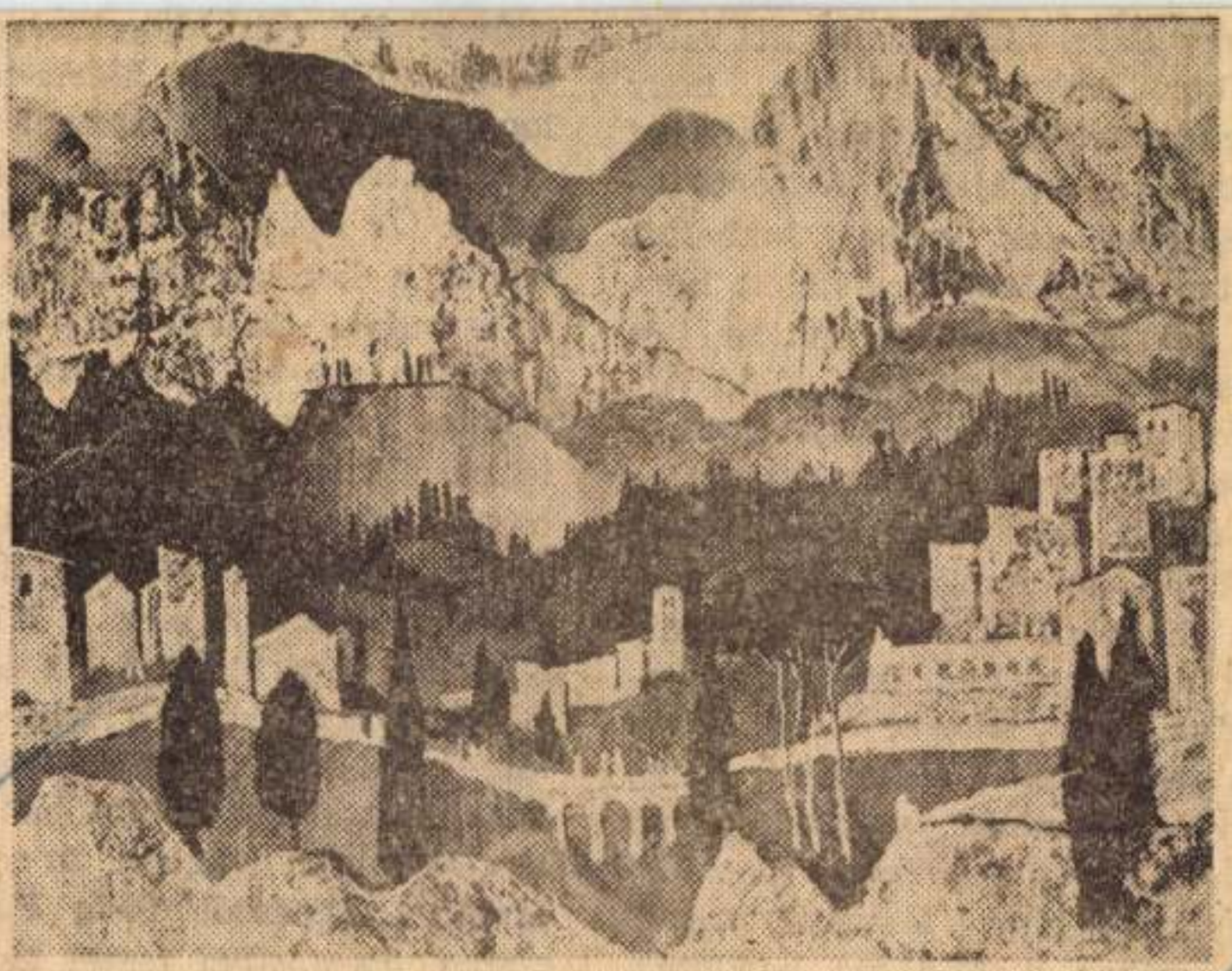

Molnár C. Pál **Fantasztikus táj**

Dél-magyarország
1976. VIII. 9.

Molnár C. Pál

Nagy Ször városa volt itt valamikor. Akkora volt az, hogy Kecskeméttől Szegedig lehetett sétálni az utcájában. Rettentő tömméntelen sok ember lakhatott abba, de a török uralkodott benne, el is pusztította. Akkor jött szerencsére a mi honfoglaló Árpád apánk, ideszorította a törököt, jól megroppantotta, mert az a domb, amelyiken most a szobor áll, az Árpádhalom, az csupa holttesti domb. Akik eddig ott áskáltak, csak katonákat találtak. Úgy fekszik mind, mintha vigyázzba állították volna őket. A nadrág varrásán volt egytől egyig a középső ujja mindegyiknek, ahogy a szabály mondta, mikor a föld alá bedugták.

— Ezt meg maga nem jól tudsiknak: Ez volt Magyarországon a legelső katolikus Mária-templom. Iparkodunk fölépíteni majd.

Figyeltem a régészek szerencséjét. Ők akkor is különválaszthatják a korokat, ha itt-ott látszik, valaki összekeverte előttük a rendet. Az én kutatóárkomban mintha nagyobb összevisszaság lenne. Pedig a valóságban nincsen. Évekkel ezelőtt Algyőn hallottam, hogy a Mátyás király, Rákóczi, Kossuth meg a Klapka beleültek egy hintóba, föl is borultak egy árokban a falu alatt. Majdnem egész történelmünk benne ült abban a hintóban. Ezt a történelmet vágtam át én is egyelőre Árpádtól 14-ig Pusztaszeren. Zsugorítva temet az emlékezet.

Molnár C. Pál

tovább

SÁNDOR NAGY: EHEBRECHERIN

C. PÁL MOLNÁR : RUHE NACH DER FLUCHT

Svajci magy Eiall
1944

MDK

Molnár C. Pál, festőm.

Alvó Vénusz. Repr.

Nemzeti Szalon. 1929. jun.

Molnár C. Pál

grafikus

Nemzetközi Plakátkiállitás - Ginzában Japánban - a tokiói Hoesi-Egyetem iparmüvészeti szakosztálya rendezésében - plakátjával vesz részt.

Nemzeti Ujság
1935.I.27.

Molnár C. Pál, festő

L. Pátkó Károly

Vadas József: Római kettős 13.

Élet és Irodalom Bp. 1983 - júl. 15. XXVII/28

Molnár C. Pál

Képzőművészek Kosztolányiról

Magyar Nemzet 1985. VI. 5.

Molnár C. Pál, festő

L: Székely, Pierre

Vadas József: Tűz-kövek 12

Élet és Irodalom Br. 1983. szept. 30 XXVII/39

Molnár C. Pál, festő

L. Hódosi Mária

Vadas József: Termix

Élet és Irodalom. 1983. jún. 10.

12.

XXVII/23

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szombaton javultak a hóviszonyok a sporthelyeken. A budai hegyek sielőinek sem kell a havat magukkal «inni.

Ügyeletet tartanak a cigányok Szilveszterkor. Telefónhívásra házhoz, sőt kávéházhoz mennek.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Letartóztattak egy londoni bankárt, aki fűnekfának azt igérte, hogy a befagyott követeléseket felszabadítja.« »Ilyen hidegben igazán nem csoda, hogy a befagyott pénz felszabadítására irányuló tervei is befagytak.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon a 47 napos farsang nem bizonyul túlságosan hosszúnak a mulatozásra?«

A nap hőse: Joe Louis, aki azt jósolja, hogy egy év mulva minden bokszbajnok néger lesz. A fehér faj számára ilyen sötétnek látja a sportjövendőt.

Németországban betiltották a parkettáncosi pályát. Ezután is táncolhatnak hölgyekkel, de csak szórakozásból.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Síkos Szilveszterre van kilátás az idén.« »No azért reméljük, hogy a jókedv és az optimizmus nem fog az idén sem lecsúszni.«

Mindenben első a Pesti Napló

Egy buta tehén éneke

Irta:

KASSÁK LAJOS

Aki előhivtál engem a semmiből
óriás ujjaiddal megalkottál ugy, ahogyan itt állok
négy lábon, nagy fülekkel és kajla szarvakkal a fejemen
engedd, hogy csekély értelmemmel és szegényes, rut
hangommal elénekeljem igaz dicséreted.

Köszöntelek, ahogyan csak egy szelid természetü, fakó tehénke
köszönthet Téged, mindenható ura a világnak, aki bennem épen ugy
jelen vagy, mint a fogaim közé vett füszálban, az ezüst csillagképekben
és a tarka pillangóban, amely súlytalan ring a levegő hullámain.
Köszönöm Néked, hogy leszakitottál anyám köldökéről
s egy hajnalon, mikor a kakasok kukorékoltak remegő, négy lábamra
emelkedtem és megláttam a napot, amint a szérüskert mögött
felszállott az égre és átmelegitette gyönge testem.

Köszönöm, hogy nem cseréltél össze a ház zord és nyughatatlan
népeivel, akik itt sürögnek körülöttem s olykor rámrohannak
s furkósbottal a kezükben bántalmaznak kegyetlenül.
Felejthetetlen pillanat, mikor a gazdám a hasam alá rugott
s hiába szerettem volna széttekinteni istálóm falai között
éreztem, a halál lehellete érintett s amig a menekülés
ösvényét kerestem, szemeim minduntalan lecsukódtak.
Gyötörtek a legyek, véres tejet adtam és kifordult belőlem a takarmány.

És emlékszem drága borjaimra. Emlékszem sürü, édeskés illatukra
izükre és szőrük bársonyára, mikor a nyelvemmel fésülgettem őket.
Aztán jött a mészáros segédje s kötélen, mint az undok komondorokat
elvonszolta egyiket a másik után, alig hogy visszatekinthettek rám.
S egyszer, ahogy a réten álltam és kérődztem csámcsogó gyönyörrel
láttam, hogy az országuton emberek jönnek errefelé és lármásan
egy bikát hajtanak maguk előtt s mikor a közelembe értek
ráismertem, hogy ő is az én drága, kis borjam volt valaha.
Most itt vonul előttem, mint akit halálosan megsebeztek
kendőt csomóztak a szemeire, meggombozták a szarvait
s a heréit vastag kötélhurokkal szoritják.
En csak álltam és vártam, hogy elmuljon felettem a nehéz idő.

Köszönöm, hogy ilyen türelmet adtál, ilyen csontokat és inakat.
Ahol a hősök és kiválasztottak már rég elvéreztek
én naponta átballagok a hidon, mely a patak felett a rétre vezet.
Szomoru, buta szemeimmel és haszontalan, törpe szarvaimmal
csak állok a gyönyörü nap alatt s rágcsálás közben elnézem
amint a láthatár peremén az ég összeér a földdel, madarak
suhannak el felettem, hogy olykor gyöngéden meglegyintenek
könnyü és puha szárnyaikkal, a virágok szivem felé vándorolnak
s a szineikkel és illataikkal megnevezik magukat előttem
mint kedves rokonok, akik talán élni sem tudnának nélkülem.

S ha megjött az alkonyat, ismét ott kérődzöm a jászol előtt.
Örülök istálóm csöndjének, a friss alomnak s a vörös szemü
kicsi mécsesnek, amint perceg és hunyorog a falon.
Örülök a világnak s a nehéz, baromi életemnek is örülök
és várom az asszonyt, hogy jőjjön már tiszta edényével
meleg és tiszta ujjaival érintse duzzadt tőgyemet

Új házaspárok figyelmébe

Minőség-újdonságok
olcsó szabott árak
CSANGO FERENC
női táska specialistánál,
kizárólag IV. Szervita tér 4 udvarban

OROSZ
FÜZŐSZALON
VII., Erzsébet-körút 18

Móga-csipke örök érték,
Móga-csipke fogalom!
IV., Deák Ferenc u. 17

B. STEINER GIZI
NŐI DIVATSZALON
V., LÉGRÁDY KÁROLY UCCA 44/b, I. EM. 1.
TELEFON 292-531

Nászutasoknak
elérhetetlen utazásokat összeállít Az Est Utazási és Menetjegyirodája
VII. ker., Erzsébet-körút 18—20 sz.

— **Titkos tanácsos lett lord Chilston volt budapesti angol követ.** VI. *György* király titkos tanácsossá nevezte ki lord *Chilstont*, aki 62. életévének betöltésével nyugalomba vonult. Lord *Chilston* több éven at magyarországi angol követ volt; később Bécsben, Bukarestben, majd legutóbb Moszkvában képviselte Angliát. Lord és Lady *Chilston* Kent megyei birtokukon lévő gyönyörű otthonukba, a *Chilston*-kastélyba vonultak vissza.

— **»Meg tudja-e menteni Chamberlain Angliát?«** Érdekes, tipikusan angol tárgyilagossággal megírt könyv jelent meg a nemzetközi könyvpiacon Collin Brooks tollából: »Can Chamberlain save Britain?« (Meg tudja-e menteni Chamberlain Angliát?) Irója elfogulatlanul, előítélet nélkül, az adottságok és lehetőségek szempontjából tárgyalja Angliának a világ többi nagyhatalmához, de elsősorban Olaszországhoz, Németországhoz és Japánhoz való viszonyát. Rövid gazdaságpolitikai történelmi visszapillantás után rátér az elmúlt tíz esztendő eseményeire és éles bírálatot mond Eden külpolitikájáról. Véleménye szerint e külpolitika hibái hátrányos hatással voltak Anglia nem-

Freskóterv

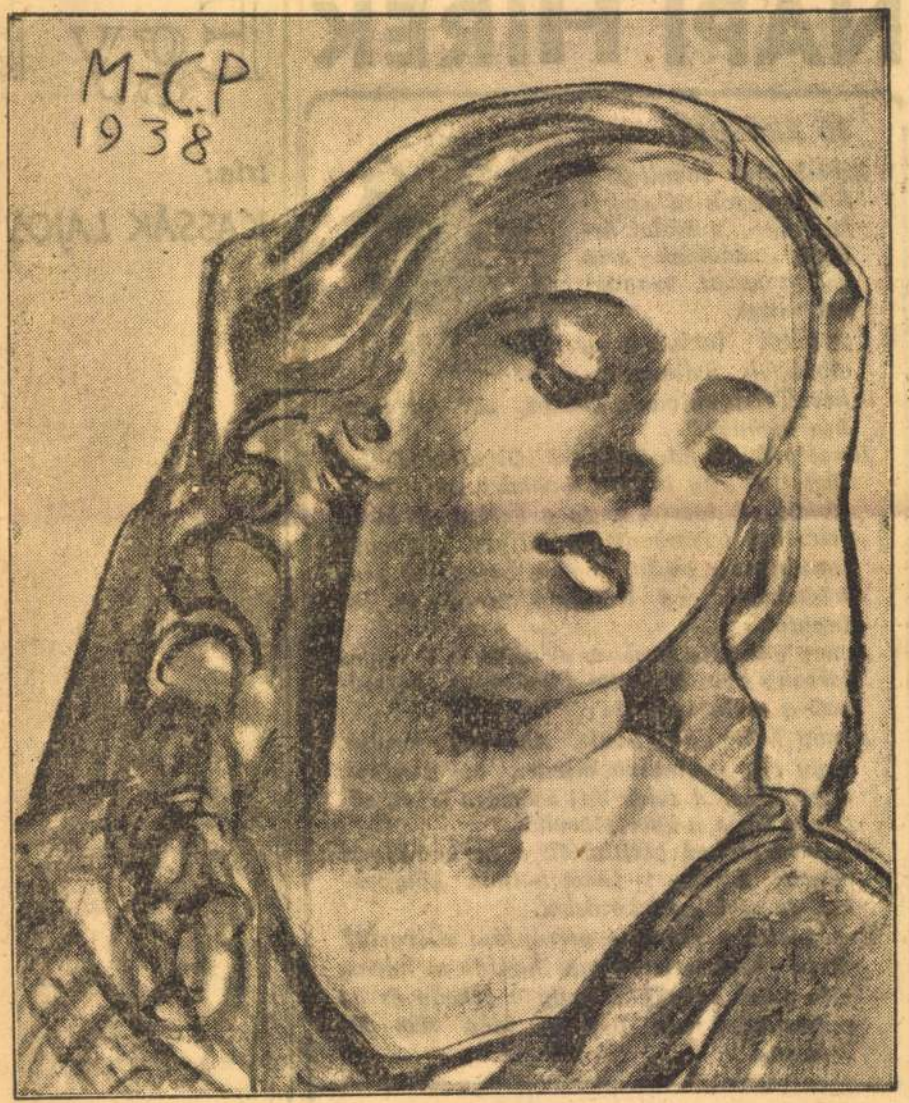

Molnár C. Pál rajza a Pesti Napló számára

VÁZLAT AZ „EXODUS"-HOZ

Irta: Rónai Mihály András

Romokra látsz, amerre látsz. A tájon
rémes tűzvészt aprított a szürkület:

— **Újvidékiek találkozója.** Az újvidékiek és barátaik január hó 5-én, csütörtökön délután 6 órakor tartják szokásos évi találkozójukat a Kárpátia-söröző (Ferenciek tere 7.). Arra kérik az újvidékieket, hogy az összejövetelen minél számosabban vegyenek részt.

MDK

1/. Molnár C.Pál, festöm.-graf.

S Zichy Mihály grafikai dijat nyefte, mindenekelött azokért a fölötébb sikerülteknek mondható fametszetü illusztrációkért, amelyekkel a vernai Mondadori cégnél legutóbb megjelent "Fioretti" angol nyelvü kiadását diszitette.
Ezekkel a fametszetekkel grafikusaink legjobbjai közé emelkedett.

Magyar Müvészet. 1931. 51,52.l.

2.

1937 február 7—28

MOLNÁR-C. PÁL FESTŐMŰVÉSZ GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

Molnár C. Pál

ROMEK ÁRPÁD: HAL-CSENDÉLET

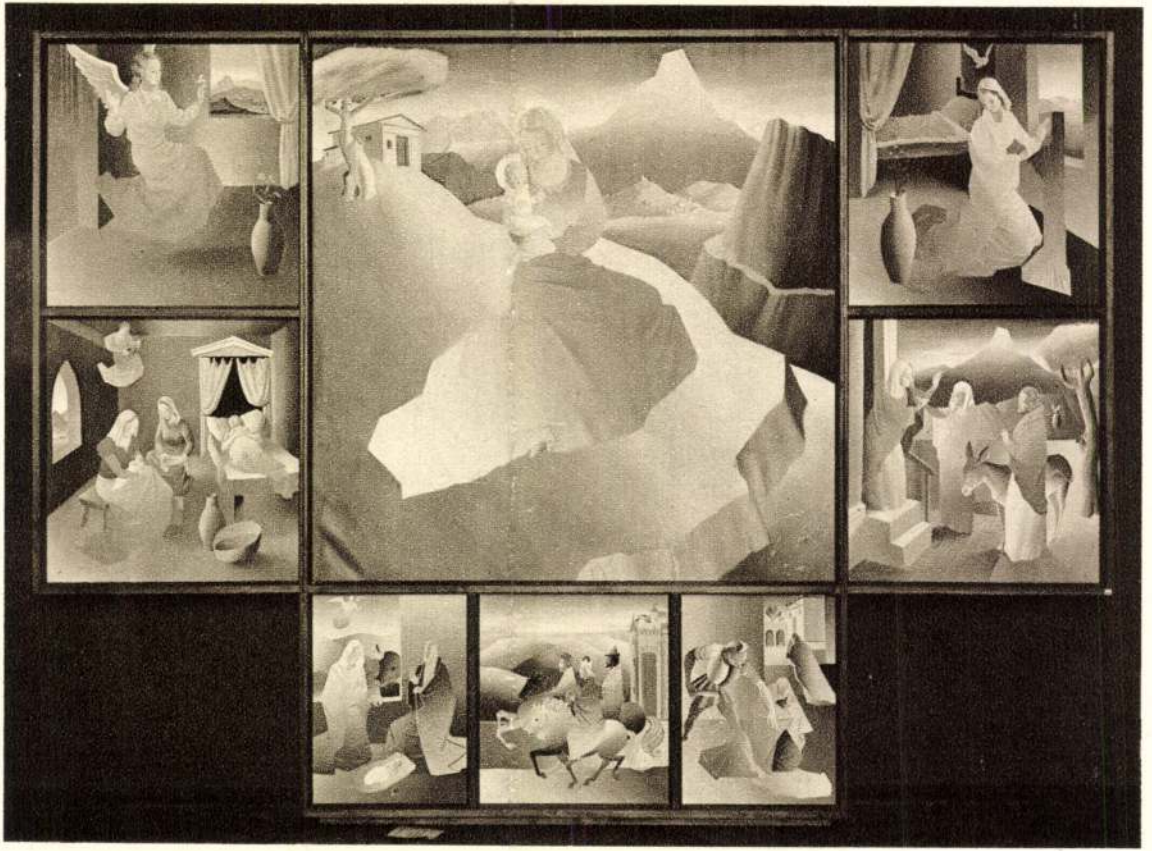

MOLNÁR C. PÁL: SZÁRNYASOLTÁR

Molnár C. Pál

A TIHANYI BIOLÓGIAI INTÉZET

MUNKA AZ EGYIK LABORATÓRIUMBAN

LOGGIÁK AZ UDVARBAN

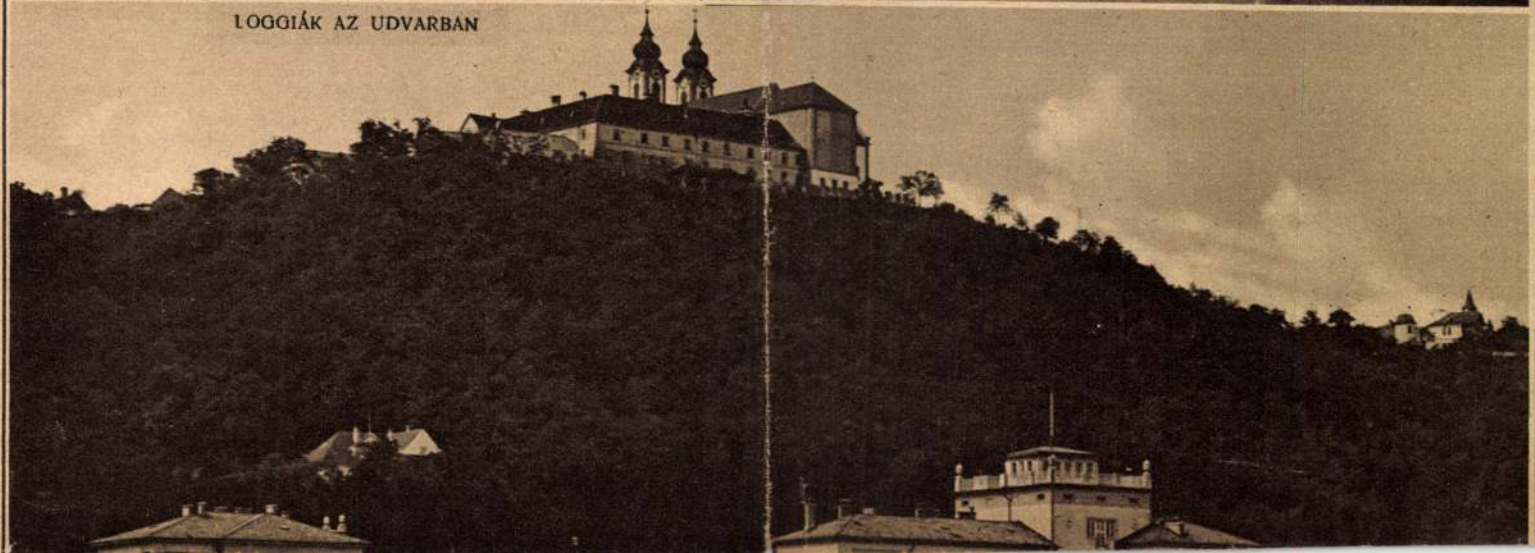

ajandék - albuma.

FIATAL MŰVÉSZEK A RÓMAI MAGYAR INTÉZET MŰTERMEIBEN

1850 – 1930.

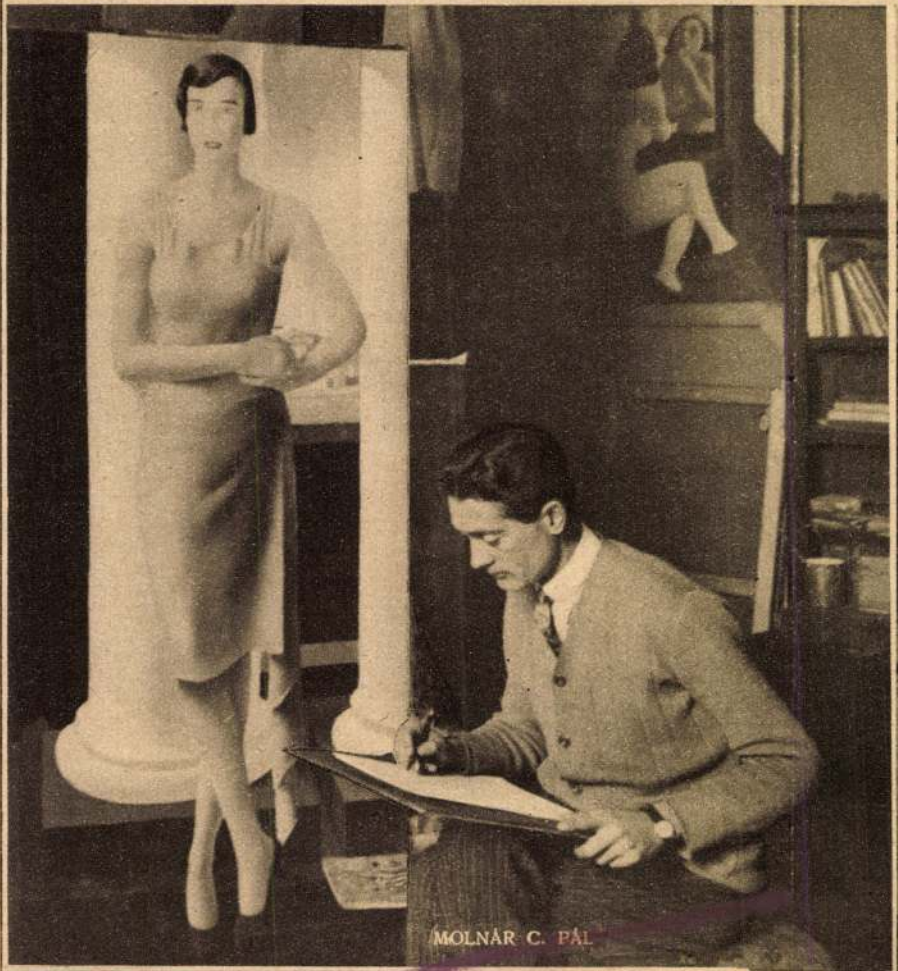

MOLNÁR C. PÁL

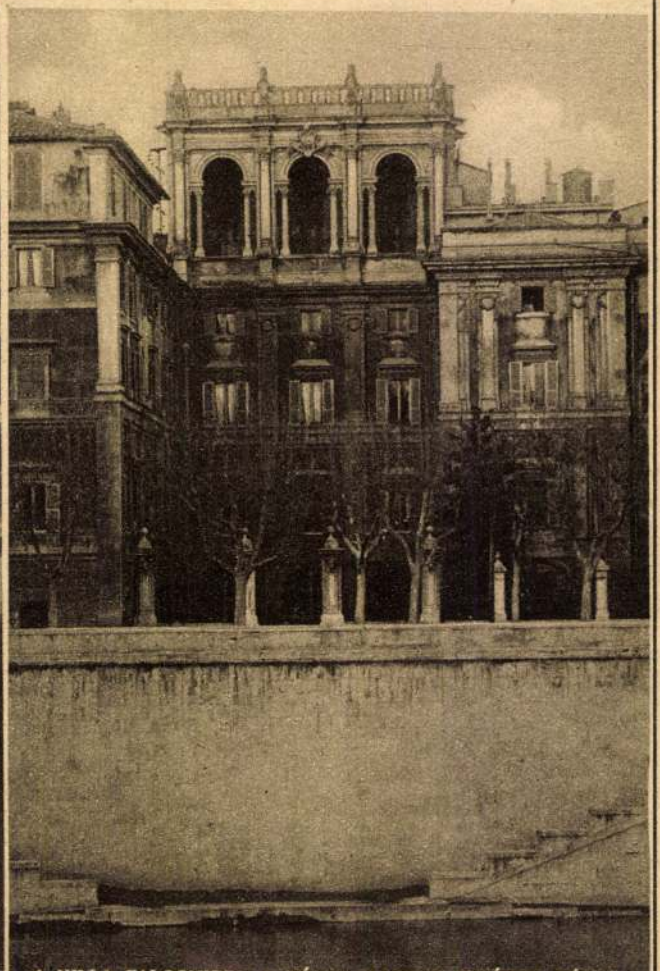

A VILLA FALCONIERI, A RÓMAI MAGYAR INTÉZET HÁZA

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál emlékezete

Ulfeld 1984/4

Molnár C. Pál

A művészet szolgálatában
Kiállítás a Galériában

Magyar Nemzet 1985. III. 5.

Molnár C. Pál

— **A Molnár C. Pál műteremgaléria** (Budapest XI., Ménesi út 65.) november 7-én is 15 és 18 óra között, 10-én, vasárnap 10 és 13 óra között várja látogatóit.

Magyar Nemzet 1985. X. 24.

Molnár C. Pál, festő- és grafikusművész

Két és fél évvel ezelőtt nyitották meg Csepelen az Iskola Galériát. Kiállították itt azóta Duray Tibor, Somogyi János, Molnár C. Pál, Sváby Lajos, Vecsési Sándor, Reich Károly, Korga György, Kurucz D. István és még mások alkotásait.

cs. m.: A huszonötödik.

Pesti Műsor, 1982. márc. 24.

Molnár C. Pál festő- és grafikusművész

Mandpesáq a művészettörténészek már Molnár C. Pál hagyatékában is érzékelik a szürrealizmus perdöntő jelentőségét, s így Medvecky Jenő életművében a kubisztikus, strukturális formarend jelenlétét.

Bogány Ö. Gábor: Nyolcvan éve született Medvecky Jenő.
Magyar Nemzet, 1982. aug. 31. 10. old.

Molnár C. Pál

Munkái

Alföld 1984/4

segédletével igyekezve célhoz érni. Mert egyébként – tudnunk kell – minden „apokrif" bírálói megnyilatkozás csupán bajkeltésre, károkozásra, zavarfokozásra képes, javítás helyett rontja a viszonyokat, semmit nem tisztáz, értéket nem véd s nem gyarapít, pusztán feszültséget növelhet.

A Juhász Ferenc költészetéről kezdeményezett vita sajnálatosan ezt az elrontott változatot példázhatja. Találhatunk hozzá rokon előzményt is, hiszen emlékezhetünk még, miféle szópárbajok játszódtak le néhány éve arról, hogy – úgymond – „süllyed-e Weöres Sándor költészetének hajója", vagyis visszarévedhetünk az áldatlan Weöres-polémiára. Akkor – 1976-ban – tették közzé a vitázók publicisztikai igényű dolgozatait, amikor az olvasóközönség a szakmától teljes joggal monográfiákat követelhetett volna már, mert Weöres – régóta nyilvánvaló volt! – az életműteremtés olyan magaslataira jutott, ahová vitacikkírással lehetetlen feljutási jogosítványt szerezni. Azóta szerencsénkre három kitűnő könyvtanulmány is megjelent már Weöresről, s ezek a kiváló – egymástól természetesen oly sok tekintetben különböző! – pályaképrajzok fölidézésre sem érdemes epizóddá fokozták le az egykori zajos, feltűnést keltő, kisszerű, merőben értelmetlen publicisztikus vitázgatást.

Most Juhász Ferenc líratörténeti jelentőségű művészete válik prédájává a célt tévesztő vitaszenvedélynek. Efféle kritikai polémia kikényszerítése előtt talán arra kellene legelőször gondolnia a vállalkozó(k)nak – mindenkinek, bármiképp érinti is a kihívás –, hogy Juhász Ferenc munkásságáról vannak ugyan jobb-rosszabb esszék s tanulmányok, de azt még senki sem kísérelte meg, hogy monografikus mélységű s teljességű elemzést adjon műről és pályáról. Olyan skandalumszerű keserves tény ez, ami szégyenkezéssel tölthet el bennünket! A szakma érdekeltjeiben ennek a hiánynak legalábbis nem szűnő lelkiismereti nyugtalanságot kell ébresztenie. A mostani vitaszövegek láttán arra kell gondolnunk – figyelmeztetésül is –, hogy a Juhász-líra rendkívüli értékeiről és különleges problémáiról ma már csak elmélyült elemzéseket szabad írni, sokoldalúan kifejtett és bizonyított gondolatokat kell előadni. Az értékelésnek is egyedül az érvek és értelmezések sokaságával teremthetünk megfelelő alapot. Minderre a vitairat s a nyomában támadt perpatvar alkalmatlan! Nincs rá szüksége – nem erre van szüksége – az alkotónak, semmit nem nyer vele az olvasó, a szakma sem jut általa semmiféle tudástöbblethez. Ez a most kezdett ominózus irodalompublicisztikai szópárbaj csak silány pótlék, s bántó fejleményként hívhatja fel a figyelmet az irodalomtörténet-írás, az irodalomtörténeti kritika aggasztó mulasztásaira, a feszültségkeltő hiányokra; legfeljebb ennyi az egyetlen tanulsága. Máskülönben igen rosszul tennénk, ha azzal akarnánk magunkat s egymást ámítani, hogy az ilyfajta eleve hibásan elgondolt, eredménytelenségre kárhoztatott, fölösleges vitapróbálkozásoknak bármi közük lehetne az érdemi feladatmegoldásokhoz.

FÜLÖP LÁSZLÓ

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál emlékezete

Rómában találkoztam vele először a Magyar Akadémián (Accadémia d Ungheria) 1939-ben. Már akkor kezében volt a párizsi világkiállítás Grand Prix-je, s régen mögötte a lausanne-i, genfi s más külföldi és hazai tárlatok emlékezetes sikere. Kétarcúnak ismertük. Az itáliai egyházművészet Fra Angelicót idéző légköre, a női szépség – gyakorta erotikus beállításban – s a tájak romantikája egyaránt foglalkoztatták. Elképzeléseit szívesen fogalmazta meg szürrealista beállításban, amelyet ő saját egyéni módján

Alföld 1984/4

Fölösleges vitairatok

A szellemi élet egészségét természetesen nem lehet elképzelni viták nélkül, hiszen nem utolsósorban épp ezek hivatottak a jó működés, a folyamatos elevenség fenntartására. A vitázókedv és -készség mindenkor egyik teremtője annak a frisseségnek, létrehívója annak a változatosságnak, amire minden időben oly nagy szükség van a szellem világában, a kulturális közélet valamennyi területén. Egyúttal tükörnek is tekinthetjük a nyilvánosság előtt zajló tudományos és művészeti vitákat, mert sokszor közvetlen tárgyukon is túlmutató, tehát általánosabb érvénnyel jelezhetnek egyet-mást az adott időszakot jellemző szellemiségből, kifejezve valamiképp a közgondolkodás készültségi állapotát, beszédes mentalitástörténeti, gondolattörténeti adalékokat is szolgáltatva.

A polémia igénylésében mint alapelvben bizonyára mindenki egyetért, ám az általában való vitakívánást kénytelen-kelletlen az épp soron levő, épp aktuális eszmecserék élményével is szembesíteni kell. Az így szerezhető tapasztalat bizony gyakorta bőséggel kínálja a lehangoló észleleteket, az elkedvetlenítő benyomásokat. Sorolni sem kell ezúttal, olyannyira ismerhetjük megannyi vitamenetből az indulatos személyeskedés, a vagdalkozó sértegetés, a félremagyarázó szövegtorzítás, az oktalan fölényeskedés taszító példáit vagy az igazságkereső érvhasználat gyengeségeit másképp leplezni próbáló ellenszenves manőverek egyéb elszomorító változatait. Bármennyi is azonban a kedvezőtlen emlék a rossz vitákról, az érdekelt fórumok semmiképp nem mondhatnak le arról, hogy – az orvoslást is szolgálva, a helyzetjavítást is szorgalmazva – minél több jó vitát bontakoztassanak ki. Szerencsére akadnak esetek erre is; tudunk mindannyian visszaidézésre érdemes, mert torzulatlan, lényegi és ügyszerető polémiákról. Most viszont nem ezek dicsérete a cél, hanem olyasminek a szóvátétele, ami nem tetszik a vitaéletben.

A legújabb irodalmi viták egyikét januárban indította el egy vitairatszerű folyóiratcikk Juhász Ferenc költészetéről, s úgy látszik, akár hónapokon át tartó szócsata alakulhat ki a hatásosan kihívónak bizonyult kezdeményezés nyomán. A körülbelül tízflekknyi kritikai szöveg a formátumában is grandiózus költői életmű esztétikai jellegmeghatározásának és axiológiai megítélésének igényét jelenti be, egyebek közt olyasmit állítva, hogy az a lírikus, akit talán nem kevesen a felszabadulás után fellépő nemzedékek legátütőbb eredetiségű képviselőjeként tisztelünk, voltaképp „a romantika kései epigonja". A többi kijelentést nem idézem, ezt is csak mintavételként, mert nem szeretnék bekapcsolódni a vitába – a jószándékú részvevők oldalán sem –, ugyanis azt gondolom, hogy ez a vitakezdeményezés mindenképp elhibázott, s körülötte is csak olyan polémia, annak nevezett csetepaté kerekedhet, a mást akarók szándéka ellenére is, amit Juhász Ferenc életművéhez teljességgel méltatlannak kell éreznünk.

A kritikai közszellem egyik valóságos hiányának és fejletlenségi mutatójának tarthatjuk, hogy korántsem érvényesül benne fesztelenül az egymástól eltérő vélemények, a másfajta értékelvek jegyében formálódó nézetek felelősen szabad s korrekt szembesítése. Kivált a nagy alkotó egyéniségekről szóló kritikai irodalomban akad jócskán valamiféle protokolláris merevség, illedelmesnek gondolt visszafogottság és tisztelgő óvatoskodás. Egyáltalán nem új jelenségek ezek. Régi bajokként kísértenek kitartóan, s így eshet – eshetett – meg jó néhányszor, hogy ami a demokratikusabb hagyományú és szellemiségű irodalmak kritikájában természetes közlésként ható bírálat, tiszteletben tartható s magától értetődő különvélemény lehet, az mifelénk a köztudatban esetleg otromba sértésként, ellenséges gyalázkodásként jelenhet meg, szentségtörő cselekedet hírébe keveredik. Sok elemében kultikus jellegű irodalomszemléletünk kiveszni nem akaró rossz tartozéka ez. Aki tehát a káros hagyományt gyöngíteni kívánja, üdvözölni illik – de csak akkor, ha a vállalkozás makulátlan, ha méltó formát ölt, jó eszközök s valóban alkalmas módszerek

már Rómában felfedezett, hiszen az egyházművészet formai megjelenítésében sok a szürrealista elem. Az absztraktokról így nyilatkozott: „Szerintem ez már egy kései, túlzottan »meglovagolt« irányzat. Nagyon is ki van már aknázva minden tekintetben. Az epigonok visszaéltek azokkal az eredményekkel, amiket a nagyok elértek."

Saját bevallása szerint is „rajzos természetű, formakedvelő ember". Ilyen irányú hajlamait legszívesebben a női figuráknál bontakoztatja ki. De hibátlan anatómiával rajzolja a lovakat is. Ez irányú nosztalgiája gyermekkori élmény, tanyán és falun nevelkedett, s a lovakkal kapcsolatban nagyon sok élményt őriz emlékezetében. Talán különösen hangzik, de megítélése szerint egy ló mozdulatának kialakítása egyenértékű egy jól megfestett női akttal.

Molnár C. Pál ún. „elvágyódó" természet. Szívesen elidőzik a múltban, érezhetően nosztalgikus sóvárgással. Gyakran fest középkori várakat, amelyek sejtetik, hogy valami tragikus dolog történik. Pl. két lovat látunk, egy fekete és egy fehér lovat. Az egyiken továbbüget a gazdája, míg a fehér paripa üres nyereggel rohan tovább. Több művén megtaláljuk az archaikus városképek vízióit, az antik romok mozaikjait. Nem olyan városfalak ezek, amelyek termeiben otthonosan lehetne élni és mozogni.

Rögtönző, „improvizáló" művész. „A rögtönzésben mindig van selejt, én pedig lelkiismeret-furdalás nélkül szeretek festeni, aminthogy igyekeztem mindig őszintén és szakszerűen nyilatkozni az újságíróknak és művészettörténészeknek." Egyébként két festőtípust ismert. Az egyik, aki szorongva, ünnepélyes lelki ornátusban megy az állvány elé, abban a szent meggyőződésben, hogy remekművet alkot, a másik az optimistább, mert minden ilyen természetű gátlásos állapot nélkül ecsetet vesz a kezébe, s ha a kísérlet nem sikerül, akkor egy másik képet kezd festeni. „Én ebbe a második csoportba tartozom, mert nekem nincsenek félelmeim és szorongásaim." Ehhez Picassótól is kapott biztatást, aki sohasem „nyúzott" egy képet. Ha nem ment, eldobta a papírt, s ugyanazon ötlethez akár tíz vásznat is felhasznált. M. C. P. sohasem akarta feladni a látványt. Irtózott a torzításától, talán ezért is könyvelték el egyesek „Schönmahler"-nek, mégis szerette és csodálta Grünewaldot. Sőt a futuristáktól is kapott egy olyasfajta leckét, ami a mozgás iránt felszította az érdeklődését. Vallásos művészetét pedig a lélektani problémák sokrétűsége irányította.

Egy-egy képének a megalapozását eleve úgy tekintette, hogy abban már benne rejlik a leendő kép csírája, bár ő ettől aztán munka közben messze elkalandozott. A festésnek ilyen nagy gonddal történő előkészítését a múlt klasszikus példái is szolgáltatták, mert ott többnyire az alapozástól tették függővé a kép sorsát. Hihetetlenül pontos emlékezete alapján „gyúrta össze" a látottakat, de mindig a szép vonzásának engedve. Nála a színek harmóniája előre meghatározott volt. Ez a munkamenet elsősorban vallásos tárgyú képeinél vált megszokottá. Itt a téma már készen állott, számára csak a „modern csomagolásra való áttétel" jelentett vonzó feladatot.

A vigadóbeli 1983-as tárlatán rajzaiban hiteles világképet adott a húszas évek fővárosi életéről, a szerelem, a család s az erkölcs problematikájáról, a kor jellegzetes figuráiról, a golfozó nőkről, a turf hazardőreiről, a biliárdozó, pletykálkodó, pikáns vicceket mesélő gavallérjairól. De tudott jellegzetes tulajdonságokat felmutatni a telefonos kisasszonyokról, a gesztenyés nénikről, a pincérekről és fényképészekről, az aszfaltbetyárokról s a meg nem értett feleségekről. A kiállítás létrejöttében jelentős szerepet vállalt nevelt lánya: *Csillag Pálné*, aki ma is fanatikus ügybuzgósággal rendezi és óvja nevelőapja hagyatékát, katalogizálja festményeit, vázlatait, grafikáit.

Kiemelkedő művészegyéniség volt. Sem festészetében, sem grafikájában semmiféle irányzathoz nem tartozott. Tiltakozott az ellen, hogy a „novecento" kategóriába sorolják, s egész életében érvelt a „római iskola" babonája ellen. Minden irányzat eredményeit felszívta magába, s ezzel saját egyéniségének erejét növelte. Ezt bizonyította

legutóbbi szentesi, a Móricz Zsigmond Művelődési Központ Kossuth téri galériájában rendezett kiállítás is, amelyen Molnár C. Pálnak a Nemzeti Galériában őrzött, valamint magántulajdonban levő festményei közül negyvennégy volt látható.

Az 1981 júliusában elhunyt mester műtermében jelenleg kétszázhetven mű található. A festményeket és grafikákat már leltározták, a freskókhoz készült hatalmas szénrajzai restaurálásra várnak. A kiemelkedő műveket védetté nyilvánítják. A szülővárosának, Battonyának ajándékozott darabokat külön gyűjteményben őrzik.

TÓTH ERVIN

Kapusi Imre

1934–1984

Viszonylag későn indult, és ritkán jelentkezett az irodalomban. Első prózai darabjai és versei az *Alföld*ben láttak napvilágot. Fontos és emlékezetes kezdeményezés részeseként lépett a nyilvánosság elé, mikor a *Tanyakérdés – sorskérdés* vita keretében közzétette élményeit és megfigyeléseit, nemrég tanyai tanító maga is. Voltaképp ezen a nyomon haladt aztán végig. Fölismerve, hogy személyes életútja azonos a parasztság történelmi mozgásával, előbb a hajdúsági, majd a magyar tanyavilág helyzetéről, fordulóiról számolt be. Mint a *Szövetkezeti Kutatóközpont* munkatársa megbízható és friss ismeretek birtokában vázolta fel a tanyatípusok sajátos jegyeit. Tapasztalatait és gondolatait legmaradandóbban a dokumentumfilm műfajában fogalmazta meg, már a *Magyar Televízió* szerkesztőjeként. Két úttörő értékű sorozat írója és riportere volt: az *Emberek a tanyákon* és a *Ki járt jobban* az életformaváltás hiteles, izgalmas, általános érvényű ábrázolásának bizonyult. Önálló filmek készítésében vett részt szülővárosa művelődéstörténeti és iparosodástörténeti hagyományairól *(Csiha Antal, Mihály János, Hajdúböszörmény)*. Tervezte a Viharsarok agrárforradalmi múltjának bemutatását (*Arcok a Viharsarokból* – dokumentumok). Egyszerű metaforákból építkező, különös, szaggatott ritmusú költeményei az elhatározott hűségben és az őszintén vállalt társadalmi változás forgatagában élő ember iránykeresését, küzdelmét fejezték ki *(Malomkövek)*. Néhány riportja és költeménye megjelent bolgárul, flamandul, oroszul. Munkásságáért több kitüntetést és díjat kapott.

SZÉKELYHIDI ÁGOSTON

OXFORD GROUP

EGY VILÁGMOZGALOM TITKAI

„Megkezdődött a történelem új fejezete“ — Miért békült meg Norvégia és Dania? — Miért szüntek meg az ellentétek angolok és búrok közt? — Mi történt Franciaországban? „Könnyebb lett a kormányzás, mióta az O. G. erre járt...“

A kereszténység alkalmazása az országok viszonyában, az államok belpolitikájában és az egyéni életben

Dr. Frank Buchmann gondolatának hódító útja

John Guise, az oxfordi krikettcsapat kapitánya szónokol, mellette Louden Hamilton, az első »megválasztott« oxfordi diák. Körülöttük érsekek és püspökök a világ minden részéből

Frank Buchmann, az Oxford-mozgalom megalapítója

London, december.

(A Pesti Napló londoni szerkesztőségétől.)

»Csodálatos mozgalom . . . Ugy érzem, hogy ez a mai Európának a legfontosabb eseménye! Túlzás? Nem az... Még sohasem voltak jogosultabbak a szuperlatívusok.«

Beverley Nichols, Anglia egyik legnépszerűbb és legdivatosabb fiatal írója ezekkel a szavakkal vezeti be az Oxford Groupról beszámoló cikkét.

A genfi fogadás

Pár héttel előbb a Népszövetségi Tanács elnöke fogadást adott az Oxford Group tiszteletére. Ötszáz államférfi, politikus, diplomata gyűlt egybe a genfi Hotel des Bergues nagytermébe, hogy meghallgassa a népszövetségi városba érkezett »Team« tagjainak beszédeit. Két miniszterelnök, öt külügyminiszter, számtalan más miniszter, nagykövet és népszövetségi megbízott volt a vendégek sorában. Öt világrész negyven országából. A névsorban felfedezem gróf *Apponyi* Albertné nevét. A jelentést olvasva, rábukkanok még egy magyar vonatkozásra. »*Baroness Connie de Hahn, Budapest*« is szerepel a fogadás internacionális szónokai sorában.

— *Három év előtt ismerkedtünk meg — a férjem meg én — az Oxford Grouppal. Életünk alapja megváltozott. Római katolikusnak neveltek és mióta megváltoztam, még jobb katolikus vagyok. Megtanultam, hogy magamra vállaljam a vallásomból eredő felelősséget,* — mondotta.

Ilyen és még különösebb szavak estek ezen a genfi összejövetelen, ahol egymásután szólaltak fel a miniszterek és diplomaták díszes gyülekezetében: egy oxfordi diák, egy délafrikai politikus, egy orosz hercegnő, az angol kommunista ifjúmunkások volt vezére, egy indiai tanárnő és *Hambro* őexcellenciája, a norvég parlament elnöke. Mindmegannyian az Oxford Grouphoz tartoznak. Már amennyiben ehhez a különös mozgalomhoz egyáltalában »tartozni« lehet.

A genfi értekezlet után következőket írja egy kitűnő angol ujságíró: két év előtt még teljes lehetetlenség lett volna ezt a társaságot egy tisztára vallásos tartalmú fogadásra egybegyüjteni. *Genfben a történelem új fejezete kezdődött...*

A londoni központban

Egy finom, nyugodt londoni szállodában együtt ülök az Oxford néhány fiatal vezérével. Ez a központjuk. Innen irányítják immár ötven országra kiterjedő mozgalmukat. Lordszerű portás. Süppedő drága szőnyegek. Kedélyesen lobogó kandalló. Kényelmes bőrfotelek. Dúsan terített asztalok az ebédlőteremben. Szokatlan keret egy vallásos mozgalom számára. A mozgalom »apostolai« pedig kitűnő modorú, nagyon jókedvű fiatal gentlemanek. Öltözetük, minden mozdulatuk a híres angol egyetemi városok, Oxford és Cambridge utánozhatatlan »hanyag elegánciáját« árulja el. Oly frissek, oly magabízóan öntudatosak, mintha most jöttek volna haza egy diadalmas rugbymeccsről.

Minden pátosz, minden nagyképűség nélkül meséli az egyik:

— A grönlandi kérdés miatt *Norvégia* és *Dánia* között veszedelmesen feszültté vált a helyzet. Sajtóban, parlamentben, népgyűléseken egyik szenvedélyes támadás követte a másikat. *Az Oxford Group hatása alatt mindez napok alatt megváltozott.* Béke és barátság jegyében oldta meg a két ország a vitás kérdéseket. *Az a norvég ujságíró, aki a legvadabbul támadta Dániát, Kopenhágába utazott és nyilvánosan megkövette a dán népet. Dél-Afrikában* az angolok és a búrok között kiújult a régi ellentét. A benső békét kímélet**len harc váltotta fel. Azután a vezérek az Oxford** Group hatása alá kerültek. A megoldhatatlan problémák megoldódtak. Helyreállott a teljes harmónia. A két nép ismét egymásra talált. A dániai képviselőválasztásoknál teljes mértékben érvényesült már az Oxford Group befolyása. A pártok természetesen megmaradtak, de eltünt az elkeseredés, a vad szenvedély, a gyülölet.

Minek tagadjam, jólesik ez a sok optimizmus, de mégis közbevetem:

— Mindez szép és jó. Biztos, igaz is. De a példák nem egészen meggyőzőek. Képzelhető volna ilyesmi — Közép-Európában is? Vagy, mondjuk, Franciaországban? (Gondolkozom, hogy valami egész lehetetlent mondjak.) Képzelhető, hogy *Leon Blum*, a francia szocialisták vezére és *De la Roque ezredes*, a jobboldali Croix de Feu vezére, egyszerre csak kibéküljenek és elismerjék egymás jó szándékait?

Szinte egyszerre mondják mind a hárman:

— Miért ne, ha felismerik, hogy Istennek terve van velük és a világgal?

A megváltozás

Ahogy »Isten« nevét kiejtik, valami olyan közvetlenség, szinte azt merném mondani: a közeli barátság derűs nyugalma árad szavaikból, hogy egyszerre csak megértem azt, amit ők és társaik százezerjei »*megváltozásnak*« neveznek. Azután még sok mindenről sokáig beszélgetünk. Ezen a napon folyt le a francia parlament döntő ülése a már-már elkerülhetetlennek tartott polgárháború jegyében. Éjszaka megkapom a távirati jelentést: »Csodálatos események a francia képviselőházban. Megegyezés a szocialisták és a jobboldali alakulatok között. Mind a két tábor elrendeli az önkéntes lefegyverzést. Megszűnt a polgárháború veszélye Franciaországban...«

A világért sem keresek valami szerves összefüggést a déli beszélgetés és az esti »csoda« között. Egy azonban bebizonyosodott számomra. Az Oxford Groupnak igaza van... így is lehetséges!

Mások is ezt mondják. Olyanok, akiknek igazán tudniok kell. Az Oxford Group egyik összejövetelére ideérkezett a híres vancouveri gabonatőzsde elnöke. A kanadai miniszterelnök üzenetét

hozta: *Kanadában könnyebb lett a kormányzás munkája, mióta az Oxford Group arra járt...*

Vagy idézzem *Hambro*, a norvég parlament elnökének, Norvégia népszövetségi megbízottjának szavait: »*Meg vagyok győződve arról, hogy nincs férfi vagy asszony, aki ne megváltozott szellemben végezné nemzetközi munkáját, ha egyszer kapcsolatba kerül az Oxford Grouppal. Gyűlölet és elfogultság soha többé nem ejtheti hatalmába...*«

Uj vallás? Uj szekta? Miről van szó?

Az Oxford Group nem valami új vallás, még kevésbé új szekta. Még csak nem is szervezet. Nem szed tagsági díjakat és nem választ elnököt. Nem lehet belépni és nem lehet csatlakozni. Hívei számát nem tartja számon semmiféle statisztika. Maguk sem tudják, mennyien vannak. Függetlenek minden párttól és minden egyháztól. De ott találhatók minden felekezet és párt hívei között. A programjuk olyan egyszerű, hogy egy mondatban kifejezhető. *A kereszténység alkalmazása az országok egymásközötti viszonyában, az államok belpolitikájában és az egyéni életben.* Ez senkitől sem követeli meg meggyőződése feladását, senkit sem szakít ki hivatásából, életkörülményeiből, vagy társadalmi elhelyezkedéséből. Mindenkire azon a helyen vár a feladat, melyre Isten állította. *Csak fel kell ismernie,* — mint ahogy folyton mondják — *hogy az Istennek a világgal, a nemzetekkel és az egyénekkel terve van. Az Oxford Group nem határozza meg és nem szabályozza, hogy minden egyes ember miképpen veheti ki részét ez isteni terv végrehajtásából. Ennek felismerését csak az Isten és az egyén személyes viszonya adja meg.* Hogy az ember képes ennek a személyes viszonynak a megteremtésére, az isteni vezetés minden lépésénél érvényesül. Miért nincs ez meg mindenütt és miért nem mindenkinél? Mert *az embernek magának kell megteremtenie az alapot.* És az alap: az abszolút becsületesség, az abszolút őszinteség, tisztaság és szeretet. Még csak ezt a négy alaptételt sem foglalja általános érvényű meghatározásokba az Oxford Group világszemlélete. Hiszen minden ember csak önmagában bírálhatja el, hogy mikor érte el a felszabadulás nyugalmát és boldogságát. A krisztusi tanítás törvénykönyve alapján mindenki csak önmaga ülhet törvényt önmaga felett. A Tízparancsolat csak útmutatást ad, az emberalkotta földi törvények csak a cselekedeteket, de nem a gondolatokat büntetik. A gyűlölet, az ártó szándék, a képmutató hazugság, a rang és származás gőgje, az erőtsorvasztó szenvedély csak abban a tiszta tükörben mutatkozik, melyet a teljes őszinteség tart a lélek elé. Ha a szándék elég erős a felismeréshez, elég erős a megtisztuláshoz is. Ez az, amit az Oxford Group »*Life-change*«-nek, az élet megváltozásának nevez. A mozgalom maga nem több, mint egytörekvésű emberek lelki közössége. Nem a világtól elvonatkozott meddő aszkétizmus, hanem *a nemzeteket társadalmakat irányító aktív akarat kötelességét írja elő a gyakorlati kereszténységnek ez a rohamosan hódító új, szabad formája.* Alapszabály és kötött szervezeti forma nélkül él az Oxford Group sokszázezernyi követőjében a közösség gondolata. A térítésnek egyetlen módját ismerik: *a példát.* Összejöveteleiken és bizalmas beszélgetéseikben *a nyílt vallomás erejével egyengetik egymásnak az útat.* Nem a vezeklő megtiport önérzete, hanem a felszabadult ember életöröme és testvéri segíteniakarása készteti őket arra, hogy elmondják a másiknak, a többieknek, hogy hogyan változtak meg. Így lesz minden »*megváltozott*« — *életváltoztatóvá* — *Life-changerré.*

A mozgalom szellemi központja az oxfordi egyetem, ahol most már évek óta az ősi kollégiumok méltóságteljesen kedélyes termeiben és a kollégiumi parkok örökzöld pázsitján tartják meg minden esztendő legnagyobb House-partyját. Ez az elnevezés, melyet az Oxford Group a társadalmi életből vett át, ugyancsak az élet valóságával való szoros kapcsolatot jellemzi.

International Houseparty, Oxford

Az utolsó ilyen oxfordi »International House-party«-n körülbelül *ötezren vettek részt* a világ minden részéből. Alaszkából, a pápuák földjéről, Libanonból, Ausztráliából, Kínából, Egyiptomból, Kaliforniából és úgyszólván az összes európai országokból gyűltek egybe az oxfordi party vendégei. Orvosok, politikusok, kereskedők, professzorok, munkanélküliek, arisztokraták és különösen sok diák élt együtt napokig a kollégiumok épületeiben és a város határán felépített hatalmas sátortáborban. Közöttük volt Irország hercegérseke, a melbournei érsek, India metropolitája, a tübingeni egyetem rektora, Anglia egyik leghíresebb ideggyógyásza és az oxfordi egyetem számos professzora. A diákok ugyanazt a típust testesítették meg, mint amellyel én találkoztam az előkelő londoni szállodában. Életerőtől duzzadó fiatal sportemberek, válogatott rugbyjátékosok, a bajnoki nyolcas acélos izmú tagjai. Sokan az idősebbek közül egész családjukat hozták magukkal messze világrészekből. És ezt a társaságot, melynél tarkábbat, internacionálisabbat még alig látott a világ, egy és ugyanaz az eltökélt szándék fűzte egybe: a »változáson« keresztül megközelíteni az ideált: *az abszolút becsületességet, őszinteséget, tisztaságot és szeretetet.*

A szónokok ezeken a House-partykon — nem szónokolnak, kenetteljes közhelyeket nem tűr el a mozgalom friss, minden mélységében is reális szelleme. Nem történik más, mint hogy azok, akik úgy érzik, van mondanivalójuk, *elmondják egymásnak, miképpen ismerték meg magukat, miképpen szabadultak meg a gyűlölet, az előítélet, az elfogultság és a szenvedély bűneitől.*

Egy fiatal kommunista Skóciából **saját »meg-**

Dr. Frank Buchmann

A mozgalom elindítója egy világot bejárt svájci pap, akit az »Oxford Group« körében röviden *Franknak* neveznek. Teljes neve *dr. Frank Buchmann* és most körülbelül ötvenesztendős. Amerikában egyetemi tanár volt, Kínában missziónárius. Azután felismerte, hogy csak hirdeti a Tant, de nem éli. »Változása« történetéről ma már vaskos könyvek számolnak be, noha Buchmann nem igényli sem a vezér, sem az apostol, de legkevésbé a vallásalapító szerepét. Egyéni átalakulása akkor változott mozgalommá, amikor ez a világot járt, elangolosodott svájci pap vendégként elvetődött Oxfordba és hatása alatt az oxfordi diákok százai indultak el a »változás« felé.

A világ minden részében

Ma már a világ minden részében él az Oxford Group szelleme. A legelhagyatottabb gyarmati szigeteken is rendezik a House-party-kat az oxfordi példa nyomán. Kopenhágában huszonötezer ember gyűl egybe »választói gyülésükre«, ahol nem egy pártnak, hanem minden pártnak tartanak leírhatatlan politikai hatású programbeszédet a becsületességről, tisztaságról, őszinteségről és szeretetről. A londoni Cityben kétszáz pénzember keresi ilyen House-party«-kon keresztül a változás útját. Egyik legnagyobb gyülekezetükön, Hamlet helsingborgi kastélyában, *Duys*, a hollandi szocialisták vezére, Lord *Addington*, gróf *Moltke* Ádám és *Wikborg*, Norvégia legkiválóbb védőügyvédje vallanak életük régi és új útjairól. A genfi fogadás, melyről tudósításom elején írtam, csak hozzávetőleg jellemzi egyre növekvő hatásukat a nemzetközi politikára. Teamjeik — ahogy ők országról-országra utazó önkéntes követeik csapatát nevezik — miniszterekhez, diplomatákhoz, politikai pártokhoz találják meg az utat. Társadalmi összeköttetéseik ereje minden ajtót megnyit. Skandináviában már mély gyökereket eresztettek, új alapokat adtak nemzetek és pártok viszonyának. Skandinávia számukra a híd, melyen keresztül Európa meghódítására indulnak el, hogy a gyűlölet helyett megvalósítsák a keresztény szeretet örök igazságait.

Ráskay László.

Molnár C. Pál fametszete a Pesti Napló számára

Molnár C. Pál

Laird

A Pesti Városháza

1938. 5. sz. 6-7 l.

Igen tintelt D

Magyon Kérem, Kegyesk
vajjon a Doktor úrnál elhel
mikorára várható, mert ed
Következtetnem, hogy az ez iz
eredménytelen maradt. —

Szorult helyzetem Ként
a mennyiben nyugdíjügye
és valóninüleg még hosszú id
és törvényes igényeim vég

Magyarországon R. Lé

Molnár C. Pál

1941 Oktobrében festette a farkasréti templom szentélyébe a főoltár pöte Krisztusta keresztem átrázoló hatalmas freskojat.

Ibl Szemle
1942. 774. n. 305–306 l.

Szeben, 1937. - Június 23.

szágos Bizottságának",!

a küldtem a kívánt lépe-
yúlafehérvár, és Kisdisznódról.
. még semmi hírt nem
nöh a felsorolt lépeket

tudatni velem, hogy meg
ni, mindennel és hogy az

Molnár C. Pál

vrád freskója a Dob-
utcai postahivatal
előcsarnokának
mennyezetén

Hl Szemle
1941. 761. sz.
282. l.

Budapest, 19 37.szept.4.

s Bizottsága

B U D A P E S T.

sz.megkeresésükre mellékelten tisztelet-
zabályszerü nyugtával ellátva és kérjük,
enek az ugyancsak mellékelt postatakarék-
nozzánk eljuttatni.

zen, vagyunk

kiváló tisztelettel

FISCHER SÁNDOR
könyvkereskedés
VILMOS CSÁSZÁR-UT 58.
Telefon: 20-1-05.

Fischer Sándor

Molnár C. Pál

cród

Gessi, Leone: A magyar Ars sacra Rómában. Nemzeti Ujság, 1934. febr. 14.

lékalap után milyen összegü öregségi
esetleg melyik csekkszámlára milyen
utaltatott át a kincstár javára.

Egyben kérem, hogy n
sziveskedjék.

Budapest, 193.. évi

.....

306

Molnár C. Pál

a párisi kiállítás-
~~Hrvitel~~ ra készített falkép-
festménye kiállítva
a M. Tud. Akadémia
épületében

Ibl Ervin: Aba-Novák
Vilmos és M. C. P.
falképei -
Budapesti Hirlap
1937. datum
levagve

A festmény a tria-
nom gyárat
szimbolizálja.

Molnár C. Pál
meghalt

1981 VII. 11.

Molnár C. Pál, festő

M.D.K.

és Kontuly Béla a budai Szt. Anna templom kupolájára kerülő freskók tárgyában kettőjük körök kiírt második pályázat döntése szerint körösen kapták a megbízást.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIK. évf.

ápr. 28. sz. 14. old.

MDK

Molnár C. Pál

Grand Prix-vel tüntették ki

Magyar siker az 1937 évi párizsi világkiállitáson.
Pesti Napló 1938. aug. 26. 4.l.

MDK

Molnar C. Pal

Pihenés az Egyptomi úton. Olaj. Repr.

Szépművészet, 1941. 3.sz.

MDK

Molnár C. Pál

állami elismerő oklevelet kapott

Kitüntetés. Pesti Napló 1936. jun. 21.

Molnár C. Pál

ref

Balla Ignác:

Magyar szinpadképtervezők a milánói Triennale-n.

Pesti Hírlap

1940. ápr. 13

Molnár C. Pál

Üvegablak terv.

repr.

Kopp 300 papír.

XXX. tábla

127.269-1914. szám.

III.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó évi augusztus hó 31-én 112.692. szám alatt kelt leiratom kapcsolatában oly megjegyzéssel adom ki, hogy az utalványozott összeg meg felel annak a különbözetnek, mely a helyreállitási munkálatok 37.637 kor

Molnár C. Pál

Koll. Kiáll. Fränkelnél

Ybl Ervin: M.C.P.

sjabb festményei -

Budapesti Hirlap

1937. febr. 6.

Átvitel

Fájdalommal értesítjük barátait, hogy

Molnár C. Pál

festőművész

87 éves korában, alkotó életét befejezte.

Boldog volt, mert csak a szépért élt és addig élt, amíg alkotott.

Szeretett felesége, Lizi mellé temetjük.

Utolsó útjára 1981. július 27-én, délután $^1/_2$ 3 órakor kísérjük
a Farkasréti temető halottasházából.

A gyászmise a Belvárosi Plébánia templomban, kedves szárnyas oltárképe előtt
lesz, 1981. július 28-án, délután 5 órakor.

Mélyen gyászolják:

leányai: dr. Tavasz Istvánné és férje, dr. Csillag Pálné és férje,
unokái: Csillag Pál és felesége, kislányuk Nórika, Csillag Péter,
sógornői, unokaöccsei, hűséges házvezetőnője Rózsi.

Cím: dr. Tavasz Istvánné, 1118 Budapest, Ménesi u. 63.
Dr. Csillag Pálné, 1113 Budapest, Molnár Erik u. 7. Tel.: 861-718

6 P 10.30 ✓
9. H

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLITÁSAI

CXLIV. 144

MOLNÁR C. PÁL

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

A KIÁLLITÁST RENDEZTÉK:

ERNST LAJOS ÉS DR. LÁZÁR BÉLA

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1934 JANUÁR HÓ

Éppen most jelent meg:

DR. LÁZÁR BÉLA

MÁNYOKI ÁDÁM

(1673—1757)

ÉLETE ÉS MŰVÉSZETE

c. albumalaku, 150 képmelléklettel diszitett monográfia

ÁRA 15 PENGŐ.

Az Ernst-Múzeum látogatói **12 pengőért** kaphatják a pénztárnál.

1934. 13502. Légrády Testvérek nyomdai műintézete Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Molnár C. Pál.

nevét mindenki ösmeri a napilapokban megjelent rajzairól; 1927 szeptemberében egy sor rajzát az Ernst-Muzeum is bemutatta, közvetlenül utánna meghivják a római magyar akadémiára, ahol három évig dolgozott s ahol fametszeteivel megnyer egy nemzetközi pályázatot és megbizzák Szent Ferenc angolnyelvü *Fioretti*-jének illusztrálásával. Ezzel nagy sikere van. A Szinyei-társaság a Zichy Mihály grafikai dijjal tünteti ki. Mindez azt látszik bizonyitani, hogy Molnár C. Pál vérbeli grafikus. De már az Ernst-muzeumbeli kiállitásán — csupa rajzok között — azt sóhajtja el: a piktorok *ma tisztábban és következetesebben festők, mint az impresszionizmus korában*, ami bevilágit művészi célzataiba, azokba, melyeket most elénk tár.

Nem mintha nem találkoztunk volna egyes kiállitásokon festményeivel, sőt, szinte azt mondhatnók, hogy egész fejlődése szemünk láttára folyt le. De ez a nagyarányu bemutatkozás tökéletes képet ad fejlődése folyamatáról és legujabb eredményeiről.

A grafikai kiindulást nem lehet letagadnia. Nem is teszi. A kiállitás első terme rajzait mutatja be, a szineseket és a fehér-fekete lapjait egyaránt. Már itt észrevettünk egy kettősséget: a mai élethez vonzódást és a kifejezés ódon zamatjának hangsulyozását. A mult és jelen összecsapnak s küzdelmükből egy uj szintézisnek kell kialakulnia. A rajzaiban az élethez fordul, benne él, lát, hall, érez s a mai élet egész tragikomédiája visszhangzik életművében; miközben megcsendülnek a bibliai hangok is, az ujtestámentum képei ott bujkálnak már grafikai lapjain, hogy aztán a festői megoldások egyik nagy felét alkossák. Anyai örökség ez? A francia származásu anya, Contat asszony vallásos érzése bugyogyant fel művészete egyik vezérszólamaként?

Molnár C. Pál ebből a két forrásból merit, festményeiben is. Az élet szerelmese a nőiesség titokzatos megnyilatkozásait pogány szemmel szivja fel, de a legvakmerőbb mozdulat, a legéletesebb mozgáskifejezés fölé áhitatos gyöngédség fátyolát boritja, ami

által valami tisztaságérzet száll felénk aktjaiból is. És ez a szinte vallásos áitatosság forrása vallásos elképzeléseinek, melyek minden multra visszamutató külső látszat mellett egészen más kapcsolatokat éreztetnek. Tökéletes ellentéte az angol prerafaelisták kicsinyes realizmusának, az ő formalátása a nagy vonalak felépitésére törekszik és a misztikus elragadtatást a szinek tisztaságával és ragyogásával érezteti. A nagy vonalakat Ingres tanitása szellemében hangsulyozza ki, de több van benne az érzelmességből, mint nagy példaképében, kinél az értelem hideg lámpása világitott és ezért elhanyagolta a belső tüzet a szinnek. Molnár C. Pál csak grafikai hajlandóságában kapcsolódik a francia mesterhez, szinben pedig nem az olasz rafaelelőtti mesterekhez, hanem a középkori miniatürökhöz áll közel, amikor elhagyva a korábbi stiljének kemény és tömény festési modorát, szinei, mint a zománc, szikráznak és csillogni kezdenek, a nagy felületeken is, de a kisebbeken még nagyobb intenzitással. Ez a festés nem l'art pour l'art. Ez a festés a vonal szólamát kihangsulyozza s ezért érzi ő ma még inkább, mint azelőtt, hogy *tisztábban és következetesebben* festő, mint az impresszionisták, mert átment azóta egy nagy belső megtisztuláson, a kubista-expresszionista vonal-szin aszkézisen, hogy mindjobban a valósággal megtelitett abszolut festői formaalakitáshoz eljusson. Ha belenézünk Molnár C. Pál nagy kompozicióiba, folyton ujabbnál ujabb, apró életszeleteket fedezünk fel, nagy meglepetésünkre, mert nagy formalátása mintha kizárná a részletek ilyetén halmozását, sürítését. De az ő képzelete telten-teli van életességgel s ő azok fölé és azokból épiti fel kompoziciós palotáit, — akár világi, akár egyházi inditékokkal dolgozzon. Az ő művészi formáját nem a motivum határozza meg, attól az különvaló életet él, fejlődik, alakul és az igy kibontakozó művészi formához keresi meg utólag a megfelelő inditékot, ha a bibliából, akkor is a biblikus tárgyat tele tüzdeli meglátásai gazdag változataival.

Molnár C. Pál kiállitása egy mélyérzésü művész egyéni és sokrétü bemutatkozása, ujból ragyogó kibontakozásban ösmerünk meg egy igazi magyar festői tehetséget.

Dr. Lázár Béla.

ELSŐ TEREM.

1. Tetemrehivás	20
2. Madonna	25
3. Vázlat	20
4. Vázlat	20
5. Akt	20
6. Leányrablás	30
7. Női fej	30
8. Akt	25
9. Félakt	20
10. Vázlat	20
11. Vázlat	20
12. Plakátterv	30
13. Fürdőző	40
14. Akt	200
15. Félakt	20
16. Tó partján	200
17. Vázlat	40
18. Szinvázlat	30
19. Akt	40
20. Menekülés (vázlat)	40
21. Mária születése	200
22. Szines ablakterv	40
23. Oltárterv	200
24. Anyaság	100
25. Látomás (vázlat)	100
26. Rajz	20
27—35. Rajzok, darabja	20

MÁSODIK TEREM.

36. Ülő akt	250
37. Angyali üdvözlet I.	800
38. Fürdőzők I.	250
39. Fehérruhás nő	400
40. Madonna	200
41. Jelenés	1000
42. Menekülés	200
43. Szent család I.	400
44. Arcképtanulmány	200
45. Angyali üdvözlet 1929. II.	400
46. Angyali üdvözlet III.	200
47. A modell	400

48. Fürdőző 200
49. Vénusz 800
50. Égi és földi szerelem 200
51. Biedermeier. Magántulajdon.
52. Szent család II. 800
53. Archeologia I. 200
54. Arcképtanulmány 250

HARMADIK TEREM.

55. Archeologia II. 200
56. Bukolika 200
57. Arcképtanulmány 200
58. Alvó nő 400
59. Akt 200
60. Görög idyll 200
61. Arcképtanulmány 200
62. Arcképtanulmány 200
63. Léda 1800
64. Susanna 250
65. Ádám és Éva 200
66. Akt 300
67. Idyll 200
68. Alvó nő II. 400

NEGYEDIK TEREM.

69. Fürdőző. 1928. 200
70. Alvó nő III. 500
71. Kompozició, 1924. 200
72. Tanulmány 400
73. Feleségem arcképe. Magántulajdon.
74. Heverő akt 400
75. Ülő akt 200
76. Fürdőzők, 1928. 250
77. Archeologia III. 800
78. Fürdőző nő 350
79. Patak partján I., 1928. 200
80. Zöldruhás nő 500
81. Patak partján II., 1928. 200
82. Fürdőző, 1932. 400
83. Tanulmány a Lédához 200

ÖTÖDIK TEREM.

84. Tanulmány az Angyali üdvözlethez I. . 200
85. Anyaság I. 200
86. Menekülés Egyiptomba II. 500
87. Anyaság II. 200
88. Tanulmány az Angyali üdvözlethez II. . 250
89. Kerti kálvária 300
90. Tanulmány az Angyali üdvözlethez III. 200
91. Virágcsendélet 300
92. Kereszténytüldözés 250
93. Krisztus és Nikodemus, 1926. 400
94. Vizitáció 200
95. Tanulmányfej 150
96. Kompozició 100
97. Józsefet eladják testvérei 200

HATODIK TEREM.

98. Arkádia 250
99. Alvó nő 250
100. Római lány 250
101. Akt 300
102. Római tájkép 250
103. Budapest, 1926. 300
104. Manzard szobában, I. 1926. 250
105. Ülő akt 100
106. Diana 300
107. Tanulmány 100
108. Gyászmenet 200
109. Manzard szobában, II. 1928. 300
110. Holdvilág 100
111. Pupos nő 200
112. Tanulmány 300
113. Önarckép 200

NAGY TEREM.

114. Bibliai táj 300
115. Szent Ferenc prédikál a madaraknak. Magántulajdon.
116. Krisztus megkeresztelése 200
117. Angyali üdvözlet IV. 400
118. Szent család 200
119. Jelenés 2000
120. Levétel a keresztről 200
121. Vizitáció II. 800
122. Olajfák hegyén 200
123. Menekülés Egyiptomba 1000
124. Angyali üdvözlet vázlata 200
125. Oltárkép 3000
126. Mária és Erzsébet 200
127. Vázlat 200
128. Angyali üdvözlet V. 2500
129. Golgotha 300
130. Oltárkép 3000
131. Három királyok 300
132. Szent család 2500
133. Tanulmányfej 250
134. Olasz táj 300

Szólanom kell egy másik kollekcióról: *Molnár C. Pál* gyüjteményes kiállításáról Fränkelnél, a Dunaparton.

Ez a nagyon kiváló s nagyon rokonszenves fiatal művész régi gyöngém, ezt meg kell vallanom. Nem tudnám itt hamarjában definiálni, miért is szeretem azt az ő vonalai közt lappangó vagy elbujdosó kedvességet, azt a finom iróniát és művészi primitívségre törekvő hajlamosságot, ami művészi karakterét teszi. — nyilván amiért megértem e kedvességeken s iróniákban a bölcs értelmet s az irodalmiasságot. Sőt megértem egy magában álló ritka egyéniség minden erejét és főleg minden bátorságát.

Ahol csak jön és megy, a reális Itáliában, vagy a bibliai fantáziákban, mindenütt a maga külön útját járja és amit csak gondol és kifejez értelmi és érzelmi skáláján, azt mind csak úgy dalolja el a maga tulajdon lantján, szinte pengetve az ecsetjét. Finom, egyéni, raffinált művész, olyan angyali egyszerűségekkel, melyek igazában a legsúlyosabb komplikációk. Senki más, művészeink közül, nem tud még csak elképzelni sem egy olyan *Vénasszonyok nyará*-t, amilyet ő, művészi készségének szinte bűvészi bravúrjával fest: egy elefántcsontszínű női ruhából, melyet nem tölt be női test s csak úgy üresen lebeg a levegőben, a vér csöpög a szív tájékáról, ahol megállt a halálos tőr. Elmúlt a nyár, az ifjú nő, aki viselte a ruhát, már nincs sehol! S minden vércsepp, ami hull megtűzdelt szívéből, egy-egy hervadt levéllé változik a kövön... Költő ez a Molnár C. Pál! Azonfelül megillusztrálta Benvenuto Cellini egész élete regényességét, színes fejezetekben. Ezek egy hosszú sorozatban, rendkívül művészi, remek dolgok. Boldog ember, aki ezt magához fogja váltani!

Hárma
születtek

Molnár C. Pál

festőművész

Magyarság

1934. I. 6.

MŰVÉSZET

* **Molnár C. Pál kiállítása az Ernst-muzeumban.** A fiatal, jónevű művészgárda tagja *Molnár* C. Pál, aki esztendőkkel ezelőtt grafikusnak indult és már elindulása alkalmával a legjobbak közé tartozott. Merészség volt a vonalaiban, hangulat és érdekesség a témáiban, ugy, hogy egészen természetes, ha a külföld is felfigyelt rá s az egyik nemzetközi pályázaton megbizták Szent Ferenc angolnyelvű *Fioretti*jének illusztrálásával is. Azután megkezdődött nála a festészet korszaka, kezdetben a tompább szinek hive volt, nagyon szerette a mély kéket, a sötétes zöldet és a barnás árnyalatokat. Ez a komolyság volt nála a legjellemzőbb, mely azután teljesen átalakult és most itt van ez a kiállitás, valóságos gyüjtemény az *Ernst-muzeumban*, mely bemutatja *Molnár* C. Pál ujabb egoját, a világos szinek kedvelését és azt, hogy a vérbeli grafikus hiába csinál bármit, grafikus marad még a festészetben is. Ellentétes kontrasztérzések hullámoznak ezeken a képeken. Alakjait plasztikusan látja, szinte a szobrász szemével, azonban a hátteret és a környezetet, mondjuk egy szobát, vagy egy tájrészletet egészen laposan vetit le, minden mélység és belső perspektiva nélkül. Tehát a képei ugy hatnak, mint azok a bizonyos görög kameák, melyeknek figurái fehéren domborodnak elő kék, vagy vöröses sima alapból. És ezzel körülbelül már meg van mondva, hogy *Molnár* C. Pál mit fog jelenteni, ha megtartja ezt a formáját a festészet számára. Érdekességet, eredeti egyéniességet, mely össze van téve a praerafaeliták hangulatából, a középkori tradiciót kialakitó modern olaszok iskoláiból és bizonyos franciák könnyed valőrjéből. Ez a harmasság uralkodik nála, leegyszerüsitve és átalakitva önmaga által, azonban anélkül, hogy nagyobb lehetőségeket mutatna, főleg az élet és a valóság iránt. Ebből egyáltalában nincs benne semmi. *(D. A.)*

születben nem lévő turistákat is. Az egyes előadások 8 órakor kezdődnek.

RÁDIÓ

Műsor

Szombat, január 6.

BUDAPEST. *9.15:* Hirek. — *10:* Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. Szentbeszédet mond Sik Sándor. — *11.15:* Görögkatolikus istentisztelet a Rózsák-terén levő görögkatolikus magyar plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Krajnyák Gábor dr. tb. kanonok. — *12.20:* Pontos időjelzés, időjárás- és

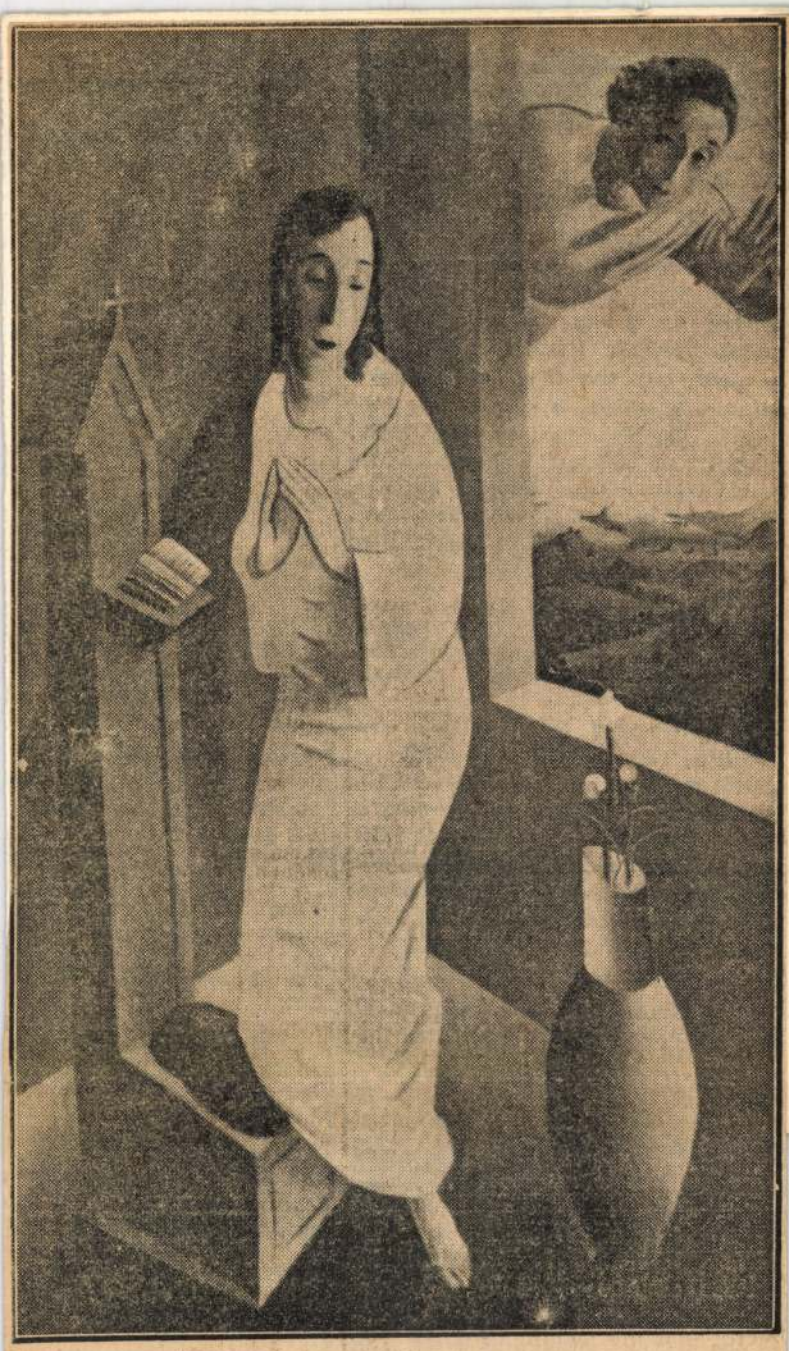

MOLNÁR C. PÁL »ANGYALI ÜDVÖZLET« CÍMŰ KÉPE

Molnár C. Pál
festőművész

Az Est
1934 I. 6.

iak el, amelyek útjukban teljesen le-
arolják a vetéseket és a cukornád-
iltetvényeket, megakasztják a gép-
kocsi és vasuti forgalmat. A hatósá-
gok mindenütt *többezer főnyi sáska-
rtó csapatokat* rendelnek ki, amelyek
*nérges gázokkal és maró folyadékok-
kal* pusztítják a rovarokat. Sokat
azonban nem érnek el, mert a sáskák
számos helyen *miriádnyi petét rak-
tak,* amelyekből 3—4 hét múlva újabb
sáskafelhők kelnek ki.

— **Nyilttéri húcsú a házbérnek.** A *János-*

fürdővel 2.50 P helyett 2.20 P,
pakolás lemosással 1.50 P h
Hungáriafürdő (gőz) 1.30 P h
uzsonnával 1.40 P helyett 1.3
1 P. *Körúti fürdő* 1.20 P
Lukács-fürdő (iszap) 1.60 P h
Rudas uszoda. Vetkőző szek
helyett 64 fillér, kabin 1.20
fillér. *Szent Imre gyógyfürd*
(gőz) 1 P helyett 80 fillér. S
fürdő 1 P helyett 80 fillér, 2
sárlása esetén további eng

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Molnár C. Pál
1963 DEC. 26
ORSZÁG VILÁG

1021

Molnár C. Pál rajza

rej Romanov nagyherceg sem adott itt különb fogadást...

A nagyherceg egykori palotája, amely itt áll Leningrádban, szemben a Vasziljevszkij-szigettel, a Néva partján, a Vörös Flotta rakpart 27. szám alatt, ma a fiatal szovjet emberek örömének, családi boldogsága-

Az ifjú pár élete legünnepélyesebb pillanatában: az anyakönyvvezető előtt

Molnár C. Pál.

Angyali üdvözlet — Molnár C. Pál képe a római nemzetközi egyházművészeti kiállításon

Molnár C. Pál.

↑ Molnár C. Pál
Madonna

Árkayné Sztehlo Lili: →
Színes üvegablak

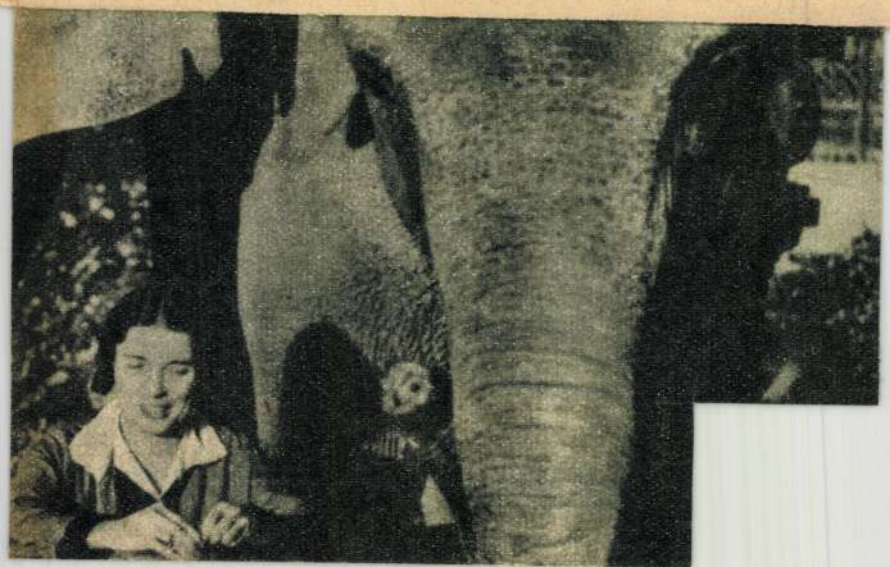

Molnár C. Pál

B.H.932.X.9.
M.932.X.9.
P.H.932.X.9.

* (A páduai egyházművészeti kiállítás magyar kitüntettjei.) A napokban végezte el a páduai nemzetközi egyházművészeti kiállítás zsűrije a díjak kiosztását. A kiállításon Olaszország mellett több más külföldi nemzet, Magyarország is résztvett. A magyar csoport hivatalos volt s anyagát az Országos Képzőművészeti Tanács válogatta ki. A kiállítás miniszteri biztosa és rendezője *Gerevich* Tibor egyetemi tanár, a római magyar akadémia vezetője volt. A külföldi résztvevők közül Magyarország nyerte a legtöbb díjat és magyar művész: *Aba-Novák* Vilmos festőművész, a római magyar akadémia volt ösztöndíjas festőművésze nyerte el az egész kiállítás legnagyobb díját, az olasz trónörökös által adományozott *nagy aranyérmet*. Aba-Novák Vilmos a szegedi freskók vázlataival, a magyarországi Szent Erzsébet szárnyasoltárával és rézkarcaival nyerte el a magyar egyházművészetre és az egész magyar művészetre megtisztelő angy kitüntetést. Az orsz. m. kir. Iparművészeti Iskola gazdag liturgikus tárgyakat tartalmazó csoportja *ezüstérmet* nyert. *Molnár* C. Pál, ugyancsak volt római ösztöndíjas 2000 lírás, *Heinz* Imre Szent Imre és Szent Gellért képével, továbbá *Fényes* Adolf és *Feszty* Masa ezer-ezerlírás díjat nyertek. A magyar csoport rendezőjét, *Gerevich* Tibort *nagy aranyéremmel* tüntették ki. Ő az egyetlen rendező, aki a kiállításon ilyen kitüntetésben részesült. A kitüntetések és a róluk szóló diplomák most érkeztek meg a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz.

drama, amelyből *Madách* Imre élete összetevődött és amelyből írói egyénisége kialakult, nagy részben ismeretlen. Maithényi Anna, Madách édesanyja, ez a határozott, kemény, magyar nagyasszony, nagy hatással volt fia sorsára. *Harsányi* Zsolt, akinek nagy Madách-regénye karácsonykor jelenik meg, már eddig is, több ér-

Molnár C. Pál.

Pesti Hirlap, 1924. szept. 11.

— **Fiatalok az Ernst-muzeumban.** Régi jó mondás az, hogy senki se akar közönséges ember lenni. Fokozottan illik ez a művészekre, ahol mindenki a maga egyéniségét akarja érvényre juttatni. Ez az érvényesülési vágy csodálatosan gazdag változatokban tárja elénk a művészek lelki világát, az őszinteségtől a legszélsőségesebb affektációkig. A legujabb irányok, melyekbe a legujabb divathóbortok is belejátszanak, majdnem a különcség határáig viszik az uj és ujabb művészeket. Ilyen fiatalokat látunk most is az *Ernst-muzeumban*. Tehetséges fiatalokat, akik a kincskeresők keserves vajudásait élik át, hogy feltalálják legnagyobb kincsüket: önönmagukat. A legértékesebb szereplő ezuttal *Molnár C. Pál*, aki a keresésben máris bizonyos multra tekint vissza. Illusztrativ tusrajzaiban most eljutott a primitivségnek ahhoz a fokához, mely az „Angyali Üdvözlet" biblikus érzelmi világához legjobban illik. Ecsetjének lágysága is egyszerüen tolmácsolja néha a majdnem érzékies finomságokat. Még néhol kubisztikus, különösen a tájképi háttereiben, aktjaiba viszont erotikát visz bele, de mindenképpen érdekes és finom tud lenni. Tartalmasság dolgában hozzá legközelebb *Derkovits Gyula* áll, bár technikailag éles ellentéte. Ez inkább a szilaj viziók embere. Szertelen és vad is néha. Szinei épp ily önkényesek. Fest feketéslila aktot, melyet kávébarna ancok „sirat"-nak („Halott siratás"), de ugyanekkor ilyen lila és piros husokkal festi meg a „Vigadás"-t, mely különben igen mulatságos, a holland groteszkségekhez közel álló vászon. „Utca" c. vásznán a rálátásos kavargás, önarcképén a földrengésszerüen összedobált butor, „Quartett" c. képén a kottákkal kavargó hegedüsök, — mind a nagy ambició élénk, szinte vulkanikus kitörései. — Vele szemben: *Rauscher György*, egy ujabb szereplő, majdnem aszkétikusan hideg. A testjeiről lesoványodott minden forma („Fürdőzők"), az „Apácák" c. alakjai épp oly hustalanok, mint a „Merengő zsidó". Szomory Dezsőről festett képmásán csontvázos kezek tartanak egy csont-bőr fekete macskát. Érzésvilágát jóformán csak a beszédes szemek érdeklik, melyekért minden esetleges hájat megbocsát („Kovács Kálmán képmása"). — *Simon György János*, aki inkább grafikus, ugyancsak a leegyszerüsitést keresi, nála a tá[illegible] és utca-részletek váza a lényeges. Még tussfejein is csak kevés fekete foltra törekszik; leányfeje Rembrandti fényeffektus. — *Cselényi Walleshauser Zsigmond* a kiforrás utján van; szabadban festett önarcképe és „Almaszedők" cimü kompoziciója a legőszintébb művei és legjobb utmutatók a továbbhaladásra. — *Kósa Mária* szobrásznő főleg terrakotta-szobraival szerepel. Olyanok ezek, mintha ásatásból kerültek volna napfényre. A művésznő kisebb kompozicióit ugyanis ugy letompitja, hogy a formáikból csak „sejtések" maradnak. „Hegyi beszéd" cimü csoportja már többet mond, de a legtöbbet életképes portrait-fejei. *(k. k. l.)*

valahol, egy apró, láthatatlan hajszálrugó már lazulóban van és akárhogy is vesszük a dolgot, az egészségnek az az abszolutuma, amely oly csodálatos és a maga érintetlenségében oly fenséges a gyermekeknél, — már csak a viszonylagos egészség külső és belső képét adja. Valaha, nyugodtabb korokban, mikor még sem a dohány, sem a kávé, sem a gondok, sem az idegek nem voltak feltalálva, bizonyára c s a k egészséges és beteg emberek voltak. Igazán egészségesek és igazán betegek. Ma, a gyermekkoron tul, csak beteg és látszólag egészséges emberek vannak és ha az ember ezen a megállapitáson át nézi a világot, szinte megdöbben, hogy ime: az emberiség, mint megannyi rozoga gép sántikál és táncol a sir felé, mely úgy nyeli el, mint lomtár a törött játékszert . . . (—)

— **A Presbiteri Világszövetség tagjai Debrecenben.** Debrecenből telefonálja a Pesti Hirlap tudósitója: A Presbiteri Világszövetség konferenciájának

Molnár C. Pál

festőművész

Est

1934 I. 6

Molnár C. Pál festményei az Ernst-múzeumban

Irta: Szomory Dezső

Én azt hiszem, ez a kitünő Molnár C. Pál a *boldog művész*-t jelenti mai bús életünkben és fáradt művészeteinkben. Idáig csak grafikus volt, — most már festő, igazi festő a maga külön színeivel, külön fantáziájával és formalitásával. A maga külön világával is.

Ez egy álomvilág az ő világa, olyan szent örömmel és áhitattal telítve, hogy amint itt látom a művészt magam mellett evangéliumi képsorozata előtt amit egyenként magyarázgat nekem igen kedvesen és szerényen, szinte csodálom, hogy nem tonzurás a feje s egész fiatal alakja nem csuklyában van. Fra Angelico képzelhette így, ezzel a finom érzéssel és szelídséggel a keresztény kor hajnalát ilyen őskori primitívségben, amelyben a szentek egyszerűsége valami angyali formaművészettel olvad össze a leglágyabb harmóniákban. Olyan gyermekded harmóniákban olykor, hogy egy-egy ilyen szent kép szinte rendeltetésszerűen kívánkozik gyermekszobák falára, egy tíz-tizenkétéves tündéri kisleány kék tekintete elé. De azért a komoly papokat s általában az egyháziakat is szeretném látni ebben a nagy teremben, ahová mikor belép az em-

ber, mindenfelől a falakról egy-egy angyali üdvözlet fogadja!

Van itt egy oltárkép, — az Úrvacsora — olyan lágy és finom színekbe merítve, a történésnek és megjelenítésnek olyan meleg érzésével, hogy az egész mint egy néma szent ének hangzik, az apostolok hangtalanságával. Van itt egy »Menekülés Egyptomba«, színnek és hangulatnak olyan nyugalmával és boldogságával, hogy a szent család útja ebben a nyugalomban inkább valami kalandtalan kirándulásnak tűnik annak a tacskónak a vezérletével, aki a csacsi előtt szalad. S van itt egy Szent Ferenc kedvenc verebeivel a faágon, olyan szelíd sorban s annyi érzéssel ebben a szelídségben, hogy az ember szinte hallja ezt az üde kórust ünneplő csiripelésben.

De ez egy boldog művész ez a Molnár C. Pál a többi termekben is, ahol egyházrendi öltönye már nem hiányzik róla. Mert itt bibliai látomásait más vizlók és jelenések követik, — egy másik álomvilág.

Érzés, hang, szín, forma és fantázia itt is az örömnek s áhitatnak meleg forrásaiból fakad s úgy átitatja az egészet az egyféle hangulat és modor mámorosságával, hogy portrék, aktok, Zöldruhás nő, Léda s arcképtanulmányok mintha mind egymásnak testvérei volnának. Van itt különösképpen egy Ádám és Éva, amit látni kell. És van itt a meztelen figurák életében, mozdulatnak s testtartásnak olyan egyéni svungja és bravúrja, hogy ezt is mind látni kell. S van itt egy Római lány, — egy leányfej piros szájjal, ami imádandó. S van itt egy önarckép, a művész! Az egész boldog ember benne van.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál.

A Szinyei Merse Pál Társaság ezévi nagydíját Molnár C. Pál festőművésznek juttatta, kit grafikai lapjaiból a *Napkelet* olvasói is jól ismernek. A kitűnő művész és szeretetreméltó egyéniség megbecsülésének jele mindenkinek jól esett, ki a művészt és az embert ismeri.

Molnár C. Pál ereiben felében magyar, felében francia vér csörgedezik s az utóbbinak köszönheti latin kultúráját, gall grációját, mely művészetében oly erősen jelentkezik. Párizsi tanulmányai idején francia hatás alatt kezdte meg pályafutását, az újklasszicizmus formai elveit követve. Ennek az iránynak hazatelepítésében vezető érdemei vannak. Később sokáig Itáliában tartózkodott s az újklasszicizmus elveiben megerősödve tért haza. Olajképei csaknem valamennyien figurálisak, szívesen fordul vallásos tárgyakhoz, melyeknek megjelenítésében elbeszélő-kedve naiv áhítattal és artisztikusan régieskedő előadásmóddal társul. Aktképeinek hosszú sorozata az újklasszicista térkompozició problémáit feszegeti. De talán legismertebb és legmegbecsültebb illusztrá-

Napkelet 1935. május 1

tori tevékenysége miatt, melynek egyik nagy eredménye, hogy életrekeltette a fametszetet, még hozzá oly artisztikus érzékkel és gyengéd bájjal, melyhez foghatót külföldön is nehéz találni. Tormay Cecilia *Magyar legendárium*-ától Rostand Cyranojáig mindenütt megtalálta a mű sajátos hangját: más műfajokban jelentékenyet alkotott, ezen a területen pedig egyenesen verhetetlen. A Szinyei-Társaság nagydíja arra méltó művészt koszorúzott meg.

Genthon István.

Molnár C. Pál
festőművész

Pesti napló
1934. I. 6

— Molnár C. Pál kiállítása az Ernst-Múzeumban. *Molnár* C. Pált eddig elsősorban mint kitűnő grafikust ismertük, egyéni előadású, szellemes, könnyed rajzaiból és a trecentó emlékét idéző, biblikustárgyú fametszeteiből. E nemből való munkái éppen *Az Est*-lapokon keresztül kerültek a magyar közönség elé s szereztek általános elismerést a nagytehetségű, fiatal művésznek. Most, az *Ernst-Múzeum* hét termét megtöltő képeivel, Molnár C. Pál mint festő mutatkozik be. Mégpedig mint teljesen kiérett, nagyskálájú és rendkívül finom színérzékenységű, dúsfantáziájú festő, a magyar neoklasszika egyik legjelentősebb képviselője. A korareneszánsz friss, derűs hangulata árad ezekből a gyengéd kékekbe, szürkékbe, rózsaszínekbe és zöldekbe hangolt figurálisokból, a régi formanyelvet is valami különös, modern hangsúllyal megszólaltató, meseszerű alakos-tájképekből, amelyek úgy hatnak a nézőre, mint a tiszta, felszabadult öröm áhítatos himnuszai. Biblikus hangulatú és mai életből vett kompozíciói, női fejei és aktjai a lefokozott színeknek csodálatosan lágy, mégis minden édességtől mentes, könnyedén lendületes harmóniáját csendítik felénk, a fölényesen biztos formaképzés játékos gazdagságával, a »skurcba« helyezett testek ábrázolásának virtuóz megoldásával. Molnár C. Pál kitisztult festőisége mögött ma már alig érződik a régebbi grafikus alap. S ahol néha még tán fölérzik, ott sem zavar, — annyira a színek adják meg képei domináló jellegét. A *Jelenség*, az *Arcképtanulmány*, a *Feleségem arcképe*, az *Angyali üdvözlet* egyik finom változata és két nagyvonalú, zártan komponált oltárképe a kiállítás legértékesebb darabjai közé tartozik. Főkép ezekkel a műveivel emelkedik Molnár C. Pál legkiválóbb mai festőink sorába. A szép és változatos kiállítás vasárnap délelőtt nyílik meg. —*io.*

Az igazság az, hogy Adrienne, mint igazi nagy színésznő, egy szerepébe halt bele: Jocaste-ba az *Ödipusz király*-ban, amit már betegen játszott el, művészi lelke minden odaadásával. A vagyonát, házát, kincseit a szegényekre hagyta. A saint-sulpici plébános mégsem akarta szentelt

Molnár C. Pál

Festőművész

(*) **Gyűjteményes kiállítás az Ernst Múzeumban.** Vasárnap nyílik meg az Ernst Múzeumban *Molnár* C. Pál gyűjteményes kiállítása. Az expresszionizmus és kubizmus iskoláját megjárta már *Molnár* C. Pál, akinek művészete végül is a neoklasszicizmusban érte el legmagasabb fokát. Kisebb képeiben közvetlen erővel ható eredetisége azonban a nagyobb méretű vásznan többnyire rideg plakátszerűségbe merevül. Tárgyi mondanivalóban gazdag, de kifejezésében nem eléggé változatos a munkája. Előadásmódja intelligens játék a túlfegyelmezett és iskolázott alkotó ösztönökkel. *(—er)*

Függetlenség

1934-I.6

VILÁGNAPLÓ

AZ UJ ÉLET vezetőhelyén olvassuk ezt a búcsúzást dr. Rády Elemértől: «Szerkesztőváltozást kell Olvasóinknak sajnálattal jelentenünk. Az Uj Élet megalapítója, dr. Rády Elemér megvált főszerkesztői tisztétől, ahonnan több éven át vezette a kifejlődés felé a lapot s vele a Prohászkás mozgalmat is. Csak a közvetlen munkatársai tudják, mennyit dolgozott, mily teljesítményeket vitt véghez. Csak azok látták az apróbb és az egészen nagy áldozatok hosszú sorát, amiből a szlovenszkói katolikus és magyar tollforgató élete áll, aki elég bátor ahhoz, hog élreálljon, cselekvésre, mozgásra ösztönözzön embereket. — Ha nem is vált meg egészen tőlünk, személyes munkáját és akaraterejét nélkülöznünk kell. Most, mikor ezt a nehéz és felelősségteljes posztját másnak kell átengednie, Isten áldását kívánjuk eddigi munkájáért további munkájára, amit másutt fejt ki. Az Uj Élet olvasóközönségét pedig kérjük, tartson meg bennünket továbbra is szívében. A megkezdett úton akarunk tovább haladni. Ez az út az egész kisebbségi magyar katolikus társadalom útja, amelyről letérni semmi áldozat mellett sem szabad. Mindnyájan kell, hogy érezzük a nagy célok szolgálatában álló lelkiközösségnek erejét, melyet nem szakíthat meg semmi változás. Tudjuk, dr. Rády Elemér is velünk lesz lélekben minden munkánknál. A nyári munkaszünet után szeretettel köszönti olvasóközönségét és munkatársait az Uj Élet szerkesztősége».

Svédország. Az alkohol elleni eredményes harc és a csodálatosan fejlett és elterjedt sport folytán a svéd nép erős és egészséges. Egészségügyi berendezései Európában a legelsők közé tartoznak. Kórházai, még a legkisebb falvakban is megfelelnek a higiéna és a kényelem legraffináltabb követelményeinek. Iskolái is figyelemreméltóak, pompás, vonzó épületekben vannak elhelyezve. Az upsalai és a lundi egyetem világhirű. Svédországban van a legkevesebb analfabéta. Szociális intézmények tekintetében sem kell más országokat irígyelnie. A munkavédelmet és a nyolcórai munkaidőt, a baleset és betegség elleni, továbbá az aggkori biztosítást kitűnő törvények szolgálják. Az emberbaráti társaságok száma igen nagy, az adományok gyakoriak és tetemesek. Az osztálykülönbségek alig ütköznek ki, az emberek öltözködése gondos. A nők ugyanolyan jogokkal rendelkeznek, mint a férfiak. A svéd szociáldemokraták mentalitása más, mint pl. a franciáké, igen jól beleilleszkednek az örökös királyság viszonyaiba, a tömeg jólétét akarják emelni, nem a birtokos osztályét süllyeszteni.

Egy árnyfolt a családi helyzet ; a válások gyakori volta s a születések nyugtalanító csökkenése.

A katolikus élet csak a reformációt megelőző három évszázadban fejlődött ki s ez adja részben magyarázatát annak, hogy Szent Erik országa ma egyik legerősebb bástyája a protestantizmusnak. A katolikusoknak csak 1871-ben engedélyezték a szabad vallásgyakorlatot, de a svédek csak 1873 óta lehetnek legálisan katolikusok. 1833-ban mindössze 300 katolikus élt az országban, ma már 4500-an vannak. Azonban sok jel arra mutat, hogy a katolicizmusra ebben az országban virágzó jövő vár.

A műveltek látszatkatolicizmusa akadályozza az Egyesült Államokban a katolikus-szociális megújulási mozgalmat. A *The Commonweal* érdekes tanulmányt közöl az amerikai katolikusság kulturális és szociális téren való csődjének okairól. «A nyugati népek történelmében» — írja — «még nem volt példa rá, hogy egy kisebbség számarányához mérten oly kevés befolyást gyakorolt volna az össznép szociális és kulturális viszonyaira, mint az Egyesült Államok 20 millió katolikusa». Peter McCarty, a tanulmány szerzője, ennek főokát az általa «Bourgeois-Katolicizmus»-nak nevezett, elsekélyesedett, materializmustól és kapitalizmustól megfertőzött látszat-katolicizmusban találja meg, amelynek a művelt és vagyonos réteg ott nagyrészt áldozatul esett. (Szerző «bourgeois» alatt a polgár karikatúráját érti.)

Az európai film elrontja a missziós népeket. A libanoni filmügyekről nyilatkozott Giamini missziós püspök az Osservatore Romano-nak. A Földközi-tenger ázsiai partjain — mondta — nagy számmal vannak mozgófénykép színházak, amelyeket a lakosság egyenesen megrohamoz. A publikum keresztényekből, mohamedánokból, szunnitákból, siitákból, drúzokból, tehát különböző jellemű, gondolkodású és törekvésű emberekből áll. A mozi erre persze nincs tekintettel, hanem a nyugatiak életét mutatja be nekik — gyakran torzítva —, az európai gondokat, szenvedélyeket és bűnöket. A legtöbb film Franciaországból érkezik, többnyire vígjáték, amelyeknek nevelő hatása nem igen van. A katolikus misszió rámutatott az ebből származó veszélyekre s a vezetőség el is ismerte érveit. De csupán betiltásokkal nem lehet ezt a problémát megoldani. Franciaországnak gondosabban kellene ügyelnie filmkivitelére, tudnia kellene, hogy minden francia film a gyarmati hatalom hírnöke s hogy a francia presztizs lényegesen függ a gyarmatokba küldött filmek kvalitásaitól.

Risa Kahn Palewi az új Irán tíz éve. Emmanuel Fern[illegible]er érdekes közleményéből, amely a *Das neue Volk*-ban jelent meg, vettük át az alábbiakat : A *Perzsa császárság* 1935-ben ismét felvette az *Iráni császárbirodalom* régi, büszke nevét. E fejlődés mögött, mint Törökországban Kemal Atatürk, Iránban is *egy* ember áll, a jelenlegi örökös sah : *I. Risa Kahn Palewi.* Irán története a legtávolabbi időkig nyúlik vissza. Az ősi Perzsa birodalom harcait Görögországgal, Nagy Sándor hódításait, a parthusok országának kialakulását, a Szasszanidák «újperzsa» birodalmát még iskolakönyveinkből ismerjük. Perzsia újkorában a Kadzsar-dinasztia utolsó uralkodója Mohamed Sah volt, aki 1925-ig ült a trónon, de szinte már csak névleg uralkodott. A világháború Perzsiára nézve is következményekkel járt. Az oroszok elfoglalták Tebriszt és Mesed-et, az angolok Dél-Perzsiában szálltak partra s onnan nyomultak később előbbre. Sir Percy Cox, az angol megbízott, 1919-ben Teheránban egyezményt kötött a Wumuk-ed-Daulch kormánnyal, amelyben elismerte az ország függetlenségét, de angol szakértők és tanácsadók bevonását is tervbe vette, ami ellentmondásokat váltott ki.

Egyházművészeti
oltár és szobrok,
stációk és síremlékek
KRASZNAI LAJOS
szobrászművész. Műterem:
Budapest, VI., Lehel-u. 14. Tel. 93-9-19.

Ekkor lépett fel először a mai császár, Risa Kahn Palewi, egy perzsa kozákdandár parancsnoka, aki megdöntötte a kormányt és megszállta a fővárost. Az angolok kivonultak Perzsiából. Risa Palewi hadügyminiszter, majd miniszterelnök lett. Kemény munkával teremtett rendet az országban (1921—25) ; 1925 októberében a parlament lemondatta a dinasztiát, a hatalom Risa Palewire szállt, akit aztán császárnak kiáltottak ki.

Az új császár tízéves uralma konzekvens, átgondolt és nem elsietett folytatása miniszterelnöki reformpolitikájának. Kerüli mindenekelőtt a nép vallásos meggyőződésének megsértését. A gazdasági talpraállítás céljából újjászervezte a pénzügyet. Sokat tesz a közoktatásért, sok perzsa ifjú tanul Európában. Fejleszti és függetlenné teszi a hadsereget, számos perzsa katonatiszt Franciaországban nyer szakkiképzést. Külpolitikája is a nemzeti függetlenség irányában halad, Angliához, Franciaországhoz, a Szovjethez, Belgiumhoz és Olaszországhoz való viszonyát új egyezményekben tisztázta. Törökországgal és Afganisztánnal semlegességi, illetve döntőbírósági egyezményt kötött 1928-ban.

Irán területe 1,647.000 négyzetkilométer, 10—14 millió lakossal, akik túlnyomórészt mohamedánok, köztük 43 ezer keresztény van. A gazdaság földmívelésre van beállítva, a petróleummezők jelentékenyek, az iparban a szőnyegszövés érdemel megemlítést. Az országnak alkotmánya van, amelyben egyéni vonás, hogy az izlám vallásijoggal ellenkező törvényt nem szabad hozni. Egy főpapokból álló, vétójoggal bíró bizottság vizsgálja felül a törvényeket. Irán 26 tartományra oszlik, melyeket a központi kormánytól függő helytartók igazgatnak.

Nagybritannia és Irország. Msgr. *Hinsley*, westminsteri érsek egy beszédében a pápa álláspontjáról szólt az olasz-abesszín háborúval szemben. «A pápa» — mondta — «minden rendelkezésére álló eszközt felhasznált, hogy meggátolja a háborút. Ma a csalhatatlanság olyan gyakorlását követelik tőle, amilyenre a pápaság sohasem tartott igényt. Azt követelik, hogy ne csak az erkölcs alaptételeit tanítsa, hanem ezen alaptételek alkalmazása felől is döntsön egy bizonyos esetben. Emellett az ismert titkos megegyezés a volt szövetségesek között kifejezetten kizárja a pápai intervenciót. Ha a pápa a multban bizonyos angol háborúkba avatkozott volna bele, amelyek jogosságát Európa lelkiismerete erősen kétségbe vonta, Anglia bizonyára a felháborodás viharával tiltakozott volna a pápa beavatkozása ellen».

Gerasimoff: Der Kampf gegen die erste russische Revolution. Frauenfeld und Leipzig 1934, Huber & Co. Verlag. A pétervári politikai rendőrség feje, egyébként orosz császári altábornagy ezekben a visszaemlékezéseiben az 1905. évi forradalmi megmozdulásoktól kezdve fest egy döbbenetes, kulisszatitkok egész sorát feltáró képet arról a puskaporos hordóról, amit a háború előtti Oroszország belpolitikai struktúrája mutatott. A titkos terrorista szervezetekkel kapcsolatban ellenkémek egész sorát kellett foglalkoztatnia a politikai rendőrségnek, amelyre egyben a cár személyes védelme is tartozott. A titkos erők feltárásán kívül azonban a politikai rendőrség szoros kapcsolatban működött az orosz kormánnyal, amelynek számos erre az időre eső elhatározását tárja fel a szerző. Különösen érdekfeszítő a duma (parlament) ellen készült szocialista összeesküvések, valamint a cár ellen készülő merényletek leszerelése, továbbá a híres revali királytalálkozás, amelynek kapcsán az ántánt végleg kialakult a központi hatalmak ellen. A könyv nemcsak detektívregény-

nél. Ebből következik az, hogy Molnár C. Pál festeni és művészi feladatokat megoldani, nem pedig «új stílust kialakítani» akar. Ebben rejlik az üres akarnokok eredendő hibája. S ez a magyarázata annak, hogy Molnár C. Pál a maga szerénységével, magába vonultságával, igazi művészi lelkével és nagyszerű technikai felkészültségével valóban egyéni stílust tudott kialakítani.

Bár szinte megszámlálhatatlan az egyházi festményeinek, oltárképeinek és szárnyasoltárainak a sora, eddig csak egy magyar templom kapui nyíltak meg előtte. A városmajori Szent Lélek-templom ez, melynek Szent Imre oltárára gondolunk. Pedig ez a szárnyasoltár éppen nem a legszerencsésebb alkotása. Kifogásolható rajta többek között Szent Imrének, a róla alkotott ideáljainkkal ellentétes, germános arctípusa. És általában érezhető rajta, hogy kevés idő alatt kellett elkészítenie, ami nemcsak az egész kompozíciót, hanem az egyes részleteket is károsan befolyásolja. Sokkal kiegyensúlyozottabb és művészileg tökéletesebb az a szárnyasoltára, amit mult évi gyüjteményes kiállításán (Ernst-Múzeum) mutatott be. Középen a Menekülést Egyiptomba, a szárnyakon Szent Ferencet (bemutattuk az Uj Kor 13. számában) és Paduai Szent Antalt, a predellán pedig Jézus életéből vett három jelenetet ábrázol. Harmonikus, kiegyensúlyozott kompozíció, finom dekorativitás és stilizáltság, kissé sápadtan meleg színek s valami csodálatosan mély, kontempláló lelkiség jellemzi. Ez a szárnyasoltár kétségtelenül legjobb egyházművészeti alkotása.

Ha ennek az oltárnak a madarakhoz prédikáló Szent Ferencét korai Szent Ferencével összehasonlítjuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy ez a kép végső kifejlődése annak a stílusfázisának, melyet a kompozícióban, rajzban és színekben való leegyszerűsítés, dekoratív és stilizáló hajlam, klasszikus nyugalom s elmélyülő vallásos érzés kifejezésére irányuló törekvés jellemez.

Mindent egybevetve azt látjuk, hogy M o l n á r C. Pálnak ez a stílusfázisa az olasz Novecentóval, illetve a francia és olasz újklasszicizmussal tart rokonságot. Tévedés volna azonban hatásról beszélni. Művészetét az hozza rokonságba az említett stílusáramlatokkal, hogy azonos, bár még csak csirázó korérzésből s az azonos multbeli hagyományok megbecsüléséből, tudatos vagy tudatalatti, de mindenesetre korszerű felhasználásából ered.

A mult év tavaszán Dél-Olaszországban és Sziciliában töltött néhány hónapot. Ottartózkodása jelentékeny változást hozott művészetében. Korábbi stílusfázisának jellemzéséhez hozzátartozik még, hogy képeiből csaknem teljesen hiányzik a levegő és napfény. Kompozícióit valami természetfeletti, misztikus fénnyel világítja meg. A délolasz táj levegője, páratlansége, pompás sokszínűsége, a színeket felbontó izzó napfénye voltak rá döntő, átalakító hatással. Korábbi alkotásain is gyakran szerepel a táj, de csak mint az alakos kompozíciók másodrendű, erősen stilizált kerete. Most egymásután festi az önmagukért való tájképeket, amelyeken érezzük a levegő suhogását, a forró napfény vibrálását s a párás levegő dús színgazdagságát. Stilizáltsága kezd felengedni. Kompozíciója mozgalmasabb, természetlátása elevenebb lesz. És úgy látszik, mintha klasszicizáló törekvéseit — hogy megszokott kifejezéssel éljünk — romantikus hullám váltaná fel.

Ez a törekvés jellemzi legújabb alkotásait, melyeket részben olaszországi kirándulásán, részben azóta, itthon festett. Ezek nagyrészben tájképek. De vannak már egyházművészeti alkotásai, portréi és egyéb kompozíciói, mint például a Jánosi József: E l m é l k e d é s e k művéhez készített fametszetek, amelyek ebben az újabb stílusakaratban jelentkeznek s amelyek azt hitetik el velünk, hogy ebben az irányban fog tovább fejlődni. És meggyőznek eme legújabb alkotásai arról, hogy ez az újabb fázis époly értékes lesz, mint az előbbi. Jogosan remélhetjük, hogy ebben a korszakában is megtartja a magyar egyházművészetben azt a kiváló, vezető helyet, amit eddigi műveivel méltán kiérdemelt.

MAGYAR CANTUALE

350 magyar- és latinszövegű egyházi karének egynemű karra iskolák, énekkarok és a művelt közönség részére. — Magyar egyházi népénekek, gregorián korálisok, klasszikus és modern motetták, kánonok gyüjteménye. Ára **4·20** pengő.

Szerkesztette: dr. Koudela Géza, Bárdos Lajos, Kertész Gyula

Magyar Kórus Müvek Budapest, I., Fery Oszkár-u. 55.

ECKHARDT SÁNDOR ÚJ MAGYAR-FRANCIA SZÓTÁRA

Egy szótár könnyen kisikló fegyver a forgató kezében és óvatatlanoknál egykettőre sebet üt. Az eddigi szótárak nagyrésze nem nyujtotta azt a biztosító zárt, azt a megnyugtató kezességet, ami a jelentésbeli megfelelések kikeresésében útbaigazított volna. Igy fordultak elő azok a kínos esetek, amikor Párizsban, a hazai jámbor szótárak emlőin felnőtt fiatal diák francia tudását gyümölcsöztetni akarva, egy történet csattanóját szerette volna előadni, a várt hatás helyett a jelenlevők mintha légüres térben lennének, úgy kapkodtak más téma után.

Eckhardt Sándor, a budapesti egyetem francia nyelv és irodalom tanárának szótára eloszlat minden ilyen kétértelműséget, hisz szerzője a francia nyelv magyarországi leghivatottabb ismerője. Bevezet a francia nyelv minden kedves nüanszába, elvarázsoló változatosságába. Olyan, mint nyelvtana, amely szakembernek alapvető tanulmány, számtalan apróságot érzékeltető manuel, a nagyközönségnek pedig a sablontól megszabadító, felsőbbséget nyujtó gyakorlókönyv.

Szókincse tökéletes: teológiai, jogi, orvosi, filozófiai, katonai, technikai szakkifejezések szinonimái mellett, az indulatszavak és játszi képzések változatos skálái bukkannak elő, a vonzatok tarkító sorától mindig kísérve. Megállapításaiban precíz. Ha nincs francia megfelelő, kereken megmondja — nincs! Ha lehet segíteni, úgyis felsorolja a megközelítő jelentést, kb. jelzéssel határolva a kifejezés megfelelőségének értékét. Nagyon helyesen mellőzte az argot, hisz ez idegen szájban kirívó és veszedelmes. Nem elégedett meg équivalence lexique-el, hanem a kifejezések árnyalati és affektív megfelelésére is súlyt helyezett. A magyar nyelv tőzsgyökeres kifejezéseinek, amelyeket pedig halászat, vadászat, hadimesterség bőven termett ki, francia megközelítőjét mindig megtalálja. A szótár gondos kicédulázás eredménye s a mindennapi élet szavainak üde frissességétől lüktet. Nélkülözhetetlen lesz m ű f o r d í t ó i n k n a k, akik ott nemcsak a logikai szóképekben válogathatnak, hanem egy kifejezés érzelmi telítettségét is jelző megfelelésben duskálhatnak. A t e o l ó g i a i n y e l v, ami eddig mostoha sorsban tengődött, végre maga előtt láthatja kiterítve francia szókincsét és így gazdag egyházi irodalmunknak francianyelvű tolmácsolása könnyűvé válik. De nemcsak ezek, hanem m i n d e n f o g l a l k o z á s a szótárban kutatva-keresve, a maga körének világát látja megelevenedni.

A szókincs a kultúrának, szokásnak, felfogásnak kicsinyített világát mutatja meg. Francia légkörrel, a köztünk s közöttünk fennálló gondolkodásbeli különbséggel ismerkedik meg az olvasó, hacsak kíváncsiságból olvassa, lapozza is a szótárt.

A szerző felébreszti az írói lelkiismeretet, szinte hallgatagon a stílus csiszolására buzdít, amikor a számtalan rokonértelmű szónak helyzeti értékére mutat rá. A hangulati elemekkel átszőtt kép adequát nyelvi, kifejezését plasztikusan sorakoztatja föl.

A kiadás az Eggenberger-cég munkája. Az ezeroldalas szótár könnyen kezelhető. Barna keménytáblás köntöse csinos, ízléses és komoly.

Gábriel Asztrik O. Praem.

LÉON BLOY MONDJA:

Mindenekelőtt és különösképpen római katolikus vagyok s régóta eljegyeztem magamat minden következtetéssel, amely ebből az elvből ered. Vagyok és mindig leszek: a s z e g é n y e k é r t é s g y e n g é k é r t, a h a t a l m a s o k e l l e n, Isten népéért, a d é m o n n é p e e l l e n, ha bele is halok. De azzal a feltétellel, hogy a szegények és gyengék nem dobják piszkukat az oltár felé, mert akkor nekem is hatalmasnak kellene lennem s össze kellene morzsolnom őket.

* * *

Igaz, hogy heves és független katolikus vagyok, de abszolút katolikus is és mindent hiszek, amit az egyház tanít. Ha hitsorsosaimat bántom, ez azért történik, mert gyávaságuk és butaságuk felháborítja katolikus érzésemet. Pamflet író? Ha az vagyok, úgy haragból vagyok és szeretetből és kiáltásaimmal, amiket meggyalázott eszményem feletti sötét kétségbeesésemben hallatok.

MIT GONDOL A VILÁG, HA SZERZETEST LÁT?

Irta: P. KÖNIG ANAKLÉT O. F. M.
ujoncmester (Szécsény)

«Vedd gyermekedet és áldozd föl nekem» — mondotta az Úr Ábrahámnak. A földi élet «Mória» magaslata a szerzetesi hivatás, mely Isten közelségben hála az Égnek sok szülőt találunk, aki mint a pap felajánláskor Istennek ajánlja fiát, leányát. A modern életnek vannak édesanyái, akik büszkén vallják: Örülök, hogy vértanu fiam van, boldog vagyok, hogy leányom az Úr menyasszonya. Vaughan biboros édesanyja 25 éven át, minden este lefekvés előtt egy órán át imádkozott, hogy valamennyi gyermeke Istené legyen. Öt leánya kolostorba vonult, nyolc fia pedig Isten szolgája, pap lett. «Egy lélek története» című könyvecske első lapján ezt olvasom: «Szent és örök emlékű Martin Lajos és Guérin Zéliának a kisded Jézusról nevezett Teréz nővér megboldogult szüleinek». Életben maradt öt gyermekük zárdába vonult. Ismerek községet 3000 lelket számlál, ahonnét máı több mint 100 leány kolostorba vonult és igen sok papot és szerzetest adott az Egyháznak.

De az ellenkezője is áll. *Sok szülő csupán földi érdekből megtiltja, hogy gyermekük Istené legyen.* Bármilyen pálya jó nekik, csak nem a papi, vagy a szerzetesi pálya. Nemrég e sorokat írta nekem egy érettségizett fiú: «Szüleim nem engednek zárdába lépni, azt mondják ne temessem el magam. Jó ember lehetsz itt kinn az életben is. Legyen szíves törüljön ki az ujoncjelöltek névsorából. Bár tudom, hogy van hivatásom és itt az életben soha nem leszek boldog. Hiába kértem őket».

Én törültem a jelöltek közül, de tudom a boldogok névsorából is.

Senki sem tagadja, hogy kint az életben nem lehet nagyon buzgó életet élni. Sőt számtalan példa van rá. Azokról beszélünk itt, akikről szent Jeromos mondja: «Nem szorulsz rá, hogy piszokban keresd az aranyat», akik «hivatalosak» és Szent Ágoston mondja: «Fölötte vakmerő, aki azon a helyen akar átmenni, ahol mást maga előtt elbukni látott».

Esztelen dolog és bűn valakit a papi pályára kényszeríteni, de éppen ilyen vétek és oktalanság sajnálni az Istentől, a királyok Királyától, ha valaki «miles Christi!» — akar lenni, az ő katonája. Szent Alfonz az Egyház nagy moralistája azt mondja: «Azon szülők, akik gyermekük szerzetbelépését megakadályozzák, halálos bünt követnek el».

* * *

Mit is gondoljon a világ, ha szerzetest lát?

Bizonyára azt, hogy ez az ember, aki hús a husunkból, vér a vérünkből, nagyon elszánt, komoly, a mélybenéző ember lehet, aki itt hagy minket és nem kell neki sem vagyon, sem ház, sem pénz, sem élvezet. Vajjon miért szánhatta rá magát erre az útra? A szerzetest átjárja, mint grandiozus igazság, vagy mint Szent Ágoston mondja magna Cogitatio: az örökéle.. Egész élete egy Memento mori-memento bene vivere! gondolj a halálra, hogy jól élj! Mert tudja azt, amit az Úr mond: «Venit nox in qua nemo potest operari». (Ján. 9, 4.) A szerzetes mindent az örökélet szemszögéből néz. E mélységes gondolatkohóban tisztul meg minden salaktól, hogy színaranyvá, csillogó Krisztus-monstranciává lehessen. Szent Ágoston mondja: «Nulla nimia securitas, ubi periclitatur aeternitas». Az nem biztos és boldog élet, ahol az örökélet állandóan veszélyben forog. Ezért hagyta el a világot, mert a világ szelleme tele van az ő számára pokolba örvénylő mélységekkel. Senki sem érzi úgy az apostol figyelmeztető szavát, mint ő: «Non habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus» — nincs itt maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük és várjuk. (Zsid. 13, 14.) Stirb und werde! — mondja Goethe, a szerzetes is meghal önmagának és a világnak, mert élni akar és pedig örökké! Ki ne ismerné Szent Ferenc Pál-fordulásának első pillanatait? «Hová készülsz Ferenc?» — szól az ismeretlen hang. «Apuliába, hogy lovaggá üssenek.» — felelte Ferenc.

«Mondd csak nekem Ferenc — kérdezte újból a hang —, ki használ neked többet, az Úr vagy a szolga?» «Az Úr!» — felelte Ferenc csodálkozó hangon.

«Hát akkor — folytatta a hang tovább — miért hagyod el az Urat, a szolgáért?» — Ekkor megértette Ferenc, ki szól hozzá. És akárcsak Saul, ő is felkiálltott: «Mit akarsz Uram, hogy cselekedjem».

A szerzetes a legokosabb ember, mert az Urat, az Istent mindennél többre becsüli és szolgálatába szegődik, mert tudja, hogy ezért százannyit nyer és az örök életet.

Ha a világ jó szerzetest lát, tudja meg, hogy az örök békének egy darabját látja, akinek életszikláit csak ritkán önti el a tengerár. Szent Bernát ezt írja le:

A szerzetes a Krisztus embere, akinek lelkében a béke szelleme lakik és élete a béke zöld olajága. Mert bírja ennek föltételeit. Ezek:

Vivit purius = *tisztábban él.* Cadit rarius = *ritkábban esik el.* Surgit velocius = *gyorsabban felkel.* Purgatur citius = *gyorsabban megtisztul.* Incedit cautius = *óvatosabban jár.* Quiescit securius = *nyugodtabban alszik.* Moritur confidentius = *nyugodtabb lélekkel néz a halál elé.*

Ha a világ szerzetest lát, higyje el, hogy ez az ember a földön elérhető legideálisabb, legtökéletesebb életcsúcsra tör. Sorsdöntő életeszménye az istenszeretet. Élete nem más, mint művészi remekbe törekvő mozgás, haladás, ahol arány, részarány, összhang, rend, cselekvés, fény, célszerűség létezik az örök Egyetlenért, Istenért. Céljának szolgálatába szegődtet mindent: gondolatot, érzelmet, akaratot, óhajt, sóhajt. Ezen fölséges Isteneszménynek dicsőítésére felhív mindenkit és mindent. Eltávolítja, ami ebben megakadályozza: Bűnt, hibát, szeszélyt, világot, hírnevet, dicsőséget. Hogy Istent, lelkének igaz Egyetlenét igazán szerethesse, nem csöppenként adja oda javait és életét, hanem mint Mária Magdolna eltöri alabástromedényét és az önátadásban mindenét, testét és lelkét illatozó fehér virágcsokorban felkínálja az Úrnak . . . Kis Szent Terézkének talán legszebb mondása ez: «Én és az Úr, mindig megértettük egymást». Úgy van, a szerzetes és az Úr nagyon megértik egymást. Ezért boldog. Boldogan dobja bele a szeretet emésztő tüzébe a szerzetes életének tömjénét, hisz az Úrért emésztődik, szívesen adja oda élete mirháját, hogy az Úr kezében hervadjon el, mert tudja, hogy ugyanakkor illatozó balzsamot termel. És ha a szeretet vértanukat szül, akkor a szerzetes Istenszeretete, mely az állhatatosság Kálváriáján halad fölfelé, valóban hosszú vértanuság. Mindennap meghal azért, akit szeret.

A szerzetes a világ és az Egyház kincse. Nagy Szent Terézia talán nem túloz, mikor azt mondja: «Jaj a világnak, ha szerzetesei nincsenek!» Minden, ami nagy, a magányban születik. Az isteni magánynak és csendnek őrei a szerzetesek. Ez a «nagyrahivatott kisebbség» karthauzi némaságban is egy állandó, harsogó csatakiáltás. «A válságos órákban az átlagemberek lemaradnak, a szerzetesek kivételek. Valóban a keresztény kultúra hanyatlásának biztos jele, ha valamely nép csak kevés szerzeteshivatást termel ki magából, annak jele, hogy hiányzik a magasztos evangéliumi gondolkodás, az eszmények elmosódtak, az ifjúság üreslelkű lett, megérett a pusztulásra!» (Achim v. Arnim, Krisztus és a szerzetesek 40. old., fordította Várkonyi Fidél dr. S. O. Cist.) «Az Egyház története egyúttal a szerzetesség története . . . Ez főkép a kereszténység nagy fordulópontjain bizonyosodik be. Amikor az Egyház és világtörténelem nagy napéjegyenlőségi viharai kezdődnek és új évszakot idéznek elő, mindig ott állnak a szerzetesek, vagy más szóval ott áll Krisztus egy-egy szerzetes ruhájában.» (U. o. 9. old.). De az egyes lelkek nagy fordulóján is ott látjuk az imádkozó Mózest a szerzetesben, aki békét fakaszt és utat mutat. Menynyivel szegényebb volna a világ: Szent Benedek, Szent Domonkos, Szent Ferenc, Szent Ignác, Szent Bernát, Szent Antal, Szent Teréziák, Szent Margitok nélkül. A Tanítórendek és a sok-sok apácarend nélkül. Nemcsak a lelkibéke oázisa minden kolostor, hanem a művészet, tudomány, kultúra igazi melegágya is, ti modern szülők, ha kicsiny kertetek virágágyain liliomos gyermeklelkek nőnek és észreveszítek, hogy egyiknekmásiknak lekonyul a hófehér szirma, mert nem érzi jól magát abban a fekete földben, ne fonjátok körül akkor őket anyagi és önző lelketek töviseivel, hogy elpusztuljanak. Inkább nyissátok ki oly kicsire szabott földi kalitkátok ajtaját. Más környezet kell a magasbatörő léleknek, krisztusi légkör, kéklő végtelenség, ideális hősök milliője.

Aki az Úrnak adja gyermekét, az gyermekével visszakapja az elveszített paradicsom egy darabját, már itt a földön. Ezt mondotta édesanyám halálos ágyán, akit karácsony vigiliáján négy szerzetesgyermeke kísért a temetőbe, karácsonyfás hangulatban és kinek örök boldogságáért ugyanezek oly sokszor imádkoznak a zárda csendes, misztikus fényben úszó tabernakulumai előtt.

MOLNÁR C. PÁL EGYHÁZI MŰVÉSZETÉRŐL

Irta: Dr. NAGY ZOLTÁN

Molnár C. Pál a mai egyházművészet egyik leghivatottabb képviselője, aki az egész magyar művészet gazdag színskálájából is pompás, egyéni tónussal emelkedik ki.

A Csonkaország egyik határmenti alföldi falujának, Battonyának dús televényű talaján született. Apja tősgyökeres magyar, anyja francia.

Kis gimnazista korában, a minoriták híres aradi gimnáziumában kapta azt a lelki alapot, amelyre később öntudatos művészetét ráépítette. A Zászlónk rajzpályázatának kitüntetése, s tanárainak buzdítása a budapesti képzőművészeti akadémiára hozta, ahol néhány évig tanult. Később Genfen keresztül Párisba ment. Páris ekkor a művészi és esztétikai elméletek forrongásától volt hangos. Tudnunk kell azonban, hogy ezt a forradalmat nem a francia művészek hozták létre, ha némelyek részt is vettek benne, hanem az itt élő idegenek (Picasso, Chagall, Kandinskij és mások). Molnár C. Pál, aki józan magyar lelkével toppant be Ady városába, itt a nemest, a finom, előkelő francia művészi kultúrát vette észre. Ehhez vonzotta őt az ereiben csörgedező anyai vér is. Dufy grafikus finomsága, az immár megtisztuló Picasso új-klasszikus alkotása s talán Maurice Denis mély vallásos lírája fogta meg leginkább. Mindez azonban csak segítette, de nem irányította további fejlődését. Hozzájárult ehhez, hogy a külföldi nagy képtárakban már ekkor megismerkedett a Trecento és a korai Quattrocento olasz mestereivel. Művészetének alapját azonban józan magyar lelkének, az örök szép beleszületett kultuszának, vallásos lelkiségének s a vallás igazságait kutatni kényszerülő gondolatvilágának köszönheti.

1923-ban jött ismét Pestre, s ekkor rendezett első gyüjteményes kiállítása (Belvedere) elhatározó sikert biztosított számára. Mégis, úgy látszik anyagi körülményei folytán, néhány évig alig festett. Ujságoknak rajzolt, s már-már az önmanierizmusba fulladás fenyegette, amikor 1927-ben egyik budapesti kiállításon ismét feltűnést keltett a madaraknak prédikáló Szent Ferencével. Ez a kép új állomása, helyesebben kiindulópontja lett annak a belső küzdelmekben, kísérletekben, de pompás alkotásokban is gazdag fejlődésnek, amely — úgy látszik — most zárult le.

1928-ban Rómába ment, ahol a Római Magyar Intézet ösztöndíjasaként három évet (1928—31) töltött. Időközben Keleti Artur Angyali Üdvözletéhez készített illusztrációkat, amelyeket irányítása mellett még más fametsző kivitelezett. Mint római ösztöndíjast érte az első nemzetközi kitüntetés: az 1929. évi monzai Nemzetközi Iparművészeti Kiállításon fametszeteit aranyéremmel jutalmazták. Ez a kitüntetés buzdíthatta arra, hogy tehetségét e téren is nagyobb mértékben kifejlessze. Bámulatos gyorsan és tökéletesen tanulta meg a fametszés technikáját. Azóta egymás után jelennek meg önálló fametszetei és könyvillusztrációi, amelyek sorra nyerték el a külföldi és itthoni kiállítások legszebb pálmáit. 1930-ban a newyorki «Limited Editions Club», Amerika legelőkelőbb bibliofilköre felkéri az «Assisi Szent Ferenc Virágoskertjének» (The Little Flowers of Saint Francis of Assisi) illusztrálására. Ez a hatalmas publikáció, mely úgy nyomdai kiállításban, mint az illusztrációk páratlan művészi értékében s a kettő tökéletes harmóniájában az újabb könyvművészet egyetemesen is egyik legkiemelkedőbb állomása; ma már sokat keresett ritkaság. Ezután néhány «Annunciazione»-metszet következik; majd az Uj-Testamentumhoz készített illusztrációkat. 1931-ben a «Könyvbarátok» részére illusztrálja Tormay Cecile «Magyar Legendáriumát» s ugyanezen évben jelenik meg «Hat fametszet» címmel biblikus sorozata. Kisebb közbeeső alkotásaira ki nem térhetve, ki kell emelnünk, mint fametsző művészetének újabb állomását, a Rostand «Cyrano»-jához készített fametszet-illusztrációkat. Megjelenés előtt áll Jánosi József: «Elmélkedések Szűz Mária életéről» c. könyvéhez készített sorozata, amelyről még később szólunk.

Közben egymásután festette a vallásos kompozíciókat, melyeknek legfőbb témája Mária életével és a kis Jézus születésével kapcsolatos: Angyali üdvözlet, Jézus születése, Három királyok, Menekülés Egyiptomba, Madonna a kis Jézussal stb. Mély vallásos lelkületet sugárzó egyházművészeti alkotásaival nagy sikert aratott az 1932. évi padovai egyházművészeti kiállításon. Eddigi külföldi sikereire az 1934-ben, Rómában rendezett nemzetközi egyházművészeti kiállítás tette a legnagyobb elismerés koronáját. Ezen a kiállításon a Gerevich Tibor által rendezett magyar pavillon (teljesen felszerelt templom) aratta a legnagyobb sikert, úgy az egyházi, mint a világi szakvélemény legnagyobb elismerését. Molnár C. Pálnak mindkét kiállításon több művét vásárolták meg külföldi, különösen olasz köz- és magángyüjtemények. Nagy számban festett természetesen világi tárgyú képeket is. Ezek között, ami az előbbivel éles ellentétben állónak látszik, a női akt foglalja el a legfontosabb helyet. Összekapcsolja azonban ezt a két végletet az örök kísérletezés szükségszerűsége és a szép-igazság kutatásának olthatatlan, tiszta, valóban művészi vágya. A vallásos és akt-kompozíció Janus-fejének látszik ez, ami azonban jelen esetben nem áll egymással ellentétben, hanem mint érdekes művészi kettőség pompás esztétikai egységben egészíti ki egymást.

Mint említők, legfontosabb korai művei a Szent Ferenc és az Angyali Üdvözlet-illusztrációk, melyek még római tartózkodása előtt készültek. A Szent Ferenc-kompozíciójában, szeretettől duzzadó mélységes lírájában van valami, ami Giottot, vagy Simone Martinit, az olasz Trecento eme egymástól lényegesen különböző két mesterét idézi elénk. Nem hatásról van itt szó, hanem az egyszerűen, de mélyen érző vallásos lélek rokonsága ez. Sok olyan tulajdonsága is van e képnek, amely alapjában véve későbbi képeit is jellemzi: a formák lehető leegyszerűsítése, naiv bája ellenére is meggyőző valószerűség; a lélek megható, lágy lírai muzsikája; a vonalak finom, ritmikus kezelése s úgy az alaknak, mint az egész képszerkezetnek a stilizáltsága. Módosul azonban később, már Rómában keletkezett képein kolorizmusa. Itt a kép hátterét erőtől duzzadó, eleven, mozgalmas színek alkotják. Rómában sápadtabbak és stilizáltabbak lesznek színei. Úgy hatnak sokszor, mintha a japán színes fametszetek hatása hozta volna létre ezt a változást. Pedig nem. A kis színfoltokból, egységes nagy felületek lesznek, amelyeken belül a legvirtuózabb technikával létrehozott átmenetek vannak. Kövér, mondhatni tarkás kolorizmusából Róma nagy átfogó szelleme alkotja meg Molnár C. Pál új kolorizmusát.

Római tartózkodása alatt és után még egy új motívum-körrel gazdagszik művészete. Kompozícióin, gyakran, mint térkitöltő elemeket, antik római vázákat, szobortöredékeket alkalmaz, sőt egyes képeit tisztán ilyen motívumokból szerkeszti meg. Felületes szemlélet után úgy látszik, mintha ezek a képek többi alkotásaitól elütő stílust képeznének. Ezt az érzést azonban csak az új motívumok szokatlansága s a kísérletek némi bizonytalansága kelti bennünk.

Művészete stilizált művészet. S bár ebben a stilizálásban tudatosan jár el, mégis sok benne a naivitás. Mert a vonalak ritmusában, az alakok elhelyezésében tudatos ugyan, de mindez csak a belső, olykor gyermekien naiv léleknek a kifejeződése. És a tudatosság, a «mesterkéltség», mint szokták szemére vetni, Molnár C. Pálnak kellően alig értékelhető mesterségbeli tudásából következik. Az «izmusok» elvetették a technikát s a mult század második felének a művészete is csak külsőségeiben dicsekedhetett ezzel. Művészünk nemcsak művész, hanem mester is, a szó legnemesebb értelmében. Érdekes megfigyelni például festési technikáját. Vászonra festett olajképei úgy hatnak, mintha freskók lennének. Sokan azt hiszik, hogy ez azért van, mert fúvógéppel rakja fel a festéket. Figyelmes vizsgálat azonban meggyőz bennünket arról, hogy ezt a hatást a leggondosabb ecsetkezelés által éri el. Hozzájárul e hatáskeltéshez az is, hogy színeit a finom átmeneteken keresztül sokszor a fal fehérségéig gyöngíti, ami magában véve a fal illúzióját kelti föl bennünk. Hozzájárul végül az is, hogy az olajat úgy keveri, hogy a kép felülete matt marad. Problematikus, a korai Quattrocento, különösen Piero della Francesca értelmében. Biztosan, hibátlanul, s amit sokan «nem akarnak», mert nem tudnak, a valósághoz megfelelően akar rajzolni. Ismerni akarja a tempera- és olajfestés minden technikai fogását. De ez nála csak eszköz és nem cél, mint némely elkésett akadémikus-naturalista művész-

1935. 14. szám

Magyar Építőművészet
1941. 12. 27.

Felső kép: Veszprémi Gizella-kápolna restaurálás után. A freskók restaurálását végezte: Deéd Ferenc
Alsó kép: Veszprémi Gizella-kápolna restaurálás előtt

Kivitelező: Vitéz KAPUVÁRY GUSZTÁV építészmérnök, építőmester, Budapest, VIII., Kisstáció-utca 3.

Molnár C. Pál: Farkasréti temetőtemplom freskója

Keresztes Szent János, a templom védszentje, a Szűz Anyával a halál kinjától megváltott, már élettelenül függő Üdvözítő mellett áll, mintegy az Úr Jézuson elkövetett bűn kiengeszteléséül. Az Isten halálának ábrázolása és a sziklák golgotahangulata egyszerű eszközökkel illeszkedik abba a hangulatba, mellyel a templom tervezői a gyászoló hívők fájdalmára keresnek vigasztalást. A templomot Módos Ferenc és Krassói Virgil tervezték.

Molnár C. Pál: Házi oltár. Olajfestmény

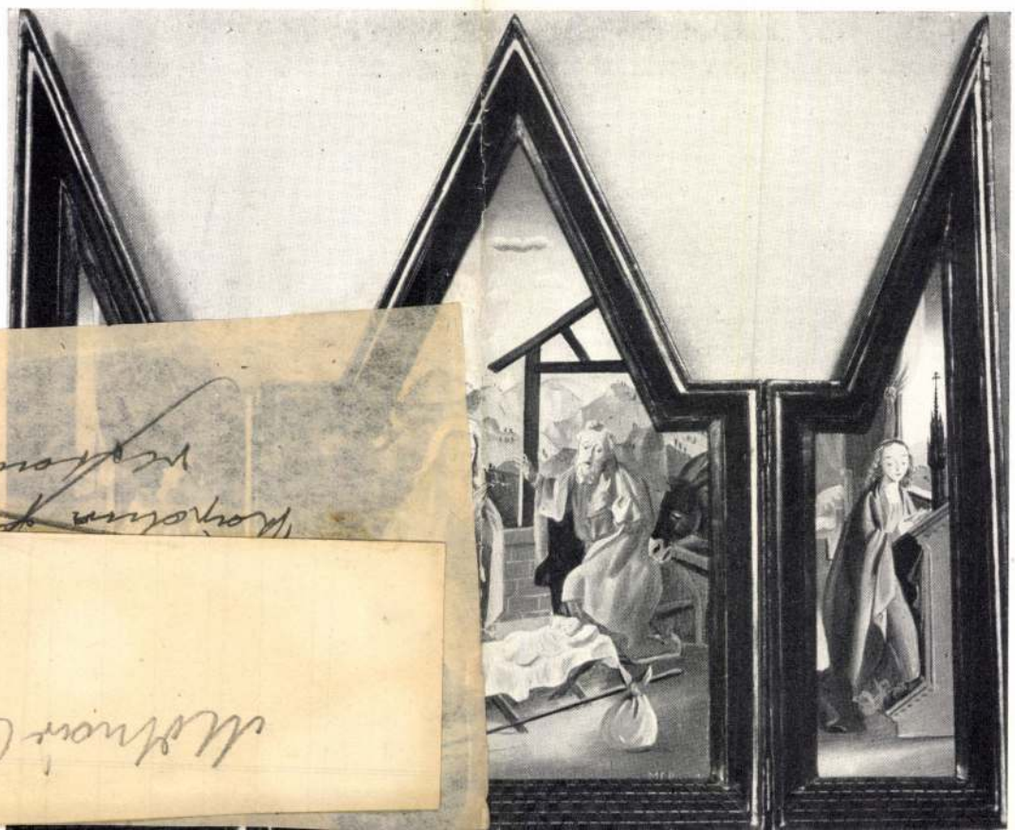

Paolo C. Molnár: Resurrezione ungherese

(Padiglione ungherese a Parigi)

Molnár C. Pál

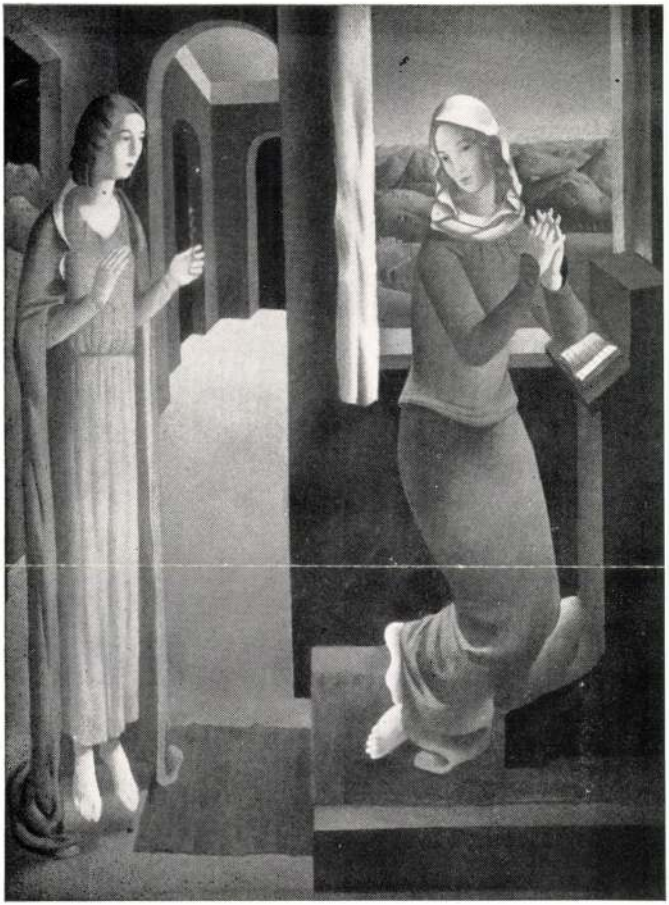

MOLNÁR C. PÁL ; Angyali Üdvözlet

Nemzeti Szalon 1931. máj. jún
Római magyar intézet.

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

Új Magyarság 1938 jún. 21.

P. 10.

Aba-Novák Vilmos és Szőnyi István kapták a Szent István-kiállítás nagydíjait

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a képzőművészeti társulat által a Műcsarnokban rendezett kiállítás alkalmából a Szent István király személyéhez fűződő legkiválóbb történelmi falfestmény-terv jutalmazására kitűzött 3000 pengős díjat az irodalmi és művészeti tanács javaslata alapján, vitéz *Aba-Novák* Vilmos festőművésznek, a legkiválóbb festmény jutalmazására kitűzött 3000 pengős díjat pedig *Szőnyi* István festőművésznek adományozta. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanez alkalomból kiváló művészi értékű pályamunkáikért *Döbrentei* Gábor, *Ghiovini* Ferenc, *Friml* Géza, *Gelauer* Ernő, *Heintz* Henrik, *Mattioni* Eszter, *Molnár* C. Pál, *Remsey* Jenő és *Unghváry* Sándor festőművészeknek elismerését fejezte ki.

BOZZAY MARGIT (asszonyrovat)
BRÓDY LILI (cikkíró)
CLEMENTIS ERVIN dr. (rádió)
DOBLHOFF LILI báróné (külpolitikai riporter)
FAZEKAS IMRE (színház)
FEIKS JENŐ (lósport)
FÖLDESSY JÁNOS dr. (sport)
FÖLDI MIHÁLY (szerkesztő)
FREY ENDRE (tőzsde)
FRIEDRICH ISTVÁN (cikkíró)
GARAMI ANDOR (törvényszék)
GRÄTZER JÓZSEF (szórakozás rovat)
HAJDU ENDRE (törvényszék)
HAVASI KORNÉL (sakk)
HERNÁD ISTVÁN dr. (bridzs)
HUNYADY SÁNDOR (író)
INYESMESTER
KALLÓS BÉLA (közgazdaság)
KÁLMÁN JENŐ ÁKOS (közgazdaság)
KARINTHY FRIGYES (író)
KÁRPÁTI AURÉL (kritikus)
KEMÉNY ISTVÁN dr. (cikkiró)
dernői KOCSIS LÁSZLÓ (politikai rovatvezető)
KONKOLY-THEGE KÁLMÁN dr. (riporter)
KOVÁCS KÁLMÁN (zenekritika)
LACZKÓ GÉZA dr. (szerkesztőhelyettes)
LAKATOS LÁSZLÓ (közíró)

Molnár C. Pál

Legérdekesebb és legegyénibb festő-rajzolóink egyike, *Molnár C. Pál*, első nagyobbszabású bemutatkozásának vagyunk tanui a Mária Valéria-utcai *Fränkel-szalonban*. Nincs még egy művészünk, akibe annyira átívódott volna Itália, mint Molnár C. Pálba. Nem a turista Itáliája, nem is az az Itália, amelyet a térképen megtalálunk, vagy szemünkkel láthatunk, hanem ennek a csodálatos országnak az a szinte „asztrális teste", amelyet irodalmából, művészetéből, ragyogó történelméből ismerünk, de leginkább a hatodik érzék sejtelemvilágával, megérzünk. Molnár C Pál, akinek művészete Rómában fejlődött ki, mintha nem is élné a maga életét, nem is látna a maga szemével és festéni is szinte más, egy Fra Angelico vagy egy Giotto médiumkezével festene. A trecento, a quattrocento látomásai kisértik és nemcsak bibliai tárgyu képein, hanem a mai Olaszországból vett utcarészletein, tájain is, ahol nem egyszer a Duce arcélét mutatja egy-egy plakát és autók rohannak, a korai reneszánsz ballada-hangulata árad el. De ma már nemcsak ez a romantika vonzza a művészt, hanem a görög-római mitológia világa is. Ezt époly kisérteties biztossággal idézi fel, mint a trecentót, vagy quattrocentót. Amig ezt csak szimbolumok, emlék és álom-motivumok segitségével igyekszik elérni, addig valóságos bűvöletben tartanak remek rajzu és ragyogó szinü képei, de amint félreérthetetlenül a Chirico-féle kellemetlen szürrealizmussal kezdenek kacérkodni, nem emlékeztetnek egyébre, csak egy önmagát tulélt párizsi modorra. Szerencsére, az olyan eltévelyedések, amilyen az egyébként brilliánsan megfestett *Vénasszonyok nyara*, ritkák Molnár C. Pálnál és legtöbb képe valósággal fogvatart. Csak még egyet: ha nem akarja magát kiszabaditani ebből az itáliai álomvilágból, nézzen mélyebben festészetébe. Ma még nem tudjuk, hol kezdődik nála a festői érzés és hol végződik a virtuozitás. Fejlődésének a festőiség elmélyedése felé kell vezetnie!

végleg leáldozott és megszűnt az a gazdag főpapi és főúri élet, amely ezt igényelte, amelynek ez volt a szükséglete és amely létrehozatta ezeket. A művészet is megállt nagy lendületében és stílusismétlésekkel próbálta a problémákat elintézni.

Nagyapáink neobarokja, neorokokója és neogótikája felbomlást jelentenek, illetőleg azt a hézagot töltik be, amely a XVIII. század nagystílusai és a XIX. századi ipari célú termelése között van. Ez a felbomlás fokozódott még azzal is, hogy az iparművészet szintén az öncélúság (l'art pour l'art) elvére kezdett berendezkedni. Ezekben a törekvésekben az iparművészek mindkevesebb használati tárgyat adtak a közönségnek; a használati tárgyak készítésének a szerepét a gyárakra hagyták. A gyári termelések olcsó tömegcikkeket produkáltak és a gyári előállítás uniformisával igénytelenné tették az embereket. Ez a külső rombolás elrontotta az ízlést és az ipari termelés szürkesége a belső rombolásokat is aztán oly tökéllyel végezte, hogy az új generáció gyermekei részben már abban a tudatban nőttek fel, hogy az iparművészet használati tárgyakat nem is tud produkálni, hanem csak dísztárgyakat.

Az a művészeti irány, mely műremekeket csak magáért a művészeti alkotás gyönyörűségéért hozott létre, végzetes, nagy szakadásokat okozott. A festő, mikor a képét festette, vagy az iparművész, midőn készítményén dolgozott, az öncélúság alapján pillanatig sem gondolt arra, hogy műve tetszeni fog-e a nyárspolgárnak. Nem tekintette azt, hogy beleillik-e az a vásárló bútorai közé, vagy gyakorlatilag használhatja is e a vásárló azt az iparművészeti alkotást. A közönség és a művész között ellentétek támadtak és ez annál jobban kiütközött és elmélyült, minél inkább menekült az elkülönült művész a maga zárt világába. Ezzel magyarázható meg egyes mai modern művészek népszerűtlensége is.

A művészek elveszítették tehát talajukat, mert nem voltak tekintettel a közönség gyakorlati igényeire, tetszetőségre törekedtek és nem a tárgyak használhatóságára. A századelejei hallatlan anyagi gazdagság a művészet óriási fellendülését hozta. Az anyagi gondtalanságban élő húszmilliós ország éltető fényűzésében úgy éltek művészeink, mint hal a vízben. A részben angol kezdeményezésű magyar szecesszionizmusban művészeink sokszor azonban idegen területekre tévedtek. Festők gobelineket terveztek, szobrászok ötvösműveket. Ez a zavarosság még jobban elsekélyesedett azáltal is, hogy iparművészeink az anyagszerűtlenségbe estek.

*

A világháború a művészet kaotikus állapotát elseperte. A négyéves öldöklés milliók lelkét égette ki örökre, de a szenvedésekben és megpróbáltatásokban új akaratok és elszántságok kovácsolódtak is. Ma már egészen új lelkiségű magyarság van, új célokkal, új vágyakkal és új törekvésekkel. De mások a művészeti lehetőségek is. Azelőtt nemesfémekkel és drágakövekkel dolgozott az ötvös, ma olcsó fémötvözetekkel, tejsavból és ezer más szurrogátumból előállított, drágakőhatású matériával dolgozik, olcsón, mindenki által elérhető és megfizethető árakért. Fillérekért is lehet nagy dekoratív hatású nyakláncokat és egyéb ékszert vásárolni és így a szerény keresetű dolgozó nő is könnyen megvalósíthatja, hogy pár pengőjéért minden új ruhájához megfelelő és divatos ékszereket hordhasson és azokat tetszése szerint váltogathassa.

A művészet ma már véglegesen és teljesen elfordult az öncélúságtól. Most már nemcsak a festő és a szobrász, hanem az építő és az iparművészek is érzik, hogy egymásra vannak utalva.

Az igazi nagy művészet, illetőleg azok jelentős szakaszai mindig propagandisztikus célokat szolgáltak. Az ókeresztény művészet Jézust, a tanítványait és a kereszténységet. A gotika a vallásosságot, a barok a feudalizmust. A mai művészek ismét nagy fordulóponthoz érkeztek és érzik, hogy esztétikai szempontból az agitáció újból mint új mértékegység van a kezünkben. Ehhez a propagandisztikus szemponthoz egy más felkészültség szükséges. A kiérésben lévő új művészetben nem lehet ezt többé a líra, vagy közvetlen átérzés intim dolgaival elérni. Már befolyásolni igyekszünk, már programmot akarunk adni, mert atomizálódott életünkben a közös nevezőt kétségbeesett erőfeszítéssel keresi mindenki és minden náció.

A kulturális élet és az új művészet propagandisztikus jellege és vonala nemcsak lesz, de már itt is van. Hiszen a párisi világkiállítás félszáz pavillonja ötven nemzet agitációja önmaga érdekében. Versenyfutás a kultúra fitogtatásában a művészet elaszticitásával, a művészet sokrétűségével.

A párisi világkiállítás magyar pavillonja díszterének két falát díszítő Aba-Novák falképek is ilyen szelleműek. A művészi megbízás ezen adott esetben egész különleges. Ezek nem freskók, de táblaképek sem. Kasirozott falakon freskóhatású olyan feladatot kellett megoldani, amely a magyar nemzet történelmi létjogát vizuálisan akarta ezeknek a falaknak a segélyével a párisi világkiállítás harmincmillió látogatójának odadokumentálni. Ez a cél szabja meg az egész karakterét. Ilyen művészeti munkálatra még példa sem volt a multban. A világkiállítások is csak elvétve voltak. Az egyre sűrűbben rendezett világbemutatók egy szükségletet teremtettek és ez a szükséglet egy új stílusalakító is egyben, mert hordozható falakat nem készítettek azelőtt. Ez tisztára a legújabb idők produktuma. Új építési anyagok is kerültek használatba. Manapság már heraklitokat és sajtolt papírokat is felhasználnak a nagyszabású művészi alkotások alapanyagául. Ilyen fajtájú új anyagok sorába tartozik az a falemez is, amelyre Aba-Novák is dolgozik.

Hatalmas falképein a robusztus erejű művész filmszerűen pergeti le a magyar mult európai horizontra emelkedő eseményeit.

A nándorfehérvári ütközet, a célt és irányt mutató stigmatizált Krisztus-kéz, a déli harangszó, az 1557-es tordai országgyűlés azon jelenetének emblémája, mely a világon elsőnek mondja ki a vallásszabadságot, mind helyet kapott a képen. A falkép szellemiségébe való behatolás végett szükséges tudni, hogy ezek mind tudatos kalkuláció révén kerültek egymás mellé. A tordai országgyűlés eseményének a képen való szerepeltetése például azt célozza, hogy a magyar pavillon párisi látogatóinak — vagyis a magyarságot nem ismerő és emiatt

félreértő világ — figyelme arra a belátásra terelődjön, hogy az Európa szívében élő magyar nemzet fennmaradása nem véletlen műve, hanem a magyarságnak a jövőjét tudatosan előkészítő és biztosító, az alkotmányos és kulturális fejlődési utakat józanul felismerő, humanítással párosult, kalkuláló és eredményes munkája.

Ezek tehát intellektuális képek és hangosan beszélők, mert a népekbe csak erős agitációs eszközökkel lehet a magyar történetiség és a magyar kultúra létjogának a tudatát bevinni. Az egyes történeti események a képekben mind külön kihangsúlyozott, úgynevezett hatékony tételek. Az ilyen nagyszabású és nagyjelentőségű tények képbeszerkesztésénél nem lehet lírizálni, vagy morfondírozni. Ilyenkor csak egy magasfeszültségű hanggal lehet beszélni. Aba-Novák ösztönember, ami azt jelenti, hogy bizonyos megszállottsággal rokon. Epikus. Falképein megnyilvánul az a magyar elem és hősi pátosz, mely képessé tette a magyarságot arra, hogy ellenálljon mindenféle legázoló erőknek. Szenvedélyes tombolású művei a magyar történelem viszontagságos zajlásának megfelelő falképek. Műve olyan formanyelvű, mely teljesen egyéni.

A párisi magyar pavillon másik jeles falképének művésze — Molnár C. Pál — Aba-Novák teatrális vizualitású műveivel ellentétben és más eszközökkel érte el célját. Misztikus félhomályra beállított pannója a látogatók előtt mint a magyar keserűség és elesettség víziója jelent meg. Ez a mű sem freskó, vagy táblakép, hanem a háború után új tartalmat nyert és kiszélesedett körű művészet körébe tartozó falkép; a Magyar Feltámadás, a magyar nemzet ezeréves fennállásának, elpusztíthatatlanságának, a jövőbe vetett bizakodásának és az örök életre törő nemzeti életerejének a szimbóluma.

A magyar nemzet ezeréves viharvert és lehasadozott életfatörzséből új zöldhajtás szökken. A kisarjadó friss ág a sorscsapások ellenére is töretlen erőt és élniakarást példázza. Kétoldalt angyalok jelzik a magyar nemzet új kivirágzásába vetett hit vallásos mélységét. A béke galambjai röpdösnek körül, mert a magyar nemzet a béke vallásos elmerülésében reméli feltámadását s a népek testvéri érájában a megértés és kölcsönös becsülés a magyar sebekre is meghozza a gyógyító balzsamot. Az alsó szegélyen önmagában összeroskadt és emberi alakot öltő drapéria a négy magyar Elszász fájdalmának a jelképe. Négy búsongó, gyászoló, új lelket és új életet váró roskatag figura.

A kompozíció mély szimbolikájával nagyon megrázó erejű. A kép nemcsak gyönyörködtet, hanem tanít is és tartalmat is ébreszt. E műnek gondolati és tárgyi hatása is van. Molnár C. Pál nem a lerajzolt jelenettel gondolkodtat, hanem az alul lévő és figurálisszerű megoldású szomorúsággal, bánatossággal, elesettséggel és elhagyatottsággal — tehát csupa szimbolummal — a millenáris Magyarország testétől elszakadt testvérnéptömböket mutatja be, a négy magyar Elszászra céloz és ezekkel a csupa szimbolumokkal egy közvetett gondolatsort indít meg, melyre mély és áhitatos érzések rezonálnak. Molnár C. Pál ezzel a tendenciájával a legközelebb ért tehát az alkalmazott, új művészet lelkiségéhez.

A négy figura a keserűséggel földhözragadt magyarok emberi szenvedéseinek a tömege. A vízszintes felhők mintegy világot választanak el a felfelé következő második atmoszférától, melyben két angyal már megjeleníti a következő fenköltebb gondolatsorozatot és egyúttal az apotheozisa annak a legfelső, immár egészen a transcendentális felső gondolatvilág régiójába tartozó dolgoknak. Itt már, legmagasabban, az Istenség gondolatához vagyunk közel. A megcsonkult fatörzsből már amúgy is természetfölötti tüneményszerűen kizöldelő keresztalakú ág belenyúlik az isteni gondolat világába, ahol az Isten keze oltalmazólag és majdnem hívólag nyúl le az égből. Az egész jelenetet pedig galambok röpdösik körül az isteni béke jeléül. Így mutatkozik tehát a földi nyomorúságtól egészen az égi boldogulásig emelkedő transcendentális gondolatsor.

*

Miként azt az Iparművészeti Társulatnak a miskolci kiállításán szereplő műtárgyak is igazolják, a magyar iparművészek a nyugati művészeti mozgalmakat és áramlatokat élik át. Ezen törekvésekben otthonosan benne élnek. Tudásukat technikai újítások elérésében akarják hasznosítani és független egyéni megoldásokat igyekeznek létrehozni. Önálló, nagy, összefoglaló nemzeti stílus még nem alakult ki; ez még az európai művészetben is csak kiérőben van. Hiszen forrongásban és lázban áll minden. Kialakulatlan és csak nagy társadalmi és politikai világnézetek kiformálódása után fog az kiszilárdulni. Egyelőre borzalmas harcban ég minden. Eurázia nyugati végén a spanyol, keleti részén pedig a sárgák harcaitól lángol. Közben egész világokat és lelkiségeket elválasztó jobb és baloldali politikai rendszerek forronganak. A művészetek fejlődését ezek óriási módon bénítják. A művészek nem tudják, hogy mit propagáljanak. Bizonyos az, hogy kollektív formák felé halad a világ és ha így lesz, akkor egy nagy korstílus kialakítására alkalmas is lesz az idő.

A nagy világhelyzetnek megfelelően a magyar iparművészetben is kettős áramlat észlelhető. Az egyik: szorosan a nyugati művészet elveit teszi magáévá és tökéletes forma, meg mintakövetésekre is törekszik. A másik irányzat azonban lényegesebben nagyobb célok felé tör és a nyugati áramlatok felhasználása mellett a magyar népi elemekkel is átitatódik. A magyar művészetnek ez a része van hivatva, hogy törekvéseivel az új magyar nemzeti iparművészetet határozottabb jellegekkel alakítsa ki.

Ha nagy vonásokban összefoglaljuk a magyar iparművészet törekvéseit, akkor három hasznos iparkodás domborodik ki. Az egyik a külföldi alkal-

Szignet.
Koppány György rajza.

képzelésük nyert támogatást, de tisztábban láthatták a tárgyi és formai részleteket is.

Érdekes betekinteni az egyes témák körül felmerült jegyzetekbe, nemcsak képet kapunk arról, hogy milyen szellemi munka előzi meg a piciny bélyeg születését, de a jövő Szent István-év úgyszólván mindenkit kötelez arra, hogy annak történelmi és eszmei hátterével megismerkedjék. Ez is hozzátartozik nemzeti műveltségünkhöz.

(István születése.) Benczúr a férfikorában megkeresztelt Vajkról festett képet. Hóman szerint Piligrim passaui püspök papjai közül egyik keresztelte meg Gézát és Gézának 969-ben született öt éves Vajk vagy Bajk nevű fiát, ki a passaui egyház védőszentjének — István vértanunak — nevét kapta.

A legenda szerint viszont Géza feleségének, Saroltnak (Sar-aldu = fehér menyétnek) éjjel látomása támad, Szent István vértanu jelent meg azzal, hogy születendő fiát az ő nevére keresztelje, mert Stephanos görögül „koronázott"-at jelent és Isten kegyelméből nemcsak a földön jut koronához, de az örök boldogság koronáját is elnyeri.

A Képes Krónika a legenda szép költői jelenetét festi meg s bizonyára a tudósok sem vennék zokon, ha a bélyegekre a költészet jelenése kerülne.

Koronázás. István Rómából kér koronát, ezzel akarta Hóman szerint kifejezésre juttatni szilárd akaratát, hogy országával az egyetemleges kereszténységhez csatlakozik. A koronázás az „Isten kegyelméből" való uralkodás legalizálása. És megpecsételője az elbukott törzsszövetség után az örökletes monarchiának.

Ascherik 1000 őszén hozza a koronát (a jelenlegi Szent Korona felső részét) a királyi cím és méltóság elismerésével s a magyar katholikus egyház megszervezésére szolgáló felhatalmazással. Az egyágú „apostoli kereszt" csak III. Béla alatt lesz kétágú. Ottó lándzsája (thébai Móré) az új független fejedelemség elismerését jelenti.

Így lett István karácsonyra isteni elhivatás alapján király. Ideálja Nagy Károly volt, azért is nevezték e néven a szláv Kral közvetítésével királynak. A koronázás egyházi felavatással történt, szertartásai megfelelnek a püspökké szentelésnek. Szentelt olajjal és azzal a koronával érintették homlokát, a magyar nemzettest közjogi szimbolumaként tisztelt Szent Koronával, melyet az első magyar királynak olasz földről francia pápától német szerzetes hozott.

(Térítés.) A tudósok megállapítása szerint a keresztény vallás elfogadtatása részben hatalmi eszközökkel történt. Tehát nemcsak a szerzetesek munkálkodtak közre, kik az apostoli lemondás áldozatos életét élték, hanem hogy úgy mondjuk a közigazgatás is. István erős kézzel, elszánt akarattal terelgette népét a krisztusi igazság ösvényére. A kezdet a magyarul nem tudó papokkal nehezen ment. Inkább példájukkal, ipari-mezőgazdasági oktatásukkal, gyógyításukkal hatottak. Később megtanulták a hívők nyelvét s magyar papokat is neveltek. Gellért, Adalbert, Mór és mások már elmélyítették és közkincsé tették a kereszténység egész erkölcsi és szellemi tartalmát. Ez vezetett a magyarság igazi benső megtérésére.

(A pogányság legyőzése.) Koppány és Ajtony legyőzése nemcsak a kereszténység harca volt a pogányság ellen, hanem a monarchikus államformának a diadala a törzsi szervezet fölött. A marosvidéki gyula is rokona volt Istvánnak, Koppány pedig egyenesen nagybátyja, ki a leviratus ősi szokása szerint el akarta venni Saroltát s a senioratus elve révén a trónra tört. Koppány lázadása így az ősi pogány felfogás támadása volt az új keresztény utódlási jogrend ellen.

István a Balaton felől támadó Koppány elől, bajor és olasz vitézeivel először Veszprémbe vonult vissza, melynek környéke dolomit szikláival és kopár hegyek közt kanyarodó völgyszorosaival nemcsak hatalmas természetes vár, hanem hasonlít az olasz korai művészet szikláihoz is. A szorosokban a pogány hadat legyőzte. Koppányt bajor Vecelin szúrja le, testét felnégyelték. Dunántúl így került István hatalmába. Koppány birtokából a legjelentősebb részt a pannonhalmi monostor kapta.

(Külellenség.) II. Konrádot német világhatalmi gondolata magyarellenes politikára vitte. Az egykori Karoling-tartományok urának vallotta magát. A lengyel és cseh tartományok után hűbérként kívánta venni Pannoniát is. 1030 nyarán nagy sereggel indult Magyarországra Bratiszláv cseh herceggel együtt, aki Komáromig portyázott. Konrád a főserggel Hainburg felől közeledett.

István velük szemben az ősi harcmodort alkalmazta, — visszavonult s a vasas németeket a mocsarak közé csalta. Kapuvárnál pedig hátba kerülve megverte s az osztrák területet Emsig dúlva Bécset is elfoglalta.

Konrád „hadsereg és minden eredmény nélkül tért vissza Magyarországból". Békekövetül fiát, Henrik bajor herceget személyileg küldte 1031-ben Esztergomba „az igazságtalanul megbántott magyar királyhoz" s a Lajta és Fischa folyók közét és a Morvamezőt engedte át a béke árában.

(Ítélőszék.) A nemzet igazgatása személyes alapon történt. A legfőbb bíró a király. Esztergomban vagy Székesfehérvárott évenkint (szeptemberben) István köré gyűltek a főemberek s „inter leones" ítélkeztek is. Az inter leones (oroszlánok közt) az oklevelek kezdeti szövege, vonatkozott a trónszék két oroszlánjára, de esetleg a román templomajtó kétoldali alapkövére is.

István egyházát szolgáló, szigorú erkölcsű uralkodó. De intelmeiben fiának azt mondja: „Ítélj békességtűréssel, szánakozással és nyugalommal. Illik a királynak kegyesnek és irgalmasnak lenni." Illik viszont az is, „hogy érezze a királyúr haragját, aki az ő jóakaratát megveti és rendelését áthágja."

(Udvara.) István maga között a „vendég és jövevény népeket" szívesen látja, mert „nagy haszon vagyon bennük; különb-különbféle szót, szokást, fegyvert és tudományt hoznak magukkal, ami minden országnak ékességére szolgál, a király udvarát nagyságosabbá teszi és igen megrettenti az idegenek magahitt szívét. Gyenge és törékeny az egy nyelvű és egy erkölcsű ország". Az idegenek védelme nála az egyetemes keresztény gondolatban gyökerezik.

(Családja.) Hartwig szerint Istvánt alig látták valaha mosolyogni. A sok szervező munka és hadakozás közepette csak családja körében oldódott fel. Gizella úgy látszik nemcsak a legendák virágos beszéde szerint, hanem valóban is hű hitvesként, sőt munkatársként állott oldala mellett. Fiuk pedig kettőjük szeme előtt nőtt fel.

Imre (= Henrik — Emericus — Amerika) Gellért nevelte 16 éves koráig, azután maga István. Az volt egyetlen vágya, hogy „e kegyes ifjú kövesse az uralkodásban". „Atyai szerelmének buzgóságától indíttatva maga is íra számára egy könyvet az erkölcsök neveléséről."

Az Árpád-családba utat talált az idegen szerzetesek aszketizmusa. Imre is ennek a felfogásnak a bajnoka. Bajor Gizella is eredetileg apácának készült mielőtt 996-ban nőül kérték István számára. A koronázási palástón együtt van István, Gizella és Imre.

(Építő munka.) István olasz és dalmát építészekkel fényes kőtemplomokat és bazilikákat építtetett. A koronázás után emeli az esztergomi új templomot Magyarország Nagyasszonya (= királynője) tiszteletére. Árpád sírja fölé is épít templomot. Az árpádházi családi szentély, a koronázó templom, Székesfehérvárott emelkedett. Sok kőmonostort és templomot építetett. A kőemlékek ornamentikáját Viski a magyar népművészettel hozza rokonságba.

(Halála.) A krónikás írja: „a midőn tehát István nem kételkedett többé, hogy elköltözésének napja közelget, hivatta a püspököket és udvarának Krisztus nevével dicsekvő előkelőit. Először tanácsot tarta velük a maga helyébe állítandó király felől... (Péter)... Azután inté őket, hogy az igaz hitet tartsák meg, szeressék az igazságot... és különösen őrködjenek a kereszténység új ültetvénye felett," s 1038 augusztus 15-én, Nagyasszony ünnepén életének 70-ik, uralkodásának 42-ik évében meghalt.

„Egész Magyarország kobza siralomra fordult... Fehérvárra sereglett a nép... és sűrű könyhullatással kísérte" a királyi ház családi egyházában kijelölt nyugvóhelyére a magyarok első és legnagyobb királyát.

Koporsója a Nemzeti Múzeumba került, most viszik vissza Székesfehérvárra. A koporsó egyik domborműve azt ábrázolja, hogy angyal viszi fel István lelkét csecsemő formájában, ki olyan tiszta volt, mint a ma született gyermek. Ugyanez szerepel Istvánnak matheoci oltárképén is.

Aki ezekhez a témakörökhöz közelebb akar lépni, annak érdemes olvasgatni Hóman Magyar Történetét, Tarczai György Árpádházi Szentjeit és Tormay Cecile Magyar Legendáriumát. Szent István jubileumi esztendejének érzései és alkotásai azokon keresztül telhetnek csak meg olyan tartalommal, melyben benne van az igazság ereje, továbbá a költészet és a művészet minden szépsége.

Kívánatos volna, hogy a postavezérigazgatóság a jövő évi történelmi bélyegekhez némi magyarázó szöveget is adjon közre mindezek alapján lexikális rövidséggel. Talán a postahivatalokban lehetne ilyenfélét kifüggeszteni, hogy aki akar, az mindent megtudhasson. A nagyközönség, főként pedig a bélyeggyűjtők szívesen fogadnák, mert a tudás a megértés elmélyítését szolgálná. Ezzel aztán a történelmi bélyegek igazán méltó helyet foglalnának el a bélyegek történetében is.

CZAKÓ ELEMÉR

Mihalik Sándor dr.

AZ IPARMŰVÉSZET MAGYARORSZÁGON

A magyarság nemcsak tetemes véráldozatokkal védte a Nyugatot, hanem a századok őrlő és öldöklő harcaiban kulturális kincseit is feláldozni kényszerült. Régi templomaink, királyi és főúri palotáink rombadőltek, városaink túlnyomó része is elpusztult az állandó hadakozásban. A megbénult művészi és kulturális életben a nagyméretű művészeti alkotások reménységei igen sokszor elhervadtak, ellenben néha felragyogott a kisművészetek napja és ilyenkor a meleg élet pezsdülő vérkeringésében nagy tevékenység indult meg. A magyar művészet történetében éppen ezért a kisméretű művészeti alkotásoknak fokozottabb fontosságú szerepük van. Régi iparművészetünk egykori nagyságát ötvösemlékeinkkel példázhatjuk a legjobban. Ez a művészeti ág jóformán az egyetlen, amely művészetünk ezeréves fejlődéséről, változatairól és fordulatairól egységes és összegező képet tud adni. Ötvösségünk remekei hetedhét országban csodált szépségek voltak, mert a külföldről plántált technikákat is tehetséges művészeink nagyra fejlesztették, újításokkal látták el és sok alkalommal is nemzeti technikákká fejlesztették és alakították. Régi ötvösségünkből különösen a sodronyzománc szerepe magasodik ki. Ez a magyar művészettörténelem egyik legjelentősebb kialakítása; az ország határain is túljutott és Csehországban, lengyel és német földön alakult művészi műhelyekben mintegy száz éven át utánozták és példaképnek vették az ilyen technikájú magyar művészeti alkotásokat.

*

Mindez — és régi művészetünk száz annyi más ragyogó teljesítménye — már a multé. A régi magyar iparművészeti termékek múzeumokba és gyüjteményekbe vándoroltak. Csak elenyésző részük maradt meg egyes templomokban, vagy kastélyokban. Ilyeneket tehát úgy a papság, mint pedig a polgári osztály alig lát és ilykép nem is hatnak ösztönzőül.

De veszedelmes is lenne, ha példaképül választanánk és utánozni akarnánk, mert éppen olyan kátyúba jutnánk, mint a mult század művészei. A XVIII. század végén, a francia forradalomkor,

G 1
MAGYAR IPARMUVESZET
1937.

Molnár C. Pál

cvod

(dr. d. m.) Három új modern magyar templomfreskó – Magyarország 1938. máj. 8.

500 négyzetméter freskó készül a Szent Anna templomban

Egyik legszebb barok templomunknak, a *Szent Anna templomnak* kupoláját *Molnár* C. Pál és *Kontuly* Béla közös terve szerint fogják kifesteni. Ők még nem kezdtek hozzá a munkához, most egyeztetik össze a két különböző művész kezéből származó terveket. A Szent Anna templom kupolája eddig építészeti kiképzésű volt. Az úgynevezett cseh lapos kihajlatú boltozatra bordázat volt festve, úgyhogy majdnem a csúcsíves kupola illuzióját adta. A feladat *Szent Anna életéből vett jelenetek ábrázolása.* Az utóbbi évek *egyik legnagyobb festői feladatát* kapták ezek a fiatal művészek. A Szent Anna templomban *500 négyzetméternél több felületet kell befesteniök.*

(dr. d. m.)

Sorozatunkat illető tanácsait és megjegyzéseit előre is köszönjük.

Az

OFFICINA-KIADÓVÁLLALATNAK

BUDAPEST, VI.
Nagymező u. 26.

Molnár C. Pál

Budapesti postaigazgatóság
épületében lévő mennyezet
freskofestitől
Repr.

Szépmi.

Építészet
1942. 2. l.

BUDAPEST
11 XII 14-9

A hercegprimás az Americana betlehemes kiállitásán

Serédi Jusztinián biboros hercegprimás hétfőn délután, titkára *Bartmann* Miklós pápai kamarás kíséretében megtekintette az Americana művészcéhének a városmajori Csaba-utcai kulturházban rendezett betlehemi kiállitást. A hercegprimást dr. *Kiregs-Au* Emil városmajori plebános, az Americana részéről *Schwartz* Elemér, *Kemenes* Illés főigazgató, *Gerevich* Tibor professzor, *Kósa* Kálmán miniszteri tanácsos és *Meyer Megyer* Antal főiskolai tanár fogadták és a rendezőbizottság, valamint az egyházközség nevében *Bogsch* Géza államtitkár üdvözölte. A biboros hercegprimás nagy érdeklődéssel nézte végig az érdekes kiállitás anyagát, a jó pásztor apácák régi olasz betlehemét, a budapesti plebániák betlehemét, az Americana magyar betlehempályázatának műveit, a szentföldi emlékeket, az ujabb magyar egyházművészek kiváló alkotásait, *Molnár* C. Pál, *Jeges* Ernő, *Emőd* Aurél, *Márton* Lajos, *Zádor* István, *Orbán* Antal festményeit, szobrait, kerámiáit és a kiállitás anyaga, izléses elrendezése fölött teljes megelégedésének adott kifejezést. Végül megköszönte a rendezésben résztvett művészek, valamint az emlitetteken kivül: P. *Majsay* Antal ferencrendi atya, *Árkay* Bertalan épitész, *Molnár* Ernő dr. műtörténész és a fővárosi kertészet buzgó közreműködését. A nagysikerű kiállitás hamvazószerdán, február 10-én zárul és a még hátralevő két napon délelőtt 9-től 1 óráig és délután 3—7 óra között tekinthető meg a Csaba-utcai kulturházban.

Magyar Hirlap 1937. II. 9

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

MOLNÁR C. PÁL KIÁLLÍTÁSA A FRÄNKEL SZALONBAN. A ma és a jövő festészetének ritka képeit mutatja be Molnár C. Pál a „bévülről kifelé" való fanyar megfogalmazásában. A regényes római és görög élettől áthatott középkori Itália kövei és díszletei tartják fogva képzeletét és a majdnem spiritiszta álomképeit különleges meszes tompasága halvány színezéssel, majdnem semmitmondó rajzzal sűríti képpé, rajzzá és illusztrációvá. Ámbár teljesen föl tudja idézni azt a révületes hangulatot, amit láthatóan mesterséges kábulattal mesterségesen idézett elő, mégis a legtöbb képének nincsen maradandó hatása és belemélyedésre sem kényszerít. Ott ahol a természethez fordul ihletért, erőteljes őszinteséget áraszt és kellemes újszerűséggel diszítő, a holt dolgok élete és titkos összefüggései azonban keresett eszközökre csábítja, való igaz azonban, hogy a Chircio-féle futurista irányban ragyogóbbat tud adni, mint külföldi iskolatársai. Illusztrációinak fínomsága, kifejező ereje vitán felül áll.

Művészet
1937. 6 sz. 40 l

MÜLLER IGNÁC
TÖMÖNTÖDÉJE
BUDAPEST, VIII

Molnár C. Pál

és Kontuly Béla

A Szent Anna-templom freskója

A főváros az *eucharisztikus világkongresszust freskón örökíti meg* a budai Szent Anna-templom kupolájában. A polgármester utasítására a főváros magasépítési ügyosztálya háromszor tartott pályázatot a kupola kifestésére, mert a kiküldött zsüri a két előző pályázatot megfelelő tervek hiányában eredménytelennek nyilvánította. Az uj tervpályázatra az előző pályázatok eredménye alapján *Kontuly Béla* és *Molnár C. Pál* festőművészek kaptak felszólitást.

A zsüri, amely a főváros elnöki, magasépitési és művészeti ügyosztályainak, továbbá az *Egyházművészeti Tanács*, az *Egyházművészeti Hivatal* és a *Műemlékek Országos Bizottságának* küldöttjeiből állt, *Wossala Sándor* tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Az ülésen *Friedrich Lajos* műszaki főtanácsos ismertette a pályaműveket, majd előadta az ügyosztály javaslatát, amelyet a bizottság *Gerevich Tibor* egyetemi tanár hozzászólása után egyhangulag elfogadott.

A zsüri döntése szerint *Kontuly Béla* és *Molnár C. Pál* festőművészek együttesen kapnak megbizatást a nagyszabásu feladatra, egy ujonnan készitendő közös terv alapján, mely a két benyujtott pályaterv művészi értékeit lesz hivatott egyesiteni.

Pesti Hirlap

1938 ápr 22.

Molnár C. Pál

Péter András: Tükör 1937. márc. 21. l.

Átmeneti periódusban van Molnár C. Pál is, a modern magyar művészetnek az utolsó években egyetlen egyházi festője. De ezt az átmeneti periódust nála mindenképpen örömmel kell üdvözölnünk, hiszen talán mintha már sok is lett volna az egyre ismétlődő lírai Szent Ferencekből, elegáns Madonnákból és az olasz késői trecento és korai quattrocentóra emlékeztető elegáns, kellemes, de egyre modorosabbá váló vonaljátékból. Új képein Molnár C. Pál új témák felé fordul és új formákat is mutat. Témája elsősorban az antik szellem és kultúra, amelyet azonban érzésünk szerint nem közvetlen élmények alapján, hanem a kissé szürrealista és ugyancsak az antikkal kacérkodó, de festőileg rendkívül gazdag görög-olasz származású Giorgio de Chirico hatása alapján dolgoz fel. Formavilágában is, mintha de Chirico stílusát akarná követni, de mintaképe gazdag festőiségét egyelőre még nem sikerült elérnie. Eddigi határozott, sőt sokszor túlzott linearizmusától nehezen találja meg az utat a teljes festőiség felé s néha az az érzésünk, mintha két ellentétes művészi szemlélet és előadásmód határán rekedt volna meg. Kétségtelen azonban, — s ismételten hangsúlyoznunk kell — hogy Molnár C. Pál mai képei egy átmeneti korszak alkotásai és stílusának változását még átmeneti jellege ellenére is örömmel kell üdvözölnünk, mert hiszen a megmerevedett régivel szemben mást, újat, frisset, fejlődést jelent.

hundert knappe Künstlerdarstellungen runden sich zu einem fesselnden Bild der Gegenwartskunst der Hauptstadt der Bewegung, der neuen Hauptstadt der deutschen Kunst. Von überspitztem Aesthetizismus und Kritizismus bleiben wir verschont. In Form persönlicher Unterhaltungen in den Münchner Werkstätten, der Berichte über Lebens- und Entwicklungsgang der Künstler, eines gedrängten Überblickes über ihr Lebenswerk, einer aufklärenden Kenn-

Dallos Hanna: Önarckép. (1930.) — Selbstbildniss. — Selfportrait.

vésési technikáról a fametsző technikára tért át, ez a tény szükségszerűleg magával hozta a harántvágású fába való vésést. Ennek a célnak a puszpángfa felelt meg a legjobban. Miután azonban ez a fa igen drága volt, megkísérelték felhasználni a legkülönbözőbb fák anyagát. A művészi fametszethez általában használatos a körte, szilva- és eseresznyefa is. Vannak művészek, akik különösen nagy lapokhoz fenyőfát használnak, mivel ez a nyomásnál izzadmányt képez, mely himlőszerű pontoeskákkal igen érdekessé teszi a fametszet hatását. Miután azonban nagyobbszámú nyomatnál ezen izzadmányok egyenlőtlenül alakulhatnak és leronthatják a kezdetben igen érdekes hatást, nem ajánlatos a fenyőfa használata. Legmegbízhatóbb fa mégis csak a puszpáng, melyből törökországit, afrikait és nyugatindiait különböztethetünk meg, ezek közül az első legnagyobb keménysége folytán a legelőnyösebb.

A faduc speciális műhelyekben készül, ahol kivágják a fából a esomós részeket és a esomómentes, megbízható munkát biztosító darabokat összeenyvezik és különleges eljárással préselik, majd csiszolják.

A rajz átvitele a ducra régebben kizárólag felhajzolás útján történt, míg a technika haladásával ma már az átvitelt fotografikus úton eszközlik. A fotográfiai eljárás biztosítja a teljesen hű és torzitásmentes átvitelt. Ezenfelül nyujtja a kicsinyités és nagyítás előnyét is.

Ezután kerül a fametsző vésője alá a rajz. A fametszetek eredetileg metszőkéssel készültek, míg

Gáborjáni Szabó Kálmán: Olvasó. (1929.) Die Lererin. — The reading girl.

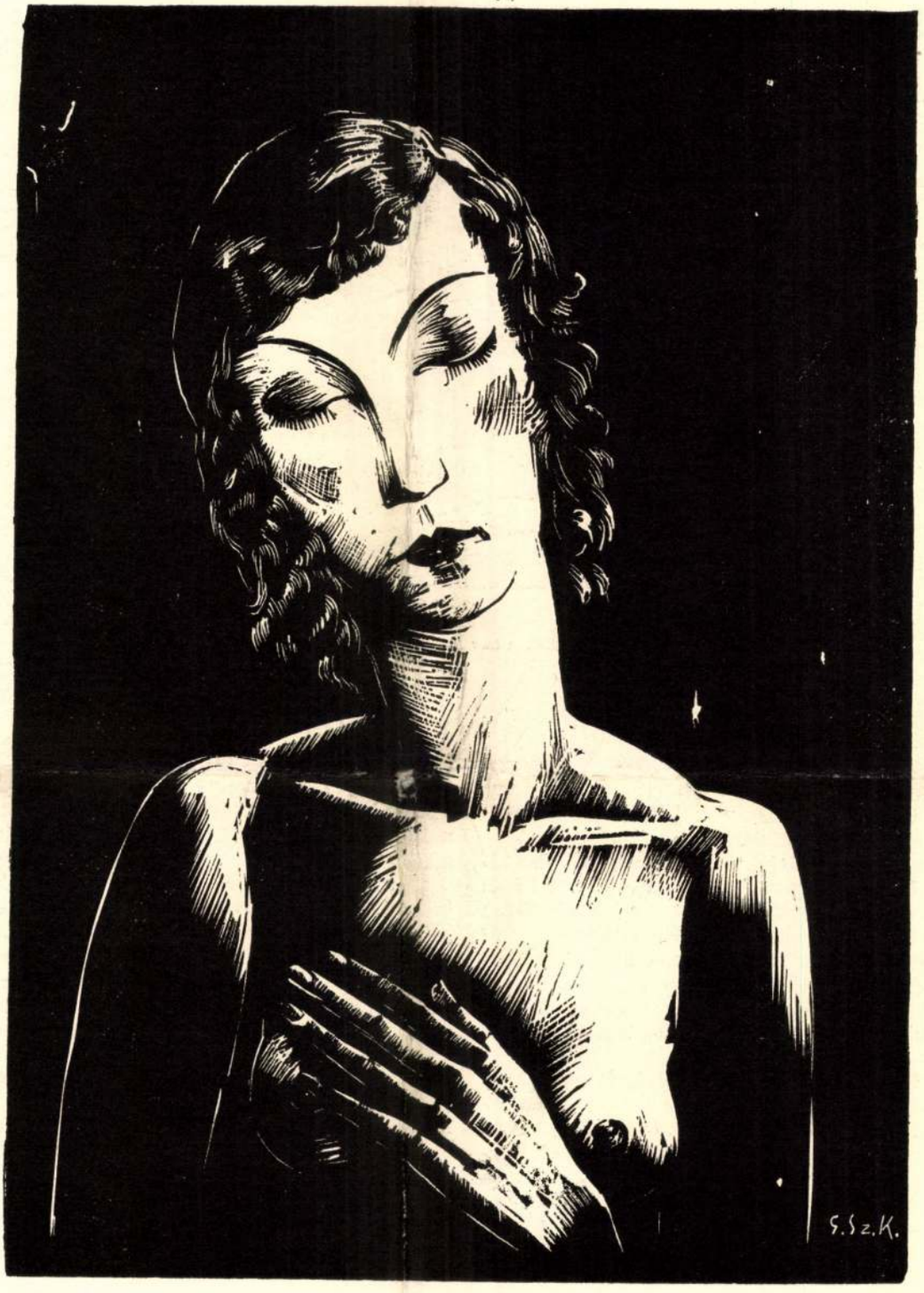

Gáborjáni Szabó Kálmán: Fiatal leány. (1930.) — Junges Mädchen. — Joung girl.

Gáborjáni Szabó Kálmán: Lovak. (1928.) — Pferde. — Horses.

is, mely ismertetés a művészi fametszetekben rejlő technikai érdekességek felismeréséhez közelebb hozza a szemlélőt.

Fametszetnek hívják papírra vagy selyemre készült lenyomatát azon faduenak, amelyből késsel vagy vésőszerszámmal a művész rajzát olymódon véste ki, hogy a rajz pozitív (fekete) részei a negatív (fehér) részek után magasan kiállnak a dueból. A nyomat előállítása úgy történik, hogy a festékkel bedörzsölt ducról dörzsölőcsonttal, kézipréssel vagy könyvnyomdai gépen levonatot készítenek.

A fametszet készítése a fentvázolt sokszorosítási eljárástól eltekintve tulajdonképpen két részletben történik. Az első a rajz felvázolása a fára, a második a due kivésése. Természetesen elvégezheti a művész mindkét munkát, mint ahogy ez a 15. században szokásos volt és ma újra nem ritka eset, ez azonban nem előfeltétele a fametszetnek. Még ma sem nyert végleges megállapítást az, hogy Dürer, a fametszés legnagyobb mestere sajátkezűleg véste-e metszeteit. Igen valószínű azonban, hogy legnagyobb részüket nem ő véste. A 16-ik század, mely igen gazdag művészi fametszetekben, a grafikusművész és fametszőmester szoros együttműködését mutatja. E fametszőmesterek közül néhány oly kivételes művészi eredményt ért el mesterségében, hogy neveiket a grafikusművészével együtt feljegyezte a művészettörténet. Ilyen például Lutzenburger, ki Holbein műveit véste fába.

Voltak esetek, mikor egy harmadik személy is bekapcsolódott a művész és a fametsző munkájába. Ezek olyan grafikusok voltak, kik a fametszet technikáját alaposan ismervén, nem speciálisan fametszet részére készült festményt vagy rajzot olymódon dolgoztak át és rajzoltak fára, hogy a fametsző azt teljes pontossággal és az eredetit legjobban érzékeltetően tudta kivésni. Különösen a tizenkilencedik században jutnak ezek jelentős szerephez. Gyakori eset, hogy nagyobb rajzkészségű fametszők végzik ezt a kényes és alapos stílusismeretet igénylő munkát, míg a fametszés mesterségbeli részét átengedik segédeiknek.

*

A faduc anyaga a fametszet stílusváltozásainak megfelelően más és más volt a századok folyamán. Az európai fametszés kezdő korszakában, melyet kb. a 13-ik századra tehetünk, ekkor terjedt ugyanis el a fametszés őshazájából, Kínából, hosszantivágású, azaz a gyökér irányában vágott hársfába metszettek. Amikor az európai fametszés nagymestere, Thomas Bewik, a régi fa-

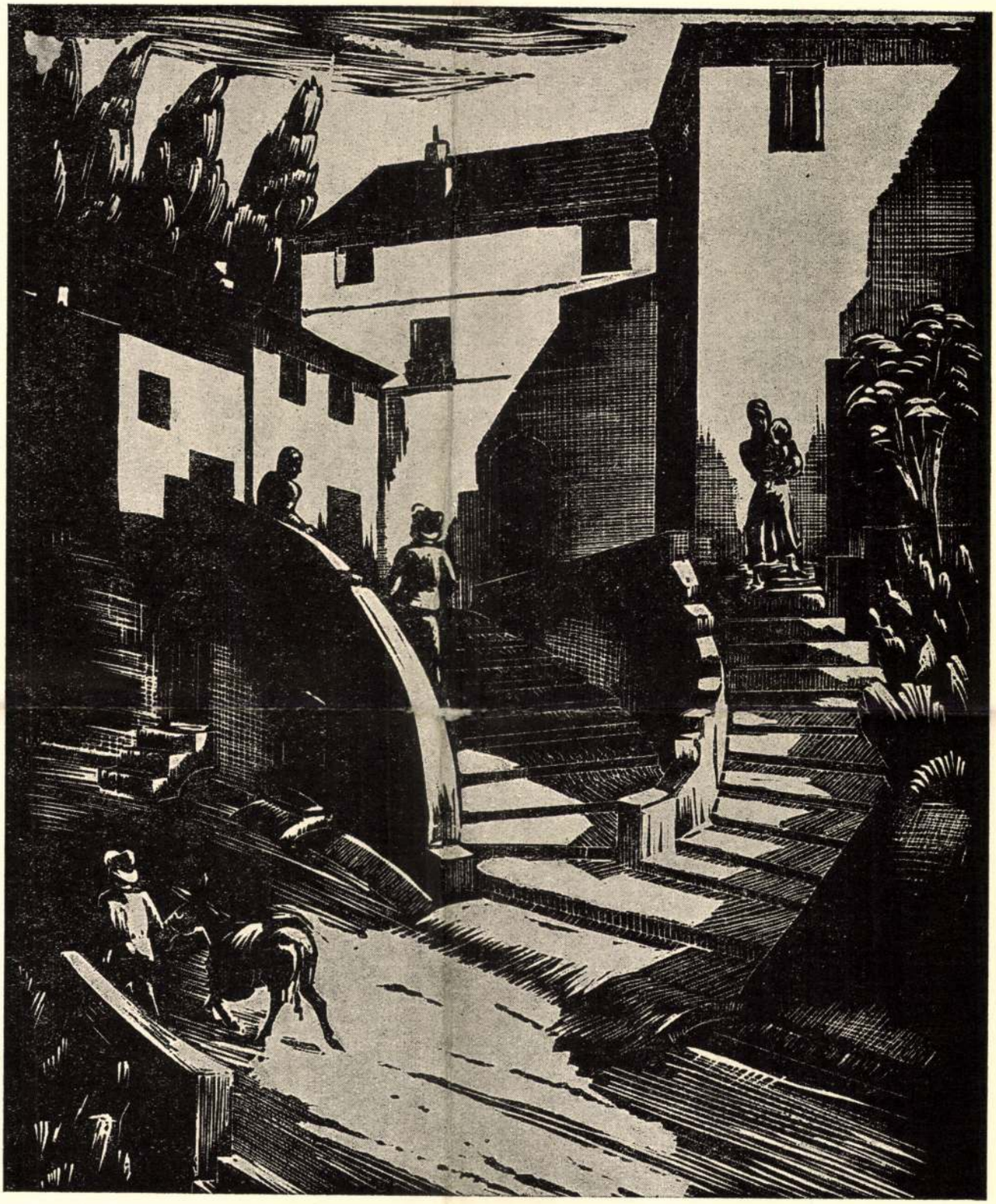

Gáborjáni Szabó Kálmán: San Vito Marino. (1928.)

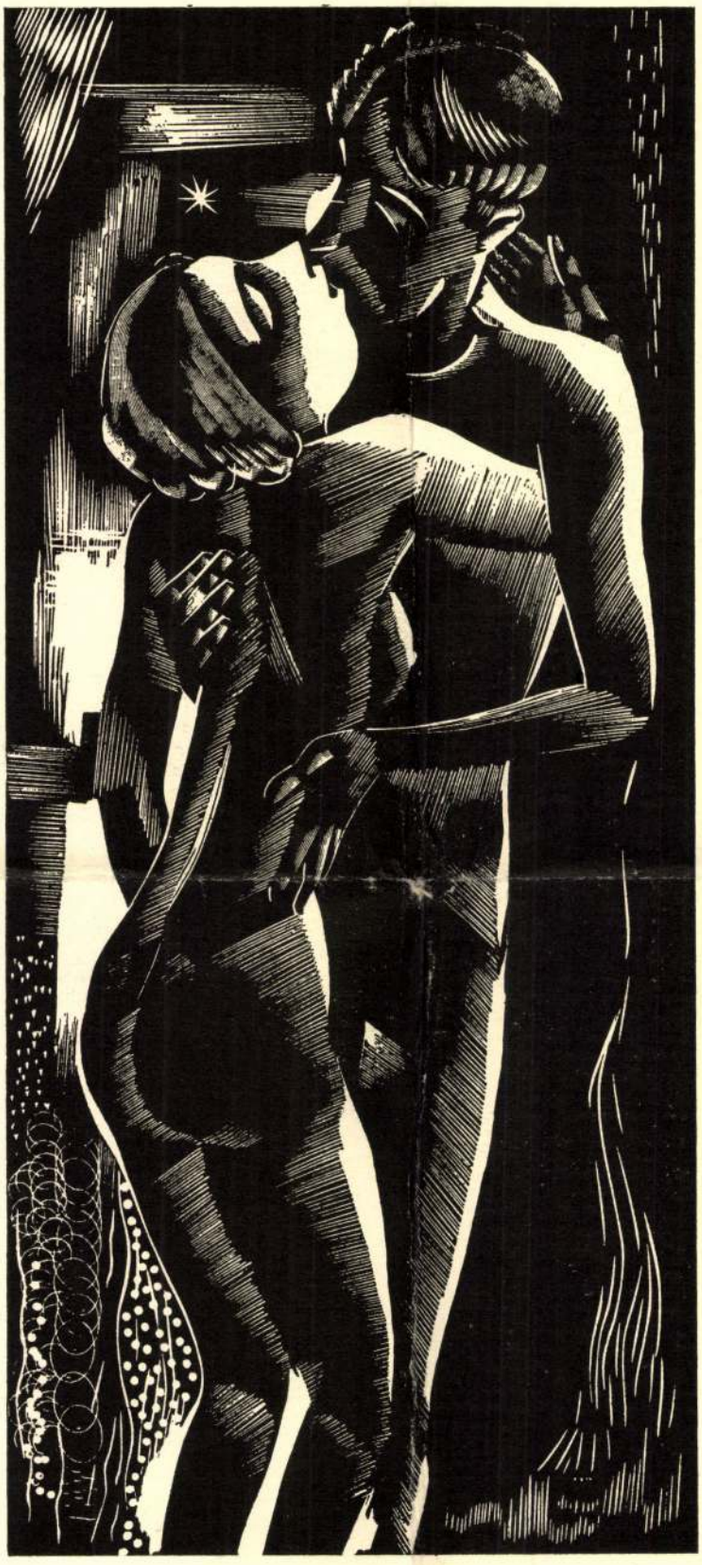

Molnár C. Pál: A csók. (Róma, 1930.) Eredeti fametszet után
nagyság. — Der Kuss. Nach der Original-Holzschnitt in ⅓ Grösse. — The Kiss After the original Woodkut in ⅓ Size.

magyar
5. 251
Rosner Károly. A fametszet két évtizede.
Magyar Iparművészet 248.
1930. 252-55. l

Molnár C. Pál

A XXIII. Velencei Nemzetközi Képzőművészeti Kiállításon szerepelt.

N. ü. 1942. X. 28.

Molnár C. Pál

Szerepelt a XX. velencei biennálén.

Pesti Hírlap 1936. máj. 29.

Magyar művészet Velencében. Véndi-Kovács László

MDK

Molnár C. Pál

Francia füzet a modern templomépitésről. Tér és Forma 1934. 12. sz. 359.l.

MDK

Molnár C. Pál

Modern Monumentális Művészet a juniusi ünnepi hetek keretében a Nemzeti Szalonban 1937.

Rajzoktatás, 1937. 4-6.sz. 56.l.

Mónás C. Pál

Szerepel a bécsi Künstlerhaus magyar kiállításán

Ujság 1937 III. 6.

Molnár C. Pál

Miut a római iskola tagjával foglalkozott Mihalek Sándor.

Kiss Ákos: Mihalik Sándor Ipari Művészet, 1969. 1. 37. l.

Molnár C. Pál

alkotta a bp.-i Belvárosi templom
bárnyasoltár festményeit.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 4631

331

Mohnár C. Pál

Szerepel a Nemzeti Szalon oslói kiállításán

Pesti Hirlap 1937 I. 9

Molnár C.Pál, festöm. MDK

feltünően sok a freskótervezet/ez a nagyvonalusságra törekvö irány különben a függöképfestészetben is megmutatja magát/.

Érdekes barokkossággal békatávlatból fest.

Kende Béla: Szent István kiállitás a Mücsarnokban. Müvészet.1938. 88.l.

MDK

Molnár C. Pál

Rónay K.: A Székesfőv. Képtár 1937/38. évi uj szerzeményei. Képes Krónika 1939. jun. 11.

Molnár C. Pál, festő

M.Dk

A szerző bemutatja könyvében.

Jajczay János: Mai magyar egyháztörténet §.

A Könyv, bp. 1938. ápr.-máj. [IV/45

Molnár C.Pál

festőművész

Iparmüvészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - az ébredező reneszánsz hangulatát árasztják freskójának az oltár körül repdeső angyalai,ezenkivül két átszellemült festménye a látnivaló.

Budapesti Hirlap
1935.XII.4.

Molnár C.Pál

festőművész

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - szinpadművészeti maquetteivel szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.VII.5.

Molnár C.Pál

festőművész

Iparművészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - egyházművészeti alkotásokkal szerepel. Falfestmények.

Nemzeti Ujság
1935.XII.5.

Molnár C. Pál

festőművész

Iparmüvészeti Társulat jubiláris kiállitása - Iparmüvészeti Muzeumban - freskóival szerepel.

Pesti Hirlap
1933.XII.4.

Molnar C.Pál, festö

Arkay Bertalan Deéd Ferencet is bevont a Aba-Novak, Pázay, Molnar.C.Pál, és Sztehlo Lili mellé a varosmajori templom müvészi kiképzésébe. A a kórusfal k mozaikk jat készitette. 56.old.

László Gyula: Deéd Ferenc Müvészete 55.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

MDK

Molnár C.Pál

Ezüstéremmel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Molnár C.Pál, festö

Négy evangelista. Olf.v. Jelz.l.b."MCP/1936"

Szent Anna templom freskóterve. tempera,p.
Jelz.l.b."Molnár-c Pál"

Nemz.Szal.Müv.Egy.-Székfv.Kpt. és Tört.Muz. uj szerzemények 1937/38. 1939.máj.-jun. Kat.

MDK

Molnár C.Pál

A Szent Anna templom kupolafreskójának tervével a Műcsarnokban rend.Szt.István kiállitáson.

/d.m./:Szt.István kiáll.a Műcsarnokban.

Magyarország 1938.máj.24. 8.o.

Molnár C. Pál MDK

festő

Gerevich Tibor: Római magyar müvészek.
Magyar Müvészet 1931. 2o4.o.

MDK

Molnár C.Pál

Diplome d'honneur-vel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Molnár C.Pál

Aranyéremmel tüntették ki az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

MDK

Molnár C. Pál

Grand Prix-vel tüntették ki az 1937-évi parisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 179.l.

MDK

Molnár C.Pál festőm.

Magyar Feltámadás, festm.

Tormay G: A m. kiáll. Párisban. M.Iparmüvészet, 1937. 15o. l.

M.D.K.

Molnár C.Pál festőművész

A Szent István-kiállitás nagydijara készitett pályamunkája elismerést nyert.

Cikk: Aba-Novák Vilmos és Szőnyi István kapták a Szent István-kiállitás nagydijait.

Uj Magyarság 1938.jun.21.

M.D.K.

Molnár C. Pál festőművész

A Műcsarnokban rendezett Szent Istvan kiallitás-
nagydijára készitett palyamunkája elismerést
nyert.

Cikk: Vitéz Aba-Novák Vilmos és Szőnyi Istvan
a Szent István kiállitás dijnyertesei.

Magyarság 1938 jun.21.10.1.

MDK

Molnár C.Pál

Kompozició, of.

Látomás, of.

Falfestményterv I., of.

Törzstagok kiáll. N.Szol. 1941. ápr.

M.D.K.

Molnár C.Pál festőművész

Szent István tárgyú festménye a velencei művészeti kiállitáson .

Magyarország 1938.jul.13. 6.l.

MDK

Molnár C.Pál

Falfestmény-terv II., of.

Pompeji látomás, of.

Törzstagok kiáll. N.Ozsl. 1941. ápr.

M.D.K.

Molnár C.Pál festőművész

A Pongrácz-uti kislakásos telepen az épületek falait hatalmas méretű grafitjai ékesitik.

Cikk: Művészi szobrok, dombormüvek és freskók diszitik a főváros új épületeit.

Esti Kurir, 1942 jan.28. 4.l.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Kontuly Bélával együtt festette a budai Szent Anna templom freskóit. Most a várostól kapott utolsó részletet megkapván Molnár c.Pál felvonult a Svábhegyre, ahol egy vendéglőt fog freskókkal díszíteni.

Pesti Flitter. -Magyarország. 1939 ápr.9. lo.1.

MOLNÁR C.PÁL

a velencei Biennalén.

MAGYARORSZÁG, 1938. jun.26.vasárnap 8.oldal.

Molnár G. Pál

Alkotása szerepelt a velencei nemzetközi képzőm.kiállitáson.

N.U.930.IX.28.

M. D. K.

MOLNÁR C. Pál festő

(1894 —)

A városmajori templom oltárkége

„Madonna" (rezi.)

stílusa a novecentoval rokon.

Cyrano-sorozat, grafika.

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar művészet 1800-1945, p. 1958. 378, 410,

Molnár C. Pál festőművész

A monzai római IV.nemzetk.iparművv.kiáll.-on
aranyéremmel tüntették ki, könyvilusztrációkért.

N.U.930.IX.26.
M.930.IX.26.
P.H.930.IX.26.

Molnár C.Pál, festőm.-terv. MDK

az Iparm.Társulatnak az Iparm.Múzeumban rendezett 50.éves jub.kiállításának résztvevői.
A szinpadterem benyilójában szinpadmodelljei voltak láthatóak.

Magyar Iparművészet. 1935. 264.l.

Malmár C. Pál testő

Két szonnája a jóneprakosi

lourdesi kápolnában (1, A jelenés

Bernadettel 2, Lourdesi körmenet

Vigilia, 1959, VII. sz., 440 old.

MDK

Molnár C.Pál

falfestmény

Mihalik S: Falfestmények a párisi világkiáll.-on. Nouvelle Revue de Hongrie, 1937,XXX.annél, LVI. tome, 429-434 l.

MDK

Az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István év plakátja.

Molnár C. Pál

Nemzeti Ujság 1937. máj. 2.

MDK

Molnár C.Pál: Nemzeti Szinház "Caesar" c.
darabjának makettje. repr.

Magyar Iparmüvészet 1940.48.o.

Molnár C. Pál

festő

Több díjat nyert a Műcsarnok,
1937-ben a Grand Prix-t
nyerte meg Párizsban.

Herczegh Ákos: Molnár C. Pál.
Művészet, 1974. július - 23 lap.

Molnár C. Pál

Vécsi magy. Királ.

Künstlerin 1937

ett utiszámlaját ,valamint Dr.Szentiványi
nak folyó junius hó 3.-án és 4.-én Buda-
vissza történt hivatalos kiküldetése al-
költségeiről és napidijairól kiállitott
z: Negyvenöt P.és 64 fillérre érvényesi-
olyó évi junius hó 5.-én, 6.-án és 7.-én
-Nyiregyháza-Ungvár és Kassára s vissza
ldetése alkalmával felmerült utiköltés-
kiállitott és 83 P. 90 fill.azaz:Nyolc-
illérrel érvényesitett utiszámláját, to-
. épitészmérnöknek folyó évi május hó
estről-Máriacsaládra és vissza történt

./.

izottságának,

Budapest.

Molnár C. Pál

tervezte a pesti központi
seminarium sekrestye
felöli lépcsőház félemeleti festett üvegablakát.
Az ujjáépítést szimbolizálja.

Kopp 300 papr

19. l.

Gyulafehérvári kerületi munkásbiztosító pénztár.

Baleseti **Járulék-hátra**

Gyulafehérvári róm. kath. Békeegyház

A munkaadó		Hátralékok mely időtől meddig	Be zé
neve	foglalkozása		
Fricalli János	építész	1912 évről	

Molnár C. Pál.

A velencei kiállításon művei szerepelnek, a magyar teremben.

Gerevich Tibor: Az új európai művészet.

Magyar Szemle, 1936. szept. 44. old.

A

SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁG

MŰVÉSZTAGJAINAK

NYOLCADIK KIÁLLITÁSA

1942. JANUÁR 31 – FEBRUÁR 15.

1 pld bevágva

SZINYEI MERSE PÁL-TÁRSASÁG

Elnök: *Csók István*

Társelnökök: *Lyka Károly* és *Petrovics Elek*

Főtitkár: *Sidló Ferenc*
Titkár: *Pátzay Pál*

Pénztárnok: *Zádor István*

TISZTELETI TAGOK:

Múzeumbarátok Egyesülete
Berzeviczy Albert v. b. t. t. †
Ensor James (Ostende) †
Frederic Leon (Bruxelles)
Huysmans Camille (Bruxelles)
Balló Ede †
Déry Frigyes †
Csók István
John Augustus A. R. A. (London)
Báró Kohner Adolf †
Báró Learmans Eugen (Bruxelles)
Lyka Károly
Sir Lavery John R. S. A., R. A. (London) †
Majovszky Pál †
Minne George (Bruxelles)
Koszta József
Magyar-Mannheimer Gusztáv †
Jánoshalmi Nemes Marcell †
Jeszenszky Sándor
Sir Orpen William K. B. E., R. A (London) †
Petrovics Elek
Pryde James (London)
Rousseau Victor (Bruxelles)
Liptóújvári Strobl Alajos †
Wolfner Gyula
Weiss Fülöp
Ugron Gábor v. b. t. t.

KÜLFÖLDI LEVELEZŐ TAGOK

Bautier Pierre (Bruxelles)
Cornette Arthour H. (Antwerpen)
Dévigne Marguerite (Bruxelles)
Howard Francis (London)
Konody Paul G. (London) †
Knuttel Gerhard (Haag)
Lambotte Paul (Bruxelles) †
Fierens Gewaert Hyppolite (Bruxelles)
Pica Vittorio (Venezia) †
Poldermann Fabrice (Bruxelles)
Réau Louis (Paris)
De Stefani Alessandro (Milano)

A SZINYEI MERSE CSALÁD MEGHIVOTT TAGJAI:

Szinyei Merse Rózsi
Szinyei Merse Félix
Ifj. Szinyei Merse Pál
Szinyei Merse István v. b. t. t.
Ifj. Szinyei Merse Félix

RENDES TAGOK:

Aba-Novák Vilmos †
Basch Andor
Beck Ö. Fülöp
Berény Róbert
Bernáth Aurél
Boldizsár István
Csáktornyai Zoltán †
Csánky Dénes
Csók István
Egry József
Elekfy Jenő
Ernst Lajos
Falus Elek
Farkas Zoltán
Fényes Adolf
Gerő Ödön †
Glatz Oszkár
Báró Hatvany Ferenc
Herman Lipót
Hoffmann Edith
Horthy Béla
Iványi-Grünwald Béla †
Jeszenszky Sándor
Kandó László
Kemény Simon
Kernstok Károly †
Kisfaludi-Stróbl Zsigmond
Koszta József
Lázár Béla
Lux Elek †
Lyka Károly
Magyar-Mannheimer Gusztáv †
Márffy Ödön
Molnár C. Pál
Majovszky Pál †
Mattyasovszky-Zsolnay László †
Medgyessy Ferenc
Meller Simon
Mikola András
Moiret Ödön
Molnár Géza †
Jánoshalmi Nemes Marcell †
Oltványi Imre
Pásztor János
Pátzay Pál
Perlmutter Izsák †
Petrovics Elek
Pólya Tibor †
Réti István
Rippl-Rónai József †
Rudnay Gyula
Sidló Ferenc
Strobentz Frigyes †
Szentgyörgyi István †
Szép Ernő
Szmrecsányi Ödön
Szobotka Imre
Szőnyi István
Szüle Péter
Thorma János †
Tornyai János †
Vass Elemér
Vaszary János †
Vidovszky Béla
Lovag Ybl Ervin
Zádor István

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS
FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

A KIÁLLITÁST

PETROVICS ELEK

RENDEZTE.

Ritka eset, hogy a Szinyei Merse Pál Társaság saját tagjait viszi a nagy nyilvánosság elé: huszonkét hosszú év alatt ez most nyolcadszor történik. Mert két évtizeden át főgondja azoknak a fiatal tehetségeknek istápolása volt, akik még ismeretlen névvel, senkitől sem gyámolítva kerülnek az élet nehéz küzdelmeibe. Igen nagy azoknak az ösztöndíjaknak és segélyeknek száma, amelyben a kibontakozó fiatal tehetségek részesültek: szeretettel, biztatással irányította őket magasabb művészi célok felé a Társaság, nehogy megismétlődjék Szinyei esete, akinek éppen fiatal korában csak tövist szórt lába elé az emberek oktalansága. A Társaság tagjai, akik híven és szeretettel szolgálták ennek a küldetésnek parancsát, bizonyára helyesen cselekedtek, midőn most testületileg jelennek meg a közönség előtt, amelynek rokonszenve lehetővé tette, hogy misszióját folytathassa művész-fiatalságunk érdekében. A művészet barátai látni fogják ezen a kiállításon, hogy a Társaság nem valamely irány érdekében alakult: hiszen a művészi szabadság oly sokféle útra bíztatta a Szinyeiek festőit, szobrászait, grafikusait s oly különböző évjáratú mesterek kerültek itt egy sorba, hogy szó sem lehet valamely egyoldalú irány-kultúszról. Ez a meggyőződés talán alkalmas lesz arra, hogy a Társaság munkásságának új meg új barátokat szerezzen a magyar művészifjúság érdekében.

Lyka Károly

A kiállított műtárgyak jegyzéke:

ABA NOVÁK VILMOS †

1. Álarcfestő. Tempera	mgt.

BASCH ANDOR

2. Badacsonyi villa. Olajfestmény	700.—
3. Vörőskendős csendélet. Olajfestmény	1100.—
4. Badacsonyi táj. Olajfestmény	700.—
5. A chiantis üveg. Olajfestmény	800.—
6. Kastély Zalában. Olajfestmény	1000.—

BECK Ö. FÜLÖP

7. Érmek, plakettek. Bronz	egyenként eladók.

BERÉNY ROBERT

8. Virágcsendélet. Olajfestmény	850.—
9. Lány virágcsokorral. Olajfestmény	2000.—
10. Szőke lány. Olajfestmény	1000.—
11. Anna és a csipkefüggöny. Olajfestmény	2500.—
12. Esti Duna. Olajfestmény	2000.—
13. Házaspár. Olajfestmény	2500.—

BERNÁTH AURÉL

14. Pusztai országút. Pasztell	900.—
15. Csendélet. Olajfestmény	mgt.
16. Ülő férfi. Olajfestmény	2000.—

BOLDIZSÁR ISTVÁN

17. Reggel Nagybányán. Olajfestmény 1800.—
18. Reggelizők. Olajfestmény 1500.—
19. Fürdő után. Olajfestmény 1200.—
20. Kilátás a nagybányai műteremből. Olajfestmény mgt.

CSÓK ISTVÁN

21. Női arckép. Olajfestmény mgt.
22. Szegfű és mimóza. Olajfestmény eladó
23. Virágok. Olajfestmény eladó

EGRY JÓZSEF

24. Halász. Olajfestmény mgt.
25. Halászok. Olajfestmény mgt.
26. Badacsonyi est. Olaj-pasztell 1000.—
27. Szigliget felé. Olajfestmény 500.—
28. Vándorcirkuszból. Olajfestmény 800.—
29. Balatoni út. Pasztell 500.—

ELEKFY JENŐ

30. Vén fűzfa. Vízfestmény 300.—
31. Espresso. Vízfestmény 250.—
32. Reggel. Vízfestmény mgt.
33. Erdő belseje. Vízfestmény 350.—
34. Búzakeresztek. Vízfestmény mgt.

FÉNYES ADOLF

35. Barátságos táj. Olajfestmény eladó
36. A tó. Olajfestmény eladó
37. Öreg festő téli tájban. Olajfestmény eladó

GLATZ OSZKÁR

38. Szappanbuborék. Olajfestmény mgt.
39. Vasárnap. Olajfestmény mgt.
40. Gyermekek esti napsütésben. Olajfestmény mgt.
41. Dr. Lázár Béla arcképe. Olajfestmény mgt.

báró HATVANY FERENC

42. Önarckép. Pasztell	mgt.
43. Leányom arcképe. Pasztell	mgt.
44. Patak. Pasztell	mgt.
45. Parkrészlet. Olajfestmény	600.—
46. Csendélet. Olajfestmény	600.—

HERMAN LIPÓT

47. Télikert. Olajfestmény	1000.—
48. Tanyai táj. Olajfestmény	800.—
49. Ilonanapi virágok. Olajfestmény	1000.—
50. Arcképtanulmány. Olajfestmény	500.—
51. Parasztudvar. Olajfestmény	600.—

HORTHY BÉLA

52. Téli tájkép. Olajfestmény	1200.—
53. Vadrózsabokor. Olajfestmény	300.—
54. Önarckép. Olajfestmény	2000.—
55. Komp a Tiszán. Olajfestmény	1000.—

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA †

56. Virágcsendélet halakkal. Olajfestmény	1500.—

KANDÓ LÁSZLÓ

57. Arcképtanulmány. Olajfestmény	mgt.
58. Földvári villa. Olajfestmény	1000.—
59. Balatoni nádas. Olajfestmény	1000.—
60. Mosdó. Olajfestmény	1000.—
61. Nyár. Olajfestmény	1000.—
62. Cs. Szabó László arcképe. Olajfestmény	mgt.

KERNSTOK KÁROLY †

62/a. Erdő. Olajfestmény	mgt.

KOSZTA JÓZSEF

63. Rőzséslány. Olajfestmény — mgt.
64. Leányfej. Olajfestmény — mgt.
65. Rózsa-csendélet. Olajfestmény — mgt.

LUX ELEK †

66. Táncosnő. Bronz — mgt.

MÁRFFY ÖDÖN

67. Tájkép lovassal. Olajfestmény — 800.—
68. Sziklás tengerpart. Olajfestmény — 700.—
69. Téli táj. Olajfestmény — 700.—
70. Lovasok. Olajfestmény — 2000.—
71. Női tanulmány. Vízfestmény — 200.—
72. Kertész. Vízfestmény — 200.—

MEDGYESSY FERENC

73. Női képmás. Bronz — 360.—
74. Széchenyi-plakett. Bronz — 60.—
75. Női akt. Gipsz — kőben eladó
76. Szüreti menet. Gipsz — bronzban eladó

MIKOLA ANDRÁS

77. Tájkép. Olajfestmény — 1500.—
78. Felsőbányai táj. Olajfestmény — 2000.—
79. Virágcsendélet. Olajfestmény — 1000.—

MOIRET ÖDÖN

80. Feltörő vágy. Gipsz — fémben 1500.—
81. Magasabb tudat. Gipsz — fémben 1500.—
82. Feltámadt Krisztus. Gipsz — fémben 3000.—
83. A feltámadt Krisztus megjelenik Mária Magdolnának. Gipsz-vázlat — fémben 700.—
84. A feltámadt Krisztus sebeit mutatja tanítványainak. Gipsz — fémben 900.—

SZŐNYI ISTVÁN

104. Falusiak. Olajfestmény	3000.—
105. Szerelmesek. Tempera	1200.—
106. Halászok. Tempera	1800.—
107. Poros út. Tempera	1600.—
108. Fürdőzők. Tempera	2000.—

SZÜLE PÉTER

109. Kalapos nő. Olajfestmény	5000.—
110. Álom. Olajfestmény	6000.—
111. Festőnő. Olajfestmény	5000.—

VASS ELEMÉR

112. Intérieur. Olajfestmény	800.—
113. A fehér ház. Olajfestmény	1200.—
114. Csendélet. Olajfestmény	800.—
115. Virágcsendélet. Olajfestmény	600.—

VIDOVSZKY BÉLA

116. A radványi Kastélyszállóból. Olajfestmény	1200.—
117. Virágzó fák. Olajfestmény	500.—
118. A radványi szálló parkjából. Olajfestmény	1000.—
119. Szalátnai szobából. Olajfestmény	1000.—

ZÁDOR ISTVÁN

120. Egy holland múzeumból. Olajfestmény	1000.—
121. Hölgy virágos fejdísszel. Tempera	350.—
122. Októberi délelőtt. Tempera	250.—
123. Tiszapart. Tempera	250.—
124. Nyári délután a Zagyvaparton. Tempera	250.—
125. Húznak a vadkacsák. Tempera	250.—
126. A Zaza völgye Nagybányán. Tempera	250.—
127. Felsőbánya. Tempera	250.—
128. Márciusi délelőtt a József-téren. Tempera	250.—
129. Városvége Hágában. Tempera	250.—
130. Kiáradt Zagyva. Tempera	250.—
131. Ahol a Zagyva a Tiszába ömlik. Tempera	250.—

MOLNÁR C. PÁL

85. Fésülködő. Olajfestmény 600.—
86. Olasz táj. Olajfestmény mgt.
87. Ülő nő. Olajfestmény 600.—
88. Levétel a keresztről. Olajfestmény mgt.
89. Vízpart. Olajfestmény 800.—
90. Látogatás. Olajfestmény 500.—
90/a. Krisztus a kereszten. Olajfestmény mgt.

PÁTZAY PÁL

91. Nővérek. Gipsz kőből 8000.—
92. A székesfehérvári huszár-emlék kismintája. Gipsz aluminiumban 1500.—
93. Zsigmond király, relief-vázlat. Gipsz aluminiumban 1000.—

RÉTI ISTVÁN

94. A Balaton partján. Olajfestmény
95. Női arckép. Olajfestmény

RUDNAY GYULA

96. Szüreti mulatság. Olajfestmény mgt.
97. Bábonyi utca. Olajfestmény 2500.—
98. Patakpart. Olajfestmény 1500.—

SIDLÓ FERENC

99. Álmodozás. Bronz 2500.—
100. Firenzei emlék. Bronz 1500.—

SZOBOTKA IMRE

101. Patak. Olajfestmény 750.—
102. Zebegényi részlet. Olajfestmény 500.—
103. Hálófoltozás. Olajfestmény 900.—

ABA NOVÁK VILMOS: A városmajori templom mennyezete. (Részlet.)

Wilhelm Aba Novák: Die Decke der Városmajorer Kirche. — Guglielmo Aba Novák: Soffitto della chiesa del Városmajor.

PÁTZAY PÁL: Apostolok. — OHMANN BÉLA: Páduai Szent Antal. (Fa.)

Paul Pátzay: Apostel. — Béla Ohmann: St. Anton von Pádua. (Holz.) — Paolo Pátzay: Apostoli. — Béla Ohmann: S. Antonio. (Legno.)

ÁRKAY BERTALAN: *HŐSI HALOTTAK EMLÉKKÁPOLNÁJA A VÁROSMAJORI TEMPLOMBAN.* Pátzay Pál Pietá-jával.
Bartholomäus Árkay: Die Grabkapelle der Városmajorer Kirche mit der Pietà von Paul Pátzay. — Bartolomeo Árkay: Capella mortuaria degli Eroi nella chiesa del Városmajor con la Pietà di Paolo Pátzay.

ÁRKAYNÉ SZTEHLO LILI: Elpusztult üvegablakok a városmajori templomból.
Frau Lili Árkay-Sztehlo: Zerstörte Glasfenster in der Városmajorer Kirche. — Lili Árkay-Sztehlo: Vetrate della chiesa del Városmajor.

ÁRKAY BERTALAN: *A BUDAPEST-VÁROSMAJORI TEMPLOM.*
Bartholomäus Árkay: Die Városmajorer Kirche. — Bartolomeo Árkay: La chiesa del Városmajor a Budapest.

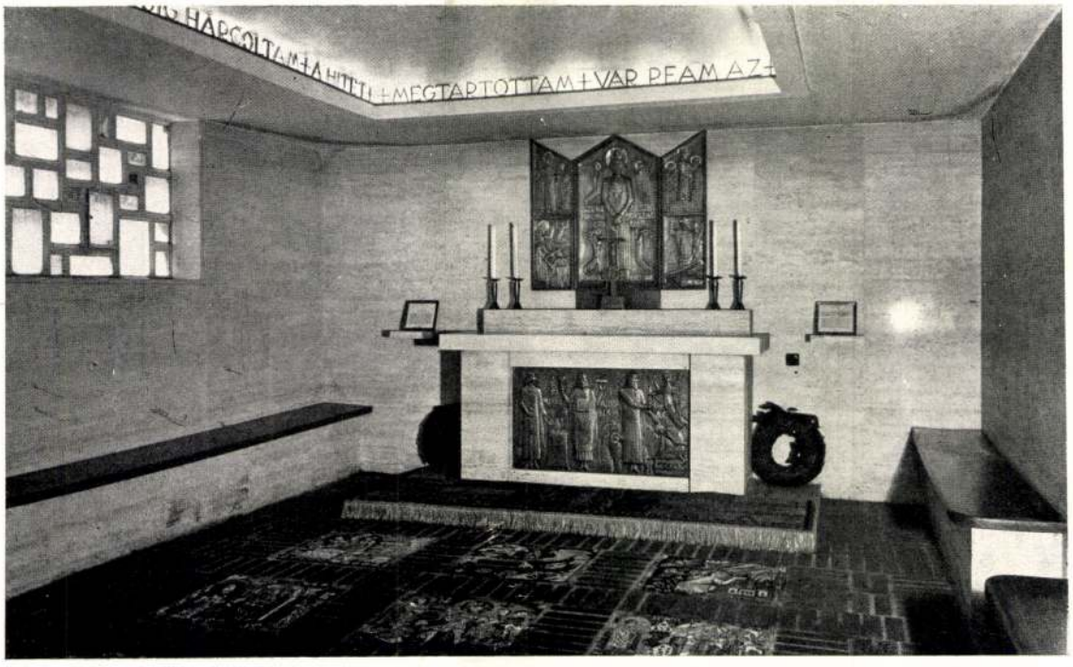

ÁRKAY BERTALAN: *Fent:* A városmajori templom belseje. *Lent:* A városmajori templom hősihalott-kápolnája, Ohmann Béla oltárával. *Bartholomäus Árkay: Oben: Innenansicht der Városmajorer Kirche. Unten: Bartholomäus Árkay: Die Kapelle der gefallenen Helden in der Városmajorer Kirche mit dem Altar von Béla Ohmann. — Bartolomeo Árkay: In alto: Interno della chiesa del Városmajor. In basso: Capella mortuaria degli Eroi della chiesa del Városmajor; altare di Béla Ohmann.*

AZ ÜVEGFESTÉSZET

A szárnyat bontott európai művészet egyik hatásos kifejezése, a kereszténység vallási érzelemvilágának eleven tükre, a középkori üvegfestészet — a legmagasztosabb díszítő művészet, mellyel Európa a kultúrvilágot megajándékozta. A Séry-les-Mézieresbeli karoling időkből származó színes üvegablak töredéktől a románkori templomok, a gotikus és késögotikus dómok üvegablakain át az újkor hanyatló emlékein keresztül visz e művészet történetének útja, amely a mult század bágyadt kísérletei után napjainkban a modern üvegfestészet ragyogó igéretéhez vezet.

Izgalmas és tanulságos kirándulást jelent ezen útnak gyors átszáguldása, mert nemcsak az üvegfestészet, de az egész európai dekoratív művészet multját, jó- és balsorsát, remélhető jövőjét rögzíthetjük le belőle.

Az üvegfestészet, mint általában a díszítő művészetek — sőt mondhatni, mint az egész középkori művészet —, az építészetnek kiegészítő, alárendelt része. Az építőművészet örök remeke, a templom architektúrája, közös célú és közös szellemű, egyforma becsű és egyforma élményű díszeket kíván: képes-kárpitot és freskót, oltárépítményt és táblaképet, domborművet és szobrot, üvegfestményt és mozaikot. A művészet az építészet szárnyai alatt él, fejlődik, lehetőségei, sikerei sorsa úgy esztétikai, mint technikai téren az architektúra dirigens pálcájának ütemére bővül, változik, míg a reneszánsz a középkor kollektív műhelyét föl nem robbantja és az alárendelt dekoratív művészetekből önálló, öncélú műfajok nem fejlődnek.

Hasznára, javára vált-e ez az erőszakos szakadás az addig dekoratív jellegű művészet összességének? Erre éppen az üvegfestészet fejlődéstörténete adja a legszemléltetőbb feleletet. A reneszánsz nemcsak a középkori művészet kollektív szervezetét állította át ellenvágányra, de megosztotta magát a művészetet is. A középkori alkotóban a szellemi és gyakorlati felkészültséget választotta ketté. Ezzel a „művész" és a „kézműves", a „tervező" és a „kivitelező", a „műterem" és a „műhely" megkülönböztető fogalmát teremtette meg, amely a gyakorlatban csakhamar azt eredményezte, hogy a mesterségszerű művészet esztétikai, majd a társadalmi kisebbértékűség viszonylatába jutott. Épp e leértékelődés váltotta ki a kézművesben a vágyat, hogy az irigyelt, fejedelmi udvarban forgó „művészhez" hasonló legyen: a szédítő sikerekkel és új eredményekkel dicsekvő festészet és szobrászat témáit, kompozícióit elsajátítsa, alkotásaival a műélvezet hasonló élményét felidézze, egyszóval az úgynevezett „Grand' art"-t utánozza. Ilyen módon lett a tisztán dekoratív hatású és célú, elragadó szépségű gotikus gobelinekből éppen Rafael kartonjainak hatása alatt „falra szőtt festmény" és e képszerűségre, festőiségre való törekvés — az anyagszerűség örök esztétikai törvénye következtében — rövid két század alatt megásta a gobelinművészet sírját. Minél inkább igyekezett a falkárpit tervező és szövő „képet" készíteni és ez minél inkább sikerülni is látszott — annál inkább kitűnt, hogy csak képek utánzatait alkothatja meg, de igazi festményt „szövőszéken festeni" semmiképen sem tudhat.

Az üvegfestés sorsa annyiban különböző, amennyiben az építészettől sokkal inkább függő, annak fejlődésével, követelményeivel majdnem eggyéforrott művészet volt. Az első üvegablakokat gyakorlati szükségszerűség hozta létre: az épület belsejének használhatóbbá, lakhatóbbá tétele. Az emberi díszítő ösztön csakhamar megkereste azokat a technikai fogásokat, mellyel a puszta üveget színekkel, ornamentikával, majd később figurális ábrázolásokkal ékesítette. A templomok, lovagvárak és városi épületek ablaknyílásait, az időjárás ellen csak kezdetleges védelmet nyujtó szövetek és szőnyegek helyett, egyre inkább üvegtáblákkal takarják. Ezek az első és nagy pénzösszegekbe kerülő üvegablakok — egész természetes módon — azoknak a szöveteknek és szőnyegeknek a mintáit igyekeznek utánozni, amelyeket éppen helyettesíteni voltak hivatva. Ezen utánzó törekvésből fejlődik ki az európai üvegfestészet első stíluskorszaka, az ú. n. „szőnyegmintás stílus", amely a XIV. századig tart.

Ennek a stílusnak a tanulmányozása, az ablakokon föntmaradt ornamensek vizsgálata már azért is érdekes, mert hiszen a mintát szolgáltató objektumok, tehát a középkorban használt szőnyegek, kivétel nélkül mind elpusztultak. E díszítmények különben sokban egyeznek az ókeresztény templomok mozaik- és márványberakásos padozatburkolatainak szalagfonatos, geometrikus mustráival, keretelésük a szőnyegbordűrhöz hasonló és legtöbbjének keretmintázata az úgynevezett Holbein-szőnyegek bordűrjének fonatrácsával rokon. E szőnyegek, melyeknek legrégibb, ma is épségben őrzött darabjai a XV. századból valók, keleti eredetűek s már ez is kétségtelenné teszi az amúgy is kézenfekvő feltevést, hogy az üvegfestmények mintái gyanánt keleti szőnyegek és szövetek szolgáltak. Kelet, különösen Perzsia, kimeríthetetlen forrása a dekoratív művészetnek. Az európai szövőművészet előbb Bizánc, majd Szicilia és Lucca selyemszövetein a perzsa és a távolkeleti mustrákat ismétli. A selyem és brokátminták medaillonjaiba és tondóiba szimbolikus állat-

oltár-festészetnek és ugyanakkor mélységes áhítatra indít. A városmajori templom nagy egyházművészeti értékei mellett eltörpülnek a részleteiben mutatkozó kisebb hibák. Ezeket a hibákat ismerték maguk a művészek is, nem a templom támadói és a fogadatlan prókátorok találták ki, akik a templomot ért szerencsétlenséget használták fel mérgezett nyilaik kilövésére. Nem a kritika ellen van kifogásunk, a jóindulatú s főként a hozzáértő kritika hasznára van minden műalkotásnak és minden művésznek. Elvetendő és megbélyegezendő azonban az olyan kritika, amely hangjában épp azzal az ízléstelenséggel szólal meg, amelyet kellő megértés és a tények ismerete nélkül a megbírált művészek alkotásaiban kifogásol. Ez a méltatlan hang épp egy felszentelt Isten-házával kapcsolatban nem méltó. A templom tervező-építésze, az üvegablakok készítője, a templomot díszítő művészek ingyen vagy csekély összegért, épp készkiadásaikért dolgoztak, munkájuk valójában lelki felajánlás volt. Csak így volt lehetséges magát a nagy befogadóképességű templomot létesíteni, de a munka őszinte lelkesedése és áhítata, alázata a templomon dolgozó kis művészcsoportot egybeforrasztotta s hozzájárult a templom művészi összhangjához is, ami annak egyik fő varázsa. Ebbe a lelkes összmunkába. fiatal művészek ez újszerű kezdeményezésébe az összkép megkapó művészi hatása ellenére is csúszhattak hibák. Maguk a művészek fogják ezeket kijavítani, élve az alkalommal, hogy munkájukat tökéletesíthetik.

Felmerülhet az az ellenvetés, hogy a templom és egyáltalában az egyházművészet nem lehet kísérleti nyúl. Mi is ezen az álláspontón vagyunk. De azt is meg kell mondanunk, hogy a művészetek alakulásának vagy mondjuk fejlődésének fogalma együtt jár a kísérletezéssel. Járja végig bárki a katakombákat, nézzük meg a freskókat. Az egész katakomba festészeti korszaka csupa küzködés és kísérlet abban az irányban, hogy az Egyház a saját szellemének megfelelő festészetet kialakítsa. Az első időben pogány forma és pogány szimbolum járta. A középső korszakban meg volt a keresztény tartalom pogány formákkal. Csak a harmadik korszak hozta meg a keresztény tartalom új keresztény formáját. Mennyit próbálkoztak, kísérleteztek a ducento, trecento, sőt még a quattrocento mesterei is, míg végre a festészet Ráfael, Leonardo és Michelangelo nagyságához elérkezett. Leonardónak, a világ egyik legnagyobb festői géniuszának művészete is tele van problémakeresésekkel. Mennyit próbálkoztak a francia románkori építészek, hogy az ókeresztény bazilika fedélszékes vagy lapos mennyezete helyett, amely tűzveszélyes volt, alkalmas boltozási rendszert alkossanak. Évszázadok multak el, míg a nehézkes román keresztboltozattól a karcsú, gótikus, bordás boltozathoz eljutottak. Mindez a kísérletezés, próbálkozás templomokban folyt le. S a művészi fejlődés törvényei ma sem változtak, a mai kor is vajudásokon ment és megy keresztül, hogy megtalálja a maga művészi formanyelvét.

Az Egyház a maga különleges építészeti, képzőművészeti célkitűzései mellett mindig tág teret adott a próbálkozásoknak és kísérleteknek. Ebben állott az Egyháznak nemcsak inspiráló, de egyben nevelő hivatása. A nagy népeket térítő Egyház a művészeknek is szeretetteljes nevelője volt. Nevelni kell művészeinket, de hogyan neveljük őket, ha nem adunk nekik megfelelő feladatokat? Ha feladatokat nyujtunk, akkor fenntartjuk magunknak a jogot, hogy hozzászóljunk. Ez a hozzászólás azonban szeretetteljes kritika legyen és ne szeretetlen lekritizálás. Az Egyházat ezen a ponton is a mult nemes hagyományai vezessék.

A szeretetteljes bánásmódra a városmajori templom művészei a legteljesebb mértékben rászolgáltak. Árkay Bertalan templomának fényképei az egész világot bejárták.

A milánói triennalen I. díjat nyert ezzel a templommal. Ő tervezte a nagysikerű római nemzetközi egyházművészeti kiállítás magyar csarnokát, amely páratlan sikert aratott, s a Szentatya legkegyesebb elismerését is elnyerte, a benne elhelyezett tárgyakkal együtt. Árkayné Sztehlo Lili négy ízben nyert Grand Prixet, Milánóban, Rómában, Bruxellesben és Párisban. Párisból Lardeur, a francia ablaküvegtervezők mestere írja ezeket a művésznőnek: „Örömmel üdvözlöm művét, mint a legkiválóbbat e nagy művészek között: munkáját a kiállított művek legjobbjai közé helyezem." Aba Novák Vilmos, Molnár C. Pál, Pátzay Pál, Pekáry István, mind nagy külföldi sikereket aratott művészek. Azokat, akik becsületet szereztek ennek az országnak, a magyar kultúrának, ne bántsák. Ha mégis van valamilyen megjegyzés ellenük, azt illő formában tegyék.

„A művészeti kritikának az a magasabb feladata, hogy ha hibát lát is, javítson és ne dorongoljon, amint az a magyar egyházművészeti kritikában újabban sajnálatos módon kezd elharapódzni." A durva vadnyugati hang európai füleknek szokatlan. Ezt nem szoktuk meg, nem is fogjuk megszokni, sem meghallgatni.

MOLNÁR ERNŐ

Aba Novák Vilmos zseniális művei. Monumentálitásuk lenyügöző. Velük indul el útjára a korszerű magyar freskófestészet. Ez a művészettörténeti jelentőségük. Művészi értékük mellett azonban elmélyedésre késztetnek, azaz: ájtatosságra indítanak. Aba Novák Vilmos művészete minden nagyvonalúsága mellett is közel áll a népi lélekhez. Leegyszerűsített és kikristályasodott formáit a nép egyszerű képzelete is magáévá teszi.

A mai képzőművészet arra törekszik, hogy formaadása a szemléletes és a legegyszerűbb hívő számára is érthető legyen. Oly törekvés ez, amely az Egyház ájtatossági célkitűzéseivel teljesen megegyezik. Ennek a törekvésnek mesteri példái a szentély Szent István falképei. Mindenkinek közkincsévé kell tennünk nemzeti szentjeink és hőseink alakjait és történetét. Ezzel a nemzeti öntudatot nagy mértékben fejlesztjük. Aba Novák ama középkori mesterek nyomán halad, akik árpádházi királyaink népszerűségét oly nagyszerű módon fejezték ki.

A színes üvegablakok méltán sorakoznak Aba Novák Vilmos mester korszakalkotó műveihez. Árkayné Sztehlo Lili első üvegablakánál, a szentély Krisztusánál még kiütköznek a kezdetnek, a fiatalsággal magyarázható nehézségei. Ahogy a templom üvegfalaira rávonultak lassanként, egymásután a szentek seregei, úgy bontakozott ki benne mind szerencsésebben az a művészegyéniség, akire külföldön is felfigyeltek. A fejlődést gyönyörűen lehetett látni ezeken a színes ablakokon. A művészi kár éppen abban van, hogy a fokozatos tökéletesedés nyomai vesztek el bennük. Gondoljunk csak a templomhajó középső, jobboldali, Pietát ábrázoló üvegablakára. Minő mélységes bánat, lelki és formai szépség sugárzott ki belőle. Az orgonakarzat gyönyörű angyalai felragadták a lelket és vitték mind magasabbra és mind közelebb a Mindenható felé. De ugyanígy elsorolhatnám a többi üvegablakot, amelyek egytől-egyig, még a kezdet legelején is jóval túlszárnyalták az általános mértéket. Az üvegablakok káprázatos csillogása mélységes áhítatra indította a hívőket, valóban Isten házában érezhették magukat. Ezért szól az a rengeteg levél, melyet a rombolás napjaiban írtak a templom plébánosához, oly megrázó és megindító szeretettel erről a templomról, melyben nemcsak otthon érezték magukat, hanem át tudták magukat adni a mélységes áhítatnak.

Ily megnyilatkozás egy munkásegyesület részéről: „A megdöbbenés vesz rajtunk erőt azon galád támadásért, amely Isten házát, Főtisztelendőséged gyönyörűszép plébániatemplomát érte. A romokban heverő templom láttán könnyek tolultak szemünkbe." Egy tanító írja: „Szerény fizetéssel élő családos tanító vagyok, de a postautalványon adott 10 pengőt meleg szívvel ajánljuk fel a nemes célra." Egy káplán írja: „Mély, egészen a könnyekig menő megindulással olvastam, illetve a rádióból hallottam, hogy kedves jó Plébános úr szép templomát a galád ellenség, milyen csunyán megrongálta. Fájt ez az én szívemnek is őszintén, mert hiszen ott mondtam primiciámat." Egy hívő írja: „Javasolnám adakozásra felszólítani mindazokat, kik a most lerombolt oltár előtt kötöttek házasságot, továbbbá önkéntes, ingyenes munkára felkérni azokat a cserkészcsapatokat, melyek a régi kis kápolna alapozásánál közreműködtek." Az egyik művész írja: „Én is jelentkezni óhajtok és felajánlani, hogy amennyiben az én műveim is megrongálódtak volna, azok kijavítását vagy bepótlását a legnagyobb készséggel elvégzem, amint arra sor kerül. Mondanom sem kell, hogy ingyen. Újabb oltárkép megfestését is vállalnám." Egy gyermek írja: „Nagyon szomorkodtunk, amikor meghallottuk, hogy országunk egyik legszebb templomát lebonbázták az oroszok."

Némelyek kifogásolták Pátzay Pál apostolreliefjeit. Meg kell jegyeznünk, hogy ezek a domborművek csak ideiglenesen voltak a falra felhelyezve és elhelyezésük valóban nem keltett jó hatást. A tervező építész ezeket fülkeszerű kiképzésben gondolta elhelyezni, olyanféleképen, mint ahogyan azt a legutóbbi egyházművészeti kiállításon láthattuk. Ez esetben elnémult volna a gáncs. Pátzay Pál magasrendű művész. Apostolainak csupán elhelyezése volt megoldatlan. A templom helyreállítása során mód lesz ezen éppúgy segíteni, mint esetleges egyéb korrektúrákat elvégezni. Pátzay kiváló tehetségéről, épp egyházi alkotásainál szépen érvényesülő nemes formaérzékéről és elmélyült benső kifejezéséről hitet tesz magát a várcsmajori templomot díszítő két másik, nagyobbszabású műve, Sz. József-oltára és a hősök kápolnájában felállított Pietàja.

Ohmann Béla domborművű oltárai és homlokzati angyalai, Szent Antal szobra, Boldogfai Farkas Sándor Kis Szent Teréz-szobra, Molnár C. Pál szárnyasoltárai, Pekáry István szentélyajtaja, a főoltár, mellékoltár, gyóntatószékek, áldoztatórács és egyéb belső berendezési tárgyak egyrészt megfelelnek rendeltetésüknek, formáik pedig művésziek és az épülettel szoros összhangban vannak.

A városmajori plébániatemplom alaprajzban, felépítésben, belső térkialakításban, berendezéseiben és díszítésében a liturgiai és ikonografiai előírásoknak tökéletesen megfelel. E mellett a maga egészében művészi alkotás, mondhatjuk, hogy valóságos múzeum, annyira jelentőségteljes a magyar egyházművészet fejlődésében. Ez azonban egy templomnak csak dícséretére válhat és semmiképen sem zárja ki azt, hogy ott ájtatoskodni ne lehetne. A kassai dóm valóságos múzeuma a középkori szobrászatnak és szárnyas-

tanítását szerte a világba elvitték. Az Egyház így isteni küldetéssel és erővel világegyház, világintézmény és mint ilyen az új művészetnek egyik leghatalmasabb mecenása, sőt sugalmazója, szellemi irányítója, mondhatni anyja lett. Valóban az Egyház mint édesanya ölelte keblére a művészetet. A művészet pedig hálás gyermeknek és tanítványnak bizonyult: híven követte az Egyház előírásait, alkalmazkodott annak kikötéseihez és iparkodott igényeit kielégíteni. Ezeknek a szabályoknak, követelményeknek és igényeknek összfoglalata a liturgia.

A liturgia szerint a templom az Isten háza és a hívek gyülekező helye. Ez adja a lényeget. A részletek kialakítása attól függ, hogy az Istenháza plébánia- vagy szerzetestemplom-e, püspöki székesegyház vagy zárdakápolna-e? A festményekre és szobrokra a katekizmus egyszerű tétele áll: kell hogy azok Istenre, Jézus Krisztusra, Szűz Máriára és a szentekre emlékeztessenek — ezt magyarázza az ikonográfia — és áitatosságra indítsanak minket. Meghatározott előírásai vannak az Egyháznak az istentiszteleti ruhák és szentedények, keresztelő-kutak, gyóntató- és szószékek tervezésére és kialakítására. Legfőbb kívánalom az egész vonalon a sajátos célszerűség.

A művészet az itt nagy vonalakban jelzett, egyházi célkitűzéseket mindig respektálta. A jutalma ezen a megkötöttségen belül is az ókeresztény, román, gótikus, reneszánsz és barok korszakok káprázatosan gazdag kialakulása lett. Azonban a XIX. században a megváltozott korszellem nyomán a bensőséges viszony az Egyház és a művészet között felbomlott és az alakulás további folyamata is megakadt, amire az Egyház és a művészet egyaránt ráfizetett. A templomokban a művészietlenség ütött tanyát, mert a művészeket az egyházi feladatok nem érdekelték. A művészet pedig a történelmi stílusok hínárjába fulladt.

A művészetnek ez az állapota nem maradhatott fenn sokáig, mert ha a mozgás maga az élet, úgy a megállás maga a halál. Meg kellett jönni és meg is jött az új, korszerű, modern művészet, melynek kialakulása úgyszólván szemünk láttára zajlott le. Józan ésszel senki ezt le nem tagadhatja. Hagyományaihoz és dicső multjához híven nem maradhatott és nem is maradt vele szemben közömbös az Egyház sem. Megindult a korszerű művészet befogadása a templomokba is, az 1924. évben kiadott pápai körlevél előírásai szerint. Kultúrterületenkint hol előbb, hol utóbb, Francia és Németországban, Hollandiában előbb, nálunk valamivel később. Ma már nincs komoly műértő, aki a korszerű egyházművészet létét és létjogosultságát tagadná. A maga idején korművészet volt a reneszánsz és a barok is. A modern egyházművészetnek is lehetnek és vannak bírálói; de ha megfigyeljük e támadásokat, látjuk, hogy azok nem általában a korszerű egyházművészet, hanem annak egyes részletjelenségei és kinövései ellen irányulnak.

A korszerű egyházművészet egyik első, művészettörténetileg fontos magyar alkotása Árkay Aladár győrgyárvárosi plébániatemploma. Egy következő, sokat méltatott vagy vitatott, s már ezért is igen jelentős állomás a budapest-városmajori plébániatemplom, mely nagy lépéssel vitte előre egyházművészetünket. A templom Árkay Aladár és fia Árkay Bertalan tervei szerint 1932-ben az esztergomi érseki főegyházhatóság engedélyével épült. Néhai dr. Szőnyi Ottó, az Országos Egyházművészeti Tanács előadója és a Központi Egyházművészeti Hivatal vezetője, a Főhatósághoz írt szakvéleményében rámutat arra, hogy a templom alaprajzban, felépítésben, belső berendezésben liturgikus szempontból megfelel a követelményeknek. Megemlíti azt is, hogy tiszteletben tartja az egyházi hagyományokat akkor, amikor alaprajzi elrendezésben az ókeresztény bazilikás elgondolással mutat rokon vonásokat. E mellett azonban az alaprajz teljesen korszerű, kifogástalan és példaképül állítható a plébániatemplomok tervezésénél.

Felépítésben a korszerű építészet szerkezeti elvei érvényesülnek. A külső homlokzatok arányosak, művésziek és híven kapcsolódnak az alaprajzi adottságokhoz, jól kifejezik a mögöttük levő terek rendeltetését. Nincsenek kulisszák, nincs semmi elkendőzés. Az épület kialakítási formái eltérnek a történeti stílusformáktól. Ezeket az új, sokak előtt még mindig szokatlan formai megoldásokat a vasbeton szerkezet alkalmazása váltotta ki. A modern építészet tette lehetővé, hogy az épületek vasbeton keretrendszerrel épüljenek, melyek szilárdságukban, állékonyságukban sokkal biztosabbak, mint a régi idők vastagfalu épületei. Példa rá a városmajori templom, amelyet építészeti állagában nem tudott veszélyeztetni az orosz bomba.

A belső tér kialakításánál a legfőbb szempont a főoltárra látásnak biztosítása. Ezt a célt szolgálja egyrészt a főoltárnak a hajó szintje fölé való emelése, másrészt a templomhajó padlójának a szentély felé, észrevétlen lejtése. Nem zavarják ezt a célt a csekély átmérőjű pillérek sem. A pillérek és a velük kapcsolatos ívsorok nemcsak szerkezeti jelentőséggel bírnak, hanem a belső teret kedvessé, barátságossá teszik és ellenállhatatlanul viszik a tekintetet a főoltár felé. A belső térarányok átgondoltak és kiforrottak. A térlefödés vasbeton gerendákkal és fiókgerendákkal tagolt mennyezet, formai megoldása bravuros.

A kazettákkal tagolt mennyezet alkalmat adott freskók létesítésére. E freskók a világ teremtésének hét napját, Jézust, a Boldogságos Szűzet, az apostolok, próféták és angyalok sorát ábrázolják. Rajzban, formában, kompozícióban tökéletes művészi alkotások.

regények emléke kísért, a művész maga sem igen találja meg benne az alapot, amire építsen. Legbiztosabb rajz a Kelemen Leóé, ezt a tehetséges Ráday Imre ki is tölti igazi élettel és egyéni szereteréméltósággal. Kabos — mint mindig — az eszköztelenség nagy virtuóza. Peti Sándor is lényében hordja az apró fordulatok nagy hatáselemeit. Pillér Vera új név a színlapon s új ígéret a színpadon: benne a «mai típusú» lányalakok megfelelő hitelű színpadi tolmácsolóra lelhetnek.

Dr. Praetorius sebész és nőorvos.
Kurt Götz komédiája a Belvárosi Színházban.

Vígszínházi *Hókuszpókusz*ából emlékszünk ez újdonság szerzőjére, ki ezúttal is jobbára afféle színpadi hókuszpókuszt művel. Egy jól megírt, szokatlanul nagyméretű szerep körül forgatja a dolgokat, mindennapi értelemben vett logikával seholsem élve, azzal inkább szándékosan játszva, bűvész módjára dobálódzva. Ezzel az alakkal az orvosi nagyképűségnek, korlátoltságnak és kenyérirígységnek mutogat szamárfüleket, ami Molière költőtárs óta meglehetősen népszerű vígjátékírói kedvtelés. Az ő iskolájában maga a rettenetes Shaw is megfordult, Götz pedig már Shawtól is vett néhány különórát.

Eléggé fogékony tanítványnak bizonyul: a *frappirozás* fogásait jól elsajátította s valamennyi színpadi képében ügyesen él velük. A humorral és életvidámsággal álkuruzslói gyakorlatot űző emberséges érzésű orvos alakját vonzóvá és sokszínűvé bírja tenni s a színésznek — már csak önzésből is, hisz a szerepet eredetileg önmagának írta! — ritka gazdagságú játékalkalmat teremt. Nálunk Beregi Oszkár vállára nehezült ez a feladat, de az örvendetesen megtisztult és megnemesedett tehetségű művész a nekifeszülés verejtékéből semmit sem éreztetett, hol a meleg humornak, hol az éles szatírának fényében villantotta felénk a fordulatokat, melyeket az egyéniség erejével az itt nehezen elérhető, de feltétlenül elvárt egységbe fogott össze. Talán csak hangosságát kellene itt-ott mérsékelnie, fölénye a nyugodt és cirógatóan meleg szóejtésben csak annál nagyobb nyomatékkal érvényesül.

Rajta kívül színészileg különösebben számottevő feladat úgyszólván senkinek sem jut. Legfeljebb a vendég Makláry Zoltán kap hatásos, noha alapjában teljesen egyhúrú alakítanivalót a laboratóriumi szolga kriptaszagú szerepében. Harsányi Rezső a ponyvaíró Watson figurájának diszkrét megformálásával, Baróti József az orvosi fegyelmi bíróság elnökének alakjában, pompás maszkjával és fegyelmezett játékával tűnik ki. A hölgyeket a szerző elég mostohán bocsátja útra. A liliomutcai spanyol nővel az ifjú Végh Sári nem sokra jutott: «csattanó»-ra felépített jelenetét túlságosan elidegeskedte.

Sebestyén Károly kitűnő fordítása valósággal rangemelésszámba megy, nemkülönben a Hermán Richárd friss és ötletes rendezői megoldása.

Rédey Tivadar.

Képzőművészet.

Molnár C. Pál.

Az új magyar festők egyik legnépszerűbbike, Molnár C. Pál gyüjteményes kiállításon mutatta be újabb munkáit a közönségnek. Képek és rajzok roskadásig megtöltötték az Ernst-Múzeum termeit, jeléül annak, hogy termékeny alkotó, könnyen, szinte vidáman fest s a derűs, játékos életöröm valóban kicseng valamennyi alkotásából. Nem csoda, hogy

az olasz quattrocento mestereit szereti leginkább, azok a csodált mintaképei, hiszen őt is hasonló hangulatok ringatják, midőn bibliai történeteket elevenít meg. Hasonlóan hozzájuk, a vallásos tárgykör békés, idillikus epizódjaihoz vonzódik, Jézus születésének, a királyok imádásának napsugaras jeleneteihez. Nem érinti a passió zord fenségét, lelkében azok a kis, színes olasz predellaképek zsonganak, melyek szentek jótéteményeiről, szerzetesek békés munkálkodásáról mesélnek.

Mesélni: ez művészetének egyik célja. Kevés festő van, kinek a tárgy, miről megemlékezik, oly fontos lenne, mint Molnár C. Pálnak. A megoldás mikéntje, mi másoknál a legtöbb gondot okozza, nála magától kialakul, amint a mesélésbe belefog. Sok minden izgatja képzeletét, nemcsak vallásos témák. A mitológia csodálatos világa épúgy vonzza, mint annak itt maradt dokumentumai, a bronzból öntött, márványból faragott antik szobrok töredékei. Sokszor visszatér a női akt szépségéhez s igyekszik azt illő keretben, itt-ott zsánerszerű motívumokkal felcifrázva megrögzíteni. Sohasem válik unalmassá s aki a sok termet végigjárja, egy pillanatig sem szabadulhat a tárgyi érdekességek varázsától.

Miért ne mesélhetne modern festő érdekes dolgokról is? Rembrandt a batáviaiak összeesküvésének kísérteties képével, Greco Orgaz gróf temetésével, vagy Bruegel és Bosch kifogyhatatlan bőségű témáival ma tabu lenne? Közönség és művész egyaránt belefáradt már az utóbbi évtizedek szürke tárgyválasztásába, az obligát fekvő akt, a korsó egy almával, két almával, három almával únos-untalanig ismétlődött. Molnár C. Pál, mint külföldi kartársai közül jónéhány, rájött arra, hogy érdekességekhez is szabad nyúlni s igaza volt, hogy megtette.

Újabb alkotásai azt mutatják, hogy hosszú római tartózkodása szerencsés volt, kiemelte vágányából s az új olasz festészet hatása alatt megmenekült attól, hogy modorossá váljék. Formarendszere mentesült attól az édeskés íztől, mely már-már kezdett elhatalmasodni rajta. Színei frissen ragyognak.

Nem szabad megfeledkezni grafikájáról, mely művészetének talán legverőfényesebb oldala. Kis, színes lapjai rendkívül artisztikusak, Cyrano-illusztrációi pedig az új magyar fametszés csúcspontját jelentik. Annak, ki ily szuverén ura e műfajnak, nemcsak joga, hanem kötelessége is nagyobb helyet szorítani neki munkásságában, nem hisszük, hogy Európában sok oly művész akadna, aki annyira kiváló illusztrátor-képességekkel rendelkezne, mint Molnár C. Pál.

A Céhbeliek.

A Céhbeliek nagy seregszemléje ismét egy sor kitűnő tehetséget vonultatott fel a Nemzeti Szalonban. A kiállítás megemlékező része Kőrösfői Kriesch Aladár néhány képével idézte a magyar praeraffaletizmus legjobbjának munkásságát. Az idő kegyetlen, jobban mondva kegyeletlen. Kőrösfői Kriesch művészetének nem tesz jót a történeti távlat, képei ma fáradtan és szürkén hatnak, a személye körül kialakult mozgalom pedig üvegházinak. Gödöllőnek nem adott igazat a múló idő, mint ahogy Szolnoknak sem: kegyes, úgylátszik, csak Nagybányával szemben volt.

A kiállítás legnagyobb meglepetése Medveczky Jenő, ki szerkezetileg épített, pompás tájképein kívül mint arcképfestő is bemutatkozik. Arcképfestészetben utánpótlás eddig nem jelentkezett. Az idősebb generáció, elsősorban Glatzra, Karlovszkyra, Ballóra gondolunk, nem nevelt magához méltó utódokat s szörnyűség,

SZEMLE.

Képzőművészet.

Vaszary János művészetében az Ernst-Múzeum kiállítása szerencsés fordulót jelent. A káprázatos technikájú, kiváló festői ösztönű, fiatalos erélyű, de nyugtalan művész ráeszmélt arra, hogy a művészetben többet jelent az elmélyülés, mint a változó nyugati festői áramlatokkal való állandó lépéstartás. Most már nem a virtuóz mindentudás, az elmaradástól való félelem hajtja ecsetjét, hanem a vágy, hogy festői élményeit a maga stílusán adja elő mennél tökéletesebben. Ismét visszatért önmagához, befelé fordult, hogy a lélek tüzével is felgyujtsa színeit. Amit fest, az már nem külsőséges tűzijáték, csillogó sziporkázás, hanem a mélyzengésű színeknek érzéstől átitatott igazi lobogása.

A vászonalap fehérsége legtöbbször még kiütközik színei között, de ismét olajosabban, bujábban keni fel ezeket. Csak még az ég, vagy a tenger kékjének kell ismét térmélységet kapni, hogy művészetéből a plakátszerűség teljesen eltűnjék, hogy ismét előttünk álljon festészete, értékeinek teljes ragyogásában. Valószínű, hogy az új sziciliai tengerparti motívumok is javára voltak Vaszary fejlődésének, mert az új szépségek ismét visszaállították a természettel való közvetlen kapcsolatát, vágyat kapott festői kifejezésükre. Természetesen Vaszaryt most is az erős napfény, az örök tavasz, a nyári ragyogás érdekli, művészetéből már régóta száműzött minden északi ködöt. Mély kékjei, buja zöldjei égnek a nap hevében. Az alakok, a tárgyak is sokszor áttetszőek, csak akkor őrzik meg átláthatatlan testiségüket, ha felületi színeik intenzitása ezt indokolja. Virág-csendéletei valóságos színtobzódások. Női arcképei ezúttal is elegánsak, a festői értékek mellett az egyéni szépség ábrázolása is megszólal bennük. Tájképei között találjuk legmesteribb alkotásait.

Borbereki K. Zoltán az erős tehetség ösztönösségével jelentkezik szobrászatában. Átéli a testek tömeghatását, belülről építi ki alakjainak formáit, melyek lényegükben plasztikusak. Nem a tűnő látszatot, hanem a valóságot ábrázolja alakjaiban. A részleteket a főformáknak rendeli alá, egy-egy drapériát, ruharészletet szinte

rajzosan ad. Csak egy parasztfiú nagy kucsmája kivétel ez alól, mert irdatlan tömegét oly jellemzőnek találta. Alakjaiban, fejtanulmányaiban nemcsak a külső méret, hanem a szobrászi fogalmazás is nagyvonalúságot fejez ki. *A forráskút* című bronzszobra jó példa erre, *Pásztorfiú*ja pedig kitűnő megoldása az alak egyensúlyproblémájának. Kis aktjait is ösztönös szobrászi vágyak sugallták.

Molnár C. Pál festészete a latin szellemiség kifejezője. Ha képei megszólalnának, franciás hangsúllyal olaszul beszélnének. Minden alkotása egy-egy emlék, egy-egy látománnyá mélyült élmény itáliai kóborlásaiból. Primitív és raffinált, ultramodern és archaizáló, elvonatkoztatott és közvetlen egyszerre. Ez a különös kettősség, az antiknak és a mainak, a mindennapinak és a szokatlannak ez a vegyüléke eredményezi művészete sajátos zamatát. Néha bonyolult allegorizálásba téved, mint a korai renaissance cassonék festői, máskor pedig naivan fejezi ki magát, mint az ókeresztény képírók. Szereti a fínom kis képecskéket, mert bennük sokkal következetesebben tudja megőrizni a latin kultúrával átitatott hangulatot, mely stílusát eredményezi, mint nagyobb festményeiben. Tempera-színei, a fínom szürkék, a tompa barnák, a szelíd rózsaszínek és a lágy kékek delikát harmóniákba olvadnak össze bennük. Egy-egy kisebb, biblikus kompozícióján, vedutáján az utánaérzés őszinte közvetlenséggé melegszik. Az archaeológia bizonyára nem mint tudományos fogalom izgatja őt festményeiben, hanem átéli az antik töredékek klasszicizmusának, hideg szürkéjének, formai bevégzettségének művészi hatóerejét, mint Picasso, Chirico és a többi mai latin kultúrájú művész.

Újabban azonban mintha némi változás állott volna be Molnár C. Pál művészetében. Természetszemlélete reálisabb, erőteljesebb, üdébb lett. Tájképeinek technikája, a már olajjal kevert tempera is a valóságközelség fokozódására mutat. Az intellektuális raffináltságot a festői élmény közvetlensége váltotta fel. Már nemcsak lelke belsejéből vetíti ki látományait, hanem elgyönyörködik a hegyi tó színes tükröződéseiben, a hóborította csúcsok meszes fehérjében, az erdők buja zöldjében. Tehetsége erre vezeti ki majd Molnár C. Pált a tovább nem fejleszthető, de artisztikus zsákutcából. A Benvenuto Cellini életrajza számára készült és egyéb színes illusztrációi legtipikusabb képviselői a három évszázad olasz művészetének értékeivel átitatott, előkelően pallérozott szellemének.

Nagy Imre Erdélyből jött, falujából, ahol huszonöt hold földjén gazdálkodik, de nem hajította el ecsetét, mert a festőművészet épp úgy elhivatottsága, mint a gazdálkodás. Mindkettőnél a természettel, az anyafölddel, esővel, napfénnyel, embertársaival, jószágá-

Ybl Ervin Képzőművészet
Budapesti Szemle 1937. aug.

alacsonyabb indulataik és tulajdonságaik. Végül is ezek győztek. A rég kiábrándult öreg Clemenceau ugyan első perctől fogva a nacionalista önzés álláspontján volt, és szóhoz sem hagyta jutni lelke előkelő esztétikáját. «A francia politika világosan látható célja: Németország népességének apasztása, gazdasági erőinek megtörése csak Wilson elnök kedveért öltözött szép eszmék szavaiba» mondja a szerző. Lloyd George hihetetlen gyors felfogása, eszének ravasz ereje teljesen uralkodhattak volna a helyzeten, ha... «ha ebben a színjátékban nem az alvilág szellemei győznek». Ott volt a három nagy egyéniség: a nemes ízlésű Clemenceau, a magasztos erkölcsiségű Wilson, a rendkívül eszes Lloyd George: «de a békeszerződést nem erényeik, hanem fogyatkozásaik szülték, így lett az nemtelen, erkölcstelen és ostoba».

Maynard Keynes e «karthagói béke» következményeit előre látta. Ez okolta meg annak idején hirtelen távozását a tanácskozások színhelyéről, visszavonulását a politikától s talán a megújult kedvet, mellyel tulajdonképeni tárgya: a közgazdaságtan felé fordult. Könyve második részében a XIX. századnak nálunk — Malthus kivételével — kevéssé ismert nevű közgazdaságtani tudósairól ír. «Nem a legfényesebb, de a legbecsületesebben gondolkodók ezek» mondja. S hite, hogy ilyenektől várható az emberiség számára «új evangélium»...

A néhány könyvkritika között, melyet a kötet szintén tartalmaz (legérdekesebb köztük Churchill híres háborús könyvének ismertetése), egy humoros iróniával megírt rövid cikk foglalkozik Trotzkij azon könyvével, melyet az 1926-ban a Labour Party vezetősége ellen írt *(Where is Britain going?)*. Ebben Trotzkij azt vitatja, hogy csakis erőszakkal lehet a szociális regenerációt megvalósítani: a békés evolúcióba vetett minden bizalom gyengeség. «Azonban» fejezi be cikkét Keynes, «a mai politikai pártok kivétel nélkül — s nem legkevésbbé szemmelláthatóan a Marxisták — régen idejüket múlt eszmékért küzdenek. Fölöslegesnek látszik azon veszekedni, jogos-e az ember» (szociális és gazdasági) «evangéliumának erőszakkal való propagálása, amikor nincsen ily evangéliuma. Az ököl várjon, egyelőre az agy dolgozzék és találja meg az igaz útat.»

Hiszen a remény: hogy a közgazdaságtan művelői meg fogják fejteni a mai veszedelmes gazdasági helyzet problémáit, bizonyára elég általános ma, s ezért a laikus olvasó is érdeklődéssel fog belekezdeni Malthus és utódai biografiáiba. Ez eleven, a tudóshőseiket emberi mivoltuk minden rokonszenvességében közvetlenül elénk állító életleírásokon belül Keynes csakugyan ír a közgazdaságtan történetének fontos fordulatairól, sőt fejlődésének vázlatát is adja.

De a mohó reménynek lohadni kell. Hisz a közgazdaságtan, tudjuk, nagy és komoly új tudomány, amilyennek lassú lehet csak a haladása; elvont tudomány is, amilyennek szigorú következtetéseit nem lehet a forrongó élettel, a mindig tojástáncra kárhoztatott napi politikával egy-kettőre összeegyeztetni. S Keynes életrajzai megmutatják, hogy hány fényes elme dolgozott egy-egy emberöltőn át, hány lángeszű gondolat merült fel s merült el megint, míg a tudás egyetlen pozitív lépést léphetett előre az úton, mely ezer keresés és tévedés, visszatérés és újrakezdés útvesztői közepett vezet tova. Nagy nevek sora: Locketól, Humetól és Adam Smithtől Darwinig és Stuart Millig építette a tradiciót, «melyet igazságszeretet, a legnemesebb világos látás, egészséges józanság, minden szentimentalitástól és metafizikától való mentesség, roppant önzetlenség, s a közjóért-áldozás szelleme hatottak át». Ezekhez csatlakozott, képe mutatja, hogy méltón, Malthus Róbert a XIX. század beköszöntésekor.

Egy helyen azt írja róla Keynes: «Levelezésüket olvasva» (Malthus és Ricardoét), «lehetetlen meg nem érezni, hogy Malthus gondolkodásának száz éven át folytatott félretolása Ricardo eszméinek kedveért: szerencsétlensége volt a közgazdaságtan haladásának. E levelekben újra meg újra írja Malthus az egyenes józan ész szavait, de erejüket Ricardo — feje a felhőkben — nem érti meg; észre sem veszi Malthus egyes véglegesen döntő érveit.» Száz évi tévedés... Száz évvel ezelőtt már tisztán látott Malthus dolgokat, amiket ma végre mindenki elfogad, «így a kiadás túlzott megszo-

rításának következményeit a termelésre való hatásán át».

Majd Hamilton próbálta Kant és a német filozófusok metafizikai gondolkodását terjeszteni «a józan és világos skót logika honában». De erősebb lett a nemzeti jelleg. Két könyv: ‚*A fajok eredete*' és Spencer ‚*First Principles*'-je már tisztán annak szülöttei voltak s megerősítették gyökereit. «És most» folytatja a szerző, «a ködös zsákutcákból visszatért minden gondolkodó, hacsak nem volt született metafizikus». «Abbahagyták a pszihológiának s a gondolat alapozásának azon kínzó gyakorlatait, melyekben az elme mintegy saját farkát igyekszik megfogni s visszatértek a tudomány azon kellemesebb ágához, mely a mienk, s melynek művelése terén a teóriák és a tények, az intuiciós képzelet szerepe s a gyakorlati ítélkezésé az emberi ész alkotásának legmegfelelőbb arányban vannak elosztva.»

Az angol világos látás s a kérlelhetlen skót logika egyesülten uralkodtak ezután. Marshal & Edgeworth munkája ennek a tisztult érzésnek jegyében folyt, s ennek eredményeit gazdagította volna a 26 éves korában nemrég elhúnyt Ramsay, kit Keynes a közgazdaság nagy veszteségének mond. A fiatal tudósnak néhány, a kötet végén közölt eszméje bizonyítja, hogy az angol nemzet nagy gondolkodóinak legjobb iskolájához tartozott.

De legközvetlenebbül érezzük az egyenes ész nagy erejét és varázsát Keynes könyvén magán. Minden fent elmondott jelző: az elfogulatlanság, a világos látás, az igazságszeretet s a kényes becsületesség jellemzik a könyv tartalmát, mint formáját a szép, nemes nyelvezet, az eszmék pontos rajza, biztos mérlegelése és kellő elhelyezése, ami végeredményben mind: a logika korrekt alkalmazása az írás művészetében.

S ha a szerző előszavában némi büszkeséggel vallja szellemi leszármazását az angol gondolkodók ama fényes sorától; ha kiérezzük, hogy jobb társaságban érzi magát azok légkörében, mint a mai politikusok közt, mit lehet mást mondani, mint azt, hogy: igaza van? Megmutatta már, hogy méltó őseihez. S a tudomány azon csöndes hőseire gondolva, kik mint az itt felidézettek, szakadatlanul és önzetlenül dolgoznak az igazság ügyeért annyi téren, megint csak nem lehet jobbat mondani, mint G. L. Dickinson idézett szavait, melyeket Ramsay halálakor írt: «Soha ne fogyjon el soruk».

Rosti Magdolna

MOLNÁR C. PÁL FESTMÉNYEI

Az *Ernst-Múzeum* összes termeit megtöltötték *Molnár C.* Pál festményei, akit eddig inkább csak mint grafikust ismertünk. Rajzaival évek óta jókora sikereket aratott, már széles körökben kedvelt művész volt, midőn 1927-ben az Ernst-Múzeum egy rajzsorozatát bemutatta. Könnyed, ötletes ábrázolások voltak ezek a mindennapi élet jelenségeiből. Biztos kézzel odavetetten kissé az expresszionizmus felülettöréseivel kacérkodtak. Néha egy-egy festői próbálkozását is láttuk, emlékeztünk egy Szent Ferenc ábrázolására, mely naiv közvetlenségével és bensőségével jól megközelítette a természet és egyszerű szegénység nagy szentjét. Molnár aztán a római magyar festőakadémiára került, ahol három éven át dolgozott. Közben nagy sikert aratott egy nemzetközi pályázaton, mert az első díjat nyerte és megbízták Szent Ferenc angol nyelvű *Fioretti*-jének illusztrálásával. Ez a fametszet-sorozata kiváló munka volt, vele külföldön jó nevet szerzett magának, idehaza pedig a Szinyei-Társaság grafikai díját nyerte el.

Ezekkel a sikereivel azonban nem elégedett meg, állandóan továbbképezte magát a festői ábrázolásban is, amiben a római évek nagy mértékben támogatták. Az örökvárosban megfordult kiválóbb képzőművészeink között kétségtelenül ő bizonyult annak, akire az ott töltött évek a legnagyobb hatással voltak, a legtöbbet eddig ő köszönheti Rómának. Símulékony művész, aki a mai olasz művészettől sokat tanult, de épen olyan sokat okult a korai olasz festészet téma és formavilágán.

Most kiállított festményein elsősorban a kifejezés könnyedsége, biztossága és ötletessége szembeötlő. Akármilyen témához nyúl is, legyen az a mai élet egy-egy jelenségének szellemes rajza, vagy valami vallásos tárgyú ábrázolás, leginkább azzal a játékos pontossággal lep meg, mely a kép legkisebb részén is soha nem tévedően

Nyugat. 1934. január 16.

valósítja meg mai stílusát. Ez a stílus külsőségekben sokszor az olasz praerafaelitákra emlékeztet. Szinte a végletekig naiv, de tudatosan naiv, az akar lenni, az értelemnek több szerepe van az egyszerűségben, mint a szívnek, készakarva nyújt sokkal egyszerűbbet, mint közvetlen elődei.

Képein jól meglátszik, hogy a grafikának nagyvonalú, nagy felületekkel dolgozó módjából indult ki. De az is, hogy teljesen szakított a festőiségnek ama változatával, melyet a naturalizmus, vagy később az impresszionizmus képviselt. A gondolati elvonásnak, a tudatos komponálásnak útjain jár nemcsak a rajzban, hanem a színezésben is. Régebbi festői modorával szemben teljesen elfordult a sötét és mély színektől, ma már csupa halványan fénylő világos színt használ, amelyeknek nincsen áttetszőségük. Alkalmazásuk épen olyan virtuóz, mint rajzának soha nem tévedő biztossága. Ezzel szemben a lelki tartalom korántsem ilyen gazdag. Inkább szellemes, ötletes szeszélyességével foglalkoztatja a nézőt.

A legszebben kisebb kompozicióí sikerülnek. Ezekben éri el a legnagyobb kifejező erőt. A nagy méreteket ma még nem tudja teljesen kitölteni. Nagyobb képeinek üres és halott felületeik vannak: úgy hatnak, mint kis képek szükségtelenül felnagyított vetítései. *Farkas Zoltán*

MADÁCH A SZÍNPADON

Ötven év margójára

Költészet és színpad: — a színház számtalan paradoxonja közül talán a legközkeletűbb és szerencsétlen jelenkori szembeállítottságánál fogva mindig az ellentétek túlzásaiban fejeződik ki. Az irodalom vádolja a színpad emberét, hogy túl souverain a mű rovására s a költő bizonyos leküzdhetetlen ellenérzéssel gondol a színpad felé; a színpad meg napi életküzdelme nyomorúságaiban, a *gazdasági* szempontok pajzsa mögé rejti félelmét a költői művek iránt való *erkölcsi* kötelezettségével szemben, kibúvóját az üres kassza veszedelmével fedezve. A beteg világ mai színházának ez az általános európai nyavalyája sokszor kényszerűen, sokszor sanda tudatossággal téveszti el célját: az élő színházzá formált irodalmat s szinte nem is e mai világba való a jaj, ami költészet utáni szomjúságukban kifakad a színpad munkásaiból. Szinte az álmok országába való, — álmok színházába s mi főbb: álmok közönségéhez vágyódik — és számkivetve az elképzelés régióiba menekül az, aki *a költői géniusz örökéletének a ma színpadával kapcsolatos viszonyára* gondol.

I.

Valahányszor örök költő érkezik el színpadi pályafutásának félszázadáig, mindig felmerül s elgondolkoztató a kérdés, hogy miként is áll a színpad a költészettel s ha van olyan találkozásuk, mit az idő és gazdasági siker még a mai korban is igazol, mik lennének az élő színpad feladatai az örökértékű mű folytonos és *további* életbentartása érdekében?

Feladat: kötelesség, tehát: *felelősség* s fokozottan az épen a mai irodalmiatlan színházi jelenkorban, amikor költészet és színház (egyfogalomban: a tiszta színház) olyan mélyen s olyan tragikusan elhajlanak egymástól. S ha kötelez a költészet szolgálata, aminthogy kötelez, mennyivel nagyobb a színpad felelőssége egy már színpadilag *állandósult* remekkel szemben, amelynek életbentartása épen e remekmű multjával szemben kötelez s a jövőt illeti, mert egy kor színháza sem vál-

lalhatja, — élő lelkiismerettel, — hogy épen az ő idejéhez fűződjön annak a kapcsolatnak hanyatlása, amit közönség s remekmű egymásrahatása, vagy ennek ellanyhulása, esetleg megszünése a mű életére nézve jelent.

A felelősség kérdése a standard remekművekkel szemben a negativumon túl úgy fogalmazható, hogy minden kor színháza *kora* nyelvén, közvetítő formáiban, a színpad jelen eszközeivel köteles közeltartani a költőt közönségéhez, a megszólaltatás legszuggesztívebb eszközeivel, az illúzió legteljesebb instrumentálásában.

S ez «*Az ember tragédiája*»-nak problémája is, aminek aktualitást ad az ötvenéves pályafutás 1883-tól, csak a Nemzeti Színház színpadán 499 előadásban. Ezalatt nemegyszer vált a géniusz munkája a legköznapibb színházi gazdaságpolitika emlőjévé: remedium volt a bukó napi termések kátyúiban. Nemcsak szellemi, de siker-rangjában is a magyar színpadi művek első remekévé lépett, épen a közönséggel való kontaktusánál fogva: sokkal elsőbbé, mint «*Bánk-bán*»; színészi, rendezői s dramaturgi fantázia örök izgatójául maradt: főproblémájánál fogva, hogy a benne levő eszmei szépség, gondolattávlat s koncepcionális érték teljességét, sohasem a revue túlsúlyának rovására, — hogyan fejezhesse ki s juttassa a színpad legközvetítőbb közvetlenséggel, a közönségösszetételében változó jelenhez. Ötvenéves, ilyen folyamatos és állandó hatóerő magában hordja a színpadi interpretáció szükségképeni változását, — fejlődését! — minthogy *a színpadon egy mű örök-élete egyszersmind a közlő és közvetítőforma állandó és korszerű megmásulását jelenti*. Soha nem lehet a színpadnak elsőbb s méltóbb kötelessége a költő iránt, mint művének életbentartása, de ez a kötelesség a fejlődés igájába hajló igyekezetet épúgy jelenti, mint magát a kultuszt és tradíciót: a folyton változó színpad változó eszközeit, a játékstílus és szcenéria mindig másként tolódó artisztikus hangsúlyait, egész orkeszterét, amit a Mű szelleme és hatóereje alá kell építenie. Vezérszóban ez talán nem több, mint: odaadással reformálni. Tehát tradicionális meggyőződésből változtatni a maradéktalan *hatás* érdekében.

II.

Madáchnak a színpadon eltöltött ötven esztendeje, egyebek mellett, két nagy igazságot hordoz. Első, hogy a legteljesebb esztétikai s filozófiai érték mindeddig megtalálta *útját a közönséghez* s nagy anyagi karriérrel, élő szövete maradt a színpadnak félszázadon keresztül. (Egyedülállóan a magyar drámairodalomban.) Második, hogy a színpad tolmácsoló ereje eddig *korszerűen* tudta követni, tehát az a híd, amit az örök költő s a folyton változó közönséglélek között a színháznak kell vernie, e félszázadon keresztül művészileg teherbíró volt.

III.

Madáchot Arany János vezette át az irodalom kapuján s Paulay Ede a színpadén. 1883-ban, a jórészt francia drámai anyagon kikulturált s a magyar színpadi beszéd tisztaságát evangéliummá emelő Paulay-igazgatás a meiningenizmus hatása alatt szólaltatta meg a Tragédiát. Helyes úton, mély biztonságával a színpadi érzéknek, normális előadási méretre redukálta a mű 4139 sorát, a szellem s benső teljesség lényegesebb sérelme nélkül. Ehez az auditív előkészítéshez, amit a dramaturg olyan sikeresen végzett el, optikában a rendező-Paulay nem adhatott többet,

Molnár C. Pál: Angyali üdvözlet
Molnár C. Paolo: Saluto Angelico

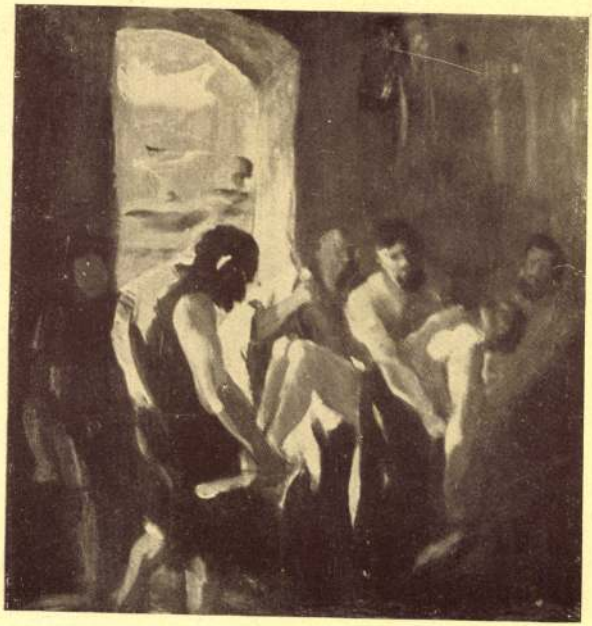

Gedő Lipót: Krisztus sírbatétele
Gedő Leopoldo: Deposizione di Cristo

Molnár C. Pál: Mária életét ábrázol
ló freskó a Szt. An
na templomban.

Nouvelle Revue de Hongrie 1939.
XXXII. année, LX. tome, 344 lap.

Molnár C. Pál: Mária életét ábrázoló freskórészlet a Szt. Anna templomban.

Nouvelle Revue de Hongrie 1939.
XXXII. année, LX. tome, 344 lap.

Molnár C. Pál. festő

Uj Ember.1950.III.19. 3.old.

Szt.Anna templom restaurálása.

Molnár C.Pál. festő

A szentsimoni templom restaurálása

Uj ˘mber.1952.32.szám 2.old

Budapest

Szt. Anna templom

Nouvelle Revue de Hongrie

1939. XXXII. année, LX. Tome,

347. l.

Ybl Ervin: Molnár C. Pál talhelyei a Szt. Anna templomban.

Párisi Világkiállítás, 1937.

(Molnár C. Pál, Kontuly Béla, Medveczky Jenő, Szőnyi István, Diósy Antal falfestményei.)

Nouvelle Revue de Hongrie

1937. XXX. année, LVI. tome, 429-436. l.

Mihalik Sándor: falfestmények a párisi világkiállításon.

Molnár C. Pál, festő

Művészet, 1937. II. évf. 5. sz. 1. l.

Angel Endre: Korunk válsága a művészet tükrében.

Molnár C. Pál festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1939. XXXII. année, LX. Tome,
347. l.

Ybl Ervin: Molnár C. Pál falképei
a Sz. Anna templomban.

Molnár C. Pál, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLVIII. f. 609-613. l.

Gerevich Tibor: Képzőművészeti kiállítás a

műcsarnokban.

Festészet, XX. sz. — Faekép.

Molnár C. Pál

Nouvelle Revue de Hongrie

1939. XXVII. année, 6. Tome, 284-288. l.

Major Bálint: Molnár C. Pál.

Molnár C. Pál festőműrész

Tér és Forma 1941. 57-68

A Dob-utcai postaigazgatóság

Molnár C. Pál festő

Tér és Forma, 1929

II. évf. 373.

Árkay Bertalan: A római Magyar Akadémia.

Molnár C.Pál festő

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./: Róma. Egyházmüvészeti kiállitás

Molnár C. Pál, festő

XX.sz.

Nouvelle Revue de Hongrie

1937, XXX. année, LVI. Tome,
429-430. l.

Miholics Sándor: Falfestmények a párisi
világkiállításon.

Molnár C. Pál: Magyar feltámadás

Nouvelle Revue de Hongrie 1937.
XXX. année, LVI. tome, 426 lap.

Festészet — (1919-45) — Falkép.

Molnár C. Pál „Magyar feltámadás" c. falképe

Nouvelle Revue de Hongrie

1937. XXX. année, LVI. Tome,
429.-430. l.

Mihalik Sándor: Falfestmények a párisi világkiállításon.

Festészet — XX. k. — Falkép

Nouvelle Revue de Hongrie

1939. XXXII. année, LX. Tome,
347. l.

Ybl Ervin: Molnár C. Pál falképei a
Szt. Anna templomban

Molnár C. Pál

a Felvidék visszacsatolásának és országgyarapító Kormányzonkat ábrázoló falkepe az alábbi ~~épület~~ intézmény igazgatósági épületének előcsarnokának menyezetén.

Tér és Forma.

1941. 4. n. (A Budapesti Postaigazgatóság és „Erzsébet" automata távbeszélőközpont épülete, képekkel.)

Molnár C. Pál

Catalogo della XXI.
Biennale. Venezia,
1938-XVI. 307.l.

~~PRIMA EDIZIONE~~

Molnár C. Paolo.
n. 1894, Battonya.

75 Pannello :
In basso : Santo Stefano vince i pagani.
In alto a sinistra : rito sacrificale degli ungheresi pagani ; a destra : la conversione (tempera su tela).
76 Madonna.
77 Illustrazioni al Cellini (tempera).
78 Scene della vita di Santo Stefano (xilografie).

XXI^a ESPOSIZIONE BIENNALE
INTERNAZIONALE D'ARTE - 1938-XVI

PROPRIETÀ LETTERARIA.

A norma della Legge sui diritti di autore 7 Novembre 1925, n. 1950, testo unico, e delle sentenze 15 Dicembre 1897 della Corte d'Appello di Venezia e 22 Marzo 1871 della Corte di Cassazione di Roma, in Causa R...., G...., ed altri, è vietata qualsiasi riproduzione o contraffazione di questo Catalogo.

Il Catalogo è pubblicato nell'interesse esclusivo finanziario ed artistico dell'Esposizione, per cui nessun diritto in confronto di essa è sostenibile da parte di chicchessia nei riguardi delle eventuali inesattezze che vi si dovessero riscontrare.

(Sentenza in data 19-27 Marzo 1925 della Corte d'Appello di Venezia, e 4 Aprile 1926 della Corte di Cassazione di Roma, in causa O. L. - Comune di Venezia).

Officine Grafiche Carlo Ferrari - Venezia

Molnár C. Pál.

(Molnár C. Pál rajza)

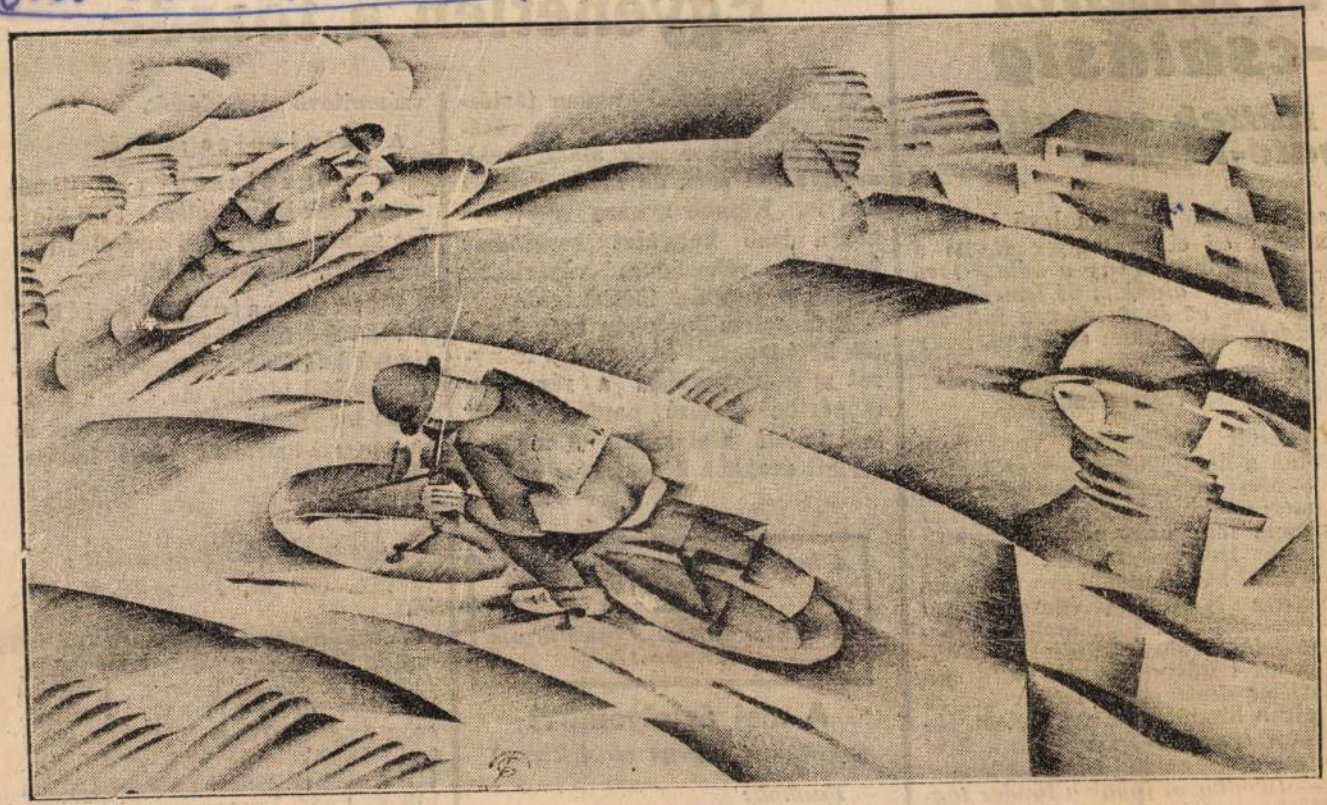

Tourist Trophy impresszió

...barlangtól ...e-csalásig

... ítéltek egy eltéve-gató-tanítót

...ca 4. számú házban levő kártyaklubba és ott valahogy rávitt a kártya ördöge, hogy *a nálam levő 200 pengőt átadjam új ismerősömnek, aki az én kontómra játszani kezdett.* Mondanom sem kell, hogy

pénzemet az utolsó fillérig elvesztettem,

s mielőtt felelősségre vonhattam volna a fiatalembert, megszökött.

— Most már egy másik budapesti ismerősömhöz mentem el, pénzt kértem tőle, hogy megvásárolhassam az írógépeket. Két írógépet vettem két különböző üzletben. Közben Sopronból édesanyámtól levelet kaptam, hogy *apám megbetegedett,* sürgősen küldjek 120 pengőt, mert Pöstyénbe kell szállítani. Elzálogosítottam az írógépeket s amíg a hitelezőkkel vesződtem, *tüdőbajt kaptam és kórházba kellett mennem.* Ez az én életem története.

— *Imádkozni fogok a tanács tagjaiért,* — tette most össze kezét a fiatalember — legyenek hozzám elnézőek, hogy kikerülhessek cellám-

Egyenetlen a tőzsde

A mai rendezési napon tartózkodó volt a spekuláció. Nem vásároltak nyitáskor még alacsonyabb árfolyamon sem, de kevés volt az áru is. Később néhány részvénynél a jobb hangulat kerekedett felül és véleményes vásárlások kisebb árjavulást idéztek elő.

A forgalom azonban szük keretek közt mozgott és egységes irányzat még ugyanabba a részvénycsoportba tartozó papírok között sem tudott kialakulni. A tegnapi zárlati árakhoz képest nem voltak számottevő eltolódások.

A valutapiac szilárd.

A pénzpiacon az ultimóigénylések lényegtelenek és a kínálat minden kérést ki tud elégíteni úgy heti, mint havi hitelre.

A fixkamatozású értékek piacán fedezési vásárlások az I—V. típusú hadikölcsönkötvényeknél áremelkedést idéztek elő. Már a hivatalos forgalomban bonyolították le prolongált üzleteket olcsó halasztási díjakkal.

A korlátpapirok kasszanapja január 10.

A kuliszpapirok kasszanapja január 17.

A mai árfolyamok:

(Zárjelben a tegnapi záróárfolyam)

Bankok:

Angol-magyar (95.50) 95.50 96. Földhitelbank (87) 87. Hazai (63) 63. Magyar Hitel (91.30) 90.80 91.30. Ingat-

Szállodák és gyógyfürdők:

Égisz (62) 62. Lukácsfürdő (36) 36.

Államadóssági kötvények:

Hadikölcsön 6%-os I—V. kib. (0.26) 0.26. Hadikölcsön 6%-os VI—VII. kib. (0.14) 0.15 0.17. Hadikölcsön 5½%-os II. és VII. kib. (0.22) 0.24. Hadikölcsön 5½%-os IV. kib. (—) 0.16. Hadikölcsön 5½%-os VIII. kib. (—) 0.16. Népszövetségi kölcsön (5.75) 5.75. Kényszerkölcsön (52) 52.

Érmepénzek:

Molnár C. Pál, festő

M.D.K.

a reményt, az örök feltámadást szimbolizáló képével szerepel a párisi világkiállítás magyar pavillonjában

Vállalkozók Lapja, Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 2. sz. 3-4. old.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

és Kontuly Béla, egy előzőleg lezajlott pályázat alapján szűkebbkörű pályázatra kaptak felszólítást a Fő-utcai Anna templom freskó-terveire. Ennek eredményeképpen most a két művészt közös tervek kidolgozására szólítottak fel.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

ápr. 28. sz. 14. old.

Molnár C. Pál.

— **Plakát-kiállitás a Nemzeti Szalonban.** Rendkivül tanulságos az a többszáz darabból álló plakátkollekció, amely most a Nemzeti Szalon termeiben látható. A *Salan Művek* nagyobbszabásu propagandájának során elismerésre méltó módon munkához juttatták a művészeket is, plakátpályázatot hirdetett s az erre beérkezett értékes anyagot állitották itt ki. Izgalmasan érdekes tanulmány; hogy hogyan igyekeztek művészeink kifejezni a *Salan* háziszer sokoldalusságát. Nem lehet itt felsorolni e sok kitünő munkát, de meg kell emliteni *Molnár* C. Pál artisztikus terveit, köztük az első dijjal jutalmazottat, kitünő ötlet *Cselényi Walleshausen* Zsigmond egyik müve, amely a *Salan*-t, mint az egészség utját illusztrálja. Egy másik plakáton tudósok vizsgálják a *Salan* nagyszerü hatását. Kiemelkednek az anyagból *Pécsi József* fotoplakáttervei, amelyek egészen uj modern stilust képviselnek. Csupa ötlet e sokszáz plakát, nemcsak a *Salan* lehet megelégedve a pályázat eredményével, hanem a közönség is, amely a kiállitás müvészi nivójában gyönyörködhet.

M 928 VII 8

Magyarság, 1928. Jul. 1.

3

Molnár C. Pál

cród

Csabai István:

Új magyar falkép-festészetünk.

Pásztortúz

1940. 3 sz.

Képpel -

Molnár C. Pál

MDK

Kupolaterv, tempera

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

Molnár C. Pál (1894-)

Leányfej.
Olj f.50x50 fa.Ltsz:6862.Sign.1933.

Szent Anna templom fresko terve.
Temp.112.5x149 papir.Ltsz:4548.Sign.

Aktok.
Vizf.54.9x29.8 papir.Ltsz:1748.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MOLNÁR C. PÁL:

74. Kompozició, olajf.	300.—
75. Látomás, olajf.	250.—
76. Falfestmény-terv I., olajf.	1.600.—
77. Falfestmény-terv II., olajf.	1.000.—
78. Pompejii látomás, olajf.	2.000.—

Nemzeti Szalon
1941 ápr.—maj
Tárgyak kiáll-

Molnár C. Pál

Molnár C. Pál

Erdő

—

R. Szőrédi Ilona:

A Szent Anna-templom
új freskói.

Új Magyarság

1939. 8. szám

Molnár C. Pál

Deéd

A Székesfőváros az Országos Egyházművészeti Tanács által a Nemzeti Szalonban rendezett *Egyházművészeti Kiállításon* résztvett művészek közül *Molnár C.* Pál festőművészt az egyházművészet terén kifejtett egész eddigi működése elismeréséül aranyéremmel tüntette ki. Ugyanezen a kiállításon 1000 pengőért megvásárolta *Deéd* (Dex) Frenc festőművész Feszületét (tempera).

Szépművészet
1941. 108. l.

Molnár C. Pál

Az alábbi épület előcsarnokában a postaigazgatóság megbízásából freskót készített, mely a felvidéki területek visszacsatolásának apotheozisát ábrázolja (1939)

Csémegi József ifj.:

Az Erzsébet automata-távbeszélő központ épülete. Magyar Kulturszemle. 1940. 2. n. 49. l.

Hecht Simon.

otros

Hecht Simon, otros

MDK

Molnár C.Pál

János vitéz az Alpesekben, o.

Egy metropolis az atombomba előtt és után..., o.

Szegedi O.Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Molnár C.Pál (1894-)

Keresztelő szent János.
Fametszet.Sign.

Akt.
Fametszet.

A szent család.
Fametszet.Sign.

Molnár C. Pál MDK

Görög szinház, olf.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Molnár C. Pál MDK

Madonna, olf.

Mücsarnok 1940/41 A magyar művészetért c.kiáll

M. D. K.

MOLNÁR C. Pál festő
(1894-)

Oltárkép a városmajori temp-
lomban

„Madonna" (repr.)

Római iskolás („római magyar stílus")

Cyrano-sorozat

Genthon- Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-194
Bp. 1962. 374, 408, 409.

Molnár Pál, festőm. MDK

719. Interieur. 21x17 J.l.b. olt.

Árverési Csarnok aukciója. Kat. 1932.dec. 4.sz. 41.l.

MDK

Molnár C. Pál

Golgota, temp.

Házi szárnyasoltár, of.

Jelenetek Jézus gyermekkorából, temp.

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

MDK

Molnár C. Pál

Szt. Család, of.

Pihenés az egyiptomi uton, of.

Menekülés Egyiptomba, of.

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. II.

Meprette: Sorg Antalné
Ma: Partudulóben, Leányfalu

Molnár C. Pál MDK

Strada, repr.

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Olvasó

A fa- és linometszetről. Képzőművészet 1935. 34.l.

Molnár C. Pál

MDK

Menekülés Egyiptomból

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Molnár C. Pál MDK

Strada

Vénasszonyok nyara

Lombard táj

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Molnár C. Pál

A lap nagy sikerü kiállitásáról számol be s megirja, hogy a Szinyei Merse Társaság a Zichy Mihály grafikai dijjal tüntette ki.
Három képének repr.-ját közli a lap: "A modell" "Biedermeier" és "A feleségem arcképe" cimekkel

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 14-2o. XXIV. évf. 4. sz. 49. lap.

Molnár C. Pál

MDK

Szárnyasoltár, repr.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Arcképtanulmány" cimmel hozza festményének repját a lap a "Céhbeliek Társasága"által -A Nemzeti Szalonban- rendezett kiállitásról.

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 28.-febr. 3.
XXIV. évf. 6. sz. 42. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

Dr. Massány Ernő: "Milyen tavaszi időjárásra számithatunk?" c. irásához készitett rajzot "Ibolyaszedők" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. márc. 18-24. XXIV. évf. 13. sz. 34. lap

M.D.K.

Molnár C. Pál

Plakátrajza "Budapesti Hirlap a magyar életért" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1934. ápr. 29-május 5.
XXIV. évf. 19. sz. hátsó belső boritólapján.

M.D.K.

Molnár Béla

Szekrénycsik terveit közli a lap kézimunka-melléklete.

Szinházi Élet. Bp. 1934. márc. 18-24. XXIV. évf. 13. sz. melléklete.

MDK

Molnár C. Pál

Három királyok, fametszet

Szent család, "

Jelenetek Szent Ferenc életéből, fam.

Klebelsberg emlékkiál. tárgym. 1933. 23.1.

MDK

Molnár C. Pál

Madonna.
A mult. Tempera.
Olasz tájvázlat. Vízfestmény.
Melankólia.
Balatoni táj vonattal.

A Szinyei Merse Pál Társaság VI.Kiáll.
Bpest, 1937.Okt. Kat. 5.l.

MDK

Molnár C. Pál

Menekülés Egyiptomba, 80x60
Olasz tájkép, 60x70

A Szinyei Merse Pál Társaság VI.Kiáll.
Bpest, 1937.Okt.Kat. 17.1.

MDK

Molnár C. Pál

Látogatás
Toscan táj. Vizfestmény
Mulandóság,
Szerelmi lirą. Tempera.
Romantika. "

A Szinyei Merse Pál Társaság VI.Kiáll.
Bpest, 1937.Okt. Kat. 5.1.

MDK

Molbár C.Pál

Szent Ferenc.193o.

Magyar művészek fmmetszetü könyvillúsztrá-
ciói

Magy.I$_p$arm üvészet,193o, 26o l.

Molnár C. Pál

Első fametszetei Keleti Arthur:
„Ave Maria" illusztrációi.
Rómában alkotta „Fioretti" fametszeteit.
Illusztrálta Tormay Cecil: „Magyar Legendák"
sorozat fametszetet készített az
Új Testamentumhoz.
Illusztrációk a „Cyrano de Bergerac"-hoz
1932-ben. „Mary" sorozat (1935)
Illusztráció a Cyrano de Bergerac"-hoz (repr.)
[illegible] HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. I. No. 2. 1936
[illegible]rcsényi Dezső)

Molnár C. Pál.

Kettős aktja szerepel a Nemzeti Szalonban lévő Szinyei-Merse Pál-Társaságának kiállításán.
(említve)

Pesti Napló, 1927. márc. 25.

9./ MDK

Molnár Contat Pál, festőm.-graf.

A "Fioretti" -illusztrációknál, tökéletes az egység, erő és nagyvonalúság jellemzi a lapokat, a fehé és fekete foltok elosztása sikerült.

Magyar Művészet. 1931. 51,52.1.

MDK

Molnár C.Pál

Mária Jézussal, of.

Szépm. Muz. Uj magyer képtárának kat. 1928.

Molnár C. Pál MDK

Alvó leány, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészet ért c.kiáll.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Elhagyott város" c. képének ~~rper~~ repr.-ját hozza a lap a Műcsarnok kiállitásáról.

"650 kép és szobor" c. 21-27
Film Színház Irodalom, Bp. 1943. május ~~14-20~~
VI. évf. 2~~0~~. sz.

MDK

Molnár C.Pál

Szerelmes pár, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. MBes.

Molnár C. Pál.

„Szent Ferenc" c. műve szerepel a KUT tavaszi kiállításán, a Nemzeti Szalonban. (említve.)

Magyarság, 1927. ápr. 17.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Angyali üdvözlet" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap "A Nemzeti Szalon és az Alkotás Müvészház kiállitásáról" cimmel.
/A lap külön nem jelöli, hogy a mü melyik kiállitáson szerepel./

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 24.-márc. 1. VII. évf. 9. ~~xx~~ sz.

Molnár C.Pál

"Női akt" c. műve .....

szerepelt a Magyar Művészeti Sorsjáték nyereménytárgyai között.

N.U.933.VI.21.

Molnár C. Pál MDK

Názáret, olf.

Bibliai táj, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Molnár C. Pál

"Háromkirályok hódolata" c. műve az Emericana betlehemes kiáll.-án.

N.U.942.XII.19.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Menekülés Egyiptomból" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a Székesfővárosi Képtár tizéves jubileumi kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. jan. 27.-febr. 2. VII. évf. 5. sz.

Molnár C. Pál MDK

Lovak a vásáron, olf.

Delelő lovak, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Molnár C. Pál

festő

A kiállítás érdekes műve a
„Pegarus láradása", —
„Pegarus láradása" (repro)

Jobbágy Karoly: Pegarus láradása.
Művészet, 1967. május — 38 kap.

MDK

3/. Molnár C.Pál, festöm.-graf.

Eredeti fametszet:

Assisi Szent Ferenc kis virágai. Repr. 53.l.
/Házatemplom, felfök./

Assisi Szent Ferenc kis virágai. Repr. 54.l.
/Szent Ferenc leborul jelenés elött./

Magyar Müvészet. 1931. 51,52.l.

2./ MDK

Molnár C.Pál, festöm.-graf.

Fametszetek: Assisi szent Ferenc kis virágai.
Eredeti fametszet. Repr.
/Szt.Ferenc galambbal. 51.1.

Assisi Szent Ferenc kis virágai. Ered.fametszet.
193/Szerzetesek és kocsi az uton./ Rerw. 52.1.

Magyar Müvészet. 1931. 51,52.1.

Pályázaton dijnyertes lett.
The Limited Edition Club New York bibliofil társaság részére készült kiadványból. 2000 számozott példány
Mondadori, Verona kiadása.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Érkezik a Holdrakéta" c. tréfás rajzát bemutatja a lap a Fészek Klub egyik falán, melyet a febr. 8.- bál tiszteletére festett a müvész.

Szinház, Bp. 1947. febr. 5-11. III. évf. 6. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Olasz táj" c. művével szerepel az Ernst Muzeum kiállitásán, amelyet "Képzőművészek a hadifoglyokért" cimmel rendeztek a "Siess Adj Segits " akció keretében.

Szinház, Bp. 1947. jan. 8-14. III. évf. 2. sz.

M.D.

Molnár C. Pál

festő

Kiállításán bemutatta a „Méreshetek az aquárumban"-t, a „Tatárjárás"-t is.

Jolbágy Károly: Pegaruslázadása
Művészet, 1967. május - 39 lap.

Molnár C. Pál MDK

Hunyadi Mátyás a vadkanvadászaton, olf.

Ballada és románc, gouache

Románc, gouache

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Molnár C. Pál MDK

Szárnyasoltár,

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Molnár C. Pál.

festőművész

A Nürnbergi magyar művészeti hét alkalmából rendezett képzőművészeti kiállítás anyagából Nürnberg város megvás rolta: Üdvözlet a Tépe

Magyarság
1929.IV.30.

Molnár C. Pál MDK

Verseny előtt, 1953. olf.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

MDK

Molnár C.Pál

Évszakok, of.

Magyar tájak, of.

9o művész kiáll. N.Szal. 1948.jun.

Molnár C. Pál

Signora Dina Amalfi

Szent Család

Madonna

Leányarckép

Miccarnok 1933.Klobolsberg Kuno emlékkiáll.

Molnár C. Pál MDK

Olasz táj, repr.

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Molnár C. Pál

Mária a gyermekkel, vizf.

Mucsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállítás

Molnár C. Pál

MDK

Aktok, vizf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti anyagából rendezett kiállitás

Molnár C. Pál

Vod

e

Kopp Jenő dr.:

Művészeink a párisi világkiállításon.

Budapesti Napló

1937. 331. l.

Molnár C. Pál
festő

Madonna. o. v. 97,5 x 94 cm. Budapest
MNG. Repr.

A magyarmári mi v. tört. II. Képz. 798
Corvina 1970

MDK

Molnár C.Pál

Hegyek, o.

Oltványi Imre emlékkiáll. Türr I.Muz.Baja,1963.

Molnár C.Pál

Kompozició, temp.

20.sz.i művek bp.i magyűjteményekből. N.Gal.

1963. jul.

M.D.K.

Molnár C. Pál, festő

1839-ben készült „A sas" c. festményének sorsa.

Tóth Ervin: A XX. század festészete,

Művészettörténeti Értesítő, 1965. XIV. évf. 1. sz.

53. old. + 55. o.

Molnár C. Pál MDK

Bibliai táj

Tavaszi reggel

Olasz táj

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Molnár C. Pálm, 1894--

Balaton

1885-1960. M..plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Molnár C. Pál MDK

Ménjáratás, 1953. olf.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Molnár C. Pál MDK

fametszetek

Három királyok

Szent család

Jelenetek Szent Ferenc életéből

Mücsarnok 1933. Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

Molnár C.Pál MDK

Közelitő zivatar Zsennyén, of.

Alkonyat " "

Rábakanyar " "

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

n
t

nius/

MDK

Molnár C.Pál

Noli me tangere
Pihenő
Kiüzetés
Nemzeti dal

Színyei Társ. X.kiáll. N.Szal. 1948. febr.

Molnár Pál.

„Barátnők" c. műve szerepel a Szinyei-Merse társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.
(emlitve)

Pesti Hirlap, 1927. márc. 25.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Názáret" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Mücsarnokban rendezett "Magyar művészetért" c. kiállitásról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juni 12. -18. V. évf. 24. sz.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Látogatás" c. képének repr.-ját bemutatja a
a lap a müvészek közremüködésével, szövetke-
zeti alapon létrehozott "Alkotás Müvészház"
néven megnyitott kiállitáson.

Csemiczky: "Kiállitás - szövetkezeti alapon"
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942.nov. 13-19.
V. évf. 46. sz

Molnár C. Pál

Hazatérés a vadászatról c. műve (eml.)

Szerepel a Balatoni Nyári
Táslaton Keszthelyen

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

MDK

Molnár C. Pál

Menekülés Egyiptomba, of.

Jézus születése, of.

Golgota, of.

M. egyházmüv. kiáll. N.Szal. 1941. XI.

Molnár C. Pál MDK

Az első március 15-e, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Menekülés Egyiptomba, c. műve. Repr.

KMTárs, 1936.évi jub.kiáll.

MDK

Molnár C. Pál

Kompositio, repr.

Művészet 1936. 36.1.

Molnár C. Pál

1. Dal a tavaszból olaj 52×60
2. Ős flóra olaj 37×60

Szegedi nyári tárlat

Molnár C. Pál

Balaton, 1932

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Molnár C. Pál

kiállított festményei:

Közelítő zivatar Zsennyén, olaj, 60x70cm.
Alkonyat Zsennyén, —"—, —"—
Rábakanyar Zsennyén, —"—, 70x80cm

7o művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

3. lev.

MDK

Molnár C.Pál, festőm.-graf.

kinek festményei és rajzai általános megbecsülést és elismerést szereztek neki, Keleti Artur"Angyali üdvözletéhez készült illusztrációin kifejezi sajátos,egyéni modorát /Még reneszánsz-korabeli mesterek modorában/.

"Bikaviadal" eredeti fametszet. /Róma.1930./ Repr. 246.l.

? : ? /fametszetek./
magyar iparmüvészet.1930. 242-246.l.

Molnár C. Pál
festő

„Olasz táj"
„Kiűzetés a Paradicsomból" } repro.

Fóthy János: Egy festő és három hrtéka.
Művészet, 1971. március — 42 kap.

M.D.K.

Molnár C. Pál

"Velencei táj" c. müvét emliti Berend Ilona: "Az ujjászületett Nemzeti Szalon" c. beszámolójában a megnyitó kiállitásról.

Szinház, Bp. 1946. jan. 15-21. II. évf. 3. sz. 18. lap.

MDK

Molnár C.Pál

Metropolis atombomba előtt és után, o.

M. képzőművészek a fasiszus ellen, H.Gal.

1965.

MDK

Molnár C.Pál

olaj:

Tengerparti táj

Mai magyar festészet kiáll. Mohács, Galéria

Molnár C. Pál MNK

Szerelmes pár, olf.

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Molnár C. Pál

Oltárkép angyallal

Festményhamisitókat üldöz a rendőrség. Pesti Napló 1936. okt. 24. 9.l.

MDK

Molnar C.Pal

"Kastély előtt", tempera

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll. 1947. Jan. v.Ernst Múzeum. Kat. 6.1.

MDK

Molnár C. Pál

Madonna, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.19 - 1941.Jan.12 7.1.

MDK

Molnár C.Pál

repr.

Olasz város tere

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

MDK

Molnár C.Pál

Ponto Nomentano, Roma, o.

Olasz város tere, o.

Taormina, görög szinház, o.

Magyar festők Itáliában. N. Gal. kat. 1967.

Molnár C. Pál (1894—)

Melankólia. „MCP" Lemp.

275 x 366 mm. Ltn.: F.K. 3534

magyar mesje és akvarell a XIX. és a XX. század. A lat. bev. Oelmacher Anna

Bp. 1959.

40.

MDK

Melnár C.Pál, festöm.

38. Látogatás. Olf.

Alkotás Müvészház. - I.csop.kiáll. 1942.8-24. Kat.

Molnár C. Pál

kiállított festmények:

Hungadi Mátyás a vadkanvadászaton, olaj, 70 × 160 cm.
Ballada és románc, gouache, 21 × 30 cm.
Románc, gouache, 21 × 30 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

11. l.

Molnár C. Pál
festő

M.D.Y.

Zsennyei jegyzetek" című
"ingolcsészes képe Zsennyén
beszélt.

Ungyal Endre: A Zsennyei Művészetelep.
Művészet, 1967. augusztus – 42 lap.

Molnár C. Pál

a Szinyei Merse Pál Társaság tagja. 1948-
~~t~~ ban, pályázatón nyert meglizás
alapján megfestette a budapesti belvá-
rosi templom nárnyas oltárképét

A Szinyei Merse Pál Társaság titkári jelentése. –
Magyar Művészet, ~~1948~~ 1949. 16. évf. 2. sz.
84. l.

Molnár C. Pál

1. Pál a tavaszvál alaj 52×60
2. Ősfalva —"— 37×60

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

MDK

Molnár C. Pál

Bibliai táj.
Tavaszi reggel.
Olasz táj.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiá[illegible]1.1935.
Márc.24-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 12.1.

MDK

Molnár C. Pál

Szent István élete, fametszet sorozat

Az Ungvári Művészeti Hetek. Szépművészet
1941. 180.l.

MDK

Molnár C.Pál

Rovó Aladár: "A könyv" c.munkájában Molnár C.Pál fametszete.

-y.: A könyv.

Magyar Iparművészet, 1934. 161.l.

MDK

Molnár C. Pál

Látogatás, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-16.
13.lap

Molnár C. Pál

Táj apró alakokkal

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei
(Dutka Mária)

Magyar Nemzet, 1952. dec. 27.

MDK

Molnár C. Pál

Szent István térit és győz, repr.

Szent István kiállitás a Műcsarnokban. Uj Magyarság képes melléklete. 1938. jun. 12.

MDK

Molnár C. Pál

Balatonmelléki táj

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépmüv. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2o6.1.

MDK

Molnár C.Pál

Lovak a vásáron. Olajf. 21x35
Delelő lovak. " 25x22

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat.19.1.

MDK

Molnár C. Pál

Négy evangélista c. festm. a Fővarosi Képtár ujabb szerzeményeinek kiallitasaról Repr.

Művészet, 1939.IV.évf.27.sz. 73.l.

Molnár C.Pál, MDK

36e. Akt vázlat. Signált.

Lantos. tudom.antiquarius. Kat. 23.1.

1939 dec.

MDK

Molnár C. Pal

"Vizparton" olajfestmény
"Menekülés" "
"Kisértés" "
"Olasz táj" "

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24 - Jul.8. Kat.

MOLNÁR C.PÁL

Helyszini jegyzetek. Olaj 4 db 12x2o.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Fényképész

Magyar Foto: GK 1027/4 Kegedüsné

Molnár C. Pál: Első március 15.

Cluj

1957. X. 27.

Meg. van

Fénykép

Magyar Foto: KT 4804/4 Hegedűné

Molnár C. Pál: Dunai árvíz

Olaj

Felz. j.o.: „MCP."

1954.

Neg. van

MDK

Molnár C.Pál, festőm.

Cyrano-ja nagyon sikerült grafika.

K.M.: Györgyi Kálmán emlékkiállítás az Ip.M.Muzeumban.
Nemz.Ujs. 1934.máj.19. 11.l.
1934.

MDK

Molnár C. Pál /1894-/

Balaton. 1932., 95x60.5 OSZK 12

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok.Kat. 34.1.

Molnár C. Pál kiállítása

Molnár C. Pál vasárnap, a Mária Valéria-utcai szalonban megnyilt kiállításával pályafutásának izgalmas fordulópontjához érkezett. A művész, aki eddig szelid révedezésekben, a mesék hangján illusztrálta a képzeletében felépitett világot, most elfordulni készül mindattól, amit teremtett. Két termet megtöltő képei első pillanatra kevesett árulnak el abból a belső konfliktusból, amelynek meg kellett előznie a fordulatot. Előadásban, technikában semmi sem változott, de a felület mögött az ujratörés drámai küzdelme folyik.

Molnár C. Pál a római Collégium Hungaricum neveltje és talán senkire sem hatott olyan elhatározó jelentőséggel Róma levegője és a latin mult, mint reá. Régebbi képein renaissance tájak és témák, szelid fráterek, alázatos szentek népesitették be a vászonfelületet. Biblikus emlékek visszfénye tükröződött meg modern tárgyu munkáin is. És mindez meseszerüen naiv, komplikációmentes előadásban, rajzosan és derüsen. De most a müvész mintha fellázadt volna, — nem tudni, a mult vagy a jelen ellen, — békés reflexziók helyett éles ellentétként helyezi szembe a multat és jelent egymással. Tárgyaiért még messzebbre nyult, egészen vissza a trecentóig, talán azon is tul, szellemben viszont nagyon is mai. A képek világos szerkezete megmaradt, de a gondolati rész elvonttá, néhol követhetetlenné vált. Épületromok, torzók tarkitják most a tájat és amig az antik motivumok fotografikusan élethüek, addig a természet ábrázolása, jelzésekre redukáltan antinaturális. A tárgyak és figurák sokszor a levegőben lebegnek, szimbólikus, vagy allegórikus értelmük van, de mintha mindez csak ürügy volna arra, hogy a művész dekorativ törekvéseit kiélhesse a szinek és vonalak világában.

Molnár C. Pál tehát eljutott a müvészet legmagasabb rendü állomásához: a problémakereséshez és a szellemi alakitáshoz. Hogy jó uton halad-e? Ki foszthatja meg a müvészt attol a jogától, hogy küzdjön azért, amiben hisz és higyjen abban, amiért küzdelmet folytat. Az élet éppen manap minden területén változóban van, az ujitás vágyában vajudik, problemáktól terhes. Ha valaki, akkor a müvész szerzett elsősorban jogcimet arra, hogy a siker biztos révét el hagyja, mert el kell hagynia, hogy eleget tegyen egy belső parancsnak. A kétségtelen tehetség, a megszerzett tekintély és az elvitathatatlan egyéniség *Molnár* C. Pál mellett bizonyitanak, de ha semmi más nem szólna mellette csak az a brilliáns illusztrációsorozat, amelyet képei mellett kiállit, — akkor is megfelelt volna a felvetett kérdésre. Azok közé tartozik, akiknek hinni kell, még azt is, ami hihetetlen. (m. v.)

főváros katolikussá[illegible]ának reprezenánsa
vonultak fel, hogy [illegible]láirják a kitett üd
vözlő ivet. A me[illegible]jelentek sorában ot
voltak: dr. *Serédi* [illegible] Jusztinián biboros
hercegprimás, P. *Ujdóczy Zadravecz* Ist
ván ny. tábori püspök, dr. *Hász* Istvá
tábori püspök, *Nemes* Antal c. püspök
Ernszt Sándor v. miniszter, protonotá
rius kanonok, orsz. képviselő, *Hamva*
Endre protonotárius kanonok, hercegpr
mási irodaigazgató, a Pázmány Péte
Tudományegyetem képviseletében *Patak*
Arnold prelátus, rektor magnificus, va
lamint a hittudományi fakultás profesz
szorai közül, *Szabó* Vendel, *Tóth* Tiha
mér és *Iványi* János prelátusok, *Schüt*
Antal, *Baranyay* Jusztin és *Galla* Fe
renc egyet. tanárok, az Actio Catholic
vezetősége részéről *Huszár* Károly v. mi
niszterelnök, *Gévay Wolff* Nándor ny
államtitkár, *Zsembery* István orsz. a
elnök és *Mihalovics* Zsigmond tb. kano
nok, orsz. igazgató, *Kornis* Gyula, a kép
viselőház alelnöke, *Czapik* Gyula prelá
tus-kanonok, *Miller* József, *Krywal*
Ottó, *Bednárz* Róbert, *Tower* Vilmos pr
látusok, *Sebes* Ferenc felsőházi tag,
piarista rend tartományfőnöke, *Rotter*
biller Fülöp ny. h. államtitkár, *Hind*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

AUG 4

TÜKÖR
Budapest

Molnár C. Pál

102

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA MOLNÁR C. PÁL KIÁLLÍTÁSA

A 76 esztendős Molnár C. Pál legújabb alkotásaiból láthat gazdag válogatást a közönség a Csók István galéria most megnyílt tárlatán. A művész — a kiállítás katalógusa számára írt önvallomásában — a szürrealizmus szerény hitvallójának nevezi magát, s hangsúlyozza: a művész helyét nem a sikerek, hanem az eredmények jelölik meg. A kiállított festmények meggyőznek arról, hogy M. C. Pál érett művészete fiatalosabb, mint valaha. Képünkön: Önarckép.

12

néznie, hogy a sz
patok harcban ler
pán szárazföldi ha
részét, lerohanjál
zsúriát és félmilli
ejtenek. És minde
következett volna
kor az amerikai szá
erők még olyan tá
ek volna Japántól, mint
vojima és Okinawa."
Szélsőségesen fogalmazva:

tábornok mai utódainak már nincs meg ez a mentségük.

G. E.

MOLNÁR C. PÁL

138a	Angyali üdvözlet	fametszet	50.—
138b	Roma	fametszet	50.—

Magy. Rézk. Műv.
Egyesülete
Nemzeti Salon
1931. márc.

Kmetty János	VIII. Szüz ucca 5.
Komjáti Gyula	I. Győri ut 24.
Kubinyi Sándor	München Nordenstr. 5.
Lénárd Róbert	V. Nádor ucca 8.
Molnár C. Pál	Róma Via Giulia 1.
Nagy Imre	Zsögöd, Románia
Nagy Sándor	Gödöllő
Patko Károly	IX. Soroksári ut 38-40.
Rudnay Gyula	I. Bors utca 4.
Gy. Sándor József	VII. Stefánia ut 28.
Simkovits Jenő	Rákosliget XVI. 14.
Szobotka Imre	VII. Lőcsei ut 96.
Szőnyi István	VIII. Baross u. 21.
Varga Nándor	London 10 Bedford Place W. C. 1.
tordai Schilling Oszkár	VII. Rottenbiller u. 35.
Vadász Endre	Debrecen
Végh Gusztáv	II. Fillér u. 24.
Weil Erzsébet	VI. Teréz körut 26.
Zádor István	VI. Nagymező 8.

Molnár C. Pál

MAGYAR MŰVÉSZEK A XXI. VELENCEI BIENNÁLIS KIÁLLITÁSON

A minap nyilt meg a kétévenként ismétlődő velencei nemzetközi képzőművészeti kiállitás, vagy röviden Biennale, amelyen Magyarország, mint a multban is, külön pavilonnal szerepel és most is jelentős sikert ért el. A mai magyar művészet magas művészi szinvonala és kimondottan nemzeti jellege jut kifejezésre az egyes termekben, bizonyitva azt, hogy a magyar művészek, rendezők és kritikusok, megértették a mai kornak a művészettel szemben kifejezett legujabb követelményeit: a nemzeti gondolatnak a monumentális művészetben való megszólaltatását. Valóban a magyar nemzet egyik legszentebb és legeszményibb kora, Szent István működése és Szent Gellért apostolkodása adja a kiállitás alapgondolatát, kifejezési módja pedig, szemben a l'art pour l'art festészet szalonképeivel, ismét a nagy szabásu falképfestészet, amelynek fel élesztését, mint a művészi kifejezés leghatásosabb eszközét, századokat felölelő dicsőséges művészeti multjához visszatérve, Olaszország illesztette be elsőnek megujhodott művészeti programjába. A magyar művészet pedig, mint egykor Mátyás király idejében, midőn elsőnek meritett Európában az olasz renaissance friss, üde művészeti forrásaibó, most is sietett magáévá tenni az uj és egészséges művészeti elgondolásokat.

Döntő jelentőségü és lenyügöző erejü benyomást keltenek mindjárt az első teremben *Molnár* C. Pál finom szinskáláju, dekorativ jellegü falképe: „A pogány magyarok áldozata" és „Szent István legyőzi a pogány lázadókat", *Aba Novák* Vilmos lángoló szinezésü, erőteljes kompoziciója: „Szent István megkeresztelése" és „Szilveszter pápa átadja a Szent Koronát a magyar követeknek", valamint *Medveczky* Jenőnek a neoklasszikus irány formai tisztaságát és meleg tonalitásu szinkompozicióját hirdető kiváló akotása, „Szent Gellért apostoli működése". Mindhármuknak művészetét ugy nálunk, mint Olaszországban és egyebütt külföldön általánosan ismerik és nagyra értékelik. Őket tekinthetjük a mai magyar művészet kimagasló tehetségü, bár különböző irányu vezetőegyéniségeinek. Ehhez a történeti tárgyakat megszólaltató együtteshez csatlakoznak *Borbereki Kovács* Zoltánnak nagyvonalu és szigoru formarendszerü diszitő reliefjei: „Aratónő", „Halász", „Kertész" stb., amelyek már tárgyukkal is a magyar élet forrásaihoz, a Földhöz nyulnak vissza, kifejezésükben pedig magyaros tömörség jellemzi őket. *Madarassy* Walter „Magyar diákja" az ország kulturális törekvéseinek megszemélyesitőjeként tekinthető. Nemzeti történelem, vallás, földmüvelés, kultura, a magyar élet mindmegannyi sajátos helyi megnyilvánulása fog tehát össze, hogy szimbolizálja és megjelenitse a mai magyar művészet komoly törekvéseit, a külföld előtt Magyarországot méltóképpen képviselje, művészetét megismertesse és megszeretteese.

A nagy terem monumentális hatásu művészete körül esztétikai irányok szerint csoportosulnak a termekben a művészek. A Biennale rendezőségének az a háboru után keletkezett elgondolása, hogy csoportos kiállitás helyett inkább egyes művészek gyüjteményes munkáit mutassa be, a magyar művészet szines, sokoldalu jellegénél fogva, de a magyar közönség és kiállitó művészek felfogása miatt sem volt következetesen keresztül vihető, mivel nálunk inkább az egyes irányzatok mozaikszerüen összerakott bemutatása a szokásos, a művészi nevelő célzat és a közönség izlésének hatékonyabb fejlesztése érdekben. Egyes „soron lévő" művészek azonban ezen belül is nagyobb hangsulyt kaptak és több alkotásukkal, mintegy gyüjteményesen szerepelnek a kiállitáson, igy *Emőd* Aurél, *Bornemissza* Géza, *Szobotka* Imre a festők közül, *Borbereki* Kovács Zoltán, *Madarassy* Walter, *Ispánky* József és *Telcs* Ede, mint szobrászok és plakettmüvészek.

Az oldaltermekben a művészeti igazodások szerinti csoportositás önkényt adódott. Külön szerepelnek az idősebbek, a ma már akadémizmus számba menő festészeti és szobrászi alkotások: *Benkhardt* Ágost, *Szent Györgyi* István, *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond, akik felett a „novecento" művészet már nyomtalanul száll el. Igen szép sikert mutatnak fel az egyik teremben az uj-klasszicizmus fiatal mesterei, volt és leendő római ösztöndijas művészek: *Kákay Szabó* György, *Mezey* Artur („Angyali üdvözlet"), a két fiatal *Czene*, Béla és János, *Heintz* Imre. Itt kaptak helyet *Ohmann* Béla zárt felépitésü és finom lelkiségü szobrai is („Szent Antal", „Kálmáncsehi Domonkos"). Külön sorakoznak fel a lirai irány követői gyengéd tónusu kompozicióikkal, tájképekkel, kinek művészetében a nagybányai iskola magyaros hagyományainak modern formában való továbbélését s franciás izü szinkultuszt találhatjuk néhol meg. Ezekhez tartozik *Szobotka* Imre, *Burghart* Rezső, *Bornemissza* Géza, az erőteljesebb és jó festői kvalitásokat felmutató *Emőd* Aurél, *Udvary* Pál, *Hincz* Gyula és még mások.

A magyar néplélek tarka és gazdag alkotó fantáziája bontakozik ki egy másik terem finom megfigyeléseiben, üde tónusu vásznain. Itt van *Aba Novák* Vilmos „Bujáki falusi lakodalma", *Pécsi Pilcs* Dezső „Himző parasztlány"-a, *Pólya* Iván és *Pólya* Tibor derüs hangulatu, kissé stilizált kompoziciói, *Patkó* Károly klasszikus zamatu tájképei, *Biai Föglein* István szingazdag „Virágjai". Ehhez a csoporthoz tartozik H. *Mattioni* Eszter „Parasztlányka ünneplőben" c. élénk freskója, *Kun* István „Fehérkendős leány"-a és *Pekáry* Istvánnak magyar tipusokat ábrázoló szines rézmetszetei. A grafikának különben egy önálló terem is jutott, amelyben *Molnár* C. Pál „Cellini illusztrációi" és Szent István életéből vett jeleneteket ábrázoló fametszet sorozata képviselik leghatásosabban *Molnár* C. Pál jelentős művészeti munkásságát. Oly elsőrendü grafikusok, mint *Jeges* Ernő, *Buday* György, *Dex* Ferenc, *Friml* Géza, *Diósy* Antal, *Halápy* Ede, *Kirchner* Jenő, *Gallé* Tibor, *Gy. Szabó* Béla, *Pohárnok* Zoltán stb. fametszeteket, akvarelleket, linoleum- és szines rézmetszeteket állitottak ki és kiváló munkásságuk révén eredményesen közre játszanak a kiállitás egyöntetü és gazdag művészi hangulatának a kialakitásában.

A már emlitett szobrászokon kivül, szólnunk kell *Pátzay* Pálnak régebbről is ismert finom figurájáról. „Szomoruság". Komoly művészi eredményeket ért el mellszobraival *Hüvös* László és fejtanulmányaival *Antal* Károly is.

A még háboruelőtti kiállitási épület belsejének szecessziós részleteit a modern épitészet szellemének és a mai muzeologiai céloknak megfelelően *Árkay* Bertalan kiváló érzékkel alakitotta át. A rendezés fáradságos és sok hozzáértést kivánó feladatát *Gerevich* Tibor magyar kormánybiztos végezte nagy szaktudással és finom művészi érzékkel s amint meggyőződhettünk, ismét teljes sikert vivott ki Magyarország számára a modern művészetek nagy nemzetközi porondján. Az ő érdeme, hogy a magyar kiállitás anyaga nemcsak a művészek munkáinak a véletlen hozta egymásmelletti bemutatása, hanem a magyar pavillon a mélyebb esztétikai szempontok és fokozottabb művészi irányelvek érvényesülését jelenti.

A velencei Biennalenak egy igen érdekes és tanulságos része a XIX. századi tájképfestészetet felölelő nemzetközi retrospektiv kiállitás, amelyen a magyar tájak patinás nagy mesterei élednek ujjá és veszik holtuk után is fel a küzdelmet a magyarságért. *Markó* Károly romantikus tájképe, *Munkácsy* Mihály „Colpachi park"-ja, *Paál* László egy kevéssé ismert finom kompoziciója „Brezovai ut", *Mészöly* Géza „Cigányok a Balaton partján" c. képe mindmegannyi nemes alkotás, amelyeknek sajátosan magyar hangulatát nem egy idegen szemléli különös érdeklődéssel. *Szinyei* „Pacsirtá"-ja a teremsor tengelyében pedig valamennyi nemzet tájképei előtt szólal meg élénk szineivel, ragyogó, napfényes kolorizmusával. Ez a kis gyüjtemény, melynek hozzáértő összeállitása Csánky Dénes művészi izlését dicséri, a modern magyar művészet elemi erővel feltörő és magának nemzetközi viszonylatban is elsőrendü helyet biztositó törekvései mellett, gazdagon és fényesen illusztrálja azt, hogy van művészeti tradiciónk, melyre büszkék lehetünk és melyet a jelenbe is át tudunk menteni; tanusitja továbbá azt is, hogy a XIX. század folyamán is alkotott nálunk a művészet nagyot és magyart.

Pálinkás László.

iskola eredményes munkáját, megkülönböztetett sportpedagógiai jelentőségét a legkifejezőbben az a tény fémjelzi, hogy ennek az intézetnek ítélték oda az *Olympiai Kupát*, amelyet a következő olympiáig véd.

Vasárnap reggel félnyolc órakor dr. *Strommer* Viktorin tihanyi apát mond ünnepi Te Deumot a Testnevelési Főiskola kápolnájában. Utána kilenc órakor dr. *Szukováthy* Imre, a Testnevelési Főiskola igazgatója évadzáró beszédében áttekintést nyujt az elmult tanév munkájáról. Majd a most végzett 30 fiatal testnevelő tanár fogadalomtétele következik, akikhez dr. *Misángyi* Ottó, a Testnevelési Főiskola tanára intéz lelkesitő beszédet. A pályadijak és jutalmak kiosztása után a Himnusz hangjai mellett zászlóbevonással ér véget a Testnevelési Főiskola évzáró ünnepsége.

△ **A tenniszcsapatbajnoki mérkőzések során** az UTE 6:0-ra verte a BSE-t, a MAC 6:0-ra a MAFC-ot, a BBTE 4:2-re a Beszkárt.

△ **Szabó Miklós megnyerte első finnországi versenyét.** *Szabó* Miklós első finnországi versenyén, *Poriban* 1500 méteres sikfutásban indult. Rendkivül rossz időben rendezték a versenyt és *Szabó* Miklós csak győzelemre ment. 1. *Szabó* Miklós magyar 4 p 7.2 mp 2. *Hjelt* finn 4 p

Uj filmek

A ROYAL APOLLÓBAN: *Történelem és filmtörténelem.* Egészen bizonyos, hogy a jövendő történelem tanitásának alapja a film lesz. Nincs olyan izgalmas filmdráma és gangster-történet, amely izgalmasabb lenne annál a történelmi riportsorozatnál, amelyet a Royal Apolló szombaton este mutatott be. Sajnos, csak 45 év távlatából vetitheti elénk a történelem kiemelkedő és érdekes eseményeit ez a filmriport. Rendkivül ügyes összeállitásban elevenedik meg a nézők előtt az elmult 45 év politikai, társadalmi, történelmi eseménye és egyben felelevenitl az elmult évtizedek legnagyobb filmeseményeit, amelyek bizony ma már kissé groteszkül hatnak. A történelmi események, egyes kiemelkedő történelmi személyek szereplése a filmen annyira lenyügöző hatást gyakorol a közönségre, hogy önkéntelenül is összecsapódnak a tenyerek és a történelem hősi alakjait, *Ferenc Józsefet, Vilmos császárt, Tisza Istvánt, IV. Károly* királyt önkéntelenül is megtapsolják. Nagyon figyelemreméltó ez a filmriport, amelyet a Royal Apolló most bemutatott és nemcsak a régi békeidők és a háborus események, hanem napjaink eseményei is különös történelmi távlatban tünnek fel a jól összeállitott filmriport sorozatában. A közönség igazi filmélménnyel távozott a premierről.

RÁDIÓ

Vasárnap

junius 19.

9.30: Hirek. — 10—11.10: Egyházi ének és szent beszéd a belvárosi főplebániatemplomból. A szent beszédet mise közben dr. Közi Horváth József, az AC országos titkára mondja. — 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Predikál Szántó róbert kelenföldi lelkész. — 12.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. — Közben kb. 13.05: Hogyan készült a budapesti Eucharisztikus Kongresszus. Oláh János előadása. — 14: Hanglemezek. — 15 Növényegészségügyi szolgálat. Kern Hermann előadása. — 15.45: A rádió szalonzenekara. — 16.25 Magyar Derby. Közvetités a Lóversenytérről. — 16.55: A labdarugó világbajnokság döntőmérkőzése Magyarország és Olaszország csapatai között. Közvetités Párisból. Beszélő Pluhár István. — 18.45 Szabó Ilonka, az Operaház tagja énekel. — 19.15 Budapesti Hangverseny Zenekar Vezényel Fridl Frigyes. — 20.20: „A regéci boszorkány". Vidám hangjáték három felvonásban. Irta Peterdi Sándor. — Utána kb. 21.30: Hirek, sporteredmények időjárásjelentés. — 22: Buttola Ede jazzenekara játszik, Buttola Ede énekel. (Külső közvetités.) — 23: Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál. Szalay László énekel. (Külső közvetités.) — 00.05 Hirek külföldi magyarok számára. — Budapest II. 11.15—12.15: Hanglemezek. „Innen-onnan". 15—15.55 A rádió szalonzenekara. — 16.25—17.30: Völgy Imre és cigányzenekara. — 17.35—18: Mire neveljük gyermekeinket. Dr. Bognár Cecil egyetemi tanár előadása. — 18.05—18.30: Zsembery Elvira zongorázik. — 19.30—19.55: A józsefvárosi plebániatemplom. Dr. Schoen Arnold előadása. — 20.30—20.55: Budapesti Hangverseny Zenekar. — 21.05: Sport- és lóversenyeredmények.

Hétfő

junius 20

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — Kb. 7.20 Étrend, közlemények. — 10: Hirek. — 10.20: A „Családi Kör" divattudósitásai 1863-ban. — 10.45: Hogyan fedezték fel az oxigént? — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: Szalonötös. — Közben kb. 12.30: Hirek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 13.30 Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. — 14.35: Hirek. — 14.50: A rádió műsorának ismertetése. — 15: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. — 16.15: A rádió diák-félórája. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés hirek. — 17: A dolgozó és ünneplő falu. Dr. Tomori Viola előadása. — 17.30: Dr. vitéz Papné Kovács Edit zongorázik. — 18.05: A kisbirtokos és a mezőgazdasági munkás. Dr. Kerék Mihály előadása. — 18.35: Kerékjártó Gyula hegedül, zongorán kiséri Schwalb Miklós. — 19.05: „Rousseau, a muzsikus". Toronyay Csaba előadása. — 19.35 Tánclemezek. — 20.25: Hirek. — 20.45: Rácz Zsigi és cigányzenekara. — 21.45: Időjárásjelentés. — 21.50: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. — 23: Hirek angol és francia nyelven. — 23.10: T. B. Marle angolnyelvü előadása. — 23.25: Miletin jazzhármas. (Külső közvetités.) — 00.05: Hirek külföldi magyarok számára. — Budapest II. 18.15—18.40: Hanglemezek. Amerikai dalok. — 18.45—19.10: „A jövendölés". Székely Tibor elbeszélése. — 19.15—19.45: A Rendőrzenekar műsora. Vezényel Szőllőssy Ferenc. — 19.50—20.15: „Mayavárosok". Dr. Passuth László előadása. — 20.20—21: A Rendőrzenekar műsora. Vezényel Szőllőssy Ferenc. (Külső közvetités.) — 21.05—21.25: Hirek.

KISIPAR

Az üvegesipar és az üvegbiztositás

A tavalyi bajnokok között már akadt egy vidéki versenyző, a ceglédi *Hunyadvári*, aki a Budapest bajnokságai során csak minimális vereséget szenvedett, most akarja bebizonyitani, hogy csak véletlenül kapott ki *Biczótól*. Pehelysulyban *Szendi* B. Vasutas alaposan megszorithatja a bajnok *Fecskét*. *Fábián* bajnokságát viszont *Ferenc* (Beszkárt) teheti kétségessé. Félnehézsulyban *Palotásnak* kemény ellenfele lesz *Tarányi*, de ha *Tarányi* nem indul, akkor *Ferenczi* lesz a veszélyes ellenfele. Nehézsulyban *Bóbis* fölénye elvitathatatlan.

Az országos birkózóbajnokságokat a Magyar Birkózók Szövetsége a Nemzeti Tornacsarnokban rendezi meg vasárnap reggel 9 órai kezdettel. A versenyt két szőnyegen bonyolitják le, ugyhogy *a döntő mérkőzésekre már délután 5 óra körül kerül a sor.*

△ **A Camping Clubok Nemzetközi Szövetsége** az idén julius 31-ike és augusztus 15-ike között rendezi *VI. nemzetközi táborozását Stresában.* A KMAC ezen a campingturán szivesen látja azokat az uri- és hölgyvezetőket, akik néhány napot el szeretnének tölteni sátruk alatt Olaszországban. A turán résztvevők számos kedvezményben részesülnek, mert az autón, motorkerékpáron, sőt vasuton is lebonyolitható. A nemzetközi táborozás szinhelye a Stresa melletti *Villa Isola del Bosco Meina*, ahol 17 nemzet táborozói számára a táborhelyen kivül strandfürdő, tennisz- és golfpályák is állanak rendelkezésre. Az olasz kormány a vendégek szórakoztatása céljából a *Lago Maggiore* körül több körutazást rendez autóval, motorkerékpárral és autóbusszal, a hajójáratokon kivül gumicsónakokkal is. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JAN 4

Népszava

Molnár C. Pál festő-művész

1021

1974. május 4.

KITÜNTETÉSEK

Az Elnöki Tanács *Sárkány László*nak, az MSZMP KB Társadalomtudományi Intézet információs és dokumentációs csoportja vezetőjének a munkásmozgalomban végzett több évtizedes tevékenysége, valamint eredményes munkájának elismeréseképpen, nyugdíjba vonulása alkalmával a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta.

*

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *özvegy Ferenczy Béninének* a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta.

*

Ugyancsak a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta *Molnár C. Pál* festőművésznek 80. születésnapja alkalmából, eredményes művészi munkássága elismeréseként, valamint *Jánosa István*nak, a Szépirodalmi Könyvkiadó műszaki vezetőjének 60. születésnapja alkalmából, eredményes munkásságának elismeréseként.

*

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *dr. Stolmár László* nyugalmazott intézeti igazgatónak, hat évtizedes kiváló pedagógiai tevékenysége elismeréséül, 80. születésnapja alkalmából a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta.

Ünnep

(Folytatás az 1. oldalról)

— *A lenini gondolatok ma is teljes mértékben érvényesek.* Az egyre szélesebben kibontakozó és a mai általános nemzetközi enyhüléshez elvezető szovjet békediplomácia alapgondolatai között is ott szerepel ez a lenini útmutatás. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom tanításaira alapozott szovjet külpolitika egyik legfényesebb eredménye ez a világ országai előtt most megnyíló lehetőség: a gazdaság fejlesztésében versenyezni.

— A szocialista országok — folytatta — nemcsak az egymás között együttműködésben internacionalisták. *Számottevő segítséget nyújtanak a fejlődő országoknak nemzeti iparuk kiépítéséhez, szakembereik kiképzéséhez, politikai és gazdasági önállóságukért vívott harcukhoz.*

— Az utóbbi esztendők ezeknek az elveknek újabb sikeres gyakorlatát hozták el a fejlődő országok és a KGST tagországok kapcsolatában, valamint a kelet—nyugati gazdasági kapcsolatok bővítésében egyaránt. A KGST tagországok soha és semmilyen irányban sem al-

Nyikolaj Faggy

Bebiz
közös

Nyikolaj Faggyejev be-

műve, legnagyobb munkája pedig a S. Pietro di Castello-templomban van. A szerző azt hiszi, hogy még több műve lappang Velencében és fejtegeti, hogy bár a nevezett magyar szobrász nem volt kiemelkedő egyéniség, művei jól megállják a helyüket kortársainak munkája mellett. Munkássága a magyar kultúra szempontjából mindenesetre számottevő érték.

A Gerevich-Emlékkönyv egyik legérdekesebb cikke, *Voit* Pál tollából a magyar festő-asztalosok bibliografiájához szolgáltat értékes adalékokat. Kiemeli azt a tényt, hogy 1368-ban három magyar asztalos, névszerint: Andreas Ungarus, Johannes de Ungaria és Michael le Ungre működött Rómában, mindahárom az Avignonból visszatérő V. Orbán pápa palotájának újjáalakítási munkálatainál kapott jelentős szerepet. Voit megállapítja, hogy mily szerencsés ez a feljegyzés, mert belőle nyilvánvaló, hogy a magyar bútorművesség mint adó fél, elsőül jelentkezik a több évszázados olasz-magyar művelődési kapcsolat és mestercsere során. Beszél azután a Mátyás udvarába szerződött négy firenzei „*legnajuolo*"-ról, akit Mátyás király építkező kedve hívott hazánkba és a palotával kapcsolatban reátér a reneszánsz sajátos alkotásának mondható, dúspompájú aranyozott mennyezetek kazettarendszerének ismertetésére. Ez a művészet Budáról sugárzott azután szét és a Felvidéken vert leghamarább gyökeret. Fejtegeti, hogy terjedt el magyar földön a színes festésű famunkák divatja és hogy szívódott az föl a nép művészetébe, hogy gazdagodtak a famennyezetek munkái keleti elemekkel, hogy alakította át azokat a magyar ízlés és díszítő-kedv és az alkotó mesterek művészösztöne, mígnem szerényebb formában sajátos megjelenésű magyar formakincs, magyar művészet született belőle. Az eleven cikk ismerteti a legnevezetesebb festett faműveket, hivatkozva Gerevich Tibor, Balogh Jolán és mások e téren folytatott értékes kutatásaira is. *Voit* Pál „festőasztalosoknak" nevezi azokat az ízes magyar nevű mestereket, akik a legszebb festett famennyezeteket alkották. A cikkből a szép régi magyar világ int felénk és szemünk örömmel merül el az illusztrációkban, melyek főleg ódon protestáns templomaink hímes mennyezeteivel, énekes karzataival, gyönyörű szószékeivel és bútoraival ismertetnek meg bennünket. Megkapóak azok a vonatkozások, melyek a mennyezettáblák növényi ornamentikájára vonatkoznak. *Voit* Pál tartalmas cikke újra reátereli a figyelmet a magyar formakincs teljes tisztázásának nagy jelentőségére.

Csernyánszky Mária a magyar úrihímzésű miseruhákról, *Molnár* Ernő a pápai Pálos-templomról ír fínom, figyelmünket lekötő sorokat. *Csabai* István három marosszéki rokokó templomról értekezik, különösen kiemelve a marosvécsi és ercsei templom elvarázsoló báját. Utal arra, hogy rokokóemlékeink átvizsgálása annál jelentősebb, mert úgy látszik, hogy ebben a korban az erdélyi művészetnek hatása lehetett a szomszédos román fejedelemségek művészetére is, amit nem egy alkotáson székely kőfaragók kezemunkája igazol. *Bíró* József a híres zsibói Wesselényi-kastélyt ismerteti, új adalékokat tárva föl. *Huszár* Lajos a Fusz János viaszképmásáról ír, s ad értékes adalékot a hazai művészetnek az akkori szerény keretek között megindult újjáéledéséhez. *Pálinkás* László Pietro Nobilé-nek az esztergomi székesegyházhoz készített terveit ismerteti. Fontosnak tartja, hogy a magyar művészet történetének tragikus alakulása következtében nemcsak meglévő művészeti emlékeinket ismerjük meg, hanem hogy figyelembe vegyük még a meg nem valósult művészi terveket is. Nobile szóbanforgó tervei inkább az előző költségvetésnél szolgálhattak támpontul, de így is igen érdekes, amit a tanulmány szerzője róluk elmond. *Mihalik* Sándor tanulmánya a hajdan oly híres regéczi porcellán történetét eleveníti föl, dokumentálva, hogy az megbecsülésre méltó, értékes és fontos kultúrkincs. *Kopp* Jenő Markó Károly ismeretlen leveleit mutatja be. A levelek igen jellemzően világítanak reá e kiváló művészünk lelkivilágára, művészi felfogására, életének egyes szakaszaira. *B. Bakay* Margit az egyre inkább megbecsült Györgyi Alajos eddigi ismeretlen festményeit közli, hogy ezzel is teljesebbé váljék e vérbeli festőnk munkásságának megismerése. A közölt képek újabb fényt vetnek Györgyi oeuvrejére. *Radocsay* Dénes Kelety Gusztáv művészetéhez szolgáltat megbízható adatokat. *Genthon* István az olaszországi magyar műtárgyak és magyar vonatkozású emlékek már eddig is számottevő sorozatának kiegészítéséül közöl adalékokat, megjegyezve, hogy annál szívesebben teszi ezt, mert vizsgálódásainak tárgya, szeretett mesterének, Gerevich professzornak második hazájához fűződik. A fiatal tudós fínom értekezésében több magyar vonatkozású emléket ismertet, részben az ötvösművesség, részben a festészet és szobrászat köréből. *Péter* András a „Les Très Riches Heures" tájképeivel foglalkozik, elmélyedve mutatva reá a kapcsolatos és még ma is megoldatlan műtörténeti problémákra. A Gerevich-Emlékkönyv egyik legérdekesebb tanulmánya az, amelyben *Balás-Piri* László a Szépművészeti Múzeumban lévő Boltraffio-Madonna körül kialakult vitákat ismertetve elmondja a festménnyel kapcsolatban fellángolt véleménykülönbségeket és perújítással él oly irányban, hogy ez a fínom, nagyon szép kép tulajdonképen Leonardo Da Vinci műve. *Heincz* Katalin Sebastiano Ricci egy ismeretlen festményét mutatja be, s megállapítja, hogy Riccinek ez a munkája már a rokokó csíráját hordozza magában.

Az Emlékkönyv fiatal íróira joggal lehet büszke Gerevich professzor! Ezt a művészettörténész gene-

rációt ő nevelte fel, ő mutatott nekik irányt s az ő nevelő szellemének hatása mindegyiknél föl-fölcsillan, azt bizonyítva, hogy a tanítványok megértették mesterük lelkének vezérszólamát, amely mindig a nagy európai horizontra figyelmeztette, de ugyanakkor arra is intette őket, hogy sohase feledkezzenek el arról, hogy a magyar művészet még a legmostohább időkben is bele tudott kapaszkodni gyökérszálaival az európai irányzatokba, de értékes virágait mindig a magyar humusz erejének érvényesítésével érlelte bele az általános, nagy művészet örökszép termésébe.

Az Emlékkönyv végül *Gerevich* Tibor irodalmi munkásságát foglalja össze. Előbb az önálló munkákat és különnyomatokat sorolja fel. Itt kiemelkednek *Gerevich* nagy művei: „Magyarország románkori emlékei", a „Krakói Czartoryski képtár olasz mesterei", „Esztergomi műkincsek", stb., azután a kiváló művészettörténész magvas tanulmányait, cikkeit sorolja föl megjelenési éveik szerint. A tanulmányok és cikkek között első helyen áll az erdélyi magyar művészetről írott alapvető, pompás tanulmánya. A cikkek sora egyaránt foglalkozik a régi és az új magyar művészettel, a magyarországi ásatásokkal, a magyar egyházművészettel, valamint a külföld, elsősorban Olaszország régi és mai művészetével impozáns képet nyujtva arról a tág, színes horizontról, melyet *Gerevich* Tibor munkássága átfog. Műveinek, cikkeinek igen nagy része olasz és német nyelven is megjelent és a külföld előtt is hirdeti maradandó értékű, nagystílű munkásságát, melynek a magyar művészettörténet oly sokat köszönhet. Nagyeredményű nevelői munkásságának csillogó tükre pedig a most ismertetett „Emlékkönyv", mely friss lendületével eseményt jelent művészeti irodalmunkban, ékesszólóan mutatva *Gerevich* Tibornak, a magyar művészettörténet kiváló tanárának az ifjúságra gyakorolt nagy lélekformáló erejét.

MARIAY ÖDÖN

VITA A VÁROSMAJORI TEMPLOM KÖRÜL

Ezerkilencszáznegyvenkettő szeptember negyedikén Budapestet váratlanul orosz repülők támadták meg. A támadás alkalmával robbanó bomba érte a városmajori római katolikus plébániatemplomot is, amely súlyosan megrongálódott. A bombatámadás nem is annyira az épületben, mint inkább a belső berendezésben: az oltárokban és díszekben: főkép a színes üvegablakokban tett kárt. Ez utóbbiak a rettentő nagy légnyomás következtében porrázúzódtak. A templom pusztulása mély részvétet keltett úgy a Székesfőváros, mint az egész ország lakosságában és nagy fájdalmat okozott a városmajori egyházközség híveinek, de nem utolsósorban a templom felépítésén, belső berendezésén és díszítésén tevékenykedő művészeknek. Közülük egyiknek-másiknak évtizedekre terjedő munkája pillanatok alatt omlott össze.

A fájdalom és megdöbbenés ott égett még a közelebbről és távolabbról egyaránt érintettek lelkén, amikor az egyik napilap hasábjain a szomorúság napjaihoz egyáltalán nem illő és az ügyhöz éppen nem méltó hangon vita kezdődött a templom elpusztult értékeinek helyreállítása, illetve a helyreállítás miként je felett. Mivel a vita egyházi rendeltetésű épület és belső berendezése körül lángolt fel, szükséges, hogy az Egyház álláspontját e kérdésben leszögezzük.

Az Egyház álláspontját a művészet kérdéseiben mindenkor saját művészeti multja és hagyományai határozzák meg. Ez a hagyomány, amely gyakorlat is egyúttal, évezredes. Az Egyház úgyszólván életének első évtizedeiben, még a kemény megpróbáltatások napjaiban, az üldözések idején lépett frigyre a művészettel. Az Egyháznak kezdettől fogva szüksége volt építészetre. Templomok kellettek a hívek összegyüjtésére, oltárok az istentiszteleti tényekedések elvégzésére és közös ájtatosságok megtartására, szószékek az evangélium hirdetésére. Már az ősidőkben igénybevette a szobrászat, de főleg a festészet kifejező eszközeit, hogy általuk Jézus Krisztusnak, a Boldogasszonynak és szenteknek alakjait, a Szentírás eseményeit, az új- és ó-szövetség történeteit, az apostolok cselekedeteit és a szentek életét képekben és szobrokban példa és okulás okáért a hívek elé állítsa. Az Egyház elejétől fogva foglalkoztatta a mai úgynevezett iparművészet összes ágait az istentiszteleti szerelvények, a mise és egyéb egyházi ruhák, szent edények, gyóntatószékek, keresztelő-kutak és padok megrendelésével. Így az Egyház nagyon hamar mint megrendelő mecenás jelentkezett.

Jézus Krisztus azt parancsolta az apostolainak, hogy az evangéliumot az egész világon hirdessék. Az apostolok a Mester parancsát híven teljesítették és az Ő

Szépmüvészet 1942. 11. szám

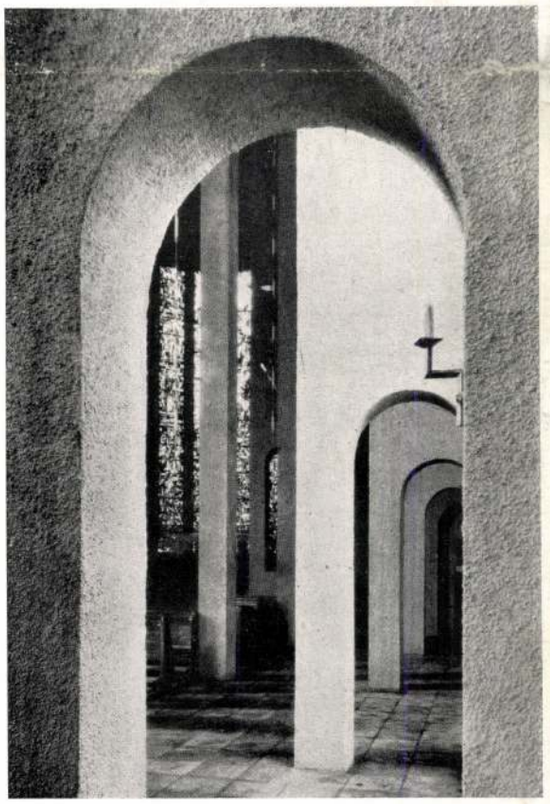

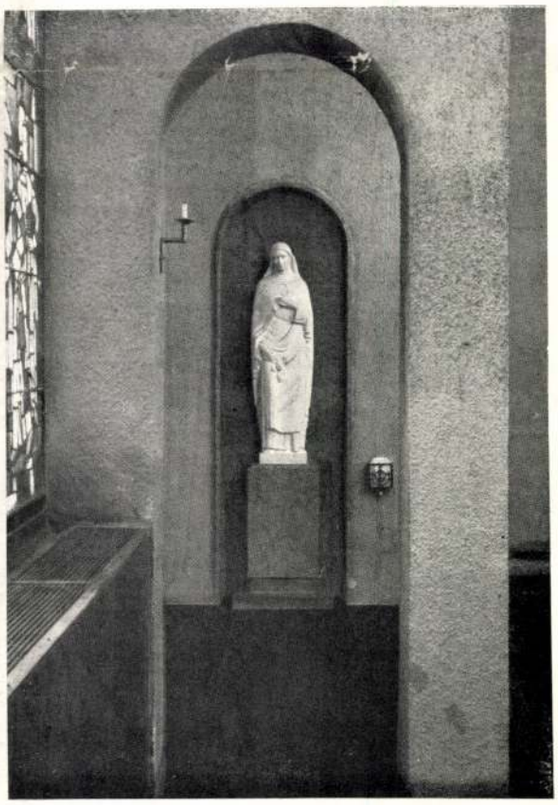

Fent: ABA NOVÁK VILMOS: A Szent Korona misztériuma. ÁRKAY BERTALAN: A városmajori templom hősihalott-kápolnájának ajtaja. — *Lent:* ÁRKAY BERTALAN: A városmajori templom részlete. BOLDOGFALVI FARKAS SÁNDOR: Kis Szent Teréz. A városmajori templomban.

Oben: Wilhelm Aba Novák: Das Mysterium der Heiligen Krone. — Bartholomäus Árkay: Die Türe der Kapelle der gefallenen Helden in der Városmajorer Kirche. Unten: Bartholomäus Árkay: Teilansicht der Városmajorer Kirche. Alexander Boldogfai Farkas: Die kleine hl. Therese. Városmajorer Kirche. — In alto: Guglielmo Aba Novák: Il mistero della Sacra Corona. — Bartolomeo Árkay: Porta in ferro battuto nella chiesa del Városmajor. — Bartolomeo Árkay: Particolare dell'interno della chiesa del Városmajor. — Alessandro Boldogfai Farkas: Piccola Santa Teresa. Chiesa del Városmajor.

Fent: ÁRKAYNÉ SZTEHLO LILI: A városmajori templom keresztelő-kápolnájából. — *Lent:* MOLNÁR C. PÁL: Szent Imre születése. Részlet a városmajori templom Szent Imre-oltárról.

Oben: Frau Lili Árkay-Sztehlo: Die Taufkapelle der Városmajorer Kirche. Unten: Paul C. Molnár: Die Geburt des hl. Emmerich. — In basso: Lili Árkay-Sztehlo: Decorarione nel battistero della chiesa del Városmajor. In basso: Paolo C. Molnár: La nascitá di S. Emerico.

Mohnar C. Pál

tovaléb

A SZINYEI MERSE PÁL TÁRSASÁGNAK

AZ ERNST-MÚZEUM
FENNÁLLÁSÁNAK
25-IK ÉVFORDULÓJÁRA ÉS
NÉHAI ERNST LAJOS
EMLÉKÉRE RENDEZETT

KIÁLLITÁSA

RENDEZTE:

PETROVICS ELEK

A KATALOGUS ELŐSZAVÁT IRTA:

LYKA KÁROLY

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1937 OKTÓBER HÓ

1937. 21500. Légrády Testvérek nyomdai műintézete, Budapest.
(Igazgató: Kertész Árpád.)

Tizenhétéves fönnállása óta most hatodszor rendez kiállitást a Szinyei Merse Pál-Társaság saját művésztagjainak műveiből. Csekély szám azokhoz a lehetőségekhez mérve, amelyeket tagjainak munkássága mintegy magától kinál. De ne feledjük, hogy a Társaság elsősorban altruista alakulat: nem önmagáért, hanem a művészfiatalságért veti latba erejét és befolyását, szóval kevésbé a jelent, mint inkább a közvetlen jövőt szolgálja forró hittel. Az a sok ösztöndij és kitüntetés, amellyel ifju tehetségeink érdekeit elősegitette, azok az évenkinti kiállitások, amelyeket a Társaság saját patronátusa alatt a fiatalok műveiből rendez, tanuskodnak valódi céljai és rendeltetése felől.

Olykor azonban — s elég ritkán — maga a Társaság is a nyilvánosság elé lép művésztagjai műveivel, mint ezuttal is, mikor erre külön oka van. Ezuttal emlékezetessé kivánja tenni tagjai válogatott műveinek bemutatásával annak a férfiunak emlékét, aki — mint a Társaság egyik alapitótagja — el nem évülő érdemeket szerzett hazánk művészete körül. Gyöngéd szeretettel szenteljük tehát a magunk módjára Ernst Lajos emlékének mostani kiállitásunkat, aki szinte fanatikus hittel csüngött művészetünkön, önfeláldozón adott hajlékot legjobb művészeink munkáinak, örömmel és szivvel sietett ifjaink segitségére s a magyar művészetre áldozta vagyonát s ennél még többet: életét. E nemes tagtársunk emlékét megülni akkor, amikor alkotása, az Ernst-Múzeum, fönnállása huszonötödik évfordulójához jutott, valóban kötelessége nemcsak Társaságunknak, hanem mindenkinek, aki szivén hordja a magyar művészet sorsát.

Ennek az erkölcsi kötelességnek tudatában a Szinyei-Társaság minden művésztagja sietett ennek az emlékkiállitásnak értékét néhány java-munkájának beküldésével emelni. A közönség találkozni fog az értékes mesterek műveinek egész sorával, a Társaság élő és elhunyt tagjainak munkáival s

annak a nagy művésznek néhány művével is, akinek nevét kegyelettel és mélységes tisztelettel viseli a Társaság. A figyelmes szemlélő hamar rájön arra, hogy a legkülönfélébb művészeti irányok zászlóvivőivel áll szemközt: a Szinyei-Társaság sohasem képviselt egyetlen irányt, tagjainak beválasztásakor csak a tehetséget nézte. Ebben érezte létjogosultságának másik alapját: a meggyőződést, őszinte hitet és magasrendüségre való törekvést tekintette művészetünk legtermékenyitőbb elemének. Izlés és stilus változhatik a kultura különféle fordulatainak sodrában: ezek az értékek azonban nem változnak. Reméljük, hogy a figyelmes néző a művészeti erkölcsnek ezt a jegyét megtalálja a mostani jubiláris kiállitáson.

Lyka Károly

ELSŐ TEREM.

MOLNÁR C. PÁL

1. Látogatás . . . . . 100 P
2. Toscan táj. Vízfestmény . . . . . 100 P
3. Mulandóság . . . . . 100 P
4. Szerelmi líra. Tempera . . . . . 100 P
5. Romantika. Tempera . . . . . 100 P
6. Madonna . . . . . 200 P
7. A mult. Tempera . . . . . 100 P
8. Olasz tájvázlat. Vízfestmény . . . 100 P
9. Melankólia . . . . . 100 P
10. Balatoni táj vonattal . . . . . 100 P

BECK Ö. FÜLÖP

10/a Férfi képmása. Bronz.

BERNÁTH AURÉL

11. Dombok között. Vízfestmény . . . 200 P
12. Magányos sétáló. Vízfestmény . . . 200 P
13. Reggel. Vízfestmény . . . . . 200 P
14. Ablakban . . . . . 200 P
15. Híd a parkban . . . . . 200 P

SZŐNYI ISTVÁN

16. Az Ipolynál . . . . . 130 P
17. Domásdi gulya . . . . . 120 P
18. Erdö mélyén . . . . . 150 P
19. Munkások víz mellett . . . . . 100 P
20. Konyha. Magántulajdon

BECK Ö. FÜLÖP

20/a Férfi képmása. Gipsz.

GLATZ OSZKÁR

21. Tanulmányfej. Szénrajz . . . . . 250 P

SZÜLE PÉTER

22. Vízparton. Vízfestmény . . . . . 100 P
23. Falusi utca. Vízfestmény . . . . 100 P
24. Felhös ég. Vízfestmény . . . . . 100 P
25. Falu. Vízfestmény . . . . . 100 P
26. Táj nagy fával . . . . . 100 P
27. Operai páholyok . . . . . 100 P

MÁSODIK TEREM.

(A cimek melletti számok a képek méreteit jelzik.)

KISFALUDI-STROBL ZSIGMOND

28. Női arckép. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA

29. Hubay Jenö falusi dolgozószobája 55/70 . . . . . 1200 P

SZÜLE PÉTER

30. A festönö, 100/62 . . . . . 1000 P

Réti István
Folyó partján.

VIDOVSZKY BÉLA

31. Ebédlö kék terítövel, 55/70 . . . . 1000 P

BÁRÓ HATVANY FERENC

32. Csendélet, 61/80. Eladó.

RÉTI ISTVÁN

33. Folyó partján, 65/45 . . . . . 500 P

MIKOLA ANDRÁS

34. Nagybányai táj 80/100 . . . . . 800 P

BÁRÓ HATVANY FERENC
35. Müteremben. 65/60. Eladó.

SZÜLE PÉTER
36. Estefelé 50/60 . . . . . 400 P

KOSZTA JÓZSEF
37. Virágcsokor 45/37 . . . . . 450 P

SZÜLE PÉTER
38. Borús hangulat 50/40 . . . . . 300 P

BÁRÓ HATVANY FERENC
39. Nő karosszékben 73/60

Hatvany Ferenc
Nő karosszékben

BASCH ANDOR
40. Erdő 100/81 . . . . . 800 P

RÉTI ISTVÁN
41. Önarckép 45/62 . . . . . 500 P

RUDNAY GYULA
42. Kompozició 50/60 . . . . . 500 P
43. Falu vége 60/50 . . . . . 900 P

BASCH ANDOR
44. Gyümölcs és paprika 33/41 . . . . 250 P

Rudnay Gyula
Kondás

RUDNAY GYULA
45. Kondás 98/74 . . . . . 1400 P

BASCH ANDOR
46. Csendélet 33/41 . . . . . 250 P

RUDNAY GYULA
47. Falusi utca 50/60 . . . . . 900 P

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND
48. Prohászka Ottokár. Eladó

GLATZ OSZKÁR
48/a Tavaszi kikerics 54/70 . . . . . 500 P

KOSZTA JÓZSEF
48/b A mezön 69/73 . . . . . 700 P

PÁTZAY PÁL
48/c Vetközö. Bronz . . . . . 450 P

Glatz Oszkár
Tavaszi kikerics

HARMADIK TEREM.

SZINYEI MERSE PÁL ÉS AZ ELHALT MŰVÉSZTAGOK MUNKÁI

SZINYEI MERSE PÁL

49. A faun, 50/40. Magántulajdon.
50. Lidérctánc, 74/59. Hubay Jenő gyüjteményéből.
51. Mondai jelenet, 59/42. Dr. Doroghi Ervin tulajdona.

Szinyei Merse Pál
Mondai jelenet

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF

52. Csöndes órák, 70/100. Mgt.
53. Lámpafénynél 59/34. Pastell. Magántulajdon.

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV

53/a Via Appia, 19/39 . . . . . 500 P

CSÁKTORNYAI ZOLTÁN

53/b Vízparton. Özv. Decsényi Miklósné tul.

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF

53/c Öreg úr és mandolinozó nő, 73/102. Magánt.

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV

53/d Olasz falu, 18/38 . . . . . 500 P

TORNYAI JÁNOS

54. Őszi köd, 23/28. Beczkói Biró Henrik tul.

MATTYASOVSZKY-ZSOLNAY LÁSZLÓ

55. Önarckép rózsával, 60/50. Mattyasovszky-Zsolnay Lászlóné tulajdona

56. Virágcsokor, 50/61. Mattyasovszky-Zsolnay Lászlóné tul.

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF

57. Flox és Filox 66/50 Dr. Hornyay Ödön tul.

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV

58. Holdvilágos éj Capriban, 50/60 . . 1800 P

Rippl-Rónai József
Csöndes órák

STROBENTZ FRIGYES

59. Olvasó nő 55/45 Vezekényi Andor tulajdona

TORNYAI JÁNOS

60. A juss. 65/70 Beczkói Biró H. tulajdona

PERLMUTTER IZSÁK

61. Kerti pihenő 65/55 Mestitz Lajos tulajdona

NEGYEDIK TEREM.

VASZARY JÁNOS

62. Napozás a tengerparton 66/87 . . . 900 P
63. Cineráriák, 70/81 . . . . . 1000 P
64. Egy szép nyári délután 66/87 . . . 900 P

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA

65. Virágcsendélet 60/80. Dr. Balás-Piri László tul.

Vaszary János
Cineráriák.

SIDLÓ FERENC

66. Nő csészével. Bronz . . . . . 800 P

FÉNYES ADOLF

67. Alföldi kisváros tavasszal, 73/104. Eladó

SIDLÓ FERENC

68. Emlékek. Bronz . . . . . 800 P

HERMAN LIPÓT

69. Napozók a sziklán 60/80 . . . . . 700 P

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN

70. Réti István képmása. Magántulajdon

GLATZ OSZKÁR

71. Fürdözö gyerekek 70/90 . . . . . 800 P

BASCH ANDOR

72. Cseréptányér 46/38 . . . . . 250 P

HERMAN LIPÓT

73. Fürdözök az Adrián 50/73 . . . . 600 P

GLATZ OSZKÁR

74. Guzsalyat cifrázó öreg 80/61 . . . 750 P

FÉNYES ADOLF

75. Barátságos táj, 62/86. Eladó

Iványi-Grünwald Béla
Virágcsendélet

IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA

76. Virágcsendélet 80/60. Dr. Kepes Sándor tul.

FÉNYES ADOLF

77. Tavasz az Alföldön, 62/86. Eladó

GLATZ OSZKÁR

78. Fonó lány 70/50 . . . . . 800 P

Fényes Adolf
Tavasz az Alföldön

FÉNYES ADOLF

79. Derüs téli nap 32/43 . . . . . 500 P

SIDLÓ FERENC

80. Vihar. Bronzban . . . . . 800 P

VASZARY JÁNOS

81. Hindu táncosok 56/67 . . . . . 600 P

RÉTI ISTVÁN

82. Önarckép (1935)

SIDLÓ FERENC

83. Zene. Bronzban . . . . . 2000 P

Sidló Ferenc
Zene

Az asztali tárlóban PÁTZAY PÁL és SZENTGYÖRGYI ISTVÁN érmei és plakettjei.
13 drb Pátzay. 2 drb Szentgyörgyi

ÖTÖDIK TEREM.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN SZŐNYEGEI*

84.	Madaras szönyeg	300 P
85.	Díszmadarak	100 P
86.	Köpködö kaszinó	100 P
87.	A regruta	100 P
88.	Terefere	100 P
89.	Oláh cigányok	100 P
90.	Madarak és virágok	250 P
91.	Kondás	100 P

* Szmrecsányi Ödön szőnyegeinek eladását kizárólag az ERNST-MÚZEUM intézi.

HATODIK TEREM.

BASCH ANDOR

92. Két modell. Rajz . . . . . 100 P
93. Aktvázlat. Olajvázlat . . . . . 150 P
94. Kuporodó. Rajz . . . . . 100 P
95. Tanulmány. Olajvázlat . . . . . 150 P

ZÁDOR ISTVÁN

Krétarajzok

96. A Lánchíd budai pillére . . . . 100 P
97. Vaszary János mütermében . . . . 100 P
98. A Fidélió szabadtéri előadása . . . 100 P
99. Az épülő párizsi világkiállítás . . 100 P
100. Az Erzsébethíd . . . . . 100 P
101. A párizsi világkiállítás magyar pavillonjának építése . . . . . 100 P
102. Budai Dunapart . . . . . 100 P
103. A szolnoki müvésztelepen . . . . 120 P
104. Kilátás a sikló mellől . . . . . 120 P
105. Elvonuló zivatar Szolnok felett . . 120 P
106. Horthy Miklós kormányzó Őfőméltósága. (Jász-Nagykun-Szolnok vármegye tulajdona.)
107. Lánchíd . . . . . 150 P
108. Kilátás az egri várból . . . . . 100 P
109. Halászbárkák a Dunán . . . . . 100 P
110. Strandfürdő a debreceni nagyerdőn . 100 P
111. Zenedélután a Hubay palotában . . 150 P
112. Bulla Elma „Édes Anna" szerepében 100 P
113. Reiner Frigyes Bach-ot próbál . . 100 P
114. „Budai Nagy Antal" halála . . . . 100 P
115. Knappertsbusch a „Parsifal"-t próbálja . . . . . 100 P
116. Kiss Ferenc Beethoven szerepében . 100 P

BECK Ö. FÜLÖP

117. Ülő asszony. Szénrajz . . . . . 150 P
118. Varró nő. Szénrajz . . . . . 150 P

BASCH ANDOR

119. Öltözködő. Olajvázlat . . . . . 150 P
120. Anya. Olajvázlat . . . . . 100 P
121. Akt. Olajvázlat . . . . . 150 P

LUX ELEK

122. Akt-tanulmány. Tollrajz . . . . . 100 P

MEDGYESSY FERENC

123. Arcképtanulmány . . . . . 100 P

LUX ELEK

124. Orosz falu . . . . . 100 P

MEDGYESSY FERENC

125. Arcképtanulmány . . . . . 100 P

LUX ELEK

126. Tanulmány . . . . . 100 P

ZÁDOR ISTVÁN

127. Szeptemberi délelőtt a Tiszán (gouache) . . . . . 150 P
128. Szolnoki vásár (gouache) . . . . 250 P
129. Kirándulás a Tiszán. Mgt.

HETEDIK (NAGY) TEREM.

BECK Ö. FÜLÖP

130. Férfi képmás. Magántulajdon.

MOLNÁR C. PÁL

131. Menekülés Egyiptomba, 80/60. . . 500 P
132. Olasz tájkép, 60/70. . . . . 300 P

EGRY JÓZSEF

133. Nap a Balaton fölött, 73/100. Magántul.

MEDGYESSY FERENC

134. Magvető, bronzban. . . . . 300 P

EGRY JÓZSEF

135. Badacsony, 70/98. Práger Pál tulajdona.

Egry József
Badacsony

PÁTZAY PÁL

136. Bajnok, bronz. . . . . 500 P

EGRY JÓZSEF

137. Fonyódra nézve 73/100. . . . . 800 P

PÁTZAY PÁL

138. Schaffer professzor dombormüvü arcképe.

HERMAN LIPÓT

139. Köd és napsütés. . . . . 1000 P

BECK Ö. FÜLÖP

140. Idb. Chorin Ferenc képmása. Bronz.

BERNÁTH AURÉL

141. Játszó gyermek. Pasztell, 100/70. . 900 P
142. Pásztorlány, 101/80. . . . . 1500 P
143. Férfi, 81/63. . . . . 800 P

PÁTZAY PÁL

144. A. J.-né urhölgy képmása. Magántul.

ABA-NOVÁK VILMOS

145. Székely vásáros, 80/100. Eladó.

CSÓK ISTVÁN

146. Balaton, 93/100. Eladó.

Kisfaludi-Stróbl Zsigmond
Master Ewland Rothschild

KISFALUDI-STRÓBL ZSIGMOND

147. Master Ewland Rothschild. Eladó.

CSÓK ISTVÁN

148. Dr. Ungár Györgyné arcképe, 118/88. Magántulajdon.

MEDGYESSY FERENC

149. Női fej. Köben. . . . . 800 P

CSÓK ISTVÁN

150. A Margithid átépitése, 96/124. Eladó.

PÓLYA TIBOR

151. Disznópörkölés, 75/102. Eladó.

ABA NOVÁK VILMOS

152. Nehéz uton, 100/200. Eladó.

SZŐNYI ISTVÁN

153. Az Ipoly mellett, 70/100 . . . . . 1200 P

Csók István
Dr. Ungár Györgyné arcképe

LUX ELEK

154. Férfi mellszobor. Magántulajdon.

KERNSTOK KÁROLY

155. Dulce ridentem Lalagen amabo, 200/150. . . . . 5000 P

LUX ELEK

156. Férfi mellszobor. Magántulajdon.

SZŐNYI ISTVÁN

157. Duna-kanyar, 70/100. Fruchter Lajos tulajdona.

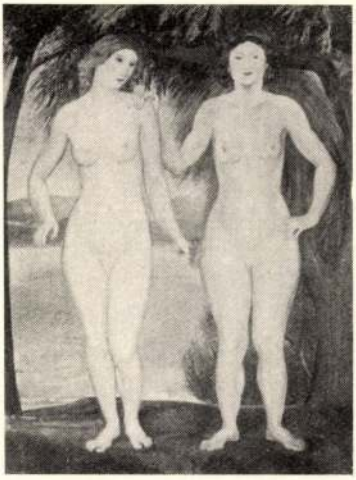

Kernstok Károly
Dulce ridentem . . .

Szőnyi István
Kint a mezőn

SZŐNYI ISTVÁN

158. Kint a mezőn, 110/178. . . . . 2400 P
159. Zebegényi táj, 60/80. Szilágyi Sándor tulajdona.

ABA-NOVÁK VILMOS

160. Csiki falu, 100/130. Eladó.

BECK Ö. FÜLÖP

161. Férfi képmás.
162. Ifjuság (tanulmány).

ELŐCSARNOK.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN

163. Cigányzenészek. Szönyeg. . . . . 100 P

SZENTGYÖRGYI ISTVÁN

164. A Tengerész Hösi Emlék matrózának feje. Eladó.

PÁTZAY PÁL

165. Mellszobor.
166. Szent István.
A párisi világkiállitás magyar pavillonja számára készült szobor vázlata.

BECK Ö. FÜLÖP

167. Bányász. Dombormü. Eladó.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN SZŐNYEGEI:

168. Virágcsokor . . . . . 300 P
169. Város . . . . . 100 P
170. Tanyák . . . . . 100 P
171. János vitéz . . . . . 100 P
172. Pávák . . . . . 100 P
173. Borozgatók . . . . . 100 P